ISSN 2538-7979

Lietuvos Respublikos Seimo

septintoji sesija

2023 m. lapkričio 16 d. – gruodžio 12 d.
322–333 posėdžiai

Stenogramos

25

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO
POSĖDŽIŲ STENOGRAMŲ RINKINYS

Septintoji sesija
2023 m. lapkričio 16 d. – gruodžio 12 d.
322–333 posėdžiai

© LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO KANCELIARIJA, 2024

TURINYS

VII (RUDENS) SESIJA

2023 m. lapkričio 16 d. – gruodžio 12 d.

Rytinis posėdis Nr. 322 (*2023 m. lapkričio 16 d.*)

Seimo seniūnų sueigos patikslintos 2023 m. lapkričio 16 d. (ketvirtadienio) posėdžių darbotvarkės tikslinimas ir tvirtinimas 33

2023 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymo Nr. XIV-1556 14 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3243 antrasis svarstymas 34

Seimo nutarimo „Dėl Jolitos Miliuvienės skyrimo Lietuvos Respublikos Seimo kontroliere“ projekto Nr. XIVP-3285(2) svarstymas ir priėmimas 35

Seimo nutarimo „Dėl sutikimo Lietuvos Respublikos Seimo narį Petrą Gražulį patraukti baudžiamojon atsakomybėn, jį suimti ar kitaip suvaržyti jo laisvę“ projekto Nr. XIVP-3287 priėmimas 36

Alternatyviųjų degalų įstatymo Nr. XIV-196 2, 17 ir 18 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3245 pateikimas (K. Adomaitis) 41

Seimo nutarimo „Dėl pritarimo Lietuvos Respublikos Seimo specialiosios tyrimo komisijos pateiktų siūlymų pradėti apkaltos procesą Lietuvos Respublikos Seimo nariui Remigijui Žemaitaičiui pagrįstumui ištirti ir išvadai dėl pagrindo pradėti apkaltos procesą parengti“ projekto Nr. XIVP-3288 priėmimas 43

Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo Nr. XI-1375 13 ir 20^1 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2391 pateikimas (A. Bagdonas) 46

2023 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymo Nr. XIV-1556 14 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3243 antrojo svarstymo tęsinys 50

Seimo nutarimo „Dėl sutikimo Lietuvos Respublikos Seimo narį Petrą Gražulį patraukti baudžiamojon atsakomybėn, jį suimti ar kitaip suvaržyti jo laisvę“ projekto Nr. XIVP-3287 priėmimo tęsinys 50

Šio nutarimo priėmimas 51

Seimo nutarimo „Dėl pritarimo Lietuvos Respublikos Seimo specialiosios tyrimo komisijos pateiktų siūlymų pradėti apkaltos procesą Lietuvos Respublikos Seimo nariui Remigijui Žemaitaičiui pagrįstumui ištirti ir išvadai dėl pagrindo pradėti apkaltos procesą parengti“ projekto Nr. XIVP-3288 priėmimo tęsinys 51

Šio nutarimo priėmimas 51

Alternatyviųjų degalų įstatymo Nr. XIV-196 2, 17 ir 18 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3245 pateikimo tęsinys 51

Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo Nr. XI-1375 1 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2938 ir Alternatyviųjų degalų įstatymo Nr. XIV-196 1 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2939 pateikimas (R. Vaitkus) 51

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2020 m. lapkričio 13 d. nutarimo Nr. XIV-6 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo seniūnų sueigos sudarymo“ pakeitimo“ projekto Nr. XIVP-3308 pateikimas, svarstymas ir priėmimas (J. Razma) 55

Šio nutarimo priėmimas 55

Seimo savaitės (2023-11-20 – 2023-11-24) – 2023 m. lapkričio 21 d. (antradienio) ir 23 d. (ketvirtadienio) posėdžių darbotvarkės pateikimas ir tvirtinimas 55

Vystomojo bendradarbiavimo ir humanitarinės pagalbos įstatymo Nr. XII-311 7 ir 13 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3083(2) priėmimas 56

Šio įstatymo priėmimas 56
Mažmeninės prekybos įmonių nesąžiningų veiksmų draudimo įstatymo Nr. XI-626 3 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2989(2) priėmimas 56
Šio įstatymo priėmimas 57

Seimo narių pareiškimai

Seimo nario M. Puidoko pareiškimas 57
Seimo narės L. Girskienės pareiškimas 57
Seimo nario P. Gražulio pareiškimas 58

Vyriausybės valanda

Ministrės Pirmininkės I. Šimonytės, aplinkos ministro S. Gentvilo, švietimo, mokslo ir sporto ministro G. Jakšto, ekonomikos ir inovacijų ministrės A. Armonaitės, susisiekimo ministro M. Skuodžio, teisingumo ministrės E. Dobrowolskos ir socialinės apsaugos ir darbo ministrės M. Navickienės atsakymai į Seimo narių klausimus 59

Seimo nutarimo „Dėl Jolitos Miliuvienės skyrimo Lietuvos Respublikos Seimo kontroliere“ projekto Nr. XIVP-3285(2) priėmimo tęsinys 65
Šio nutarimo priėmimas 65

Vakarinis posėdis Nr. 323 (*2023 m. lapkričio 16 d.*)

Mėgėjų žvejybos įstatymo Nr. IX-2389 3, 6, 10 ir 11 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3108(2) priėmimas 66
Sodininkų bendrijų įstatymo Nr. IX-1934 16 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2998(2) priėmimas 66
Administracinių nusižengimų kodekso 29, 212, 589 straipsnių pakeitimo ir Kodekso papildymo 188^4 straipsniu įstatymo Nr. XIV-1949 4 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3033(2) priėmimas 66
Pilietybės įstatymo Nr. XI-1196 45 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2943(2) priėmimas 66
Biudžetinių įstaigų įstatymo Nr. I-1113 pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2834(2)VK priėmimas 67
Viešųjų įstaigų įstatymo Nr. I-1428 pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2835(3)VK priėmimas 70
Viešojo administravimo įstatymo Nr. VIII-1234 1, 2, 3, 4, 5, 7, 8, 9, 11, 14, 19, 20, 23, 25 ir 30 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2836(2)VK priėmimas 71
Vyriausybės įstatymo Nr. I-464 5, 13, 22, 26, 28^1, 29, 29^1, 30, 30^1, 30^2, 31, 31^1, 32 ir 45 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2837(2)VK priėmimas 71
Biudžeto sandaros įstatymo Nr. I-430 4, 5, 6, 18, 19, 21, 26, 39 straipsnių pakeitimo ir 10^1 straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymo projekto Nr. XIVP-2838(2)VK priėmimas 71
Vietos savivaldos įstatymo Nr. I-533 6, 15, 18, 21, 25, 27, 29, 33, 34, 38, 39, 43, 55, 60 ir 68 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2839(2)VK priėmimas 71
Sveikatos priežiūros įstaigų įstatymo Nr. I-1367 10 ir 15^2 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2840(2)VK priėmimas 71
Administracinių bylų teisenos įstatymo Nr. VIII-1029 17 ir 110 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2841(2)VK priėmimas 71

Civilinį procesą reglamentuojančių Europos Sąjungos ir tarptautinės teisės aktų įgyvendinimo įstatymo Nr. X-1809 31^5 ir 31^9 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2842(2)VK priėmimas ... 72
Koncesijų įstatymo Nr. I-1510 58, 62 ir 65 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2843(2)VK priėmimas ... 72
Oficialiosios statistikos ir valstybės duomenų valdysenos įstatymo Nr. I-270 9, 20, 21 ir 25 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2844(2)VK priėmimas ... 72
Pirkimų, atliekamų vandentvarkos, energetikos, transporto ar pašto paslaugų srities perkančiųjų subjektų, įstatymo Nr. XIII-328 68 ir 104 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2845(2)VK priėmimas ... 72
Teisės gauti informaciją ir duomenų pakartotinio naudojimo įstatymo Nr. VIII-1524 1, 2 ir 5 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2846(2)VK priėmimas ... 72
Viešųjų pirkimų įstatymo Nr. I-1491 2, 5, 25, 26, 46, 58, 76, 93 ir 98 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2847(2)VK priėmimas ... 72
Strateginio valdymo įstatymo Nr. XIII-3096 3 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2848(2)VK priėmimas ... 73
Civilinio kodekso 2.104 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2849(2)VK priėmimas ... 73
Profesinio mokymo įstatymo Nr. VIII-450 17 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2850(2)VK priėmimas ... 73
Valstybės tarnybos įstatymo Nr. VIII-1316 pakeitimo įstatymo Nr. XIV-1985 1 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2851(2)VK priėmimas ... 73
Viešųjų ir privačių interesų derinimo įstatymo Nr. VIII-371 4 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2852(2)VK priėmimas ... 73
Darbo kodekso 33, 147 ir 210 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2853(2)VK priėmimas ... 73
Valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymo Nr. VIII-729 22 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3202(2) priėmimas ... 73
Sodininkų bendrijų įstatymo Nr. IX-1934 16 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2998(2) priėmimo tęsinys ... 74
Šio įstatymo priėmimas ... 74
Administracinių nusižengimų kodekso 29, 212, 589 straipsnių pakeitimo ir Kodekso papildymo 188^4 straipsniu įstatymo Nr. XIV-1949 4 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3033(2) priėmimo tęsinys ... 74
Šio įstatymo priėmimas ... 74
Pilietybės įstatymo Nr. XI-1196 45 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2943(2) priėmimo tęsinys ... 74
Šio įstatymo priėmimas ... 74
Biudžetinių įstaigų įstatymo Nr. I-1113 pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2834(2)VK priėmimo tęsinys ... 74
Šio įstatymo priėmimas ... 74
Viešųjų įstaigų įstatymo Nr. I-1428 pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2835(3)VK priėmimo tęsinys ... 74
Šio įstatymo priėmimas ... 75
Viešojo administravimo įstatymo Nr. VIII-1234 1, 2, 3, 4, 5, 7, 8, 9, 11, 14, 19, 20, 23, 25 ir 30 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2836(2)VK priėmimo tęsinys ... 75
Šio įstatymo priėmimas ... 75
Vyriausybės įstatymo Nr. I-464 5, 13, 22, 26, 28^1, 29, 29^1, 30, 30^1, 30^2, 31, 31^1, 32 ir 45 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2837(2)VK priėmimo tęsinys ... 75

Šio įstatymo priėmimas ... 75
Biudžeto sandaros įstatymo Nr. I-430 4, 5, 6, 18, 19, 21, 26, 39 straipsnių pakeitimo ir 10^1 straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymo projekto Nr. XIVP-2838(2)VK priėmimo tęsinys ... 75
Šio įstatymo priėmimas ... 75
Vietos savivaldos įstatymo Nr. I-533 6, 15, 18, 21, 25, 27, 29, 33, 34, 38, 39, 43, 55, 60 ir 68 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2839(2)VK priėmimo tęsinys ... 75
Šio įstatymo priėmimas ... 76
Sveikatos priežiūros įstaigų įstatymo Nr. I-1367 10 ir 15^2 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2840(2)VK priėmimo tęsinys ... 76
Šio įstatymo priėmimas ... 76
Administracinių bylų teisenos įstatymo Nr. VIII-1029 17 ir 110 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2841(2)VK priėmimo tęsinys ... 77
Šio įstatymo priėmimas ... 77
Civilinį procesą reglamentuojančių Europos Sąjungos ir tarptautinės teisės aktų įgyvendinimo įstatymo Nr. X-1809 31^5 ir 31^9 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2842(2)VK priėmimo tęsinys ... 77
Šio įstatymo priėmimas ... 77
Koncesijų įstatymo Nr. I-1510 58, 62 ir 65 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2843(2)VK priėmimo tęsinys ... 77
Šio įstatymo priėmimas ... 77
Oficialiosios statistikos ir valstybės duomenų valdysenos įstatymo Nr. I-270 9, 20, 21 ir 25 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2844(2)VK priėmimo tęsinys ... 77
Šio įstatymo priėmimas ... 77
Pirkimų, atliekamų vandentvarkos, energetikos, transporto ar pašto paslaugų srities perkančiųjų subjektų, įstatymo Nr. XIII-328 68 ir 104 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2845(2)VK priėmimo tęsinys ... 77
Šio įstatymo priėmimas ... 78
Teisės gauti informaciją ir duomenų pakartotinio naudojimo įstatymo Nr. VIII-1524 1, 2 ir 5 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2846(2)VK priėmimo tęsinys ... 78
Šio įstatymo priėmimas ... 78
Viešųjų pirkimų įstatymo Nr. I-1491 2, 5, 25, 26, 46, 58, 76, 93 ir 98 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2847(2)VK priėmimo tęsinys ... 78
Šio įstatymo priėmimas ... 78
Strateginio valdymo įstatymo Nr. XIII-3096 3 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2848(2)VK priėmimo tęsinys ... 78
Šio įstatymo priėmimas ... 78
Civilinio kodekso 2.104 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2849(2)VK priėmimo tęsinys ... 78
Šio įstatymo priėmimas ... 78
Profesinio mokymo įstatymo Nr. VIII-450 17 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2850(2)VK priėmimo tęsinys ... 78
Šio įstatymo priėmimas ... 78
Valstybės tarnybos įstatymo Nr. VIII-1316 pakeitimo įstatymo Nr. XIV-1985 1 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2851(2)VK priėmimo tęsinys ... 79
Šio įstatymo priėmimas ... 79
Viešųjų ir privačių interesų derinimo įstatymo Nr. VIII-371 4 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2852(2)VK priėmimo tęsinys ... 79
Šio įstatymo priėmimas ... 79

Darbo kodekso 33, 147 ir 210 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2853(2)VK priėmimo tęsinys ... 79
Šio įstatymo priėmimas ... 79
Valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymo Nr. VIII-729 22 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3202(2) priėmimo tęsinys ... 79
Šio įstatymo priėmimas ... 79
Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos 2022 metų valstybės konsoliduotųjų ataskaitų rinkinio patvirtinimo“ projekto Nr. XIVP-3125(2) svarstymas ir priėmimas ... 79
Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos 2022 metų nacionalinio finansinių ataskaitų rinkinio patvirtinimo“ projekto Nr. XIVP-3126(2) svarstymas ir priėmimas ... 81
Seimo nutarimo „Dėl 2023 metų Laisvės premijų paskyrimo Petrui Plumpai ir Europos Parlamentui“ projekto Nr. XIVP-3310 pateikimas (V. Čmilytė-Nielsen) ... 82
Seimo nutarimo „Dėl Rezervinio (stabilizavimo) fondo 2022 metų metinių ataskaitų rinkinio patvirtinimo“ projekto Nr. XIVP-3127(2) svarstymas ir priėmimas ... 83
Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos 2022 metų Privalomojo sveikatos draudimo fondo metinių konsoliduotųjų ataskaitų rinkinio patvirtinimo“ projekto Nr. XIVP-3124(2) svarstymas ir priėmimas ... 84
Seimo nutarimo „Dėl Valstybinio socialinio draudimo fondo 2022 metų konsoliduotųjų ataskaitų rinkinio patvirtinimo“ projekto Nr. XIVP-3138(2) svarstymas ir priėmimas ... 84
Seimo nutarimo „Dėl Garantinio fondo 2022 metų ataskaitų rinkinio patvirtinimo“ projekto Nr. XIVP-3139(2) svarstymas ir priėmimas ... 85
Seimo nutarimo „Dėl Ilgalaikio darbo išmokų fondo 2022 metų ataskaitų rinkinio patvirtinimo“ projekto Nr. XIVP-3140(2) svarstymas ir priėmimas ... 85
Seimo nutarimo „Dėl Pensijų anuitetų fondo 2022 metų ataskaitų rinkinio patvirtinimo“ projekto Nr. XIVP-2999(2) svarstymas ir priėmimas ... 85
Piliečių įstatymų leidybos iniciatyvos konstitucinio įstatymo projekto Nr. XIVP-3268 ir Teisėkūros pagrindų įstatymo Nr. XI-2220 1, 5^3, 6, 10 ir 13 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3269 pateikimas (E. Dobrowolska) ... 85
Baudžiamojo kodekso 24, 25, 32, 39^1, 249^1, 250^2, 250^4, 250^6 ir 252^1 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3279ES pateikimas (E. Dobrowolska) ... 87
Bausmių vykdymo kodekso 15, 20, 21, 31, 37, 64, 68, 83, 90 ir 94 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3280, Baudžiamojo proceso kodekso 358 ir 360 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3281, Probacijos įstatymo Nr. XI-1860 14, 15, 16, 25, 29 ir 30 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3282 ir Suėmimo vykdymo įstatymo Nr. I-1175 24 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3283 pateikimas (E. Dobrowolska) ... 87
Administracinių nusižengimų kodekso 170 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3284 pateikimas (M. Danielė) ... 89
Laisvės premijos įstatymo Nr. XI-1584 2 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3207 pateikimas (P. Kuzmickienė) ... 92
Seimo rezoliucijos „Dėl 2024 metais minimų Lietuvai svarbių sukakčių, įvykių ir asmenybių“ projekto Nr. XIVP-1716(3) pateikimas, svarstymas ir priėmimas (P. Kuzmickienė) ... 93
Seimo rezoliucijos „Dėl 2025 metais minimų Lietuvai svarbių įvykių ir asmenybių sukakčių“ projekto Nr. XIVP-3166 pateikimas (P. Kuzmickienė) ... 95
Neįgaliųjų socialinės integracijos įstatymo Nr. I-2044 pakeitimo įstatymo Nr. XIV-1722 1 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2925(2) ir Ikiteisminio administracinių ginčų nagrinėjimo tvarkos įstatymo Nr. VIII-1031 2, 3, 5, 11, 13, 14, 20 ir 21 straipsnių pakeitimo įstatymo Nr. XIV-1724 pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3111 pateikimas (A. Dumbrava) ... 96
Maisto įstatymo Nr. VIII-1608 2 ir 4 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 6^2 straipsniu įstatymo projekto Nr. XIVP-2890(2) svarstymas ... 100

Aplinkos apsaugos įstatymo Nr. I-2223 1, 6, 8, 19^4, 31 ir 33 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3292, Aplinkos oro apsaugos įstatymo Nr. VIII-1392 2, 4, 5, 7, 9, 10, 13 ir 17 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 5^1 straipsniu įstatymo projekto Nr. XIVP-3293 ir Administracinių nusižengimų kodekso 242, 268, 286 ir 589 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3294 pateikimas (S. Gentvilas) 101

Seimo nutarimo „Dėl 2023 metų Laisvės premijų paskyrimo Petrui Plumpai ir Europos Parlamentui“ projekto Nr. XIVP-3310 pateikimo tęsinys 104

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos 2022 metų valstybės konsoliduotųjų ataskaitų rinkinio patvirtinimo“ projekto Nr. XIVP-3125(2) priėmimo tęsinys 104

Šio nutarimo priėmimas 104

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos 2022 metų nacionalinio finansinių ataskaitų rinkinio patvirtinimo“ projekto Nr. XIVP-3126(2) priėmimo tęsinys 105

Šio nutarimo priėmimas 105

Seimo nutarimo „Dėl Rezervinio (stabilizavimo) fondo 2022 metų metinių ataskaitų rinkinio patvirtinimo“ projekto Nr. XIVP-3127(2) priėmimo tęsinys 105

Šio nutarimo priėmimas 105

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos 2022 metų Privalomojo sveikatos draudimo fondo metinių konsoliduotųjų ataskaitų rinkinio patvirtinimo“ projekto Nr. XIVP-3124(2) priėmimo tęsinys 105

Šio nutarimo priėmimas 105

Seimo nutarimo „Dėl Valstybinio socialinio draudimo fondo 2022 metų konsoliduotųjų ataskaitų rinkinio patvirtinimo“ projekto Nr. XIVP-3138(2) priėmimo tęsinys 105

Šio nutarimo priėmimas 105

Seimo nutarimo „Dėl Garantinio fondo 2022 metų ataskaitų rinkinio patvirtinimo“ projekto Nr. XIVP-3139(2) priėmimo tęsinys 105

Šio nutarimo priėmimas 106

Seimo nutarimo „Dėl Ilgalaikio darbo išmokų fondo 2022 metų ataskaitų rinkinio patvirtinimo“ projekto Nr. XIVP-3140(2) priėmimo tęsinys 106

Šio nutarimo priėmimas 106

Seimo nutarimo „Dėl Pensijų anuitetų fondo 2022 metų ataskaitų rinkinio patvirtinimo“ projekto Nr. XIVP-2999(2) priėmimo tęsinys 106

Šio nutarimo priėmimas 106

Piliečių įstatymų leidybos iniciatyvos konstitucinio įstatymo projekto Nr. XIVP-3268 ir Teisėkūros pagrindų įstatymo Nr. XI-2220 1, 5^3, 6, 10 ir 13 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3269 pateikimo tęsinys 106

Baudžiamojo kodekso 24, 25, 32, 39^1, 249^1, 250^2, 250^4, 250^6 ir 252^1 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3279ES pateikimo tęsinys 106

Bausmių vykdymo kodekso 15, 20, 21, 31, 37, 64, 68, 83, 90 ir 94 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3280, Baudžiamojo proceso kodekso 358 ir 360 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3281, Probacijos įstatymo Nr. XI-1860 14, 15, 16, 25, 29 ir 30 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3282 ir Suėmimo vykdymo įstatymo Nr. I-1175 24 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3283 pateikimo tęsinys 107

Laisvės premijos įstatymo Nr. XI-1584 2 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3207 pateikimo tęsinys 107

Seimo rezoliucijos „Dėl 2024 metais minimų Lietuvai svarbių sukakčių, įvykių ir asmenybių“ projekto Nr. XIVP-1716(3) priėmimo tęsinys 107

Šios rezoliucijos priėmimas 107

Administracinių nusižengimų kodekso 170 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3284 pateikimo tęsinys 107

Neįgaliųjų socialinės integracijos įstatymo Nr. I-2044 pakeitimo įstatymo Nr. XIV-1722 1 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2925(2) ir Ikiteisminio administracinių ginčų nagrinėjimo tvarkos įstatymo Nr. VIII-1031 2, 3, 5, 11, 13, 14, 20 ir 21 straipsnių pakeitimo įstatymo Nr. XIV-1724 pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3111 pateikimo tęsinys 108

Maisto įstatymo Nr. VIII-1608 2 ir 4 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 6^2 straipsniu įstatymo projekto Nr. XIVP-2890(2) svarstymo tęsinys 108

Rytinis posėdis Nr. 324 (*2023 m. lapkričio 21 d.*)

Informaciniai pranešimai 109

Seimo seniūnų sueigos patikslintos 2023 m. lapkričio 21 d. (antradienio) posėdžių darbotvarkės tikslinimas ir tvirtinimas 109

2024 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3128 pirmasis svarstymas 110

Biudžeto ir finansų komiteto pirmininko M. Lingės kalba 110

Seimo nario R. Žemaitaičio kalba (*Mišrios Seimo narių grupės vardu)* 115

Seimo nario A. Butkevičiaus kalba (*Demokratų frakcijos „Vardan Lietuvos“ vardu*) 117

Seimo nario V. Gapšio kalba (*Darbo partijos frakcijos vardu*) 118

Seimo nario M. Lingės kalba (*Tėvynės sąjungos-Lietuvos krikščionių demokratų frakcijos vardu*) 119

Seimo nario V. Mitalo kalba (*Laisvės frakcijos vardu*) 120

Seimo nario E. Gentvilo kalba (*Liberalų sąjūdžio frakcijos vardu*) 121

Seimo narės G. Burokienės kalba (*Lietuvos valstiečių ir žaliųjų sąjungos frakcijos vardu*) 122

Seimo narės R. Budbergytės kalba (*Lietuvos socialdemokratų partijos frakcijos vardu*) 123

Seimo nario L. Savicko kalba 124

Seimo nario S. Tumėno kalba 125

Pelno mokesčio įstatymo Nr. IX-675 17^2 ir 46^1 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3130(2) svarstymas 126

Seimo nario V. Ąžuolo kalba 126

Seimo nutarimo „Dėl 2024 metų, 2025 metų ir 2026 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų konsoliduotos visumos planuojamų rodiklių“ projekto Nr. XIVP-3131(2) svarstymas 128

2023 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymo Nr. XIV-1556 14 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3243 priėmimas 129

Valstybės socialinių fondų biudžetų 2024 metų rodiklių patvirtinimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3132(2) priėmimas 130

Pensijų anuitetų fondo biudžeto 2024 metų rodiklių patvirtinimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3133(2) priėmimas 131

2024 metų Privalomojo sveikatos draudimo fondo biudžeto rodiklių patvirtinimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3134(2) priėmimas 131

Šio įstatymo priėmimas 133

Pelno mokesčio įstatymo Nr. IX-675 17^2 ir 46^1 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3130(2) svarstymo tęsinys 133

Seimo nutarimo „Dėl 2024 metų, 2025 metų ir 2026 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų konsoliduotos visumos planuojamų rodiklių“ projekto Nr. XIVP-3131(2) svarstymo tęsinys 133

2023 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymo Nr. XIV-1556 14 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3243 priėmimo tęsinys 133

Šio įstatymo priėmimas 133

Valstybės socialinių fondų biudžetų 2024 metų rodiklių patvirtinimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3132(2) priėmimo tęsinys 133

Šio įstatymo priėmimas ... 134
Pensijų anuitetų fondo biudžeto 2024 metų rodiklių patvirtinimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3133(2) priėmimo tęsinys ... 134
Šio įstatymo priėmimas ... 134
Mokslo ir studijų įstatymo Nr. XI-242 4, 10, 11, 15, 27, 28, 35, 38, 39, 48, 52, 53, 56, 58, 60, 65, 66, 67, 69, 71, 72, 72^1, 73, 75^3, 77, 85 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 64^1 straipsniu įstatymo Nr. XIV-1257 24, 29 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 24^1 straipsniu įstatymo projekto Nr. XIVP-3137(2) priėmimas ... 134
Šio įstatymo priėmimas ... 135
Mėgėjų žvejybos įstatymo Nr. IX-2389 3, 6, 10 ir 11 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3108(2) priėmimo tęsinys ... 135
Šio įstatymo priėmimas ... 140
Seimo nutarimo „Dėl apkaltos Lietuvos Respublikos Seimo nariui Petrui Gražuliui pradžios“ projekto Nr. XIVP-3321 pateikimas (V. Čmilytė-Nielsen) ... 140
Seimo nutarimo „Dėl apkaltos Lietuvos Respublikos Seimo nariui Remigijui Žemaitaičiui pradžios ir kreipimosi į Lietuvos Respublikos Konstitucinį Teismą“ projekto Nr. XIVP-3289 pateikimas ... 140

Seimo narių pareiškimai

Seimo nario R. Šarknicko pareiškimas ... 141
Seimo nario V. Ąžuolo pareiškimas ... 141
Seimo nario V. Pranckiečio pareiškimas ... 142

Vakarinis posėdis Nr. 325 (*2023 m. lapkričio 21 d.*)

Seimo nutarimo „Dėl apkaltos Lietuvos Respublikos Seimo nariui Petrui Gražuliui pradžios“ projekto Nr. XIVP-3321 pateikimo tęsinys ir svarstymas (V. Čmilytė-Nielsen) ... 144
Seimo nario P. Gražulio kalba ... 146
Seimo nutarimo „Dėl apkaltos Lietuvos Respublikos Seimo nariui Remigijui Žemaitaičiui pradžios ir kreipimosi į Lietuvos Respublikos Konstitucinį Teismą“ projekto Nr. XIVP-3289 pateikimo tęsinys, svarstymas ir priėmimas (A. Valinskas) ... 147
Seimo nario R. Žemaitaičio kalba ... 147
Seimo nario P. Gražulio kalba ... 149
Ginklų ir šaudmenų kontrolės įstatymo Nr. IX-705 13, 17 ir 30 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2654(2) priėmimas ... 150
Atmintinų dienų įstatymo Nr. VIII-397 1 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2995(2) priėmimas ... 152
Elektros energetikos įstatymo Nr. VIII-1881 19, 22^1, 22^2, 33, 48, 51 ir 61^1 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3291(2) svarstymas ... 153
Kelių priežiūros ir plėtros programos finansavimo įstatymo Nr. VIII-2032 2, 6, 9 straipsnių ir 2, 5 priedų pakeitimo ir Įstatymo papildymo 6^1 straipsniu įstatymo Nr. XIII-3420 7 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3135(2) ir Kelių įstatymo Nr. I-891 17 straipsnio pakeitimo įstatymo Nr. XIII-3421 2 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3136(2) svarstymas ... 154
Seimo nario A. Dumbravos kalba ... 154
Seimo nutarimo „Dėl apkaltos Lietuvos Respublikos Seimo nariui Petrui Gražuliui pradžios“ projekto Nr. XIVP-3321 pateikimo ir svarstymo tęsinys ir priėmimas ... 155
Šio nutarimo priėmimas ... 157

Seimo nutarimo „Dėl apkaltos Lietuvos Respublikos Seimo nariui Remigijui Žemaitaičiui pradžios ir kreipimosi į Lietuvos Respublikos Konstitucinį Teismą“ projekto Nr. XIVP-3289 priėmimo tęsinys ... 158
Šio nutarimo priėmimas ... 158
Ginklų ir šaudmenų kontrolės įstatymo Nr. IX-705 13, 17 ir 30 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2654(2) priėmimo tęsinys ... 158
Šio įstatymo priėmimas ... 158
Atmintinų dienų įstatymo Nr. VIII-397 1 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2995(2) priėmimo tęsinys ... 158
Šio įstatymo priėmimas ... 158
Elektros energetikos įstatymo Nr. VIII-1881 19, 22^1, 22^2, 33, 48, 51 ir 61^1 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3291(2) svarstymo tęsinys ... 158
Diplomatinės tarnybos įstatymo Nr. VIII-1012 pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3181(2) ir Asmenų delegavimo į tarptautines ir Europos Sąjungos institucijas ar užsienio valstybių institucijas įstatymo Nr. X-1262 pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3182(2) svarstymas ... 159
Seimo nario A. Syso kalba ... 159
Seimo nutarimo „Dėl 2023 metų Laisvės premijų paskyrimo Petrui Plumpai ir Europos Parlamentui“ projekto Nr. XIVP-3310 svarstymas ... 161
Seimo nario A. Gedvilo kalba ... 161
Krizių valdymo ir civilinės saugos įstatymo Nr. VIII-971 40 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2375(2) svarstymas ... 161
Seimo nario T. Tomilino kalba ... 162
Administracinių nusižengimų kodekso 247, 589, 608 straipsnių ir priedo pakeitimo ir Kodekso papildymo 248^1, 248^2, 248^3 straipsniais įstatymo Nr. XIV-598 5 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3208(2) svarstymas ... 162
Administracinių nusižengimų kodekso 12, 21^1, 373, 374, 375, 376, 377, 378, 380, 381, 382, 421, 484, 576, 577, 579, 581, 584, 587, 588, 589, 594, 608, 609, 616, 617, 619, 620, 621, 627, 644, 666, 671, 673, 675, 676, 678 straipsnių ir priedo pakeitimo, Kodekso papildymo 422^1, 565^1, 574^1 straipsniais ir 591, 677 straipsnių pripažinimo netekusiais galios įstatymo Nr. XIV-1947 27 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3209(2) svarstymas ... 163
Vandens įstatymo Nr. VIII-474 3, 8, 9, 14, 15, 18, 20, 21, 25 straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo Nr. XIV-1280 11 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2859(2) svarstymas ... 163
Seimo nario A. Vinkaus kalba ... 163
Geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo įstatymo Nr. X-764 9, 14, 15, 16, 17, 27, 39 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 14^1 straipsniu įstatymo projekto Nr. XIVP-3165(2) svarstymas ... 164
Geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo įstatymo Nr. X-764 3 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3073 svarstymas ... 164
Mokslo ir studijų įstatymo Nr. XI-242 4, 10, 11, 15, 27, 28, 35, 38, 39, 48, 52, 53, 56, 58, 60, 65, 66, 67, 69, 71, 72, 72^1, 73, 75^3, 77, 85 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 64^1 straipsniu įstatymo Nr. XIV-1257 18 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3206(2) svarstymas ... 165
Mokslo ir studijų įstatymo Nr. XI-242 46, 59, 74, 75, 75^1, 75^2, 75^3, 76, 77, 82, 83 straipsnių pakeitimo, 9 straipsnio pripažinimo netekusiu galios ir Įstatymo papildymo 76^1, 76^2, 83^1 straipsniais įstatymo Nr. XIV-654 8 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2559(2) svarstymas ... 165
Švietimo įstatymo Nr. I-1489 41 ir 67 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3117(2) svarstymas ... 165
Vietos savivaldos įstatymo Nr. I-533 20, 35, 67 ir 68 straipsnių pakeitimo įstatymo Nr. XIV-2006 5 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3112(2) svarstymas ... 165

Valstybės vėliavos ir kitų vėliavų įstatymo Nr. I-1497 2 ir 10 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3017(2) svarstymas ... 166

Seimo statuto „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo statuto Nr. I-399 180^{15} straipsnio pakeitimo“ projekto Nr. XIVP-3301 pateikimas (R. Morkūnaitė-Mikulėnienė) ... 166

Viešųjų pirkimų įstatymo Nr. I-1491 5 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3298, Viešųjų pirkimų, atliekamų vandentvarkos, energetikos, transporto ir pašto paslaugų srities perkančiųjų subjektų, įstatymo Nr. XIII-328 12 ir 13 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3299 ir Viešųjų pirkimų, atliekamų gynybos ir saugumo srityje, įstatymo Nr. XI-1491 15 ir 16 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3300 pateikimas (V. Semeška) ... 170

Švietimo įstatymo Nr. I-1489 29 straipsnio pakeitimo įstatymo Nr. XIII-2894 2 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3304 pateikimas (J. Šiugždinienė) ... 171

Seimo nutarimo „Dėl pavedimo Lietuvos Respublikos valstybės kontrolei atlikti valstybinį auditą“ projekto Nr. XIVP-3312 pateikimas (V. Fiodorovas) ... 174

Seimo nutarimo „Dėl pavedimo Lietuvos Respublikos valstybės kontrolei atlikti valstybinį auditą“ projekto Nr. XIVP-3320 pateikimas (J. Šiugždinienė) ... 176

Žemės įstatymo Nr. I-446 25 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3303 pateikimas (J. Baublys) ... 179

Seimo nutarimo „Dėl 2023 metų Laisvės premijų paskyrimo Petrui Plumpai ir Europos Parlamentui“ projekto Nr. XIVP-3310 svarstymo tęsinys ... 180

Krizių valdymo ir civilinės saugos įstatymo Nr. VIII-971 40 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2375(2) svarstymo tęsinys ... 180

Administracinių nusižengimų kodekso 247, 589, 608 straipsnių ir priedo pakeitimo ir Kodekso papildymo 248^1, 248^2, 248^3 straipsniais įstatymo Nr. XIV-598 5 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3208(2) svarstymo tęsinys ... 181

Administracinių nusižengimų kodekso 12, 21^1, 373, 374, 375, 376, 377, 378, 380, 381, 382, 421, 484, 576, 577, 579, 581, 584, 587, 588, 589, 594, 608, 609, 616, 617, 619, 620, 621, 627, 644, 666, 671, 673, 675, 676, 678 straipsnių ir priedo pakeitimo, Kodekso papildymo 422^1, 565^1, 574^1 straipsniais ir 591, 677 straipsnių pripažinimo netekusiais galios įstatymo Nr. XIV-1947 27 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3209(2) svarstymo tęsinys ... 181

Vandens įstatymo Nr. VIII-474 3, 8, 9, 14, 15, 18, 20, 21, 25 straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo Nr. XIV-1280 11 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2859(2) svarstymo tęsinys ... 181

Geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo įstatymo Nr. X-764 9, 14, 15, 16, 17, 27, 39 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 14^1 straipsniu įstatymo projekto Nr. XIVP-3165(2) svarstymo tęsinys ... 181

Geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo įstatymo Nr. X-764 3 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3073 svarstymo tęsinys ... 182

Mokslo ir studijų įstatymo Nr. XI-242 4, 10, 11, 15, 27, 28, 35, 38, 39, 48, 52, 53, 56, 58, 60, 65, 66, 67, 69, 71, 72, 72^1, 73, 75^3, 77, 85 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 64^1 straipsniu įstatymo Nr. XIV-1257 18 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3206(2) svarstymo tęsinys ... 182

Mokslo ir studijų įstatymo Nr. XI-242 46, 59, 74, 75, 75^1, 75^2, 75^3, 76, 77, 82, 83 straipsnių pakeitimo, 9 straipsnio pripažinimo netekusiu galios ir Įstatymo papildymo 76^1, 76^2, 83^1 straipsniais įstatymo Nr. XIV-654 8 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2559(2) svarstymo tęsinys ... 182

Švietimo įstatymo Nr. I-1489 41 ir 67 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3117(2) svarstymo tęsinys ... 182

Vietos savivaldos įstatymo Nr. I-533 20, 35, 67 ir 68 straipsnių pakeitimo įstatymo Nr. XIV-2006 5 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3112(2) svarstymo tęsinys ... 182

Valstybės vėliavos ir kitų vėliavų įstatymo Nr. I-1497 2 ir 10 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3017(2) svarstymo tęsinys ... 182

Viešųjų pirkimų įstatymo Nr. I-1491 5 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3298, Viešųjų pirkimų, atliekamų vandentvarkos, energetikos, transporto ir pašto paslaugų srities perkančiųjų subjektų, įstatymo Nr. XIII-328 12 ir 13 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3299 ir Viešųjų pirkimų, atliekamų gynybos ir saugumo srityje, įstatymo Nr. XI-1491 15 ir 16 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3300 pateikimo tęsinys 183

Seimo statuto „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo statuto Nr. I-399 180^{15} straipsnio pakeitimo“ projekto Nr. XIVP-3301 pateikimo tęsinys 183

Švietimo įstatymo Nr. I-1489 29 straipsnio pakeitimo įstatymo Nr. XIII-2894 2 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3304 pateikimo tęsinys 183

Seimo nutarimo „Dėl pavedimo Lietuvos Respublikos valstybės kontrolei atlikti valstybinį auditą“ projekto Nr. XIVP-3312 ir Seimo nutarimo „Dėl pavedimo Lietuvos Respublikos valstybės kontrolei atlikti valstybinį auditą“ projekto Nr. XIVP-3320 pateikimo tęsinys 184

Rytinis posėdis Nr. 326 (*2023 m. lapkričio 23 d.*)

Seimo seniūnų sueigos patikslintos 2023 m. lapkričio 23 d. (ketvirtadienio) posėdžių darbotvarkės tikslinimas ir tvirtinimas 186

2024 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3128(2) antrasis svarstymas 188

Finansų ministrės G. Skaistės kalba 188

Seimo nario L. Savicko kalba 197

Seimo nario M. Lingės kalba 198

Seimo nario D. Kepenio kalba 199

Seimo narės I. Kačinskaitės-Urbonienės kalba 200

Seimo nario R. Šarknicko kalba 200

Seimo narės R. Tamašunienės kalba 201

Elektros energetikos įstatymo Nr. VIII-1881 19, 22^1, 22^2, 33, 48, 51 ir 61^1 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3291(2) priėmimas 202

Seimo nutarimo „Dėl 2023 metų Laisvės premijų paskyrimo Petrui Plumpai ir Europos Parlamentui“ projekto Nr. XIVP-3310 priėmimas 203

Šio nutarimo priėmimas 204

2024 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3128(2) antrojo svarstymo tęsinys 204

Elektros energetikos įstatymo Nr. VIII-1881 19, 22^1, 22^2, 33, 48, 51 ir 61^1 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3291(2) priėmimo tęsinys 204

Šio įstatymo priėmimas 204

Geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo įstatymo Nr. X-764 9, 14, 15, 16, 17, 27, 39 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 14^1 straipsniu įstatymo projekto Nr. XIVP-3165(2) priėmimas 204

Šio įstatymo priėmimas 206

Seimo nutarimo „Dėl rinkimų į Europos Parlamentą datos paskelbimo“ projekto Nr. XIVP-3295(2) svarstymas 206

Valstybės herbo, kitų herbų ir heraldinių ženklų įstatymo Nr. I-130 3 ir 8 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2856 svarstymas 207

Vyriausybės valanda

Ministrės Pirmininkės I. Šimonytės, sveikatos apsaugos ministro A. Dulkio, socialinės apsaugos ir darbo ministrės M. Navickienės, užsienio reikalų ministro G. Landsbergio, susisiekimo ministro M. Skuodžio, aplinkos ministro S. Gentvilo ir finansų ministrės G. Skaistės atsakymai į Seimo narių klausimus 208

Seimo narių pareiškimai

Seimo nario D. Kepenio pareiškimas 214
Seimo nario V. Ąžuolo pareiškimas 215

Vakarinis posėdis Nr. 327 (*2023 m. lapkričio 23 d.*)

Įstatymo „Dėl Lietuvos Respublikos ir Jungtinių Arabų Emyratų sutarties dėl savitarpio teisinės pagalbos baudžiamosiose bylose ratifikavimo“ projekto Nr. XIVP-3086(2) priėmimas 216
Įstatymo „Dėl Lietuvos Respublikos ir Jungtinių Arabų Emyratų sutarties dėl ekstradicijos ratifikavimo“ projekto Nr. XIVP-3087(2) priėmimas 216
Įstatymo „Dėl Lietuvos Respublikos ir Jungtinių Arabų Emyratų sutarties dėl nuteistųjų perdavimo ratifikavimo“ projekto Nr. XIVP-3088(2) priėmimas 216
Sveikatos draudimo įstatymo Nr. I-1343 2, 5, 6, 8, 9, 9^1, 10, 12, 12^1, 15, 17, 21, 22, 23, 26, 30, 43 straipsnių ir II skyriaus pavadinimo pakeitimo ir Įstatymo papildymo 3^1 straipsniu įstatymo Nr. XIV-1942 1, 13, 15, 16, 17 ir 19 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2984(2) priėmimas 216
Maisto įstatymo Nr. VIII-1608 2 ir 4 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 6^2 straipsniu įstatymo projekto Nr. XIVP-2890(3) priėmimas 217
Saugaus eismo automobilių keliais įstatymo Nr. VIII-2043 2, 6^1, 10, 13, 22 ir 24 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3094(2) priėmimas 218
Prokuratūros įstatymo Nr. I-599 16^1, 20, 25, 27, 39, 40, 49, 50^1, 60 straipsnių ir 1 priedo pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2909(2) svarstymas 219
Seimo nario A. Syso kalba 220
Seimo nario A. Petrošiaus kalba 221
Pareiginės algos (atlyginimo) bazinio dydžio nustatymo ir asignavimų darbo užmokesčiui perskaičiavimo įstatymo Nr. XIV-2011 5 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2910 svarstymas 222
Civilinio proceso kodekso 82, 108, 145, 192, 590, 593, 596, 601, 602, 609, 610, 611, 614, 624^1, 626, 627, 631, 632, 634, 636, 648, 650, 651, 654, 656, 661, 663, 668, 685, 689, 702, 706, 710, 713, 723, 727, 731, 732, 753, 754, 755 ir 771^1 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2861(2) svarstymas 222
Antstolių įstatymo Nr. IX-876 2, 4, 5, 6, 8, 10, 11, 12, 14, 20, 21, 22, 28, 29, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 43, 43^1 46 ir 48 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 25^1 straipsniu įstatymo projekto Nr. XIVP-2862(2) svarstymas 222
Seimo nario V. Semeškos kalba 223
Seimo rezoliucijos „Dėl 2025 metais minimų Lietuvai svarbių įvykių ir asmenybių sukakčių“ projekto Nr. XIVP-3166(2) svarstymas ir priėmimas 223
Seimo nario R. Šarknicko kalba 223
Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo Nr. XIII-2166 7, 8, 11, 51, 53, 140, 141 straipsnių, 2 ir 4 priedų pakeitimo ir 142 straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymo projekto Nr. XIVP-2927(2) svarstymas 224
Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo Peticijų komisijos 2023 m. lapkričio 15 d. išvados Nr. 250-I-30“ projekto Nr. XIVP-3323 pateikimas, svarstymas ir priėmimas (E. Pupinis) 224
Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo Peticijų komisijos 2023 m. lapkričio 15 d. išvados Nr. 250-I-31“ projekto Nr. XIVP-3324 pateikimas, svarstymas ir priėmimas (E. Pupinis) 225
Šalpos pensijų įstatymo Nr. I-675 pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3311 pateikimas (M. Navickienė) 226

Įstatymo „Dėl Lietuvos Respublikos ir Jungtinių Arabų Emyratų sutarties dėl savitarpio teisinės pagalbos baudžiamosiose bylose ratifikavimo“ projekto Nr. XIVP-3086(2) priėmimo tęsinys ... 229
Šio įstatymo priėmimas ... 229
Įstatymo „Dėl Lietuvos Respublikos ir Jungtinių Arabų Emyratų sutarties dėl ekstradicijos ratifikavimo“ projekto Nr. XIVP-3087(2) priėmimo tęsinys ... 229
Šio įstatymo priėmimas ... 229
Įstatymo „Dėl Lietuvos Respublikos ir Jungtinių Arabų Emyratų sutarties dėl nuteistųjų perdavimo ratifikavimo“ projekto Nr. XIVP-3088(2) priėmimo tęsinys ... 229
Šio įstatymo priėmimas ... 229
Sveikatos draudimo įstatymo Nr. I-1343 2, 5, 6, 8, 9, 9^1, 10, 12, 12^1, 15, 17, 21, 22, 23, 26, 30, 43 straipsnių ir II skyriaus pavadinimo pakeitimo ir Įstatymo papildymo 3^1 straipsniu įstatymo Nr. XIV-1942 1, 13, 15, 16, 17 ir 19 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2984(2) priėmimo tęsinys ... 230
Šio įstatymo priėmimas ... 230
Maisto įstatymo Nr. VIII-1608 2 ir 4 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 6^2 straipsniu įstatymo projekto Nr. XIVP-2890(3) priėmimo tęsinys ... 230
Šio įstatymo priėmimas ... 230
Saugaus eismo automobilių keliais įstatymo Nr. VIII-2043 2, 6^1, 10, 13, 22 ir 24 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3094(2) priėmimo tęsinys ... 230
Šio įstatymo priėmimas ... 230
Advokatūros įstatymo Nr. IX-2066 2, 9, 16, 17, 23, 24, 35, 39, 56, 57, 59, 60, 64, 66, 67, 68, 69 straipsnių ir keturioliktojo skirsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2795(2) priėmimas ... 230
Šio įstatymo priėmimas ... 231
Mediacijos įstatymo Nr. X-1702 4, 5 ir 29 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2796(2) priėmimas ... 231
Šio įstatymo priėmimas ... 232
Baudžiamojo proceso kodekso 55 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2974(2) priėmimas ... 232
Šio įstatymo priėmimas ... 232
Savanoriškos veiklos įstatymo Nr. XI-1500 pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3014(2) priėmimas ... 232
Prokuratūros įstatymo Nr. I-599 16^1, 20, 25, 27, 39, 40, 49, 50^1, 60 straipsnių ir 1 priedo pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2909(2) svarstymo tęsinys ... 233
Pareiginės algos (atlyginimo) bazinio dydžio nustatymo ir asignavimų darbo užmokesčiui perskaičiavimo įstatymo Nr. XIV-2011 5 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2910 svarstymo tęsinys ... 238
Civilinio proceso kodekso 82, 108, 145, 192, 590, 593, 596, 601, 602, 609, 610, 611, 614, 624^1, 626, 627, 631, 632, 634, 636, 648, 650, 651, 654, 656, 661, 663, 668, 685, 689, 702, 706, 710, 713, 723, 727, 731, 732, 753, 754, 755 ir 771^1 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2861(2) svarstymo tęsinys ... 238
Antstolių įstatymo Nr. IX-876 2, 4, 5, 6, 8, 10, 11, 12, 14, 20, 21, 22, 28, 29, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 43, 43^1, 46 ir 48 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 25^1 straipsniu įstatymo projekto Nr. XIVP-2862(2) svarstymo tęsinys ... 239
Seimo rezoliucijos „Dėl 2025 metais minimų Lietuvai svarbių įvykių ir asmenybių sukakčių“ projekto Nr. XIVP-3166(2) priėmimo tęsinys ... 241
Šios rezoliucijos priėmimas ... 241
Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo Nr. XIII-2166 7, 8, 11, 51, 53, 140, 141 straipsnių, 2 ir 4 priedų pakeitimo ir 142 straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymo projekto Nr. XIVP-2927(2) svarstymo tęsinys ... 241

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo Peticijų komisijos 2023 m. lapkričio 15 d. išvados Nr. 250-I-30“ projekto Nr. XIVP-3323 priėmimo tęsinys ... 241
Šio nutarimo priėmimas ... 241
Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo Peticijų komisijos 2023 m. lapkričio 15 d. išvados Nr. 250-I-31“ projekto Nr. XIVP-3324 priėmimo tęsinys ... 241
Šio nutarimo priėmimas ... 242
Transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės privalomojo draudimo įstatymo Nr. IX-378 pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3305 pateikimas (V. Markevičienė) ... 242
Vystomojo bendradarbiavimo ir humanitarinės pagalbos įstatymo Nr. XII-311 2, 11 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2913(2) pateikimas (L. Kasčiūnas) ... 243
Asmenų, nukentėjusių nuo 1939–1990 metų okupacijų, teisinio statuso įstatymo Nr. VIII-342 5 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3307 pateikimas (A. Jakavonytė) ... 244
Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos mokslo, technologijų ir inovacijų ilgalaikės politikos vystymosi krypčių aprašo patvirtinimo“ projekto Nr. XIVP-3325 pateikimas (R. Lopata) ... 247
Valstybės herbo, kitų herbų ir herbinių ženklų įstatymo Nr. I-130 6 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2977 pateikimas (A. Jakavonytė) ... 247
Piniginės socialinės paramos nepasiturintiems gyventojams įstatymo Nr. IX-1675 8, 10, 14, 16, 17, 22, 23, 25 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2204(5) pateikimas R. Šalaševičiūtė) ... 248
Nevyriausybinių organizacijų plėtros įstatymo Nr. XII-717 8 straipsnio keitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3247 pateikimas (J. Džiugelis) ... 250
Gyventojų pajamų mokesčio įstatymo Nr. IX-1007 21 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3330 pateikimas (A. Veryga) ... 250
Seimo savaitės (2023-12-04 – 2023-12-08) – 2023 m. gruodžio 5 d. (antradienio) ir 7 d. (ketvirtadienio) posėdžių darbotvarkės pateikimas ir tvirtinimas ... 253
Vystomojo bendradarbiavimo ir humanitarinės pagalbos įstatymo Nr. XII-311 2, 11 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2913(2) pateikimo tęsinys ... 253
Asmenų, nukentėjusių nuo 1939–1990 metų okupacijų, teisinio statuso įstatymo Nr. VIII-342 5 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3307 pateikimo tęsinys ... 253
Valstybės herbo, kitų herbų ir herbinių ženklų įstatymo Nr. I-130 6 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2977 pateikimo tęsinys ... 254
Piniginės socialinės paramos nepasiturintiems gyventojams įstatymo Nr. IX-1675 8, 10, 14, 16, 17, 22, 23, 25 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2204(5) pateikimo tęsinys ... 254
Nevyriausybinių organizacijų plėtros įstatymo Nr. XII-717 8 straipsnio keitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3247 pateikimo tęsinys ... 254
Gyventojų pajamų mokesčio įstatymo Nr. IX-1007 21 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3330 pateikimo tęsinys ... 255

Rytinis posėdis Nr. 328 (*2023 m. gruodžio 5 d.*)

Seimo Pirmininkės V. Čmilytės-Nielsen kalba ... 256
Lietuvos Respublikos Seimo kontrolieriaus priesaika ... 257
Seimo seniūnų sueigos patikslintos 2023 m. gruodžio 5 d. (antradienio) posėdžių darbotvarkės tikslinimas ir tvirtinimas ... 257
Informaciniai pranešimai ... 258
Pelno mokesčio įstatymo Nr. IX-675 17^2 ir 46^1 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3130(2) priėmimas ... 259
Šio įstatymo priėmimas ... 261
2024 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3128(2) priėmimas ... 261
Šio įstatymo priėmimas ... 295

Seimo narių pareiškimai

Seimo nario A. Gedvilo pareiškimas 297
Seimo nario M. Puidoko pareiškimas 297
Seimo nario R. Šarknicko pareiškimas 298
Seimo nario D. Gaižausko pareiškimas 299

Vakarinis posėdis Nr. 329 (*2023 m. gruodžio 5 d.*)

Seimo nutarimo „Dėl 2024 metų, 2025 metų ir 2026 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų konsoliduotos visumos planuojamų rodiklių“ projekto Nr. XIVP-3131(2) priėmimas 301

Savanoriškos veiklos įstatymo Nr. XI-1500 pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3014(2) priėmimo tęsinys 301

Seimo nutarimo „Dėl rinkimų į Europos Parlamentą datos paskelbimo“ projekto Nr. XIVP-3295(2) priėmimas 302

Diplomatinės tarnybos įstatymo Nr. VIII-1012 pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3181(2) priėmimas 303

Asmenų delegavimo į tarptautines ir Europos Sąjungos institucijas ar užsienio valstybių institucijas įstatymo Nr. X-1262 pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3182(2) priėmimas 303

Administracinių nusižengimų kodekso 247, 589, 608 straipsnių ir priedo pakeitimo ir Kodekso papildymo 248^1, 248^2, 248^3 straipsniais įstatymo Nr. XIV-598 5 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3208(2) priėmimas 303

Administracinių nusižengimų kodekso 12, 21^1, 373, 374, 375, 376, 377, 378, 380, 381, 382, 421, 484, 576, 577, 579, 581, 584, 587, 588, 589, 594, 608, 609, 616, 617, 619, 620, 621, 627, 644, 666, 671, 673, 675, 676, 678 straipsnių ir priedo pakeitimo, Kodekso papildymo 422^1, 565^1, 574^1 straipsniais ir 591, 677 straipsnių pripažinimo netekusiais galios įstatymo Nr. XIV-1947 27 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3209(2) priėmimas 304

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2011 m. balandžio 14 d. nutarimo Nr. XI-1322 „Dėl Lietuvos muzikos ir teatro akademijos statuto patvirtinimo“ pakeitimo“ projekto Nr. XIVP-2954(2) priėmimas 304

Mokslo ir studijų įstatymo Nr. XI-242 46, 59, 74, 75, 75^1, 75^2, 75^3, 76, 77, 82, 83 straipsnių pakeitimo, 9 straipsnio pripažinimo netekusiu galios ir Įstatymo papildymo 76^1, 76^2, 83^1 straipsniais įstatymo Nr. XIV-654 8 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2559(2) priėmimas 304

Švietimo įstatymo Nr. I-1489 41 ir 67 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3117(2) priėmimas 304

Vandens įstatymo Nr. VIII-474 3, 8, 9, 14, 15, 18, 20, 21, 25 straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo Nr. XIV-1280 11 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2859(2) priėmimas 305

Socialinio draudimo pensijų įstatymo Nr. I-549 1, 2, 5, 6, 10, 13, 20, 23, 35, 36, 38, 39, 40, 41, 58, 59 straipsnių, III skyriaus ir Įstatymo 3, 6 priedų pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3193(2), Neįgaliųjų socialinės integracijos įstatymo Nr. I-2044 pakeitimo įstatymo Nr. XIV-1722 1 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3194(2), Nelaimingų atsitikimų darbe ir profesinių ligų socialinio draudimo įstatymo Nr. VIII-1509 3, 6, 11, 14, 15, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26 ir 27 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3195(2), Žalos atlyginimo dėl nelaimingų atsitikimų darbe ar susirgimų profesine liga laikinojo įstatymo Nr. VIII-366 1, 2, 7, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18^1, 19 ir 22 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3196(2), Valstybinio socialinio draudimo įstatymo Nr. I-1336 4, 6, 10, 11, 14, 32, 34, 34^1 ir 40 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3197(2), Ligos ir motinystės socialinio draudimo įstatymo Nr. IX-110 11, 12 ir 33 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3198(2) ir Ligos ir motinystės socialinio draudimo įstatymo Nr. IX-110 2, 4, 5, 6, 8, 9, 10, 11, 11^1, 16, 18, 19, 21, 24 ir 25 straipsnių pakeitimo įstatymo Nr. XIV-2054 6 ir 9 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3199(2) svarstymas 305

Medžioklės įstatymo Nr. IX-966 5 straipsnio pakeitimo ir Įstatymo papildymo 15^1, 15^2 straipsniais ir priedu įstatymo projekto Nr. XIVP-3271(2) svarstymas 305
Seimo narės I. Pakarklytės kalba (*Laisvės frakcijos vardu*) 306
Seimo nario R. Žemaitaičio kalba 307
Seimo nario A. Pociaus kalba 307
Gyvūnų gerovės ir apsaugos įstatymo Nr. VIII-500 3 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3331 ir Administracinių nusižengimų kodekso Nr. XII-1869 290 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3332 pateikimas (K. Mažeika) 309
Krašto apsaugos sistemos organizavimo ir karo tarnybos įstatymo Nr. VIII-723 pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3183(2), Krašto apsaugos sistemos organizavimo ir karo tarnybos įstatymo Nr. VIII-723 pakeitimo įstatymo Nr. XIV-1179 19, 28, 29, 31 ir 32 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3184(2), Karių materialinės atsakomybės įstatymo Nr. VIII-1857 4 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3185(2) ir Lietuvos šaulių sąjungos įstatymo Nr. VIII-375 30, 37, 48 ir 50 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3186(2) svarstymas 309
Krašto apsaugos sistemos organizavimo ir karo tarnybos įstatymo Nr. VIII-723 32 ir 47 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2763(2) svarstymas 310
Seimo nario K. Vilkausko kalba 310
Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2020 m. lapkričio 19 d. nutarimo Nr. XIV-17 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo komitetų sudėties patvirtinimo“ pakeitimo“ projekto Nr. XIVP-3373 ir Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2020 m. lapkričio 17 d. nutarimo Nr. XIV-12 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo komitetų narių skaičiaus“ pakeitimo“ projekto Nr. XIVP-3374 pateikimas ir svarstymas (J. Razma) 311
Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2020 m. lapkričio 19 d. nutarimo Nr. XIV-17 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo komitetų sudėties patvirtinimo“ pakeitimo“ projekto Nr. XIVP-3373 priėmimas 311
Šio nutarimo priėmimas 311
Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2020 m. lapkričio 17 d. nutarimo Nr. XIV-12 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo komitetų narių skaičiaus“ pakeitimo“ projekto Nr. XIVP-3374 priėmimas 311
Šio nutarimo priėmimas 312
Seimo nutarimo „Dėl 2024 metų, 2025 metų ir 2026 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų konsoliduotos visumos planuojamų rodiklių“ projekto Nr. XIVP-3131(2) priėmimo tęsinys 312
Šio nutarimo priėmimas 312
Savanoriškos veiklos įstatymo Nr. XI-1500 pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3014(2) priėmimo tęsinys 312
Šio įstatymo priėmimas 313
Seimo nutarimo „Dėl rinkimų į Europos Parlamentą datos paskelbimo“ projekto Nr. XIVP-3295(2) priėmimo tęsinys 313
Šio nutarimo priėmimas 313
Diplomatinės tarnybos įstatymo Nr. VIII-1012 pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3181(2) priėmimo tęsinys 313
Šio įstatymo priėmimas 313
Asmenų delegavimo į tarptautines ir Europos Sąjungos institucijas ar užsienio valstybių institucijas įstatymo Nr. X-1262 pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3182(2) priėmimo tęsinys 313
Šio įstatymo priėmimas 313
Administracinių nusižengimų kodekso 247, 589, 608 straipsnių ir priedo pakeitimo ir Kodekso papildymo 248^1, 248^2, 248^3 straipsniais įstatymo Nr. XIV-598 5 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3208(2) priėmimo tęsinys 314

Šio įstatymo priėmimas 314

Administracinių nusižengimų kodekso 12, 21^1, 373, 374, 375, 376, 377, 378, 380, 381, 382, 421, 484, 576, 577, 579, 581, 584, 587, 588, 589, 594, 608, 609, 616, 617, 619, 620, 621, 627, 644, 666, 671, 673, 675, 676, 678 straipsnių ir priedo pakeitimo, Kodekso papildymo 422^1, 565^1, 574^1 straipsniais ir 591, 677 straipsnių pripažinimo netekusiais galios įstatymo Nr. XIV-1947 27 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3209(2) priėmimo tęsinys 314

Šio įstatymo priėmimas 314

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2011 m. balandžio 14 d. nutarimo Nr. XI-1322 „Dėl Lietuvos muzikos ir teatro akademijos statuto patvirtinimo“ pakeitimo“ projekto Nr. XIVP-2954(2) priėmimo tęsinys 314

Šio nutarimo priėmimas 314

Mokslo ir studijų įstatymo Nr. XI-242 4, 10, 11, 15, 27, 28, 35, 38, 39, 48, 52, 53, 56, 58, 60, 65, 66, 67, 69, 71, 72, 72^1, 73, 75^3, 77, 85 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 64^1 straipsniu įstatymo Nr. XIV-1257 18 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3206(2) priėmimas 315

Šio įstatymo priėmimas 315

Mokslo ir studijų įstatymo Nr. XI-242 46, 59, 74, 75, 75^1, 75^2, 75^3, 76, 77, 82, 83 straipsnių pakeitimo, 9 straipsnio pripažinimo netekusiu galios ir Įstatymo papildymo 76^1, 76^2, 83^1 straipsniais įstatymo Nr. XIV-654 8 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2559(2) priėmimo tęsinys 315

Šio įstatymo priėmimas 315

Švietimo įstatymo Nr. I-1489 41 ir 67 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3117(2) priėmimo tęsinys 315

Šio įstatymo priėmimas 315

Vandens įstatymo Nr. VIII-474 3, 8, 9, 14, 15, 18, 20, 21, 25 straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo Nr. XIV-1280 11 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2859(2) priėmimo tęsinys 315

Šio įstatymo priėmimas 316

Socialinio draudimo pensijų įstatymo Nr. I-549 1, 2, 5, 6, 10, 13, 20, 23, 35, 36, 38, 39, 40, 41, 58, 59 straipsnių, III skyriaus ir Įstatymo 3, 6 priedų pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3193(2), Neįgaliųjų socialinės integracijos įstatymo Nr. I-2044 pakeitimo įstatymo Nr. XIV-1722 1 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3194(2), Nelaimingų atsitikimų darbe ir profesinių ligų socialinio draudimo įstatymo Nr. VIII-1509 3, 6, 11, 14, 15, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26 ir 27 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3195(2), Žalos atlyginimo dėl nelaimingų atsitikimų darbe ar susirgimų profesine liga laikinojo įstatymo Nr. VIII-366 1, 2, 7, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18^1, 19 ir 22 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3196(2), Valstybinio socialinio draudimo įstatymo Nr. I-1336 4, 6, 10, 11, 14, 32, 34, 34^1 ir 40 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3197(2), Ligos ir motinystės socialinio draudimo įstatymo Nr. IX-110 11, 12 ir 33 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3198(2) ir Ligos ir motinystės socialinio draudimo įstatymo Nr. IX-110 2, 4, 5, 6, 8, 9, 10, 11, 11^1, 16, 18, 19, 21, 24 ir 25 straipsnių pakeitimo įstatymo Nr. XIV-2054 6 ir 9 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3199(2) svarstymo tęsinys 316

Medžioklės įstatymo Nr. IX-966 5 straipsnio pakeitimo ir Įstatymo papildymo 15^1, 15^2 straipsniais ir priedu įstatymo projekto Nr. XIVP-3271(2) svarstymo tęsinys 316

Gyvūnų gerovės ir apsaugos įstatymo Nr. VIII-500 3 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3331 ir Administracinių nusižengimų kodekso Nr. XII-1869 290 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3332 pateikimo tęsinys 316

Krašto apsaugos sistemos organizavimo ir karo tarnybos įstatymo Nr. VIII-723 pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3183(2), Krašto apsaugos sistemos organizavimo ir karo tarnybos įstatymo Nr. VIII-723 pakeitimo įstatymo Nr. XIV-1179 19, 28, 29, 31 ir 32 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3184(2), Karių materialinės atsakomybės įstatymo Nr. VIII-1857 4 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3185(2) ir Lietuvos šaulių sąjungos įstatymo Nr. VIII-375 30, 37, 48 ir 50 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3186(2) svarstymo tęsinys 317

Krašto apsaugos sistemos organizavimo ir karo tarnybos įstatymo Nr. VIII-723 32 ir 47 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2763(2) svarstymo tęsinys ... 317

Kelių priežiūros ir plėtros programos finansavimo įstatymo Nr. VIII-2032 2, 6, 9 straipsnių ir 2, 5 priedų pakeitimo ir Įstatymo papildymo 6^1 straipsniu įstatymo Nr. XIII-3420 7 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3135(2) priėmimas ... 317

Šio įstatymo priėmimas ... 318

Kelių įstatymo Nr. I-891 17 straipsnio pakeitimo įstatymo Nr. XIII-3421 2 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3136(2) priėmimas ... 321

Šio įstatymo priėmimas ... 323

Valstybės ir savivaldybių įstaigų darbuotojų darbo apmokėjimo ir komisijų narių atlygio už darbą įstatymo Nr. XIII-198 pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3187(2), Valstybės politikų ir valstybės pareigūnų darbo apmokėjimo įstatymo Nr. VIII-1904 pakeitimo įstatymo Nr. XIV-2012 1 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3188(2), Švietimo įstatymo Nr. I-1489 59 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3189(2), Valstybės tarnybos įstatymo Nr. VIII-1316 pakeitimo įstatymo Nr. XIV-1985 2 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3190(2), Valstybės ir savivaldybių įstaigų darbuotojų darbo apmokėjimo ir komisijų narių atlygio už darbą įstatymo Nr. XIII-198 7 straipsnio pakeitimo įstatymo Nr. XIV-1731 pripažinimo netekusiu galios įstatymo projekto Nr. XIVP-3191(2) ir Viešųjų įstaigų, kurių savininkė ar dalininkė, turinti daugiau negu pusę balsų visuotiniame dalininkų susirinkime, yra valstybė ar savivaldybė, vadovų ir darbuotojų darbo apmokėjimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3192(2) svarstymas ... 323

Seimo nutarimo „Dėl Danutės Jočienės skyrimo Lietuvos Aukščiausiojo Teismo teisėja“ projekto Nr. XIVP-3338 pateikimas (A. Kabišaitis) ... 324

Kandidatės į Lietuvos Aukščiausiojo Teismo teisėjo pareigas D. Jočienės kalba ... 325

Kandidatės į Lietuvos Aukščiausiojo Teismo teisėjo pareigas D. Jočienės atsakymai į Seimo narių klausimus ... 326

Seimo nutarimo „Dėl pritarimo skirti Jurgą Vasiliauskienę Lietuvos apeliacinio teismo teisėja“ projekto Nr. XIVP-3339 pateikimas (A. Kabišaitis) ... 329

Kandidatės į Lietuvos apeliacinio teismo teisėjo pareigas J. Vasiliauskienės kalba ... 330

Kandidatės į Lietuvos apeliacinio teismo teisėjo pareigas J. Vasiliauskienės atsakymai į Seimo narių klausimus ... 330

Sporto įstatymo Nr. I-1151 2 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3327 pateikimas (J. Šiugždinienė) ... 331

Viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymo Nr. X-1212 2, 4 ir 13 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3313 ir Viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymo Nr. X-1212 pakeitimo įstatymo Nr. XIII-3308 2 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3314 pateikimas (G. Skaistė) ... 333

Paramos būstui įsigyti ar išsinuomoti įstatymo Nr. XII-1215 10, 17, 18 ir 19 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3326 pateikimas (A. Gedvilienė) ... 333

Slaugos praktikos ir akušerijos praktikos įstatymo Nr. IX-413 3 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3340 pateikimas (A. Petrošius) ... 335

Saugaus eismo automobilių keliais įstatymo Nr. VIII-2043 2, 3, 10, 13, 15, 17, 19, 20, 22, 24, 25, 27^1, 29, 30 ir 33 straipsnių pakeitimo įstatymo Nr. XIV-1445 17 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3341 pateikimas (A. Matulas) ... 336

Vystomojo bendradarbiavimo ir humanitarinės pagalbos įstatymo Nr. XII-311 11 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2913(3) svarstymas ... 337

Smulkiojo ir vidutinio verslo plėtros įstatymo Nr. VIII-935 2, 3, 4 ir 9 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-473(2) svarstymas ... 338

Seimo nario A. Vinkaus kalba ... 338

Seimo nario A. Bagdono kalba ... 338

Valstybės informacinių išteklių valdymo įstatymo Nr. XI-1807 pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3315, Oficialiosios statistikos ir valstybės duomenų valdysenos įstatymo Nr. I-270 5 ir 24 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3316, Kibernetinio saugumo įstatymo Nr. XII-1428 1, 2, 5, 6, 8 ir 12 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo VII skyriumi įstatymo projekto Nr. XIVP-3317, Valstybės ir savivaldybių įmonių įstatymo Nr. I-722 13 ir 15 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3318 ir Valstybės informacinių išteklių valdymo įstatymo Nr. XI-1807 1, 3, 4, 5, 6, 18, 22, 30, 39, 43^2, 43^3 straipsnių pakeitimo ir 7 straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymo Nr. XIV-1077 14 straipsnio pakeitimo ir 13 straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymo projekto Nr. XIVP-3319 pateikimas (E. Kuročkina) 339

Aplinkos apsaugos įstatymo Nr. I-2223 47 straipsnio pakeitimo ir Įstatymo papildymo 93^1 straipsniu įstatymo projekto Nr. XIVP-3350 ir Atliekų tvarkymo įstatymo Nr. VIII-787 2 straipsnio pakeitimo ir Įstatymo papildymo aštuntuoju^{12} skirsniu įstatymo projekto Nr. XIVP-3351 pateikimas (T. Tomilinas) 341

Energetikos įstatymo Nr. IX-884 28 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3328 pateikimas (K. Starkevičius) 342

Biudžeto sandaros įstatymo Nr. I-430 pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3061(2), Valstybės socialinių fondų biudžetų sandaros įstatymo Nr. IX-547 3, 4 ir 10 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3062(2), Sveikatos draudimo įstatymo Nr. I-1343 14 ir 17 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3063(2), Vietos savivaldos įstatymo Nr. I-533 15, 35 ir 66 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3064(2) ir Administracinių nusižengimų kodekso 186 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3065(2) svarstymas 343

Sveikatos draudimo įstatymo Nr. I-1343 6 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2936(2) svarstymas 345

Viešųjų pirkimų įstatymo Nr. I-1491 25, 71 ir 86 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3089(2) svarstymas 346

Seimo narės L. Nagienės kalba 347

Vystomojo bendradarbiavimo ir humanitarinės pagalbos įstatymo Nr. XII-311 11 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2913(3) svarstymo tęsinys 348

Saugomų teritorijų įstatymo Nr. I-301 pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2868(2), Aplinkos apsaugos įstatymo Nr. I-2223 1, 12, 15, 122 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 12^1, 12^2, 12^3, 12^4, 12^5 straipsniais įstatymo projekto Nr. XIVP-2869(2), Nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatymo Nr. I-733 21 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2870, Laukinės gyvūnijos įstatymo Nr. VIII-498 4 ir 18 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2871(2), Laukinių augalų ir grybų įstatymo Nr. VIII-1226 4 ir 9 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2872(2), Saugomų gyvūnų, augalų ir grybų rūšių įstatymo Nr. VIII-499 5, 6, 9, 21 ir 22 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2873(2), Augalų nacionalinių genetinių išteklių įstatymo Nr. IX-533 2, 8 ir 9 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2874(2), Teritorijų planavimo įstatymo Nr. I-1120 4 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2875 ir Administracinių nusižengimų kodekso 305 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2876(2) svarstymas 348

Seimo nario K. Adomaičio kalba 349

Seimo nario V. Pranckiečio kalba 350

Miškų įstatymo Nr. I-671 2, 7 straipsnių pakeitimo ir įstatymo papildymo 10^2 straipsniu įstatymo projekto Nr. XIVP-887(5)VK, Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo Nr. XIII-2166 95 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-888(5)VK ir Žemės įstatymo Nr. I-446 25 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3303(2) svarstymas 352

Seimo nario J. Baublio kalba 352

Smulkiojo ir vidutinio verslo plėtros įstatymo Nr. VIII-935 2, 3, 4 ir 9 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-473(2) svarstymo tęsinys 353

Odontologų rūmų įstatymo projekto Nr. XIVP-163(3), Odontologijos praktikos ir burnos priežiūros praktikos įstatymo Nr. I-1246 2, 5, 12 ir 13 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-164(3) ir Sveikatos priežiūros įstaigų įstatymo Nr. I-1367 1 ir 2 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-165(2) svarstymas 353

Viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymo Nr. X-1212 2, 4 ir 13 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3313 ir Viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymo Nr. X-1212 pakeitimo įstatymo Nr. XIII-3308 2 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3314 pateikimo tęsinys 354

Valstybės informacinių išteklių valdymo įstatymo Nr. XI-1807 pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3315, Oficialiosios statistikos ir valstybės duomenų valdysenos įstatymo Nr. I-270 5 ir 24 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3316, Kibernetinio saugumo įstatymo Nr. XII-1428 1, 2, 5, 6, 8 ir 12 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo VII skyriumi įstatymo projekto Nr. XIVP-3317, Valstybės ir savivaldybių įmonių įstatymo Nr. I-722 13 ir 15 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3318 ir Valstybės informacinių išteklių valdymo įstatymo Nr. XI-1807 1, 3, 4, 5, 6, 18, 22, 30, 39, 43^2, 43^3 straipsnių pakeitimo ir 7 straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymo Nr. XIV-1077 14 straipsnio pakeitimo ir 13 straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymo projekto Nr. XIVP-3319 pateikimo tęsinys 354

Paramos būstui įsigyti ar išsinuomoti įstatymo Nr. XII-1215 10, 17, 18 ir 19 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3326 pateikimo tęsinys 355

Aplinkos apsaugos įstatymo Nr. I-2223 47 straipsnio pakeitimo ir Įstatymo papildymo 93^1 straipsniu įstatymo projekto Nr. XIVP-3350 ir Atliekų tvarkymo įstatymo Nr. VIII-787 2 straipsnio pakeitimo ir Įstatymo papildymo aštuntuoju^{12} skirsniu įstatymo projekto Nr. XIVP-3351 pateikimo tęsinys 355

Energetikos įstatymo Nr. IX-884 28 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3328 pateikimo tęsinys 355

Vietos savivaldos įstatymo Nr. I-533 15, 27, 30 ir 34 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2609(2), Žemės įstatymo Nr. I-446 22, 23, 32 ir 40 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2610(2) ir Teritorijų planavimo įstatymo Nr. I-1120 18, 20, 24 ir 27 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2611(2) svarstymas 355

Švietimo įstatymo Nr. I-1489 62 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2907(2) svarstymo tęsinys 357

Sporto įstatymo Nr. I-1151 2 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3327 pateikimo tęsinys 357

Slaugos praktikos ir akušerijos praktikos įstatymo Nr. IX-413 3 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3340 pateikimo tęsinys 357

Saugaus eismo automobilių keliais įstatymo Nr. VIII-2043 2, 3, 10, 13, 15, 17, 19, 20, 22, 24, 25, 27^1, 29, 30 ir 33 straipsnių pakeitimo įstatymo Nr. XIV-1445 17 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3341 pateikimo tęsinys 358

Rytinis posėdis Nr. 330 (*2023 m. gruodžio 7 d.*)

Seimo seniūnų sueigos patikslintos 2023 m. gruodžio 7 d. (ketvirtadienio) posėdžių darbotvarkės tikslinimas ir tvirtinimas 359

Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo 2023 m. gruodžio 5 d. Nr. KT100-11/2023 išvada „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo nario Petro Gražulio, kuriam pradėta apkaltos byla, veiksmų atitikties Lietuvos Respublikos Konstitucijai“ 359

Seimo nutarimo „Dėl svarstymo, ar panaikinti Lietuvos Respublikos Seimo nario Petro Gražulio Seimo nario mandatą“ projekto Nr. XIVP-3383 pateikimas 360

Valstybės ir savivaldybių įstaigų darbuotojų darbo apmokėjimo ir komisijų narių atlygio už darbą įstatymo Nr. XIII-198 pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3187(2), Valstybės politikų ir valstybės pareigūnų darbo apmokėjimo įstatymo Nr. VIII-1904 pakeitimo įstatymo Nr. XIV-2012 1 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3188(2), Švietimo įstatymo Nr. I-1489 59 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3189(2), Valstybės tarnybos įstatymo Nr. VIII-1316 pakeitimo įstatymo Nr. XIV-1985 2 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3190(2), Valstybės ir savivaldybių įstaigų darbuotojų darbo apmokėjimo ir komisijų narių atlygio už darbą įstatymo Nr. XIII-198 7 straipsnio pakeitimo įstatymo Nr. XIV-1731 pripažinimo netekusiu galios įstatymo projekto Nr. XIVP-3191(2) ir Viešųjų įstaigų, kurių savininkė ar dalininkė, turinti daugiau negu pusę balsų visuotiniame dalininkų susirinkime, yra valstybė ar savivaldybė, vadovų ir darbuotojų darbo apmokėjimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3192(2) svarstymo tęsinys 360

Seimo nario A. Syso kalba ... 361
Seimo narės J. Šiugždinienės kalba ... 361
Seimo narės V. Targamadzės kalba ... 362
Odontologų rūmų įstatymo projekto Nr. XIVP-163(3), Odontologijos praktikos ir burnos priežiūros praktikos įstatymo Nr. I-1246 2, 5, 12 ir 13 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-164(3) ir Sveikatos priežiūros įstaigų įstatymo Nr. I-1367 1 ir 2 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-165(2) svarstymo tęsinys ... 363
Seimo nario L. Slušnio kalba ... 363
Seimo nario E. Gentvilo kalba ... 363
Seimo nario A. Matulo kalba ... 364
Seimo narės J. Sejonienės kalba ... 365
Seimo nario V. Mitalo kalba ... 366
Seimo nutarimo „Dėl svarstymo, ar panaikinti Lietuvos Respublikos Seimo nario Petro Gražulio Seimo nario mandatą“ projekto Nr. XIVP-3383 pateikimo tęsinys, svarstymas ir priėmimas (V. Čmilytė-Nielsen) ... 366
Seimo nario P. Gražulio kalba ... 369
Seimo nario D. Kepenio kalba ... 370
Seimo nario V. Ąžuolo kalba ... 370
Šio nutarimo priėmimas ... 373
Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2020 m. lapkričio 24 d. nutarimo Nr. XIV-30 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo komisijų sudarymo“ pakeitimo“ projekto Nr. XIVP-3382 pateikimas ir svarstymas (J. Razma) ... 375
Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo Ekonomikos komiteto Lietuvos ūkio konkurencingumo stiprinimo pakomitečio pirmininko patvirtinimo“ projekto Nr. XIVP-3384 pateikimas, svarstymas ir priėmimas (J. Razma) ... 375
Šio nutarimo priėmimas ... 375
Valstybės ir savivaldybių įstaigų darbuotojų darbo apmokėjimo ir komisijų narių atlygio už darbą įstatymo Nr. XIII-198 pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3187(2), Valstybės politikų ir valstybės pareigūnų darbo apmokėjimo įstatymo Nr. VIII-1904 pakeitimo įstatymo Nr. XIV-2012 1 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3188(2), Švietimo įstatymo Nr. I-1489 59 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3189(2), Valstybės tarnybos įstatymo Nr. VIII-1316 pakeitimo įstatymo Nr. XIV-1985 2 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3190(2), Valstybės ir savivaldybių įstaigų darbuotojų darbo apmokėjimo ir komisijų narių atlygio už darbą įstatymo Nr. XIII-198 7 straipsnio pakeitimo įstatymo Nr. XIV-1731 pripažinimo netekusiu galios įstatymo projekto Nr. XIVP-3191(2) ir Viešųjų įstaigų, kurių savininkė ar dalininkė, turinti daugiau negu pusę balsų visuotiniame dalininkų susirinkime, yra valstybė ar savivaldybė, vadovų ir darbuotojų darbo apmokėjimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3192(2) svarstymo tęsinys ... 376

Diskusija „Dėl 2023 m. rugsėjo 21 d. vaiko paėmimo Palangoje“

Valstybės vaiko teisių apsaugos ir įvaikinimo tarnybos prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos direktorės I. Skuodienės kalba ... 382
Vaiko teisių apsaugos kontrolierės E. Žiobienės kalba ... 383
Valstybės vaiko teisių apsaugos ir įvaikinimo tarnybos prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos direktorės I. Skuodienės ir Vaiko teisių apsaugos kontrolierės E. Žiobienės atsakymai į Seimo narių klausimus ... 384

Vyriausybės valanda

Ministrės Pirmininkės I. Šimonytės, krašto apsaugos ministro A. Anušausko, švietimo, mokslo ir sporto ministro G. Jakšto, energetikos ministro D. Kreivio, socialinės apsaugos ir darbo ministrės M. Navickienės, aplinkos ministro S. Gentvilo ir sveikatos apsaugos ministro A. Dulkio atsakymai į Seimo narių klausimus ... 388

Seimo narių pareiškimai

Seimo narės L. Girskienės pareiškimas 393

Vakarinis posėdis Nr. 331 (*2023 m. gruodžio 7 d.*)

Opozicinės Demokratų frakcijos „Vardan Lietuvos“ darbotvarkė

Pareigūnų ir karių valstybinių pensijų įstatymo Nr. I-693 1, 3, 6 ir 16 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2256 pateikimas 395

Seimo nutarimo „Dėl patariamojo referendumo dėl plynųjų miško kirtimų ribojimo ir uždraudimo saugomose teritorijose paskelbimo“ projekto Nr. XIVP-3342 pateikimas (D. Griškevičius) 395

Transporto lengvatų įstatymo Nr. VIII-1605 5 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3120 pateikimas (L. Nagienė) 401

Socialinio draudimo pensijų įstatymo Nr. I-549 21 ir 22 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2536(3) pateikimas (L. Nagienė) 402

Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo Nr. XI-1375 2, 3, 5, 6, 11, 13, 14, 20^1, 20^2, 22, 30, 32, 48, 49, 51 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 13^1, 20^3 straipsniais įstatymo Nr. XIV-1169 18 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2540(2) pateikimas (L. Nagienė) 404

Mokslo ir studijų įstatymo Nr. XI-242 72 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2170(2) pateikimas (L. Nagienė) 406

Teritorijų planavimo įstatymo Nr. I-1120 2, 28 ir 35 straipsnių pakeitimo ir papildymo 22^1 straipsniu įstatymo projekto Nr. XIVP-2295(2) pateikimas (L. Nagienė) 407

Ligos ir motinystės socialinio draudimo įstatymo Nr. IX-110 6 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2456(2) pateikimas (R. Baškienė) 409

Seimo statuto „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo statuto Nr. I-399 papildymo 206^1 straipsniu“ projekto Nr. XIVP-2690(2) pateikimas (R. Baškienė) 411

Seimo nutarimo „Dėl patariamojo referendumo dėl plynųjų miško kirtimų ribojimo ir uždraudimo saugomose teritorijose paskelbimo“ projekto Nr. XIVP-3342 pateikimo tęsinys 413

Transporto lengvatų įstatymo Nr. VIII-1605 5 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3120 pateikimo tęsinys 413

Socialinio draudimo pensijų įstatymo Nr. I-549 21 ir 22 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2536(3) pateikimo tęsinys 413

Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo Nr. XI-1375 2, 3, 5, 6, 11, 13, 14, 20^1, 20^2, 22, 30, 32, 48, 49, 51 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 13^1, 20^3 straipsniais įstatymo Nr. XIV-1169 18 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2540(2) pateikimo tęsinys 414

Mokslo ir studijų įstatymo Nr. XI-242 72 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2170(2) pateikimo tęsinys 414

Teritorijų planavimo įstatymo Nr. I-1120 2, 28 ir 35 straipsnių pakeitimo ir papildymo 22^1 straipsniu įstatymo projekto Nr. XIVP-2295(2) pateikimo tęsinys 414

Ligos ir motinystės socialinio draudimo įstatymo Nr. IX-110 6 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2456(2) pateikimo tęsinys 415

Seimo statuto „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo statuto Nr. I-399 papildymo 206^1 straipsniu“ projekto Nr. XIVP-2690(2) pateikimo tęsinys 415

Labdaros ir paramos įstatymo Nr. I-172 4, 7, 8, 9 ir 11 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2023(2) svarstymas 415

Elektroninių ryšių įstatymo Nr. IX-2135 40 ir 78 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2402(2) svarstymas 415

Miškų įstatymo Nr. I-671 4 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3167(2), Piliečių nuosavybės teisių į išlikusį nekilnojamąjį turtą atkūrimo įstatymo Nr. VIII-359 4 ir 21 straipsnių pakeitimo įstatymo Nr. XIV-2126 2 straipsnio pakeitimo ir Įstatymo papildymo 1^1 straipsniu įstatymo projekto Nr. XIVP-3168(2), Žemės įstatymo Nr. I-446 pakeitimo įstatymo Nr. XIV-1311 2 straipsnio pakeitimo įstatymo Nr. XIV-2115 1 ir 2 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3169(2), Žemės reformos įstatymo Nr. I-1607 8, 9, 15, 16, 17, 18, 19 ir 20 straipsnių pakeitimo įstatymo Nr. XIV-2125 2, 3, 4, 6, 7 ir 8 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3170(2) ir Žemės įstatymo Nr. I-446 2, 7, 10, 11, 12, 13, 22, 27, 30, 34, 35, 37, 39, 40, 41, 43, 45, 46, 47, 48, 49, 50, 51, 52 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 30^1, 35^1, 35^2 ir 66 straipsniais įstatymo Nr. XIV-2114 5, 8, 10, 17, 18, 21, 22, 24, 27, 30 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3171(2) svarstymas 416

Seimo narės R. Tamašunienės kalba 416

Seimo narės A. Gedvilienės kalba 417

Darbo kodekso 248 ir 258 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1607(2), Nepaprastosios padėties įstatymo Nr. IX-938 18 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2792(2) ir Krizių valdymo ir civilinės saugos įstatymo Nr. VIII-971 5, 7, 34 ir 40 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2793(2) svarstymas 419

Konkurencijos įstatymo Nr. VIII-1099 19 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3302 pateikimas (M. Skritulskas) 420

Konkurencijos įstatymo Nr. VIII-1099 18, 33, 39 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2887(2) pateikimas (A. Kupčinskas) 421

Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo Nr. XIII-2166 7, 8, 51, 53, 140, 141 straipsnių, 2 ir 4 priedų pakeitimo ir 142 straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymo projekto Nr. XIVP-2927(3) priėmimas 421

Odontologų rūmų įstatymo projekto Nr. XIVP-163(3), Odontologijos praktikos ir burnos priežiūros praktikos įstatymo Nr. I-1246 2, 5, 12 ir 13 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-164(3) ir Sveikatos priežiūros įstaigų įstatymo Nr. I-1367 1 ir 2 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-165(2) svarstymo tęsinys 423

Seimo savaitės (2023-12-11 – 2023-12-15) – 2023 m. gruodžio 12 d. (antradienio) ir 14 d. (ketvirtadienio) posėdžių darbotvarkės pateikimas ir tvirtinimas 426

Rytinis posėdis Nr. 332 (*2023 m. gruodžio 12 d.*)

Seimo seniūnų sueigos patikslintos 2023 m. gruodžio 12 d. (antradienio) posėdžių darbotvarkės tikslinimas ir tvirtinimas 428

Seimo nutarimo „Dėl apkaltos Lietuvos Respublikos Seimo nariui Vytautui Gapšiui pradžios“ projekto Nr. XIVP-3395 pateikimas, svarstymas ir priėmimas (J. Razma) 428

Seimo nario P. Gražulio kalba 430

Gyventojų pajamų mokesčio įstatymo Nr. IX-1007 20 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3129(2) svarstymas 432

Viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymo Nr. X-1212 2, 4 ir 13 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3313(2) ir Viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymo Nr. X-1212 pakeitimo įstatymo Nr. XIII-3308 2 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3314(2) svarstymas 432

Investicijų įstatymo Nr. VIII-1312 2, 12, 13^1 ir 15^4 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3160(2) ir Pelno mokesčio įstatymo Nr. IX-675 58 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3161(2) svarstymas 433

Kauno laisvosios ekonominės zonos įstatymo Nr. I-1591 3, 7 ir 8 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3256(2) svarstymas 433

Aviacijos įstatymo Nr. VIII-2066 3, 5, 6, 8 ir 36 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3266(2) ir Administracinių nusižengimų kodekso 29, 385, 386, 387, 393, 394, 395, 396, 443 ir 589 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3267(2) svarstymas 434

Šalpos pensijų įstatymo Nr. I-675 pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3311(2) svarstymas 435
Seimo narės M. Ošmianskienės kalba 435
Seimo nario L. Kukuraičio kalba 436
Civilinio proceso kodekso 82, 108, 145, 192, 590, 593, 596, 601, 602, 609, 610, 611, 614, 624^1, 626, 627, 631, 632, 634, 636, 648, 650, 651, 654, 656, 661, 663, 668, 685, 689, 702, 706, 710, 713, 723, 727, 731, 732, 753, 754, 755 ir 771^1 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2861(2) priėmimas 437
Antstolių įstatymo Nr. IX-876 2, 4, 5, 6, 8, 10, 11, 12, 14, 20, 21, 22, 28, 29, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 43, 43^1, 46 ir 48 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 25^1 straipsniu įstatymo projekto Nr. XIVP-2862(2) priėmimas 437
Valstybės vėliavos ir kitų vėliavų įstatymo Nr. I-1497 2 ir 10 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3017(2) priėmimas 438
Valstybės vėliavos ir kitų vėliavų įstatymo Nr. I-1497 5 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-700(3) priėmimas 438
Administracinių nusižengimų kodekso 519 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1703 svarstymas 438
Seimo nutarimo „Dėl apkaltos Lietuvos Respublikos Seimo nariui Vytautui Gapšiui pradžios“ projekto Nr. XIVP-3395 priėmimo tęsinys 439
Šio nutarimo priėmimas 439
Gyventojų pajamų mokesčio įstatymo Nr. IX-1007 20 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3129(2) svarstymo tęsinys 439
Viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymo Nr. X-1212 2, 4 ir 13 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3313(2) ir Viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymo Nr. X-1212 pakeitimo įstatymo Nr. XIII-3308 2 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3314(2) svarstymo tęsinys 440
Investicijų įstatymo Nr. VIII-1312 2, 12, 13^1 ir 15^4 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3160(2) ir Pelno mokesčio įstatymo Nr. IX-675 58 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3161(2) svarstymo tęsinys 440
Kauno laisvosios ekonominės zonos įstatymo Nr. I-1591 3, 7 ir 8 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3256(2) svarstymo tęsinys 440
Aviacijos įstatymo Nr. VIII-2066 3, 5, 6, 8 ir 36 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3266(2) ir Administracinių nusižengimų kodekso 29, 385, 386, 387, 393, 394, 395, 396, 443 ir 589 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3267(2) svarstymo tęsinys 440
Sveikatos priežiūros įstaigų įstatymo Nr. I-1367 15^1, 15^2, 15^3, 36 ir 45 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2987(2) svarstymas 440
Šalpos pensijų įstatymo Nr. I-675 pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3311(2) svarstymo tęsinys 441
Civilinio proceso kodekso 82, 108, 145, 192, 590, 593, 596, 601, 602, 609, 610, 611, 614, 624^1, 626, 627, 631, 632, 634, 636, 648, 650, 651, 654, 656, 661, 663, 668, 685, 689, 702, 706, 710, 713, 723, 727, 731, 732, 753, 754, 755 ir 771^1 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2861(2) priėmimo tęsinys 441
Šio įstatymo priėmimas 441
Antstolių įstatymo Nr. IX-876 2, 4, 5, 6, 8, 10, 11, 12, 14, 20, 21, 22, 28, 29, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 43, 43^1, 46 ir 48 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 25^1 straipsniu įstatymo projekto Nr. XIVP-2862(2) priėmimo tęsinys 442
Šio įstatymo priėmimas 442
Valstybės vėliavos ir kitų vėliavų įstatymo Nr. I-1497 2 ir 10 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3017(2) priėmimo tęsinys 442
Šio įstatymo priėmimas 442
Valstybės vėliavos ir kitų vėliavų įstatymo Nr. I-1497 5 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-700(3) priėmimo tęsinys 442

Šio įstatymo priėmimas 443

Administracinių nusižengimų kodekso 519 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1703 svarstymo tęsinys 443

Prokuratūros įstatymo Nr. I-599 16^1, 20, 25, 27, 39, 40, 49, 50^1, 60 straipsnių ir 1 priedo pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2909(3) priėmimas 443

Šio įstatymo priėmimas 446

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2020 m. lapkričio 24 d. nutarimo Nr. XIV-30 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo komisijų sudarymo“ pakeitimo“ projekto Nr. XIVP-3382 svarstymo tęsinys ir priėmimas 446

Šio nutarimo priėmimas 446

Šalpos pensijų įstatymo Nr. I-675 pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3311(2) svarstymo tęsinys 446

Vidaus tarnybos statuto pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3172(2), Pareigūnų ir karių valstybinių pensijų įstatymo Nr. I-693 6 ir 7 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3173(2), Muitinės įstatymo Nr. IX-2183 16 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3174(2), Profesinio mokymo įstatymo Nr. VIII-450 15, 18, 28 ir 37 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 29^1 straipsniu įstatymo projekto Nr. XIVP-3175(2), Profesinio mokymo įstatymo Nr. VIII-450 2, 6, 7, 13, 14, 17, 18, 20, 23, 26, 28, 29, 32, 33, 35, 36, 38, 39 straipsnių pakeitimo ir 11 straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymo Nr. XIV-1732 9, 18 ir 19 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3176(2), Valstybinio socialinio draudimo įstatymo Nr. I-1336 6 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3177(2), Pareiginės algos (atlyginimo) bazinio dydžio nustatymo ir asignavimų darbo užmokesčiui perskaičiavimo įstatymo Nr. XIV-2011 2 straipsnio ir priedo pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3178(2), Valstybės politikų ir valstybės pareigūnų darbo apmokėjimo įstatymo Nr. VIII-1904 pakeitimo įstatymo Nr. XIV-2012 1 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3179(2) ir Vadovybės apsaugos įstatymo Nr. IX-1183 2, 17, 18, 20, 23, 31, 36, 37, 38, 39, 43, 44, 45, 47, 48, 49, 50, 55, 59, 61, 65, 70 straipsnių, priedo pakeitimo, Įstatymo papildymo 52^1 straipsniu ir 46 straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymo projekto Nr. XIVP-3180(2) svarstymas 448

Seimo Pirmininkės Viktorijos Čmilytės-Nielsen atsakymai
į Seimo narių iš anksto raštu pateiktus klausimus

Seimo Pirmininkės V. Čmilytės-Nielsen atsakymai į Seimo narių iš anksto raštu pateiktus klausimus 449

Seimo Pirmininkės V. Čmilytės-Nielsen atsakymai į Seimo narių posėdžio metu užduotus klausimus 451

Vidaus tarnybos statuto pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3172(2), Pareigūnų ir karių valstybinių pensijų įstatymo Nr. I-693 6 ir 7 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3173(2), Muitinės įstatymo Nr. IX-2183 16 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3174(2), Profesinio mokymo įstatymo Nr. VIII-450 15, 18, 28 ir 37 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 29^1 straipsniu įstatymo projekto Nr. XIVP-3175(2), Profesinio mokymo įstatymo Nr. VIII-450 2, 6, 7, 13, 14, 17, 18, 20, 23, 26, 28, 29, 32, 33, 35, 36, 38, 39 straipsnių pakeitimo ir 11 straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymo Nr. XIV-1732 9, 18 ir 19 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3176(2), Valstybinio socialinio draudimo įstatymo Nr. I-1336 6 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3177(2), Pareiginės algos (atlyginimo) bazinio dydžio nustatymo ir asignavimų darbo užmokesčiui perskaičiavimo įstatymo Nr. XIV-2011 2 straipsnio ir priedo pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3178(2), Valstybės politikų ir valstybės pareigūnų darbo apmokėjimo įstatymo Nr. VIII-1904 pakeitimo įstatymo Nr. XIV-2012 1 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3179(2) ir Vadovybės apsaugos įstatymo Nr. IX-1183 2, 17, 18, 20, 23, 31, 36, 37, 38, 39, 43, 44, 45, 47, 48, 49, 50, 55, 59, 61, 65, 70 straipsnių, priedo pakeitimo, Įstatymo papildymo 52^1 straipsniu ir 46 straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymo projekto Nr. XIVP-3180(2) svarstymo tęsinys 454

Seimo nario A. Vyšniausko kalba (*Tėvynės sąjungos-Lietuvos krikščionių demokratų frakcijos vardu*) ... 454
Seimo nario A. Stončaičio kalba ... 455
Seimo nario V. Valkiūno kalba ... 455
Seimo nario V. Ąžuolo kalba ... 456
Seimo nario V. Bako kalba ... 456
Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo Nr. XIII-2166 7, 8, 51, 53, 140, 141 straipsnių, 2 ir 4 priedų pakeitimo ir 142 straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymo projekto Nr. XIVP-2927(3) priėmimo tęsinys ... 460
Šio įstatymo priėmimas ... 461
Seimo nutarimo „Dėl patariamojo referendumo dėl plynųjų miško kirtimų ribojimo ir uždraudimo saugomose teritorijose paskelbimo“ projekto Nr. XIVP-3342 pateikimo tęsinys ... 461
Pareigūnų ir karių valstybinių pensijų įstatymo Nr. I-693 1, 3, 6 ir 16 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2256 pateikimo tęsinys (T. Tomilinas) ... 463

Seimo narių pareiškimai

Seimo nario R. Šarknicko pareiškimas ... 465

Vakarinis posėdis Nr. 333 (*2023 m. gruodžio 12 d.*)

Saugaus eismo automobilių keliais įstatymo Nr. VIII-2043 2, 3, 10, 13, 15, 17, 19, 20, 22, 24, 25, 27^{1}, 29, 30 ir 33 straipsnių pakeitimo įstatymo Nr. XIV-1445 17 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3341(2) svarstymas ... 466
Įstatymo „Dėl Pietryčių Azijos valstybių asociacijos valstybių narių ir Europos Sąjungos bei jos valstybių narių išsamaus oro susisiekimo susitarimo ratifikavimo“ projekto Nr. XIVP-2889(2) svarstymas ... 466
Žmogaus mirties nustatymo ir kritinių būklių įstatymo Nr. VIII-157 4 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2799(2) svarstymas ... 466
Seimo nario V. Valkiūno kalba ... 467
Seimo nutarimo „Dėl pavedimo Lietuvos Respublikos valstybės kontrolei atlikti valstybinį auditą“ projekto Nr. XIVP-3320(2) svarstymas ... 468
Seimo nario E. Pupinio kalba ... 469
Švietimo įstatymo Nr. I-1489 29 straipsnio pakeitimo įstatymo Nr. XIII-2894 2 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3304(2) svarstymas ... 469
Seimo narės L. Nagienės kalba ... 470
Seimo narės V. Targamadzės kalba ... 470
Sporto įstatymo Nr. I-1151 2 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3327(2) svarstymas ... 471
Laisvės premijos įstatymo Nr. XI-1584 2 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3207(2) svarstymas ... 471
Įstatymo „Dėl užsieniečių teisinės padėties“ Nr. IX-2206 5, 79, 113, 115, 125, 126, 130^{1}, 140^{8}, 140^{10}, 140^{13}, 140^{14} ir 140^{19} straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3047(2)ES svarstymas ... 471
Seimo narės A. Bilotaitės kalba ... 472
Transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės privalomojo draudimo įstatymo Nr. IX-378 pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3305(2) svarstymas ... 473
Seimo nario J. Sabatausko kalba ... 474
Seimo nario G. Palucko kalba ... 475

Žvalgybos įstatymo Nr. VIII-1861 2, 5, 9, 10, 11, 12, 13, 15, 18, 21, 24, 26, 29, 31, 32, 40, 41, 42, 43, 44, 45, 47, 49, 50, 53, 54, 58, 59, 60, 62, 64, 65, 68, 70 straipsnių ir 1 priedo pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1603(2), Kriminalinės žvalgybos įstatymo Nr. XI-2234 6 ir 7 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1604(2) ir Administracinių nusižengimų kodekso 557^{1} ir 589 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1605(2) svarstymas 475

Seimo nario A. Pociaus kalba 476

Pareigūnų ir karių valstybinių pensijų įstatymo Nr. I-693 1, 3, 6 ir 16 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2256 pateikimo tęsinys 477

Saugaus eismo automobilių keliais įstatymo Nr. VIII-2043 2, 3, 10, 13, 15, 17, 19, 20, 22, 24, 25, 27^{1}, 29, 30 ir 33 straipsnių pakeitimo įstatymo Nr. XIV-1445 17 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3341(2) svarstymo tęsinys 477

Įstatymo „Dėl Pietryčių Azijos valstybių asociacijos valstybių narių ir Europos Sąjungos bei jos valstybių narių išsamaus oro susisiekimo susitarimo ratifikavimo“ projekto Nr. XIVP-2889(2) svarstymo tęsinys 477

Žmogaus mirties nustatymo ir kritinių būklių įstatymo Nr. VIII-157 4 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2799(2) svarstymo tęsinys 477

Seimo nutarimo „Dėl pavedimo Lietuvos Respublikos valstybės kontrolei atlikti valstybinį auditą“ projekto Nr. XIVP-3320(2) svarstymo tęsinys 477

Švietimo įstatymo Nr. I-1489 29 straipsnio pakeitimo įstatymo Nr. XIII-2894 2 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3304(2) svarstymo tęsinys 478

Sporto įstatymo Nr. I-1151 2 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3327(2) svarstymo tęsinys 479

Laisvės premijos įstatymo Nr. XI-1584 2 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3207(2) svarstymo tęsinys 479

Įstatymo „Dėl užsieniečių teisinės padėties“ Nr. IX-2206 5, 79, 113, 115, 125, 126, 130^{1}, 140^{8}, 140^{10}, 140^{13}, 140^{14} ir 140^{19} straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3047(2)ES svarstymo tęsinys 480

Transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės privalomojo draudimo įstatymo Nr. IX-378 pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3305(2) svarstymo tęsinys 480

Tabako, tabako gaminių ir su jais susijusių gaminių kontrolės įstatymo Nr. I-1143 18 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-486(2) svarstymas 487

Statybos įstatymo Nr. I-1240 1, 2, 3, 4, 5, 6, 11^{1}, 12, 14, 15, 17, 18, 22, 24, 26, 27, 27^{1}, 28, 34, 37, 39, 47, 49, 51, 52^{1}, 53, 55, 56, 57, 59 straipsnių, šeštojo skirsnio pavadinimo, 1 priedo pakeitimo ir Įstatymo papildymo 11^{2}, 27^{2}, 68 straipsniais įstatymo projekto Nr. XIVP-3143(2), Teritorijų planavimo, statybos ir žemės naudojimo valstybinės priežiūros įstatymo Nr. XII-459 7, 10, 11, 13, 14, 17, 18, 24, 31 straipsnių pakeitimo, Įstatymo papildymo 101, 341 straipsniais ir 8 straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymo projekto Nr. XIVP-3144(2), Pajūrio juostos įstatymo Nr. IX-1016 7 straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymo projekto Nr. XIVP-3145(2), Architektūros įstatymo Nr. XIII-425 7, 10, 11, 13, 15, 17 ir 18 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3146(2), Architektų rūmų įstatymo Nr. X-914 3, 6, 7, 8, 10 ir 11 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3147(2), Žmonių palaikų laidojimo įstatymo Nr. X-1404 28 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3148(2), Savivaldybių infrastruktūros plėtros įstatymo Nr. XIII-2895 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 12, 13, 15 ir 16 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3149(2), Teritorijų planavimo įstatymo Nr. I-1120 7, 18, 20, 29, 31, 33, 34 ir 35 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3150(2), Gamtinių dujų įstatymo Nr. VIII-1973 2 ir 13^{1} straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3151(2), Elektroninių ryšių įstatymo Nr. IX-2135 3 ir 42 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3152(2), Elektros energetikos įstatymo Nr. VIII-1881 2 ir 75 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3153(2), Žemės įstatymo Nr. I-446 10 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3154(2) ir Nekilnojamojo turto kadastro įstatymo Nr. VIII-1764 4, 7, 9, 10, 13, 15 ir 17 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3155(2) svarstymas 488

Seimo nario K. Adomaičio kalba 489

Administracinių nusižengimų kodekso 351, 352, 353, 354, 355, 357, 359 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3333 ir Civilinio kodekso 4.103 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3334 pateikimas (S. Gentvilas) 491

Seimo statuto „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo statuto Nr. I-399 16 straipsnio pakeitimo ir 16^1 straipsnio pripažinimo netekusiu galios“ projekto Nr. XIVP-3378 ir Valstybės tarnybos įstatymo Nr. VIII-1316 pakeitimo įstatymo Nr. XIV-1985 1 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3379 pateikimas (J. Razma) 492

Seimo nutarimo „Dėl NATO greitojo reagavimo pajėgoms (Sąjungininkų reagavimo pajėgoms) priskirtų Lietuvos Respublikos karinių vienetų, Jungtinėms ekspedicinėms pajėgoms priskirtų, NATO ir Europos Sąjungos karinėse vadavietėse bei Europos Sąjungos kovinėje grupėje tarnybą atliekančių Lietuvos Respublikos karių ir civilių krašto apsaugos sistemos tarnautojų dalyvavimo tarptautinėse operacijose“ projekto Nr. XIVP-3386 pateikimas (A. Anušauskas) 492

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos karinių vienetų, karių ir civilių krašto apsaugos sistemos tarnautojų dalyvavimo tarptautinėse operacijose“ projekto Nr. XIVP-3387 pateikimas (A. Anušauskas) 493

Įstatymo „Dėl transeuropinio transporto tinklo įgyvendinimo paspartinimo“ projekto Nr. XIVP-3336 pateikimas (L. Maskaliovienė) 494

Viešųjų pirkimų įstatymo Nr. I-1491 2 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3346 pateikimas (K. Navickas) 495

Informacinės visuomenės paslaugų įstatymo Nr. X-614 pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3353 pateikimas (K. Žemaitis) 495

Patikimumo deklaracijų juridiniams asmenims, norintiems dalyvauti Šiaurės Atlanto sutarties organizacijos konkursuose, išdavimo pagrindų įstatymo Nr. XIII-1995 2 ir 3 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 6^1 straipsniu įstatymo projekto Nr. XIVP-3354 pateikimas (K. Žemaitis) 497

Baudžiamojo proceso kodekso 21, 22 ir 189^1 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3355 ir Baudžiamojo kodekso priedo pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3356 pateikimas (E. Dobrowolska) 498

Atsiskaitymų grynaisiais pinigais apvalinimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3275(2), Finansinės apskaitos įstatymo Nr. IX-574 7 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3276, Pridėtinės vertės mokesčio įstatymo Nr. IX-751 15 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3277 ir Administracinių nusižengimų kodekso 589 straipsnio pakeitimo ir Kodekso papildymo 207^2 straipsniu įstatymo projekto Nr. XIVP-3278 pateikimas (M. Lingė) 498

Euro įvedimo Lietuvos Respublikoje įstatymo Nr. XII-828 papildymo septintuoju[1] skirsniu įstatymo projekto Nr. XIVP-2952 ir Finansinės apskaitos įstatymo Nr. IX-574 7 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2953(2) svarstymas 500

Įstatymo „Dėl užsieniečių teisinės padėties“ Nr. IX-2206 26, 35, 41, 42, 44, 53, 107 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3352 pateikimas (L. Kasčiūnas) 500

Vartotojų teisių apsaugos įstatymo Nr. I-657 papildymo 6^1 straipsniu įstatymo projekto Nr. XIVP-3329 pateikimas (M. Skritulskas) 505

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2021 m. gegužės 13 d. nutarimo Nr. XIV-315 „Dėl 2026 metų paskelbimo Žemaičių vyskupo Motiejaus Kazimiero Valančiaus metais“ pakeitimo“ projekto Nr. XIVP-3388 pateikimas (P. Kuzmickienė) 506

Administracinių nusižengimų kodekso 351, 352, 353, 354, 355, 357, 359 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3333 pateikimo tęsinys 507

Civilinio kodekso 4.103 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3334 pateikimo tęsinys 507

Seimo statuto „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo statuto Nr. I-399 16 straipsnio pakeitimo ir 16^1 straipsnio pripažinimo netekusiu galios“ projekto Nr. XIVP-3378 ir Valstybės tarnybos įstatymo Nr. VIII-1316 pakeitimo įstatymo Nr. XIV-1985 1 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3379 pateikimo tęsinys 508

Seimo nutarimo „Dėl NATO greitojo reagavimo pajėgoms (Sąjungininkų reagavimo pajėgoms) priskirtų Lietuvos Respublikos karinių vienetų, Jungtinėms ekspedicinėms pajėgoms priskirtų, NATO ir Europos Sąjungos karinėse vadavietėse bei Europos Sąjungos kovinėje grupėje tarnybą atliekančių Lietuvos Respublikos karių ir civilių krašto apsaugos sistemos tarnautojų dalyvavimo tarptautinėse operacijose“ projekto Nr. XIVP-3386 pateikimo tęsinys 508

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos karinių vienetų, karių ir civilių krašto apsaugos sistemos tarnautojų dalyvavimo tarptautinėse operacijose“ projekto Nr. XIVP-3387 pateikimo tęsinys 508

Įstatymo „Dėl transeuropinio transporto tinklo įgyvendinimo paspartinimo“ projekto Nr. XIVP-3336 pateikimo tęsinys 508

Viešųjų pirkimų įstatymo Nr. I-1491 2 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3346 pateikimo tęsinys 509

Informacinės visuomenės paslaugų įstatymo Nr. X-614 pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3353 pateikimo tęsinys 509

Patikimumo deklaracijų juridiniams asmenims, norintiems dalyvauti Šiaurės Atlanto sutarties organizacijos konkursuose, išdavimo pagrindų įstatymo Nr. XIII-1995 2 ir 3 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 6^1 straipsniu įstatymo projekto Nr. XIVP-3354 pateikimo tęsinys 509

Baudžiamojo proceso kodekso 21, 22 ir 189^1 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3355 ir Baudžiamojo kodekso priedo pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3356 pateikimo tęsinys 510

Atsiskaitymų grynaisiais pinigais apvalinimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3275(2), Finansinės apskaitos įstatymo Nr. IX-574 7 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3276, Pridėtinės vertės mokesčio įstatymo Nr. IX-751 15 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3277 ir Administracinių nusižengimų kodekso 589 straipsnio pakeitimo ir Kodekso papildymo 207^2 straipsniu įstatymo projekto Nr. XIVP-3278 pateikimo tęsinys 510

Euro įvedimo Lietuvos Respublikoje įstatymo Nr. XII-828 papildymo septintuoju[1] skirsniu įstatymo projekto Nr. XIVP-2952 ir Finansinės apskaitos įstatymo Nr. IX-574 7 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2953(2) svarstymo tęsinys 510

Įstatymo „Dėl užsieniečių teisinės padėties“ Nr. IX-2206 26, 35, 41, 42, 44, 53, 107 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3352 pateikimo tęsinys 510

Vartotojų teisių apsaugos įstatymo Nr. I-657 papildymo 6^1 straipsniu įstatymo projekto Nr. XIVP-3329 pateikimo tęsinys 511

ASMENVARDŽIŲ RODYKLĖ 513

SANTRUMPOS

DFVL – Demokratų frakcija „Vardan Lietuvos“
DPF – Darbo partijos frakcija
LF – Laisvės frakcija
LSDPF – Lietuvos socialdemokratų partijos frakcija
LSF – Liberalų sąjūdžio frakcija
LVŽSF – Lietuvos valstiečių ir žaliųjų sąjungos frakcija
MSNG – Mišri Seimo narių grupė
TS-LKDF – Tėvynės sąjungos-Lietuvos krikščionių demokratų frakcija

A – alternatyvus teisės aktas
ES – su Europos Sąjungos teise susijęs teisės aktas
GR – Respublikos Prezidento grąžintas Seimui pakartotinai svarstyti įstatymas
NKL – teisės aktas, įgyvendinantis Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plane „Naujos kartos Lietuva“ numatytus įsipareigojimus
VK – su Lietuvos Respublikos valstybės kontrolės rekomendacijų įgyvendinimu susijęs teisės aktas

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMAS

VII (RUDENS) SESIJOS
RYTINIO POSĖDŽIO NR. 322
STENOGRAMA

2023 m. lapkričio 16 d.

Pirmininkauja Lietuvos Respublikos Seimo Pirmininko pirmasis pavaduotojas J. RAZMA, Seimo Pirmininko pavaduotojai V. MITALAS ir P. SAUDARGAS

PIRMININKAS (J. RAZMA, *TS-LKDF*). Labas rytas, gerbiami kolegos Seimo nariai. Pradedame rytinį Seimo posėdį. (*Gongas*) Registruojamės.

Užsiregistravo 117 Seimo narių.

Prieš pradedant svarstyti darbotvarkę, norėčiau jūsų visų vardu pasveikinti kolegą Z. Balčytį, jis šiandien mini gražų jubiliejų. (*Plojimai*) Tikėkimės, kad tokia pakilia, pozityvia dvasia tęsime ir visą mūsų posėdį.

10.01 val.

Seimo seniūnų sueigos patikslintos 2023 m. lapkričio 16 d. (ketvirtadienio) posėdžių darbotvarkės tikslinimas ir tvirtinimas

Dabar 1 klausimas – darbotvarkės tvirtinimas. A. Vyšniauskas dėl darbotvarkės. Prašau.

A. VYŠNIAUSKAS (*TS-LKDF*). Gerbiamas posėdžio pirmininke, frakcijos vardu norėčiau pasiūlyti išbraukti iš darbotvarkės 2-7.6 klausimą – Vietos savivaldos įstatymo projektą. Tai yra lydimasis projektas, tačiau norėtume dar truputį, savaitėlę, padiskutuoti, nes yra ir opozicijos pateiktų pasiūlymų, kurie verti diskusijų. Norime dar padiskutuoti. Tai tik dėl vieno, to viso paketo balsuojame.

PIRMININKAS. Taip, supratau. K. Mažeika, atrodo. Aš galbūt netiksliai pamačiau, kas…

K. MAŽEIKA (*DFVL*). Ačiū, posėdžio pirmininke. Frakcijos vardu prašau išbraukti 2-3 klausimą – Mėgėjų žvejybos įstatymą. Motyvai, kad yra užregistruota Seimo narių pasiūlymų, kurie dar nėra apsvarstyti, ir tikrai įstatymas vertas diskusijos, nes branginama tris kartus. Turbūt motyvas, kad prieš 11 metų paskutinį kartą buvo branginta, tikrai nėra motyvas. Siūlome pratęsti diskusiją.

PIRMININKAS. P. Gražulis dėl darbotvarkės.

P. GRAŽULIS (*MSNG*). Gerbiamas pirmininke, dėl mano klausimo. Aš prašyčiau leisti, kaip ir buvo leista R. Žemaitaičiui parodyti filmukus, ir man parodyti filmą. Ten viskas yra, kaip sakoma, jokių autorių teisių nepažeisime, daugiausia citatos iš Šventojo Rašto. Man atrodo, nors sakė, kad Šventojo Rašto negalima cituoti Seime, čia konservatoriai, bet, man atrodo, taip nėra, visur galima Šventąjį Raštą cituoti ir nėra nustatyta, kokiu laiku jį galima cituoti. Aš prašyčiau, kad leistumėte man pademonstruoti mano filmą. Jis truks 5 minutes. Net ir sovietmečiu jau paskutinio žodžio teisme neribodavo, galėdavai kalbėti, kiek nori. Gal ir mes, vis tiek dabar priėmimo stadija, tai gal leiskite.

PIRMININKAS. Gerbiamasis Petrai Gražuli, kai bus tas klausimas pradėtas nagrinėti, jūs ir pasakysite savo pageidavimus. Aš tikiuosi, Seimas sutiks, kad jūs galite išnaudoti visas čia turimas galimybes. R. Juška.

R. JUŠKA (*LSF*). Aš kreipiuosi į jus, kolegos, dėl A. Vyšniausko pasiūlymo dėl Vietos savivaldos įstatymo išbraukimo iš paketo. Norėčiau prieš jums apsisprendžiant pateikti ir komiteto argumentus. Komitetas vieningai pritarė. Buvo pateikimo, svarstymo stadijos. Dabar priėmimo stadijoje reikia pasitarti ir apsvarstyti papildomai. Koks būtų svarstymas? Aš norėčiau, kad jums visiems būtų aišku.

Viešojo sektoriaus pertvarka, visas einantis paketas suteikia galimybę vadovams spręsti dėl darbo užmokesčio, kuris yra didinamas, etatų skaičiaus. Staiga norime pakeisti, kad jau spręstų ne vadovas, bet taryba, tarybos nariai. Mes puikiai žinome, rajonuose, savivaldybių tarybose, vienoje įstaigoje, organizacijoje, ypač biudžetinėse, tai vos ne pagrindinis darbdavys. Aš neapeliuoju nė į vieną partiją, bet bus taip, kad vienoje partijoje, toje įstaigoje vienos, kitos, trečios partijos, ir tas direktorius, ir viešojo sektoriaus pertvarka kuo pavirsta? Nuspręs tarybos nariai, atimdami galimybę direktoriui, gaunančiam tą mūsų nustatytą didelį atlyginimą, pačiam priimti sprendimus. Tai ko jis vertas? O kas atsakys? Kolektyvinė tarybos narių atsakomybė, kad jam nebūtų leista nustatyti etatų skaičiaus. Jeigu jau mes visą viešojo sektoriaus pertvarką rengėme taip, kad spręstų vadovas, tai jis tegul ir sprendžia. Ir siūlyčiau šito klausimo iš darbotvarkės neišbraukti.

PIRMININKAS. K. Adomaitis.

K. ADOMAITIS (*LF*). Ačiū. Mes rytinėje darbotvarkėje svarstome paketą iš dviejų įstatymų, iš Atsinaujinančių išteklių ir Alternatyviųjų degalų, bet aš taip pat esu įregistravęs kitą Alternatyviųjų degalų įstatymo projektą Nr. XIVP-3245, jis savo turiniu ir esme yra labai susijęs, ten viena tiesiog galėtų būti iš priemonių to paketo, kurį mes šiandien svarstome. Norėjau paprašyti jį įtraukti ir svarstyti šiandien darbotvarkėje. Frakcijos vardu.

PIRMININKAS. Sekretoriatas paprastai rūpestingai surašo visus projektus. Šiuo atveju, jeigu jūs pasakytumėte tiksliai savo projekto numerį…

K. ADOMAITIS (*LF*). Projektas Nr. XIVP-3245.

PIRMININKAS. Gerai, apsispręsime dėl siūlymų. Tuomet eilės tvarka, kaip klausimai darbotvarkėje surašyti. Pirmasis būtų siūlymas Darbo frakcijos „Vardan Lietuvos“ išbraukti iš darbotvarkės įrašytą projektą Nr. XIVP-3108(2) – Mėgėjų žvejybos įstatymo pataisų projektą. Kas už siūlymą išbraukti, balsuoja už, kas tam nepritaria, – atitinkamai kitaip.

Balsavo 124: už – 54, prieš – 57, susilaikė 13. Projektas lieka darbotvarkėje.

A. MAZURONIS (*DPF*). Dėl vedimo tvarkos galiu pastabėlę? Labai trumpą.

PIRMININKAS. Dabar svarstome siūlymus. Tai kažkaip gal replikos po balsavimo būtų.

A. MAZURONIS (*DPF*). Bet po šito balsavimo repliką galiu?

PIRMININKAS. Prašom.

A. MAZURONIS (*DPF*). Gerbiamas posėdžio pirmininke, aš tik tokią pastabėlę jums korektūrinę, gal labiau dėl protokolo, kad Darbo partijos frakcija yra Darbo partijos frakcija, o Demokratų frakcija „Vardan Lietuvos“. Tai ateičiai.

PIRMININKAS. Galbūt supainiojau kokį žodį, atsiprašau. Žinoma, kad čia yra frakcijos skirtingais pavadinimais.

Toliau siūlymas Tėvynės sąjungos-Lietuvos krikščionių demokratų frakcijos išbraukti projektą, įrašytą darbotvarkėje 2–7.6 klausimu, – Vietos savivaldos įstatymo pataisų įstatymo projektą Nr. XIVP-2839.

Už – 53, prieš – 34, susilaikė 37. Pasiūlymui nepritarta.

Dabar liko K. Adomaičio siūlymas įrašyti Alternatyviųjų degalų įstatymo pataisų projektą Nr. XIVP-3245. Galbūt galime bendru sutarimu įrašyti? Nematau prieštaraujančių. Įrašome į tą darbotvarkės vietą, kur yra kitas projektas, tai yra rytiniame posėdyje prieš Vyriausybės pusvalandį.

Daugiau pasiūlymų, regis, nebuvo, nieko nepraleidau. Dabar balsuojame, ar pritariame visam darbotvarkės projektui su tais pakeitimais, kuriems ką tik pritarėme.

Balsavo 127: už – 103, prieš – 1, susilaikė 23. Darbotvarkė patvirtinta.

10.11 val.

2023 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymo Nr. XIV-1556 14 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3243 (*antrasis svarstymas*)

Pradedame nagrinėti darbotvarkės 1 klausimą, tiksliau, darbotvarkės 1-2 klausimą – 2023 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymo 14 strai-

psnio pakeitimo įstatymo projektą Nr. XIVP-3243. Antrasis svarstymas, tai specifinis svarstymas. Į tribūną kviečiu finansų ministrę G. Skaistę.

G. SKAISTĖ (*TS-LKDF*). Čia yra antrasis svarstymas 2023 metų valstybės biudžeto korekcijos, kur buvo kalbama apie skolinimąsi papildomų lėšų dėl to, kad yra pritrūkta lėšų šildymo kompensacijoms mokėti. Pagrindinis Biudžeto ir finansų komitetas projektui pritarė be pastabų. Seimo teisininkai taip pat pastabų neturėjo. Seimo narių pasiūlymų negauta. Todėl prašyčiau su šiuo procesu važiuoti toliau, patvirtinti datą ir tuomet jau priimti patį valstybės biudžeto korekcijos pritarimą kitame posėdyje.

PIRMININKAS. Patikrinsime, atrodo, klausti niekas nebuvo užsirašęs. Taip, nėra. Diskutuoti taip pat niekas neužsirašė. Dabar telieka mums apsispręsti dėl šio projekto priėmimo datos. Siūloma šį projektą priimti lapkričio 21 dieną. Ir matau, kad už nori pasisakyti A. Sysas.

A. SYSAS (*LSDPF*). Ačiū, pirmininke. Gerbiami kolegos. Sveikindamas šitą sprendimą suprantu, kad ir aiškinamajame rašte, ir niekur neparašyta, kokios sumos gali prireikti, bet galbūt ir neprireiks tos sumos. Bet į ką aš norėčiau atkreipti dėmesį? Tai yra pasekmė, kai mes priėmėme siūlymą neatestuoti išlaidų, tai yra mokėti visiems, ar tas žmogus gali pats susimokėti, ar negali, turi ne vieną būstą, o keletą. Tai yra signalas ir pamoka mums visiems, visoms partijoms, kad švaistytis mokesčių mokėtojų pinigais nereikėtų. Reikėtų visada tikslingai priimti mokesčių mokėtojų pinigų naudojimą, kad to mes nekartotume ateityje, nes noras greitai spręsti problemą atsisuka ilgalaikėmis problemomis. Aš manau, kad mes šito įstatymo nesvarstytume, jeigu būtų buvę priimti apgalvoti įstatymai ir kompensacijas būtų gavę tiktai tie, kurie tikrai patys negalėjo susimokėti. O taip tai siūlau pritarti, nes tikrai nusiskundimų iš savivaldos yra ir joms pinigų gali pritrūkti. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkui. Dėl datos balsuosime per balsavimo intervalą.

10.14 val.

Seimo nutarimo „Dėl Jolitos Miliuvienės skyrimo Lietuvos Respublikos Seimo kontroliere“ projektas Nr. XIVP-3285(2) (*svarstymas ir priėmimas*)

Dabar pradedame nagrinėti kitą darbotvarkės 1-3 klausimą – Seimo nutarimo „Dėl Jolitos Miliuvienės skyrimo Lietuvos Respublikos Seimo kontroliere“ projektą Nr. XIVP-3285(2). Svarstymas ir priėmimas. Išklausysime komitetų išvadas. Pagrindinio komiteto išvadą pateiks T. V. Raskevičius.

T. V. RASKEVIČIUS (*LF*). Labas rytas, gerbiami kolegos ir kolegės. Seimo Žmogaus teisių komitetas Seimo nutarimo „Dėl Jolitos Miliuvienės skyrimo Lietuvos Respublikos Seimo kontroliere“ projektą svarstė lapkričio 15 dienos posėdyje. Už balsavus 5 komiteto nariams ir 1 susilaikius, Seimo nutarimo projektui komitete buvo pritarta.

PIRMININKAS. Dabar numatyta diskusija, bet nėra užsirašiusių. Tai tada pereiname į priėmimo stadiją, nebent pati kandidatė norėjo pasisakyti? Nepageidauja.

Tai priėmimas. Čia vėl nematome… A, užsirašė P. Gražulis, kalbės už.

P. GRAŽULIS (*MSNG*). Gerbiami Seimo nariai, aš gal nenoriu kalbėti nei už, nei prieš. Kad galėtum kalbėti, turi pažinoti žmogų, pažinti jį. Aš jos nepažįstu, nežinau, bet apie pačią instituciją pasakysiu. Kažkada labai aktyviai nusiųsdavau žmones į šią instituciją, kad apgintų jų teises nuo biurokratizmo ir kitų problemų, bet, deja, į jų raštus valdininkai nekreipė dėmesio. Jie ir nenori patys kreiptis į teismus toliau gindami žmogų, todėl šita institucija tapo visiškai tuščia, nieko nereiškianti ir nieko nesprendžianti. Aš manau, arba reikia šitai institucijai suteikti ir priversti juos, kad jie gintų žmogų iki galo – priverstų valdininką, arba juos reikėtų paprasčiausiai paleisti. Tai yra biudžeto lėšų švaistymas.

PIRMININKAS. E. Gentvilas už kandidatę pasisako.

E. GENTVILAS (*LSF*). Gerbiami kolegos, aš taip pat, kaip ir P. Gražulis, nepažįstu, nepažinojau kandidatės, tačiau tikrai atidžiai klausiausi Seime jos prisistatymo ir vakar – Žmogaus teisių komitete. Iš tiesų, iš vienos pusės noriu pasakyti, kad kolega Petras, manau, per daug radikaliai ir kategoriškai šneka apie Seimo kontrolierių įstaigą kaip bereikšmę. Aš manau, kad tikrai daug pa-

sianalizavę mes matytumėme ir išspręstų problemų kreipiantis žmonėms. Tačiau, atėjus J. Miliuvienei į šitą įstaigą, aš tikrai tikiu, kad šitos įstaigos darbas bus dar efektyvesnis ir prasmingesnis Lietuvos piliečių akyse. Matyt, bendras teisinis išsilavinimas, teisinė erudicija leido kandidatei, niekada nedirbusiai šitoje Seimo kontrolierių įstaigoje, pademonstruoti visapusę savo kompetenciją ne tik pažadų lygiu, tačiau ir praktiniu supratimu, ką veikia šita institucija. Tai aš tikrai kolegas raginčiau slapto balsavimo metu nuoširdžiai ir drąsiai palaikyti J. Miliuvienės kandidatūrą.

PIRMININKAS. Motyvai išsakyti. Tai belieka mums sutarti dėl slapto balsavimo biuletenio. Jis įprastos formos – trys langeliai: už, prieš, susilaikoma. Paliekamas neužbrauktas tas langelis, kuris išreiškia jūsų valią. Bendru sutarimu patvirtiname tokį biuletenį. Primenu, kad slapto balsavimo pertrauka numatyta 13 valandą.

10.18 val.

Seimo nutarimo „Dėl sutikimo Lietuvos Respublikos Seimo narį Petrą Gražulį patraukti baudžiamojon atsakomybėn, jį suimti ar kitaip suvaržyti jo laisvę“ projektas Nr. XIVP-3287 (*priėmimas*)

Toliau darbotvarkės 1-4 klausimas – Seimo nutarimo „Dėl sutikimo Lietuvos Respublikos Seimo narį Petrą Gražulį patraukti baudžiamojon atsakomybėn, jį suimti ar kitaip suvaržyti jo laisvę“ projektas Nr. XIVP-3287. Priėmimo stadija. Tai kaip įprasta priėmime: 4 – už, 4 – prieš. Sutariame, kad iš karto apsisprendžiame dėl abiejų straipsnių.

P. Gražulis nori kažką pasakyti dėl vedimo tvarkos.

P. GRAŽULIS (*MSNG*). Aš jau sakiau, kai buvo tvirtinama darbotvarkė: tai yra paskutinė stadija – priėmimas. Taip, numatyta: 4 – už, 4 – prieš. Bet aš pasiruošiau, noriu pademonstruoti kai kuriuos epizodus iš Šventojo Rašto ir iš kitų, 5 minučių filmuką. Ir aš prašau būti tolerantiškiems, leisti, nes tai yra… Net, sakiau, ir sovietmečiu, kai teisiamas žmogus – paskutinis žodis suteikiamas.

PIRMININKAS. Gerbiamas kolega, man atrodo, jūs jau anksčiau motyvavote, tai viskas gerai. Jeigu techniškai susiderinote, tai per jums skirtas 5 minutes stovėdamas tribūnoje jūs galėsite komentuoti rodomą savo dokumentinę ar kokią kitą medžiagą.

Aprobuojame 1 ir 2 straipsnius ir tada kalbame dėl viso nutarimo projekto. Pirma turėtų kalbėti D. Asanavičiūtė, bet nematau salėje. M. Puidokas turėtų kalbėti prieš, bet taip pat nematau. Tada R. Petrauskienė – už.

R. PETRAUSKIENĖ (*TS-LKDF*). Dėkui. Kviečiu visus pamąstyti apie neliečiamybės naikinimą visiems Seimo nariams. Visgi tai sugalvota ne dėl to, kad Seimo narys ramia sąžine darytų nusikaltimus ir po to ramia sąžine žiūrėtų teisėsaugai į akis. Seimo narys atėjo dirbti Lietuvos žmonėms, o ne nusikalsti. Jei P. Gražulis jaučiasi teisus prieš įstatymą, tai jam nėra reikalo slėptis už neliečiamybės. Aš pasisakau už.

PIRMININKAS. Tuomet P. Gražulis. (*Balsas salėje*) Taip, galite iš tribūnos, jeigu komentuoti reikia, turbūt yra paprasčiau taip, matant prieš akis ekraną.

P. GRAŽULIS (*MSNG*). Gerbiami Seimo nariai, gerbiamas posėdžio pirmininke, kadangi šiandien Tarptautinė tolerancijos diena, tai ačiū, kad jūs sutikote, kad aš galėčiau pasidalinti paruoštu videoįrašu. Videoįrašas parengtas iš tam tikrų Šventojo Rašto ištraukų, Naujojo Testamento ir Senojo Testamento, aš jį atsinešiau. Tai, ką aš pasakiau koridoriuje, Šventajame Rašte yra daug griežčiau pasakyta, kas susiję su homoseksualais ir jų santykiais. Šventajame Rašte iš viso 118 kartų paminėta apie homoseksualius nusikaltimus, jie yra smerkiami, jie nepateisinami. Todėl stovėdamas čia aš esu ramus, kad išsakiau tai, kas vyksta Lietuvoje. Mano mintis nėra skirta tiems suklaidintiems vaikams, bet jums, suaugusiesiems, propaguojantiems homoseksualius santykius kaip gėrį. O tai yra blogis. Dėl ko buvo sunaikinta ir Sodoma, ir Gomora? Ir sodomija yra kilusi iš to, kad yra homoseksualumo sinonimas. Jums taip pat linkiu daugiau ir plačiau paskaityti Šventąjį Raštą ir suprasite. Aš išrinkau tik keletą citatų. Bet prieš tai noriu parodyti prokuratūros dvejopus standartus, kaip jie elgiasi vienų politikų arba viešųjų asmenų atžvilgiu ir kaip elgiasi kitų. Prašau paleisti tą įrašą.

Rodomas vaizdo įrašas:

O. Šurajevas Seimo narius D. Kepenį, M. Puidoką, R. Žemaitaitį išvadino pedofilais, prorusiškais (…), V. Putino (…) ir siūlė čiulpti (…). Vilniaus policija už viešosios tvarkos pažeidimą O. Šurajevui skyrė 15 eurų baudą, o už politiko ar valstybės pareigūno garbės ir orumo pažeminimą skyrė 25 eurų baudą. (Garsinis signalas)

A. Valinskas „Delfi" laidoje išreiškė neapykantą W. Tomaszewskiui sakydamas, kad tokius reikėtų šiaip jau šaudyti po vieną per metus, pradėti nuo W. Tomaszewskio. Prokuratūra neapykantos kurstymo raginant šaudyti žmones nematė. (Garsinis signalas)

A. Ramanauskas-Greitai savo jutubo kanale „Šeimų maršo" dalyvius išvadino kaimo (…) ir kaimo (…). Gavo 12 eurų administracinę baudą už galimai žalingą informaciją nepilnamečiams. (Garsinis signalas)

A. Maldeikienė savo feisbuko paskyroje „Šeimų maršo" dalyvius ir rėmėjus išvadino vagimis, šušeromis, melagiais, korumpuotais ir gašliais. Ieškinys A. Maldeikienei buvo atmestas. (Garsinis signalas)

A. Armonaitė pavartojo žodžius „(…) gabalas" komentuodama A. Šimo balsavimo būdą. Etikos sargai išteisino A. Armonaitę dėl neetiško žodyno. (Garsinis signalas)

G. Vaitkevičius Vilniaus rajone, Zujūnų seniūnijoje, Upės gatvėje, netoli S. Skvernelio šeimos namų ant asfalto paliko užrašus „vagies namas" ir „Skvernelis" bei nupiešė rodyklę. Nors prokuratūra teigė, kad užrašai ant kelio buvo tikslinis asmens šmeižimas, akivaizdžiai peržengiantis civilinės atsakomybės ribas, tačiau teismas paskelbė, kad G. Vaitkevičiaus veiksmai nėra tokio pavojingumo laipsnio, kuris sudarytų pagrindą taikyti baudžiamąją atsakomybę. (Garsinis signalas)

Buvusio Raseinių mero konservatoriaus A. Bautronio bendražygis R. Laugalis: „Sakiau, kad tikrai nepriims tų, kurie už mane nebalsuos, juos žydų kapinėse laidosime." Prokuratūra neapykantos kurstymo R. Laugalio žodžiuose nematė. (Garsinis signalas)

Andrius Skaistys, finansų ministrės vyras, protestuojančius mokytojus viešai išvadino komuniagomis ir broileriais. (Garsinis signalas)

Nesugulk su vyru kaip su moterimi, nes tai pasibjaurėjimas. (Skaitant šį tekstą, girdima bažnytinė giesmė) Nesantykiauk su gyvuliu save suteršdamas. Ir moteris neturi stoti prieš gyvulį, kad su juo santykiautų, nes tai iškrypimas. Nesusitepkite minėtais būdais, nes taip susitepė tautos, kurias aš išvarau nuo jūsų. Kraštas buvo suteptas. Aš užtrauksiu jų nusikaltimus ant jų ir kraštas išvems savo gyventojus. Jūs ir tarp jūsų pasiliekantys ateiviai, laikykitės mano įstatymų ir įsakymų ir nedarykite nė vienos minėtų bjauryščių. Visas tas bjaurystes darė krašto gyventojai, gyvenę pirma jūsų, ir jį sutepė. Saugokitės, kad kraštas ir jūsų neišspjautų, jei jį suteršite, kaip išspjovė pirma jūsų buvusias tautas. Kiekvienas žmogus, kuris darytų bet kurią iš tų bjauryščių, bus išnaikintas iš savo tautos.

Laikykitės mano nuostatų, nedarykite to, ką darė pirma jūsų gyvenusieji. Aš esu Viešpats, jūsų Dievas. Jei vyras sugultų su vyriškiu tarsi su moterimi, jiedu abu nusikalto bjauriu iškrypimu, jie užsitraukė kraujo kaltę. Taip pat Sodoma ir Gomora bei aplinkiniai miestai, kurie panašiai ištvirkavo ir nusekė paskui ne tokį kūną, lieka pavyzdžiu kentėdami amžinos ugnies bausmę. Jie nesirūpino pažinti Dievą, tai ir Dievas leido jiems vadovautis netikusiu išmanymu ir daryti, kas nepridera. Todėl jie pilni visokio neteisumo, piktybės, godulystės ir piktumo, pilni pavydo, žudynių, nesantaikos, klastingumo, paniekos, apkalbų. Jie – Dievo nekenčiami šmeižikai, akiplėšos, išpuikėliai, pagyrūnai, išradingi piktadariai…

PIRMININKAS. Gerbiamasis Petrai Gražuli, jau 6 minutės, nors užsirašėte… (*Balsas salėje*)

…neklausantys tėvų, neprotingi, neištikimi, be meilės, negailestingi, nors žino Dievo sprendimą, jog visa tai darantys verti mirties, jie ne tik patys taip daro, bet ir palaiko taip darančius.

Hebrajiškas žodis „pasibjaurėtinas" yra pavartotas 118 kartų visame Senajame Testamente. Sodomos mieste labai didelė nuodėmė buvo homoseksualizmas, tai yra vyrai santykiaudavo su vyrais, o moterys – su moterimis. Štai iš kur kilo žodis „sodomija".

P. GRAŽULIS (*MSNG*). Ačiū pirmininkui ir Seimo nariams už kantrybę. Taigi, aš daug švelnesnius žodžius vartojau kalbėdamas su jaunuoliais ir gindamas krikščioniškas vertybes. Manau,

kad jūs turite kiekvienas, nes prisiekdamas beveik kiekvienas čia, kai tapote Seimo nariu, pasakėte: „Tepadeda man Dievas“, padėjęs ranką ant Konstitucijos, laikytis Dievo mokymo.

PIRMININKAS. D. Kepenis taip pat pasisako prieš.

D. KEPENIS (*LVŽSF*). Dėkui, pirmininke. Visi Lietuvos piliečiai privalo laikytis Konstitucijos. 80 % Lietuvos gyventojų teigia, kad yra katalikai, kitaip sakant, jie klauso, kas yra parašyta Biblijoje, Šventajame Rašte. Petras ką tik citavo Šventąjį Raštą. Tai yra žmogus, turbūt vienas iš nedaugelio, kuris jo laikosi, kaip ir verta būtų laikytis visiems tiems, kurie deklaruoja esą katalikai. Jisai tikrai laikosi jos, stengiasi ir jeigu nesilaiko, tai atgailauja, ko negaliu pasakyti apie tuos, kurie Biblijos visiškai neskaitė, nors šiandien visame tame Vakarų pasaulyje Biblija yra stalo knyga. Visi matėme, kad jinai visuomet guli viešbučiuose, verta ją paskaityti. Niekas jos neatšaukė.

Man keista, kad tie žmonės, kurie bando pakeisti Bibliją, keičia iš kito galo. Jie nesiūlo keisti Biblijos, bet jie siūlo taip pakeisti įstatymus, kad maždaug jie prieštarautų Biblijai. Aš, kaip katalikas, taip pat esu prieš tai. Aš rekomenduoju tiems žmonėms, kurie čia siūlo šeimos iškraipymus, kad jie pirmiausia pradėtų kreiptis į tas instancijas, kurios gali pakeisti Bibliją. Nuo to darykime ir tada, gavę atsakymus, mes žinosime, ar verta tą daryti, ar ne. Aš esu prieš tai, kad gaištume laiką kaltindami, atiduodami, kaip jūs čia sakote, teisingumui suvaržyti laisvę P. Gražuliui ir pagalvotume apie tai, kas iš tikrųjų yra Šventajame Rašte parašyta. O jeigu mes nesame tie katalikai, tai išsibraukime. Jeigu mes pasakėme per gyventojų apklausą, kad mes katalikai, tai dabar pasakykime, kad mes nebe katalikai – mes už paleistuvystę, už ištvirkavimus – visa tai, kas griauna valstybės, šeimos pamatus. Tuo keliu mes negalime eiti. Kviečiu kolegas apie tai pagalvoti. Ačiū.

PIRMININKAS. D. Asanavičiūtė – už.

D. ASANAVIČIŪTĖ (*TS-LKDF*). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Savo laiką aš panaudosiu ne kalbėdama už tyrimo komisijos sprendimą, nes tai išsakiau balsuodama ir komisijos valia akivaizdi, bet aš šiandien noriu kreiptis į rinkėją. Aš noriu kreiptis į rinkėją su pamąstymu, ar tokie Seimo nariai jums tinka? Ar tinka Seimo narys, dėl kurio sudaryta jau šešta tyrimo komisija? Ir netiesa, kad sudaryta tik per konservatorių valdymo laikotarpį – sudaryta ir per valstiečių, ir socialdemokratų valdymo laikotarpius. Ar jums tinka Seimo narys, kuriam gresia apkalta ne dėl to, kad jisai skelbia savo politines pažiūras ar krikščioniškas, katalikiškas pažiūras, bet dėl to, kad jisai, pasinaudodamas savo galia, savo įtaka, savo neliečiamumu, siekia naudos sau ir savo verslui, savo piniginei, savo kišenei? Ar jums patinka toks Seimo narys ir tinka toks Seimo narys, kuris… ir jūs įsivaizduojate, kad Seimo nario darbas yra žvakelių nešiojimas, gėlių nešiojimas ir saldainių nešiojimas? Ar jums tikrai tinka toks Seimo narys, kuris teikia įstatymų projektus kaip patyčias? Jeigu jisai šiandien tyčiojasi iš žmonių, kurie jam nepatinka, neįtinka, sakydamas ne švelnų žodį, kaip buvo teigiama iš tribūnos, o vadindamas išsigimėliais, tai reiškia žmonėmis, turinčiais fizinio arba psichinio išsigimimo požymių, tai kaip šitas žmogus rytoj vadins jus ir jūsų šeimos narius, ir jūsų bičiulius? Žmogaus akivaizdus elgesio modelis, mes jį matome Seime – aš, kaip naujokė, nuo pat pirmos Seimo kadencijos pradžios, o kiti, kurie jau čia seniai, jau ne pirmą kadenciją yra, mato tai nuolat.

Kadangi buvo cituojama Biblija, aš nesu katalikė, aš esu evangelikė sekmininkė ir skaitau Bibliją, man labai gaila, kad žmonės už jos slepiasi, nematydami jos prasmės, tai aš paskaitysiu iš Pirmojo laiško korintiečiams VI skyriaus. Pacituosiu, kas dar nepaveldės Dievo karalystės: tai ištvirkėliai, stabmeldžiai, svetimautojai, išmėtę savo vaikus po visus galus, vagys, gobšai, girtuokliai, keikūnai ir plėšikai. Taip pat Mato evangelijos VII skyrius sako: „Ne kiekvienas, kuris man sako: „Viešpatie, Viešpatie!“, įeis į dangaus karalystę, bet tas, kuris vykdo Tėvo valią, kuris yra danguje. Daugelis man sakys aną dieną: „Viešpatie, Viešpatie, argi mes nepranašavome tavo vardu, argi neišvarinėjome demonų tavo vardu, argi nepadarėme daugybės stebuklų tavo vardu?!“ Tada aš jiems pareikšiu: „Aš niekuomet jūsų nepažinojau. Šalin nuo manęs, piktadariai!“ Tai, gerbiamas Petrai, gal jums užtenka galvoti apie kitus ir apie kitų ateitį? Pradėkite galvoti apie savo ateitį čia, žemėje, ir apie savo ateitį dangaus karalystėje arba ne ten. Ačiū.

PIRMININKAS. Gerbiami kolegos, reaguodamas į šį pasisakymą ir į kai kuriuos kitus, na, norėčiau, kad vis dėlto mes čia susiorientuotume. Mes nevykdome P. Gražulio teismo nei bažnytinio, nei kokio nors kitokio – tiesiog mes sprendžiame, ar pasitikime Generaline prokuratūra,

teismais, kad jie tinkamai išnagrinėtų tuos įtarimus, kaltinimus, kurie šiandien yra mums pateikti. Tai yra tas klausimas.

Dabar prieš. Grįžo M. Puidokas, tai jam suteiksiu žodį. Gerbiamas Petrai, jūs ilgai kalbėjote, tikrai nėra numatyta, kad reaguotumėte į pasisakymus už ir prieš, tikrai jums buvo suteiktos net 7 minutės vietoj 2 minučių.

M. PUIDOKAS (*MSNG*). Ar jau galima kalbėti, nes jūs laiką įjungėte?

PIRMININKAS. Prašom.

M. PUIDOKAS (*MSNG*). Gerbiamieji, kalbant apie Lietuvoje susidariusį gyvulių ūkį, kyla daug klausimų. Kaip dabar išeina, kad ateina į apkaltos komisiją Vilniaus apygardos prokuroras, jis asmeniniu įsitraukimu į tokią nereikšmingą bylą, kas įprastai nėra daroma, priima sprendimą nepradėti ikiteisminio tyrimo dėl O. Šurajevo ir atėjęs į apkaltos komisiją pareiškia, kad tokie kaip O. Šurajevas yra lygesni, o tokie Seimo nariai kaip R. Žemaitaitis ir P. Gražulis yra lygūs, nes jiems galioja kitokios taisyklės. Tai ką dabar daryti su mūsų šalies Konstitucija, pagrindiniu mūsų valstybės įstatymu, kuris skelbia, kad visi piliečiai prieš įstatymą turi būti lygūs, kad visų jų veiksmai turėtų būti lygiai traktuojami ir su jais visais turėtų būti vienodai elgiamasi? Tikrai yra labai didelė, rimta ir, manau, sisteminė mūsų valstybės liga, kai Seimas ir valdančioji dauguma nori į nebūtį nusiųsti, ir pasisakydama prieš tai konservatorė tą patį įvardino, kad nori tiesiog į amžiną poilsį išsiųsti P. Gražulį ir kitus aktyviausius Seimo opozicijos narius. Ar toks veikimo modelis demokratinėje valstybėje yra tinkamas?

Aš jau esu pasisakęs, kad jeigu mes esame demokratinė valstybė, kuo aš labai labai rimtai abejoju, tokiu atveju mūsų valstybėje turėtų būti galimos įvairios nuomonės ir neturėtų būti keliamas klausimas, ar Seimo salėje yra galima neteisinga nuomonė, ar galima kvaila nuomonė. Dabar mes padarome vieną teisingą nuomonę, kuri tinka valdančiajai daugumai, ir daugiau galimų nuomonių išeina, kad neturime. Ar taip turėtų būti?

Aš matau, kad jeigu ta situacija nesikeis, tai žmonės vis labiau ir labiau akivaizdžiai matys, kad taip yra kuriama visiška diktatūra. Ir mes tą patį matome Kinijos ir Taivano atveju, kad vieną dieną užsienio reikalų ministras G. Landsbergis kalba vienaip, kitą dieną jisai jau pripažįsta tarptautinius susitarimus, kurių Lietuva turi laikytis.

PIRMININKAS. Baigėsi laikas, nes jūs jau pradėjote nagrinėti…

M. PUIDOKAS (*MSNG*). Baigėsi laikas ir jūsų gerbiamai kolegei, tai dabar man irgi leiskite kalbėti 3 minutes, nes mano laiko dalį jūs dar sunaudojote diskutuodamas su ponu P. Gražuliu.

PIRMININKAS. Tai pridėjau pusę minutės.

M. PUIDOKAS (*MSNG*). Aš dar nespėjau Šventojo Rašto pacituoti. Tai, kalbant pagal Šventąjį Raštą, aš vis dėlto manyčiau, kad nereikėtų ieškoti, gerbiamieji konservatoriai, Laisvės partijos atstovai, krislo kito akyje, kai patys turite daug rimtesnių bėdų. Ačiū.

PIRMININKAS. Už – E. Gentvilas.

E. GENTVILAS (*LSF*). Daug girdėjome čia šventraščių citatų ir išklausęs jas suprantu, kad beveik niekas čia nepakliūsime į dangaus karalystę, nes nuodėmių visi turi. Bet, kolegos, man atrodo, žanras yra supainiotas. Lietuvos Respublikoje Seimo narys vertinamas ne pagal tai, ar jis laikosi Šventojo Rašto, o pagal tai, ar jis nusižengė Konstitucijai, ant kurios padėjęs ranką prisiekė. Jeigu koks nors Seimo narys nesilaikytų Šventojo Rašto tiesų, arba dogmų, jam nebūtų taikomas baudžiamasis persekiojimas.

Kodėl mes čia šiandien sprendžiame šitą klausimą? Todėl, kad Lietuvos Respublikos generalinė prokuratūra vertino kolegos P. Gražulio veiksmus ne pagal Šventąjį Raštą, kurį čia bando ir vieni, ir kiti pakišti. Ir aš net nesigilinu į tai, ar atitinka Šventąjį Raštą, ar ne. Čia kiekvieno apsisprendimas. Kiekvienas iš mūsų turime vertinti, ar Seimo nario veiksmai atitinka Lietuvos Respublikos Konstituciją ir įstatymus.

Šiuo atveju Generalinė prokuratūra mano, kad yra galimas nusižengimas Lietuvos Respublikos įstatymams, ir Seimas yra tik tarpininkas, kuris turi atlikti Generalinės prokuratūros pavestą darbą – spręsti komisijoje, ar sutikti su Seimo nario patraukimu baudžiamojon atsakomybėn ir galimu jo laisvės suvaržymu.

Aš tik šitaip ir traktuoju. O dabar jūs kokius norite šventuosius raštus cituokite, tai neturi jokios juridinės reikšmės. Savo rinkėjams paveikti, žinoma, tai gali būti instrumentas, tačiau aš manau, kad mes šiandien sprendžiame juridinį klausimą, dėl kurio į Seimą kreipėsi generalinė prokurorė.

PIRMININKAS. R. Tamašunienė kalbės prieš.

R. TAMAŠUNIENĖ (*MSNG*). Labai teisingai E. Gentvilas pastebėjo, kad šiandien mes sprendžiame juridinį klausimą. Vis dėlto matome, kad Seimas linkęs kreiptis šiuo atveju į Generalinę prokuratūrą ir paruoštas nutarimo projektas. Tai labai norėtųsi sulaukti teisingo Generalinės prokuratūros atsako, toks jis buvo panašiais atvejais, kuomet raginimas žudyti net nesulaukė generalinio prokuroro dėmesio ir nėra priimamas kreipimasis atlikti ikiteisminį tyrimą. Net nebuvo galimybės įvertinti, visiems prokurorams *in corpore* pasitarti, ar tokie žodžiai – raginti žudyti kitos tautybės Lietuvos piliečius – yra tinkami mūsų valstybėje, kai išsakytas žodis, neetiškas žodis, kitus žmones žeidžiantis žodis, yra vertinamas apkalta Seimo nariui.

Mano vertinimu, mes padėkime ant tų Temidės svarstyklių panašius atvejus. Ir labai linkėčiau Generalinei prokuratūrai įvertinti visa tai, kas buvo taip neseniai, įvyko, čia Petras parodė mums nemažai informacijos. Aš labai tikiuosi tikrai teisingo vertinimo. Nes niekaip negali jausti to teisingumo jausmo kalbėdamas ir vertindamas labai skirtingus, bet, mano vertinimu, dar baisesnius atvejus, kai net nesulaukiama prokuroro dėmesio. Ir tai buvo kalba taip pat politiko, labai aukštą rangą užėmusio žmogaus mūsų valstybėje, – raginti žudyti kitus žmones. Ir prokurorai nesiteikė panagrinėti šio klausimo.

Šiuo atveju vis dėlto vertindama, kad šiandien bus balsuojama už tai, kad P. Gražulis nusipelnęs apkaltos, aš labai linkėčiau prokurorei, buvo keliamas klausimas, kur yra prokuratūra, kur prokurorė, būti vienodai teisingai, kad būtų visiems žmonėms aiškus tas teisingumas pagal mūsų etines normas valstybėje, kas yra teisinga, o kas ne.

Tai mano pasisakymas yra toks. Aš vis dėlto nemanau, kad šiuo atveju reikėtų Petrui už jo pasisakymus… pasmerkti mes jį galime ir raginti taip nedaryti, bet bausmė yra nelygi padarytam nusižengimui.

PIRMININKAS. Aš dar kartą reaguoju į pasisakymus, kad nebūtų Seimo nariai ir visuomenė klaidinami. Mes šiandien nesprendžiame jokio apkaltos P. Gražuliui klausimo. Galbūt tokį klausimą spręsime kitą antradienį kitu pagrindu. Dabar mes sprendžiame, ar prokurorei leisti atlikti ikiteisminį tyrimą, ir net nežinome, ar to tyrimo išvadoje bus suformuluojami kaltinimai, ar bus kreiptasi į teismą. Tiesiog klausimas yra visai kitas.

Paskutinis V. Mitalas – už.

V. MITALAS (*LF*). Dėkui, pirmininke. Iš tikrųjų, labai trumpai, nes pagrindinius argumentus pasakė prieš mane kalbėjęs E. Gentvilas ir pasakė labai tiksliai. Aš gal tiktai pastebėsiu, kad tie Šventojo Rašto skaitymai, kurie čia iš vienos ir iš kitos pusės pasipylė, Seimo salėje turbūt jiems nėra vieta. Lietuvoje nėra valstybinės religijos ir tai įtvirtinta pagal Konstituciją.

Tiesą sakant, sekmadienį aš pats buvau bažnyčioje, jeigu norite kas nors, galime nueiti ir kartu, bet šiaip jau Seimo salėje Lietuvoje valstybinės religijos, labai aiškiai, kad valstybinės religijos, įtvirtintos Konstitucijoje, nėra. Ir ši diskusija, tegul jinai neatrodo, nors bandoma padaryti, kad jinai atrodytų kaip kažkoks kovos prieš nuodėmes ar tų, kurie nenori kovoti prieš nuodėmes, kova, bet tai yra labai šaltas, labai aiškus Seimo leidimas nesislapstant po savo imunitetu, nesislapstant nuo teisėsaugos, leisti teisėsaugai Lietuvoje vykdyti savo darbą. Ji taip pat yra, sakykime taip, atskira valdžios rūšis, nepriklausoma, ir turi savo priedermę ir pareigą įvykdyti iki galo. Todėl aš manau, kad kiekvieno Seimo nario pareiga šiandien yra balsuoti už.

PIRMININKAS. Ką gi, motyvai išsakyti. Dabar dėl to klausimo padarysime pauzę, balsuosime per numatytą balsavimo intervalą. Atkreipsiu dėmesį, kad šiuo atveju nutarimui priimti reikia 71 balso.

Kitas klausimas turėtų būti dėl apkaltos iniciatyvos R. Žemaitaičiui, bet aš manau, kad tokiais jautriais klausimais svarbu laikytis darbotvarkėje nustatyto laiko, kad visi, kas planavo pasisakyti, galėtų tai padaryti, tai bus 11 valandą, kaip numatyta.

10.45 val.

Alternatyviųjų degalų įstatymo Nr. XIV-196 2, 17 ir 18 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3245 (*pateikimas*)

Dabar aš siūlyčiau išnagrinėti klausimą, kurį mes papildomai įrašėme. Tai dabar pagal mūsų darbotvarkę 1-8 klausimas – Alternatyviųjų degalų įstatymo 2, 17 ir 18 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas. Pranešėjas – K. Adomaitis. Pateikimas.

K. ADOMAITIS (*LF*). Gerbiami Seimo nariai, gerbiamas pirmininke, šiandien mes svarstysime ir kitą savo turiniu labai panašų projektą, jis taikomas šitam pačiam Alternatyviųjų degalų įstatymui, kurį pristatau, ir Atsinaujinančių išteklių įstatymui. Tuo kitu įstatymu, kurį pristatys greičiausiai mūsų kolega R. Vaitkus, apibrėžiamas tikslas 41 % sumažinti naftos naudojimą. Šį įstatymo projektą, kurį pristatau aš, pristatyčiau kaip vieną iš konkrečių priemonių, ką mes galime padaryti, kad tas naftos sunaudojimas sparčiau mažėtų. Jo esmė yra paremti viešąjį transportą, elektrinį krovinių transportą ir nustatyti sąlygas, kad į Lietuvos rinką tiekiantys naftos degalų tiekėjai galėtų įgyvendinti jiems keliamus tikslus būtent remdami tokį viešąjį arba krovinių transportą.

Kodėl gimė tokia projekto idėja, kodėl jinai atsirado? Šiuo metu mes turime Alternatyviųjų degalų įstatyme numatytus konkrečius tikslus, jie siekia, rodos, 7,2 % sunaudoti alternatyviųjų degalų šiais metais, 7,8 % – kitais ir laiptais tas naudojimas didėja kiekvienais metais. Šiuo metu tą savo užduotį naftos degalų tiekėjai gali įvykdyti tiktai privalomai įmaišydami biodegalus, tiekdami biometaną arba labai nedidele apimtimi įkraudami viešosiose įkrovos stotelėse paprastai lengvuosius automobilius. Tačiau mes naudojame troleibusus, elektrinį geležinkelį, taip pat galbūt krovinių vežėjai turi net ir kažkokį elektrinių sunkvežimių parką, nors jų tikrai yra kol kas tiktai simbolinis kiekis. Mes žinome, kad, pavyzdžiui, Tauragė yra tokia gana maža savivaldybė, bet jinai jau turi bent 11, man atrodo, elektrinių autobusų. Ir kadangi visi šie autobusai, troleibusai, geležinkeliai gauna savo elektrą ne iš viešųjų įkrovos stotelių, jie turi savo privačias įkrovos stoteles arba kaip troleibusai turi kontaktinį tinklą, arba, tarkime, geležinkeliai turi vėl savo kontaktinį tinklą, iš kurio gauna elektrą, jie niekaip negali savo sunaudotos elektros, savo sunaudotos energijos perleisti naftos degalų tiekėjams ir taip leisti naftos degalų tiekėjams įgyvendinti savo keliamus tikslus, tai yra pasiekti tuos rodiklius, kad jie sunaudotų 7 %, 8 %, 10 % – kiekvienais metais vis daugiau, kaip numatyta įstatyme, tų procentų alternatyviųjų degalų. Tai šitas įstatymo projektas tą leis, paprasčiausiai jis tą leis, tai yra troleibusų parkas galės užsiregistruoti, pirkti atsinaujinančią elektrą, visų pirma, antra, užsiregistruoti tų vadinamųjų DAEI vienetų tiekėju ir tuos DAEI vienetus galiausiai perleisti naftos degalų tiekėjams, kad jie galėtų įgyvendinti savo tikslus. Taip jie galėtų gauti papildomų pajamų, taip troleibusai, elektrinių autobusų parkus turinčios savivaldybės, geležinkeliai… Mes žinome, kad visas viešasis transportas yra iš esmės nuostolingas, mes žinome, kad savivaldybės renkasi, ar joms naudoti daugiau dyzelinių ar daugiau troleibusų, ar daugiau elektrinio transporto. Tai būtų parama ne tiktai už transporto priemonės įsigijimą, ką mes dažnai turime iš europinių priemonių, bet tai būtų parama už tai, kad naudoja, už tai, kad naudoja energiją, kuri yra iš atsinaujinančių energijos išteklių.

Aš padariau apklausą rengdamas šį įstatymą, paskaičiavau, kiek šiuo metu sunaudoja didžiausi tokie elektrinio parko turėtojai, tai yra Vilniaus, Kauno troleibusai, Tauragę įskaičiavau, geležinkelius. Tai sudaro maždaug 0,2 % nuo visos transporto energijos Lietuvoje. Tai yra ganėtinai nedidelis kiekis, bet, tarkime, naftos degalų tiekėjai vis tiek galėtų bent tokią dalį, tokiu mastu įgyvendinti jiems keliamus tikslus. Manau, tai nesudarytų kažkokios konkurencijos, ko, tarkime, buvo bijoma (girdėjau ir tokių pasakymų), kad nesusidarytų kažkokia didelė, reikšminga konkurencija kitiems alternatyviems degalams, kuriais irgi galima įgalinti tuos pačius tikslus, – tai kaip mano pačioje pradžioje minėti biometanas, biodegalai, pažangieji biodegalai ir kitos priemonės.

Kviečiu palaikyti šitą įstatymo projektą. Tai bus dar vienas būdas, kaip finansuoti mūsų viešąjį transportą, kaip motyvuoti rinktis viešąjį transportą, varomą atsinaujinančiais elektros ištekliais. Aišku, gal ko neužakcentavau, bet trumpai paminėjau, kad šitas įstatymo projektas, taip, kaip jis suformuluotas dabar, galėtų padėti ir krovinių transportui, tai yra elektriniam krovinių

transportui taip pat gauti tas pajamas už tai, kad padeda siekti Lietuvai atsinaujinančios energetikos tikslų. Tikiuosi, jog aiškiai pristačiau. Paaiškinau įstatymo motyvus, tikslus. Jeigu yra klausimų, mielai atsakysiu.

PIRMININKAS. Jūsų paklausti nori trys Seimo nariai. Pirmoji klausia L. Nagienė.

L. NAGIENĖ (*DFVL*). Ačiū, gerbiamasis pirmininke. Gerbiamas kolega, iš tikrųjų tai aš esu už tai irgi. Kaip sakote, tarša mažėtų ir panašiai. Bet ar mes taip galėtume išspręsti, o gal dar yra ir kitų priemonių, kaip galėtume skatinti, kad atsirastų kuo daugiau elektrobusų? Tauragė dalyvauja viename iš projektų, kuriam yra kitas finansavimas. Kaip paskatinti kitas savivaldybes perorientuoti viešąjį transportą? Ar tas variantas, kurį jūs teikiate dabar įstatymu, taip, jis kažkiek padės mažinti, bet ar tai išspręs tą klausimą? Ačiū.

K. ADOMAITIS (*LF*). Aš manau, kad atpigins elektrinio viešojo transporto naudojimą ir atitinkamai papildys tas kitas finansavimo priemones, kurias mes turime, tas subsidijas, kurias mes steigiame iš Europos Sąjungos lėšų. Reikia pasakyti, kad tos subsidijos iš europinių lėšų, iš kitų priemonių, yra vis dėlto viešosios lėšos ir mes jų turime ribotą kiekį – tiek, kiek mums pavyksta susitarti su Europos Sąjunga, kiek iš biudžeto ištraukiame, tiek pavyksta. Čia nebebūtų lėšos, gaunamos iš biudžeto, bet iš naftos degalų tiekėjų. Tai būtų tvarus, ilgalaikis finansavimas.

Tarkime, dėl ko aš nerimauju, tai gali įsigyti savivaldybės arba, pavyzdžiui, Vilnius renkasi, ar jam daugiau paleisti troleibusų ta pačia gatve važiuoti, ar jam daugiau paleisti dyzelinių autobusų. Čia bus labai konkreti papildoma motyvacija leisti būtent elektrinį švarų transportą, kai yra tokia alternatyva. Be abejo, per ilgą laiką, nes daugės ir elektrinio transporto, ir keliami tikslai didės, tas finansavimas, kurį gaus viešasis elektrinis transportas, mano nuomone, irgi tiktai augs per šitą priemonę.

PIRMININKAS. Toliau klausia A. Skardžius.

A. SKARDŽIUS (*MSNG*). Ačiū, pirmininke. Gerbiamasis pranešėjau, jūs kalbate tik apie elektrinį transportą, bet norėčiau klausti, kaip biodegalai, kaip gamtinės dujos *įsipaišo* į jūsų tą teikiamą įstatymo projektą? Matome, kad diskusijos vyksta Europoje ir dėl gamtinių dujų, kad jas, kaip mažiau taršų kurą, pripažintų, taip pat galbūt kaip ir tarpinį kurą. Lietuva, žinote, neturi tokio dujų vartojimo, jis nuolat mažėja, būtinai reikia dabar ilgą laiką vartoti tas dujas ir nuo dujų adatos mes negalime nulipti. Norėčiau, kad jūs pakomentuotumėte šitą aspektą ir biodegalus (gamyba taip pat plečiasi tiek bioetanolio, tiek visų aliejų, kurie maišomi į dyzeliną). Būkite mielas.

K. ADOMAITIS (*LF*). Kaip ir minėjau, geras klausimas, nebegaliu atsakyti.

PIRMININKAS. Neskubėkite, dar daug turime laiko.

K. ADOMAITIS (*LF*). Kas susiję su biodegalais, dujomis, biodujomis, reikia pabrėžti, kad pagal šitą galiojantį Alternatyviųjų degalų įstatymą (aš tikiuosi, gerai girdite) jau dabar šitie degalai gauna finansavimą iš naftos degalų tiekėjų, jie privalo įsigyti šiuo metu pažangiuosius biodegalus, biodegalus, biometaną. Ta schema veikia.

Paradoksalu tai, kad jeigu turi elektrinį autobusą, tai tu šiuo metu negali gauti jokio finansavimo, jokių pajamų iš tų naftos degalų tiekėjų, kad padėtum jiems įgyvendinti tikslus, bet jeigu naudoji biometano autobusą, tuomet gauni tą finansavimą, bent jau teoriškai gali gauti, jeigu naftos degalų tiekėjas pasirenka iš tavęs įsigyti tuos DAEI vienetus. Čia toks kaip ir sulyginimas, kad galės dalyvauti ir elektra varomas transportas šioje schemoje, ir gamtinėmis dujomis arba biodegalais. Ir aš noriu… Labai ačiū. Labai atsiprašau. O, šiltas! (*Balsai salėje*)

Labai svarbu, kad čia yra sulyginamos teisės. Kartais bijoma to, kad čia dabar prasidės konkurencija tarp elektros ir biodegalų. Bet aš noriu pabrėžti, aš paskaičiavau, tiktai apie 0,2 % elektra papildomai įlies alternatyvų į visą šitą schemą, o per metus tikslai padidėja 0,6 %. Tai yra erdvės užteks visiems. Tiesiog bus sulygintos teisės. Jeigu mes palaikysime tą kitą įstatymą, kuriuo mes siūlome 41 % mažinti naftą, tai turbūt irgi šitos schemos tikslai tiesiog dar labiau padidės. Tikrai čia nesusidarys, kaip sakyti, visos priemonės turės lygias teises vystytis.

PIRMININKAS. Klausia A. Sysas.

A. SYSAS (*LSDPF*). Ačiū, pirmininke. Gerbiamas kolega, nelabai norėčiau kankinti jus, todėl trumpą klausimą užduosiu. Prie tų kitų įstatymų, kuriuos mes dar svarstysime, iniciatorių yra kokia nors Energetikos konfederacija, aš matau, aiškinamajame rašte parašėte, kad šitą įstatymą

jūs teikiate vienas. Ar visgi buvo lobistų, kurie darė įtaką, kad šitas įstatymas atsirastų posėdžių salėje? Ačiū.

K. ADOMAITIS (*LF*). Atsakymas galėtų būti labai platus. Iš tiesų šiuo metu yra Europos Sąjungoje priimta direktyva dėl alternatyviųjų degalų, atrodo, R3 jinai trumpinama. Joje yra kur kas ambicingesni tikslai, dar daugiau priemonių numatyta. Iš tiesų šita iniciatyva yra mano. Mano pradinė mintis buvo kur kas plačiau pasiūlyti elektros naudojimą, įtraukti ir privačius asmenis, ir tuos, kurie kraunasi elektrą savo namuose, ir dar kitas priemones numatyti. Tai ateina ir iš Europos Sąjungos direktyvų, ir Lietuvoje iš tiesų yra tiek jūsų minėta konfederacija, tiek visokių kitų nevyriausybinių organizacijų, turinčių tų tikslų. Kur kas platesnis įstatymo projektas buvo aptartas labai plačiame rate, dalyvaujant ir „Mažeikių naftos“ atstovams, ir trijų ar keturių lobistinių, pavadinkime, organizacijų atstovams, ir Energetikos ministerijos atstovams, ir viešojo transporto atstovams, ir įkrovos rengėjų atstovams. Tas įrašas yra. Beje, manau, jeigu tik turite laiko, labai prasminga būtų jį pasižiūrėti, ten buvo platesnė diskusija. Bet iš tiesų suprantame, kad ateina europinė direktyva, joje bus daug daugiau pakeitimų, ji apims daug daugiau pokyčių, tikrai reikalinga ta didesnė diskusija. Aš apsiribojau tik šia idėja, elektrinio viešojo transporto parėmimu, tai yra grynai mano iniciatyva, mano noras, neįvardinau tų kitų papildomų dalykų, kurie tikrai ateis su direktyva.

PIRMININKAS. Dėkui, daugiau klausimų nėra. Dėl motyvų niekas neužsirašė. Kaip tik beveik ir pasiekėme 11 valandą. O dėl šio projekto balsuosime per numatytą balsavimo intervalą.

11.00 val.

Seimo nutarimo „Dėl pritarimo Lietuvos Respublikos Seimo specialiosios tyrimo komisijos pateiktų siūlymų pradėti apkaltos procesą Lietuvos Respublikos Seimo nariui Remigijui Žemaitaičiui pagrįstumui ištirti ir išvadai dėl pagrindo pradėti apkaltos procesą parengti“ projektas Nr. XIVP-3288 (*priėmimas*)

Seimo nutarimo „Dėl pritarimo Lietuvos Respublikos Seimo specialiosios tyrimo komisijos pateiktų siūlymų pradėti apkaltos procesą Lietuvos Respublikos Seimo nariui Remigijui Žemaitaičiui pagrįstumui ištirti ir išvadai dėl pagrindo pradėti apkaltos procesą parengti“ projektas Nr. XIVP-3288. Priėmimo stadija.

Vėl yra du straipsniai, sutarėme, kad apsisprendžiame dėl kiekvieno straipsnio bendru sutarimu ir galime kalbėti dėl viso nutarimo projekto. Turime omenyje redakcinius Teisės departamento pasiūlymus, pastabas, į juos Dokumentų skyrius atsižvelgs, jeigu bus nutarimas priimtas, ir tada kalbame dėl nutarimo projekto iš esmės. Kaip įprasta, 4 – už, 4 – prieš. R. Petrauskienė – už.

R. PETRAUSKIENĖ (*TS-LKDF*). Dėkoju, pirmininke. Holokaustą išgyvenusioje šalyje, kur tūkstančiai lietuvių kolaboravo su naciais ir tapo jų ideologinės mašinos žudymo įrankiais, šalyje, kur beveik visi žydų tautybės lietuviai iššudyti, Seimo narys skleidžia akivaizdžiai antisemitinę propagandą. Jeigu jums tai toleruotina, tai jūsų sąžinės reikalas. Jūs tikriausiai remiatės tokiu elektoratu ir, užuot švietęs žmones, pataikaujate tamsai ir neapykantai. Tai jūsų teisė. Bet primenu, kad tie patys jūsų rinkėjai, degantys neapykanta žydams, pajus savo kailiu, ką reiškia dėl gėdingo antisemitizmo ar homofobijos, kuria garsėjama, kai taps gėdinga investuoti tokioje šalyje kaip, pavyzdžiui, dabar Rusijoje. Tada prasidės verkimas tų pačių antisemitų, kurie už jus balsuoja, kad nėra darbų. Tai gerai, kad šiandien dar esame už tos zonos, tačiau, nereaguodami į tamsą, galime smigti labai greitai, todėl pagalvokite labai atsakingai prieš balsuodami.

PIRMININKAS. M. Puidokas – prieš. Nėra. Tada prieš – A. Širinskienė.

A. ŠIRINSKIENĖ (*MSNG*). Šitame Seime jau, matyt, nereikia klausti, ar dar bus apkaltų, greičiausiai aktualus klausimas, kada kito Seimo nario iš opozicijos apkalta, nes jau ir taip pirmaujame apkaltų skaičiumi. O dabar tos apkaltos prasidėjo įvairių pasisakymų pagrindu, kurių, net jeigu skaitai patį apkaltos išvados tekstą, ir atrinkti yra neįmanoma. Jeigu Konstitucinio Teismo doktrina aiškiai reikalauja, kad apkaltos tekstuose būtų įvardinti konkretūs žodžiai ir veiksmai, dėl kurių asmuo yra kaltinamas, tai tiesiog apkaltos tekste yra sudėti visi R. Žemaitaičio *postai*,

kuriuose jisai kalba apie tai, kad yra pats kremlinis, ir ironizuoja. Tai ar dabar ir už saviironiją mes darome R. Žemaitaičiui apkaltą?

Kitas dalykas, kuris vėlgi labai stebina, tai nematome jokių ekspertų išvadų. Buvo pakviesti žmonės, pačių atsirinkti ekspertai, bet, tarkime, kodėl nebuvo užsakyta kalbos ekspertizės išvada, duodant tuos pačius R. Žemaitaičio *postus* ir gaunant teismo eksperto išvadą, nuomonę? Kodėl nebuvo sulaukta prokurorų sprendimo? Kodėl nebuvo netgi sulaukta Seimo Etikos ir procedūrų komisijos sprendimo, nes ir ten R. Žemaitaitis buvo apskųstas? Bet šitų atsakymų iš tikrųjų nėra.

Kitas dalykas, kuris, matyt, yra akivaizdus, kad šitomis apkaltomis, kurios čia buvo, iš tikrųjų nutarimai galėjo būti priimti per trumpesnį laiką, jos buvo ištęstos iki begalybės, yra bandoma kažką pridengti. Tai dabar, kaip suprantu, biudžetą priimant bus antra P. Gražulio apkalta? Kažkaip mes apkaltas iš tikrųjų nuvalkiojome tiek, kad jeigu kažkada žodis „apkalta“ priminė R. Pakso apkaltą su visais argumentais, su tarnybų išvadomis, su įslaptinta medžiaga, tai dabar žodis „apkalta“ primins P. Gražulį ir kels natūralią šypseną, nes taip jūs sugebėjote per šitą kadenciją nuvalkioti apkaltas.

O pabaigai, tai tikrai, matyt, R. Žemaitaitis jums turėtų padėkoti už stiprią paramą ir partijos sukūrimo reklamą. Tai vienintelis dalykas, ką jūs su šita apkalta pasiekėte, kad padėjote susiburti žmonėms ir sukurti partiją.

PIRMININKAS. D. Šakalienė – už.

D. ŠAKALIENĖ (*LSDPF*). Man atrodo, šiose diskusijose mums tikriausiai reikia suprasti vieną dalyką, kad saviraiškos laisvė ir antisemitizmas nėra tapatūs. Priminsiu Konstitucijos 25 straipsnio 4 dalį, kurioje yra nedviprasmiškai įvardinta, kad laisvė reikšti įsitikinimus ir skleisti informaciją yra nesuderinama su nusikalstamais veiksmais, įskaitant tautinės neapykantos kurstymą. Baudžiamojo kodekso 170 straipsnio 2 dalyje yra įgyvendinta šita Konstitucijos norma numatant baudžiamąją atsakomybę ir tokius veiksmus įvardinant kaip nusikaltimą. Tiek Lietuvos teismų praktika, tiek Europos Žmogaus Teisių Teismo praktika konstatuoja, kad toks naratyvas, kuomet tikrų ar išgalvotų nusikaltimų padarymu kaltinama visa tauta ar etninė grupė, yra priskiriamas prie neapykantos kalbos. Ekspertai komisijai išsakė nedviprasmišką poziciją, kad šiuo atveju dėl Seimo nario tai vertintina kaip Konstitucijos pažeidimas ir kartu priesaikos pažeidimas. Tiesiog pacituosiu vieną iš komisijos apklaustų teisės profesorių, manau, išvada yra visiškai aiški: „Vis dėlto tais atvejais, kai Konstitucijoje yra įvardinti konkretūs nusikaltimai *expressis verbis* (o tas nusikaltimas yra įvardintas – būtent tautinės neapykantos kurstymas), tokiu atveju, manyčiau, nėra didelio pasirinkimo nei komisijai, nei Seimui *in corpore*, nei šiuo atveju Konstituciniam Teismui nevertinti tokio pažeidimo kaip šiurkštaus Konstitucijos pažeidimo. Būtent tas atvejis toks ir yra.“

PIRMININKAS. P. Gražulis – prieš.

P. GRAŽULIS (*MSNG*). Gerbiami Seimo nariai, melo viršūnė tai, kuo kaltinamas yra R. Žemaitaitis. Jis neapkaltino visos žydų tautos – jis pasakė, kad buvo žydų, kurie kolaboravo su NKVD ir KGB. Ir tai nepaneigiamas faktas. Daug yra istorinių įrodymų ir šaltinių, kad žydai kolaboravo. Aš jau jums kalbėjau – kas nužudė Kristų, žydą? Žydų tauta. Žydai nužudė. Ir kas dabar kursto antisemitines nuotaikas? Ar ne jūs? Ar pastaruoju metu ne žydų Gazos Ruože užkariautos ligoninės, žudomi vaikai? Kas sukėlė šimtus tūkstančių demonstracijų visame pasaulyje? Jungtinės Tautos reikalauja paliaubų. Dabar R. T. Erdohanas padavė Izraelį už karo nusikaltimus į teismą. Dž. Baidenas, Prancūzijos prezidentas, Jungtinės Tautos pasakė, kad karas. Ligoninė – tai ne karo laukas. Gerbiamieji, kaip jūs nematote, kad šitie veiksmai kursto antisemitines nuotaikas? O mes reikalaujame taikos, kad nenusistatytų pasaulis… žydai prieš pasaulį. Mes už taiką, už tiesą. O jūs vienpusiai esate, jūs esate padlaižiai ir pataikūnai. Daugiau nenoriu nieko apie jus kalbėti.

PIRMININKAS. A. Žukauskas – už.

A. ŽUKAUSKAS (*LF*). Gerbiami Seimo nariai, mes visi pažįstame R. Žemaitaitį kaip aktyvų, perspektyvų politiką, turintį iškalbą, turintį gerą išsilavinimą, tinkamą politikui. Ir mes visi esame liudininkai, kaip jis bando daryti politinę karjerą. Tačiau jo pasirinktas kelias, manau, nėra tinkamas, nes ir tyrimo komisijos metu mes atskleidėme, kad jis antisemitinę retoriką, tai yra neapykantos kalbą, vartoja. Turime rimtų prielaidų manyti, kad jis ją vartoja sąmoningai, sistemingai ir

vartoja pritaikydamas politinės propagandos technologijas. Todėl akivaizdu, kad mūsų kolega siekia aplink save sutelkti politinę jėgą neapykantos kalbos pagrindu. Šis principas ne tik prieštarauja Konstitucijos 25 straipsniui, kas jau buvo minėta, tačiau jis iš principo prieštarauja demokratinėms vertybėms ir tokia veikla, kuri žadina žmonėms neapykantos jausmus, prieštarauja pačios demokratijos sąrangai ir mūsų valstybės demokratinei sąrangai.

Todėl aš siūlau vis dėlto leisti gerbiamam Remigijui pailsėti, permąstyti savo politinės karjeros perspektyvas kokį nors laiką ir grįžti į politiką su pozityviomis ir mūsų valstybei naudingomis idėjomis.

PIRMININKAS. R. Žemaitaitis – prieš.

R. ŽEMAITAITIS (*MSNG*). Ačiū, gerbiamas vyskupe, eminencija arkivyskupe, Jurgi Razma, nes prieš tai Petrą jūs čia šventinote ir darėte. Gerbiamam kolegai A. Žukauskui aš galiu pasakyti: „neapykantos kalba“ tai nėra teisinė sąvoka ir tokių dalykų nėra, kaip akademikas profesorius neturėtumėte vartoti. Bet iš tiesų labai gerai – jūsų argumentai man bus Konstituciniame Teisme, nes jūs ką tik pripažinote, kad apkalta ir visas šitas dalykas tai yra daugiau politinis susidorojimas (ir politinis siekis) su manimi.

Kolegei Rasai norėčiau pasakyti. Jos, matyt, ir teisinės, ir istorinės žinios yra tokios skurdžios, tokios *biednos*, todėl aš tikrai galiu pasakyti, kad holokaustas pirma vyko ne žydų tautos atžvilgiu, bet romų tautos atžvilgiu vyko holokaustas. Tiesiog dėl istorinės tiesos reikėtų tuos dalykus žinoti.

Kitas dalykas. Gerbiami kolegos, aš esu ne vieną kartą sakęs ir savo *poste* – agresija gimdo agresiją. Aš pamėginsiu pacituoti jums R. T. Erdohano žodžius praėjusio sekmadienio, tai yra po ketvirtadienio praėjus 3 dienoms: Izraelis tučtuojau turi nutraukti bet kokius vykdomus humanitarinius, civilinius nusikaltimus Gazos Ruože. Ir šiandieną Turkijos prezidentas, tesėdamas savo žodį, paduoda būtent B. Netanjahu į teismą, į Hagos teismą.

Ispanijos ministras pirmininkas P. Sančesas pasakė: nutraukite agresiją prieš civilius žmones, civilių žudymą, civilinius objektus ir viešosios paskirties objektus. Italijos ministrė rengia peticiją dėl kreipimosi irgi į Hagos teismą. Jungtinių Amerikos Valstijų prezidentas vakar ryte atsiribojo nuo Izraelio premjero vykdomų nusikalstamų veikų ligoninėse. Kanados premjeras Dž. Triudo pasakė, kad Izraelį reikia apkaltinti dėl vaikų žudymo.

Penktas dalykas. JAV atliko tyrimą – 68 % Jungtinių Amerikos Valstijų gyventojų pasisako prieš Izraelio vykdomus veiksmus Gazos Ruože.

Kolegos, aš pacitavau penkis šešis faktus, kur visos tautos, valstybių politikai kalba tą, ką aš ir kalbėjau, kad vieno ar kito politiko veiksmai kelia antisemitinį elgesį arba antisemitinius jausmus prieš visą valstybę. Kiekviena valstybė turi stengtis, kad politikų veiksmai nekeltų neapykantos jos visai tautai. Tai, ką daro šiandieną, ir tai, ką padarė gegužės mėnesį B. Netanjahu duodamas nurodymą nugriauti Palestinoje pastatytą mokyklą, yra ta pasekmė, kad jie visą ugnį nukreipė prieš savo tautą.

Šiandien jūs mane… Aš esu tik mažas lakmuso popierėlis ir esu labai dėkingas, kad šiandien iš tikrųjų ta apkalta vyksta, nes mes galime labai plačiai visuomenei paskleisti ir parodyti, kas iš tikrųjų yra holokaustas, kokie baisūs nusikaltimai buvo įvykdyti. Kartu aš jums leisiu priminti praėjusio ketvirtadienio Jungtinių Tautų sprendimą. Jungtinių Tautų Žmogaus teisių komitetas pripažino Izraelį ir „Hamas“ vykdant karinius nusikaltimus, apie Palestiną neužsiminė nė žodžiu.

Gegužės mėnesį savo kalboje aš aiškiai parašiau, kad tokie Izraelio veiksmai sukels didelę neapykantą būtent Izraelio gyventojams, Izraelio žydams, žmonėms. Tai yra aiškiai, tiesiog tik bėgimas, nemokama skaityti.

Šiandien man yra keista, kur dingo konservatorių pinokis, kuris prieš metus, prieš dvejus sakė, kad reikia su Kinija nutraukti santykius, išeiti iš „17+1“, kuris aiškino, kad Taivanas yra nepriklausomas, o praėjusią savaitę sako, kad čia viskas *tvarkoje*, viskas yra labai gerai. Tai klausimas, ar šiandien pinokis kreipsis į Turkijos ambasadorių, išmes Turkijos ambasadą vien todėl, kad į Hagą padavė B. Netanjahu, ar pinokis kreipsis į Kanados ambasadorių, išmes Kanados ambasadorių vien todėl, kad Kanada pasmerkė Izraelio premjerą, ar jisai kreipsis dėl Ispanijos ministro pirmininko ir Prancūzijos E. Makrono, kuris pasakė…

PIRMININKAS. Laikas.

R. ŽEMAITAITIS (*MSNG*). …kad dvigubi standartai naikinant civilinius objektus, ir tą jisai palygino su Rusija, ką aš pasakiau savo kalboje. Vienas barbaras V. Putinas griauna Ukrainoje civilinius objektus, kitas barbaras griauna Palestinoje. Dar kartą perskaitykite mano *postą* prieš balsuodami dėl šitų nesąmonių. (*Balsai salėje*) Daryk.

PIRMININKAS. V. Semeška – už.

V. SEMEŠKA (*TS-LKDF*). Gerbiamas posėdžio pirmininke, na, ką tik išgirdome – nuo Kanados iki Turkijos, nuo Kinijos iki Taivano, tačiau labai aišku, kad komisija, sudaryta ne tik iš daugumos, bet ir iš opozicijos atstovų, bendru sutarimu nutarė pradėti apkaltos procesą.

Europos Žmogaus Teisių Teismas aiškiai pažymi, kad saviraiškos laisvė nėra absoliuti, ypač visuomenės išrinktų atstovų, jie turi vengti netolerancinją skatinančių pareiškimų. Kito proceso, kaip pradėti apkaltos procesą, Seimo nariai neturi, kitaip jie pritartų arba toleruotų tai, kas buvo išsakyta. Todėl, be jokių abejonių, kviečiu visus palaikyti, balsuoti už ir atiduoti svarstyti šią bylą į Konstitucinį Teismą. Ačiū.

PIRMININKAS. Visi, kurie pageidavo dėl motyvų pasisakyti, pasisakė. Balsuosime dėl šio nutarimo projekto per numatytą balsavimo intervalą, jis prasidės 11 val. 30 min.

11.16 val.

Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo Nr. XI-1375 13 ir 20[1] straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2391 (*pateikimas*)

Dabar, kadangi dar iki to momento yra likę laiko, aš žiūriu, yra A. Bagdonas, jis gali pateikti Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo dviejų straipsnių pakeitimo įstatymo projektą Nr. XIVP-2391. Prašau.

A. BAGDONAS (*LSF*). Dėkoju posėdžio pirmininkui už suteiktą žodį. Gerbiami kolegos, kodėl vėl grįžtame prie Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo? Su kolegomis matome tai kaip galimybę ištaisyti padarytas klaidas ir nebestabdyti tvarios energetikos vystymosi Lietuvoje.

Ne paslaptis, kad praėjusį birželį tvirtinant Energetikos proveržio paketą paskutinėje, priėmimo, stadijoje buvo priimtos ir pataisos įvesti 2 gigavatų lubas komerciniams saulės parkams. Dėl to jau pradėti nauji projektai, vystantys tvarios, švarios ir Lietuvoje gaminamos energijos generavimą, buvo priversti tiesiog sustoti.

Prieš gerą savaitę Konstitucinis Teismas konstatavo, kad iš esmės yra padarytas Konstitucijos pažeidimas ir projektų, kurie jau buvo pradėti vystyti, pralaidumo apribojimas iki 2 gigavatų yra prieštaravimas Konstitucijai, nenustatant, ką toliau tokiems investuotojams reikėtų daryti. Tą patį nustatė Valstybės kontrolė.

Kartu su kolegomis esame įsitikinę, kad 2 gigavatų kvota smarkiai sulėtino Lietuvos energetinės nepriklausomybės siekimą. Sunkiai paaiškinama, kodėl norima taikyti tokias kvotas išimtinai vienam energijos tipui – saulės energijai, nes kitų tipų elektros energijos gamintojams tokių kvotų nustatyta nėra.

Mes, įregistravę šį įstatymo projektą, manau, ir daugelis kitų, iš tiesų esame pasiryžę ištaisyti padarytas klaidas. Būkime ta šalimi, kuri yra patraukli investuotojams, nekeisdami taisyklių, kai jau yra pradėtos įgyvendinti investicijos Lietuvoje. Ačiū. Jeigu turėsite klausimų, mielai į juos atsakysiu.

PIRMININKAS. Klausiančių tikrai yra. Pirmasis klausia A. Skardžius.

A. SKARDŽIUS (*MSNG*). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Gerbiamas pranešėjau, vis dėlto Konstitucinis Teismas savo sprendimu aiškiai konstatavo, kad Seimo ir Vyriausybės nuostatos dėl saulės elektrinių plėtros ribojimo prieštarauja Konstitucijai. Kažkaip valdančioji dauguma neišgirdo. Buvo per prievartą atneštas įstatymo projektas iš Energetikos ministerijos. Kalbama, tai paties ministro buvo iniciatyva, kaip apriboti atsinaujinančių išteklių plėtrą.

Išteklius yra ribotas, tai yra prieiga prie perdavimo tinklų. Tai yra bendrasis gėris buvo atiduotas dar kovo mėnesį, išdalintas po šimtus megavatų galbūt draugams, nežinau, kaip ten pasielgė „Litgridas“ su VERT'u, tačiau po to atsirado ribojimas, kad visiems kitiems piliečiams tas ribotas išteklius būtų apribotas.

Kaip jūs įžvelgiate čia, na, sakykime, to riboto ištekliaus tokį nesąžiningą dalybų procesą – atiduota tam, kuris pirmesnis, tai gudresnis? Valstybėje taip neturėtų būti.

A. BAGDONAS (*LSF*). Dėkoju už klausimą. Išties jūsų pastebėjimai yra gana taiklūs. Dar metų pradžioje matydami tą neteisingą paskirstymą organizavome konferenciją tiek su investuotojais, tiek su ekspertais ir po jos, po konferencijos, gimė iniciatyva būtent įregistruoti tokį įstatymo projektą, kad neturėtų būti toks ribojimas taikomas būtent vienai sričiai – saulės energetikos sričiai. Šis projektas taip ir nepateko į posėdžių salę, bet akivaizdu, kad Konstitucinis Teismas ir Valstybės kontrolė nustatė, kad toks reglamentavimas nebuvo tinkamas, ir šiandien aš stoviu čia prieš jus ir pristatau su kolegomis kartu dar metų pradžioje parengtą įstatymo projektą. Labai tikiuosi, kad mes, jeigu jam bus pritarta po pateikimo, komitetuose tikrai jį tobulinsime ir sieksime, kad tie prieštaravimai, kuriuos išsakė Konstitucinis Teismas, būtų ištaisyti.

PIRMININKAS. Toliau klausia A. Sysas.

A. SYSAS (*LSDPF*). Ačiū, pirmininke. Gerbiamas kolega, sprendžiat šitą problemą, yra ir kitų, didesnių, problemų, tai yra tinklų pralaidumas. Todėl mano klausimas būtų, kodėl bėgate priekyje garvežio, nes garvežys, tai yra dabartinė Vyriausybė, turėtų pateikti išsamų šito Konstitucinio Teismo sprendimo įgyvendinimą, keisti ne vieną įstatymą, leisti tiktai plėstis daugiau negu 2 gigavatai. O kaip bus su tinklais? Na, mes galime leisti, bet kieno sąskaita tai bus padaryta? Ačiū.

A. BAGDONAS (*LSF*). Visų pirma, aš nebėgu pirma traukinio ir nepriimu sprendimų nei už Vyriausybę, nei už ministrą. Pasakysiu kodėl. Šis įstatymo projektas įregistruotas dar metų pradžioje, o Konstitucinis Teismas sprendimą priėmė prieš gerą savaitę. Akivaizdu, kad mes buvome teisūs įregistruodami tokį įstatymo projektą, nes negali būti vienų sąskaita tinklų pralaidumas perduotas kitiems, tačiau vieniems visiškai sustabdomos investicijos – asmenims, kurie jau buvo pradėję įgyvendinti projektus. Vadinasi, jūs investuojate į tam tikrą sritį, o paskui jums valstybė pasako, kad, deja, jūs negalėsite tos veiklos vykdyti, nes jums neužtenka pralaidumo. Tą pasakė tiek Valstybės kontrolė, tiek Konstitucinis Teismas, kad tai prieštarauja Konstitucijai. Tokia įstatymo leidyba.

PIRMININKAS. Klausia L. Nagienė.

L. NAGIENĖ (*DFVL*). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Gerbiamas kolega, ir vėl energetika, kaip kiekvieną kartą. Aš esu Energetikos ir darnios plėtros komisijos narė ir man net labai keista, kad komisija iš viso net nežinojo šito pateikimo ir jis buvo pateiktas paskutinėje stadijoje, įregistruotas tų 2 gigavatų ribojimas. Tai vienas niuansas, iš tikrųjų apeinant… nežinau, kaip balsuota komitete, bet gal ir komitete nebuvo svarstoma.

Mano klausimas dabar toks konkretus. Būtent kiek buvo jau išduota leidimų ir šiandien buvo pakliuvę vystytojai, kurie norėjo vystyti ir nebuvo galimybės toliau vystyti, turėjo stabdyti savo projektus? Ir kitas, galbūt numanyti reikėtų, kodėl išskirtinai visą laiką yra vėjo jėgainės, sakysime? Žinome, dabar vienas projektas pateiktas yra *netbilingui*, mes vėl ribojame, jiems netaikome įstatymo, o taikome tiktai saulei, čia irgi lygiai taip pat buvo taikyta tiktai saulei. Ačiū.

A. BAGDONAS (*LSF*). Dėkoju už klausimus ir įžvalgas. Koks tiksliai kiekis leidimų ir koks noras buvo investuoti, aš tikrai nepasakysiu, bet jūsų pastabos yra teisingos. Apskritai įstatymų leidybos yra trys stadijos: pateikimo, svarstymo, kai yra įtraukiami visi suinteresuoti asmenys, ekspertai, čia turėtų vykti pagrindinės diskusijos, bet tikrai ne priėmimo stadijoje paskutiniu momentu turėtų ministras įregistruoti vieną siūlymą, kuris iš esmės griauna vienos grupės asmenų, užsiimančių saulės energija, investicijas.

PIRMININKAS. Klausia A. Butkevičius.

A. BUTKEVIČIUS (*DFVL*). Dėkoju, posėdžio pirmininke. Gerbiamas kolega, vis dėlto aš norėčiau čia jūsų paklausti apie tai, ką jūs galvojate, kaip bus elgiamasi su saulės energijos vystytojais? Juk kai kurie saulės energijos vystytojai yra sudarę ketinimų, kaip sakyti, pasirašę ketinimų protokolą su ESO arba „Litgridu“, taip pat jie yra įšaldę tam tikrus pinigus komerciniuose bankuose, savas lėšas, arba per draudimo kompanijas, kurį laiką jau vystytojų projektai yra sustabdyti, bet jie, vystytojai, moka ir tam tikras palūkanas. Jeigu tu gauni garantiją, jeigu dar savo pinigus įšaldai, tai tik tiek – negali naudotis pinigais. Tai jau dabar matome, kad vystytojai yra patyrę tam

tikrus finansinius nuostolius. Tai gal yra jau Vyriausybės lygiu ar valdančiojoje daugumoje galvojama, koks bus pritaikytas mechanizmas ir kaip bus elgiamasi su vystytojų projektais?

A. BAGDONAS (*LSF*). Labai geri jūsų klausimai ir įžvalgos. Man atrodo, kad, visų pirma, mes turėtume atsiprašyti tų žmonių, kurie suplanavo savo investicijas Lietuvoje, tačiau jų veikla buvo iš esmės sustabdyta.

Antra. Aš labai tikiuosi, kad mes kuo skubiau ištaisysime tas klaidas ir vystytojai, kurie jau prarado, kaip jūs sakote, nemažai lėšų ir savo investicijų, nesikreips, remdamiesi Konstitucinio Teismo išaiškinimu, dėl žalos atlyginimo, nes tokią teisę jie dabar jau turi. Tai aš labai tikiuosi, kad mes kuo operatyviau ištaisysime tas padarytas klaidas ir visi investuotojai, kurie investuos į atsinaujinančią energetiką, turės vienodas galimybes.

PIRMININKAS. Klausia A. Žukauskas.

A. ŽUKAUSKAS (*LF*). Gerbiamas kolega, yra žinoma, kad saulės energetikai mūsų platumose yra būdingas labai didelis sezoninis svyravimas kitaip nei vėjo energetikai. Dar blogiau, kad tas svyravimas yra priešfazėje su mums ateityje reikalingų poreikių energija, nes žiemą mes žadame šildytis atsinaujinančios energijos sąskaita ir tuomet, kai būtent saulės energijos mažiausiai generuoja. Tai dėl šitų priežasčių, toliau augant atsinaujinančios energetikos daliai mūsų balanse, saulės energetika pradės kelti labai rimtas problemas dėl tos energijos saugojimo. Saugojimas yra nepaprastai brangus ir jis brangsta, kuo ilgesnį laiką reikia saugoti. Tai ne paros svyravimai, tai yra sezoniniai svyravimai, kurie vėjo energetikai būtent yra amortizuojami tuo, kad mūsų vartojimas žiemą bus didesnis. Ar jūs iš principo nemanote, kad vis dėlto reikėtų riboti saulės energetiką mūsų platumose? Mano paskaičiavimais, iki 10 gigavatų instaliuotos galios. Bet leisti jai vystytis be jokių apribojimų turbūt nebūtų racionalu? Ką jūs manote?

A. BAGDONAS (*LSF*). Aš manau, kad galima kalbėti apie tam tikrus galios ribojimus, bet mes negalime jau pradėtiems projektams nustatyti galios ribojimo, kaip čia pasakyti, iš esmės atgaline data. Investuotojai gavo tokią žinią, kad jie iš esmės negali vystyti projektų, į juos jau investavę gana daug lėšų. Tą konstatuoja ir Konstitucinis Teismas. Apie šitą ribojimą mes jau kalbėjome metų pradžioje, kad jis nėra teisingas, žiūrint į tuos investuotojus. Tai iš esmės, kad reikėtų kompleksiškai žiūrėti į visos atsinaujinančios energetikos plėtrą Lietuvoje, sutinku. Bet taisyklės turi būti surašytos iš anksto, aiškios visiems, bet ne investicijų tam tikroje stadijoje pasakyti vienai grupei, kad jums yra įvedamas apribojimas. Tikiuosi, atsakiau į jūsų klausimą. Pritariu, kad ateityje reikėtų galvoti apie tam tikras kvotas.

PIRMININKAS. Klausia V. Valkiūnas.

V. VALKIŪNAS (*DPF*). Ačiū, gerbiamas Jurgi. Gerbiamas kolega Andriau, tai ir kompleksiškai žiūrėkime – tai nei vieni teisūs, nei kiti. Net Konstitucinis Teismas galimai neįsigilino į esmę ir sprendžia valstybei svarbius klausimus. Tai irgi klausimas apie jų kompetenciją. Visos investicijos numatomos Lietuvos valstybės, tautos sąskaita, nes dabar žiūrime tiesiogiai, ir aš galiu pasakyti, pakomentuoti. Atsinaujinančios energetikos iš 2 tūkst. megavatų tik 143 megavatai dabar vykdoma. Tai kas, gerbiamas Andriau, jus užsakė? Iš viso, šita veikla… Jau pakankamai yra tos atsinaujinančios energetikos, kad dar pakabintų valstybę ir visą tautą, kad paskui kompensuotų visokiems tariamiems investitoriams, kurie nereikalingi.

A. BAGDONAS (*LSF*). Dėkoju už klausimą. Nesutinku su jumis. Manau, kad Konstitucinis Teismas ir Valstybės kontrolė būtent išsamiai pažiūrėjo į šio klausimo esmę. Ką aš galėčiau daugiau pasakyti į jūsų pasakymus, kas mane užsakė? Mane turbūt užsakė Bagdonas Bagdonienei, kreipėsi į ją ir užsakė mane. Daugiau nežinau, kaip atsakyti.

PIRMININKAS. Atsakėte į visus klausimus, dėkui. Dabar motyvai dėl projektų. Gerbiamas Andriau, jūs galite tribūnoje nebestovėti. L. Savickas nori pasisakyti už. Seimo nariai užstoja jo vaizdą.

L. SAVICKAS (*DFVL*). Bet, tikiuosi, girdi. Labai ačiū, posėdžio pirmininke. Ačiū Andriui už padarytą pristatymą. Girdime, kaip susidomėję Seimo nariai renkasi, net pats savęs negirdžiu. Kolegos, šią kadenciją daug kartų esame diskutavę dėl elektros kainų šuolių ir ieškoję reikiamų sprendimų, siekdami suvaldyti situaciją ir norėdami išvengti panašių energetikos krizių ateityje. Tačiau reikia pripažinti, kad pernai ministro D. Kreivio skambiai pristatytas proveržio paketas,

turėjęs uždegti žalią šviesą atsinaujinančių išteklių energetikos plėtrai, iš tikrųjų virto ne kuo kitu, o akmeniu po kaklu mums visiems. Iš tiesų šiandien matome, kad būtent dėl pakete įtvirtintos 2 gigavatų normos ribos Lietuvoje elektra yra brangesnė, nei galėtų būti atsisakius šio perteklinio ribojimo. Tą iš esmės patvirtino ir paskelbta Valstybės kontrolės ataskaita. Be to, šis ribojimas atitinkama dalimi jau pripažintas prieštaraujančiu Konstitucijai. Matome, kad „proveržis“ dar labiau sulėtino (tas proveržis, žinoma, kabutėse) saulės elektrinių parkų plėtrą, o patys atsidūrėme užburtame rate.

Primenu, kad patys negeneruojame pakankamai elektros energijos, pasigaminame tik 35–40 % reikiamo kiekio. Todėl siūlome panaikinti dirbtinį ribojimą, pagal kurį saulės šviesos energijos elektrinių ir gaminančių vartotojų elektrinių suminė įrengiamoji galia negali viršyti 2 gigavatų. Privalome skatinti atsinaujinančių išteklių plėtrą, didinti Lietuvos energetinę nepriklausomybę. Kviečiu kolegas susikaupti, palaikyti šį svarbų projektą, jis iš tikrųjų gali išspręsti sudėtingą situaciją, kurioje atsidūrėme po visai neseniai paskelbto Konstitucinio Teismo sprendimo. Ačiū.

PIRMININKAS. Ką gi, motyvai išsakyti. Dabar pasiekėme balsavimo intervalą. Kaip tik galėsime pirmiausia ir balsuoti dėl ką tik diskutuoto projekto, tai yra projekto, kurį pateikė A. Bagdonas. Balsuojame, ar pritariame po pateikimo šiam projektui.

Balsavo 122: už – 63, prieš – 9, susilaikė 50. Po pateikimo pritarta. Pagrindiniu komitetu dėl šio projekto būtų siūlomas Aplinkos apsaugos komitetas.

A. Vyšniauskas.

A. VYŠNIAUSKAS (*TS-LKDF*). Norėčiau pasiūlyti dėl Vyriausybės išvados.

PIRMININKAS. Taip, siūloma Vyriausybės išvada. Ar Ekonomikos komitetas nepageidauja svarstyti šio projekto? Nepageidauja.

A. Kupčinskas.

A. KUPČINSKAS (*TS-LKDF*). Gerbiami kolegos, aš nesupratau, kodėl kaip pagrindinis įrašytas Aplinkos apsaugos komitetas? Pagrindiniu komitetu turėtų būti Ekonomikos komitetas. Čia daugiau yra būtent apie ekonomiką, o ne apie kažkokią aplinkosaugą.

PIRMININKAS. A. Gedvilienė. Prašom.

A. GEDVILIENĖ (*TS-LKDF*). Pagal Statutą atsinaujinančios energetikos klausimai priklauso Aplinkos apsaugos komitetui, tai prašau palikti kaip pagrindinį Aplinkos apsaugos komitetą. (*Balsai salėje*)

PIRMININKAS. Ar yra…

A. KUPČINSKAS (*TS-LKDF*). Siūlau balsuoti, apsispręsti balsuojant.

PIRMININKAS. Galbūt Ekonomikos komitetą skirkime kaip papildomą? (*Balsai salėje*) Ar A. Kupčinskas pagrindiniu siūlo Ekonomikos komitetą? (*Balsai salėje*) Tai ar A. Kupčinskas siūlo Ekonomikos komitetą pagrindiniu? L. Savickas.

L. SAVICKAS (*DFVL*). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Frakcijos vardu prašau siūlyti ir apsispręsti dėl Ekonomikos kaip pagrindinio.

PIRMININKAS. Yra jau oficialiai pateikti du siūlymai, tai balsuosime alternatyviai. Kas už, tai palaiko Aplinkos apsaugos komitetą, jam, kaip pirmininkė minėjo, pagal Statutą priklausytų, bet nėra uždrausta Seimo nariams siūlyti ir kitą, aišku. Kas prieš, balsuos už Ekonomikos komitetą. Už – aplinka, prieš – ekonomika.

Už – 42, prieš – 81.

Ekonomikos komitetas – pagrindinis. Ar Aplinkos apsaugos komitetas pageidauja būti papildomu? (*Balsai salėje: „Ne, ne!“*) Tai tikrai skirkime Aplinkos apsaugos komitetą kaip papildomą, nes pagal Statutą, kolegos, yra šiam komitetui priskirta sritis, jau visiškai izoliuoti komiteto tikrai netiktų. Manau, kad visi sutarėme dėl to.

J. Urbanavičius.

J. URBANAVIČIUS (*TS-LKDF*). …parašyti, kad komisija taip pat apsvarstytų.

PIRMININKAS. Energetikos ir darnios plėtros komisija taip pat papildomo komiteto teisėmis. A. Kupčinskas.

A. KUPČINSKAS (*TS-LKDF*). Replikos teisė po balsavimo. Aš tikrai nieko asmeniško neturiu prieš Aplinkos apsaugos komitetą.

PIRMININKAS. Tai nereikia čia mums aiškintis. (*Balsai salėje*)

A. KUPČINSKAS (*TS-LKDF*). Aš tik noriu pasakyti, kad yra pramiegota, aplinkosaugininkai pramiegojo biodegalų skaičiaus procento įskaičiavimą į degalus. Ir būtent pamatė Ekonomikos komiteto nariai.

PIRMININKAS. Tai nebediskutuokime dėl turinio ir kas ką padarė. Dėl komitetų apsisprendėme. Dėl Vyriausybės išvados, tikiuosi, bendru sutarimu galime? Nematau prieštaraujančių. Priimame bendru sutarimu Vyriausybės išvados reikalavimą. Svarstymo data būtų pavasario sesija.

L. Savickas.

L. SAVICKAS (*DFVL*). Labai ačiū. Gerbiamas posėdžio pirmininke, mes kalbame apie Konstitucinio Teismo sprendimą. Ministras yra pasakęs, kad sieks dar šiemet jį išspręsti, tai tikrai ištiesiu atvirą ranką, siūlau, kad su šituo įstatymo projektu susitvarkome šiemet, kaip ministras žadėjo, ir pasitiksime Kalėdas šventiškai. Ačiū.

PIRMININKAS. Tai yra galimybė viską svarstyti greičiau. Tas parašymas dėl pavasario sesijos neįpareigoja, kaip sakant, neuždraudžia apsvarstyti anksčiau. Ministras D. Kreivys. Prašau.

D. KREIVYS (*TS-LKDF*). Reikėtų truputėlį atskirti 2 gigavatus nuo Teismo sprendimo. Konstitucinis Teismas nepanaikino ir nepasakė, kad apribojimai yra neteisėti, labai aiškiai pasakyta, kad ribojimus valstybė gali ir turi teisę daryti, nes to reikia tinklo saugumui, patikimumui ir panašiai. Tai čia yra vienas dalykas. Pataisos dėl Konstitucinio Teismo sprendimo, nes turėjo būti daromas sprendimas, kaip toliau yra vystoma energetika po 2 gigavatų įstatyme, o ne Vyriausybėje. Tą mes atnešime per ateinančias kelias savaites ir tą sutvarkysime.

O dabar pasakysiu dėl 2 gigavatų. Šiandieną nėra nei 2 gigavatų, nei 0,5 gigavato, viskas yra išdalinta. Klausimas yra baigtas.

PIRMININKAS. Tai mes jau pradėjome diskusiją dėl Konstitucinio Teismo nutarimo. Tikrai aš manau, kad čia reikia panaikinti tą įtampą. Na, fiksuokime, kad svarstymo data – gruodžio 19 diena, pavyzdžiui, tai iki Kalėdų galės būti ir priėmimas, jeigu čia taip viską greitai suspėsime. Ar tinka?

A. Skardžius vis tiek nori dar kažką pasakyti.

A. SKARDŽIUS (*MSNG*). Taip, aš noriu pasakyti, kad jūs atkreiptumėte dėmesį, ministras pasakė, kad iki įstatymo priėmimo viskas jau buvo išdalinta. Įstatymas buvo priimtas vasaros pradžioje, o kovo mėnesį buvo viskas išdalinta. Kam išdalinta? Kodėl?..

PIRMININKAS. Turėsime progą diskusijos metu dėl šio projekto viską aptarti. Tai apsisprendėme dėl šio projekto visų aspektų.

11.39 val.

2023 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymo Nr. XIV-1556 14 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3243 (*antrojo svarstymo tęsinys*)

Dabar eilės tvarka apsispręsime dėl įstatymo projekto Nr. XIVP-3243 – nedidelės 2023 metų valstybės biudžeto įstatymo pataisos. Mums reikia antrojo svarstymo stadijoje apsispręsti dėl priėmimo datos. Priėmimo data. Yra siūlomas kitas antradienis – lapkričio 21 diena. Balsuojame, ar patvirtiname šią datą.

Už – 128, prieš – 1, susilaikiusių nėra. Data nustatyta.

11.41 val.

Seimo nutarimo „Dėl sutikimo Lietuvos Respublikos Seimo narį Petrą Gražulį patraukti baudžiamojon atsakomybėn, jį suimti ar kitaip suvaržyti jo laisvę“ projektas Nr. XIVP-3287 (*priėmimo tęsinys*)

Dabar spręsime dėl tų projektų, kur reikia, kaip minėta, 71 balso. Pirmasis – Seimo nutarimo „Dėl sutikimo Lietuvos Respublikos Seimo narį Petrą Gražulį patraukti baudžiamojon atsakomybėn, jį suimti ar kitaip suvaržyti jo laisvę“ projektas Nr. XIVP-3287. Priėmimas. (*Balsai salėje*) Stabdome balsavimą, nes Sekretoriatas nepakeitė rodomo klausimo. Pradedame dabar balsavimą.

Šio nutarimo priėmimas

Balsavo 83: už – 83, prieš nėra, susilaikiusių nėra. Nutarimas priimtas. (*Gongas*)

11.42 val.

Seimo nutarimo „Dėl pritarimo Lietuvos Respublikos Seimo specialiosios tyrimo komisijos pateiktų siūlymų pradėti apkaltos procesą Lietuvos Respublikos Seimo nariui Remigijui Žemaitaičiui pagrįstumui ištirti ir išvadai dėl pagrindo pradėti apkaltos procesą parengti" projektas Nr. XIVP-3288 (*priėmimo tęsinys*)

Kitas nutarimo projektas. Čia patikslinu, kad užtenka paprastos balsų daugumos. Tai yra Seimo nutarimo „Dėl pritarimo Lietuvos Respublikos Seimo specialiosios tyrimo komisijos pateiktų siūlymų pradėti apkaltos procesą Lietuvos Respublikos Seimo nariui Remigijui Žemaitaičiui pagrįstumui ištirti ir išvadai dėl pagrindo pradėti apkaltos procesą parengti" projektas Nr. XIVP-3288. Priėmimas.

Šio nutarimo priėmimas

Balsavo 82: už – 82, prieš nėra, susilaikiusių nėra. Nutarimas priimtas. (*Gongas*)

11.43 val.

Alternatyviųjų degalų įstatymo Nr. XIV-196 2, 17 ir 18 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3245 (*pateikimo tęsinys*)

Dar vienas balsavimas. Balsavimas dėl projekto, kurį pateikė K. Adomaitis – Alternatyviųjų degalų įstatymo pataisų projektas Nr. XIVP-3245. Pateikimas.

Balsavo 125: už – 119, prieš nėra, susilaikė 6. Pritarta. Pagrindiniu komitetu būtų Aplinkos apsaugos komitetas. Svarstyti numatytume pavasario sesijoje. Priimame bendru sutarimu? Nematau prieštaraujančių. Balsavimai kol kas baigti.

Toliau, manau, bus dar balsavimų iki pat Vyriausybės pusvalandžio pradžios.

Dabar pirmininkaus kolega P. Saudargas.

PIRMININKAS (P. SAUDARGAS, *TS-LKDF*). Ačiū. Sveiki, gerbiami kolegos, ko nemačiau. Tęsiame darbotvarkę.

11.45 val.

Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo Nr. XI-1375 1 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2938, Alternatyviųjų degalų įstatymo Nr. XIV-196 1 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2939 (*pateikimas*)

Darbotvarkės 1-7.1 klausimas – Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo 1 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2938. Kviečiu gerbiamą R. Vaitkų pateikti mums šį projektą.

R. VAITKUS (*LSF*). Dėkoju, posėdžio pirmininke. Gerbiami kolegos, įstatymo projektas parengtas atsižvelgiant į kreipimąsi, pasirašytą dabar jau daugiau kaip šimto asociacijų, mokslinių tyrimų institucijų, įvairių organizacijų, verslo įmonių, dirbančių būtent transporto dekarbonizacijos sektoriuje. Įstatymą teikiame kartu su kolegomis K. Adomaičiu, S. Gentvilu, A. Gedviliene ir L. Savicku.

Lietuvos valstybės duomenų agentūros duomenimis, naftos produktų: degalų, benzino, dyzelino, suskystintų naftos dujų, naudojimas Lietuvos transporto sektoriuje nuo 2005 iki 2021 metų išaugo daugiau kaip 45 %. Proporcingai išaugo ir šiltnamio efektą sukeliančių dujų išmetimas transporto sektoriuje. Pernelyg didelis naftos degalų naudojimas turi daug neigiamų pasekmių: auga Lietuvos energetinė priklausomybė nuo iškastinio kuro importo, vis aktualesnė tampa transporto sukeliamos taršos problema, be to, naudodami naftos degalus netiesiogiai remiame naftą

eksportuojančias valstybes ir režimus, kurie pajamas iš naftos pardavimo naudoja karams finansuoti, demokratiniams judėjimams savo šalyse malšinti.

Paradoksalu, bet įstatymuose iki šiol nebuvo įrašyta naftos degalų naudojimo mažinimo tikslo ir kriterijaus, todėl teikiu siūlymą pakeisti Atsinaujinančių išteklių energetikos ir Alternatyviųjų degalų įstatymus, prie jų tikslų numatant tikslą iki 2030 metų sumažinti naftos degalų naudojimą 41 %, lyginant su naftos degalų naudojimu 2021 metais. Taip pat įpareigoti Lietuvos Respublikos Vyriausybę ar jos įgaliotą instituciją iki 2024 m. birželio 30 d. parengti ir patvirtinti naftos degalų naudojimo sumažinimo 41 % priemonių planą, kaip dalį Nacionalinio energetikos ir klimato srities veiksmų plano, ir kitus šio įstatymo įgyvendinamuosius aktus.

Šį manifestą pasirašiusių, kaip sakiau, yra šimtas, jau dabar, šiuo metu, virš šimto įmonių ir įvairių organizacijų, didelių viešojo transporto sektoriaus, logistikos kompanijų. Taigi tikrai visuomenės pritarimas šitam projektui, tikiuosi, ir kolegų palaikymas bus. Teisės departamento išvadoje esminių pastabų nebuvo. Dėkoju, kad išklausėte. Atsakysiu į klausimus.

PIRMININKAS. Dėkoju gerbiamam pranešėjui. Prieš užduodant klausimus atkreipiu dėmesį, kad vis dar yra balsavimo langas, taigi faktiškai iki Vyriausybės pusvalandžio ir balsuosime po pateiktų projektų, nes posėdžio pirmininkas niekaip kitaip nepaskelbė.

Dabar pirmas klausia gerbiamas L. Savickas. Prašau.

L. SAVICKAS (*DFVL*). Labai ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Sveiki! (*Šurmulys salėje*) Salėje triukšmas. Bet klausimas labai svarbus.

PIRMININKAS. Aš galiu šiek tiek atkreipti… Gerbiami kolegos, salėje labai triukšminga, net klausėjas atkreipė dėmesį. Prašau.

L. SAVICKAS (*DFVL*). Labai ačiū. Klausimas iš tikrųjų paprastas. Tikslas yra teisingas, tikslas yra sveikintinas ir jisai grįstas tuo, kad jau privatus sektorius indikuoja, kad yra pasiruošęs įgyvendinti šį pokytį. Gal jūs galėtumėte įvardinti kelias esmines priemones, kurias jūs matytumėte, kad viešasis sektorius galėtų savo iniciatyva irgi rodyti tą pavyzdį ir atsakyti? O bendras projektu keliamas tikslas yra, mano akimis, tikrai sveikintinas.

R. VAITKUS (*LSF*). Dėkoju už klausimą. Tikriausiai ir savo klausime pasakėte esmę, kad reikia būtent visų sektorių bendrų pastangų šitiems tikslams pasiekti. Girdėjau, prieš tai pasisakęs, kalbėjęs, teikęs Alternatyviųjų degalų įstatymo projektą Seimo narys K. Adomaitis buvo paminėjęs Tauragę kaip vieną iš pavyzdžių, kur būtent šiuo metu turime 16 elekrobusų, apie 20 elektromobilių įkrovimo stotelių. Tai jeigu mažas miestas, mažas regionas gali padaryti, tai gali padaryti ir kiti miestai, ir visa Lietuva ir būtent pasiekti dekarbonizavimo tikslą kartu. Tai būtent visų priemonių paketo taikymas, platesnis sunkiojo transporto biometano naudojimas, pažangiųjų antros kartos biodegalų iš atliekų gamybos ir naudojimo plėtra, logistikos kompanijų, pervežančių prekes, mažo CO_2 pėdsakų skatinimas, dviračių takų plėtra ir taip toliau. Visų priemonių yra didelis paketas ir, manau, galima tai integruoti į bendrą tikslą.

PIRMININKAS. Dėkoju. Toliau klausimą užduos gerbiama L. Nagienė. Prašom.

L. NAGIENĖ (*DFVL*). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Gerbiamas kolega, gal galite įvardinti pagrindines priemones transporto sektoriuje, kokiomis priemonėmis mes galėtume įgyvendinti šitą išsikeltą uždavinį? Konkrečiai. Priemonių planą jie turėtų pateikti. Aš kalbu ne apie tai, kad dviračių takai ir panašiai, bet transportas. Kokios būtų pagrindinės priemonės? Ačiū.

R. VAITKUS (*LSF*). Dėkoju už klausimą. Geras klausimas. Tai būtent dėl transporto, manau, mažesnio litražo, mažiau degalų vartojančių automobilių įsigijimo skatinimas taikant mokestines lengvatas, biometano platesnis naudojimas, ypač sunkiojo transporto, tų pačių geležinkelių elektrifikavimas, man atrodo, taip pat būtų vienas iš tikslų. Ir pažangiųjų, taip pat antrosios kartos biodegalų sunkiojo transporto naudojimas ir apskritai transporto, šito sektoriaus plėtra. Tai, manau, būtų vieni iš tokių esminių. Ir būtent apskritai elektromobilumo plėtra, elektromobilių tiek sunkiojo transporto, tiek lengvojo transporto plėtra ir subsidijų taikymas.

PIRMININKAS. Dėkoju. Klausimą užduos gerbiamas A. Skardžius. Prašom.

A. SKARDŽIUS (*MSNG*). Ačiū, pirmininke. Gerbiamas pranešėjau, išties sveikinu jūsų siūlymą, bet ar tai nesikerta su strateginiais Lietuvos tikslais? Juk Lietuvos strateginis tikslas buvo, sukūrus tokią milžinišką infrastruktūrą, dujų infrastruktūrą, tai yra naftos produktas, mus laikyti

ant tos dujų adatos. Tai dabar kaip jūs su savo iniciatyva į tą energetikos ilgalaikį strateginį tikslą *įsipiešiate*?

R. VAITKUS (*LSF*). Dėkoju už klausimą, geras klausimas. Būtent dujų adatą mes visi pajutome ir manau, kad turime puikią galimybę, puikų šansą keisti ir transformuoti būtent transporto sritį. Kaip ir minėjau, pats pirmasis dalykas būtų būtent daugybės kompleksinių priemonių taikymas visų ministerijų, kartu bendros sinergijos suradimas – tiek Aplinkos, tiek Energetikos, tiek Susisiekimo ministerijų. Kartais matome, kad taip, yra daroma, siekiama užsibrėžtų tikslų, bet nėra to bendro rezultato. Tai būtent Seimas 2021 metų birželio mėnesį, visi čia esantys, iš esmės dauguma iš jūsų balsavote už parengtą Klimato kaitos programą, už ten esančius tikslus. Bet matome, kad kai kurių tikslų tiesiog nepasiekėme. Tai kuomet mes turėsime konkretų procentą, užsibrėžiama mažinti 41 %… Jis čia būtent toks todėl, kad nuo 2025 iki 2030 metų sumažinant 14 % ŠESD, šiltnamio efektą sukeliančių dujų, procentą, būtent išeina, kad 41 % reikia siekti. Tai tokia siekiamybė yra, ir manau, kad tai įmanoma padaryti.

PIRMININKAS. Dėkoju. Klausimą užduos gerbiamas K. Vilkauskas. Prašom.

K. VILKAUSKAS (*LSDPF*). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Gerbiamas kolega, dabar naudojant biodegalus ir skystuosius bioproduktus, tai vis dėlto, ar kaina galėtų būti mažesnė degalų vartotojams? Ačiū.

R. VAITKUS (*LSF*). Dėkoju už klausimą. Biodegalų vartojimas šiuo metu nėra tiek išsivystęs, kad jie būtų pigesni. Kaip matome, dešimtoji dalis degalų yra maišoma į dabartinius degalus, tikėtina, šitą sektorių reikia plėsti, turime įmonių, kurios daro šitą veiklą, kurios gamina biodegalus. Manau, jeigu Lietuvoje turėtume daugiau tokių pavyzdžių, kokių dabar yra įmonių, faktiškai veikiančių žiedinės ekonomikos pavyzdžiu, gaminančių bioetanolį ir biometaną, žodžiu, tai tikrai, man atrodo, Lietuvoje, jeigu būtų daugiau tokių įmonių, dvi trys per visą Lietuvą pasiskirsčiusios pagal regionus, mums būtų labai didžiulis pliusas.

PIRMININKAS. Dėkoju. Klausia gerbiamas E. Pupinis. Prašau.

E. PUPINIS (*TS-LKDF*). Ačiū, posėdžio pirmininke. Iš tiesų turbūt mes ir riedėsime ta linkme. Aišku, tik neaiškus tempas. Kaip žinoma, visos gražios idėjos tikrai nepigiai kainuoja. Šiuo atveju ar nemanote, kad reikėtų šiokio tokio preliminaraus bent skaičiavimo, kiek tas galėtų kainuoti? Nes iš esmės ir šiuo metu jau žmonės susiduria su įkrovimo stotelėmis, kitais dalykais.

Jūs sakėte, kai kurios savivaldybės pirmauja, tačiau vėlgi nepakankamas tas pirmavimas. Mes dabar turime mažus automobilių parkus, elektromobilių, jeigu jis atsiras didesnis, tai, savaime suprantama, reikia kokių nors sprendimų, ir greitų sprendimų. Tai ar nemanote, kad reikėtų paskaičiuoti, kiek tas visas perėjimas iki 40–41 % galėtų mums kainuoti? Nes iš esmės, iš kitos pusės žiūrint, mažindami iškasamas degalų rūšis, automatiškai mes mažinsime ir akcizą. Iš tikrųjų valstybei ir mažiau pinigų, ir daug darbų. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkoju. Tik aš gerbiamo… Vieną sekundę, tik atkreipiu dėmesį, kad čia sirenos, nesibaiminkite, Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento patikrinimas yra vykdomas, tai nesiblaškykite. Prašau atsakyti į klausimą.

R. VAITKUS (*LSF*). Dėkoju už klausimą. Klausimas taiklus ir geras, bet turime suprasti, kad vis tiek mes turime eiti dekarbonizavimo kryptimi. Jeigu CO_2… nemažinsime išmetimo šiltnamio efektą sukeliančių dujų, tai tuos mokesčius… kurios šalys įgyvendins tuos tikslus, žodžiu, nemokės CO_2 mokesčio. Dabar nuo 2027 metų Briuseliui į Solidarumo fondą bus mokami mokesčiai, jeigu mes nepasieksime tų įgyvendinamų tikslų. Tai turime suprasti, kad turime to siekti. Kaip tą pasiekti, kaip tą padaryti, kaip subalansuoti netenkamų nuo akcizo pajamų dalį? Tai būtent, kaip ir minėjau, Vyriausybės būtų darbas – programą parengti ir nustatyti.

Nepasakiau dar, prašoma taip pat Vyriausybės išvados. Manau, kad bendromis pastangomis tą būtų galima tikrai padaryti ir rasti išeitį.

PIRMININKAS. Dėkoju. Greičiausiai paskutinis klausimą užduos gerbiamas K. Mažeika. Prašau.

K. MAŽEIKA (*DFVL*). Ačiū, posėdžio pirmininke. Gerbiamas kolega, tikrai idėja labai puiki, bet, kaip ten sako, iš svajonių grįžkime į realybę. Turbūt kad tas siūlymas virstų kokiu nors rezultatu, norėtųsi išgirsti apie galimybes jūsų pamąstymus, iš kur visa tai turėtų būti padengta pinigais.

Jūs minėjote labai gerą pavyzdį ir savo gimtojo miesto dėl autobusų, bet ir šiandien viešojoje erdvėje matome apskritai, kad susisiekimo autobusu galimybė žmonėms mažėja arba visai dingsta, nors turime tikrai puikius darnaus judumo planus ir visas kitas galimybes. Tas pats būtent traukinių elektrifikacija. Tai galbūt galite nurodyti šaltinius?

Supraskime, turbūt žinote ir Tauragės atvejį, kiek kainuoja įgyvendinti tuos projektus. Tai galbūt galite keletą idėjų, pasiūlymų, kaip, iš kur paimti tuos būtent resursus, reikalingus bent kažkiek didesnį žingsnį žengti ta kryptimi? Ačiū.

R. VAITKUS (*LSF*). Dėkoju, kolega, už klausimą. Klausimas geras. Ačiū, kad paminite vėl Tauragę. Aš ir pakartosiu šiek tiek, kad jeigu viena savivaldybė sugeba, vienas regionas galbūt čia šiuo atveju, spręsti tuos klausimus ir rasti išeitį, kaip tą padaryti, padaryti taip, kad viešasis transportas būtų patogus visuomenei ir faktiškai visiškai… 12 eurų per metus tik tekainuoja važinėti po visą regioną… Jeigu viena savivaldybė, vienas regionas randa fondų, randa galimybių, randa išeitį, kaip tą padaryti, taigi yra Savivaldybių asociacija, yra, žodžiu, daug kolegiškų santykių, galite pasitarti, pasikalbėti ir visos savivaldybės tą gali daryti, tik, man atrodo, galbūt vienos nori labiau, kitos mažiau. Aš visą laiką už tuos, kurie randa galimybių, randa fondų, randa išteklių ir būtent žiūri į ateitį, į žaliąją mūsų ateitį.

PIRMININKAS. Dėkoju pranešėjui.

R. VAITKUS (*LSF*). O konkrečiai pasakyti būtų sunku.

PIRMININKAS. Jūs atsakėte į visus klausimus. Numatytas laikas baigėsi. Dabar motyvai už. Gerbiamas L. Savickas. Prašau.

L. SAVICKAS (*DFVL*). Ačiū. Gerbiami kolegos, kad ir kaip ambicingai skambėtų tikslas 41 % sumažinti iškastinio kuro, naftos sunaudojimą mūsų pramonėje, gamyboje, iš tiesų tai yra mūsų tikslas, kuriam pasiekti turi susitelkti ir verslas, ir politikai, ir visuomenė – ir tai yra kiekvienas mūsų namų ūkis. Svarbiausia, kad šį pokytį reikia pradėti ne kitąmet, ne dar po kelių metų, o jau dabar.

Man, kaip Seimo nariui, labai džiugu dėl to, kad tokia iniciatyva nėra nuleista iš viršaus, kuriai verslas turi tiesiog paklusti ir atrasti būdą, kaip įgyvendinti pokyčius. Atvirkščiai, ši iniciatyva yra atėjusi iš privataus sektoriaus, iš verslų, iš verslo bendruomenės ir tai rodo, kad esame subrendę, apsisprendę, kuriuo keliu norime žengti kaip valstybė. Lietuvos įmonių iniciatyva rodo, kad mūsų verslas nori imtis iniciatyvos, nori prisidėti prie klimato kaitos pokyčių mažinimo, prie energetinės nepriklausomybės augimo ir prie to, kad mes visi kvėpuotume švaresniu oru, gertume švaresnį vandenį, gyventume švaresnėje aplinkoje. Kartu visais lygmenimis turime numatyti konkretų veiksmų planą, generuoti idėjas, kaip kuo sklandžiau iškastinį kurą keisti žalia energetika, kad 2030-aisiais jau drąsiai galėtume save vadinti energetiškai nepriklausoma valstybe. Kviečiu šį projektą palaikyti.

PIRMININKAS. Dėkoju už motyvus. Taigi, dabar, kolegos, turėsime apsispręsti. Atkreipiu dėmesį, kad vis dar balsavimo langas, tai iki pareiškimų taip ir balsuosime – kai apsvarstysime, tai ir balsuosime. Tai ir dabar balsuojame dėl projekto, kuris ką tik buvo pateiktas. Tai prašome grįžti į savo vietas ir balsuoti už projektą. Atsinaujinančių išteklių ir Alternatyviųjų degalų įstatymai (projektai Nr. XIVP-2938 ir Nr. XIVP-2939). Balsuojame dėl ką tik pateikto projekto.

Užsiregistravo 96, balsavo 95: už – 93, prieš niekas nebalsavo, susilaikė 2.

Tai dabar pagrindiniu komitetu siūlomas Aplinkos apsaugos komitetas. Galime bendru sutarimu pritarti? Ne?

Gerai, tada gerbiama L. Girskienė per šoninį mikrofoną. Prašau.

L. GIRSKIENĖ (*LVŽSF*). Na, mes visi ką tik gavome pranešimus į savo mobiliuosius telefonus, kad reikėtų įsijungti LRT ir klausyti, kas toliau, kokie veiksmai seka. Aš labai tikiuosi, kad Seimo kanceliarija yra parengusi veiksmų planą, kaip toliau mums visiems reikėtų elgtis, ir mes būsime su tuo planu supažindinti ištikus tokiai situacijai.

PIRMININKAS. Dėkoju. Ką tik informavau jus, kad tai yra Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento vykdomas sirenų patikrinimas. Tai, gerbiami kolegos, ir veikime pagal šią schemą, tai yra mūsų pasitvirtintą darbotvarkę.

Gerbiamas L. Savickas per šoninį mikrofoną. Prašom.

L. SAVICKAS (*DFVL*). Labai ačiū, posėdžio pirmininke. Tai kaip ir dėl praėjusio, visai neseniai balsuoto klausimo siūlome Ekonomikos komitetą kaip pagrindinį komitetą frakcijos vardu.

PIRMININKAS. Taigi, aš suprantu, kad yra įvairių nuomonių, bet nematau kito kelio kaip balsuoti alternatyviai. Vadinasi, dabar, gerbiami kolegos, buvo du pasiūlymai: Aplinkos apsaugos komitetas ir Ekonomikos komitetas. Taigi, balsuojame alternatyviai: pirmasis pasiūlymas – Aplinkos apsaugos. Vadinasi, už – Aplinkos apsaugos, prieš yra Ekonomikos komitetas. Balsuojame dėl komitetų. Kas balsuoja už – Aplinkos apsaugos komitetas kaip pagrindinis, kas balsuoja prieš – Ekonomikos komitetas kaip pagrindinis. Balsuojame alternatyviai.

Užsiregistravo 103, balsavo 102: už – 45, prieš – 57. Taigi Ekonomikos komitetas yra pagrindinis.

Tai Aplinkos apsaugos komitetą kaip papildomą tada tvirtiname? Be abejo. Galime bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta. Svarstyti siūloma VIII (pavasario) sesijoje. Ar tinka? Galime bendru sutarimu? Dėkoju. Ir pats pranešėjas yra išreiškęs pageidavimą dėl Vyriausybės išvados. Ar galime bendru sutarimu?

Dėkoju, pritarta. Gerai, kolegos, apsisprendėme.

Dabar kitas klausimas. Dar turime laiko. (*Balsai salėje*)

Per šoninį mikrofoną – gerbiamas V. Valkiūnas. O jūs repliką po balsavimo ar dėl vedimo tvarkos? Prašau.

V. VALKIŪNAS (*DPF*). Replika po balsavimo. Už įskaitykite, kai prieš tai buvo balsavimas.

PIRMININKAS. Už. Gerai. Prieš tai jūs balsavote už.

Kadangi dar yra kelios minutės iki pareiškimų, siūlau apsvarstyti labai trumpus rezervinius.

12.05 val.

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2020 m. lapkričio 13 d. nutarimo Nr. XIV-6 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo seniūnų sueigos sudarymo“ pakeitimo“ projektas Nr. XIVP-3308 (*pateikimas, svarstymas ir priėmimas*)

Rezervinis 2 klausimas – Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo seniūnų sueigos sudarymo“ projektas Nr. XIVP-3308. Pirmasis Pirmininko pavaduotojas J. Razma mums pristatys nutarimą dėl Seimo seniūnų sueigos. Prašau.

J. RAZMA (*TS-LKDF*). Gerbiami kolegos, visiškai formalus nutarimo projektas. Vykdant Socialdemokratų frakcijos valią, nes ši frakcija išsirinko naują seniūnę, tai yra R. Budbergytę, keičiama Seniūnų sueigos sudėtis – vietoj O. Leiputės įrašoma R. Budbergytė.

PIRMININKAS. Dėkoju pranešėjui. Kaip aš suprantu, nėra klausiančių. Gal galime po pateikimo bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta.

Svarstymas. Nėra diskutuoti užsirašiusių. Ar galime bendru sutarimu po svarstymo? Galime.

Ir priėmimas. Gal pabalsuokime tada dėl priėmimo? Prašom. Balsuojame. Matau, kad apsisprendimas teigiamas, pozityvus nusiteikimas, tai, matyt, balsų bus nemažai. Klausimų nesukėlė.

Šio nutarimo priėmimas

Užsiregistravo 99, balsavo 99: už – 93, prieš niekas nebalsavo, susilaikė 6. Taigi nutarimas yra priimtas. (*Gongas*)

12.07 val.

Seimo savaitės (2023-11-20 – 2023-11-24) – 2023 m. lapkričio 21 d. (antradienio) ir 23 d. (ketvirtadienio) posėdžių darbotvarkės pateikimas ir tvirtinimas

Dabar aš dar paprašysiu gerbiamą J. Razmą pristatyti savaitės, prasidedančios lapkričio 20 diena, Seimo posėdžių darbotvarkę. Rezervinis 3 klausimas. Prašau.

J. RAZMA (*TS-LKDF*). Gerbiami kolegos, kitą savaitę galima pavadinti biudžeto klausimų savaite, nes antradienį numatytas 2024 metų valstybės ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymo pirmasis svarstymas, o ketvirtadienį – antrasis svarstymas. Taip pat numa-

tyta, kad priimsime „Sodros“, Sveikatos draudimo fondo, Pensijų anuitetų fondo biudžetus. Žinoma, yra daug ir kitų klausimų.

Kad ir kaip gaila, mes toliau turėsime svarstyti ir klausimus, susijusius su apkaltos iniciatyvomis. Vieną nutarimo projektą nulėmė neseniai priimtas Aukščiausiojo Teismo nutarimas, jį visi Seimo nariai gavo. Seimo Pirmininkė teiks projektą apsispręsti, kuriame posėdyje bus vykdoma apkalta Seimo nariui P. Gražuliui dėl minėto Aukščiausiojo Teismo nutarimo. Taip pat kitas nutarimo projektas – dėl kreipimosi į Konstitucinį Teismą dėl apkaltos Seimo nariui R. Žemaitaičiui. Na ir įvairūs kiti mokslo, švietimo srities, viešųjų pirkimų projektai. Tai antradienį.

Ketvirtadienį, kaip minėjau, svarbus biudžeto antrasis svarstymas, sulaukus Vyriausybės pateikto patikslinto biudžeto projekto. Taip pat svarstysime rinkimų į Europos Parlamentą datą, įvairius kitus daugiausia priėmimo stadijos klausimus, keletą atskirų Seimo narių projektų, kaip reikia pagal Statutą, pagal jų registracijos eilę.

Abiejų dienų posėdžiai normalios trukmės, jų pabaiga planuojama apie 17 val. 30 min.

PIRMININKAS. Dėkoju už pristatymą. Niekas neužsirašė jūsų paklausti. Galbūt galime bendru sutarimu? (*Balsai salėje: „Balsuojame.“*) Balsuojame. Gerai, balsuojame. Jūsų teisė prašyti balsavimo. Balsuojame dėl darbotvarkės, tai rezervinis 3 klausimas – savaitės, prasidedančios lapkričio 20 diena, Seimo posėdžių darbotvarkė.

Užsiregistravo 103, balsavo 102: už – 96, prieš niekas nebalsavo, susilaikė 6. Darbotvarkę patvirtinome.

Gerbiami kolegos, liko 4 minutės, iš esmės mes rezervinio 1 klausimo turbūt nespėsime, nes ten yra nemažai pranešėjų ir dar yra pataisa.

12.11 val.

Vystomojo bendradarbiavimo ir humanitarinės pagalbos įstatymo Nr. XII-311 7 ir 13 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3083(2) (*priėmimas*)

Galbūt mes galime spėti 2-1 klausimą, jeigu yra gerbiamas Ž. Pavilionis. Nematau aš jo. Bet čia gal jo ir nereikia, čia priėmimas. Vystomojo bendradarbiavimo ir humanitarinės pagalbos įstatymo pakeitimo projektas. Iš Užsienio reikalų komiteto kas nors greitai nepristatytų išvados? Nes čia yra priėmimas ir mes galime spėti šitą…

Gerai, nėra jokių pasiūlymų, tik Teisės departamento dėl 3 straipsnio. Man atrodo, galime ir patys įveikti. 1 straipsnis. Galime bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta. 2 straipsnis. Galime bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta. Dėl 3 straipsnio yra Teisės departamento pasiūlymas, jam komitetas pritarė. Galime pritarti bendru sutarimu. Dėkoju, pritarta. Dėl 4 straipsnio nėra pasiūlymų. Galime pritarti bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta. Dėl 5 straipsnio nėra jokių pasiūlymų. Galime pritarti bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta. Pastraipsniui įveikta.

Dėl motyvų yra užsirašęs gerbiamas V. Semeška, bet atsisako. Daugiau niekas nenori kalbėti nei prieš, nei už.

Tada apsispręskime balsuodami, gerbiami kolegos, dėl darbotvarkės 2-1 klausimo – Vystomojo bendradarbiavimo ir humanitarinės pagalbos įstatymo 7 ir 13 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3083. Balsuojame dėl šio projekto.

Šio įstatymo priėmimas

Užsiregistravo 100, balsavo 100: už – 99, prieš niekas nebalsavo, susilaikė 1. Įstatymas yra priimtas. (*Gongas*)

12.12 val.

Mažmeninės prekybos įmonių nesąžiningų veiksmų draudimo įstatymo Nr. XI-626 3 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2989(2) (*priėmimas*)

Ir dar vienas trumpas įstatymas. Per likusias 2 minutes galbūt spėsime? Darbotvarkės 2-2 klausimas – Mažmeninės prekybos įmonių nesąžiningų veiksmų draudimo įstatymo 3 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2989(2).

Vėlgi priėmimas. Čia yra tik du straipsniai, dėl jų nebuvo jokių pasiūlymų. Ar galime 1 straipsniui bendru sutarimu? (*Balsai salėje*) Dėkoju, pritarta. 2 straipsniui galime bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta.

Dėl motyvų niekas neužsirašė. Balsuojame, gerbiami kolegos, dėl darbotvarkės 2-2 klausimo – Mažmeninės prekybos įmonių nesąžiningų veiksmų draudimo įstatymo 3 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2989. Matyt, po balsavimo jau lieka laiko tiktai pareiškimams ir Vyriausybės pusvalandžiui. Toliau, matyt, dirbsime taip.

Šio įstatymo priėmimas

Užsiregistravo 105, balsavo 105 – ir visi 105 balsavo už. Taigi įstatymas yra priimtas. (*Gongas*)

Gerbiami kolegos, pareiškimai. Dėl pareiškimų yra užsirašę trys Seimo nariai. Dabar tiktai pasižiūrėsiu, koks eiliškumas. M. Puidokas buvo pirmas. Prašau. Tiesiog mums sistema ilgai sukosi, kol pamatėme, kad jūs pirmas. Prašau, pareiškimas.

12.14 val.

Seimo narių pareiškimai

M. PUIDOKAS (*MSNG*). Lietuva yra išskirtinė valstybė ir mūsų užsienio reikalų ministras G. Landsbergis tiktai visai neseniai prisiminė, kad 1991 metais Lietuva tarptautinėje sutartyje, pasirašytoje su Kinija, pripažįsta vienos Kinijos politiką, tai yra Lietuva nepripažįsta, kad Taivanas yra atskira valstybė.

Vadinasi, sprendimas, kuriuo buvo atidaryta Taivano atstovybė, vienintelė Europos šalyse, buvo nesilaikant šios tarptautinės sutarties. Bet staiga ministras praregėjo, išgirdo mano ir kitų kritiką ir nutarė, kad Lietuvai būtina laikytis tarptautinių sutarčių. Jau seniau buvau iškėlęs aiškų klausimą, ar ministras ketina atšaukti vieną Kiniją pripažįstančią tarptautinę sutartį? Kaip matome, atsakymas, kad vis dėlto pasitarus su Jungtinėmis Amerikos Valstijomis, kur jų prezidentas Dž. Baidenas susitiko su Kinijos prezidentu Si Dzinpingu, įvyko praregėjimas. Bet kiek tas praregėjimas kainavo mūsų valstybei Lietuvai? Noriu pasakyti truputėlį statistikos, kad įsivaizduotumėte, kokia situacija. Pavyzdžiui, Taivano tiesioginės investicijos Lietuvoje 2022 metais siekė vos 0,14 mln. eurų – 100-oji vieta pagal tiesioginių investicijų dydį. Kinijos – daug sykių didesnės, siekia dešimtis milijonų. Kinijos importo svarba siekia 1,99 mlrd. eurų, beveik 2 mlrd. eurų yra Kinijos importas į mūsų valstybę. Akivaizdu, kad šiuo atveju Taivanas vėlgi niekaip negali rungtyniauti ir konkuruoti su Kinija, nes jų importas – vos 140 mln. eurų.

Manau, matant šiuos skaičius yra akivaizdu, kad Lietuvos priimtas sprendimas, kai jinai vienintelė iš visų Europos valstybių nutarė susipykti su Kinija, kai kitų šalių lyderiai, tokie kaip O. Šolcas – Vokietijos, kaip E. Makronas – Prancūzijos, Europos Komisijos pirmininkė U. fon der Lejen vyko į Kiniją tartis dėl ekonominių ir politinių ryšių vystymo… Tai ar gali tokia maža valstybė kaip Lietuva vadovautis tokia žalinga politika, kuri kenkia visai šalies ekonomikai, pramonei, kriziniais laikais, kai visos valstybės išgyvena labai sudėtingą geopolitinę ir ekonominę krizę? Aš manau, kad po tokios nenuoseklios politikos užsienio reikalų ministras G. Landsbergis turėtų atsistatydinti, nes negalima praėjus metams demonstruoti 180 laipsnių pasikeitimo ir staiga Taivano mesti per bortą, ir prisiminti, kad Lietuvai galioja tarptautinės sutartys.

Galiausiai, Kinija kaip valstybė, nes jų kultūrinė specifika, civilizacinė specifika yra tokia, visą laiką, dešimtis metų prisimena tokį elgesį, kokį atliko mūsų Lietuvos valdžia. Vadinasi, mūsų šalies įmonėms, mūsų šalies gyventojams ir piliečiams teks kentėti bent dešimtmetį šito veiksmo pasekmes, kurį atliko dabartinė Vyriausybė ir jos užsienio reikalų ministras G. Landsbergis. Aš keliu klausimą, ar pakaks ministrui tiek pat drąsos praregėti ir atsistatydinti iš užsienio reikalų ministro posto? Toks ministras, kuris yra nekompetentingas, kuris blaškosi, kuris nesilaiko tarptautinių sutarčių, negali eiti savo pareigų ir privalo trauktis, nes taip būtų kiekvienoje demokratinėje valstybėje. Dėkui.

PIRMININKAS. Dėkoju. Toliau dėl pareiškimo užsirašė gerbiama L. Girskienė. Prašom į tribūną.

L. GIRSKIENĖ (*LVŽSF*). Dėkoju. Vienas vadovėlių komplektas visai klasei – tokia liūdna situacija šiandien susidarė mūsų ugdymo įstaigose. Jau įpusėjo trečias mokslo metų mėnuo, tačiau ne

visi mokiniai per pamoką dar turėjo galimybę atversti atnaujintą vadovėlį. Nuo 2022 metų, kaip žinome, atnaujinus švietimo programą, vadovėlių parengimas, spausdinimas ir pristatymas į ugdymo įstaigas labai stringa. Šie mokslo metai – nemenkas iššūkis mokykloms ir jų bendruomenėms. Iš situacijos mokyklos sukasi, kaip išmano, iššūkių daug ne tik pedagogams, bet ir mokiniams, ir jų tėveliams. Pedagogams pamokose tenka pasitelkti vaizduotę: vieni naudoja senus vadovėlius, kiti naudojasi skaitmeninėmis mokymo priemonėmis, treti naudojasi vieninteliu klasėje esančiu nauju vadovėliu ir kopijuoja puslapius mokiniams. Kada vadovėlius gaus visi mokiniai ir nereikės mokymosi medžiagos nusirašinėti, nežinoma. Leidėjai tikina, kad didžiausia problema – finansavimo trūkumas, o ministerija atkerta, kad sklandus mokymasis gali būti ir be vadovėlių, esą galima naudotis skaitmeninėmis mokymosi priemonėmis. Tačiau pažymėsiu, kad šių mokymo priemonių kaina yra taip pat didelė. Mokyklos neįstengia pačios jų įsigyti, todėl prašo pagalbos iš tėvų. Čia svarbu paminėti, kad ugdymo įstaigos tėvams nurodo pirkti skaitmeninę ugdymo medžiagą iš vienos įmonės. Įdomu, ar ji nėra vėl susijusi su kokiu politiku, kaip garsiai nuskambėjusiu kolegos L. Slušnio atveju?

Kita problema, kad mokyklos nenori pirkti labai brangių vadovėlių, kurių turinio jos nematė. Jos nori atidžiai pasižiūrėti ir išnagrinėti vadovėlių turinį, nes paskubomis parengti ir išleisti vadovėliai gali neatitikti mokytojų ir mokinių lūkesčių. Štai vienos mokyklos direktorė sako, kad nupirkti lietuvių kalbos ir literatūros dalyko 5 klasės mokiniui knygų komplektą, tai yra vadovėlį ir pratybas, kainuoja apie 80 eurų. Ir čia tik vieno dalyko komplektas mokiniui. O mieste mokyklos turi po 900 ir daugiau mokinių. Iš kur mokykloms gauti tuos šimtus tūkstančių eurų? „Apskaičiavome, kad vienos lietuvių kalbos, matematikos, biologijos klasės vadovėlius galime nupirkti tik 11 klasei, – sako kitos mokyklos direktorius. – Viskas, daugiau pinigų mes neturime."

Mokyklų vadovai teigia, kad bijo pagalvoti, kaip reikės įsigyti antras mokymosi priemonių dalis. Bijoma, kad jei nebus ženkliai padidintas finansavimas vadovėliams įsigyti, gali susiklostyti tokia padėtis, kai iš naujo vadovėlio pradėję mokytis septintokai 8 klasėje turės į rankas imti pagal senas programas parengtą vadovėlį.

Ypač kebli padėtis dėl vyresnių klasių vadovėlių. Vienuoliktokai ir dvyliktokai jau turi ruoštis brandos egzaminams. Kaip žinome, vienuoliktokams pasikeitė ne tik bendrojo ugdymo programos – jų laukia ir dar viena svarbi naujovė, tai yra tarpiniai patikrinimai jau šiais mokslo metais. Dvyliktokų laukia kitokie brandos egzaminai. Kai kurios leidyklos net neleido vadovėlių jiems. „Per daug klausimų kyla, dar nesustyguota naujoji tvarka", – atsako jos.

Žinių perdavimas neabejotinai yra viena didžiausių žmonijos socialinių vertybių. Kokybiškas švietimas – vienas darnaus valstybės vystymosi įrankių. Kokybiškas išsilavinimas yra labai reikalingas bet kurios tautos augimui. Tačiau mūsų atveju per 30 nepriklausomybės metų nesugebėjome sustyguoti savo švietimo sistemos. Susidaro įspūdis, kad iki šiol nesame identifikavę konkrečių švietimo sistemos problemų ir nežinome, kur norime nueiti. Kiekviena valdžia į švietimo variklį pila jai patinkančią alyvą, tačiau aš turiu blogą nuojautą, kad šiuo metu garsiai burzgiantis ir su trikdžiais veikiantis švietimo sistemos variklis greitai gali ir visai neužsivesti. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkoju. Trečiasis į tribūną – gerbiamas P. Gražulis. Pareiškimą išklausysime ir jūsų. Prašom.

P. GRAŽULIS (*MSNG*). Taip, ponai Seimo nariai, kurių čia nėra. Šiek tiek iš opozicijos sėdi. Ką tik įvyko balsavimas dėl mano… mano klausimu, kad galėtų prokuratūra pradėti ikiteisminį tyrimą, kad aš citavau Šventąjį Raštą. Žinote, esu paskutinis sovietinis politinis kalinys sovietų lageryje. Labai daug pažinojau politinių kalinių ir teko pastarosiomis dienomis kalbėtis su kunigais, disidentais, politiniais kaliniais ir vyskupais. Jie pasakė: nė vienos bylos sovietmečiu nebuvo dėl to, kad buvo cituojamas Šventasis Raštas. Mes jau… ta diktatūra daug stipresnė.

Dar vieną dalyką noriu pasakyti. Koks stiprus ryšys, tas pantis 2K. Pažiūrėkite, G. Kirkilo ir A. Kubiliaus tos vienybės, sąjungos gija eina ir toliau. Visi socialdemokratai, išskyrus Kęstutį, balsavo už.

Aš visiškai ramus, bet aš noriu jums pasakyti, vėl pacituoti iš Šventojo Rašto, tai yra Mato evangelijos 10 skirsnio 16, 17, 18, 19 ir 20 eilutes. Apaštalams Kristus sako: *Štai aš jus siunčiu kaip avis tarp vilkų*. Čia mane siunčia kaip avį tarp vilkų. *Todėl būkite gudrūs kaip žalčiai ir neklastingi kaip*

balandžiai. Saugokitės žmonių, nes jie įskųs jus teismams. Ką jūs šiandien padarėte. *Plaks savo sinagogose*. Va, šioje Seimo salėje visi konservatoriai, valdantieji plakė mane. *Jūs būsite dėl manęs vedžiojami pas valdovus bei karalius liudyti jiems ir pagonims.* Kaip ir aš buvau vedžiojamas. Ar ne tas pat šiandien vyksta? *Kai jie jus įskųs, nesirūpinkite, kaip arba ką kalbėsite* (tai yra svarbiausia), *nes tą valandą jums bus duota, ką jūs turite sakyti. Nebe jūs kalbėsite, o jūsų Tėvo Dvasia kalbės jūsų lūpomis*. Štai duoda Dievas stiprybės. Esu visiškai ramus. Ir kadangi aš ginu krikščioniškas vertybes, tai aš kalbu tai, kas yra Šventajame Rašte.

Dabar tai pasakė ir V. Mitalas, ir kiti, kad ir aš buvau bažnyčioje. Bet, pone Mitalai, ponai konservatoriai, tikėjimas be darbų yra miręs. *Ne tas įeis į dangaus karalystę, kas sako: Viešpatie, Viešpatie! O kas vykdo mano valią*. Taip kalba Kristus.

Dėl mano nuodėmių. Popiežius Pranciškus per dieną… per savaitę eidavo kelis kartus išpažinties. Popiežius, kuris paskelbtas šventuoju. Jūs, deja, neinate išpažinties, nes jūs šventi. Popiežius ėjo kelis kartus per savaitę išpažinties. Jis klydo.

Aš noriu jums dar porą minčių iš Evangelijos pasakyti. Kai Paskutinės vakarienės metu susirinko apaštalai, Kristus jiems sakė: *Vienas iš jūsų pabučiavimu išduos mane*. Apaštalas Petras sako: *Viešpatie, reiks, aš eisiu, už tave numirsiu, aš tavęs neišduosiu*. Jis pasakė Petrui: *Petrai, Petrai, ką kalbi? Dar gaidžiui nepragydus tu tris kartus manęs išsiginsi!* Ir Petras išsigynė Kristaus. Bet jis gailėjosi ir Dievas jo ne nubaudė, o paskyrė apaštalų vadovu. Štai ką reiškia klupti, bet ir keltis su gailesčiu.

Aš noriu, jau kalbėjau, dar priminti jums, šalia Kristaus buvo nukryžiuoti du piktadariai, vienas iš dešinės, kitas iš kairės. Ir iš kairės piktadarys sako Kristui: *Jeigu tu Dievas, tu nuženk nuo kryžiaus ir mane nukelk! Koks tu Dievas?* O dešinysis sudraudė aną sakydamas: *Mes abudu kartu kenčiame kaltai, o jis nė nuodėmės nėra padaręs*. Ir kreipėsi į Kristų: *Dieve, kai tu būsi rojuje, prisimink ir mane!* Ką jam atsakė Kristus? *Dar šiandien tu būsi su manimi rojuje.*

Gerbiamieji, aš klystantis žmogus, savo nuodėmes išpažinau…

PIRMININKAS. Kolega, laikas.

P. GRAŽULIS (*MSNG*). …ir ne kartą jūs mane terorizavote, konservatoriai.

PIRMININKAS. Gerbiamas Petrai, jau pusę minutės ištęsėte laiką, labai atsiprašau.

P. GRAŽULIS (*MSNG*). Bet aš pripažįstu tas kaltes, skirtingai nei jūs. Fariziejai jūs esate.

PIRMININKAS. Dėkoju už pareiškimą. Tikrai sutinku su jumis, kad labai yra vertinga ir naudinga cituoti Šventąjį Raštą, o dar naudingiau yra jo laikytis kiekvienam iš mūsų. Tai dabar, gerbiami kolegos, keletas informacinių pranešimų. Dabar bus Vyriausybės pusvalandis, o po jo 13 valandą prasidės slaptas balsavimas. Aš pagarsinsiu ir priminsiu slapto balsavimo grupę, jeigu kartais kas pamiršote, nes reikės jūsų darbo. Taigi gerbiama R. Baškienė, J. Baublys, V. Bukauskas, D. Gaižauskas, S. Lengvinienė, A. Palionis, G. Paluckas ir A. Pocius. Balsavimas prasidės 13 valandą ir baigsis 13 val. 20 min. Slaptas balsavimas.

Dabar, prieš prasidedant Vyriausybės pusvalandžiui, galime pasidžiaugti, kad Seime apsilankė Garliavos neįgaliųjų draugija, jie taip pat stebi mūsų posėdį (sveiki, sveiki gyvi) ir turės galimybę matyti Vyriausybės pusvalandį, nes būtent taip sutarėme Seniūnų sueigoje, kad klausinėja tiktai opozicija, o valdantieji paklausti galimybių neturės. Vyriausybės pusvalandyje nedalyvauja tiktai gerbiamas A. Dulkys, visi kiti ministrai, man atrodo, yra.

12.29 val.

Vyriausybės valanda

Taigi pirmą klausimą užduos gerbiama A. Kubilienė. Prašau.

A. KUBILIENĖ (*LVŽSF*). Ačiū, posėdžio pirmininke. Mano klausimas aplinkos ministrui. Gerbiamas ministre, šiandien visuomenė su tokiu pasipiktinimu ir susirūpinimu stebi miškų kirtimą, regioninių parkų kirtimą ir kitų želdynų. Iškirstas Verkių regioninis parkas. Aš žinau, kad vyksta diskusijos ministerijoje, žiniasklaidoje, bet aš norėčiau jūsų paklausti labai labai konkrečiai, kas yra padaryta pirmiausia dėl Verkių regioninio parko, bet ir dėl kitų želdynų, kas ir kaip yra nubaustas? Ar jūs rengiatės šituos iškirstus želdynus atsodinti, kada tai bus padaryta ir kas tai finansuos? Ačiū.

S. GENTVILAS (*LSF*). Neveikia.

PIRMININKAS. Mikrofonai neveikia? O, staiga pradėjo.

S. GENTVILAS (*LSF*). Ačiū, gerbiama Asta, už klausimą. Mes kovojame su klimato kaitos pasekmėmis. Lietuvoje prasidėjo masinės spygliuočių – eglynų, pušynų ligos, kas jau indikuoja, kad iš tikrųjų ligos, kuriomis prasirgo Čekijos, Vokietijos miškai, pasislinko į šiaurę. Dėl šiltų žiemų prisidaugina nemažai vabalų, vabzdžių, jie nualina medynus, kurie dėl sausų vasarų negali apsiginti. Mes nedidiname kirtimų. Griežtai ir atsakingai pasakau – kertama yra tiek pat medienos, kiek ir kiekvienais metais, tačiau šiemet trečdalis medienos bus iškirsta sanitariniais kirtimais. Tai yra ligų židinių suvaldymas. Tai labai svarbu suprasti. Tai nėra malonios intervencijos. Priešingai – nei urėdijai, nei privatiems miškų savininkams šitie kirtimai nėra malonūs dėl to, kad kertama ne ten, kur suplanuota, kertami nebrandūs, kertami gal kai kur net ir ekologiškai jautriose teritorijose medynai. Tų kirtimų metu kartais yra iškertama per daug grynai praktiškai, kas buvo ar Santariškėse, ar Verkiuose, ar kitur, nes paliečiami ir lapuočiai, bet tai nėra taisyklė. Tai nėra taisyklė, nes serga spygliuočiai. Lietuvoje greičiausiai eglės išnyks, nes Lietuva yra pietinė eglių zona, jos pasislinks į Latviją, nes eglės Lietuvoje nebeatlaiko klimato kaitos, kenkėjų antpuolių. O kad mes atidėtume šitą eglių išėjimą, židiniai šiuo metu yra valdomi. Tai nėra malonus dalykas miškininkams. Tokių žievėgraužio antpuolių yra buvę 1996 metais, 1960 metais. Aš atsiprašau, bet kaip aplinkos ministras prisiimu atsakomybę stabdyti šitai, nes Lietuvos medienos turtas yra vertinamas labai labai labai dideliais visuomenės lūkesčiais. Jeigu mes nesustabdysime šito plitimo, nudžius Lietuvos miškai. Nudžius taip, kaip, jūs nuvažiuokite ar slidinėsite Aukštuosiuose Tatruose, ištisi Tatrai pietinėje pusėje yra nudžiūvę. Nuvažiuokite į Sudetus, nuvažiuokite į Bavarijos miškus, pamatysite išdžiūvusius miškus. Tai yra neprisiėmimas laiku atsakomybės, kad kažkur židiniai yra nepanaikinami. Ko visuomenė labai nori, tai nekirsti nė vieno medžio, bet jeigu mes neįsikišime, tai iš tikrųjų bus masinė Lietuvos miškų žūtis.

PIRMININKAS. Dėkoju. Klausia…

S. GENTVILAS (*LSF*). Aš patikslinu dėl atsodinimų. Visada yra ir įstatyme galiojantis reikalavimas atsodinti per tris sezonus, tai yra per tris miškasodžio sezonus. Nesvarbu, ar privatus miškas, ar valstybinis miškas, per tris miškasodžio sezonus kiekvienas miškas yra atsodinamas.

PIRMININKAS. Dėkoju. Klausimą užduos gerbiamas A. Butkevičius. Prašau.

A. BUTKEVIČIUS (*DFVL*). Dėkoju, posėdžio pirmininke. Mano klausimas būtų švietimo, mokslo ir sporto ministrui. Pirmadienį Vilkaviškyje turėjau susitikimą su mokytojais. Jie atliko labai išsamią analizę viso rajono mokytojų, dirbančių įvairiose mokyklose, turinčių įvairiausius darbo krūvius ir pagal mokymo dalykų sritį, vidutinio darbo užmokesčio Lietuvoje ir mokytojų darbo užmokesčio palyginimą. Pagrindinis pasipiktinimas buvo išsakytas dėl to, kad jūs ir kai kurie kiti Vyriausybės nariai sakote, kad mokytojai uždirba daugiau negu vidutinis darbo užmokestis. Aš jums galiu pasakyti, kad daugiau kaip vidutinis darbo užmokestis yra mokamas mokytojams, kurie yra išdirbę 30 ir daugiau metų. Pavyzdžiui, dorinis ugdymas, 32 metų darbo stažas, turi būti 1,17 etato, tai jo bruto atlyginimas 2 tūkst. 125 eurai. Ir toliau galėčiau: mokytojas metodininkas, kalbų mokytojas, 1,13 etato, 25 metai darbo stažo, irgi truputį virš 2 tūkst. Visi, kurie dirba praktiškai vienu etatu, ir jeigu yra net mokytojas metodininkas, negauna 2 tūkst. eurų.

PIRMININKAS. Laikas!

A. BUTKEVIČIUS (*DFVL*). Tai kaip galėtumėte atsakyti į šitą klausimą?

PIRMININKAS. Dėkojame.

G. JAKŠTAS. Ačiū už klausimą. Pirmiausia, negalime lyginti skaičiuojamų dalykų pagal skirtingas metodikas. Ką mes darome, mes, kaip ministerija, neskaičiuojame nei šalies vidutinio darbo užmokesčio, nei mokytojų vidutinio darbo užmokesčio, – tą daro Lietuvos statistikos departamentas, tapęs dabar Valstybine duomenų agentūra. Tokia pačia metodika apskaičiuoja ir šalies vidutinį darbo užmokestį, ir mokytojų vidutinį darbo užmokestį. Ką mes matome kalbėdami su mokytojais, matome, kad neretai yra painiojamas ir darbo užmokestis su pareigine alga, neretai yra nepaimami visi metai, nes negalime lyginti tik atskirų mėnesių. Suprantame, kad neretai mokyklose vis dar yra mokamas ir 13 atlyginimas, tad lyginti reikėtų visų metų darbo užmokestį su šalies visų metų darbo užmokesčiu, apskaičiuotu pagal vienodą metodiką.

Jeigu skaičiuojame pagal skirtingas metodikas ir sakome, kad netinka, kaip Valstybinė duomenų agentūra apskaičiavo mokytojų darbo užmokestį, tai kodėl sakome, kad tinka, kaip apskaičiavo vidutinį šalies darbo užmokestį? Tai siūlyčiau, jeigu norima lyginti kaip nors kitaip, apskaičiuoti tiek skaitiklį, tiek vardiklį pagal tą pačią metodiką. Mes esame bandę, dar dirbant man MOSTA'oje, tai padaryti – skaičiuoti taip, kaip dabar, matome, skaičiuoja mokytojai. Gauname gerokai mažesnį ir vidutinį šalies darbo užmokestį, jeigu taip skaičiuosime, ir tas santykis išlieka toks pat, apie kokį mes kalbame, koks yra nustatytas tiek Vyriausybės programoje, tiek partijų susitarime, tiek su profesinėmis sąjungomis dėl įsipareigojimų mokytojams.

PIRMININKAS. Dėkoju. Klausimą toliau užduos gerbiamas A. Sysas. Prašau.

A. SYSAS (*LSDPF*). Ačiū, posėdžio pirmininke. Mano klausimas bus Ministrei Pirmininkei, galbūt finansų ministrei. Šiandien Vilniuje pradėjo statyti „Bio City". Ryte buvo toks reportažas su profesoriumi V. A. Bumeliu. Jis toks diplomatas, bet iš jo kalbos akivaizdžiai buvo tokie priekaištai, kad valstybė arba valdžia, na, taip pro pirštus žiūrėjo ir niekuo nepadėjo, jie susirinko sklypus kaip dėlionę. Mano klausimas būtų… Aš norėčiau girdėti ir ar tai buvo, ar nebuvo, ir ar gali (aš nesakau, kad numatyta), ar šita įmonė gali pasinaudoti europinėmis lėšomis per kokius nors projektus apskritai? Daug kalbama apie investicijas, darbo vietų kūrimą – 7 mlrd. investicijų, 2 tūkst. naujų vietų planuojama ir bent jau profesorius visada tesi savo žodžius ir padaro darbus iki galo. Teko dalyvauti ne vienos įstaigos ir pradžioje, ir pabaigoje. Tai norėčiau Vyriausybės nuomonės, buvo kokie nors kreipimaisi, buvo pagalbos ar nebuvo? Ačiū.

I. ŠIMONYTĖ (*TS-LKDF*). Labai ačiū jums už klausimą. Paprašysiu, kad tiksliai į šitą klausimą atsakytų A. Armonaitė, nes tikrai čia nėra kas nors naujo ir profesorius V. A. Bumelis daro daug visokių įdomių dalykų, bet gal, sakyčiau, kritika nėra iki galo pagrįsta.

A. ARMONAITĖ (*LF*). Profesoriaus V. A. Bumelio įmonė galės pretenduoti į jai svarbiausią ir aktualiausią priemonę, tai yra į RRF paskolas. Ne palūkanos ar rinkos sąlygos, jiems aktualus yra laikas, per kurį jie galės atiduoti šitas paskolas, kurias pasiskolins įmonės plėtrai, augimui ir taip toliau. Man atrodo, tai yra svarbiausia. Apskritai įmonė yra investavusi ir investuoja ne tik į „Bio City", bet ir į Vilniuje, Vismaliukų gatvėje, esantį technologijų parką, kurį taip pat vysto. Čia jau gal valstybės indėlis į paties parko išvystymą yra didesnis.

O kalbant konkrečiai apie šitą projektą, taip, įmonė jį vystė savarankiškai. Aš nemanau, kad tai yra blogai, jeigu įmonė gerai laikosi ir yra pajėgi išvystyti tokios apimties projektą. Noriu pabrėžti, kad šis projektas (šiandien kaip tik dalyvavau renginyje, jo statybų pradžioje) bus vienas didžiausių Europoje biotechnologijų miestelių, moksliniai tyrimai (R&D) ir gamybos infrastruktūra. Tai yra priemonių, į kurias gal ir negali pretenduoti įmonė, nes projektas vyksta Vilniaus regione, yra apimties ir kitų apribojimų, bet bus priemonių, į kurias įmonė galės pretenduoti.

PIRMININKAS. Dėkoju. Klausimą užduos gerbiamas A. Skardžius. Prašom.

A. SKARDŽIUS (*MSNG*). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Mano klausimas būtų aplinkos apsaugos ministrui. Komunalinių atliekų auditas teigia, kad daugiau negu pusė atliekų sudeginama Lietuvoje arba tiesiog šalinama sąvartyne. Tačiau Audito komitete buvo pateikti duomenys, kad kiekvienais metais daugiau negu 200 tūkst. tonų yra importuojama į Lietuvą neva perdirbti, deginti ir šalinti importuojamų komunalinių atliekų negalima, iš jų 21 tūkst. tonų yra drabužiai. Mane labai nustebino, kad importuojamos ir pavojingos atliekos. Tai elektronikos atliekos, elektrotechnikos ir visos kitos, galbūt kineskopai. Atliekos yra importuojamos iš Rusijos ir Baltarusijos. Imant pastaruosius 2022 metus, 2023 metus, kurie dar nesibaigė, iš Rusijos ir Baltarusijos importuota 30 tūkst. tonų komunalinių atliekų. Paaiškinkite, kas čia darosi?

S. GENTVILAS (*LSF*). Paaiškinu, kas čia darosi. Toks griežtas prašymas. Lietuva veikia europinėje erdvėje ir ne visos Lietuvos atliekos turi pajėgumų būti perdirbtos Lietuvoje. Ir atvirkščiai, ne visos Baltijos šalys, tarkime, turi pajėgumų apdirbti savo atliekas. Į komunalinių atliekų pavadinimą patenka, pavyzdžiui, kartonas. Lietuva turi didžiausią kartono perdirbimo gamyklą, tai yra Klaipėdos kartono fabriką, dabar valdomą „Grigeo". Kaip pavyzdys.

Toliau. Galima imti elektronikos pavyzdžius. Šalia Vilniaus yra atsidaręs didelio perdirbimo elektronikos taškas, 7–8 tūkst. tonų pajėgumo. Importuojami įmonių nurašomi kompiuteriai, te-

lefonai ir taip toliau. Jiems pakeičiamos mikroschemos ar atmintis ir jie parduodami kaip naudota produkcija, ir taip toliau, ir taip toliau.

Pasaulis turi eiti perdirbimo link. Atliekų importas yra dalis, bet, man atrodo, jūsų klausimas yra labiau apie atliekų deginimą, kad į Lietuvą negali būti importuojamos atliekos deginti. Taip, tai yra tiesa. Jeigu bus tokių atvejų, mes griežtai juos užkardysime. Ar yra importuojamos Rusijos ir Baltarusijos atliekos, reikia susižiūrėti, tikrai pasitikslinsime.

PIRMININKAS. Dėkoju. Gerbiami kolegos, nepereikime į diskusiją. Toliau klausimą užduos gerbiamas V. Fiodorovas. (*Balsas salėje: „Diskusijoje gimsta tiesa."*)

V. FIODOROVAS (*DPF*). Ačiū, posėdžio pirmininke. Mano klausimas susisiekimo ministrui. Aš galbūt ir neužduočiau šiandien klausimo, nes jis yra paprastas, visiškai techninis, mano įsivaizdavimu, bet, kaip matau dabar viešojoje erdvėje, išėjo didelė problema. Yra tokia Transporto kompetencijų agentūra, kuri šią savaitę dar kartą atidarė žaliųjų rodyklių nuėmimo ir sugrąžinimo atgal į Lietuvos kelius istoriją. Turėjome istoriją prieš kokius ketverius ar penkerius metus, kai buvo nuimta ir sugrąžinta. Šių metų pradžioje nemažai savivaldybių miestų vėl buvo liepta nuimti žaliąsias rodykles, iš esmės padedančias eismui judėti. Tai, ministre, galbūt imsitės atsakomybės, kaip šitą klausimą sutvarkyti, kad vis dėlto miestų, rajonų vadovai turėtų galimybę patys apsispręsti, kaip reikia organizuoti savo miesto gatvėse eismą? Ne kokia nors Transporto kompetencijų agentūra, kuri yra įsikūrusi Vilniuje ir kuri, panašu, sprendimus priima pagal *Google Maps*, nežinau, ar dar naujausias versijas, sukelia tikrai daug nepatogumų. Aš skaitau šiandien – šią savaitę Vilniuje jau grįžta, Klaipėdos meras tikisi, kad jis kokiu nors būdu įrodys kažkam iš Transporto kompetencijų agentūros…

PIRMININKAS. Laikas!

V. FIODOROVAS (*DPF*). …kad taip reikia padaryti, o daug kitų miestų tokios galimybės neturi. Ar galima būtų šitą klausimą vienąkart imti ir išspręsti?

M. SKUODIS. Ačiū už klausimą. Man atrodo, kai yra susėdama vietoje, bet tikrai ne pagal *Google Maps* žiūrima, tai tikrai tie sprendimai randami kiekviename mieste. Aš papildomai tikrai pasižiūrėsiu į šį klausimą, kodėl ypač pastaruoju metu viešojoje erdvėje jisai tapo aktualus, nors, atrodytų, jau seniai turėjo būti išspręstas ir tie sprendimai vienokie ar kitokie rasti.

PIRMININKAS. Dėkoju. Klausti užsirašęs ir kolega iš koalicijos, bet mes sutarėme, kad… Ar jūs jau perėjote į opoziciją? Mes sutarėme, kad pusvalandis ir klausia opozicijos atstovai. Tai tada gerbiamas D. Kepenis, prašau.

D. KEPENIS (*LVŽSF*). Dėkoju. Kasdien girdime kvietimą skiepytis nuo gripo, nuo kovido, tik nematyti, kas čia tos reklamos davėjai. Visiškai negirdėti apie tai, kaip reikia paprastu būdu įveikti peršalimo ligas, kaip grūdintis, kaip maitintis. Nė žodžio neišgirsite. Bet kadangi nėra sveikatos ministro, tai aš noriu paklausti susisiekimo ministrą. (*Juokas salėje*)

Žiūrėkite, jeigu važiuotumėte tamsiu paros metu iš Kauno į Vilnių ar atvirkščiai Žemaičių plentu, ten reikia spręsti ne vienoje vietoje rebusus. Jau įvyko nelaimė kelyje. Ir šiandien, jeigu girdėjote radiją, didžiulė pasipiktinimo banga – ar ten vyrukai iš po nakties po baliaus statė tuos ženklus, ar kaip nors kitaip? Jeigu dar įvyks nelaimė, tai jau, gerbiamas ministre, čia bus jūsų sąžinės reikalas. Reikia pasidomėti, kas darosi kelyje tamsiu paros metu Žemaičių plente. Ačiū.

M. SKUODIS. Vienas dalykas, kiek žinau, dar automagistralei Žemaičių plento pavadinimo nesame suteikę ir su Žemaičių grupe diskutuojame kitam keliui suteikti pavadinimą. Tai čia yra viena atsakymo dalis.

Antras dalykas, aš vakar kaip tik buvau toje vietoje ir turėjau pokalbių su atsakingais žmonėmis. Tikrai jie vertina ir tą situaciją, ir visas kitas, ar yra kokios pamokos ir taip toliau. Tai tikrai atsakingi žmonės į tai žiūri labai labai rimtai.

PIRMININKAS. Dėkoju. Toliau klausimą užduos gerbiama V. Targamadzė. Prašau.

V. TARGAMADZĖ (*DFVL*). Ačiū. Aš teisingumo ministrei. Ar yra suderinta su Kauno miesto ir Kauno rajono savivaldybėmis, aišku, ir bendruomenėmis Probacijos tarnybos ir pusiaukelės namų kūrimas Šakėnų kaime… Šakių kaime, atsiprašau, Domeikavos, vienu žodžiu, seniūnijoje, juk Šv. Kazimiero progimnazija yra 260 metrų nuo to pastato? Ačiū.

E. DOBROWOLSKA (*LF*). Miela kolege, dėkoju už tikrai aktualų klausimą. Norėčiau turbūt aktualizuoti ir priminti visą informaciją. Turbūt tai yra trečioji Vyriausybė, kuri įgyvendina pusiaukelės namų plėtrą ir iš esmės steigimą. Geroji praktika yra perimta iš Norvegijos kolegų. Viešojoje erdvėje tikrai neseniai matėme straipsnių ir pavyzdžių, nes Norvegijoje, netgi pačiame Osle (ten pusiaukelės namuose tikrai lankėsi tiek iš Kalėjimų tarnybos, Probacijos tarnybos, tiek iš Teisingumo ministerijos ir aš asmeniškai) pusiaukelės namai yra bendruomenėje. Kitaip sakant, šalia daugiabučių, kai kuriais atvejais ir daugiabučiuose tam, kad integracija būtų tiesioginė, nes tai yra visiškai kita nuteistųjų kategorija tuo metu, kai nuteistasis jau grįžta į visuomenę, dirba, atsiskaito, susimoka ne tik savo mokesčius, bet ir skolas.

Kalbant apie pusiaukelės namų tinklą, šiandien jau įvyko susitikimas su Domeikavos bendruomene, kurioje dalyvavo probacijos pareigūnai, Kalėjimų tarnybos pareigūnai. Šiandien vakare įvyks susitikimai Plungėje, nes Plungėje taip pat yra planuojama įsteigti pusiaukelės namus. Kiekvienu atveju visada susitinkama su bendruomene, kalbamasi tiek su tarybos nariais, tiek su meru. Puikiai suprantame, kad socialiai pažeidžiamoms grupėms steigiant institucijas yra visada sudėtinga. Bet ką mes vėlgi matome iš tos statistikos? Ja pasidomėjome, nes tema *aktualizavosi*. Tai, kad šiandien veikia septyni pusiaukelės namai Lietuvoje. Nė vienoje teritorijoje, kur yra jau pusiaukelės namai atidaryti ir veikia, nė vienas iš mūsų klientų nepadarė nusikalstamos veikos ten būdamas – tik dėl pažeidimų buvo grąžintas atgal ir tai buvo mažiau negu 10 %. Ypač ką mes matome iš tų pasiteisinančių atvejų, pati bendruomenė, suprasdama, sutikdama ir, na, turbūt bendraudama tiesiogiai su pareigūnais ir klientais, suvokė, kad tai yra neatsiejama dalis. Visada Kalėjimų tarnyba mėgina užtikrinti, kad ne tik pats pusiaukelės namų tinklas regioniniu požiūriu Lietuvą apimtų, bet ir klientai būtų būtent tie, kurie iš ten yra kilę. Tikėtina, kad ten ne tik prieš tai gyveno, bet gyvens ir atlikę laisvės atėmimo bausmę, kitaip sakant, ta integracija bus nuosekli. Tai labai tikėtųsi ir norėtųsi palaikymo prašyti.

PIRMININKAS. Dėkoju. Klausimų užduos gerbiama O. Leiputė. Prašau.

O. LEIPUTĖ (*LSDPF*). Dėkoju. Mano klausimas taip pat teisingumo ministrei apie tą patį dalyką, nes jūs faktiškai į klausimą neatsakėte. Buvo užduota, ar buvo derinta su savivaldybe, aš papildysiu – ir su bendruomene, nes apie tai, kad susitiko jau po įvykusio fakto, kaip aš suprantu, jau buvo nupirktas iš privataus asmens pastatas, kurį ketinama įveiklinti kaip pusiaukelės namus… Ar nemanote, kad susitikti po įvykusio fakto yra ne tas pats, kas susitikti ir kalbėti, ir aiškinti bendruomenei, kaip viskas vyks, kas tenai gyvens, kokie bus rezultatai, nes jau dabar viskas yra įvykę? Tai ar buvo suderinta prieš įsigyjant konkrečioje vietoje pastatą su savivaldybe ir su bendruomene? Ačiū.

E. DOBROWOLSKA (*LF*). Labai ačiū už papildomą klausimą. Turbūt reikėtų dėl viso įsigijimo proceso, nes visų pusiaukelės namų, jeigu mes kalbėtume apie pastatus, nesvarbu, ar tai yra Tauragė, Plungė, Kaunas ar Panevėžys, ar kitur, algoritmas yra tas pats. Visada iš pradžių yra kreipiamasi į Turto banką ir į vietinę savivaldybę klausiant, ar yra viešųjų pastatų, kad tais atvejais galima būtų ne pirkti, o perimti, pavyzdžiui, iš Turto banko, atitinkamos paskirties, kur galima užtikrinti, kad ten būtų ir asmenys apgyvendinami, ir būtų taip pat tam tikros administracinės patalpos, jeigu mes kalbėtume ir apie probacijos dalį. Tas pats vyko, jeigu mes kalbėtume ir apie Kauno rajoną arba Plungę. Patikrinus, kad tinkamų pastatų, kurie, na, atlieptų tarnybų poreikį, nėra, yra žiūrimas privatus sektorius, kokių tame regione arba apskrityje pastatų yra, kokie galėtų atliepti poreikius. Tada vertinamos alternatyvos, nes yra puikiai suprantama, kad tiek miestuose, miesteliuose yra tų alternatyvų, visada vertinama, kokia yra kvadratūra, nes visų pusiaukelės namų standartas yra iki 25 vietų. Mums per didelio pastato nereikia, jis bus neišnaudojamas, per mažas pastatas vėlgi neatlieps to, kas yra planuojama. Tiek Plungėje, tiek Tauragėje, tiek kituose miestuose lygiai taip pat yra vertinamos alternatyvos. Šiuo atveju, kai yra pastatas, nes procedūros užtrunka, visas reglamentavimas tiek pirkimų, kitų, nes tai yra ne iš nacionalinio biudžeto – iš Norvegijos fondų, o su papildoma priežiūra ilgiau trunka procedūros… Kai mes matome, kad pastatą turime, yra tinkama vieta, atitinkamai įrengtas arba reikalingas papildomas įrengimas, dar prieš atidarymą visada yra susitikimas su bendruomene.

Suprantame bendruomenės abejones, suprantame abejones, klausimus. Man vienas geriausių turbūt pavyzdžių – labai panašią situaciją mes turėjome ir Tauragėje, ir kitoje situacijoje, taip pat bendruomenė kėlė klausimų, taip pat mes supratome, kad dėl tų abejonių ir galbūt baimių yra ir nepritariama, tai irgi turbūt svarbu įvardinti. Bet tai, ką mes matome kalbėdami su tomis pačiomis bendruomenėmis, kur jau veikia, jau atidaryti pusiaukelės namai, bendruomenių yra visiškai kitoks suvokimas suprantant, kad tai yra ta institucija, kur klientai yra labiausiai prižiūrimi. Priešingai negu dabar, bet kurioje kaimynystėje turbūt grįžęs kaimynas išgėręs, na, niekas nėra tikrinama – šie klientai negali grįžti girti, jie negali grįžti ne laiku iš darbo, jie negali nedirbti. Suvokime, kokį tikslą turi šita institucija ir kad tų žmonių, kurie dažniausiai yra įkeliami, kurie ir prieš tai gyveno, ir gyvens po to, nusikalstamumas, jų grįžimas į laisvės atėmimo vietą, ką rodo jau septynerių metų statistika, mažina kriminogeninę situaciją.

Suprantu, kad jautru. Visa procedūra pagal teisės aktus. Aš suprantu nepritarimą, suprantu, kad šitas kelias nėra lengvas nei bendruomenei, nei institucijai, bet vėlgi norėtųsi judėti toliau.

PIRMININKAS. Dėkoju. Klausimų užduos gerbiamas A. Gedvilas. Prašau.

A. GEDVILAS (*MSNG*). Gerbiamas susisiekimo ministre, jūs tvirtinate, kad numatytas kelių finansavimas neleis pagerinti jų būklės. Taip pat jūs teigiate palaikantis prezidentūros planuojamą siūlymą perskirstyti Kelių priežiūros ir plėtros programos lėšas daugiau jų skiriant savivaldybėms, taip pat perduodant joms dalį kelių. Citata: „Savivaldybės keliais, kurie yra arčiau jų, galėtų rūpintis geriau ir greičiau.“ Ir dar suteikti daugiau laisvės skolintis Lietuvos kelių direkcijai. Be to, pasak jūsų, paruošti teisės aktus pagal Lenkijos pavyzdį. Tačiau numatytas finansavimas matant visus galimus šaltinius yra mažesnis, negu yra šiemet. Ar nėra tinkamo finansavimo ir jūs tai pripažįstate? Vis dėlto turite prisiimti ir sau atsakomybę, nes turite pripažinti, kad tas…

PIRMININKAS. Laikas!

A. GEDVILAS (*MSNG*). …delegavimas funkcijų – savotiškas pademonstravimas ir nesugebėjimo susitvarkyti savo ūkyje.

M. SKUODIS. Ačiū, nežinau, čia už komentarą. Atsakomybę visi prisiimsime už bendrą situaciją. O kalbant, kokius pasiūlymus konkrečiai palaikau ar ne, tai labai nenorėčiau atskiro išimti apie tai, apie ką diskutuojama Ekonomikos komitete, apie ką diskutuojama ministerijoje ir su kitomis institucijomis. Tai galėtų būti paketinis pasiūlymas tiek išlaisvinant Automobilių kelių direkciją, tiek daugiau perduodant turto savivaldybėms. Natūralu, kur per savivaldybes eina valstybei priklausantys keliai, savivaldybės yra apribotos dėl elementarių perėjų įrengimo ir panašiai, savivaldybės pačios kelia tuos klausimus, kad norėtų perimti daugiau turto natūraliai su didesne valstybės pagalba.

Klausimų yra daug, yra ir įsisenėjusių klausimų. Tikrai darome ir padarysime, kas yra įmanoma tų apribojimų kontekste tiek dėl kelių būklės, tiek dėl kitų klausimų.

PIRMININKAS. Dėkoju. Klausimą užduos gerbiamas V. Gapšys. Prašau.

V. GAPŠYS (*DPF*). Dėkoju. Klausimą norėčiau užduoti socialinės apsaugos ir darbo ministrei. Iš tikrųjų mes esame Seime ir Vyriausybė, manau, pritaria tam puikiam instrumentui, kai yra galimybė tėvams gauti mamadienius. Tačiau susitikimuose teko išgirsti tokią liūdną žinią, kad vienas iš prekybos tinklų praktikuoja priimdamas darbuotojus į darbą pasakyti, kad pas juos mamadienių nėra. Tai yra toms moterims, galbūt ir vyrams, tiesiog duodama iš anksto suprasti, kad jūs tiesiog nesinaudokite jums numatyta teise. Natūralu, kad jie greičiausiai ir nesinaudoja. Galima sakyti, kad jie tiesiog turi galimybę, bet faktiškai jos kaip ir nėra. Nesiskundžia. Suprantama, dažniausiai tai yra mažose gyvenvietėse, kuriose darbų pasirinkimas nėra didelis.

Tačiau gal yra galimybė Socialinės apsaugos ir darbo ministerijai imtis iniciatyvos turbūt padaryti darbuotojų apklausą, gal pavesti kažkokiai institucijai išsiaiškinti situaciją? Kadangi tokia situacija naudojasi gerai žinomi prekybos tinklai, aš manau, jiems tiesiog patiems sąžinė prabiltų žinant, kad jų rodikliai yra keistai nukrypę nuo normų, ir galbūt jie sutvarkytų tą situaciją net ir be baudų, o galbūt reikia ir įsikišimo jau rimtesnių institucijų.

M. NAVICKIENĖ (*TS-LKDF*). Labai ačiū, kolega. Aš, naudodamasi proga, ir jūsų, ir savo, ir visų kolegų vardu norėčiau priminti visiems darbuotojams, kad mamadienis yra teisė, o visiems darbdaviams – suteikti mamadienį yra pareiga, ir siūlyčiau jos visiems laikytis.

Dabar turbūt negalėtume išskirti, tiksliau, neatkreipti dėmesio į vieną svarbią aplinkybę, tai yra profesines sąjungas, kurios irgi galėtų būti kaip mūsų socialinis partneris papildomai įgalinant kiekvieną darbuotoją kovoti už savo teisę į mamadienį. Bet aš girdžiu, ką jūs sakote. Turėsiu omenyje, atkreipsime dėmesį, ieškosime sprendimo. Mes pagalvosime, ar tai bus kažkokia apklausa, ar kiti metodai, bet tikrai noriu daryti viską, kad ir darbuotojai būtų tinkamai informuoti, kad turi tokią teisę, o darbdaviai maksimaliai laikytųsi savo pareigos suteikti. Privačiame sektoriuje dar vis dėlto stebime, kad nėra galbūt norimas rezultatas ne tik šioje srityje, kurią jūs paminėjote, bet ir kitose. Tai dirbsime ta kryptimi. Ačiū už klausimą.

PIRMININKAS. Dėkoju. Gerbiami kolegos, numatytas laikas baigėsi. Dabar skelbiu posėdžio pertrauką, nes turime eiti į slaptą balsavimą ir tik paskui baigsime rytinį posėdį. Slaptas balsavimas nuo 13 valandos iki 13 val. 20 min. Dėkoju visiems ministrams ir gerbiamai premjerei už atsakymus ir visiems klausėjams ir dalyvavusiems posėdyje. Iki pasimatymo!

Pertrauka

14.00 val.

Seimo nutarimo „Dėl Jolitos Miliuvienės skyrimo Lietuvos Respublikos Seimo kontroliere“ projektas Nr. XIVP-3285(2) (*priėmimo tęsinys*)

PIRMININKAS (V. MITALAS, *LF***).** Gerbiamieji kolegos, kadangi įvyko slaptas balsavimas, turime balsų skaičiavimo komisijos protokolą. Aš jį noriu perskaityti ir po jo pabaigti rytinį Seimo posėdį ir pradėti vakarinį.

Balsų skaičiavimo protokolas dėl Seimo nutarimo „Dėl Jolitos Miliuvienės skyrimo Lietuvos Respublikos Seimo kontroliere“ priėmimo.

Šio nutarimo priėmimas

Iš viso išduota biuletenių 88, rasta biuletenių 88: galiojančių – 86, negaliojančių – 2. Už – 82, prieš – 1, susilaikė 3. Nutarimas yra priimtas. (*Gongas*) Sveikinimai naujai Seimo kontrolierei. (*Plojimai*)

Ir taip baigiame Seimo rytinį posėdį. (*Gongas*)

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMAS

VII (RUDENS) SESIJOS
VAKARINIO POSĖDŽIO NR. 323
STENOGRAMA

2023 m. lapkričio 16 d.

Pirmininkauja Lietuvos Respublikos Seimo Pirmininko pavaduotojas V. MITALAS

PIRMININKAS (V. MITALAS, *LF*). Pradedame lapkričio 16 dienos vakarinį Seimo posėdį. (*Gongas*) Kviečiu registruotis.

14.02 val.

Mėgėjų žvejybos įstatymo Nr. IX-2389 3, 6, 10 ir 11 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3108(2) (*priėmimas*)

Gerbiamieji kolegos, darbotvarkės 2-3 klausimas – Mėgėjų žvejybos įstatymo 3, 6, 10 ir 11 straipsnių pakeitimo įstatymo priėmimas. Priėmimas pastraipsniui. Taip, prašau. Dėl vedimo tvarkos P. Gražulis.

P. GRAŽULIS (*MSNG*). Manau, kad net I. Šimonytei sąžinė prabudo, gedulingai juodai apsirengė prieš mano nukryžiavimą.

PIRMININKAS. Atsiprašau, čia nėra dėl vedimo tvarkos. Prašau, kolega.

G. KINDURYS (*LVŽSF*). Ačiū, posėdžio pirmininke. Dėl Mėgėjų žvejybos įstatymo frakcijos vardu prašau pertraukos iki kito posėdžio, nes yra pateiktas tikrai esminis pasiūlymas ir, manau, dėl to komitetas jį apsvarstys iki kito posėdžio.

PIRMININKAS. Gerbiamieji kolegos, yra frakcijos prašymas dėl pertraukos iki kito posėdžio. Tas pasiūlymas yra. Jisai tikrai neišlaikytų terminų. Matyt, kad galime bendru sutarimu pritarti. Gerai, pritariame bendru sutarimu.

14.03 val.

Sodininkų bendrijų įstatymo Nr. IX-1934 16 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2998(2) (*priėmimas*)

Darbotvarkės 2-4 klausimas – Sodininkų bendrijų įstatymo 16 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas. Priėmimas. Priėmimas pastraipsniui. Projektas iš dviejų straipsnių. Dėl 1 straipsnio buvo Teisės departamento pastaba. Pagrindinis komitetas nepritarė bendru sutarimu. Galime tiems dviem straipsniams pritarti? Ačiū, pritarta. Dėl motyvų nėra norinčių kalbėti.

Balsuosime balsuoti numatytu laiku.

14.03 val.

Administracinių nusižengimų kodekso 29, 212, 589 straipsnių pakeitimo ir Kodekso papildymo 188^4 straipsniu įstatymo Nr. XIV-1949 4 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3033(2) (*priėmimas*)

Darbotvarkės 2-5 klausimas – Administracinių nusižengimų kodekso keleto straipsnių pakeitimo projektas. Priėmimas. Priėmimas pastraipsniui. Projektas iš vieno straipsnio. Dėl to straipsnio pastabų nėra. Galime pritarti? Ačiū, pritarta. Dėl motyvų nėra norinčių šnekėti. Balsuosime balsuoti numatytu laiku.

14.04 val.

Pilietybės įstatymo Nr. XI-1196 45 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2943(2) (*priėmimas*)

Darbotvarkės 2-6 klausimas – Pilietybės įstatymo 45 straipsnio pakeitimo įstatymo priėmimas. Yra viena nekonkreti Teisės departamento pastaba dėl 1 straipsnio. Dėl 2 straipsnio yra Tei-

sės departamento pastaba, jai komitetas pritarė. Galime šiems dviem straipsniams pritarti bendru sutarimu? Ačiū, pritarta. Dėl motyvų už yra užsirašiusių kalbėti, bet jų šiuo metu nėra Seimo posėdžių salėje. Tada lieka tik balsavimas ir dėl šio klausimo apsispręsime balsuoti numatytu laiku.

14.05 val.

Biudžetinių įstaigų įstatymo Nr. I-1113 pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2834(2)VK (*priėmimas*)

Darbotvarkės 2-7 klausimas – blokas įstatymų projektų. Visų pirma taip, dėl Biudžetinių įstaigų įstatymo vis tiek pakviesčiau komiteto pirmininką, jeigu būtų tam tikrų pastabų.

Iš pradžių darbotvarkės 2-7.1 klausimas – Biudžetinių įstaigų įstatymo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2834(2). Priėmimas. Yra keletas Teisės departamento pastabų. J. Razma dėl vedimo tvarkos.

J. RAZMA (*TS-LKDF*). Gerbiami kolegos, gaila, kad nebuvo įsiklausyta į mūsų frakcijos prašymą dėl vieno iš lydimųjų – Vietos savivaldos įstatymo pataisų projekto. Mes tiesiog norime dar padiskutuoti, nesame nusiteikę prieš, bet šiandien bus sudėtinga balsuoti. Aš manau, kad nieko tokio, jeigu, man frakcijos vardu paprašius pertraukos dėl to paketo, būtų galimybė dar pagalvoti, ar atimti iš tarybos galias tvirtinti administracijos struktūrą ir maksimalų etatų skaičių, ar čia bus naudinga demokratijai, ar nelabai. Tai yra toks prašymas dėl pertraukos iki kito posėdžio.

PIRMININKAS. Taip, yra prašymas. Tai prašom, premjerė.

I. ŠIMONYTĖ (*TS-LKDF*). Aš žinau, kad yra geriausias vaizdas, kai du konservatoriai tarpusavyje ginčijasi. Bet šiuo atveju aš tikrai pasakysiu, kad nesutikčiau dėl prašymo frakcijos vardu, nes frakcija šito nesvarstė, ir tai yra Vyriausybės projektas.

PIRMININKAS. Apsispręskite, kaip ten yra frakcijoje. Dabar R. Žemaitaitis dėl vedimo tvarkos.

R. ŽEMAITAITIS (*MSNG*). Kaip aš suprantu, kadangi J. Razma prašė frakcijos vardu, tai kviečiu Etikos ir procedūrų komisijos pirmininkę Aušrinę arba komisijos narius tirti, ar J. Razma neviršijo frakcijos įgaliojimų, nes premjerė per šoninį mikrofoną pasakė, kad frakcijoje nebuvo apsvarstyta ir be frakcijos leidimo J. Razma ėmė šiuos dalykus. Vadinasi, Seimo narys melavo plenarinių posėdžių salėje, kaip ir M. Bastys, dėl to kyla pagrindas kelti apkaltos klausimą, ar J. Razma neviršijo įgaliojimų frakcijos vardu.

PIRMININKAS. Etikos ir procedūrų komisija galės aiškintis, bet aš taip suprantu, kad ir J. Razma atsiėmė savo prašymą. Tai mes neklausiame frakcijos ir Seimo nuomonės daugiau. Spręsime dėl priėmimo pastraipsniui.

Gerbiamieji kolegos, taip, čia preambulė. Atsiprašau. Dėl 1 straipsnio yra Teisės departamento pastaba. Komitetas jai nepritarė bendru sutarimu. Nežinau, pirmininke, ar norėtumėte ją trumpai pakomentuoti?

R. JUŠKA (*LSF*). Kaip pageidautumėte, aš pasiruošęs pakomentuoti nepritarimą. Neatlikus išsamaus galiojančių įstatymų nuostatų vertinimo, kyla rizika, kad nustačius Biudžetinių įstaigų įstatymo pirmenybę bus išbalansuotas teisinis reguliavimas, neįvertinta kai kurių biudžetinių įstaigų specifika, todėl komitetas ir nepritarė. Kad būtų lengviau apsispręsti, aš norėčiau atkreipti į tai dėmesį, kad Teisės departamentas po pateikimo stadijos svarstymo stadijoje pastabų neturėjo ir nemažai pastabų atsirado tik priėmimo stadijoje. Vertiname taip turbūt, kai turėjo per daug darbo ir pateikė pastabas, kurias komitetas svarstė vakar ir jas įvertino.

PIRMININKAS. Dėkoju. 1 straipsnis. Galime pritarti bendru sutarimu? Ačiū, pritarta. Dėl 2 straipsnio viena Teisės departamento pastaba. Komitetas pritarė. Galime pritarti? Ačiū, pritarta. Dėl 3 straipsnio pastabų nėra. Galime pritarti? Pritarta. Dėl 4 straipsnio yra dvi Teisės departamento pastabos. Abiem komitetas pritarė. Galime pritarti? Ačiū, pritarta. Dėl 5 straipsnio taip pat yra keletas Teisės departamento pastabų. Jas komitetas įvertino. Galime pritarti 5 straipsniui? Ačiū, pritarta.

Dėl 6, 7 straipsnių pastabų nėra. Galime pritarti? Atsiprašau, dėl 7 straipsnio yra. Dėl 6 straipsnio pastabų nėra. Galime pritarti 6 straipsniui? Pritarta. Dėl 7 straipsnio taip pat yra pastaba. Komitetas pritarė. Galime pritarti? Pritarta. Dėl 8 straipsnio taip pat yra keletas Teisės departamento pastabų. Komitetas jas įvertino, pritarė. Galime pritarti? Ačiū, pritarta. Dėl 9 straipsnio

analogiškai dvi Teisės departamento pastabos. Komitetas pritarė. Galime pritarti? Pritarta. Dėl 10 straipsnio yra viena pastaba. Komitetas jai pritarė. Ar galime pritarti? Pritarta.

Dėl 11 straipsnio yra viena pastaba. Komitetas taip pat jai pritarė. Galime pritarti? Ačiū. Pritarta bendru sutarimu. Nuo 12 iki 14 straipsnių pastabų nėra. Galime jiems pritarti? Pritarta. Dėl 15 straipsnio yra keletas Teisės departamento pastabų, komitetas jas įvertino ir visoms pritarė. Galime pritarti? Ačiū, pritarta. Dėl 16 straipsnio pastabų nėra, galime pritarti? Pritarta. Dėl 17 straipsnio – viena Teisės departamento pastaba, komitetas jai pritarė. Galime pritarti? Pritarta. Dėl 18 straipsnio viena pastaba, taip pat pritaria. Galime pritarti? Pritarta. Dėl 19 straipsnio taip pat viena. Galime pritarti? Pritarta. Dėl 20 straipsnio yra taip pat viena pastaba. Ar galime jai pritarti? Pritarta. Dėl 21, 22 straipsnių nėra pastabų, pritariame.

Dėl 23 straipsnio yra trys Teisės departamento pastabos, komitetas joms pritarė. Galime visoms pritarti? Pritarta. Dėl 24 straipsnio – dvi. Komitetas pritarė abiems. Galime pritarti? Pritarta. Dėl 25 straipsnio yra viena pastaba. Komitetas irgi jai pritarė. Galime pritarti 25 straipsniui? Pritarta. Dėl 26 straipsnio pastabų nėra. Ar galime pritarti? Pritarta. Dėl 27 straipsnio ir naujos redakcijos 2 straipsnio yra Teisės departamento dvi pastabos, abiem komitetas pritarė. Galime pritarti šiems straipsniams? Ačiū, pritarta bendru sutarimu.

Dabar dėl viso įstatymo projekto prieš yra norintis kalbėti V. Semeška. Prašau.

V. SEMEŠKA (*TS-LKDF*). Gerbiamasis posėdžio pirmininke, gerbiami kolegos, iš principo čia šiandien yra diskusija tiktai dėl Vietos savivaldos įstatymo pakeitimų. Esmė yra ta, kad mes silpniname demokratiją savivaldybėse, tai yra atimame iš savivaldybės tarybų dar vieną galimybę – teisę kontroliuoti, pateikus per posėdį svarstyti savivaldybės biudžetinių įstaigų struktūrą, darbo užmokesčio fondo tvirtinimą, didžiausio leistino valstybės tarnautojų ir darbuotojų, dirbančių pagal sutartis, pareigybių skaičiaus savivaldybėse, biudžetinėse įstaigose nustatymą. Ką tai reiškia? Dabar vienasmeniškai realiai meras su administracijos direktoriumi įgaus dar daugiau įgaliojimų, o savivaldybės tarybos iš principo gaus tik atlyginimą ir susirinks kartą per mėnesį.

Buvo puikus pono K. Vilkausko, kolegos K. Vilkausko pasiūlymas bent jau paviešinti tarybos posėdį, bent jau diskutuoti. Vėlgi VVSK smaugia demokratiją ir ponas R. Juška lygiai taip pat yra demokratijos priešas, drąsiai galėčiau įvardinti… (*Balsai salėje*) …nes atima iš savivaldybių tarybų jų funkcijas. Kam tuomet renkame savivaldybės tarybas? Tik tam, kad atlyginimus gautų savivaldybės tarybos nariai, ar jie ir spręstų tam tikras problemas: didinti pareigybių skaičių, mažinti, keisti struktūras savivaldoje ar nekeisti? Dabar vėlgi viską į vienas rankas. Tai sveikinu, ponas Juška, jūs padirbėjote, kad savivaldoje demokratijos liktų kiek įmanoma mažiau. Ačiū.

PIRMININKAS. Taip, aš suteiksiu, be abejo, R. Juškai replikos teisę, gal tiktai po R. Žemaitaičio motyvų už. Prašau.

R. ŽEMAITAITIS (*MSNG*). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Tegyvuoja *Troikos* teismas! – taip pasakė V. Semeška. Tai, matyt, vis dėlto tas tėvų ugdymas, Rytų Vokietijos pavardžių ir įvairiausių tarnybų keitimas duoda savo poveikį bet kokiu atveju vaikų ir žmonių mąstymui. Iš tiesų labai keista yra, kad koalicijos partneriai (premjerė ką tik stovėdama per šoninį mikrofoną aiškiai išreiškė poziciją, palaikydama šitą įstatymo projektą) dabar išvadina gerbiamą R. Jušką, komiteto pirmininką, kaip didžiausią blogybę, kaip velnią, kaip šėtoną ir kaip kažkokį nusikaltėlį.

Tai iš tiesų man toks kyla klausimas: ar jūs, valdančioji dauguma, vis dar renkatės ir tą pačią pypkę rūkote, kur Laisvės partija duoda? Ar jūs tenai suvokiate, ką jūs darote? Valdančiajai daugumai išeiti į plenarinių posėdžių salę ir dėl tokio įstatymo taškytis tokiais kaltinimais koalicijos partneriams – ir ne bet kokiam Seimo nariui, o komiteto pirmininkui, tai mažų mažiausiai yra kvaila, daugių daugiausiai idiotiška. Tai tiesiog prisitaikykite kažkokį sau pavadinimą, gerbiamas Semeška. (*Balsai salėje: „Gėda!“*)

PIRMININKAS. Taip, aš R. Juškai duodu žodį. Prašau.

R. JUŠKA (*LSF*). Aš tiesiog norėčiau paaiškinti ir priminti, kad komitetas vienbalsiai sutarė ir pritarė tiek Valstybės tarnybos įstatymo paketui, tiek šitam valdysenos paketui, kurį šiandien priimame. Atkreipiu dėmesį visiškai nesusigaudančių dėl etatų skaičiaus ir jo tvirtinimo: tai, kad mes valdysenos paketu sudarome sąlygas vadovams spręsti darbo užmokesčio paskirstymų fon-

dą; tai, kad nustatytų etatų skaičių, ir dabar staiga suabejojome, dar nepriėmę įstatymo, jo galimybėmis ir kad įstatymas veiks, norime tokiais žodžiais pakeisti ar turėti įtaką, kad savivaldybių tarybos nustatytų etatų skaičių. Pažeidžiamas pats principas. Kokio velnio tuomet reikalingas tas administracijos vadovas būti atsakingu už mokos fondą? Kodėl jis atsakingas už etatų skaičių?

Dabar dėl tarybų. Ar jūs, buvę tarybose, suvokiate, kad tarybos narių teisė tvirtinant savivaldybės biudžetą – gauti etatų skaičių iš vadovų, mokos fondą nustatyti, jeigu administracijos direktorius, pavyzdžiui, jums teiks 150 etatų, tarybos narių teisė nustatyti 140, 130, jūs galite paprašyti dėl etatų skaičiaus, jūs balsuosite dėl to. Dabar tai apeinant apkaltinti visus kaip demokratijos priešininkus, tai apkaltinkite ir savo kolegas, kurie komitete balsavo.

PIRMININKAS. Gerbiamieji kolegos, aš norėčiau paprašyti jūsų visų, kad replikos įvyktų po balsavimo. R. Juškai aš daviau žodį dėl to, kad jis buvo paminėtas. Prašau grįžti dabar prie motyvų. Išsakysime motyvus, vėliau įvyks balsavimas, visos replikos bus galimos. Balsavimas prasideda 14 val. 30 min., jau labai greitai.

Dabar aš suteikiu žodį E. Pupiniui, jis balsuos už. Prašau.

E. PUPINIS (*TS-LKDF*). Ačiū. Gerbiami kolegos, turbūt tenka sutikti, kad keičiasi visa valstybės tarnybos filosofija suteikiant vadovams didesnes galimybes. Bet tai nereiškia, kad tarybos turėtų būti užmirštos. Jeigu imtume senesnių kadencijų patirtį, kuomet tvirtindavome tarybų struktūrą, tai iš tikrųjų vis tiek spręsdavo dauguma. Šiuo atveju nematau tokios didelės problemos, nes dauguma vis tiek turės derinti su savo meru arba su administracijos direktoriumi, kalbėtis, vis tiek bus svarstoma, administracijos direktorius yra asmeninio pasitikėjimo, tai tiesiogiai atsakingas merui, šiuo atveju tu niekur nuo to nepabėgsi.

Savaime suprantama, turbūt galėtų būti įrašytas koks nors punktas dėl informavimo, kad nebūtų kokių nors kalbų. Žinote, aš tikiu, kad tai bus įgyvendinta, kaip ir buvo pasakyta. Vis tiek biudžetą skirstys taryba, mokos fondą matys, visas eilutes matys, matys, kiek kinta dėl darbo užmokesčio ir kitų dalykų. Šiuo atveju taip pat galima paprašyti, kad būtų išsamiai papasakota, kaip tos struktūros keičiasi. Ne paslaptis, kad administracijų direktoriai, apskritai valstybės tarnyba keičiama tam, kad nustačius atsakomybę būtų struktūriškai tvarkoma ir visa valstybės tarnyba, ir visa savivalda. Šiuo atveju, savaime suprantama, administracijos direktorius bus tas, kuris prisiims atsakomybę. Galbūt suteikti jam teisę koreguoti pačią struktūrą nėra tam tikras blogis. Aš nesakau, kad pakeis iš esmės visus demokratinius principus savivaldybės taryboje, bet link to ėjome, iš tikrųjų mes ėjome link to, kad meras taptų tvirtesnis, kad valstybės institucijose ir įstaigose vadovai būtų tvirtesni, turėtų tam tikrus svertus, kuriais galėtų veikti visą savo struktūrą ir visą ekonominę veiklą.

PIRMININKAS. Ačiū. R. Šarknickas – už.

R. ŠARKNICKAS (*LVŽSF*). Ačiū, posėdžio pirmininke, už suteiktą žodį. Taip, ką tik gerbiamas R. Juška ir pristatė, ir aiškiai papasakojo. Tie, kurie dirbo, buvo tarybos nariais, turbūt supranta visą esmę, kaip veikia visa administracija. Metų gale būna metinė ataskaita arba pristatomas biudžetas, tu gali sutikti, gali nesutikti, nepritarti tam etatų skaičiui ir panašiai. Čia viskas aiškiai yra sudėliota. Leiskime dirbti tiems žmonėms, kurie atsakingi už administracinį darbą, už viso kolektyvo darbą. Kviečiu balsuoti už. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkui. Dėl vedimo tvarkos – D. Griškevičius. Prašau.

D. GRIŠKEVIČIUS (*DFVL*). Dėkoju, posėdžio pirmininke. Čia, tribūnoje, neseniai, na, ne tribūnoje, bet iš salės nuskambėjo tikrai neetiški žodžiai pirmininko atžvilgiu. Aš manau, Vilius galėtų įvertinti ir galbūt tiesiog atsiprašyti pirmininko. Palaukite, aš nebaigiau savo minties. Aš tiesiog siūlau jums atsiprašyti.

Antras dalykas. Jeigu jūs jau taip kovojate prieš tą baisųjį čia stovintį hegemoną, tai tiesiog primenu, kad Valstybės valdymo ir savivaldybių komitetas vienbalsiai tam klausimui pritarė. Tame komitete yra, atrodo, keturi ar penki Konservatorių partijos nariai. Nesusipainiokite, kur yra kas, – opozicija, dauguma. Sakau, įvertinkite tai ir kitą kartą tokių pareiškimų reikėtų vengti tiesiog gerbiant vienam kitą.

PIRMININKAS. Kolegos, kuo labiau vieni kitus minėsime, tuo ilgiau tęsis, bet aš turiu suteikti žodį V. Semeškai.

V. SEMEŠKA (*TS-LKDF*). Dėkoju, pirmininke. Nežinau, už ką aš čia turėčiau atsiprašyti. Kad pavadinau demokratijos priešu? Manau, kad galbūt ir visiškai teisingai pasakiau, kadangi prisiminkime ir Vyriausiosios tarnybinės etikos komisijos atvejį, kuomet Prezidentui reikėjo dėti veto, kai šitas ponas iš komiteto su visu komitetu norėjo, kad Vyriausioji tarnybinės etikos komisija nebetirtų merų viešųjų ir privačių interesų. Visa laimė, kad Prezidentas sustabdė. Čia, beje, labai panašus atvejis, kuomet mes silpniname demokratiją tarybose, ir labai gaila, kad savivaldos demokratija nuo to nukentės. Ačiū.

PIRMININKAS. Netrukus balsuosime, išsiaiškinsime, kaip bus su šiuo įstatymu ir turbūt demokratija.

14.20 val.

Viešųjų įstaigų įstatymo Nr. I-1428 pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2835(3)VK (*priėmimas*)

Darbotvarkės 2-7.2 klausimas – Viešųjų įstaigų įstatymo pakeitimo projektas. Priėmimas pastraipsniui. Dėl 1 straipsnio yra keletas pastabų. Galime pritarti? Pritarta. Dėl 2 straipsnio nėra pastabų. Galime pritarti? Pritarta. Dėl 3 straipsnio Teisės departamento pastaba, komitetas pritaria. Galime pritarti? Pritarta. Dėl 4 straipsnio pastabų nėra. Galime pritarti? Pritarta. Dėl 5 straipsnio pritarė Teisės departamento pastabai iš dalies. Galime pritarti 5 straipsniui? Pritarta.

Dėl 6 straipsnio yra Teisės departamento pastaba. Komitetas nepritaria. Jeigu pirmininkas norėtų reaguoti…

R. JUŠKA (*LSF*). (…) nepritarti, nes šiuos dokumentus priima skirtingi subjektai, o sprendimas dėl įsteigimo negali būti prilyginamas steigimo aktui.

PIRMININKAS. Tvarka. Ar galime 6 straipsniui pritarti? Pritarta. Dėl 7 straipsnio yra viena pastaba, jai pritaria. Galime pritarti? Pritarta. Dėl 8 straipsnio yra keletas pastabų. Komitetas pritarė arba pritarė iš dalies. Vienai nepritarė, bet aš siūlau jau nebesustoti ir pritarti 8 straipsniui. Galime? Ačiū, pritarta. Dėl 9 straipsnio taip pat yra Teisės departamento pastabų, joms pritarė arba pritarė iš dalies. Galime pritarti? Pritarta. Dėl 10 straipsnio pastabų nėra. Galime pritarti? Pritarta.

Dėl 11 straipsnio yra keletas pastabų, komitetas nepritarė. Aš čia matau, kad labiau redakciniai pakeitimai, nebent komiteto pirmininkas norėtų kažką plačiau pasakyti?

R. JUŠKA (*LSF*). Komitetas tikslina visas įstatymo nuostatas, kuriose gali būti numatyti keli kolegialūs valdymo organai, ir numato, kad gali būti tik vienas.

PIRMININKAS. Tvarka. Ar 11 straipsniui galime pritarti? Ačiū, pritarta bendru sutarimu. Dėl 12 straipsnio taip pat yra keletas pastabų. Kaip matau, komitetas pritarė arba pritarė iš dalies. Ar galime šiam straipsniui pritarti? Ačiū, pritarta. Taip pat dėl 13 straipsnio dabar – teisingai, čia nepametu numeracijos? – dėl 13 straipsnio. Dėl 14 straipsnio pastabų nėra. Pritarta. Dėl 15 straipsnio yra Teisės departamento pastaba. Komitetas pritarė. Galime pritarti? Pritarta. Dėl 16 straipsnio taip pat yra keletas pastabų, joms komitetas pritarė. Galime pritarti? Pritarta. Dėl 17 straipsnio, 18 straipsnio pastabų nėra. Galime pritarti? Pritarta. Dėl 19 straipsnio yra Teisės departamento pastaba. Jai komitetas pritarė. Galima pritarti? Pritarta. Dėl 20 straipsnio yra pastabų. Komitetas pritarė. Galime pritarti? Pritarta.

Dėl 21 straipsnio pastabų nėra. Galime pritarti? Pritarta. Dėl 22 straipsnio Teisės departamentas teikė taip pat pasiūlymus. Komitetas pritarė iš dalies. Galime pritarti? Pritarta. Dėl 23 traipsnio, 24 straipsnio pastabų nėra. Galime pritarti? Pritarta. Dėl 25 straipsnio yra pastabų, kurioms komitetas pritarė iš dalies arba pritarė. Galime joms pritarti? Pritarta. Dėl 26 straipsnio taip pat yra keletas pastabų, komitetas jas apsvarstė. Galime pritarti? Pritarta. Dėl 27 straipsnio taip pat Teisės departamentas siūlė keletą pastabų. Komitetas joms visoms pritarė. Galime pritarti? Pritarta. Dėl 28 straipsnio yra dvi pastabos. Komitetas pritaria. Galime pritarti? Pritarta.

Dėl 29 straipsnio ir dėl naujos įstatymo įsigaliojimo redakcijos 2 straipsnio yra Teisės departamento pastabų, komitetas joms pritarė. Galime pritarti? Pritarta. Dėl 3 straipsnio yra viena pastaba, komitetas jai pritarė. Galime pritarti? Ačiū, pritarta bendru sutarimu.

Dėl motyvų nėra norinčių kalbėti. Balsuosime balsuoti numatytu laiku.

14.25 val.

Viešojo administravimo įstatymo Nr. VIII-1234 1, 2, 3, 4, 5, 7, 8, 9, 11, 14, 19, 20, 23, 25 ir 30 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2836(2)VK (*priėmimas*)

Darbotvarkės 2-7.3 klausimas – Viešojo administravimo įstatymo daugelio straipsnių pakeitimo įstatymo projektas. Priėmimas pastraipsniui. Dėl straipsnių nuo 1 iki 4 pastabų nėra. Galime jiems pritarti? Pritarta. Dėl 5 straipsnio yra viena Teisės departamento pastaba. Komitetas jai pritarė. Galime pritarti? Pritarta. Dėl straipsnių nuo 6 iki 16 pastabų nėra. Galime jiems pritarti? Ačiū, pritarta bendru sutarimu. Dėl motyvų nėra norinčių kalbėti. Apsispręsime balsuoti numatytu laiku.

14.25 val.

Vyriausybės įstatymo Nr. I-464 5, 13, 22, 26, 28^1, 29, 29^1, 30, 30^1, 30^2, 31, 31^1, 32 ir 45 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2837(2)VK (*priėmimas*)

Darbotvarkės 2-7.4 klausimas – Vyriausybės įstatymo daugelio straipsnių pakeitimo įstatymo projektas. Priėmimas pastraipsniui. Dėl straipsnių nuo 1 iki 15 pastabų, pasiūlymų nėra. Galime jiems pritarti bendru sutarimu? Ačiū, pritarta bendru sutarimu. Dėl Vyriausybės įstatymo nėra norinčių šnekėti. Balsuosime dėl jo balsuoti numatytu laiku.

14.26 val.

Biudžeto sandaros įstatymo Nr. I-430 4, 5, 6, 18, 19, 21, 26, 39 straipsnių pakeitimo ir 10^1 straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymo projektas Nr. XIVP-2838(2)VK (*priėmimas*)

Darbotvarkės 2-7.5 klausimas – Biudžeto sandaros įstatymo daugelio straipsnių pakeitimo įstatymo projektas. Priėmimas pastraipsniui. Dėl straipsnių nuo 1 iki 11 pastabų, pasiūlymų nėra. Galime jiems pritarti bendru sutarimu? Ačiū, pritarta. Dėl viso projekto nėra norinčių kalbėti. Balsuosime kiek vėliau.

14.26 val.

Vietos savivaldos įstatymo Nr. I-533 6, 15, 18, 21, 25, 27, 29, 33, 34, 38, 39, 43, 55, 60 ir 68 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2839(2)VK (*priėmimas*)

Darbotvarkės 2-7.6 klausimas – Vietos savivaldos įstatymo daugelio straipsnių pakeitimo įstatymo projektas. Priėmimas pastraipsniui. Dėl 1 straipsnio nėra pastabų. Galime jam pritarti? Pritarta. Dėl 2 straipsnio yra Seimo nario K. Vilkausko pasiūlymas, jam komitetas nepritarė. Aš tik pasitikslinsiu, dar nėra balsavimo intervalas, ar, kolega, siūlysite dėl jo balsuoti? Siūlysite balsuoti, supratau. Tai reikės apsispręsti per balsavimo intervalą dėl šio pasiūlymo. Tada šiek tiek vėliau aš siūlyčiau tai padaryti, kai pradėsime balsavimo intervalą. Atidedame šitą klausimą.

14.27 val.

Sveikatos priežiūros įstaigų įstatymo Nr. I-1367 10 ir 15^2 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2840(2)VK (*priėmimas*)

Dabar darbotvarkės 2-7.7 klausimas – Sveikatos priežiūros įstaigų įstatymo projekto priėmimas. Priėmimas pastraipsniui. Dėl straipsnių nuo 1 iki 4 pastabų nėra. Galime jiems pritarti bendru sutarimu? Ačiū, pritarta. Dėl viso nėra norinčių kalbėti. Balsuosime balsuoti numatytu laiku.

14.27 val.

Administracinių bylų teisenos įstatymo Nr. VIII-1029 17 ir 110 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2841(2)VK (*priėmimas*)

Darbotvarkės 2-7.8 klausimas – Administracinių bylų teisenos įstatymas. Priėmimas pastraipsniui. Dėl straipsnių nuo 1 iki 3 pastabų, pasiūlymų nėra. Galime jiems pritarti bendru sutarimu? Ačiū, pritarta. Dėl motyvų nėra norinčių kalbėti. Apsispręsime balsuoti numatytu laiku.

14.28 val.

Civilinį procesą reglamentuojančių Europos Sąjungos ir tarptautinės teisės aktų įgyvendinimo įstatymo Nr. X-1809 31^5 ir 31^9 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2842(2)VK (*priėmimas*)

Darbotvarkės 2-7.9 klausimas – Civilinį procesą reglamentuojančių Europos Sąjungos ir tarptautinės teisės aktų įgyvendinimo įstatymo projektas. Priėmimas pastraipsniui. Dėl straipsnių nuo 1 iki 3 pastabų, pasiūlymų nėra. Galime jiems pritarti bendru sutarimu? Ačiū, pritarta. Dėl motyvų nėra norinčių kalbėti. Balsuosime vėliau.

14.28 val.

Koncesijų įstatymo Nr. I-1510 58, 62 ir 65 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2843(2)VK (*priėmimas*)

Darbotvarkės 2-7.10 klausimas – Koncesijų įstatymo keleto straipsnių pakeitimas. Priėmimas pastraipsniui. Dėl straipsnių nuo 1 iki 4 pasiūlymų nėra. Galime jiems pritarti bendru sutarimu? Ačiū, pritarta. Dėl motyvų nėra norinčių kalbėti. Balsuosime vėliau.

14.28 val.

Oficialiosios statistikos ir valstybės duomenų valdysenos įstatymo Nr. I-270 9, 20, 21 ir 25 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2844(2)VK (*priėmimas*)

Darbotvarkės 2-7.11 klausimas – Oficialiosios statistikos ir valstybės duomenų valdysenos įstatymo keleto straipsnių pakeitimo įstatymo projektas. Dėl straipsnių nuo 1 iki 5 pastabų, pasiūlymų nėra. Galime jiems pritarti bendru sutarimu? Ačiū, pritarta. Dėl motyvų nėra norinčių kalbėti. Balsuosime vėliau.

14.28 val.

Pirkimų, atliekamų vandentvarkos, energetikos, transporto ar pašto paslaugų srities perkančiųjų subjektų, įstatymo Nr. XIII-328 68 ir 104 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2845(2)VK (*priėmimas*)

Darbotvarkės 2-7.12 klausimas – Pirkimų, atliekamų vandentvarkos, energetikos, transporto ar pašto paslaugų srities perkančiųjų subjektų, įstatymo pakeitimas. Priėmimas pastraipsniui. Dėl straipsnių nuo 1 iki 3 pastabų, pasiūlymų nėra. Galime jiems pritarti bendru sutarimu? Ačiū, pritarta. Dėl motyvų nėra norinčių kalbėti. Balsuosime vėliau.

14.29 val.

Teisės gauti informaciją ir duomenų pakartotinio naudojimo įstatymo Nr. VIII-1524 1, 2 ir 5 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2846(2)VK (*priėmimas*)

Darbotvarkės 2-7.13 klausimas – Teisės gauti informaciją ir duomenų pakartotinio naudojimo įstatymo pakeitimas. Priėmimas pastraipsniui. Dėl straipsnių nuo 1 iki 4 pastabų nėra. Galime jiems pritarti bendru sutarimu? Ačiū, pritarta. Dėl motyvų nėra norinčių kalbėti. Balsuosime vėliau.

14.29 val.

Viešųjų pirkimų įstatymo Nr. I-1491 2, 5, 25, 26, 46, 58, 76, 93 ir 98 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2847(2)VK (*priėmimas*)

Darbotvarkės 2-7.14 klausimas – Viešųjų pirkimų įstatymo keleto straipsnių pakeitimo įstatymo projektas. Dėl 1 straipsnio pastabų, pasiūlymų nėra. Dėl 2 straipsnio yra Teisės departamento pastaba, jai pritarta. Galime pritarti šiems, ir 1, ir 2, straipsniams? Galime pritarti. Dėl straipsnių nuo 3 iki 10 pastabų nėra. Galime jiems pritarti bendru sutarimu? Ačiū, pritarta. Dėl viso nėra norinčių kalbėti. Balsuosime kiek vėliau.

14.30 val.

Strateginio valdymo įstatymo Nr. XIII-3096 3 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2848(2)VK (*priėmimas*)

Darbotvarkės 2-7.15 klausimas – Strateginio valdymo įstatymo 3 straipsnio pakeitimo įstatymas. Iš dviejų straipsnių. Priėmimas pastraipsniui. Dėl jų abiejų pastabų nėra. Galime pritarti bendru sutarimu? Ačiū, pritarta. Dėl viso nėra norinčių kalbėti. Balsuosime tuoj pat.

14.30 val.

Civilinio kodekso 2.104 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2849(2)VK (*priėmimas*)

Darbotvarkės 2-7.16 klausimas – Civilinio kodekso vieno straipsnio pakeitimo įstatymo projektas. Iš dviejų straipsnių. Dėl jų pastabų nėra. Galime pritarti bendru sutarimu? Ačiū, pritarta. Dėl viso nėra norinčių kalbėti. Balsuosime vėliau.

14.30 val.

Profesinio mokymo įstatymo Nr. VIII-450 17 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2850(2)VK (*priėmimas*)

Darbotvarkės 2-7.17 klausimas – Profesinio mokymo įstatymo 17 straipsnio pakeitimo įstatymas. Iš dviejų straipsnių. Pastabų ir pasiūlymų nėra. Ar galime pritarti bendru sutarimu? Galime. Dėl motyvų nėra norinčių kalbėti. Balsuosime tuoj pat, pabaigę visus paketo įstatymus.

14.31 val.

Valstybės tarnybos įstatymo Nr. VIII-1316 pakeitimo įstatymo Nr. XIV-1985 1 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2851(2)VK (*priėmimas*)

Darbotvarkės 2-7.18 klausimas – Valstybės tarnybos įstatymo 1 straipsnio pakeitimas. Vienas straipsnis. Ar galime jam pritarti bendru sutarimu? Ačiū, pritarta. Dėl motyvų nėra norinčių kalbėti. Tuoj pat ir apsispręsime.

14.31 val.

Viešųjų ir privačių interesų derinimo įstatymo Nr. VIII-371 4 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2852(2)VK (*priėmimas*)

Darbotvarkės 2-7.19 klausimas – Viešųjų ir privačių interesų derinimo įstatymo 4 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas. Iš trijų straipsnių. Pastabų ir pasiūlymų nėra. Galime pritarti bendru sutarimu? Ačiū, pritarta. Dėl viso nėra norinčių kalbėti. Apsispręsime tuoj pat.

14.31 val.

Darbo kodekso 33, 147 ir 210 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2853(2)VK (*priėmimas*)

Darbotvarkės 2-7.20 klausimas – Darbo kodekso trijų straipsnių pakeitimo įstatymo projektas. Priėmimas pastraipsniui. Projektas iš penkių straipsnių, dėl jų pastabų, pasiūlymų nėra. Ar galime pritarti bendru sutarimu? Ačiū, pritarta. Dėl viso nėra norinčių kalbėti. Apsispręsime dėl balsavimo tuoj pat.

14.31 val.

Valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymo Nr. VIII-729 22 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3202(2) (*priėmimas*)

Ir paskutinis iš paketo yra darbotvarkės 2-7.21 klausimas – Valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymo 22 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas. Iš dviejų straipsnių. Galime jiems pritarti bendru sutarimu? Ačiū, pritarta. Dėl viso projekto nėra norinčių kalbėti. Kviesiu tuoj pat balsuoti.

14.32 val.

Sodininkų bendrijų įstatymo Nr. IX-1934 16 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2998(2) (*priėmimo tęsinys*)

Mieli kolegos, dabar yra balsavimo intervalas. Aš manau, kad gal pradėkime nuo pradžių balsuoti, nuo pirmojo šio paketo… Atsiprašau, nuo darbotvarkės 2-4 klausimo, iš eilės, kuriuos apsvarstėme. Dėl Sodininkų bendrijų įstatymo 16 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto priėmimo tuoj pat balsuosime. Kviečiu į savo vietas mielus kolegas. Kviečiu užkurti balsavimo mašiną. Galime ir greitai, manau, visi vietoje esame. Reikės greitai balsuoti, būkite pasiruošę. Balsuojame dėl Sodininkų bendrijų įstatymo 16 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2998(2) priėmimo.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 112: už – 111, prieš nėra, susilaikė 1. Įstatymas yra priimtas. (*Gongas*)

14.33 val.

Administracinių nusižengimų kodekso 29, 212, 589 straipsnių pakeitimo ir Kodekso papildymo 188^4 straipsniu įstatymo Nr. XIV-1949 4 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3033(2) (*priėmimo tęsinys*)

Kviečiu balsuoti dėl darbotvarkės 2-5 klausimo – Administracinių nusižengimų kodekso kai kurių straipsnių pakeitimo ir papildymo projekto Nr. XIVP-3033(2) priėmimo.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 112: už – 111, prieš nėra, susilaikė 1. Įstatymas yra priimtas. (*Gongas*)

14.33 val.

Pilietybės įstatymo Nr. XI-1196 45 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2943(2) (*priėmimo tęsinys*)

Darbotvarkės 2-6 klausimas – Pilietybės įstatymo 45 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2943(2) priėmimas. Kviečiu balsuoti.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 111: už – 107, prieš nėra, susilaikė 4. Įstatymas yra priimtas. (*Gongas*)

14.34 val.

Biudžetinių įstaigų įstatymo Nr. I-1113 pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2834(2)VK (*priėmimo tęsinys*)

Kviečiu balsuoti dėl darbotvarkės 2-7.1 klausimo – Biudžetinių įstaigų įstatymo pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2834(2) priėmimo.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 113: už – 101, prieš nėra, susilaikė 12. Įstatymas priimtas. (*Gongas*)

14.34 val.

Viešųjų įstaigų įstatymo Nr. I-1428 pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2835(3)VK (*priėmimo tęsinys*)

Darbotvarkės 2-7.2 klausimas – Viešųjų įstaigų įstatymo pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2835 priėmimas. Antroji redakcija. Atsiprašau, trečioji redakcija.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 114: už – 109, prieš nebuvo, susilaikė 5. Įstatymas priimtas. (*Gongas*)

14.35 val.

Viešojo administravimo įstatymo Nr. VIII-1234 1, 2, 3, 4, 5, 7, 8, 9, 11, 14, 19, 20, 23, 25 ir 30 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2836(2)VK (*priėmimo tęsinys*)

Darbotvarkės 2-7.3 klausimas – Viešojo administravimo įstatymo daugelio straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2836(2). Priėmimas. Kviečiu balsuoti.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 116: už – 111, prieš nebuvo, susilaikė 5. Įstatymas yra priimtas. (*Gongas*)

14.35 val.

Vyriausybės įstatymo Nr. I-464 5, 13, 22, 26, 28^1, 29, 29^1, 30, 30^1, 30^2, 31, 31^1, 32 ir 45 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2837(2)VK (*priėmimo tęsinys*)

Darbotvarkės 2-7.4 klausimas – Vyriausybės įstatymo kai kurių straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2837(2). Kviečiu apsispręsti.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 117: už – 112, prieš nebuvo, susilaikė 5. Įstatymas priimtas. (*Gongas*)

14.36 val.

Biudžeto sandaros įstatymo Nr. I-430 4, 5, 6, 18, 19, 21, 26, 39 straipsnių pakeitimo ir 10^1 straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymo projektas Nr. XIVP-2838(2)VK (*priėmimo tęsinys*)

Darbotvarkės 2-7.5 klausimas – Biudžeto sandaros įstatymo kelių straipsnių pakeitimo ir straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymo projektas Nr. XIVP-2838(2). Priėmimas. Kviečiu apsispręsti.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 115: už – 110, prieš nebuvo, susilaikė 5. Įstatymas priimtas. (*Gongas*)

14.36 val.

Vietos savivaldos įstatymo Nr. I-533 6, 15, 18, 21, 25, 27, 29, 33, 34, 38, 39, 43, 55, 60 ir 68 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2839(2)VK (*priėmimo tęsinys*)

Dabar spręsime dėl darbotvarkės 2-7.6 klausimo. Kviesčiau pirmininką grįžti į tribūną. Yra vienas pasiūlymas dėl 2 straipsnio, jį pristatys Seimo narys K. Vilkauskas. Prašau pristatyti siūlymą.

K. VILKAUSKAS (*LSDPF*). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Čia tas pasiūlymas, kuris šiandien sulaukė daug skambių žodžių ir emocijų. Tai yra paprastas pasiūlymas, siūloma, kad būtų teikiama mero informacija savivaldybės tarybai dėl valstybės tarnautojų ir darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis, pareigybių skaičiaus ir lėšų, skirtų darbo užmokesčiui, ir išklausyti reglamento nustatyta tvarka. Tai yra pateikiama savivaldybės tarybai informacija, nors šiuos klausimus sprendžia meras su administracijos direktoriumi. Prašau palaikymo. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkoju. Ar galime? Ar būtų 29 palaikantys šio siūlymo svarstymą? Kviečiu tada apsispręsti, ar yra 29 palaikantys, kad svarstytume K. Vilkausko ką tik pristatytą siūlymą. Tie, kurie esate už svarstymą, balsuokite už.

Taip. Balsavo 72, už – 51, tai 29 yra. Prašau pristatyti komiteto poziciją šiuo klausimu.

R. JUŠKA (*LSF*). Komiteto nuomonė – nepritarti. Komiteto argumentai. Aš teikėjams pasiūlyčiau: tą patį straipsnį reikėjo paskaityti ne tik iki 9 punkto, bet iki 16. Ir kas buvo minėta teikiant ir svarstant komitete, kad taip jūs siaurinate galimybes.

Išimtinė savivaldybės tarybos kompetencija vykdyti juridinių asmenų, kurių dalyviai yra savivaldybėje, priežiūrą yra nustatyta Vietos savivaldos įstatymo 15 straipsnio 2 dalies 16 punkte, o jūs kalbate apie 9 punktą. Tą patį straipsnį reikėjo tik iki galo perskaityti.

„Įstatymas suteikia savivaldybės tarybai teisę vykdyti visų juridinių asmenų, taip pat ir biudžetinių įstaigų, kurių dalyviai yra savivaldybėje, priežiūrą savivaldybės tarybos pasirinkta forma. Įstatymas šios priežiūros vykdymo neturi riboti, nustatydamas tik mero teikiamos informacijos išklausymą kaip vieną iš vykdomos priežiūros priemonių. Savivaldybių tarybos turi teisę turėti nevaržomai jų nustatytais būdais, apimtimi, forma ar terminais gauti visą reikalingą informaciją apie savivaldybės biudžetinių įstaigų veiklą ir šios veiklos organizavimą, įskaitant ir lėšų, skirtų darbo užmokesčiui, naudojimą.“

Kalbėdami taip garsiai apie demokratiją, šiuo siūlymu jūs norite ją suvaržyti, todėl komitetas nepritarė ir pasilieka prie galiojančios redakcijos.

PIRMININKAS. Dėkoju. Dėl motyvų dėl šio pasiūlymo už kalbės V. Semeška. Prašau.

V. SEMEŠKA (*TS-LKDF*). Dėkoju, pone posėdžio pirmininke. Na, tikrai nėra perteklinis dalykas. Jeigu jau mes iš savivaldybės tarybų atėmėme jų išimtinę teisę, tai bent jau paviešintų, kuomet perdavė visas teises merui ir jo paskirtam administracijos direktoriui dėl biudžetinių įstaigų struktūros, darbo užmokesčio fondo tvirtinimo, didžiausio leistino valstybės tarnautojų ir darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis, pareigybių skaičiaus savivaldybės biudžetinėse įstaigose nustatymo, tai jeigu jau perduodame į vienas rankas, tai bent jau būtų pareiga paviešinti tai savivaldybės tarybos posėdyje. Kodėl nepritarti šitam pasiūlymui, tikrai argumentų nėra, todėl kviečiu pritarti gerbiamo K. Vilkausko pasiūlymui.

PIRMININKAS. Dėkui, motyvai yra išsakyti. Kviečiu balsuoti. Kas pritaria K. Vilkausko siūlymui, balsuoja už, kas turi kitą nuomonę, balsuoja prieš arba susilaiko.

Balsavo 111: už – 36, prieš – 14, susilaikė 61. Pasiūlymui nėra pritarta. Ar galime 2 straipsniui pritarti bendru sutarimu? Balsuojame dėl 2 straipsnio. Ar pritariame 2 straipsniui tokiam, kaip dabar būtų suredaguota nepritarus siūlymui? Prašau.

Balsavo 114: už – 102, prieš – 1, susilaikė 11. 2 straipsniui pritarta.

Nuo 3 iki 16 straipsnio pastabų, pasiūlymų nėra. Galime jiems pritarti bendru sutarimu? Ačiū, pritarta bendru sutarimu. Dėl šio įstatymo projekto dėl motyvų prieš kalbės V. Semeška.

V. SEMEŠKA (*TS-LKDF*). Dėkoju, posėdžio pirmininke. Nekalbėsiu aš prieš, aš viską pasakiau, ką norėjau pasakyti. Labai ačiū.

PIRMININKAS. Labai ačiū. Balsuojame dėl šio įstatymo priėmimo. Vietos savivaldos įstatymo daugelio straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2839(2).

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 120: už – 106, prieš – 1, susilaikė 13. Įstatymas yra priimtas. (*Gongas*)

14.42 val.

Sveikatos priežiūros įstaigų įstatymo Nr. I-1367 10 ir 15[2] straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2840(2)VK (*priėmimo tęsinys*)

Darbotvarkės 2.7.7 klausimas – Sveikatos priežiūros įstaigų įstatymo dviejų straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2840(2). Priėmimas. Kviečiu balsuoti.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 117: už – 108, prieš nebuvo, susilaikė 9. Įstatymas yra priimtas. (*Gongas*)

14.42 val.

Administracinių bylų teisenos įstatymo Nr. VIII-1029 17 ir 110 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2841(2)VK (*priėmimo tęsinys*)

Balsuojame dėl darbotvarkės 2-7.8 klausimo – Administracinių bylų teisenos įstatymo projekto Nr. XIVP-2841 priėmimo.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 115: už – 110, prieš nebuvo, susilaikė 5. Įstatymas priimtas. (*Gongas*)

14.43 val.

Civilinį procesą reglamentuojančių Europos Sąjungos ir tarptautinės teisės aktų įgyvendinimo įstatymo Nr. X-1809 31^5 ir 31^9 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2842(2)VK (*priėmimo tęsinys*)

Balsuojame dėl darbotvarkės 2-7.9 klausimo – Civilinį procesą reglamentuojančių Europos Sąjungos ir tarptautinės teisės aktų įgyvendinimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2842 priėmimo. Kviečiu balsuoti.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 112: už – 109, prieš nebuvo, susilaikė 3. Įstatymas yra priimtas. (*Gongas*)

14.43 val.

Koncesijų įstatymo Nr. I-1510 58, 62 ir 65 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2843(2)VK (*priėmimo tęsinys*)

Darbotvarkės 2-7.10 klausimas – Koncesijų įstatymo kelių straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2843. Kviečiu balsuoti dėl priėmimo.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 116: už – 113, prieš nebuvo, susilaikė 3. Įstatymas yra priimtas. (*Gongas*)

14.44 val.

Oficialiosios statistikos ir valstybės duomenų valdysenos įstatymo Nr. I-270 9, 20, 21 ir 25 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2844(2)VK (*priėmimo tęsinys*)

Darbotvarkės 2-7.11 klausimas – Oficialiosios statistikos ir valstybės duomenų valdysenos įstatymo keleto straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2844.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 108: už – 104, prieš nebuvo, susilaikė 4. Įstatymas yra priimtas. (*Gongas*)

14.44 val.

Pirkimų, atliekamų vandentvarkos, energetikos, transporto ar pašto paslaugų srities perkančiųjų subjektų, įstatymo Nr. XIII-328 68 ir 104 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2845(2)VK (*priėmimo tęsinys*)

Darbotvarkės 2-7.12 klausimas – Pirkimų, atliekamų vandentvarkos, energetikos ir kitų sričių perkančiųjų subjektų, įstatymo projektas Nr. XIVP-2845. Priėmimas. Kviečiu balsuoti.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 118: už – 114, prieš nebuvo, susilaikė 4. Įstatymas yra priimtas. (*Gongas*)

14.45 val.

Teisės gauti informaciją ir duomenų pakartotinio naudojimo įstatymo Nr. VIII-1524 1, 2 ir 5 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2846(2)VK (*priėmimo tęsinys*)

Darbotvarkės 2-7.13 klausimas – Teisės gauti informaciją ir duomenų pakartotinio naudojimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2846. Balsuojame dėl priėmimo.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 114, už – 110, prieš nebuvo, susilaikė 4. Įstatymas yra priimtas. (*Gongas*)

14.45 val.

Viešųjų pirkimų įstatymo Nr. I-1491 2, 5, 25, 26, 46, 58, 76, 93 ir 98 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2847(2)VK (*priėmimo tęsinys*)

Darbotvarkės 2-7.14 klausimas – Viešųjų pirkimų įstatymo kelių straipsnių pakeitimo projektas Nr. XIVP-2847(2).

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 115: už – 111, prieš – 1, susilaikė 3. Įstatymas yra priimtas. (*Gongas*)

14.45 val.

Strateginio valdymo įstatymo Nr. XIII-3096 3 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2848(2)VK (*priėmimo tęsinys*)

Darbotvarkės 2-7.15 klausimas – Strateginio valdymo įstatymo 3 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto priėmimas. Kviečiu balsuoti.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 118: už – 115, prieš nebuvo, susilaikė 3. Įstatymas yra priimtas. (*Gongas*)

14.46 val.

Civilinio kodekso 2.104 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2849(2)VK (*priėmimo tęsinys*)

Darbotvarkės 2-7.16 klausimas – Civilinio kodekso vieno straipsnio pakeitimo projektas. Kviečiu balsuoti dėl projekto Nr. XIVP-2849(2) priėmimo.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 115: už – 111, prieš nebuvo, susilaikė 4. Įstatymas yra priimtas. (*Gongas*)

14.46 val.

Profesinio mokymo įstatymo Nr. VIII-450 17 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2850(2)VK (*priėmimo tęsinys*)

Darbotvarkės 2-7.17 klausimas – Profesinio mokymo įstatymo 17 straipsnio pakeitimo projekto priėmimas Nr. XIVP-2850(2).

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 111: už – 107, prieš nebuvo, susilaikė 4. Įstatymas yra priimtas. (*Gongas*)

14.47 val.

Valstybės tarnybos įstatymo Nr. VIII-1316 pakeitimo įstatymo Nr. XIV-1985 1 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2851(2)VK (*priėmimo tęsinys*)

Darbotvarkės 2-7.18 klausimas – Valstybės tarnybos įstatymo pakeitimo projektas Nr. XIVP-2851(2). Balsuojame dėl priėmimo.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 116: už – 112, prieš nebuvo, susilaikė 4. Įstatymas yra priimtas. (*Gongas*)

14.47 val.

Viešųjų ir privačių interesų derinimo įstatymo Nr. VIII-371 4 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2852(2)VK (*priėmimo tęsinys*)

Darbotvarkės 2-7.19 klausimas – Viešųjų ir privačių interesų derinimo įstatymo 4 straipsnio pakeitimo projektas Nr. XIVP-2852.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 117: už – 113, prieš nebuvo, susilaikė 4. Įstatymas yra priimtas. (*Gongas*)

14.48 val.

Darbo kodekso 33, 147 ir 210 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2853(2)VK (*priėmimo tęsinys*)

Darbotvarkės 2-7.20 klausimas – Darbo kodekso kelių straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2853(2). Balsuokime dėl priėmimo.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 114: už – 110, prieš nebuvo, susilaikė 4. Įstatymas priimtas. (*Gongas*)

14.48 val.

Valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymo Nr. VIII-729 22 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3202(2) (*priėmimo tęsinys*)

Ir darbotvarkės 2-7.21 klausimas – Valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymo pakeitimo projekto Nr. XIVP-3202(2) priėmimas. Kviečiu balsuoti.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 117: už – 113, prieš nebuvo, susilaikė 4. Įstatymas yra priimtas. (*Gongas*) Sveikinimai! Visas įstatymų paketas yra priimtas. Galiu šiek tiek patylėti.

Seimo nutarimo „Dėl 2023 metų Laisvės premijų paskyrimo Petrui Plumpai ir Europos Parlamentui“ projektas. Aš matau, kad tiktai Seimo Pirmininkės nėra, tai šiek tiek mes šį praleisime.

14.49 val.

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos 2022 metų valstybės konsoliduotųjų ataskaitų rinkinio patvirtinimo“ projektas Nr. XIVP-3125(2) (*svarstymas ir priėmimas*)

Einame svarstyti darbotvarkės 2-10 klausimą – Seimo nutarimo „Dėl 2022 metų valstybės konsoliduotųjų ataskaitų rinkinio patvirtinimo“ projektą. Svarstymo stadija. Kviečiu Biudžeto ir finansų komiteto pranešėją M. Maldeikį pristatyti komiteto išvadą dėl nutarimo.

M. MALDEIKIS (*TS-LKDF*). Dėkoju, pirmininke. Biudžeto ir finansų komitetas pritarė minėtam pasiūlymui: 10 buvo už, 3 susilaikė. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkui. Kolegos, aš tiesiog dėl vedimo tvarkos. Manau, kad mes jau nespėsime iki 15 val. 10 min. dar dėl ko nors balsuoti, tai, aš sakyčiau, orientuokimės į kitą balsavimo intervalą, pagal darbotvarkę numatytą posėdžio pabaigoje.

Dabar visi komitetai taip pat turi pristatyti šį dokumentą. Kviečiu Aplinkos apsaugos komiteto pranešėją. Ruošiasi Ateities komitetas.

A. GEDVILIENĖ (*TS-LKDF*). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Aplinkos apsaugos komitetas Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos 2022 metų valstybės konsoliduotųjų ataskaitų rinkinio patvirtinimo“ projektą svarstė spalio 18 dieną. Jam buvo pritarta bendru sutarimu.

PIRMININKAS. Dėkoju. Kviečiu Ateities komiteto pirmininką R. Lopatą. Ruošiasi Audito komitetas, R. Budbergytė.

R. LOPATA (*LSF*). Ponios ir ponai, Ateities komitetas svarstė spalio 27 dieną. Nutarė pritarti. Balsavimo rezultatai: už – 11, prieš – 5, susilaikė 1.

PIRMININKAS. Dėkoju. Kviečiu R. Budbergytę. Ruošiasi Ekonomikos komiteto pranešėjas G. Paluckas.

R. BUDBERGYTĖ (*LSDPF*). Labai ačiū. Audito komitetas spalio 25 dieną posėdyje svarstė Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos 2022 metų valstybės konsoliduotųjų ataskaitų rinkinio patvirtinimo“ projektą Nr. XIVP-3125 ir priėmė sprendimą jam pritarti. Taip pat pasiūlė pagrindiniam komitetui jį tobulinti, atsižvelgiant į Audito komiteto pasiūlymą. Balsavimo rezultatai buvo vienbalsiai: už – 7.

Mūsų pasiūlymas buvo papildyti Seimo nutarimo projektą 2 straipsniu ir rekomenduoti Vyriausybei tęsti ir spartinti numatytų trūkstamų Valstybinės mokesčių inspekcijos mokesčių fondo apskaitai tvarkyti naudojamų Mokesčių apskaitos informacinės sistemos (MAIS) funkcinių specifikacijų, reikalingų šio fondo finansinėms ataskaitoms formuoti iš patvirtinto apskaitos registro, sukūrimą. Pagrindinis komitetas pritarė šiam mūsų siūlymui.

PIRMININKAS. Dėkoju. Kviečiu G. Palucką pristatyti Ekonomikos komiteto išvadą. Ruošiasi M. Lingė, Europos reikalų komitetas.

G. PALUCKAS (*LSDPF*). Ekonomikos komitetas svarstė Seimo nutarimo projektą ir pritarė jam bendru sutarimu.

PIRMININKAS. Dėkoju. Europos reikalų komiteto vardu M. Lingė turi pristatyti. Kviečiu į tribūną. Ruošiasi V. Juozapaitis – Kultūros komiteto išvada. Robertas turbūt.

M. LINGĖ (*TS-LKDF*). Europos reikalų komitetas lapkričio 10 dieną apsvarstė ataskaitas ir priėmė sprendimą joms pritarti bendru sutarimu.

PIRMININKAS. Dėkoju. Kviečiu R. Šarknicką pristatyti Kultūros komiteto išvadą. Ruošiasi V. Pranckietis, Kaimo reikalų komitetas.

R. ŠARKNICKAS (*LVŽSF*). Kultūros komitetas taip pat apsvarstė Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos 2022 metų valstybės konsoliduotųjų ataskaitų rinkinio patvirtinimo“ projektą Nr. XIVP-3125. Balsavimo rezultatai: už – 7.

PIRMININKAS. Dėkoju. Kaimo reikalų komiteto vardu… Pirmininko nematau, tai tiesiog perskaitysiu išvadą, kad Kaimo reikalų komitetas svarstė ir pritarė Seimo nutarimo projektui ir išvadoms vienbalsiu rezultatu: už – 7.

Kas galėtų pristatyti Nacionalinio saugumo ir gynybos komiteto išvadą? Niekas negalėtų. Kviečiu A. Mazuronį pristatyti NSGK išvadą. Ruošiasi Socialinių reikalų ir darbo komiteto pirmininkas J. Džiugelis.

A. MAZURONIS (*DPF*). Labai dėkui. Nacionalinio saugumo ir gynybos komitetas apsvarstė ir priėmė sprendimą siūlyti pagrindiniam Biudžeto ir finansų komitetui pritarti iniciatorių pateiktam Seimo nutarimo projektui Nr. XIVP-3125 ir Nacionalinio saugumo ir gynybos komiteto išvadoms. Balsavimo rezultatai: už – 9, prieš ir susilaikiusių nebuvo.

PIRMININKAS. Dėkoju. Socialinių reikalų ir darbo komiteto vardu J. Džiugelis, suprantu, iš savo vietos pristatys išvadą. Prašau. Tuoj, minutę!

J. DŽIUGELIS (*TS-LKDF*). Dėkoju. Socialinių reikalų ir darbo komitetas apsvarstė ir pritarė bendru sutarimu.

PIRMININKAS. Dėkoju. A. Matulas pristatys Sveikatos reikalų komiteto išvadą. Prašom pristatyti. Ruošiasi A. Žukauskas.

A. MATULAS (*TS-LKDF*). Seimo Sveikatos reikalų komitetas svarstė minėtą nutarimo projektą ir jam pritarė bendru sutarimu.

PIRMININKAS. Dėkoju. Kviečiu A. Žukauską pristatyti Švietimo ir mokslo komiteto išvadą. Ruošiasi I. Haase.

A. ŽUKAUSKAS (*LF*). Seimo Švietimo ir mokslo komitetas projektą svarstė spalio 18 dieną, balsuoti buvo pateikta formuluotė „iš esmės pritarti Lietuvos Respublikos Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos 2022 metų valstybės konsoliduotųjų ataskaitų rinkinio patvirtinimo“ projekto ir komiteto išvadoms“, ir nepritarė. Už pritarimą balsavo 4, prieš nebuvo, susilaikė 6.

PIRMININKAS. Dėkoju. Į tribūną kviečiu I. Haase. Ruošiasi pranešėjas Užsienio reikalų komiteto vardu.

I. HAASE (*TS-LKDF*). Dėkoju, gerbiamas pirmininke. Teisės ir teisėtvarkos komitetas svarstė Lietuvos Respublikos Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos 2022 metų valstybės konsoliduotųjų ataskaitų rinkinio patvirtinimo“ projektą Nr. XIVP-3125. Komiteto sprendimas – siūlyti pagrindiniam komitetui pritarti iniciatorių pateiktam Seimo nutarimo projektui Nr. XIVP-3125. Balsavimo rezultatai: už – 7, prieš ir susilaikiusių nebuvo.

PIRMININKAS. Dėkoju. Kalbėti Užsienio reikalų komiteto vardu kviečiu A. Lydeką.

A. LYDEKA (*LSF*). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Užsienio reikalų komitetas apsvarstė minėtą teisės aktą ir balsavo: 4 buvo už, prieš nebuvo, susilaikė 1. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkoju. Valstybės valdymo ir savivaldybių komiteto vardu įpareigotas B. Matelis, bet, matau, D. Griškevičius gali padėti tai atlikti. Prašom.

D. GRIŠKEVIČIUS (*DFVL*). Komitete svarstyta. Pritarta bendru sutarimu.

PIRMININKAS. Dėkoju. Ir Žmogaus teisių komiteto pirmininkas T. V. Raskevičius. Prašom pristatyti išvadą.

T. V. RASKEVIČIUS (*LF*). Seimo Žmogaus teisių komitetas Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos 2022 metų valstybės konsoliduotųjų ataskaitų rinkinio patvirtinimo“ projektą svarstė šių metų spalio 25 dieną, dėl šio nutarimo projekto balsavo ir jam pritarė, 4 komiteto nariams balsavus už, 1 susilaikius.

PIRMININKAS. Dėkoju. Išvados pristatytos. Dabar spręsime dėl priėmimo. Priėmimas pastraipsniui. Yra du straipsniai, dėl jų pastabų, pasiūlymų negauta. Galime pritarti bendru sutarimu? Ačiū, pritarta. Ir dėl viso projekto dėl motyvų? Nėra norinčių kalbėti, balsuosime per balsavimo intervalą, kuris prasidės kažkada posėdžio pabaigoje. Aš manau, gal net ir apie kokią 17 valandą. Bet dar įvertinsime, kaip sekasi eiti pagal darbotvarkę.

14.58 val.

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos 2022 metų nacionalinio finansinių ataskaitų rinkinio patvirtinimo“ projektas Nr. XIVP-3126(2) (*svarstymas ir priėmimas*)

Darbotvarkės 2-11 klausimas – Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos 2022 metų nacionalinio finansinių ataskaitų rinkinio patvirtinimo“ projektas. Analogiškai komitetai pristatys savo išvadas. Pirmasis – Biudžeto ir finansų komiteto pranešėjas M. Maldeikis.

M. MALDEIKIS (*TS-LKDF*). Dėkoju, posėdžio pirmininke. Biudžeto ir finansų komitetas apsvarstė minėtą projektą ir jam pritarė. Už – 10, susilaikė 3.

PIRMININKAS. Dėkoju. Aplinkos apsaugos komiteto išvadą perskaitysiu aš: „Svarstė ir pritarė bendru sutarimu. “

Ateities komiteto pirmininko taip pat nematau. Ateities komitetas svarstė šį sprendimą, pritarė ir, atsižvelgdamas į tai, kas svarstyta, pasiūlė paraginti viešojo sektoriaus subjektus įvertinti valstybinio audito išvadas ir įgyvendinti pateiktas rekomendacijas. Balsavimo rezultatai: už – 13, prieš – 2, susilaikė 2.

Audito komiteto pranešėja R. Budbergytė, matau, yra. Kviečiu ją į tribūną.

R. BUDBERGYTĖ (*LSDPF*). Ačiū. Audito komitetas vienbalsiai pritarė projektui.

PIRMININKAS. Dėkoju. Ekonomikos komiteto pranešėjo G. Palucko nėra. Gal aš įvardinsiu, kad svarstė ir pritarė bendru sutarimu.

Europos reikalų komiteto pranešėjas M. Lingė kviečiamas į tribūną. Prašau.

M. LINGĖ (*TS-LKDF*). Komitetas apsvarstė nutarimo projektą ir priėmė sprendimą siūlyti pagrindiniam komitetui pritarti iniciatorių pateiktam Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos 2022 metų nacionalinio finansinių ataskaitų rinkinio patvirtinimo“ projektui ir Europos reikalų komiteto išvadai bendru sutarimu.

PIRMININKAS. Dėkui. Kultūros komiteto išvadą pristatys R. Šarknickas. Prašau.

R. ŠARKNICKAS (*LVŽSF*). Kultūros komiteto, kaip papildomo komiteto, išvada dėl Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos 2022 metų nacionalinio finansinių ataskaitų rinkinio patvirtinimo“ projekto Nr. XIVP-3126. Balsavimo rezultatai: 7 – už. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkoju. Kaimo reikalų komiteto pirmininko nematau. Pristatysiu, kad svarstė ir pritarė sprendimui ir komiteto išvadoms vienbalsiai.

NSGK. Gal A. Mazuronis norėtų pristatyti dar kartelį NSGK išvadą? Kaip tik, matau, ruošiasi, tai tikrai gali atmintinai pristatyti. Prašau.

A. MAZURONIS (*DPF*). Labai ačiū. Nacionalinio saugumo ir gynybos komitetas svarstė klausimą ir nusprendė siūlyti pagrindiniam Biudžeto ir finansų komitetui pritarti pateiktam nutarimo projektui Nr. XIVP-3126 ir komiteto išvadoms.

PIRMININKAS. Dėkoju. Socialinių reikalų ir darbo komiteto išvadą pristatys J. Džiugelis. Prašau.

J. DŽIUGELIS (*TS-LKDF*). Komitetas pritarė bendru sutarimu.

PIRMININKAS. Dėkoju. A. Matulas – Sveikatos reikalų komiteto išvada. Ruošiasi A. Žukauskas.

A. MATULAS (*TS-LKDF*). Gerbiami kolegos, Sveikatos reikalų komitetas svarstė minėtą nutarimo projektą, vėlgi pritarė bendru sutarimu.

PIRMININKAS. Ačiū. Kviečiu pristatyti A. Žukauską iš Švietimo ir mokslo komiteto. Taip pat I. Haase ruošiasi.

A. ŽUKAUSKAS (*LF*). Gerbiami kolegos, Švietimo ir mokslo komitetas spalio 18 dieną svarstė šitą projektą. Balsuojant buvo pateikta formuluotė: iš esmės pritarti Lietuvos Respublikos Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos 2022 metų valstybės konsoliduotųjų ataskaitų rinkinio patvirtinimo“ projektui ir komiteto išvadoms. Balsavo: už – 4, prieš – 0, susilaikė 6. Taigi nepritarta.

PIRMININKAS. Dėkui. Kviečiu I. Haase pristatyti Teisės ir teisėtvarkos komiteto išvadą. Ruošiasi URK'o atstovai.

I. HAASE (*TS-LKDF*). Dėkoju, gerbiamas pirmininke. Komitetas kaip papildomas svarstė Lietuvos Respublikos Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos 2022 metų nacionalinio finansinių ataskaitų rinkinio patvirtinimo“ projektą Nr. XIVP-3126. Komiteto sprendimas – siūlyti pagrindiniam komitetui pritarti iniciatorių pateiktam projektui Nr. XIVP-3126. Balsavimo rezultatai: už – 7, prieš, susilaikiusių nebuvo.

PIRMININKAS. Dėkoju. Užsienio reikalų komiteto išvada yra pritarti bendru sutarimu šiam projektui. Valstybės valdymo ir savivaldybių komiteto pranešėjų taip pat nematau, tai perskaitysiu, kad „Seimo nutarimo projektui ir komiteto išvadai pritarta bendru sutarimu“.

Ir Žmogaus teisių komiteto pirmininkas. Prašau, galėtų pristatyti ŽTK.

T. V. RASKEVIČIUS (*LF*). Žmogaus teisių komitetas nutarimo projektą svarstė šių metų spalio 25 dieną, jam pritarė 3 komiteto nariams balsavus už ir 2 susilaikius.

PIRMININKAS. Dėkoju, išvados pristatytos. Priėmimas. Priėmimas pastraipsniui. Iš vieno straipsnio. Dėl 1 straipsnio nėra pastabų. Galime pritarti bendru sutarimu? Ačiū, pritarta. Dėl viso projekto nėra norinčių kalbėti, apsispręsime balsuoti numatytu laiku.

15.04 val.

Seimo nutarimo „Dėl 2023 metų Laisvės premijų paskyrimo Petrui Plumpai ir Europos Parlamentui“ projektas Nr. XIVP-3310 (*pateikimas*)

Matau, Seimo Pirmininkė yra Seimo salėje. Aš kviesčiau ją pristatyti darbotvarkės 2-9 klausimą – Seimo nutarimo „Dėl 2023 metų Laisvės premijų paskyrimo Petrui Plumpai ir Europos Parlamentui“ projektą. Prašau.

V. ČMILYTĖ-NIELSEN. Dėkoju, gerbiamas posėdžio pirmininke. Gerbiami kolegos, vadovaudamasi Lietuvos Respublikos laisvės premijos įstatymo 2 straipsniu ir atsižvelgdama į Laisvės

premijų komisijos 2023 m. lapkričio 6 d. sprendimą, teikiu jums svarstyti Seimo nutarimo dėl 2023 metų Laisvės premijų paskyrimo projektą.

Laisvės premijų komisija šį kartą siūlo skirti dvi Laisvės premijas. Pirmoji – Lietuvos neginkluoto antisovietinio pasipriešinimo dalyviui, pogrindinės spaudos leidėjui ir publicistui, politiniam kaliniui, „Lietuvos katalikų bažnyčios kronikos“ bendradarbiui P. Plumpai už nuopelnus kovoje dėl Lietuvos laisvės ir nepriklausomybės. Antroji – Europos Parlamentui už šiandienos pastangas stiprinant demokratiją ir žmogaus teises, už laisvo tautų apsisprendimo teisės ir tautų suvereniteto gynimą, už nuolatinį istorinio teisingumo siekį, už indėlį remiant Lietuvos laisvės bylą ir Sovietų Sąjungos okupuotų Baltijos valstybių nepriklausomybės tikslą, diplomatinę paramą nepriklausomybę atkūrusiai Lietuvos valstybei ir už indėlį į Lietuvos integraciją į Europos Sąjungą.

Manyčiau, kad abiejų kandidatų nuopelnai dėl žmogaus teisių ir demokratijos yra neabejotini, todėl kviečiu pritarti šiam nutarimo projektui. 2023 metų Laisvės premijas būtų numatoma įteikti Laisvės gynėjų dieną, 2024 m. sausio 13 d. Kviečiu palaikyti.

PIRMININKAS. Dėkoju. Yra norinčių paklausti. A. Skardžius yra Seimo salėje, kitų norinčių nematau. Prašau, jūs turite galimybę.

A. SKARDŽIUS (*MSNG*). Ačiū, pirmininke. Gerbiamoji Seimo Pirmininke, dėl P. Plumpos turbūt abejonių niekam nekyla, bet daug diskusijų ir abejonių yra, kad ši premija pirmą kartą teikiama institucijai – Europos Parlamentui. Galbūt plačiau paaiškintumėte, koks čia žanras, kaip tos premijos dydis *įtakos* Europos Parlamentui… Man tai panašu, kaip drambliui *bambonkė* turbūt. Tas dydis – keli tūkstančiai eurų tokiai institucijai, žarstančiai milijardus. Ačiū.

V. ČMILYTĖ-NIELSEN. Dėkoju už klausimą. Suprantu, Laisvės premija tikrai nėra dėl finansinės piniginės išraiškos – tai yra dėl visai kitų dalykų. Jūs teisingai pastebite, kad jeigu bus Seimo valia ir Laisvės premija bus skirta Europos Parlamentui kaip institucijai, tai tas finansinis aspektas čia bus visiškai simbolinis ir antraeilis.

Kita vertus, kalbant apie kitus metus, 2024 metus, kuriais mes minėsime savo narystės Europos Sąjungoje 20-metį, prisimenant tai, kiek Europos Parlamentas, būtent kaip demokratiškai rinkta ir atstovus iš visos Europos Sąjungos subūrusi institucija, ilgus dešimtmečius palaikė Lietuvos ir kitų valstybių demokratijos ir nepriklausomybės, laisvės siekius, atrodo, kad argumentų skirti tą premiją Europos Parlamentui kaip institucijai tikrai pakanka. Aš sveikinu tokį komisijos sprendimą, manau, kad tai išmintingas sprendimas teikti dvi premijas, ir Europos Parlamentas tikrai atrodys, manau, labai solidžiai tarp kitų šią premiją užsitarnavusių asmenų ar institucijų.

PIRMININKAS. Dėkoju, daugiau klausiančių nematau. Ačiū, Seimo Pirmininke. Dėl motyvų už kalbės V. Semeška.

V. SEMEŠKA (*TS-LKDF*). Dėkui, posėdžio pirmininke. Tikrai labai įdomus komisijos sprendimas ir teigiamai vertintinas. Čia nekyla abejonių dėl „Lietuvos katalikų bažnyčios kronikos“ bendradarbio P. Plumpos. Tačiau Laisvės premija Europos Parlamentui – įspūdinga, sakyčiau, netradiciška ir kažkas naujoviška, nes tikrai yra kuo pasidžiaugti. Europos Parlamentas tai yra tas šviesos nešėjas ir demokratijos skleidėjas, džiaugiamės dėl jo ypatingų sprendimų dabar Ukrainos atžvilgiu, remiant Moldovos siekius įstoti į mūsų šeimą, Europos šeimą, Lietuvos besąlygišką rėmimą. Na, ir graži sukaktis, kaip Seimo Pirmininkė ir minėjo. Dėl to čia tikrai abejonių nekyla. Priešingai – malonus džiaugsmas ir šypsena veide, kad suteiksime Laisvės premiją Europos Parlamentui, manau, iškilmingai. Tai pritarkime visi. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkoju. Balsuodami apsispręsime dėl šio projekto po pateikimo balsuoti numatytu laiku.

15.09 val.

Seimo nutarimo „Dėl Rezervinio (stabilizavimo) fondo 2022 metų metinių ataskaitų rinkinio patvirtinimo“ projektas Nr. XIVP-3127(2) (*svarstymas ir priėmimas*)

Darbotvarkės 2-12 klausimas – Rezervinio (stabilizavimo) fondo 2022 metų metinių ataskaitų rinkinio patvirtinimo projektas. Kviečiu M. Maldeikį į tribūną.

M. MALDEIKIS (*TS-LKDF*). Dar kartą dėkui pirmininkui. Biudžeto ir finansų komitetas irgi apsvarstė šį projektą ir jam pritarė: 10 – už, 3 susilaikė. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkui. Kviečiu R. Budbergytę pristatyti Audito komiteto išvadą.

R. BUDBERGYTĖ (*LSDPF*). Ačiū. Gerbiami kolegos, Audito komitetas vienbalsiai, 7 – už, pritarė Seimo nutarimui, kuriuo tvirtinamas Stabilizavimo fondo ataskaitų rinkinys.

PIRMININKAS. Dėkoju. Priėmimas pastraipsniui. Iš vieno straipsnio. Dėl jo pastabų nėra. Galime pritarti? Ačiū, pritarta.

Dėl viso projekto nėra norinčių kalbėti. Apsispręsime balsuodami vėliau.

15.11 val.

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos 2022 metų Privalomojo sveikatos draudimo fondo metinių konsoliduotųjų ataskaitų rinkinio patvirtinimo“ projektas Nr. XIVP-3124(2) (*svarstymas ir priėmimas*)

Darbotvarkės 2-13 klausimas dėl Privalomojo sveikatos draudimo fondo metinių konsoliduotųjų ataskaitų rinkinio. Pranešėjai… Visų pirma Sveikatos reikalų komiteto pirmininkas A. Matulas pristatys komiteto išvadą.

A. MATULAS (*TS-LKDF*). Gerbiami kolegos, Sveikatos reikalų komitetas svarstė nutarimo projektą dėl PSDF 2022 metų biudžeto ir džiaugiasi, kad Valstybės kontrolė jokių esminių pažeidimų dėl biudžeto panaudojimo nerado, todėl jam pritarė 9 balsuojant už, niekam nesusilaikius… Tiksliau, 9 balsavo už, prieš nebuvo, 3 susilaikė.

PIRMININKAS. Dėkoju. Kviečiu taip pat R. Budbergytę pristatyti Audito komiteto išvadą.

R. BUDBERGYTĖ (*LSDPF*). Ačiū. Gerbiami kolegos, Audito komitetas taip pat pritarė ir sprendimas buvo priimtas: 5 balsai buvo už ir 1 susilaikė.

PIRMININKAS. Dėkoju. Priėmimas. Priėmimas pastraipsniui. Iš vieno straipsnio. Dėl jo pastabų nėra. Galime pritarti? Ačiū, pritarta.

Dėl motyvų nėra norinčių kalbėti. Balsuosime per balsavimo intervalą.

15.13 val.

Seimo nutarimo „Dėl Valstybinio socialinio draudimo fondo 2022 metų konsoliduotųjų ataskaitų rinkinio patvirtinimo“ projektas Nr. XIVP-3138(2) (*svarstymas ir priėmimas*)

Darbotvarkės 2-14 klausimas – Seimo nutarimo „Dėl Valstybinio socialinio draudimo fondo konsoliduotųjų ataskaitų rinkinio patvirtinimo“ projektas. Iš pradžių turėtų Socialinių reikalų ir darbo komiteto pranešėjas pristatyti, bet jo salėje aš nematau. Tai galbūt aš pristatysiu SRDK išvadą. Jinai yra tokia, jog komitetas pritaria iniciatorių pateiktam Seimo nutarimo projektui ir pritaria bendru sutarimu.

Dabar kviečiu taip pat R. Budbergytę iš Audito komiteto pristatyti.

R. BUDBERGYTĖ (*LSDPF*). Ačiū. Gerbiami kolegos, Audito komitetas vienbalsiai pritarė Socialinio draudimo fondo ataskaitų rinkinio patvirtinimui Seimo nutarimu.

PIRMININKAS. Dėkoju. Priėmimas. Iš vieno straipsnio. Pastabų dėl jo negauta. Galime pritarti bendru sutarimu? Ačiū, pritarta.

Dėl motyvų nėra norinčių… Yra norintis kalbėti prieš A. Mazuronis. Prašau.

A. MAZURONIS (*DPF*). Labai dėkui. Gerbiami kolegos, kadangi aš jau ne vieną kartą bandau pabrėžti šią procedūrą, tai yra ataskaitų rinkinių svarstymą plenarinių posėdžių salėje, kaip išskirtinai formalią arba nekuriančią jokios pridėtinės vertės, tai pakartosiu dar kartą, kad, mano nuomone, reikėtų keisti Seimo statutą ir šį žanrą perkelti į specifinius sektorinius komitetus, o plenarinių posėdžių salėje tos grynai formalios procedūros, kuri, kaip matome iš dalyvaujančių Seimo narių posėdžių salėje skaičiaus, nelabai kam ir įdomi, tiesiog atsisakyti.

PIRMININKAS. Dėkoju. Balsuosime balsuoti numatytu laiku.

15.14 val.

Seimo nutarimo „Dėl Garantinio fondo 2022 metų ataskaitų rinkinio patvirtinimo“ projektas Nr. XIVP-3139(2) (*svarstymas ir priėmimas*)

Darbotvarkės 2-15 klausimas – Seimo nutarimo „Dėl Garantinio fondo ataskaitų rinkinio patvirtinimo“ projektas. Taip pat Socialinių reikalų ir darbo komiteto išvadą aš perskaitysiu. Jinai yra tokia: komitetas svarstė ir pritarė pateiktam nutarimo projektui bendru sutarimu.

Kviečiu Audito komiteto pranešėją R. Budbergytę pristatyti Audito komiteto išvadą.

R. BUDBERGYTĖ (*LSDPF*). Ačiū. Audito komitetas vienbalsiai pritarė šiam Seimo nutarimo projektui.

PIRMININKAS. Dėkoju. Priėmimas pastraipsniui. Vienas straipsnis, dėl jo pastabų nėra. Galime jam pritarti? Ačiū, pritarta. Dėl motyvų nėra norinčių kalbėti. Pritarta bendru sutarimu.

15.15 val.

Seimo nutarimo „Dėl Ilgalaikio darbo išmokų fondo 2022 metų ataskaitų rinkinio patvirtinimo“ projektas Nr. XIVP-3140(2) (*svarstymas ir priėmimas*)

Darbotvarkės 2-16 klausimas – Seimo nutarimo „Dėl Ilgalaikio darbo išmokų fondo 2022 metų ataskaitų rinkinio patvirtinimo“ projektas. Socialinių reikalų ir darbo komiteto išvada dėl šio įstatymo projekto yra pritarti iniciatorių pateiktam sprendimo projektui. Pritarta bendru sutarimu. Audito komiteto išvadą prašau pristatyti R. Budbergytę.

R. BUDBERGYTĖ (*LSDPF*). Ačiū. Audito komitetas vienbalsiai pritarė Seimo nutarimo projektui.

PIRMININKAS. Dėkoju. Priėmimas. Priėmimas pastraipsniui. Projektas iš vieno straipsnio. Dėl jo pastabų negauta. Galime pritarti bendru sutarimu? Ačiū, pritarta. Dėl motyvų už nėra norinčių kalbėti. Prieš nori kalbėti A. Mazuronis.

A. MAZURONIS (*DPF*). Aš tik noriu paklausti, kas atsitiktų, jeigu nepatvirtintume šito nutarimo? Atsakyti galiu pats – nieko. Todėl tokių nutarimų tvirtinimas plenarinių posėdžių salėje, man atrodo, yra išskirtinai perteklinis ir turėtų būti atliekamas specializuotuose komitetuose.

PIRMININKAS. Dėkoju. Jūsų pastabų dėka aš šiek tiek pailsiu, nes ne visada kalbu. Tikiuosi, tęsite. Balsuosime balsuoti nustatytu laiku dėl darbotvarkės 2-16 klausimo.

15.17 val.

Seimo nutarimo „Dėl Pensijų anuitetų fondo 2022 metų ataskaitų rinkinio patvirtinimo“ projektas Nr. XIVP-2999(2) (*svarstymas ir priėmimas*)

Dabar darbotvarkės 2-17 klausimas – Seimo nutarimo „Dėl Pensijų anuitetų fondo 2022 metų ataskaitų rinkinio patvirtinimo“ projektas. Socialinių reikalų ir darbo komitetas svarstė ir nusprendė pritarti iniciatorių pateiktam nutarimo projektui bendru sutarimu. Audito komitetas taip pat svarstė. Kviečiu R. Budbergytę pristatyti Audito komiteto išvadą.

R. BUDBERGYTĖ (*LSDPF*). Ačiū. Audito komitetas taip pat pritarė vienbalsiai šiam Seimo nutarimo projektui.

PIRMININKAS. Dėkoju. Priėmimas. Priėmimas pastraipsniui. Projektas iš vieno straipsnio, dėl jo pastabų negauta. Galime pritarti bendru sutarimu? Ačiū, pritarta. Dėl motyvų nėra norinčių kalbėti. Balsuosime per numatytą balsavimo intervalą šiek tiek vėliau.

15.17 val.

Piliečių įstatymų leidybos iniciatyvos konstitucinio įstatymo projektas Nr. XIVP-3268, Teisėkūros pagrindų įstatymo Nr. XI-2220 1, 5^3, 6, 10 ir 13 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3269 (*pateikimas*)

Darbotvarkės 2-18 klausimas – Piliečių įstatymų leidybos iniciatyvos konstitucinio įstatymo projektas ir lydimasis Teisėkūros pagrindų įstatymas. Kviečiu teisingumo ministrę E. Dobrowolską į tribūną. Prašau.

E. DOBROWOLSKA (*LF*). Dėkoju, posėdžio pirmininke, už galimybę pristatyti įstatymo projektą. Šiuo projektu vykdomas Vyriausybės įsipareigojimas dėl konstitucinių įstatymų rengimo, atsižvelgiant į tai, kad konstitucinių įstatymų sąrašas būtent numato, kad konstituciniu įstatymu turi būti reguliuojamos rinkimų teisę turinčių Lietuvos Respublikos piliečių įstatymų leidybos iniciatyvos ir Konstitucijos keitimo iniciatyvos teisių įgyvendinimas. Šiuo projektu iš esmės siekiama, kad tinkamo lygmens teisės aktu, tai yra konstituciniu įstatymu, aiškiau ir nuosekliau būtų sureguliuota iniciatyvos teisės įgyvendinimo tvarka, palengvintos šios teisės įgyvendinimo sąlygos ir išspręsti techniniai nesutarimai.

Lydimajame teisės akte yra numatyta, kad yra siekiama nustatyti piliečių teikiamo teisės akto projekto reikalavimus, tapačius nustatytiems įgyvendinant referendumo paskelbimo iniciatyvos teisę, taip pat įtvirtinti pareigą Teisės aktų registre skelbti būtinus paskelbti Lietuvos Respublikos ar Lietuvos Respublikos Vyriausybės vardu sudaromus susitarimus.

Taigi pagrindiniu projektu iš esmės nereformuojant iniciatyvos teisės įgyvendinimo mechanizmo, siūlomi šie esminiai pakeitimai: nustatoma galimybė 50 tūkst. piliečių teikti Seimui ne tik konstitucinių įstatymų ir kitų įstatymų, bet ir kitų Seimo priimamų norminių teisės aktų projektus, sumažinamas nuo dešimties iki penkių asmenų iniciatyvinės grupės narių skaičius, iniciatyvinei grupei nustatoma pareiga paskirti koordinatorius, pailginamas nuo 4 iki 6 mėnesių terminas surinkti 300 tūkst. piliečių parašus, nustatoma pareiga su prašymu įregistruoti iniciatyvinę grupę pateikti iniciatyvos projektą ir jo aiškinamąjį raštą, atsižvelgiant į oficialią konstitucinę doktriną, nustatoma VRK pareiga įvertinti iniciatyvos projekto atitiktį Teisėkūros pagrindų įstatyme nustatytiems reikalavimams, taip pat ar iniciatyvos projekto nuostatomis nėra paneigiami iš Konstitucijos kylantys reikalavimai. Taip pat siekiant informuoti, šviesti visuomenę ir paskatinti piliečius naudotis šia teise, numatoma pareiga VRK interneto svetainėje skelbti su iniciatyvos teisės įgyvendinimu susijusią informaciją, aiškiau apibrėžiama VRK kompetencija ir VRK sprendimų rūšys, sureguliuojama įstatymo pažeidimo fakto tyrimo procedūra, nustatomas aiškesnis iniciatyvos projekto politinės kampanijos reguliavimas ir, atitinkamai atsižvelgiant į oficialią konstitucinę doktriną, nustatoma, kad piliečių teikimo, teisės aktų projektų svarstymo metu Konstitucijos keitimo ar papildymo įstatymų projekto tikslas negali iš esmės būti keičiamas ar grąžinamas tobulinti. Mielai atsakyčiau į jūsų klausimus.

PIRMININKAS. Dėkoju. Pirmasis klausia A. Mazuronis. Prašom.

A. MAZURONIS (*DPF*). Labai dėkui. Gerbiama ministre, išties labai svarbus ir tikrai išskirtinai valstybės gyvenime, praktiniame gyvenime reikalingas įstatymo projektas. Tokie du maži klausimėliai. Kas paskatino šitas įstatymo pataisas? Ir kaip, jas priėmus arba jų nepriėmus, pasikeis paprasto žmogaus gyvenimas, kad ir, sakykime, Pasvalyje? Štai sėdi A. Matulas.

E. DOBROWOLSKA (*LF*). Labai ačiū, kolega, už klausimus. Tai, visų pirma, paskatino tai, kad jau yra numatyta, kokie įstatymai turi būti įtvirtinti kaip konstituciniai įstatymai. Ir tai, kad iki šiol to nesusitvarkėme… Tai yra mūsų pareiga. Taip pat numatėme ir Vyriausybės programoje kaip vieną iš rodiklių, kad įtvirtinsime konstituciniais įstatymais tai, kas yra būtina.

Atsakau į antrąją klausimo dalį, kaip tai palies paprastą žmogų? Tai šiuo įstatymo projektu, jį priėmus, yra supaprastinamos tos tvarkos, kaip surinkti tuos parašus, kaip kreiptis į Seimą, kad Seimas ne tik galėtų, bet ir privalėtų svarstyti įstatymo projektą.

PIRMININKAS. Dėkoju. Klausia A. Skardžius.

A. SKARDŽIUS (*MSNG*). Gerbiama ministre, ar priėmus šį jūsų siūlomą įstatymą Vyriausioji rinkimų komisija nebus įsprausta į įstatymo raidę? Gyvenimas yra gyvenimas, o įstatymo raidė yra raidė. Ir čia gali iškilti tam tikrų, sakykime, tokios stagnacijos, nelankstumo?

E. DOBROWOLSKA (*LF*). Esu tikra, kad Vyriausiosios rinkimų komisijos vaidmuo, įgyvendinant šitą įstatymą, tai yra būtent pagalba tai iniciatyvinei grupei, kad jų iniciatyva ne tik atitiktų teisės reguliavimus, bet taip pat kad lengviau būtų įveiktas teisėkūros iššūkis, dėl kurio, kartais mes matome praktikoje, tikrai kyla tų klausimų.

PIRMININKAS. Dėkui. Daugiau klausiančių nėra. Dėl motyvų nėra norinčių kalbėti. Dėl šio klausimo balsuosime balsavimo intervalo metu.

15.22 val.

Baudžiamojo kodekso 24, 25, 32, 39[1], 249[1], 250[2], 250[4], 250[6] ir 252[1] straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3279ES (*pateikimas*)

Darbotvarkės 2-19 klausimas – Baudžiamojo kodekso kai kurių straipsnių pakeitimo įstatymo projektas. Kviečiu ministrę taip pat juos pristatyti.

E. DOBROWOLSKA (*LF*). Įstatymo projektas parengtas siekiant pašalinti Europos Komisijos nustatytą Europos Sąjungos teisės pažeidimą dėl netinkamo Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos (dėl kovos su terorizmu) nuostatų perkėlimo į Lietuvos nacionalinę teisę. Komisijos iškelta pagrįsta nuomonė yra paskutinė pažeidimo procedūros stadija, po kurios, tinkamai neįgyvendinus direktyvos nuostatų ir Komisijos įpareigojimų, Komisija gali kreiptis į Europos Sąjungos Teisingumo Teismą, kuris turi galimybę skirti dideles finansines sankcijas. Atitinkamai su Komisija šis įstatymo projektas pažodžiui yra suderintas ir tikimasi, kad dar šiemet bus priimtas.

Siekiama pašalinti ne tik identifikuotas nuostatas, kaip pateikiama, bet ir apibrėžti teroristinę grupę. Šiam tikslui pasiekti įstatymo projektu planuojama pakeisti Baudžiamojo kodekso 25 straipsnio 3 dalį, kur yra įtvirtinta teroristinės grupės samprata: „Teroristinė grupė – trijų ar daugiau asmenų iš anksto sukurta tam tikram laikotarpiui ir suderintai veikianti grupė, turinti tikslą daryti vieną ar kelis teroristinius nusikaltimus.“ Aptariamais pakeitimais siekiama aprobuoti visus direktyvoje numatytus teroristinės grupės apibrėžties elementus.

Kartu įstatymo projektu išlaikoma iki šiol baudžiamajame įstatyme egzistuojanti dviejų lygių, tai yra mažesnio ir didesnio, pavojingumo teroristinių grupių modeliai. Mažesnio pavojingumo ir organizuotumo teroristinė grupė įtvirtinama įstatymo projekto 25 straipsnio 3 dalyje. O didžiausio pavojingumo ir organizuotumo teroristinė grupė, kuri Baudžiamajame kodekse įvardinama kaip organizuota teroristinė grupė, yra prilyginama nusikalstamam susivienijimui. Atitinkamai, kadangi projektas yra suderintas su Europos Komisija, tikiuosi jūsų palaikymo ir atsakyčiau į jūsų klausimus.

PIRMININKAS. Dėkoju. V. Semeškos nematau salėje. Klausia A. Skardžius. Prašau.

A. SKARDŽIUS (*MSNG*). Ačiū, pirmininke. Gerbiamoji ministre, Seimas, atrodo, 2007 metais vieną iš šiandien valdančių partijų pripažino kaip teroristinę organizaciją, turinčią jos požymių dėl jos asmenų veikimo. Tai kaip dabar jūs manote? Jūsų koalicijos partneriais turėtų būti.

E. DOBROWOLSKA (*LF*). Aš esu tikra, kad jūsų klausimas niekaip nesusijęs su pateikiamu projektu. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkoju. Dėl šio įstatymo projekto motyvų nėra norinčių kalbėti. Balsuosime per numatytą balsavimo intervalą.

Gerbiamieji kolegos, mano toks spėjimas, kadangi tikrai reikės paankstinti balsavimo 17 val. 40 min. intervalą, matydamas nedidelį klausiančiųjų skaičių, aš sakyčiau, 16 val. 10 min. galėtų būti mūsų šios dienos balsavimo intervalas. Jeigu jūs galite pranešti savo frakcijų kolegoms, kad maždaug tokiu laiku mes pradėtume – 16 val. 10 min.

15.25 val.

Bausmių vykdymo kodekso 15, 20, 21, 31, 37, 64, 68, 83, 90 ir 94 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3280, Baudžiamojo proceso kodekso 358 ir 360 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3281, Probacijos įstatymo Nr. XI-1860 14, 15, 16, 25, 29 ir 30 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3282, Suėmimo vykdymo įstatymo Nr. I-1175 24 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3283 (*pateikimas*)

Taigi kviesčiau E. Dobrowolską pristatyti dar vieną paketą, tai yra Bausmių vykdymo kodeksą ir susijusius įstatymus. Prašau.

E. DOBROWOLSKA (*LF*). Šių metų sausio 1 dieną įsigaliojo Bausmių vykdymo kodeksas ir su juo susiję įstatymų pakeitimai. Matome praktikoje tam tikrus niuansus, kuriuos tikrai galėtume pakeisti. Atėjo Kalėjimų tarnybos, Probacijos tarnybos, pareigūnų pasiūlymai, kaip galėtume efektyviau vykdyti veiklą.

Projektuose siūlomos priemonės. Visų pirma siūloma patikslinti viešųjų darbų ir laisvės apribojimo bausmių reglamentavimą, nuteistųjų pareigas, jų vykdymo aspektus. Tai leistų sumažinti perteklinį nuteistųjų atvykimo į Probacijos tarnybą skaičių.

Siūloma numatyti, kad nuteistieji, be pateisinamų priežasčių nustatytu laiku negrįžę į atviro tipo bausmės atlikimo vietą ar iš jos pabėgę, būtų perkeliami į pusiau atviro tipo bausmės atlikimo vietą, tai, be abejo, veiktų ir prevenciškai.

Siūloma leisti darbdaviui, įdarbinusiam nuteistąjį, jo darbo užmokestį pervesti tiesiogiai tais atvejais, kai nuteistasis turi teisę disponuoti pinigais. Atsižvelgiant į karinės agresijos prieš Ukrainą metu vykdomų nusikaltimų žmoniškumui ir karo nusikaltimų kontekstą, siūloma lygtinio paleidimo netaikyti asmenims, atliekantiems bausmę už nusikaltimus žmoniškumui ir karo nusikaltimus.

Siūloma numatyti, kad tais atvejais, kai valstybės ar savivaldybių asmens sveikatos priežiūros įstaigos, esančios arčiausiai laisvės atėmimo vietos įstaigos, neteikia nuteistiesiems reikalingų sveikatos paslaugų, šios paslaugos jiems galėtų būti teikiamos arčiausiai kalėjimo esančioje ir atitinkamas Privalomojo sveikatos draudimo fondo biudžeto lėšomis apmokamas asmens sveikatos priežiūros paslaugas teikiančioje privačioje asmens sveikatos priežiūros įstaigoje.

Siūloma nustatyti, kad į arešto ir laisvės atėmimo bausmės atlikimo laiką neįskaitomas vieną parą viršijantis laikas, per kurį nuteistasis, būdamas laikinai išleistas iš laisvės atėmimo vietų įstaigos, be svarbios priežasties nustatytu laiku į ją negrįžo ar buvo iš jos pabėgęs, taip pat šios bausmės atlikimo metu paskirtos kardomosios priemonės – suėmimo laikas, išskyrus paskirtą suėmimo laiką, jeigu nuteistasis vėliau buvo išteisintas arba ikiteisminis tyrimas buvo nutrauktas, arba kardomoji priemonė buvo pripažinta nepagrįsta.

Siūloma sudaryti galimybę probuojamajam nustatyti papildomas probacijos sąlygas, jei tai darytų teigiamą įtaką jo elgesiui. Siūloma numatyti automatinių probacijos sąlygų, jei jos neįvykdytos dėl objektyvių priežasčių, pratęsimą. Taip pat siūlomos naujos probacijos panaikinimo sąlygos, kurios susijusios su nusikalstamo elgesio rizikos arba žalos kitiems asmenims rizikos padidėjimu.

Atsakyčiau į jūsų klausimus, jeigu turėtumėte.

PIRMININKAS. Dėkoju. Pirmasis klausia A. Gedvilas. Prašau.

A. GEDVILAS (*MSNG*). Gerbiama ministre, jūsų pristatomas įstatymo projektas skirtas racionaliau naudoti bausmių vykdymo sistemos išteklius. Jūs turbūt žinote, prieš porą savaičių į viešumą iškilo informacija, kad jūsų ministerijai pavaldus Kalėjimų departamentas planuoja steigti pusiaukelės namus Kauno rajono Domeikavos gyvenvietėje. Ten atlikę bausmę nuteistieji galėtų lengviau integruotis į visuomenę. Tai sukėlė didelį vietinių gyventojų pasipiktinimą, nes Domeikava yra labai sparčiai augantis Kauno rajonas, kuriame yra daug naujų namų ir kotedžų kvartalų.

Ką jūs apie tai manote? Ar ketinate nuvykti į vietą ir pakalbėti su nerimą išgyvenančiais gyventojais? Gal tokių pusiaukelės namų įkūrimas intensyviai apgyvendintame priemiestyje yra pernelyg radikalus socialinis eksperimentas?

E. DOBROWOLSKA (*LF*). Ačiū, kolega. Tik norėčiau atkreipti dėmesį, kad tai nėra susiję su teikiamu įstatymo projektu. Labai trumpai atsakysiu, kad vėl pasinaudojote šiuo laiku. Šiuo metu veikia septyni pusiaukelės namai visoje Lietuvoje. Ne pirma Vyriausybė ir ne paskutinė įgyvendina pusiaukelės namų plėtrą. Tai yra be galo svarbu. Ką mes matome? Tų nuteistųjų, kurie į laisvę grįžta per pusiaukelės namus, grįžtamumas yra mažiau negu 10 %, o iš pusiaukelės namų tinklo septynių atidarytų per septynerius metus nematėme nė vieno karto, kad tų asmenų būtų padarytas nusikaltimas.

PIRMININKAS. Dėkoju. Klausia V. Semeška. Prašau.

V. SEMEŠKA (*TS-LKDF*). Dėkoju, posėdžio pirmininke. Gerbiama ministre, tikrai norėjau padėkoti už šitą paketą ir pasveikinti jūsų ministerijos specialistus. Tikrai atliktas didelis darbas ir labai kokybiškai parengtas įstatymo projektas, atitaisomos ir tam tikros klaidos, kai tie nuteistieji, kurie virš dešimt metų turi kalėti, gali grįžti į namus savaitgalį, kai liko tam tikras bausmės atlikimo laikas, o tie, kurie mažiau negu dešimt metų negalėdavo to daryti… tai tikrai puikiai suregu-

liuojama. Mano klausimas galbūt būtų. Jūs taip pat įstatymo projekte numatėte galimybių tam tikrus nuteistuosius taip pat ir privačiai gydyti. Tai, kad būtų galbūt visuomenei aišku, reikėtų aiškiai pasakyti, kad jeigu tas nuteistasis eis pas privatininką dantų protezuotis ar panašiai, pats ir apsimokės. Tai teisingai supratau, taip? Ne valstybės sąskaita jau jam privatininko bus protezuojami tie dantys?

E. DOBROWOLSKA (*LF*). Visų pirma labai ačiū, kad vertinate mūsų darbą, ypač teisėkūrą, kur praktikoje matome tam tikrų spragų, tai būtina susitvarkyti ir turėti progresyvumo principą, ypač ir pagal laisvės atėmimą, ir bendravimas su šeima yra be galo svarbus dėl resocializacijos. Jeigu kalbėtume apie sveikatos priežiūrą, šios nuostatos pakeitimas atėjo išimtinai iš mūsų Kalėjimų tarnybos gydytojų, kadangi čia mūsų medikai yra įdarbinti ir dirba. Pagrindinis iššūkis tam tikruose regionuose, nepaisant to, kad yra ir valstybinis sektorius, kur, be abejo, mes stengiamės visada savo resursais užtikrinti medicininę priežiūrą, kai tas yra neįmanoma, artimiausia ligoninė arba poliklinika tam tikrais atvejais tam tikrų paslaugų tiesiog neteikia, tai čia ir yra išimtiniai atvejai, kada, išnaudojus visą šitą procedūrą, galima būtų į esančią artimiausią privačią, bet tik su sąlyga, kad šita paslauga iš esmės yra valstybės finansuojama iš PSDF, kad tai yra ta paslauga, kurią būtų gavęs ir valstybės įmonėje, jeigu kažkas užsinorėtų tiesiog pasivažinėti į geresnę ligoninę, į privačią, tai tikrai tokios galimybės net nebūtų, netgi susimokėjus.

PIRMININKAS. Dėkoju, daugiau klausimų nėra. Dėl motyvų nėra norinčių kalbėti. Apsispręsime balsuodami vėliau.

15.32 val.

Administracinių nusižengimų kodekso 170 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3284 (*pateikimas*)

Dabar kviesčiau, matyt, M. Danielę pristatyti vieną iš paskiau darbotvarkėje įrašytų klausimų, tai yra 2-25 klausimą – Administracinių nusižengimų kodekso 170 straipsnio pakeitimo įstatymo projektą. Prašau.

M. DANIELĖ (*LF*). Gerbiami kolegos, labai džiaugiuosi pristatydama įstatymo projektą, kurį parengėme kartu su Priklausomybių prevencijos komisija. Mūsų komisija dar birželio mėnesį susirinko posėdžiauti ir gilinosi į elektroninių cigarečių, ypač į jų patekimo į nepilnamečių rankas, klausimą. Ten tikrai įsiklausėme į būtent policijos pareigūnų išreikštą didelį susirūpinimą, kad šiuo metu policijos pareigūnai neturi jokių įrankių, kad galėtų kovoti su fiziniais asmenimis, kurie perparduoda, tai yra nusiperka legaliose parduotuvėse elektroninius įrenginius būtent be pildyklių, tai yra patį įrenginį, technologijas nusiperka, ir tai tiesiog parduoda, tokiu būdu verslaudami neigiama šio žodžio prasme, bandydami užsidirbti tokių lengvų pinigų, dažniausiai parduoda nepilnamečiams. Kadangi pats įrenginys, jeigu jisai neturi viduje užpildytos pildyklės, neturi nikotino, jis nėra akcizu apmokestinama prekė ir jokia bauda negali būti skiriama, o pati prekyba, kadangi tai yra su rūkymu susijęs gaminys, kuris kad ir yra be nikotino, kad ir yra be pildyklės, bet pats įrenginys laikomas su rūkymu susijusiu įrenginiu, tai tokiais įrenginiais gali prekiauti tiktai juridiniai asmenys, kurie turi tam skirtą licenciją. Tai fizinis asmuo iš principo tokios prekybos vykdyti negali, bet kartu policijos pareigūnai negalėdavo tokio žmogaus nubausti, negalėdavo skirti jam baudos, nes jeigu tas įrenginys būdavo be pildyklės, be jokio nikotino jame, tai yra kaip ir ne akcizu reguliuojama prekė ir jokios baudos skirti nebuvo pagrindo.

Tai būtent šituo papildymu minimo straipsnio mes suteiksime galimybę policijos pareigūnams skirti baudas už tokį fizinių asmenų vykdomą perpardavimą, nesvarbu, ar tas perpardavimas vyktų nepilnamečiams asmenims, ar pilnamečiams. Jeigu atkreipėte dėmesį į Teisės departamento pastabas, turbūt matėte, kad šiek tiek kilo klausimas dėl žodžio „realizavimas“. Mes konsultavomės su policijos pareigūnais, jie sako, kad pardavimas yra siauresnė sąvoka. Žinote, kad nesakytų, kad aš jam ne pardaviau, o išmainiau, pavyzdžiui, nežinau, į flomasterius, neįvyko pardavimas. Tai žodis „realizavimas“ apima tokią platesnę sąvoką, kad apskritai nesvarbu, ar tu dovanojai, ar tu sakai, kad nemokamai tam nepilnamečiui įteikei ar iškeitei į flomasterius (aš čia

šaržuoju) – bet kuriuo atveju, jeigu tu realizavai šitą dalyką, įsigijai legalioje parduotuvėje ir realizavai šitą dalyką, atidavei į rankas nepilnamečiam asmeniui, tai galėtų būti skiriama bauda. Toks yra pakeitimas.

Galbūt trumpas komentaras dėl baudos dydžio. Bauda nėra numatyta labai maža. Aš pati esu tokių švelnesnių bausmių, baudų atstovė, bet šiuo atveju aš manau, kad bauda turi būti gana aukšta, kad neatsipirktų taip lengvai ta bauda pardavus vieną įrenginį. Tie įrenginiai yra gana išvystytos tokios technologijos, jie kainuoja nuo 40 eurų, 50 eurų, 70 eurų, kiti ir 100 eurų. Negali būti taip, kad tu pardavei vieną įrenginį ir tau kaip ir atsipirko ta sumokėta bauda. Dėl to bauda yra numatyta ganėtinai nemaža ir už pakartotinį pardavimą būtų dar didesnė. Gal bus klausimų?

PIRMININKAS. Dėkui. Pirmasis – E. Pupinis. Prašau.

E. PUPINIS (*TS-LKDF*). Ačiū. Gerbiama pranešėja, turbūt tam tikra problema yra, vis dėlto pripažįstate, su elektroninėmis cigaretėmis, nes nemažai girdime ir iš mokyklų, kad nemažai jaunimo rūko ir nežinia, ką ten rūko, kas apskritai yra per skystis ir su kuo jis sumaišytas. Neteko nagrinėti situacijos šalyse, kuriose apskritai stengiamasi uždrausti ir išimti iš rinkos? Savaime suprantama, populiarus pasakymas yra: tada bus daug kontrabandos, nesusitvarkysime su situacija, bet jeigu jūs siūlote, kad vis dėlto baudos dėl nelegalios prekybos turėtų būti, tai taip pat tam tikra priemonė susitvarkyti su ta situacija dėl cigarečių. Nemanote, kad vis dėlto reikėtų eiti kaip nors link užkardymo apskritai, nes teko girdėti, kad maždaug ir tokia opinija susidaro, kad geresnė blogybė negu cigarečių rūkymas? Ačiū.

M. DANIELĖ (*LF*). Labai geras klausimas. Aš tikrai nuoširdžiai pasisakau prieš jūsų tą minimą visišką užkardymą ir dabar paaiškinsiu kodėl. Šita priemonė yra tikslinė. Problema, kurią mes šiandien turime, tai yra nepilnamečiams asmenims, kurie nelegaliai įgyja, kuriems kažkas nelegaliai parduoda įrenginius, skirtus rūkyti, jau yra draudžiama įstatymu ir turėti tuos įrenginius, ir rūkyti, taip pat turėti paprastų cigarečių, nesvarbu – bet ko. Įstatymai tam yra, bet mes susiduriame su problema, kad yra daug pažeidimų ir reiškinys egzistuoja. Nelegalus pardavimas, nelegalus turėjimas ir nelegalios medžiagos, kurios patenka į tas pildykles. Aš niekaip nesuprantu, kaip valstybės reguliuojamų parduotuvių uždraudimas padės mums išspręsti problemą, kuri yra, ką tik išvardinau, absoliučiai susijusi su šešėline rinka.

Aš taip pat noriu pasakyti, kad, girdėdama entuziazmą kovoti su naujaisiais rūkymo įrenginiais, nesuprantu, kodėl tuomet Lietuva šitiek metų leido tabako ir cigarečių prekybą, kodėl nebuvo entuziastingai palaikomas draudimas? Aš turiu tokią nuojautą, kad galbūt todėl, kad vis dėlto buvo įsivaizdavimas, kad užkardyti nepavyks. Štai šiandien kas ketvirtas cigarečių pakelis yra iš šešėlio. Jeigu cigaretės būtų uždraustos ar būtų buvusios uždraustos 1995 metais, ką galėjo Seimas padaryti, kažkodėl nepadarė, ar tai būtų mus priartinę prie sprendimo dėl rūkymo Lietuvoje, ar prie dar didesnio šešėlio ir dar didesnių problemų?

Aš noriu akcentuoti, kad aš suprantu, kad dauguma jūsų nesate galbūt net tos technologijos laikę rankose, bet šita technologija yra tam tikra viso rūkymo reiškinio revoliucija ir ji yra išplitusi. Ji yra didelė šito šiuolaikinio pasaulio dalis ir tikrai nuo to, kad mes uždrausime, nebus taip, kad ateities jaunimas neįsigis arba kad tas rūkymo įrenginys dings. Dėl to šiandien labai skatinu mus kalbėti apie šitą ir apie kitas labai tikslines priemones, labai taikliai nutaikytas į problemas, kurias mes šiandien turime. Šiandien, paminėsiu, problemos yra nelegalus pardavimas, nelegalus įsigijimas žmonių, vaikų, tų, kuriems įstatymas draudžia turėti, įsigyti, rūkyti. Visi draudimai yra dėl šito reikalo, bet mes susiduriame su nelegaliu pardavimu, nelegaliu turėjimu ir nelegaliomis medžiagomis, kurios patenka į tas pildykles.

PIRMININKAS. Dėkui.

M. DANIELĖ (*LF*). Tai siūlyčiau taikliai spręsti.

PIRMININKAS. Klausia L. Nagienė.

L. NAGIENĖ (*DFVL*). Ačiū Edmundui ir ačiū pirmininkui. Iš tikrųjų Edmundas paklausė mano klausimą, bet aš dabar prieštarausiu jums.

M. DANIELĖ (*LF*). Prašom.

L. NAGIENĖ (*DFVL*). Pirma, vienas mano tikslus pastebėjimas. Jūs sakote – cigaretės. Cigaretėse mes neturėjome, kad būtų narkotinių. Kartais žolę rūkė, bet ta žolė nebuvo tokia populiari

kaip dabar atsiradusios skysčių pildyklės ir visos kitos. Jūs sakote – negalima uždrausti. Bet, žinote, man teko pačiai būti, aš kartais keliauju į kitą pasaulio… už Atlanto ir aš matau, kad atskirose valstijose net nėra problemos, nes ten nėra prekybos. Negi mes, spręsdami tai, kad nebūtų narkotinių medžiagų, negalėjome spręsti kitaip? Šiandien aš esu už tai, kad taip, dar didiname baudas, bet manau, kad tikrai turėtume dar komisijoje spręsti klausimą – visišką jų uždraudimą prekyboje. O tada bus kita – baudžiamoji atsakomybė. Negalvojate apie tai, jeigu bus įvežama kontrabanda?

PIRMININKAS. Laikas.

L. NAGIENĖ (*DFVL*). Už kontrabandą yra baudžiamoji atsakomybė, jeigu dideliais kiekiais. Ar negalvojate, kad galėjome kitaip užkardyti šitą priemonę?

M. DANIELĖ (*LF*). Dėkoju už klausimą. Kadangi daug metų dirbau prie narkotikų politikos klausimų, tai aš irgi jums paprieštarausiu. Dar prieš penkerius metus mes turėjome Lietuvoje „Spice“ epidemiją, lygiai taip pat labai nuodingos naujos psichoaktyviosios medžiagos buvo paplitusios tarp jaunimo. Tabakas buvo nešėjas. Tabakas buvo apipurškiamas sintetiniais kanabinoidais. Tuo metu dirbau taip pat su rizikos šeimų paaugliais, jie sakydavo: labai gerai, tu rūkai, jokio kvapo nėra, gali stovėti prie policijos automobilio, rūkyti, jokio kvapo nėra, nieko nesimato. Testai šitų medžiagų nerodo. Tai nešėjas tuo metu buvo tabakas.

Šiandien nešėjas yra elektroninės pildyklės. Rytoj galbūt tas nešėjas bus kokie nors, nežinau, uostomi buteliukai. Tas nešėjas nuolat plinta. Tai, kad mes kaip nors čia sumažinsime šitas rizikas, aš sakyčiau, kad ne, tai neišspręs nelegalaus medžiagų vartojimo problemų, bet pakeis formą.

Dabar dėl visiško draudimo. Man trūksta teisinių žinių, aš prisipažinsiu, aš nežinau, ar yra valstybė, kuri yra uždraudusi iš viso tabaką ir rūkymo visus dalykus. Pavyzdžiui, kaip tada Europos Sąjungoje būtų, ar tu gali tada, ar tai reiškia, kad jeigu tu nusiperki legaliai kitoje valstybėje ir veži per sieną, bet Lietuvoje visas rūkymas yra uždraustas, ar tu tada tampi nusikaltėliu? Ar mes galime tokį draudimą įgyvendinti? Tai įdomi diskusija. Aš manau, kad verta pasigilinti, ir pažadu tą padaryti.

PIRMININKAS. Dėkui. Klausia R. Šarknickas.

R. ŠARKNICKAS (*LVŽSF*). Dabar ir man jau įdomi diskusija pasidarė dėl to, ko paklausė kolegė, nes norėjau klausti vienaip, bet atsiradus naujai temai, ar uždrausti visiškai Europos Sąjungoje, kaip mes tada atrodome, nes viskas kinta, keičiasi ir tos medžiagos, ir panašiai. Mes tiesiog nesugebėsime, turbūt neįmanoma visko uždaryti, kad neatsidurtų mūsų žemėje tos medžiagos, kaip sakoma. Dabar yra esama situacija, kad turime vis tiek spręsti, ir jūsų pasiūlymas man yra iš tikrųjų priimtinas dėl tų platintojų. Daugiau čia retorinis klausimas, neužduosiu, nes (…).

M. DANIELĖ (*LF*). Gerai.

PIRMININKAS. Klausia K. Vilkauskas.

K. VILKAUSKAS (*LSDPF*). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Gerbiama kolege, jūs kalbate čia apie prekybos centruose parduodamus tuos įrenginius, nešėjus, kaip jūs sakote. O kaip su internetine prekyba, nes labai populiaru ir tikrai labai didelis kiekis persikėlė būtent į internetines platformas? Ačiū.

M. DANIELĖ (*LF*). Nuotolinė prekyba šiuo metu taip pat yra uždrausta. Bet mes žinome, kad ji vyksta. Aš manau, kad viena iš taiklių priemonių galėtų būti, dar ką galėtume svarstyti ateityje, tai va šitos visos įgyvendinimo spragos, tai, kas jau yra uždrausta, kodėl tai neveikia, ką galime dar pastiprinti dėl internetinės prekybos, dėl įsigijimo ar pardavimo nepilnamečiams, kiek, pavyzdžiui, legalių parduotuvių, sureguliuotų, valstybės šiuo metu valdomų parduotuvių, kiek yra tų pažeidimų dėl pardavimo nepilnamečiams. Aš galiu pasakyti – tikrai labai mažai, keli, bet galbūt galima labiau tikrinti, gal tikrai nuteka iš ten, nors šiandien, iš tiesų tai, ką matome šiandien, vis dėlto verslavimas perparduodant dabar labiau populiarėja, kada tu gali tiesiog užpildyti tą spragą, ir tokiu būdu nepilnamečiams į rankas patenka tos rūkymo priemonės.

Aš taip pat manau, kad švietimas yra labai svarbu ir tėvų įtraukimas yra labai svarbu. Nesvarbu, ar tai būtų rūkymas naujo įrenginio, ar seno įrenginio, ar pypkės, ar cigarilės, visais laikais tėvų vaidmuo buvo labai didelis. Ir čia yra dar viena sritis, kur tikrai turime pasitempti.

PIRMININKAS. Klausia A. Gedvilas. Prašom.

A. GEDVILAS (*MSNG*). Gerbiama kolege, nenustojate stebinti. Tai jūs stengiatės dekriminalizuoti narkotikus, tai jūs teikiate labai reikalingas įstatymo pataisas šių dienų kontekste. Įdomu, iš kur tas virsmas? Ar jūs čia bendravote su gydymo įstaigomis, policijos pareigūnais, ar ruošiatės artėjantiems rinkimams? Tad prieš plodamas katučių, aišku, noriu paklausti: ar ankstesnės idėjos lieka jūsų darbotvarkėje ir kokių galėtume dar tikėtis tokių progresyvių, pozityvių, sakykime, pasiūlymų iš jūsų? Ačiū.

M. DANIELĖ (*LF*). Gerbiamas Aidai, nenustojate stebinti savo dideliu susidomėjimu mano nagrinėjamais klausimais. Labai ačiū jums už klausimą. Aš manau, kad tiek šiuo klausimu, tiek kitais su mano ekspertize susijusiais klausimais aš esu nuosekli, nes aš visada sakau, kad nelegali rinka yra susijusi su didele žala, nelegali rinka yra susijusi su apsinuodijimais, su nelaimėmis.

Aš šioje salėje kalbėjau, kai diskutavome dėl elektroninių cigarečių skonių draudimo. Aš sakiau, kad šis draudimas bus neveiksnus, kad jis atneš dar daugiau nelaimių. Ir man labai liūdna, kad ne visada esu išgirsta. Todėl aš visada pasisakau už tai, kad valstybė reguliuotų pavojingas medžiagas.

Šiandien mes kalbame apie elektronines cigaretes. Turime sudaryti tokias reguliavimo taisykles, kurios mažintų žalą, mažintų patrauklumą, bet taip pat neišstumtų viso šito į šešėlį. Tai gali būti amžiaus ribojimai, akcizų kėlimo ribojimai, parduotuvių laiko ribojimai, specializuotos parduotuvės, mes jų dabar turime, didesnės baudos perpardavėjams ir kitos labai tikslinės priemonės, kurios mums padėtų išlaikyti šį balansą, apsaugoti visuomenės sveikatą ir kartu neišstumti šių dalykų į šešėlį, nes šešėlis visada reiškia didesnę žalą ir net pavojų gyvybei.

PIRMININKAS. Dėkui. Daugiau klausimų nėra. Ačiū pranešėjai. Prašom dėl motyvų. T. Tomilinas kalba už.

T. TOMILINAS (*DFVL*). Tradiciškai pasakysiu, kad man ypatingas malonumas, kai Laisvės partijos atstovas arba atstovė prisistato draudimus, ribojimus, papildomas policines priemones. Bet aš labai pritariu šiam projektui, jisai gimė mums kartu bendradarbiaujant.

Komisija kelis kartus nagrinėjo situaciją mokyklose. Policija tiesiog paprašė šios pataisos ir mes bendru sutarimu tą pataisą parengėme. Galėjome negaišti laiko vasarą ideologinėms diskusijoms, ar čia reikia policinių priemonių, ar čia reikia švietimo. Abiejų tipų priemonių reikia. Reikia ir daugiau užimtumo vaikams, ir didesnio krepšelio neformaliesiems būreliams, ir platintojų užkardymo priemonių, kaip šiandien siūlo Priklausomybių prevencijos komisijos pirmininkė.

Taigi aš siūlau balsuoti už. Tai yra labai reikalingas projektas, jau mes vėluojame, šį projektą galėjome svarstyti ir anksčiau, bet geriau vėliau negu niekada. Labai siūlau pasiūlyti skubos tvarką dėl šio projekto, manau, tikrai prieštaraujančių nebus, ir tiesiog kuo greičiau suteikti policijai prašomas kompetencijas ir įgaliojimus, kad perpardavinėtojai mokyklose nesijaustų nebaudžiami ir jų savivalei būtų pagaliau pastatyta siena.

15.49 val.

Laisvės premijos įstatymo Nr. XI-1584 2 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3207 (*pateikimas*)

PIRMININKAS. Ačiū. Apsispręsime balsavimo laiku. Matau, yra P. Kuzmickienė salėje. Kviečiu ją į tribūną iš pradžių pristatyti darbotvarkės 2-22 klausimą – Laisvės premijos įstatymo pakeitimo įstatymo projektą – ir tada keletą kitų.

P. KUZMICKIENĖ (*TS-LKDF*). Dėkoju, posėdžio pirmininke. Mieli kolegos, kviečiu pritarti siūlymams dėl Laisvės premijos įstatymo pakeitimo. Jų esmė, pirma, padidinti Laisvės premijos dydį, antra, paankstinti apsisprendimą dėl Laisvės premijos laureato ar laureatų.

Taigi pirmiausia apie Laisvės premijos dydį. Žinoma, tai nėra svarbiausias momentas, kalbant apie pačią Laisvės premiją, kuri įsteigta 2011 metais, ir tas dydis buvo numatytas lygus 5 tūkst. eurų. Tačiau per visą tą laiką 2011 metais, atrodo, buvęs gana solidus dydis, šiandien jis atrodo šiek tiek kukliai ir man atrodytų, ir kolegų, ir Laisvės kovų komisijos nuomone, ir Laisvės premijos komisijos nuomone, tas dydis didintinas ir siūlymas yra didinti iki 200 bazinių socialinių išmokų dydžio. Tai reiškia, kad galėtų būti apie 10 tūkst. eurų.

Kaip jau užsiminiau, prašytume ankstinti laiką, iki kada turėtų būti apsispręsta dėl Laisvės premijos laureatų. Manytume, kad tą reikėtų ankstinti apie mėnesį ir numatyti laiką iki lapkričio 23 dienos. Man atrodo, tai padės geriau pasiruošti apdovanojimams, parengti tinkamai medžiagą ir dėl to tiktai Laisvės premijos apdovanojimas bus geriau įvykdytas. Kviečiu pritarti šiam siūlymui.

PIRMININKAS. Dėkui. Klausia R. Šarknickas.

R. ŠARKNICKAS (*LVŽSF*). Dėkoju, posėdžio pirmininke, už suteiktą žodį. Jūsų pateikta idėja veja kitą idėją, aš tikrai pritarsiu, tačiau man atliepia kiti dalykai dėl signatarų, jie gana greitai jau išeina, bet matosi, kad tas jų socialinis gyvenimas yra sunkesnis. Ar nevertėtų ir jiems adekvačiai padidinti tą signatarų atlyginimą, kurį jie gauna? Jau tenka girdėti, kad vienas kitas sunkiai gyvena. Ačiū.

P. KUZMICKIENĖ (*TS-LKDF*). Dėkoju už klausimą. Manau, kad viską svarstyti yra verta.

15.52 val.

Seimo rezoliucijos „Dėl 2024 metais minimų Lietuvai svarbių sukakčių, įvykių ir asmenybių“ projektas Nr. XIVP-1716(3) (*pateikimas, svarstymas ir priėmimas*)

PIRMININKAS. Taip, čia ne su projektu susijęs klausimas. Klausimų daugiau dėl šio projekto nėra. Motyvų nėra. Dėl motyvų nėra norinčių kalbėti. Tai kviečiu P. Kuzmickienę pristatyti 2-23 klausimą – Seimo rezoliucijos „Dėl 2024 metais minimų Lietuvai svarbių sukakčių, įvykių ir asmenybių“ projektą. Prašau.

P. KUZMICKIENĖ (*TS-LKDF*). Mieli kolegos, tik priminsiu, kad dėl 2024 metų paskelbimo esame jau apsisprendę, ir aš dėkoju Seimui už būtent tokį požiūrį į istoriją, į istorijos politiką ir apsibrėžiant, kas yra svarbu Lietuvai ir kaip mes matome Lietuvą pasaulyje. Taigi 2024 metus esame paskelbę NATO, Europos Sąjungos, Dainų šventės ir Diplomatų Lozoraičių metais. Tačiau, kaip jau žinote, gerokai daugiau yra sukakčių ir asmenybių, kurių pamiršti nevalia, ir dėl to mūsų visų apsisprendimu tas datas ir tas sukaktis įrašome į rezoliuciją, taip kviesdami valstybę minėti, švęsti, atsiminti tai, kas mūsų valstybei yra svarbu.

Šiek tiek norėčiau keletą dalykų išskirti. Matyt, svarbu, kad 2024 metais turėsime svarbią sukaktį – minėsime M. K. Paco 400-ąsias gimimo metines.

Norėčiau atkreipti dėmesį, kad kitais metais svarbi sukaktis, minint Lietuvos Laisvės Kovos Sąjūdžio tarybos 1949 m. Vasario 16 d. deklaracijos signataro, Prezidento J. Žemaičio-Vytauto gimimo 115-ąsias metines ir žūties 70-ąsias metines.

Atkreipčiau dėmesį, kad kitais metais minėsime šimtmetį, kai Lietuvos sportininkai pirmąkart dalyvavo olimpinėse žaidynėse Paryžiuje. Manau, labai svarbu nepamiršti, ir čia buvo ne vienos institucijos pasiūlyta, prisiminti A. Vivulskio suprojektuotos Šiluvos Švenčiausiosios Mergelės Marijos Apsireiškimo koplyčios statybą, minėsime šios sukakties šimtmetį. Taip pat svarbus jubiliejus, minint 1944-ųjų P. Plechavičiaus Vietinės rinktinės įkūrimo jubiliejų. Taip pat minėsime ir partizaninio karo, pasipriešinimo pradžią, priešinantis sovietiniam okupaciniam režimui.

Svarbu kitais metais bus atminti Kauno ir Šiaulių getų likvidavimo sukaktis, minėsime 80 metų nuo šių įvykių. Norėčiau dar atkreipti jūsų dėmesį, kad minėsime 1954 metų politinių kalinių sukilimo Kengyro lageryje 70-ties metų jubiliejų. Taip pat 1989 m. kovo 16 d. svarbi sukaktis – įregistruotas Lietuvos Persitvarkymo Sąjūdis. Taip pat minėsime nusikalstamo Molotovo–Ribentropo pakto ir jo slaptųjų protokolų pasirašymo 50-ąsias metines, taip pat ir Baltijos kelio 35 metų sukaktį. Na, pabandžiau aprėpti, kas svarbiausia pasakyta rezoliucijoje, visa kita jūs matote. Prašau šiai rezoliucijai pritarti.

PIRMININKAS. Dėkui. Klausia A. Sysas. Prašom.

A. SYSAS (*LSDPF*). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Gerbiamoji kolege, kai pamačiau šitas rezoliucijas – ir vieną, ir kitą, tai tokia dviprasmiška apėmė nuotaika. Toks vaizdas, kad mes negalėtume be rezoliucijų minėti ką nors, įpareigojame Vyriausybę, kuri turi daug darbų, užsiimti, nepasakyčiau, kad visai nereikalingu darbu, bet tikrai ją apkrauname. Ir klausimas: ar tai yra baigtinis sąrašas, ar mes dar galime, taip sakant, širdyje minėti ir kitus be Vyriausybės nutarimo? Ačiū.

P. KUZMICKIENĖ (*TS-LKDF*). Čia būtų Seimo rezoliucija su paraginimu ne Vyriausybei, o savivaldybėms, institucijoms atminti tuos įvykius. Tiesa, tie įvykiai, tie pasiūlymai ir atkeliavo būtent iš įvairių organizacijų ir savivaldybių, todėl jie norėtų, kad valstybės lygiu nebūtų pamiršta tai, kas svarbu. Man rodos, net nėra ką sakyti, kad vis dėlto mūsų istorija yra svarbi, taip, jinai yra turtinga, ir taip esame apsisprendę iš to turtingumo matyti tai, kas yra svarbiausia, ir sudėti į trejetą, kitaip tariant, nominuoti trejus minėtinus, švęstinus metus, bet, kita vertus, nepamiršti ir to, kas galbūt regionuose svarbu, nors galbūt asmenybės ar įvykiai nėra tarptautiškai ar valstybiškai svarbiausi arba tos sukaktys nėra tokios didelės ir apvalios. Tai todėl mes tai papildome rezoliucijoje.

Rezoliucija toks jau žanras, kad pildyti jas sudėtinga arba nelabai galima. Juo labiau kad turiu pasakyti, jog, prieš parengdami šią rezoliuciją, turėjome didelę diskusiją, kaip jau minėjau, su plačiu visuomenės būriu. Dėl to, man atrodo, kas svarbiausia, yra paminėta, bet labai jums pritariu, kad ir visa kita, kas yra svarbu organizacijoms, savivaldybėms, ir verta, ir reikia minėti, nereikia būtinai viską sudėti į rezoliucijas.

PIRMININKAS. Dėkui, klausia R. Šalaševičiūtė.

R. ŠALAŠEVIČIŪTĖ (*LVŽSF*). Ačiū, pirmininke. Gerbiama Paule, turbūt pats mechanizmas yra, kai teikia įvairios organizacijos savo siūlymus, tada sprendžia komisija, o tų siūlymų, kiek iš jūsų teko girdėti, būna 80, 90, gali būti ir daugiau. Dabar aš pasižiūrėjau ir galbūt ne tiek dėl 2024 metų noriu kalbėti, kadangi jūs jau aiškiai pasakėte, nėra čia prasmės ir jokių galimybių, bet aš iš karto kalbu ir dėl 2025 metų rezoliucijos. Iš tikrųjų Žemaičių grupė, mūsų Seimo Žemaičių grupė, kuri vienija 25 asmenis, pateikė, konkrečiai atrinko iš kalendoriaus, mes tokį kalendorių turime, du asmenis ir vieną įvykį, kuriuos manome, kad tikrai būtina paminėti net nediskutuojant, tačiau nė vienas iš mūsų Žemaičių grupės teiktų siūlymų 2025 metų rezoliucijoje neatsirado.

PIRMININKAS. Laikas.

R. ŠALAŠEVIČIŪTĖ (*LVŽSF*). Aš žinau, aš tiktai dar du sakinius. Neatsirado. Jūs pasakėte, kad tai rezoliucijai galima nepritarti, būtų sudaryta darbo grupė ir peržiūrėti siūlymai. Tai aš ir noriu iš karto, nebekalbėsiu apie 2025 metus, aš ten esu irgi užsirašiusi, pirmininke, aš čia pabaigsiu mintį, kad iš tikrųjų galbūt negalima taip vien komisijai priimti sprendimus. Turėtų atsirasti Seimo narių iš frakcijų, įvertinti, ką, kas pateikė, ir tada priimti sprendimus. Labai prašau atsižvelgti į mūsų, Žemaičių grupės, tris siūlymus dėl 2025 metų. Viskas.

PIRMININKAS. Laikas.

P. KUZMICKIENĖ (*TS-LKDF*). Dėl 2025 metų tikrai atsižvelgsime. Taip, kaip ir kalbėjome, pakoreguosime datas.

Noriu pasakyti, nėra taip, kad komisija susideda iš keleto žmonių. Ji susideda iš įvairių frakcijų atstovų. Taigi visos frakcijos turi galimybę būti šiame svarstyme. O apsisprendžia komisija stipriai tardamasi būtent su istorikais. Apsisprendimas nėra tiktai politikų, bet pasitelkiant ir istorikus. Man atrodo, ten turime tikrai… Beje, klausymus darome dar ir su kitu komitetu, tai yra su Švietimo ir mokslo komitetu. Man atrodo, nueiname tam tikrą gerą kelią. Visada galima patobulinti, labiau įsiklausyti arba geriau išgirsti. Tai tikrai darysime.

PIRMININKAS. Klausia R. Šarknickas.

R. ŠARKNICKAS (*LVŽSF*). Aš tikrai pritariu kolegei Rimantei dėl 2025 metų rezoliucijos, kad būtų sudaryta darbo grupė. Ją mes, kaip sakyti, laikinai atmesime, taip? Tvarka. Atsirado irgi keletas kandidatų. Visuomenė, ypač šiais metais, gana emocingai, karštai palaiko poetą J. Marcinkevičių. 2025 metais bus minimos jo gimimo 95-osios metinės. Šalia jo yra taip pat legendinis poetas P. Širvys, jo 105-osios gimimo metinės. Ačiū.

PIRMININKAS. Čia turbūt buvo labiau komentaras. Dėkui. Daugiau klausimų nėra.

Dėl šio projekto diskusijoje nori kalbėti A. Sysas. Ar norite kalbėti diskusijoje? Ne, atsisakote. Svarstymo stadija pereita.

Tuomet dėl šios rezoliucijos priėmimo už kalbės R. Šarknickas. Norite kalbėti? Prašau.

R. ŠARKNICKAS (*LVŽSF*). Taip, noriu. Ačiū iš esmės už šitą prasmingą darbą, gerą idėją ir kad mūsų Lietuvos asmenybės, jos jau 2024 metų, tikrai yra kaip pamatinės vertybės, Lietuvos identitetas ir panašiai.

Tiktai norėjau šiek tiek kolegai Algirdui pasakyti. Kai sakoma, kad čia nebūtina į rezoliuciją tų asmenybių įrašyti ir panašiai, noriu pasakyti, kad valstybė yra ne tik pinigai, bet ir tautos dvasia, jos stiprinimas, todėl juos būtina paminėti. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkoju. Motyvai išsakyti. Apsispręsime balsuodami kiek vėliau. S. Tumėno nėra.

16.03 val.

Seimo rezoliucijos „Dėl 2025 metais minimų Lietuvai svarbių įvykių ir asmenybių sukakčių“ projektas Nr. XIVP-3166 (*pateikimas*)

Darbotvarkės 2-24 klausimas – Seimo rezoliucijos „Dėl 2025 metais minimų Lietuvai svarbių įvykių ir asmenybių sukakčių“ projektas. Kviečiu taip pat jį pristatyti.

P. KUZMICKIENĖ (*TS-LKDF*). Mieli kolegos, kalbame apie 2025-uosius. Maloniai noriu priminti, kad dėl 2025 metų paskelbimo esame apsisprendę. Vėlgi dėkoju už tokį apsisprendimą. Matome svarbų trejetą: Motiejaus Kazimiero Sarbievijaus ir Baroko literatūros metai, Mikalojaus Konstantino Čiurlionio metai bei lėktuvo ANBO ir Lietuvos aviacijos kūrėjų metai.

Šį darbą esame padarę, bet vis dėlto 2025 metais yra daug ir kitų sukakčių. Leiskite keletą jų pažymėti. 2025-aisiais minėsime Žemaitės 180 metų gimties jubiliejų, filantropo J. Montvilos 175-ąsias gimimo metines. Norėčiau išskirti, kad 2025-aisiais minėsime spaudos darbuotojo, tautinio judėjimo dalyvio P. Višinskio 150-ąsias gimimo metines.

Svarbu pasakyti ir atkreipti jūsų dėmesį, kad 2025-ieji mums bus svarbūs minint Lietuvos Respublikos Prezidento A. Stulginskio jubiliejų ir žemės reformos pagrindinio autoriaus, įgyvendintojo M. Krupavičiaus jubiliejų. Įdomus ir svarbus jubiliejus yra 2025 metais, kalbant apie A. Macijausko išleistą lietuvišką žemėlapį „Žemėlapis lietuviškai latviško krašto“, čia minėsime 125-erius metus. Norėčiau išskirti ir atkreipti jūsų dėmesį į žydų gelbėtojo, kunigo, pamokslininko, Štuthofo kalinio (byla pakeliui į beatifikaciją) A. Lipniūno jubiliejų.

Taip pat svarbu pasakyti – 2025 metai bus svarbūs, kalbant apie partizaninį judėjimą, ir čia reikia sakyti, kad pirmiausia norėčiau išskirti 1949 metų Deklaracijos signatarų jubiliejus: 1920 metais gimė signataras A. Grybinas-Faustas, taip pat V. Vitkauskas-Saidokas ir daugybė kitų partizaninio judėjimo dalyvių, kurių gimties šimtmetį minėsime. Norėčiau išskirti keletą: ryšininkė, disidentė, Lietuvos laisvės lygos narė E. Terleckienė; taip pat norėčiau atkreipti jūsų dėmesį į dvasininko, disidento ir Tikinčiųjų teisėms ginti katalikų komiteto įkūrėjo A. Svarinsko sukaktį.

Svarbu atkreipti dėmesį ir į kitų kultūros žmonių sukaktis. Čia išskirčiau dailininko, vitražisto K. Morkūno jubiliejų. Man rodos, labai svarbu prisiminti Lietuvos didžiosios kunigaikštienės Birutės draugiją. Svarbu atsiminti, kad prieš 100 metų (2025 metais minėsime tokį jubiliejų) buvo įkurtas Žydų mokslinių tyrimų institutas, tapęs jidiš kultūros ir mokslinių tyrimų centru.

Dar vienas svarbus partizaninio judėjimo įvykis – minėsime 1945 metais vykusio Kalniškės mūšio 80 metų jubiliejų. Tai vienas didžiausių Lietuvos partizanų mūšių su sovietų kariuomene.

Kaip jau ir buvo paminėta, trūksta keleto svarbių sukakčių, kurias kiek vėliau, nei mes parengėme šias rezoliucijas, pasiūlė Žemaičių kultūros draugija. Čia norėčiau paminėti S. Daukanto draugijos sukūrimą, įregistravimą. Šimtmetis, rodos, tokios draugijos įkūrimo. Taip pat labai svarbus jubiliejus ne tik žemaičiams – visai Lietuvai, kalbu apie M. K. Oginskio 260-ies metų gimimo jubiliejų. Tai būtinai papildysime rezoliuciją. Todėl kviesčiau tokią darbo grupę sudaryti, papildyti dar R. Šarknicko pasiūlytomis sukaktimis ir 2025 metus turėti tikrai labai plačiai apžvelgus, ir iš esmės švenčiant. Be abejonės, kaip ir kiekvienoje rezoliucijoje, siūlome Vyriausybei, tarpžinybinėms grupėms rengti iš anksto programas, kurios leistų vis dėlto iš esmės paminėti šias sukaktis ir asmenybes.

PIRMININKAS. Dėkoju. Aš tiktai noriu pasitikslinti. Jeigu jūs siūlysite papildyti rezoliuciją, tai jūs siūlysite ne priimti rezoliuciją, o balsuoti dėl redagavimo. Gerai, tas labai svarbu. Dabar klausimai. R. Šalaševičiūtė, sakė, nebeklaus. Gerai. (*Balsai salėje*) Labai ačiū. R. Šarknickas.

R. ŠARKNICKAS (*DPF*). Mielas, besišypsantis posėdžio pirmininke, tikrai taip, klausimų neturiu, nes jau sutarta.

PIRMININKAS. Gerai. K. Vilkauskas.

K. VILKAUSKAS (*LSDPF*). Ačiū, pirmininke. Aš labai trumpą klausimą. Matyt, ir kolegoms čia užkliuvo Lietuvos akcinių bendrovių įstatymas, o kodėl būtent šitas įstatymas išskiriamas? Ačiū.

P. KUZMICKIENĖ (*TS-LKDF*). Jubiliejiniai metai. Manoma, kad tai yra svarbu paminėti. Man atrodo, svarbu, kad mes tokias kategorijos turime. Vieniems yra vėjai, kitiems – ne vėjai, tai man atrodytų, kad reikėtų taip žiūrėti. Beje, visada yra gera proga per šias sukaktis pasidomėti istorija ir sužinoti, kiek prasmės buvo modernios Lietuvos kūryboje, ir toks įstatymas.

PIRMININKAS. Dėkoju. Klausia K. Masiulis. Prašom.

K. MASIULIS (*TS-LKDF*). Kaip visada, skeptiškas dėl tokių projektų ir nekeičiu nuomonės. Nemanau, kad Seimas turėtų tai daryti. Manau, kad čia Kultūros ministerija, jeigu svarbu, galėtų ir sudaryti tokį amžiną sąrašą, kurį papildytų. Man čia primena tokį kalendorių. Yra tokie sieniniai kalendoriai su lapeliais, mano mama labai mėgsta. Nuplėšia lapelį, o ten viršuje užrašyta: šią dieną gimė Žemaitė, šią dieną gimė P. Višinskis ir panašiai, tiek ir tiek metų sukanka. Skirtingo lygio, skirtingo svorio tie siūlymai tiek ano, tiek šito. Sąjūdis – tai rimta, solidu. Na, ir asmenybės labai skirtingo svorio – dėl kai kurių reikia tikrintis internete. Ką tai reiškia? Mes nieko nei sustiprinsime, nei pastiprinsime. Man atrodo, bereikalingas toksai vėjo virpinimas. Juo labiau kad visuomenė irgi nelabai atkreips dėmesį į tuos mūsų sprendimus. Tai, atleiskite, bet yra tokia komisija – tvirtinkite. Bent jau tada būtų išvardinta, čia apie 40 yra tų projektų, būtų išvardinta, tai aš dėl dviejų balsuočiau už.

PIRMININKAS. Laikas.

P. KUZMICKIENĖ (*TS-LKDF*). Gerbiamas Kęstuti, gerai, kad jūsų močiutė turi tokį kalendorių ir ji nepamiršta pasižiūrėti į jį. Greičiausiai mes kalbame vis dėlto apie valstybės istoriją, kuri gerai, kad paminėta kalendoriuose, bet būtų gerai, kad būtų didesnis supratimas apie tuos istorinius įvykius. Man atrodytų, tikrai nenuvertinčiau tokios rezoliucijos ir kaip žanro, ir kaip būdo atkreipti dėmesį vien todėl, kad mes vis dėlto ne fragmentiškai žiūrėtume į savo istoriją, bet pamatytume esmę, galbūt svarbius jubiliejus, kurie leidžia mums patiems save suvokti, permąstyti istoriją. Man atrodo, kad čia geras būdas savęs nepamiršti, kita vertus, ir susieti su dabartimi, ir galvoti apie ateitį.

PIRMININKAS. Dėkui. A. Sysas. Ar klaustų? A. Sysas? Neklausia. Gerai, kolegos, daugiau klausiančių nematau. Svarstymas. Atsiprašau, aš teisingai supratau iniciatorius, kad jie… Gerbiama Paule, ar dar galėtumėte patikslinti? Jūs pristatėte ir jūs siūlote nepritarti rezoliucijai, o po to redaguoti. Tai gal galime daryti pertrauką iki kito posėdžio? Jūs parengsite naują variantą ir tada… Kitu atveju tada susidaro komisija ir tokiu keliu galime eiti, jeigu reikia redaguoti rezoliuciją. Bet jeigu šitą rezoliuciją iš tikrųjų reikia iš esmės redaguoti, gal aš galėčiau pasiūlyti pertrauką iki kito posėdžio ir mes tada grįžtume ir įregistruotume naują variantą? Tvarka? Galime bendru sutarimu dėl pertraukos iki kito posėdžio? Gerai, tai dėl šito klausimo pertrauka iki kito posėdžio. Nekalbame daugiau dėl motyvų.

16.13 val.

Neįgaliųjų socialinės integracijos įstatymo Nr. I-2044 pakeitimo įstatymo Nr. XIV-1722 1 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2925(2), Ikiteisminio administracinių ginčų nagrinėjimo tvarkos įstatymo Nr. VIII-1031 2, 3, 5, 11, 13, 14, 20 ir 21 straipsnių pakeitimo įstatymo Nr. XIV-1724 pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3111 (*pateikimas*)

Gerbiamieji kolegos, dar yra keletas klausimų. A. Dumbrava ar galėtų dabar pristatyti darbotvarkės 2-26 klausimą – Neįgaliųjų socialinės integracijos įstatymo projektą ir lydimąjį – Ikiteisminio administracinių ginčų nagrinėjimo tvarkos įstatymo projektą?

A. DUMBRAVA (*LVŽSF*). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Aš pasistengsiu kuo trumpiau, nes tikrai truputį ir pavargome. Noriu mielus kolegas informuoti, kad nuo kitų metų sausio 1 dienos įsigalios Asmens su negalia teisių apsaugos pagrindų įstatymas. Tai yra svarbus įstatymas, didelė reforma, tačiau, pavyzdžiui, mūsų, Lietuvos valstiečių ir žaliųjų sąjungos, frakcija nerimauja dėl vieno dalyko – dėl to, kad šiame įstatyme numatyta, kad pradingsta Ginčų komisija. Mes apie tai

daug kartų esame kalbėję ir komitete, ir su gerbiama ministre. Tiesiog matome tokius nuogąstavimus, jaučiame, kad gali būti truputį negerai.

Ginčų komisija buvo įkurta 2005 metais ir gana ilgai dirbo – 18 metų. Nė viena kadencija labai tokių pretenzijų jai nereiškė. Buvo sudaryta tam, kad būtų tiriami ginčai neįgalių žmonių, kurie yra nepatenkinti Neįgalumo ir darbingumo nustatymo tarnybos priimtais sprendimais, ir jie gali tą sprendimą skųsti būtent Ginčų komisijai.

Turiu pastebėti, kad Ginčų komisija per tą laikotarpį, nors ministerija ir ministrė sako, kad tas darbas nebuvo efektyvus ir tų ginčų mažėja, tačiau tų ginčų, atsiprašau, tų skundų yra. Jeigu mes paimtume 2023 metus, tai buvo 326 skundai ir Ginčų komisija juos kiek galėdama nagrinėjo. Reikia pasakyti, kad bent 70 %, vėl tai yra žodžiai Ginčų komisijos, tų skundų buvo tenkintina ir nė vienas skundas nebuvo atmestas kaip netenkintinas teismuose. Tai yra labai svarbu, vadinasi, Ginčų komisija dirbo gana kompetentingai.

Mūsų siūlymas toks, kad tebūnie tai ne prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos – tebūnie tai prie Vyriausybės arba prie Sveikatos apsaugos ministerijos, bet kad tokia komisija vis dėlto išliktų. Galbūt atsirastų kitų žmonių, atsirastų kitų steigėjų. Manome, kad tų ginčų nagrinėjimo perdavimas būtent administraciniam teismui gali sukelti negerų pasekmių, nes mes žinome, kad reorganizuojama Neįgalumo ir darbingumo nustatymo tarnyba, reorganizuojamas Neįgaliųjų reikalų departamentas, kuriama agentūra, kur bus žmonės, aš tikiuosi, kviečiami iš Neįgalumo ir darbingumo nustatymo tarnybos, galbūt iš departamento, galbūt iš kur kitur, iš gatvės, aš nežinau, tačiau tai bus naujas darinys. Ir dabar mes dar to nesujungiame, nežinome, kas čia bus, kiek žmonių dirbs, kokie krūviai bus, kokie atlyginimai bus, kokios motyvacijos, bet mes naikiname tą Ginčų komisiją, pavesdami Administracinių ginčų komisijai, kuri neturi jokios patirties šioje veikloje. Aš manau, mes persistengiame su savo ambicijomis, ir manyčiau, kad to reikėtų atsisakyti.

PIRMININKAS. Dėkoju, jūs baigėte pristatymą, taip?

A. DUMBRAVA (*LVŽSF*). Galbūt taip, gal ir pristačiau. Pagrindinius dalykus pasakiau ir manau, kad vis dėlto turėtume sugrįžti prie tos Ginčų komisijos, kad kompetentingi žmonės galėtų spręsti tuos klausimus, kurių, ko gero, iš pat pradžių nepajėgs išspręsti Administracinių ginčų komisija.

PIRMININKAS. Dėkui. Klausimai. A. Gedvilas pirmasis. Prašau.

A. GEDVILAS (*MSNG*). Gerbiamasis pranešėjau, visi suprantame, kad neįgaliųjų socialinė integracija yra labai svarbi problema. Dabartiniai valdantieji užsimojo reformuoti negalios sferą ir labai daug kalba apie dalyvumą. Jūsų įstatymo pakeitimo projektas siūlo ne tik nenaikinti Ginčų komisijos, bet atvirkščiai – dar ją ir stiprinti. Sakykite, kokie duomenys rodo tai, kad specializuota Ginčų komisija yra reikalingesnė negu ministerijos siūlomas modelis?

A. DUMBRAVA (*LVŽSF*). Aš jau ir pasakiau, kad specializuota Ginčų komisija kaip ir yra specializuota. Kiekvienas iš mūsų, tarkime, kai suskausta ausį, pirmiausia einame, ko gero, ne pas… priklauso eiti pas šeimos gydytoją, bet mes stengiamės, kad šeimos gydytojas mums duotų siuntimą pas specialistą. Taip ir čia. Specializuota komisija turi didžiulę patirtį, yra specialistai medikai, yra specialistai teisininkai, kurie tuos klausimus nagrinėja, kurie yra įsigilinę ir dirba vien tik tą darbą.

Mes turime dar ir Darbo ginčų komisiją, turime ir Mokestinių ginčų komisiją, Administracinių ginčų komisiją. Mes jų nenaikiname. Tuo labiau kad, kiek esu girdėjęs, ir Sveikatos apsaugos ministerija žada žalos atlyginimo, įvertinimo komisiją steigti. Tų komisijų yra ir jos veikia. Aš manau, kad mes turėtume ypač jautriai žiūrėti į neįgaliųjų klausimus ir neatitolinti jų nuo teisingumo. Šios komisijos panaikinimas, aš manau, yra jų atitolinimas. Žmonės sunkiau prisibels ir sunkiau suras tiesą. Tokie motyvai.

PIRMININKAS. Klausia M. Navickienė. Prašau.

M. NAVICKIENĖ (*TS-LKDF*). Labai ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Gerbiamas kolega, aš vis dėlto norėčiau jūsų paklausti, kodėl jūsų aiškinamajame rašte yra tiek netiesos? Pirmiausia jūs teigiate, kad skundus perdavus Lietuvos administracinių ginčų komisijai negali būti užtikrinti Lietuvos įsipareigojimai pagal Jungtinių Tautų neįgaliųjų teisių konvenciją. Tai yra netiesa, Konvencijos nurodo sukurti nepriklausomą struktūrą, skirtą konvencijos įgyvendinimui stebėti ir

kontroliuoti, visapusiškai įtraukiant pirmiausia pačius žmones su negalia, o Lygių galimybių įstatyme nustatyta, kad nuo 2019 m. liepos 1 d. konvencijos įgyvendinimo stebėseną ir kontrolę vykdo Žmonių su negalia teisių stebėsenos komisija prie Lygių galimybių kontrolieriaus tarnybos. Tai Ginčų komisijai nėra pavesta vykdyti konvencijos įgyvendinimo stebėseną ir kontrolę.

Toliau jūs teigiate, kad ginčų nagrinėjimą perdavus Administracinių ginčų komisijai kyla grėsmė, kad skundai nebus tinkamai ir kokybiškai nagrinėjami. Tai yra netiesa. Dabar Ginčų komisija turi tris narius ir penkis padėjėjus…

PIRMININKAS. Laikas.

M. NAVICKIENĖ (*TS-LKDF*). …o Administracinių ginčų komisijoje yra 26 nariai, 62 žmonės ir teritoriniai padaliniai. Administracinių ginčų komisija yra visapusiškai pasirengusi nuo sausio 1 dienos ne tik toliau kokybiškai nagrinėti ginčus, bet ir plėsti savo aprėptį ir artėti prie negalią turinčių žmonių. Tai kodėl tiek daug tiesiog netiesos ir interpretacijų?

A. DUMBRAVA (*LVŽSF*). Aš nepasakyčiau, kad tai yra netiesa, tai yra nuogąstavimai, tiesiog kaip mes galvojame. Vis tiek aš manyčiau, kad iš jūsų ministerijos yra sakoma: viskas gerai, tvarka, visi yra pasiruošę. Bet, tarkime, dėl tų pačių mokymų. Mes vykdėme parlamentinę kontrolę. Na, buvo įvairių pamąstymų. Sakė, kad tų mokymų nėra. Vieni sako, kad mokymai vyksta, kiti sako, kad mokymai nevyksta.

Paskutinė parlamentinė kontrolė buvo Administracinių ginčų komisijos. Išvis mes negirdėjome, kad ji būtų atvykusi ir pasakytų, kas vyksta.

O dėl Junginių Tautų konvencijos, na, mes manome, kad didesnė rizika dabar atsiranda, negu būnant Ginčų komisijai. Mums taip atrodo. Kadangi, na, mes galime tiktai pasidžiaugti ir pasididžiuoti, kad turime specializuotą Ginčų komisiją, tai kodėl mes ją turime naikinti? Man nesuprantamas tas dalykas. Tai panaikinkime tada ir Mokestinių ginčų komisiją, sujungime su kuo nors, perduokime Administracinių ginčų komisijai. Negi mums neįgaliųjų reikalų klausimai yra mažiau svarbūs negu mokestiniai arba darbo ginčai?

PIRMININKAS. Klausia L. Nagienė.

L. NAGIENĖ (*DFVL*). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Gerbiamas kolega, gal galite man įvardinti pagrindines rizikas, kurias jūs įžvelgiate, jeigu dabar nuo sausio 1 dienos, kaip yra jau numatyta, bus perduotos Administracinių ginčų komisijai šios visos funkcijos? Kokias jūs įžvelgėte pačias pagrindines rizikas? Ką jūs matote teikdamas šią įstatymo pataisą?

A. DUMBRAVA (*LVŽSF*). Na, pirmiausia, man atrodo, ne nuo sausio 1 dienos, o nuo vasario 1 dienos. Įstatymas įsigalioja nuo sausio 1 dienos, bet iki vasario 1 dienos dar…

Aš kaip ir sakiau, tos rizikos yra tokios, kad vykdome reformą. Mes gi dabar girdime signalus iš Neįgalumo ir darbingumo nustatymo tarnybos (nežinau, Seimo nariai, ar esate gavę) dėl atlyginimo, dėl kitų dalykų. Mes nežinome, kaip vyks ta reforma, nes yra daug nežinomųjų.

Ministrė sako, kad kalbama, buvo atėjusi, kiek girdėjome, viceministrė į tą tarnybą, na, nieko nesutarė nei dėl krūvio, nei dėl atlyginimo, nei dėl kriterijų niekas neišspręsta. Aš manau, anksti laidoti tą komisiją. Reikėtų kažkiek palaukti, kad dar susigulėtų. Mes turime įvertinti situaciją. Gal tų ginčų padaugės dvigubai arba trigubai? Ar tikrai Administracinių ginčų komisija, neturėdama patirties, susitvarkys su tais dalykais?

Aš manau, tikrai viena iš tokių priežasčių, kad, na, mes tikrai skubame kirsti tą šaką, kur nebūtina. Mes neturime skubėti tų dalykų daryti. Tegul tas įstatymas eina. O, tarkime, ginčų klausimą mes palikime spręsti specializuotai komisijai.

PIRMININKAS. Klausia J. Džiugelis.

J. DŽIUGELIS (*TS-LKDF*). Ačiū. Gerbiamas kolega, gerbiamas komiteto nary, aš suprantu, kad jums iš tiesų sudėtinga šiandien stovėti tribūnoje ir ginti tai, kuo patys netikite. Žiūrėkite, per paskutinį posėdį parlamentinės kontrolės mes kreipėmės į Administracinių ginčų komisiją ir paprašėme pateikti išsamią informaciją, ar jie yra pasiruošę perimti funkcijas iš Ginčų komisijos. Vakar mes gavome išsamų keturių puslapių atsakymą, kuriame yra patvirtinama, jog neįgalumo nustatymo procesai bus efektyvesni, spartesni ir ši komisija visiškai pasirengusi šiam darbui.

Mano klausimas labai paprastas ir suprantu, kodėl jums taip sunku stovėti šioje tribūnoje. Kiek Ginčų komisijoje dirba Lietuvos valstiečių ir žaliųjų sąjungos narių? Jūs dabar esate šios fra-

kcijos narys, manau, esate puikiai informuotas ir apie šios komisijos darbuotojų partinę priklausomybę. Ačiū.

A. DUMBRAVA (*LVŽSF*). Aš labai atsiprašau, kiek mūsų frakcijoje dirba ko?

J. DŽIUGELIS (*TS-LKDF*). Kiek šiuo metu Ginčų komisijoje dirba Lietuvos valstiečių ir žaliųjų sąjungos narių? Jūs tikrai turėtumėte žinoti šią informaciją, nes jūs esate šios frakcijos narys.

A. DUMBRAVA (*LVŽSF*). Aš pirmą kartą girdžiu. Tikrai aš nesidomėjau, kiek dirba, aš tikrai nieko nežinau. Pirmą kartą iš jūsų girdžiu, kad ten kažkas dirba iš Valstiečių ir žaliųjų frakcijos narių. Nežinau, galbūt kas nors iš mūsų frakcijos pasakytų. Aš nesu partijos narys ir galbūt manęs neinformavo, tikrai aš to nežinau. Sakau atvirai.

PIRMININKAS. Klausia E. Gentvilas.

E. GENTVILAS (*LSF*). Gerbiamas kolega Algimantai, žiūrėkite, Seimas išreiškė savo aiškią politinę valią priimdamas negalios nustatymo reformą, įskaitant ir šitą aspektą, kad Ginčų komisija keičiama į nepriklausomą Administracinių ginčų komisiją. Čia jau ministrė pasisakė. Kai jūs sakote, kad anksti laidoti Ginčų komisiją, jūs tiesiog pradedate laidoti reformą, kuri dar neprasidėjo. Jūs ją griaunate jai vykstant, dar jai neįsibėgėjus. Koks signalas yra siunčiamas reformos dalyviams ir patiems neįgaliesiems, kai Seimas išreiškė labai aiškią politinę valią – tuoj tuoj viskas prasidės ir Seimas vėl atsukinėja? Man atrodo, kad jūs čia… Žinau, dėl ko taip darote, ir manęs prašė taip daryti, aš pasakiau – ne, nesutinku, Seimas turi savo poziciją. Tai negriaukime reformos arba nepasėkime nepasitikėjimo šita reforma.

A. DUMBRAVA (*LVŽSF*). Jūs teisingai sakote, kad kiekviena reforma turi turėti pasitikėjimą, bet tai nėra reformos griovimas. Aš tiktai vieną segmentą. Tegul mes nustatome, žiūrime tuos labiau socialinius dalykus negu medicininius, tegul mes dalyvumo lygius, visa kita, steigiama agentūra – tebūnie, taip yra, bet man svarbiausia ir rūpi, ir aš tikrai dėl to išgyvenu (nežinau, prašė, neprašė), aš suprantu, kad specializuota komisija būtų žymiai geriau negu nespecializuota komisija. Čia išimti šitą grandį ir truputį palaukti, galbūt pratęsti jos darbą, galbūt dar metams, pažiūrėti, kaip tai agentūrai seksis dirbti. Ta mintis čia ir yra. Čia nėra reformos griovimas.

PIRMININKAS. Dėkui. Daugiau klausimų nėra.

Dėl balsavimo motyvų už kalbės A. Sysas.

A. SYSAS (*LSDPF*). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Gerbiami kolegos, kodėl kalbu už? Ne vieną Vyriausybės valandą klausiau ministrės, kaip yra pasirengta šitą reformą įgyvendinti. Deja, kol kas bent viename iš paskutinių atsakymų ministrė sakė, kad lapkričio pabaigoje vyks ten ir kalbėsis su žmonėmis, bet iš jų laiškų tai ir aprašymų, ir tvarkos, ir aiškumo jie iki šiol nežino, tie žmonės, kurie turės dirbti naujoje agentūroje. Mes šiandien kalbame ne apie agentūras. Pataisa, agentūra liks, NDNT bus reformuota į naują įstaigą. Čia viskas vyksta. Ginčų komisija spręsdavo dėl sprendimų, kuriuos priimdavo Neįgalumo ir darbingumo nustatymo tarnyba. Tai nauja agentūra vėl priiminės ir kažkas turės tada tuos dalykus spręsti. Mes turėjome specializuotą įstaigą, kuri sprendė šituos dalykus. Aš suprantu, kad kažkas tarp ministrės ir šitos komisijos vadovo perbėgo ar ten peršliaužė ir dabar daugiau, ko gero, asmeniniai dalykai negu darbiniai, principiniai, nes į Ginčų komisiją kreipiasi pacientai, tai yra neįgalieji, kurie mano, kad jiems nustatytas vienoks ar kitoks laipsnis. Aš manau, tai yra paslaugos teikimas žmonėms, nes jie jau nuskriausti likimo ir jie norėtų gauti kvalifikuotus atsakymus. Neužmirškime, kad mes, rodos, šį antradienį, ne, praeitą savaitę priėmėme naują paketą dėl socialinio draudimo išmokų žmonėms su negalia. Mes atidarome Pandoros skrynią, kai galės į šitą agentūrą kreiptis gerokai daugiau žmonių, jau sulaukusių pensinio amžiaus. Niekas negali pasakyti, kiek jų bus. Vadinasi, skundų skaičius gali išaugti dar daugiau. Aš manau, nesuplakime kelių didelių įstatymų, neužkraukime darbo, nežinome, kaip ji veiks.

O gerbiamam komiteto pirmininkui atsakysiu. Viščiukus skaičiuoja rudenį. Kas bus nuo sausio 1 dienos, mes galėsime po 3 mėnesių pasakyti, gerai dirba agentūra ar blogai…

PIRMININKAS. Laikas.

A. SYSAS (*LSDPF*). …daugiau skundų ar mažiau. Todėl aš kviečiu pritarti. Atidėkime pusmečiui, niekas netrukdys ir rudenį, taip sakant, uždarydami šio Seimo duris priimkime sprendimą šią Ginčų komisiją naikinti.

PIRMININKAS. Laikas! Prieš – M. Navickienė.

M. NAVICKIENĖ (*TS-LKDF*). Gerbiami kolegos, mes tikrai labai daug dėmesio ir energijos šiandien skiriame vienos komisijos, o gal net ir vieno asmens gynimui arba siekiui išsaugoti. Juk visos negalios reformos tikslas yra kitas – ne kalbėti apie vieną komisiją ar vieną žmogų, ten dirbantį, bet kalbėti apie visus negalią turinčius žmones. Juk ir toliau nuo sausio 1 dienos ne tik bus galimybė kreiptis dėl NDNT priimtų sprendimų, ginti savo teises, bet bus galimybė tą daryti ir plačiau, ir su didesniu kiekiu dirbančių darbuotojų. Jie jau yra ir mokyti, jie galės pasitelkti ekspertus, jie turi teritorinius padalinius, iš penkių jau keturi yra pritaikyti asmenims su negalia. Mes plečiame galimybę žmonėms kreiptis, didiname kompetenciją žmonių, kurie su tuo dirbs.

Mes matome, kiek tų ginčų būdavo išnagrinėjama. Ar mes galime eiti į skaičius, jeigu mes matome kažkelintų metų rodiklius – 0,2 % iš visų besikreipiančiųjų? Tie skaičiai ir iki šiol nebuvo dideli, jie nuolat mažėjo nuo 2019 metų. O dabar mes matome, kad Administracinių ginčų komisija yra pasirengusi nuo sausio 1 dienos. Mes kaip Seimas jau balsavome, priėmėme negalios reformą. Žmonės pasiruošę priimti ir nagrinėti tuos skundus ne mažiau kokybiškai, bet kokybiškiau ir arčiau pačių negalią turinčių asmenų.

Kalbėkime apie tai, kad reforma turi tęstis, turi vykti. Kaip ir minėjau, Administracinių ginčų komisija turi 26 narius, 62 darbuotojus. Leiskime negalios reformai vykti, nedidinkime nepasitikėjimo tarp negalią turinčių asmenų. Ir toliau ginčai bus nagrinėjami, bus nagrinėjami principingai, kokybiškai ir tų žmonių gerovė dėl to tiktai didės.

PIRMININKAS. Dėkoju.

M. NAVICKIENĖ (*TS-LKDF*). Kviečiu nepritarti.

PIRMININKAS. Dėkoju. Motyvai išsakyti. Kolegos, mes pasiekėme balsavimo intervalą, bet yra likę dar du klausimai, aš siūlyčiau jų išklausyti ir tada balsuoti dėl visko iš eilės. Gerai?

16.33 val.

Maisto įstatymo Nr. VIII-1608 2 ir 4 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 6^2 straipsniu įstatymo projektas Nr. XIVP-2890(2) (*svarstymas*)

Rezervinis 1 klausimas – Maisto įstatymo 2 ir 4 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2890. Svarstymas. A. Kupčinskas pristatys Ekonomikos komiteto išvadą.

A. KUPČINSKAS (*TS-LKDF*). Sveiki, kolegos, tikiuosi, visi pavalgę pietus. Be to, šiandien tokia ypatinga diena – trečiasis lapkričio ketvirtadienis. Jaunas vynas atvažiuoja. Tai raginčiau…

PIRMININKAS. Ar galima šiek tiek greičiau? (*Balsai salėje*)

A. KUPČINSKAS (*TS-LKDF*). Galiu trumpai pasakyti, kad pritarta bendru sutarimu Ekonomikos komitete.

PIRMININKAS. Labai ačiū. T. Tomilinas pristatys Aplinkos apsaugos komiteto išvadą. Prašau.

T. TOMILINAS (*DFVL*). Gerbiami kolegos, kaip papildomas Aplinkos apsaugos komitetas rugsėjo 13 dieną svarstė šį įstatymo projektą. Pritarta bendru sutarimu. Tačiau yra atsižvelgta į VšĮ „Žiedinė ekonomika“ pastabą, kad šį įstatymą svarstytume kartu su kitu Seimo narių pateiktu Maisto įstatymo projektu. Apie tą svarstymą pasisakysiu, kai kalbėsiu už.

PIRMININKAS. Dėkoju. Sveikatos reikalų komiteto išvadą, matyt, L. Slušnys pristatys. Prašau.

L. SLUŠNYS (*TS-LKDF*). Komitetas svarstė klausimą – įstatymo pataisas. Iš esmės pritarė įstatymo projektui Nr. XIVP-2890 ir pasiūlė pagrindiniam Seimo Ekonomikos komitetui jį tobulinti atsižvelgiant į Seimo kanceliarijos Teisės departamento pastabas ir pasiūlymus.

PIRMININKAS. Dėkoju.

L. SLUŠNYS (*TS-LKDF*). Už – 10.

PIRMININKAS. Atsiprašau. Dėkoju. Diskutuoti nebuvo norinčių. Dėl motyvų po svarstymo… Atsiprašau, dar yra viena pataisa. Prašom. Yra dvi Seimo narių A. Kupčinsko, V. Fiodorovo pataisos. Abiem komitetas pritarė. Jūs norėtumėte pristatyti pataisą? Iš savo vietos Seimo salėje galėtumėte tokį pristatymą atlikti.

A. KUPČINSKAS (*TS-LKDF*). Gerbiami kolegos, šis įstatymo projektas yra teiktas Ekonomikos ir inovacijų ministerijos. Žinome, kad Laisvės frakcija ne visada gerai draugauja su Lietuvių kal-

bos komisija, tai mes ėmėmės atsakingo darbo kartu su V. Fiodorovu ir suredagavome kalbiškai. Tai šiek tiek prisidėjome prie teisėkūros tobulinimo. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkoju. Čia abu pasiūlymai iš esmės tokie, ar ne? Atsiprašau. Tai pirmasis pasiūlymas. Aš suprantu, kad yra dešimt Seimo narių, kurie remtų tokį pasiūlymą. Galbūt galime bendru sutarimu jam pritarti, nes komitetas pritaria? Ačiū, pritarta bendru sutarimu.

Ir antrasis siūlymas yra dėl įsigaliojimo datos pakeitimo, ji šiek tiek, porą mėnesių, vėliau, jeigu teisingai aš įžvelgiu – ne 2023 m. lapkričio 1 d., o 2024 m. sausio 1 d. Dešimt Seimo narių, matyt, yra. Galime pritarti bendru sutarimu šiam pasiūlymui? Ačiū, pritarta bendru sutarimu.

Dabar dėl motyvų dėl Maisto įstatymo. Aš matau, kad T. Tomilinas norėtų kalbėti, nors neužsirašė. (*Balsai salėje*) Kažkur užsirašęs. Kviečiu jį kalbėti už. Prašom.

T. TOMILINAS (*DFVL*). Gerbiami kolegos, mes priimame, šiuo metu svarstome įstatymą, kuris leis parduoti prekybos centruose tam tikrą maistą, ne visą, kurio galiojimo data yra pasibaigusi. Tai yra ta žymė, kai maistas žymimas etikete „Geriausias iki“. Tai nėra visas maistas, nes trumpo galiojimo maistas nebus parduodamas, pasibaigus galiojimo datai. Ir tai, tokia teisė leisti prekybos centrams prekiauti sausainiais, makaronais, kurie jau nebegalioja, yra viena iš maisto gelbėjimo strategijų. Tačiau drauge mes turime aiškiai pasakyti, o tai galėsime padaryti netrukus, priimdami kitą Maisto įstatymo projektą, kurį parengė grupė Seimo narių ir kuriam pritarė Vyriausybė visai neseniai, ir kuris skatina maisto aukojimą, maisto aukojimą labdarai, žmonėms. Ten kalbama apie visą maistą, įskaitant ir trumpo galiojimo maistą.

Tie projektai turi eiti kartu, tai yra ir mūsų komiteto išvados esmė. Projekte, apie kurį aš kalbu, yra numatoma privaloma sutartis su labdaros organizacija bei privalomas maisto švaistymo mažinimo statistikos deklaravimas kiekvienam didesniam prekybos centrui. Taigi, noriu padėkoti ministrei A. Armonaitei, jos komandai, ministrui S. Gentvilui ir jo komandai. Taip pat ir žemės ūkio ministras šiek tiek padėjo, ir premjerė, kad šie du projektai taptų vienu koncepciniu sprendimu ir kad Lietuva pagal maisto švaistymo rodiklius galėtų tikrai pagerinti savo statistiką ir turbūt parodyti labai gerą pavyzdį kitoms šalims. Europos Sąjunga mus ragina mažinti maisto švaistymą, tai galėsime, priėmę visus įstatymus, tikrai parodyti gerą pavyzdį.

PIRMININKAS. Dėkui. Prieš nėra norinčių kalbėti. Tuoj, tuoj, tuoj balsuosime, po S. Gentvilo klausimo pristatymo.

16.39 val.

Aplinkos apsaugos įstatymo Nr. I-2223 1, 6, 8, 19[4], 31 ir 33 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3292, Aplinkos oro apsaugos įstatymo Nr. VIII-1392 2, 4, 5, 7, 9, 10, 13 ir 17 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 5[1] straipsniu įstatymo projektas Nr. XIVP-3293, Administracinių nusižengimų kodekso 242, 268, 286 ir 589 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3294 (*pateikimas*)

Darbotvarkės 2-21 klausimas, tai yra Aplinkos apsaugos įstatymo kai kurių straipsnių pakeitimo įstatymo projektas ir lydimieji. Prašom pristatyti, ministre.

S. GENTVILAS (*LSF*). Ačiū, gerbiamas vicepirmininke. Vyriausybės vardu teikiame Seimui trijų įstatymų: Aplinkos apsaugos įstatymo, Aplinkos oro apsaugos įstatymo ir Administracinių nusižengimų kodekso įstatymo projektų, pakeitimus.

Trys pagrindinės priežastys, kodėl yra teikiami įstatymai. Visų pirma, tai užterštas oras miestuose ir prastesni negu Pasaulio sveikatos organizacijos… oro kokybės standartai Lietuvos didmiesčiuose – oro užterštumas kietosiomis dalelėmis vidutiniškai viršijamas beveik visuose Lietuvos didmiesčiuose. Taip pat jau konkreti ir formali Europos Sąjungos, Europos Komisijos teisės pažeidimo procedūra prieš Lietuvą, kuri pradėta šių metų sausio 24 dieną dėl į aplinkos orą išmetamų trijų teršalų: azoto oksidų, nemetaninių organinių junginių ir amoniako.

Kas papildomai siūloma įstatymais? Yra išplėtimas ir savivaldos institucijų įgalinimas rūpintis ir daryti įtaką gyventojų sprendimams dėl pasirenkamų buitinių šildymo įrenginių, taip pat buitinių nuotekų tvarkymo įrenginių. Įstatymais reikšmingai išplečiamos savivaldybių institucijų galimybės nustatyti aukštesnius standartus nei valstybiniai. Kai, pavyzdžiui, vienoje ar kitoje

miesto teritorijoje yra stipriai užterštas oras, tai savivaldybės taryba gali nustatyti net aukštesnį standartą negu valstybės institucijos. Kartu savivaldybių administracijoms suteikiama teisė kontroliuoti, kad nebūtų deginama pavojinga arba tarši kuro rūšis gyventojų privačiuose namuose.

Taip pat atsiranda įstatyminis draudimas nuo 2026 m. vasario… atsiprašau, gegužės 1 d. deginti kietąjį iškastinį kurą – tai apima anglis, lignitą ir kitas kuro rūšis. Mes šitą delsėme ilgai priimti ir akivaizdu, kad jau egzistuoja alternatyvos: nuo gamtinių dujų iki šildymo siurblių. Nuosekli valstybės parama yra skaičiuojama ne viena dešimtimi milijonų eurų ir jinai sugebėjo pakeisti kurą 10 tūkst. Lietuvos gyvenamųjų namų.

Kartu su šiuo projektu yra keičiamas ir savivaldybių lygmens aplinkos monitoringo reglamentavimas. Savivaldybės, pastebėjusios klaidų vertinant įmonių taršos monitoringą, turi teisę pranešti asmeniškai apie pažeidimus ir teikti agentūrai prašymus peržiūrėti tokių įmonių veiklos sąlygas. Ne viena savivaldybė kreipėsi į valstybines institucijas su geranoriškomis pastabomis, bet dabar įstatymais numatyti pakeitimai leis savivaldybėms turėti ir formalių galių.

Taigi projektas aptartas su įvairiomis ministerijomis, taip pat ir Savivaldybių asociacija, derintas su visuomene. Manome, kad projektas leis pagerinti gyvenamąją kokybę miestuose, didmiesčiuose ir įgalinti savivaldą aktyviau pasireikšti gerinant gyventojų aplinką, ypač didinant normatyvus. Mielai atsakysiu į jūsų klausimus ir prašyčiau pritarti Vyriausybės teikiamam projektui.

PIRMININKAS. Dėkui. Klausia A. Vinkus. Prašom.

A. VINKUS (*LVŽSF*). Gerbiamas ministre, teikiant šiandieninį trijų įstatymų paketą, mano nuomone, yra vienas neginčijamas faktas, o gal ir prievolė, kad pakeitus Vietos savivaldos įstatymą neišvengiamai turi būti tarp savęs suderinti su juo susiję kiti įstatymai. Man susidaro toks įspūdis ar prielaida, sakykime, kad siūlomų naujų nuostatų įgyvendinimas savivaldybėse pareikalaus papildomų materialinių, finansinių ir žmogiškųjų išteklių. Ar šis klausimas aptartas, o gal jau išspręstas? Ar negresia rizika, kad įpareigojimai savivaldybėms dėl papildomų išteklių trūkumo liks tik popieriuje?

S. GENTVILAS (*LSF*). Gerbiamas daktare, medike Antanai, kolega, jums puikiai žinoma, kad žmogus kartais gal neturi teisės pasirinkti gyvenamosios vietos, o kvėpuoja aplinkos oru, todėl aplinkos oro kokybė yra itin svarbi. Todėl ačiū iš anksto už jūsų paramą projektui, bet, kalbant apie savivaldybių asignavimus kontrolei, tai ta kontrolė būtų vykdoma per savivaldybių Viešosios tvarkos skyrius. Įstatymu yra numatoma teisė įeiti į asmenų valdomą teritoriją, bet ne į gyvenamąjį būstą. Viešosios tvarkos skyriai turės teisę atlikti tai, ką darydavo Aplinkos apsaugos departamento pareigūnai. Kalbant apie buitinius vartotojus, viešoji tvarka tą darytų.

Dėl asignavimų. Kol kas yra aptarta su Savivaldybių asociacija, kad dalis asignavimų galėtų pereiti iš Aplinkos apsaugos departamento, bet šiaip tai yra savivaldybių savarankiškoji funkcija. Taigi mes tiesiogiai įgaliname savivaldą daryti tai tais atvejais, kai tai yra būtina, kai užterštumas viršija normatyvus ir kai matoma, kad kaimynas degina itin užterštą kurą ir nuodija kitus kaimynus. Tai savivaldybės institucijos tiesiog įgautų įgaliojimus.

PIRMININKAS. Klausia E. Pupinis.

E. PUPINIS (*TS-LKDF*). Ačiū. Gerbiamas ministre, iš tikrųjų turbūt svarbu gyvenamąją aplinką gerinti, tuo labiau kad kai kur privačiuose kvartaluose būna didelis dūmų rūkas. Buvo tradicijos, kad padangas kūrendavo, iš tikrųjų tai yra negerai. Bet žmonėms taip pat našta, kai kurie turi, kūrena turbūt ne tik iškastinį, galbūt dar naudoja akmens anglį, kartu dar ir medį. Dabar bus leista savivaldybėms sureguliuoti tai, tarkime, netgi uždrausti. Turime gerų pavyzdžių, kai pereinant, pavyzdžiui, nuo dujų balionų prie elektrinių viryklių kompensuodavo, padėdavo įsirengti ir panašiai.

Ar vis dėlto nemanote, kad taip pat turėtų būti kokie nors kompensavimo mechanizmai, kad žmonės neliktų su savo problema vieni? Aš suprantu, kad čia yra ir įmonėms uždrausta, bet ypač fiziniams asmenims tai gali būti tam tikra našta. Ar nemanote, kad turėtų būti kokia nors kompensavimo sistema, bent paramos, ne tik nuo savivaldybių priklausanti, bet galbūt ir reglamentuojama įstatymu? Ačiū.

S. GENTVILAS (*LSF*). Tai atskirkime klausimą. Jeigu jūs gyvenate slėnyje, šaltą žiemos vakarą jūsų kaimynas pradeda kūrenti kaliošus, grubiai tariant, arba anglį, o jūs esate tas kaimynas,

kuris greta esate įsirengęs gerą rekuperacinę sistemą, siurbiate išorės orą į savo būstą ir įsiurbiate visus kancerogenus. Šiandien savivaldybė negali jums padėti. Tai savivaldybė gali padėti uždrausdama deginti anglį arba durpes jūsų kaimyno name. Krosnies pakeitimas nėra būtinas, nes tokioje krosnyje gali būti kūrenamos medžio granulės. Tačiau jeigu jūs norite atsisakyti ir pasikeisti į ekologiškesnį ar šilumos siurblį, ar deginimo įrenginį, tai tam yra numatyta parama. Energetikos ministerija yra suplanavusi 7 mln. 440 tūkst. eurų paramos dėl kieto iškastinio kuro keitimo. Vadinasi, gyventojai galės pretenduoti. Iki šiol buvo dalinama parama iki 85 % irgi katilų keitimui nepasiturintiems, šilumos lengvatas gaunantiems būstams. Taigi yra galimybė net ir pasikeisti, bet vietoj anglies deginant medžio granules nėra būtina keisti katilą.

PIRMININKAS. Klausia G. Kindurys. Prašom.

G. KINDURYS (*LVŽSF*). Ačiū, posėdžio pirmininke. Gerbiamasis ministre, turbūt visada aplinkos apsaugos funkcijos buvo siekiamos stiprinti sutelkiant jas vienose rankose, sakykim, Aplinkos apsaugos departamente, tiek žmogiškaisiais ištekliais, tiek kompetencijomis. Dabar jūs dalį šitų kompetencijų norite atiduoti savivaldai, išeina toks kaip ir funkcijų dubliavimas.

Vienas iš klausimų: kada vyks į tam tikrą įvykį savivaldybės atstovai, o kada departamento atstovai, nes departamentui lieka veiklos sritis, kiti aplinkos apsaugos įstatymai reglamentuoja šiose srityse veikti? Tai čia vienas iš klausimų.

Kitas dalykas, šitos funkcijos įgyvendinimas reikalauja ir kompetencijų, ir lėšų, ir patirties. Aš suprantu, Aplinkos apsaugos departamente trūksta žmonių, sunku surasti. Lygiai taip pat ir savivaldai dar sunkiau bus surasti, nes tai nauja funkcija. Tai dar vienas iš klausimų…

PIRMININKAS. Laikas.

G. KINDURYS (*LVŽSF*). …ar numatyti ateinančių metų biudžete šitai funkcijai pinigai savivaldybėms?

S. GENTVILAS (*LSF*). Dėkoju, geras klausimas. Bet šiandien yra apie 100 įvairių Administracinių nusižengimų kodekso straipsnių už pažeidimus gamtai ir jau 30 iš jų prižiūri savivalda. Tai savivaldai tas nėra svetima. Ir už buitinių nuotekų išleidimą savivaldybės baudžia, ir už želdynus, ir už kitus pažeidimus. Taigi savivaldybės jau turi kai kurias buitines funkcijas.

Valstybinis aplinkos apsaugos kontrolės mechanizmas turi orientuotis jau į tuos industrinius, gamybinius išteklius, kur reikia ir inžinerinių, ir biologinių, ir cheminių žinių, ir taršos leidimų suvokimo. Valstybiniai inspektoriai turėtų vaikščioti po tuos jau itin rizikingus objektus, kai savivaldybių viešoji tvarka tikrai gali spręsti tiek dėl želdynų, tiek dėl vietinių buitinių nuotekų tinklų, tiek dėl gyventojų šildymo rūšies.

Jeigu mes suteikiame savivaldai teisę apsispręsti dėl aukštesnių normatyvų, tai natūralu, kad savivalda ir galėtų juos prižiūrėti. Šiaip nėra dėl to didelių debatų, ar trūksta kompetencijos, ar jos užtenka.

PIRMININKAS. Klausia L. Girskienė. Prašau.

L. GIRSKIENĖ (*LVŽSF*). Aš esu už tai, kad savivaldybės tikrai galėtų daugiau padaryti, bet dabar jos turi visus įrankius, kuriuos jūs išvardinote. Šiuo metu jos gali taikyti griežtesnius normatyvus, negu yra nustatyta, pranešti apie pažeidimus, niekas nedraudžia patekti į įmonių teritorijas ir panašiai.

Aš jūsų tokį pasiūlymą matau kaip Aplinkos apsaugos departamento norą tiesiog nusikratyti dalies funkcijų, nes jie, mano nuomone, nesusitvarko. Pritariu kolegų išsakytoms nuomonėms dėl kompetencijų ir panašiai. Kas atsakys, kas apdraus tuos žmones, kurie iš Viešosios tvarkos skyriaus eis į įmones, priims kokius nors sprendimus? Manau, kad jie atliks ne tik policijos dabar atliekamų funkcijų dalį, bet ir aplinkos apsaugos inspektorių funkciją. Kas jiems suteiks visas priemones? Kaip jie bus apdrausti…

PIRMININKAS. Laikas!

L. GIRSKIENĖ (*LVŽSF*). …veiklos draudimu ir panašiai? Nežinau, man tas sprendimas atrodo visiškai nelogiškas.

S. GENTVILAS (*LSF*). Jeigu, gerbiama Ligita, jūs skaitytumėte projektą, tai jis atrodytų logiškas, bet kadangi jūs nelabai įsigilinusi, man atrodo, jums ir atrodo… Kai jūs vartojate žodį „įmonės“, tai savivaldybės įmonių netikrins. Savivaldybės tikrins buitinius vartotojus. Čia ir yra jūsų

esminė logikos klaida, nes projekte kalbama apie buitinių gyventojų kuro rūšies tikrinimą, ne apie įmonių, ne apie įmonių stabdymą. Todėl, kaip jūs sakote, civilinės atsakomybės įmonių veiklos stabdymu savivalda neužsiims. Savivalda eitų tiktai pas gyventojus, į gyventojų kūrenamus taršius ūkinius pastatus ar gyvenamuosius pastatus, kad ir kas tenai būtų. Čia yra ta skirtis, kur, man atrodo, jūs nesate iki galo įsiskaičiusi, todėl, tikiuosi, pakeisite nuomonę.

PIRMININKAS. Kolegos, 10 minučių klausti kaip ir baigėsi. Ar norėtumėte dar čia pratęsti, nes yra keletas projektų? Gal judame toliau. Jeigu ką, komitetuose, aš manau, bus galimybė. Gerai, tvarka. Ačiū ministrui už pateikimą.

Dabar dėl motyvų. Prieš kalbės G. Kindurys.

G. KINDURYS (*LVŽSF*). Ačiū, posėdžio pirmininke. Aš vis tiek manau, kad funkcijų dubliavimas bus ir bus ginčas dėl tokių momentų, kai departamento atstovai sakys, kad čia savivaldybė turi tikrinti, o savivaldybė sakys, kad departamentas turi tikrinti. Visada žmonės, ypač gyventojai, visai kitaip reaguoja, kai į juos kreipiasi pareigūnas, kuris yra uniformuotas, ar tai būtų policininkas, ar gamtosaugininkas. Visai kita reakcija.

Kitas dalykas. Tokią didžiulę patirtį turi sukaupę aplinkos apsaugos inspektoriai, o ne savivalda. Aš manyčiau, kad geriau sustiprinti tiek Aplinkos apsaugos departamento personalą, tiek keliant jų algas, darant patrauklesnes darbo sąlygas, tai tikrai būtų visai kita nauda.

Brėžiant paralelę, kad, pavyzdžiui, savivaldoje yra ir kitų funkcijų, tai savivaldoje yra funkcija ir dalyvavimas, bendradarbiavimas užtikrinant viešąją tvarką. Lygiai taip pat mes galime sulaukti įstatymo projekto, kad dalį policijos funkcijų perduosime savivaldai.

Tikrai, manau, nėra geras klausimo sprendimas. Manau, kad tikrai paskubėta ir neįvertinta. Aš tikrai prašau visų susimąstyti ir neskubėti daryti šito žingsnio, ir nepalaikyti šito įstatymo projekto. O jeigu tikrai yra problemų su patikromis, įvairiausiais nustatymais, vertinimais, tai aš pakartosiu – stiprinkime Aplinkos apsaugos departamento funkcijas, gebėjimus, materialinius išteklius ir taip toliau. Siūlau balsuoti prieš.

PIRMININKAS. Dėkoju. Dabar pradėsime balsavimą. Tai kviečiu visus į savo vietas posėdžių salėje. Apsispręskime dėl šitų įstatymų projektų paketo pateikimo – Aplinkos apsaugos įstatymo ir lydimųjų. Kas pritaria po pateikimo, kviečiu balsuoti už, kas turi kitą nuomonę, kviečiu ją išreikšti kitaip.

Balsavo 84: už – 59, prieš – 2, susilaikė 23. Po pateikimo yra pritarta. Pagrindiniu komitetu dėl dviejų pirmųjų paketo įstatymų projektų yra siūlomas Aplinkos apsaugos komitetas. Dėl Administracinių nusižengimų kodekso – Teisės ir teisėtvarkos. Siūloma svarstyti pavasario sesijoje. Galime tam pritarti bendru sutarimu? Ačiū, pritarta bendru sutarimu.

16.56 val.

Seimo nutarimo „Dėl 2023 metų Laisvės premijų paskyrimo Petrui Plumpai ir Europos Parlamentui“ projektas Nr. XIVP-3310 (*pateikimo tęsinys*)

Grįžtame į darbotvarkės pradžią. Seimo nutarimo „Dėl 2023 metų Laisvės premijų paskyrimo Petrui Plumpai ir Europos Parlamentui“ projektas. Kas pritaria po pateikimo, balsuoja už, kas turi kitą nuomonę, balsuoja prieš arba susilaiko.

Balsavo 87: už – 69, susilaikė 18. Po pateikimo pritarta.

16.56 val.

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos 2022 metų valstybės konsoliduotųjų ataskaitų rinkinio patvirtinimo“ projektas Nr. XIVP-3125(2) (*priėmimo tęsinys*)

Darbotvarkės 2-10 klausimas. Balsuojame dėl Lietuvos Respublikos valstybės konsoliduotųjų ataskaitų rinkinio patvirtinimo priėmimo.

Šio nutarimo priėmimas

Balsavo 92: už – 79, prieš – 3, susilaikė 10. Nutarimas yra priimtas. (*Gongas*)

16.57 val.

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos 2022 metų nacionalinio finansinių ataskaitų rinkinio patvirtinimo“ projektas Nr. XIVP-3126(2) (*priėmimo tęsinys*)

Darbotvarkės 2-11 klausimas – Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos 2022 metų nacionalinio finansinių ataskaitų rinkinio patvirtinimo“ priėmimas. Kviečiu balsuoti.

Šio nutarimo priėmimas

Balsavo 92: už – 79, prieš – 3, susilaikė 10. Nutarimas yra priimtas. (*Gongas*)

16.57 val.

Seimo nutarimo „Dėl Rezervinio (stabilizavimo) fondo 2022 metų metinių ataskaitų rinkinio patvirtinimo“ projektas Nr. XIVP-3127(2) (*priėmimo tęsinys*)

Darbotvarkės 2-12 klausimas – Seimo nutarimo „Dėl Rezervinio (stabilizavimo) fondo 2022 metų metinių ataskaitų rinkinio patvirtinimo“ priėmimas. Kviečiu balsuoti dėl priėmimo.

Šio nutarimo priėmimas

Balsavo 94: už – 82, prieš – 3 susilaikė 9. Nutarimas yra priimtas. (*Gongas*)

16.58 val.

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos 2022 metų Privalomojo sveikatos draudimo fondo metinių konsoliduotųjų ataskaitų rinkinio patvirtinimo“ projektas Nr. XIVP-3124(2) (*priėmimo tęsinys*)

Darbotvarkės 2-13 klausimas – PSDF metinių konsoliduotųjų ataskaitų rinkinio patvirtinimas. Kviečiu balsuoti dėl priėmimo.

Šio nutarimo priėmimas

Balsavo 93: už – 79, prieš – 5 susilaikė 9. Nutarimas yra priimtas. (*Gongas*)

16.58 val.

Seimo nutarimo „Dėl Valstybinio socialinio draudimo fondo 2022 metų konsoliduotųjų ataskaitų rinkinio patvirtinimo“ projektas Nr. XIVP-3138(2) (*priėmimo tęsinys*)

Darbotvarkės 2-14 klausimas – Seimo nutarimo „Dėl Valstybinio socialinio draudimo fondo 2022 metų konsoliduotųjų ataskaitų rinkinio patvirtinimo“ projektas. Kviečiu balsuoti dėl priėmimo.

Šio nutarimo priėmimas

Balsavo 92: už – 79, prieš – 3 susilaikė 10. Nutarimas yra priimtas. (*Gongas*)

16.59 val.

Seimo nutarimo „Dėl Garantinio fondo 2022 metų ataskaitų rinkinio patvirtinimo“ projektas Nr. XIVP-3139(2) (*priėmimo tęsinys*)

Darbotvarkės 2-15 klausimas – Seimo nutarimo „Dėl Garantinio fondo 2022 metų ataskaitų rinkinio patvirtinimo“ priėmimas. Kviečiu apsispręsti.

Šio nutarimo priėmimas

Balsavo 94: už – 80, prieš – 3, susilaikė 11. Nutarimas yra priimtas. (*Gongas*)

16.59 val.

Seimo nutarimo „Dėl Ilgalaikio darbo išmokų fondo 2022 metų ataskaitų rinkinio patvirtinimo“ projektas Nr. XIVP-3140(2) (*priėmimo tęsinys*)

Darbotvarkės 2-16 klausimas – Seimo nutarimo „Dėl Ilgalaikio darbo išmokų fondo 2022 metų ataskaitų rinkinio patvirtinimo“ priėmimas. Kviečiu balsuoti.

Šio nutarimo priėmimas

Balsavo 91: už – 78, prieš – 3, susilaikė 10. Nutarimas yra priimtas. (*Gongas*)

17.00 val.

Seimo nutarimo „Dėl Pensijų anuitetų fondo 2022 metų ataskaitų rinkinio patvirtinimo“ projektas Nr. XIVP-2999(2) (*priėmimo tęsinys*)

Darbotvarkės 2-17 klausimas – Seimo nutarimo „Dėl Pensijų anuitetų fondo ataskaitų rinkinio patvirtinimo“ projektas. Priėmimas. Kviečiu balsuoti.

Šio nutarimo priėmimas

Balsavo 94: už – 81, prieš – 4, susilaikė 9. Nutarimas yra priimtas. (*Gongas*)

17.00 val.

Piliečių įstatymų leidybos iniciatyvos konstitucinio įstatymo projektas Nr. XIVP-3268, Teisėkūros pagrindų įstatymo Nr. XI-2220 1, 5^3, 6, 10 ir 13 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3269 (*pateikimo tęsinys*)

Kviečiu apsispręsti dėl darbotvarkės 2-18 klausimų paketo, tai yra Piliečių įstatymų leidybos iniciatyvos konstitucinio įstatymo projekto ir lydimojo projekto. Pateikimas. Kas pritaria po pateikimo?

Balsavo 94: už – 82, prieš – 2, susilaikė 10. Pritarta po pateikimo. Pagrindiniu komitetu siūlomas Teisės ir teisėtvarkos komitetas, papildomu komitetu – Žmogaus teisių komitetas. Siūloma svarstyti Seimo pavasario sesijoje. Galime pritarti abiem projektams? Ačiū, pritarta bendru sutarimu.

17.01 val.

Baudžiamojo kodekso 24, 25, 32, 39^1, 249^1, 250^2, 250^4, 250^6 ir 252^1 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3279ES (*pateikimo tęsinys*)

Darbotvarkės 2-19 klausimas. Kviečiu balsuoti dėl Baudžiamojo kodekso kai kurių straipsnių pakeitimo įstatymo projekto. Pateikimas.

Balsavo 89: už – 75, prieš nėra, susilaikė 14. Pritarta po pateikimo.

Prašom. E. Dobrowolska – dėl vedimo tvarkos.

E. DOBROWOLSKA (*LF*). Siūlau svarstyti šioje sesijoje, nes labai trumpas pakeitimas. Kalbėjau su TTK pirmininke, tikrai yra įmanoma. Pavyzdžiui, gruodžio 19 dieną.

PIRMININKAS. Supratau. Kaip pagrindinis siūlomas TTK. Svarstymo data – gruodžio 19 diena. Visiems tinka? Ačiū, pritarta bendru sutarimu.

17.02 val.

Bausmių vykdymo kodekso 15, 20, 21, 31, 37, 64, 68, 83, 90 ir 94 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3280, Baudžiamojo proceso kodekso 358 ir 360 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3281, Probacijos įstatymo Nr. XI-1860 14, 15, 16, 25, 29 ir 30 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3282, Suėmimo vykdymo įstatymo Nr. I-1175 24 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3283 (*pateikimo tęsinys*)

Darbotvarkės 2-20 klausimų paketas – Bausmių vykdymo kodekso pakeitimo įstatymo projektas ir lydimieji įstatymų projektai. Pateikimas. Kviečiu apsispręsti, ar pritariame po pateikimo.

Balsavo 95: už – 85, prieš nėra, susilaikė 10. Pritarta.

Siūlomi komitetai: dėl visų projektų pagrindinis – Teisės ir teisėtvarkos komitetas, papildomas dėl visų projektų – Žmogaus teisių komitetas. Siūloma svarstyti pavasario sesijoje. Ar galime tam pritarti? Ačiū, pritarta bendru sutarimu.

17.03 val.

Laisvės premijos įstatymo Nr. XI-1584 2 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3207 (*pateikimo tęsinys*)

Darbotvarkės 2-22 klausimas – Laisvės premijos įstatymo 2 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas. Pateikimas. Kviečiu balsuoti.

Balsavo 94: už – 90, prieš nėra, susilaikė 4. Pritarta po pateikimo.

Kaip pagrindinis siūlomas Žmogaus teisių komitetas. Siūloma svarstyti gruodžio 12 dieną. Galime tam pritarti? Ačiū, pritarta bendru sutarimu.

17.03 val.

Seimo rezoliucijos „Dėl 2024 metais minimų Lietuvai svarbių sukakčių, įvykių ir asmenybių“ projektas Nr. XIVP-1716(3) (*priėmimo tęsinys*)

Darbotvarkės 2-23 klausimas – Seimo rezoliucijos „Dėl 2024 metais minimų Lietuvai svarbių sukakčių, įvykių ir asmenybių“ projektas. Siūlome balsuoti, ar pritariame rezoliucijai be pataisų. Kas už, tas pritaria be pataisų.

Šios rezoliucijos priėmimas

Balsavo 91: už – 80, prieš – 1, susilaikė 10. Rezoliucijai yra pritarta. (*Gongas*)

17.04 val.

Administracinių nusižengimų kodekso 170 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3284 (*pateikimo tęsinys*)

Darbotvarkės 2-25 klausimas – Administracinių nusižengimų kodekso 170 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas. Pateikimas. Kviečiu balsuoti.

Balsavo 93: už – 91, prieš nėra, susilaikė 2. Pritarta po pateikimo.

Kaip pagrindinis siūlomas Teisės ir teisėtvarkos komitetas. Siūloma svarstyti pavasario sesijoje. Galime tam pritarti? Ačiū, pritarta bendru sutarimu. (*Balsai salėje*) Jūs siūlote kitą datą? Prašau.

T. TOMILINAS (*DFVL*). Palaukite, palaukite. Aš tai siūlau skubos tvarką ir svarstyti šią sesiją, nes policijai reikia įrankių.

PIRMININKAS. Ar jūs siūlote, ar frakcija siūlo? (*Balsai salėje*) Na, gerai. Tai ar galime bendru sutarimu? (*Balsai salėje*) Ne. Dėl skubos? Žiūrėkite, kolegos, dėl skubos, matau, reikia balsuoti, tai kviečiu apsispręsti, ar pritariame tai skubos tvarkai. Balsuokime.

Balsavo 91: už – 65, prieš – 11, susilaikė 15. Tai skubos tvarkai yra pritarta. Natūralu, šioje sesijoje įrašysime tam tikrą preliminarią datą, kad būtų galima įstatymo projektą svarstyti.

17.06 val.

Neįgaliųjų socialinės integracijos įstatymo Nr. I-2044 pakeitimo įstatymo Nr. XIV-1722 1 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2925(2), Ikiteisminio administracinių ginčų nagrinėjimo tvarkos įstatymo Nr. VIII-1031 2, 3, 5, 11, 13, 14, 20 ir 21 straipsnių pakeitimo įstatymo Nr. XIV-1724 pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3111 (*pateikimo tęsinys*)

Prie 2-26 klausimo galime? Darbotvarkės 2-26 klausimas, gerbiami kolegos, įstatymų projektų paketas – Neįgaliųjų socialinės integracijos įstatymo ir lydimojo. Balsuojame. Ar kas pritaria po svarstymo? Kas pritaria po pateikimo? – atsiprašau. Kas pritaria po pateikimo, tas balsuoja už, kas turi kitą nuomonę, – prieš arba susilaiko.

Balsavo 93: už – 29, prieš – 31, susilaikė 33, nepritarta.

Kviečiu balsuoti alternatyviai: tie, kurie balsuotų už, – už tobulinimą, kurie prieš – už atmetimą. Alternatyviai.

Balsavo 85: už – 37, prieš – 48. Projektas yra atmestas.

Grįžtame dar šiek tiek prie Administracinių nusižengimų kodekso. Tai yra siūloma gruodžio 5 dienos svarstymo data. Ir pagrindinis – TTK. Visiems tinka? Ačiū, bendru sutarimu patvirtinta.

17.07 val.

Maisto įstatymo Nr. VIII-1608 2 ir 4 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 6^2 straipsniu įstatymo projektas Nr. XIVP-2890(2) (*svarstymo tęsinys*)

Ir rezervinis 1 klausimas – dėl pritarimo Maisto įstatymo projektui Nr. XIVP-2890(2) po svarstymo. Kviečiu apsispręsti.

Balsavo 84: už – 80, prieš – 1, susilaikė 3. Po svarstymo šiam projektui yra pritarta.

Gerbiamieji kolegos, skelbiu lapkričio 16 dienos posėdį baigtą. (*Gongas*)

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMAS

VII (RUDENS) SESIJOS
RYTINIO POSĖDŽIO NR. 324
STENOGRAMA

2023 m. lapkričio 21 d.

Pirmininkauja Lietuvos Respublikos Seimo Pirmininkė V. ČMILYTĖ-NIELSEN
ir Seimo Pirmininko pirmasis pavaduotojas J. RAZMA

PIRMININKĖ (V. ČMILYTĖ-NIELSEN). Labas rytas, gerbiami kolegos! Pradedame lapkričio 21 dienos, antradienio, rytinį Seimo posėdį. (*Gongas*) Kviečiu registruotis.

Užsiregistravo 115 Seimo narių. Gerbiami kolegos, vos prieš kelias dienas mūsų kolega A. Butkevičius šventė labai gražų jubiliejų. Norėtume jį pasveikinti. (*Plojimai*)

10.02 val.

Informaciniai pranešimai

Taip pat norėčiau supažindinti jus su keliais pareiškimais. Seimo narė S. Lengvinienė skelbia, jog prašo išbraukti ją iš Laisvės frakcijos Seimo narių nuo lapkričio 21 dienos. Taip pat kitas Seimo narės S. Lengvinienės pareiškimas: prašoma priimti į Demokratų frakciją „Vardan Lietuvos“ taip pat nuo šios dienos. Demokratų frakcijos „Vardan Lietuvos“ posėdžio, kuriame svarstytas šis S. Lengvinienės pareiškimas, protokolas – priimtas sprendimas Seimo narę S. Lengvinienę priimti į Demokratų frakciją „Vardan Lietuvos“. Šiam sprendimui pritarta bendru sutarimu. Taip pat dar kitas pareiškimas dėl Laisvės frakcijos seniūno ir seniūno pavaduotojų. Informuojama, kad lapkričio 16 dieną vykusiame Laisvės frakcijos posėdyje frakcijos seniūnu buvo perrinktas V. Mitalas, o jo pavaduotojais išrinkti T. V. Raskevičius bei K. Adomaitis. Laisvės frakcijai Seniūnų sueigoje ir toliau atstovaus T. V. Raskevičius. Daugiau pareiškimų nėra.

10.03 val.

Seimo seniūnų sueigos patikslintos 2023 m. lapkričio 21 d. (antradienio) posėdžių darbotvarkės tikslinimas ir tvirtinimas

Pereiname prie darbotvarkės 1-1 klausimo, darbotvarkės tvirtinimo. A. Mazuronis, prašom.

A. MAZURONIS (*DPF*). Labai dėkui, gerbiama Pirmininke. Tik noriu atkreipti dėmesį, kad per praeitą, pirmą valstybės biudžeto svarstymą prasidėjęs konfūzas vis dar tęsiasi ir mes vis dar neturime visiškai pagal Lietuvos Respublikos Seimo statutą sutvarkytų visų dokumentų. Aš suprantu, kad valdantieji paskaitė tą 175 straipsnio 2 dalį, kurią mes praeitą kartą referavome, prašydami išbraukti valstybės biudžeto projektą iš darbotvarkės, bet aš klausiau primygtinai kelis kartus, ar paskaitėte visus straipsnius. Kaip suprantu, visų straipsnių vis dėlto nepaskaitė valdančiųjų atstovai, tai aš norėčiau atkreipti dėmesį į 175 straipsnio 1 dalį, ji labai aiškiai sako, kad Biudžeto ir finansų komitetas, gavęs Vyriausybės išvadą dėl Europos Komisijos rekomendacijų ir kitų komitetų, ir taip toliau, ir taip toliau. Tai aš norėjau tik paklausti, kur yra ta Vyriausybės išvada dėl Europos Komisijos rekomendacijų? Kiek žinau, Biudžeto ir finansų komitete tokia išvada nebuvo pateikta ir jos nėra. Kaip suprantu, tada atitinkamai šito klausimo svarstymo toliau teisėtumas gali būti vėl kvestionuojamas. Žinoma, mes, būdami konstruktyvūs opozicijos atstovai, šį kartą neprašysime balsuoti ir išbraukti šitą klausimą iš darbotvarkės, suprasdami jo svarbą, būtinybę priimti ir suprasdami, kad lapkričio 25 dienos terminas yra visiškai ant nosies, tačiau man atrodo, kad sutvarkyti viską pagal statutinius reikalavimus vis dėlto reikėtų. Kam jau kam, ne opozicijai, bet bent jau valdančiųjų atstovams apie tokias procedūras, kurios reglamentuoja valstybės biudžeto priėmimo ir svarstymo eigą, tikrai reikėtų atidžiai pasiskaityti.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Pakomentuos M. Lingė, Biudžeto ir finansų komiteto pirmininkas.

M. LINGĖ (*TS-LKDF*). Turbūt praėjusį posėdį dar buvo galima suprasti, kad tikrai bandoma ieškoti, kaip Statutą įvykdyti preciziškai, o antras dublis ir bandymas kažką panašaus inicijuoti ir tikrinti koalicijos stabilumą gali būti vėl sėkmingas, anot opozicijos, žiūrint *iš jos pusės*, bet aš noriu tiesiog atkreipti dėmesį, kad tokios Europos Komisijos išvados nėra gauta. Ją Komisija turi pristatyti iki lapkričio pabaigos. Mes Statute turime ir kitų nuostatų, kurias jūs minėjote, 25 dieną, kurią turi būti apsvarstyta ir pradėtos procedūros, svarstyti Seimo salėje. Tai jau yra neatitikimas.

Dar svarbu pasakyti, kad nuo 2015 metų, kai galioja šita Statuto nuostata, nė karto nėra įvykusi tokia procedūra. Dar tikėtina, kad Statutas yra šiek tiek klaidingai ir interpretuojamas, ir netiksliai suformuluotas, kadangi Europos Komisijos vertinimas, kai yra nustatomi neatitikimai biudžete, šaliai pateikiamas per 2 savaites. Tada šalis turi inicijuoti patikslintą ir siųsti Komisijai ir tada yra išvada. Aš tikrai matau būtinybę taisyti ir tikslinti tą Statuto nuostatą, kuri faktiškai nebuvo įgyvendinta praktikoje nė karto, būtent dėl netikslaus jos suformulavimo. Nuo 2015 metų ta procedūra nėra įvykusi.

PIRMININKĖ. Dėkoju. A. Širinskienė. Prašom.

A. ŠIRINSKIENĖ (*MSNG*). Aš tikrai nieko neprašysiu, tik norėčiau informuoti, kaip atrodo komiteto posėdžiai. Posėdį aš peržiūrėjau. Darbotvarkė yra tvirtinama žodžiais „klausimų nėra, darbą tęsiame toliau“. Negana to, jeigu pažiūrėtume Teisės aktų registre, pirmoji išvada yra atsiimta, bet komitetas dėl atsiėmimo nebalsavo – jisai balsavo tiesiog dėl antrosios išvados. Dar vieno balsavimo pirmąją išvadą kažkaip panaikinti, atsiimti tikrai nebuvo. Tai man yra apmaudu, kad komiteto pirmininkas dabar čia bando opozicijai akis draskyti. Bet pasižiūrėti Statutą ir reglamentus, kurie reglamentuoja posėdžių vedimą, tikrai būtų pravartu.

PIRMININKĖ. Dėkoju už pastabas. A. Mazuronis.

A. MAZURONIS (*DPF*). Labai dėkui, gerbiama Pirmininke. Gerbiamas Biudžeto ir finansų komiteto pirmininke, nesu įsitikinęs, ar jūs atidžiai klausėtės mano pasisakymo ir ar tikrai girdėjote, ką aš norėjau pasakyti. Aš dar kartą kartoju: balsavimo dėl išbraukimo iš darbotvarkės mes neprašėme. Žinoma, po jūsų pasisakymo noras tokį prašymą įgarsinti atsirado. Jeigu jūs dar kartą kažką panašaus pasakysite, aš neatmetu galimybės, kad jį gali pavykti ir įgarsinti.

Bet man atrodo, kad kai jūs kalbate apie Statuto kažkokius netikslumus, tuo atveju, kai mes pagal Statutą į Seimo komitetų veiklą arba Seimo komitetų darbą bandome kviesti ministrus, jūs labai greitai inicijuojate Seimo statuto pakeitimus, kurie yra šiandien darbotvarkėje, posėdžių darbotvarkėje, kad ministrai galėtų neateiti į komitetų posėdžius ir nepristatytų pozicijų. Jeigu taip greitai inicijuojate dėl šitų darbo… negebėjimo tinkamai organizuoti darbą Statuto pakeitimus, tai organizuokite prie to paties ir Statuto pakeitimus dėl biudžeto priėmimo procedūrų pakeitimo, o ne dejuokite, kokios jos blogos. Yra, kokios yra, ir jų laikytis reikia.

PIRMININKĖ. Gerbiami kolegos, apsikeitėme nuomonėmis, pastabomis, manau, visi vieni kitus išgirdome. Dabar turėtume apsispręsti dėl šios dienos darbotvarkės. Ar galėtume jai pritarti bendru sutarimu? (*Balsai salėje*) Ne. Balsuojame dėl darbotvarkės. Kas pritariate darbotvarkei, balsuojate už, kas manote kitaip, balsuojate kitaip.

Balsavo 129: už – 69, prieš – 3, susilaikė 57. Darbotvarkei pritarta.

10.10 val.

2024 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3128 (*pirmasis svarstymas*)

Darbotvarkės 1-2.1 klausimas – 2024 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3128, pirmasis svarstymas. Primenu, kad šiandien nebalsuosime dėl biudžeto, tačiau visi komitetai pateiks savo išvadas ir vėliau vyks diskusija. Balsavimo intervalas dėl kitų klausimų numatytas nuo 12 val. 15 min. iki 13 valandos. Taigi pirmiausia kviečiu Biudžeto ir finansų komiteto pirmininką M. Lingę.

M. LINGĖ (*TS-LKDF*). Dėkui, gerbiama Pirmininke. Biudžeto ir finansų komitetas apsvarstė kitų metų biudžeto projektą. Keletą žodžių prieš išvadą. Noriu atkreipti dėmesį – 2024 metų biu-

džeto projektas parengtas atsakingai, siekiant užtikrinti žmonių pajamų augimą, šalies saugumo stiprinimą ir investicijas į Lietuvos ateitį. Kitų metų projekte suplanuoti finansiniai rodikliai darys teigiamą įtaką gyventojų finansiniam atsparumui padidinant jų pajamas, didės neapmokestinamasis pajamų dydis, darbo užmokestis ir socialinės išmokos. Didinant minimaliąją mėnesinę algą 10 % bei 20 % keliant neapmokestinamąjį pajamų dydį šie sprendimai reikš papildomą 75 eurų pajamų augimą minimalias mėnesines pajamas uždirbantiems.

Kitais metais pajamos augs kultūros ir meno darbuotojams, statutiniams pareigūnams, socialiniams darbuotojams, mokytojams, gydytojams, slaugytojams, rezidentams, kitiems viešojo sektoriaus darbuotojams, tam skiriama 288 mln. eurų. Valstybės biudžeto projekte socialinės paramos išmokų baziniams dydžiams indeksuoti ir didinti numatyta 211 mln. eurų. Taip pat papildomai prie šių lėšų numatyta 55 mln. eurų socialinėms paslaugoms. Biudžeto projekte senatvės pensijoms didinti kiek daugiau nei 12 % numatyta kitiems metams didinti senatvės pensijas tam skiriant 519 mln. eurų papildomai, o tai vidutiniškai reikš 70 eurų didėjimą kas mėnesį būtinąjį stažą turintiems senjorams. Nuosekliai įgyvendinant parlamentinių partijų susitarimą ir Lietuvos įsipareigojimus, susijusius su naryste NATO, ir toliau tolygiai užtikrinamas ženklus finansavimas Krašto apsaugos ministerijai. Jis kitais metais viršys 2 mlrd. eurų. 2024 metais Lietuva planuoja investuoti 3,2 mlrd. eurų, iš jų didžiausia lėšų dalis – per 1 mlrd. eurų – bus skirta žaliajai transformacijai.

Atkreiptinas dėmesys, kad jau kitąmet vėl galios Mastrichto kriterijai, tad Europos Sąjungos šalys, taip pat ir Lietuva, turės išlaikyti mažesnį nei 3 % bendrojo vidaus produkto biudžeto deficitą ir neturėti didesnės nei 60 % BVP dydžio skolos.

Kitų metų valstybės biudžeto projekte numatoma, kad valdžios sektoriaus deficitas 2024 metais sudarys 2,9 % bendrojo vidaus produkto, o valdžios sektoriaus skola – 39,8 % nuo BVP. Tačiau augant skolai ir kylant palūkanų normoms, atitinkamai mažės viešojo sektoriaus finansavimo galimybės. Valstybės kontrolės vertinimu, valdžios sektoriaus skolos aptarnavimo išlaidos per ateinančius trejus metus ir toliau didės, todėl papildomos valstybės biudžeto išlaidos, nepadengtos tvariais pajamų šaltiniais, turi būti atidžiai įvertintos. Fiskalinė disciplina yra itin aktuali artėjančių rinkimų kontekste, kai paskatos didinti biudžeto išlaidas instinktyviai didėja. Seimo narių ir komitetų pasiūlymų padidinti asignavimus 2024 metams valstybės biudžeto įstatymo projekte šiuo metu buvo gauta beveik už 1,3 mlrd. eurų, iš jų daugiausiai papildomai siūloma skirti Kelių priežiūros ir plėtros programai vykdyti – 217 mln. eurų, 235 mln. eurų – mokslinių tyrimų ir eksperimentinės plėtros veikloms finansuoti, tiek pat – švietimui, įskaitant pedagoginių darbuotojų darbo užmokestį, finansuoti. Pastebėta, kad 2024 metais Vyriausybė valstybės biudžete suplanavo per 387 mln. eurų, skirtų Švietimo susitarimui įgyvendinti. Iš viso finansavimas švietimui lyginant su 2023 metais didinamas 16 %. Atsižvelgiant į tai, kad biudžeto projekte suplanuotos visos numatomos gauti pajamos, komitetų bei Seimo narių siūlomi finansavimo šaltiniai, tokie kaip numatomos papildomai gauti pajamos nesiūlant sumažinti konkrečias išlaidas ar jas perskirstyti tarp asignavimų valdytojų, yra netinkami ir ženkliai blogintų 2024 metų valdžios sektoriaus balanso rodiklį.

Netinkamas nurodytas šaltinis tapo pagrindine Biudžeto ir finansų komiteto nepritarimo siūlymams priežastimi. Komitetas priėmė sprendimą iš keleto dalių. Pirma, pasiūlyti Vyriausybei, teikiant Seimui antrajam svarstymui pataisytą įstatymo projektą, įvertinti Valstybės kontrolės ir Lietuvos banko išvadose pateiktas pastabas, pritarti Žmogaus teisių komiteto pasiūlymui Tautinių mažumų departamentui prie Respublikos Vyriausybės iš bendrai numatytų 1,5 mln. eurų 65 tūkst. eurų perkelti į darbo užmokesčio fondą, nedidinant bendro skirtų asignavimų dydžio.

Atsižvelgdami į Seimo komitetų ir Seimo narių prioritetinius pasiūlymus, siūlome Vyriausybei įvertinti galimybę skirti papildomų lėšų Kelių priežiūros ir plėtros programai finansuoti ir neformaliojo vaikų švietimo krepšeliui padidinti, taip pat siūlome Vyriausybei apsvarstyti Seimo komitetų ir Seimo narių pasiūlymus, kuriems komitetas nepritarė, taip pat institucijų, asociacijų, kitų suinteresuotų asmenų pasiūlymus ir spręsti dėl galimybių skirti lėšas, įvertinant kitų metų valstybės biudžeto finansines galimybes.

Svarstėme Seimo narių ir Seimo komitetų pasiūlymus atsižvelgti į Valstybės kontrolės pastabas, kad, augant skolai ir kylant palūkanų normoms, atitinkamai mažės viešojo sektoriaus finansavimo galimybės, ir į tai, kad jau šiuo metu didelė dalis ilgalaikių įsipareigojimų nėra padengta tvariomis pajamomis, todėl papildomų išlaidų augimas turi būti atidžiai įvertintas, užtikrinant, kad tvarios pajamos ir pagal jas suplanuotos išlaidos leistų greičiau siekti subalansuoto biudžeto, kainų lygio stabilumo ir užtikrintų fiskalinių taisyklių laikymąsi tolesniais laikotarpiais. Už išvadą balsavo 7 komiteto nariai, prieš buvo 5, susilaikiusių nebuvo.

PIRMININKĖ. Dėkoju už pristatytą komiteto išvadą. Dabar norėčiau pakviesti Aplinkos apsaugos komiteto pirmininkę A. Gedvilienę.

A. GEDVILIENĖ (*TS-LKDF*). Dėkoju, gerbiama Pirmininke. Aplinkos apsaugos komitetas biudžeto projektą svarstė spalio 18 dieną ir nebuvo pateikta jokių pasiūlymų. Už balsavo 5 ir susilaikė 2. Projektui buvo pritarta.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Ateities komiteto išvadą pristatys komiteto pirmininkas R. Lopata.

R. LOPATA (*LSF*). Ponios ir ponai, Ateities komitetas svarstė klausimą spalio 27 dieną, pritarė projektui ir paragino Vyriausybę, pirma, atlikti Nacionalinio pažangos plano tikslams ir uždaviniams reikalingą finansinių investicijų poreikio analizę ir, antra, pabrėžiant viešųjų finansų balanso ir tvarumo svarbą, atsižvelgti į Valstybės kontrolės parengtoje audito ataskaitoje numatytas, pateiktas rekomendacijas. Balsavimo rezultatai: už – 11, prieš – 5, susilaikė 1. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Kviečiu R. Budbergytę, kad pristatytų Audito komiteto išvadą.

R. BUDBERGYTĖ (*LSDPF*). Ačiū, gerbiama Pirmininke. Gerbiami kolegos, Audito komitetas lapkričio 6 dienos posėdyje svarstė Valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymo projektą. Savo išvadoje komitetas pasisakė dėl kelių aspektų.

Pirmas aspektas dėl Valstybės kontrolei numatytų asignavimų. Audito komitetas, kuris pagal Seimo statutą vertina bei teikia išvadą ir pasiūlymus dėl valstybės biudžeto projekto nuostatų, susijusių su Valstybės kontrolei siūlomų valstybės biudžeto asignavimų atitiktimi, Valstybės kontrolės, kaip aukščiausios audito institucijos, poreikiams bendru sutarimu įvertino, kad 2024 metų biudžeto projekte Valstybės kontrolei numatyti 10 mln. 195 tūkst. eurų asignavimai neatitinka institucijos poreikių, kad būtų užtikrinta jos veikla. Papildomų lėšų poreikis yra 406 tūkst. eurų, iš jų 265 tūkst. eurų darbo užmokesčiui ir 141 tūkst. eurų Europos Sąjungos investicijų audito funkcijai vykdyti kitais metais.

Taip pat Audito komitetas bendru sutarimu pasiūlė minėta suma padidinti Valstybės kontrolei projekte numatytus kitų metų asignavimus. Finansavimo šaltinis – valstybės biudžeto pajamos iš gyventojų pajamų mokesčio. Kadangi Valstybės kontrolė ir Lietuvos bankas pateikė prognozes, kad gyventojų pajamų mokestis 2024 metais turėtų būti gerokai didesnis, surinkta daugiau, negu prognozuoja Finansų ministerija, bendru sutarimu buvo pritarta tokiam siūlymui.

Dabar dėl biudžeto projekto. Komitete įvyko alternatyvus balsavimas: 3 nariai biudžeto projektui pritarė, 2 nariai biudžeto projektui nepritarė. Priimtas galutinis sprendimas – biudžeto projektui pritarti. Tačiau norėčiau vis dėlto įgarsinti, kad komiteto vadovybė nepritarė kitų metų biudžeto projektui, atsižvelgdama į šiuos argumentus. Projekte yra suplanuotas, dabar jis jau keičiasi, bet tuo metu buvo suplanuotas 2,9 % bendrojo vidaus produkto valdžios sektoriaus deficito dydis, beveik siekiantis Europos Sąjungos Stabilumo ir augimo pakte nustatytą leidžiamą 3 % BVP ribą. Nėra subalansuota socialinės apsaugos gerinimo ir skurdo mažinimo kontekste, nes taip maksimaliai susiaurinta fiskalinė erdvė apriboja galimybes jau dabar sparčiau didinti senatvės pensijas, kitas socialines išmokas iš Valstybinio socialinio draudimo rezerviniame fonde sukauptų perteklinių lėšų, kurios pagal tam tikrų metų prognozes sudarys ženklias sumas.

Valdžios sektoriaus finansų tvarumui užtikrinti vis dar nėra priimti galutiniai sprendimai dėl mokesčių sistemos reformos ir nenumatyti papildomi tvarūs pajamų šaltiniai, kurie yra būtini siekiant mažinti kasmet reikšmingai didėjantį atotrūkį tarp valstybės biudžeto pajamų ir išlaidų bei valdyti augančią valstybės skolą ir valdžios sektoriaus deficitą. Be jų, dėl gilėjančio struktūrinio biudžeto deficito kyla rizika dėl fiskalinės drausmės taisyklių laikymosi vertinant vidutinio laikotarpio perspektyvą.

Susipažinti. Pagrindinis komitetas nepritarė Audito komiteto siūlymui skirti papildomus asignavimus Valstybės kontrolei dėl netinkamų finansavimo šaltinių. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Ekonomikos komiteto išvadą galbūt galėtų pateikti A. Bagdonas?

A. BAGDONAS (*LSF*). Dėkoju, gerbiama Seimo Pirmininke, už suteiktą žodį. Gerbiami kolegos, Ekonomikos komitetas apsvarstė klausimą – kitų metų valstybės biudžetą – ir pritarė jam bendru sutarimu.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Gerbiamas Andriau, galbūt galite ir Europos reikalų komiteto išvadą kartu pristatyti?

A. BAGDONAS (*LSF*). Dar kartelį dėkoju, gerbiama Seimo Pirmininke, už suteiktą žodį. Europos reikalų komitetas taip pat apsvarstė šį klausimą ir taip pat pritarė jam bendru sutarimu. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Kultūros komiteto išvadą kviečiu pristatyti komiteto pirmininką gerbiamą V. Juozapaitį.

V. JUOZAPAITIS (*TS-LKDF*). Ačiū, gerbiama Pirmininke. Garbusis Seime, spalio 25 dieną Kultūros komitetas svarstė valstybės biudžeto projektą, jam iš esmės pritarė bendru sutarimu. Vieningai už balsavo 7. Bet taip pat kreipėmės į pagrindinį komitetą su pasiūlymais atsižvelgti į kai kurias ir Kultūros ministerijos, ir kai kurių kitų institucijų pateiktas pastabas. Taigi mes prašėme, tiksliau, pasiūlėme papildomai skirti Dainų šventei rengti 300 tūkst., taip pat siūlėme papildomai skirti 166 tūkst. eurų Mikalojaus Konstantino Čiurlionio metų programai, taip pat papildomai skirti 625 tūkst. eurų Lietuvos sezonui Prancūzijoje, skirti papildomai 3 mln. eurų kino pramonei ir papildomai skirti 248 tūkst. 281 eurą Lietuvos nacionaliniam dramos teatrui nutolusiai saulės elektrinei įsigyti ir šio projekto įgyvendinimui pabaigti. Taigi, už visus šiuos pasiūlymus taip pat komitetas balsavo vieningai – 7 balsais už, kaip ir minėjau, ir už visą mūsų komiteto nutarimo projektą, išvadą.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Kviečiu V. Pranckietį, kuris pristatys Kaimo reikalų komiteto išvadą.

V. PRANCKIETIS (*LSF*). Gerbiami kolegos, Kaimo reikalų komitetas svarstė ir priėmė tokį sprendimą: pritarti Lietuvos Respublikos 2024 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymo projektui ir komiteto išvadoms pagal Kaimo reikalų komiteto kuruojamas sritis ir siūlyti pagrindiniam Biudžeto ir finansų komitetui įstatymo projektą tobulinti, atsižvelgiant į Kaimo reikalų komiteto pasiūlymą. Ar pasiūlymą reikia pristatyti? Nereikia. Balsavimo rezultatai: už – 6, susilaikė 1. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Kviečiu Nacionalinio saugumo ir gynybos komiteto pirmininką L. Kasčiūną.

L. KASČIŪNAS (*TS-LKDF*). Gerbiama Seimo Pirmininke, laba diena. Nacionalinio saugumo ir gynybos komitetas svarstė biudžetą, svarstė rimtai, vertino įvairių institucijų poreikius, siūlė kai kur pridėti – apsvarstyti, kad Vyriausybė pridėtų. Džiaugiamės tikrai, noriu pasakyti, vakar vakare vykusio neformalaus Vyriausybės susitikimo sprendimais padėti dar labiau Migracijos departamentui, kuris yra priešakinėse linijose. Džiaugiuosi, kad mes buvome išgirsti, kad taip pat papildomai – ir mūsų policijai, jų funkcijoms vykdyti. O balsavimo rezultatai dėl viso projekto: už – 4, prieš nėra, susilaikė 4. Pirmininko balsas nulėmė pritarimą biudžeto projektui. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Kviečiu Socialinių reikalų ir darbo komiteto pirmininką J. Džiugelį pristatyti komiteto išvadą. Prašau, Justai.

J. DŽIUGELIS (*TS-LKDF*). Ačiū, jums leidus, iš vietos pristatysiu. Socialinių reikalų ir darbo komitetas svarstė šį įstatymo projektą, rekomendavo pagrindiniam komitetui atsižvelgti į jau prisiimtus įsipareigojimus Socialinių paslaugų, taip pat Išmokų vaikams įstatymuose ir pritarė įstatymo projektui. Balsavimo rezultatai: už – 6, susilaikė 5.

PIRMININKĖ. Dėkoju. A. Matulas pristatys Sveikatos reikalų komiteto išvadą. Prašau.

A. MATULAS (*TS-LKDF*). Gerbiama Pirmininke, gerbiami kolegos, Seimo Sveikatos reikalų komitetas bendru sutarimu nutarė grąžinti 2024 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo projektą Vyriausybei patobulinti, atsižvelgiant į Sveikatos reikalų komiteto pasiūlymus. Pirmas pasiūlymas – skirti papildomai 45 tūkst. Narkotikų departamento mokos fondui, atlyginimų mokos fondui. Taip pat atkreipiame dėmesį, kad teismo psichiatrijos ekspertizių įkainiai nekelti nuo 2006 metų ir jeigu ta problema iš esmės nebus išspręsta, vargu ar

už gero pusmečio bus kam teikti tas paslaugas, todėl prašome skirti papildomai 389 tūkst. eurų, nes čia tikrai ypatingos svarbos problema. Taip pat prašome skirti 3 mln. papildomą finansavimą savivaldybių visuomenės sveikatos biurams. Toliau sprendžiamas Psichologų rūmų klausimas. Greičiausiai parlamentui pateiksime artimiausiomis savaitėmis įstatymo projektą ir siūlysime steigti Odontologų rūmus… Psichologų rūmus, todėl čia reikėtų papildomai rasti finansavimą rūmams įkurti, nes organizacija nėra turtinga. Bet esame šnekėję – galbūt per minkštuosius projektus bus galima kažkiek padėti. Taip pat apskritai pritarėme siūlymui padidinti psichologų darbo užmokestį, bet čia reikalaujama 19 mln. su viršum. Mes paprašėme, kad Vyriausybė apsvarstytų, suprasdami, kad atskirai, nesistemiškai, nekompleksiškai spręsti dėl vienos grupės atlyginimų didinimo galbūt ir nėra racionalu.

Taip pat atkreipėme dėmesį, kad kitais metais valstybės įmoka už draudžiamus asmenis bus 611,4 euro. Dirbantys asmenys vidutiniškai moka 1 tūkst. 789 eurus, o savarankiškai dirbantys moka 723 eurus. Ta problema egzistuoja. Kiek egzistuoja PSDF, tiek egzistuoja ir šita problema – 30 metų, kai valstybė, drausdama apie 1,5 mln. žmonių, moka mažiau negu savarankiškai dirbantys, o būtent tos grupės žmonių, kuriuos draudžia valstybė, reikalauja didžiausių išlaidų, nes draudžia ir neįgaliuosius, ir pensininkus, ir vaikus, ir panašiai, ir panašiai. Tai vis dėlto mūsų toks primygtinis pasiūlymas, kad ta įmoka bent jau artimiausiais metais artėtų prie savarankiškai įmokas mokančių asmenų dydžio. Nors teisybės dėlei reikia pasakyti ir pagirti, kad tas skirtumas buvo 1,31 karto, o dabar kitų metų biudžete tas skirtumas sumažėjo, šiek tiek sumažėjo tas skirtumas. Kaip ir minėjau, šitiems siūlymams komitetas pritarė bendru sutarimu.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Kviečiu gerbiamą A. Žukauską, kad pristatytų Švietimo ir mokslo komiteto išvadą.

A. ŽUKAUSKAS (*LF*). Gerbiami Seimo nariai, Švietimo ir mokslo komitetas šių metų spalio 25 dieną svarstė Valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymo projektą savo posėdyje ir iš esmės pritarė šiam projektui. Balsavo: už – 6, susilaikė 6, ir lėmė pirmininko balsas. Be to, komitetas savo išvadoje pateikė du siūlymus dėl šio projekto. Vienas siūlymas yra papildomai skirti 8 mln. eurų neformaliojo vaikų ugdymo tikslui. Ir kitas siūlymas yra papildomai skirti 2 mln. eurų padengti išlaidoms, kurios atsiranda dėl profesinių sąjungų nariams taikomų papildomų socialinių garantijų. Nurodė šiuos lėšų šaltinius: pirmu atveju siūlo iš akcizo už alkoholinius gėrimus bei apdorotą tabaką, jis turi būti skiriamas tikslingai žalingų įpročių ir priklausomybių prevencijai, tai yra neformalioji veikla siejama su žalingų įpročių ir priklausomybių prevencija, o antru atveju, dėl profsąjungų, siūlo perskirstyti Švietimo, mokslo ir sporto ministerijai skirtus asignavimus.

PIRMININKĖ. Dėkoju už pristatytą komiteto išvadą. Kviečiu gerbiamą I. Haase, kad pristatytų Teisės ir teisėtvarkos komiteto išvadą dėl biudžeto.

I. HAASE (*TS-LKDF*). Dėkoju, gerbiama Pirmininke. Teisės ir teisėtvarkos komitetas, kaip papildomas komitetas, svarstė Lietuvos Respublikos 2024 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymo projektą Nr. XIVP-3128. Komiteto sprendimas – siūlyti pagrindiniam komitetui pritarti Teisės ir teisėtvarkos komiteto sprendimams dėl Lietuvos Respublikos 2024 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3128 (išvadų lentelėje) ir siūlyti Lietuvos Respublikos Vyriausybei svarstyti dėl skyrimo Policijos departamentui prie Vidaus reikalų ministerijos (asignavimų valdytojas yra Vidaus reikalų ministerija) papildomų 12,8 mln. eurų. Lėšų šaltinis – padidinti 2024 metų valstybės biudžeto pajamas, atitinkamai didinant pajamas iš akcizų degalams ir tabakui.

Balsavimo rezultatai: už – 5, prieš nebuvo, susilaikė 2.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Kviečiu gerbiamą Ž. Pavilionį, kad pristatytų Užsienio reikalų komiteto išvadą.

Ž. PAVILIONIS (*TS-LKDF*). Labai ačiū, Pirmininke. Užsienio reikalų komitetas spalio 25 dieną svarstė biudžeto projektą: 5 – už, nieko nebuvo prieš ir tik 2 susilaikė. Pritarta.

PIRMININKĖ. Dėkoju. R. Juška pristatys Valstybės valdymo ir savivaldybių komiteto išvadą.

R. JUŠKA (*LSF*). Gerbiami kolegos, komitetas iš esmės pritarė Lietuvos Respublikos 2024 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymo projek-

tui ir siūlo jį tobulinti atsižvelgiant į komiteto, suinteresuotų subjektų pasiūlymus, kuriems komitetas pritarė. Komitetas pateikė du pasiūlymus.

Pirmas pasiūlymas – numatyti 2024 metams papildomą finansavimą Vyriausiajai tarnybinės etikos komisijai, iš viso papildomai skirti 397,8 tūkst. eurų darbo užmokesčiui.

Argumentai. Siekiant užtikrinti nuo 2020 m. sausio 1 d. pasikeitusio teisinio reguliavimo įgyvendinimą, Vyriausiajai tarnybinės etikos komisijai reikalingi papildomi žmogiškieji resursai. Seimo valdyba dar 2021 metais padidino Vyriausiosios tarnybinės etikos komisijos didžiausią leistiną pareigybių skaičių nuo 25 iki 30, tačiau nei 2021, nei 2022, nei 2023 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymuose nebuvo numatyta lėšų naujoms pareigybėms finansuoti. VTEK'o funkcijų apimtis nuolat auga, tačiau metai iš metų besitęsianti situacija, kai neskiriama pakankamai lėšų institucijai išlaikyti, kelia grėsmę, kad Vyriausioji tarnybinės etikos komisija negalės pasiekti jai iškeltų tikslų ir uždavinių ir tinkamai vykdyti įstatymais jai pavestų funkcijų.

Antras pasiūlymas – numatyti 2024 metams papildomą finansavimą Lietuvos Respublikos Seimo kanceliarijai, iš viso papildomai skirti 5 mln. 177 tūkst. eurų. Kokie argumentai?

Atsižvelgdami į Seimo valdybos 2023 m. gegužės 3 d. sprendimą Nr. SV-S-925 ir į Seimo kanceliarijos pateiktus argumentus, į tai, kad dalis aplinkybių, pavyzdžiui, lėšos, reikalingos valstybės tarnybos pertvarkai įgyvendinti, paaiškėjo tik 2023 m. gegužės 25 d. Seimui priėmus Lietuvos Respublikos valstybės tarnybos įstatymo pakeitimo įstatymą, siūlome padidinti Seimo kanceliarijai skiriamą finansavimą 11 %.

Komiteto balsavimo rezultatai: pasiūlymams pritarta bendru sutarimu. Dėkoju.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Kviečiu T. V. Raskevičių, kad pristatytų Žmogaus teisių komiteto išvadą.

T. V. RASKEVIČIUS (*LF*). Gerbiami Seimo nariai ir narės, Žmogaus teisių komitetas biudžeto projektą svarstė šių metų spalio 25 dieną. Komitete buvo pritarta vienam siūlymui – Tautinių mažumų departamentui, nedidinant šiai institucijai skirtos bendros asignavimų sumos, iš veiklų krepšelio 65 tūkst. perkelti į darbo užmokesčio krepšelį. Biudžeto projektui komitete buvo pritarta 4 Seimo nariams balsavus už ir 2 susilaikius.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Jaunimo ir sporto reikalų komisijos išvadą pristatys V. Alekna.

V. ALEKNA (*LSF*). Gerbiami Seimo nariai, Jaunimo ir sporto reikalų komisija svarstė įstatymo projektą, pritarė bendru sutarimu. Taip pat komisija siūlo Vyriausybei spręsti dėl papildomų lėšų skyrimo neformaliojo vaikų švietimo krepšelio didinimui, taip pat sporto ir sveikatingumo komplekso Biržuose statybai, Rūdiškių miesto stadiono pritaikymui bendruomenės fiziniam aktyvumui skatinti ir Lazdijų sporto centro sporto salės rekonstravimui. Tai tokie siūlymai ir, kaip minėjau, pritarė bendru sutarimu.

PIRMININKĖ. Dėkoju, visos išvados išsakytos. A. Palionis. Prašau, dėl vedimo tvarkos.

A. PALIONIS (*MSNG*). Ačiū, Pirmininke. Gal daugiau ne dėl vedimo tvarkos. O šiandien Seime, Biudžeto ir finansų komitete, lankosi grupė iš Ukrainos, finansų sektoriaus ir priežiūros dalyviai. Noriu pasveikinti. (*Plojimai*)

PIRMININKĖ. Dėkoju. Ačiū, sveikiname svečius iš Ukrainos. Ir dabar jau laikas pereiti prie diskusijos. Diskusijoje dėl biudžeto užsirašė kalbėti 11 Seimo narių, didžioji dalis frakcijos vardu. Aš siūlau apibrėžti diskusijų laiką, skirkime 1 valandą, taip, manau, visi užsirašę turės galimybę pasisakyti. Pirmasis frakcijos vardu užsirašė kalbėti R. Žemaitaitis, jis atbėga, prašau. Primenu, kad frakcijos vardu užsirašę gali kalbėti iki 7 minučių. Kiti Seimo nariai iki 5 minučių.

R. ŽEMAITAITIS (*MSNG*). Ačiū. Gerbiamoji Seimo Pirmininke, iš tiesų *didelis* ačiū jums, kad leidote kalbėti frakcijos vardu. Tikrai noriu paminėti, kad kiekvieną biudžetą aš pavadinu tam tikru pavadinimu, tai aš esu šitą pavadinęs Frankenšteino biudžetu arba, kitaip sakant, Brisiaus galo biudžetu. Visą laiką, kai konservatoriai yra valdančiojoje daugumoje, ateinant į pabaigą jų mirčiai ir *smerčiai*, jie kažkokias pradeda galvoti nesąmones. Ir to išvada – praėjusią savaitę pasirodė Europos Centrinio Banko, JAV Iždo departamento pastabos, mūsų Lietuvos centrinio banko pastabos: jeigu I. Šimonytė planuoja, kad jos biudžeto augimas planuojamas apie 2,4–2,5 %, tai visi iki vieno bankai prognozuoja, kad Lietuvos augimas gali būti 1,8–1,9, pačiu geriausiu atveju

gali būti 2,1 %, jeigu pavyks suvaldyti infliaciją. Aišku, kad to neįmanoma, ko gero, padaryti, nes ekonomika eina visiškai priešingu keliu. Ir pamėginkime, lenkime pirštus apie mums didžiausią įtaką turinčią ekonomiką. Pirma, Kinija, Taivanas, žadėti milijonai, milijardas investicijų, sukurtų tūkstantis darbo vietų, 5 tūkst. naujų darbo vietų per ateinančius penkerius metus ir mes jau čia žydėsime. Deja, jau praėjo treji metai po Taivano ir Kinijos konflikto, ką mes matome – kumelės subinę, daugiau nieko kito.

Antras dalykas – pasikeitė mūsų politika Kinijos atžvilgiu. Prieš tai sakėme, kad su Kinija mes nebendrausime, nedraugausime, Kinija didžiausias blogis, didžiausias priešas, P. Gražulį paduoda į Antikorupcijos komisiją, išeina G. Landsbergis ir sako: mes laikomės vienos Kinijos pozicijos ir mums Kinija šiandien yra pati geriausia ir draugiškiausia. Baltarusijos sankcijos, toliau vyksta Baltarusijos sankcijos Lietuvos atžvilgiu. Sėkmingai Baltarusijos trąšos keliauja per kitas Europos Sąjungos ir ne Europos Sąjungos šalis, per trečiąsias šalis, per muitų valstybes, ir ką tai reiškia? Vien valstybė Lietuva per savo geležinkelius ir per Klaipėdos uostą praėjusiais metais prarado 800 mln., nekalbant apie tai, kad Baltarusija neleidžia krauti krovinių, Ukrainos grūdų per savo teritoriją. Ką mes turime? Mes turime 1 mlrd. 200 mln., 1 mlrd. 300 mln. I. Šimonytė sako – nėra biudžete pinigų, va jums – yra biudžete pinigų.

Europos Parlamentas ir Europos Komisija praėjusią savaitę savo sesijos metu balsavo dėl R. Juknevičienės ir A. Kubiliaus parengtos rezoliucijos, kur R. Juknevičienė ir A. Kubilius pripažino, kad sankcijos nieko neveikia, jokio poveikio neturi, o toliau prekyba vyksta. Taip, teisingai, vien per Lietuvą vyno, naujų automobilių ir kitų daiktų išgabenimas į Rusiją nei daug, nei mažai – 365 mln. Va, vėlgi jūs neturite biudžete pinigų. Dabar klausimas. Sako, štai biudžetas yra deficitinis, ir I. Šimonytė parašo, kad deficitas yra 2,5 %, na, kažkodėl deficitas. Kad ir kaip skaičiuoju, aš gaunu apie 5 %, nes kažkodėl nekalbama apie 1 mlrd. „Sodros“ deficitą ir nekalbame apie 800 mln. sveikatos draudimo. Kadangi Europos Komisijai jūs nusiunčiate su tais rezervais ir jūs sakote – rezerve yra numatyta pinigų, mes juos panaudosime, todėl deficitas yra mažesnis. Realiai ligonių kasų, PSDF biudžeto rezerve jūs jo net neturite. Jis pas mus yra užfiksuotas 17 %, geriausiu atveju yra tiktai 10–12 %, bet Europos Komisija jūsų nebara, nes sako: rezerve yra pinigų.

Vakar girdžiu dar įdomesnį… Laisvės partija išprievartauja I. Šimonytę ir sako: keliams reikia pinigų. I. Šimonytė sako: *jo*, bus pinigų 150 mln. Žiūriu, iš kur tie pinigai, – neva tai paankstinti Europos Sąjungos lėšų įsisavinimo pinigai. Čia tai geras dalykas. Kaip galima paankstinti, jeigu sąlygos nėra net parengtos, taisyklės net nėra pradėtos rengti, o numato I, II ketvirtyje, kad tie pinigai bus? Kad taisyklę suderintų ir pradėtų šaukimą, reikia ne mažiau kaip pusės metų. Kaip tai įgyvendins? Akivaizdu, kad tai neįmanoma.

Galiu tik viena prognozuoti, kad liepos 1 dieną Vyriausybė susirinks, pasinaudos Privalomojo sveikatos draudimo įstatymu, kur galima rezervą atidaryti, atidarys rezervą, paims 300–400 mln., kad užkaišytų tam tikras dalis.

Dabar sako: mes įgyvendiname akcizų politiką. Paskaičiuokime, protingi kurmiai. I. Šimonytė, *moki-vagi* D. Kreivys, kuris sugebėjo iš ESO 160 mln. prasukti… Prasukai, Dainiau, labai gerai prasukai. Taip prasukai, kaip dar niekas neprasuko. Tiktai tu vienintelis sugebėjai neužkardyti per trejus metus Kainų ir energetikos kontrolės komisijoje 160 mln. kaip ir Konstitucinio Teismo *pralošime*.

Dabar yra kitas dalykas. Ką jūs padarėte? Jūs padarėte labai įdomų dalyką – gegužės mėnesį Vyriausybė pritarė naujam Akcizų įstatymui ir komunalinėms dujoms nustatė 300 eurų akcizą. Dabar, protingi žmonės, jūs paskaičiuokite, kad Latvijoje akcizas yra 50 eurų, Lenkijoje yra 17 eurų. Lietuvos daugiau kaip pusė gyventojų priklauso nuo komunalinių dujų – tai yra ir gyvenamųjų namų šildymas, ūkinis šildymas pramonei, maisto gamybai ir automatiškai daugiabučių namų. Ką tai reiškia? Jūs savo biudžete numatote, kad iš to akcizo surinksite keliasdešimt milijonų pinigų. O jūs pabandėte paskaičiuoti, kiek jūs Lenkijoje paliksite pinigų? Mano skaičiavimu, kad dujų balionas vidutiniškai pabrangs nuo 30 eurų iki 60 eurų.

Ką tai reiškia? Lenkija, įkūrusi elektroninės prekybos įmonę Lietuvoje, dujų balionus sėkmingai galės parduoti šičia. Ką tai reiškia? Į Lietuvą galės įvežti iki 1 tūkst. kub. metrų, nemokėdama akcizo lygiai taip pat, kaip yra ir su dyzeliniu kuru.

Klausia žmonės, kaip šiandieną iš tikrųjų nusipirkti iš Lenkijos dyzelinio kuro nemokant akcizo? Ogi paprastas dalykas: nuvažiuokite į Lenkiją, savo poreikiams nusipirkite 990 litrų dyzelinio kuro arba benzino, parsivežkite į Lietuvą ir jūs jo neparduokite, bet dovanokite kaimynui, o kaimynas kitu būdu dovanos jums pinigus už tą kurą. Nei Mokesčių inspekcija, nei policija, nei prokuratūra jokio tyrimo net negalės pradėti ir net neturės jokios galimybės jūsų apkaltinti.

Dabar yra kitas dalykas. Sako, numatyta kariuomenei skirti pinigų 2,4 %. Ar kas nors patikrinote, pasižiūrėjote, kaip 2023 metų ir 2022 metų kariuomenei skirti pinigai buvo įsisavinti ir kokios prekės, paslaugos buvo perkamos? Didžioji dalis pinigų statyboms. Statybos 20 % brangiau, nei kad yra nusistovėjusi rinka. Aš niekaip nesuprantu kolegų Seimo narių, Nacionalinio saugumo ir gynybos komiteto darbuotojų ir komiteto narių, ar jūs atliekate tyrimą, kaip yra naudojami pinigai, ar šiandien visiškai tai yra atidedama?

Dabar yra kitas dalykas žadėta mokesčių reforma. Čia labai skambiai nuskambėjo, kad mokesčių reformą padarysime, nekilnojamąjį mokestį įvesime, įvesime vadinamąją medianą, po medianos mes padarysime, kad atsiras mokesčiai pagal verslo liudijimus. Šiandien mes turime lapkričio 21 dieną. Ar jūs matėte mokesčių reformą? Aš jos nemačiau. Ar jūs matėte, kad kokie pasikeitimai bus? Aš jų nemačiau. Ar kas nors matėte pateikiamame biudžete, kad numatomas keitimas mokesčių administravimo srityje ir pasiūlyta pakeisti lydimuosius teisės aktus? Irgi vėlgi to nėra.

Gerbiamoji valdančioji dauguma, aš suprantu, kad jūsų tas Frankenšteino biudžetas yra siūtas, persiūtas kaip ir 2012 metais, bet, deja, jis eina į pražūtį…

PIRMININKĖ. Gerbiamas kolega, laikas.

R. ŽEMAITAITIS (*MSNG*). …ir todėl jau šiandien Laisvės partiją paliko viena narė. Aš manau, kad tokių paliekančių bus kuo daugiau ir tiktai įsibėgės per laiką.

PIRMININKĖ. Į tribūną kviečiu A. Butkevičių. Jis kalbės taip pat frakcijos vardu. Ruošiasi V. Gapšys.

A. BUTKEVIČIUS (*DFVL*). Gerbiama Seimo Pirmininke, gerbiami kolegos, vis dėlto šitą biudžeto įstatymo projektą pavadinčiau rinkiminiu projektu. Ne vien aš taip vadinu, bet pastaruoju metu yra pavadinę ir dalis ekonomistų, kurie yra susipažinę su ateinančių metų biudžeto įstatymo projektu. Bet dėl ko kyla toks kitų metų biudžeto projekto vertinimas? Matome, kad fiskalinis deficitas jau yra planuojamas 3 % nuo bendrojo vidaus produkto. Vadinasi, 2025 ir 2026 metais mes turėsime labai blogą situaciją, nes mokesčių reforma neįgyvendinta, o visi socialiniai įsipareigojimai, didinti kiekvienais metais, pastoviai augo. 2025 ir 2026 metais susidursime su tokiu atveju, kai turėsime ir daugiau skolintis, didinsime tęstinius įsipareigojimus, ir turėsime didinti fiskalinį deficitą ir valstybės skolą.

Dabar konkrečiai dėl šito biudžeto įstatymo projekto, kalbant apie valstybės biudžeto pajamų ir išlaidų planavimą. Mielieji, pasižiūrėkime į pajamų planavimą. Pajamų planavimas yra tas, kad PVM pajamų augimas yra numatytas 20,6 % kitais metais, pelno mokesčio augimas – 8,6 %, darbo užmokesčio – 15,2 %. Ar tai yra realu? Pasakysiu, kodėl prasilenkiama su tam tikra logika. Pajamų augimas vis dėlto labai stipriai atsilieka nuo nacionalinio bendrojo vidaus produkto augimo. Faktiškai biudžeto išlaidos auga 8 %, o pajamų augimo prognozė yra 9,4 %, tai dukart sparčiau nei nominalusis Lietuvos BVP. Man tikrai niekur neteko su tokiu atveju susidurti ar skaityti, kad gali būti tokia atskirtis.

Kodėl aš norėjau parodyti šį infliacijos euro zonoje ir Lietuvoje palyginimą? Mielieji, daugelis kalbėjo, kad Lietuvos infliacija auga, nes energetikos išteklių kainos auga labai stipriai. Bet, kaip matome, euro zonos šalyse (iš apačios pirma ir antra kreivės: viena yra grynoji infliacija, kita – bendroji infliacija)… Lietuvoje infliacija faktiškai buvo du kartus aukštesnė, o pagal Europos Centrinio Banko išvadas – energetikos išlaidų kainų augimo įtaka Lietuvos ekonomikai buvo mažesnė negu euro zonos šalyse. Turint tokią infliaciją, valdžiai yra gerai, bet ekonomikai blogai. Valdžiai yra gerai dėl to, kad pajamų planą įvykdo sėkmingai ir gali įgyvendinti ilgalaikius finansinius įsipareigojimus, apie kuriuos ką tik kalbėjau.

Dabar dažnai kalbame, šiandien ryte ir visuomenės informavimo priemonėse girdėjome, kad išlaidos auga. Pavyzdžiui, socialinei apsaugai – 40 %, sveikatos apsaugai – apie 16 %, švietimui – 9,4 %. Mielieji, pažiūrėkime, koks yra realus žmonių gyvenimas. Tų, kurie tik klausosi apie

tą augimo dinamiką, bet nevertina, kokios yra realios pajamos. Mes matome, kad faktiškai nuo 2021 metų vidurio, arba nuo III ketvirčio pradžios, kai dar energetinių išteklių kainos buvo žemos, kai niekas apie jokį karą nekalbėjo, augant vidutiniam mėnesiniam darbo užmokesčiui jau matėme, kad realiosios pajamos arba realiųjų pajamų indeksas mažėjo. Vadinasi, žmonių perkamoji galia stipriai sumažėjo.

Galėčiau čia labai daug skaidrių parodyti ir padaryti įvairiausius palyginimus. Pastaruoju metu girdime ir iš šitos tribūnos, kai vyksta pokalbiai apie mokytojų darbo užmokestį. Vėl grįžtu prie to. Palyginimas yra realiųjų pajamų indekso ir vartotojų ir paslaugų kainų indekso. Matome, kad iki 2021 metų III ketvirčio realios pajamos buvo daug aukštesnės, atsiprašau, indeksas buvo daug aukštesnis negu paslaugų ir prekių kainų indeksas. Čia ir yra pavyzdys. Mes tiesiog atsiduriame tokioje situacijoje, kai faktiškai kalbame apie dinamiką, tam tikrų išlaidų didėjimą, bet faktai rodo, kad žmonių realus gyvenimas blogėja.

Noriu pabrėžti tai, kad vis dėlto pinigų politikos klausimas Lietuvoje buvo valdomas nesėkmingai. Nesėkmingai. Jeigu grįžtume prie mano kalbos pradžioje išsakytų pastabų dėl fiskalinio 3 % deficito, tai aš norėčiau aiškiai pabrėžti, kokia yra Valstybės kontrolės prognozė.

Ką prognozuoja Valstybės kontrolė? Kad, augant skolai ir palūkanų normoms, valdžios sektoriaus finansų tvarumui užtikrinti reikalingi papildomi tvarūs pajamų šaltiniai. Šiandien apie tvarius pajamų šaltinius niekas nekalba. Be papildomų tvarių pajamų šaltinių, projektuojant tolesnį ilgalaikį išlaidų augimą, kyla rizika nesilaikyti fiskalinės drausmės 2025–2026 metais. Taip pat projektuojant augantį valdžios sektoriaus deficitą, valstybės skola 2026 metais gali išaugti beveik iki 46 % bendrojo vidaus produkto.

PIRMININKĖ. Gerbiamas kolega, laikas į pabaigą.

A. BUTKEVIČIUS (*DFVL*). Baigdamas noriu pasakyti, kad, vykdant tokią plačią pinigų politiką, vis dėlto per tuos pastaruosius trejus metus mes padidinome pajamų nelygybę, padidinome socialinę atskirtį, o jeigu kalbėtume apie indėlių bankuose nuvertėjimą 2022 metais beveik 30 %, tai matome, kad realus gyvenimas tik blogėjo, bet ne gerėjo. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Kviečiu V. Gapšį, jis taip pat kalbės frakcijos vardu. Ruošiasi M. Lingė.

V. GAPŠYS (*DPF*). Gerbiama Pirmininke, gerbiami Seimo nariai, norėčiau atkreipti dėmesį į keletą dalykų, susijusių su šiuo biudžetu. Pirmiausias, manau, ir pats svarbiausias dalykas yra tas, kad tai yra paskutinis šios Vyriausybės biudžetas, kuriam visiškai įtaką daro būtent ši Vyriausybė, tai yra prisiima įsipareigojimus tuo biudžetu, numato išlaidas. Ji lygiai taip pat bus atsakinga už to biudžeto vykdymą, tai yra turės galimybę keisti tam tikras politines kryptis. Kai tu turi paskutinį Vyriausybės biudžetą, turi lūkestį, kad tai bus pats geriausias, pats brandžiausias projektas, kuriuo galėsi visuomenei pasakyti, ką tu nori pakeisti ir kaip tas pokytis įvyks. Deja, lūkestis ir lieka lūkesčiu, nes biudžetas tapo paklodės tampymu, lėkščių daužymu ar dar kažkokiais principais koalicijos viduje, nepasiektų Vyriausybės programos nuostatų rinkiniu.

Galime pažiūrėti, ką šita Vyriausybė žadėjo? Viena pirmųjų nuostatų skambėjo būtent apie mokytojus. Ir tai labai jautri sritis. Nepaisant statistikos subtilybių, kur mes matome Statistikos departamento, Valstybės duomenų agentūros, dabar vadinamos, skaičiuose, mes suprantame, kad žmonės tuo neapsigaus, matydami savo algalapius prieš akis. Jie supranta, kad pokytis, kuris yra prižadėtas ne tik šios valdančiosios koalicijos, bet ir visų parlamentinių partijų, taip ir neįvyks. Nebus užtikrintas tas numatytas mokytojų, dėstytojų algų padidėjimas toks, koks turi būti realus ir matytis ne kokioje nors statistinėje eilutėje, bet algalapyje ir iš žmogaus pajamų.

Darbo partijos frakcija pasiūlė išeitį. Mes pasiūlėme, kur rasti pinigų, kur yra numatyti projektai, dėl kurių, man atrodo, galima ir palūkėti, o tuos pinigus būtų galima skirti būtent mokytojų atlyginimams didinti. Pasirodo, Vyriausybė rado savo vidinių rezervų, jau neformaliuose pasitarimuose apsitardama, kur būtų galima rasti tam tikrų lėšų ir kitiems projektams, keliams. Taip pat matome, kad rado Migracijos departamentui, dar kitoms institucijoms. Todėl mes galvojame, kad šituo atveju Vyriausybė nepadarė ir neištesėjo savo vieno svarbiausių pažadų.

Dar daugiau, programa tuo ir nesibaigia, nes Vyriausybės programoje buvo numatytos išlaidos mokslo sričiai, mokslinei eksperimentinei plėtrai. Deja, pasiteisinimai skamba tokie, kad mes

neturime kur jų prasmingai išleisti. Galbūt jūs ir teisūs, bet per tuos metus jūs turėjote sukurti sąlygas, kad mūsų mokslo bendruomenė, kad verslo bendruomenė būtų pasiruošusios tai padaryti. Jūs vėlgi to nepadarėte. Bet kur jūs galite tai padaryti, kai jūs patys savo rodikliuose, kuriuos pasiimate į biudžetą (aštuntasis priedas, jeigu kas nors norės pavartyti), numatote, kad lietuviškos kilmės prekių ir paslaugų eksportas vietoj didėjimo pajuda reikšminga mažėjimo kryptimi. Pavyzdys: 2022 metais to biudžeto priede įrašyta, kad minėtų prekių eksportas buvo 3 mlrd. didesnis, negu planuojamas 2024 metais. Nuoširdžiai galvojau, kad klystu ir kad tai yra mano klaida ar kažkoks neapsižiūrėjimas. Du kartus patikrinau. Priėjau prie ministrės, kuri atsakinga už šią sritį, paklausiau ir galiausiai Europos reikalų komitete viceministras patvirtino, kad tai jokia klaida – tai yra mažėjimas, kuris aiškiai rodo šios Vyriausybės darbo tendenciją – nesugebėjimą suvaldyti projektų, lūkesčių ir nesugebėjimą pasiekti užsibrėžtų tikslų. Priešingai, matome degradaciją, mažėjimą ir šiuo metu akivaizdų rezultatą toje srityje, kur mes tikrai galėtume uždirbti pinigų, o gauname mažėjančią tendenciją. Ir tai tiktai keli pavyzdžiai.

Mes matome iššūkius sveikatos apsaugos sistemoje, matome nenumaldomas eiles ir tiesiog anekdotines situacijas, kurios tikrai yra skaudūs kieno nors išgyvenimai. Mes matome, kad šioje srityje Vyriausybė taip pat nepasiekė užsibrėžtų rodiklių. Surašyti numatyti rodikliai turbūt bus nepasiekti, tai pripažįsta ir ministras. Vadinasi, lėšos, kurios biudžete yra sukauptos, panaudojamos neefektyviai.

Taigi Darbo partijos frakcija pasiūlė dėl šio biudžeto pakeitimų: pasiūlė didinti mokytojams atlyginimus ir numatė šaltinį – 245 mln. Mes pasiūlėme didinti vaikų neformaliajam ugdymui reikalingas lėšas ir vėlgi pasakėme, kad tai yra būtina, kad Vyriausybė turi atsižvelgti į tai, kad šios lėšos buvo ilgą laiką nedidinamos. Mes numatome galimybes ir siūlome, kad keliams finansuoti būtų skirta didesnė proporcija iš solidarumo įnašo. Manau, kad tą pasiūlymą dar turėsime progą apsvarstyti.

Darbo partijos frakcija mano, kad mes turime susitelkti į visuomenei svarbiausias problemas. Šita Vyriausybė to nesugebėjo padaryti. Galbūt ir bandė, bet rezultatas išėjo toks, kuris netenkina visuomenės lūkesčių, ir mes turime tai suprasti. Tikimės, kad, Vyriausybei grįžus po biudžeto pirmojo svarstymo, iš Vyriausybės mes matysime didesnį nusiteikimą kalbėtis, mes tikimės, kad matysime galimybių tame biudžete rasti tuos būtinus pataisymus, kad visuomenė iš biudžeto galėtų gauti tą naudą, kurios mokėdama mokesčius tikisi, kad valstybė ja pasirūpins. Dėkoju jums ir tikiuosi Finansų ministerijos ir šios Vyriausybės proveržio, jis vis dar neįvyko.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Kviečiu M. Lingę, jis taip pat kalbės frakcijos vardu. Ruošiasi V. Mitalas.

M. LINGĖ (*TS-LKDF*). Labai dėkui. Vis dar neramiais laikais turime saugią užuovėją – svarstome sąžiningą ir sąžiningai parengtą biudžeto projektą, kuriame pagrindiniai du ekonominiai prioritetai: pirma, vykdyti finansinius susitarimus ir įsipareigojimus bei neramiais laikais didinti žmonių pajamas, jų pagaliau nebeturėtų praryti 2,9 % prognozuojama infliacija kitais metais. Be dviejų ekonominių, yra ir trečiasis – moralinis: prieš rinkimus nesiūlyti populistinių ir į rinkėjų papirkinėjimą nukreiptų sprendimų.

Saugumas ir švietimas – dvi prioritetinės ir susitarimais paremtos sritys, kurioms skiriamos didelės papildomos lėšos: saugumui – beveik 400 mln., švietimui – beveik 500 mln. Palyginimui: švietimui kitiems metams Latvijoje papildomai skiriama 119 mln., tai yra keturis kartus mažiau, nei skiriama Lietuvoje. Vykdant politinių partijų susitarimą mokytojų atlyginimams kelti numatoma skirti 217 mln. eurų, ir tai padeda didinti mūsų atotrūkį regione. Štai šiais metais paskelbti naujausi EBPO duomenys parodė, kad realus 25–64 metų mokytojų metinis atlyginimas Lietuvoje siekė 45 tūkst. dolerių ir buvo beveik 6 tūkst. didesnis nei Lenkijoje ir beveik 13 tūkst. didesnis nei Estijoje bei Latvijoje. Tik priminsiu 2016 metų biudžeto tvirtinimą – mokytojų atlyginimams pakelti 3 % skirta 9 mln. eurų. Tai yra 24 kartus mažiau, nei skyrėme kitiems metams. 24 kartus daugiau, tačiau šiandien tos buvusios daugumos atstovai kursto populizmo lauželį ir sako: negana, duokite dar 245 mln. Tai nėra nei moralu, nei sąžininga, nes pajamos nėra grindžiamos, nes siūlymai nėra grindžiami tvariomis pajamomis. Ilgus metus problemų sprendimas buvo tik imituojamas. Sąžininga pripažinti, kad visų problemų per kadenciją viena dauguma išspręsti negali. Tačiau neabejotinai šiai daugumai švietimas yra prioritetas. Tai rodo labai konkretūs ir dideli fi-

nansiniai skaičiai, kurie turi kainą, kurie neleidžia kitų viešojo sektoriaus sričių laikyti šiame etape analogiškais prioritetais. Šio svarbaus pokyčio menkinti mes neleisime.

Sąžininga investuoti į gynybos stiprinimą ir paramą Ukrainai. Kitais metais gynybai skiriamas biudžetas bus dvigubai didesnis, nei buvo 2020 metais, ir bus 2 mlrd. 60 mln. Džiugu, kad šis prioritetas nekvestionuojamas šiame Seime, o juk dar taip neseniai praėjusios kadencijos Seime diskutuojant dėl 2020 metų biudžeto iš šios tribūnos skambėjo tokie argumentai: ar Lietuva skirs gynybai 30 % nuo BVP, ar nulį, rezultatas bus tas pats.

Nuoseklus pajamų viešajame sektoriuje auginimas pasiteisino ypač neramiais ir sukrėtimų nestokojančiais laikais, tūkstančiu didesnis atlygis gydytojui ar 500 eurų socialiniams darbuotojams. Teisę menkinti per kadenciją 87 % didėsiantį neapmokestinamąjį pajamų dydį ar vidutiniškai 60 % didėsiančias pensijas, ar 50 % minimalųjį mėnesinį atlygį turi nebent tie, kuriems pavyko geriau. Kiek tokių žinome?

Biudžeto sąžiningumą tiek dėl turinio, tiek dėl proceso iliustruoja vienas apibendrinimas – Lietuvos banko išvados: biudžeto projektas nekelia rizikos pasitikėjimui finansų sistemos stabilumu. Biudžeto projekto atsakingą suplanavimą rodo tai, kad nei komitetai, nei atskiri Seimo nariai, teikdami pasiūlymus, nekvestionavo suplanuotų priemonių ir joms numatytų lėšų reikalingumo, tačiau nebuvo pasiūlymų, kuriais būtų mažinamos suplanuotos išlaidos vienoms sritims, kad būtų galima padidinti kitoms.

Tiesa, ministerijų miestelio statybos – kone vienintelė priemonė, dėl kurios kilo diskusijų, ar verta šį projektą vystyti kitais metais. Bet šiai priemonei nenumatomos konkrečios biudžeto lėšos – planuojama tik skolintis šiam poreikiui, o skolai grąžinti būtų naudojami pinigai, kurie būtų gauti pardavus dabartinius ministerijų pastatus.

Bet biudžetas nėra vien apie išlaidas – išlaidos prasideda nuo pajamų. Turbūt nėra geresnės progos nei ši padėkoti visiems, kurie kuria vertę, kuria darbo vietas, kurie renkasi Lietuvą investicijoms, imasi plėtros, investuoja į technologinį atsinaujinimą, kuria pažangą, bet kartu ir prisiima daug rizikų, kurios neramiais laikais didina neapibrėžtumą. Ačiū visiems, kurie kasdieniu darbu prisideda prie šalies augimo, sąžiningai moka mokesčius ir imasi asmeninės iniciatyvos.

Šiemet iš mokesčių į valstybės biudžetą gauta 474 mln. eurų, arba 5,2 %, daugiau nei per 2022 metų sausio–rugsėjo mėnesių palyginamąjį laikotarpį. Kitais metais, lyginant su šiais, pajamos turėtų augti 9,4 %. Tačiau, nepaisant to, įsipareigojimai poreikiams ir lūkesčiai yra gerokai didesni, taigi tvarių biudžeto pajamų klausimas išlieka atviras ir opus. Apie mokestinių reformų būtinybę prieš porą savaičių priminė daugybė profesinių sąjungų, nevyriausybinių organizacijų ir susivienijimų, suprantančių priežastinį ryšį, kad geresnės viešosios paslaugos turi kainą ir į kokybę būtina investuoti. 33 % nuo BVP – dar ne 40 % Europos Sąjungos vidurkio. Pasiūlytos mokestinės pertvarkos mažas poveikis biudžeto augimui – dažnai atsikartojanti kritika ir iš kolegų koalicijoje. Jei ambicijos padidinimas keistų požiūrį į mokestinę pertvarką ir tai padėtų auginti reikalingą paramą, puiku, didinkime ambiciją ir judėkime reikalinga kryptimi, o pakeliui teisingu sprendimu paremkime gerą ir sąžiningai parengtą biudžeto projektą.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Kviečiu į tribūną V. Mitalą. Jis taip pat kalbės frakcijos vardu. Ruošiasi E. Gentvilas.

V. MITALAS (*LF*). Gerbiamieji kolegos, gerbiamoji Pirmininke, biudžetas buvo pristatytas jau anksčiau. Apie jį tiek Seimo salėje, tiek už Seimo salės ribų tikrai nemažai diskusijų buvo pasakyta, buvo kalbėta. Apie tai gal daug nekalbėsiu. Iš tikrųjų tas biudžetas, kuris 2024 metams yra pateiktas, yra gana gausus. 2 mlrd. eurų papildomų pajamų papildo Lietuvos biudžetą. Natūralu, kad ir išlaidos gana ženkliai didėja tiek švietimui, tiek kitoms reikmėms, tiek tai pačiai socialinei apsaugai. Atrodo, kad tiek didėja, jog net kai kurie ministrai asmeniškai pradeda priimti šią žinią – M. Navickienė, sakydama, kad pakėliau pensijas daugiau nei bet kada anksčiau. Aš noriu priminti, kad vis tiktai ne socialinės apsaugos ir darbo ministrė asmeniškai kelia pensijas, o visas Seimas balsuodamas už biudžetą. Šioje kadencijoje, manau, gana daug dėmesio skyrė socialinei apsaugai ir socialinei apsaugai skirs ir kitais metais.

Keletą *štrichų* aš vis tiktai noriu dar konkrečiai įvardinti. Po biudžeto pateikimo buvo du dalykai, kurie iš tikrųjų yra verti dėmesio. Tai yra didesnis kelių finansavimas ir neformaliojo ugdy-

mo arba apskritai švietimo aktualijos. Su keliais mes turėjome ilgą sisteminę bėdą dėl prioriteto asfaltuoti kiekvieną žvyrkelį. Šalies magistralinių kelių būklė, šalies tiltų būklė ilgus metus prastėjo. Buvę susisiekimo ministrai savo asmeniniais *parėdymais* asfaltavo ir perasfaltavo kelius, kurie tikrai, objektyviai žiūrint, nebuvo joks aiškus prioritetas. Dėl to mes turime tuos ribojimus kelyje Vilnius–Kaunas, jie priverčia mus iki 70 sumažinti greitį važiuojant per vieną tiltą, dėl to mes turime daug byrančių kelių ir dėl to mes turime tą nacionalinę gėdą Vilnius–Utena. Po vakarykščių diskusijų gerai, kad plius 40 mln. eurų Kelių priežiūros ir plėtros programai yra siūloma. Yra siūloma šiek tiek perdėlioti Europos Sąjungos lėšas taip papildant dar 117 mln. eurų visus kelių tiesimo ir finansavimo poreikius. Man atrodo, kad tai yra labai svarbu, nes tai leis tvarkyti „Via Balticą“, Vilnių–Uteną. Projektai jau beveik baigti ir iš tikrųjų galime kitais metais išvysti konkrečius darbus.

Gerai, kad prie 17 mln. eurų neformaliajam ugdymui papildomai yra pridedami nors 3. Žinau, kad kai kurie šia sistema abejoja, bet aš noriu iliustruoti labai paprastu pavyzdžiu. Vilniuje 2022 metais vaikų švietimo finansavimą padidinome Vilniaus miesto savivaldybės taryboje nuo 15 eurų iki 20 eurų. Iki tol krepšeliu besinaudojančių vaikų skaičių turėjome apie 17 tūkst., po jo pakėlimo 5 eurais tas skaičius išaugo iki 25 tūkst. 620. Neformaliojo ugdymo krepšelio metodas veikia. Jis yra geras metodas norint stiprinti vaikų užimtumą, norint pasiūlyti alternatyvias veiklas prieš slankiojimą gatvėse ir norint užtikrinti, kad tie vaikai šalia formaliojo ugdymo gauna kompetencijas, kurios tikrai yra reikalingos XXI amžiuje.

Bet aš dar norėjau, mums svarstant šių metų biudžetą, paliesti keletą kitų klausimų. Ar galime mes su išlaidomis tvarkytis efektyviau? Akivaizdu, kad galime. 4,8 % nuo BVP – tiek siekia valstybės išlaidos švietimui. Tai iš esmės atitinka Europos Sąjungos vidurkį, bet visi suprantame, kad švietimo iššūkiai tą vidurkį viršija. Šis procentas man yra gana geras pavyzdys, parodantis, kad, turint dar tikrai nesutvarkytą iki galo sistemą, mes pinigus kartais investuojame taip pat pro šalį.

Pasižiūrėjau 2022 metų statistiką: vienam moksleiviui tenkantis bendrojo ugdymo mokyklų plotas skiriasi skirtingose savivaldybėse tris kartus – nuo 9,3 iki 28 kv. metrų. Per metus tenkantis ūkio lėšų skirtumas, kuris pasiekia vieną moksleivį iš savivaldybės biudžeto, skiriasi šešis kartus – nuo 600 eurų iki 3 tūkst. 600 eurų per metus, sakykime, tokiame paprastame rajone kaip Ignalina, ne kokia nors Neringa ar Nida.

Mes turime sveikatos iššūkį. Valstybinė ligonių kasa ir teritorinės ligonių kasos dabar jau, atrodo, pasieks reformos stadiją, bet iki to laiko buvo daug skirtingų, na, tokių kuriozinių pavyzdžių. Man vienas gydytojas yra pasakojęs, kad, kai buvo padidintas apmokėjimas už pagalbinio apvaisinimo paslaugas, buvo sumažinta vieno gimdymo kaina. Iš tikrųjų valstybinės ligonių kasos, turėdamos savo žinioje labai didelį kapšą pinigų, su šituo kapšu gali tvarkytis efektyviau.

Nekalbėsiu daug apie šešėlį. Man atrodo, apie šešėlį mes žinome, kad vien dėl PVM atotrūkio mes prarandame apie 800 mln. eurų, o cigarečių kontrabanda, kontrabandinių cigarečių skaičius siekia apie 23 % ir nemažėja. Jeigu mes šituos dalykus sugebėtume taip pat tvarkyti, pradėti iš esmės tvarkyti, mūsų biudžeto pajamos pradėtų augti nepriklausomai nuo jokių mokestinių padidinimų, dėl kurių čia buvo daug diskusijų. Džiaugiuosi, kad tos diskusijos yra ramiai kol kas padėtos į stalčių. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Kviečiu E. Gentvilą. Ruošiasi G. Burokienė.

E. GENTVILAS (*LSF*). Gerbiami kolegos, didžioji dalis pasisakymų man skambėjo kaip buhalterių konferencija. Buhalterinis požiūris į biudžetą yra neišvengiamas, yra būtinas, bet tai nėra Lietuvos valstybės vizija. Aš dėkingas savo kolegai liberalui V. Mitalui, kuris, mano manymu, atitrūko nuo buhalterijos ir pažvelgė politiškai į biudžetą, ką ir aš norėčiau padaryti, kitaip sakant, vertinu biudžetą visais jo skaičiais.

Ir vis tik galvoju: *quo vadis*, Lietuva? Kur eina Lietuva, kokia kryptis brėžiama šituo biudžetu? Visų pirma, aš manau, kad brėžiama aiški kryptis, – atsakingas biudžetas fiskalinės drausmės požiūriu. Taip, buvo pora metų, kai turėjome galimybę laisviau elgtis, šiandien to nebegalime sau leisti ir mes sugebame apsibrėžti pagal fiskalinės drausmės ribas.

Antras dalykas – pakankamas socialinis biudžetas. Pernai pensijų ir atlyginimų didėjimas ne visais atvejais peržengė tuo metu planuotos, bet, deja, buvusios didesnės infliacijos ribas, o dabar aiškiai ir apibrėžtai galima konstatuoti: 2024 metų biudžete atlyginimai ir pensijos, jų augimas akivaizdžiai viršys planuojamą infliaciją.

Trečias dalykas. Išsaugome mums, liberalams, svarbų perskirstymo punktą – 33 % perskirstymas nuo BVP. Nenoriu veltis į polemiką su Prezidentu, bet, kai Prezidentas sako: kuo daugiau perskirstysime per biudžetą nuo BVP, tuo laimingesnė bus valstybė… Daugiausiai pasaulyje (94 %) per savo biudžetą BVP perskirsto Šiaurės Korėja. Man geresnis pavyzdys yra Šveicarija – 23 %, todėl lygiavimasis į Europos Sąjungos 40 % man, kaip liberalui, neatrodo sektinas pavyzdys ir neatrodo, kad tai yra gerovės valstybės modelis. Gerovės valstybė, mano manymu, maža valstybė, ir aš, kaip liberalas, džiaugiuosi, kad mes tai išsaugome, 33 % *versus* Europos Sąjungos 40 % vidurkis.

Ketvirtas dalykas, kurį noriu pabrėžti, – esminių, svarbiausių valstybės funkcijų vykdymas, įgyvendinimas, daugeliu atvejų remiantis partijų susitarimais. Taip, nėra pakankama viena svarbi funkcija – valstybės kelių užtikrinimas, bet aš nebenoriu veltis į buhalteriją. Džiaugiuosi, kad ministerija ir Vyriausybė išgirdo ir liberalų daugkartinį siūlymą – atsiranda apie 150 mln. papildomų lėšų keliams, nesvarbu, iš kokių šaltinių, bet tai yra nepakankamai finansuojama situacija.

Tačiau labiausiai aš noriu pasidžiaugti tokiais dalykais kaip didžiulis NPD didėjimas, neapmokestinamojo pajamų dydžio augimas iki 747 eurų vienam darbuotojui. Kažkaip netyčia prieš porą savaičių vartydamas senus dokumentus radau 2001 metų popierius. Aš tuo metu buvau laikinasis Ministras Pirmininkas. Mes pasiūlėme Seimui nustatyti neapmokestinamąjį pajamų dydį – tuo metu 250 litų, tai yra 70 eurų. Kolegos, mes turime pasidžiaugti, kur link eina Lietuva. Nuo 70 eurų iki 747 eurų. Vadinasi, mes einame iš mažų atlyginimų, pigios darbo jėgos zonos į normalią, vidutinišką Europos Sąjungos valstybę. Patikėkite, 6 mlrd. planetos gyventojų pavydi vidutiniam Lietuvos gyventojui. Čia yra didžiulis šuolis, kai Lietuva kaip valstybė atsisako 250 mln. eurų vien per tą NPD didinimą. Aš tai traktuoju kaip mokesčių sumažinimą. Suprantu, kad reiks ieškoti vis tiktai tvarių šaltinių šiems dalykams atstatyti, bet šiandien mes turime kalbėti apie tai, kad šita valdžia ne didina mokesčius, o iš esmės mažina, ir pirmiausia dirbantiesiems mažina tuos mokesčius.

Kiti dalykai, paremti partijų susitarimu. Švietimo darbo užmokesčio finansavimo didinimas 380 mln. – tai pažadų ir pagrįstų lūkesčių ištesėjimas švietimo bendruomenei. Kitas dalykas – krašto apsauga kaip gyvybinė funkcija. Didėjimas akivaizdus, taip, bet, deja, visi sutinkame, kad nepakankamas, reikės ieškoti ir spręsti daug iššūkių artimiausioje ateityje.

Kolegos, kalbant apie biudžetą, aš norėčiau, kad akcentai būtų dėliojami ne vien kritikuojant biudžetą. Opozicija daro savo darbą, ji atliks tą darbą. Noriu, kad mes, valdantieji, sugebėtume rasti tuos pozityvius dalykus, kuriuos padarome, žinoma, neužmerkdami akių dėl tos kritikos. Turime pasakyti savo žmonėms: tai yra biudžetas, kuris iš esmės pamažina mokesčius, išsaugo valstybėje liberalią dvasią ir užtikrina socialiai jautrių sluoksnių gyvenimą 2024 metais geresnį, negu buvo šiais metais. Aš asmeniškai noriu padėkoti G. Skaistei už tą kantrybę, kurią jinai rodė visose diskusijose ir debatuose. Ačiū, Gintare!

PIRMININKĖ. Dėkoju. Į tribūną kviečiu G. Burokienę. Ruošiasi R. Budbergytė. Toliau posėdžiui pirmininkaus pirmasis pavaduotojas J. Razma.

G. BUROKIENĖ (*LVŽSF*). Gerbiami kolegos, Seimo Pirmininke, Nyderlandų dvasininkas, filosofas Erazmas Roterdamietis yra pasakęs, kad valstybės biudžetas – tai lyg viešojo gėrio pieva, visi trokšta joje pasiganyti, todėl valdžios pareigūnai viską turi vertinti vadovaudamiesi nauda visuomenei. Štai ir paanalizuokime tą naudą visuomenei, į ką gi orientuotas 2024 metų biudžetas? Jis, anot ekonomistų, nėra orientuotas nei į vidurinę klasę, nei į skurdžiausius visuomenės sluoksnius. Biudžetas skirtas interesų grupėms tenkinti. Tam reikėjo paskubomis įvesti naujus mokesčius, atsainia ranka numojant į tai, kad Lietuva eilinį kartą pasiųs žinutę investuotojams, kad yra nepatikima ir nuolat mokestiniuose skersvėjuose besiblaškanti šalis. Su valstybės lėšomis žongliruojama arba nemokšiškai, arba tiesiog ciniškai. Dosniai išlaidaujama, nors pajamos nesuplanuotos, o tuomet jau blaškomasi ieškant, kaip ir kuo tas biudžeto skyles užkaišioti.

Įdėmiau paanalizavus biudžetą, peršasi geras senas posakis, kad velnias slypi detalėse. Biudžetas yra orientuotas į artėjančius rinkimus, pernelyg optimistiškas, o kai kurie numatyti sprendimai tiesiog ciniški. Turime didžiulį biudžeto deficitą ir augančią valstybės skolą. Optimistiškai planuojamas tiek valstybės, tiek ir savivaldybių biudžetų pajamų planas, nors, ekonomistų vertinimu, dabartiniame biudžete numatytas valstybės pajamų didėjimas yra paremtas realybės neatitinkančiais mažmeninės prekybos augimo lūkesčiais. Tik praėjusį mėnesį pirmą kartą po labai ilgos pertraukos mažmeninės prekybos augimas, lyginant su praėjusiais metais, buvo nulinis (nuo 22 % augimo nusileidome iki nulio procentų), o tuo metu biudžete planuojamas net 11 % augimas. Tad didelė tikimybė, kad biudžetą reikės perplanuoti. Spaudimas biudžetui bus toks didelis, kad kol dar nevėlu, pats metas valdantiesiems susimažinti lūkesčius, nes galimo trūkumo nebus įmanoma kompensuoti skolinantis. Kitąmet vėl galios Mastrichto kriterijai, tad turėsime išlaikyti mažesnį nei 3 % bendrojo vidaus produkto biudžeto deficitą ir neturėti didesnės nei 60 % BVP dydžio skolos, o mes jau esame prie raudonosios linijos – suplanuotas deficitas siekia 2,9 %.

Tačiau pagrindinis klausimas ir yra tas, kaip biudžetą pavyko įsprausti į tą 3 % deficitą. Paradoksalu, tačiau valstybės makroekonominio stabilumo, o ir reputacijos gelbėjimo vaidmuo tenka pensininkams. Paanalizuokime: kaip žinome, bendrą valdžios biudžetą sudaro keturi biudžetai: valstybės biudžetas turi didžiulį deficitą, savivaldybių – panašiai taip pat, sveikatos draudimo biudžetas subalansuotas, o „Sodra“ turi net 580 mln. perteklių. Jis iš dalies kompensuoja valstybės biudžeto deficitą, tuo sudarydamas galimybę Vyriausybei dar daugiau skolintis, o kartu ir neperžengti Mastrichto kriterijaus ribų. Stebina ir senjorų gelbėjimo iš skurdo planas. Skaičiuojama, kad tarp senatvės pensininkų žemiau skurdo ribos yra apie 40 %. Prognozuojama, kad kitais metais skurdo riba bus 672 eurai, o vidutinė pensija – 605 eurai. Bet štai turime nepanaudotus 580 mln. „Sodros“ pajamų ir 260 mln. dotacijų privatiems pensijų fondams, tačiau šie pinigai numatyti 2050 metų būsimiems pensininkams gelbėti, nors dabartiniai pensininkai ir kitais metais bus palikti skurde.

Skolose skendės ir valdžios sektorius. 2024 metų skola sudarys 39,8 %. Deficitas sieks 2,9 %. 2025 metais, numatoma, skola augs iki 42,1 %, o deficitas bus 2,5 %. Nors valdančiųjų mintys nukreiptos į kosmosą, tačiau Lietuvoje dar kol kas nėra kosmosui pritaikyto transporto, tad paprastiems Lietuvos žmonėms ir kitais metais teks važinėti duobėtais keliais ir griūvančiais tiltais. Ko jau ko, bet optimizmo stoka šios Vyriausybės apkaltinti taip pat negalime. Nekreipdama dėmesio į streikus ir protestus, išaugusį narkotikų vartojimą, nevykusius užsienio politikos viražus, jų pasekmes gyventojams ir verslams, Vyriausybė bando įtikinti žmones, kad gyvenimas Lietuvoje gerėja ir yra tiesiog puikus. Ir vis dėlto malonių dalykų čia nedaug, nes kitų metų biudžetą galima pavadinti nevilties, išgyvenimo ir antiregioniniu biudžetu, kuris paremtas principu: sau – kiek reikia, kitiems – kiek liko.

PIRMININKAS (J. RAZMA, *TS-LKDF*). Toliau diskutuoti kviečiame R. Budbergytę.

R. BUDBERGYTĖ (*LSDPF*). Labai ačiū. Gerbiami kolegos, norėčiau pradėti nuo tokio tikriausiai labai svarbaus, bet labai nuobodaus pastebėjimo. Yra labai apmaudu, kad nėra numatyti ilgalaikiai tvaraus finansavimo šaltiniai ir tai yra paliekama iš tiesų ateinančiai Vyriausybei kaip didžiausias galvosūkis – o ką reikės daryti, kad užtikrintume tos taip išgirtosios žmonių perkamosios galios palaikymą? Ne dabartinei valdančiajai daugumai reikės spręsti tą klausimą, o tiems, kurie po rinkimų gaus pasitikėjimo mandatą iš mūsų gyventojų.

Norėčiau atkreipti dėmesį į tai, kad algos pagal biudžeto projektą yra didinamos tiems, dėl kurių buvo prisiimti tokie ilgalaikiai įsipareigojimai, tai yra švietimo, bet nepakankamai, ir sveikatos apsaugos sektoriaus darbuotojams. Tuo tarpu padaryta valstybės tarnybos reforma, bet ne visiems reformuotiesiems tarnautojams, pareigūnams yra numatytas reikiamos apimties finansavimas.

Keliai. Apie juos buvo daug kalbėta. Ir aš norėčiau pasakyti iš tiesų, kad tai yra viena iš silpniausių šio biudžeto projekto vietų. Iš tiesų kai kalbama apie tai, kad susisiekimo ministrui davė 40 mln., kad jisai galėtų įgyvendinti savo pažadą – nuo pirmos dienos tapęs ministru jisai žadėjo, kad tas gėdingas kelias Vilnius–Utena bus sutvarkytas, tai iš tiesų tikriausiai negali nuraminti

mūsų visų nerimo, ne tik politikų, bet, turiu omenyje, ir žmonių, gyvenančių Lietuvoje, nerimo dėl tikrai labai blogos kelių būklės ir blogos infrastruktūros. Ir tie papildomi skirti milijonai bus „Via Balticos“ strateginiam projektui, jam įgyvendinti, jie nėra papildomi asignavimai, o iš tiesų paankstinti Europos Sąjungos fondų asignavimai.

Gėdinga yra dėl Mokslo departamento finansavimo. Pagal pasirašytą susitarimą dėl švietimo yra planuojama, kad turi būti daug didesnis finansavimas. Šiandien trūksta projekte 245 mln. eurų, tai yra tikrai labai labai minimalus procentas nuo BVP, tai yra vos 0,43 %. Jeigu mes šiandieną svarstome Mokslo ir studijų įstatymo pataisas, kuriose yra siūloma ne nuo sausio 1 dienos didinti algas mokslo darbuotojams, bet nuo rugsėjo 1 dienos, tai, kaip sakoma, pritardami, kad reikia tai padaryti, vis dėlto turime suprasti, kad valdančiųjų požiūris į mokslą, į mokslinę, eksperimentinę, technologinę plėtrą yra tikrai apgailėtinas ir apverktinas, sakyčiau.

Mes, socialdemokratai, pateikėme 17 siūlymų dėl biudžeto projekto. Akivaizdu, kad, kaip minėjau, finansavimas švietimui nėra pakankamas, mokytojų trūkumo problemos yra nesprendžiamos ir kokybiškas ugdymas tampa neprieinamas kiekvienam Lietuvos gyventojui. Mes, socialdemokratai, taip pat siūlome du kartus po 15 % padidinti atlyginimus mokytojams, taip pat švietimo įstaigų būklei gerinti ir vaikų vasaros atostogoms skirti papildomus asignavimus. Registravome ir dėl Kelių priežiūros ir plėtros programos finansavimo, nes, kaip ir minėjau, tiltai griūva, o keliai ima priminti senovinį grindinį.

Socialdemokratai registravo, mano supratimu, be galo svarbų pasiūlymą – padidinti asignavimus pirmajam būstui jaunoms šeimoms, tam skiriant 27 mln. Yra tiesiog apverktina situacija šiandieną, kas darosi būsto rinkoje, ar kalbėsime apie galimybes jaunoms šeimoms įsigyti pirmąjį būstą, ar kalbėsime apie nuomą, ar kalbėsime apie municipalinį savivaldybių būstą, ar net apie tą patį socialinį būstą. Iš tiesų katastrofiškai blogėja padėtis. Kaip matome, biudžete valdantieji dėl to nesuka visiškai galvos. Taip pat mes registravome pasiūlymus didinti finansavimą Medijų rėmimo fondui, Valstybiniam mokslinių tyrimų institutui.

Galų gale, pabaigdama savo tą pasisakymą, aš tikrai norėčiau iškelti klausimą, koks gi vis dėlto yra tas tikrasis dabar projektuojamo biudžeto deficitas: ar tai yra 2,9 %, ar tai 3 %, po vakarykščių visų pasitarimų ir apsitarimų tiek Vyriausybėje, tiek valdančiosios daugumos koalicijoje, ar tiktai, kaip Europos Komisija sako, 2,3 %? Na, iš tiesų, kaip ir tikriausiai matyti, valdantieji bando nuslėpti, kad yra pakankamai fiskalinės erdvės, kad būtų įsiklausoma į Seimo narių pasiūlymus, kaip reikia pagerinti iš tiesų mūsų biudžeto padėtį, kad kitais metais tas gyvenimas Lietuvoje būtų, kaip sakoma, ne tiktai padidinimas tų minimalių tam tikrų išmokų, bet kad jisai būtų iš tiesų kokybiškesnis visiems Lietuvos žmonėms. Ačiū.

PIRMININKAS. Toliau L. Savickas pasisako.

L. SAVICKAS (*DFVL*). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Mieli kolegos, mūsų finansų ministrė, pristatydama kitų metų biudžeto projektą, labai optimistiškai ir gražiai mums nupiešė Tėvynės sąjungos rinkiminį lankstinuką. Jame mes matėme, kad visi valstybės rodikliai tik gerės, o gerovės valstybė bus jau beveik ranka pasiekiama. Deja, iš karto buvo tarsi pagąsdinta, kad planuojamas deficitas sieks 2,9 % BVP, tad dėl Seimui pateikto biudžeto nėra vietos diskusijoms ir papildomiems parlamentarų siūlymams, nes pinigų tiesiog nėra.

Taip pat premjerė jai būdingu kategoriškumu iškėlė ir sąlygą, kad nesusitarę dėl tokio valdančiųjų pateikto biudžeto, koks jis yra dabar, būtume priversti gyventi su 1/12 biudžeto. Tačiau panašu, kad tai vis dėlto yra valdančiųjų bandymas manipuliuoti Seimo nariais, nes, Europos Komisijos skaičiavimais, deficitas vietoj pristatyto 2,9 % nuo BVP iš tiesų gali būti apie 2,3 %, o tai jau šimtai milijonų eurų. Vadinasi, pinigų yra. Tad ir manevro laisvės siūlymams yra.

Biudžeto projekto tobulinimas, kad ir kaip to nenorėtų valdantieji, iš esmės yra galimas. O jei dar tinkamai įgyvendintume numatytus kriterijus, Lietuvą pasiektų ir milijoninės RRF'o Europos Sąjungos lėšos, kurios dabar dėl koalicijos vidinių nesutarimų, dėl Vyriausybės derybinio avantiūrizmo Briuselio koridoriuose iš esmės plaukia pro šalį, o gauti valstybės skolos kaštai permetami kitos kadencijos Seimui spręsti. Taigi, pažvelgę giliau ir nepasidavę pirmam rožinių spalvų magijos seansui, matome jau ne tokį ir gražų ir optimistinį biudžeto paketą.

Mano kolegos čia jau įvardijo ir dar įvardys ne vieną paslėptą akmenuką bate. Aš noriu akcentuoti vieną svarbų momentą ir mūsų visų, ne tik valdančiųjų, silpnybę, prie kurios nuolat suklumpame. Pristatytas biudžetas dar kartą parodė, kad nacionaliniai partijų susitarimai, kurių pastaraisiais metais tiek daug užderėjo, gali būti, yra nieko verti. Primenu, kad yra perteklius pasirašytų, bandytų pasirašyti ir vis dar bandomų pasirašyti nacionalinių susitarimų nuo švietimo, gynybos iki miškų, užsienio politikos ar demografijos. Susitarimas veja susitarimą, tačiau realių pokyčių ar darbų, kad tie įsipareigojimai būtų pradėti įgyvendinti, taip ir nematome. Vien pasirašyti neužtenka, problema nuo to nebus išspręsta, reikia realių veiksmų.

Imkime konkretų pavyzdį – trūkstamą finansavimą švietimui. Patys valdantieji sąmoningai planuoja sulaužyti susitarimą dėl švietimo, kitų metų biudžete bandoma nuslėpti trūkstamą finansavimą mokslinių tyrimų ir eksperimentinės plėtros veikloms. Nepaisant to, kad susitarime dėl Lietuvos švietimo yra numatytas tolygus finansavimo didinimas, tačiau šiuo metu fiksuojamas dvigubas studijų finansavimo atotrūkis nuo atitinkamo Europos Sąjungos ir Ekonominio bendradarbiavimo ir plėtros organizacijos vidurkio. Iki 2024 metų pabaigos, esamame susitarime yra fiksuota, turi būti skirta ne mažiau kaip 0,75 % BVP, tačiau Vyriausybės pateiktame kitų metų biudžeto projekte matome, kad lėšų nepakanka, inovacijoms finansuoti numatyta perpus mažiau, nei užfiksuota nacionaliniame susitarime. Tokiais tempais biudžeto eilutėse pasimeta 245 mln. eurų. Iki 2030 metų geriausiu atveju pasieksime viso labo 0,75 %. Net 1 %, tikėtina, nebepasieksime. Dabartiniame kontekste, kai kasmet dėl nepakankamo finansavimo ir mažų algų mokytojai yra priversti streikuoti, taip ir nesulaukę tinkamo dėmesio iš valdžios, dar vienas susitarimo nesilaikymas yra labai didelė rizika prarasti pasitikėjimą. Tam, kad būtų pasiekti, nacionaliniame susitarime dėl švietimo numatyti įsipareigojimai užtikrinti, kartu su kolegomis jau pateikėme pasiūlymą dėl kitų metų valstybės biudžeto.

Džiugu. Dėl kai ko yra džiugu. Vyriausybė po nedidelio koalicijos partnerių akibrokšto, jeigu jį taip galime pavadinti, sutiko atriekti dalelę, kad ir nepakankamą, kelių būklei Lietuvoje gerinti, tačiau vis dar turime kalną sričių, kurioms neskiriamas arba skiriamas nepakankamas finansavimas ir reikalingas adekvatus požiūris į tų problemų sprendimą.

Todėl kviečiu, kolegos, balsuojant dėl kitų metų biudžeto pasiūlymų neprarasti budrumo, prisiminti, po kokiais susitarimais esame padėję savo parašus ir davę žodį išpildyti tuos įsipareigojimus, kitaip nacionaliniai susitarimai netenka prasmės. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkui. Pasisakė visų frakcijų atstovai. Valstiečių ir žaliųjų dar net trys atstovai yra užsirašę. Dar kelios minutės liko, tai S. Tumėnui suteiksime žodį, bet kitiems pagal numatytą laiką neliks galimybės.

S. TUMĖNAS (*LVŽSF*). Ačiū, posėdžio pirmininke. Šiandien svarstome, kaip Lietuva gyvens kitais metais, 2023 metais. Ar turime mylėti savo valdžią, ar šiandien turime mylėti poziciją, apie tai kalbėjo ir žymus rašytojas eseistas L. Degėsys savo esė „Nemylėti valdžios“. Jis sakė: „Varge ir džiaugsme gali tekti gyventi drauge iki mirties arba iki skyrybų, bet, gyvenant kartu, būti opozicijoje, nesusitapatinti su valdžia patartina tiek žmogui, tiek ir Bažnyčiai, kad valdžiai pasikeitus neprarastum savęs. Visai kaip gyvenime, jei įmanoma, visada patartina neįsimylėti ir neprarasti proto. Valdžią galima ir reikia kontroliuoti ir kritikuoti, reikia prisiminti, kad valdžia neturi savo pinigų, tik iš mūsų surinktus.“

Gerbiamieji, kolega Eugenijus sakė, kad neturėtume šiandien svarstydami būti buhalteriai. Taigi aš noriu pasakyti apie patį vieną principą. Pinigų, akivaizdu, trūksta visiems, jų visiems norisi daugiau, bet liūdniausia, kad biudžeto svarstymuose netrūksta prekybos elementų, prekybos tautos tradicijomis, konstitucinėmis vertybėmis, pataikavimu savo koalicijos partneriams, kurie kelia savo sąlygas. Ir tai paliudijo vakar vykęs „LRT forumas“, kur ministrė A. Armonaitė pasakė, kad svarbaus koalicinio posėdžio darbotvarkėje buvo dvi temos – 2023 metų biudžetas ir civilinė sąjunga. Mums kaip ir viskas aišku, tačiau įsivaizduoju, kaip istorikams po 50 metų keistai atrodys tokios darbotvarkės parinktys, juk ten protokole nebus parašyta, kad už pritarimą biudžetui garantuojama civilinės sąjungos problemos sprendimu. Na, dar magaryčių duosime 40 mln. keliams tvarkyti, nors tai, pasak Savivaldybių asociacijos vadovo M. Sinkevičiaus, yra tik pabarstukai.

Taip, lėšų trūksta įvairioms sritims – štai jau minėtas įkurtas ir neva kaip būsimas gėris veiksiantis Medijų rėmimo fondas, jam numatoma skirti 5 mln. eurų, o pasak vieno iš periodinių leidinių asociacijų vadovo, trūksta dar bent 4 mln. eurų ir nepadidinus biudžeto, jo nuomone, grės tiesiog stagnacija, o „Literatūros ir meno“, „7 meno dienų“, „Šiaurės Atėnų“, „Nemuno“ ir kitų redakcijų darbuotojai tiesiog jausis apgauti.

Prisimenu prieš mėnesį premjerės prašymą nesikėsinti į priešrinkiminių metų biudžetą, šitą pažadą vykdžiau, tačiau prisimenu ir premjerės pažadą mano mintis susikonspektuoti ir ieškoti galimybių, kaip paremti lėšomis atokiau gyvenančius žmones, kai jiems reikia kompensuoti spaudos pristatymą, kuris yra išbrangęs. Tikiuosi, kad premjerė mano prašymą susikonspektavo ir mes, ir Lietuvos žmonės, gyvenantys regionuose, nebūsime nuvilti.

Baigdamas, kam visa tai sakau? Na, tiesiog, kad valdžia, pozicija, pasak to paties L. Degėsio, neįsivaizduotų esanti ypatinga, nepakeičiama ir nepasiekiama; priminti, kad pernelyg nesigirtų savo darbais, kurie daugeliu atvejų yra mūsų darbai, arba darbai, kuriems mes tą valdžią pasamdėme. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkui. Kaip tik jums pasisakius praėjo 1 valanda ir 3 minutės. Buvo sutarta, kad diskutuoti numatyta valanda. Diskutuoti baikime ir lauksime Vyriausybės pateikto patikslinto biudžeto projekto pagal čia minėtus ir gautus Seimo narių, komitetų pasiūlymus.

Dabar kitas… D. Kepenis dėl vedimo tvarkos.

D. KEPENIS (*LVŽSF*). Gerbiamas pirmininke, registracijoje pasisakyti buvau devintas. Netikėtai pavardė dingo, dar sykį užregistravo, tapau 12. Jūs sakėte: 12 žmonių po 5 minutes – viena valanda. Ir dabar vėl negaliu tarti žodžio, tai kas čia darosi?

PIRMININKAS. Frakcijų atstovai kalba po 7 minutes. O eilės tvarkos aš tikrai nekoreguoju – ji yra, kokia yra. Jūsų (vienintelės frakcijos) pasisakė net du atstovai, kitų pasisakė po vieną. Taigi nesate nuskriausti. Kolegos, laikykimės sutarimo. Jeigu netenkino valandos trukmė, reikėjo tada sakyti, kai kalbėjo Seimo Pirmininkė. A. Butkevičius.

A. BUTKEVIČIUS (*DFVL*). Truputį dėl vedimo tvarkos, bet čia aš norėčiau Eugenijaus, (gaila, kad nematau), kur jis kalbėjo čia lyg apie buhalteriją, nesupratau, ar finansų apskaitą. Tai noriu pasakyti, kad pasaulis nuėjęs daug toliau. Jeigu nagrinėsite Jungtinių Amerikos Valstijų, Vokietijos ar Japonijos biudžetus, tai didžioji dalis yra skiriama perkamosios galios indekso analizei. Tai čia jam, kad patobulėtų.

PIRMININKAS. Tikėsimės, kad jam bus perteikta svarbi jūsų pastaba.

11.47 val.

Pelno mokesčio įstatymo Nr. IX-675 17^2 ir 46^1 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3130(2) (*svarstymas*)

Dabar pradedame svarstyti kitą darbotvarkės klausimą. Biudžeto projekto lydimasis – Pelno mokesčio įstatymo kai kurių straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3130(2). Svarstymo stadija. Išklausysime pagrindinio komiteto, būtent Biudžeto ir finansų komiteto, išvadas.

M. LINGĖ (*TS-LKDF*). Komitetas lapkričio 8 dieną apsvarstė Vyriausybės pateiktą projektą ir bendru sutarimu pritarė iniciatorių pateiktam Pelno mokesčio įstatymo kai kurių straipsnių pakeitimui ir komiteto išvadoms.

PIRMININKAS. Dėkui. Diskutuoti užsirašė vienintelis V. Ąžuolas. Kviečiu į tribūną. Jeigu mobilūs pokalbiai jam netrukdytų, galbūt jis ateitų diskutuoti.

V. ĄŽUOLAS (*LVŽSF*). Iš tikrųjų, matant šį įstatymo projektą, tai šiek tiek kelia tokią nuostabą. Kaip yra sakoma? Nėra pinigų. Keliams nėra pinigų, mokytojams nėra, ugniagesiams nėra. Tokia graži frazė. Biudžeto komitete buvo labai įdomu klausytis tokios frazės: pasiūlykite, iš ko paimti ir atimti? Visada yra iš ko paimti ir atimti. Bet turbūt, kaip sakoma, ministras sakė: keliai ne prioritetas ir nebus keliams. Kam prioritetas – tam bus.

Aišku, galima pasidžiaugti nors tuo, kad nėra to blogo, kas neišeitų į gera. Mokesčių reforma sugriuvo, kaip sakant, mirė net negimusi, bet iš mokesčių reformos tam tikri punktai išlenda ir tie punktai, kurie didina nesurinkimą į biudžetą. Filmų lengvata apie 20 mln. Turbūt nereikia

diskutuoti – reikia, nereikia tos lengvatos, bet 20 mln. atrandame. Taip ir šiai pelno mokesčio lengvatai apie 140 mln. taip pat suradome. Aišku, tikiuosi, kad Finansų ministerija tai jau įtraukė į biudžetą, kad negaus šitų pajamų. Bet kai norime, randame.

Nors, aišku, įdomybė yra tokia, kad ta pelno mokesčio lengvata bus taikoma tik stambiam verslui, išskirtinai stambiajam verslui. Kokias pelno mokesčio lengvatas dabar stambusis verslas gauna? Jeigu tu esi UAB'as, AB'as (ta forma), jeigu tavo apyvarta iki 300 tūkst., tu gauni lengvatinį 5 % pelno mokestį. Jau dabar tai gaunama. Tai pasinaudojus šia lengvata, kuriai dabar Seimas pritars (tikrai tikiu, kad pritars, kitaip ir nebus), bus galima pelno mokesčio išvis nenaudoti, nes ši lengvata suteikia teisę iki 100 % pelno pasinaudoti ta lengvata. O jeigu tau pritrūko pelno, tą dalį, kiek pritrūko, galima perkelti dar trejus ar ketverius metus į priekį. Vadinasi, trejus ar ketverius metus UAB'ai, AB'ai, stambusis verslas galės pelno mokesčio nemokėti. Iš vienos pusės žiūrint, gal tai nėra labai blogai, nes, pavyzdžiui, Latvija, Estija pelno mokesčio išvis neturi. Kaip sakant, konkurencingumo prasme mūsų verslas jau šiandien turi blogesnes sąlygas negu Latvijos ir Estijos verslas. Turbūt ne veltui A. Avulis savo įmonę įregistravo Estijoje ir aiškina, kaip Lietuvoje reikia mokėti mokesčius. Čia toks senas žanras. Bet tada klausiu, o kodėl mes taip nekenčiame smulkiojo verslo? Individuali veikla. Ar jie turi, pavyzdžiui, 5 % pelno mokesčio lengvatą iki 300 tūkst.? Ne, neturi. Ar jie gali šia lengvata pasinaudoti? Ne, negali. Negana to, jiems visokios lubos – VDU, MMA ir visi kiti dydžiai natūraliai didėja kiekvienais metais. Todėl jiems tie mokesčiai didėja. Jų bendras apmokestinimas jau siekia ir apie 40 %.

Tai ką mes darome su šiuo pasiūlymu? UAB'ai, AB'ai galės mokesčių faktiškai nebemokėti. „Sodrai" susimokėsite, kiek norėsite, na, kokią algą įrašysite sau, tiek ir susimokėsite. Jokios prievartos, jokio privalomumo. O smulkųjį verslą pribaikime visai. Kaip sakant, stambiajam verslui 140 mln. randame tai lengvatai pritaikyti, o visiems smulkiesiems, mažiesiems – kuo daugiau jų neišgalės susimokėti, toks vaizdas, valdančiosios koalicijos tikslas toks ir yra. Turbūt su tuo ir sveikinu, kad stambiesiems mes rasime ir 140 mln., ir 20, ir daugiau, jeigu reikės, bet smulkiesiems mes nerasime.

Na ir, žinoma, grįžtame prie to. Yra Seimo Pirmininkės įstatymo projektas dėl darželių. Mes žinome, kokia yra problema dėl darželių Lietuvoje. Kai pažiūri, iš pradžių Vyriausybė pritaria tokiam projektui ir sako: rasime 8 mln. darželinukams. Darželinukams, vaikams, negaunantiems vietos darželiuose, kad jie gautų kokį nors mokestį, kad jie galėtų būti ugdomi. Tada ateina tas projektas į komitetą. Ką mes girdime? Vyriausybė sako: na, žinote, nerandame mes darželinukams tų 8 mln., kokius 3–4 mln. gal ir rasime. Štai tokie prioritetai. Žinant tai, kad švietimo ministrė (štai puikiai žiūri į mane) iš darželinukų pavogė 60 mln. 2021 ir 2022 metais.

Žinote, kas įdomiausia tame įstatymo projekte, kurį teikė Prezidentas? Parašyta 60 mln. suma. G. Nausėda apačioje padėjo parašą po to įstatymo priėmimo, bet jis nė karto nu nu nu neparodė švietimo ministrei, kad iš darželinukų pavogė 60 mln. Ir viskas gerai. Bet ir čia, netgi Seimo Pirmininkės teiktam įstatymui dėl darželinukų, mes 8 mln. nerasime. Už tokius prioritetus ir už tokius myli ar nemyli galime dabar balsuoti.

PIRMININKAS. Na, vis dėlto turbūt reiktų susilaikyti nuo tokių kaltinimų, kad ministrė pavogė kažkiek dešimčių milijonų. Jeigu pavogė, turbūt prašysime, kad grąžintų tučtuojau. Bet vis dėlto, kolegos, pasirinkime tinkamą žodyną tokiems pasisakymams.

M. Lingė dėl motyvų už kalba.

M. LINGĖ (*TS-LKDF*). Na, lengvata nėra lygi lengvatai. Jeigu vienos lengvatos tapo privilegijomis, tai suprantame, kad tokių atsisakymų siūlymai yra pagrįsti, neatsižadama eiti ir tuo keliu – tvarkyti ir tą lengvatų sistemą. Tačiau šios lengvatos per savo gyvavimo laikotarpį įrodė, kad jos pasiteisina ir kuria vertę. Pirmiausia augimui palanki mokestinė sistema yra prioritetas ir tikslas norint pratęsti šias dvi lengvatas filmų gamybai ir investiciniam projektui. Pirmiausia norima didinti produktyvumą ir padėti verslui pereiti prie aukštųjų technologijų, tai ir yra šios Vyriausybės vienas iš svarbiausių deklaruojamų prioritetų, kad mes nestrigtume vidutinių pajamų spąstuose, padėdami augti įmonėms, augintume ir valstybę. Todėl geriausiai, matyt, ir iliustruoja tos įmonės, kurios pasinaudojo investicinio projekto lengvata. Pradėjo 2017 metais, jų investicijų lygis siekia 439 mln. eurų. O žiūrėdami į šiandieną, kai įvertiname, kokia tuo 2022 metų laikotarpiu

pažanga padaryta, stebime, kad tos investicijos iš pasinaudojusių įmonių išaugusios dvigubai – iki 938 mln. eurų. Tas pats ir su filmų lengvata: jeigu per penkerių metų laikotarpį, na, vieneriems metams kainuoja apie 17 mln. netekimai, tai per tą lengvatos galiojimą pritraukta 50 mln. filmų gamybai, o gamintojai Lietuvoje išleido virš 200 mln. eurų. Tai akivaizdūs pavyzdžiai, kad lengvatos veikia, pasiteisina ir kuria vertę, todėl kviečiu pritarti.

PIRMININKAS. Prieš lengvatą – V. Ąžuolas.

V. ĄŽUOLAS (*LVŽSF*). Iš tikrųjų nenorėjau pasisakyti, bet kai pirmininko argumentus išgirdau, tai jau noriu pasisakyti. Žinote, kas yra aukštos technologijos? Dyzelinė *fūra*. Kai nuperki dyzelinę *fūrą*, yra aukštos technologijos, nes ta lengvata leidžia pirkti dyzelines *fūras*. Aukštos technologijos – įranga, dėvėta iki dvejų metų, dvejų metų senumo įranga irgi tinka į šias lengvatas ir tas aukštas technologijas. Iš tikrųjų nesakykime, kad tai yra aukštos technologijos, nes tai yra elementari galimybė verslui nemokėti pelno mokesčių. Gal tiek.

PIRMININKAS. Motyvai išsakyti. Balsuosime dėl šio projekto per numatytą balsavimo intervalą.

11.56 val.

Seimo nutarimo „Dėl 2024 metų, 2025 metų ir 2026 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų konsoliduotos visumos planuojamų rodiklių“ projektas Nr. XIVP-3131(2) (*svarstymas)*

Kitas lydimasis projektas – Seimo nutarimo „Dėl 2024 metų, 2025 metų ir 2026 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų konsoliduotos visumos planuojamų rodiklių“ projektas Nr. XIVP-3131(2). Taip pat svarstymo stadija. M. Lingė pateiks komiteto išvadą.

M. LINGĖ (*TS-LKDF*). Komitetas taip pat lapkričio 8 dieną apsvarstė minėtą nutarimo projektą ir bendru sutarimu nutarė pritarti iniciatorių pateiktam nutarimo projektui ir komiteto išvadai.

PIRMININKAS. Ačiū, diskutuoti nebuvo užsirašiusiųjų. Dėl motyvų prieš kalbės D. Kepenis.

D. KEPENIS (*LVŽSF*). Dėkui. Na, mes suprantame, kad kasmet didindami biudžetą mes tikimės mažinti, pavyzdžiui, sergamumą, kuo daugiau pinigų sveikatos sistemai – tuo mažiau ligonių. Deja, yra atvirkščiai: kuo daugiau pinigų skiriame – tuo daugiau ligų ir turime. Ir ne tiktai ligų, bet jau dabar šnekame apie tai, kad jaunimas mūsų štai koks, vos trečdalis atitinka tam tikrus reikalavimus, pavyzdžiui, karo tarnybos, jų negali priimti į policiją, aš jau nekalbu apie tai, kad jaunuoliai jau serga suaugusių žmonių ligomis ir panašiai. Vadinasi, turime turėti tam tikrą sistemą, kad gelbėtume savo visuomenę, savo jaunimą nuo pražūties. Aišku, yra ir sistema, kaip tą padaryti. Tai yra fizinis aktyvumas, sportas, tai yra užimtumas būreliuose, tai yra netgi dvasinis ugdymas, nes visa tai kartu padaro žmogų sveiką.

Deja, šiandien taip yra viskas išbarstyta po straipsnius, straipsnelius, kad tos sumos į vieną vietą niekaip negalime surinkti, užtat aš tuos skaičiavimus vertinu kaip ypač žalingą, ypač ydingą būdą, kurio tikslas yra toliau tęsti šitą mūsų sergamumo augimą. Jeigu norime jį sustabdyti, tai Pasaulio bankas yra pasakęs: reikia 1/34 sveikatos sistemos lėšų skirti prevencijai, ir sustabdysime ligų augimą. Dabar gi mes gal skiriame ten dešimt kartų mažiau, negu reikėtų skirti, ir suskaičiuoti neįmanoma, kadangi tie pinigai išbarstyti po daugelį straipsnių, straipsnelių ir niekas čia neprisiima atsakomybės, kiek ir kokių pinigų skiriama būtent vaikų ir jaunimo sveikatai stiprinti, nes neįmanoma suskaičiuoti. Tai tol, kol mes to nepadarysime, taip ir bus, o pirmiausia, iš pradžių reikia atskirti lėšas gydomajai medicinai nuo lėšų sveikatai stiprinti, o po to žiūrėti kiekvienoje srityje, kur tie pinigai bus naudojami. Ačiū. Aš esu prieš.

PIRMININKAS. V. Semeška nori kalbėti už.

V. SEMEŠKA (*TS-LKDF*). Dėkoju, posėdžio pirmininke. Gerbiami kolegos, nežinau, dėl ko čia ginčytis, nes iš principo pateikiami trejų metų pajamų ir asignavimų rodikliai. Be jokios abejonės, visi suprantame, kad gyvename skoloje, skolą reikia aptarnauti, todėl atsakingas biudžeto lėšų skirstymas yra, net neabejoju, šios geros Vyriausybės prioritetas. Tiktai belieka pakartoti, kad šita Vyriausybė, šitas planavimas yra geriausia, kas galėjo nutikti Lietuvai. Ačiū.

PIRMININKAS. Motyvai išsakyti. Balsuosime už 15 minučių.

12.00 val.

2023 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymo Nr. XIV-1556 14 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3243 (*priėmimas*)

Toliau dabar 2023 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymo 14 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3243. Priėmimas. Turbūt nėra prasmės kviesti į tribūną M. Lingę, nes čia yra vienas straipsnis ir nėra nei jokių pastabų, nei pasiūlymų. Iš karto galima pasisakyti dėl viso įstatymo projekto.

A. Bagdonas nori kalbėti už. Prašau.

A. BAGDONAS (*LSF*). Dėkoju pirmininkui už suteiktą žodį. Gerbiami kolegos, šiuo įstatymo projektu užtikriname, kad savivaldybėms nepritrūktų lėšų būsto šildymui kompensuoti nepasiturintiems Lietuvos gyventojams. Praėjusiais metais energetikos kainoms sparčiai kylant mes išplėtėme paramos gavėjų ratą, tačiau šiandien energetikos kainos stabilizavosi. Manau, turėtume kalbėti apie paramos skyrimą tik tiems asmenims, kurie iš tiesų yra nepasiturintys, tiems, kuriems iš tiesų reikia valstybės pagalbos. Manau, pasirinktas skolinimosi kelias nėra tvarus, nes skolas valstybei teks grąžinti. Dar blogiau, mes tokiais veiksmais neskatiname žmonių renovuoti daugiabučius, kurių šildymui jie galėtų išleisti gerokai mažiau lėšų. Čia, manau, yra viena esminė problema.

Nepaisydamas išsakytų pastabų, kviečiu palaikyti pateiktą įstatymo projektą, nes turime vykdyti duotus įsipareigojimus Lietuvos gyventojams, tačiau kviečiu atkreipti dėmesį ir į išsakytas pastabas ir kitais metais iš esmės peržiūrėti paramos gavėjų ratą, nes, kaip ir minėjau, paramą būsto šildymui turėtų gauti tie asmenys, kuriems iš tiesų jos reikia. Ačiū.

PIRMININKAS. Taip pat už kalbės M. Lingė.

M. LINGĖ (*TS-LKDF*). Noriu tiktai atkreipti dėmesį, kad skiriant socialinę paramą būtent šildymo kompensacijų pavidalu jau yra grįžęs turto vertinimo reikalavimas ir šis kriterijus tampa svarbus netgi nuo šio šildymo sezono. O šią situaciją turime tikrai spręsti. Šildymo kainos išaugo 40 %. Gauta prašymų taip pat dvigubai daugiau negu prieš tai buvusiais metais, o išlaidos, skirtos kompensacijoms, augo beveik keturis kartus. Tų lėšų, 223 mln., kurie buvo numatyti savivaldybių savarankiškosioms funkcijoms vykdyti, akivaizdžiai neužteko – 47 savivaldybės pritrūko lėšų. Socialinės apsaugos ir darbo ministerija iš savo asignavimų jau skyrė 36 mln. šiems metams, kad galėtų vykdyti įsipareigojimus, tačiau akivaizdu, kad stebimas dar apie 25 mln. eurų lėšų poreikis. Vienintelis kelias – šis pasiūlytas sprendimas pakoreguoti leidžiant skolintis, todėl kviečiu palaikyti šią tikslinę priemonę.

PIRMININKAS. A. Skardžius pasisakys prieš.

A. SKARDŽIUS (*MSNG*). Kai valstybė save įvaro į kampą nereguliuodama valstybinių monopolininkų, kurie susižeria šimtus milijonų kompensacijų, nesugeba nupirkti dujų už rinkos kainą, permokos pagal suvartojamą kiekį siekia net šimtus milijonų per metus perkant monopolininkui dujas… Gal galėtų padengti iš savo pelno? Tada nebereikėtų ir kompensacijų, nereikėtų valstybei skolintis. Patys sukuriate problemų, po to didvyriškai su jomis kovojate, įklampinate valstybę į skolą vien tam, kad monopolininkas galėtų susižerti didžiulį pelną. Tai atsipeikėkite, brangieji valdantieji.

PIRMININKAS. Dar E. Pupinis.

E. PUPINIS (*TS-LKDF*). Gerbiami kolegos, iš tikrųjų nereikia demagogijos apie kitas uždarąsias akcines bendroves, kurios perka kurą. Šiuo atveju mes svarstome apie paramą – parama žmonėms reikalinga. Čia iš tikrųjų svarbus sprendimas, nes savivaldybės tikrai signalizuoja, kad jos pritrūksta lėšų, nes buvo padidinta tam tikra parama kompensuojant už tam tikras paslaugas, kurios žmonėms yra būtinos. Iš tikrųjų reikia pritarti ir baigti tuos pirkimus, nepirkimus ir kitus šalutinius dalykus, dėl kurių galbūt ne čia, Seime, sprendžiama.

PIRMININKAS. Galiausiai motyvai baigti. Balsuosime dėl šio projekto per numatytą balsavimo intervalą.

12.05 val.

Valstybės socialinių fondų biudžetų 2024 metų rodiklių patvirtinimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3132(2) (*priėmimas*)

Dabar pagal darbotvarkę Valstybės socialinių fondų biudžetų 2024 metų rodiklių patvirtinimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3132(2). Priėmimo stadija. 13 straipsnių veikiausiai ir priedai. Galime konstatuoti, manau, kad niekas nereikalauja balsuoti dėl atskirų straipsnių atskirai. Tokių siūlymų nematau, konstatuojame, kad galėsime balsuoti iš karto dėl viso projekto. Dabar motyvai. Prieš – A. Sysas. Nėra A. Syso. L. Nagienė.

L. NAGIENĖ (*DFVL*). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Iš tikrųjų, gerbiami kolegos, socialinio draudimo biudžetas yra subalansuotas ir net su rezervu. Mes žinome, kad 7,6 mlrd., o išlaidos sieks vos daugiau negu 7 mlrd., realiai turime 530 mln. rezervą. O jeigu įvertintume dar praėjusių metų visą rezervą, tai rezervas būtų virš 3 mlrd. eurų. Mes kažkodėl nenorime spręsti klausimą, kaip paskatinti ir kaip iš tikrųjų išgryninti, galbūt net ir skatinti žmones sąžiningai mokėti mokesčius, kad būtų kuo mažiau korupcijos.

Individualioji pensijų dalis. Mes žinome, kad dabar bazinė pensija mokama iš valstybės biudžeto, tačiau individualioji dalis eina konkrečiai iš socialinio draudimo biudžeto. Buvo pasiūlymas, labai geras pasiūlymas, nors kiek dar padidinti individualiąją dalį, kad tikrai mūsų pensininkai galėtų pajausti, kad tai yra ženklus padidėjimas. Šiandien dabartinė Vyriausybė giriasi, kad ji padidino, o realiai, jeigu įvertintume visą infliaciją, mes žinome, kad tai yra mažiausias padidinimas per praėjusį laikotarpį.

Iš tikrųjų kviečiu šiandien nepalaikyti vien dėl to, kad mes nenorime pagerinti mūsų skurdžiausiai grupei žmonių, tai yra mūsų išmokų gavėjams, pensininkams. Todėl ir nepalaikau šito projekto.

PIRMININKAS. M. Navickienė – už projektą.

M. NAVICKIENĖ (*TS-LKDF*). Labai ačiū. Aš norėčiau pradėti, nes girdėjau, kad mano pavardė buvo paminėta replikose dėl to, kas čia labiausiai tas pensijas kėlė. Tai dovanokite visi, jeigu kur nors ne tas linksnis buvo pavartotas. Dirbome visi. Visų pirma, tai Vyriausybės sprendimai, tada Seimo sprendimai tam, kad pensijos kiltų sparčiau, negu numato įstatymas. Čia yra vienas dalykas. O kitas labai svarbus dalykas, kokio tikslo siekiame? Kad apskritai šitas procesas būtų kuo mažiau politizuotas, nepriklausytų nuo jokių rinkiminių ciklų ir Lietuvos pensininkai galėtų žinoti, kada kokios pensijos ir kuriais metais jie galėtų laukti ir sulaukti. Tai šia tema siekiame kuo mažiau populizmo.

Dabar kalbant apie bendruosius principus, ką pavyko įtvirtinti. Pensijų augimas apie 70 eurų tiems pensininkams, kurie turi sukaupę būtinąjį stažą, mano įsitikinimu, yra signalas, kad šita Vyriausybė atsakingai, nuosekliai didina pensininkų pajamas. Pensijos augs, planuojama, keturis kartus labiau, negu planuojama infliacija. Todėl spekuliacijos, kad nederamas dėmesys, man atrodo, yra tiesiog nepriimtinos.

Aš manau, visi turime suprasti, kad „Sodros“ biudžetas yra planuojamas ne vieneriems metams į priekį, ir mes kalbame ne tik apie 2024 metus, bet ir apie tai, kaip pensininkai gyvens 2025 ir 2026 metais, kokio pensijų augimo galės tikėtis ir tada. Todėl net ir suprasdama šių metų jautrumą ir kai kurių kolegų norą būtent šiemet būti dosnesniais Kalėdų Seneliais, negu galėtų būti pagal realias biudžeto galimybes, aš manau, kad mes tikrai deramą dėmesį, tiek, kiek galėjo Vyriausybė skirti šiuo pasiūlymu, skyrėme. Pensijos auga, pensijos auga tikrai ir nuosekliai, ir ženkliai, bet turime galvoti ne tik apie esamąjį laiką, bet ir apie būsimus metus.

Kolegos, tikrai kviečiu pritarti pasiūlymui, kurį Vyriausybė pateikė, ir vengti populizmo šia tema. Ačiū.

PIRMININKAS. Motyvai išsakyti, netrukus balsuosime, už 5 minučių.

12.10 val.

Pensijų anuitetų fondo biudžeto 2024 metų rodiklių patvirtinimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3133(2) (*priėmimas*)

Kitas projektas – Pensijų anuitetų fondo biudžeto 2024 metų rodiklių patvirtinimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3133(2). Taip pat priėmimas. Čia yra keturi straipsniai ir priedas. Manau, galime konstatuoti, kad niekas nereikalauja balsuoti atskirai dėl kiekvieno straipsnio. Taip ir yra. Dabar galime išsakyti motyvus dėl viso projekto. Nėra pageidaujančių kalbėti. Kol kas dėl šio projekto pertrauka, balsuosime per intervalą už 4 minučių.

12.10 val.

2024 metų Privalomojo sveikatos draudimo fondo biudžeto rodiklių patvirtinimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3134(2) (*priėmimas*)

Kitas projektas – 2024 metų Privalomojo sveikatos draudimo fondo biudžeto rodiklių patvirtinimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3134(2). Taip pat priėmimas. Vienas straipsnis ir priedas. Galime iš karto kalbėti dėl viso projekto. Dėl motyvų prieš užsirašė kalbėti A. Veryga. Prašom.

A. VERYGA (*LVŽSF*). Gerbiami kolegos, nors ministras su dideliu pasididžiavimu ir džiaugsmu kalba, kad auga Privalomojo sveikatos draudimo fondo biudžetas, tiesą sakant, su tuo ministerija ar Vyriausybė nelabai ką turi bendro, tiesiog Lietuvos gyventojai sumoka daugiau Privalomojo sveikatos draudimo fondo įmokų, o viskas, ką padaro Vyriausybė su ministerija, tai tų sumokėtų pinigų netgi nesiteikia išleisti tiems patiems pacientams, kurie šiuos pinigus sunešė į biudžetą. Aš noriu tik priminti apie tai, kad praėjusioje kadencijoje buvo rėžiamos ugningos kalbos čia, iš Seimo tribūnos, apie tai, kaip reikšmingai reikia didinti darbo užmokestį medikams. Ką skaitome šiandien spaudoje? Tai, kad sveikatos apsaugos ministras dėl didesnių slaugytojų atlyginimų kreipsis į gydymo įstaigų vadovus. Neskirdamas pinigų, pareikalaus, kad būtų didinamas atlyginimas slaugytojams, nors pinigų biudžete tam kokių nors reikšmingų nenumato. Šitas biudžetas niekaip neatsižvelgia į naujas grėsmes, kurios iškyla. Įvairios geopolitinės grėsmės tai yra poreikiai pasirengti tam tikroms grėsmėms. Šitame biudžete apie tai nieko nėra numatyta. Dar daugiau, tiek pacientų organizacijos, tiek vaistų gamintojai kalba apie tai, kad vaistams yra nepakankamai skiriama pinigų. Tai tikrai, kolegos, tokiam biudžetui pritarti negalime jau vien dėl to, kad juo yra balansuojamas valstybės biudžetas, tai manau, kad yra nusižengimas visiems Lietuvos pacientams. Kviečiu balsuoti prieš.

PIRMININKAS. Už kalbės A. Matulas.

A. MATULAS (*TS-LKDF*). Gerbiami kolegos, aš suprantu opozicijos priedermę kritikuoti. Bet manau, kad gerbiamas Aurelijus šį kartą tai darė gana kukliai, nes mato, kad išties progresas, ypač šitoje kadencijoje, didinant PSDF biudžetą yra didžiulis. Priminsiu, kad valstybės biudžete daugiausiai auga savivaldybių biudžetai, apie 16 %, antroje vietoje yra PSDF biudžetas, auga 13,5 %. Tai tikrai tas augimas apie pusę milijardo sudarys galimybę ženkliai pagerinti situaciją. Jau nuo šių metų lapkričio mėnesio įkainis augs, paslaugų įkainis, 10 % tam, kad jau kitų metų sausio mėnesį realiai pasiektų įstaigas. Pamename, kad praeityje tai buvo daroma nuo metų vidurio ar panašiai, todėl logiška, ministras pasakė, kad kreipsis į gydymo įstaigas, kad tie pasiekti įkainiai nebūtų užlaikyti, bet būtų laiku peržiūrėta atlyginimų mokėjimo sistema ir atlyginimai augtų, o tam prielaidos yra tikrai didžiulės.

Be abejo, yra problemų. Yra problemų dėl rezervų formavimo, bet tai buvo padaryta būtent praeitoje kadencijoje. Tikrai aš manyčiau, kad yra labai geras pavyzdys, kad šitokioje įtemptoje geopolitinėje situacijoje, kai įveikėme pandemiją, mes, šita Vyriausybė nesiūlo iššvaistyti rezervo, nepaisydama galimo valdžių pasikeitimo. Nors aš tikiu, kad galbūt to ir nebus, bet vis dėlto atsakingai žiūrime – naudojame rezervą, bet paliekame gana didelį, jeigu atsirastų tam tikrų iššūkių.

Tai aš manau, kad PSDF biudžetas auga. Be abejo, visi turime ieškoti, susitarti dėl kitų šaltinių, kaip didinti PSDF įmokas, privačių lėšų, darbdavių lėšų, bet tai, tikiuosi, padarysime komitete ir ministerija, ir Vyriausybė, kartu susitarę taip, kaip šitoje kadencijoje mes priėmėme faktiškai

visus teisės aktus, reikalingus sisteminei pertvarkai sveikatos sistemos. Tai susitarsime ir dėl šitų dalykų.

PIRMININKAS. D. Kepenis kalbės prieš.

D. KEPENIS (*LVŽSF*). Dėkoju. Na, jeigu aš būčiau *farmamafijos* bosas, tai aš dabar papločiau tiems šitokio biudžeto sudarytojams ir pakviesčiau juos kur nors į Bermudus arba į Bora Bora salą kokiam mėnesiui pailsėti ir papramogauti taip va dabar, iš karto. Aš manau, kad, ko gero, taip ir atsitiks.

Nes, žiūrėkite, kas čia yra daroma? Kas yra daroma? Anoje kadencijoje mes skaičiavome – apie 3 mlrd. buvo sveikatos sistemai. Dabar jau bus beveik 5 mlrd. bendrai sudėjus kartu su ministerijos pinigais. Tai pagal Pasaulio banko instrukciją 1/34 biudžeto reikia turėti sveikatos prevencijai ir tokiu būdu mes sustabdysime ligų augimą. Pagal tą formulę 147 mln. turi tekti prevencijos sistemai. Dabar žiūrime – visuomenės sveikatai tenka 29 mln., vadinasi, 1/5 to, ką bent jau reikėtų duoti.

Kadangi ten žmonės moka aritmetiką, tai aš manau, kad supras. Šeimininkė kepa pyragą, jai reikia 200 laipsnių užkaisti tą pyragą, o jai sakoma: tau užteks 50 laipsniukų, tu čia kaip nors pasikepk, pažiūrėk. O kita šeimininkė verda sriubą, 100 laipsnių reikia, sako: tau 20 laipsnių užteks. Tai mes dabar taip verdame tą prevencijos sriubą arba pyragą kepame. Tai aš ir kartoju dar kartą. Ypač šiandien mes matome, koks mūsų jaunimas sukiužęs dabar, tik trečdalis betinka kariuomenei. Policijai nebėra išvis kas tinkami. Mes dabar neturime galimybių į tai pasižiūrėti. Ten 1/34 skirti niekaip negalime, nes net nenorime apie tai galvoti. Tai aš ir sakau: sveikinu, *farmamafija* jums ploja.

PIRMININKAS. Toliau už pasisako L. Slušnys.

L. SLUŠNYS (*TS-LKDF*). D. Kepenis taip nuoširdžiai kalbėjo, kaip čia mes nieko nekeičiame. Man atrodo, kad, kai klausau pono D. Kepenio, tai toks jausmas, kad iš tiesų vienintelė prevencinė priemonė Lietuvoje yra atsisėsti užpakaliu ant ledo ir pašaldyti jį. Ko gero, tai nėra vienintelė prevencija. Galiu pasakyti, šiame biudžete labai daug prevencinių programų per pačias valstybines ligonių kasas. Ir širdies, ir moterims yra prevencinės programos. Net ne viską išnaudoja, nes tikrai ne visi galbūt žino, o galbūt net nesiteikia ateiti per šeimos gydytojus. Taip, tą darbą daro šeimos gydytojai, nebūtinai vien tik visuomenės sveikatos specialistai.

Aš manau, kad šiame biudžete mes jau tikrai daug… Priminsiu tik vieną faktą: praeitoje kadencijoje turėjote visas galimybes atskirti visą prevenciją nuo ligonių kasų, bet per ketverius metus nepadarėte nė vieno žingsnio link to atskyrimo. Labai atsiprašau, nereikia kaltinti tuo, ko, matyt, nepajėgė tada, ir tai nėra taip paprasta atskirti ir šiandien. Ačiū.

PIRMININKAS. Prieš – M. Puidokas.

M. PUIDOKAS (*MSNG*). Gerbiamieji, kalbant apie sveikatos apsaugą, yra akivaizdu, kad Sveikatos reikalų komiteto pirmininkui yra labai sudėtinga dirbti su Sveikatos apsaugos ministerija, kai ministras A. Dulkys kartu su savo ministerija nepajėgia tiesiog spręsti esminių sveikatos apsaugos problemų. Tada komitetas tas ministerijos klaidas ištaisyti yra nepajėgus. Ministerija pažada, kad žmonėms nereikės laukti mėnesius prie specialistų durų ir negauti savo konsultacijos, tyrimo. Situacija yra tikrai katastrofiška. Visi tie pažadai tiesiog nevykdomi. Turtingos šalys daro viską, kad maksimaliai investuotų į profilaktiką, į sveikatinimą, į prevencinę mediciną. Jos žino, kad tie žmonės, kurie aktyviai judės, sportuos ar kitaip sveikatinsis, nebus pacientai, taip bus sutaupyta daugybė pinigų sveikatos apsaugos sistemoje ir jos biudžete tam, kad būtų keliamos medikų algos ir sprendžiamos sisteminės sveikatos apsaugos problemos. Dabar nueita vėlgi tuo pačiu lengviausiu keliu – mėginta užkamšyti dalį skylių, kadangi pinigų trūksta, tai visų skylių užkamšyti neišeina. Visa situacija valstybėje toliau griūna ir yra nepatenkinama.

Mes matome greitosios pagalbos sistemos ir tvarkos nepatenkinamą situaciją. Tam tikruose regionuose greitosios pagalbos automobilio žmonėms reikia laukti pusvalandį, valandą, pusantros valandos. Pats asmeniškai buvau to liudininkas. Pati reforma, kai griaunama medicina regionuose ir toliau ardoma iš pamatų, veda Lietuvą prie labai kritinių problemų. Aš balsuosiu prieš. Raginu taisyti ir spręsti čia ir dabar.

PIRMININKAS. D. Kepenis dėl vedimo tvarkos.

D. KEPENIS (*LVŽSF*). Mano pavardė buvo paminėta. Noriu kolegoms paaiškinti, kas yra prevencinės programos. Pasižiūrėkite, rasite penkių rūšių programas: moterims – padėti gimdos kaklelio vėžį arba krūties vėžį surasti, vyrams – prostatos vėžio ieškome, širdies ligų. Kai randame, tikriausiai siūlome pabėgioti miškelyje, ar ne? Ne, gerbiamas Slušny, eina toliau pas jūsų kolegas daktarus vaistų išsirašyti. Tai yra būtent medicininės sistemos dalis, kažkodėl vadinama prevencija. Tai yra ligų paieška ir jų gydymas. Vadinkime daiktus savo vardais ir baikime mulkinti savo tautą.

PIRMININKAS. Esame pasiekę balsavimo intervalą. Dabar kaip tik galime balsuoti dėl ką tik diskutuoto projekto – būtent Privalomojo sveikatos draudimo fondo biudžeto rodiklių patvirtinimo įstatymo projekto. Priėmimas.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 132: už – 73, prieš – 24, susilaikė 35. Įstatymas priimtas. (*Gongas*)

Dabar eilės tvarka balsuosime ir dėl kitų projektų, kuriuos spėjome iki šio momento apsvarstyti.

12.23 val.

Pelno mokesčio įstatymo Nr. IX-675 17^2 ir 46^1 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3130(2) (*svarstymo tęsinys*)

Pirmiausia Pelno mokesčio įstatymo dviejų straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3130(2). Balsuojame, ar pritariame po svarstymo.

Balsavo 130: už – 86, prieš – 4, susilaikė 40. Pritarta po svarstymo.

12.24 val.

Seimo nutarimo „Dėl 2024 metų, 2025 metų ir 2026 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų konsoliduotos visumos planuojamų rodiklių“ projektas Nr. XIVP-3131(2) (*svarstymo tęsinys*)

Kitas biudžeto projekto lydimasis – Seimo nutarimo „Dėl 2024 metų, 2025 metų ir 2026 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų konsoliduotos visumos planuojamų rodiklių“ projektas Nr. XIVP-3131(2). Taip pat svarstymas.

Balsavo 127: už – 69, prieš – 6, susilaikė 52. Po svarstymo pritarta.

12.24 val.

2023 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymo Nr. XIV-1556 14 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3243 (*priėmimo tęsinys)*

Kitas projektas – 2023 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymo 14 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3243. Priėmimas.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 129: už – 104, prieš – 2, susilaikė 23. Įstatymas priimtas. (*Gongas*)

12.25 val.

Valstybės socialinių fondų biudžetų 2024 metų rodiklių patvirtinimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3132(2) (*priėmimo tęsinys*)

Toliau – Valstybės socialinių fondų biudžetų 2024 metų rodiklių patvirtinimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3132(2). Priėmimas.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 131: už – 72, prieš – 7, susilaikė 52. Įstatymas priimtas. (*Gongas*)

A. Vinkus – dėl vedimo tvarkos.

A. VINKUS (*LVŽSF*). Kada balsavome dėl Pelno mokesčio įstatymo, tai mano balsą įrašykite už.

PIRMININKAS. Fiksuojame dėl protokolo, kad balsas už dėl Pelno mokesčio įstatymo kai kurių straipsnių pakeitimo įstatymo projekto.

12.25 val.

Pensijų anuitetų fondo biudžeto 2024 metų rodiklių patvirtinimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3133(2) (*priėmimo tęsinys*)

Dabar kitas projektas – Pensijų anuitetų fondo biudžeto 2024 metų rodiklių patvirtinimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3133(2). Taip pat priėmimas.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 132: už – 82, prieš – 2, susilaikė 48. Įstatymas priimtas. (*Gongas*)

Taigi balsavome dabar dėl projektų, kurie jau buvo apsvarstyti. Toliau bus ištisinis balsavimo intervalas ir balsuosime po kiekvieno apsvarstyto projekto.

12.26 val.

Mokslo ir studijų įstatymo Nr. XI-242 4, 10, 11, 15, 27, 28, 35, 38, 39, 48, 52, 53, 56, 58, 60, 65, 66, 67, 69, 71, 72, 72^1, 73, 75^3, 77, 85 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 64^1 straipsniu įstatymo Nr. XIV-1257 24, 29 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 24^1 straipsniu įstatymo projektas Nr. XIVP-3137(2) (*priėmimas*)

Dabar pagal darbotvarkę 1-7 klausimas – Mokslo ir studijų įstatymo daugelio straipsnių pakeitimo ir papildymo įstatymo projektas Nr. XIVP-3137(2). Priėmimo stadija. Čia yra trys straipsniai. Galiu konstatuoti, kad dėl atskirų straipsnių niekas nereikalauja balsuoti. Taip ir yra. Kalbame dėl viso įstatymo projekto. E. Pupinis agituos už.

E. PUPINIS (*TS-LKDF*). Gerbiami kolegos, iš tikrųjų turbūt turime visi pasidžiaugti, kad vis dėlto į gyvenimą ateina tas susitarimas, kurį pasirašėme tarp politinių partijų ir kuriame buvo pastebėta, kad ir mokslininkų, ir mokslo darbuotojų atlyginimai turėtų augti iki 150 % šalies vidurkio. Iš tikrųjų šiuo įstatymu yra keičiama ir atlyginimų bazė, ji iš tikrųjų visuose įstatymuose keičiama, bet turime pasidžiaugti, kad nuo kitų metų sausio 1 dienos jau bus keliami atlyginimai mokslininkams 10 %, o po to, jau nuo rugsėjo mėnesio 1 dienos, – 18 %. Susidaro gana ženklios sumos. Tarkime, jeigu pasižiūrėtume, tai nuo sausio 1 dienos vyriausiojo mokslo darbuotojo atlyginimas kyla nuo 209 eurų iki 370 eurų, o jau nuo rugsėjo mėnesio tiems patiems vyriausiesiems mokslo darbuotojams dar papildomai kyla – nuo 429 eurų iki 768 eurų. Savaime suprantama, tenka pasidžiaugti, kad, ko gero, mokslo darbuotojų, ypač tų, kurie jauni mokslininkai pradeda savo veiklą, atlyginimai tampa gana patrauklūs.

Turbūt daug kartų kalbėjome, kad Lietuvos kelias tai yra mokslo kelias, tai yra žinių kelias, taigi iš tikrųjų tai turėtų atsiliepti ir mūsų ateičiai, mūsų ekonomikai, mūsų mokslo išsivystymui. Džiaugiuosi, kad tas sutarimas ateina į gyvenimą, ir tikrai džiaugiuosi, kad visi liekame prie to susitarimo, nepaisydami kai kurių turbūt dvejonių tų, kurie norėjo pasitraukti iš susitarimo. Tačiau vėlgi matome, kad iš tikrųjų tas susitarimas, kai susitaria politinės partijos, duoda gerų rezultatų. Siūlau balsuoti už.

PIRMININKAS. Prieš pasisakys V. Ąžuolas.

V. ĄŽUOLAS (*LVŽSF*). Nenorėjau pasisakyti, bet kai kolega pasisakė ir pamelavo, tai nieko kita neliko, kaip pasisakyti. Švietimo susitarimas nėra vykdomas. Nereikėtų meluoti. Ten yra tokia viena eilutė: mokslo ir kitų – 0,75 % nuo BVP. Faktas – 0,43 % nuo BVP. Jūs nevykdote. Finansų

ministrė labai gerai atsakė: ten tas mokslas kažkaip nemoka naudoti pinigų, todėl mes tos eilutės ir nevykdome. Tai nesakykite, kad vykdoma. Tik sakykite, kad bandome vykdyti, tai bus geriau.

PIRMININKAS. Motyvai išsakyti. Balsuojame, ar priimame šį įstatymo projektą.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 130: už – 126, prieš – 1, susilaikė 3. Įstatymas priimtas. (*Gongas*)

12.30 val.

Mėgėjų žvejybos įstatymo Nr. IX-2389 3, 6, 10 ir 11 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3108(2) (*priėmimo tęsinys*)

Projektas Nr. XIVP-3108. Kviečiu į tribūną J. Urbanavičių, pagrindinio komiteto įgaliotą pranešėją. Svarstysime Mėgėjų žvejybos įstatymo kai kurių straipsnių pakeitimo įstatymo projektą. Priėmimas. Eisime pastraipsniui. Dėl 1 straipsnio nėra jokių pasiūlymų. Galime pritarti bendru sutarimu? Nematau prieštaravimų, pritariame.

Dėl 2 straipsnio yra Teisės departamento pastaba. Prašom, komiteto pozicija dėl šios pastabos.

J. URBANAVIČIUS (*TS-LKDF*). Komitete svarstėme ir siūlome nepritarti šiam Seimo kanceliarijos Teisės departamento siūlymui, kad per dvejus metus atliekami aukcionai. Jie teigia, kad čia yra neaiškumas, bet mūsų išvada tokia, kad projekte nurodyta, kad reikalavimas atlikti per dvejus metus iki sprendimo suteikti teisę naudoti žvejybos plotą priėmimo taikomas tik tuo atveju, kai sprendimas suteikti teisę naudoti žvejybos plotą priimamas aukciono būdu. Tai siūlytume nepritarti.

PIRMININKAS. Balsuoti dėl Teisės departamento pastabų nėra čia galimybės, kaip žinome. Ar galime bendru sutarimu pritarti 2 straipsniui be Teisės departamento pastabos, kaip siūlo komitetas? (*Balsai salėje*) Sako, balsuojame. Balsuojame dėl 2 straipsnio. (*Šurmulys salėje*) Dėl šio straipsnio už nori pasisakyti V. Pranckietis. Tai dėl viso… Gerai, balsavome. Parodykite, kokie skaičiai? Taip, aš nespėjau paskelbti, kokie dėl straipsnio yra balsavimo rezultatai.

Balsavo 125: už – 75, prieš – 8, susilaikė 42. Tai straipsniui pritarta.

Dėl 3 straipsnio taip pat jokių pasiūlymų nėra. Ar galime bendru sutarimu pritarti? (*Balsas salėje*: *„Galime.“*) Taip, negirdžiu prieštaravimų. Priimame straipsnį bendru sutarimu. 4 straipsnis. Pirmiausia Teisės departamento pastaba. Komitetas pritarė?

J. URBANAVIČIUS (*TS-LKDF*). Taip, pritarėme.

PIRMININKAS. Priimame šią pataisą pagal Teisės departamento pastabą. Toliau A. Strelčiūno pasiūlymas. Prašom pristatyti.

A. STRELČIŪNAS (*TS-LKDF*). Gerbiami Seimo nariai, visgi aš siūlyčiau, kad žvejo mėgėjo bilieto kaina nebūtų taip drastiškai didinama. Aš siūlau, kad mėnesinis mokestis būtų 10 eurų, o metinis – 30.

PIRMININKAS. Dabar patikrinsime, ar yra 29 Seimo nariai. Rankas pakeldami parodykite, kas palaiko šį pasiūlymą. (*Balsai salėje*) Neaiškus rezultatas. Balsuojame, ar yra 29. (*Triukšmas salėje*)

Už – 52, tai su kaupu yra palaikančių. Dabar išklausome komiteto poziciją. Jeigu norės, vienas už, vienas prieš pasisakys.

J. URBANAVIČIUS (*TS-LKDF*). Komitete buvo nepritarta šiam siūlymui. Balsavimas: už – 5, prieš – 2, susilaikė 1.

PIRMININKAS. Dabar čia vėl rodo lentelę pasisakančių, bet ar dėl šio straipsnio, dėl šio pasiūlymo, ar dėl viso? Pakelkite ranką, kas dėl pasiūlymo nori pasisakyti. R. Žemaitaitis. Gerai, įjungsime.

R. ŽEMAITAITIS (*MSNG*). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Na, iš tiesų praėjusią savaitę kalbėjome ir su komiteto pirmininke. Prieš keletą savaičių, kai buvo pateikimas, aš kėliau tą patį klausimą, kad proporcingai didinti mėgėjiškos žūklės bilietus tikrai reikia, kad daugelį metų buvo nekelta, kad iš tiesų, įvertinant infliaciją ir kitus panašius dalykus, jis turi didėti. Todėl tikrai kviečiu pritarti Algio pasiūlymui, nes jis yra ganėtinai proporcingas, ganėtinai įskaičiuotas ir la-

bai aiškiai ir detaliai sudėliotas. Tai 30 eurų, arba ką sakė ir Žvejų taryba, galvotų, kad žvejo bilietas galėtų kilti nuo 20 iki 25 eurų. Tai yra ta objektyvi kaina, arba tas objektyvus mokestis, už kurį būtų galima įžuvinti.

Kitas svarbus dalykas. Kai tu stebi ir žiūri Aplinkos ministerijos teikiamus skaičius ir agentūros teikiamus skaičius, akivaizdžiai matosi, kad šiandien surinkti pinigai yra panaudojami ne pagal paskirtį, tai yra perkami kompiuteriai, perkamos dėžės, perkami stalai, perkamos kėdės, tai jokio ryšio neturi su įžuvinimo programa. Tai yra nacionalinio biudžeto klausimas, o ne įžuvinimo klausimas. Todėl, kolegos, tikrai kviečiu palaikyti A. Strelčiūno pasiūlymą ir pritarti jam.

PIRMININKAS. S. Gentvilas nori prieš pasiūlymą. Prašom.

S. GENTVILAS (*LSF*). Kolegos, jeigu jūs galvojate, kad už žvejo bilieto pinigus, kaip sako R. Žemaitaitis, perkami stalai ir kėdės, tai balsuokite išvien su R. Žemaitaičiu. Mes žinome, kad po ilgų diskusijų žvejų asociacijos yra linkusios sumokėti papildomą blizgės kainą už tai, kad būtų daromi slipai valtims nuleisti, būtų įžuvinami ežerai, gaudomi brakonieriai. Tai pinigai, kurie yra mokami žvejo bilietu ir eina atgal žvejų asociacijoms. Lietuva yra žvejų kraštas ir žvejams reikia infrastruktūros. Įstatymas yra suderintas su daugeliu asociacijų ir tikrai už šitą žvejo bilietą neperkami jokie stalai ir kėdės.

Jeigu toliau norite tikėti R. Žemaitaičio melais, tai balsuokite už. Bet aš siūlau balsuoti prieš, nes šitie pinigai bus mokami ir už verslinės žvejybos kompensavimą, už išeitines kompensacijas. Tai yra įskaičiuota į biudžetą. Prašau tikėti ir Vyriausybės, ir komiteto atskaitingumu, o ne R. Žemaitaičio melais. Kviečiu balsuoti prieš.

PIRMININKAS. Gerai. Motyvai išsakyti. Balsuojame, ar pritariame A. Strelčiūno pasiūlymui. Balsuojame dėl A. Strelčiūno pasiūlymo, kuriuo siūlomi mažesni mokesčiai.

Balsavo 107: už – 46, prieš – 16, susilaikė 45. Pasiūlymui nepritarta.

Dabar dėl šio straipsnio dar yra K. Mažeikos pasiūlymai, bet gerbiamam kolegai aš turiu pasakyti, kad negalėsime svarstyti pasiūlymų dėl to, kad yra Seimo statutas ir Seimo Etikos ir procedūrų komisijos dar papildomas 2022 m. lapkričio 23 d. išaiškinimas dėl analogiškos situacijos, kuri buvo susiklosčiusi A. Kubilienei teikiant pataisas dėl Religinių bendrijų įstatymo projekto. Vis dėlto 48 valandų laiko reikalavimas yra fiksuojamas iki pirminio įrašymo į darbotvarkę, o ne iki to laiko, kuris yra po pertraukos. Jeigu netikite, galite susipažinti su atitinkamu… Prašom, dėl vedimo tvarkos.

K. MAŽEIKA (*DFVL*). Gerbiamas posėdžio pirmininke, tada jūs paaiškinkite, kokiu pagrindu šiandien rinkosi Aplinkos apsaugos komitetas, kuriame (aš taip pat išėjau iš frakcijos posėdžio, turėjau atsiprašyti kolegų) turėjau pristatyti savo pasiūlymus, bet dabar paaiškėjo, kad tai visiškai dėl nieko. Tada kur yra principas? Ar čia Aplinkos komiteto nekompetencija, ar čia kažkoks zuikis, kuris dabar bandomas ištraukti iš kepurės ir suklaidinti Seimą dėl apsisprendimo? Toks vaizdas, kad čia bandoma tiesiog bet kokiais būdais padaryti sprendimą tokį, kokio reikia daugumai. Aš frakcijos vardu prašau perbalsuoti, nes mūsų dauguma kolegų nesuprato dėl balsavimo, kuris buvo siūlomas prieš tai.

PIRMININKAS. Dėl Aplinkos komiteto sprendimo aš galiu pasakyti, kad jis tikrai čia buvo nereikalingas, bet, matyt, Aplinkos komitetas gerai neišsiaiškino Seimo statuto normų ir Etikos komisijos priimtų nutarimų. Tai galima, jeigu jūs taip įvardinote, įvardinti kaip nekompetenciją. (*Balsai salėje*) Jeigu jūs dėl to būsite laimingesnis. Taip. A. Gedvilas dėl vedimo tvarkos.

A. GEDVILAS (*MSNG*). Gerbiamasis posėdžio pirmininke, iš tikrųjų jaučiuosi aš ir dar kai kurie kolegos suklaidinti, nes mes būtent nepabalsavome už A. Strelčiūno pasiūlymą todėl, kad mums priimtinesnis buvo K. Mažeikos. O jūs apie tai neinformavote, kad šito balsavimo nebus, tad prašau jūsų perbalsavimo.

PIRMININKAS. Gerbiami kolegos, balsavome eilės tvarka. Aš ten neprivalau komentuoti toliau esančių pasiūlymų. Jūs kiekvienu atveju turite balsuoti, kokia yra jūsų pozicija, ir niekas netrukdė jums savo poziciją išreikšti. A. Skardžius – dėl vedimo tvarkos.

A. SKARDŽIUS (*MSNG*). Ačiū, pirmininke. Na, iš tiesų jūs klaidinate. Juk pataisos buvo išdėliotos taip, kaip pagrindinis komitetas parengė. (*Balsai salėje*) Todėl jūs dabar vienas pataisas išimate, kitas paliekate balsuoti. Tai žiūrėkime pagal suvestinį projektą. Vadinasi, suvestinis projek-

tas blogai parengtas, nes suvestiniame projekte yra visos įtrauktos, o negalėjo būti įtrauktos į suvestinį projektą, jeigu nebuvo laikomasi termino. Tai, gerbiamasis pirmininke, darome techninę pertrauką. Komiteto pirmininkė turbūt to dalyko paprašys.

PIRMININKAS. Nematau jokio pagrindo daryti pertrauką. Į suvestinį projektą sudedama viskas, kas yra gauta.

A. SKARDŽIUS (*MSNG*). Kaip tai sudedama, pirmininke?

PIRMININKAS. Tai yra pagalbinė medžiaga, bet ne koks nors esminis dokumentas, dėl kurio balsuojama. (*Balsai salėje*) Viskas buvo tvarkingai daroma. Dabar prašysiu… (*Balsai salėje*) Statuto nepažeidžiau, bet R. Žemaitaitis…

R. ŽEMAITAITIS (*MSNG*). Gerbiamasis posėdžio pirmininke, Statutą pažeidėte. Kreipkitės į savo kolegas, ir iš Sekretoriato darbuotojai jums pasakys, kad kai rengiamas konsoliduotas projektas, komitetas turi parašyti prie pasiūlymo, kad pasiūlymas negali būti svarstomas, nes nebuvo laikomasi 48 valandų. Dabar specialiai atsidariau konsoliduotą variantą, padariau *printskryno* fotonuotrauką ir nėra to parašyta, yra tiktai prie Kęsto prirašyta, kad nepritaria. Tai tokiu atveju reiškia, kad komiteto pirmininkė klastoja protokolą ir konsoliduotą variantą. Tai, kolegos, ar jūs baigsite galų gale tas… Buvo jūsų komiteto pirmininkas J. Šimėnas vienąkart, Aplinkos apsaugos komiteto, taip pat prisidirbo su Atsinaujinančių išteklių įstatymu 2011 metais. Ir vėl *apiat*, vėl konservatoriai, ir vėl tas pats. J. Urbanavičius tada irgi buvo Aplinkos apsaugos komiteto narys, prisimink, kaip tada buvo. Tai aš tikrai siūlyčiau tada, mes opozicijos vardu, jeigu pritaria frakcijos seniūnė, imti pertrauką, kad šitai būtų ištaisyta, ir turime arba balsuoti iš naujo už gerbiamo A. Strelčiūno pasiūlymą, arba tokiu atveju už K. Mažeikos. Už K. Mažeikos negalime, nes nesilaikoma valandų, komitetas turėjo atsisakyti ir argumentuose turėjo nurodyti. Statutas imperatyviai jus įpareigoja.

PIRMININKAS. Dėl K. Mažeikos siūlymo tikrai balsuoti negalime. Jeigu aš teikčiau balsuoti, būtų pažeistas Statutas ir bet kas galėtų mūsų priimtą įstatymą skųsti Konstituciniam Teismui, nes neišlaikytos Statuto normos.

Dėl A. Strelčiūno, žinoma, galima perbalsuoti, Statutas numato. Tai aš tiesiog leisiu balsavimą, ar reikia perbalsuoti dėl A. Strelčiūno pasiūlymo. (*Triukšmas salėje*) Seimas sprendžia, ne vienas posėdžio pirmininkas. Prašom balsuoti, ar matote pagrindą perbalsuoti dėl A. Strelčiūno pasiūlymo? Kadangi buvo kaltinimų, kad čia yra kažkokių suklaidinimų, parodykite, ar yra pagrindas balsuoti iš naujo dėl A. Strelčiūno. Taip, yra noras perbalsuoti. Dabar turbūt jau niekas nebeprieštarauja, tai balsuosime dar kartą dėl A. Strelčiūno pasiūlymų. (*Balsas salėje: „Kiek kartų balsuosime?“*) Paskutinis kartas. Kadangi čia iškilo klausimas dėl suklaidinimo, ką padarysi.

Balsavo 134: už – 77, prieš – 30, susilaikė 27. Pasiūlymui pritarta.

Toliau dvi Teisės departamento pastabos dėl šio straipsnio.

J. URBANAVIČIUS (*TS-LKDF*). Pritarta, mes komitete pritarėme.

PIRMININKAS. Taip, Teisės departamento pastaboms pritarta. K. Mažeika.

K. MAŽEIKA (*DFVL*). Noriu repliką po balsavimo. Tai, gerbiamas posėdžio pirmininke ir gerbiami valdantieji, prašau atkreipti dėmesį į savo Aplinkos apsaugos komiteto pirmininkę, jos nekompetenciją. Dabar per tai Lietuvos žvejai turės už žvejų bilietus mokėti, na, turbūt ne keturis, kaip buvo, bet bent jau du kartus tikrai brangiau. Tai yra būtent dėl komiteto pirmininkės nekompetencijos.

PIRMININKAS. Čia tikrai niekuo dėta komiteto pirmininkė. Jeigu jūs norėjote pakeisti situaciją su savo pasiūlymais, tai pats prisiimkite kaltę, kad per vėlai juos įregistravote. Tai V. Pranckietis.

V. PRANCKIETIS (*LSF*). Pirmininke, daug kartų prašiau, nekomentuokite, ne jūsų darbas. Jis uždavė klausimą. Nori pirmininkė atsakyti – tai tegul atsako. (*Plojimai*)

PIRMININKAS. Čia ne komentaras, bet reagavimas į neteisingus kaltinimus, tai aš manau, kad privalau reaguoti. (*Balsai salėje*)

4 straipsnis, balsuojame, ar priimame su priimtu A. Strelčiūno pasiūlymu.

Už – 93, prieš – 18, susilaikė 16. Straipsniui pritarta.

5 straipsnis. Jokių pasiūlymų nėra, tai, manau, galime priimti bendru sutarimu. Priimame. Ir dėl viso projekto motyvai už, prieš. Už kalbės A. Gedvilienė.

A. GEDVILIENĖ (*TS-LKDF*). Dėkoju, gerbiamasis posėdžio pirmininke. Kolegos, agituoju balsuoti už žvejo bilieto mokesčio pakilimą, nepaisant to, kad tikrai registravome didesnį mokestį. Diskutuodami su žvejais mėgėjais, mes gavome ir siūlymų drąsiau didinti kainą, kadangi tikrai gamta kainuoja, investicijos į gamtą irgi turėtų būti didinamos. Mes ne taip seniai priėmėme įstatymą dėl žvejų verslininkų pasitraukimo, tai tas pasitraukimas turi būti kompensuojamas. Taip pat per klausymus aptarėme su nevyriausybininkais, su žvejais mėgėjais, kad iš tikrųjų reikia investuoti ir į mokslinius tyrimus, ir į įžuvinimą, ir į infrastruktūrą, ir tiems patiems nevyriausybininkams, kurie savo lėšomis saugo žuvų išteklius, turime rasti lėšų. Bet kaip mes rasime lėšų ir kaip mes grąžinsime lėšas, jeigu mes neturėsime tiesiog finansų, iš ko tą padaryti?

Tai tikrai kviečiu drąsiai balsuoti, drąsiai investuoti į mūsų ežerus ir upes, kad mes tenai turėtumėme kuo daugiau gyvybės ir kuo daugiau žuvies. Tai tikrai tikrai tai yra seniai lauktas įstatymo projektas. Kaina nekelta ir nekeista 11 metų, dabar per Seimo narių pasiūlymus jinai tikrai labai nedrastiškai kyla. Tai tikrai ta kaina, kuri yra daug pigesnė negu vaiko būrelio kaina per mėnesį (pati iš savo patirties žinau). Tikrai raginu, nes tai yra investicija į mūsų visų gamtą. Ačiū.

PIRMININKAS. K. Mažeika kalbės prieš.

K. MAŽEIKA (*DFVL*). Ačiū, pirmininke. Tai turbūt visiškai absurdiškas pasakymas, kad 11 metų. Pasimokykime iš kaimynų latvių – pas juos 12 metų nekeista ir yra tokia pati kaina, kokia yra pas mus – 14 eurų. Turbūt didžiausias skandalas šiuo atveju yra tai, kad net 60 % surinktų lėšų yra nepanaudojama jau dabar. Tai kam tada didinti, kai iš tikrųjų aplinkos ministro veiksmai stambinti Aplinkos apsaugos departamentą ir aplinkosaugininkus tolinti nuo tos pačios aplinkos (na, kur taupomos lėšos), kai iš tiesų ar logiška keturis kartus branginti (dabar jau du kartus), kai ežeruose turbūt daugiausia žvejoja kormoranai ir pilkieji garniai, o žvejų mėgėjų skaičius, ypač jaunų, mažėja geometrine progresija? Žemės ūkio ministerija naikina žuvivaisos padalinius, kur iš tiesų augina žuvį, turėtų auginti ir paleisti į tuos pačius telkinius, tai yra naikinama.

Paskutinis argumentas – apie 960 vandens telkinių yra išnuomoti privatiems savininkams. Vadinasi, dėl kiekvieno telkinio reikės pirkti po atskirą leidimą. Įsivaizduokime, kiek pabrangs. Tai turbūt atspindys to, kad lyg ir džiaugsmas, uždraudė verslinę žvejybą Kuršių mariose, bet šių dienų rezultatas – nė viena įmonė nėra pasitraukusi iš verslo. Turbūt yra visiškas fiasko dėl šio projekto. Turbūt reikėtų tą Aplinkos apsaugos komiteto pirmininkės nekompetenciją spręsti jau pačioje valdančiojoje daugumoje, nes tai yra absurdas. Norima žvejus mėgėjus susodinti ant sofos prie televizorių klausytis demagogijos per įvairias laidas, o ne leisti laiką gamtoje ir užsiimti mėgėjiška žvejyba.

Gerbiamieji, atkreipkite dėmesį, kad vis tik labai nelogiškas pasiūlymas ir neatspindi jokios finansinės prasmės. Tai tiesiog noras pasipinigauti. Ačiū. Kviečiu balsuoti prieš.

PIRMININKAS. S. Gentvilas – už.

S. GENTVILAS (*LSF*). Gerbiami kolegos, prašau daugiau optimizmo. Už mūsų nugarų teka gražioji Neris. Tai yra vienintelė Europoje per sostinę tekanti lašišų nerštavietė. Čia galėtų būti organizuojami lašišų čempionatai, lašišų pagaunama dešimtys kilogramų. Lietuva yra nuostabi valstybė mėgėjiškai žvejybai. Mes šioje kadencijoje padarėme labai didelius namų darbus tam, kad verslinę žvejybą apribotume, sugalvotume kompensacijų mechanizmą, suderintume jį su Europos Komisija. Nuo Naujųjų metų mokėsime žvejams verslininkams už pasitraukimą iš vidaus vandenų. Iš ežerų bus ištraukti tinklai. Kuršių mariose tinklų skaičius sumažės 40–60 % ir taip toliau, ir taip toliau. Bet tam, kad klestėtų mūsų gamta, jau yra susiformavusi gera ir brandi žvejų mėgėjų bendruomenė, kuri pati sako: norime geresnės infrastruktūros, labiau įžuvintų ežerų ir upių. Šitas projektas parengtas būtent su jais. Tai yra brandžios valstybės projektas, kai asociacijos sako: rinkite centralizuotai pinigus, darykite infrastruktūrą, kvieskite čia turistus, kurie išleidžia šimtus, žiūrėkite, į Vilnių suvažiuoja rudeniop turistų iš Lenkijos, Vengrijos, Skandinavijos ir kitų pažiūrėti į mūsų upes. Džiaukimės, puoselėkime! Ir būtent žvejo bilietas leis tai padaryti.

Šitas projektas taip pat leidžia integruoti privačius telkinius į Aplinkosaugos leidimų informacinę sistemą, padaro ją parankesnę. Taigi daug patobulinimų. Kompromisas rastas. Turbūt dėl mokesčio išsiskyrė nuomonės, bet galutinį projektą siūlau palaikyti. Jo pajamos jau yra įskaičiuojamos į kitų metų biudžetą. Bus padaryti konkretūs darbai tam, kad visi galėtume kultūringai praleisti poilsį prie vandens. Kviečiu palaikyti.

PIRMININKAS. A. Skardžius – prieš.

A. SKARDŽIUS (*MSNG*). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Ministrą Simoną kviesčiau praplaukti per kasmetinį žygį baidarėmis nuo Valakampių iki Baltojo tilto. Tada pamatytumėte ir pajaustumėte, ar tikrai gali čia veistis lašišos. Man kelia daug abejonių tokie dalykai. Didinti mokestį motyvuojant vien tuo, kad jis seniai buvo didintas, tikrai nėra motyvas. Aš tikrai pasisakau už tą žaliąją politiką, už vandens telkinių atgaivinimą, bet tam yra pakankamai europinių lėšų. Nereikia vargšams žvejams, ypač pensininkams, iškraustyti kišenių beveik tris ar keturis kartus didinant tą mokestį vien dėl to, kad mokestis seniai didintas. Mes turime ne tik pensininkus, yra ir bedarbių, yra ir kitų asmenų, kurie tikrai norėtų praleisti su meškere prie vandens telkinio, bent jau tokiu labai lengvai prieinamu ir pigiu malonumu pasimėgauti, tačiau ir jiems užkeliama našta neva kažkur reikia tuos pinigus kažkam padėti. Kiekvienas mokestis turi būti tikslinis – atkurti žuvų išteklius, o ne biurokratų piniginėms padidinti, pastorinti jas. Aš manau, kad yra pakankamai europinių pinigų, tiktai trūksta mūsų valdininkams gebėjimų tuos pinigus įsisavinti, laiku pateikti projektus, todėl paprasčiausiai einama keliu įprastai, kad savo piliečiams iškraustytume kišenes. Negražu taip, nereikia taip daryti.

PIRMININKAS. V. Pranckietis – už. Tuoj įjungsiu.

V. PRANCKIETIS (*LSF*). Ačiū už žodį. Aš, kaip čia įvardintas, nes ypač pensininkams buvo pasakyta, tai kaip tas žmogus, kuris mokėti ir nebeturėčiau, tai galėčiau džiaugtis, kad labiau didėtų mokestis, galėčiau ir nesidžiaugti, bet noriu pasakyti, kad šiandien mes turbūt sprendžiame klausimą, ar priešinti žvejus mėgėjus su profesionalais, ar nepriešinti. Manau, kad turėtume galvoti apie abi puses, ypač daugelis tų, kas pamatėte filmuką, filmuotą Rusnėje, kai vienoje pusėje lietuvis su meškere nieko nepagauna ir vienas, o kitoje pusėje rusas su 100 metrų ilgio tinklu gali toje pačioje upėje gaudyti. Manau, kad mes gal pradėkime galvoti truputį blaiviau ir tuos klausimus spręskime neapribodami, nepadidindami mokesčių. 200 tūkst. žvejų – 200 tūkst., ir tegul jie žvejoja visi, tegul leidžia protingai laisvalaikį ir negalvoja, kad tai jiems yra brangu, nors ir tai jau yra dukart brangiau, negu iki priimant šį įstatymą, arba po įstatymo įsigaliojimo pabrangs tik du kartus brangiau, nei buvo numatyta pabranginti keturis kartus brangiau. Taigi, projektas yra kompromisinis, tinka ir pensininkams, ir jaunuoliams. Kviečiu visus į žvejybą. Malonių rūpesčių. Pasisakau už.

PIRMININKAS. G. Kindurys – prieš.

G. KINDURYS (*LVŽSF*). Ačiū, posėdžio pirmininke. Nepritariu Mėgėjų žvejybos įstatymo pakeitimui, nes ir po pasiūlymo leidimai brangsta du kartus. Mėgėjų žvejyba yra vienas populiariausių laisvalaikio pomėgių Lietuvoje, žvejoja ir labai mažas pajamas gaunantys gyventojai, žvejoja ir socialiai remtini. Tikrai toks drastiškas kainos kėlimas nesuprantamas. Aišku, be to, tai bus labai blogas pavyzdys ateityje, kai bus panorėta keisti kai kuriuos kitus mokesčius ar rinkliavas, gali atsirasti noras vėl keisti kartais, o ne keliolika procentų. Čia buvo daug kur kalbėta apie būtinus surinkti mokesčius, tačiau žinome, jie patenka į biudžetą ir yra perskirstomi, ir gali nueiti ir kitoms reikmėms, ne toms, kur planuojame. Taigi nevaržykime dideliais mokesčiais laisvalaikio praleidimo gamtoje. Kviečiu balsuoti prieš.

PIRMININKAS. Taip. Toliau už – R. Žemaitaitis.

R. ŽEMAITAITIS (*MSNG*). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Aš kaip ir pačioje pradžioje sakiau, projektas iš tikrųjų vertas diskusijų, vertas, kad jisai būtų diskutuojamas ir priimamas. Tikrai ir Aplinkos komiteto pirmininkei pasakiau ir pats kaip žvejys ir kaip fanatikas, ir kaip mėgėjas, ir leidžiantis didžiąją laiko dalį prie vandens. Tai aš gi sakiau, kad galima didinti, bet pinigų apskaita turi būti aiški. S. Gentvilas prieš tai, po mano kalbos, sakė, kad tai nesąmonė ir panašiai. Tačiau Aplinkos apsaugos ministerijos darbuotojų nutekinta informacija rodo visai ką kita, kad daugiau kaip pusė pinigų yra grąžinama į biudžetą ir jie net nepanaudojami.

Ką tik S. Gentvilas pasiūlė naują mokestį Lietuvoje – blizgės mokestį. Siūlė konservatoriai nekilnojamojo turto mokestį, tai tas dabar blizgės mokestį siūlo. Jūs, valdančioji dauguma, susitarkite, kiek jūs tų mokesčių čia norite pritaikyti – blizgės, kvėpavimo, perdimo, dar kieno nors. Jūs tik bandote ir bandote taikyti, bet iš tikrųjų Liberalų sąjūdžiui siūlau susitarti: iš 11–12 frakcijos narių keturi frakcijos nariai išreiškia nepasitikėjimą pačiu ministru, įskaitant, aišku, jeigu dar

tėvukas Eugenijus būtų, tai realiai būtų pusė ir pusė, ir klausimas kiltų, ar begali būti ministru. Tai, kolegos, jūs vieną kartą susitarkite koalicijoje, ateidami su nauju projektu arba nauju mokesčiu, koks tikslas ir ką jūs norite pasiekti. Jeigu tikslas yra šiandien surinkti daugiau pinigų ir įžuvinti, tai jūs sukurkite mechanizmą, taisykles, kaip šitą mes pasieksime ir padarysime, o ne taip, kad sako – padidinome, valio ir važiuojame. Štai jūs dabar ir gavote antausį ir maža nepasirodys jums už tai. (*Balsai salėje*)

PIRMININKAS. Prieš suteikdamas žodį paskutiniam kalbėti prieš, informuoju, kad pratęsiu posėdžio laiką ir balsavimo intervalą iki 13 val. 45 min., kad spėtume išnagrinėti visus rytinio posėdžio klausimus. Tai toliau A. Gedvilas – prieš.

A. GEDVILAS (*MSNG*). Gerbiami kolegos, galvojau nekalbėti, bet po tokio perdėto agitacinio darbo, kad vis dėlto neva tai bus gerinama žvejų infrastruktūra, turiu atkreipti jūsų dėmesį, kad dabar įrenginėjami slipai už kosmines kainas, jų didžiosios dalies negalima naudoti. Todėl, aš manau, pirmiausia turėtų susitvarkyti su dabartiniu biudžetu, jis iš tikrųjų nėra mažas, ir galbūt tada, kada žinosime racionalų, tikslingą tų lėšų panaudojimą, ir galėsime sugrįžti prie to klausimo ir jį palaikyti. Tad aš balsuosiu prieš ir kolegas raginu balsuoti taip pat.

PIRMININKAS. Motyvus baigta išsakyti. Balsuojame dėl šio projekto, ar jį priimame.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 130: už – 74, prieš – 37, susilaikė 19. Įstatymas priimtas. (*Gongas*)

13.01 val.

Seimo nutarimo „Dėl apkaltos Lietuvos Respublikos Seimo nariui Petrui Gražuliui pradžios“ projektas Nr. XIVP-3321 (*pateikimas*)

Kitas darbotvarkės klausimas – Seimo nutarimo „Dėl apkaltos Lietuvos Respublikos Seimo nariui Petrui Gražuliui pradžios“ projektas Nr. XIVP-3321. Pranešėja – Seimo Pirmininkė V. Čmilytė-Nielsen.

V. ČMILYTĖ-NIELSEN. Dėkoju, gerbiamas posėdžio pirmininke. Gerbiami kolegos, Lietuvos Aukščiausiasis Teismas 2023 m. spalio 7 d. nutartimi paliko galioti Vilniaus apygardos teismo…

PIRMININKAS. Pirmininke, atsiprašau. Matau, dėl vedimo tvarkos K. Mažeika.

K. MAŽEIKA (*DFVL*). Ačiū, posėdžio pirmininke. Frakcijos vardu prašome pertraukos iki kito posėdžio.

PIRMININKAS. Turbūt ir be balsavimo aišku, koks rezultatas, kai prašo opozicinė frakcija. Fiksuojame bendru sutarimu, kad pertrauka… (*Balsai salėje*) Prašo balsuoti. Prašom. Balsuojame, ar darome pertrauką.

K. MAŽEIKA (*DFVL*). Pirmininke, ir dėl kito, čia kartu abu.

PIRMININKAS. Už – 50, prieš – 62, susilaikė 8. Gerokai daugiau negu penktadalis. Pertrauka iki kito posėdžio. Tas klausimas bus pirmas po pertraukos.

K. Mažeika dar dėl vedimo tvarkos.

K. MAŽEIKA (*DFVL*). Ačiū, posėdžio pirmininke. Ir dėl *sekančio* klausimo, jūs purtėte galvą, taip pat prašome pertraukos iki kito posėdžio.

PIRMININKAS. Aš jo dar nepaskelbiau.

K. MAŽEIKA (*DFVL*). Tai paskelbkite, tada aš palauksiu.

PIRMININKAS. Palaukite, paskelbsiu.

13.03 val.

Seimo nutarimo „Dėl apkaltos Lietuvos Respublikos Seimo nariui Remigijui Žemaitaičiui pradžios ir kreipimosi į Lietuvos Respublikos Konstitucinį Teismą“ projektas Nr. XIVP-3289 (*pateikimas*)

Kitas darbotvarkės klausimas – Seimo nutarimo „Dėl apkaltos Lietuvos Respublikos Seimo nariui Remigijui Žemaitaičiui pradžios ir kreipimosi į Lietuvos Respublikos Konstitucinį Teismą“ projektas Nr. XIVP-3289. Dabar K. Mažeika.

K. MAŽEIKA (*DFVL*). Ačiū, posėdžio pirmininke. Atsiprašau už *sekantį*, čia mane pataisė. Dėl šio klausimo taip pat prašome pertraukos iki kito posėdžio.

PIRMININKAS. Tai ar dabar bus reikalaujančių balsuoti? (*Balsai salėje*) Taip, reikalauja balsuoti. Kas už pertrauką, balsuojame.

Balsavo 117: už – 50, prieš – 58, susilaikė 9. Pertrauka iki kito posėdžio. Tai šis klausimas bus antras po pietų pertraukos. Ar A. Petrošius dėl vedimo tvarkos? Taip stovi.

13.04 val.

Seimo narių pareiškimai

Gerbiami kolegos, rytiniame posėdyje liko tik Seimo narių pareiškimai. R. Šarknickas pirmasis perskaitys pareiškimą.

R. ŠARKNICKAS (*LVŽSF*). Gerbiami kolegos, noriu padaryti pranešimą dėl Seimo Pirmininkės V. Čmilytės-Nielsen siūlymo naikinti Valstybinę lietuvių kalbos komisiją, Etninės kultūros globos tarybą ir kitas valstybines patariamąsias įstaigas. Mano manymu, tai yra tam tikras susidorojimas dėl Valstybinės lietuvių kalbos komisijos vadovo A. Valotkos nuomonių įvairovės. Tai yra, matyt, netinkamas žmogus įvairiais pasisakymais. Taip pat man atrodo, kad tai yra lietuvių pamatinių vertybių naikinimas. Turėjome įkištas svetimas raides į dokumentus. Toliau, iš „Tūkstantmečio mokyklų“ yra pašalinta etninė kultūra ir naikinami visi kiti svarbūs dalykai Lietuvai.

Lapkričio 20 dieną Seimas išplatino pranešimą, kad Seimo Pirmininkė V. Čmilytė-Nielsen Seime įregistravo nutarimą „Dėl Seimui atskaitingų ekspertinių-patariamųjų institucijų sistemos pertvarkos koncepcijos patvirtinimo“. Pagal jį siūloma panaikinti Lietuvos švietimo tarybą, o jos įgaliojimus perduoti kitoms „panašią veiklą vykdančioms įstaigoms“. Taip pat siūloma panaikinti, sujungiant į vieną naują įstaigą, Valstybinę lietuvių kalbos komisiją, Valstybinę kultūros paveldo komisiją, Etninės kultūros globos tarybą, Nacionalinę sveikatos tarybą ir Nacionalinę šeimos tarybą. O naują steiginį, sudarytą iš buvusių penkių įstaigų, pavadinti tokiu pavadinimu – Nacionalinė gerovės agentūra.

Seimas, kaip žinome, turi 16 komitetų, turi 11 komisijų, tai gal tada mes jas visas sujunkime į vieną ir taip dirbkime kažkaip kokybiškai? Tokio darbo aš tikrai neįsivaizduoju. Gal tada sujunkime universitetus su darželiais? Tai irgi yra labai artima, gimininga šaka kaip švietimas. Pirmininkė paminėjo, kad prastai dirba visos komisijos, tarybos ir panašiai. Visų pirma, jų yra tik 4, o ne 40. Tai yra labai svarbios, jautrios įstaigos, kurios yra patariamasis balsas. Ten dirba ir mokslininkai, ir profesoriai, ir panašiai. Tai, kas buvo sukurta prieš 30 metų, dabar imamasi iniciatyvos sunaikinti dėl vieno asmens, kuris kalba kitaip. Ką jis kalba ir panašiai, tai čia jau ne man spręsti, bet tokiu būdu, tokiu metodu susidoroti tikrai negalima.

Anot Jono Basanavičiaus premijos laureato J. Vaiškūno: „Jeigu Seimas pritartų tokiems siūlymams, tai Valstybinės kalbos komisijos ir kitų įstaigų naikinimas prasidėtų 2024 metų II ketvirtį. O iš Lietuvos Prezidento G. Nausėdos rinkimų programos pasiskolintu „gerovės“ vardu pavadintas darinys Nacionalinė gerovės agentūra pradėtų veikti nuo 2025 m. sausio 1 d.“

Gerbiami kolegos, kviečiu nepasiduoti melo pinklėms. Tai yra klaidinantis projektas. Ačiū.

PIRMININKAS. V. Ąžuolas taip pat pateiks pareiškimą.

V. ĄŽUOLAS (*LVŽSF*). Iš tikrųjų, žiūrint į valdančiųjų atnešamus projektus, tai, ką jie sprendžia, ką daro, nori nenori prisimeni vieną posakį, kad blogam šokėjui ir batai maišo. Pavyzdys. Atneša Statuto pataisas, kad nereikėtų ministrams eiti į komitetų posėdžius. Vadinasi, ministrų kompetencija tokia bloga ir tokia baisi, kad net bijo ateiti į posėdžius atsakyti į klausimus. Dėl to reikia keisti Statutą.

Žiūrime toliau. Šiandien svarstome biudžetą. Kai kurie skirstomi į mylimus nemylimus, vieniems pinigų yra, kitiems pinigų nėra. Iš tikrųjų norėčiau padėkoti visoms ministerijoms. Visi, kurie rengia biudžetą, atneša biudžetą, komitetai, kurie svarsto biudžetą, įdeda daug darbo, tik labai gaila, kad tas visas jų darbas lengva ranka Vyriausybės yra nubraukiamas ir paskirstoma labai paprastai – myliu nemyliu principu. Na, kaip finansų ministrė sako, keliai nėra šios Vyriausybės prioritetas ir, keliai, būkite podukros vietoje, na ir, žinoma, jiems 140 ar 150 mln. papildomai

mes nerasime, o stambiajam verslui pelno mokesčio lengvatai 140 mln. randame be problemų. Žinoma, gerai, kad nėra to blogo, kas neišeitų į gera. Mokesčių reformai žlugus, bent jau smulkusis verslas nebus apmokestinamas, bet lengvata stambiajam verslui liks. Nekilnojamojo turto reforma, irgi galime pasidžiaugti, kad ji žlugo, žlugo, socialdemokratai bandė gelbėti tą reformą, bet po to atsipeikėjo, nebegelbėjo, tai stambiesiems nekilnojamojo turto turėtojams nebus sumažintas mokestis dešimt kartų ir smulkiesiems nereikės mokėti brangiau. Tokie dalykai.

Bet galime dar pakalbėti apie prioritetus – myliu ir nemyliu. Galime pasidžiaugti apie policiją. Policijos automobiliai yra keičiami kas septynerius metus, nupirkus naują automobilį ir suėjus septyneriems metams, jis privaloma tvarka keičiamas ir Vyriausybė tam skiria finansavimą, skiria pinigų, kad policija važiuotų su gerais automobiliais. Galime pasidžiaugti tuo, bet štai ugniagesiai yra nemylimi, jų automobilių amžius 20 metų, 30 metų, 40 metų, dažnai sako, netgi kaip anekdote išeina, kad ugniagesys yra jaunesnis negu automobilis. Čia jokių normatyvų nėra, kad reikia tą keisti. Negana to, vidaus reikalų ministrė bandydavo pavaizduoti, kad ji nupirko ugniagesiams 80 automobilių, laksto ir karpo juosteles, bet tuos automobilius nupirko buvusi valstiečių valdžia, jie skyrė finansavimą, tik pirkimai labai ilgai užtruko, bet jos nejaudina, kad kiti ugniagesiai neturi su kuo važiuoti. Bet tai yra prioritetas – myliu, nemyliu, ir nieko čia naujo.

Ir iš tikrųjų ko dabar tikėtis iš to sugrąžinto į Vyriausybę biudžeto, atnešto atgal, tai jau girdime, keliams gal 30 mln. dar išdrebins, bet reikia 150 mln., kitiems taip pat turbūt nerasime tų pinigų, darželiui, teikta V. Čmilytės-Nielsen, Seimo Pirmininkės, turbūt taip pat 8 mln. nerasime ir tas projektas paliks stalčiuje, bet kovido vakcinoms pirkti 35 mln., nesvarbu, kad mes juos išmesime į šiukšlių dėžę, tuos 35 mln., nieko nejaudina, A. Dulkiui reikia išleisti ir viskas. Vien prezidento ir Europarlamento rinkimų atskyrimas kainuos papildomai 18 mln., taip pat nieko nejaudina, yra pinigų. Tai pagal tokį principą ir gyvensime – myliu nemyliu, vieniems duosime, kitiems nieko neduosime. Tad, taip sakant, ką padarysi, dar metus teks kentėti, o po to, kaip I. Šimonytė sako, išsirinksite kitą valdžią. Ir žinote, kas juokingiausia, – kai valdantieji prisidirba su savo reformomis ir nesugeba jų įgyvendinti. Štai ir šiandien buvusi švietimo ministrė ateis, pristatys, tai tuos terminus nukilnoja į kitas kadencijas, kaip sakant, ką pridirbo konservatoriai, tegul iškabina kiti. Na, tai su tuo ir sveikinu.

PIRMININKAS. V. Pranckietis taip pat perskaitys pranešimą.

V. PRANCKIETIS (*LSF*). Gerbiami penki Seimo nariai, tikiuosi, kiti mato tai per televiziją. Šiandien turiu pareiškimą, bet tas pareiškimas yra ne mano vardu, o žmonių vardu, bendruomenės vardu, labai sujaudintos bendruomenės vardu, tai yra Kauno rajono Domeikavos seniūnijos Šakių kaimo bendruomenės, bet ta Šakių kaimo bendruomenė tiesiog atsirado dėmesio centre, nes jų teritorijoje yra steigiamas atviras kalėjimas, o jam ta bendruomenė visiškai nori nepritarti.

Leiskite perskaityti kreipimąsi, kurį šiandien gavo visi Seimo nariai, gavo atskirai Nacionalinio saugumo ir gynybos komitetas, ir manau, kad atkreips į tai dėmesį. Tiesiogiai į ministrę vakar pati bendruomenė kreipėsi, į teisingumo ministrę kreipėsi ten pačioje toje teritorijoje. Jie rašo: „Mes, Kauno rajono Šakių kaimo Domeikavos seniūnijos gyventojai, kreipiamės į jus dėl Kalėjimų tarnybos prie Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos sprendimo atidaryti pusiaukelės namus. Terminas yra nekorektiškas, tokio termino įstatyme nėra, tačiau esame priversti vartoti Kalėjimų tarnybos vartojamą terminologiją. Kauno apskrities probacijos tarnyba mūsų kaimynystėje, Stumbro gatvėje 3, Šakių kaime, Domeikavos seniūnijoje, Kauno rajone, prieš tai nesuderinusi su visuomene, negavusi jokio pritarimo šiam projektui, trijų aukštų, 1 tūkst. 200 kv. metrų pastatą įsigijo slapta, nieko neinformavusi tankiai gyvenamame ir nuolat besiplečiančiame nuosavų gyvenamųjų namų rajone šalia mokyklos ir vaikų darželių.

Negana to, pastato įsigijimo aplinkybės yra daugiau nei abejotinos ir galimai kelia grėsmes Lietuvos Respublikos nacionalinio saugumo interesams.“

Toliau rašo: „Didžiąją mūsų bendruomenės dalį sudaro jaunos šeimos su mažais vaikais. Šalia planuojamų steigti pusiaukelės namų ir probacijos tarnybos, vos už 260 metrų, veikia Šv. Kazimiero progimnazija, kurioje yra 569 mokiniai, netoli veikia du privatūs darželiai, taip pat už 180 metrų – Domeikavos lopšelis-darželis „Luknė“. Pusiaukelės namai ir Kauno apskrities probacijos

tarnyba steigiami šalia viešojo transporto susisiekimo stotelės, iš kurios kas rytą didelė dalis vaikų važiuoja į mokyklas, eina į būrelius ir taip toliau, ir taip toliau. Pusiaukelės namuose gyvens 25 nuteistieji ir dar kas mėnesį atvažiuos apie 2 tūkst. 700 probuojamųjų asmenų, nes jie ten bus aptarnaujami.

2023 m. lapkričio 8 d. vyko susitikimas su Lietuvos kalėjimų tarnybos atstovais ir į daugelį mūsų klausimų apie šį projektą nebuvo atsakyta. Paaiškėjo, kad esama didžiulių teisinių spragų, kurios atskirais atvejais visiškai neleistinai pildomos pačios Lietuvos kalėjimų tarnybos vidiniu teisiniu reguliavimu, prieštaraujant Lietuvos Respublikos Seimo išleistiems teisės aktams.“ Tai buvo citata.

Toliau yra nurodomos teisinės spragos. Nėra jokio „Pusiaukelės namų“ steigimo reglamento.

Kita spraga. Kyla abejonių, ar laikytasi pastato įsigijimo teisinio reglamento (ir nurodyta daug daug priežasčių, kurios galėtų būti kvestionuojamos).

Trečia. Pažeistos visuomenės teisės (ir tos teisės yra parašytos tokios): įtvirtinti poveikio vertinimo atlikimą ankstyvoje teisėkūros stadijoje ir kad įtrauktų bendruomenę į konsultavimąsi ir proaktyvų poveikio vertinimo rezultatų viešinimą. Atkreipia dėmesį, kad visuomenė turi teisę ir į teisingą informaciją.

Kitas. Pažeidžiama vaiko teisė augti ir vystytis saugioje aplinkoje. Prašo Seimo narių pagalbos ginant ir apsaugant mūsų vaikų interesus.

„Šiuo metu esančios spragos teisinėje sistemoje neužtikrina, kad tokių specialiosios paskirties ir visuomenei jautrių įstaigų vieta būtų skaidriai parenkama nepažeidžiant visuomenės intereso. Tikime, kad užkirsite kelią atviro tipo bausmių atlikimo vietos ir probacijos tarnybos steigimui Stumbro gatvėje 3, Šakių kaime, Domeikavos seniūnijoje.“

Taigi jau nuo savęs galėčiau pasakyti, kad toks veikimo būdas yra labai blogas pavyzdys ir būsimiems projektams. Jei tai buvo projektas, tai toks veiksmas yra prieš visuomenę, bet jei tai buvo projektas siekiant kitų tikslų, siekiant supriešinti su visuomene, tai toks tikslas buvo pasiektas ir labai vykęs. Yra sujaudintos Domeikavos, Vytėnų, Sargėnų gyventojų bendruomenės ir gyventojai. Jie imsis visų teisinių priemonių, ir manau, kad mes jiems turėsime padėti apginti jų vaikų ir jų pačių teisę gyventi saugioje aplinkoje. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkui pareiškimus perskaičiusiems. Taigi galime ir baigti šios dienos rytinį posėdį. (*Gongas*)

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMAS

VII (RUDENS) SESIJOS
VAKARINIO POSĖDŽIO NR. 325
STENOGRAMA

2023 m. lapkričio 21 d.

Pirmininkauja Lietuvos Respublikos Seimo Pirmininko pavaduotojai
J. SABATAUSKAS ir P. SAUDARGAS

PIRMININKAS (P. SAUDARGAS, *TS-LKDF*). Sveiki, gerbiami kolegos. Pradedame vakarinį plenarinį posėdį. (*Gongas*) Kviečiu užimti darbo vietas, kiek čia mūsų yra, ir pradėsime darbotvarkę. Gerbiamas J. Razma paliko mums dar iš rytinės, tiksliau, opozicija paliko nebaigtų darbų. Norite registruotis? Prašom registruotis.

Užsiregistravo 59 Seimo nariai.

Čia kolegos klausinėja, kada balsavimo langas. Mūsų duomenimis, pradžia yra 15 valandą. (*Balsai salėje*) Žinoma, ne iš karto. Kuo skiriasi šie klausimai? Balsuosime tada, kada yra numatytas balsavimo langas darbotvarkėje, – nuo 15 valandos iki 15 val. 35 min., man atrodo.

14.01 val.

Seimo nutarimo „Dėl apkaltos Lietuvos Respublikos Seimo nariui Petrui Gražuliui pradžios“ projektas Nr. XIVP-3321 (*pateikimo tęsinys ir svarstymas*)

Gerbiami kolegos, darbotvarkės 1-9 klausimas – Seimo nutarimo „Dėl apkaltos Lietuvos Respublikos Seimo nariui Petrui Gražuliui pradžios“ projektas Nr. XIVP-3321. Gerbiama Seimo Pirmininkė V. Čmilytė-Nielsen mums jį pristatys iš tribūnos. Prašau.

V. ČMILYTĖ-NIELSEN. Dėkoju, gerbiamas posėdžio pirmininke. Gerbiami kolegos, kaip baigiantis rytiniam posėdžiui sakiau, Lietuvos Aukščiausiasis Teismas šių metų lapkričio 7 dienos nutartimi paliko galioti Vilniaus apygardos teismo 2022 m. kovo 3 d. nuosprendį, kuriuo P. Gražulis buvo pripažintas kaltu pagal Lietuvos Respublikos baudžiamojo kodekso 228 straipsnio 2 dalį. Tai piktnaudžiavimas. Nusikalstama veika buvo padaryta prieš pradedant eiti Seimo nario pareigas. Nuosprendis įsiteisėjo. Su procesiniais dokumentais jūs, gerbiami kolegos, buvote supažindinti.

Konstitucijos 74 straipsnio 1 dalyje įtvirtinta, kad Respublikos Prezidentą, Konstitucinio Teismo pirmininką ir teisėjus, Aukščiausiojo Teismo pirmininką ir teisėjus, Apeliacinio teismo pirmininką ir teisėjus, Seimo narius, šiurkščiai pažeidusius Konstituciją arba sulaužiusius priesaiką, taip pat paaiškėjus, jog padarytas nusikaltimas, Seimas 3/5 visų narių balsų dauguma gali pašalinti iš užimamų pareigų ar panaikinti Seimo nario mandatą. Tai atliekama apkaltos proceso tvarka, kurią nustato Seimo statutas.

Seimo statuto 239 straipsnio 3 dalis numato, kad Seimas, gavęs įsiteisėjusio apkaltinamojo teismo nuosprendžio nuorašą dėl asmens nusikaltimo, padaryto iki pradedant eiti pareigas, kai nusikaltimo padarymo faktas paaiškėjo šias pareigas asmeniui einant, priima nutarimą pradėti apkaltos procesą Seime šiam asmeniui. Tokiu atveju į Konstitucinį Teismą nesikreipiama.

Pagal to paties Seimo statuto straipsnio 5 dalį Seimas tame pačiame posėdyje priima sprendimą svarstyti Seimo posėdyje asmens, kuriam taikoma apkalta, pašalinimą iš pareigų ar Seimo nario mandato panaikinimo klausimą ir paskiria svarstymo datą. Šio posėdžio data turi būti paskirta ne anksčiau kaip po 7 dienų nuo Seimo posėdžio, kuriame ši data buvo nustatyta, dienos. Siūloma data ir laikas yra 2023 m. gruodžio 19 d. 10 val. 10 min. Jeigu šis nutarimas bus priimtas, apie šią datą ir laiką nedelsiant ir pasirašytinai bus informuotas Seimo narys P. Gražulis.

Dėkoju už dėmesį ir mielai atsakysiu į jūsų klausimus, jeigu tokių bus.

PIRMININKAS. Dėkoju gerbiamai Seimo Pirmininkei. Jūsų nori paklausti vienas Seimo narys, tai yra P. Gražulis. Prašau.

P. GRAŽULIS (*MSNG*). Gerbiama Pirmininke, 7 dienos, tai ne gruodžio 19 diena, daug anksčiau. Kodėl jūs tiktai 19 dieną nutarimo projektą priimsite? Ar čia nėra taip: per S. Šedbarą bandysite išsukti Konstitucinio Teismo teisėjams rankas, kad jie priimtų dar vieną kaltinimą, jog nebalsuodamas šiurkščiai pažeidžiau Konstituciją, nes pagal šitą straipsnį, pagal šitą apkaltą jūs mane galite pašalinti tik iš šios Seimo kadencijos. Kituose rinkimuose aš galiu dalyvauti, o jeigu būtų priimtas Konstitucinio Teismo sprendimas, kad šiurkščiai sulaužiau Konstituciją, tokiu atveju dešimčiai metų negalėčiau būti renkamas.

V. ČMILYTĖ-NIELSEN. Dėkoju, gerbiamas kolega. Visų pirma dar kartą pacituosiu Seimo statutą, kuris aiškiai pasako, kad ne anksčiau kaip per 7 dienas turi įvykti posėdis. Siūloma data yra gruodžio 19 diena, gali būti, kad Konstitucinis Teismas, jeigu bus konstatuota, kad visgi buvo prasižengta dėl to, kas buvo padaryta, gali būti, kad Konstitucinio Teismo kreipimasis bus į Seimą, gali būti, kad bus kitas sprendimas. Šito prognozuoti nesiimu, tačiau gruodžio 19 diena tikrai pakankamas terminas, kad jūs galėtumėte pasirengti apkaltos procesui. Mano siūloma data yra būtent tokia. Seimas apsispręs. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkoju gerbiamai Seimo Pirmininkei. Daugiau klausimų nėra. Dabar motyvai. (*Balsai salėje*) Motyvai prieš – gerbiamas A. Gedvilas. Prašau.

A. GEDVILAS (*MSNG*). Ačiū, posėdžio pirmininke. Gerbiamieji, ar tikrai jūs nerandate sau daugiau užsiėmimų ir vis traukiate, ir traukiate tą vargšo P. Gražulio kortą? Sugalvokite ką nors originalesnio, kovodami su kylančiomis kainomis, keldami mokytojų atlyginimus, mažindami energijos išteklių kainas ir daugelį kitų dalykų. Pastaraisiais mėnesiais nesunku pastebėti, kad nebūna nė vienos Seimo posėdžio darbotvarkės be P. Gražulio klausimo, o ir tarp procedūrų dėl daugelio apkaltų jau nebeišeina susigaudyti.

Suprasčiau, jeigu tos apkaltos dar būtų laiku. Priminsiu, kad dėl ankstesnių įtarimų buvo praėję daugiau negu metai, kol buvo iškeltas klausimas dėl neva padarytų pažeidimų. Tai puikiai parodo neva minėtų veiksmų svarbą, todėl natūraliai kyla klausimai: ar taip išeina, kai iš nieko bandoma pritempti prie rezultato? Ar specialiai deginamas Lietuvos Respublikos Seimo darbas, bandant nukreipti dėmesį nuo gyvybiškai svarbių klausimų Lietuvai? Iš pradžių mygtuko paspaudimas, po to negražūs žodžiai, dabar koldūnai. Na, kas gi toliau? Sunku paaiškinti, kokia yra iš tikrųjų konservatorių meilė, nemeilė šiam politikui, bet dar labiau tai panašu į nekonstruktyvų elgesį nei į atsakingą požiūrį į Lietuvos Respublikos Seimo darbą žmonėms. Iš tiesų, gerbiami kolegos, jeigu rimtai, nejaugi valstybėje nėra didesnių problemų? Kodėl iš Seimo ir iš pačios Seimo nario apkaltos instituto daromas nuvalkiotas, besikartojantis trileris, cirkas? Kodėl Seimo nariai priversti dalyvauti seriale…

PIRMININKAS. Laikas!

A. GEDVILAS (*MSNG*). …apie tai, kaip konservatoriai žūtbūt nori susidoroti?

PIRMININKAS. Laikas!

A. GEDVILAS (*MSNG*). Gerai. (*Balsai salėje*)

PIRMININKAS. Kiekviena serija turi savo laiką. Dabar už užsirašė kalbėti gerbiamas D. Kepenis. (*Balsai salėje*) Prašom. Tuoj įjungsime, atsiprašome už techninius nesklandumus, elektronai labai lėtai teka. (*Balsai salėje*) Įsijungė. Prašom.

D. KEPENIS (*LVŽSF*). Dėkui. Aš suprantu, kaip svarbu yra pavadinti daiktus savo vardais. Ir šiuo atveju manau, kad vėl ne taip vadiname. Siūlau pavadinti – politinis susidorojimas su savo daugiamečiu oponentu P. Gražuliu, ir bus visiems aišku, ką mes čia darome. Mes esame liudininkai ir dalyviai proceso, kuriame aiškiai matome, kad yra grupė draugų, kuriems Petras yra kaip rakštis minkštoje vietoje, ir jie daro viską, kad su juo susidorotų. Pavadinkime – politinis susidorojimas su oponentu, ir tada bus aišku, ką mes čia darome. Dabar aš tikrai esu prieš tai, prieš šitą farsą, kuriame aš dalyvauju. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkoju. Galima bus pasisakyti per kitas stadijas. Čia yra svarstoma taip, kaip svarstomos rezoliucijos, tai svarstymo ar priėmimo metu galėsite užsirašyti. Kadangi mes turėsime balsuoti, tą darysime tiktai 15 valandą, todėl toliau kitų stadijų ir negalime dabar pereiti, nes ir po pateikimo reikia balsuoti.

Dabar kitas darbotvarkės 1-10 klausimas… Gerbiamas…

P. GRAŽULIS (*MSNG*). Palaukite, diskusija.

PIRMININKAS. Taip. Prašom.

P. GRAŽULIS (*MSNG*). Ponai valdantieji ir gerbiami Seimo nariai. Tikrai labai sunku susigaudyti, kokiu klausimu esu čia kaltinamas. Kaltinimų lavina kas dieną ir galbūt vis atsiras naujų: tai mygtuką paspaudžiau, tai nepaspaudžiau, tai neteisėtai surinkau parašus, nors šimtus kartų rinkęs parašus per visą savo darbą Seime – visada buvo gerai, o dabar kažkas negerai, tai kažkur kažkas lakstė, ieškojo prokuratūra listerijos, isterijos… Ir kas įdomiausia? Jūs pažiūrėkite, ar jūs žinote nors vieną šalį pasaulyje, kad, pavyzdžiui, jeigu išvežta produkcija į Rusiją neatitinka reikalavimų, Lietuva persekiotų ir gintų Rusijos interesus? Ne Rusijos prokuratūra kelia bylą, kad ten iš Lietuvos įvežta kažkokių produktų, kurie yra nesaugūs ir dėl to gali, kaip čia pasakyti, apsinuodyti arba gali viduriuoti Rusijos piliečiai, o gina Rusijos piliečius kas? Konservatoriai. Nerasite jūs nė vienoje pasaulio šalyje tokios situacijos: keikia Rusiją nuo ryto iki vakaro, kad Rusija mus puola, o štai, vienu žodžiu, jie labiau negu Rusijos prokuratūra arba teisėtvarka, Lietuvos prokuratūra, ikiteisminė institucija gina Rusijos piliečius.

Labai keista – pasirodo, kad tos isterijos ir listerijos nebuvo produktuose, bet byla tęsiasi. Isterija toliau tęsiasi tarp valdančiųjų, iki šios dienos. Ir dar man labai įdomus dalykas – pasirodo, kad Lietuvos generalinė prokuratūra kreipėsi į tą prakeiktą Rusiją, kad pradėtų tyrimą, ar P. Gražulis už 5 eurus nepapirko Rusijos veterinarinės tarnybos. Metus laiko tyrė ir prokuratūra nenustatė. Maskva atsiuntė raštišką atsakymą, kad nenustatė jokio papirkimo fakto.

Gerbiamieji, tai ar rusai mums priešai, jums, konservatoriai, ar draugai? Aš pasiūlysiu Seimo rezoliuciją, kadangi mes Rusiją pripažinome teroristine organizacija, kad būtų teisinės pagalbos sutartis tarp teroristinės valstybės ir Lietuvos nutraukta. Pažiūrėsime, kaip jūs balsuosite. Kai reikia – jums Rusija priešai, o kai reikia – Rusija jums draugai. Tikrai yra įdomi situacija.

Aš atskleisiu rimtesnę paslaptį. Čia buvo NATO slapta informacija, kaip įvežti užnuodytą produkciją į Rusiją ir išnuodyti Rusijos kariuomenę – gynybai nereikėtų tiek skirti lėšų. Bet konservatoriai atskleidė ir sužlugdė visą šitą operaciją. Tai reikia gal teisti konservatorius? Aš noriu pasakyti, kad iš Aukščiausiojo Teismo apibendrinimo dingo visi finansiniai nusikaltimai, liko vienas svarbiausias punktas – padarė didžiulę neturtinę naudą… Gerbiamieji, kas daro Lietuvai didžiausią neturtinę žalą antroje vietoje, pirmoje vietoje? Tai konservatoriai su liberalais, na, liberalkonservatoriai, o antroje vietoje – teismai. Štai pažiūrėkite, kas yra: per pastarąjį mėnesį teismų reitingai nukrito 5 %. Nukrito teismų reitingai, pasitikėjimas teismais žmonių akivaizdoje krenta. Mano reitingas, kai jūs mane čia kariate, kalate prie kryžiaus, 5 % pakilo.

Ir dar vienas dalykas. Šitas atseit „nusikaltimas“ buvo padarytas beveik prieš dešimt metų. Sekė dvejus metus mane, kontroliavo, kur piluosi kokį kurą, kur važiuoju, su kuo važiuoju – dirbo visa STT ir FNTT, išleido gal kokius 20 mln. eurų. Galų gale sužlugo visi šitie kaltinimai, visi tie viešbučiai, visi, kaip sako, bilietai – viskas įnešta į kasą. Nors aš nežinojau, kad mano patarėja perka iš įmonės kaip atskaitingas asmuo tuos bilietus. Aš galvojau, kad jinai nuperka, aš jai grąžinu. Ir liudijo teisme jinai, kad grąžino daugiau, negu ji išleido bilietams. Bet vis tiek reikia P. Gražulį apkaltinti, vis tiek P. Gražulis turi būti kaltas.

PIRMININKAS. Dėkoju, laikas.

P. GRAŽULIS (*MSNG*). Dabar aš dar vieną sakinį noriu pasakyti.

PIRMININKAS. Prašom.

P. GRAŽULIS (*MSNG*). Nagi vis tiek paskutinis mano teismas.

PIRMININKAS. Paskutinį sakinį.

P. GRAŽULIS (*MSNG*). Beveik paskutinė mano kalba. Leiskite jūs, krikščionių demokratų vienas lyderių, dar vieną dalyką pasakyti.

PIRMININKAS. Paprastai, Petrai, paskutinis noras būna.

P. GRAŽULIS (*MSNG*). Vieną mintį. Aš būčiau jau pasakęs mintį. Pažiūrėkite, kas yra. Po to buvo rinkimai ir važiavo visa Konservatorių frakcija, P. Saudargas lakstė, agitavo prieš mane, atrodė, kad vyksta Klaipėdos rajone rinkimai, o ne Lietuvoje. Vis tiek mane išrenka. Tai kas padarė

moralinę žalą? Jūs, konservatoriai, teismai ar aš darau moralinę žalą? Ačiū už persekiojimą. Kuo labiau jūs mane persekiojate, tuo mano reitingai kyla.

PIRMININKAS. Dėkoju. Laikas. Taigi diskusijoje daugiau niekas neužsirašė kalbėti. Motyvai.

Kadangi vis tiek mes negalime balsuoti, kol nėra balsavimo lango, tai svarstysime tada kitą nutarimą – 1-10 klausimą. (*Balsas salėje*) Turime balsuoti ir po pateikimo, ir po svarstymo iš tikrųjų. Pasitikslinome. Pereisime visas tris stadijas, kai bus balsavimo langas, kad atliktume viską preciziškai.

14.16 val.

Seimo nutarimo „Dėl apkaltos Lietuvos Respublikos Seimo nariui Remigijui Žemaitaičiui pradžios ir kreipimosi į Lietuvos Respublikos Konstitucinį Teismą“ projektas Nr. XIVP-3289 (*pateikimo tęsinys, svarstymas ir priėmimas*)

Dabar pradėsime 1-10 klausimą – Seimo nutarimo „Dėl apkaltos Lietuvos Respublikos Seimo nariui Remigijui Žemaitaičiui pradžios ir kreipimosi į Lietuvos Respublikos Konstitucinį Teismą“ projektą Nr. XIVP-3289. Gerbiamas A. Valinskas, pranešėjas, laikinosios komisijos pirmininkas. Prašau į tribūną.

A. VALINSKAS (*TS-LKDF*). Dėkoju, gerbiamas posėdžio pirmininke. Gerbiami kolegos, leiskite pristatyti Seimo posėdžio pirmininko minėtą nutarimą su štai tokiu tekstu: „Lietuvos Respublikos Seimas, vadovaudamasis Lietuvos Respublikos Konstitucijos 74 straipsniu, 105 straipsnio 3 dalies 4 punktu ir Lietuvos Respublikos Seimo statuto 239 straipsnio 1 dalimi, nutaria: pradėti apkaltos procesą Lietuvos Respublikos Seime Lietuvos Respublikos Seimo nariui Remigijui Žemaitaičiui ir kreiptis į Lietuvos Respublikos Konstitucinį Teismą išvados, ar Lietuvos Respublikos Seimo nario R. Žemaitaičio konkretūs veiksmai, nurodyti Lietuvos Respublikos Seimo specialiosios tyrimo komisijos pateiktų siūlymų pradėti apkaltos procesą Lietuvos Respublikos Seimo nariui R. Žemaitaičiui pagrįstumui ištirti ir išvadai dėl pagrindo pradėti apkaltos procesą parengti išvadoje, prieštarauja Lietuvos Respublikos Konstitucijai.“

Yra gautos kelios Teisės departamento išvados. Siūlome joms tiesiog pritarti. Dėkoju.

PIRMININKAS. Dėkoju už pristatymą. Patikslinu. Pagal Statutą šį nutarimą mes svarstysime kaip rezoliuciją. Tai iš esmės galime pereiti visas stadijas, nes nereikia balsuoti, ir balsuosime priėmimo metu. Su anuo, deja, teks pereiti visas balsavimo stadijas.

Taigi dabar svarstymas. R. Žemaitaitis kviečiamas į tribūną diskutuoti. Prašau.

R. ŽEMAITAITIS (*MSNG*). Ačiū, gerbiamasis posėdžio pirmininke. Užsirašiau aš frakcijos vardu. Iš tiesų keista, ką mes šiandien darome. Akivaizdu, kad mes darome tai, ko prašo Rusija, tai, ko prašo Maskva, tai, ko prašo KGB ir NKVD. Pamėginsiu pacituoti šeštadienio Europos Sąjungos užsienio politikos vadovo Ž. Borelio kalbą: „Labai prašau Izraelio – nesileiskime užvaldomi pykčio.“ Ženeva. Izraelis nuo spalio 25 dienos, kai prasidėjo didelio masto karas, ant Gazos Ruožo numetė daugiau kaip 25 tūkst. tonų sprogmenų. Tiesiog aš noriu jums pabrėžti, kad 25 tūkst. tonų prilygsta dviem atominėms bomboms. Branduolinėms bomboms.

Ką tai reiškia? Aš siūlyčiau prisiminti 1945 m. rugpjūčio 6 ir 9 d. Hirosimos ir Nagasakio susprogdinimą, kai Jungtinės Amerikos Valstijos ant šitų miestų numetė dvi atomines bombas. Jeigu jums atrodo, kad tai labai keistas dalykas – ne, mielieji, tai labai nekeistas dalykas. Tiesiog noriu jums pabrėžti, kad tuo metu Japonijos miestų plotas buvo 900 kv. kilometrų, o Gazos Ruožo yra tik 356 kv. kilometrai. Tai reiškia, kad faktiškai tris kartus mažesnė teritorija negu Hirosimos ir Nagasakio. Tai reiškia dvi atomines bombas. Ne, mielieji, tai nereiškia dviejų atominių bombų, tai reiškia šešios atominės bombos yra nuleistos Izraelio. Ką noriu paminėti, Izraelio tarptautiniu mastu uždraustų ginklų naudojimas per ataką Gazos Ruože buvo dokumentuotas, sakė „Europe Manager“. Tas pranešimas yra. Galite paskaityti straipsnį „The Guardian“, „Sky News“ – yra visa informacija pateikta apie tai, kas vyksta. Ypač kasetinių ir fosforo bombų, jose yra vaškinių nuodingų medžiagų, greitai nereaguojančių į deguonį ir sukeliančių sunkius antro ir trečio laipsnio nudegimus. Taip, Izraelis tą dalyką panaudojo.

Grįžkime vėl prie Ž. Borelio kalbos. Ž. Borelis aiškiai pasakė, kad nevaldomas pyktis ir tas, kuris užplūdo šiandien Izraelį, dar labiau sukelia didesnį konfliktą tarp dviejų tautų. Ką siūlo Ž. Borelis šiandien, kai lankosi Rytuose, leiskite pacituoti. Europos Sąjungos užsienio reikalų patikėtinis pareiškė, kad geriausias būdas užtikrinti Izraelio saugumą yra įkurti Palestinos valstybę. Tai, ką aš, R. Žemaitaitis, gegužės mėnesį savo pranešimuose ir vėlesniuose pranešimuose aiškiai išdėsčiau, kad agresija gimdo agresiją, ir jeigu šiandien valstybės nesusitars dėl agresorių vykdomų teisių, kentės visos valstybės ir kentės tautos. Taip, tai, sakysite, yra kolektyvinės atsakomybės klausimas. Nemanau, kad šiandien visi palestiniečiai turi kentėti už tai, ką padarė „Hamas", nemanau, kad žydų bendruomenė turi kentėti tai, ką daro B. Netanjahu. Šiandien yra jau inicijuotos dvi baudžiamosios bylos Baudžiamajame Teisingumo Romos Teisme dėl B. Netanjahu vykdomo genocido būtent šitoje srityje.

Mielieji, aš noriu jūsų paklausti. Šiandien G. Landsbergis, užsienio reikalų ministras, pagrasino visai Lietuvai, kad Rusija tuoj užpuls ir kad NATO 5 straipsnis yra neaktyvuotas ir jisai neveiks. Lietuvi, ar tu jauti genocido skonį ir kvapą? Praėjusią savaitę Seime prie Kovo 11-osios salės buvo iškabinti, kaip matėte, septyni stendai apie Lietuvos genocidą, Ukrainos, Rumunijos genocidą, Lenkijos genocidą, kurį vykdė būtent tuo metu okupavę okupantai. Net neabejoju, kad nė vienas Seimo narys praeidamas net nesugebėjo paskaityti, apie ką tai yra. Šiandien galima drąsiai įvardinti, kad Izraelis daro ne tik kad etninį valymą, bet ir genocidą. Ir leisiu pacituoti kitą mums žinomą politiką, labai artimą Lietuvai užsienio politikos atžvilgiu, NATO valstybės narės prezidentą R. T. Erdohaną, Turkijos prezidentą. Ką jisai susitikęs penktadienį su Vokietijos kancleriu pasakė? Kad mes nusikaltimų nepadarėme, kad turėtų atgailauti ir atsiprašyti ar kitaip mėginti išpirkti kaltę tie, kurie tą ir padarė, mes, turkų tauta ir kitos tautos, galime drąsiai kalbėti apie Holokaustą, mes galime drąsiai kalbėti apie daromus nusikaltimus šiandien Palestinos teritorijoje, mes drąsiai galime kalbėti apie tuos įvykius, kurie vyrauja nuo 1948 metų. Aš ir mano šeima neprisidėjo prie Holokausto, o vokiečiai, esesininkai, enkavėdistai prisidėjo. Todėl Lietuva neturi klauptis, atsiprašyti ar kitaip mėginti paaiškinti, kas ir vyksta.

Mielieji, šiandien kitas dalykas. Nuo 1948 metų Gazos Ruožas yra kalėjimas po atviru dangumi. Ar jūs norėtumėte, lietuviai, gyventi nuo 1948 metų būtent tame kalėjime, kada panorėjus vienam išprotėjusiam lyderiui, premjerui, ministrui, Vyriausybės nariui ar kariuomenės vadui pradėtų jums riboti vandens tiekimą, pradėtų riboti jums naftos tiekimą, sprogdintų ir naikintų gydymo įstaigas, sprogdintų ir naikintų švietimo įstaigas? Kur šiandien dingo tie Seimo nariai liberalai, žmogaus teisių gynėjai, kur dirba socialdemokratai, kurie aiškina, kad žmogaus teisės svarbesnės už viską? Aš jų šiandien šičia nebematau, aš matau, kad yra pamintos žmogaus teisės, aš matau, kad yra politinės ambicijos ir politinis tikslas susidoroti su R. Žemaitaičiu, kuris sugebėjo ir išdrįso iškelti klausimą, tai, apie ką mes kiekvienas šiandien savo šeimose kalbame, ir apie tai, ką mes galvojame. Aš norėčiau jums visiems palinkėti, kad neišsipildytų išprotėjusio mūsų pinokio G. Landsbergio pasakymas ir kad genocido daugiau Lietuvoje nebūtų, nes tik žmogus, buvęs auka, gali virsti budeliu. Tai dabar yra valstybėje ir pasaulyje, kad kai kurie pasaulio lyderiai iš aukų tampa budeliais, o nėra nieko baisiau už kerštą, už užvaldytą pyktį.

Leiskite jums pacituoti vaikų teisių apsaugos pasaulio organizacijos ataskaitą. Šitas žiaurus įvykis, Izraelio atakos, kaip ir sakiau, yra numestos šešios atominės bombos, prilyginta pagal atominių tonų skaičių, pražudė 6 tūkst. kūdikių ir vaikų, 6 tūkst. Dabar įsivaizduokite jūs, Seimo nariai, kurie turite vaikų, anūkų, jūsų vaikai šiandien patirtų tą siaubą, kurį patiria… Tai yra kolektyvinė atsakomybė prieš visą tautą dėl tam tikrų parazitų, dėl tam tikrų vykdančių žmonių. Tai išgyveno žydai Holokausto metu.

Ar mes tikrai norime šiandien Lietuvoje prisidėti prie Rusijos skatinimo? Jeigu jūs norite, tai sėkmės, aš jums to linkiu. Aš esu tik maža kruopelytė šiandien tame sąžiningume, aš esu maža kruopelytė jūsų kažkokiuose sprendimuose. Bet, mielieji mano, genocidas buvo mūsų Lietuvoje. Mūsų seneliai, proseneliai jį matė. Šiandieną kita tauta patiria tą patį dalyką. Leisiu pacituoti jums J. Meko žodžius: *I am a Palestinian, I am a Palestinian, I am a Palestinian*. Jis aiškiai pasako, kad niekas negali atimti mano turto, niekas negali atimti iš manęs mano šeimos, to, ką aš turiu. Šian-

dieną griaunami pastatai ir naikinamas turtas, ir sugriauta Izraelio mokykla, kuri buvo pastatyta už mūsų, lietuvių mokesčių mokėtojų, pinigus…

PIRMININKAS. Laikas!

R. ŽEMAITAITIS (*MSNG*). …gegužės mėnesį. Mes žiūrime abejingai – prokuratūra net nepradėjo tyrimo, net nebuvo Izraelio atstovo…

PIRMININKAS. Laikas, gerbiamas kolega.

R. ŽEMAITAITIS (*MSNG*). …kad jis pasiaiškintų. Ačiū, gerbiamas pirmininke.

PIRMININKAS. Dabar į diskusiją kviečiamas gerbiamas P. Gražulis. Prašau.

P. GRAŽULIS (*MSNG*). Žiūrint į tai, kas vyksta Lietuvoje, tai iš demokratinės mes tapome totalitarine valstybe. Tai mes tiktai matome Rusiją, Baltarusiją, Kiniją ir jas kritikuojame, kad nėra ten demokratijos. Bet kur Lietuva nužengė per 30 nepriklausomybės metų? Anksčiau nė mintis kažkam nebūtų kilusi, kad už kažkokio folkloro pacitavimą bus organizuojama Seimo nariui apkalta. Aš manau, kad šiandien ne tik kad už nuomonę, bet už tiesą reiškiamos ir organizuojamos apkaltos Seimo nariams.

Paskaičiau paskutinę statistiką, jeigu jinai teisinga, apklausas, kad visuomenėje yra milžiniškas nusivylimas dabartine valdančiąja dauguma ir net valstybe. Kalbama, kad nuo 10 % iki 15 % gintų Lietuvą. Štai jūs esate apsikabinę labai plačiomis, labai ilgomis vėliavėlėmis. Ar tai yra patriotizmas? Patriotizmas be darbų yra tuščias. Jūs viską darote, kad tauta nusiviltų, kad būtų tik viena tiesa – Landsbergių tiesa ir Landsbergių teisingumas. Neduok Dieve, tu pasakysi tiesą; ką jau ir kalbėti apie žydų tautą.

Dar kartą pakartosiu (jau čia du kartus sakiau): nei vienoje tautoje nėra vien tik didvyrių ir nei vienoje tautoje nėra vien tik niekšų. Ne išimtis ir žydų tauta. Aš citavau jums irgi iš Šventojo Rašto, dar va čia yra, ką Dievas pasakė apie žydų tautą: „Izraeli, Izraeli, aš tau siunčiau pranašus, bet tu juos užmušei. Tu nukryžiavai patį Kristų, todėl tavo namai liks tušti, kol tu nepradėsi garbinti Viešpaties Jėzaus Kristaus.“ Visa tai, kas vyksta Izraelyje ir aplink Izraelį, yra tik pasekmės, o priežastis yra visai kitur – tai yra prieš 2 tūkst. metų.

Gerbiamieji, jūs, valdantieji, atsipeikėkite! Nėra nė vienoje Europos Sąjungos šalyje jokių apkaltų. Nėra! Likusios apkaltos tik vienoje Lietuvoje. Seimo narys pagal Statutą už kalbas Seime neatsako. Tai palaukite. Tai, vadinasi, galima tiktai pataikauti, padlaižiauti konservatoriams ir tada nebūsi nei teisiamas, nei persekiojamas, nei niekinamas. Tokioje Lietuvoje gyvename! Ką mes sukūrėme? Ir ką mes toliau kuriame? Ir kur eini, Lietuva?

PIRMININKAS. Dėkoju. Svarstymą baigėme.

Keliaujame prie priėmimo, kur motyvai… Prieš – gerbiamas R. Žemaitaitis. Prašau.

R. ŽEMAITAITIS (*MSNG*). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Iš tiesų gal kai kam ir atrodo, kad aš čia kovoju dėl savęs. Jūs tikrai dėl manęs, kaip aš sakau, nesijaudinkite, nes jeigu Konstitucinis Teismas ir priima sprendimą, Seimo narys ar bet kuris kitas gali bet kada atsitraukti, atsistatydinti ir kartu dalyvauti toliau rinkimuose, dėl to aš visiškai nesijaudinu. Bet aš jaudinuosi dėl mūsų parlamento. Pirmą kartą per šiuos trejus metus, esant šiai valdančiajai daugumai, man viduje yra nejauku ir gėda, kad mes žmogaus teises nustumiame į antrą planą ir bandome susidoroti su R. Žemaitaičio replikomis, kalbomis ar kokiais nors pasisakymais. Šiandien mes nustumiame į antrą planą Žmogaus teisių komitetą, į antrą planą mes nustumiame Jungtinių Tautų Tarybą. Jūs net neįsivaizduojate, jūs paskaitykite paskutinį penktadienio pranešimą, kai Izraelio premjeras viešai atsisakė į Palestiną ir Izraelį įsileisti Jungtinių Tautų Žmogaus teisių komitetą. Tai jūs pritariate ir palaikote, ką V. Putinas darė Ukrainoje! V. Putinas tą patį padarė su Ukraina. V. Putinas lygiai taip pat sulygino ligonines. Kai praėjusią savaitę kilo klausimas dėl Palestinos ligoninės sugriovimo, pats Dž. Baidenas, Amerikos prezidentas, kreipėsi į Izraelio premjerą ir prašė: stop, bičiuli, nebedaryk, kad ir kiek mes tau ginklų siunčiame, nebežudyk tu tų civilių žmonių, neužsiimk tokiais dalykais. Jūs paskaitykite Dž. Baideno patį paskutinį pranešimą ir jūs pamatysite, apie ką jisai kalba.

Kitas įdomus dalykas, kad mes šiandien nepaisome vaiko teisių apsaugos. Klausimas: ar turi vaikas teisę į švietimą ir socialinį ugdymą? Taip, turi. Ką padarė Izraelis? Griauna socialinės infrastruktūros objektus, kurie yra finansuojami būtent Europos Sąjungos lėšomis. Tą konstatavo ir

E. Makronas, aš tą patį sakiau praėjusią savaitę. Lygiai taip pat Prancūzijos prezidentas E. Makronas praeitą savaitę, tiksliau, jau užpraeitą savaitę konstatavo, kad sugriauta ir sunaikinta Prancūzijos pastatyta mokykla prieštarauja bet kokioms žmogaus teisėms. Vėlgi yra padarytas aiškus raportas.

Man kyla kitas klausimas. Kolegos, kas atsitiks, jeigu tokie patys veiksmai ateis į Lietuvą, į Latviją, į Lenkiją, į Estiją? Ką, jūs vėl sėdėsite sudėję rankutes ir sakysite, žinai, čia nieko tokio, čia mūsų vertybinę politiką truputį ant šono panešė? Tikrai kviečiu pagalvoti, kokias mes pasekmes dėl vieno ar kito sprendimo turėsime.

PIRMININKAS. Prieš – gerbiamas P. Gražulis.

P. GRAŽULIS (*MSNG*). Aš nenoriu klausti Seimo narių, nes jie negirdi, jie neklauso. Konservatoriai kartais negirdi net savęs, tai nenuostabu. Bet aš noriu, jeigu nors keletas žmonių klauso, paklausti Lietuvos žmonių, kas kursto šiuo metu neapykantą žydų tautai? Kodėl tūkstančiai, šimtai tūkstančių piliečių Europoje ir kitur pasaulyje išeina į gatves? Kadangi jie naudoja perteklinę jėgą, žudo vaikus. Gazos Ruožas – tai uždaras kalėjimas, 70 metų, beveik 80 metų tame kalėjime gyvena žmonės. Išjungtas vanduo, išjungta elektra, kuro nėra. Kas kursto antisemitines nuotaikas, mieli žmonės? Kas? R. Žemaitaičio folkloras ar Izraelio Vyriausybės veiksmai? Atsikvošėkite, atsikvošėkite, konservatoriai, ką jūs darote? Aš pateikiau rezoliuciją, kurioje pasakiau: nepritariame ir smerkiame „Hamas“ įsiveržimą į Izraelį, reikalaujame paleisti visus įkaitus, bet taip pat nepritariame ligoninių griovimui, vaikų žudymui – tai visame pasaulyje kursto antisemitines nuotaikas.

Aš noriu priminti paskutinį Jungtinių Tautų vadovo pasisakymą: ligoninės – tai ne karo laukas, ten vykdyti karinius veiksmus yra karo nusikaltimai. Mieli žmonės, pažiūrėkite, kokioje Lietuvoje mes gyvename ir kokiomis apkaltomis užsiima konservatoriai. Jie pataikauja tik Amerikai, bet ne tiesai.

PIRMININKAS. Laikas! Dėkui. Gerbiami kolegos, visi motyvai išsakyti. Lieka balsavimas, jį galėsime atlikti 15 valandą. Tik dar prieš tai galbūt galime bendru sutarimu pritarti dviem straipsniams. Nutarimas yra iš dviejų straipsnių.

Pastraipsniui. Ar 1 straipsniui galime pritarti bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta. Ar 2 straipsniui galime pritarti bendru sutarimu su Teisės departamento pastaba? Dėkoju, pritarta. Taigi lieka balsavimas dėl viso projekto.

14.35 val.

Ginklų ir šaudmenų kontrolės įstatymo Nr. IX-705 13, 17 ir 30 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2654(2) (*priėmimas*)

Keliaujame toliau, prie vakarinio posėdžio. Darbotvarkės 2-1 klausimas – Ginklų ir šaudmenų kontrolės įstatymo kai kurių straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2654(2). Priėmimo stadija. Per šoninį mikrofoną – gerbiamas L. Jonaitis. Prašom.

L. JONAITIS (*LSDPF*). Noriu pagarsinti, kad mūsų Seime vieši Pakruojo „Atžalyno“ progimnazijos jaunimas su mokytojais. (*Plojimai*)

PIRMININKAS. Džiaugiamės Pakruojo progimnazijos jaunimu. Gero vizito Seime.

Dabar procedūra pastraipsniui. 1 straipsnis. Galime pritarti bendru sutarimu? Nėra jokių pasiūlymų? Dėkoju, pritarta. Dėl 2 straipsnio nėra jokių pasiūlymų. Ar galime bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta. Dėl 3 straipsnio taip pat nebuvo jokių pasiūlymų. Ar galime bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta.

Dėl 4 straipsnio buvo Seimo kanceliarijos Teisės departamento pasiūlymas, jam komitetas pritarė. Ar galime pritarti bendru sutarimu 4 straipsniui? Dėkoju, pritarta. Dabar motyvai už. Gerbiamas L. Kasčiūnas. Prašom.

L. KASČIŪNAS (*TS-LKDF*). Labai ačiū, gerbiamas Pauliau. Mano požiūriu, šis įstatymas yra žingsnis visuotinės gynybos link. Aišku, žingsnis vieno iš visuomenės sluoksnių, tai yra ginklų savininkų. Visuotinė gynyba remiasi trimis esminiais ramsčiais. Pirmiausia tai yra valia priešintis, valia gintis, tai yra patriotizmas, širdis ir tauta. Grėsmė kyla ne tada, kai okupantas verčia pa-

minklus ar kabina savo (svetimas) vėliavas, bet tada, kai palaužia valią priešintis ir valią gintis. Tai yra fundamentalūs dalykai.

Antras ramstis yra įgūdis, ką ir turi ginklų savininkai, jeigu dar ir reguliariai pasitreniruoja. Ir trečias ramstis yra vieta gynybos plane. Tai pilietinio pasipriešinimo kursai tikrai padės ginklų savininkams aiškiau žinoti savo vietą ginkluotos gynybos kontekste. Tas yra fundamentaliai svarbu, kai žmonės klausia, kokia yra mano vieta, koks gali būti mano vaidmuo. Tai šie kursai, tikiu, bus vienas toks svarbus žingsnis geresnės, stipresnės visuotinės gynybos link.

Dabar keletas svarbių detalių, kad kursai negaliotų šauliams, kursai negaliotų profesinės karo tarnybos kariams, kariams savanoriams, jie, be jokios abejonės, iš savo veiklos ir taip gerai žino savo vaidmenį ir tuos įgūdžius treniruoja daug dažniau ir reguliariai. Taip pat šie kursai bus nemokami, tą reikia pasakyti labai aiškiai, tai yra ginklų savininkams už tai mokėti nereikės. Be jokios abejonės, jau patikrinta formulė, kokie tie kursai bus šią minutę, nes Krašto apsaugos ministerija pagal įstatymą nusprendžia, kokia tvarka yra. Taigi, juos galima išklausyti nuotoliniu būdu, yra tam tikras testas, testuotis ir atsispausdintą tam tikrą sertifikatą pridėti prie kitų dokumentų, kurie numatomi pagal įstatymą, tada visą tą dokumentų paketą teikti tam, kad būtų gautas leidimas ginklui arba jis būtų atnaujintas. Prognozė būtų tokia, kad tokį kursą per metus išlaikytų apie 20 tūkst. žmonių, kadangi tiek nauji ginklų savininkai, tiek ir tie, kurie nori atsinaujinti ginklus kas penkerius metus, turės tai padaryti.

PIRMININKAS. Laikas, gerbiamas kolega.

L. KASČIŪNAS (*TS-LKDF*). Manau, kad tai yra svarbu, žingsnis į priekį. Siūlau palaikyti.

PIRMININKAS. Dėkui. Laikas. Prieš – gerbiamas R. Žemaitaitis. Prašom.

R. ŽEMAITAITIS (*MSNG*). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Aš suprantu, kodėl gerbiamas Laurynas agituoja, sako. Mano patirtis rodo ką kita, nes man neteko dalyvauti eitynėse „Lietuva – lietuviams“ arba būti M. Murzos patarėju. Aš suprantu, kad M. Murza visą laiką norėdavo apsiginkluoti ir sakydavo, jeigu mes turėsime ginklų iki dantų, tai visus iššaudysime. Gerbiamas Laurynai, mes esame vienodo, to paties amžiaus, to paties mokymo ir to paties kirpimo. Žmogus valstybę gina ne ginklais, o žmogus gina idėjomis ir būtent karine parengtimi. Kai jūs dabar norite suteikti bet kam, kas tik nori, ginklų, tai aš dabar matau, va, I. Šimonytė sėdi, dabar labai gerai išmano ji apie naktines optikas, tai duok tu jai ginklą, duok naktines optikas, tai pusę opozicijos iššaudys, nes sakys, kad tai yra priešai. Aišku, aš juokauju. Tikrai Ingrida to niekada nepadarys, nes gana mąstantis ir atsargus žmogus yra, bet kada jūs pradėsite dalinti ginklus į dešinę, į kairę ir kada pradės pirkti pažymas, o mes šiandien jau turime tokį variantą, tai jau buvo ir 1994 metais, kai Lietuva turėjo be galo daug nelegalių ginklų, todėl buvo priimti net du teisės aktai, kurie leido priduoti ginklus, nes tu nelegaliai maždaug juos turi. O kaip jums atrodo, iš kur tie ginklai atsirado? Atsirado iš tarybinių DOSAAF'ų. Buvo DOSAAF'uose vadinamųjų *milkaškių*, buvo pistoletų, buvo kitų šaudmenų ir kas norėjo, tiek jų nelegaliai prisirinko. Ir pažiūrėkite, koks buvo nusikalstamumas. Tu purtai galvą, kad ne, Laurynai? Aš tiktai duodu tau – laiko klausimas, ar po dvejų, ar po trejų metų tu Lietuvoje turėsi labai laisvus susišaudymus. Todėl tikrai labai kviečiu balsuoti prieš ir tokiam įstatymo projektui nepritarti. Geriau jūs pirma A. Bilotaitei, pasieniečiams nupirkite automatų, kad turėtų bent kuo apsiginti, o ne kaip dabar, kaip ten sakė, keturiems vienas (…).

PIRMININKAS. Dėkoju, gerbiamas kolega, bet čia ne visai apie ginklų įsigijimo išplėtimą. Gerbiamas L. Kasčiūnas per šoninį mikrofoną.

L. KASČIŪNAS (*TS-LKDF*). Gerbiamas Remigijau, jūs, matyt, dabar turite labai daug reikalų, nes jūs kalbėjote dabar visiškus vėjus, nes to nėra įstatyme. Mes kalbame apie pilietinio pasipriešinimo kursus. Matyt, jūs reagavote į kitą mūsų įstatymo projektą, kur mes su P. Saudargu registravome dėl galimybės šauktiniams įsigyti automatinius ginklus, bet tai dar nėra pateikimo stadija. Mes jus informuosime, kai ruošimės, matyt, galėsite pakartoti savo kalbą. Dabar ne apie tai čia buvo. Ačiū. (*Balsas salėje*)

PIRMININKAS. Taip, dėkoju. Man irgi susidarė įspūdis, kad jūs ne visai apie tą įstatymo projektą kalbėjote, bet vis tiek šiek tiek apie ginklus. Viskas gerai.

Dabar gerbiamas A. Pocius. Prašau. Prašom, gerbiamas A. Pocius už kalba.

A. POCIUS (*TS-LKDF*). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Aš norėčiau prie to, ką jau NSGK pirmininkas L. Kasčiūnas pasakė, pridėti dar keletą siūlymų. Įstatymu jau yra nustatyta ir reglamentuota, kokie asmenys gali turėti ginklus ir kad tiems asmenims būtų pravesti specialūs kursai būtent tam, kad ne tik turėtų savo turtui apsaugoti, bet ir padėtų kariuomenei ginti valstybę. Aš norėčiau, kad tokia rekomendacija būtų kur nors įdėta, kad asmenys, turintys ginklus savigynai arba kitai jų numatytai veiklai, sporto ir taip toliau, jau dabar turėtų, įsigytų kovinį komplektą. Automatiniams ginklams yra 6 dėtuvės ir 180 šovinių, o pusiau automatiniams ginklams – 6 dėtuvės ir 120 šovinių. Jeigu kils krizė arba karo grėsmė, į parduotuves tikrai nenubėgsime ir neįsigysime šaudmenų. Dabar, aš manau, kol yra toks laikas, karas tebevyksta Ukrainoje, nežinia, kada baigsis, aš tikrai rekomenduoju asmenims, turintiems leidimus šaunamiesiems ginklams, būtent dabar įsigyti ir dėtuves, ir šaudmenų.

PIRMININKAS. Dėkoju. Prieš kalbės gerbiamas A. Mazuronis. Prašau.

A. MAZURONIS (*DPF*). Labai dėkui. Aš ne tai, kad prieš, tiesiog keletas tokių, gal vienas toks nuogąstavimas iš tikro. Mes dažnai valstybėje užlipame ant grėblio. Aš labai bijau, kad ir šiuo atveju gali atsitikti panašiai ir gausime visiškai atvirkštinį efektą. Tai yra kursai, kurie dažnu atveju būna visiškai formalūs. Dažnu atveju vienintelė nauda iš jų, ar tai būtų kvalifikacijos kėlimo kursai kokios nors profesijos atstovams, ar panašūs dalykai, jie labai dažnu atveju tampa tik pragyvenimo šaltiniu tam tikrai siaurai grupelei žmonių, kurie organizuoja tuos kursus, tačiau realios kažkokios pridėtinės vertės jie neturi ir tampa dažnu atveju tokiu tiesiog formaliu reikalavimu. Ir čia jaučiu, kad gali taip nutikti, nes kiek teko girdėti ir skaityti iš viešojoje erdvėje pasirodžiusios informacijos, tai bus kažkoks filmukas, kurį ten peržiūrėti kažkur galėsi labai greitai ir panašiai. Tai aš tada keliu klausimą: ką tu gausi, tą filmuką peržiūrėjęs, ir kokia iš to, ir kam bus nauda? Ir šiuo atveju aš matau rizikų. Nors mintis… iš principo mintis ar idėja galbūt yra teisinga tik ją techniškai tinkamai įgyvendinus. Šiuo atveju aš matau gana nemažai rizikų, todėl ne tai, kad prieš, bet galbūt susilaikysiu.

PIRMININKAS. Dėkoju. Už kalbės gerbiamas K. Vilkauskas. Prašau.

K. VILKAUSKAS (*LSDPF*). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Priėmėme Pilietinio pasipriešinimo strategiją, mes ją turime. Sudėtingiau buvo su veiksmų planu, bet galų gale patvirtintas ir veiksmų planas, jame numatytos lėšos. Kaip kolega Laurynas minėjo, labai svarbu įgūdžiai, o įgūdžių be mokymų, nors pradžioje ir teorinių, tikrai neįgis nė vienas. Labai svarbu, kad turėtume bent jau tokią akivaizdžią pradžią. Aš visiškai sutinku, kad reikėtų galbūt ir praktinių įgūdžių, nes vien vadinamosios stalo pratybos arba teoriniai mokymai nelabai duoda… tiesiog pasimiršta, neduoda praktinės naudos. Manau, kad paskui galėtume žengti kitą žingsnį, būtų galbūt ir ginklo valdymo technika, ir kiti specifiniai dalykai. Kviečiu balsuoti už ir eiti į priekį.

PIRMININKAS. Dėkoju ir dar už kalbės gerbiamas V. Semeška. Prašau.

V. SEMEŠKA (*TS-LKDF*). Dėkui, posėdžio pirmininke. Tikrai nemažai Lietuvos piliečių yra įsigiję ginklą savigynai ar šaulio tarnybai, ar medžioklei. Pilietinio pasipriešinimo kurso išklausymas, be jokios abejonės, duoda pridėtinę vertę, tačiau kartu ir šiek tiek apsunkina pratęsiant leidimą ginklui arba įsigyjant jį, nes reikės, žinoma, papildomų kursų, papildomo laiko skirti. Bet atsižvelgiant į mūsų geopolitinę padėtį, įtampą regione, matyt, be jokios abejonės, ši pataisa duos daugiau teigiamų negu neigiamų įvairių pasekmių stiprinant mūsų pilietinį pasipriešinimą. Dėl to kviečiu balsuoti už. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkoju. Balsuosime numatytu laiku, jau netrukus.

14.46 val.

Atmintinų dienų įstatymo Nr. VIII-397 1 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2995(2) (*priėmimas*)

Dabar darbotvarkės 2-2 klausimas – Atmintinų dienų įstatymo vieno straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2995. Dabar čia gal ir nereikia pranešėjos. Pastraipsniui. Čia yra vienas straipsnis, nors ir labai ilgas. Ar galime bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta.

Motyvai už – gerbiamas S. Tumėnas. Prašau. Motyvai už dėl atmintinų dienų. Prašom.

S. TUMĖNAS (*LVŽSF*). Ačiū. Kviečiu daug nediskutuoti ir pritarti, nes aš tai suprantu kaip tokį kompromisinį variantą. Matote, koks didžiulis čia yra sąrašas tų atmintinų dienų. Dėl daugiau kaip pusės jų tiesiog norėta, kad būtų atmintini metai, bet mes patys priėmėme taisykles, kad treji ketveri metai, ne daugiau, būtų skelbiami. Tai čia ieškota kompromiso, kad būtų parodytas visiems tiems įvykiams, svarbiems Lietuvos istorijai, dėmesys. Kviečiu pritarti.

PIRMININKAS. Dėkoju ir prieš kalbės gerbiamas R. Žemaitaitis. Prašom.

R. ŽEMAITAITIS (*MSNG*). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Iš esmės tikrai nekalbėčiau prieš, jeigu ne kiekvieną sesiją ir ne kiekvieną Seimą mes nuo ryto iki vakaro apie tas atmintinas dienas. Tai maryčių, tai petryčių diena, tai paminėkime metus tuos, tai paminėkime Onytės metus šituos. Kolegos, aš kartais net abejoju, ar tai yra Seimo funkcija. Gal tokiu atveju reikėtų galų gale suteikti įgaliojimą Vyriausybei ir Vyriausybė savo nutarimais galėtų dėlioti tas atmintinas dienas. Tikrai juokingai atrodo, kad čia užsiima Seimas tokiomis datomis.

Kitas įdomesnis dalykas, kas man sukelia juoką, tai yra birželio 1 dienos panaikinimas ir perkėlimas į gegužės trečią penktadienį Vaikų dienos. Nejaugi neatrodo, kad… Mes žaidžiame kažkokiais jausmais, kažkokiais vaikiškais dalykais, nes neva tai buvo kažkokia tarybinė, komunistinė šventė, visi žygiuodavo per paradą įsispyrę ir tada birželio 1-oji, visose gatvėse buvo balionai ir panašiai, ir panašiai. Kolegos, ar tikrai galvojate, kad pakeisdami dieną iš birželio 1 dienos į gegužės trečią savaitgalį jūs iš esmės pakeisite idėją, pakeisite tikėjimą, pakeisite nuomonę? Tai mes esame tikrai žemai kritęs parlamentas, todėl tikrai kviečiu balsuoti prieš ir kad tokių dalykų neįvyktų.

PIRMININKAS. Dėkoju. Už kalbės gerbiamas R. Šarknickas. Prašom.

R. ŠARKNICKAS (*LVŽSF*). Dėkoju posėdžio pirmininkui. Na, šitame įstatymo projekte mes nematome nei maryčių, nei petryčių. Vis dėlto tai yra Tarptautinė jaunimo diena, Europos diena, Laisvės diena, Mokslo ir žinių diena ir panašiai. Jeigu ir būtų, vis tiek reikėtų atkreipti tada dėmesį į tuos žmones. Pavyzdžiui, vaikai yra skriaudžiami arba net nužudomi, kaip Matuko atvejis. Vaikų gynimo diena yra, reikia akcentuoti ir tai, kad mes atkreiptume dėmesį į silpnąją grandį tais įvykiais, tais paminėjimais. Manau, kad reikia vis dėlto balsuoti už. Taisyti visada galima, aišku.

PIRMININKAS. Dėkoju. Motyvai išsakyti. Lieka balsavimas balsavimo lango metu.

14.50 val.

Elektros energetikos įstatymo Nr. VIII-1881 19, 22[1], 22[2], 33, 48, 51 ir 61[1] straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3291(2) (*svarstymas*)

Dabar kitas darbotvarkės 2-3 klausimas – Elektros energetikos įstatymo keleto straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3291. Svarstymas. Taigi Ekonomikos komiteto išvada. Iš Ekonomikos komiteto gal gerbiamas Kazys Bagdonas, matau, yra salėje, gal jisai galėtų? Gal jūs galėtumėte Ekonomikos komiteto išvadą pristatyti? Čia tiesiog trumpai perskaityti. (*Balsai salėje*) Atsiprašau, parašyta K. Starkevičius, dėl to man taip jau vėl… Labai atsiprašau. Sudėjau jus į krūvą. Labai atsiprašau. Ekonomikos komiteto išvada. Gerbiamas A. Bagdonas. Prašau.

A. BAGDONAS (*LSF*). Dėkoju pirmininkui už suteiktą galimybę pasisakyti. Tikiuosi, Paulius daugiau nebepainios mano vardo, nepaisant, kad ir…

PIRMININKAS. Stengsiuosi.

A. BAGDONAS (*LSF*). …komiteto pirmininkas yra Kazys, nepaisant to, kad ir konservatorių gretose yra K. Bagdonas, tai aš, Pauliau, esu Andrius.

Pristatau Ekonomikos komiteto išvadą. Ekonomikos komitetas svarstė šį klausimą labai išsamiai ir iš tiesų rado daug kompromisų, ir priėmė jį bendru sutarimu. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkoju. Dabar Energetikos ir darnios plėtros komisijos išvada. Gerbiamas J. Urbanavičius. Prašau.

J. URBANAVIČIUS (*TS-LKDF*). Taip pat mūsų komisija svarstė ir pritarta bendru sutarimu.

PIRMININKAS. Dėkoju. Ar yra diskutuoti užsirašiusių? Nėra. Dėl motyvų po svarstymo nėra. Vadinasi, lieka tik balsavimas balsavimo lango metu.

Taigi turime dar beveik 8 minutes, galime tęsti.

14.52 val.

Kelių priežiūros ir plėtros programos finansavimo įstatymo Nr. VIII-2032 2, 6, 9 straipsnių ir 2, 5 priedų pakeitimo ir Įstatymo papildymo 6[1] straipsniu įstatymo Nr. XIII-3420 7 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3135(2), Kelių įstatymo Nr. I-891 17 straipsnio pakeitimo įstatymo Nr. XIII-3421 2 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3136(2) (*svarstymas*)

Darbotvarkės 2-4.1 ir 2-4.2 klausimai – Kelių priežiūros ir plėtros programos finansavimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3135 ir lydimasis – Kelių įstatymo 17 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas. Ekonomikos komiteto išvada. Gerbiamas J. Pinskus. Prašau.

J. PINSKUS (*MSNG*). Ačiū, pirmininke. Gerbiami kolegos, Ekonomikos komitetas svarstė Lietuvos Respublikos kelių priežiūros ir plėtros programos finansavimo įstatymą. Buvo gautas Seimo nario A. Dumbravos pasiūlymas. Kadangi jis nėra susijęs su įstatymo projekto tikslais, uždaviniais ir išeina už įstatymo projekto svarstymo ribų, svarstomų įstatymų projektų priedai nekeičiami, įstatymo projekto vieninteliu straipsniu keičiamas įstatymo įsigaliojimo datą nustatantis straipsnis, todėl komitetas jam nepritarė. O apskritai dėl viso projekto 8 – už, 1 – prieš, 1 susilaikė.

PIRMININKAS. Dėkoju.

J. PINSKUS (*MSNG*). Lydimasis?

PIRMININKAS. Taip, iš karto ir lydimąjį. Prašau.

J. PINSKUS (*MSNG*). Ir lydimasis įstatymas lygiai taip pat: 8 – už, 1 – prieš, 2 susilaikė.

PIRMININKAS. Dėkoju. Dabar Biudžeto ir finansų komiteto išvada. Gerbiamas A. Čepononis.

A. ČEPONONIS (*TS-LKDF*). Dėkoju, gerbiamas pirmininke. Biudžeto ir finansų komitetas, kaip papildomas komitetas, spalio 25 dieną apsvarstė ir pritarė iniciatorių pateiktam įstatymo projektui ir komiteto išvadoms bendru sutarimu. Lydimajam taip pat bendru sutarimu.

PIRMININKAS. Dėkoju. Aš tik atkreipiu dėmesį, kad mes negalime svarstyti Seimo nario A. Dumbravos pasiūlymo, nes pasiūlymas nėra susijęs su įstatymo projekto tikslais ir uždaviniais ir išeina už įstatymo projekto svarstymo ribų, nes jis siūlo keisti priedą, o priedas šiuo projektu nėra keičiamas. Taigi mes, deja, jūsų pasiūlymo nesvarstome.

Dabar diskusija. Kviečiamas gerbiamas G. Paluckas. Atsisako. Gal tada gerbiamas A. Dumbrava, nors jūsų pasiūlymo Seimas ir nesvarstė, bet jūs vis tiek kviečiamas diskutuoti. Prašau.

A. DUMBRAVA (*LVŽSF*). Laba diena. Gerbiamas pirmininke, visiškai teisingai, aš būčiau atsiėmęs. Visiškai teisingai. Aš tik norėčiau, mieli kolegos, pakalbėti apie apskritai kelių mokestį ir apie *e. tollingo* sistemą. Susidariusi tokia labai įdomi situacija pas mus Lietuvoje. Mes žinome, kad nuo kitų metų labai stipriai padidėja kelių mokestis – tris keturis kartus. Tokio kelių mokesčio kol kas neturi nei Latvija, nei Estija. Taigi mes tokius įdomius žingsnius darome – padidiname kelių mokestį kartais, o Kelių direkcija, Susisiekimo ministerija už tai, kad padidėtų kelių mokestis, kad mes surinktume ne 50 mln. eurų kitais metais, o 100 mln. eurų. Aišku, čia daug proto nereikia – pažiūrėjai į lubas, nustatei kelių mokestį, didesnį tris keturis kartus, ir, aišku, žmonės (tiek fiziniai, tiek juridiniai asmenys) niekur nesidės, ir mokės tokį mokestį. Aš manau, kad tai yra nesąžininga.

Aš manau, kad reikėtų kartu, jeigu mes, Seimas, nuo birželio mėnesio padidinome mokesčius, Vyriausybė po to jau pagal Seimo įstatymą padidino mokesčius, tai mes turime daryti viską drauge. Įsivedame *e. tollingą* ir padidiname mokesčius. Mes čia akcentuojame visi, kad bus mokama už taršą, bus mokama už ašių kiekį, tačiau *e. tollinge* to nėra ir jisai dar šiandien neveikia, o mes jau įvedėme ir ašis, ir emisijas, ir mokestis pasidarė nerealus. Aš manau, kad mes tikrai skriaudžiame tuos žmones.

Noriu dar kartą priminti, kad tiek Latvijoje, tiek Estijoje, tiek Lenkijoje mokesčiai yra žymiai žymiai mažesni. Jie prasideda nuo 3,5 tonų bendrosios masės, pas mus gi kažkodėl iki 3,5 tonos, vadinasi, kažkur galbūt nuo 2,5 ir mes jau priverčiame tuos žmones mokėti mokesčius.

Viskas iškilo po to, kai, mes žinome, kai kuriuose miestuose pradėjo veikti tie įrenginiai, kurie fiksuoja komercinį transportą, ir žmonėms, na, pasipylė lavina tų mokesčių, visai, aš manau,

nepagrįstų. Tai aš manyčiau, kad šis įstatymas nėra geras. Reikėtų viską daryti kartu, negalima ministerijai teisintis, kad jau trejus ar ketverius metus ji niekaip negali įvesti tos sistemos, o mokesčius padidinti – tuoj pat, prašau, per 1 valandą. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkoju. Motyvai. Taigi A. Dumbrava taip pat užsirašęs dėl motyvų prieš. Jeigu jūs… Atsisakote?

Taigi lieka balsavimas. Tuoj galėsime balsuoti. Man atrodo, kad mes ir palaukime tas 2 minutes, nes kitas įstatymo projektas gana ilgas, dėl jo yra daug pasiūlymų. (*Balsai salėje*) Sakote, kad trumpas, galima apsvarstyti darbotvarkės 2-10 klausimą? (*Šurmulys salėje*) Nežinau, gal rezervinį kokį. (*Balsai salėje*) Kolegos, liko 1 minutė. Bandome rasti, kur niekas nėra užsirašęs nei diskutuoti, nei dėl motyvų, bet tokių kol kas nerandame, išsiplėsime. Tai tiesiog susirinks visi, susės į vietas ir galėsime pradėti iškart balsuoti.

Tradiciškai mes visada pradedame nuo paskutinio, todėl balsuosime dėl Kelių priežiūros ir plėtros, o paskui grįšime tada prie rytinės darbotvarkės ir balsuosime dėl dviejų apkaltų. Priminsiu, kad dėl P. Gražulio balsuosime dėl visų stadijų: po pateikimo, po svarstymo ir tada priėmimo metu išklausysime motyvus ir balsuosime. O dėl gerbiamo R. Žemaitaičio šiuo atveju taikysime tokią pačią tvarką kaip dėl rezoliucijų – iš esmės balsuosime tik priėmimo metu.

Taigi lieka kelios sekundės ir galėsime balsuoti. Kviečiu kolegas susėsti į darbo vietas ir galime pradėti balsavimą.

Darbotvarkės 2-4.1 klausimas – Kelių priežiūros ir plėtros programos finansavimo įstatymo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3135 ir lydimasis Kelių įstatymo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3136. Balsuojame po svarstymo. Balsuojame dėl Kelių priežiūros įstatymo projekto ir dėl lydimojo Kelių įstatymo projekto po svarstymo.

Užsiregistravo 119, balsavo 118: už – 82, prieš – 3, susilaikė 33. Po svarstymo yra pritarta.

15.00 val.

Seimo nutarimo „Dėl apkaltos Lietuvos Respublikos Seimo nariui Petrui Gražuliui pradžios“ projektas Nr. XIVP-3321 (*pateikimo ir svarstymo tęsinys ir priėmimas*)

Gerbiami kolegos, dabar grįžtame prie rytinės darbotvarkės. Darbotvarkės 1-9 klausimas – Seimo nutarimo „Dėl apkaltos Lietuvos Respublikos Seimo nariui Petrui Gražuliui pradžios“ projektas Nr. XIVP-3321. Atkreipiu dėmesį, dabar balsuosime po pateikimo. Susikaupiame, grįžtame į vietas ir balsuojame po pateikimo.

Užsiregistravo 85, balsavo 83: už – 81, prieš – 1, susilaikė 1. Po pateikimo yra pritarta.

Svarstymo stadija. Taip pat diskusija jau yra įvykusi, gerbiamas Petras išsakė motyvus. Dabar balsuojame po svarstymo.

Užsiregistravo 84, balsavo 83: už – 82, prieš – 1, susilaikiusių nėra. Taigi po svarstymo yra pritarta.

Dabar priėmimo stadija. Atkreipiu dėmesį, kad yra du straipsniai, 1 ir 2 straipsniai. Ar galime 1 straipsniui pritarti bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta. Ar galime 2 straipsniui bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta.

Motyvai už – gerbiamas V. Semeška. Prašom.

V. SEMEŠKA (*TS-LKDF*). Dėkoju, posėdžio pirmininke. Gerbiami kolegos, svarstymo stadijoje išgirdome įvairiausių istorijų, kaip čia vienas veikėjas neva su apnuodytais koldūnais nuodijo rusus ir jis visiškai nekaltas, ir daugiau įvairių pasakų. Tačiau reikia pripažinti, kad Seimo narys P. Gražulis yra nuteistas. Aukščiausiasis Teismas paliko galioti Vilniaus apygardos teismo nuosprendį baudžiamojoje byloje. Aukščiausiojo Teismo nuosprendis yra galutinis ir neskundžiamas, todėl nekyla jokių abejonių, kad Seime turime nuteistą žmogų ir turime spręsti dėl jo, kaip Seimo nario, mandato panaikinimo.

Kviečiu balsuoti už. Prisiminkime, ir nuteisti savivaldybių tarybų nariai faktiškai automatiškai atleidžiami iš savo pareigų Vyriausiosios rinkimų komisijos sprendimu. Šiuo atveju Seimo narį visų balsais apkaltos proceso metu atleidžia Seimas. Todėl, be jokios abejonės, reikėtų to ir laikytis. Balsuokime už.

PIRMININKAS. Prieš kalbės gerbiamas P. Gražulis. Prašom.

P. GRAŽULIS (*MSNG*). Aš gal ne konservatorių noriu paklausti, nes jie negirdi, jie negirdi kartais net ir savęs. Sovietmečiu irgi buvau nuteistas. Ponai konservatoriai ir ponai lietuviai, kaltas buvau ar nekaltas buvau? Teisus buvau ar nebuvau teisus? Atsakykite į šitą klausimą. Kuo skiriasi sovietiniai politizuoti teismai nuo dabartinių landsberginių teismų? Kuo jie skiriasi? Kam reikėjo trijų teisėjų kolegiją dar išpūsti į septynių teisėjų aukščiausią kolegiją? Tam, kad priimtų politinę deklaraciją? Kam tas cirkas, jūs pasakykite? Aš jums sakiau, kad teismais pasitikėjimas vien tik per mėnesį nukrito 5 % ir dar kris, nes visuomenė, išskyrus konservatorius, mato, kad teismai vykdo ne teisingumą, o politinius užsakymus. Prašau, finansų ministrė 14 tūkst. eurų grąžina į biudžetą panaudotų lėšų – bylos nėra. Kultūros ministras 30 tūkst. eurų panaudoja, nežino, kur ir kaip, – bylos nėra. Paimkime tvorą šitos A. Bilotaitės, vagonėliai, statomi tris kartus brangiau negu rinkos kaina, – bylos nėra. Pažiūrėkime, kas yra, NATO viršūnių balius suorganizuotas be konkurso už 50 mln. – bylos nėra. Landsbergių šeima nusiperka sklypą beveik 2 mln. vertės už eurą – bylos nėra. Kur teisingumas? Ar jūs matote tą teisingumą? Ponai konservatoriai, jūs jo nematysite. Mieli žmonės, jeigu nors keletas žmonių klausote, aš jums kalbu, o ne konservatoriams.

PIRMININKAS. Dėkoju. Toliau už kalbės gerbiamas E. Gentvilas. Prašau.

E. GENTVILAS (*LSF*). Svarstymo stadijoje iš tribūnos kalbėdamas Petras pradėjo analizuoti teismo baudžiamąją nutartį. Taip, mes ją skaitėme, bet šiandien mes nesvarstome teismo sprendimo. Mes turime reaguoti į teismo sprendimą, o ne vertinti, ar jis geras, ar blogas. Teismų sprendimai negali būti svarstomi Seimo salėje ir politiškai įvertinti. Mes šiandien priversti žiūrėti per juridinę prizmę ir, matydami baudžiamojoje byloje sprendimą, kad kolega padarė baudžiamąjį nusikaltimą, mes turime žiūrėti į kitus teisės aktus, tarp jų ir Seimo statutą. Seimo statutas pasako, kad tokiu atveju Seimas sprendžia dėl kolegos apkaltos, nes jis yra nuteistas pagal baudžiamąją bylą. Todėl aš siūlau klausyti, ką yra pasakęs teismas, ir neklausyti tų beviltiškai kartais skambančių rypavimų apie tai, kad teismai nevykdo teisingumo. Tada kolegoms aš siūlau pasiskaityti Lietuvos Respublikos Konstituciją, kad teisingumą vykdo teismai, o ne tie, kurie nori paneigti, politiškai sukritikuoti teismų sprendimus. Todėl sprendimas, aš manau, yra aiškus – Seimas privalo vykdyti savo prievolę ir čia nėra opozicijos išpuolis… koalicijos išpuolis prieš opozicijos narį, kaip kartais bandoma vėl politiškai pateikti, tai yra labai aiškiai aprašytos teisinės procedūros teisinėje valstybėje. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkoju. Prieš kalbės gerbiamas M. Puidokas. Prašau.

M. PUIDOKAS (*MSNG*). Noriu pasidžiaugti, kad Lietuvoje turime pačią geriausią pasaulyje, teisingiausią, šlovingiausiomis pergalėmis prieš Kiniją ir kitas šalis pagarsėjusią valdžią, kuri niekada neklysta. Ir vienas iš jos atstovų ponas V. Semeška, kuris dar nenuteistas už diplomų klastojimą, bet yra daug aptartas šioje posėdžių salėje, kada dirbo VRK, kaltina dabar poną Petrą. Ir aš turiu jam klausimą ir kitiems konservatoriams: o kiek tarp jūsų yra žmonių, kurie yra nuteisti? Tai teisti kitą ir vertinti iš jėgos pozicijų visada yra labai lengva, kada tu esi galingas, kada tu esi lygiausias iš visų Lietuvos šalies žmonių ir tu žinai, kad tau negalioja tos pačios įstatymo nuostatos, kaip kitiems žmonėms, ir kai tu ką nors padarai blogo, visą laiką tavo užnugaris yra labai stiprus ir visos tarnybos yra pajungtos tau, ir tu gali daryti viską, ką nori. Taip, tada tikrai dirbti politikos srityje yra labai lengva. Tu gali savo oponentus sutrypti, sudoroti, sunaikinti ir parodyti, kad, va, žiūrėkite, kas bus su jumis, jeigu jūs elgsitės drąsiai. Jeigu jūs drįsite mus kritikuoti aštriai, jums bus taip, kaip P. Gražuliui, R. Žemaitaičiui ir kitiems Seimo nariams ar visuomenės veikėjams, kurie vis dar drįsta Lietuvoje tai daryti drąsiai ir aktyviai. Jums bus bylos, jums bus teismai, jūs būsite pasmerkti, prarasite darbus arba turėsite važiuoti į teismo posėdžius kaip į darbą ir neturėsite galimybės išlaikyti savo šeimos, nes ne visi žmonės turi galimybę nuolat važiuoti į teismo posėdį ir atsiprašinėti iš darbo ir ne visi darbdaviai yra tokie supratingi, kad tą suprastų. Tad raginu balsuoti prieš visus, kuriems nepriimtina ši diktatūra.

PIRMININKAS. Dėkoju. L. Slušnys už kalbės.

L. SLUŠNYS (*TS-LKDF*). Ačiū, posėdžio pirmininke. Kiekvienas spektaklis, kiekviena komedija turi turėti pabaigą, ir aš labai rekomenduoju balsuoti už, kad mes pagaliau iš spektaklio išeitume ne į kokią nors pertrauką, o tikrai baigtume ir šitie dalykai daugiau galbūt nebesikartotų su

tokiais Seimo nariais. Iš tiesų bet kuris užsitęsęs spektaklis, kad ir koks jis būtų įdomus, tampa nuobodus, o šiuo atveju net pavojingas. Jis yra pavojingas valstybei, nes yra nuolatos skleidžiamas melas apie tai, kokie yra baisūs teismai, kažkokia teisėsaugos sistema, jau nekalbu apie demokratiškai išrinktą valdžią, kuri šiandien yra čia, šitame Seime, ir mes visi esame visą laiką skelbiami kaip pavojingi visuomenei asmenys. Toks melas turi baigtis, tokia retorika turi baigtis, ir aš labai siūlau balsuoti už. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkoju. Už – gerbiamas. J. Razma. Prašom.

J. RAZMA (*TS-LKDF*). Gerbiami kolegos, kurie čia kalbėjote ar karštai gindami P. Gražulį, ar niekindami teismų nutarimus, aš kviesčiau tas ugningas kalbas pasilaikyti gruodžio 19 dienai, kai bus, na, reali apkaltos procedūra, nes mes šiandien, tikiuosi, priimsime tą nutarimą. Šiandien mes tiesiog vykdome tą pareigą, kurią apibrėžia Seimo statutas ir Konstitucija, tai yra gavę apkaltinamąjį teismo nuosprendį mes turime paskirti apkaltos datą. Faktiškai mes negalime nepaskirti apkaltos datos, nes tai yra tiesmukai parašyta. Žinoma, galima siūlyti įvairias datas, bet kokių nors alternatyvių siūlymų ar pagrindimo dėl geresnės datos aš negirdėjau.

Dar pastebėsiu, kad, nepaisydami pasikartojančių P. Gražulio nekorektiškų išpuolių prieš mūsų partiją ar atskirus jos narius, mes buvome labai jautrūs ir palankūs P. Gražulio situacijai toje byloje. Šiaip jau turėjome visas galimybes apkaltos procesą pradėti, kai buvo paskelbtas Apeliacinio teismo nutarimas, nes yra pasakyta Statute, kad apkalta pradedama, kai įsiteisėja apkaltinamasis teismo nutarimas. Būtent apeliacinis nutarimas įsiteisėjo ir, kaip P. Gražulis skelbiasi, jis jau ten ir baudas moka, bet mes dėl visa ko palaukėme Aukščiausiojo Teismo nutarimo, nors tikrai neprivalėjome to daryti.

Tikrai nėra čia kažkokio politinio susidorojimo ar dar kažko. Na, būna, žmogus nusikalsta – reikia už tai atsakyti. Jeigu nusikalsta Seimo narys, tai ta atsakomybė yra dar papildomai ir konstitucinė, be tos įprastos baudžiamosios.

PIRMININKAS. Dėkoju, visi motyvai išsakyti. Dabar balsuosime dėl Seimo nutarimo „Dėl apkaltos Lietuvos Respublikos Seimo nariui Petrui Gražuliui pradžios“.

Šio nutarimo priėmimas

Užsiregistravo 90, balsavo 89: už – 87, prieš – 1, susilaikė 1. Nutarimas yra priimtas. (*Gongas*)

Dabar per šoninį mikrofoną gerbiamas P. Gražulis. Prašau.

P. GRAŽULIS (*MSNG*). Man labai įdomu, kai kalbėjo konservatoriai, visi nekaltai pradėti. Ar jūs prisimenate, kaip M. Adomėną ištraukėte, ar jūs neprisimenate, ką tik J. Sejonienę ištraukėte, kad nebūtų kreiptasi į Konstitucinį Teismą? Ar jūs neprisimenate, kaip dabar L. Slušnys važinėjo už kanceliarines lėšas ir vežiojo genderistines knygas, kaip Etikos komisija išteisino? Jiems viskas galima, o jei, neduok Dieve, P. Gražulis būtų nuvažiavęs nors kilometrą, būtų jau apkalta. Taigi sveikinu nekaltai pradėtus konservatorius, jų, manau, be nuodėmės tikrai nėra.

PIRMININKAS. Dėkoju. Gerbiamas A. Petrošius per šoninį mikrofoną. Prašau.

A. PETROŠIUS (*TS-LKDF*). Na, čia ne kartą buvo akcentuotas mažas pasitikėjimas teismais, tai, kolegos, norėtųsi atkreipti dėmesį, kad teismuose įprastai yra dvi pusės ir labai dažnu atveju vienos iš pusių reikalavimai lieka nepatenkinti. Į procesus įprastai mes žiūrime labai paprastai – jeigu man nepalankus sprendimas, vadinasi, aš nepasitikiu, jis blogas. Matyt, iš ten ir tas nepasitikėjimas. Tačiau šioje kadencijoje ženkliai padidinome atlyginimus teisėjams, todėl tikiuosi, kad pritrauksime daug kompetentingų specialistų, kurie tolygiai pasiskirstys krūvį. Teisėjai turės galimybę skirti pakankamai laiko ir priimti tokius sprendimus, kurie tenkins visas puses.

PIRMININKAS. Dėkoju. Per šoninį mikrofoną… (*Balsai salėje*) Gerbiamas Petrai Gražuli, nė jūsų pavardę paminėjo… Antrą kartą tikrai aš jums nesuteiksiu replikos teisės.

Gerbiama A. Jakavonytė. Prašau.

A. JAKAVONYTĖ (*TS-LKDF*). Atsiprašau. Mano balsą prašau įskaityti už.

PIRMININKAS. Dėkoju. Jūsų balsas protokole bus už. Gerai, dėkoju. Klausimas baigtas svarstyti.

15.15 val.

Seimo nutarimo „Dėl apkaltos Lietuvos Respublikos Seimo nariui Remigijui Žemaitaičiui pradžios ir kreipimosi į Lietuvos Respublikos Konstitucinį Teismą“ projektas Nr. XIVP-3289 (*priėmimo tęsinys*)

Toliau 1-10 klausimas – projektas Nr. XIVP-3289. Čia mes esame įveikę visas stadijas ir likęs priėmimas. Motyvai taip pat buvo išsakyti. Taigi balsuosime dėl Seimo nutarimo „Dėl apkaltos Lietuvos Respublikos Seimo nariui Remigijui Žemaitaičiui pradžios ir kreipimosi į Lietuvos Respublikos Konstitucinį Teismą“. Balsuojame dėl šio nutarimo. Priėmimas.

Šio nutarimo priėmimas

Užsiregistravo 84, balsavo 82 – visi 82 balsavo už. Nutarimas yra priimtas. (*Gongas*)

15.16 val.

Ginklų ir šaudmenų kontrolės įstatymo Nr. IX-705 13, 17 ir 30 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2654(2) (*priėmimo tęsinys*)

Toliau apsvarstyti klausimai. Darbotvarkės 2-1 klausimas – Ginklų ir šaudmenų kontrolės įstatymo keleto straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2654. Priėmimas. Likęs tik balsavimas. Motyvai išsakyti. Balsuojame dėl Ginklų ir šaudmenų kontrolės įstatymo. Nedaug balsavimų liko, neapsimoka pagreitinti, nes čia liko du balsavimai. Kolegos vaikšto po salę, tai paskui nespės pribėgti.

Šio įstatymo priėmimas

Užsiregistravo 125, balsavo 124: už – 108, prieš – 1, susilaikė 15. Įstatymas yra priimtas. (*Gongas*)

15.17 val.

Atmintinų dienų įstatymo Nr. VIII-397 1 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2995(2) (*priėmimo tęsinys*)

Toliau darbotvarkės 2-2 klausimas – Atmintinų dienų įstatymo 1 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2995. Priėmimas. Balsuojame dėl Atmintinų dienų įstatymo.

Šio įstatymo priėmimas

Užsiregistravo 123, balsavo 122: už – 103, prieš – 2, susilaikė 17. Taigi įstatymas priimtas. (*Gongas*)

15.18 val.

Elektros energetikos įstatymo Nr. VIII-1881 19, 22^1, 22^2, 33, 48, 51 ir 61^1 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3291(2) (*svarstymo tęsinys*)

Toliau 2-3 klausimas – Elektros energetikos įstatymo keleto straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3291. Balsuojame po svarstymo dėl Elektros energetikos įstatymo.

Užsiregistravo 128, balsavo 128: už – 127, prieš niekas nebalsavo, susilaikė 1. Po svarstymo yra pritarta.

Toliau eisime pagal darbotvarkę. Atkreipiu dėmesį, kad dėl visų apsvarstytų klausimų jau yra balsuota, bet jeigu spėsime apsvarstyti per balsavimo langą, nes jis vis dar yra, 15 val. 35 min. baigiasi balsavimo langas pagal mūsų darbotvarkę, tai ir balsuosime.

15.19 val.

Diplomatinės tarnybos įstatymo Nr. VIII-1012 pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3181(2), Asmenų delegavimo į tarptautines ir Europos Sąjungos institucijas ar užsienio valstybių institucijas įstatymo Nr. X-1262 pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3182(2) (*svarstymas*)

Dabar 2-5.1 ir 2-5.2 klausimai – Diplomatinės tarnybos įstatymo projektas Nr. XIVP-3181 ir lydimasis Asmenų delegavimo į tarptautines ir taip toliau įstatymo projektas. Čia yra pasiūlymų. Aš kviečiu gerbiamą Užsienio reikalų komiteto pirmininką Ž. Pavilionį į tribūną. Dabar išvada. Prašau.

Ž. PAVILIONIS (*TS-LKDF*). Komitetas svarstė šį įstatymo projektą lapkričio 10 dieną ir vienbalsiai priėmė tokį sprendimą: pritarti komiteto patobulintam įstatymo projektui ir komiteto išvadai.

PIRMININKAS. Dėkoju. Dar yra Valstybės valdymo ir savivaldybių komiteto išvada. Gerbiamas Žygimantai, jūs galite užimti savo vietą. Dabar kviečiu gerbiamą G. Burokienę pagarsinti Valstybės valdymo ir savivaldybių komiteto išvadą. Prašom.

G. BUROKIENĖ (*LVŽSF*). Valstybės valdymo ir savivaldybių komitetas iš esmės pritarė įstatymo projektui ir siūlo pagrindiniam komitetui jį tobulinti atsižvelgiant į Seimo kanceliarijos Teisės departamento pastabas, joms komitetas pritarė.

PIRMININKAS. Dėkoju. Dabar diskusija. Užsirašęs gerbiamas A. Sysas. Kviečiu į tribūną. Diskusija. Prašom.

A. SYSAS (*LSDPF*). Gerbiamas posėdžio pirmininke, gerbiami kolegos. Mes grįžtame prie Diplomatinės tarnybos įstatymo ir visiškai pritariu tai daliai, kur mes sprendžiame dėl darbo apmokėjimo tvarkos, nes keičiasi visa apmokėjimo sistema Lietuvos Respublikoje ir kitose institucijose. Bet, mano galva, taisydami šitą įstatymą mes galėjome atsižvelgti į tuos tyrimus, kurie yra padaryti Užsienio reikalų ministerijoje. Noriu priminti, kai mes prieš daugiau nei metus svarstėme Diplomatinės tarnybos įstatymą, kartu su Darbo taryba ir profsąjungomis teikėme daug pasiūlymų, kad visi sprendimai, kurie priimami Užsienio reikalų ministerijoje, būtų skaidresni, aiškesni ir suprantamesni ir darbuotojams. Tą situaciją, kuri yra ministerijoje, aiškiai parodė tyrimas, kuris buvo darytas pavasarį, jį atliko Vidaus reikalų ministerija. Ji atlieka tuos tyrimus ir kitose ministerijose. Aš buvau išsiuntęs jums tą skaidrę, kurioje buvo parodyta, kokie yra atsiliepimai apie darbą ministerijoje. Būtent svarstant šitą įstatymą buvo galima daryti tam tikrus pakeitimus. Pasiteisindama ministerijos kanclerė aiškina, kad yra padarytas kitas tyrimas, kurio rodikliai yra šiek tiek geresni. Tiktai aš noriu atkreipti dėmesį, kaip toje patarlėje: kas moka pinigus, tas ir užsako muziką. Kadangi šitą tyrimą užsakė pati Užsienio reikalų ministerija, tai metodikos skiriasi. Bent jau iš užduodamų klausimų akivaizdžiai buvo galima sužinoti, kas atsakė į anketą, kad imtis buvo daug mažesnė. Problemų šitoje ministerijoje lieka.

Registravau keletą pataisų, labai gaila, kad Užsienio reikalų komitetas nepritarė toms pataisoms. Aš dėl to, taip sakant, nesižudysiu. Ir dar kartą bus proga pakartoti, kad jeigu mes neįsiklausome į pačių darbuotojų keliamus klausimus ir problemas, tai geresnio, kokybiškesnio darbo tikėtis iš ministerijos ir negalime, nes per tą laikotarpį, po pirmojo svarstymo iki šio, mes girdėjome ten – ir apklausa, ir keletas skandalų su diplomatais. Taip sakant, didelių pergalių fronte nepastebėta. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkoju. Diskusija baigėsi. Dabar kviečiu komiteto pirmininką grįžti į tribūną, nes yra keletas pasiūlymų. Dėl 17 straipsnio yra Seimo nario A. Syso pasiūlymas, jam komitetas nepritarė. Tai turbūt sudarysime sąlygas pristatyti gerbiamam A. Sysui. Prašom.

A. SYSAS (*LSDPF*). Tai dar kartą nenoriu kartoti, šitą pasiūlymą aš parengiau kartu su darbuotojais, kurie dirba Užsienio reikalų ministerijoje, o jau sprendimą gali pakomentuoti ir komiteto pirmininkas. Taupykime laiką.

PIRMININKAS. Dėkoju. Komiteto nuomonė. Prašau.

Ž. PAVILIONIS (*TS-LKDF*). Komitetas nepritarė šiam siūlymui, kadangi, nepaisant tos retorikos, kuri buvo čia išsakyta, per jūsų siūlymus iš esmės yra bandoma suderinti diplomatų rotaciją su politiniais ciklais. O viena iš pagrindinių Užsienio reikalų ministerijos darbuotojų nepasitenki-

nimo priežasčių buvo būtent sistemos politizavimas. Tai šiuo metu komitetas, įsiklausęs ir į visų diplomatų, ir į jų atstovų nuomonę, mes nepritarėme šiam siūlymui ir siūlome palikti dabartinę rotacinę tvarką, kad ji nebūtų ištampyta, pritempta prie dabartinių politinių ciklų.

PIRMININKAS. Dėkoju. Niekas nenori kalbėti dėl motyvų dėl šio pasiūlymo. Gerbiami kolegos, susikaupkime, vis dar yra balsavimo langas, balsuosime dėl pasiūlymo. Kviečiu visus grįžti į savo vietas, atkreipti dėmesį, kad dabar balsuosime dėl A. Syso pasiūlymo, kuriam komitetas nepritarė. Balsuojame. Kas balsuoja už, balsuoja už A. Syso pasiūlymą, kas balsuoja prieš, – taip, kaip komitetas. Balsuojame.

Užsiregistravo 112, balsavo 109: už – 38, prieš – 41, susilaikė 30. Pasiūlymui nepritarta.

Toliau buvo kitas pasiūlymas dėl 20 straipsnio. Čia taip pat gerbiamo A. Syso pasiūlymas. Sudarysime sąlygas pristatyti. Prašau.

A. SYSAS (*LSDPF*). Ačiū. Ačiū, pirmininke. Tai gal šiek tiek apie šitą pasiūlymą aš daugiau pasakysiu. Tai yra dėl galimybės buvusiems užsienio reikalų ministerijos darbuotojams, diplomatams, atkurti statusą, jeigu jie dirbo. Šita pataisa, jeigu jai nepritaria, taip sakant, kvepia politizavimu, nes pasikeičia valdžia ministerijoje, ir, jeigu grįžta koks diplomatas, kuris galbūt dirbo su kitos politinės pakraipos Ministru Pirmininku, Prezidentu ar dar su kuo nors… Paprasčiausiai, kai rašoma „gali būti atkuriama“, tai čia ir yra politizavimas. Aš ir siūlau, kad jeigu jie buvo diplomatais, kad jiems būtų atkuriama.

Dabar nuogąstavimai, kad gal jis nepereina pagal tarnybų patikrinimus, gal per tą laikotarpį tapo šnipu kokios nors šalies, tai tam yra kiti straipsniai. Šitais atvejais žmonės, kurie neturi, taip sakant, gauto pasitikėjimo, apskritai negali dirbti šitoje įstaigoje. Šitas straipsnis kalba apie diplomatus, kurie turi teisę, kurie neturi kažkokių uodegų, taip sakant, kad jiems būtų atkurtas statusas. Toks yra pasiūlymas.

PIRMININKAS. Dėkoju, aš tik dėl protokolo pastebėsiu, kad dėl prieš tai buvusio balsavimo savo balsą prašau įskaityti prieš, nes pirmininkaudamas supainiojau balsus. Komiteto nuomonė. Prašau.

Ž. PAVILIONIS (*TS-LKDF*). Tik vienas žmogus pritarė jūsų siūlymui – visi kiti balsavo prieš ir susilaikė. Argumentai yra visiškai priešingi, negu jūs teigiate – kaip tik tai, ką jūs siūlote, yra visiškas sistemos politizavimas. Kaip buvęs diplomatas tai galiu patvirtinti. Paprastai prieš pasibaigiant Prezidento ar kokio nors didesnio politiko karjerai buvo labai daug politinių parašiutų, juos jūs siūlote dabar iš esmės priimti automatu, ministerijai net neturint teisės apsvarstyti, nes gal nebūtinai prezidentūroje, gal kur nors tie diplomatai kitur dirbo, kas yra nesuderinama su nepriekaištinga reputacija. Mes turime teisę juos patikrinti, be to, tie diplomatai gali pretenduoti į pareigybes, į kurias atrenkama atrankos būdu, į tam tikras aukštesnes pareigybes. Be to, ir amžiaus cenzas gali būti. Kaip žinote, pas mus yra limitas – 65 metai. Tai šio politinio automato pritaikymas, atsiprašau, neturi nieko bendro su šios politikos depolitizavimu. Todėl komitetas atmetė jūsų siūlymą.

PIRMININKAS. Dėkoju. Daugiau pasiūlymų nebuvo. Dėkoju gerbiamam komiteto pirmininkui. Dėl šio pasiūlymo motyvų taip pat nebuvo, taigi apsispręsime dėl A. Syso pasiūlymo. Kas balsuoja už, balsuoja už A. Syso pasiūlymą, jam komitetas nepritarė, kas balsuoja kitaip, pritaria komiteto nuomonei.

Užsiregistravo 110, balsavo 108: už – 36, prieš – 37, susilaikė 35. Taigi pasiūlymui nėra pritarta.

Daugiau pasiūlymų nebuvo. Taigi keliaujame prie motyvų dėl viso. Nėra norinčių kalbėti dėl viso. Vis dar balsavimo langas, balsuojame dėl abiejų projektų. Darbotvarkės 2-5.1 klausimas – Diplomatinės tarnybos įstatymo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3181 ir darbotvarkės 2-5.2 klausimas – lydimasis Asmenų delegavimo į tarptautines ir Europos Sąjungos institucijas ar užsienio valstybių institucijas įstatymo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3182.

Užsiregistravo 117, balsavo 115: už – 102, prieš – 1, susilaikė 12. Po svarstymo yra pritarta.

15.31 val.

Seimo nutarimo „Dėl 2023 metų Laisvės premijų paskyrimo Petrui Plumpai ir Europos Parlamentui“ projektas Nr. XIVP-3310 (*svarstymas*)

Toliau darbotvarkės 2-6 klausimas – Seimo nutarimo „Dėl 2023 metų Laisvės premijų paskyrimo Petrui Plumpai ir Europos Parlamentui“ projektas Nr. XIVP-3310. Pranešėja – gerbiama Seimo Pirmininkė V. Čmilytė-Nielsen. Bet aš jos… Diskusija, taip, iškart keliaujame į svarstymą. A. Gedvilas yra užsirašęs diskutuoti. Prašau.

A. GEDVILAS (*MSNG*). Gerbiamieji, šis teikimas, mano nuomone, yra politinis nesusipratimas. Sulyginti P. Plumpą ir Europos Parlamentą Laisvės kovos šviesoje, manau, yra neleistina. Tai dviejų visiškai skirtingų paradigmų dalykai. P. Plumpa yra tikrai užsitarnavęs mūsų valstybės pagarbą už antisovietinę rezistencinę veiklą. Priminsiu, jis septynerius metus buvo ištremtas į Mordovijos lagerius, bendradarbiavo su antisovietiniais disidentais Maskvoje, vėliau buvo „Lietuvos Katalikų Bažnyčios kronikos“ bendraleidėjis, vėl nuteistas septyneriems metams. Žodžiu, dėl P. Plumpos nuopelnų Lietuvos laisvės kovoje prieš sovietinę diktatūrą nėra jokių abejonių.

O štai dėl Europos Parlamento yra tam tikrų abejonių. Šiuo Seimo nutarimo projektu savaime sulyginama Lietuvos pokario rezistencija ir europinė biurokratinė institucija. Vieni rizikavo gyvybėmis, buvo kankinami, tremiami, žudomi dėl Lietuvos laisvės, o Europos Parlamento nariai sėdi šiltuose krėsluose ir jų didžiausias vargas – pakelti ranką balsuojant. Jau nekalbu apie jų atlyginimų sumas, kurių dydis eiliniams Lietuvos gyventojams yra tiesiog sunkiai suvokiamas. Yra tam tikrų Europos Parlamento nuopelnų praeityje, kaip antai Helsinkio proceso palaikymas 1970 metais ir 1980 metais, 2019 metų rezoliucija, sulyginusi komunistines ir nacistines ideologijas, tačiau vargu ar tikslinga sulyginti nuo Lietuvos ganėtinai toli morališkai ir politiškai nutolusią biurokratinę instituciją su Lietuvos laisvės kova.

Be to, Europos Parlamentas pastaruoju metu yra pagarsėjęs kaip seksualinės politikos propaguotojas, skatinantis tokių seksualinių grupių interesus, priešingus Lietuvos visuomenės vertybėms. Ką jau kalbėti apie lietuvių rezistencijos vertybes, kurios tiesiogiai išaugo iš katalikiškos tarpukario visuomenės. Kyla abejonių, kad šis valdančiųjų siūlymas yra tam tikras Lietuvos rezistencijos pažeminimas. Taip pat tai yra vis labiau svetimėjančios europinės institucijos tam tikras legitimizavimas, didesnio prestižo suteikimas.

Raginu balsuoti prieš premijos Europos Parlamentui suteikimą, o Laisvės premiją suteikti P. Plumpai. Ačiū už dėmesį.

PIRMININKAS. Dėkoju, daugiau niekas nebuvo užsirašęs diskutuoti. Motyvai? Niekas nėra užsirašęs dėl motyvų. Jau dabar yra 18 minučių, kai pasibaigė balsavimo langas, tai balsuoti negalėsime ir balsavimas keliamas į kitą balsavimo langą, kuris bus 17 valandą.

Toliau posėdžiui pirmininkauja gerbiamas pavaduotojas J. Sabatauskas.

PIRMININKAS (J. SABATAUSKAS, *LSDPF***).** Gerbiami kolegos, replika po balsavimo – E. Zingeris.

E. ZINGERIS (*TS-LKDF*). Dėl Atmintinų dienų sąrašo – paprasčiausiai techninė klaida, aš už. Balsavimas dėl atmintinų dienų ką tik čia buvo, paskiausias balsavimas. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėl protokolo – E. Zingeris balsavo už.

15.35 val.

Krizių valdymo ir civilinės saugos įstatymo Nr. VIII-971 40 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2375(2) (*svarstymas*)

Gerbiami kolegos, darbotvarkės 2-7 klausimas – Krizių valdymo ir civilinės saugos įstatymo 40 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2375(2). Svarstymo stadija. Pranešėjas – Nacionalinio saugumo ir gynybos komiteto pirmininkas L. Kasčiūnas. Prašom, kolega.

L. KASČIŪNAS (*TS-LKDF*). Labai ačiū. Mes svarstėme įstatymo projektą. Su juo susijęs tam tikras žodis „įsipareigojimas“, kuris buvo duotas ir opozicijai. Kai Krizių valdymo projektas ėjo praeitą sesiją, įsipareigojome, kad grįšime su tam tikrais saugikliais, pasiūlymais, kad reikia grįžti į parlamentą, kai paskelbta ekstremalioji situacija, yra ribojamos žmogaus teisės ir laisvės, o tada

reikia atsiklausti parlamento dėl pratęsimo. Čia buvo tokia gerbiamo T. Tomilino iniciatyva, užtrukome šiek tiek, bet galų gale radome sprendimą ir komitetas jam pritarė. Buvo dar viena kitokia pataisa, jai nebuvo pritarta, bet čia turbūt apie tai vėliau. Noriu pasakyti, kad mes apsvarstėme ir pritarėme, ir galime judėti toliau.

PIRMININKAS. Ačiū, gerbiamas kolega. Svarstysime toliau pasiūlymus, kai bus balsavimo langas. Tai dabar diskusijos. T. Tomilinas nori pasisakyti. Prašom.

T. TOMILINAS (*DFVL*). Gerbiami kolegos, šis įstatymas gali atrodyti toks labiau techninis ir nereikšmingas, bet iš esmės turbūt jis yra vienas iš svarbesnių šios kadencijos projektų. Galbūt sunku tuo patikėti, bet krizių valdymas yra nei daug, nei mažai – demokratijos Achilo kulnas. Būtent per krizių valdymą, įvedamus įvairiausius apribojimus galima nueiti iki nelabai gražių dalykų. Istorija mus moko, kad autoritarizmas ateina tada, kai prasideda įvairiausios manipuliacijos dėl krizių valdymo. Mes čia turėjome riaušes prie Seimo, nes žmonės nebuvo visai patenkinti tuo, kad buvo įvedami apribojimai dėl kovido, vyko diskusijos dėl migracijos valdymo ir taip toliau. Taigi mintis įtraukti Seimą į krizių valdymą nėra dėl ko nors originali, ji remiasi XX amžiaus, XXI amžiaus Europos ir pasaulio istorija, demokratinių šalių istorija. Tas saugiklis, kurį užtikrina Seimas, kai vykdomoji valdžia daro klaidas, yra būtinas demokratijai, tai nuramina žmones. Todėl visiškai natūralu, jeigu mes Seime sprendžiame dėl karo padėties, dėl nepaprastosios padėties, kas 3 mėnesius, kas pusę metų ateina Vyriausybė ir vis paprašo Seimo leidimo pratęsti arba nepratęsti, arba pradėti tam tikrą ypatingą režimą, kai yra taikomi žmogaus teisių apribojimai. Visiškai natūralu, kai tokio leidimo būtų prašoma, kai vyksta įvairiausios mažiau svarbios situacijos negu nepaprastoji padėtis ar karas, bet būtent kai yra tam tikros krizinės situacijos, ar tai būtų sveikatos krizė, ar tai būtų kitokio pobūdžio krizė. Dėkoju Laurynui, kad ištesėjo pažadą. Tikrai tai yra geras bendradarbiavimas.

Mano galva, mes prieš priimdami turėtume dar padiskutuoti dėl keleto šio projekto pataisų, nes šiandien mes matome, kad galutinėje formuluotėje atsirado išlyga, kad esant krizei, kurią Nacionalinio saugumo komisija pripažįsta kaip hibridinę ataką, šiuo atveju aš necituoju tiksliai, bet maždaug tokioje situacijoje Seimas balso neturi. Mano galva, taip yra paliekama spraga, kurią būtų galima gana lengvai ginčyti Konstituciniame Teisme. Dėl to mes turėtume, man atrodo, susitarti dėl papildomų saugiklių, tačiau vis tiek palikti būtent Seimui galutinį sprendimą – ne kokiai nors Nacionalinio saugumo komisijai, bet Seimui. Galbūt tai galėtų būti papildomas 2/3 Seimo balsavimo reikalavimas. Galima apie tai diskutuoti nedarant konflikto dėl šitos formuluotės, tačiau prieš priimdami dar padiskutuosime, kaip geriausiai tą įstatymą suformuluoti, nes krizių atveju, užsitęsus krizėms, Seimo neįtraukimas yra lygu visuomenės nerimui, yra lygu kultūriniam karui, kai visuomenė pradeda kvestionuoti vykdomosios valdžios sprendimus. Būtent Seimas yra ta institucija, kuri sudeda galutinius taškus. Todėl, na, stiklinė yra ne pusiau pilna. Kaip ir gerai, kad turime kompromisą, kaip ir gerai, kad pradėjome diskutuoti apie Seimo įtraukimą į krizių valdymą, bet darbas nepabaigtas. Taigi linkiu iki priėmimo dar pataisyti projektą. Labai ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū, gerbiamas kolega. Daugiau norinčių dalyvauti diskusijoje nėra.

Motyvai dėl viso projekto. L. Savickas. Nematau. Nėra. Kaip minėjau, svarstysime pasiūlymus ir balsuosime per balsavimo langą.

15.42 val.

Administracinių nusižengimų kodekso 247, 589, 608 straipsnių ir priedo pakeitimo ir Kodekso papildymo 248^1, 248^2, 248^3 straipsniais įstatymo Nr. XIV-598 5 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3208(2) (*svarstymas*)

Kitas darbotvarkės klausimas – Administracinių nusižengimų kodekso keleto straipsnių pakeitimo ir papildymo įstatymo projektas Nr. XIVP-3208(2). Svarstymo stadija. Kviečiu Teisės ir teisėtvarkos komiteto pirmininkę I. Haase. Administracinių nusižengimų kodekso projektas Nr. XIVP-3208.

I. HAASE (*TS-LKDF*). Dėkoju, gerbiamas pirmininke. Teisės ir teisėtvarkos komitetas, kaip pagrindinis komitetas, svarstė Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodekso 247, 589, 608 straipsnių ir priedo pakeitimo ir kodekso papildymo 248^1, 248^2, 248^3 straipsniais įstatymo

5 straipsnio pakeitimo įstatymo projektą Nr. XIVP-3208. Komiteto sprendimas – pritarti iniciatoriaus pateiktam įstatymo projektui ir komiteto išvadai. Balsavimo rezultatai: už – 8, prieš ir susilaikiusių nebuvo.

PIRMININKAS. Ačiū gerbiamai pirmininkei. Svarstant diskusijoje nėra norinčių dalyvauti, dėl balsavimo motyvų taip pat.

15.44 val.

Administracinių nusižengimų kodekso 12, 21[1], 373, 374, 375, 376, 377, 378, 380, 381, 382, 421, 484, 576, 577, 579, 581, 584, 587, 588, 589, 594, 608, 609, 616, 617, 619, 620, 621, 627, 644, 666, 671, 673, 675, 676, 678 straipsnių ir priedo pakeitimo, Kodekso papildymo 422[1], 565[1], 574[1] straipsniais ir 591, 677 straipsnių pripažinimo netekusiais galios įstatymo Nr. XIV-1947 27 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3209(2) (*svarstymas*)

Galbūt gerbiama pirmininkė pristatys ir kitą Administracinių nusižengimų kodekso pakeitimų projektą Nr. XIVP-3209(2)? Svarstymo stadija.

I. HAASE (*TS-LKDF*). Komitetas svarstė nurodytą įstatymo projektą Nr. XIVP-3209. Komiteto sprendimas – pritarti iniciatorių pateiktam įstatymo projektui ir komiteto išvadai. Balsavimo rezultatai: už – 8, prieš ir susilaikiusių nebuvo.

PIRMININKAS. Ačiū. Taip pat nėra norinčių dalyvauti diskusijoje. Dėl balsavimo motyvų taip pat nematau norinčių kalbėti. Taigi balsuosime per balsavimo langą.

15.44 val.

Vandens įstatymo Nr. VIII-474 3, 8, 9, 14, 15, 18, 20, 21, 25 straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo Nr. XIV-1280 11 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2859(2) (*svarstymas*)

Kitas darbotvarkės klausimas – Vandens įstatymo keleto straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2859. Svarstymo stadija. Pranešėjas L. Jonauskas pristatys Aplinkos apsaugos komiteto išvadą.

L. JONAUSKAS (*LSDPF*). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Gerbiami kolegos, komitetas svarstė ir pritarė išvadai bendru sutarimu. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū. Nori diskutuoti… Atsiprašau, papildomas komitetas. Papildomo Kaimo reikalų komiteto išvadą pristatys V. Pranckietis. (*Balsas salėje*) Vandens.

V. PRANCKIETIS (*LSF*). Kaimo reikalų komitetas svarstė ir nutarė pritarti Seimo nario J. Urbanavičiaus ir kitų Seimo narių pateiktam Vandens įstatymo 9, 14, 15, 18, 20, 21, 25 straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo 11 straipsnio pakeitimo įstatymo projektui ir komiteto išvadoms. Už balsavo 6, prieš ir susilaikiusių nebuvo.

PIRMININKAS. Ačiū. Taigi, diskutuoti norėtų A. Vinkus. Prašom, gerbiamas kolega. Prašom į tribūną.

A. VINKUS (*LVŽSF*). Gerbiamas posėdžio pirmininke, gerbiami Seimo nariai, iš pirmo žvilgsnio atrodytų, kad grupės Seimo narių parengto Vandens įstatymo pakeitimo projektas yra trumpas, paprastas, tačiau man atrodo, kad iš jo išplaukia esminiai sprendimai: pirmas, įstatymo nuostatų įgyvendinimo terminų sureguliavimas; antras, žuvų pralaidų įrengimo terminų diferencijavimas skirtingiems subjektams. Projekte koreguojami galiojančio įstatymo atitinkamų nuostatų įgyvendinimo terminai, kurie negali būti įgyvendinti dėl, pabrėžiu, objektyvių priežasčių, nes įstatyme nustatyti kai kurie terminai yra neproporcingai trumpi ir nerealūs.

Praėjusių metų viduryje priimtame įstatyme buvo nustatytos užduotys iki šių metų pabaigos, tai yra per pusantrų metų, hidrotechninių statinių savininkams ir valdytojams užtvankose ar greta jų įrengti žuvų pralaidas. Atsižvelgiant į tai, kokie sudėtingi reikalavimai yra keliami jų projektavimui ir statybai, toks terminas yra nerealus ir likus tik mėnesiui iki termino pabaigos situacija rodo, jog šios užduotys nebus įvykdytos. Todėl pritariu ir sutinku, kad terminus reikia koreguoti, nes užduotys nebus įvykdytos ne dėl hidrotechninių statinių savininkų ar valdytojų kaltės.

Dar viena disproporcija dėl terminų nesuderinamumo yra ta, kad aplinkos ministro tvirtinama tvarka dėl žuvų pralaidų įrengimo išlaidų kompensavimo turi būti parengta iki 2026 m.

sausio 1 d., tai yra praėjus dvejiems metams po jų įrengimo. Tokia nuostata taip pat abejotina, o diferencijuotų terminų žuvų pralaidoms įrengti nustatymas skirtingiems subjektams, numatant prioritetų nuoseklumą, padės toliau ir racionaliau paskirstyti ir panaudoti tiek specialistų, tiek materialinius ir finansinius išteklius. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū, gerbiamas kolega. Daugiau diskutuoti nėra norinčių. Dėl balsavimo motyvų nori kalbėti A. Vinkus, kuris ką tik kalbėjo. Nekalbėsite, kolega, atsisakote? Taip. Tada J. Urbanavičius. (*Balsai salėje*) Yra. (*Balsai salėje*) Dėl balsavimo motyvų – už.

J. URBANAVIČIUS (*TS-LKDF*). Gerbiami kolegos, tikrai siūlyčiau palaikyti šį projektą. Mes darėme ir pasitarimą, klausymus, buvome pasikvietę ir mokslininkų, ir hidrotechnikų. Kartu dar reikėtų pataisyti datas, nes įsigaliojimas jau visai čia pat, per šiuos Naujuosius metus. Tikrai nebus spėta įrengti šitų visų įrenginių, todėl siūlau pritarti šiam klausimui.

PIRMININKAS. Ačiū. Daugiau nėra norinčių pasisakyti. Balsuosime per balsavimo intervalą.

15.49 val.

Geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo įstatymo Nr. X-764 9, 14, 15, 16, 17, 27, 39 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 14^1 straipsniu įstatymo projektas Nr. XIVP-3165(2) (*svarstymas*)

Darbotvarkės 2-11 klausimas – Geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo įstatymo daugelio straipsnių pakeitimo ir įstatymo papildymo 14^1 straipsniu įstatymo projektas Nr. XIVP-3165(2). Svarstymas. Pranešėja – L. Girskienė, Aplinkos apsaugos komitetas.

L. GIRSKIENĖ (*LVŽSF*). Aplinkos apsaugos komitetas svarstė Lietuvos Respublikos geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo įstatymo nuostatų pakeitimus. Pasiūlymams pritarė bendru sutarimu.

Bet ar dėl S. Gentvilo pateiktų pasiūlymų man kalbėti? Atsiprašau, posėdžio pirmininke! Yra S. Gentvilo pasiūlymai.

PIRMININKAS. Dabar minutėlę. Gerbiamas kolega Simonai Gentvilai, aš klausiu jūsų: ar jus tenkina komiteto išvada dėl jūsų siūlymų, tada per balsavimo langą mes jų atskirai nesvarstysime? (*Balsas salėje*) Tenkina. Tai galima laikyti, kad pritarta bendru sutarimu. Jūs dabar pristatykite tuos siūlymus.

L. GIRSKIENĖ (*LVŽSF*). Buvo gauti Seimo nario S. Gentvilo pasiūlymai dėl 8 straipsnio. Komitetas svarstymo metu pateikė išvadą pritarti iš dalies. Taip pat buvo ir kitas Seimo nario S. Gentvilo pasiūlymas, jam komitetas pritarė iš dalies. Bendru balsavimu yra… Dar yra trečias S. Gentvilo pasiūlymas, jam komitetas nepritarė. Bendrai išvadai komitetas pritarė bendru sutarimu. Tiek.

PIRMININKAS. Ačiū, gerbiama kolege. Kiek suprantu, trečio siūlymo mes nesvarstome, nes jis ne dėl to įstatymo. Vadinasi, per balsavimo langą balsuosime jau už visą projektą, nes dėl siūlymų apsispręsta.

Kitas darbotvarkės klausimas… Atsiprašau, dėl motyvų nėra norinčių kalbėti. Diskusijoje taip pat nėra norinčių dalyvauti.

15.52 val.

Geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo įstatymo Nr. X-764 3 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3073 (*svarstymas*)

Kitas darbotvarkės 2-12 klausimas – Geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo įstatymo 3 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3073. Pranešėjas… Aplinkos apsaugos komiteto išvadą pristatys A. Gedvilas.

A. GEDVILAS (*MSNG*). Pristatau Lietuvos Respublikos geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo įstatymo Nr. X-764 3 straipsnio pakeitimo įstatymo projektą Nr. XIVP-3073. Komitetas svarstė. Atsižvelgiant į Seimo kanceliarijos Teisės departamento ir UAB „Vilniaus vandenys“ pasiūlymus – atmesti Lietuvos Respublikos geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo įstatymo straipsnio pakeitimo įstatymo projektą Nr. XIVP-3073. Balsavimo rezultatai: pritarta bendru sutarimu.

PIRMININKAS. Ačiū, gerbiamas kolega. Diskusijoje nėra norinčių dalyvauti. Dėl balsavimo motyvų taip pat nėra. Apsispręsime per balsavimo langą.

15.53 val.

Mokslo ir studijų įstatymo Nr. XI-242 4, 10, 11, 15, 27, 28, 35, 38, 39, 48, 52, 53, 56, 58, 60, 65, 66, 67, 69, 71, 72, 72[1], 73, 75[3], 77, 85 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 64[1] straipsniu įstatymo Nr. XIV-1257 18 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3206(2) (*svarstymas*)

Kitas darbotvarkės 2-14 klausimas – Mokslo ir studijų įstatymo keliasdešimties straipsnių pakeitimo ir įstatymo papildymo 64[1] straipsniu įstatymo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3206(2). Svarstymas. Švietimo ir mokslo komiteto išvadą pristatys komiteto pirmininkas A. Žukauskas.

A. ŽUKAUSKAS (*LF*). Gerbiami Seimo nariai, Švietimo ir mokslo komitetas lapkričio 15 dieną svarstė šį įstatymo projektą. Komiteto išvada yra pritarti iniciatorių pateiktam Mokslo ir studijų įstatymo projektui Nr. XIVP-3206 ir komiteto išvadoms.

PIRMININKAS. Ačiū. Svarstyme nėra norinčių dalyvauti. Dėl balsavimo motyvų taip pat. Balsuosime per balsavimo langą.

15.55 val.

Mokslo ir studijų įstatymo Nr. XI-242 46, 59, 74, 75, 75[1], 75[2], 75[3], 76, 77, 82, 83 straipsnių pakeitimo, 9 straipsnio pripažinimo netekusiu galios ir Įstatymo papildymo 76[1], 76[2], 83[1] straipsniais įstatymo Nr. XIV-654 8 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2559(2) (*svarstymas*)

Kitas – Mokslo ir studijų įstatymo keliolikos straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2559(2). Pranešėjas E. Pupinis pristatys Švietimo ir mokslo komiteto išvadą.

E. PUPINIS (*TS-LKDF*). Ačiū, gerbiamasis posėdžio pirmininke. Komitetas svarstė minėtą įstatymo projektą. Pritarė Teisės departamento išvadoms, taip pat Vyriausybės išvadai ir taip pat siūlo pritarti iniciatorių pateiktam Mokslo ir studijų įstatymo minėtam projektui. Taip pat parengė savo antrąjį variantą, kuriam taip pat siūlo pritarti su visais pasiūlymais ir pataisomis.

PIRMININKAS. Ačiū, gerbiamas kolega. Svarstymo stadijoje diskusijoje dalyvauti nėra norinčių. Dėl balsavimo motyvų taip pat. Balsuosime per balsavimo langą.

15.56 val.

Švietimo įstatymo Nr. I-1489 41 ir 67 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3117(2) (*svarstymas*)

Kitas darbotvarkės klausimas – Švietimo įstatymo 41 ir 67 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3117(2). Svarstymo stadija. Pranešėja – L. Nagienė, bet aš jos nematau. Tai galbūt komiteto pirmininkas gerbiamas A. Žukauskas galėtų pristatyti Švietimo ir mokslo komiteto išvadą? O, matau, kolegė L. Nagienė ateina. Tai jinai turbūt ir pristatys komiteto išvadą. Prašom.

L. NAGIENĖ (*DFVL*). Švietimo ir mokslo komiteto posėdyje svarstyta ir pritarta vienbalsiai.

PIRMININKAS. Ačiū. Diskusijoje nėra norinčių dalyvauti. Dėl balsavimo motyvų taip pat nematau norinčių. Taigi balsuosime per balsavimo langą.

15.57 val.

Vietos savivaldos įstatymo Nr. I-533 20, 35, 67 ir 68 straipsnių pakeitimo įstatymo Nr. XIV-2006 5 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3112(2) (*svarstymas*)

Darbotvarkės 2-17 klausimas – Vietos savivaldos įstatymo keturių straipsnių pakeitimo įstatymo 5 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas. Dabar – Vietos savivaldos įstatymo projektas Nr. XIVP-3112(2). Svarstymo stadija. Pranešėjas – E. Sabutis. Jau švietimo buvo, kolegos. Tai prašau, gerbiamas kolega.

E. SABUTIS (*LSDPF*). Ačiū posėdžio pirmininkui. Valstybės valdymo ir savivaldybių komitetas lapkričio 15 dieną svarstė minėtą įstatymo projektą. Komiteto sprendimas – pritarti komiteto patobulintam įstatymo projektui ir komiteto išvadai. Balsavimo rezultatai – pritarta bendru sutarimu.

PIRMININKAS. Ačiū. Taigi, kolegos, svarstymo stadijoje diskusijoje dalyvauti dėl savivaldos nėra norinčių. Dėl balsavimo motyvų – A. Vinkus už.

A. VINKUS (*LVŽSF*). Gerbiamieji kolegos, kaip rodo patirtis, jeigu įstatyme praslysta kokia nors spraga arba jeigu ji nėra gana aiški ir konkreti, arba jeigu jis labai sudėtingas, jo taikymas praktikoje susilaukia įvairių interpretacijų ir nesusipratimų. Turime 60 savivaldybių ir, nesunku suprasti, jų mąstymas negali būti vienodas ir identiškas. Ne taip seniai skirtingos interpretacijos ir ginčai buvo kilę dėl išrinktų merų priesaikos teksto. Dabar panaši situacija susiformavo dėl Vietos savivaldos įstatymo nuostatų taikymo. Kaip nurodė projekto iniciatoriai, teisingo sprendimo paieškos atvedė net iki teismo. Todėl pagrindiniu tikslu projekto autoriai nurodo siekį eliminuoti teisinį neapibrėžtumą dėl savivaldybės kontrolieriaus kadencijos pradžios, kad būtų užkirstas kelias nevienodam interpretavimui, lemiančiam skirtingą įstatymo taikymą skirtingose savivaldybėse.

Ne mažiau svarbi projekto dalis yra apsauga teisėtų lūkesčių. Apsauga tų teisėtų lūkesčių, kuriuos įgijo savivaldybių kontrolieriai Valstybės tarnybos įstatymo pagrindu. Tai yra toks sprendimas gali būti priimtas dėl asmens arba tokį sprendimą turi teisę priimti savivaldybės kontrolierius, jeigu jam per kadenciją iki šio įstatymo įsigaliojimo arba po šio įstatymo įsigaliojimo, žinoma, jeigu jis bus priimtas, sukako amžiaus cenzas – 65 metai. Šiuo atveju taip pat negalima su tuo nesutikti, nes tada galiotų du skirtingai tuos pačius santykius reguliuojantys įstatymai. Balsuosiu už.

PIRMININKAS. Ačiū, gerbiamas kolega. Daugiau norinčių pasisakyti nėra. Tai dėl kito darbotvarkės klausimo, kaip sakiau, balsuosime per balsavimo langą, kuris bus 17 valandą.

16.00 val.

Valstybės vėliavos ir kitų vėliavų įstatymo Nr. I-1497 2 ir 10 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3017(2) (*svarstymas*)

Vėliavos. Valstybės vėliavos ir kitų vėliavų įstatymo 10 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3107(2). Svarstymo stadija. Valstybės valdymo ir savivaldybių komiteto išvadą pristatys D. Griškevičius.

D. GRIŠKEVIČIUS (*DFVL*). Ačiū, posėdžio pirmininke. Klausimas buvo svarstytas spalio 4 dieną Valstybės valdymo ir savivaldybių komitete ir jam pritarta bendru sutarimu.

PIRMININKAS. Ačiū. Diskusijoje pasisakyti nėra norinčių. Dėl balsavimo motyvų taip pat nematau, tai balsuosime per balsavimo langą.

Kitas darbotvarkės klausimas – Viešųjų pirkimų įstatymo 5 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3298. Pateikimas. Deja, nematau pranešėjo, pranešėjas turėjo būti V. Semeška.

Tai kitas darbotvarkės klausimas – Viešųjų pirkimų, atliekamų vandentvarkos, energetikos, transporto ir pašto paslaugų srities perkančiųjų subjektų, įstatymo Nr. XIII-328 12 ir 13 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3299. Pateikimas. Tai čia iš to paties paketo lydimieji, taip pat dar vienas Viešųjų pirkimų, bet vis dar nematau kolegos V. Semeškos. Taigi dabar nebus galimybės jį pristatyti.

16.02 val.

Seimo statuto „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo statuto Nr. I-399 180^{15} straipsnio pakeitimo“ projektas Nr. XIVP-3301 (*pateikimas*)

Darbotvarkės 2-20 klausimas – Seimo statuto 180^{15} straipsnio pakeitimo projektas Nr. XIVP-3301. Pranešėja – R. Morkūnaitė-Mikulėnienė. Pateikimas. Prašom.

R. MORKŪNAITĖ-MIKULĖNIENĖ (*TS-LKDF*). Sveiki, gerbiami kolegos, noriu pateikti Seimo statuto pataisymą dėl Europos reikalų komiteto ir Vyriausybės atstovavimo jame. Norime sude-

rinti nuostatas, esančias Statute, su Vyriausybės nutarime esančiomis nuostatomis dėl Europos Sąjungos klausimų koordinavimo. Vyriausybės nutarime yra įtvirtinta nuostata, kad Europos komiteto posėdžiuose dalyvauja ministras, Ministras Pirmininkas arba išimtiniais atvejais, suderinus su Seimo Europos reikalų komiteto arba Užsienio reikalų komiteto pirmininku, ministro įgaliotas viceministras. Tai analogišką formuluotę norėčiau pasiūlyti ir dėl Seimo statuto. Tiek trumpai.

PIRMININKAS. Ačiū, gerbiama kolege. Jūsų nori klausti net aštuoni Seimo nariai. Pirmas klausia L. Savickas. Nėra. V. Ąžuolo taip pat nėra, A. Syso irgi nematau. E. Sabutis. Klausia E. Sabutis.

E. SABUTIS (*LSDPF*). Ačiū, gerbiama kolege, už pristatymą. Vis tik kyla klausimas dėl pačios formuluotės. Ačiū, kad pasakėte, jog su Vyriausybės nutarimu derinate. Na, keista, kad Statutas prie Vyriausybės nutarimo turi būti derinamas, bet bet kuriuo atveju labai norėčiau išgirsti, kas gi tie tokie yra išimtiniai atvejai, kuriuos numatote, ir kaip tas pats derinimas bus formaliai tvarkomas? Kas yra išimtiniai derintini atvejai ir kaip formaliai tai bus tvarkoma?

R. MORKŪNAITĖ-MIKULĖNIENĖ (*TS-LKDF*). Na, turime atsižvelgti į ministrų darbotvarkes. Dažnu atveju būna ir komandiruotės, kada negali pats ministras dalyvauti ir įgaliotas viceministras (arba kiti galbūt kažkokie, na, svarbūs klausimai). Tai šitoks derinimas vyksta ir dabar. Tikrai maksimaliai, kada yra įmanoma, Europos reikalų komiteto posėdžiuose dalyvauja ministrai, bet yra tokių situacijų ir tokių aplinkybių, kai yra deleguojami viceministrai. Pavyzdžiui, Bendrųjų reikalų taryba. Čia Užsienio reikalų ministerijos atstovavimo sritis. Net ir šioje Taryboje atstovauja viceministras, atsakingas už Europos Sąjungos reikalus. Tokiu atveju bet kuriuo atveju visą laiką būna viceministras. Nežinau, kalbant apie ECOFIN'o klausimus, jau Finansų ministerijos sritis, bet čia irgi yra viceministras, kuruojantis ECOFIN'o klausimus, jis dažniausiai ir atstovauja Lietuvai ir Lietuvos pozicijoms minėtoje Taryboje.

Net ir dabar yra tokia situacija. Tiesiog norisi tuomet tvarkingai padaryti statutinę nuostatą, kad tai galiotų ir ateityje. Kitos daugumos, kurios imsis lyderystės ateityje, irgi turėtų tokį truputėlį lankstesnį požiūrį į ministrų ir viceministrų dalyvavimą.

PIRMININKAS. Ačiū. Klausia G. Surplys. Nematau. V. Gapšys.

V. GAPŠYS (*DPF*). Dėkoju. Suprantu, atsižvelgėte į faktą, kad ministrai faktiškai labai dažnai nedalyvauja Europos reikalų komiteto posėdžiuose. Bet aš norėčiau paklausti. Ar vis dėlto nesant tos aiškios tvarkos, kuri realiai apibūdintų tas išimtines aplinkybes, jūs nemanote, kad Seimo Europos reikalų komitetą padarysite mažiau reikšmingu komitetu? Dabar tai buvo tikrai toks komitetas, kuris gali spręsti labai daug klausimų ir po to turėti lemiamą reikšmę valstybės ateities gyvenime, nes tie klausimai jau grįžta kaip direktyvos, reglamentai. Ar nepasikartos tokie atvejai, kokie pasitaikydavo šią kadenciją, kai net ir viceministras negali ateiti, o ateina dar žemesnio rango pareigūnas ir sako, kad tai jiems atrodo lyg ir normalu? Ar čia jau tokių išimčių iš išimties nedarysime?

R. MORKŪNAITĖ-MIKULĖNIENĖ (*TS-LKDF*). Jūsų minimi pastarieji pavyzdžiai, man atrodo, per trejus metus gal buvo kelis sykius. Tai tikrai nebuvo labai toleruojama ir tarp Europos reikalų komiteto narių. Tai yra suprantama. Man atrodo, kad šiuo atveju pristatant valstybės pozicijas prieš vykstant į šakines Europos Sąjungos tarybas yra svarbus politinis lygmuo. Kaip žinome, ministras ir jo politinė komanda, viceministrai, yra atsakingi už ministerijos darbą ir už Vyriausybės programos vykdymą. Man atrodo, kad čia yra labai logiškas pasiūlymas. Kaip aš ir minėjau prieš tai klaususiam kolegai, kartais netgi yra taip, kad tam tikri viceministrai (jau nusistovėjusi tvarka) atstovauja Lietuvai šakinėse tarybose, todėl, man atrodo, normalu, kad būtent jie ir pristato pozicijas arba atsiskaito už pasiektus rezultatus.

Kita vertus, tikrai nemanau, kad komiteto reikšmė sumažėtų, nes vis tik visi esame politikai. Ministrai, viceministrai – taip pat. Suprasdami klausimo svarbą ir jautrumą, mes ir šioje kadencijoje matėme, sudalyvauja ir ministrai, jausdami papildomą, galbūt platesnę savo atsakomybę arba komiteto narių susidomėjimą.

PIRMININKAS. Ačiū. Klausia A. Mazuronis.

A. MAZURONIS (*DPF*). Labai dėkui. Gerbiama pirmininke, aš iš tiesų pritariu Vytauto pastaboms. Kaip dabar prisimenu turbūt 2008–2012 metų kadencijoje socialdemokratų apologeto V. P. Andriukaičio ilgus pasisakymus Europos reikalų komitete apie šio komiteto vietą konstitu-

cinėje valstybės sąrangoje, apie galių paskirstymą ir apie kitus tokius labai rimtus valstybinius dalykus. Matyt, kai buvo rašomas Statutas, šios nuostatos, kad Ministras Pirmininkas arba ministras, ne šiaip sau buvo įrašytos. Aš suprantu, kad viceministrai tikrai yra kompetentingi žmonės, jie dažnai važiuoja, dažnai atstovauja valstybei. Bet ar jūs nemanote, kad čia yra rimtesnė problema – ministrai gana mažai skiria laiko europinėms darbotvarkėms ir gana mažai gilinasi į europines darbotvarkes? Man atrodo, mes turime tokių atvejų (žinoma, ne visada), kai ministrai neateina ne todėl, kad negali ar yra užimti, bet tiesiog todėl, kad neturi pakankamai kompetencijos ir žinių pristatyti europinės darbotvarkės klausimus. Taip, man atrodo, kad yra dalis tiesos, viena iš priežasčių, kodėl tokios Statuto pataisos gimė. Aš nesakau, kad visi, yra tikrai pavyzdinių, bet yra tokių, kurių komitete mes nematėme turbūt trejus metus.

R. MORKŪNAITĖ-MIKULĖNIENĖ (*TS-LKDF*). Kolega, nenorėčiau sutikti, tikrai ministrai, prisiimdami atsakomybę vadovauti vienai ar kitai ministerijai, supranta plotį ir skalę tų klausimų, su kuriais jiems reikia dirbti, ir, aišku, kiekvienas pasitelkia savo politinę komandą, bet tikrai neabejoju ministrų kompetencija.

O šis pasiūlymas, kaip aš jau minėjau, yra noras suderinti tas nuostatas dėl Europos Sąjungos reikalų koordinavimo. Jau minėjau pradžioje, kad Vyriausybės nutarime yra tokia nuostata, kokią aš būtent siūlau, kokią mes su kolegomis siūlome dėl Statuto pakeitimo. Taip, girdėjau tokį retorinį klausimą, ar Statutą turėtumėme derinti prie Vyriausybės nutarimo, bet vis dėlto man atrodo, kad Vyriausybės nutarime esanti formuluotė yra labai logiška, kad atsakomybė, politinės komandos atsakomybė yra svarbiausia. Tikrai niekada nekalbėčiau apie departamentų vadovų ar ten skyrių vedėjų pakvietimą pristatyti pozicijas, ypač pristatyti pozicijas, nes, man atrodo, čia neabejotinai tai turi daryti politinės ministerijų komandos, jos daugiausia atsakingos yra. O komiteto svoris nuo to, kad dalyvauja ar viceministras, ar ministras, mano galva, net nesumąžta.

PIRMININKAS. Ačiū. Klausia R. Šarknickas. Tai paskutinis klausėjas.

R. ŠARKNICKAS (*LVŽSF*). Ačiū, posėdžio pirmininke. Norėjau paklausti: ar šitas pasiūlymas, Statuto pataisymas, nebus domino principas, kad ir kituose komitetuose tai gali nutikti, nes yra Seimo narių, nepatenkintų, kad kitų ministerijų ministrai nepasirodo? Dėl to dalyko pirmas žingsnis žengtas, tai bus greičiausiai ir antras. Taip, kaip su tomis svetimomis trimis raidėmis – dokumentuose įteisino, o paskui jau kažkas pradėjo siūlyti diakritinius ženklus ir panašiai. Toks būtų mano klausimas. Ačiū.

R. MORKŪNAITĖ-MIKULĖNIENĖ (*TS-LKDF*). Nemanyčiau. Aš manau, na, nežinau, bent tuose komitetuose, kur aš dirbau šią kadenciją, Švietimo ir mokslo komitete arba dabar Biudžeto ir finansų komitete, tai visą laiką būdavo arba ministrė J. Šiugždinienė tuo laiku, kai aš buvau Švietimo ir mokslo komitete, arba dabar ministrė G. Skaistė. Aš manau, kad šiaip, apskritai paėmus, ta politinė atsakomybė ir klausimų politinis jautrumas suponuoja ir ministrams, ir ministrų politinei komandai tą dalyvavimą komitetuose. Man atrodo, kad mes, kaip pozicija, opozicija, vieni su kitais galbūt ne visada sutardami ir vieni kitus kontroliuodami turime tam tikrų tų jau politinių svertų pakviesti ministrą, bet kuomet yra tikrai galbūt svarbūs susitikimai, komandiruotės ir kiti dalykai, turėtume turėti tą galimybę, kad ne vien tiktai ministras, bet ir viceministras galėtų atstovauti.

PIRMININKAS. Ačiū gerbiamai kolegei. Paklausė visi, kurie norėjo paklausti, bet ne visi, kurie buvo užsirašę, bet jie, matyt, nebenorėjo. Dėl balsavimo motyvų prieš – V. Ąžuolas. Nėra. A. Mazuronis – prieš.

A. MAZURONIS (*DPF*). Labai dėkui. Gerbiami kolegos, žinote, iš tiesų yra situacijų, kai mes pripažįstame, kad Statutas, pagal kurį mes dirbame, yra keistinas. Tokių situacijų mes turėjome ir šiandien, prasidedant Seimo plenariniam posėdžiui, kai dar kartelį konstatavome visi – tiek ir valdantieji, tiek ir opozicija, kad ir toliau biudžetas yra svarstomas iš dalies pažeidžiant Seimo statute numatytas tam tikras procedūras. Tas pats atsitiko ir praeitame posėdyje, kai buvo bandoma svarstyti valstybės biudžetą. Tačiau Statuto pakeitimai, apie kuriuos čia šneka Biudžeto ir finansų komiteto pirmininkas, nėra taip skubiai rengiami ar nėra taip skubiai keičiami, tačiau kažkodėl labai skubiai keičiamos tos Statuto nuostatos, kurios praktiniame komiteto gyvenime (aš neišgirdau, ar komiteto pirmininkė, su visa pagarba, pasakė, ar nepasakė) netrukdo mūsų kasdie-

nei veiklai, bet nėra šiaip sau atsiradusios Seimo statute. Jos atsiradusios todėl, kad ministrai iš tiesų turėtų ir privalėtų patys, o ne per viceministrus gilintis į europinę darbotvarkę, gilintis į tai, kas yra svarstoma Europos tarybose, nes ten priimami sprendimai liečia mus betarpiškai. Aš tikriausiai nesumeluosiu, bet vis dėlto laikausi savo nuomonės, kad yra dalis ministrų, kurie yra nekompetentingi ir nesugeba atsakyti į europinės darbotvarkės klausimus, ir tiesiog slepiasi už viceministrų nugarų. Tai yra labai svarbu.

Tai, ką sakė komiteto pirmininkė, kad yra kažkokios formuluotės Vyriausybė nutarime, tai Vyriausybės nutarimas, žinoma, yra labai svarbus dokumentas, bet dar svarbesnis dokumentas yra Seimo statutas ir daug aukštesnės galios teisės aktas. Man atrodo, jeigu yra kažkokių neatitikimų tarp skirtingos hierarchijos teisės aktų, tai žemesnės hierarchijos teisės aktai, tokie kaip Vyriausybės nutarimas, turi būti koreguojami pagal aukštesnės hierarchijos teisės aktus, tokius kaip Lietuvos Respublikos Seimo statutas.

Todėl negaliu pritarti, su visa pagarba pranešėjai ir pateikėjai, tokioms siūlomoms formuluotėms. Mes niekada, net būdami opozicijoje, nepiktnaudžiavome šiomis nuostatomis. Niekada, kai ministrai neturėdavo pateisinamų priežasčių arba kai turėdavo pateisinamas priežastis, kodėl jie nedalyvauja komitete, mes nereikalaudavome nutraukti klausimo svarstymo, jo nesvarstyti. Tikrai suprasdami žiūrėjome į ministrų nedalyvavimą. Bet man atrodo, kad atsiranda tokių atvejų, kai ministrai tiesiog piktnaudžiauja ir ignoruoja Europos reikalų komitetą, jis vėlgi turi specifinį statusą mūsų valstybės sąrangoje. Jeigu pirmininkei nevisiškai drąsu ginti komiteto garbę, tai aš jau čia ne už save, ne už opoziciją, bet tiesiog už komiteto galią ir už parlamento galią, tarp Vyriausybės ir tarp parlamento. Turime vienąkart pasakyti, kad galia pasiskirstant valdžioms turi grįžti į parlamentą.

PIRMININKAS. Kolega, aš suprantu, jūs pakalbėjote ir už tuos, kurie buvo už. Kadangi Radvilė pristatė, jinai negali kalbėti dėl motyvų. Tai E. Pupinis.

E. PUPINIS (*TS-LKDF*). Gerbiami kolegos, duokite A. Mazuroniui – jis ir prie stulpo prisikabins. Iš tikrųjų gerai, kad komandose yra stiprių viceministrų, vadinasi, teisingai pasirenkami ministrai, jais galima pasitikėti. Visko būna tame gyvenime. Turbūt svarbių dalykų būna ne tik Europos Taryboje, ir kitų reikalų būna, kai reikia kam nors turbūt pagal kompetencijas atstovauti Lietuvai. Man atrodo, mums gerai, kad atstovauja, svarbu, kad gerai atstovauja.

O dėl tų antpečių, tai kai kada, kaip sakau, visko gali būti. Šiuo atveju, jeigu yra pateikimas, ką ir įrodė komiteto pirmininkė, kad jis yra svarbus ir reikalingas, tai kabinėtis dėl to, kad kabinėtumės, tikrai nereikia. Manau, kad iš tikrųjų kompetencijų užtenka ir tik turime pasidžiaugti, kad yra žmonių, kurie ne tik ministro lygiu, bet ir viceministro lygiu gali gerai atstovauti Lietuvai. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū. Gerbiami kolegos, aš tik paaiškinsiu, kad vis tiek pas mus jau yra tokia tradicija. Statute yra parašyta, kad siūlymo autoriai dėl siūlymo motyvų nekalba. Dėl pateikimo stadijos galbūt nėra taip aiškiai pasakyta, bet jau yra susiklosčiusi tokia tradicija. Tai dovanokite, kolegos, taip jau yra. Dėl vedimo tvarkos A. Vinkus pirmas.

A. VINKUS (*LVŽSF*). Žinoma, gali būti tokių išimčių, kad ministras negalės – bus viceministras. Yra tokia tezė, per gyvenimą ne kartą girdėjau, kad jeigu ministro pavaduotojas dirba gerai, vadinasi, labai stiprus ministras.

PIRMININKAS. Ačiū, bet čia ne dėl vedimo tvarkos. A. Mazuronis irgi?

A. MAZURONIS (*DPF*). Labai dėkui. Dėl vedimo tvarkos. Gerbiamas Edmundai, dvi pastabėlės. Viena, aš prisimenu, kai iš šios tribūnos mano bendravardis ir geras bičiulis, buvęs premjeras, jūsų partijos vedlys A. Kubilius (tikriausiai) yra pasakęs, kad konservatoriai atėjo 100 metų į valdžią. (*Balsai salėje*) Ne A. Kubilius – R. Juknevičienė. Na, kažkas pasakė, gerai. Bet kažkas iš jūsų vis tiek, galbūt ir ne A. Kubilius. Žiūrėkite. Tokiu atveju, jeigu tai būtų teisybė, aš suprasčiau būtinybę šitas nuostatas turėti Statute. Aš tik noriu jums priminti, nepamirškite, kad jūs valdžioje būsite neamžinai, gali būti, kad jau po metų šitos nuostatos jums patiems bus nebetinkamos ir dar kartelį prašysite jas pakeisti. Tai yra vienas dalykas.

Antras dalykas. Viskas, Juliau, labai trumpai. Antras dalykas, ką minėjo Edmundas. Žiūrėkite, aš sutinku, kai yra ministrų, kurie negali, ir mes niekada nepiktnaudžiaujame, neverčiame, bet

yra ministrų, kurių komitete mes nematėme: užsienio reikalų ministro G. Landsbergio, vidaus reikalų ministrės faktiškai nematėme. Žiūrėkite, yra ministrų, kuriems pagal kompetenciją… Tikrai negali būti, kad visi komitetų posėdžiai yra išimtiniai, kai jie negali dalyvauti. Taip tiesiog negali būti.

PIRMININKAS. Ačiū. Gerbiami kolegos, paskutiniam duodu, nes prieš tai kolegos kalbėjo akivaizdžiai ne dėl vedimo tvarkos, o kaip repliką. Na, R. Morkūnaitė-Mikulėnienė paskutinė. Matyt, kolegos, nenorite, kad pagal grafiką eitų posėdis ir baigtume laiku.

R. MORKŪNAITĖ-MIKULĖNIENĖ (*TS-LKDF*). Juliau, visuomet labai trokštame, kad jūsų pirmininkavimo metu eitume pagal grafiką. Dažnai tai ir pavyksta.

Kadangi jau A. Mazuronis suvalgė papildomą minutę iš savo pasisakymo dėl motyvų prieš, vis dėlto aš labai trumpai noriu pasakyti, kad mes rūpinamės kitų ministrų reikalais ir gerove. Andriau, kai tamsta būsi ministru, nežinau, užsienio reikalų, vidaus reikalų ministru, manau, norėsi, kad ir tavo viceministrai galėtų ateiti pasireikšti Europos reikalų komitete. Fiksuojame tą kaip ateities pasirinkimą ir protokole fiksuojame, kad A. Mazuronis, būdamas ministru, visada ateis pats į Europos reikalų komitetą.

PIRMININKAS. Ačiū, kolegos. Daugiau replikų, tikiuosi, nebus.

16.21 val.

Viešųjų pirkimų įstatymo Nr. I-1491 5 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3298, Viešųjų pirkimų, atliekamų vandentvarkos, energetikos, transporto ir pašto paslaugų srities perkančiųjų subjektų, įstatymo Nr. XIII-328 12 ir 13 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3299, Viešųjų pirkimų, atliekamų gynybos ir saugumo srityje, įstatymo Nr. XI-1491 15 ir 16 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3300 (*pateikimas*)

Prieš tai kviestas į tribūną V. Semeška kviečiamas dėl Viešųjų pirkimų įstatymo trijų projektų: Nr. XIVP-3298, Nr. XIVP-3299, Nr. XIVP-3300. Pateikimo stadija. Prašom, kolega.

V. SEMEŠKA (*TS-LKDF*). Dėkoju, gerbiamas posėdžio pirmininke. Gerbiami kolegos, taupydamas jūsų laiką, labai trumpai. Tai yra iš esmės parengtas techninis pataisymas, atsižvelgiant į tai, kad 2022 m. gruodžio 13 d. Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymo pakeitimo įstatymu buvo padidintos mažos vertės pirkimų ribos, tai yra nuo 58 tūkst. eurų (be pridėtinės vertės mokesčio) iki 70 tūkst. eurų (be pridėtinės vertės mokesčio), kai perkamos prekės ar paslaugos, nuo 145 tūkst. eurų (be pridėtinės vertės mokesčio) iki 174 tūkst. eurų (be pridėtinės vertės mokesčio), kai perkami darbai.

Iki 2023 m. sausio 1 d. vienodas mažos vertės pirkimų ribas nustatę teisės aktai šiuo metu nustato skirtingas mažos vertės pirkimų ribas, nesant tam objektyvaus pagrindo. Skirtingai reglamentuojamas tas pats aspektas sudaro sunkumų perkančiosioms organizacijoms ir perkantiems subjektams taikyti viešuosius pirkimus reglamentuojančius teisės aktus, ypač tais atvejais, kai pirkimų vykdytojai vykdo viešuosius pirkimus pagal kelių skirtingų teisės aktų nuostatas. Tai daro ne viena ministerija ir ne viena didelė institucija, kuri kuruoja begalę perkančiųjų organizacijų.

Taigi pagrindinis įstatymo projekto tikslas – užtikrinti, kad minėtuose įstatymų projektuose mažos vertės pirkimų ribos būtų reglamentuotos vienodai, kad galimybė taikyti paprastesnes procedūras, neviršijant Viešųjų pirkimų įstatyme nustatytų mažos vertės pirkimų ribų paslaugoms ir darbams, kai numatoma pirkimo vertė lemtų sudėtingesnių procedūrų taikymą, būtų reglamentuojama vienodai.

Tiek trumpai. Atsakysiu į jūsų klausimus. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū, gerbiamas kolega. Jūsų nori klausti viena Seimo narė R. Tamašunienė. Prašom.

R. TAMAŠUNIENĖ (*MSNG*). Aš noriu paklausti. Jūs vis dėlto reikšmingai didinate pirkimų kainas, suvienodinate mažos vertės pirkimus, kurie galioja kitose įstatymo nuostatose, ir aiškinamajame rašte rašote, kad bus grįžta prie vienodo ir aiškaus mažos vertės pirkimų ribų reglamentavimo ir tai palengvins pirkimų taikymą praktikoje. Be abejo, palengvins, nes neskelbti pirkimo

gana reikšmingomis sumomis yra paprasčiau, negu paskelbti konkursą ir sulaukti pasiūlymų, įvertinti pasiūlymus ir atlikti visą procedūrą.

Aš norėčiau paklausti, koks konkretus atvejis ar konkretūs atvejai būtent vandentvarkos, transporto ir kitose jūsų minimose srityse sulaukė tokių neefektyvių pirkimų, ar negalėjo greitai nupirkti reikalingų paslaugų ar prekių, kad jūs taisote įstatymo projektą?

V. SEMEŠKA (*TS-LKDF*). Dėkoju už klausimą. Pagrindinis tikslas yra, kaip ir minėjau, suvienodinti, kadangi Viešųjų pirkimų įstatyme yra numatyta pakeltoji riba, o kituose įstatymuose to nebuvo numatyta. Dėl to perkančiosios organizacijos, vykdančios pirkimus pagal skirtingus įstatymus toje pačioje organizacijoje, kartais susiduria su dviprasmybėmis. Tai yra daugiau techninis pataisymas. Daug atsiliepimų girdėjome iš perkančiųjų organizacijų, kad būtų ta mažoji vertė suvienodinta visuose teisės aktuose, kai perkančiosios organizacijos vykdo pirkimus vadovaudamosi skirtingais teisės aktais. Ačiū. (*Balsai salėje*) Prieš tai buvo taip pat vienodos pirkimų vertės, bet nuo 2023 m. sausio 1 d. viename iš įstatymų jos pakeltos, o kitame nepataisytos. Tai čia tiesiog tas techninis suvienodinimas.

PIRMININKAS. Ačiū. Daugiau nėra norinčių klausti. Dėl balsavimo motyvų taip pat nėra norinčių kalbėti. Per balsavimo langą apsispręsime.

16.25 val.

Švietimo įstatymo Nr. I-1489 29 straipsnio pakeitimo įstatymo Nr. XIII-2894 2 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3304 (*pateikimas*)

Kitas darbotvarkės klausimas – Švietimo įstatymo 29 straipsnio pakeitimo įstatymo 2 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3304. Pateikimo stadija. Projektą pristatys J. Šiugždinienė.

J. ŠIUGŽDINIENĖ (*TS-LKDF*). Dėkui. Mieli kolegos, labai paprastas, daugiau techninis pakeitimas dėl centralizuotos priėmimo pagal priešmokyklinio, ikimokyklinio, pradinio, pagrindinio, vidurinio ugdymo programas sistemos. Yra prašoma pakeisti įsigaliojimo datą, keisti taip, kad įstatymas įsigaliotų, nuostata, kada turi pradėti veikti ši sistema, įsigaliotų nuo 2026 m. sausio 1 d. Priežastis labai paprasta, jog 2023 metams nebuvo skirtas finansavimas šiai sistemai parengti, todėl tam, kad būtų tinkamai pasirengta ir parengta, na, ši centralizuota priėmimo organizavimo sistema, ir prašoma nukelti įsigaliojimo datą. Tai tiek trumpai.

PIRMININKAS. Ačiū, gerbiama kolege. Jūsų nori klausti šeši Seimo nariai.

J. ŠIUGŽDINIENĖ (*TS-LKDF*). Oho!

PIRMININKAS. Pirmojo nematau. Klausia I. Kačinskaitė-Urbonienė.

I. KAČINSKAITĖ-URBONIENĖ (*DPF*). Ačiū, gerbiamasis posėdžio pirmininke. Dėkoju pranešėjai, buvusiai ministrei, už šį trumpą pristatymą. Iš jo taip ir neaišku, kodėl vis dėlto dar kartelį prašoma nukelti šios Švietimo įstatymo nuostatos įsigaliojimą.

Kaip mes žinome, 2022 metais jau turėjo įsigalioti centralizuotas priėmimas ir buvo nukeltas jau tas klausimas iki 2024 metų. Dabar jūs vėl siūlote nukelti iki 2026 metų, kai Mokslo ir studijų įstatyme padarytas pakeitimas, kad ta pati įstaiga pagal tas pačias kaip ir Švietimo įstatymo nuostatas, tai yra „Mokausi Lietuvoje“, man atrodo, taip vadinasi, organizuotų priėmimą.

Man atrodo, vasaros pabaigoje Vyriausybė įsteigė tą įstaigą, suorganizavo konkursą, paskyrė vadovą, suformavo komandą. Dabar jūs vėl siūlote atidėti. Tik klausimas: per ateinančius dvejus metus ką ta įstaiga veiks, kaip sakant, kokią vieną vietą krapštys ar ką darys?

Kitas dalykas. Kodėl tada nebuvo paskirtas finansavimas? Jūs buvote ministre, na, valdančioji dauguma. Kyla labai daug klausimų. Kodėl atsirado vėl ši iniciatyva, kai visos sąlygos buvo jums esant valdžioje tą padaryti?

J. ŠIUGŽDINIENĖ (*TS-LKDF*). Dėkui, Ieva, už klausimą. Tai tikrai pradėsiu nuo tų visų sąlygų. Atėjusi į šią poziciją, radau daug priimtų teisės aktų, kur buvo numatytos užduotys, bet tam nebuvo visiškai suplanuotas finansavimas. Mes žinome visuotinį ikimokyklinį ugdymą, įtraukųjį ugdymą, kur buvo suformuotos didelės užduotys, tačiau visiškai nepagalvota, kokios lėšos yra reikalingos, koks bus reformų poveikis ir taip toliau.

Šiuo atveju tikrai buvo kiti prioritetai ir svarbesni prioritetai, kaip mokytojų darbo užmokestis, mokytojų darbo sąlygos, tas pats visuotinis įtraukusis ugdymas, todėl centralizuotai priėmimo organizavimo sistemai, kuri nėra gyvybiškai svarbi ir tikrai mažiau svarbi negu mokytojų darbo užmokestis, tikrai nebuvo skirta biudžeto lėšų. Buvo ieškoma kitų finansavimo šaltinių. Tas finansavimas yra surastas, įstaiga yra įsteigta, jinai veikia, jinai organizuos priėmimą į aukštąsias mokyklas, jisai niekur niekaip nesustoja, nes ta sistema jau veikia.

Dabar ką reikia padaryti, tai tiesiog reikia sukurti naują priėmimo į ikimokyklinį, priešmokyklinį ugdymą ir bendrąjį ugdymą sistemą. Tai čia yra vėlgi nauja sistema, reikia, kad ta sistema, kuri bus parengta, kalbėtųsi su sistemomis, kurios jau veikia Kaune, Vilniuje, nes jos jau veikia, kad susikalbėtų su registrais, kad nebūtų popierizmo, kad būtų išvengta, na, biurokratijos. Tam, kad būtų pasirengta, tam, kad būtų išbandyta sistema ir nebūtų skubama, nebūtų išeita nepasirengus, yra prašoma nukelti šį terminą iki 2026 metų.

PIRMININKAS. Ačiū. Klausia R. Tamašunienė.

R. TAMAŠUNIENĖ (*MSNG*). Aš papildysiu Ievos klausimą. Vis dėlto buvo žengtas žingsnis į priekį ir kalbama apie centralizuotą priėmimo sistemą, kuri sukuria, kad nelieka regimybės, kad kažkas vyksta ne taip, kad vieni vaikai pakliūna, kiti ne būtent į miestų, ypač kuriuose yra didelės eilės, savivaldybes. Tos savivaldybės tai yra tos įsidiegusios centralizuotas priėmimo sistemas. Ar jūs tos idėjos visus centralizuotai priimti neįvertinote, kad tų lėšų vis dėlto reikės, nes, be abejo, galite įvertinti kitų savivaldybių pavyzdžius ar su pačiomis savivaldybėmis turėti dialogą, kai kurios sugebėjo ir savo lėšomis įrengti centralizuotas sistemas, nusipirkti reikalingas technologijas tam įgyvendinti ir informuoti savo gyventojus? Aš irgi nelabai suprantu, kodėl reikia vieną žingsnį į priekį ir net tiek daug atgal žengti, ir tiek ilgam atidėti tą sistemą? Mano vertinimu, kažkaip čia reikėtų kaip tik paskubinti ir sudaryti sąlygas ir tarpusavyje savivaldybėms pasiderinti, pavyzdžiui, šalia esančios galėtų efektyviau organizuoti vaikų priėmimą. Mes atidedame svarbų jauniems tėvams modelį ir jo įgyvendinimą.

J. ŠIUGŽDINIENĖ (*TS-LKDF*). Tikrai dėkui už komentarą. Tikrai yra veikiančios sistemos, į jas tikrai, neabejoju, bus atsižvelgta. Tačiau tam, kad tokia sistema pradėtų veikti, jos parengimas reikalauja laiko. Tai nėra padaroma nei per mėnesį, nei per kitą. Tam reikia laiko, tai sistemai sukurti, jai išbandyti ir tuomet paleisti, nes tai sistema, kuri veiks visoje Lietuvoje. Dar tokios sistemos, apimančios visą Lietuvą, sujungiančios visus registrus, tiesiog nebuvo. Tam tikrai reikia laiko. Manau, geriau kokybiškiau, bet vėliau, kaip ne kartą jūs esate sakę, negu anksčiau ir pusiau skusta, pusiau lupta.

PIRMININKAS. Ačiū. Klausia L. Nagienė.

L. NAGIENĖ (*DFVL*). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Gerbiama kolege, iš tikrųjų mano klausimas labai konkretus: kiek kitiems metams yra numatyta biudžete lėšų būtent šitai programinei įrangai, nes tai bus 2024 metai, dar ir 2025 metai, kaip jūs sakote, pasirengti? Kokia užduotis suformuota būtent šitai įstaigai, kiek šitoje įstaigoje yra skiriama darbuotojų, kiek jų dabar dirbančių yra ir kaip pasiskirsto tos funkcijos, labai norėtųsi žinoti, ir kiek darbo užmokesčiui yra skirta atskirai? Jeigu galite, įvardinkite, o jeigu ne, tai prašyčiau tada komitete pristatyti.

J. ŠIUGŽDINIENĖ (*TS-LKDF*). Neišgirdau pabaigos, ką sakėte.

L. NAGIENĖ (*DFVL*). Jeigu nežinosite šiandien, dabar, skaičių, tai labai prašyčiau paskui komitete pristatyti, nes…

J. ŠIUGŽDINIENĖ (*TS-LKDF*). Turbūt mes galime paprašyti, kad pristatytų tie, kurie yra atsakingi. Aš tikrai šiuo atveju prašau tiktai nukelti datą. Nesu nei ministrė, nei įstaigos darbuotoja, bet, kiek žinau, galiu su jumis pasidalinti, šis projektas yra 3 mln. Tie 3 mln. buvo patvirtinti šį rudenį. Tokios apimties yra projektas. Kaip jis bus išleistas, jau čia galėtų atsakyti konkrečiai dirbantys, bet viso šito projekto kaina yra 3 mln. (*Balsas salėje*) Ne, čia yra iš viso kitiems ir dar kitiems metams. Čia yra dvejų metų finansavimas.

PIRMININKAS. Ačiū, gerbiama kolege. Klausia E. Pupinis.

E. PUPINIS (*TS-LKDF*). Gerbiama pranešėja, iš tikrųjų mes neseniai kalbėjome apie neformaliojo ugdymo sistemos kūrimą. Ar nebūtų galimybės, pavyzdžiui, praplėsti šiuo metu? Ar čia jau

finansavimas negali maišytis? Kartu daryti platesnę sistemą ne tik formaliajam, bet ir neformaliajam ugdymui, kad būtų galima ir tenai matyti visus judesius ir visus būrelius, ir apskritai vaikų perėjimą iš vieno būrelio į kitą?

J. ŠIUGŽDINIENĖ (*TS-LKDF*). Manau, tikrai geras pasiūlymas ir tikrai reikia aptarti. Manau, kad ši sistema galėtų būti pagrindas ir neformaliajam ugdymui.

PIRMININKAS. Klausia V. Targamadzė.

V. TARGAMADZĖ (*DFVL*). Ačiū. Aš noriu paklausti. 2022 metais buvo idėja, tada jūs buvote ministre. Dabar sakote, kad yra skirti tiktai 3 mln. Jūs iš vadybos gynėtės disertaciją. Yra vadybinė abėcėlė – jeigu turi idėją, tu turi turėti ir planą, kaip ją įgyvendinti. Man primena jūsų veikimas, ministerijos, difuziją, nes šito dalyko iš tikrųjų labai reikia.

J. ŠIUGŽDINIENĖ (*TS-LKDF*). Profesore, aš neabejoju, kad jūs geriausiai žinote ir kai būsite ministre, tikrai galėsite žymiai efektyviau įgyvendinti. Šituo neabejoju. Bet noriu jus gal šiek tiek pakoreguoti, kad šitas sprendimas nėra priimtas šios kadencijos Seimo, jisai yra priimtas anksčiau. Taip, bet, kaip jau sakiau, prioritetai yra labai svarbu. Buvo žymiai svarbesnių prioritetų negu šie, buvo ieškoma finansavimo šaltinių, jie yra rasti, tai yra „Naujos kartos Lietuva“. Manau, turime visi pasidžiaugti, kad sistema bus parengta.

PIRMININKAS. Ačiū. Visi, kurie norėjo klausti, paklausė. Dėl balsavimo motyvų I. Kačinskaitė-Urbonienė nori kalbėti prieš.

I. KAČINSKAITĖ-URBONIENĖ (*DPF*). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Pačiai idėjai tai čia niekas neprieštarauja, kad reikia sujungti tas sistemas, taupyti pinigus, padaryti, kad tos sistemos kalbėtųsi. Taip sakant, tam niekas neprieštarauja.

Bet kas, man atrodo, ne visai yra sąžininga, tai sakyti, kad kažkur kitur buvo prioritetas ir dėl to mes turime tokią prabangą nesilaikyti Seimo priimtų sprendimų ir įstatymų. Šiuo atveju tiek dėl 2022 metų, tiek dėl 2024 metų jau buvo pakankamai laiko įgyvendinti šiuos sprendimus, bet buvo sąmoningai neskirta finansų ir dabar vėl atidedama. Tai man tikrai kyla klausimas, ką ta Vyriausybės įsteigta įstaiga su finansais, dabar jau turimais, veiks? Dėl to, kad lyg pranešėja motyvavo tuo, kad įgyvendins priėmimą į aukštąjį mokslą, vadinasi, Mokslo ir studijų įstatymo nuostatas įgyvendins.

Bet vėlgi mes žinome, kad šitas klausimas yra apskųstas Konstituciniame Teisme ir priimtas nagrinėti, ką dar išaiškins Konstitucinis Teismas ir kaip bus, mes nežinome. Tai yra labai didelė tikimybė, kad galimai bus pažeista autonomija ir dėl tos priežasties vykdyti tos funkcijos naujai įsteigta įstaiga negalės, tai yra negalės vykdyti priėmimo į aukštąsias mokyklas. Tokiu atveju, jeigu mes dar ir šitą funkciją atidedame su Švietimo įstatymo pataisomis, tai bus, mano supratimu, niekinė institucija, kuri neaišku, kuo užsiims ateinančiais metais. Tai gal tikrai tada reikėtų parenti lygiagrečiai ir Vyriausybės nutarimą, kuris naikintų tą instituciją.

Tikrai labai labai keistas toksai posūkis. Buvo biudžetas, buvo galimybė įtraukti tuos sprendimus ir įgyvendinti, kad tos sistemos susikalbėtų. Todėl aš nesuprantu tokio atidėjimo ir nepalaikau, ir kviečiu jus nepalaikyti.

PIRMININKAS. Ačiū. Dėl balsavimo motyvų už – E. Pupinis.

E. PUPINIS (*TS-LKDF*). Gerbiami kolegos, tikrai siūlau palaikyti. Kadangi, na, stebuklų nebūna, per naktį tokios sistemos neatsiranda. Savaime suprantama, pagrindinis dalykas, kad būtų kas nors kuriama, yra ir žmogiškieji resursai, ir finansiniai resursai. Taip jau būna kai kada, ne pirmą kartą mes susiduriame su tam tikromis problemomis, tačiau vėlgi, turime pripažinti, kad nespėjome to padaryti, bet galbūt tai reikėtų išnaudoti kitiems dalykams.

Kaip ir sakiau, vis dėlto mes daug kalbame apie neformaliojo ugdymo sistemos apskaitą. Kartu, kuriant šią sistemą, galbūt būtų galima iškart vienu šūviu nušauti du zuikius, kad vėl galima būtų į šitą sistemą inkorporuoti ir neformaliojo ugdymo apskaitą. Tada mes visą sistemą turėtume apskritai apie mokyklinio amžiaus moksleivius, mūsų ugdytinius, vienoje sistemoje tiek formaliojo, tiek neformaliojo ugdymo apskaitą.

Siūlau pritarti ir, aišku, ateityje vis dėlto numatyti finansų. Be finansų nieko negalime padaryti, o finansų kaip visada trūksta. Šiuo atveju siūlau pritarti, bet sprendimo ieškoti, kaip skirti finansų ir, iš tikrųjų, kad ta sistema galų gale būtų paleista bent 2026 metais.

PIRMININKAS. Ačiū. Gerbiami kolegos, nuomonės išsakytos. Balsuosime per balsavimo langą.

16.39 val.

Seimo nutarimo „Dėl pavedimo Lietuvos Respublikos valstybės kontrolei atlikti valstybinį auditą“ projektas Nr. XIVP-3312 (*pateikimas*)

Kitas darbotvarkės klausimas – Seimo nutarimo „Dėl pavedimo Lietuvos Respublikos valstybės kontrolei atlikti valstybinį auditą“ projektas Nr. XIVP-3312. Pristatys V. Fiodorovas.

V. FIODOROVAS (*DPF*). Ačiū, posėdžio pirmininke. Gerbiamieji kolegos, turbūt nesiginčys niekas ir aš pats nesiginčysiu, kad valstybės skiriamas finansavimas švietimui tikrai auga. Tai vyksta daugybę metų, tačiau švietimo sistemos kokybės augimo tempai, akivaizdu, kad nėra pakankami. Sutikite, mokytojų gretos didėja nestebuklingu, faktiškai jokiu tempu. Mokytojai reiškia tikrai pagrįstą savo nepasitenkinimą atlyginimo klausimais. Savivaldybės reiškia nuogąstavimus dėl valstybės deleguotų funkcijų priskyrimo ir neskiriamo tinkamo finansavimo joms. Mokyklos mokslo metus eilinį sykį pradeda sakydamos, kad neturi visų reikiamų vadovėlių ir kitų reikiamų priemonių. Valstybės kontrolė, statistikos agentūra skirtingai skaičiuoja mokytojų atlyginimus, skirtingai skaičiuoja visus kitus rodiklius. Nuolat girdime apie ministeriją aplipusių įstaigų veiklą ir jų efektyvumą.

Sutinku ir su tuo, akivaizdžiai matome statistiką, kad mūsų švietimo finansavimas pasiekė ir galbūt net peraugo Europos Sąjungos vidurkius. Tačiau ar lėšos panaudojamos efektyviai? Mes to atsakymo neturime. Todėl su Darbo partijos frakcija teikiame nutarimo projektą, jame prašome, jeigu Seimas pritars, pavesti Lietuvos Respublikos valstybės kontrolei iki vasario 1 dienos atlikti valstybinį auditą ir įvertinti, ar lėšos, skiriamos švietimui, valstybės biudžete naudojamos racionaliai. Kviečiu palaikyti. Tikiu, kad tai tikrai bus didelė pagalba ateities Seimo ir Vyriausybės sprendimams. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū. Gerbiamo V. Fiodorovo nori paklausti penki Seimo nariai. Pirmoji klausia V. Targamadzė.

V. TARGAMADZĖ (*DFVL*). Ačiū. Aš tiesiog džiaugiuosi, kad yra toks siūlymas ir kad iki vasario 1 dienos, nes kitas siūlymas – iki gegužės 15 dienos, tai faktiškai nieko nepadarysi. Kaip ir sakiau, EBPO tegali tiktai pasižiūrėti informaciją, kažką paanalizuoti ir parašyti rekomendacijas. Jūsų data yra gera. Bet apimtis man neaiški. Ar čia bus tiktai finansinis auditas, ar platesnis? Jeigu bus platus auditas, aš manau, kad gali nespėti. Ačiū.

V. FIODOROVAS (*DPF*). Mes savo nutarime kalbame apie finansinį auditą, bet bet kuriuo atveju finansinis auditas yra susijęs su veikla, su įstaigomis, apskritai su visos sistemos veikla ir jos finansavimu. Kalbame apie platų auditą ir su tuo susijusius ateities sprendimus.

PIRMININKAS. Ačiū. Klausia E. Pupinis.

E. PUPINIS (*TS-LKDF*). Ačiū, posėdžio pirmininke. Gerbiamas kolega, jūs tikrai numatėte labai glaustus terminus, nes patikrinti visą sistemą… Ar jūs galvojate patikrinti tiktai Vyriausybės lygmeniu, ar galbūt ministerijos lygmeniu? Ar nemanote, kad problemų yra ir savivaldoje? Iš tikrųjų daug klausimų. Pažiūrėkime į mokytojų atlyginimus – jie įvairūs, skiriasi keliose savivaldybėse. Tarkime, kai kur gauna ir beveik atlyginimo dydžio 13-ą atlyginimą, kai kur nieko negauna. Yra tam tikrų problemų ir tam tikrų niuansų.

Turbūt žinote, kad yra pateiktas kitas nutarimas. Ar nemanote, kad vis dėlto reikėtų sujungti, numatyti pakankamai laiko ir gauti tikrai nuodugnią informaciją? Tai neturėtų būti koks nors politinio šou sprendimas, bet iš tikrųjų ateičiai suprojektuoti finansus ir matyti visus niuansus ir tam tikras problemas, ką įvairiose vietose taisyti.

V. FIODOROVAS (*DPF*). Mūsų frakcija palaikys bet kurį sprendimą, kuris numatys, kad šios sistemos auditas turi būti padarytas. Bet kuriuo atveju tai ne politinis šou, tai yra būtinybė, kurią reikia padaryti. O, kalbant apie datas, šiandien vyksta pateikimas, tikrai galime pritarti ir kitam pasiūlymui. Tikrai galime diskutuoti komitetuose dėl tinkamų datų, galbūt kolegos matys kitokius variantus. Bet svarbiausia, kad galutinai sprendimu Seimas apsispręstų tą auditą ten padaryti.

PIRMININKAS. Ačiū. Klausia L. Nagienė.

L. NAGIENĖ (*DFVL*). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Iš tikrųjų sveikinu. Ir pati pasirašiau po jūsų nutarimo projektu. Mes realiai matome – vieni vienaip skaičiuoja, kiti kitaip skaičiuoja net ir vidutinį šalies darbo užmokestį. Galbūt bus atrastas tas taškas, nuo kurio turėtume atsispirti. Kaip jūs įsivaizduojate, ar mes galėtume iš visų savivaldybių surinkti tą informaciją, kad gautume palyginimą? Kai kuriose savivaldybėse galbūt bus ir labai tvarkingai. Kaip įsivaizduojate, gal diskutuojant su Valstybės kontrole buvo kokia nors diskusija ar visiškai nebuvo?

V. FIODOROVAS (*DPF*). Žinote, Valstybės kontrolė turi savo veiklos metodus, aprašiusi priemones. Aš tikiu, kad gavusi tokį pavedimą iš Seimo jinai tinkamai padarys savo darbą. Ir sutinku su jumis, gal tai bus atspirties taškas visus rodiklius matuoti vienodai. Čia yra esminis dalykas.

PIRMININKAS. Ačiū. Klausia A. Sysas.

A. SYSAS (*LSDPF*). Ačiū, pirmininke. Gerbiamas kolega, kaip supratau, su Valstybės kontrole nebuvo kalbos. Kaip jūs įsivaizduojate šitą darbą? Vis dėlto Lietuvoje yra per 800, gal net arti tūkstančio mokyklų ir ikimokyklinių įstaigų ar dar daugiau. Tai kaip fiziškai jūs įsivaizduojate vėl padaryti pedagogų darbo užmokesčio realų patikrinimą ne iš suvestinių, kurias turi ministerija ar savivaldybės, o realiai? Auditą darydami, kaip sakoma, iki pagrindų kasasi. Ar ši data – vasario 1 diena yra reali, žinant kiekį, kiek žmonių dirba iš audito ir tame skyriuje, kuris tuo užsiims, ir kiek mokyklų ir įstaigų yra? Ačiū.

V. FIODOROVAS (*DPF*). Gerbiamas kolega, su Valstybės kontrole mes buvome susitikę, turėjome susitikimą ir lyginome duomenis su Statistikos departamentu. Jeigu kalbėtume apie tai, apie ką jūs užsiminėte, tiktai apie darbo užmokestį, tai jie tą didžiąja dalį darbo jau yra padarę, jie turi palyginimus, turi savo skaičius, tiktai jie juos turėtų bet kokiu atveju pritaikyti pagal metodiką ir įtraukti į bendrą auditą, kuris bus padarytas. Taigi, tikrai bendravome, tikrai tas dalykas gali būti atliekamas ir daugelis tų klausimų jau yra ir paspręsti.

PIRMININKAS. Klausia D. Asanavičiūtė.

D. ASANAVIČIŪTĖ (*TS-LKDF*). Ačiū, posėdžio pirmininke. Gerbiamas kolega, aš turiu kelis klausimus. Nuo kadencijos pradžios darbo užmokesčio fondas išaugo 40 %. Deja, tenka girdėti, tik nežinau, nemačiau įrodymų, tiesa ar ne, kad tam tikrose mokyklose vis dėlto savivaldos nustatytas darbo užmokestis nedidėja tiek, kiek yra skiriama iš ministerijos. Mano klausimas būtų: ar jūs taip pat tirsite, prašysite tirti ir savivaldos skiriamą atskiroms mokykloms finansavimą darbo užmokesčio fondui? Ir kokiu laikotarpiu jūs norite, per kokį laikotarpį jūs norite, kad būtų atliktas auditas? Ar tai yra kadencijos tyrimas, metų tyrimas, nes netgi atlikti šių metų tyrimo auditą 2 mėnesių vargu ar pakaktų?

V. FIODOROVAS (*DPF*). Tai dėl terminų ir kitų dalykų galima būtų apsispręsti komitete po pateikimo stadijos ir išdiskutuoti tiksliau arba tiksliai, ko reikia, nes panašu, kad nuomonių yra gana daug. Jūs kalbate apie vieną segmentinį klausimą, kuris, manau, irgi yra labai svarbus. Jis jau ryte tikrai turi atsirasti. Taigi, komitete išdiskutavus galima tikrai suformuoti kur kas galbūt tikslesnę užduotį, negu mes numatėme savo nutarimo projekte. Tačiau leiskite jį pateikti, pradėkime diskusiją Seime. Manau, kad tas darbas, tas klausimas, kuris turi būti padarytas, tikrai bus padarytas ir patys, priimdami savo ateities sprendimus, mes jį panaudosime.

PIRMININKAS. Ačiū, kolega, jūsų paklausė visi, kurie norėjo klausti. Dėl balsavimo motyvų A. Gedvilas kalba už.

A. GEDVILAS (*MSNG*). Ačiū, posėdžio pirmininke. Gerbiami kolegos, problemos mūsų valstybės švietimo sistemoje yra įsisenėjusios, o valdžios politika primena gaisro gesinimo taktiką. Kai mokytojai jau lipa pro ministerijos langą, deja, tik tada ieškoma, kaip pakelti jiems atlyginimus. Nors mokytojų streikai kartojami metai iš metų, tačiau valdžios reakcija vis tiek išlieka labai panaši. Aišku, jau bent gerai, kad šiemet valdžiai užteko santūrumo susilaikyti nuo jau tradiciniais tapusių kaltinimų mokytojams, kad jie neva tarnauja Rusijos interesams.

Tačiau dabartinė valdžia permušė kitu atveju: pasakyti, kad Lietuvos mokytojai gyvena jau geriau negu Suomijos mokytojai visuotinio mokytojų pervargimo ir skurdo fone, tai jau yra tiesioginis neadekvatumo simptomas. Valdžia negali manipuliuoti statistika. Jeigu valdžios turimi duomenys rodo vienaip, o mokytojų gyvenimo tikrovė visiškai kitokia, vadinasi, reikia objekty-

vios trečiosios šalies įsikišimo, kad turėtume adekvatų vaizdą. Be patikimos situacijos analizės valstybė negalės formuoti tinkamos švietimo politikos, todėl pavedimas Valstybės kontrolei ištirti valstybės lėšų panaudojimą švietimo sektoriuje, atrodo, yra labai tikslingas veiksmas. Valdančiuosius, jeigu nėra ko bijoti, taip pat kviečiu palaikyti šį nutarimą ir balsuoti už. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū. Dėl balsavimo motyvų prieš – J. Razma.

J. RAZMA (*TS-LKDF*). Nebūsiu kategoriškai prieš, nes dalis mokytojų tikrai turi daug įtarimų, kaip ten skirstomi ir naudojami biudžeto pinigai švietimo srityje, ir reikia surasti tam tikrą dar vieną būdą patikrinti tą lėšų naudojimą.

O užsirašiau prieš dėl to, kad šis projektas, jeigu jis toks būtų priimtas, manau, negalėtų atsakyti į tuos mokytojams kylančius klausimus, nes visiškai nepaliečia savivaldybių lygmens, atskirų mokyklų lygmens, neapima visos tos pinigų keliavimo grandinės. Matau, kad projektas daugiau grįstas tokiu politiniu populizmu, kad neatsitiktinai atsiranda šiandien, nes rytoj mokytojų mitingas ir turbūt projekto iniciatoriai galės jau eiti į tribūną ir sakyti: štai mes įregistravome nutarimo projektą, ten viską išsiaiškinsime. Tai yra kitas nutarimo projektas, jis, man atrodo, protingiau suformuluoja klausimus ir terminus. Aišku, ieškant geranoriškų sprendimų, galima pritarti abiem projektams ir tada komitete suformuluoti naują projektą, paimant atskiras nuostatas iš tų projektų, juos sujungiant.

PIRMININKAS. Ačiū, balsavimo motyvai išsakyti.

16.51 val.

Seimo nutarimo „Dėl pavedimo Lietuvos Respublikos valstybės kontrolei atlikti valstybinį auditą“ projektas Nr. XIVP-3320 (*pateikimas*)

Kitas labai panašus projektas – Seimo nutarimo „Dėl pavedimo Lietuvos Respublikos valstybės kontrolei atlikti valstybinį auditą“ projektas Nr. XIVP-3320. Pranešėja – J. Šiugždinienė. Pateikimo stadija. Prašau, kolege.

J. ŠIUGŽDINIENĖ (*TS-LKDF*). Dėkui. Mieli kolegos, tikrai džiaugiuosi, na, kad kolegos kelia klausimus ir siūlo atlikti valstybinį auditą. Man atrodo, yra labai svarbu, kad visi tikrai maksimaliai žinotume, kokia yra situacija, galėtume argumentuotai kalbėti ir tuomet grįsti savo sprendimus. Šis nutarimo projektas yra, sakyčiau, toksai gal patikslinimas arba sukonkretinimas prieš tai buvusio kolegų projekto, nes kolegų projekte yra viena pagrindinė dedamoji, tai valstybės įsipareigojimų įgyvendinimas. Nėra jau taip sudėtinga patikrinti valstybės įsipareigojimus ir kaip jie įgyvendinami: mes galime matyti biudžetą, kokios lėšos yra skirtos, tai čia nėra labai sudėtinga.

Tačiau visgi aš siūlyčiau praplėsti tuomet audito objektą ir siūlau įvertinti, ar tinkamai ir laikantis teisės aktų savivaldos ir mokymo įstaigų lygiu yra įgyvendinami valstybės vykdomi įsipareigojimai dėl mokytojų ir kitų pedagoginių darbuotojų darbo užmokesčio, ar savivaldybės yra patvirtinusios efektyvius ir optimalius ugdymo įstaigų tinklo planus, ar savivaldybės skiria ugdymo įstaigoms visą joms priklausantį darbo užmokesčio fondą, ar efektyviai naudojamos mokymo lėšos, skiriamos kaip valstybės biudžeto speciali tikslinė dotacija ugdymo reikmėms finansuoti, ar švietimo įstaiga darbo užmokesčio fondą naudoja taip, kad būtų sudaromos galimybės darbuotojams mokėti didžiausią galimą darbo užmokestį.

Tikrai, kolegos, pritariu, jog reikalinga analitika, jog reikia analizuoti. Taip pat manyčiau, kad verta sujungti šituos projektus, patikslinti. Na, ir tikrai šiandien turbūt reikia visiems atsakymo, kaip biudžeto specialios tikslinės dotacijos savivaldybėms, kuri yra išaugusi beveik 51 %, augimas atsispindi būtent švietimo įstaigų biudžetuose. Siūlau sujungti ir, kaip sakant, pasiderinus priimti sprendimą dėl vieno nutarimo projekto.

PIRMININKAS. Ačiū, gerbiama kolege. Jūsų nori klausti septyni Seimo nariai. V. Targamadzė pirmoji.

V. TARGAMADZĖ (*DFVL*). Ačiū. Dabar žiūrėkime, iš tikrųjų auditas reikalingas. Labai gera idėja, kad reikia sujungti. Gegužės 15 diena yra tikrai per vėlu, nes rinkiminis periodas faktiškai prasideda. Niekas, dar kartą sakau, nebus taip, kad analizė kažkokia, rekomendacijų parašymas – reikia rimtus žingsnius žengti.

Bet jūs žiūrėkite, ką jūs užprogramuojate savo pasiūlyme: kad reikia laikantis teisės aktų savivaldoms ir mokymo įstaigoms. Vadinasi, jūs *a priori* sakote, kad šitie aktai yra geri, o aš manau, bent jau dėsčiau švietimo administravimą, kad daugelis aktų ir poįstatyminių dokumentų yra tobulintini, taigi užprogramavimas yra labai neteisingas. Ačiū.

J. ŠIUGŽDINIENĖ (*TS-LKDF*). Dėkui. Man atrodo, jūs pati atsakėte į savo klausimą, kad, na, iš tikrųjų reikia atlikti rimtą analizę ir pasižiūrėti ne tiktai… Pirmiausia reikia teisės aktų ir poįstatyminių aktų laikytis ir įsivertinti, ar jie iš tikrųjų, kaip jūs sakote, galbūt yra keistini. Čia bus turbūt rekomendacijų, tam tikrai reikia laiko. Manau, tikėtis, ką ir gerbiamas Algirdas sakė, jog tokios apimties auditas būtų atliktas per kelis mėnesius, tikrai neįmanoma. Visi tai suprantame. Todėl ir gegužės 15 diena yra gana ankstyvas terminas. Tikiuosi, kad Valstybės kontrolė sugebės kokybiškai atlikti tokį auditą. Turbūt iš visos sistemos, ko gerbiamas Algirdas klausė, ir aš noriu pakomentuoti, ko gero, galima atrinkti tam tikras mokyklas, neimti visos imties, viso tūkstančio, bet atrinkti tam tikrų dydžių tam tikrose vietose. Galbūt taip būtų galima per trumpesnį laiką atlikti tokį auditą. Bet tikrai, jeigu visos skalės jį darytume, tai ir gegužės 15 dienos data yra neįmanoma.

PIRMININKAS. Ačiū. Klausia L. Nagienė.

L. NAGIENĖ (*DFVL*). Ačiū. Gerbiama kolege, iš tikrųjų ačiū už pristatymą. Aš manau, kad jūsų nutarimo projektas taip pat nebūtų atsiradęs, jeigu prieš tai nebūtų buvę to nutarimo, kurį pateikė. Taip aš manau, nes jis buvo anksčiau įregistruotas. Iš tikrųjų sveikinu ir realiai jūs atsakėte į mano vieną iš klausimų, kad jūs ir pati pritartumėte siūlymui juos sujungti. Aš manau, kad jūsų dauguma palaikys pirminį variantą.

Dar vienas klausimas, koks būtų logiškas terminas? Kaip jūs sakote, kad tai iš tikrųjų nėra logiška. Tai būtų pasirengimas galbūt net ir peržiūrėti iš esmės, kaip turėtų būti skaičiuojamas darbo užmokestis ir kaip mes turėtume galvoti apie kažkokius pokyčius ateityje. Ar jūs taip nemanote?

J. ŠIUGŽDINIENĖ (*TS-LKDF*). Dėkui. Aš galvoju, kad, atliekant auditą, kaip jau sakiau, ne visos skalės, o pasirenkant mokyklas pagal tam tikrą imtį, gegužės 15 diena, gegužės mėnuo, ko gero, būtų tinkamas, galimas terminas. Tikrai nesiūlau vasario mėnesio, nes manau, kad tai tikrai nerealu arba mes nueisime paviršiais ir vėl neatsakysime į mums rūpimus klausimus.

Čia yra dalykai, susiję ne tiek su apskritai darbo užmokesčio apskaičiavimu, nes mes žinome, kaip jį skaičiuojame, bet tai yra etatinio apmokėjimo dalykai, tai yra tinklo klausimai, kurie taip pat… ir mūsų tas tinklo disbalansas, kuris labai stipriai veikia darbo užmokesčio fondą, kiek mes jo galime, kiek iš tikrųjų mokytojai jo jaučia. Tai man norėtųsi, kad iš tikrųjų būtų pasižiūrėta giliau. Tokios rekomendacijos, plačiai ir giliai pateiktos rekomendacijos, kad mes galėtume priimti tam tikrus sprendimus.

PIRMININKAS. Ačiū. Klausia E. Sabutis.

E. SABUTIS (*LSDPF*). Ačiū. Gerbiama pranešėja, aš norėjau paklausti jūsų lygiai taip pat, kaip ir ankstesni kolegos, apie tai, ar šio Seimo nutarimo projekto atsiradimo nepaskatino tik tai, kad prieš tai buvo užregistruotas ankstesnis?

Kitas klausimas yra apie tai, ar vis dėlto nemanote, kad jūsų siūlomo Valstybės kontrolei viso to audito apimtis iš tikrųjų nėra tokia didelė, nes man atrodo, kad ji yra milžiniška? Ta jūsų pasiūlyta data tikrai yra per ankstyva.

J. ŠIUGŽDINIENĖ (*TS-LKDF*). Dėkui už klausimą. Tikrai geras klausimas. Man ir atrodo, kad tik tokiu atveju toks auditas yra prasmingas, kuomet mes peržiūrime visas grandis, nes mes žinome, kaip sistema veikia. Mes juk matome, kad lėšos yra paskirtos iš biudžeto, bet kodėl jos nepasiekia kai kurių mokytojų, kodėl mes turime nusiskundimų ir mokytojai nejaučia atlyginimo padidėjimo, kai darbo užmokesčio fondas iki kitų metų pabaigos išaugs beveik 70 %, turbūt yra geras ir teisingas klausimas. Man atrodo, jis tik tuomet būtų prasmingas.

O apimtis tikrai nemaža, jūs esate teisus, bet manau, kad panaudojus tam tikrus įrankius, kuriuos kontrolė tikrai turi, tą galima padaryti. Kitu atveju jo neverta net daryti. Todėl ir tiksliname kolegų siūlymą. Jeigu mes atliksime tik tai, ką siūlo kolegos, mes negausime jokių atsakymų. Mes turėsime tą pačią situaciją, kurią turime šiandien, nes jau šiandien galime pasakyti, kokie yra įsipareigojimai. Apskritai įsipareigojimų vykdymas yra numatytas. Kolegos kalba apie susitarimo

įsipareigojimus, tai iki kitų metų pabaigos iš esmės net ir objekto nebūtų Valstybės kontrolei tirti, nes pagal susitarimą tik iki kitų metų pabaigos turi būti įvykdyti įsipareigojimai. Todėl mes tiksliname, tikrai, manau, galime subendrinti, visi matome tokį poreikį, ir atlikti analizę.

Dabar dėl jūsų klausimo, kodėl mes ateiname, ar kolegų buvo išprovokuota. Šiuo metu ministerija atlieka analizę, jinai taip pat labai analogišką analizę atlieka, kartu bendradarbiauja su keturiomis profesinėmis sąjungomis, tai jie irgi turės rezultatus. Bet, manau, tam, kad mes visi jaustumėmės geriau, nes dažnai mes netikime, ką ministerija pateikia, kvestionuojame, tai, ko gero, būtų geriau, kad Valstybės kontrolė šiuo atveju atliktų tokį auditą.

PIRMININKAS. Ačiū. Nori klausti A. Sysas.

A. SYSAS (*LSDPF*). Ačiū, posėdžio pirmininke. Gerbiama kolege, aš pirmiausia paklausiu, kaip jūsų kolega Jurgis pasakė: ar čia specialiai mitingui parengtas nutarimas, kad galėtumėte rytoj nueiti pas streikuojančius ir pasakyti, kad parengėte rezoliuciją, tiksliau, nutarimą? O jeigu rimtai: kuo, taip sakant, be datos, kuo jūsų projektas, taip sakant, geresnis už prieš tai buvusį?

J. ŠIUGŽDINIENĖ (*TS-LKDF*). Mes tikrai čia nekonkuruojame, gerbiamas Algirdai. Mes, kaip jau sakiau, kadangi veiksmai atlikti labai panašią analizę jau yra vykdomi šiuo metu, tai tikrai nesirengėme tokio nutarimo siūlyti, bet kolegos pasiūlė ir jaučiame pareigą patikslinti. Jeigu jau atliksime tokią analizę, tikrai mums nėra ko nei slėpti, nei bijoti, tai reikia atlikti ją, taip sakant, detaliai, kad mes turėtume atsakymus. Tai mes patikslinome ir siūlome sujungti rezoliucijas ir kartu pasiūlyti Valstybės kontrolei tokį auditą atlikti.

PIRMININKAS. Ačiū. Klausia E. Pupinis.

E. PUPINIS (*TS-LKDF*). Ačiū. Gerbiama kolege, iš tikrųjų gerai, kad mes plačiau pasižiūrime. Aišku, čia turbūt nereikėtų per daug įrėminti kontrolės tomis datomis, nes visada skubotas darbas nėra gana tikslus dėl terminų.

Bet aš norėčiau paklausti. Jūs čia daugiau orientuojatės į tikslines dotacijas, biudžeto, valstybės lėšas. Ar nemanote, kad reikėtų pasižiūrėti, vėlgi mes tikrai gauname įvairios informacijos ir apie savarankiškas funkcijas, ar tos lėšos apskritai nesimaišo, ir šiuo atveju nereikėtų praplėsti dar daugiau, kad iš tikrųjų turėtume visą vaizdą, nes kelia klausimų, tarkime, ir kitų, ne tik dėl mokytojų atlyginimų, bet kelia klausimų ir dėl pagalbos švietimui, ir dėl kitų klausimų, kurie gana neefektyviai sprendžiami? Ačiū.

J. ŠIUGŽDINIENĖ (*TS-LKDF*). Tikrai taip, manau, kad reikėtų pasižiūrėti, nes yra klausimų dėl savarankiškų lėšų skyrimo švietimo pagalbai ar kitoms savarankiškoms funkcijoms, tokioms kaip neformalusis ugdymas, tarkime. Man atrodo, galėtume pasitarti, jeigu mums pavyktų sujungti ir sutarti dėl sujungimo, tai galėtume pasitarti ir įtraukti šiuos papildomus klausimus į valstybinį auditą. Bet tikrai geras pasiūlymas.

PIRMININKAS. Ačiū. Klausia R. Tamašunienė.

R. TAMAŠUNIENĖ (*MSNG*). Gerbiama kolege, man jūsų pateiktas nutarimas kvepia labiau susirūpinimo ir veiklos imitacija. Aš nesuprantu, kodėl tas auditas nebuvo atliktas ir išanalizuoti duomenys prieš švietimo reformą, prieš priimant naują Švietimo įstatymą, prieš didinant mokytojams atlyginimą. Tai kokiu būdu mes jį dabar didiname, kokia procentine išraiška, jeigu mes neturime tikslių duomenų, kaip šiuo metu mokamas mokytojams atlyginimas?

Ir aš norėjau dar paklausti. Vis dėlto R. Masiulis per 3 savaites ar per kiek ten laiko buvo atlikęs auditą. Ar jūs panaudojote tuos duomenis, kur taip efektyviai neva buvo atliktas auditas ir taisoma situacija švietimo srityje?

Tuomet aš pasigendu ministerijos pavaldumo institucijų. Sakote, kad savivalda galbūt netikslingai paskirsto valstybės skirtą dotaciją, o kur ministerijos institucijos, mokyklos ir priešmokyklinės įstaigos? Neteko girdėti, kad ten mokytojų atlyginimai būtų labai didesni ar kad jie būtų patenkinti, ar atitiktų statistikos pateiktų atlyginimų dydžius. Tuomet iš kur ta statistika pateikia tokius atlyginimus, kur tikrai didelis susipriešinimas buvo būtent pedagogų bendruomenėje?

J. ŠIUGŽDINIENĖ (*TS-LKDF*). Dėkui už klausimą. Kolege, jums gal yra neaišku, kaip skaičiuojamas vidutinis darbo užmokestis šalyje, man yra aišku, kaip jisai yra skaičiuojamas, jums šis klausimas kyla. Man atrodo, valstybėje yra visiškai aišku, kaip yra skaičiuojamas vidutinis darbo užmokestis.

Dabar dėl pavaldžių įstaigų. Valstybės kontrolė nuolatos atlieka įvairių valstybės įstaigų, tarp jų ir švietimo įstaigų, auditus. Ji tą privalo daryti, ji tą gali daryti, ji turi savo planus ir tą sėkmingai daro. Mes čia kalbame visgi visiškai ne apie tokio pobūdžio auditą, apie kokį jūs kalbate tais laikais, prieš buvusias kadencijas. Kalbame ir apie tokį auditą, tai jūs galite pasiūlyti, jums gi niekas netrukdo. Ir tokį auditą galima atlikti, ir jisai yra atliekamas. Mes čia kalbame apie valstybės tikslinės dotacijos panaudojimą, kai skiria, specialios dotacijos, iš kurios yra mokamas valstybės darbo užmokestis. Toksai valstybės auditas, tą pasiūlė ir jūsų kolegos. Irgi, taip sakant, galite nukreipti klausimus ir jiems, kodėl jie tą pasiūlė.

PIRMININKAS. Klausti skirtas laikas baigėsi. Dėl balsavimo motyvų už – E. Pupinis.

E. PUPINIS (*TS-LKDF*). Ačiū. Gerbiami kolegos…

PIRMININKAS. Ačiū, kolege.

E. PUPINIS (*TS-LKDF*). …gerai būtų tuos abudu projektus sujungti. Savaime suprantama, manau, kad iš tikrųjų turėtų būti toks esminis visos švietimo sistemos peržiūrėjimas, apimant ir tai, ką mes skiriame iš biudžeto toms funkcijoms, ir taip pat turbūt ir savarankiškoms funkcijoms, ne tik deleguotoms funkcijoms. Tai, manyčiau, tikrai galbūt tų nutarimų teikėjai kartu susės ir iš tikrųjų bus padarytas bendras nutarimo projektas ir svarstymo metu mes galėsime bendrai sutarti, kad vis dėlto tai būtų daugiau ne kažkoks politizuotas veiksmas, bet iš tikrųjų tas, kuris duos tikrą naudą. O šiaip šiek tiek kelia tam tikrų nesusipratimų turbūt tai, kuomet apie mokos sistemą kalba tie, kurie tą sistemą kažkada įtvirtino kaip tam tikrą etatinį apmokėjimą. Iš tikrųjų jis buvo gana painus, jis buvo patobulintas, bet ta sistema yra gana aiški ir metodika atidirbta, ir visos valandos, kaip formuojamas etatas, yra aiškios. Negalima permesti praeitos kadencijos sukurtų problemų šiai kadencijai ir sakyti, kad mes niekuo dėti ir nieko nežinome. Siūlau pritarti ir iš tikrųjų rengti bendrą nutarimą.

PIRMININKAS. Ačiū. Dėl balsavimo motyvų prieš – E. Sabutis.

E. SABUTIS (*LSDPF*). Ačiū, posėdžio pirmininke. Aš iš tikrųjų ne prieš, bet siūlau kolegoms susilaikyti ir nepalaikyti ne tik ką tik aptarto nutarimo projekto, bet ir ankstesnio, nes buvo išsakyta daug įvairių argumentų. Vienas iš jų netgi keliantis juoką, kad čia sėdintiems profesionaliems politikams siūloma nustoti politikuoti ir užsiimti kontrolės reikalais. Tai turbūt ne vienas iš jūsų ir ne vieną kartą skaitėte Valstybės kontrolės išvadas kuo įvairiausiais klausimais. Valstybės kontrolė jau kuo kuo, bet politikavimu tikrai neužsiima. Tai Valstybės kontrolė. Tačiau mes, skaitydami jos išvadas, žiūrime per savo politinę prizmę ir pagal tai, kaip patys matome, kokios išvados, ir mes patys pasidarome išvadas. Todėl vienas nutarimas siūlo ieškoti kaltų. Čia abiem nutarimais siūloma ieškoti kaltų. Vienas nutarimas siūlo ieškoti kaltų Švietimo, mokslo ir sporto ministerijoje, kitas nutarimas siūlo ieškoti kaltų savivaldoje. Siūlymai sujungti ir tada surasti kaltus visur, mano manymu, nėra konstruktyvūs. Švietimo, mokslo ir sporto ministerija turi daug duomenų, Valstybės kontrolė turi daug duomenų, tai gal be Seimo nutarimo Švietimo, mokslo ir sporto ministerija kartu su Valstybės kontrole ramiai gali užsiimti analitika ir pasakyti – vienoje vietoje taip veikia, kitoje vietoje kitaip veikia, tenkina ar netenkina. Šiuo atveju tikrai neabejoju, kad prasidėjus, jau prasidėjus tikrai akivaizdžiai rinkimų laikotarpiui, plius tęsiantis, einant, vykstant mokytojų streikui, visi šitie klausimai yra nukreipti į kaltųjų paieškas, o tai šiuo atveju nemanau, kad baigsis konstruktyviai arba iš to turėsime tikrai apčiuopiamos naudos.

PIRMININKAS. Ačiū, gerbiami kolegos.

17.09 val.

Žemės įstatymo Nr. I-446 25 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3303 (*pateikimas*)

Paskutinis darbotvarkės klausimas – Žemės įstatymo 25 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3303. Pateikimo stadija. Pranešėjas J. Baublys. Kadangi jau prasidėjo balsavimo lango laikotarpis, iš karto mes dėl jo ir pradėsime balsuoti po pateikimo. Prašom.

J. BAUBLYS (*LSF*). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Gerbiami kolegos, teikiamas projektas yra lydimasis dabar Seime svarstomo Miškų įstatymo projekto Nr. XIVP-887(4) ir Specialiųjų

žemės naudojimo sąlygų įstatymo projekto Nr. XIVP-888(4). Siekdamas užtikrinti teisėkūros sistemiškumo principo įgyvendinimą, reiškiantį, kad teisės normos turi derėti tarpusavyje, teikiu Žemės įstatymo 25 straipsnio pakeitimo įstatymo projektą. Naujuoju reguliavimu siūloma suderinti miškų žemės apibrėžimą su Miškų įstatymo Nr. I-671 2 ir 7 straipsnių pakeitimo įstatymo projekte Nr. XIVP-887(4) siūlomu reglamentavimu. Prašau jūsų pritarimo. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū, kolega. Jūsų nori klausti du Seimo nariai. K. Mažeika pirmas. Nematau. A. Sysas.

A. SYSAS (*LSDPF*). Ačiū, pirmininke. Gerbiamas kolega, įstatymas toks iš pirmo žvilgsnio labai paprastas. Specialiai paieškojau enciklopedijoje, nes man, kaip miestiečiui, gal nesuprantama, kuo skiriasi miško žemė nuo mišku apaugusios. Aš specialiai pažiūrėjau, kas yra medynai. Ar aš teisingai suprantu, kad jūs dabar kalbate tiktai apie mišką, kuris yra apaugęs medžiais, kurie yra mažesni kaip 5 metrai, – tai yra medynai (skliausteliuose būna parašyta), bet yra dar neapaugę mišku? Tai dabar taikysite grynai miškui? Nes jeigu jūs parašote „miško žemė“, tai yra jau brandus miškas. Ar aš teisingai suprantu?

J. BAUBLYS (*LSF*). Ačiū, gerbiamas kolega, už klausimą. Aš tik noriu patikslinti, kad būtent Seimas jau yra apsisprendęs po pateikimo beveik vienbalsiai pritarti šitam apibrėžimui. Dabar tiesiog yra suvienodinami apibrėžimai būtent su Žemės įstatymu, kad pateikiamame Miškų įstatymo ir Žemės įstatyme būtų vienodi apibrėžimai. Tai aš tik tiek galiu atsakyti šiandien, būtent teikdamas šitą įstatymo projektą, – kad tie apibrėžimai nesiskirtų skirtinguose įstatymuose. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū, gerbiamas pranešėjau. Daugiau nėra norinčių jūsų klausti. Dėl balsavimo motyvų nėra norinčių kalbėti. Gerbiami kolegos, gal galime bendru sutarimu pritarti projektui? Nėra… Ačiū. Pritarta bendru sutarimu. Siūlomi… S. Gentvilas per šoninį mikrofoną.

S. GENTVILAS (*LSF*). Aš frakcijos vardu paprašyčiau skubos, kad pasivytų tai, kas rytoj jau svarstoma Aplinkos apsaugos komitete.

PIRMININKAS. Gerai. Siūlomi komitetai: pagrindinis – Aplinkos apsaugos komitetas. Siūloma svarstyti gruodžio 12 dieną. Bet ką tik kolega S. Gentvilas pasiūlė frakcijos vardu nustatyti skubos tvarką dėl to, kad šis projektas turėtų pasivyti kitą, kuris laikytinas pagrindiniu projektu. Ar galime pritarti? Ačiū, pritarta dėl skubos.

Tai jau dėl komiteto ir svarstymo datos galime pritarti? Ačiū, pritarta bendru sutarimu.

17.13 val.

Seimo nutarimo „Dėl 2023 metų Laisvės premijų paskyrimo Petrui Plumpai ir Europos Parlamentui“ projektas Nr. XIVP-3310 (*svarstymo tęsinys*)

Taigi balsuosime dėl darbotvarkės 2-6 klausimo – Seimo nutarimo „Dėl 2023 metų Laisvės premijų paskyrimo Petrui Plumpai ir Europos Parlamentui“ projekto svarstymo stadijoje, projektas Nr. XIVP-3310. Balsuojame. Balsuojame, balsuojame.

Užsiregistravo 99, balsavo 98: už – 86, prieš – 1, susilaikė 11. Nutarimui po svarstymo pritarta.

17.14 val.

Krizių valdymo ir civilinės saugos įstatymo Nr. VIII-971 40 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2375(2) (*svarstymo tęsinys*)

Kitas klausimas – Krizių valdymo ir civilinės saugos įstatymo 40 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2375(2). Svarstymo stadija. Balsuojame.

Oi, atsiprašau, yra pasiūlymas. Tai prašau komiteto pranešėją – Nacionalinio saugumo ir gynybos komiteto pirmininką L. Kasčiūną į tribūną. Yra ir R. Žemaitaičio pasiūlymas. Jo aš nematau.

L. KASČIŪNAS (*TS-LKDF*). Aš galiu trumpai pristatyti.

PIRMININKAS. Pirmininke, pristatykite.

L. KASČIŪNAS (*TS-LKDF*). Jisai vietoj 6 mėnesių siūlė 3 mėnesius. Komitetas nepritarė, nes tai apsunkintų Vyriausybės galimybes taikyti šiame įstatyme nustatytas valstybės lygio ekstremaliųjų situacijų valdymo priemones. Balsavimo rezultatai užtikrinti.

PIRMININKAS. Komitetas nepritarė.

L. KASČIŪNAS (*TS-LKDF*). 6:0.

PIRMININKAS. Kolegos, balsuojame dėl pasiūlymo.

Užsiregistravo 108, balsavo 105: už – 40, prieš – 41, susilaikė 24. Siūlymui nepritarta.

Daugiau pasiūlymų nėra. Galime pritarti pastraipsniui? Ne, čia svarstymas, nereikia. Taigi diskusijos jau buvo. Dėl motyvų jau kalbėta. Galime balsuoti? Balsuojame dėl Krizių valdymo ir civilinės saugos įstatymo 40 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2375(2).

Užsiregistravo 112, balsavo 112: už – 110, prieš nėra, susilaikė 2. Po svarstymo pritarta.

17.16 val.

Administracinių nusižengimų kodekso 247, 589, 608 straipsnių ir priedo pakeitimo ir Kodekso papildymo 248[1], 248[2], 248[3] straipsniais įstatymo Nr. XIV-598 5 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3208(2) (*svarstymo tęsinys*)

Kitas – Administracinių nusižengimų kodekso pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3208. Svarstymo stadijoje nebuvo prieštaraujančių. Galime bendru sutarimu? Ačiū, pritarta bendru sutarimu.

17.17 val.

Administracinių nusižengimų kodekso 12, 21[1], 373, 374, 375, 376, 377, 378, 380, 381, 382, 421, 484, 576, 577, 579, 581, 584, 587, 588, 589, 594, 608, 609, 616, 617, 619, 620, 621, 627, 644, 666, 671, 673, 675, 676, 678 straipsnių ir priedo pakeitimo, Kodekso papildymo 422[1], 565[1], 574[1] straipsniais ir 591, 677 straipsnių pripažinimo netekusiais galios įstatymo Nr. XIV-1947 27 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3209(2) (*svarstymo tęsinys*)

Kitas – Administracinių nusižengimų kodekso kai kurių straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3209(2). Irgi nebuvo kalbančių prieš. Galime bendru sutarimu pritarti? Ačiū. Pritarta po svarstymo abiem Administracinių nusižengimų kodekso pakeitimo įstatymų projektams.

17.17 val.

Vandens įstatymo Nr. VIII-474 3, 8, 9, 14, 15, 18, 20, 21, 25 straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo Nr. XIV-1280 11 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2859(2) (*svarstymo tęsinys*)

Kitas darbotvarkės klausimas – Vandens įstatymo kai kurių straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2859(2). Svarstymas. Galime pritarti bendru sutarimu? Ačiū, pritarta bendru sutarimu.

17.17 val.

Geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo įstatymo Nr. X-764 9, 14, 15, 16, 17, 27, 39 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 14[1] straipsniu įstatymo projektas Nr. XIVP-3165(2) (*svarstymo tęsinys*)

Geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo įstatymo kai kurių straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3165(2). Svarstymas. Galime pritarti bendru sutarimu? Negalime. Norima balsuoti. Balsuojame.

Užsiregistravo 110, balsavo 109: už – 102, prieš nėra, susilaikė 7. Pritarta po svarstymo.

S. Gentvilas per šoninį mikrofoną.

S. GENTVILAS (*LSF*). Dėl įstatymo skubos. Norėčiau frakcijos vardu skubos paprašyti.

PIRMININKAS. Skubos po svarstymo?

S. GENTVILAS (*LSF*). Taip.

PIRMININKAS. Frakcijos vardu prašoma skubos. Ar galime bendru sutarimu pritarti? Ačiū, pritarta.

17.18 val.

Geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo įstatymo Nr. X-764 3 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3073 (*svarstymo tęsinys*)

Kitas darbotvarkės klausimas – Geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo įstatymo 3 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3073. Pagrindinio komiteto išvada – siūloma atmesti projektą. Balsuojame.

Užsiregistravo 111, balsavo 111: už – 81, prieš – 1, susilaikė 29. Projektas atmestas.

17.19 val.

Mokslo ir studijų įstatymo Nr. XI-242 4, 10, 11, 15, 27, 28, 35, 38, 39, 48, 52, 53, 56, 58, 60, 65, 66, 67, 69, 71, 72, 72^1, 73, 75^3, 77, 85 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 64^1 straipsniu įstatymo Nr. XIV-1257 18 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3206(2) (*svarstymo tęsinys*)

Kitas darbotvarkės klausimas – Mokslo ir studijų įstatymo kai kurių straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3206(2). Svarstymo stadija. Balsuojame.

Užsiregistravo 109, balsavo 109: už – 107, prieš nėra, susilaikė 2. Po svarstymo projektui pritarta.

17.19 val.

Mokslo ir studijų įstatymo Nr. XI-242 46, 59, 74, 75, 75^1, 75^2, 75^3, 76, 77, 82, 83 straipsnių pakeitimo, 9 straipsnio pripažinimo netekusiu galios ir Įstatymo papildymo 76^1, 76^2, 83^1 straipsniais įstatymo Nr. XIV-654 8 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2559(2) (*svarstymo tęsinys*)

Kitas – Mokslo ir studijų įstatymo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2559(2). Svarstymo stadija. Balsuojame.

Užsiregistravo 109, balsavo 108: už – 105, prieš nėra, susilaikė 3. Po svarstymo pritarta.

17.20 val.

Švietimo įstatymo Nr. I-1489 41 ir 67 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3117(2) (*svarstymo tęsinys*)

Švietimo įstatymo 41, 67 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3117(2). Svarstymas. Balsuojame.

Užsiregistravo 107, balsavo 105: už – 104, prieš nėra, susilaikė 1. Po svarstymo pritarta.

17.20 val.

Vietos savivaldos įstatymo Nr. I-533 20, 35, 67 ir 68 straipsnių pakeitimo įstatymo Nr. XIV-2006 5 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3112(2) (*svarstymo tęsinys*)

Kitas darbotvarkės klausimas – Vietos savivaldos įstatymo keleto straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3112(2). Svarstymas. Balsuojame.

Užsiregistravo 106, balsavo 106: už – 105, prieš nėra, susilaikė 1. Po svarstymo projektui pritarta.

17.21 val.

Valstybės vėliavos ir kitų vėliavų įstatymo Nr. I-1497 2 ir 10 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3017(2) (*svarstymo tęsinys*)

Kitas darbotvarkės klausimas – Valstybės vėliavos ir kitų vėliavų įstatymo 10 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3017(2). Svarstymas. Balsuojame.

Užsiregistravo 102, balsavo 101: už – 94, prieš nėra, susilaikė 7. Po svarstymo pritarta.

17.21 val.

Viešųjų pirkimų įstatymo Nr. I-1491 5 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3298, Viešųjų pirkimų, atliekamų vandentvarkos, energetikos, transporto ir pašto paslaugų srities perkančiųjų subjektų, įstatymo Nr. XIII-328 12 ir 13 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3299, Viešųjų pirkimų, atliekamų gynybos ir saugumo srityje, įstatymo Nr. XI-1491 15 ir 16 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3300 (*pateikimo tęsinys*)

Kitas yra trijų įstatymų pakeitimo paketas: Viešųjų pirkimų įstatymo – projektas Nr. XIVP-3298, Viešųjų pirkimų, atliekamų vandentvarkos, energetikos, transporto ir kitose srityse subjektų, įstatymo – projektas Nr. XIVP-3299, Viešųjų pirkimų gynybos ir saugumo srityse – projektas Nr. XIVP-3300. Balsuojame.

Užsiregistravo 106, balsavo 105: už – 85, prieš – 1, susilaikė 19. Po svarstymo projektui pritarta. Atsiprašau, po pateikimo pritarta. Siūlomi komitetai: Ekonomikos komitetas – pagrindinis, papildomas nesiūlomas. Siūloma svarstyti pavasario sesijoje. Galime pritarti bendru sutarimu? Ačiū, pritarta.

17.22 val.

Seimo statuto „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo statuto Nr. I-399 180[15] straipsnio pakeitimo“ projektas Nr. XIVP-3301 (*pateikimo tęsinys*)

Dėl Seimo statuto projekto Nr. XIVP-3301. Pateikimo stadija.

Užsiregistravo 111, balsavo 111: už – 63, prieš – 25, susilaikė 23. Po pateikimo projektui pritarta. Siūlomi komitetai: pagrindinis – Teisės ir teisėtvarkos, papildomas – Užsienio reikalų. Siūloma svarstyti pavasario sesijoje. Galime pritarti? Ačiū, pritarta bendru sutarimu.

17.23 val.

Švietimo įstatymo Nr. I-1489 29 straipsnio pakeitimo įstatymo Nr. XIII-2894 2 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3304 (*pateikimo tęsinys*)

Kitas darbotvarkės klausimas – Švietimo įstatymo 29 straipsnio pakeitimo įstatymo 2 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3304. Gerbiami kolegos, svarstant darbotvarkę, dar nebuvo apsispręsta dėl šio projekto įtraukimo į programą, nes jo nėra rudens sesijos programoje. Ar galime apsispręsti, kad bendru sutarimu įtraukiame? (*Balsai salėje*) Nėra prieštaraujančių? Yra. Siūlote balsuoti? (*Balsai salėje*) Balsuojame dėl įtraukimo į rudens sesijos programą. Dėl to reikėjo apsispręsti tvirtinant darbotvarkę, bet dabar mes turime tą formalumą išspręsti. Geriau vėliau negu niekada.

Užsiregistravo 109, balsavo 109: už – 69, prieš – 6, susilaikė 34. Pritarta įrašyti į rudens sesijos programą. Turime balsuoti po pateikimo, bet premjerė be eilės. Prašom. I. Šimonytė.

I. ŠIMONYTĖ (*TS-LKDF*). Aš tiktai norėčiau atkreipti mylimos opozicijos dėmesį į tai, kad mes jau esame šią sesiją sutarę, kad niekada, kai opozicija teikia tokius projektus, kurie nėra įtraukti į Seimo sesijos darbotvarkę, mes atskirai nebalsuojame. Kažkaip apie dvejopus standartus tenka daug girdėti, bet kitoje pusėje jų daugiau pasitaiko.

PIRMININKAS. Aš ir siūliau bendru sutarimu. Siūliau bendru sutarimu. Prašom į mane nebaksnoti. Taigi, balsuojame dėl šio projekto po pateikimo. Projektas Nr. XIVP-3304.

Užsiregistravo 109, balsavo 107: už – 63, prieš – 5, susilaikė 39. Po pateikimo projektui pritarta. Kaip pagrindinis siūlomas Švietimo ir mokslo komitetas. Papildomas nesiūlomas. Siūloma svarstyti gruodžio 5 dieną. Galime pritarti bendru sutarimu? (*Balsai salėje*) Nėra prieštaraujančių, pritariame.

17.25 val.

Seimo nutarimo „Dėl pavedimo Lietuvos Respublikos valstybės kontrolei atlikti valstybinį auditą“ projektas Nr. XIVP-3312, Seimo nutarimo „Dėl pavedimo Lietuvos Respublikos valstybės kontrolei atlikti valstybinį auditą“ projektas Nr. XIVP-3320 (*pateikimo tęsinys*)

Dabar du projektai dėl siūlymo Valstybės kontrolei atlikti valstybinį auditą. Du panašūs projektai su šiek tiek skirtingu turiniu: projektai Nr. XIVP-3312 ir Nr. XIVP-3320. Kiek suprantu, teikėjai iš abiejų pusių sutarė, kad galime pritarti bendru sutarimu ir pavesti komitetams sujungti abu projektus. (*Balsai salėje*) Galime pritarti? Ačiū, pritarta bendru sutarimu. Siūlomas pagrindinis komitetas – Audito komitetas, kaip papildomas siūlomas Švietimo ir mokslo komitetas. Siūloma svarstyti gruodžio 12 dieną.

Per šoninį mikrofoną Seimo Pirmininko pirmasis pavaduotojas J. Razma.

J. RAZMA (*TS-LKDF*). Gerbiami kolegos, Audito komitetas iš tikrųjų svarsto Valstybės kontrolės atliktus auditus ir dėl to niekas nesiginčija. Čia pavedimas, kur reikia tikslaus biudžeto formavimo žinojimo. Manau, geriau tiktų Biudžeto ir finansų komitetui, todėl siūlau balsuojant apsispręsti, ar Biudžeto ir finansų komitetą skirti kaip pagrindinį, ar kitą.

PIRMININKAS. Per šoninį mikrofoną R. Tamašunienė.

R. TAMAŠUNIENĖ (*MSNG*). Aš noriu palinkėti pagrindiniam komitetui, bet taip pat ir Švietimo ir mokslo komitetui, jeigu jis neliks pagrindiniu komitetu, dėl tikslumo įvardinti ir įvertinti viską, taip pat ir ministerijos pavaldumo švietimo įstaigas, bendrojo lavinimo, kur dirba mokytojai. Galbūt ten yra tų atlyginimų netikslumų, galbūt ministerijos mokytojų atlyginimai nusveria taip visus atlyginimus, kad Respublikos mastu žmonės stebisi, iš kur tokie atlyginimai. Labai norėtųsi, kad būtų viskas audituota.

PIRMININKAS. Ačiū. Taip pat Z. Balčytis per šoninį mikrofoną.

Z. BALČYTIS (*DFVL*). Mano kolega iš Audito komiteto pateikė pasiūlymą, kad turi būti Biudžeto ir finansų komitetas pagrindinis, tačiau noriu priminti, kad ir Audito komitetas žino, kaip yra formuojamas biudžetas. (*Balsai salėje*) Kartais ir mes išmanome, nes dešimtmečius pagal idėją tai yra mūsų pagrindinė duona. Aš sutinku, kad balsuotų, kaip jau apsispręs kolegos… Bet aš manau, kolegos laikysis…

PIRMININKAS. Ar dar norite, kolegos, ginčytis? Gal neverta.

Z. BALČYTIS (*DFVL*). Taip, ginčytis neverta – balsuoti verta, bet reikia palaikyti Audito komitetą.

PIRMININKAS. Aš klausiu J. Razmos, ar iš tikrųjų nori dar ginčytis?

J. RAZMA (*TS-LKDF*). Aš neneigiu, kad Audito komitetas taip pat galėtų svarstyti, jis galėtų būti papildomas.

PIRMININKAS. Ačiū. (*Balsai salėje*) Kolegos, aš norėjau perskaityti Statuto 59^1 straipsnio 10 punktą, kur yra kalbama apie Audito komiteto veiklos kryptis: „Audito komitetas turi rengti ir svarstyti Seimo nutarimų dėl pavedimo Valstybės kontrolei atlikti Valstybės kontrolės metiniame veiklos plane nenumatytą valstybinį auditą projektus.“ Šiuo atveju tai yra pagrindinė Audito komiteto funkcija. Kaip posėdžio pirmininkas aš net nebūčiau siūlęs balsuoti, bet kolega pakeitė nuomonę ir siūlo kaip papildomą komitetą Biudžeto ir finansų komitetą. (*Šurmulys salėje*) Bet, aš sakau, Statutas, ar jūs norite dabar įveikti Statutą? (*Balsai salėje*) Taip, J. Razma per šoninį mikrofoną.

J. RAZMA (*TS-LKDF*). Aš neneigiu, kad Audito komitetas svarsto, bet jis gali svarstyti kaip papildomas komitetas.

PIRMININKAS. Supratau.

J. RAZMA (*TS-LKDF*). Yra tokių atvejų buvę, kai dėl atsinaujinančios energetikos irgi, atrodo, parašyta prie Aplinkos apsaugos komiteto – mes skyrėme Ekonomikos komitetą kaip pagrindinį. Jeigu aš siūlyčiau visai eliminuoti Audito komitetą, tada būtų blogai.

PIRMININKAS. R. Morkūnaitė-Mikulėnienė per šoninį mikrofoną.

R. MORKŪNAITĖ-MIKULĖNIENĖ (*TS-LKDF*). Kadangi Statuto norma aiški, tai, matyt, Audito komitetas turi būti pagrindinis, bet tada Švietimo ir mokslo komitetas tikrai papildomas. Aš tikiuosi, kad…

PIRMININKAS. Aš įvardinau, kad siūlomas.

R. MORKŪNAITĖ-MIKULĖNIENĖ (*TS-LKDF*). Ačiū.

PIRMININKAS. Gerbiami kolegos… Ar, Zigmantai, norėtumėte dar? Prašom, bet jau paskutinis bus.

Z. BALČYTIS (*DFVL*). Labai ačiū, pirmininke, kad paskaitėte Statutą. Aš manau, kad kuo toliau, tuo aiškiau, tikrai nesinori, kad mes čia susiskaldytume per paskutinį balsavimą. Todėl tikrai sutarėme, kad Audito komitetas pagrindinis, o papildomas – koks norite.

PIRMININKAS. Gerbiami kolegos, taip gražiai pradėjome dėl abiejų projektų, pritarėme bendru sutarimu. Aš siūlau bendru sutarimu pritarti, kad pagrindinis – Audito komitetas, papildomi: Švietimo ir mokslo komitetas ir, jeigu reikia, Biudžeto ir finansų komitetas. Nereikia. Komiteto pirmininkas nenori, aš taip supratau, nes žiūri į premjerę ir supranta, kad to nereikia. (*Juokas salėje*) Ar galime bendru sutarimu pritarti dėl pagrindinio ir papildomo? Svarstymo data būtų gruodžio 12 diena. Ačiū, kolegos, pritarta bendru sutarimu.

Šios dienos popietinio posėdžio darbotvarkė baigta. Ačiū, kolegos. Ar jūs norite dar registruotis? (*Balsai salėje: „Norime!“*) Registruojamės.

Užsiregistravo 84 Seimo nariai. 21 dienos popietinis posėdis baigtas. Gero vakaro! (*Gongas*)

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMAS

VII (RUDENS) SESIJOS
RYTINIO POSĖDŽIO NR. 326
STENOGRAMA

2023 m. lapkričio 23 d.

Pirmininkauja Lietuvos Respublikos Seimo Pirmininkė V. ČMILYTĖ-NIELSEN
ir Seimo Pirmininko pavaduotojas V. MITALAS

PIRMININKĖ (V. ČMILYTĖ-NIELSEN). Labas rytas, gerbiamieji kolegos! Pradedame lapkričio 23 dienos, ketvirtadienio, rytinį Seimo posėdį. (*Gongas*) Registruojamės.

Užsiregistravo 96 Seimo nariai.

10.01 val.

Seimo seniūnų sueigos patikslintos 2023 m. lapkričio 23 d. (ketvirtadienio) posėdžių darbotvarkės tikslinimas ir tvirtinimas

Darbotvarkės 1 klausimas – darbotvarkės tvirtinimas. Prašau. D. Gaižauskas.

D. GAIŽAUSKAS (*LVŽSF*). Labai ačiū. Gerbiami kolegos, labai prašau visų dėmesio! (*Balsai salėje*) Ypač Liberalų sąjūdžio ir Darbo partijos. Tik prašau iš karto neįsižeisti, išties tikrai neturime nieko prieš jus, bet ir kaip opozicijos atstovas, ir kaip Seimo narys kreipiuosi į visą Seimą, nes Seimas papuolė į tikrai keblią situaciją, kokios istorijoje dar nėra buvę.

Gerbiami kolegos, po vakarykščio Apeliacinio teismo sprendimo dvi partijos nuteistos už sunkų kriminalinį nusikaltimą, korupcinį nusikaltimą, ir joms paskirtos bausmės. Bausmės turi būti pradėtos vykdyti po 3 parų. Užuot jas vykdžiusios, turime tokią situaciją, tikrai tai ne jūsų kaltė, dar pakartoju, bet turime tokią situaciją, kad dvi partijos, esančios Seime, užuot bausmę vykdžiusios, susirinko į įstatymų leidybos procesą.

Dar blogiau, būtent šių nuteistų partijų atstovai, esantys Seime, ant jūsų taip pat krinta labai didelis šešėlis, ir ypač ant Seimo Pirmininkės, ir, gaila, kolegos Andriaus, Seimo vicepirmininko. Mes tikrai privalome imtis veiksmų, nes dabar žmonėms, kurie stebi visus šiuos procesus, kyla tikrai daug klausimų, kaip kriminalinių juridinių organų, tai yra politinių partijų, atstovai gali priimti įstatymus, kuriais privalėsime mes visi vadovautis.

Todėl siūlau, išties sunki padėtis, niekas nežinome, kaip tą išspręsti, bet siūlymas toksai – stabdyti Seimo darbą ir kol kas nepriimti darbotvarkės, kol nebus išspręstas šis klausimas. Jums reikėtų, mano nuomone, nusišalinti arba stabdyti savo narystę partijose. Išties taip. Spręskime klausimą dėl dviejų kriminalinių politinių partijų frakcijų Seime likimo, jos turėtų nedalyvauti teisėkūros procese, ir tik priėmę tokius sprendimus, aš nežinau, ką jūs pasirinksite, galėtume tęsti įstatymų leidybos procesą. Todėl prašau net nesvarstyti darbotvarkės klausimų, stabdyti darbą ir kartu išspręsti šią problemą.

PIRMININKĖ. Kolega, dėkoju už jūsų nuomonę ir įžvalgas. Dėl darbotvarkės konkretaus pasiūlymo neišgirdau. R. Žemaitaitis. Prašau.

R. ŽEMAITAITIS (*MSNG*). Gerbiama Seimo Pirmininke, čia gal ne dėl darbotvarkės. Iš tiesų labai rimtas dalykas. Aš leisiu pacituoti jūsų buvusio ir esamo frakcijos lyderio E. Gentvilo pasakymus 2016 metais. Kaip aš sakau, lazda, Augi, turi du galus ir galiausiai šį kartą tau ta lazda pačiam per plikę trinktelėjo. Aš pamenu, kai tu plenarinių posėdžių salėje visus išvadinai kriminaliniais elementais, tu smerkei „Tvarkos ir teisingumo“ frakcijos narius, tuo metu aš buvau frakcijos narys ir užėmiau Ekonomikos komiteto pirmininko pareigas, tu sakei, kad kriminalinio pasaulio elementai negali vadovauti Seimui, negali užimti aukštų pareigų komitetuose ir pozicijose ir tučtuojau partija ir frakcija turi priimti sprendimą atšaukti šituos žmones iš vadovaujamų komitetų. Tai yra tavo žodžiai.

Dar vienas mūsų pinokis, užsienio ambasadorių juokintojas G. Landsbergis 2016 m. sausio 8 d. pareiškė Žinių radijo laidoje „Opozicija“, kad D. Grybauskaitė…

PIRMININKĖ. Gerbiamas Remigijau Žemaitaiti, ar jūs turite pasiūlymų dėl darbotvarkės?

R. ŽEMAITAITIS (*MSNG*). Palaukite, gerbiama Seimo Pirmininke, čia dėl darbotvarkės ir bus.

PIRMININKĖ. Klausau jūsų.

R. ŽEMAITAITIS (*MSNG*). Jis kreipėsi į Prezidentę D. Grybauskaitę, kad įvertintų kriminalinio pasaulio elementus ir vadovaujančią valdančiąją daugumą. Gerbiama Pirmininke, jums pradėjus vadovauti ir J. Razmai, kuris daugiausia yra pažeidęs Statuto per posėdžiavimus, Seimo reitingai nuvažiavo į dugną. Mes taip žemai, Seimas, nebuvome vertinami. Po šiandienos to įvykio… Jūs tikrai nesate kalta ir buvęs Seimo Pirmininkas V. Pranckietis, kas įvyko jūsų partijoje. Ar jūs nenorite šiandien iš tikrųjų padaryti, normaliai susirinkti, Liberalų sąjūdis, ir atsiprašyti tų žmonių, kuriuos jūs *koliojote*, *deblijote*, dėjote į šuns dienas ir vardinote kriminaliniu pasauliu? Tą patį darė ir konservatoriai. Parodykite bent kiek žmogiškumo tų žmonių, kurie buvo 2016–2020 metų kadencijoje, atžvilgiu.

PIRMININKĖ. I. Kačinskaitė-Urbonienė. Prašom.

I. KAČINSKAITĖ-URBONIENĖ (*DPF*). Ačiū, gerbiamoji Seimo Pirmininke. Frakcijos vardu paprašyčiau išbraukti du klausimus. Darbotvarkės 2-20 klausimą – projektą Nr. XIVP-2473, nes dėl to klausimo ir kito susijusio klausimo yra TTK rengiami klausymai. Po to mes galėsime apsvarstyti. Ir dar vieną klausimą paprašyčiau išbraukti. Darbotvarkės 2-22 klausimą – Tarptautinių sankcijų įstatymo projektą Nr. XIVP-3005. Tai šiuos dalykus norėčiau paprašyti.

O visa kita… Norėčiau kreiptis į gerbiamus kolegas turėti šiek tiek žmogiškumo, dar nėra pasibaigę procesai. Mėtytis tokiais kaltinimais yra labai labai negražu ir labai neteisinga. Tai tikrai nepradėkime čia rinkimų kampanijos. Ačiū.

PIRMININKĖ. V. Pranckietis. Prašom.

V. PRANCKIETIS (*LSF*). Ačiū. Mano vardas buvo paminėtas. Aš manau, kad paminėtas to žmogaus, kuris kasdien turėtų už ką atsiprašyti ir Seime žmonių, ir Lietuvos žmonių – už *ermideri*, nuolat čia keliamą. O dabar tiems žmonėms, kurie save laiko teisininkais, tai truputį pasakysiu paprastu pavyzdžiu. Jeigu autobuso vairuotojas, veždamas keleivius, padaro avariją ir gauna baudą, tai tie keleiviai, kurie sėdi autobuse, ir tie, kurie dar įsės kitose stotelėse, taip pat turėtų susimokėti tą baudą. Manau, analogija paprasta, aiški ir nepūskite jūs čia savo rinkimų kampanijų. Ačiū.

PIRMININKĖ. V. Targamadzė.

V. TARGAMADZĖ (*DFVL*). Ačiū. Aš tiesiog noriu paprašyti pasveikinti Lietuvos švietimo darbuotojų profesinės sąjungos atstovus, kurie atėjo stebėti mūsų darbo. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkoju. (*Plojimai*) A. Kubilienė.

A. KUBILIENĖ (*LVŽSF*). Ačiū, posėdžio pirmininke. Aš frakcijos vardu norėčiau paprašyti pertraukos… tai yra išbraukti iš darbotvarkės 2-9 klausimą – Savanoriškos veiklos įstatymo projektą Nr. XIVP-3014(2), nes ten tikrai kyla neaiškumų dėl tam tikrų diskriminacinių nuostatų. Mes norėtume truputėlį įsigilinti į šį…

PIRMININKĖ. Dėkoju. Ir D. Gaižauskas dar kartą norėtų kalbėti. Prašom.

D. GAIŽAUSKAS (*LVŽSF*). Labai ačiū. Gerbiami kolegos, aš dar sykį pakartoju: aš prašiau jūsų neįsižeisti, o priimti bendrą sprendimą. Vis dėlto, gerbiamas kolega, kreipiuosi į V. Pranckietį, šis teismo sprendimas jau įsiteisėjo ir jau nuosprendis privalo būti vykdomas. Jeigu jūs kalbate apie kasacinę tvarką, tai yra tokia galimybė, bet jinai nestabdo šio sprendimo. Tai yra faktas. Kita vertus, jūs supraskite: dabar valdančiojoje daugumoje yra partijos atstovai, partijos, kuri yra nuteista už sunkų korupcinį nusikaltimą. Kalbant dar daugiau, mes gi žinome, kad netgi įmonės, kurios yra teistos už net nebūtinai sunkų nusikaltimą, negali dalyvauti jokiuose procesuose…

PIRMININKĖ. Gerbiamas kolega, mes labai kantriai jūsų įžvalgų klausomės, bet ar jūs turite pasiūlymų dėl darbotvarkės?

D. GAIŽAUSKAS (*LVŽSF*). Gerbiama Seimo Pirmininke, jūs turėtumėte pirmoji parodyti pavyzdį ir atsisakyti, atsiriboti nuo savo partijos, stabdyti greičiausiai narystę, nes jūs esate Seimo Pirmininkė. Aš jūsų prašau priimti sprendimą.

PIRMININKĖ. Aš neketinu atsiriboti nuo savo partijos. Ačiū už pasiūlymą. A. Širinskienė.

A. ŠIRINSKIENĖ (*MSNG*). Aš labai kviečiu konservatorius nuosekliai taikyti tą patį skaidrumo standartą, kurį jūs taikėte socialdemokratų vadovaujamai Vyriausybei sakydami, kad jinai yra koalicija, kuri yra kriminalinė koalicija. Paskui taikėte J. Narkevičiui dėl jo kotletukų. Vėl sakėte, darysite skaidresnę politiką ir iš tikrųjų tokia Vyriausybė negali būti. Dabar turime kriminalinę konservatorių Vyriausybę. Tai, premjere, kaip jūs jaučiatės tokiu atveju? Tai jūs taikykite nuosekliai tuos principus. Jeigu kliuvo socialdemokratų Vyriausybė ir jų koalicijos partneriai, jeigu kliuvo kotletukai, kuriuos valgė J. Narkevičius, tai man labai keista, kodėl nekliūva Seimo Pirmininkė, kuri yra nuteistos partijos pirmininkė ir vadovauja visam Seimui. Tai aš tikrai labai kreipiuosi į koalicijos partnerius: na, parodykite pagaliau bent jau kadencijos pabaigoje tuos aukštus politinės kultūros standartus, kuriuos žadėjote ir kurių reikalavote iš kitų, tai pareikalaukite dabar iš savęs.

PIRMININKĖ. V. Pranckiečio pavardė buvo paminėta. Labai trumpai prašau.

V. PRANCKIETIS (*LSF*). Labai trumpai. Kolektyvinė atsakomybė – tai yra du istoriniai visiems žinomi pavyzdžiai – tai Ablinga ir Pirčiupiai. Kai už tai, kad kažkas kažką padarė, buvo sušaudyti žmonės. Tai pritaikykime kolektyvinę atsakomybę. Sveikinu.

PIRMININKĖ. Gerbiami kolegos, buvo išsakyti trys pasiūlymai dėl šiandienos darbotvarkės įstatymų. Tai pirmiausia 2-20 ir 2-22 klausimai, I. Kačinskaitės-Urbonienės prašymas, kad būtų išbraukti iš šios dienos darbotvarkės. Kadangi prašo patys iniciatoriai, siūlau pritarti bendru sutarimu. Nėra prieštaraujančių. Dėkoju.

Taip pat A. Kubilienė frakcijos vardu paprašė išbraukti iš šios dienos darbotvarkės 2-9 klausimą – Savanoriškos veiklos įstatymo projektą. Balsuokime. Kas pritariate, kad būtų išbraukta, balsuojate už, kas manote kitaip, balsuojate kitaip.

Balsavo 110: už – 51, prieš – 46, susilaikė 13. Pasiūlymui nepritarta.

Dėl visos darbotvarkės apsispręskime balsuodami. Kas pritariate darbotvarkei, balsuojate už, kas manote kitaip, balsuojate kitaip.

Balsavo 102: už – 73, prieš – 5, susilaikė 24. Darbotvarkei pritarta.

10.12 val.

2024 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3128(2) (*antrasis svarstymas*)

Darbotvarkės 1-2 klausimas – 2024 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3128(2). Antrasis svarstymas. Kviečiu gerbiamą G. Skaistę į tribūną. Primenu, kolegos, kad antrojo svarstymo metu pagal Statuto 177 straipsnį Seimo posėdžio metu Vyriausybės atstovas praneša, kas pakeista valstybės biudžeto projekte, tuomet, ar atsižvelgta į komitetų, frakcijų, paskirų Seimo narių pasiūlymus, kurie yra įrašyti į valstybės biudžeto projektą, kurie atmesti, motyvuoja atmetimo priežastis, atsako į Seimo narių klausimus. Po diskusijos balsuojama dėl Valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymo priėmimo paskyrimo viename iš artimiausių Seimo posėdžių. Balsavimo terminas šiandien yra, balsavimo laikas nuo 11 val. 35 min. Prašau.

G. SKAISTĖ (*TS-LKDF*). Laba diena. Noriu pristatyti patobulintą 2024 metų valstybės biudžeto projektą. Iš esmės pagrindiniai prioritetai išlieka nepakitę – tai žmonių pajamų didinimas, krašto saugumo stiprinimas ir investicijų, kurios prisideda prie aukštesnės pridėtinės vertės kūrimo, skatinimas. Na ir, sąžiningai įvertinus turimas galimybes, teikiamas patobulintas 2024 metų valstybės biudžeto projektas. Jame papildomos lėšos numatytos investicijoms į kelius, kultūros ir švietimo poreikiams ir žmonių pajamoms didinti.

Kaip minėjau, esminiai prioritetai lieka nepakitę, esminės biudžeto dalys vis dar nukreiptos į šiuos tris esminius prioritetus, taip pat išskirtinį dėmesį skiriant švietimo susitarimo įgyvendinimui ir krašto apsaugos susitarimo įgyvendinimui.

2024 metų valstybės biudžetas patikslintas atsižvelgiant į gautus Seimo komitetų, komisijų, Seimo narių, valstybės institucijų ir įstaigų pasiūlymus. Pasiūlymų gauta daugiau kaip už 1,3 mlrd.

eurų. Taip pat yra patobulintas valstybės biudžeto projektas, atsižvelgiant į priimtus ir dabar svarstomus teisės aktus, tai reiškia, kad į įstatymus, kurie yra šiuo metu komitetuose, kai kurie iš jų jau yra priimti Seimo plenarinių posėdžių salėje, bet taip pat vis dar yra tokių, dėl kurių komitetuose matome tam tikrą nukrypimą nuo pirminio plano. Todėl atsižvelgiant į tai, kaip diskusijos vystosi ir kokie kompromisai yra surasti, yra pasiūlyti tam tikri konkretūs pakeitimai.

Pasiūlyti pakeitimai. Grįžtant dar prie pasiūlymų teikimo… Iš principo šaltiniai, kurie buvo nurodyti įvairiuose šiuose pasiūlymuose, nebuvo tokie, kurie būtų pakeisti pakeičiant vienas išlaidas kitomis arba numatant galimybę gauti papildomų pajamų. Todėl visi pasiūlymai, į kuriuos galima buvo atsižvelgti, buvo visgi Vyriausybės įvertinti ir padaryti didesnio valstybės skolinimosi sąskaita, numatant, kad Mastrichto kriterijus yra pasiekiamas ir biudžeto deficitas, valstybės balansas yra nebe 2,9, bet 3 % bendrojo vidaus produkto.

Kaip minėjau, turbūt vienas iš esminių pokyčių, įvykęs po pirmojo biudžeto pateikimo, tai yra didesnis prioritetas skiriamas keliams pagal diskusijas, vykusias Seime, kadangi buvo išsakytas prioritetas, kad reikalingos papildomos lėšos keliams finansuoti. Yra numatoma 40 mln. valstybės biudžeto lėšų keliui Vilnius–Utena finansuoti bei taip pat, perskirstant finansavimą, iš vėlesnių laikotarpių yra numatoma iš Europos Sąjungos struktūrinių fondų paramos keliams tiesti ir rekonstruoti paimti 117 mln. eurų. Iš viso keliams papildomai 2024 metais yra 157 mln. eurų, na ir iš viso, vertinant 2024 metų valstybės biudžetą, keliams yra skiriama 872 mln. eurų.

Taip pat žmonių pajamų dalyje yra padaryti sprendimai dėl keleto argumentų. Pirmas argumentas – suvienodinti nuoseklų darbo užmokesčio didinimą, kadangi jau pristatant pirmąjį valstybės biudžeto projektą buvo įvardintos tam tikros viešojo sektoriaus darbuotojų grupės, kurioms yra didinamas sektorinis darbo užmokestis. Tarp jų įvardinti socialiniai darbuotojai, bet kadangi dalis socialinių darbuotojų darbo užmokestį gauna netiesiogiai – ne per darbo užmokestį, bet per paslaugų pirkimą, tokiu atveju yra numatyta per įkainį, tokiu atveju siūloma padidinti būtent to įkainio didinimą, kad nuosekliai augtų darbo užmokestis visiems socialiniams darbuotojams. Taip pat yra siūloma didinti darbo užmokesčio fondą bausmių vykdymo sistemos medikams. Yra pasirašyta kolektyvinė sutartis su visais medikais, tačiau nebuvo įvertintas darbo užmokesčio fondas tų medikų, kurie dirba kalėjimuose. Tokiu atveju yra siūloma didinti būtent šiems darbuotojams atitinkamai kaip ir kitiems viešojo sektoriaus darbuotojams. Taip pat teisės aktų pakeitimams įgyvendinti, kadangi įvyko diskusijos Valstybės valdymo ir savivaldybių komitete dėl prokurorų darbo užmokesčio didinimo, pasiūlant spartesnį darbo užmokesčio didinimą, negu buvo pateikta pirminiame Vyriausybės projekte. Atsižvelgiant į tai bei taip pat į kitą svarstomą įstatymą, pateiktą Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos, suvienodinant įvairių komisijų socialines garantijas, yra siūloma šiems teisės aktų pakeitimams įgyvendinti numatyti papildomai 2 mln. eurų. Taip pat atsižvelgiant į Seimo komitetų išskirtus prioritetus ir įvardintas problemines sritis yra siūloma didinti darbo užmokesčio fondą atskirose institucijose, tarp jų ir Migracijos departamente turbūt didesnė suma, taip pat Narkotikų, tabako ir alkoholio kontrolės departamente. Iš viso tai yra 1,9 mln. eurų.

Taip pat saugumo stiprinimas. Turbūt pagrindinis yra skolinimosi teisės pakeitimas. Iš pradžių buvo numatyta dvi skolinimosi teisės: viena susijusi su solidarumo įnašo pajamų panaudojimu, kad būtų galima efektyviai panaudoti tas lėšas ir išvengti tam tikrų svyravimų; taip pat buvo kita teisė, numatyta skolintis, įgyvendinant NATO įsipareigojimus ir skiriant 2,5 % bendrojo vidaus produkto. Manome, kad geriau turėti lankstesnio skolinimosi teisę ir numatyti ją vieną. Jinai skambėtų taip: Lietuvos Respublikos krašto apsaugos reikmėms bei dvejopos paskirties (karinės ir civilinės) transportui ir kitai infrastruktūrai, reikalingai užtikrinti priimančiosios šalies paramą, vystyti ir pritaikyti. Tokia formuluotė leistų atsižvelgti ir į diskusijas dėl vokiečių brigados priėmimo Lietuvoje. Bet bet kokiu atveju visos skolinimosi teisės yra ribojamos bendrojo valdžios sektoriaus balanso rodiklio, tai, kaip minėjau, yra 3 % bendrojo vidaus produkto bei bendrojo Vyriausybės skolinimosi limito, kuris taip pat yra įrašytas į Biudžeto įstatymą. Jeigu ekonomika atrodys geriau ir matysime, kad galime numatyti didesnes lėšas šiems prioritetams įgyvendinti, tai skolinimosi teisė bus. Taip pat atsižvelgiant į tai, kad yra numatomos gauti lėšos per Europos

taikos priemonę kaip kompensacija už tą ginkluotę, kurią Lietuva pateikė Ukrainai, numatoma gauti 31,4 mln. eurų, ši suma įrašoma ir į Krašto apsaugos ministerijos pajamas, ir į asignavimus.

Taip pat švietimui yra skiriamos papildomos lėšos. Tai taip pat įvardinta buvo Seimo komitetuose. Neformaliajam vaikų švietimui siūloma papildomai skirti 3 mln. eurų. Anksčiau buvo skirta 17 mln. Bendra suma – neformaliajam vaikų švietimui iš valstybės biudžeto yra skiriama 20 mln. eurų. Neformalusis vaikų švietimas yra savarankiškoji savivaldybių funkcija, bet tam, kad būtų galima pritraukti daugiau vaikų į būrelius, visgi siūloma šią sumą padidinti.

Taip pat Pietryčių Lietuvos švietimo įstaigų infrastruktūrai modernizuoti siūloma papildomai skirti 0,5 mln. eurų. Pirminiame valstybės biudžeto projekte buvo 0,5 mln., todėl bendra suma – Pietryčių Lietuvos švietimo įstaigų infrastruktūrai bus skiriama 1 mln. eurų.

Kultūrai siūloma skirti 4,2 mln. eurų, atsižvelgiant į Kultūros komiteto diskusijas ir matomus kitų metų poreikius. Turėsime daug ypač svarbių ir didelių renginių. Papildomai siūloma skirti 1,1 mln. eurų Dainų šventei, Mikalojaus Konstantino Čiurlionio metų programai, Lietuvos sezonui Prancūzijoje, kad būtų galima užtikrinti tokį finansavimą, koks reikalingas šiems renginiams efektyviai įgyvendinti.

Taip pat kino valstybiniam finansavimui yra siūloma papildomai skirti 1 mln. eurų, Medijų rėmimo fondui – papildomai 1,5 mln. eurų. Lietuvos nacionaliniam dramos teatrui – nutolusiai saulės elektrinei kofinansuoti. Jie yra gavę finansavimą iš APVA programos, bet tam, kad būtų galima įdėti nuosavą įnašą ir užtikrinti, kad projektas bus įgyvendintas laiku, siūloma skirti 0,25 mln. eurų. Lietuvos nacionalinės Martyno Mažvydo bibliotekos priešgaisrinei sistemai – 0,36 mln. eurų.

Taip pat įvairiems kitiems teisės aktams ir jų pakeitimams įgyvendinti bendra suma yra 13,8 mln. eurų. Tai yra ir Socialinių paslaugų įstatymas, šiuo metu esantis Seime baigiamosios stadijos. Taip pat yra pasiūlyti Transporto lengvatų įstatymo pakeitimai. Vyriausybės išvada yra derinama tarp institucijų. Tam įgyvendinti suvienodinant transporto lengvatas tarp įvairaus amžiaus vaikų yra siūloma virš 3 mln. eurų. Dėl komercinės žvejybos kvotų išpirkimo, dėl įstatymo, kurį mes esame priėmę anksčiau, yra numatyta lėšų. Taip pat valstybės rezervui atkurti.

Žvelgiant turbūt bendrai į biudžetą, reikia priminti ir didžiuosius skaičius, nes tai yra visgi smulkesni pakeitimai. Kaip minėjau, žmonių pajamoms didinti yra skiriamas esminis prioritetas. Tam numatoma 1,7 mlrd. eurų. Dėl to 10 % auga minimalioji mėnesinė alga, neapmokestinamasis pajamų dydis pajamas į rankas padidins iki vieno vidutinio darbo užmokesčio gaunantiems žmonėms. Minimaliąją mėnesinę algą uždirbančiam žmogui dėl šių dviejų sprendinių pajamos į rankas augs 75 eurais, o sprendiniai dėl neapmokestinamojo pajamų dydžio palies visus, uždirbančius iki vieno vidutinio darbo užmokesčio. Pagal „Sodros“ duomenis, Lietuvoje tokių yra apie 800 tūkst. asmenų.

Indeksuojamos ir didinamos socialinės paramos išmokos ir senatvės pensijos. Tarkime, būtinąjį stažą turintiems asmenims pensijos vidutiniškai augs 70 eurų, arba 12 %. Taip pat, kaip minėjau, yra sektoriniai darbo užmokesčio didinimo sprendimai: didinami atlyginimai kultūros, socialinės srities darbuotojams, medikams, savivaldybių ugniagesiams, statutiniams pareigūnams, kitiems viešojo sektoriaus darbuotojams.

Kitas prioritetas yra Lietuvos saugumo stiprinimas. Krašto apsaugos biudžetas, jeigu lygintume su kadencijos pradžia, bus dvigubai didesnis. Tuo metu buvo 1 mlrd. eurų, dabar yra virš 2 mlrd. eurų. Bendra suma: krašto apsaugos asignavimai yra 2,71 % nuo bendrojo vidaus produkto. Leidžia šį dydį pasiekti bendras sprendinys – tiek valstybės biudžeto asignavimai, tiek ir solidarumo įnašo pajamų panaudojimas. Bendra suma: krašto apsaugos biudžetas bus 2,06 mlrd. eurų.

Taip pat dėl investicijų Lietuvos ateičiai – yra numatoma iš įvairių šaltinių. Didžiausia apimtimi tai yra Europos Sąjungos struktūriniai fondai, arba plano „Naujos kartos Lietuva“ įgyvendinimas – 3,3 mlrd. eurų. Čia yra daug lėšų numatoma švietimui, žaliojo kurso tikslams pasiekti, atsinaujinančiai energetikai.

Taip pat susitarimui dėl švietimo įgyvendinti – jame numatyta, kad dėstytojų darbo užmokestis kitų metų IV ketvirtį turėtų pasiekti 150 %, mokytojų darbo užmokestis turėtų pasiekti 130 % vidutinio darbo užmokesčio didinimo – iš viso yra numatoma 390,7 mln. eurų.

Taip pat Lietuvos keliams, kaip jau minėjau, iš įvairių šaltinių: tiek iš solidarumo įnašo pajamų panaudojimo, tiek iš valstybės biudžeto asignavimų, tiek iš Europos Sąjungos struktūrinių fondų, bendra suma – 872 mln. eurų.

Taip pat tęsiama parama Ukrainai ir tiems žmonėms, kurie yra Lietuvoje atvykę iš Ukrainos: socialinėms paslaugoms, sveikatos paslaugoms, švietimo paslaugoms teikti – 232 mln. eurų.

Ir taip pat primenu, kad savivaldybių pajamos auga tikrai gana gausiai, nes numatomas ženklus darbo užmokesčio augimas. Lyginant su praėjusių metų planu, kadangi darbo užmokestis augo tiek ir 2023 metais, tiek augs ir 2024 metais, jų pajamos auga 16 %, arba daugiau kaip 820 mln. eurų, nevertinant dar ir papildomų galimybių skolintis, kurios yra numatytos pakeitus Fiskalinės sutarties įgyvendinimo konstitucinį įstatymą.

Valdžios sektoriaus balansai keičiasi minimaliai, vadinasi, valdžios sektoriaus balansas bus minus 3 % ir valdžios sektoriaus skola ateinančiais metais turėtų siekti 39,9 % bendrojo vidaus produkto. Tai laukčiau jūsų klausimų.

PIRMININKĖ. Dėkoju, gerbiama ministre. Jūsų užsirašė klausti nemažai Seimo narių. Pirmasis klausia L. Savickas, ruošiasi A. Butkevičius. Ne, klausia A. Butkevičius, ruošiasi T. Tomilinas.

A. BUTKEVIČIUS (*DFVL*). Gerbiama finansų ministre, vis dėlto jūs didinate lėšas kelių priežiūrai, plėtrai arba būklei palaikyti, tai reikia pasakyti, kad, atrodo, 115 mln. eurų atsikeliate iš 2025–2026 metų Europos Sąjungos finansinės perspektyvos, tai tą reikia aiškiai pabrėžti ir tai yra tikslinės lėšos daugiausia magistraliniams keliams. Bet ne apie tai.

Praeitą kartą per Vyriausybės valandą paklausiau švietimo ministro dėl mokytojų atlyginimų skaičiavimų dydžių. Klausimas paprasčiausias, nes aš gavau skaičiavimus pagal darbo stažą, pagal atskirus dėstomus dalykus. Tikrai atlyginimai visiškai skiriasi, negu švietimo, mokslo ir sporto ministras čia mums atsakydamas į klausimus teikė visai kitus skaičius. Taip pat vakar streiko metu kai kurie mokytojai irgi pateikė skaičiavimus, tai jų skaičiavimai sutampa su Vilkaviškio rajono mokytojų skaičiavimais. Kaip yra Vyriausybėje, kad neįmanoma gauti tam tikros konkrečios, aiškiai suprantamos metodikos?

G. SKAISTĖ (*TS-LKDF*). Pradėsiu nuo kelių. Europos Sąjungos struktūrinių fondų parama yra numatyta ne tiktai magistraliniams keliams – numatyta, kad galima tas lėšas naudoti TNT jungties keliams bei privažiavimui prie TNT kelių finansuoti, tai yra tikrai platesnis ratas kelių negu vien tiktai magistraliniai. Taip pat, kai kalbama apie skaičiavimo metodiką, visgi aš vadovaučiausi Valstybės duomenų agentūros duomenimis, nes yra pateikti skaičiavimai ir, atsižvelgiant į tai, kas įrašyta švietimo susitarime, lėšos yra numatytos. Taip pat atkreipčiau dėmesį, kad yra numatyta ir skolinimosi nuostata, kur sakoma, kad jeigu darbo užmokestis, vidutinis darbo užmokestis, šalyje augs sparčiau, atsižvelgiant į ekonominės raidos scenarijų, kurį Finansų ministerija, esant išskirtinėms aplinkybėms, rengia kas ketvirtį, atsižvelgiant į birželio arba rugsėjo mėnesio ekonominės raidos scenarijų, jeigu matysime, kad darbo užmokestis ženkliai skiriasi nuo dabartinių projekcijų, ir valstybės biudžeto balansas, ir skolinimosi limitas leis, galima bus priimti papildomus sprendimus tam, kad įgyvendintume švietimo susitarimą taip, kaip jisai yra parašytas.

PIRMININKĖ. Klausia T. Tomilinas. Ruošiasi K. Starkevičius.

T. TOMILINAS (*DFVL*). Pradėsiu nuo replikos. Gerbiama ministre, jeigu viskas būtų taip, kaip sakote, tai mokytojai nestreikuotų. Vargu ar būtų galima prikalbinti mokytoją išeiti iš mokyklos, iš jo mėgstamiausios vietos, ir iš klasės. Tai iš tiesų yra ne visai taip, kaip jūs sakote. Mano klausimas yra susijęs su švietimu. Mes matome tragiškus įvykius, kai vaikai mėtomi pro langą, ir matome bendrą bruožą, kad labai dažnai tokie tėvai yra jau ilgamečiai narkomanai, priklausomi žmonės. Mes, kai jūs pateikėte biudžetą, kalbėjomės su jumis, o koks gi yra valstybės atsakas dėl tokių priklausomybių prevencijos – galbūt jūs padidinsite moksleivių neformaliojo ugdymo krepšelį? Kaip matau, padidinimo nėra. Dienos centrams turbūt pirmą kartą per daugelį metų visiškai nedidinamas biudžetas. Tai koks gi valstybės atsakas šioje sudėtingoje situacijoje?

G. SKAISTĖ (*TS-LKDF*). Man turbūt sunku rasti labai artimą sąsają tarp jūsų įvardinto atvejo ir vaikų būrelių finansavimo. Bet priminsiu, kad neformaliojo ugdymo finansavimas yra padidintas – siūloma papildomai skirti 3 mln. eurų. Ir priminsiu, kad tai pirmiausia yra savarankiškoji savivaldybių funkcija. Savivaldybių niekas neriboja skirti papildomą finansavimą, nes tai yra jų pir-

minė užduotis. Kad valstybė skiria papildomą finansavimą tai funkcijai įgyvendinti, yra jūsų, Seimo narių, pasirinkimas. Bet reikia pastebėti, kad dažnu atveju tas finansavimas, kuris yra skiriamas iš valstybės biudžeto toms pačioms savarankiškosioms savivaldybių funkcijoms, dažnai yra išstumiamas. Tai reiškia, kad savivaldybės skiria mažiau tai pačiai funkcijai įgyvendinti dėl to, kad gauna papildomai valstybės biudžeto lėšų. Man atrodo, tai yra sisteminė problema. Jeigu manome, kad kitokiu būdu reikėtų tą funkciją įgyvendinti, reikėtų ją įtraukti tuomet ne į savarankiškąsias savivaldybių funkcijas, bet tą funkciją tokiu atveju turėtų įgyvendinti valstybė. Man atrodo, čia yra platesnės diskusijos klausimas, kaip yra konkrečiai ta funkcija vykdoma, bet jinai yra savarankiškoji savivaldybių funkcija. Savivaldybių pajamos augo 16 %, todėl galimybių įgyvendinti kokybiškai, didindamos finansavimą, jos tikrai turi.

PIRMININKĖ. Klausia K. Starkevičius. Ruošiasi V. Semeška.

K. STARKEVIČIUS (*TS-LKDF*). Laba diena. Iš tikrųjų Ekonomikos komitetas dėkingas, kad kelių infrastruktūrai padidinta – 157 mln. Atsižvelgta į mūsų pasiūlymą. Tačiau šį biudžetą priimsime, o ateina kitų metų biudžetas. Kaip jūs galvojate apie tuos vidinius rezervus? Matau, kad Susisiekimo ministerija, Kelių direkcija neišnaudoja dar visų galimybių. Būtina jas paskatinti galvoti apie kitas finansavimo formas mūsų keliams, galbūt galvoti ir apie mokamus kelius, koncesijas. Tada mes galėtume tikrai padaryti proveržį ir nesakytume, kad mūsų kaimyninėje valstybėje yra geresni keliai, nes pas juos taikomi tokie metodai. Nes biudžeto tikrai neužteks. Šiemet padidinome, bet kitais metais vėl tą patį kalbėsime.

G. SKAISTĖ (*TS-LKDF*). Manau, kad vienas iš spręstinų klausimų yra visgi *e. tollingo* sistema, kuri yra pastrigusi jau tikrai labai ilgą laiko tarpą. Jeigu pavyktų įgyvendinti šį projektą, manau, finansavimas keliams galėtų augti. Jūsų įvardintos opcijos taip pat turbūt yra vienos iš pasirinktinų. Jeigu yra tokių kelių, kurie galėtų atsipirkti, manau, kad galėtų Kelių direkcija pagalvoti ir apie tokį finansavimo būdą.

PIRMININKĖ. Klausia V. Semeška. Ruošiasi R. Šarknickas.

V. SEMEŠKA (*TS-LKDF*). Dėkoju, gerbiama Pirmininke. Gerbiama ministre, norėjau padėkoti jūsų komandai už parengtą biudžetą. Atliktas milžiniškas darbas ir jums tikrai nėra lengva misija balansuoti biudžetą taip pat aiškiai žinant, kad mes gyvename, mūsų valstybė gyvena su nemaža skola – išleidžiame daugiau, negu turime pajamų, ir reikia tas išlaidas paskui mokėti, įvairias palūkanas, ir nemažas. Neklausiu apie mokytojus, nors mano žmona yra mokytoja ir tikrai man aktualu. Aš net neabejoju, kad su bendruomene bus surastas kompromisas toks, koks valstybėje galimas, kad mokytojai galėtų jaustis oriai.

Bet aš norėjau paklausti iš savo srities – apie krašto apsaugą. Jūs jau minėjote apie galimybes per metus didinti finansavimą Vokietijos brigadai. Tačiau visi suprantame, kad to nepakaks – reikės ženkliai didesnių sumų. Ar jūs matytumėte galimybę vis dėlto solidariai dėl saugumo, dėl krašto apsaugos ir kokie skaičiai būtų, jeigu vis dėlto visuomenė sutiktų prisidėti ir verslas sutiktų prisidėti, ir mes kitais metais kalbėtume, diskutuotume apie 1 % PVM ir 1 % GPM padidinimą? Kokios būtų sumos per metus, būtų įdomu išgirsti? Ačiū.

G. SKAISTĖ (*TS-LKDF*). Kadangi kitais metais nebebus solidarumo įnašo pajamų, turbūt tam, kad būtų galima užtikrinti, tarkime, 3 % krašto apsaugos finansavimą, reikia padidinti lėšas, numatomas valstybės biudžete, per 0,5 % bendrojo vidaus produkto. Kadangi bendrasis vidaus produktas yra beveik 80 mlrd., tai tokiu atveju 400 mln. papildomų pajamų turėtų būti nukreipta konkrečiai šiems tikslams. Jeigu paimtume, tarkime, jūs labai hipotetiškai įvardinate vieną konkretų mokestį, tai iš vieno procentinio punkto pridėtinės vertės mokesčio, labai grubiai tariant, turbūt būtų apie 270 mln. eurų pajamų. Tie sprendimai yra tikrai labai brangūs ir todėl, man atrodo, susitarimas tarp partijų dėl krašto apsaugos finansavimo yra ypatingos svarbos. Nemanau, kad viena partija ar vienas žmogus gali tokį pasiūlymą teikti nesutaręs, nesuderinęs su visais kitais. Todėl, man atrodo, labai svarbu, kad prieš tai buvo padarytas susitarimas dėl krašto apsaugos finansavimo – 2,5 % bendrojo vidaus produkto.

Šiuo metu ant stalo yra klausimas dėl lietuviškos divizijos kūrimo ir matome poreikius, kurie yra reikalingi tokiai divizijai įkurti. Matome, kad dabartinio 2,5 % finansavimo neužtenka.

Todėl jeigu mes tikrai sutariame, kad divizijos įkūrimas Lietuvoje yra mūsų prioritetas ir mūsų strateginis išlikimo uždavinys, turime susėsti visi kartu ir suderinti, kokius sprendimus priimsime tam, kad galėtume užtikrinti jo įgyvendinimą. Be papildomų pajamų šaltinių kol kas tai tiesiog yra tėvynę myliu labiau žodžiais nei darbais.

Man atrodo, jeigu tikrai norime klausimą išspręsti ir įgyvendinti divizijos įkūrimą, lietuviškos divizijos įkūrimą Lietuvoje, vokiškos brigados priėmimą, efektyviai tuo metu, kai yra siūloma pagal dabartinę koncepciją, tikrai reikalingi papildomi sprendimai. Bet tam, man atrodo, reikalingas tikrai platus politinis sutarimas, todėl kviesčiau tiesiog visas politines jėgas apie tai pagalvoti ir susėdus ramiai padiskutuoti, kaip būtų galima tuos tikslus pasiekti, jeigu mes tikrai sutariame, kad jie yra mūsų strategija.

PIRMININKĖ. Klausia R. Šarknickas. Ruošiasi D. Kepenis.

R. ŠARKNICKAS (*LVŽSF*). Mano klausimas turėtų būti gal dėl kitų dalykų, socialinių ar kultūros, bet esu priverstas klausti, kalbėti švietimo klausimais. Taip pat teko dirbti mokytoju. Su jais solidarizuojuosi ir gaila, kad jie čia, balkone, turi būti – ne pamokose. Bet jie pavargo vargti ir būti socialiai, kaip sakoma, skriaudžiami ir panašiai.

Biurokratų skaičiumi Lietuva pirmauja kone jau pasaulyje ir net nepasiekia Japonijos vidurkio. Finansavimas skiriamas departamentams, finansavimas skiriamas ir kelionėms, ir panašiai, iš viso susidaro virš milijardo ir panašiai. Jūs esate pagrindinė – Finansų ministerija, kuri susiduriate su skaičiais. Regionuose per trejus metus buvo uždaryta ne viena mokykla, atleisti šimtai mokytojų, keletas atsidūrė, aišku, mokyklose, dirba. Bet iš tokio didžiulio skaičiaus susidaro dideli pinigai. Kur yra tie pinigai, kurie galėtų būti skiriami mokytojų atlyginimams? Jūs, kaip finansų ministrė, man galite paaiškinti? Ačiū.

G. SKAISTĖ (*TS-LKDF*). Turbūt esminis skirtumas tarp mūsų ir kitų Vakarų Europos valstybių yra perskirstymas per biudžetą. Europos Sąjungoje vidutinis perskirstymas per biudžetą nuo bendrojo vidaus produkto, nuo ekonomikos dydžio, yra beveik 42 %, o Lietuvoje jisai 2024 metais bus 33 %. Skirtumas yra milžiniškas. Todėl jeigu mes norime skirti tiek pat lėšų, kiek Vakarų Europos valstybės skiria konkretiems tikslams įgyvendinti, atitinkamai turime galvoti ir apie valstybės biudžeto pajamas. Jeigu mes manome, kad maža ekonomika, mažas perskirstymas per biudžetą yra gerai mūsų ekonomikos vystymuisi, tokiu atveju turime suprasti, kad finansavimas negali būti didesnis ar toks pat kaip Vakarų Europos valstybėse nominalia išraiška, nes tiesiog mūsų perskirstymas per biudžetą yra gerokai mažesnis.

Žvelgiant į lėšas, kurios yra skiriamos ne procentais, ne nuo bendrojo vidaus produkto, tai yra ne nuo ekonomikos dydžio, o nuo valstybės biudžeto pajamų, tai yra ką mes surenkame, tai mūsų dydžiai nesiskiria nuo kitų Europos Sąjungos valstybių. Bet kadangi mes surenkame santykinai mažiau negu kiti, tai mažiau ir galime perskirstyti.

Žvelgiant ir lyginant su kitomis Europos Sąjungos valstybėmis, kur tikrai Lietuva iki šiol atsilieka, kurią sritį finansuodama, žvelgiant ir lyginant su kitomis valstybėmis, tai yra socialinė apsauga. Iki šiol tai yra labiausiai nuskriausta sritis, matome, į ką tai išvirsta: tai yra didelė pajamų nelygybė, santykinai aukštas skurdo lygis. Tam reikalingi papildomi sprendimai, kurie turi būti padaryti.

O švietimas pagal finansavimo lygį, jeigu lygintume procentą nuo valstybės biudžeto pajamų, tikrai yra finansuojamas santykinai panašiai kaip kitose Vakarų Europos valstybėse. Tačiau kadangi mūsų surenkamų mokesčių dalis, mūsų perskirstymas per biudžetą yra tikrai mažesnis negu kitur, todėl ir galimybės yra atitinkamai ribotos.

PIRMININKĖ. Klausia D. Kepenis. Ruošiasi V. Ąžuolas.

D. KEPENIS (*LVŽSF*). Dėkoju. Mano klausimas yra iš trijų dalių ir tikiuosi, kad į kiekvieną jūs atsakysite, gerbiama ministre.

Pirmoji dalis. Gydymas ir sveikatinimas, arba prevencija. Kasmet tą klausimą užduodu ir vėl klausiu: kodėl prevencijos pinigai, sveikatinimo, išbarstyti per dešimt eilučių, o negali būti vienoje eilutėje – štai čia prevencijos? Ir kadangi taip yra, tai ten prevencijai lieka 0,8 %, gydymui – 99,2 %. Ir kuo daugiau pinigų gydymui, tuo daugiau turime ligonių.

Antra klausimo dalis. Štai jūs rašote lentelėje: švietimui – 390 mln., Lietuvos ateičiai – 3,3 mlrd., Lietuvos saugumui – 2 mlrd. Kodėl nesiejate švietimo su Lietuvos ateitimi, su Lietuvos saugumu, teisingumu, nes per švietimą gimsta visi nedorėliai, nenaudėliai, jeigu jie blogai mokomi. Jeigu mokytojams mažai atlyginama, tai toks jų ir darbas yra.

Ir trečia dalis. Valstybės kontrolė nustatė, kad 5 mlrd. buvo išleisti per pandemiją, 3,5 mlrd. iš jų buvo išleisti, na, nepateisinamai. Tai ar ne čia, vadinasi, yra bandymai kurti Lietuvos ateities išlaidas, na, pergudraujant tuos pinigus, kurie buvo ištaškyti per pandemiją? Ačiū.

G. SKAISTĖ (*TS-LKDF*). Pradėsiu nuo paskutinio klausimo, nes labai keistai jaučiuosi šiuo atveju, nes tuo metu Vyriausybė buvo jūsų ir pandemijos išlaidos, kurios buvo virš 3 mlrd. eurų paskirtos, buvo paskirtos jūsų Vyriausybės. Tai tie pinigai yra išleisti tuo metu, kai buvo jūsų Vyriausybė. Ir paskirta buvo jūsų, ir išleista jūsų. Man kai kurios išlaidos tikrai labai savotiškos, bet tiek jau to, matyt, baimės akys buvo didelės, visi manė, kad ekonomiką skatinti reikia, ir buvo įtraukti tam tikri projektai, kurie buvo didelio parengtumo lygio. Bet tai yra jūsų pasirinkimas, jūsų Vyriausybės vykdyta politika. Matome, kad rezultatai yra tokie, na, išlaidos yra gana didelės, bet turbūt poveikis ekonomikai galimas vertinti įvairiai, kadangi Lietuvos ekonomika nukentėjo santykinai mažai. Tai klauskite turbūt buvusio ministro, kuris buvo jūsų deleguotas.

Dabar dėl Lietuvos ateities ir investicijų Lietuvos ateičiai. Investicijos, vadinasi, tam tikros pažangos lėšos, kurios yra programuojamos valstybės biudžete kaip pažangos lėšos, nes kitos lėšos yra tęstinės išlaidos. Jos yra skiriamos tiesiog pagal strateginio valdymo metodiką į dvi grupes. Tęstinės išlaidos, tai yra darbo užmokestis ir tai, ką mes darome nuolat. Investicijos yra tai, kas kuria pažangą, kuria pokytį, jos turi kitą apibūdinimą. Dažniausiai jos yra finansuojamos iš Europos Sąjungos struktūrinių fondų paramos, bet nebūtinai – kartais ir iš valstybės biudžeto išlaidų. Tiesiog jos turi kitą apibūdinimą, nes jos kuria pokytį. Tarp jų yra ir švietimo išlaidos, investicijos į mokyklas, tai ta pati „Tūkstantmečio mokyklų“ programa, kur yra investicijos į mokyklų infrastruktūrą, VIPA programa ir visi kiti dalykai, kas kuria pažangą. Jie realiai yra investicijos Lietuvos ateičiai.

Dabar dėl prevencijos išlaidų. Turbūt išlaidų prioritetus dėlioja konkreti ministerija, todėl atsakyti, kodėl prevencijai ar kodėl gydymui, labiau galėtų Sveikatos apsaugos ministerija. Kviečiu tiesiog diskutuoti komitetuose, išsakant argumentus ir pateikiant priemones, kurios, matyt, galėtų būti labiau prioritetinės negu tai, ką pasiūlė ministerija.

PIRMININKĖ. Klausia V. Ąžuolas. Ruošiasi L. Nagienė.

V. ĄŽUOLAS (*LVŽSF*). Gerbiama ministre, komitete atliekant parlamentinę kontrolę dėl INVEGA'os veiklos, ekonomikos viceministrė paminėjo, kad Lietuvos ekonomikai reikia 5 mlrd. ribos INVEGA'os veiklai, kad galėtų įlieti į ekonomiką tiek finansų inžinerijos lėšų, ir INVEGA atsakė, kad jai yra surištos rankos dėl nustatytų limitų. Tai aš norėjau paklausti: ar tuos limitus jau pagaliau pritempėte iki tų reikalingų 5 mlrd., ar vis dėlto jie išliko maži?

Ir tada antras klausimas dėl darželinukų 60 mln., kur jūs nežinojote atsakymo komitete. Aš pasidomėjau, pasirodo, kad nė 1 euro nebus skirta Prezidento įstatymui įgyvendinti. Tai kada darželinukams sudarysite galimybę gauti ugdymą ir skirsite tuos skoloje palikusius 60 mln., nes praeita švietimo ministrė jų neskyrė? Kada įgyvendinsite įstatymą? Ačiū.

G. SKAISTĖ (*TS-LKDF*). Na, matyt, įstatymas įgyvendinamas taip, kaip yra apibrėžta biudžete konkrečiai dėl labai konkrečios priemonės įgyvendinimo, kaip minėjau. Jeigu jūs išsiaiškinote, kas ten yra parašyta, matyt, turite daugiau informacijos.

Dabar dėl INVEGA'os stiprinimo. Yra vykdoma reforma. Numatyta, kad keturios įmonės yra konsoliduojamos, tai yra „Aviva“, VIPA, Žemės ūkio paskolų garantijų fondas ir INVEGA. Jos yra konsoliduotos į vieną įstaigą, taip pat ir jų kapitalas, tas leidžia turbūt turėti stipresnę įstaigą. Kartu planuojama iš plano „Naujos kartos Lietuva“ paskolinės dalies paimti paskolą, kuri bus skirta verslo… investuoti, kad verslas galėtų skolintis ir investuoti į aukštą pridėtinę vertę, inovatyvų verslą, į žaliąjį verslą. Dalis tų lėšų bus nukreipta per INVEGA'os kapitalą, tai reiškia, kad bus įdėta į INVEGA'os kapitalą, INVEGA turės stipresnes galimybes skolintis.

Taip pat bendra suma yra didinamas ir valstybės garantijų limitas ir su pakoreguotu valstybės biudžetu taip pat jis yra šiek tiek padidintas.

PIRMININKĖ. Klausia L. Nagienė. Ruošiasi V. Targamadzė.

L. NAGIENĖ (*DFVL*). Ačiū, gerbiama Pirmininke. Gerbiama ministre, jūs minite ir sakote – padidinome neformaliajam švietimui, ir aiškinate, kad tai yra savarankiškoji funkcija. Aš padalinau, paėmiau – 5,7 euro kiekvienam vaikui, tai yra neformaliajam ugdymui iš valstybės biudžeto. Ar nemanote, kad tai yra juokinga suma, nes norėdami vaikus atitraukti nuo būtent rizikingų medžiagų, nuo kompiuterių mes turėtume savo vaikus labiau užimti? Tai yra vienas klausimas.

Antras klausimas dėl darbo užmokesčio. Tikriausiai labai gudriai buvo padarytas partijų susitarimas, kurį pasirašė ankstesnė… 2021 metais. Tas skaičiavimas, aš turiu net ir skaičiavimą. Labai gerai paimti bendrą fondą, padalinti ir gauti šitą sumą, kurią dabar jūs deklaruojate, kad yra pakelta. Vakar teko būti pačiame susirinkime, kuriame buvo susirinkę mitinguojantys pedagogai, nė vienas pedagogas šiandien už etatą, ten dalyvavęs (aš kalbu, už vieną etatą), negauna tos nustatytos sumos, kurią jūs ir parodėte…

PIRMININKĖ. Laikas!

L. NAGIENĖ (*DFVL*). …115 %. Tai yra 2 tūkst. 307 eurai popieriuje. Kaip jūs galvojote tą klausimą spręsti? Ačiū.

G. SKAISTĖ (*TS-LKDF*). Pradedant nuo neformaliojo švietimo. Aš gal pakartosiu, bet šiaip iš principo yra blogai maišyti ir kofinansuoti funkcijas, kurios yra savarankiškosios. Tai reiškia, kad jinai turėtų būti vykdoma iš savivaldos gaunamo biudžeto. Savivalda gauna pusę gyventojų pajamų mokesčio, kurį surenkame iš gyventojų. Tai reiškia, kad jie turi pinigų finansuoti labai konkrečioms funkcijoms, kurios yra priskirtos būtent savivaldybėms. Paskui valstybė pradeda kištis į tų funkcijų įgyvendinimą kofinansuodama dalį tų funkcijų. Vadinasi, paskiriamas biudžetas finansuoti neformaliojo švietimo būreliams. Tai reiškia, kad savivaldybės tiesiog gali atitraukti savo skiriamą finansavimą todėl, kad ateina papildomos lėšos iš valstybės biudžeto. Jeigu norima iš principo sakyti, kad savivaldybės nekokybiškai įgyvendina neformalųjį švietimą ir turėtų jam skirti daugiau lėšų, kažkaip kitaip įgyvendinti, gal tuomet skirkime mažiau gyventojų pajamų mokesčio savivaldybėms, paimkime tą funkciją iš savivaldybių, nuspręskime, kaip jinai turi būti įgyvendinama, ir finansuokime iš valstybės biudžeto. Dabar mes norime uždengti visus galus ir tai, ką turi daryti valstybė iš savo gyventojų pajamų mokesčio dalies. Šiaip gyventojų pajamų mokestis, kurį surenka valstybė į valstybės biudžetą, keliauja pensijoms. Tokiu atveju mes finansuojame iš likusios dalies, iš pridėtinės vertės mokesčio dalykus, kurie yra ir pensijos, ir neformalusis švietimas, kurį turėtų daryti savivalda, ir taip pat keliams turime surasti pinigų. Tai supraskime, kad ištekliai yra riboti ir kiekvienas turi daryti tai, kas jam įstatymais yra numatyta. Šiuo atveju, manau, savivaldybės galėtų padaryti tikrai daugiau ir jų pajamos auga ne tiek, kiek biudžeto. Jų pajamos, lyginant 2023 metus ir 2024 metus, auga 16 %. Gal, mieli ponai, kiekvienas padarykime, kas ką galime, o ne tiktai rodykime į tą patį valstybės biudžetą, kuris realiai pagal įstatymą neturėtų tos funkcijos finansuoti.

Dabar dėl mokytojų darbo užmokesčio skaičiavimo. Turbūt įsigilinti į kiekvieno konkretaus žmogaus situaciją nei joks švietimo susitarimas negali, nei turbūt užrašyta yra taip, kaip turėtų būti įgyvendinama. Vidurkis tam ir yra skaičiuojamas, kad jis yra vidurkis. Toks susitarimas, koks buvo ten parašytas, buvo skaičiuojama, kad jį būtų galima įgyvendinti. Tam, kad būtų įgyvendinta taip, kaip ten parašyta, yra Valstybės duomenų agentūros duomenys, pagal juos skaičiuojant yra numatytos lėšos. Kaip minėjau, valstybės biudžete taip pat yra numatyta prie skolinimosi teisės papildoma nuostata, jeigu visgi vidutinis darbo užmokestis augtų sparčiau, nei numatyta dabar Finansų ministerijos projekcijose, atnaujinus ekonominės raidos scenarijų, jeigu leis valstybės biudžeto galimybės, tai yra bus surinkta daugiau pajamų, bus padaryta mažiau išlaidų, jeigu matysime, kad valstybės biudžeto deficito rodiklis leidžia, bus papildomos galimybės numatyti ir didesnį darbo užmokesčio didinimą, negu dabar yra pristatyta dabartiniame valstybės biudžeto projekte. Bet, matyt, tam reikia sulaukti to laikotarpio ir pažiūrėti, kaip atrodo ekonomika.

PIRMININKĖ. Klausia V. Targamadzė. Ruošiasi Z. Balčytis.

V. TARGAMADZĖ (*DFVL*). Ačiū. Akivaizdu, kad Valstybės duomenų agentūros mokytojų ir švietimo pagalbos specialistų VDU skaičiavimas yra neteisingas.

Dabar klausimas. Kaip jūs apskaičiavote, kiek lėšų reikia pagal susitarimą, kad būtų 130 %? Galbūt reikia sudaryti grupę, jeigu jau nesugeba suskaičiuoti VDU, ir gali Seimo nariai eiti, finansistai iš Finansų ministerijos, ekonomistai gali ateiti, gal ir profsąjungos dalyvauti. Tada mes nustatysime, koks yra VDU, nes šitiek laiko ginčytis dėl VDU, aš manau, yra tiesiog nekorektiška ir neetiška netgi. Turbūt nekelkime mokytojams lūkesčių, kad čia bus labai perskaičiuota ir mūsų biudžetas labai pasipildys, jūs pasižiūrėkite prognozes. Aš esu edukologė, jūs esate ekonomistė ar finansistė. Ačiū.

G. SKAISTĖ (*TS-LKDF*). Valstybės duomenų agentūra skaičiuoja vidurkius, teikia statistinius duomenis pagal metodikas, kurios yra bendros europinės, jos yra tarptautinio reguliavimo. Eurostatas taip pat tas metodikas ir verifikuoja, ir prižiūri. Todėl sakyčiau, kad todėl ir yra tos institucijos nepriklausomos, kad jų duomenys būtų patikimi ir jais nebūtų galima manipuliuoti. Statistika yra parengta, kaip minėjau, ne Seimo narių, ne Finansų ministerijos, o yra nepriklausoma agentūra, kuri turi savo metodikas, kurios yra suderintos su Eurostatu, ir tie duomenys turi būti tarpusavyje palyginami, todėl jie yra rengiami pagal vieną bendrą metodiką. Bet taip pat Seime yra iniciatyva parengti švietimo sistemos tam tikrą auditą, kuris galėtų atsakyti į klausimus ir galbūt padėtų suefektyvinti tam tikras sritis, įsivertinti ir visiems atsakyti į visus iškylančius klausimus.

PIRMININKĖ. Klausia Z. Balčytis. Ruošiasi A. Vinkus.

Z. BALČYTIS (*DFVL*). Ačiū, gerbiama Pirmininke. Gerbiama ministre, iš tikrųjų šitas projektas popierine forma tikrai atrodo labai neblogai. Tačiau aš noriu paklausti: ar Lietuvos centrinis bankas pakankamai prisidėjo prie finansavimo mūsų visos, kaip sako, valstybės poreikių? Kiek aš atsimenu, buvo apie 400 mln., kuriais prisidėjo prie krašto apsaugos finansavimo padidinimo, tai yra viena. Faktiškai centrinio banko pelnai, kurie buvo virš 1,5 mlrd., yra visų mūsų, Lietuvos žmonių, kurie buvo pasiėmę paskolas, pinigai.

Ir antra, dėl valdžios sektoriaus balanso arba fiskalinio deficito. Šiuo metu yra 3 %, bet pagal tas realias projekcijas, o ne tai, kaip yra planuojami biudžetai, jisai turėtų būti didesnis. Ar nebus taip, kad Lietuva turės grąžinti dalį RRF'o pinigų arba turės tam tikras sankcijas?

G. SKAISTĖ (*TS-LKDF*). Kalbant apie Lietuvos banko, centrinio banko, įnašą, tai kitais metais pajamos yra gaunamos per Laikinojo solidarumo įnašo įstatymą. Vadinasi, komerciniai bankai mokės skirtumą tarp palūkanų normų, kurias gauna ir kurias išmoka už indėlius, kuriuos turi, nuo tam tikros ribos, kuri yra jau viršijanti normalumą. Planuojama, kad surinksime apie 280 mln. eurų konkrečiai 2024 metais. Dalis pajamų yra gaunama 2023 metais.

O centrinis bankas kaip tik šioje situacijoje yra… Visoje Europoje centriniai bankai yra nepalankioje situacijoje, nes už lėšas, laikomas centriniuose bankuose, bankai, komerciniai bankai, gauna tas aukštas palūkanų normas, kurias nustato Europos Centrinis Bankas. Tai daugelis centrinių bankų Europoje kaip tik patiria nuostolius. Lietuvos bankui turėtų išeiti šiais metais apie 0. Bet iš principo šie metai centriniams bankams nėra geri dėl to, kad yra perteklinis likvidumas. Komerciniai bankai laiko lėšas centriniuose bankuose ir už tuos pinigus centrinis bankas moka Europos Centrinio Banko nustatytas aukštas palūkanas, todėl pinigai labiau iškeliauja iš valstybės į komercinius bankus. Ir būtent dėl to buvo parengtas Laikinojo solidarumo įnašo įstatymas, kuris dalį tų lėšų visgi padeda grąžinti atgal į biudžetą valstybės reikmėms finansuoti.

Dabar dėl valdžios sektoriaus balanso. Pagal dabartines projekcijas, jos yra visgi verifikuotos ir Valstybės kontrolės, tiek ir ekonominės raidos scenarijus, kuriuo remiantis yra teikiamos ekonominių rodiklių projekcijos, ir taip pat pajamų projektavimas yra verifikuotas Valstybės kontrolės, todėl sakyčiau, kad šis scenarijus yra labiausiai tikėtinas. Yra įvardinamų rizikų į įvairias puses. Tad tas pats Lietuvos bankas, vertindamas pateiktą valstybės biudžeto projektą, sako, kad pridėtinės vertės mokesčio įvykdymas gali būti mažesnis. Taip, jis gali būti mažesnis, bet lygiai taip pat gali būti didesnės pajamų projekcijos iš gyventojų pajamų mokesčio, iš socialinio draudimo įmokų.

Taip pat turime ir Europos Komisijos nuomonę, ji kaip tik mano, kad ekonomika augs labiau, nei dabar projektuojama pateiktame biudžeto projekte. Jie mano, kad valdžios sektoriaus balansas bus 2,3. Turbūt tų nuomonių yra į įvairias puses, bet sakyčiau, kad mūsų parengtas sce-

narijus yra atsargus ir labiausiai tikėtinas pagal dabartines ekonomines aplinkybes. Bet matome, kad ekonomikos neapibrėžtumas yra tikrai labai didelis pastaraisiais metais, turbūt gali būti pokyčių tiek į vieną, tiek į kitą pusę.

PIRMININKĖ. Ir paskutinis klausia A. Vinkus.

A. VINKUS (*LVŽSF*). Gerbiama ministre, drįstu paklausti: ar iš Valstybės investicijų programos 2024 metais bus finansuojami tik pradėti projektai, ar ir nauji, kuriuos išprovokuoja, sakykime, ekstremaliosios situacijos? Neseniai Kretingoje buvo gamtos stichija, kai per 1 dieną iškrito 5 ar 6 dienų lietaus norma. Buvo pavojus užtvinti ir miesto gatvėms, vienkiemio sodyboje buvo užtvindyta visa teritorija, reikėjo evakuoti gyvulius, inventorių ir panašiai. Kretingos rajono meras kreipėsi į mane dėl tų vandens telkinių tvarkymo. Darbai būtų vykdomi tvarkant hidrotechninius įtvarus, panaikinamas pavojus vėl užpilti kelius. Čia, šalia grafų Tiškevičių rūmų, pakeliui į Padvarių senelių namus, į Salantų gyvenvietę ir panašiai, būtų katastrofa. Tai suvedžiau su tuo klausimu, kaip galime padėti tokios ekstremaliosios situacijos atveju?

G. SKAISTĖ (*TS-LKDF*). Tai turbūt labai platus klausimas, sprendimo būdų, matyt, gali būti įvairių. Jeigu vertintume Valstybės investicijų programą, kaip jau turbūt ne kartą minėjau, Valstybės investicijų programa, pakeitus Investicijų įstatymą, nėra pildoma. Vadinasi, yra užbaigiami tie projektai, kurie ten yra surašyti, tam, kad būtų galima efektyviai užbaigti jų įgyvendinimą. Kiti, nauji, projektai yra įgyvendinami pagal naują Strateginio valdymo įstatymą. Kaip minėjau, tos lėšos yra vadinamos pažangos lėšomis, dažniausiai yra skiriamas Europos Sąjungos struktūrinių fondų finansavimas, bet nebūtinai. Todėl kiekviena ministerija parengia plėtros programą ir jos įgyvendinimo priemones, joms lėšos yra numatomos valstybės biudžete. Todėl konkretūs sprendiniai, matyt, priklausytų nuo to, ar ministerija turi plėtros programą tai konkrečiai problemai spręsti, ar yra numatomos papildomos lėšos. Labai konkrečiai dėl šio konkretaus atvejo atsakyti negalėčiau.

Šiaip vandentvarka yra savarankiškoji savivaldybių funkcija, todėl finansavimas turėtų eiti iš savivaldybės biudžeto. Bet jeigu tai yra tam tikra pažanga, gali būti, kad ministerija ir turi pažangos priemonių. Taip konkrečiai pasakyti negalėčiau. Jeigu tai yra ekstremalioji situacija, tokia buvo paskelbta pagal nustatytus teisės aktus, tokiu atveju taip pat yra papildoma galimybė iš Vyriausybės rezervo skirti lėšų pasekmėms likviduoti, bet tai yra investicijos turbūt ne į prevenciją, bet labiau pasekmėms likviduoti, jeigu tokios buvo ir buvo paskelbta ekstremalioji situacija pagal nustatytus teisės aktus. Turbūt labai priklauso nuo konkrečios situacijos. Jeigu parašytumėte elektroniniu paštu, matyt, galėčiau pasidomėti išsamiau.

PIRMININKĖ. Dėkoju, gerbiama ministre, jūs atsakėte į visus klausimus. Dabar pradedame diskusiją. Pirmasis diskusijoje kalbės L. Savickas. Ruošiasi M. Lingė. Prašom į tribūną.

L. SAVICKAS (*DFVL*). Labai ačiū, gerbiama Seimo Pirmininke. Gerbiami kolegos, gal tokios kelios pirmosios refleksijos po visai neseniai praėjusio, vakar dienos, Vyriausybės posėdžio. Reikia pasakyti, kad yra dėl ko pasidžiaugti. Džiugu matyti, kad iš esmės keičiasi retorika. Mes jau matome, kad valstybės biudžete, skirtingai nei buvo skelbiama jo pristatymo dieną, pasirodo, yra vietos korekcijoms. Tikriausiai Vyriausybei ir valdančiajai daugumai teko nuryti tą karčią piliulę ir pripažinti, kad galbūt dėl skubos, galbūt dėl kokių nors paslėptų niuansų vis dėlto tos galimybės iš pradžių nebuvo matomos, o dabar atsirado.

Galima dar pasidžiaugti, kad ir Seimo nariai tikriausiai visai taikliai teikia siūlymus dėl biudžeto, ne tik Seimo nariai, bet ir Seimo komitetai, komisijos, valstybės institucijos, įstaigos. Yra vienas kitas pasiūlymas, į kurį atsižvelgta. Aišku, Seime nebuvo pritarta, bet po to Vyriausybės staiga jau pradėta atsižvelgti. Na štai, galima paminėti Nacionalinio dramos teatro finansavimą. Taip, iš tikrųjų klausimas pagaliau pakoreguotas ir išspręstas. Taip pat atriektas didesnis gabaliukas, nors vis tiek nepakankamas, Medijų rėmimo fondui. Galima taip pat pasakyti ir dėl gynybos, kad mano paties įregistruotas pasiūlymas užtikrinti galimybę skolintis tiek, kiek reikia, pakoreguotas. Tiesa, reikia skubių pokyčių, o klaidų tikimybė taip pat išauga, ypač kai reikalingi tie skubūs pokyčiai. Skambiai pranešta, kad didinami asignavimai Migracijos departamento darbo užmokesčio fondui. Nors turi biudžeto projekto eilutę viešasis saugumas, iš tiesų jis kažkodėl susitraukia daugiau negu 2 mln. eurų. Lieka neatsakytas klausimas: kurių vidaus reikalų sistemos

įstaigų biudžetai buvo apkarpyti? Jeigu kalbėtume nuoširdžiai, labiausiai norisi tikėti, kad čia tiesiog klaida ir taip pat kaip daugelis kitų klaidų vėl bus pataisyta.

Asmeniškai mane liūdina situacija dėl ignoruojamų ir nesprendžiamų susitarimų dėl švietimo susitarime numatytų įsipareigojimų. 2021 metais pasirašytame nacionaliniame politinių partijų susitarime dėl švietimo buvo sutarta, kad, nuo 2022 metų kasmet tolygiai augant valstybės finansavimui, jau iki 2030 metų pabaigos biudžeto asignavimai mokslo ir inovacijų veiklai aukštojo mokslo ir valdžios sektoriaus srityse turi siekti ne mažiau negu 1 % BVP. Pagal šį sutarimą biudžete iki 2024 metų pabaigos tam turi būti skiriama ne mažiau nei 0,75 % BVP. Susitarime fiksuotas ne tik tolygus didinimas, bet ir konkretus kitų metų rodiklis, kurį turime pasiekti. Tačiau Vyriausybės pateiktame net ir patobulintame kitų metų biudžeto projekte matome, kad šis susitarimas toliau ignoruojamas, toliau gėdingai nesprendžiamas mokslo inovacijų finansavimo klausimas. Skiriama perpus mažiau, nei pažadėta pasirašytame susitarime. Taigi, biudžeto projektas ir toliau turi būti reikšmingai tobulinamas.

Džiugu, kad jau pramuštos tos nematomos sienos ir jau sutariama, kad tobulinti biudžetą galima. Fiskalinės erdvės tam tikrai yra, tą jau pabrėžė Europos Komisija, tačiau turime užtikrinti ir tik tuomet bus galima kalbėti apie bent kokią nors galimą paramą iš opozicijos, jeigu tokie susitarimai nebus trypiami biudžeto projektais, kurie yra čia svarstomi. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Kviečiu M. Lingę. Ruošiasi D. Kepenis.

M. LINGĖ (*TS-LKDF*). Gerbiamieji, patobulintame 2024 metų valstybės biudžeto projekte neatitolstama nuo esminių biudžeto prioritetų – švietimo, žmonių pajamų didinimo, saugumo stiprinimo. Švietimas, kultūra, saugumas, žmonių pajamos, infrastruktūra – šis penketukas sulaukė papildomo dėmesio Vyriausybei persvarsčius biudžeto projektą ir įvertinus Seimo komitetų ir Seimo narių pasiūlymus. Trys sritys iš penkių yra investicinės, tai yra investicijos į mūsų ateitį. Iš investicijų paprastai tikimasi grąžos. Investuojant į neformalųjį ugdymą, kultūrą, saugumą, grąža neabejotina ir labai prasminga. Dvi sritys – gyvenimo sąlygoms gerinti čia ir dabar. Taigi dėmesio sritims balansas išlaikytas teisingas.

Noriu sureaguoti į keletą pastebėjimų, išgirstų per pirmojo svarstymo diskusiją. Čia, salėje, skambėjo kritika, kad Vyriausybės ekonomikos augimo prognozė kitiems metams yra per daug optimistinė. Bet Europos Komisijos prognozės dar optimistiškesnės, dėl to pagal Europos Komisijos vertinimą skaičiuojamas mažesnis deficitas. Taigi, mūsų prognozių santūrumas vertintinas, vertinant pačią situaciją, kaip atsakomybės principų išlaikymas, o ne rodomas noras labiau išlaidauti prieš rinkimus.

Antras pastebėjimas – buvo reikštos abejonės, kad nemažės skurdo arba, kaip tik priešingai, jisai galėtų augti. Bet ar spartesnis nei anksčiau neapmokestinamojo pajamų dydžio kėlimas nėra viena iš taikliausių priemonių mažinti skurdui? Arba infliaciją pralenkiantis pajamų augimas ar paramos skyrimas tiems, kam labiausiai jos reikia, atsižvelgiant į tai, kad yra grąžinamas turto vertinimas, skiriant kompensacijas už šildymą? Suprantama, opozicija ieško priežasčių nebalsuoti už biudžetą, bet po Vyriausybės korekcijų jų dar labiau sumažėja, nes įsiklausyta į didelę dalį atsikartojančių siūlymų ir minėtų prioritetų.

Taigi noriu padrąsinti – kitų metų biudžetas yra neginčijamai geresnė perspektyva ir alternatyva tikimybei turėti 1/12. Visi, kurie priėmimo metu rinksis balsuoti prieš, susilaikyti ar traukti korteles, reikia pasakyti aiškiai, balsuos prieš žmonių pajamų didinimą, gynybos stiprinimą ar ekonomikai svarbių investicijų spartinimą. Pasirinkimas yra paprastas: balsas už biudžetą reikš, kad keliams bus skirta 872 mln., balsas prieš reikš, kad keliams liks 543 mln. Balsas už biudžetą reikš, kad vidutinė pensija augs 70 eurų, balsas prieš reikš, kad pensininkai to didėjimo nesulauks. Balsas prieš reikš, kad renkamasi nevykdyti politinių susitarimų tiek dėl gynybos, tiek dėl švietimo. Paradoksaliai atrodys, kad visi tie, kurie streikuojantiems mokytojams gyrėsi, kaip balsuoja už opozicijos inicijuotą rezoliuciją, kuri nesprendžia nė vienos konkrečios problemos, bet nebalsuoja už atlyginimų padidinimą 21 % kitais metais. Balsavimas prieš reikštų ir balsavimą prieš reikšmingą mokesčių naštos sumažinimą dirbantiems ir gaunantiems iki vieno vidutinio darbo užmokesčio dydžio atlygį – jiems 20 % nedidėtų pajamų dydis, nuo kurio nemokamas gyventojų pajamų mokestis. Nepalaikantys biudžeto užkirstų kelią slaugytojams ar socialiniams

darbuotojams gauti vidutiniškai po 120 eurų daugiau, didesnį atlygį, nei gauna šiuo metu. Ir panašiai galima eiti per visas kitas viešojo sektoriaus sritis. Balsas prieš yra ne valdančiųjų nubaudimas, bet blogesnio gyvenimo linkėjimas Lietuvos žmonėms. Būtų neatsakinga, ypač šiais neramiais ir neapibrėžtais laikais. Taigi balsas už galutinį projektą testuos visų mūsų išmintį.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Kviečiu D. Kepenį. Ruošiasi I. Kačinskaitė-Urbonienė.

D. KEPENIS (*LVŽSF*). Ačiū, gerbiamoji Pirmininke. Mieli kolegos, na, pats svarbiausias metų įvykis, aišku, visiems padalinti pinigus. Yra tikimybė, kad tie, kurie gaus pinigų, dirbs sėkmingai, o tie, kurie negaus, ir vėl galės pasiaiškinti – na, negavome pinigų, ką dabar padarysi.

Lietuvoje sergamumas kasmet auga ir jisai auga lygiai taip pat, kaip auga Lietuvos sveikatos biudžeto finansavimas. Kur problema? Visi puikiai žino, kad tiktai prevencija, tiktai sveikatos tausojimas ir stiprinimas gali sustabdyti ligų augimą. Yra labai aiški Pasaulio banko nuostata: jeigu jūs skiriate 1/34 viso sveikatos biudžeto prevencijai, yra tikimybė, kad ligos daugiau nebeaugs, galima sustabdyti, o jeigu dar daugiau skirsite, tai tada ligonių vis mažės, vis daugės sveikuolių. O kaip yra dabar? Pagal tą formulę maždaug 3 % biudžeto turėtų būti skirti prevencijai iš 5 mlrd., vadinasi… va, skaičiuokite, kiek bus 3 %. Šiandien yra skiriama 0,8 – net nėra 1 %. Vadinasi, tikimybės, kad mes čia kada nors pasveiksime, nėra jokios – mes kasmet vis labiau ir labiau sirgsime ir ligos bus vis sunkesnės, nes niekas ir nežada stabdyti.

Čia kolega Mindaugas aiškino, gąsdino tautą: va šita opozicija dabar jus nubaus – nebegausite nei pensijų, nei ko. Na, eilinis žmonių mulkinimas. Eilinis žmonių mulkinimas. Šitie ponai ką nori, tą ir padaro. Tai, ko jie bijo, jie išsprendžia, jeigu jie nebijo, tai jie nieko nesprendžia. Gerai, kad čia sėdi mokytojai, sustoję visi. Dabar, vadinasi, jau spaudimą jaučia visi, čia mala, liežuvėliais gražiai plaka, kaip mes čia dabar jums padėsime, tik laukite pagalbos. Kai tik išeis mokytojai, ateis medikai – va, medikams padėsime. Kas tik ateina – mes visiems padėsime, kai visi išeina – pinigų niekam nėra.

Šitas cirkas čia, Seime, tęsiasi mano akyse jau septintus metus ir aš kiekvienais metais vis kartoju tą pačią formulę: ponai, ar sunku yra visas prevencijos lėšas, tas sveikatai tausoti ir stiprinti, sudėti į vieną eilutę ir mes žinotume, kad šitoje eilutėje yra visi pinigai. Dabar jie aiškina: truputį davėme švietimui, ten sportui davėme, truputį davėme ekologijai, truputį davėme Sveikatos biurui, truputį ten – per dešimt eilučių. Daug auklių, o vaikas, vadinasi, be galvos. Jeigu neišeina sudėti į vieną eilutę, ką mes čia veikiame? Mums ministrė sako, kad ten jūs atsakingi, jūs buvote kalti. Palaukite, jeigu aš esu už kažką atsakingas ir visi kalti, tai ką aš čia veikiu, jeigu visi atsakingi? Jeigu aš čia sėdžiu kaip ministras, aš už viską atsakingas, aš dėl visko kaltas. Kito varianto nėra ir niekas negali būti kaltas, kad man blogai. O jeigu nepatinka, rankas aukštyn, laisvas! Nėra kito varianto. Ponai, baikime žmones mulkinti ir pūsti čia miglą.

Kitas dalykas. Štai, žiūrėkite, skirti pinigai Lietuvos ateičiai – 3,3 mlrd. Švietimas ten neįeina. (*Balsas salėje: „Įeina!“*) 390 mln. yra atskirai surašyti, atskirai atskirta. Lietuvos saugumas, teisingumas – taip pat švietimas ten neįeina, nes ten tik tankai gali spręsti mūsų saugumą. Tik tankai. Kad žmonės būtų patriotiški, kad jie būtų stiprūs, sveiki, niekas už tai neatsakingas. Niekas už tai neatsakingas, todėl nė policija nesurenka savo kontingento, nes ateina visi ligoniai, ir į kariuomenę tinka tik trečdalis mūsų žmonių. Todėl, kad mes nekalti, – visi kiti kalti, tik ne mes.

Nuo kažko, ponai, reikia pradėti. Nuo kažko. Aš siūlau pradėti nuo paties svarbiausio. Mes žinome, kad svarbiausias valstybės turtas yra pilietis. Svarbiausias piliečių turtas yra turbūt narkotikai, ar ne? Ne, sveikata svarbiausias turtas. Šnekame apie narkotikus, apie partnerystes – apie sveikatą nėra kada šnekėti ir pinigų nelieka, nes svarbiausi dalykai yra kiti, nes reikia vaizduoti, pozuoti čia ir cirką krėsti iš žmonių gyvenimo.

Aš siūlau pradėti nuo to, kad pirmiausia atskiriame prevenciją, ir jums garantuoju, kad viskas pradės keistis. Šį vakarą baigiasi registracija į adventinę nuotolinę sveikatos mokyklą. Jau dabar užsiregistravo daugiau negu 2 tūkst. žmonių. Gruodžio 17 dieną jūs pamatysite, kad be jokių jūsų pinigų, be jokių jūsų investicijų per 2 tūkst. žmonių jums galės pasakyti: pagaliau aš supratau, kas tai yra prevencija, nes aš pats ją užsidirbau. Tai užsidirbkite ir jūs. Ačiū už dėmesį.

PIRMININKĖ. I. Kačinskaitė-Urbonienė. Ruošiasi R. Šarknickas. Posėdžiui pirmininkaus pavaduotojas V. Mitalas.

I. KAČINSKAITĖ-URBONIENĖ (*DPF*). Sveiki, mieli kolegos, gerbiami Švietimo darbuotojų sąjungos nariai. Labai smagu, kad dalyvaujate šiandien. Vakar dalyvavome mitinge ir gerbiamas pirmininkas A. Navickas klausė, ar Seimo nariai išgirs. Aš noriu pasakyti, kad bent jau šitoje pusėje sėdintys Seimo nariai tikrai girdi. Darbo partija tikrai girdi. Mes ne tik girdime, bet ir tikrai darome tam tikrus žingsnius, kad ne tik pašnekėtume, bet iš tikrųjų ir pasiektume tą visiems norimą rezultatą. O kad to rezultato siekiame, man atrodo, kad visi turėtų būti suinteresuoti jo siekti, nesvarbu, kurioje pusėje mes sėdime, nes susitarimą dėl švietimo pasirašėme visi.

Aš nenoriu čia kartoti vėl iš naujo apie daug ką, bet iš tikrųjų Vyriausybė turėjo galimybę, peržiūrėdama biudžetą, rasdama šiek tiek finansų keliams, rasti tuos, mano skaičiavimu, trūkstamus 5 % kitų metų biudžete, reikalingus pedagogų… kėlimui, kad mes pasiektume susitarimo skaičius, tai yra 130 % nuo vidutinio darbo užmokesčio. Aš šiek tiek paaiškinsiu, kaip mes skaičiuojame. Gal tikrai kolegoms kažkas neaišku.

Finansų ministerija prognozuoja, kad kitais metais vidutinis darbo užmokestis augs 6,5 %, Lietuvos bankas prognozuoja, kad 9,5 %. Šių metų rugsėjo mėnesį visi kaip ir pripažino, ministerija komunikavo, kad turime 110 % nuo vidutinio darbo užmokesčio, jeigu neva kitais metais mes du kartus po 10 % pakelsime, turėsime tuos 130 %. Bet kodėl taip nėra? Todėl, kad net jeigu ir pakelsime sausio 1 dieną 10 % nuo 110 %, tai kas išeis? 121 %, bet prasideda vidutinio darbo užmokesčio augimas. Pagal Finansų ministeriją – 6,5, pagal Lietuvos banką – 9,5. Vadinkime, kad ir tie, ir tie klysta. Sudėkime tuos ir padalinkime per pusę. Vadinkime, bus vidutinis kilimas 8 %. Na, tai kaip gauname matematiškai? Rugsėjo 1 dieną nuo 121 %, pridėkime dar 10 %, matematiškai gauname maždaug 133 %, bet atimkime augimą, tai yra 8 %, ir ką mes turime? Mes turime 125 % ir tikrai ne 130 % vidutinio.

O dar tada pasižiūrėkime į metodiką. Duomenų agentūra skaičiuoja paėmusi 23 skirtingas ugdymo įstaigas, iš jų paima darbo užmokesčius, kaip išsiaiškinome, paima ir vadovų darbo užmokesčius, jei jie turi bent vieną pamoką. Taip išsikelia tas vidurkis, todėl didžioji dalis mokytojų, na, ne didžioji – visi mokytojai nemato tų 130 %, jeigu dirba vienu etatu.

Kad ir kaip žiūrėsi, matematika, faktai šiuo atveju niekaip nesusieina. Ir tai nėra koks nors opozicijos šūkčiojimas, ir tai nėra, kad mes nenorime kelti tuo 21 %, kaip sakė M. Lingė. Ne, mes norime, kad visas Seimas, visos parlamentinės partijos įgyvendintų tai, dėl ko susitarė, ir mes to sieksime, nes jeigu mes to nepasieksime, mes nematome dėl ko laikytis to susitarimo. Darbo partija tikrai iš jo trauksis. Dėl to, kad mes išnaudosime visas priemones. Nebent dar lieka Prezidentas, kuris galbūt gali vetuoti. Tikrai kreipiuosi į Jo Ekscelenciją pasižiūrėti, nes matematika šiuo atveju tikrai nemeluoja.

Todėl reikšdama visą palaikymą streikuojantiems pedagogams, dėkodama už tai, kad šiek tiek nuleidote visus ant žemės ir parodėte tuos skaičius, nes mes vadovavomės lyg ir oficialiais statistiniais duomenimis ir patys buvome beprotiškai nustebę, kad esame nuolatos mulkinami, tikrai pasižadame, kad iki pat pabaigos, tiek registruodami pasiūlymus, tiek tai argumentuodami, stengsimės iš visų jėgų, kad sutarimas būtų vykdomas, nes taip susitarėme ir to reikia laikytis. Didžiausios sėkmės ir tvirtybės visiems pedagogams už jūsų kantrybę ir valią streikuoti ir kovoti už savo teises. (*Plojimai*)

PIRMININKAS (V. MITALAS, *LF***).** Kviečiu R. Šarknicką į tribūną.

R. ŠARKNICKAS (*LVŽSF*). Gerbiami kolegos, kolegos mokytojai, švietimą įvardinčiau, ko gero, kaip Vilniaus stadioną. Virš 30 metų stadiono nėra, normalios švietimo sistemos taip pat nėra. Pedagogai, švietimo darbuotojai ir toliau mulkinami, visaip yra manipuliuojama, taip pat yra problema ir dėl tų etatų. Aišku, jie turi grįžti į 2018 metus, vis dėlto buvo geriau, negu dabar yra padaryta didžioji betvarkė. Aš norėčiau pasakyti, kad pagrindinė investicija iš tikrųjų turėtų būti į žinias, į mokytojus, kaip yra Suomijoje, Vokietijoje. Ir jie tiktai paskui skiria finansavimą keliams ir kitoms infrastruktūroms.

Klausiau ministrės dėl regionų, tose vietose, kur yra uždarytos mokyklos, ne viena mokykla yra uždaryta ir atleisti mokytojai, kur tie pinigai yra, kad tuos pinigus būtų galima skirti mokytojams. Atsakymo neišgirdau. Tačiau biudžete aš pamačiau, kiek daug milijonų yra skiriama kitiems poreikiams, kurie, manau, yra mažiau svarbūs, tai įvairios kelionės, departamentai, biurokratai. Biurokratų skaičius yra milžiniškas Lietuvoje, nepasivejame niekaip Japonijos vidurkio.

Biurokratų skaičiaus mažinimas tikrai sudarytų tas lėšas mokytojams didinti… Taip pat lėšų gali atsirasti ir iš šešėlio. Tvoros pastatytos virš 500 kilometrų, tačiau kontrabanda ir toliau eina. (*Balsai salėje*) Pasižiūrėkite duomenis. Taigi kviečiu pasižiūrėti ir į tą pusę sienos, pažiūrėti į biurokratų skaičių. Tikrai galima sutvarkyti dar iki priėmimo stadijos. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkoju. Ir paskutinė kalbės R. Tamašunienė. Prašom.

R. TAMAŠUNIENĖ (*MSNG*). Ačiū, pirmininke. Mieli kolegos, mieli kolegos mokytojai, taip pat kalbėsiu švietimo tema. Pirmiausia, ką noriu pabrėžti, tai skandalinga, kad Valstybės duomenų agentūra pateikė duomenis apie pedagogų darbo užmokestį ir papiktino pedagogų bendruomenę, nes vis dėlto šiandien galime pavadinti tai manipuliacija valstybės svarbiu ištekliumi, tai yra duomenimis, siekiant pridengti Vyriausybės ketinimus nieko nedaryti šioje srityje arba parodyti manipuliatyviais duomenimis, kad laikomasi susitarimo. Be abejo, tarp mokytojų yra ir matematikos mokytojų, jie moka skaičiuoti, bet ir visi mokytojai gauna algalapius, kurie rodo visai ką kita. Todėl Vyriausybė turėjo prisiimti riziką, kad mokytojams vieną kartą baigsis kantrybė ir jie netylės, nes vis dėlto, kas parašyta ir pasirašyta, tai yra mokytojų atstovų, profsąjungų, kartu su Vyriausybe susitarimas, jo reikia laikytis.

Aš atstovausiu tai politinei jėgai, kuri nepasirašė to susitarimo. Pirmiausia mūsų argumentas buvo tai, kad vis dėlto bendra reforma, kurios tikslas yra gražus – siekiama pažangos ir ugdymo kokybės, yra nukreipta prieš regionų mokyklas, prieš tautinių mažumų mokyklas, kurios negali vien dėl demografinių rodiklių turėti tokių skaičių mokykloje. Mūsų ugdymo kokybė matuojama būtent mokinių skaičiumi klasėje ir kilometrais iki artimiausios švietimo įstaigos. Tame susitarime, be abejo, buvo ir susitarimas dėl darbo užmokesčio, buvo tikrai gražus rezultatas – pasiekti 130 % nuo vidutinio darbo užmokesčio. Tačiau mūsų parašų po ta sutartimi nėra. Ir šiandien girdime kitus kolegas, politinių partijų atstovus, kurie sako, kad ir jie ketina trauktis iš susitarimo, kuris yra tiktai fiktyvus dokumentas, kuriuo yra tiesiog manipuliuojama, kai reikia, ir visiškai nesiteikiama jo įgyvendinti.

Dabar noriu kreiptis į didžiausią valdančiųjų partiją, konservatorius, kurie rinkimų šūkiu pasirinko vis dėlto gerinti švietimą ir švietimas buvo prioritetinė sritis, deklaruojama rinkimuose. Tai visi instrumentai ir visos galimybės yra jūsų rankose. Kad trejus metus, sakykime, nesilaikėte susitarimo, nebuvo tvaraus požiūrio į darbo užmokesčio didinimą šioje srityje, tai buvo jūsų sprendimai. Bent jau artėdami prie kitų rinkimų, prie jūsų kadencijos tiesiosios, padarykime tą proveržį, padarykime tai, kas buvo pažadėta. Tikrai Vyriausybė ir finansų ministrė, jinai žmogus kompetentingas, suras tuos pinigus. Taip, kaip buvo pasielgta visai neplanuotai pratrūkus pandemijai, taip, kaip buvo valdoma migracijos krizė, kuri pareikalavo labai daug finansinių išteklių, ir mūsų valstybė gebėjo suvaldyti tuos didesnius poreikius, negu buvo numatyta eiliniame kasmetiniame biudžete.

Šiandien aš kalbėsiu apie tai, kad vis dėlto tikrai įvertinkime mokytojų pastangas, visos bendruomenės, palaikančios mokinius. Dar kartą noriu pabrėžti, kad atlyginimas yra ne kiekvienam mokytojui atskirai į kišenę, vien didėjimas, tai yra iš tiesų ugdymo kokybės gerinimas, tai, kas yra numatyta jūsų programoje, tai, kas numatyta susitarime. Todėl šiandien balsuokime… ne, šiandien nebalsuosime, bet kai balsuosime už priėmimą, labai atsakingai įvertinkime Seimo narių pateiktus pasiūlymus. Švietimo ir mokslo komitetas, visi – ir dauguma, ir mažuma teikia pasiūlymą Vyriausybei, kad šis klausimas yra neatidėliotinas, jį reikia spręsti. Manau, kad Švietimo ir mokslo komiteto, kurį sudaro ir daugumos Seimo nariai, ir opozicijos Seimo nariai, nuomonė bus įvertinta.

Dar finansų ministrė, tikrai suradusi ir keliams šiek tiek pridėti, ir popamokinei veiklai finansuoti, šiek tiek pridėti, atras ir tuos trūkstamus finansus, kurių siekia ir kuriuos dauguma iš esmės, aš tikrai manau, dauguma iš dešinės pusės Seimo narių palaiko.

PIRMININKAS. Laikas.

R. TAMAŠUNIENĖ (*MSNG*). Labai norėčiau palinkėti, kad vis dėlto ne auditas, kuris inicijuotas ir nukreiptas į savivaldybes, į pačias mokyklas, neva ten pinigai skirstomi ir atlyginimai ne taip apskaičiuojami… o į Vyriausybę, kuri diktuoja, kaip tuos atlyginimus apskaičiuoti, ir skiria lėšas, kad tie atlyginimai būtų tokio dydžio, kokius mūsų Valstybės duomenų agentūra galėtų kitais metais pateikti…

PIRMININKAS. Laikas, kolege!

R. TAMAŠUNIENĖ (*MSNG*). …ir teisingus – ne klaidinančius, manipuliatyvius duomenis.

PIRMININKAS. Labai ačiū. Diskusija yra baigta. Dabar dėl motyvų. Priminsiu, kad po diskusijos bus balsuojama (už 10 minučių per balsavimo intervalą) dėl priėmimo datos. Tai dabar kviečiu pasisakyti V. Semašką, jis kalbės už. Prašau.

V. SEMEŠKA (*TS-LKDF*). Semeška kaip meška, bet nieko tokio, gerbiamas posėdžio pirmininke.

Gerbiami kolegos, na, tikrai išgirdome diskusijų ir daug įvairių temų. Vis dėlto pagrindinė tema buvo iš opozicijos: pedagogai, mokytojai. Yra labai svarbu, be jokios abejonės, ir čia nėra ginčo dėl to oraus atlyginimo. Bet koks Lietuvos pilietis, dirbantis valstybei, išlaikantis šeimą, turi gauti orų atlyginimą, jaustis šioje valstybėje saugus ir nesvarbu, ar tai būtų karys, ar gaisrininkas, ar pedagogas, ar tiesiog paprastas valytojas, – visi turi jaustis šitoje valstybėje piliečiais, kurie yra gerbiami.

Tačiau turime biudžetą, kokį turime biudžetą. Jisai turi atliepti mūsų galimybes, nes ne paslaptis, jog gyvename skoloje ir daugiau negu 3 mlrd. skolos turi būti aptarnaujama. Šiandien mes kalbame apie motyvus dėl priėmimo datos. Aš net neabejoju, kad didelių diskusijų, kad biudžetas gali būti priimtas gruodžio 5 dieną, nėra.

O mums visiems palinkėsiu be manipuliacijų padaryti viską, kad Lietuvoje kiekviena profesija, kurios žmonės gauna atlyginimus iš valstybės biudžeto asignavimų, būtų kiek įmanoma labiau gerbiama, kad kiekvienas asmuo, dirbantis valstybėje, jaustųsi oriai. Tai yra mūsų visų bendras tikslas.

Šiandien yra viena dauguma Seime, kitoje kadencijoje bus kita, ir aš net neabejoju, kad visuomet rasime kompromisus, nes esame visi piliečiai vienos valstybės, kurią, be jokios abejonės, dar reikia apginti, o kad ją apgintume, reikia ne vieno milijardo. Taigi turėsime dar kur padirbėti, kolegos. Tikiuosi, kad esame darnus Seimas ir rasime kompromisus. Ačiū.

PIRMININKAS. Prieš kalbės R. Žemaitaitis.

R. ŽEMAITAITIS (*MSNG*). Ačiū, gerbiamasis posėdžio pirmininke. Tadas Blinda gali pasikartoti jums, ponai gruiniai. Būti turtingu ar pasiturinčiu žmogumi nėra blogai. Bet čia mes paskaičiuokime.

Karalienės Mortos mokykla – tai yra valdančiųjų lyderio G. Landsbergio, gruiniaus, pinigai ir turtai. Ką tik kalbėjęs jo frakcijos atstovas pasakė: turi teisę gauti tinkamą ir orų atlyginimą, kadangi kalbėjote apie mokytojus. Ogi pažiūrėkime į gruiniaus mokyklos pajamas. Pajamas sudaro 7,8 mln., atlyginimo mediana buvo 1 tūkst. 803 eurai. Pelnas, kolegos, 1 mln. 650 tūkst. Tai ponas gruinius pelno nuo pajamų gavo 23 %.

O dabar paskaičiuokime prekybos centro kasininkės, kuriai nereikia išsilavinimo, kiek jinai uždirba. Paimame vieną prekybos centrą, kurio pajamos 673 mln., atlyginimo mediana 1 tūkst. 640, tai yra 200 eurų daugiau negu kad gruiniaus švietimo įstaigoje, bet pelnas yra 35 %. Tai pelną sudaro 5,23 %.

Tai, gerbiamieji, jūs man paaiškinkite vieną dalyką: kaip gali mokytojas pretenduoti ir gauti padorų atlyginimą, jeigu gruiniaus G. Landsbergio Karalienės Mortos mokykloje atlyginimas yra toks, koks yra prekybos centre? Tai jūs, gerbiamieji, pabuskite vieną kartą iš letargo miego, valdančioji dauguma, ir pasižiūrėkite, kaip jūsų partijos lyderio privačios švietimo įstaigos uždirba pelnus. Apie Karalienės Mortos, apie darželį ir panašiai… Turėkite sąžinės ir gėdos pasižiūrėti į veidrodį. Tadas Blinda labai greitai pas jus ateis. (*Plojimai*)

PIRMININKAS. Motyvai yra išsakyti. Apsispręsime dėl priėmimo datos už 5 minučių.

Dėl vedimo tvarkos S. Tumėnas nori. Bet ne repliką, replikos – po balsavimo. Ačiū, kolega, už supratimą. Balsuosime ir tada bus galima išsakyti replikas. Iki balsavimo laiko dar yra 5 minutės.

11.30 val.

Elektros energetikos įstatymo Nr. VIII-1881 19, 22[1], 22[2], 33, 48, 51 ir 61[1] straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3291(2) (*priėmimas*)

Darbotvarkės 1-3 klausimas – Elektros energetikos įstatymo kelių straipsnių pakeitimo įstatymo projektas. Priėmimas.

Priėmimas pastraipsniui. Nuo 1 iki 8 straipsnių pastabų, pasiūlymų negauta. Ar galime jiems pritarti bendru sutarimu? Ačiū, pritarta. Dėl viso projekto norinčių kalbėti nėra. Balsuosime netrukus.

Darbotvarkės 1-4 klausimas – Geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo įstatymo keleto straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3165. Priėmimas.

Priėmimas pastraipsniui. (*Balsas salėje*) Kadangi taip pat yra balsavimo klausimas, tai atidėsime vėliau. Gal vis dėlto iš eilės.

11.31 val.

Seimo nutarimo „Dėl 2023 metų Laisvės premijų paskyrimo Petrui Plumpai ir Europos Parlamentui“ projektas Nr. XIVP-3310 (*priėmimas*)

Darbotvarkės 1-5 klausimas – Seimo nutarimo „Dėl 2023 metų Laisvės premijų paskyrimo Petrui Plumpai ir Europos Parlamentui“ projektas.

Priėmimas pastraipsniui. Nuo 1 iki 3 straipsnių pastabų, pasiūlymų negauta. Galime jiems pritarti bendru sutarimu? Ačiū, pritarta.

Dėl viso projekto yra norinčių kalbėti. Už kalbės Ž. Pavilionis. Ž. Pavilionis kalbės už. Prašau. Dėl Laisvės premijų.

Ž. PAVILIONIS (*TS-LKDF*). Norėjau visapusiškai paremti abu siūlymus, tuo labiau kad jie susiję. Krikščionys demokratai sukūrė Europos Sąjungą, o Europos Parlamentas atvėrė mums visus kelius į derybas, nes ne visi norėjo, kad Lietuva derėtųsi. 1999 metais buvo priimtas tas sprendimas, už kurį mes visi labai dėkojame. Būtų labai teisinga tai padaryti.

PIRMININKAS. Labai ačiū. Už kalbės P. Kuzmickienė. Prašau.

P. KUZMICKIENĖ (*TS-LKDF*). Mieli kolegos, kviečiu palaikyti abi nominacijas. Man atrodo, turime išskirtinę galimybę ne tik suprasti ir buvusį, ir šiandieninį Europos Parlamento vaidmenį, kai kalbame apie kovą už laisvę, už žmogaus teises ir visa kita, bet taip pat prisiminti nors ir kuklų, bet labai svarbų mūsų valstybės kūrėją. Kalbu apie P. Plumpą – rezistentą, politinį kalinį, „Lietuvos Katalikų Bažnyčios kronikos“ bendradarbį, žmogų, kuris dar 1958 m. vasario 16 d. ant Petrašiūnų elektrinės kamino iškėlė trispalvę. Žinoma, tai jam kainavo tikrai nemenkų kankinimų ir išbandymų, bet jis niekada neatsitraukė nuo savo didelės gyvenimo misijos – laisvos Lietuvos. Tą darė ir po 1990 m. kovo 11 d. Kviečiu palaikyti.

PIRMININKAS. Dėkoju. Už kalbės R. Morkūnaitė-Mikulėnienė.

R. MORKŪNAITĖ-MIKULĖNIENĖ (*TS-LKDF*). Dėkui. Kadangi svarstymo stadijoje buvo išreikštas kai kurių parlamentarų nepritarimas arba skeptiškas požiūris dėl nominacijos Europos Parlamentui, tai aš norėčiau kolegoms tiesiog priminti, kad Europos Parlamento vaidmuo ir mūsų laisvės byloje buvo labai svarbus. Europos Parlamentas pasižymi tuo, kad visą laiką yra pusėje tų žmonių ir valstybių, kurie siekia laisvės ir nepriklausomybės. Norėčiau priminti 1983 metais priimtą rezoliuciją, joje Europos Parlamentas nepritaria Baltijos valstybių aneksijai ir smerkia Sovietų Sąjungą. Lygiai taip pat 1991 metų sovietinės agresijos akivaizdoje Europos Parlamentas stovėjo už Lietuvą ir jos žmones. Šiandieną mes matome didelį šios institucijos indėlį dėl pagalbos Ukrainai. Tikrai kaip niekada anksčiau tas balsas yra stiprus ir vieningas. Už tai, manau, tikrai verta Europos Parlamentui padėkoti.

Na, o P. Plumpa – kuklus žmogus savo prigimtimi, bet labai nekuklus, sakykime taip, pasiektais savo darbais. Jie iš tikrųjų yra didžiuliai. Tai neginkluoto pasipriešinimo sovietinei santvarkai žmogus, leidęs pogrindinę spaudą.

Tikrai, man atrodo, šių dviejų premijų buvimas kaip vienas apdovanojimas, tikiuosi, kad tiek vieną, tiek kitą galėsime įteikti tradiciškai Sausio 13-ąją, yra gražus dalykas ir sambūvis tų, kuriems laisvė ir demokratija yra ne vien tiktai kažkokie žodžiai, bet ir jų gyvenimo tikslas. Dėkui.

PIRMININKAS. Dėkoju. Motyvai išsakyti.

Balsavimo laikas jau atėjo, tai galime balsuoti. Kas pritaria Seimo nutarimui „Dėl Laisvės premijų paskyrimo Petrui Plumpai ir Europos Parlamentui“, balsuoja už, kas turi kitą nuomonę, balsuoja prieš arba susilaiko. (*Balsai salėje*) Iš vietos prašom nekalbėti.

Šio nutarimo priėmimas

Balsavo 110: už – 97, prieš nebuvo, susilaikė 13. Nutarimas yra priimtas. (*Gongas*)

11.36 val.

2024 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3128(2) (*antrojo svarstymo tęsinys*)

Gerbiamieji kolegos, apsispręskime dėl darbotvarkės 1-2 klausimo, tai yra biudžeto priėmimo datos. Siūloma data yra gruodžio 5 diena. Kviečiu balsuoti. Kas pritaria, balsuoja už, kas turi kitą nuomonę, balsuoja prieš arba susilaiko.

Balsavo 112: už – 79, prieš – 4, susilaikė 29. Yra pritarta.

11.36 val.

Elektros energetikos įstatymo Nr. VIII-1881 19, 22^1, 22^2, 33, 48, 51 ir 61^1 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3291(2) (*priėmimo tęsinys*)

Darbotvarkės 1-3 klausimas – Elektros energetikos įstatymo kelių straipsnių pakeitimo įstatymo projekto priėmimas. Kviečiu dėl jo balsuoti.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 114: už – 109, prieš nebuvo, susilaikė 5. Įstatymas yra priimtas. (*Gongas*)

11.37 val.

Geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo įstatymo Nr. X-764 9, 14, 15, 16, 17, 27, 39 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 14^1 straipsniu įstatymo projektas Nr. XIVP-3165(2) (*priėmimas*)

Dabar dėl darbotvarkės 1-4 klausimo – dėl Geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo įstatymo. Yra Teisės departamento 9 straipsnyje (pradėsime nuo jo) identifikuotas galimas prieštaravimas Konstitucijai. Aplinkos apsaugos komitetas svarstė šį įstatymo projektą. Pranešėja buvo paskirta L. Girskienė, jos nėra. Gal pirmininkė galėtų vis dėlto, jeigu kils kokių nors klausimų, ateiti į tribūną? Labai ačiū. Komitetas vis dėlto pritarė šiai Teisės departamento pastabai ir tai ištaisė. Gal galėtumėte trumpai pakomentuoti?

A. GEDVILIENĖ (*TS-LKDF*). Teisės departamentas nurodė, kad jau vykstančio proceso mes negalime atgauti, pritaikyti nuostatų pagal dabartines įstatymo projekto korekcijas. Mes nusprendėme pritarti tokiai pastabai visiškai ir išdėstyti straipsnius kitaip, darydami išimtį ir galiojimą išdėstydami į priekį.

PIRMININKAS. Dėkoju. Taip, tai abiem… Šiai pastabai yra pritarta ir tai pakoreguota. Taip pat yra susijusi su tuo pačiu 9 straipsniu pastaba. Jai irgi yra pritarta ir tai pakoreguota. Ar, gerbiamieji kolegos, mes galbūt galime bendru sutarimu pritarti Aplinkos apsaugos komiteto redakcijai, ar reikės dėl to balsuoti? Galime pritarti? Ačiū. Pritarta bendru sutarimu. Ir visam 9 straipsniui galime pritarti bendru sutarimu? Ačiū, pritarta.

Taigi, tada pabaikime priėmimą pastraipsniui. Dėl 1 straipsnio pastabų, pasiūlymų nėra. Galime pritarti? Ačiū, pritarta. Dėl 2 straipsnio Teisės departamento pastaba, jai komitetas pritarė. Galime pritarti 2 straipsniui? Ačiū, pritarta. Nuo 3 straipsnio iki 7 straipsnio pastabų nėra. Galime jiems pritarti? Pritarta. Dėl 8 straipsnio yra trys Teisės departamento pastabos. Komitetas vienai pritarė iš dalies, kitoms pritarė. Galime 8 straipsniui pritarti? Ačiū, taip pat pritarta bendru sutarimu.

Dėl viso įstatymo projekto už kalbės K. Mažeika. Prašau.

K. MAŽEIKA (*DFVL*). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Turbūt tikrai istorijoje yra nedaug priimama tokių įstatymų, kai reikia vytis procesą, kurį savivaldybės jau yra pradėjusios.

Turbūt Marijampolės savivaldybės atveju šiuo projektu bandoma tikrai, manau, išgelbėti gyventojus, nes sujungus „Butų ūkį“ ir „Sūduvos vandenis“ būtų tikrai reikėję žmonėms mokėti daugiau už vienas ar kitas paslaugas, o VERT'ui būtų buvę sunku nustatyti būtinąsias sąnaudas ir taip apskaičiuoti tikrąją vandens kainą. Turbūt yra gera praktika, kai Seimas iš tiesų sprendžia problemas ir užbėga problemoms už akių šiuo atveju.

Tikrai norėtųsi palinkėti, kad vis dėlto savivaldybė grįžtų į tą procesą ir atkreiptų dėmesį į tai, ką kalbėjo ir Vyriausybės atstovas, kreipęsis į teismą dėl proceso sustabdymo – procesas sustabdytas teismo sprendimu. Vis dėlto manau, kad šis įstatymo projektas yra skirtas žmonėms, ir manau, kad Sūduvos krašto žmonės, kurie geria vandenį, tikrai supras to vandens vertę ir ta vertė nebus kokia nors išpūsta, čia kalbu apie piniginę prasmę. Vis dėlto ačiū, kolegos, už tikrai greitus sprendimus, teisininkams – už įžvalgas. Tikėkimės, kad šio įstatymo taikyti kitoms savivaldybėms daugiau nereikės. Tai ačiū ir kviečiu palaikyti.

PIRMININKAS. Dėkoju. Prieš kalbės E. Rudelienė. Prašau.

E. RUDELIENĖ (*LSF*). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Šitame Seime ir ankstesniuose mes dažnai kalbame apie savivaldybių savarankiškumą, apie jų funkcijas, apie tai, kad jos pačios spręstų ir apsispręstų, kokias paslaugas gali teikti savo gyventojams. Šiandien mes apribojame vieną iš veiklų, tai yra uždarųjų akcinių bendrovių, kurių savininkas yra savivaldybė, tam tikrą veiklą arba kaip ją organizuoti vienaip ar kitaip. Šiandien Lietuvos savivaldybėse įmonės, tiek vandens tiekimo, tiek nuotekų, tiek šilumos, yra sujungtos į vieną įmonę, jos sėkmingai veikia. Yra mitas, kad VERT'as negali apskaičiuoti kainos – šiandien jinai yra skaičiuojama, suskaičiuojama ir įvertinama, kokios yra sąnaudos, ir ta kaina yra pagrįsta. Ir šiandien savivaldybes, kurios nori optimizuoti savo UAB'us, optimizuoti jų veiklą ir kaip tik sumažinti paslaugų kainą gyventojams, mes apribojame tuo, kad negalės įmonės jungtis į vieną veiklą. Vienas dalykas, kad tos įmonės, kurios šiandien veikia, ir toliau veiks sujungtos į vieną, o kitoms mes to neleisime padaryti. Aš tikrai nepritariu šitam įstatymo projektui. Ačiū.

PIRMININKAS. Pritaria S. Gentvilas. Prašau.

S. GENTVILAS (*LSF*). Gerbiami kolegos, šiandieninė geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo sistema yra suorganizuota kaip itin didelis monopolis. Iš esmės savivaldybės gavo teisę net pramoninėms įmonėms per prievartą tiekti geriamąjį vandenį, tvarkyti nuotekas ir tokia veikla tarp savivaldos savarankiškųjų funkcijų yra daugmaž išskirtinė. Todėl mes, konstruodami sistemą, kaip Aplinkos ministerija, kaip Seimas, neleidžiame vandentvarkos įmonių jungti su kitokio profilio įmonėmis, nes yra specifinės geriamojo vandens tiekimo licencijas turinčios įmonės ir jos neturi būti kryžmiškai jungiamos su butų ūkiais, šilumos įmonėmis ir taip toliau. Nelaimės atveju, kai yra prasta vadyba, nesusitvarkymas, bankrotai, turės regionines įmones sujungti ir tada išardyti tokių sujungtų įmonių taptų neįmanoma.

Siekiant užprogramuoti neišsprendžiamą situaciją šitas įstatymas buvo būtinas. Aš labai noriu padėkoti ir pateikti kaip gerą pavyzdį, kad visgi marijampoliečiai iš skirtingų frakcijų, tai yra A. Vyšniauskas iš konservatorių, K. Mažeika iš demokratų, V. Giraitytė-Juškevičienė iš Darbo partijos, D. Gaižauskas iš valstiečių… yra plataus masto sutarimas, kad iš esmės mes turime išlaikyti. Tai gražus projektas. Pozicija ir opozicija sutarėme, kad vandentvarkos sistemoje mes nekryžminame įmonių – turime jas išgrynintas. Todėl kviečiu palaikyti. Man atrodo, šitas projektas įrodo, kad Seimas gali susitarti.

PIRMININKAS. Prieš kalbės R. Žemaitaitis.

R. ŽEMAITAITIS (*MSNG*). Ačiū. Iš tikrųjų mane šokiruoja toks projektas ir ypač, kaip čia ką tik įvardino, iš Marijampolės atstovų. Taip, visi trys Seimo nariai yra būtent iš Marijampolės, ir keturi. Taip, aš suprantu, kodėl jie suinteresuoti dėl Marijampolės vandenų įmonės. Ko gero, visi puikiai žinote, galite pavartyti šios įmonės finansines ataskaitas ir jūs ten labai daug įdomių dalykų atrasite.

Bet kitas dalykas, ką pasakė gerbiamas S. Gentvilas: bankrutuoja ir bankrutuos. Aš labai norėčiau, kad ministras per šoninį mikrofoną įvardintų nors vieną Lietuvos vandenvalos komunalinę įmonę, kuri priklauso savivaldybei ir kuri bankrutavo, buvo iškelta bankroto byla ar buvo

pripažinta nemokia. Labai norėčiau sužinoti, kokios tos įmonės ir kokiose savivaldybėse taip buvo. Mano žiniomis, bent jau mano regione Žemaitijoje tokio dalyko nebuvo.

Dabar kitas dalykas. Iš tikrųjų labai juokingai, keistai skamba VERT'o pasiaiškinimas (ir kolegė Edita, tarp kitko, tą pasakė), kad nesugeba suskaičiuoti. Tai yra tokia elementari skaičiavimo metodika, šiandien užtruktų pusę valandos „Excelio" formos sistemoje suskaičiuoti, kiek kainuoja vandentiekio tarifas, kiek jo išvalymas, (…). Klausimas: ar yra noro?

Mieli liberalai, Rietavo meras, kuris priklauso Liberalų sąjūdžiui, prieš aštuonerius metus, aš buvau tos apygardos Seimo narys, sujungėme šitas įmones ir kuo puikiausiai, kuo geriausiai dirba. Aš noriu dar kartą paklausti. Jau praėjusią savaitę balsavimas dėl Mėgėjiškos žūklės įstatymo parodė, kad Liberalų sąjūdžio frakcija nepasitiki ministru. Dabar jūs, balsuodami už tą projektą, parodote, kad nepasitikite net savo merais. Aš noriu paklausti: ar jūs savo merų, Liberalų sąjūdžio atstovų, Trakų, Rietavo, Plungės merų, paklausėte, su jais pasišnekėjote? Aš su jų atstovais šnekėjausi. Jie yra šokiruoti dėl to, ką jūs darote, ir jūs dar vadinami liberalais. Jūs esate… (*Balsas salėje*) Trakuose. Aš ir pasakiau – Trakų. (*Balsas salėje*) Aš ir palaikau. Aš kalbu apie tuos liberalus, ne apie Editą. Aš kalbu apie tuos, kur jūs… Jūs naikinate regioninę politiką ir regionų savarankiškąją funkciją. Ar jūs suvokiate, ką jūs čia darote?

PIRMININKAS. Laikas. A. Vyšniauskas kalbės už.

A. VYŠNIAUSKAS (*TS-LKDF*). Mieli kolegos, aš manau, kad šitas įstatymas yra ne tiek apie savivaldybių funkcijas, ne apie kažkokius savarankiškumus, bet apie Seimo garbę ir orumą. Kodėl? Todėl, kad Seimas jau prieš gerus metus priėmė vandentvarkos reformą aiškiai pasakydamas, turėdamas gana didelį sutarimą, kad mes einame prie regioninių vandens tiekėjų. Ką tai reiškia? Tai reiškia, kad mažesnės įmonės gauna pagalbą, finansinius resursus, garantijas, kad galės tiekti vandenį ir panašiai. Šiandien matome, kad savivaldybės bando tą įstatymą sabotuoti, visokiais būdais apeiti, nes neva jos nesupranta įstatymo. Tai šitas įstatymas tiesiog dar kartą patvirtina Seimo valią dėl tos reformos ir jos esmės. Taigi todėl kviečiu pritarti, kadangi jau esame tam pritarę.

O kalbant apie kitų kolegų čia visokius išvedžiojimus, ten merai, ne merai, be abejo, merai yra labai svarbu. Kiek aš pažįstu merų, kiek yra naujų merų, visi tvarkosi tikrai labai tvarkingai su savo ūkiu. Bet yra kai kurios kelios savivaldybės, kurios tiesiog daro kažkokias nesąmones, ir Seimas privalo į tai reaguoti. Ir reaguoja. Kviečiu palaikyti.

PIRMININKAS. Dėkui. Taip pat V. Pranckietis kalbės už.

V. PRANCKIETIS (*LSF*). Ačiū. Aš nekalbėsiu apie Seimo garbę ir orumą. Kalbame apie vandenį, tai ir kalbėkime. Pateiksiu paprastą pavyzdį Kauno ir Kauno rajono. „Kauno vandenys" ir „Giraitės vandenys". Klientams „Giraitės vandenų" kaina yra lygiai dviguba, lyginant su „Kauno vandenų". Todėl manau, kad tas įstatymas sudaro galimybę žmonėms gauti vandens už mažesnę kainą. To palinkėčiau ir Kauno rajonui. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkoju. Dabar jau ir balsuosime. Kas pritaria šio įstatymo priėmimui, balsuoja už, kas turi kitą nuomonę, balsuoja prieš arba susilaiko.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 113: už – 98, prieš – 4, susilaikė 11. Įstatymas yra priimtas. (*Gongas*)

11.49 val.

Seimo nutarimo „Dėl rinkimų į Europos Parlamentą datos paskelbimo" projektas Nr. XIVP-3295(2) (*svarstymas*)

Gerbiamieji kolegos, dabar darbotvarkės 1-6 klausimas – Seimo nutarimo „Dėl rinkimų į Europos Parlamentą datos paskelbimo" svarstymas. Nėra norinčių diskutuoti. Atsiprašau, iš pradžių komiteto išvada. Taip, prašau. Kviečiu Teisės ir teisėtvarkos komiteto pirmininkę į tribūną pristatyti komiteto išvadą.

I. HAASE (*TS-LKDF*). Dėkoju, gerbiamas pirmininke. Teisės ir teisėtvarkos komitetas, kaip pagrindinis komitetas, svarstė Lietuvos Respublikos Seimo nutarimo „Dėl rinkimų į Europos Parla-

mentą datos paskelbimo“ projektą Nr. XIVP-3295. Komiteto sprendimas – pritarti komiteto patobulintam Seimo nutarimo projektui ir komiteto išvadai. Balsavimo rezultatai: 9 – už, prieš ir susilaikiusių nebuvo.

PIRMININKAS. Dėkoju. Diskusijoje, kaip jau minėjau, nėra norinčių kalbėti. Dabar dėl motyvų po svarstymo prieš kalbės R. Šarknickas. Prašau.

R. ŠARKNICKAS (*LVŽSF*). Dėkoju, posėdžio pirmininke, už suteiktą žodį. Žinome, kad rinkimai tikrai kainuoja brangiai, beveik 20 mln., dėl to mano yra balsas prieš, kaip ir kolegų. Lėšų ir taip trūksta – ir mokytojų atlyginimams, ir kitų darbuotojų, specialistų. Bepigu švaistytis tokiais dideliais pinigais ir taip lengva ranka švaistyti valstybės pinigus. Ačiū.

PIRMININKAS. Už kalbės V. Pranckietis.

V. PRANCKIETIS (*LSF*). Gal ir nereikėtų kalbėti, jeigu nebūtų paleistas koks nors populistinis ditirambas. Gerbiami kolegos, esame Europos Sąjungos nariai, turime teisę atstovauti Lietuvai Europos Sąjungoje, tai ir turime datą, kuri yra neišvengiama. Tai eikime į tuos rinkimus ir tik paskatinkime daugiau žmonių balsuoti tuose rinkimuose. Pritariu šiam projektui. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkoju. Kviečiu apsispręsti, ar Seimas pritaria po svarstymo.

Balsavo 115: už – 94, prieš – 1, susilaikė 20. Po svarstymo yra pritarta.

Iki Vyriausybės valandos yra keletas minučių. Aš gal kviesčiau E. Pupinį. Atsiprašau. Taip. Dabar replika po balsavimo. S. Tumėnas.

S. TUMĖNAS (*LVŽSF*). Ačiū. Gerbiami kolegos, kartais žodžių vartosena išduoda ir kompetencijų lygį. Vienoje sporto arenoje komentatorius kreipėsi į žiūrovus ir sakė: „Mieli žiūrovai ir sirgaliai.“ Šiandien kolega Vilius į mokytojus kreipėsi, sakė: „Mokytojai ir pedagogai“. Gerbiamas Viliau, mokytojai ir pedagogai yra tas pats. O mokytojams linkiu kantrybės ir optimizmo.

PIRMININKAS. Taip. Dėkoju už repliką. Supratau, V. Semeška nori taip pat. Prašau.

V. SEMEŠKA (*TS-LKDF*). Žinote, su didžiausia pagarba jums ir padėka, visuomet yra malonu atsiprašyti, jeigu padarai klaidą. Tai labai atsiprašau jūsų. O, kaip ir minėjau, mano žmona yra mokytoja ir man kiekvienas mokytojas, lygu pedagogas, yra labai svarbus. Ačiū už jūsų pastabą.

PIRMININKAS. Dėkoju. Daugiau niekas nieko nenori atsiprašyti, nes taip tada pratęstume laiką iki Vyriausybės valandos? V. Juozapaitis nori kažko atsiprašyti. Prašau.

V. JUOZAPAITIS (*TS-LKDF*). Kol kas dar neatsiprašysiu. Aš tik noriu priminti gerbiamam Stasiui, vieno miesto, mums žinomo, meras sykį, susitikęs su Seimo nariais, sako: „Laba diena, gerbiami žmonės ir Seimo nariai.“ Taigi čia viskas priklauso nuo požiūrio.

11.54 val.

Valstybės herbo, kitų herbų ir heraldinių ženklų įstatymo Nr. I-130 3 ir 8 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2856 (*svarstymas*)

PIRMININKAS. Tvarka. Gerbiamieji kolegos, kol dar yra tas keletas minučių, aš suprantu, dar dėl Peticijų komisijos šiek tiek vėliau tada galėsime apsispręsti, gal iš rezervinių ką nors?.. Rezervinį 1 klausimą, pavyzdžiui. Gal A. Jakavonytė galėtų pristatyti rezervinį 1 klausimą, tai yra Valstybės herbo, kitų herbų ir heraldinių ženklų įstatymą, jį siūloma atmesti… grąžinti iniciatoriams tobulinti po komiteto svarstymo. Čia yra rezervinis 1 klausimas. Galėtų? Tai kviečiame į tribūną ir tada pristatyti svarstymo komitete rezultatą. Prašau.

A. JAKAVONYTĖ (*TS-LKDF*). Dėkoju, gerbiamas pirmininke. Komiteto sprendimas – grąžinti Lietuvos Respublikos valstybės herbo, kitų herbų ir heraldinių ženklų įstatymo Nr. I-130 3 ir 8 straipsnių pakeitimo įstatymo projektą Nr. XIVP-2856 iniciatoriams tobulinti, atsižvelgiant į Seimo kanceliarijos Teisės departamento pastabas ir Lietuvos heraldikos komisijos pastabas. Balsavimo rezultatai: už – 3, prieš nebuvo, susilaikė 2.

PIRMININKAS. Dėkoju, ačiū už pristatymą. Dabar dėl motyvų… Dėl diskusijos. Nėra norinčių dalyvauti. Dėl motyvų. Prašau. A. Pocius kalbės už.

A. POCIUS (*TS-LKDF*). Gerbiami kolegos, aš, dalyvaudamas Kultūros komitete, bandžiau paaiškinti esmę šios įstatymo pataisos ir buvau nesuprastas. Bandžiau paaiškinti, kad įstatymu yra

patvirtinti Lietuvoje penki regionai, Mažosios Lietuvos regionas iki šiol neturi savo herbo. Bendruomenė, Mažosios Lietuvos bendruomenė, kreipėsi į Heraldikos komisiją, kad jai būtų sukurtas herbas, iki šiol jo nėra, tai siūloma pataisa, kad būtų atsižvelgta į to regiono gyventojų nuomonę, kad būtų suderinta. Tai čia ir yra esmė, kad Mažoji Lietuva per šimtmečio minėjimą šiais metais, būtent šiemet minimas Mažosios Lietuvos šimtmetis, turėtų herbą. Buvau nesuprastas ir vis dėlto siūlyčiau balsuojant nepritarti komiteto išvadai ir, na, bent jau galbūt taisyti, pataisyti toliau ir paleisti toliau tą įstatymo pataisą.

PIRMININKAS. Supratau. Aš tiktai priminsiu, kad dabar mes kalbame, ar pritarti komiteto išvadai grąžinti iniciatoriams tobulinti, tai yra už, ar nepritarti komiteto išvadai ir negrąžinti iniciatoriams tobulinti. Tai jūs, supratau, kalbėjote prieš. Aš turiu paklausti: ar yra kalbančių už? S. Tumėnas kalbėtų už grąžinimą iniciatoriams tobulinti? Ar R. Šarknickas? Ne. Ar V. Rakutis kalbėtų už grąžinimą iniciatoriams tobulinti? Taip. (*Balsai salėje*) Negirdžiu, ką sakote. Ne. Ar V. Juozapaitis kalbėtų už grąžinimą iniciatoriams tobulinti? Taip? Prašau V. Juozapaitį kalbėti už grąžinimą, jis kalba prieš.

V. JUOZAPAITIS (*TS-LKDF*). Gerbiami kolegos, išties gerbiu poną A. Pocių, jo iniciatyvumą. Iš tikrųjų tai, ką jis komitete paaiškino, tikrai jis tai darė nuoširdžiai, bet nesame mes visiškai tokie, kurie nesuprastume esmės, ar ne? Visa esmė, kodėl mes tai siūlome grąžinti tobulinti, yra ta, kad tai yra, na, visiškai perteklinė iniciatyva ir tokio pobūdžio reglamentavimas turėtų būti poįstatyminiuose aktuose. Tą aiškiai pasakė Teisės departamentas, tą aiškiai sakė Heraldikos komisija. Tai yra tiesiog bendruomenės arba vienos organizacijos toks, sakyčiau, asmeniškas konfliktas su Heraldikos komisija ir jis nieko bendro neturi su šiuo įstatymu. Be jokios abejonės, kad mes negalime drausti arba kaip nors užkardyti galimybę bendruomenėms pačioms nuspręsti, bet sykį jau yra reglamentuota, kokie turi būti mūsų herbai, na, tai turi būti patikėta specialiai komisijai, kuri turi kompetenciją. Kita vertus, posėdžio metu išaiškėjo, kad ta bendruomenė, pasirodo, nepadariusi visiškai jokių namų darbų, laiku nesikreipė ir panašiai. Tai tikrai nebuvo iš oro paimtas tas mūsų sprendimas, mes tikrai už iniciatyvumą, už tai, kad bendruomenės galėtų, na, savo herbus skelbti, bet tai turi būti įstatymų nustatyta tvarka ir tiesiog reiktų patobulinti tą patį įstatymo projektą, neneigiant jo turinio ir jo pagrindinės minties. Tai tiek. Tai, aš sakyčiau, kolegos, pasitikėkite Kultūros komitetu šiuo atveju ir tiesiog, na, grąžinkime tobulinti ir tuomet sutarsime visi bendrai, kaip tą padaryti.

PIRMININKAS. Dėkoju, tuoj pat apsispręsime. Aš matau, dar dėl vedimo tvarkos A. Pocius norėtų. Prašau.

A. POCIUS (*TS-LKDF*). Tai šioje situacijoje turbūt aš sukėliau šiokią tokią painiavą, aš norėjau tiesiog paaiškinti situaciją, kaip vyko mūsų diskusija Kultūros komitete. Tai šioje situacijoje tada aš prašyčiau palaikyti iniciatyvą, kad šio įstatymo ši pataisa būtų patobulinta, ir tęsime tada toliau. Aš atsiprašau, jeigu sukėliau tokį, na, nesusipratimą.

PIRMININKAS. Supratau. Gerai.

A. POCIUS (*TS-LKDF*). Tada prašau palaikyti.

PIRMININKAS. Bet kokiu atveju, kolegos, dabar balsuojame. Kas pritaria Kultūros komiteto išvadai, kad reikia grąžinti iniciatoriams tobulinti po svarstymo, balsuoja už, kas turi kitą nuomonę, balsuoja prieš arba susilaiko.

Balsavo 106: už – 81, prieš – 6, susilaikė 19. Yra grąžinta iniciatoriams tobulinti.

12.01 val.

Vyriausybės valanda

Gerbiamieji kolegos, 12 valandų. Kviečiu Vyriausybės narius į jiems skirtas vietas Seimo salėje ir pradėsime Vyriausybės valandą.

Gerbiamieji kolegos, pirmasis klausia A. Veryga. Prašau.

A. VERYGA (*LVŽSF*). Dėkoju, posėdžio pirmininke. Sveikatos apsaugos ministrui turėčiau porą klausimų.

Pirmasis. Žiniasklaidoje buvo paskelbta informacija, kad Nacionalinė visuomenės sveikatos priežiūros laboratorija turi įsigijusi įrangą, kuri reikalinga narkotinėms medžiagoms tirti, tačiau nėra pakeistas įstatymas, kuris leistų jiems įsigyti reikalingų analičių. Ministerijos komentaras buvo, kad greitų sprendimų nereikėtų tikėtis. Noriu paklausti: ar tikrai manote, kad nereikia paskubėti? Problemą turime rimtą ir galbūt mes galime tikrai draugiškai padėti Seime registruoti, jeigu tie procesai yra sudėtingi per Vyriausybę ir ministeriją.

Kitas klausimas. Jūs nustatėte tvarką, kad dalyvaujantys sveikatos centruose turi susimesti pinigų ir apmokėti už dar vieną biurokratinį mechanizmą. Tie pinigai iš esmės yra iš pacientams skirtų pinigų. Ar manote, kad toks sprendimas yra teisingas? Labai ačiū.

A. DULKYS. Ačiū. Laba diena. Ačiū už klausimą. Minėtus įstatymų projektus mes esame parengę ir tikrai sutvarkysime. Ar buvo tai galima padaryti anksčiau? Matyt, buvo galima. Iš pradžių manėme, kad dar ir su kitomis ministerijomis… ten buvo daugiau norų tame pačiame įstatymo turinyje daryti ir kitus pakeitimus. Manau, kad dėl šito sutarsime. Be abejo, būtų buvęs, matyt, geriausias variantas, kad kai dirbote tuometinėje Vyriausybėje ir kai suteikėte leidimą laboratorijai įsigyti šitą įrangą, kad jau prieš įsigyjant tiesiog būtų buvę tie teisės aktai arba prieš tai, arba bent jau paraleliai sutvarkyti. Gal to laiko būtų užtekę. Žiūrėkite, aš tik atkreipiu jūsų dėmesį, aš nepriekaištauju. Aš jūsų vietoje irgi būčiau leidęs įsigyti tokį įrenginį, bet buvo galima tuo metu ir pasižiūrėti, jeigu teisės aktai neleidžia vykdyti tokių paslaugų… Jūs rodote ir į savo trejus metus. Ačiū, labai malonu. Bet įstatymo projektus sutvarkysime.

O sakyti, kad sveikatos centrų atžvilgiu, kad iš pacientų pinigų kažkas yra atiduodama kažkokiam lyg… jūs bandote sukurti įspūdį, kažkokiam nereikalingam procesui. Tai ne – bendradarbiavimas, yra normali įstaigų pareiga bendradarbiauti dėl paciento kelio. Ar jie dalyvauja sveikatos centre, ar jie nedalyvauja, ar jie yra vienas juridinis asmuo, ar yra keli juridiniai asmenys, man atrodo, kad čia pacientai labai suinteresuoti, kad įstaigos bendradarbiautų. Ačiū.

PIRMININKAS. Klausia K. Mažeika. Prašau.

K. MAŽEIKA (*DFVL*). Ačiū, posėdžio pirmininke. Premjere, klausimas jums apie žemės ūkį. Jūs čia geriausiai šitoje Vyriausybėje išmanote kaip visada. Noriu paklausti. Žinote, turbūt deklaravimo procesas jau dabar tikrai artėja į pabaigą, bet, kaip matome, jau akivaizdu, ministras apgavo visus žemdirbius dėl išmokų dydžių. Buvo žadėta viena, rezultatai – kita, ir dar daugelis netgi nėra gavę. Bet ar normali tokia praktika ir retorika, kai žemės ūkio viceministras vieną iš Žemės ūkio ir kaimo plėtros generalinio direktorato vadovų viešojoje erdvėje išvadina pimpačkiuku? Ar čia jau yra pasiektas koks nors lygis? Gal vis dėlto reikėtų jūsų įsikišimo? Vien žiūrint į tai, kas parašyta Vyriausybės programoje, tikrai kilnūs siekiai, bet viskas yra priešingai. Nežinau, premjere, gal jūs žiūrėjote, lyginote ar kada nors palyginsite, kokie pasiekimai yra padaryti? Galbūt dar visgi galima imtis kokių nors sprendimų? Ačiū.

I. ŠIMONYTĖ (*TS-LKDF*). Ačiū. Nuolat tą darau. O dėl tos retorikos, kurią jūs minėjote, apgailestauju, matyt, aš neseku visų Lietuvos naujienų ir visų pareigūnų pasisakymų. Matyt, ir jūs ne visada viską galite susekti. Ne, mano nuomone, šitaip nedera viešumoje kalbėti. Tikiuosi, kad iš to bus padarytos tam tikros išvados.

PIRMININKAS. Klausia A. Sysas. Prašau.

A. SYSAS (*LSDPF*). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Teks klausti M. Navickienės, nes švietimo ministro nematau. Buvo didelis noras klausti. O Monikai aš visada turiu klausimų. Gerbiama ministre, kadangi jūs toliau neigiate neįgaliųjų reformos problemas, aš apie tai neklausiu, aš paklausiu lengvesnį klausimą. Kai svarstėme biudžetą, aš radau skaičių, kad Vaikų išlaikymo fonde… taip sakant, skolininkai jau sukaupė 173 mln. valstybės skolos. Apie tai mes kartais pašnekame, tai tikrai yra pinigų suma, kuri galėtų padidinti biudžetą. Juo labiau kad kiekvienais metais mes… Pati iniciatyva teisinga. Dažniausiai vienos su vaikais lieka mamos, o tėveliai išvažiuoja į užsienį, pasislepia ir nemoka alimentų. Mamoms be valstybės pagalbos būtų sunku. Mes pašnekame kartais, kad reikia įjungti visą valstybės aparatą ir išieškoti iš tokių skolininkų pinigus, kai tikrinami, gauna teises, pasus keičia ir panašiai, bet niekas nejuda iš vietos. Gal jūs turite kokių nors planų, kad visgi šita skola mažėtų ir skolininkai grąžintų mokesčių mokėtojams pinigus? Ačiū.

M. NAVICKIENĖ (*TS-LKDF*). Gerbiamas kolega, jeigu iš tikrųjų turite gerą siūlymą, kaip pagerinti išieškojimą, kaip galima efektyviau tas skolas išieškoti, tai tikrai mielai išgirsčiau, išklausyčiau. Galime ieškoti. Man visi ant stalo pasiūlyti sprendimai, turintys realią galimybę padidinti išieškojimą, būtų priimtini. Ir komitete galime svarstyti ir kalbėtis apie tai. Tas išieškojimų skaičius, jeigu dabar teisingai prisimenu, gerėja, bet ne taip stipriai, taip, yra beveik toje pačioje vietoje. Žodžiu, visi siūlymai yra laukiami. Jei bus labai gerų, sutarsime ir drauge padarysime efektyviau.

PIRMININKAS. Klausia A. Gedvilas.

A. GEDVILAS (*MSNG*). Buvau pasiruošęs užduoti klausimą krašto apsaugos ministrui, bet kadangi jo nėra, aš manau, atsiras, kas atsakys. Neseniai užsienio reikalų ministras G. Landsbergis, duodamas interviu žiniasklaidai, išdėstė kelis kontroversiškus ir net bauginančius teiginius. Iš jų galima susidaryti įspūdį, kad geopolitinė situacija pasaulyje keičiasi, konflikto metu nebūtinai mus gins NATO ir Lietuvai potencialiai kyla egzistencinės grėsmės, kurias spręsti reikia nebe taktiniais, bet strateginiais žingsniais, turinčiais iš esmės keisti mūsų saugumo situaciją.

Prašau pasakyti man ir visiems Lietuvos žmonėms, kodėl po trejų konservatorių valdymo metų mes atsidūrėme tokioje situacijoje, kai neturime galimybės jaustis saugūs, nors didinamos lėšos gynybai?

PIRMININKAS. Laikas!

A. GEDVILAS (*MSNG*). Ką tokio padarė konservatoriai, kad jau negalime pasikliauti ir pradedame abejoti savo užsienio partneriais?

I. ŠIMONYTĖ (*TS-LKDF*). Aš pradėsiu, o Gabrielius mane papildys. Aš nežinau, kur jūs buvote pastaruosius beveik dvejus metus. Jeigu nepastebėjote, Europoje dabar vyksta karas. Tikras karas po daugiau nei 70 metų. Man labai sunku suvokti, kaip tai žinant neįmanoma suprasti, kad geopolitinė situacija labai stipriai pasikeitė, ji pablogėjo, ypač girdint *deržavos* vadovų deklaracijas, kad jie ruošiasi ilgai konfrontacijai su Vakarais. O mūsų geografinė padėtis, jūs turbūt matėte gaublį, žinote, kur yra Lietuva. Gabrieliau, gal tu pratęsk?

G. LANDSBERGIS (*TS-LKDF*). Išsamiai yra kiti formatai, galbūt kurie priimtinesni dėl ilgesnės analizės arba diskusijos. Turbūt kiekvienas turime stengtis, kas nuo mūsų priklauso, tą analizę atlikti sau ir padėti ją atlikti kitiems. Tai darau ir ketinu daryti toliau. Situacija yra besikeičianti, ir tai, ką pasakė premjerė, yra visiška tiesa, karas prasidėjo kiek mažiau negu prieš dvejus metus, tačiau jo dabartinė situacija niekaip nėra palanki Lietuvai.

Situacijos pervertinimai Lietuvos istorijoje yra įvykę keli. Pirmasis – turbūt mums įstojus į NATO. Antrasis – 2014 metais, kai pirmą kartą buvo užpulta Ukraina. Trečiasis, sakyčiau, – turbūt prasidėjus karui Ukrainoje 2022 metais. Mano vertinimu, reikalingas naujas pervertinimas, jeigu karas tęstųsi taip, kaip jis dabar tęsiasi. Rusija yra pajėgi toliau grasinti ir grasinti savo kaimynams. Atsakyti į klausimą, ar tie kaimynai galime būti ir mes, mes negalime, todėl turime būti pasiruošę ir tikrai pavojingiems scenarijams. Dėl to reikalingas ir platus visuomenės sutarimas, nepereinantis į vienos partijos ar vienos koalicijos politines galimybes, nes, kaip ir minėjau, šiandien mes dar turime prabangą turėti diskusiją, kitai Vyriausybei gali būti, kad laiko diskutuoti tiesiog nebebus – reikės sprendimų iš karto. Tad kviečiu išsakyti nuomones. Ačiū už jūsų klausimą ir už galimybę išplėtoti nuomonę.

PIRMININKAS. Klausia A. Bagdonas. Prašom.

A. BAGDONAS (*LSF*). Dėkoju, posėdžio pirmininke, už suteiktą žodį. Tai mano klausimas būtų skirtas gerbiamam susisiekimo ministrui. Ir klausimas gana kasdienis. Beveik 1,5 mln. Lietuvos vairuotojų, norėdami atlikti techninę apžiūrą Lietuvoje, susiduria su tam tikrais iššūkiais, ypač Lietuvos didmiesčiuose, kuomet reikia užsirašyti iš anksto, prieš 2–3 savaites, tuomet atvykti į techninio aptarnavimo apžiūros centrą ir, jeigu yra nustatomas vienoks ar kitoks smulkus pažeidimas, vykti į autorizuotą servisą, o tuomet dar kartelį užsirašyti prieš 2–3 savaites ir tik tuomet atlikti techninę apžiūrą. Seimas yra priėmęs gana liberalią tvarką, tačiau 2004 metais tuometinio susisiekimo ministro įvesti tam tikri apribojimai tiek teritoriniu… tiek skaičiumi, kiek gali būti aptarnavimo centrų, iš esmės tą liberalią rinką sustabdo. Tai ar nemanote, kad tokius ministro įsakymus reikėtų naikinti ir suteikti servisams, ar ne, kurie atitiktų…

PIRMININKAS. Laikas.

A. BAGDONAS (*LSF*). …visus keliamus reikalavimus, tokią paslaugą teikti?

M. SKUODIS. Ačiū už klausimą. Dabartinė sistema turi ir privalumų, ir trūkumų, aš tą pripažįstu. Mes tikrai analizuojame, ką būtų galima šitoje situacijoje padaryti, bet judant toliau, link tų pasiūlymų, kuriuos jūs pristatėte, vis dėlto reikia tikrai labai atsargiai įvertinti, kaip, jeigu bus papildomų įstaigų, kaip jos turėtų būti prižiūrimos, kokie kriterijai ir panašiai? Tai, aš galiu pasakyti, ministerijoje mes šitą klausimą vertinome ir tikrai pažiūrėsime rimtai, manau, dar bus tų diskusijų. Klausimas nėra senas… Jisai yra kaip tik senas, ilgai diskutuojamas, bet niekaip nebuvo judama. Ir vien dėl to, sakau, kad dabar sistema bet kuriuo atveju veikia, kiek ją būtų galima patobulinti, čia yra klausimas, aš tikiuosi, atsakysime.

PIRMININKAS. Dėkui. Klausia M. Matijošaitis.

M. MATIJOŠAITIS (*LF*). Ačiū už suteiktą žodį. Visų pirma norėčiau visus pasveikinti su Lietuvos kariuomenės diena – 105 metai atkurtai Lietuvos kariuomenei. Dėkui už plojimus. Visų pirma norėtųsi pasveikinti krašto apsaugos tarnybą baigusius ir atliekančius Lietuvos karius. Šiandien, deja, nematau krašto apsaugos ministro, sveikatos ir greito atsistatymo jam, tai paklausiu premjerės arba TS-LKD partijos pirmininko dėl šaukimo reformos, kurios šiek tiek pasigendame. Prieš pusantrų metų… Noriu perskaityti punktą, kuris buvo priimtas prieš pusantrų metų, iš parlamentinių partijų nacionalinio susitarimo dėl gynybos: „Siekiant reikšmingai padidinti gynybai parengtų piliečių skaičių ir paspartinti aktyviojo rezervo formavimą, priimti sprendimą dėl nuoseklaus privalomosios pradinės karo tarnybos karių skaičiaus didinimo pagal krašto gynybos poreikius, lygiagrečiai vystant alternatyviosios karo tarnybos sistemą. Privalomosios pradinės karo tarnybos karių skaičiaus didinimui įgyvendinti privalu skirti papildomą finansavimą, jis negali būti vykdomas profesinės kariuomenės modernizacijos sąskaita.“ Tiesą pasakius, jau norėtųsi iš tiesų, kad būtų pristatoma Seimo nariams, ir logiška, kad iš Vyriausybės paketas turėtų ateiti, kad galėtume nagrinėti aspektus, kas susiję su tikra alternatyviąja – ne popierine krašto apsaugos tarnyba tiems asmenims…

PIRMININKAS. Laikas!

M. MATIJOŠAITIS (*LF*). …kurie turi prastesnę sveikatą. Sakykime, logistika, inžinerija, kibernetika – daug aspektų, kur galėtų prisidėti. Priartėtume prie visuotinės krašto apsaugos tarnybos.

I. ŠIMONYTĖ (*TS-LKDF*). Taip, ačiū už klausimą. Išties projektų pateikimą Seimui turbūt labiausiai ir įklampino diskusija būtent dėl to, kas turi administruoti alternatyviąją krašto apsaugos tarnybą. Bet, kiek žinau, dabar jau susitarimai yra rasti, ir tikiuosi, kad Vyriausybėje mes galėsime gruodžio pradžioje šitą projektą patvirtinti ir pateikti Seimui svarstyti. Tada bus galima svarstyti per pertrauką tarp sesijų ir priimti sprendimus pavasarį.

PIRMININKAS. Dėkui. Klausia D. Kepenis.

D. KEPENIS (*LVŽSF*). Dėkoju. Prieš valandą uždaviau klausimą finansų ministrei apie tai, kodėl, augant gydomosios medicinos biudžetui, santykinai mažėja lėšos, skiriamos sveikatai tausoti ir stiprinti – prevencijai. Ji atsakė, kad labai gerai tą atsakymą žino sveikatos ministras. Tai aš dabar, gerbiamas ministre, ir klausiu jūsų: kodėl sveikatos tausojimo ir stiprinimo lėšos išbarstytos po daugybę eilučių, bet nėra vienoje eilutėje? Kai nėra vienoje, tai ir atsakomybės nėra. Viskas, kas yra, viskas gerai, o yra labai blogai ir kasmet blogėja vien todėl, kad negalime kalbėti apie bendrą prevenciją: čia truputį švietimas, truputį ekologija, truputį dar kažkas. Tai susitarkime, kad prevencija vienintelė gali stabdyti ligų augimą ir jūs už tai atsakingas. Prašom.

A. DULKYS. Ačiū už klausimą. Šiaip labai geras klausimas. Praėjusi Vyriausybė nustatė visą naują strateginių dokumentų rengimo sąrangą ir šita Vyriausybė yra pirmoji, kuri pagal tas taisykles parengė visus savo programinius dokumentus ir su jais susijusius. Taip visi yra įpratę, kad tie, kas domisi onkologinėmis temomis, klausia, kur onkologijos eilutė. Kas domisi širdies ir kraujagyslių ligomis, klausia, kur yra apie tai parašyta. Na, nėra. Dabar dokumentai yra taip sudėlioti, kad reikia į juos iš tikrųjų žiūrėti sistemiškai. Galbūt skaitomumo prasme tai nėra taip pat įprasta, kaip buvo anksčiau. Bus galima po šitos kadencijos pasikoreguoti visas tas nuostatas.

Bet kad prevencijai ir kitiems dalykams yra tų išteklių skirta ir kad apskritai PSDF'as auga kitiems metams 400 mln. eurų, tai irgi yra faktas. Tai yra faktas – niekur kitur tie pinigai neiške-

liauja, yra sveikatos sistemoje. Aš tiesiog manau, kad čia yra gal dokumentų, sakykime, skaitymo kontekstas. Tiek, ačiū.

PIRMININKAS. Klausia V. Targamadzė, jos nematau. R. Žemaitaičio irgi nematau. R. Šarknicką matau. Prašau.

R. ŠARKNICKAS (*LVŽSF*). Jūs mane matote, bet aš nematau švietimo ministro, kurio norėjau paklausti, ir nematau kultūros ministro, kurio norėjau paklausti, bet matau sveikatos ministrą, jo noriu paklausti.

PIRMININKAS. Puiku.

R. ŠARKNICKAS (*LVŽSF*). Ačiū. Po gydymo įstaigų reformos Alytaus ligoninė liko be reanimobilio. Pacientai dabar į Santaros klinikas nebevežami. Iš to regiono pagal geografiją vežami tiktai Druskininkų ir Varėnos žmonės, o iš Alytaus – į Kauną. Tačiau medikai buvo pripratę, jau 15 metų patirtis buvo ir visa sistema, kaip sakyti, veikė gana gerai ir ne į minusą. Savivaldybė teigia, kad Sveikatos apsaugos ministerija nesitarė su savivaldybe, kad panaikintų tą visą klasterį. Paneikite tuos gandus – ar tarėtės, ar nesitarėte? Ačiū jums.

A. DULKYS. Na, žinote, aš iki tokių detalių dabar dėl konkretaus automobilio gal ir nežinau. Bet, žiūrėkite, jūs puikiai žinote, kad mes darėme pokyčius ir pokyčiai yra palietę tiek greitosios medicinos pagalbos visas funkcijas, klasteriai taip pat atitinkamai peržiūrėjo, kam kur arčiau geografiškai. Klasteriai turi savo reguliarius susitikimus, kur aptaria tas problemas, sakykime, jeigu kažkur atsitinka ar paciento toje kelionėje, visko būna, jūs patikėkite, tikrai visko būna, bet tam yra sudaryti algoritmai. Jeigu jie kažkur nevyksta, iš karto pasitariama, bet keisti ką nors čia tikrai neplanuojame. Aš manau, kad visi tie dalykai, na, kažkas turėjo kažkokį įprotį. Tai bus nauji įpročiai ir tikiu, kad jie bus ir sklandūs, ir patogūs, ir geri klientams.

O dėl Alytaus, aš lankausi visose gydymo įstaigose, bet jis dar yra mano neaplankytas, tikrai ruošiuosi ir atvažiuosiu į vietą, galėsime vietoje detaliai aptarti tada konkretesnes detales. Bet tikrai pasitikėkite, visi dirba, kad tie pokyčiai duotų pacientui sklandų kelią.

PIRMININKAS. Klausia A. Vinkus. Prašau.

A. VINKUS (*LVŽSF*). Klausimas gerbiamam sveikatos ministrui. Gerbiamas ministre, ir aš iš savo patirties, ir jūs dabar patys matote, džiaugiamės Lietuvos sveikatos apsaugos aukštu lygiu, mūsų medikų pasiekimais. Man labai malonu, kad jūs vykote į Ameriką, vykote su labai solidžia kompanija, labai solidžiais gydymo įstaigų vadovais, ir tai daro įspūdį ir Lietuvos visuomenei. Ką pajutote, kokį geriausią įspūdį atsivežėte iš tenai, lankydamasis sveikatos apsaugos įstaigose, domėdamasis sveikatos apsaugos sistema, ir ką planuojate pasiūlyti dėl mūsų medicinos tobulėjimo? Ačiū.

A. DULKYS. Ačiū jums. Tai tikrai buvo labai vertingas buvimas kartu su visų trijų dabar jau universiteto ligoninių vadovais. Įspūdžių iš ten daug, bet aš gal išsirinksiu tris pagal svarbiausius raktažodžius, kurie mus lydi čia, parlamente, ir ką mes kalbame apie tuos pokyčius.

Pirmas įspūdis. Turėkime omenyje, kad 90 % Jungtinių Amerikos Valstijų sveikatos sistemos yra privati, bet tas netrukdo gerosios patirties paimti. Net geriausiai veikiančiose universiteto lygio ligoninėse pirminė ir antrinė priežiūra dirba kartu vienoje organizacijoje ir jie neįsivaizduoja, kaip galima sklandžiai organizuoti darbą, jeigu tos grandys yra atskirtos. Tai labai gerai, tai patvirtino mūsų reformų ir pokyčių tikrai gerą ėjimą, kad to bendradarbiavimo tarp pirminės ir kitų grandžių tikrai turi būti daugiau.

Antras dalykas, kuris įstrigo ir ko galėtume pasimokyti, yra tai, kad jie yra organizavę prevencinių programų monitoringą taip, kad ten prievolę dirbti su pacientu dėl to, ar jisai jau pasinaudojo prevencine programa, ar nepasinaudojo, turi visos grandys, ne tik pirminė, ne tik, kaip pas mus, šeimos gydytojai, bet visos grandys iki universiteto lygio, jeigu mato paciento byloje, kad nebuvo įvykdyta kokia nors prevencinė programa.

Ir trečias įspūdis, tai toks jau čia daugiau iš (…) arba, sakyčiau, labiau neigiamas. Mane nustebino, kiek jie turi didžiulių problemų dėl skubiosios pagalbos, dėl būtinosios pagalbos ir greitosios medicinos pagalbos darbo organizavimo. Tas labai stipriai blogina Jungtinių Amerikos Valstijų sveikatos rezultatus. Kiek gerai veikia gydymo įstaigos ir kiek daug problemų yra būtent dėl

greitosios medicinos pagalbos darbo, nes ten daugiausia įvykių vietose dirba gaisrininkai, iš to galima daryti… Na, čia aš save stabdau, atskirai galėsiu jums papasakoti daugiau įspūdžių. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkui. Klausia G. Kindurys. Prašom.

G. KINDURYS (*LVŽSF*). Ačiū. Mano klausimas aplinkos ministrui. Miško ir miško pramonės darbuotojų profesinių sąjungų federacija čia išplatino tokį kreipimąsi. Ji teigia, kad iš 4 tūkst. 2018 metais dirbusių urėdijose darbuotojų šiuo metu dirba tik 2 tūkst. 300, kad urėdijos centrinė administracija plečiama, joje šiuo metu patvirtinti net 286 etatai, o anksčiau Generalinėje urėdijoje buvo tik 39 darbuotojai (skirtumas daugiau nei septyni kartai). Etatai iš regioninių padalinių perkeliami į centrą, padaliniuose darbuotojų nuolat mažėja, tačiau dalis funkcijų padaliniuose vis tiek lieka. Konstatuojama, kad dauguma darbų atliekama pažeidžiant darbuotojų darbo laiko ir poilsio režimą, neapskaitant viršvalandinio darbo, neadekvatus atlyginimų skirtumas tarp centro ir regiono. Jaunimas, matydamas tokią situaciją, nesirenka miškininko profesijos.

PIRMININKAS. Laikas!

G. KINDURYS (*LVŽSF*). Gerbiamas ministre, ar, jūsų nuomone, tai yra problema? Jei taip, tai kokių veiksmų imsitės jai spręsti?

S. GENTVILAS (*LSF*). Į kiekvieną pastabą iš darbuotojų reaguojame, nes darbuotojai yra kiekvienos įmonės ar kolektyvo didžioji vertė ir be darbuotojų neapsieisime. Tačiau visų pirma reikia atskirti lygmenis. Įmonė turi profesionalią valdybą. Įmonės valdyba, prisiimdama atsakomybę, o įmonės valdyboje yra profsąjungos atstovas, tvirtina ir struktūrą, tvirtina atlygio politiką, tvirtina pareigines nuostatas ir taip toliau, ir taip toliau.

Netiesa, ką jūs sakote, kad miškininko profesija nėra populiari. Po trejų ketverių metų pertraukos pradėti rinkti pilni miškininkystės profesijos kursai Vytauto Didžiojo universitete. Tarp stojančiųjų, rodos, 60 įstojusių pirmakursių po trejų ketverių metų pertraukos. Tai yra sėkmė. Mes teikiame ir stipendijas. Raginu šią profesiją rinktis, nes tai yra nuostabus darbas.

Urėdijoje yra vos 70 atvirų etatų, tai yra labai mažas skaičius įmonėje, kurioje yra 2 tūkst. 700 darbuotojų. Iš esmės nėra problemos užpildyti etatus, o atlyginimų mediana, ne vidurkis, per metus kilo 20 %. Tokiu kilimu negali pasigirti nei Lietuvos kariuomenė, nei Santariškių klinikos, kur ką tik yra praėjusios krizės. Todėl atlyginimai iš esmės yra stipriai stipriai pakilę. Tarp didžiausių Lietuvos darbdavių urėdijoje mediana yra kilusi bene sparčiausiai.

Taigi aš suprantu profesinės sąjungos norą pakovoti dėl teisių, bet kai kurie objektyvūs faktai rodo, kad sprendimai yra ne ministro lygmens, o valdybos lygmens, profsąjunga turi ten atstovą. Kita vertus, makroekonominiai duomenys rodo, kad ir įmonė populiari, ir miškininko profesija populiari, ir uždarbis tikrai yra ūgtelėjęs penktadaliu per metus.

PIRMININKAS. Klausia V. Ąžuolas. Prašau.

V. ĄŽUOLAS (*LVŽSF*). Iš tikrųjų manęs paprašė Skuodo rajono gyventojai paklausti aplinkos ministrą: ką planuojate daryti su suskystintomis naftos dujomis? Pavyzdys. Krosniniam kurui – 60 eurų akcizas, anglims – 40 eurų akcizas, o naftos dujoms yra uždėtas virš 300 eurų akcizas. Ką daryti Skuodui? Visas Skuodo rajonas neturi gamtinių dujų. Visi daugiabučiai priversti naudoti naftos dujas, tiekiamas iš požeminių talpyklų, kur atveža iš „Orleno“, įpila į požeminę talpyklą ir daugiabučiai naudoja naftos dujas, nes nėra kitų, nėra gamtinių.

Ką dabar daryti tokiems rajonams, kurie neturi gamtinių dujų ir dabar bus nubausti 300 eurų akcizu už toną? Ir ką daryti visiems regioniniams verslams? Jie dabar į ministerijas važiuoja, visur važiuoja. Netgi Mokesčių inspekcija, Finansų ministerija sutinka, kad reikia tvarkyti šį akcizą, bet pagrindinį pasipriešinimą Aplinkos ministerija išreiškia, kad jie nesutinka to akcizo padaryti, pavyzdžiui, tokio pat kaip krosniniam kurui – 60 eurų. Ką planuojate daryti, nes dabar laukiama Vyriausybės išvados dėl šio įstatymo projekto? Ačiū.

S. GENTVILAS (*LSF*). Kaip čia jums pasakyti? Aš labai džiaugiuosi, visų pirma, ir žiūriu į kolegą G. Landsbergį, kad kitame sankcijų pakete yra įtrauktos suskystintos naftos dujos į sankcionuojamų prekių importą, nes rusiškų suskystintų naftos dujų importas į Lietuvą išaugo aštuonis devynis kartus po karo, lyginant su prieškario metais. Mes negalime nereaguoti ir džiugu, kad Europa pagaliau draus tai.

Dabar yra miestų, miestelių ar virtuvių, grubiai tariant, kur vis dar yra tų raudonų balionų, pildomų propanu, tai yra suskystintomis naftos dujomis. Paaugimas yra, bet tai yra sena naujiena. 15 mln. eurų paramos išdalinta iš Energetikos ministerijos tam, kad gyventojai pasikeistų dujų balionus į virykles. Valstybė nepaliko tokių žmonių likimo valiai. 2,5 tūkst. daugiabučių pasikeitė. Kai kur liko, kai kur reikia spręsti, bet mes neturime naudoti iškastinio importinio kuro, kurio didžioji dalis buvo iš Rusijos. Namas po namo pereisime prie šito.

O verslui seniai seniai yra žinutė, kad nesirinkite iškastinio kuro, valstybė yra pasirengusi padėti jums dėl pramonės konversijos. Biometano gamyba tokiuose žemės ūkio kraštuose kaip Skuodas tikrai yra perspektyvi. Iš tonos šieno galima pagaminti 3 tonas, rodos, biometano, galiu suklysti sakydamas skaičius, bet iš tikrųjų Skuodas galėtų apsirūpinti pats energija, jeigu panaudotų atliekinę žemės ūkio produkciją.

PIRMININKAS. Dėkoju. Klausia S. Tumėnas.

S. TUMĖNAS (*LVŽSF*). Ačiū. Norėjau kreiptis į ministrą S. Kairį, bet jo nėra. Tikiuosi, atsakys finansų ministrė, kuri visus skaičiukus žino. Šiandien, ministre, nudžiuginote kai kuriuos sektorius, kad padidinsime biudžeto asignavimus. Mane domina du skaičiai: 300 tūkst. Dainų šventei ir 625 tūkst. eurų Lietuvos sezono Prancūzijoje renginiams finansuoti. Viskas čia yra gerai, bet man kelia abejonių tie 625 tūkst. Ar nebus čia kokioms nors elitinėms kelionėms į Paryžių, į tuos renginius? Tačiau jūs nuramintumėte, jeigu pasakytumėte, kad tie 300 tūkst. Dainų šventei yra skirti Pietų Amerikos kolektyvams atvykti į Dainų šventę, tai yra iš Urugvajaus trys kolektyvai ir panašiai. Apie tai praeitą savaitę ilgiausiai kalbėjome Seimo ir Pasaulio lietuvių bendruomenės komisijos posėdžiuose. Ar galite patikinti, kad Pietų Amerikos lietuvių kolektyvams iš tų 300 tūkst. lėšų kiek nors teks atvykti į Lietuvą?

PIRMININKAS. Dėkui.

S. TUMĖNAS (*LVŽSF*). Ačiū.

G. SKAISTĖ (*TS-LKDF*). Dar galiu žinoti atmintinai biudžeto eilutes, bet kas iš tos eilutės konkrečiai atvažiuos, jau būtų turbūt virš mano sugebėjimų lygio. Tiesiog galiu patvirtinti, kad parengta sąmata buvo Kultūros ministerijos ir pagal tą sąmatą buvo numatyta, kad trūksta finansavimo būtent jūsų įvardintiems skaičiams, tai toms konkrečioms sąmatoms finansuoti. Yra pagal Kultūros komiteto pasiūlymą visa apimtimi pasiūlyta papildyti biudžeto projekte numatytas lėšas ir ta sąmata, kuri buvo parengta, bus finansuota. Ar joje yra jūsų įvardinamos kelionės, man atrodo, reiktų pasitikslinti parašant raštą Kultūros ministerijai, jie galbūt pateiktų sąmatą ir ten būtų aiškesnis atsakymas.

PIRMININKAS. Dėkui. Daugiau klausimų Vyriausybei kaip ir nėra. Ačiū gerbiamiesiems ministrams. Taip, yra norinčių perskaityti pareiškimus. D. Kepenis. Prašau.

12.32 val.

Seimo narių pareiškimai

D. KEPENIS (*LVŽSF*). Dėkoju, pirmininke. Ne taip seniai mes šventėme iš Amerikos paveldėtą Helovyną, kas iš tikrųjų, daugumos nuomone, yra visiškai nepriimtina mūsų šalies kultūroje. Bet šiandien Amerika švenčia Padėkos dieną ir mes kažkodėl neskubame padėkoti tiems žmonėms, kurie iš tikrųjų verti padėkos. Mes žinome, kad visi blogi, visi neatsakingi, visi *durnių* volioja, bet yra Lietuvoje žmonių, kurie kiekvieną dieną tikrai atlieka savo pareigas nuosekliai, darbščiai, kantriai ir netgi negaudami už tai pakankamo atlyginimo.

Aš noriu šiandien padėkoti mūsų kariuomenei, kuri švenčia savo dieną, už tai, kad jie leidžia Lietuvos žmonėms gyventi saugiai, jaustis saugiai.

Noriu padėkoti drąsiems ir tvirtiems teisėsaugos žmonėms, kurie pagaliau ryžosi iškelti į paviršių korupcijos veikėjus ir atitinkamai paskirti jiems tą vietą, kurios jie ir nusipelnė. Pirmąkart Lietuvos istorijoje taip drąsiai vakar išgirdome pasielgus. Už tai aš juos labai sveikinu ir dėkoju.

Na, be abejo, pirmiausia reikia padėkoti mūsų mokytojams, kurių dėka mūsų vaikai auga patriotiški, sveiki, stiprūs, atsakingi žmonės. Padėkoti mokytojams už tai, kad jie moko visus su-

prasti, kad sveikas gali būti tik tas, kuris kiekvieną dieną giliu tikėjimu, darbštumu ir kantrybe savo kūną, sielą ir dvasią grūdina, sotina ir apvalo dėl darnos savyje, šeimoje, bendruomenėje, valstybėje, visatoje, dėl meilės, tiesos ir gėrio.

Noriu padėkoti gydytojams, kurie ateina į darbą su chalatais, baltais chalatais be kišenių, kurie aukojasi žmonėms tiktai tam, kad jie būtų sveiki ir laimingi. Tikrai verta už tai padėkoti tokiems gydytojams.

Noriu padėkoti žmonėms, kurie šiuo sunkiu metu, jau netikėtai prasidėjo žiema, bet jie vis tiek susitvarkė, kad jų miestelyje galima važiuoti ir neįklimpti, ir neužkimšti miesto. Pasirodo, yra ir tokių komunalinių darbuotojų, kurie žino, kad ateina žiema, ir tam pasiruošę. Ačiū jiems už tai.

Noriu padėkoti visų grandžių vadovams, kurie pirmiausia galvoja apie savo pavaldinius, apie savo kolegas ir tik po to, kai mato, kad visi jo kolegos, visi pavaldiniai laimingi savo darbe, savo gyvenime, tik po to jis ima rūpintis savimi. Ačiū tokiems vadovams.

Noriu padėkoti kolegoms, kurie, užuot kartais čia vienas kitą puolę ir barstę įvairius epitetus ir komplimentus, ateina į talką vienas kitam. Tikrai ačiū, mieli kolegos, už tai, kad jaučiu jūsų petį, jūsų pritarimą, palaikymą. Tai yra tam, kad mūsų Lietuvos žmonės gyventų geriau. Mūsų gražus bendradarbiavimas – jų labui. Ačiū už tai.

Ir, be abejo, reikia padėkoti visiems Lietuvos gyventojams, piliečiams, kurie, nepaisydami to, kad Lietuvoje sunku, labai sunku, vis tiek yra pilietiški – jie ateina į rinkimus, drąsiai pasirenka tuos žmones, kuriais jie pasitiki; padėkoti už tai, kad jie patys, Lietuvos piliečiai, imasi asmeninės atsakomybės už save, už savo šeimą, už savo bendruomenę, už savo visuomenę ir tai daro kiekvieną dieną. Ačiū jums, mieli tautiečiai. Būkite sveiki ir laimingi.

PIRMININKAS. Dėkui. Taip pat kalbės V. Ąžuolas. Prašau, kviečiu į tribūną.

V. ĄŽUOLAS (*LVŽSF*). Iš tikrųjų įdomiame etape dabar gyvename, kaip sakant, biudžeto skirstymas, pinigų dalybos. Žinoma, ką turime, ką surinkome, tą galime padalinti. Bet yra kitų modelių, kuriais mes nesinaudojame. Turbūt tai yra liūdniausia.

Aš ir finansų ministrės klausiau: tai kokia mūsų INVEGA'os situacija? Mes sujungėme tris institucijas į vieną, padarėme vieną stiprią, galime tuo pasidžiaugti. Bet limitus, pasirodo, mes padidinome tik 160 mln., tikslaus skaičiaus dar neteko išgirsti. Bet turbūt liūdna gal tai, darant INVEGA'os parlamentinę kontrolę, kaip jai sekasi, kaip ji padeda ekonomikai, verslui, – išgirsti tokį pasakymą (Ekonomikos ministerijos viceministrė pasako): Lietuvos ekonomikai šiandien trūksta 5 mlrd. finansavimo. Tai paskolos, garantijos ir kiti dalykai. Tiek trūksta mūsų ekonomikai. Ir mes išgirdome tokį pasakymą, kad 2024 metams yra planas, kaip sakant, INVEGA'os ribas, limitus padidinti mažiausiai 1 mlrd., ir ji galėtų daugiau finansuoti, daugiau duoti, bet to padidinimo kaip ir neįvyko. Bet netgi tas 1 mlrd. taip pat neišgelbėtų, reikia 5 mlrd.

Kas mums neleidžia to daryti? Tik politiniai sprendimai duoti arba neduoti. Tai, kaip sakant, atsiremia į tai, ką daro lenkai, ką daro vokiečiai, ką daro prancūzai – finansų inžinieriai. Galima europinius pinigus įdėti į šią įstaigą. Ši įstaiga tuos pinigus paskolina, suteikia garantijas, ir taip sukasi ekonomika. Tai Europos Sąjunga leidžia daryti ir kitos šalys tą daro. Kas įdomiausia, lenkai sugeba netgi kelius finansuoti per šią finansų inžineriją. Tie pinigai neįskaičiuojami į tam tikrus valstybės rodiklius, atrišamos rankos institucijoms geriau dirbti. Bet toks vaizdas, kad mes nenorime to daryti. O nenorime daryti, turbūt yra labai paprastas atsakymas: sekite pinigus.

Ką rodo pinigai? Jeigu valstybinė institucija sugebės sukurti geresnį paketą su mažesnėmis palūkanomis, tai verslas nebesiskolins iš bankų brangiai. Tai turbūt, sekant pinigus, štai ir atsakymas, kodėl mes tų limitų nedidiname, INVEGA'ai laikome surištas rankas ir neduodame ekonomikai šiandien reikalingų 5 mlrd. finansavimo. Tai, vadinasi, nieko nepadarysi: kol nepasikeis ši valdžia, tol rankų INVEGA'ai mes neatrišime ir galimybėmis, kurias suteikia mums Europos Sąjunga, nesinaudosime.

PIRMININKAS. Dėkui. Daugiau pareiškimų nėra. Skelbiu posėdį baigtą. (*Gongas*)

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMAS

VII (RUDENS) SESIJOS
VAKARINIO POSĖDŽIO NR. 327
STENOGRAMA

2023 m. lapkričio 23 d.

Pirmininkauja Lietuvos Respublikos Seimo Pirmininko pavaduotojai
J. JARUTIS, J. SABATAUSKAS ir P. SAUDARGAS

PIRMININKAS (P. SAUDARGAS, *TS-LKDF*). Sveiki, gerbiami kolegos. Pradedame vakarinį plenarinį posėdį. (*Gongas*) Galbūt norite registruotis? (*Balsai salėje*) Girdisi ir taip, ir ne. Pabandykime užsiregistruoti. Tie, kurie sako – ne, gali tiesiog nesiregistruoti.

Užsiregistravo 63 Seimo nariai. Taigi dirbame pagal darbotvarkę.

14.01 val.

Įstatymo „Dėl Lietuvos Respublikos ir Jungtinių Arabų Emyratų sutarties dėl savitarpio teisinės pagalbos baudžiamosiose bylose ratifikavimo“ projektas Nr. XIVP-3086(2) (*priėmimas*)

Darbotvarkės 2-1 klausimas – įstatymo „Dėl Lietuvos Respublikos ir Jungtinių Arabų Emyratų sutarties dėl savitarpio teisinės pagalbos baudžiamosiose bylose ratifikavimo“ projektas Nr. XIVP-3086(2).

Nėra norinčių kalbėti nei už, nei prieš. Gerbiami kolegos, įstatymas yra iš vieno straipsnio. Ar galime 1 straipsniui pritarti bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta. Lieka balsavimas. Balsuosime tam numatytu metu.

14.01 val.

Įstatymo „Dėl Lietuvos Respublikos ir Jungtinių Arabų Emyratų sutarties dėl ekstradicijos ratifikavimo“ projektas Nr. XIVP-3087(2) (*priėmimas*)

Toliau darbotvarkės 2-2 klausimas – įstatymo „Dėl Lietuvos Respublikos ir Jungtinių Arabų Emyratų sutarties dėl ekstradicijos ratifikavimo“ projektas Nr. XIVP-3087. Nėra norinčių pasisakyti dėl motyvų.

Taigi pastraipsniui. Vienintelis straipsnis. Ar galime 1 straipsniui bendru sutarimu pritarti? Dėkoju, pritarta. Lieka tik balsavimas. Balsuosime tam numatytu metu.

14.02 val.

Įstatymo „Dėl Lietuvos Respublikos ir Jungtinių Arabų Emyratų sutarties dėl nuteistųjų perdavimo ratifikavimo“ projektas Nr. XIVP-3088(2) (*priėmimas*)

Toliau darbotvarkės 2-3 klausimas – įstatymo „Dėl Lietuvos Respublikos ir Jungtinių Arabų Emyratų sutarties dėl nuteistųjų perdavimo ratifikavimo“ projektas Nr. XIVP-3088.

Vėlgi niekas nenori kalbėti, išsakyti motyvų. Įstatymas iš vieno straipsnio. Galime 1 straipsniui bendru sutarimu pritarti? Dėkoju, pritarta. Lieka tik balsavimas.

14.02 val.

Sveikatos draudimo įstatymo Nr. I-1343 2, 5, 6, 8, 9, 9^1, 10, 12, 12^1, 15, 17, 21, 22, 23, 26, 30, 43 straipsnių ir II skyriaus pavadinimo pakeitimo ir Įstatymo papildymo 3^1 straipsniu įstatymo Nr. XIV-1942 1, 13, 15, 16, 17 ir 19 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2984(2) (*priėmimas*)

Darbotvarkės 2-4 klausimas – Sveikatos draudimo įstatymo kai kurių straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2984.

Čia nėra pasiūlymų. Taigi pastraipsniui. Ar galime pritarti 1 straipsniui bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta. 2 straipsniui bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta. 3 straipsniui? Dėkoju, pritarta. 4 straipsniui? Dėkoju, pritarta. 5 straipsniui? Dėkoju, pritarta. Pastraipsniui procedūra įveikta. Niekas nenori išsakyti motyvų, taigi lieka tik balsavimas.

14.03 val.

Maisto įstatymo Nr. VIII-1608 2 ir 4 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 6^2 straipsniu įstatymo projektas Nr. XIVP-2890(3) (*priėmimas*)

Dabar toliau darbotvarkės 2-5 klausimas – Maisto įstatymo 2 ir 4 straipsnių pakeitimo ir įstatymo papildymo 6^2 straipsniu įstatymo projektas Nr. XIVP-2890. Taip pat priėmimas.

Taigi pastraipsniui. Pasiūlymų čia nebuvo. Galime 1 straipsniui pritarti bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta. 2, 3 ir 4 straipsniams, dėl jų nebuvo pasiūlymų, galime bendru sutarimu pritarti? Dėkoju, pritarta.

Čia jau kolegos nori išsakyti motyvus. Taigi už kalbės gerbiamas K. Mažeika. Prašau.

K. MAŽEIKA (*DFVL*). Ačiū, posėdžio pirmininke. Tikrai svarbus įstatymo projektas dėl maisto švaistymo, tačiau noriu atkreipti dėmesį į vieną dalyką. Turbūt svarbu užtikrinti tai, kad nepasikartotų situacija – visai neseniai girdėjome apie maisto klastojimo skandalą. Reikia atkreipti dėmesį, kad buvo virš 50 prekybos vietų, keli šimtai tonų įvairaus maisto produktų su suklastotomis etiketėmis buvo tiekiama rinkai. Kad neatsitiktų taip, kaip dabar atsitiko, kai tas visas suklastotas maistas kažkaip išgaravo, dingo galimai į Latviją ar į kitas Europos Sąjungos šalis.

Vis tik norėtųsi akcentuoti, kad šis įstatymo projektas galiotų, tikėkimės, ir galios, tiktai Lietuvoje pagamintiems maisto produktams, dar galimiems vartoti. Toks atvejis, pavyzdžiui, šaldyta vištiena, ji galioja apie dvejus metus, po to atšildžius ji iškepama ir jos galiojimas pratęsiamas dar pusei metų, tada ta vištiena, jeigu sudedama, pavyzdžiui, ant picos ar kitų šaldytų gaminių, jos galiojimas pratęsiamas dar dvejiems metams, tai įsivaizduokite, na, ta pati vištiena galioja ketverius ar penkerius metus. Jeigu dar pratęsiama, tai vis dėlto yra labai svarbu dėl maisto saugos ir norėtųsi, kad žmonės, kurie tuos produktus naudos, tikrai būtų saugūs. O kai tokie atvejai, kur minėjau, tai, kad neatsisuktų vis dėlto tas maisto klastojimas, kokybiškas klastojimas, tą sako ir specialistai, kitu galu ir kad žmonės nepajustų pasekmių, kai apsinuodijimas ar kitos dar pavojingesnės pasekmės laukia dėl būtent nekokybiškų maisto produktų. Tai vis dėlto tikiu, kad bus mechanizmai, kurie užtikrins, kad tas maistas būtų saugus. Kviečiu palaikyti.

PIRMININKAS. Dėkoju. Prieš kalbės gerbiamas A. Gedvilas. Prašau.

A. GEDVILAS (*MSNG*). Ačiū, posėdžio pirmininke. Prieš apsisprendžiant šiuo klausimu, natūraliai kyla kiti klausimai: kaip bus užtikrinta žmonių, pirkėjų sveikata? kokios kompetencijos asmenys nustatys, ar tas maistas tikrai yra tinkamas vartoti, jei gamintojas yra nurodęs kitaip? ar pardavėjas gali teisingiau už gamintoją, be jokių tyrimų ir specialistų išvadų, nustatyti produktų poveikį žmonių sveikatai? Projekto teikėjai nori tokią atsakomybę užkrauti pardavėjui, tačiau, žinant Lietuvos pardavėjų apsukrumą ir besaikį pelno vaikymąsi, ar nėra per drąsu ir neatsakinga viską palikti pardavėjo nuožiūrai? Galų gale pardavėjai bus demotyvuoti daryti akcijas, baigiantis galiojimo laikui, nes turės galimybę tą terminą pratęsti. Dažnu atveju gal ir nesudarys tai pavojaus žmonių sveikatai ir gyvybei, tačiau padidės didesnė rizika įgyti skrandžio bakteriją ar įgyti kitus lėtinius susirgimus. Be to, kyla pagrįstas klausimas, ar reikalinga apskritai Maisto ir veterinarijos tarnyba, todėl pasisakau ir kviečiu balsuoti prieš.

PIRMININKAS. Dėkoju. Už kalbės gerbiama I. Pakarklytė. Prašau.

I. PAKARKLYTĖ (*LF*). Dėkui. Tai per vienerius metus kiekvienas lietuvis vidutiniškai išmeta apie 141 kilogramą maisto, pasaulyje apskritai bene trečdalis viso pagaminamo maisto yra iššvaistoma, tai Lietuva irgi pakankamai jo daug iššvaisto. Tikiu, kad šis projektas prisidės prie mažesnio maisto švaistymo ir lygiuosimės labiau į Skandinavijos šalis, kurios tikrai čia yra pažangios. Dar įdomus faktas, kad jeigu maisto švaistymas būtų valstybės, tai pagal šiltnamio efektą sukeliančias dujas tai būtų trečia valstybė po Kinijos ir JAV. Tai tikrai didelis efektas.

Dabar dėl šitų saugumo dalykų ir nuogąstavimų čia. Tai bus patvirtintos Mažmeninės prekybos taisyklės kartu su Maisto ir veterinarijos tarnyba, su atsakingomis kontroliuojančiomis ins-

titucijomis ir tikrai ta tvarka bus nustatyta visiems aiškiai, bus aiškus ženklinimas ir produktai bus saugūs. Priminsiu, kad mes kalbame apie geriausią terminą „iki“ ir kad jis yra taikomas ilgo galiojimo produktams: įvairioms kruopoms, makaronams, aliejui, kavai, arbatai. Tikiu, kad nuo išmetimo tokiu būdu mes išsaugosime daugybę tonų maisto ir taip pat padėsime suformuoti tuos tinkamus vartojimo įpročius. Tai kviečiu pirkinius planuoti atsakingai, gaminti saikingai ir prisidėti šia iniciatyva prie atsakingo vartojimo.

PIRMININKAS. Dėkoju. Prieš kalbės gerbiamas A. Veryga.

A. VERYGA (*LVŽSF*). Dėkoju, pirmininke. Tiesą sakant, aš nelabai suprantu to argumento, kad tai ugdys kokius nors kitokius vartojimo ir gaminimo įpročius, nes tai niekaip nesusiję su galutiniu vartotoju ir gamintoju. Čia yra susiję iš esmės su tais, kurie šiuos produktus užsisako, atsiveža, ir niekas jiems ir šiandien nedraudžia atsakingiau planuoti – tiek galbūt neprisivežti produktų, kad paskui jų netektų atsisakyti arba išmesti. Jeigu jau norime mažinti maisto švaistymą ir mokyti žmones atsakingiau elgtis, tai tą ir reikėtų daryti turbūt ten, kur realiai yra mokoma mažiau švaistyti maistą, tai ugdymo įstaigose diegiant švediško stalo principą, nemokamą vaikų maitinimą, kas šitame Seime niekaip nesulaukia pritarimo.

Kalbėdamas konkrečiai apie šitą sprendimą, aš tiktai noriu priminti, kad ir komitete svarstydami mes girdėjome tam tikrus nuogąstavimus iš Maisto banko. Tie produktai anksčiau pasiekdavo visgi Maisto banką, pasiekdavo gyventojus, kurie nešvaisto maisto, bet tiesiog negali, apskritai neturi pakankamai pinigų, kad jo įsigytų. Dabar, užuot atitekę Maisto bankui, šitie produktai bus tiesiog parduodami.

Kitas dalykas, į kurį norėčiau atkreipti dėmesį. Tas „Geriausia iki“ irgi nėra šiaip sau nurodomas – tai yra susiję ir su tam tikromis skoninėmis, ir kitomis savybėmis. Lietuvoje ir kitose Europos Sąjungos valstybėse, kai buvo atliekamas tyrimas, parodė, kad mes jau dabar gauname kitos kokybės ir kitokius produktus negu kitos valstybės. Nekurkime papildomų prielaidų, kad Lietuvoje maistas būtų kažkokios mažesnės, blogesnės kokybės, net jeigu ta kokybė yra susijusi tiesiog su išvaizda, skoniu ar kvapu. Kviečiu balsuoti prieš.

PIRMININKAS. Dėkoju. Toliau už kalbėtų A. Gedvilienė, bet jos nėra salėje. Taigi motyvai išsakyti. Balsuosime tam numatytu laiku.

14.11 val.

Saugaus eismo automobilių keliais įstatymo Nr. VIII-2043 2, 6[1], 10, 13, 22 ir 24 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3094(2) (*priėmimas*)

Dabar darbotvarkės 2-6 klausimas – Saugaus eismo automobilių keliais įstatymo keleto straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3094. Vėlgi priėmimas pastraipsniui. Ar galime bendru sutarimu? Dėl 1, 2 straipsnių pasiūlymų nėra. Dėkoju. Dėl 3 straipsnio buvo Teisės departamento pataisa, jai komitetas pritarė. Ar galime bendru sutarimu dėl 3 straipsnio su pasiūlymu? Dėkui, pritarta. Dėl 4, 5, 6, 7 straipsnių nebuvo pasiūlymų. Ar galime jiems pritarti bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta.

Taigi dabar motyvai. Gerbiamas V. Semeška – už. Prašau.

V. SEMEŠKA (*TS-LKDF*). Dėkoju, posėdžio pirmininke. Mieli kolegos, šiandien tikrai yra ypatinga diena mūsų valstybei – mūsų Lietuvos kariuomenė mini 105-ąsias įkūrimo metines. Ta proga lyg mažytė dovana yra jos sustiprinimas. Per 2 mėnesius kartu tiek dauguma, tiek mažuma šio Seimo sutarė, parengė įstatymo projektą, buvau vienas iš iniciatorių. Mes suteiksime galimybę Lietuvos kariuomenei pačiai pasirengti taktinių ir logistinių transporto priemonių vairuotojus, nes, kaip puikiai žinome, kariuomenėje vis daugiau įsigyjama įvairių taktinių ir logistinių transporto priemonių ir vairuotojų stygius yra akivaizdus. Todėl pati kariuomenė galėdama pasirengti savo instruktorius ir savo vairuotojus… Taip mes sustiprinsime ne tik tarnaujančius šiuo metu kariuomenėje, bet ir užtikrinsime pakankamą vairuotojų kiekį iš rezerve esančių karių. Todėl tikrai yra gera mažytė dovana kariuomenės įkūrimo proga. Tikiuosi, palaikysite šį projektą ir, be jokios abejonės, kviečiu balsuoti už. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkoju. Prieš kalbės gerbiamas A. Stončaitis. Prašau.

A. STONČAITIS (*DFVL*). Mieli kolegos, tikrai aš nesu prieš šitą įstatymo projektą, tiesiog taip užsirašyti išėjo, kad prieš. Esu už šitą projektą, tačiau čia yra nemažai tokių, sakykime, ir truputį pavojų. Visgi sutikime, kad šios transporto priemonės pirmiausia yra labai galingos, dažniausiai sunkiasvorės ir jos kartu dalyvauja viešajame eisme. Čia kyla labai didelė atsakomybė pirmiausia tam rengiant personalą, tikrai nešališkai egzaminuojant ir prižiūrint. Todėl svarstymo Teisės ir teisėtvarkos komitete metu siūlėme… Ir mūsų kariuomenės atstovai, lygiai taip pat Krašto apsaugos ministerijos vadovai supranta tą atsakomybę. Tikrai kviesčiau bendradarbiauti su atsakingomis civilinėmis organizacijomis. Esame patikinti, kad taip ir bus. Šiaip, be abejo, projektas yra priimtinas ir kviečiu visus balsuoti už šį projektą.

PIRMININKAS. Dėkoju. Už kalbės gerbiamas E. Pupinis. Prašom.

E. PUPINIS (*TS-LKDF*). Ačiū. Gerbiami kolegos, net suglumau, ir prieš, ir už visi pasisako, bet pasisakau už. Iš tikrųjų nereikia abejoti kariuomene, jos kompetencija, žmonės įgis daugiau patirties ir gebės valdyti gana sudėtingą transporto priemonę. Iš tikrųjų esant reikalui jiems ir gyvenime tai galėtų praversti. Savaime suprantama, papildomi įgūdžiai, papildomas mokėjimas niekada netrukdo.

Manau, tikrai geras sprendimas, ir paklausa bus, nes iš tikrųjų kariuomenėje labai svarbu turėti įvairiapusiškų įgūdžių. Turbūt dauguma karių galėtų pakeisti vieni kitus, nes iš tikrųjų karo lauke ne visada gali prognozuoti, kas vairuos transporto priemonę, esant reikalui, atsiranda galimybė staigiai pakeisti. Iš tikrųjų šiuo atveju geras sprendimas ir tikrai turėtų būti faktiškai masiškai rengiami žmonės esant reikalui valdyti tokią transporto priemonę.

PIRMININKAS. Dėkoju. Balsuosime numatytu laiku.

Toliau. Gerbiami kolegos, kadangi yra Seimo narių pasiūlymų dėl darbotvarkės 2-7, 2-8, 2-9 klausimų, mes dėl jų turėsime iš karto balsuoti, todėl paliekame, juos svarstysime balsuoti numatytu laiku.

14.16 val.

Prokuratūros įstatymo Nr. I-599 16[1], 20, 25, 27, 39, 40, 49, 50[1], 60 straipsnių ir 1 priedo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2909(2) (*svarstymas*)

Pereikime prie darbotvarkės 2-10.1, 2-10.2 klausimų – Prokuratūros įstatymo daugelio straipsnių ir 1 priedo pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2909 ir lydimojo įstatymo projekto… (*Balsas salėje*) Atskirai svarstysime. Norėčiau išgirsti Valstybės valdymo ir savivaldybių komiteto išvadą. Gerbiamas R. Juška galbūt mums ją pagarsintų. Išvada dėl Prokuratūros įstatymo. Prašau. (*Balsai salėje*) Dėl vedimo tvarkos gerbiama A. Kubilienė. Prašau.

A. KUBILIENĖ (*LVŽSF*). Aš noriu jūsų paklausti, kodėl jūs praleidote darbotvarkės 2-9 klausimą? Nes dėl jo pasiūlymų nėra?

PIRMININKAS. Yra Seimo narių pasiūlymų ir dėl jų reikės balsuoti. Mes nežinome, jeigu Seimo nariai prašys, mes turėsime balsuoti.

A. KUBILIENĖ (*LVŽSF*). Gerai, ačiū.

PIRMININKAS. Prašau. (*Balsas salėje*) Taip, yra pasiūlymų, bet kai mes prieisime prie pasiūlymų, tai ir sustabdysime klausimo svarstymą. Bet mes galime tikrai atlikti komitetų išvadų pristatymą ir diskutuoti, jeigu norės kalbėti Seimo nariai. Prašau.

R. JUŠKA (*LSF*). Komitetas, apsvarstęs Prokuratūros įstatymo kai kurių straipsnių ir 1 priedo pakeitimo įstatymo projektą, pritarė.

PIRMININKAS. Dėkoju. Dabar Socialinių reikalų ir darbo komiteto išvada. Gerbiamas A. Sysas parašytas kaip pranešėjas, bet jo nematau salėje. Kas galėtų iš Socialinių reikalų ir darbo komiteto pagarsinti mums išvadą? Gal gerbiamas V. Bukauskas ar kas nors? (*Balsai salėje*) Gali. Gerbiamas A. Sysas išgirdo ir pribėga, tai gal jūs jam duokite išvadą, kurią galėtų perskaityti. Socialinių reikalų ir darbo komiteto išvada dėl Prokuratūros įstatymo. Galime jums ją įteikti, jeigu nepamenate, gerbiamas Algirdai.

A. SYSAS (*LSDPF*). Aš pamenu.

PIRMININKAS. Jeigu pamenate…

A. SYSAS (*LSDPF*). Pirmininke, atsiprašau, kadangi ne laiku svarstote šitą įstatymo projektą, tai…

PIRMININKAS. Mes visada laiku viską svarstome, tik šiek tiek anksčiau. (*Balsai salėje*) Taip, ankstėliau. Tiesiog komiteto išvada.

A. SYSAS (*LSDPF*). Socialinių reikalų ir darbo komitetas svarstė Prokuratūros įstatymą ir pritarė mano teiktai vienai pataisai, kad įstatymas įsigaliotų 2024 m. sausio 1 d. Už balsavo šiek tiek daugiau žmonių negu prieš.

PIRMININKAS. Dėkoju. Atgaukite kvapą. Dabar Teisės ir teisėtvarkos komiteto pirmininkė gerbiama I. Haase mums pagarsins Teisės ir teisėtvarkos komiteto išvadą dėl šio projekto. Prašom.

I. HAASE (*TS-LKDF*). Dėkoju, gerbiamas pirmininke. Teisės ir teisėtvarkos komitetas, kaip papildomas komitetas, svarstė Lietuvos Respublikos prokuratūros įstatymo kai kurių straipsnių pakeitimo įstatymo projektą Nr. XIVP-2081(3), kuris sujungtas su projektu Nr. XIVP-2909. Komiteto sprendimas – siūlyti pagrindiniam Valstybės valdymo ir savivaldybių komitetui tobulinti įstatymo projektą, atsižvelgiant į pastabas ir pasiūlymus, kuriems komitetas pritarė. Balsavimo rezultatai: už – 8, prieš ir susilaikiusių nebuvo.

PIRMININKAS. Dėkoju. Taigi išvados pristatytos. Dabar galime pereiti prie diskusijos. Gerbiamas A. Sysas, dabar jau atgavęs ritmą, vėl į tribūną diskutuoti. Prašom.

A. SYSAS (*LSDPF*). Ačiū, pirmininke. Gerbiami kolegos, svarstome tikrai labai rimtą įstatymą, tai yra Prokuratūros įstatymą. Žinome, kad tai yra viena iš grandžių, kuri priima ir padeda vykdyti teisingumą.

Aš norėčiau pradėti nuo to, ką mes girdėjome šioje salėje, kai mes svarstėme Valstybės tarnybos įstatymą. Kai mes svarstėme Valstybės tarnybos įstatymą, buvo daug diskusijų dėl prokuratūros darbo apmokėjimo. Teikėme siūlymus. Deja, Vyriausybė buvo užėmusi labai kietą poziciją ir tiesiai šviesiai iš šios tribūnos ir kitų tribūnų ne vieną kartą teigė, kad prokuratūros darbo apmokėjimo įstatymas keisis antrame etape. Ir tas antras etapas buvo įvardintas 2024 m. sausio 1 d.

Deja, artėjant šiai datai, komitetai labai ilgai laukė Vyriausybės išvados. Kai mes gavome Vyriausybės išvadą, tai Vyriausybės išvadoje buvo parašyta, kad ne antrame etape, o tą antrą etapą išskirstė į tris etapus. Ir tie žadėti 90 % nuo teisėjų atlyginimų buvo suplanuoti tiktai 2026 m. sausio 1 d. Tai yra antras etapas buvo išskirstytas dar į tris etapus. Po diskusijų, po svarstymų atsirado du etapai, bet nevykdomas įsipareigojimas, duotas prokurorams, kad sausio 1 dieną jų atlyginimai bus 90 % nuo teisėjų. Juo labiau kad, noriu priminti, taip sakant, protestuojančiam iš salės, kad iki šių metų liepos 1 dienos taip ir buvo, kol mes nepakeitėme Teisėjų darbo apmokėjimo įstatymo.

Aš manau, kad, jeigu duodame pažadus iš aukštosios Seimo tribūnos, kad padarysime tai laiku ir vietoje, reikėtų laikytis to pasiūlymo. Registravau pataisą. Džiaugiuosi, kad Socialinių reikalų ir darbo komitetas įsiklausė, na, galbūt dėl to, kad opozicijos buvo mažiau, tiksliau, pozicijos mažiau posėdžio metu, nes mūsų balsavimai dažniausiai būna 6:6 ir pirmininko balsas sprendžia. Šį kartą mes pasiūlėme visgi įvykdyti duotus įsipareigojimus. Deja, pagrindinis komitetas, vykdydamas Vyriausybės, aišku, nurodymus, padarė kompromisą, bet ne iki galo.

Man atrodo, kad ne pats geriausias dalykas, kai vienas iš teisėkūros organizacijos vadovų su kai kuriais Seimo nariais susirašinėja feisbuke, aiškindamiesi, kaip įstatymas veikia ir ką jis daro, nes yra tam tikra pagarba institucijoms ir jų vadovams. Turbūt nė vienas iš mūsų nesame gerai įsigilinęs į tai, ką veikia teisėjai, ką veikia prokurorai. Jeigu mes bandome sistemiškai žiūrėti į darbo apmokėjimo tvarką… Čia ryte buvo mokytojai, kurie reikalauja tam tikrų algų padidinimo, nes taip buvo pažadėta, pasirašyta sutartyse, apie 130 %, tik įdomiai skaičiuojama, kiekvienas savaip. Tai lygiai taip pat ir dėl prokurorų, jeigu yra duotas pažadas, yra, taip sakant, netgi nerašyta taisyklė. Žinant, kad tikrai prokuratūra ir mažino etatus, ir atidavė pastatus, ir visus kitus dalykus, kokius teko girdėti kaltinimus, ypač iš Vyriausybės atstovų, dalyvaujant svarstymuose, manau, kad, gerbiami kolegos, mes svarstysime pataisas, bus ten ir mano teikta pataisa. Pabandykime įsiklausyti, apie ką kalba prokurorai ir generalinė prokurorė, ir nubalsuoti, kad 2024 m. sausio 1 d. būtų tas atskaitos taškas, kai pažadai vykdomi.

PIRMININKAS. Dėkoju. Kviečiame gerbiamą A. Petrošių į tribūną. O kol jis pradės kalbėti, galime pasidžiaugti gimnazistais, atvykusiais iš Garliavos Juozo Lukšos gimnazijos. Sveiki, mokiniai. (*Plojimai*) Ir dabar gerbiamas A. Petrošius. Prašom.

A. PETROŠIUS (*TS-LKDF*). Gerbiami kolegos, gerbiama prokurorų bendruomene, iš tiesų noriu pasidžiaugti, kad visas tas mūsų procesas per šitą klausimą pagaliau duoda vaisių ir vakar pagaliau komiteto posėdyje turėjome tikrai kur kas labiau pasiruošusius prokuratūros darbuotojus, kurie jau varijavo skaičiais, ir ta diskusija buvo kur kas prasmingesnė, palyginti su tais tekstais, kuriais buvo dalijamasi iki tol.

Tikrai nebuvo duotas pažadas nustatyti 90 % ribą nuo sausio 1 dienos ir, matyt, tai buvo pagrindinė priežastis, kodėl sprendinys nebuvo rastas anksčiau. Galbūt iš visų pusių pristigo šiek tiek lankstumo, tačiau to sprendinio nebuvo ir nuo sausio 1 dienos, tai yra nuo liepos 1 dienos įsigaliojus teisėjų atlygio pokyčiams, iš tikrųjų tas disbalansas susidarė gana didelis. Noriu atkreipti dėmesį, kad kolegos iš, matyt, visų frakcijų Seime dėjo maksimalias pastangas, kad vis dėlto tie sprendimai mus pasiektų kuo greičiau ir kuo labiau atlieptų prokurorų bendruomenės lūkesčius.

Kalbant apie patį projektą, pirminis Prezidento variantas užregistruotas ir, kaip teigia generalinė prokurorė, yra tinkamas ir priimtinas jiems. Jis iš tikrųjų yra išbalansuojantis sistemą. Kaip aš sakau, tame projekte 90 % nėra 90 %. Vyriausybės pasiūlytas variantas, gal ir netobulas, bet pirminis, išskaidant atlygio visą sistemą ir jos pokyčius per trejus metus, bent jau siejasi su minimaliomis ribomis, kurios buvo visose grandyse. Žiūrint konkrečiai į Prezidento pasiūlymą, tai tikrai įspūdingi skaičiai, tas didėjimas kai kur net dvigubas. Bet tai suformuoja tokią nelygybę, kai vidurinės grandies vadovams prokuratūros sistemoje, gal tai nėra teisingas pasakymas, bet kad būtų visiems aiškiau, ir vadovams tas atlygis ženkliai kyla ir sudaro, tarkime, generalinės prokurorės atlygis apie 96 % Lietuvos Aukščiausiojo Teismo pirmininko atlyginimo, o viso to vadinamojo *pulo* darbuotojų, apylinkės prokuratūrose – per 300 darbuotojų, apygardos prokuratūrose, žemiausioje grandyje, per 100, apie 130 darbuotojų, koeficientai yra gerokai mažesni ir, tarkime, apylinkėje tai siektų tiktai apie 82,8 % apylinkės teismo teisėjo atlyginimo. Tai iš tikrųjų komitete dirbome prie to sprendinio, ieškojome geriausio sprendinio. Priėmėme sutarimą, kad atlygio pokyčiai būtų išdėstyti per dvejus metus ir dviem etapais, tai yra nustatant, kad visose grandyse atlygis būtų ne mažesnis kaip 75 %, tai yra tam tikrais laipteliais lipant aukštyn ir tas atlygis, ir tas procentas yra didesnis prokurorams, lyginant su teisėjais. Jau nuo 2025 m. sausio 1 d. numatant tikruosius 90 %, tai yra visose grandyse dirbantis bet kuris prokuroras uždirbtų ne mažiau kaip 90 % ir atitinkamai kai kuriose vietose tas atlygis būtų didesnis.

Kalbant apie skaičius, matyt, jau nuo šių metų sausio 1 dienos tas pokytis apylinkės prokuratūroje dirbantiems žmonėms ir darbuotojams, kurie turėjo per 25 metų stažą, atlygis kiltų beveik 900 eurų į rankas, o nuo 2025-ųjų – dar per 500 eurų į rankas. Apygardoje, kadangi buvo truputėlį didesni atlyginimai, tas pokytis gal yra šiek tiek mažesnis, siektų netoli 600 eurų į rankas ir atitinkamai, matyt, per 500 eurų. Kiek vėliau… (*Balsai salėje*) Generalinė prokurorė nuolatos akcentuodavo tokią problemą, kad labai sunku pritraukti naujų prokurorų. Iš tikrųjų, matyt, tos problemos, apie kurias kalbama šiandien, jau netolimoje ateityje išgaruos kaip dūmas, kaip aš mėgstu sakyti, nes jau nuo sausio 1 dienos pradedantis prokuroras gautų daugiau nei 1 tūkst. 200 eurų į rankas, daugiau, nei gaudavo palyginti su šiandienine situacija. Tos baimės, kad prokurorai nebesieks karjeros prokuratūroje, nes atlygių skirtumai tarp atitinkamų grandžių yra galbūt nepakankamai dideli, yra tikrai nepagrįstos. Užsipildžius net ir žemiausios grandies visoms darbo vietoms su tokiais atlygiais, kokie yra numatomi, startas yra per 2 tūkst. 700 eurų į rankas. Matyt, turėsime tikrai motyvuotų specialistų, kurie norės užimti tas vietas ir užpildžius žemesnėse grandyse norės lipti karjeros laiptais į viršų. Ar tikrai turime rištis prie tos skandinaviškos sistemos ir ieškoti lygybės, kai lemia galbūt kažkokie pareigų skirtumai, bet atlygio skirtumai nėra tiek dideli?

Tai kalbant apie finansinę išraišką, Prezidento pasiūlytas variantas ir komiteto kompromisinis variantas iš viso skiriasi, kalbant apie 2025 metus, beveik 2,5 mln. eurų, tai yra tiek pareikalauja lėšų šitas sprendinys, kad vis dėlto būtų galima užtikrinti lygybę per visus etapus.

Na, o dėl struktūros pertvarkos mes niekada neprašėme generalinės prokurorės mažinti etatų. Dėl struktūros pertvarkos, galbūt lentelėms nustatyti, koeficientams kitaip nustatyti įstaigos vadovė turi galimybes tiek dabar, iki priėmimo stadijos, tiek ateityje ir, matyt, tuos sprendimus galima peržiūrėti, jeigu atrodys, kad kažkurie sprendiniai yra ne iki galo teisingi.

Tai tikrai, kolegos, kviečiu palaikyti. Man atrodo, yra ženkliai gerinantys situaciją, na, prokuratūroje sprendiniai, dėl kurių, na, mano galva, yra rastas pakankamai platus sutarimas. Norėtųsi geriau, norėtųsi greičiau, bet turime įvertinti valstybės galimybes. Manau, kad tai yra racionaliausias įmanomas sprendinys šioje situacijoje.

PIRMININKAS. Dėkoju, diskusija baigta. Toliau mes svarstyti negalėsime, nes reikės balsuoti. Taigi toliau svarstysime projektą balsavimo lango metu.

14.31 val.

Pareiginės algos (atlyginimo) bazinio dydžio nustatymo ir asignavimų darbo užmokesčiui perskaičiavimo įstatymo Nr. XIV-2011 5 straipsnio pakeitimo įstatymo Nr. XIVP-2910 (*svarstymas*)

Darbotvarkės 2-10.2 klausimas – Pareiginės algos (atlyginimo) bazinio dydžio nustatymo ir asignavimų darbo užmokesčiui perskaičiavimo įstatymo pakeitimai, projektas Nr. XIVP-2910. Tai pranešėjas vėlgi gerbiamas R. Juška, Valstybės valdymo ir savivaldybių komiteto pirmininkas, pasiūlys mums griežtą komiteto dalyką. Prašau.

R. JUŠKA (*LSF*). Pagrindinio komiteto išvada dėl Lietuvos Respublikos prokuratūros įstatymo 49 straipsnio ir 1 priedo pakeitimo įstatymo projekto Nr. I-599. Sprendimas – pritarti komiteto patobulintam įstatymo projektui Nr. XIVP-2909(2). Balsavimo rezultatai – pritarta bendru sutarimu.

Pagrindinio komiteto išvada dėl Lietuvos Respublikos pareiginės algos (atlyginimo) bazinio dydžio nustatymo ir asignavimų darbo užmokesčiui perskaičiavimo įstatymo 5 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2910. Sprendimas – įvertinus tai, kad įstatymo projektu siūlomi pakeitimai tampa neaktualūs nuo 2024 m. sausio 1 d., įstatymo projektą Nr. XIVP-2910 atmesti. Balsavimo rezultatai – pritarta bendru sutarimu.

PIRMININKAS. Dėkoju. Taigi siūlymas atmesti. Dabar dėl motyvų lyg ir buvo kažkas užsirašęs, bet jų nebėra. Niekas nenori išsakyti motyvų. Taigi lieka balsavimas balsavimo lango metu.

14.33 val.

Civilinio proceso kodekso 82, 108, 145, 192, 590, 593, 596, 601, 602, 609, 610, 611, 614, 624^1, 626, 627, 631, 632, 634, 636, 648, 650, 651, 654, 656, 661, 663, 668, 685, 689, 702, 706, 710, 713, 723, 727, 731, 732, 753, 754, 755 ir 771^1 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2861(2) (*svarstymas*)

Toliau tada pereikime prie darbotvarkės 2-11.1 klausimo – Civilinio proceso kodekso labai nemažai straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2861(2). Svarstymas. Vėlgi Teisės ir teisėtvarkos komiteto pirmininkė, gerbiama I. Haase, galbūt mums galėtų pagarsinti išvadą iš tribūnos. Prašau.

I. HAASE (*TS-LKDF*). Dėkoju, gerbiamas posėdžio pirmininke. Teisės ir teisėtvarkos komitetas kaip pagrindinis svarstė Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso nurodytų straipsnių pakeitimo įstatymo projektą. Komiteto sprendimas – pritarti komiteto patobulintam įstatymo projektui ir komiteto išvadoms. Balsavimo rezultatai: už – 8, prieš ir susilaikiusių nebuvo.

PIRMININKAS. Dėkoju gerbiamai komiteto pirmininkei. Motyvai dėl viso. Neatsirado norinčių, diskutuoti taip pat nebuvo norinčių. Taigi balsuosime, kai ateis laikas.

14.34 val.

Antstolių įstatymo Nr. IX-876 2, 4, 5, 6, 8, 10, 11, 12, 14, 20, 21, 22, 28, 29, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 43, 43^1 46 ir 48 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 25^1 straipsniu įstatymo projektas Nr. XIVP-2862(2) (*svarstymas*)

Dabar darbotvarkės 2-11.2 klausimas – Antstolių įstatymo lygiai taip pat nemažai straipsnių pakeitimo projektas Nr. XIVP-2862(2). Tai vėlgi gerbiama I. Haase galbūt galėtų? Čia yra lydima-

sis, bet juos mes atskirai svarstėme. Taip, tuoj duosime jums išvadą. Tuoj suorganizuosime jums išvadą.

I. HAASE (*TS-LKDF*). Dėkoju, gerbiamas pirmininke. Komitetas svarstė Lietuvos Respublikos antstolių įstatymo kai kurių straipsnių pakeitimo ir įstatymo papildymo 25^1 straipsniu įstatymo projektą Nr. XIVP-2862. Komiteto sprendimas – pritarti komiteto patobulintam įstatymo projektui ir komiteto išvadoms. Balsavimo rezultatai: už – 8, prieš ir susilaikiusių nėra.

PIRMININKAS. Dėkoju. Diskutuoti kviečiu gerbiamą V. Semešką. Prašau.

V. SEMEŠKA (*TS-LKDF*). Dėkoju, posėdžio pirmininke. Gerbiami kolegos, kalbame apie antstolio institutą. Antstolio funkcijos yra apibrėžtos įstatyme. Tai valstybės įgaliotas asmuo, kuriam valstybė suteikia vykdomųjų dokumentų vykdymo, faktinių aplinkybių konstatavimo, dokumentų perdavimo ir kitas nustatytas funkcijas. Antstolis vadovaujasi veiklos principais ir privalo neatskleisti profesinės veiklos metu jam paaiškėjusių asmeninio gyvenimo aplinkybių, saugoti komercines ir kitas įstatymų saugomas paslaptis. Antstoliai, atlikdami savo funkcijas, turi veikti nešališkai.

Pažymėtina, kad įstatymo iniciatoriai šiuo lydimuoju įstatymu siūlo antstolio institutą politizuoti. Tai reiškia, kad antstolis galės dalyvauti savivaldos rinkimuose. Tai reiškia, kad jis privalės būti komiteto nariu arba politinės partijos sąraše ir kaip politikas dalyvauti jau politiniame gyvenime. Tuo metu, kuomet jisai aktyviai dalyvaus politiniame gyvenime, jo kontorai vadovaus įteisintas atstovas. Tai reiškia, kad antstolis, grįžęs iš politikos, vėliau vėl dirbs antstoliu. Kyla klausimas, ar nebus tam tikro politizavimo ir tam tikrų iššūkių dėl pasitikėjimo juo ir šališkumo vykdant labai svarbias funkcijas.

Įsivaizduokime mažą, nedidelį miestelį, jame antstolis yra vienas (ir tokių miestelių yra nemažai), antstolio kontora yra viena. Staiga tas antstolis vienai kadencijai, nes įstatymo yra apribota – tik penkeriems metams, išeina su vienu iš komitetų arba partijų į aktyvią politinę veiklą. Jo kontora toliau veikia, vykdo tam tikras funkcijas. Grįžus antstoliui dirbti, patenka į jo funkcijų vykdymo akiratį politinis oponentas. Akivaizdu, kad pasitikėjimas institutu, pasitikėjimas tuo antstoliu gali sušlubuoti. Dėl to manytume, kad tikrai nereikėtų antstolio instituto politizuoti, nereikėtų antstolio instituto lyginti su advokatais ar notarais. Vykdomos visiškai kitos funkcijos. Dėl to mes, keli Seimo nariai, pateikėme pasiūlymą iš esmės pritarti šiam teikiamam įstatymui, tačiau vis dėlto išbraukti iš įstatymo projekto antstolių politizavimo galimybę. Palikti antstolio kontorą, patį antstolio institutą nešališką ir nepolitizuotą ir taip išsaugoti pasitikėjimą šia labai svarbias funkcijas vykdančia institucija, tai yra antstoliais.

Siūlyčiau pritarti mūsų pasiūlymui, jį mes pristatysime vėliau, o po pasiūlymo būtų galima pritarti ir įstatymui, jeigu pritarsime pasiūlymui. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkoju. Diskusija baigta. Motyvai bus svarstomi po pasiūlymų.

14.39 val.

Seimo rezoliucijos „Dėl 2025 metais minimų Lietuvai svarbių įvykių ir asmenybių sukakčių“ projektas Nr. XIVP-3166(2) (*svarstymas ir priėmimas*)

Dabar tuomet galime 2-12 klausimą (matau, yra pranešėja) – Seimo rezoliucijos „Dėl 2025 metais minimų Lietuvai svarbių įvykių ir asmenybių sukakčių“ projektą Nr. XIVP-3166. Gerbiama… Taip, dabar diskusija. Gerbiamas R. Šarknickas yra užsirašęs diskutuoti. Prašom.

R. ŠARKNICKAS (*LVŽSF*). Gerbiami kolegos, šiek tiek pasisakysiu dėl 2025 metų rezoliucijos. Šioje rezoliucijoje matome tikrai daug labai garbingų pavardžių. Ko gero, kad nebūtų nuskriaustų žmonių, kurie teikia tas pavardes, buvo sukurta rezoliucija. Praėjusią savaitę, pamatęs darbotvarkėje šią rezoliuciją, aš taip pat teikiau dvi iškilias Lietuvos asmenybes, tai Lietuvos dainių, šauklį, laisvės poetą J. Marcinkevičių, kuriam 2025 metais sueitų 95 metai, ir Lietuvos dainių, meilės dainių, P. Širvį, kuriam 2025 metais sueitų 105 metai. Kaip ir tikėjausi, kad šiuo klausimu jie atsidurs sąrašuose, rezoliucijoje, tačiau pagal nuostatas metai skaičiuojami kitaip, būtent patenka tie, kam sueina 100 metų, 125 metai, 150 metų ir taip toliau. Taigi, į šitą rezoliuciją šios dvi garbingos asmenybės nepatenka. Taip, dėl to man tikrai tenka labai apgailestauti, dėl to tikrai liū-

džiu, bet nemažai kalbėjome su komisijos pirmininke, jinai taip pat išgyvena, kad yra nustatytos tokios nuostatos.

Žinant politinę valią ir būtent tuos karštus įvykius, kurie įvyko šių metų vasarą dėl poeto J. Marcinkevičiaus pažeminimo, norint suvienyti valstybę, kad ji kuo mažiau skaldytųsi, taip pat matant šalyje didžiulį J. Marcinkevičiaus palaikymą, ir buvo ta mintis pateikti, nes tai yra ne įstatyminis lygmuo, vis dėlto tai yra rezoliucija. Tikrai nepakenktų, kad šios dvi pavardės atsirastų šioje rezoliucijoje. Taigi šių pavardžių nebus, jų nėra, jos neįtrauktos, tačiau viliuosi, kad kitais ateinančiais metais, gal 2030 metais, kai J. Marcinkevičiui sukaks 100 metų, mes galėsime tikrai garsiai paminėti jo gimimo metines. Tačiau visiems aš linkiu, visoms savivaldybėms, kurios jau pasiruošusios sutikti J. Marcinkevičiaus gimimo metines 2025 metais, švęsti. O dėl P. Širvio žinau, irgi pasiekė žinia, kad nemažai savivaldybių taip pat ruošiasi prasmingai sutikti jo gimimo metines, ypač Rytų Aukštaitijoje. Taigi noriu visiems palinkėti būti drąsiems, švęsti, nebijoti to, kas girdima dėl šių poetų, ypač J. Marcinkevičiaus. Ačiū jums, visiems Lietuvos žmonėms, kurie saugote gražų lietuvišką žodį. Ačiū jums.

PIRMININKAS. Dėkoju. Daugiau niekas neužsirašė diskutuoti. Dabar priėmimas. Dėl motyvų niekas nėra užsirašęs. Lieka balsavimas. Balsuosime balsuoti numatytu laiku.

14.44 val.

Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo Nr. XIII-2166 7, 8, 51, 53, 140, 141 straipsnių, 2 ir 4 priedų pakeitimo ir 142 straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymo projektas Nr. XIVP-2927(2) (*svarstymas*)

Toliau tada darbotvarkės 2-13 klausimas – Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo kai kurių straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2927. Dabar Aplinkos apsaugos komiteto išvadą galbūt mums pagarsintų gerbiama A. Gedvilienė, komiteto pirmininkė. Prašau. Ruošiasi Kaimo reikalų komiteto išvadą kas nors pristatyti, jeigu nėra V. Pranckiečio. Gal kas nors pagalvokite.

A. GEDVILIENĖ (*TS-LKDF*). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Komitetas svarstė Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo kai kurių straipsnių pakeitimo įstatymo projektą spalio 25 dieną ir buvo priimtas sprendimas pritarti iniciatorių pateiktam Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo Nr. XIII-2166 kai kurių straipsnių ir priedų pakeitimo ir 142 straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymo projektui ir komiteto išvadoms. Už balsavo 8, prieš – 1, susilaikiusių nebuvo.

PIRMININKAS. Dėkoju. Dabar Kaimo reikalų komiteto išvada. Pristatys gerbiamas V. Kanopa. Prašom.

V. KANOPA (*LSDPF*). Kaimo reikalų komitetas rugsėjo 29 dieną svarstė šį projektą kaip pagalbinis komitetas ir šiam iniciatorių įstatymo straipsnių pataisų, priedų pakeitimo ir 142 straipsnio pripažinimo netekusiu galios projektui ir komiteto išvadoms pritarė. Pasiūlymai: siūlyti pagrindiniam Aplinkos apsaugos komitetui tobulinti įstatymo projektą pagal Seimo kanceliarijos Teisės departamento pastabas ir pasiūlymus, Seimo nario S. Gentvilo, Lietuvos miško ir žemės savininkų asociacijos pasiūlymus, jiems Kaimo reikalų komitetas pritarė vienbalsiai. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkoju. Diskutuoti niekas neužsirašė. Kadangi yra pasiūlymų, tai vėlgi, matyt, svarstysime juos per balsuoti numatytą langą.

14.47 val.

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo Peticijų komisijos 2023 m. lapkričio 15 d. išvados Nr. 250-I-30“ projektas Nr. XIVP-3323 (*pateikimas, svarstymas ir priėmimas*)

Tada dar yra laiko iki balsavimo, galbūt galime apsvarstyti peticijas? Matau, yra gerbiamas E. Pupinis. Darbotvarkės 2-24 klausimas – Seimo nutarimo dėl Lietuvos Respublikos Seimo Peticijų komisijos išvados projektas Nr. XIVP-3323. Gerbiamas E. Pupinis. Prašom.

E. PUPINIS (*TS-LKDF*). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Pristatau nutarimą „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo Peticijų komisijos 2023 m. lapkričio 15 d. išvados Nr. 250-I-30“. Peticija buvo svarstoma lapkričio 15 dienos posėdyje. Išnagrinėta peticija, kurioje pateiktas siūlymas pakeisti Lietuvos Respublikos socialinio draudimo pensijų įstatymo Nr. I-549 23 ir 54 straipsnių pakeitimo įstatymo Nr. XIII-3203 pakeitimo įstatymo Nr. XIII-3395 1 straipsniu išdėstyto Lietuvos Respublikos socialinio draudimo pensijų įstatymo 23 straipsnio 2 dalį ir įstatymo Nr. XIII-3395 3 straipsnio 2 dalį, nustatant, kad viena iš senatvės pensijos dydžio nemažinimo sąlygų – ne ilgesnis kaip trejų metų išankstinės senatvės pensijos gavimo laikotarpis – būtų skaičiuojamas pilnais mėnesiais. Peticijų komisija priėmė sprendimą teikti Seimui išvadą netenkinti šio siūlymo. Sprendimas priimtas atsižvelgiant į Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos nuomonę.

Socialinės apsaugos ir darbo ministerija atkreipia dėmesį į tai, kad Socialinio draudimo pensijų įstatymo straipsniuose, reglamentuojančiuose išankstinės senatvės pensijos skyrimo sąlygas, nėra formuluotės „pilni mėnesiai“. Pati pirma sąlyga asmeniui gauti išankstinę senatvės pensiją yra ta, kad jam iki Socialinio draudimo pensijų įstatyme nustatyto senatvės pensijos amžiaus būtų likę ne daugiau kaip penkeri metai. Socialinio draudimo pensijų įstatyme tai reglamentuoja 20 straipsnio 1 dalies 1 punktas. Šis penkerių metų laikotarpis neapibrėžiamas pilnais mėnesiais, nes senatvės pensijos amžius skaičiuojamas pagal asmens gimimo datą, o ji gali būti bet kuri mėnesio diena. Taigi, asmuo amžiaus sąlygas atitiks konkrečiai tą dieną, kurią jam iki senatvės pensijos amžiaus bus likę ne daugiau kaip penkeri metai, o ne nuo prieš tai buvusio mėnesio paskutinės dienos. Ta pačia logika vadovautasi ir nustatant trejų metų palengvinančią taisyklę asmenims, turintiems 40 ir daugiau metų stažo.

Socialinės apsaugos ir darbo ministerija atkreipia dėmesį į tai, kad įstatymo Nr. XIII-3325 3 straipsnio 2 dalies 1 punkte nustatyta, kad nuo 2021 m. sausio 1 d. nemažinamos visos iki 2020 m. gruodžio 30 d. paskirtos socialinio draudimo senatvės pensijos, jei gaunantys ir anksčiau gavę išankstines pensijas asmenys atitiko abi įstatyme Nr. XIII-3395 nustatytas sąlygas, tai yra jei išankstinę senatvės pensiją gavo ne ilgiau kaip trejus metus ir išankstinės senatvės pensijos skyrimo metu pensijų socialinio draudimo stažas buvo ne mažesnis kaip 40 metų. Taigi visiems asmenims, iki 2021 metų gavusiems išankstinę pensiją ir atitikusiems abi minėtas sąlygas, senatvės pensija buvo perskaičiuota ir nebemažinama. Todėl prašome atsižvelgti ir pritarti komisijos išvadai… nutarimui „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo Peticijų komisijos 2023 m. lapkričio 15 d. išvados Nr. 250-I-30“.

PIRMININKAS. Dėkoju. Kadangi niekas nenori jūsų klausti, keliaujame prie svarstymo stadijos. Niekas neužsirašė diskutuoti. Priėmimas. Niekas motyvų nenori sakyti. Taigi balsuosime balsavimo lango metu.

14.51 val.

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo Peticijų komisijos 2023 m. lapkričio 15 d. išvados Nr. 250-I-31“ projektas Nr. XIVP-3324 (*pateikimas, svarstymas ir priėmimas*)

Dabar pereiname prie 2-25 klausimo – Seimo nutarimo dėl Lietuvos Respublikos Seimo Peticijų komisijos kitos išvados projekto Nr. XIVP-3324. Gerbiamas E. Pupinis pristatys. Prašau.

E. PUPINIS (*TS-LKDF*). Dėl išvados Nr. 250-I-31. Lietuvos Respublikos Seimo Peticijų komisija peticiją nagrinėjo lapkričio 15 dienos posėdyje. Išnagrinėjo pareiškėjo peticiją, kurioje pateiktas siūlymas panaikinti Lietuvos Respublikos baudžiamojo proceso kodekso 428 straipsnio 3 dalies ir 429 straipsnio 3 dalies koliziją, pakeičiant Baudžiamojo proceso kodekso 429 straipsnio 3 dalį, ir priėmė sprendimą teikti Seimui išvadą visiškai tenkinti šį siūlymą.

Baudžiamojo proceso kodekso 428 straipsnio 3 dalyje nustatyta, kad šio straipsnio 2 dalyje nurodyti sprendimai įrašomi į teismo posėdžio protokolą ir yra neskundžiami. Baudžiamojo proceso kodekso 429 straipsnio 3 dalyje nustatyta, kad teisėjo sprendimas atmesti prokuroro pareiškimą dėl bylos nagrinėjimo pagreitinto proceso tvarka ir nutartis perduoti bylą prokurorui gali būti skundžiami šio kodekso 10 dalyje nustatyta tvarka. Pareiškėjo nuomone, Baudžiamojo proceso kodekso 428 straipsnio 3 dalis ir 429 straipsnio 3 dalis iš dalies yra kolizinės normos, nes tam

tikru aspektu prieštarauja viena kitai: pagal Baudžiamojo proceso kodekso 428 straipsnio 3 dalį teisėjo sprendimas atmesti prokuroro pareiškimą dėl bylos nagrinėjimo pagreitinto proceso tvarka yra neskundžiamas, o pagal Baudžiamojo proceso kodekso 429 straipsnio 3 dalį šis sprendimas skundžiamas Baudžiamojo proceso kodekso 10 dalyje nustatyta tvarka.

Lietuvos Respublikos Konstitucinis Teismas yra ne kartą pažymėjęs, kad konstitucinis teisinės valstybės principas suponuoja įvairius reikalavimus įstatymų leidėjui, kitiems teisėkūros subjektams, be kita ko tai, kad įstatymuose ar kituose teisės aktuose nustatytas teisinis reguliavimas turi būti aiškus, suprantamas, neprieštaringas, teisės aktų formuluotės turi būti tikslios, turi būti užtikrinamas teisės sistemos nuoseklumas ir vidinė darna, teisės aktuose neturi būti nuostatų, vienu metu skirtingai reguliuojančių tuos pačius visuomeninius santykius.

Prašome į tai atsižvelgti ir pritarti komisijos išvadai tenkinti peticiją.

PIRMININKAS. Dėkoju. Niekas nenori jūsų paklausti. Dėkingi jums. Galite grįžti į darbo vietą.

Svarstymo stadijoje niekas neužsirašė diskutuoti. Priėmimas. Taip pat nenori niekas išsakyti priėmimo motyvų. Taigi lieka balsavimas.

14.53 val.

Šalpos pensijų įstatymo Nr. I-675 pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3311 (*pateikimas*)

Sutaupėme keletą minučių, galbūt dabar mes galėtume 2-15 klausimą? Žiūriu į socialinių reikalų ir darbo ministrę, galbūt ji mums galėtų pateikti Šalpos pensijų įstatymo projektą Nr. XIVP-3311, nes lieka dar beveik 7 minutės, dabar jau 6 minutės iki balsavimo lango, bet jei nedaug užsirašė klausti, gal spėsime. Prašau.

M. NAVICKIENĖ (*TS-LKDF*). Labai ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Gerbiamieji kolegos, norėčiau pristatyti jums Šalpos pensijų įstatymo pakeitimo įstatymo projektą. Visų pirma noriu padėkoti kolegoms Seimo nariams M. Ošmianskienei, L. Kukuraičiui už tai, kad turėjome nemažai diskusijų apie Šalpos pensijų įstatymo pakeitimo reikalingumą. Bandėme šiame Vyriausybės teikiamame projekte atsižvelgti į kolegų teiktus siūlymus bei į Minimalių pajamų sistemos adekvatumo studijoje iškeltas problemas ir spręsti dėl mažiausias pajamas gaunančių negalią turinčių asmenų geresnės integracijos į darbo rinką.

Pirmiausia, ko siekiame šiais įstatymų projektais? Panaikinti diskriminacines šalpos pensijų skyrimo ir mokėjimo sąlygas ir nustatyti teisingesnę šalpos negalios pensijų dydžių diferenciaciją, taip pat teisinį reguliavimą suderinti su jau priimtu ir nuo sausio 1 dienos įsigaliosiančiu Asmenų su negalia teisių apsaugos pagrindų įstatymu bei užtikrinti sklandų įstatymo nuostatų įgyvendinimą praktikoje.

Siūlomi pakeitimai, kurie įsigaliotų nuo 2024 m. liepos 1 d., yra tokie, kad šiuo metu dirbti ir kartu gauti šalpos pensiją gali tik tie asmenys, kuriems negalia pripažinta iki 24 metų sukakties, todėl siūlome naikinti šią nuostatą, manome, kad jinai yra diskriminacinė, ir šalpos pensijas skirti ir mokėti, nepaisant to, kur jų gavėjai dirba. Tokiu būdu visiems šalpos išmokų gavėjams bus sudarytos vienodos galimybės dirbti, neprarandant teisės gauti atitinkamą šalpos išmoką, skatinama asmenų su negalia integracija į darbo rinką.

Kitas aspektas, jog asmenys, kuriems nustatytas 45–55 % darbingumo lygis po 24 metų sukakties, teisės gauti šalpos pensiją šiandien neturi. Šiuo projektu siūlome užtikrinti visų asmenų su negalia konstitucinę teisę gauti negalios pensiją ir nustatyti asmenims, kurie pripažinti netekusiais 45–55 % dalyvumo (iki 2023 m. gruodžio 1 d. vadiname tai darbingumu) po 24 metų, teisę į šalpos negalios pensiją. Taip pat siūlome vienodinti šalpos negalios pensijų dydžių nustatymo principą, visiems gavėjams šalpos negalios pensijų dydžius suskirstyti kas 5 % netekto dalyvumo (nuo sausio 1 dienos mes jau kalbėsime apie dalyvumą).

Į Šalpos pensijų įstatymą taip pat perkėlus Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą dėl priemonių, kad darbuotojai galėtų lengviau naudotis laisvo darbuotojų judėjimo teisėmis (Europos Sąjungos valstybių piliečių šeimos nariai įgijo teisę gauti šalpos išmokas, o Lietuvos Respublikos piliečiai, jų šeimos nariai tokios teisės neturi), siūlome nustatyti, kad teisę gauti šalpos išmo-

ką turėtų ir Lietuvos Respublikos piliečių šeimos nariai, kuriems išduoti dokumentai, patvirtinantys ar suteikiantys teisę gyventi Lietuvoje.

Dalis pasiūlymų įsigalios nuo 2024 m. sausio 1 d. Tie pasiūlymai yra tokie, kad siūlome nustatyti šalpos negalios arba šalpos senatvės pensijos skyrimą ne tiktai mamoms, išauginusioms penkis ar daugiau vaikų, bet ir tėčiams. Būtų mokama, aišku, tik vienam asmeniui, bet galėtų būti mokama ir tėčiui. Taip bus užtikrintos lygios galimybės pasinaudoti teise gauti didesnio dydžio šalpos pensijas.

Taip pat siūlome sudaryti galimybę gauti šalpos išmokas ne už 6 mėnesius, o už 12 mėnesių, kai asmuo praleidžia kreipimosi dėl išmokos skyrimo terminą, tai yra vienodiname pensijų skyrimo terminus su Socialinio draudimo pensijų įstatymu, bei suderinti sąvokas su Asmens su negalia teisių apsaugos pagrindų įstatyme vartojamomis sąvokomis. Siūlomas naujas šalpos neįgalumo pensijos pavadinimas – šalpos negalios pensija.

Taip pat siūlome suvienodinti visų socialinės paramos išmokų bazinių dydžių atskaitos tašką, nustatant, kad ir pensijos priemoka nuo 2024 m. sausio 1 d. apskaičiuojama, atsižvelgiant į praėjusiais metais galiojusį MVPD, analogiškai su bazine socialine išmoka, valstybės remiamų pajamų dydžiu, šalpos pensijų baze bei tikslinių kompensacijų baze. Kartu toks pakeitimas leis tiksliau planuoti valstybės biudžeto lėšų poreikį pensijų priemokoms mokėti.

Siūlome nustatyti, kad asmenims, turintiems teisę į socialinio draudimo pensiją, kuri yra mažesnė už šalpos pensiją, primokamas skirtumas iki šalpos pensijos. Tokiu būdu bus realizuojamos asmenų su negalia socialinio draudimo sistemoje įgytos teisės, jiems mokant pensijas iš Valstybinio socialinio draudimo fondo biudžeto lėšų, ir atitinkamai taupomos valstybės biudžeto lėšos.

Bus dar keletas redakcinio ir tikslinamojo pobūdžio pakeitimų, jų čia neminėsiu. Lėšų poreikis 2024 metais priimto įstatymo nuostatoms įgyvendinti: papildomai reikėtų apie 9 mln. eurų valstybės biudžeto lėšų šalpos išmokoms mokėti, apie 2 mln. eurų valstybės biudžeto lėšų bendrajai socialinio draudimo pensijos daliai mokėti iš Valstybės socialinio draudimo fondo biudžeto. Tai tiek trumpai. Lauksiu jūsų klausimų.

PIRMININKAS. Dėkoju gerbiamai ministrei M. Navickienei už pateikimą. Dabar jūsų nori paklausti toks Seimo narių trikampis, susėdę kartu – T. Tomilinas, L. Kukuraitis ir L. Nagienė. Visi, taip, trys…

M. NAVICKIENĖ (*TS-LKDF*). Šiaip tikėtinas trikampis.

PIRMININKAS. …paklaus po klausimą. Pirmas – T. Tomilinas. Prašau.

T. TOMILINAS (*DFVL*). Matote, ministre, kokie mes jūsų fanai. Mano klausimas, gerbiama ministre, ar aš teisingai suprantu, kad šituo įstatymu bus kartu įgyvendintas ir mūsų 2021 metais pasiūlytas sprendimas dėl lengvą negalią turinčių žmonių šalpos pensijų ir jų darbo pajamų santykio? Ar tiesiog jūs planuojate sujungti mūsų projektą su jūsų? Net 2021 metais jūsų Vyriausybė pateikė teigiamą išvadą dėl mūsų projekto, bet taip ir neįgyvendinome. Tai yra mano klausimo dalis.

Kita dalis. Vėlgi ar aš teisingai suprantu, kad ir toliau įgyvendinama pagrindinė Lietuvos socialinės politikos tokia raudona gija, kai bandoma darbo pajamas atsieti nuo išmokų ir tą priklausomybę mažinti? Jeigu žmonės vis dėlto gauna kažkokias pajamas, tai nebūtinai kirsti per jų išmokas, kurias jie gauna pagal tam tikrą negalią arba kitą socialinę padėtį. Ačiū.

M. NAVICKIENĖ (*TS-LKDF*). Labai ačiū, gerbiamas kolega. Taip, aš noriu pasakyti, kad jūsų iniciatyva, gal atskirai jums nepadėkojau už tą buvusią iniciatyvą… tikrai bus sujungti visi projektai, kuriuose bus kalbama apie tuos pačius dalykus. Šis projektas siūlo šiek tiek net ir palankiau, negu siūlėte jūs, bet aš manau, kad visi projektai turėtų būti sujungti.

O dėl darbo ir išmokų to sąsajumo, tai suprantu jūsų užslėptą mintį kalbėti apie nedarbo draudimo išmokas. Su šituo jūsų siūlymu sutikti negalėsiu, bet dalykai, kurie savo logika neprieštarauja ir gali išlaikyti motyvaciją labiau būti darbo rinkoje, tai yra mums tikrai priimtini ir ta kryptimi einame. Juo labiau kad iki šiol buvo diskriminacinis momentas, dėl kurio reikia spręsti. Tiesa visada yra kažkur turbūt per vidurį, bet šio projekto kontekste, manau, mes tikrai matome panašiai.

PIRMININKAS. Dėkoju. Klausimą užduos gerbiamas L. Kukuraitis. Prašau.

L. KUKURAITIS (*DFVL*). Dėkoju, pirmininke. Dėkoju, ministre, kad atėjote su Šalpos įstatymu. Tikrai jis labai reikalingas, labai lauktas.

Dabar klausimas dėl minimalių vartojimo poreikių dydžio, su juo buvo siejamas mažų pensijų didinimas aktualiu laiku. Jūsų siūlymas šitame įstatyme, kad tai būtų su praėjusių metų MVPD. Ar tai yra kelias, ypač kai mes visai neseniai išgyvenome didžiulę infliacijos įtaką, kurią labai neigiamai išgyveno tos grupės, kurios susietos su MVPD, ir dėl to, kad vertinama metai vėliau, jų pajamos augo lėčiau? Čia reikia Vyriausybei papildomų pastangų, ir tai jūs darėte – dėjote papildomas pastangas padidinti indeksavimą, bet natūraliai tai turėtų būti taip, kaip yra šitame galiojančiame įstatyme. Ar neiname neteisingu keliu, priešingu keliu, negu turėtume eiti?

M. NAVICKIENĖ (*TS-LKDF*). Ačiū, kolega, už klausimą. Laukiau jo. Tiesą sakant, aš manau, kad einame teisingu keliu ta prasme, kad mes turime galimybę iš anksto susiplanuoti savo biudžete lėšas, kiek jų gali prireikti, nes einamuoju metu planuoti, pavyzdžiui, ir dabar, ypač kai perskaičiuojame didesnę dalį elementų MVPD, mes dar to dydžio net neturime, kai jau su jumis turėtume patvirtinti biudžetą 2024 metams. Aš manau, tikrai ne tiktai šiai Vyriausybei, bet ir visoms kitoms, kurios turi planuoti, kaip jos gyvens, ir žmonės turi planuoti savo pajamas, tai yra per sudėtinga laukti iki metų pabaigos, kol paaiškės tas realaus laiko MVPD. Dėl to kyla daug iššūkių. Praėję metai tikrai žmonėms buvo sunkūs ir mes gebėjome kažkokiu spėjimo būdu tai padaryti. Bet kaip ir visos kitos socialinės išmokos, visi kiti socialinių išmokų dydžiai, ar tai būtų VRP, ar tai būtų bazinės socialinės išmokos dydis ir visi kiti, indeksuojami pagal praėjusių metų MVPD. Aš manau, logiška būtų ir turbūt teisinga susieti visgi su dydžiu, kuris yra aiškus biudžeto planavimo metu. Aišku, taip pat nepamiršti, kad ir kitos socialinės paramos priemonės pasiekia. Tas pats VRP dydis susijęs su didesnių kompensacijų gavėjų ratu ir panašiai. Tiems žmonėms pagalbos priemonių mes valstybėje visgi turime.

PIRMININKAS. Dėkoju. Ir paskutinį klausimą iš trikampio smaigalio užduos gerbiama L. Nagienė. Prašau.

L. NAGIENĖ (*DFVL*). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Gerbiama ministre, dabar aš dar kartą pasižiūrėjau tą lentelę, kuri yra kas 5 %, kur netektą darbingumą turi žmonės. Prašom pasakyti, ar nemanote, kad šiek tiek ir pabloginate kai kuriais atvejais? Turiu omenyje, buvo ten sunki negalia, vidutinė ir buvo dviejų dydžių šalpos pensija. Ta išmoka buvo dauginama iš dviejų, jeigu sunki negalia, o sunki negalia – 95 %, buvo tokių atvejų. Kaip tuo atveju jūs galvojate, ar tai teisinga, o gal aš klystu? Nes aš pasižiūrėjau.

Kitas momentas. Pasakykite tokius atvejus, kaip jūs sakote, jeigu socialinio draudimo pensija bus mažesnė… Dar irgi kitas toks klausimas, socialinio draudimo pensija mažesnė negu šalpos pensija, tokiu atveju mokėsime, kad būtų ne mažiau kaip šalpos. Kiek tokių asmenų yra? Ar mes turime tokių atvejų, kad būtent dabar, kai pakeitėme, nepriklausomai nuo stažo, jeigu turi minimalų stažą 15 metų, sakysime, o netekto darbingumo yra net mažiau negu stažo atitinkamai, kada nustatytas, tai ar nemanote… Ar tiek atvejų gali būti, kad jinai būtų mažesnė už šalpos pensijos dydį? Ačiū.

M. NAVICKIENĖ (*TS-LKDF*). Labai ačiū, kolege, už klausimą. Kažkaip pastebėjau tendenciją, kad bent į vieną klausimo dalį jums visada bandau raštu atsakyti, nes kokio nors skaičiaus neturiu, kuris jums yra svarbus. Nežinau, kodėl taip išeina, bet, matyt, labai taiklūs klausimai.

Tai dėl pirmo jūsų klausimo galiu nuraminti, kad tikrai neblogės niekam. Esame paskaičiavę, kad visiems situacija tiktai gerės. Vaikams situacija nesikeičia.

O dėl antro klausimo, aišku, čia bus daugiau administravimo dalykai. Tai konkretaus skaičiaus, teorinio, kiek galėtų tokių žmonių būti, tikrai neturiu. Nežinau, turėčiau pasitikslinti, bet norėjome užkardyti galimybę, jeigu būtų tokių žmonių, kurie visgi gauna mažesnę, kad šitas nelogiškumas būtų ištaisytas. Bet skaičiaus, deja, neturiu jums pateikti.

PIRMININKAS. Dėkoju, jūs atsakėte į visus klausimus. Dabar motyvai. Už – gerbiamas J. Džiugelis. Prašau.

J. DŽIUGELIS (*TS-LKDF*). Dėkoju. Mieli kolegos, stipriai prieštaraujančių nematau, todėl kviečiu tiesiog pritarti šiam labai ilgai lauktam įstatymo projektui.

PIRMININKAS. Dėkoju. Galbūt ir galėtume dabar pradėti nuo apsisprendimo šiuo klausimu. Taigi, gerbiami kolegos, kviečiu susėsti į savo darbo vietas, pasiekėme balsavimo langą ir galime pradėti balsavimą. Taigi kviečiu apsispręsti dėl darbotvarkės 2-15 klausimo – Šalpos pensijų įstatymo vieno straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3311. Klausimas, kurį ką tik ministrė pristatė iš tribūnos, ir vyko dėl šio klausimo diskusija. Prašau. Balsuojame dėl Šalpos pensijų įstatymo.

Užsiregistravo 107, balsavo 105: už – 99, prieš niekas nebalsavo, susilaikė 6. Taigi po pateikimo yra pritarta. Pagrindiniu komitetu siūlomas Socialinių reikalų ir darbo komitetas. Ar galime sutarti bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta. Siūloma svarstyti gruodžio 12 dieną. (*Balsai salėje*) Skubos prašo. Įjungsiu mikrofoną, galite prie šoninio mikrofono paprašyti.

M. NAVICKIENĖ (*TS-LKDF*). Projekte turėjo būti nurodyta, kad prašome dėl šio projekto skubos, nes įsigaliojimas turėtų būti jau nuo sausio 1 dienos.

PIRMININKAS. Dėkoju, tai prašome skubos. Ar galime bendru sutarimu? Nors čia mano popieriuose neparašyta. Dėkoju ministrei, kad pagarsino.

15.09 val.

Įstatymo „Dėl Lietuvos Respublikos ir Jungtinių Arabų Emyratų sutarties dėl savitarpio teisinės pagalbos baudžiamosiose bylose ratifikavimo“ projektas Nr. XIVP-3086(2) (*priėmimo tęsinys*)

Dabar grįžtame darbotvarke šiek tiek atgal, į vakarinio posėdžio pradžią. Darbotvarkės 2-1 klausimas. Atkreipiu dėmesį, kolegos, visur yra likęs tik balsavimas. Priėmimo stadija. Dabar balsuosime maždaug taip dėl kokių šešių įstatymų iš eilės.

Darbotvarkės 2-1 klausimas – įstatymo „Dėl Lietuvos Respublikos ir Jungtinių Arabų Emyratų sutarties dėl savitarpio teisinės pagalbos baudžiamosiose bylose ratifikavimo“ projektas Nr. XIVP-3086(2). Kviečiu balsuoti.

Šio įstatymo priėmimas

Užsiregistravo 110, balsavo 110 – visi 110 balsavo už. Taigi įstatymas priimtas. (*Gongas*) Galbūt galime paleisti trumpesnį balsavimą, jau visi susikaupę. (*Balsai salėje*) Ne, nenorite. Gerai, liekame prie ilgesnio balsavimo laiko.

15.10 val.

Įstatymo „Dėl Lietuvos Respublikos ir Jungtinių Arabų Emyratų sutarties dėl ekstradicijos ratifikavimo“ projektas Nr. XIVP-3087(2) (*priėmimo tęsinys*)

Darbotvarkės 2-2 klausimas – įstatymo „Dėl Lietuvos Respublikos ir Jungtinių Arabų Emyratų sutarties dėl ekstradicijos ratifikavimo“ projektas Nr. XIVP-3087(2). Priėmimas. Balsuojame.

Šio įstatymo priėmimas

Užsiregistravo 110, balsavo 110 – vėl visi 110 balsavo už. Taigi įstatymas priimtas. (*Gongas*)

15.10 val.

Įstatymo „Dėl Lietuvos Respublikos ir Jungtinių Arabų Emyratų sutarties dėl nuteistųjų perdavimo ratifikavimo“ projektas Nr. XIVP-3088(2) (*priėmimo tęsinys*)

Darbotvarkės 2-3 klausimas – įstatymo „Dėl Lietuvos Respublikos ir Jungtinių Arabų Emyratų sutarties dėl nuteistųjų perdavimo ratifikavimo“ projektas Nr. XIVP-3088. Balsuojame. Priėmimas.

Šio įstatymo priėmimas

Užsiregistravo 111, balsavo 111 – visi 111 balsavo už. Taigi įstatymas priimtas. (*Gongas*)

15.11 val.

Sveikatos draudimo įstatymo Nr. I-1343 2, 5, 6, 8, 9, 9^1, 10, 12, 12^1, 15, 17, 21, 22, 23, 26, 30, 43 straipsnių ir II skyriaus pavadinimo pakeitimo ir Įstatymo papildymo 3^1 straipsniu įstatymo Nr. XIV-1942 1, 13, 15, 16, 17 ir 19 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2984(2) (*priėmimo tęsinys*)

Dabar darbotvarkės 2-4 klausimas – Sveikatos draudimo įstatymo kai kurių straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2984. Priėmimas. Balsuojame. Balsuojame dėl Sveikatos draudimo įstatymo.

Šio įstatymo priėmimas

Užsiregistravo 113, balsavo 113: už – 107, prieš – 1, susilaikė 5. Įstatymas yra priimtas. (*Gongas*)

15.12 val.

Maisto įstatymo Nr. VIII-1608 2 ir 4 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 6^2 straipsniu įstatymo projektas Nr. XIVP-2890(3) (*priėmimo tęsinys*)

Toliau darbotvarkės 2-5 klausimas – Maisto įstatymo keleto straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2890. Priėmimas. Balsuojame.

Šio įstatymo priėmimas

Užsiregistravo 112, balsavo 112: už – 92, prieš – 6, susilaikė 14. Įstatymas priimtas. (*Gongas*)

15.13 val.

Saugaus eismo automobilių keliais įstatymo Nr. VIII-2043 2, 6^1, 10, 13, 22 ir 24 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3094(2) (*priėmimo tęsinys*)

Toliau darbotvarkės 2-6 klausimas – Saugaus eismo automobilių keliais įstatymo kai kurių straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3094. Saugaus eismo įstatymas.

Šio įstatymo priėmimas

Užsiregistravo 113, balsavo 113: už – 109, prieš nėra, susilaikė 4. Įstatymas priimtas. (*Gongas*)

Dabar matau prie šoninio mikrofono stovinčius kolegas. Jeigu jūs nestovite, tada gerbiamas R. Žemaitaitis per šoninį mikrofoną. Prašom.

R. ŽEMAITAITIS (*MSNG*). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Prieš tai buvo balsavimas dėl to supuvusio maisto, tai mano balsą įskaitykite prieš. (*Juokas salėje*)

PIRMININKAS. Konkrečiai tokio įstatymo nebuvo, bet mes jus supratome. Dėl protokolo – prieš.

Dabar gerbiamas V. Semeška per šoninį mikrofoną. Prašom.

V. SEMEŠKA (*TS-LKDF*). Trumpa replika po balsavimo. Aš norėjau padėkoti tiek opozicijai, tiek daugumai ir pasveikinti mūsų Lietuvos kariuomenę su Kariuomenės diena. Šiandien Seimas įteikė nedidelę dovaną, vadinasi, kariuomenė pati galės rengti vairuotojus ir instruktorius, taip tiktai sustiprės. Labai ačiū visiems už tokį darnų darbą. Ačiū.

PIRMININKAS. Prisidedame prie sveikinimų kariuomenei ir linkime saugaus eismo.

15.14 val.

Advokatūros įstatymo Nr. IX-2066 2, 9, 16, 17, 23, 24, 35, 39, 56, 57, 59, 60, 64, 66, 67, 68, 69 straipsnių ir keturioliktojo skirsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2795(2) (*priėmimo tęsinys*)

Dabar, gerbiami kolegos, jeigu prie šoninio mikrofono daugiau nieko nėra, tai pereiname prie darbotvarkės 2-7.1 klausimo – Advokatūros įstatymo kai kurių straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2795. Čia mums reikia eiti pastraipsniui.

1 straipsnis. Nėra pasiūlymų. Galime bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta. 2 straipsnis. Nėra pasiūlymų, galime bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta.

Dėl 3 straipsnio buvo Teisės departamento pasiūlymas, jam komitetas nepritarė. Galime bendru sutarimu pagal komiteto redakciją 3 straipsnį? Dėkoju, pritarta.

4 straipsnis, 5 straipsnis, 6 straipsnis, 7 straipsnis, 8, 9, 10, 11, 12… ne, iki 11 straipsnio imtinai. Galime bendru sutarimu šiuos straipsnius patvirtinti? Dėkoju, pritarta.

Dabar dėl 12 straipsnio yra pasiūlymas. Aš kviesiu gerbiamą komiteto pirmininkę į tribūną. Čia jau reikės mums diskutuoti. Gerbiamas J. Razma galbūt pristatytų savo pasiūlymą, jis yra dėl šio straipsnio? Prašau.

J. RAZMA (*TS-LKDF*). Gerbiami kolegos, dabar galiojančiame įstatyme buvo parašyta išreikštai, kokius dokumentus turi pateikti kitos šalies teisininkas, jeigu nori Lietuvoje tas teisines paslaugas teikti. Man nelabai suprantama, kodėl komitetas išbraukia tuos dokumentus, tą visą sąrašą, ir palieka juos tvirtinti Advokatų tarybai? Tas dokumentų sąrašas, aš manau, gali iš esmės nulemti sąlygas, galės ar negalės tas kitos šalies teisininkas čia teikti paslaugas. Ir tokie dalykai pagal Konstitucinio Teismo išaiškinimą tikrai priklauso įstatymų lygiui, o ne visuomeninei organizacijai.

Taip pat aš paminėsiu ir manau, jog nereikėjo šiame įstatyme plėsti mokesčių sąvokos vartojimo, kai kalbame ne apie mokesčius taip, kaip jie apibūdinti Konstitucijoje, ir neužteršti tokiomis šiukšlėmis įstatymų. Pavyzdžiui, parašoma, kad advokatūra finansuojama iš rinkliavų, dar kažko ir mokesčių. Tai skamba dviprasmiškai.

Bet aš, matydamas, kad sudėtingos oro sąlygos ir visi Seimo nariai nori kuo greičiau grįžti namo, šioje stadijoje neprašysiu balsuoti dėl visų mano pasiūlymų, o galbūt esant progai, kai vėl bus taisomas tas įstatymas, aš dar kartą mėginsiu įtikinti komitetą, kad reikia kai ką įstatyme pataisyti.

PIRMININKAS. Dėkoju. Taupydamas laiką, tada galėjote ir ilgai nekalbėti. Bet ačiū, gerbiamas kolega, už tai, kad jūs atsiimate, tai dabar mes jo nesvarstysime. Vadinasi, 12 straipsniui galime bendru sutarimu pritarti? Dėkoju, pritarta.

Dėl 13 straipsnio buvo vėlgi Seimo nario J. Razmos keletas pasiūlymų. Taip pat atsiimate. Dėkoju. Daugiau čia kitų Seimo narių pasiūlymų nematau. Tai galime bendru sutarimu tada 13 straipsnį, nes J. Razma atsiėmė pasiūlymus? Dėkoju, pritarta.

Dėl 14 straipsnio, 15, 16, 17, 18 taip pat… ne, 18 straipsnį palikime ateičiai. Iki 17 straipsnio imtinai galime bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta.

Dėl 18 straipsnio irgi yra J. Razmos pasiūlymas. Kaip jūs, gerbiamas kolega, žvelgiate? Irgi atsiima. Gerai. Daugiau dėl 18 straipsnio… Taip, čia vėlgi J. Razmos yra kitas, tai, kaip suprantu, atsiimate? Tad ar 18 straipsnį galime bendru sutarimu patvirtinti? Dėkoju, patvirtinta.

Dabar 19 straipsnis. Čia dėl jo buvo pasiūlymas teisingumo ministro… Labai atsiprašau, čia turbūt yra vėlgi J. Razmos pasiūlymas, tik čia, matyt, redakcinė klaida, nes neparašyta, kieno. Taigi nėra, dėl 19 straipsnio pasiūlymų nėra. Galime pritarti bendru sutarimu be jokių pataisymų? Keistai čia. Labai atsiprašau už chaosą, bet keistai parašyta. Pastraipsniui viską įveikėme. Dabar motyvai. Už, prieš nėra norinčių kalbėti.

Vadinasi, balsuojame. Balsuojame dėl 2-7.1 klausimo – Advokatūros įstatymo kai kurių straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2795. Balsuojame.

Šio įstatymo priėmimas

Užsiregistravo 111, balsavo 111: už – 109, prieš niekas nebalsavo, susilaikė 2. Taigi įstatymas yra priimtas. (*Gongas*)

15.21 val.

Mediacijos įstatymo Nr. X-1702 4, 5 ir 29 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2796(2) (*priėmimas*)

Darbotvarkės 2-7.2 klausimas – lydimasis Mediacijos įstatymo keleto straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2796. Čia, gerbiami kolegos, nebuvo jokių pasiūlymų. 1, 2, 3, 4 straipsniai. Ar galime bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta. Dėl motyvų niekas neužsirašė.

Balsuojame dėl Mediacijos įstatymo projekto Nr. XIVP-2796.

Šio įstatymo priėmimas

Užsiregistravo 112, balsavo 112 – visi 112 balsavo už. Įstatymas priimtas. (*Gongas*)

15.22 val.

Baudžiamojo proceso kodekso 55 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2974(2) (*priėmimas*)

Toliau 2-8 klausimas – Baudžiamojo proceso kodekso 55 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2974. Čia vėlgi du straipsniai. Dėl 1 straipsnio buvo Seimo nario J. Razmos pasiūlymas. Norėsite, kad jis būtų svarstomas? Įjungiu mikrofoną.

J. RAZMA (*TS-LKDF*). Čia yra kita situacija – komitetas bendru sutarimu pritarė pasiūlymui. Manau, kad jis apsaugo nuo perdėto nemokamų advokatų skyrimo ir taupo valstybės lėšas. Komiteto nariai visi sutiko, kad pasiūlymas priimtinas.

PIRMININKAS. Taigi pasiūlymui pritarė komitetas, bet ar yra Seime 29 Seimo nariai, kurie paremtų šį siūlymą? Na, jeigu komitetas pritarė, aš taip vertinu, greičiausiai yra, ar ne? Taigi svarstome pasiūlymą. Komiteto nuomonė – komitetas pritarė, taip?

I. HAASE (*TS-LKDF*). Taip. Kaip ir jūs, gerbiamas pirmininke, minėjote, komitetas pritarė. Komiteto argumentai, kad pritarta pasiūlymui su techniniu patikslinimu, išbraukiant iš pasiūlymo žodį „nukentėjusiojo“, nes iki ikiteisminio tyrimo pradžios nepilnametis dar nebūna pripažintas nukentėjusiuoju. Todėl teikiame Seimui tikslinti redakciją. Ta redakcija jums visiems yra pateikta. Komiteto balsavimas yra: už – 9, prieš ir susilaikiusių nebuvo.

PIRMININKAS. Dėkoju. Tai galbūt galime bendru sutarimu tada šį pasiūlymą priimti? Galime bendru sutarimu. Dėkoju. Tada visam 1 straipsniui su šiuo pasiūlymu bendru sutarimu pritarta. 2 straipsnis. Galime bendru sutarimu? Pritarta. Dėkoju.

Taigi tada balsuojame dėl viso Baudžiamojo proceso kodekso 55 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2974.

Šio įstatymo priėmimas

Užsiregistravo 109, balsavo 107: už – 107, niekas kitaip nebalsavo. Įstatymas priimtas. (*Gongas*)

15.24 val.

Savanoriškos veiklos įstatymo Nr. XI-1500 pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3014(2) (*priėmimas*)

Toliau darbotvarkės 2-9 klausimas – Savanoriškos veiklos įstatymo vieno straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3014. Matau, per šoninį mikrofoną nori gerbiama A. Kubilienė. Prašau.

A. KUBILIENĖ (*LVŽSF*). Gerbiamas pirmininke, aš dar kartą norėčiau prašyti Seimo, kad būtų padaryta pertrauka. Frakcijos vardu prašau padaryti pertrauką iki kito posėdžio dėl šito klausimo priėmimo stadijoje. Priežastys tos pačios iš esmės, ką minėjau ryte.

PIRMININKAS. Gerai, frakcijos vardu prašote pertraukos iki kito posėdžio. J. Razma per šoninį mikrofoną. Prašau.

J. RAZMA (*TS-LKDF*). Aš suprantu, kad galbūt kolegė naiviai tikisi, kad padarius pertrauką bus svarstomas jos pasiūlymas. Deja, mes jau ne vieną kartą turėjome tokį atvejį. Turime Etikos ir procedūrų komisijos išaiškinimą, kad dėl pasiūlymų laikas yra fiksuojamas pagal jų pirminį įrašymą į posėdžio darbotvarkę. Taigi situacija dėl pasiūlymo svarstymo nebus pasikeitusi. Vis dėlto galėtume mes tą įstatymą priimti, nes gruodžio 5 dieną niekas nepasikeis.

PIRMININKAS. Dėkoju gerbiamam J. Razmai už paaiškinimą. Gerai. (*Balsai salėje*)

Gerbiami kolegos, ar prašymas dėl pertraukos vis dar galioja? Galioja. Vis dar norite balsuoti. Tai aš nieko kito negaliu padaryti – frakcijos vardu buvo prašymas dėl pertraukos, todėl bal-

suojame dėl pertraukos. Kas už – už pertrauką. Prašom balsuoti. Frakcijos vardu buvo prašoma šio klausimo svarstymo pertraukos iki kito posėdžio.

Užsiregistravo 105, balsavo 104: už – 51, prieš – 47, susilaikė 6. Akivaizdu, kad penktadalis prašančių pertraukos tikrai yra. Taigi pertrauka iki kito posėdžio.

Dabar gerbiamas K. Mažeika per šoninį mikrofoną. Prašom.

K. MAŽEIKA (*DFVL*). Ačiū, posėdžio pirmininke. Vis dėlto ne dėl ydingo Statuto noriu pasakyti, bet dėl to, kad turbūt gruodžio 5 dieną, kai bus priėmimas, kaip tik bus minima Tarptautinė savanorystės diena. Manau, kad bus labai puiki proga ir priimti tą įstatymą. Galėsime kartu ir pasveikinti.

PIRMININKAS. Dėkui, gerbiamas kolega. Iš tikrųjų labai gražus pastebėjimas. Į tai ir orientuosimės.

15.27 val.

Prokuratūros įstatymo Nr. I-599 16[1], 20, 25, 27, 39, 40, 49, 501, 60 straipsnių ir 1 priedo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2909(2) (*svarstymo tęsinys*)

Dabar, gerbiami kolegos, grįžtame prie 2-10.1 klausimo – Prokuratūros įstatymo. Kviečiu gerbiamą pranešėją R. Jušką į tribūną. Dėkoju. Aš atkreipiu dėmesį, kad pradėsime svarstyti nuo 12 straipsnio ir pasiūlymo dėl 12 straipsnio, nes tai yra esminis, jis keičia visą įstatymo projektą. Čia buvo Seimo narių, kaip suprantu, K. Vilkausko, O. Leiputės, L. Jonausko ir J. Sabatausko pasiūlymas. Kas pristatytų? Gerbiamas K. Vilkauskas pristatytų pasiūlymą. Prašau. Veikia. Prašau.

K. VILKAUSKAS (*LSDPF*). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Žinome, dėl ko šitas pasiūlymas kilo, tai yra kad prokurorai vis patekdavo į kelintą eilę dėl finansavimo. Pasitarus su pačiais prokuratūros atstovais šio pasiūlymo esmė tokia, kad prokurorų darbo užmokestis būtų skaičiuojamas pagal pareiginės algos (atlyginimo) bazinį dydį. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkoju. Komiteto nuomonė. Prašau.

R. JUŠKA (*LSF*). Komiteto nuomonė – nepritarti. Pasiūlyti koeficientai nedera su teisėjams nustatytais koeficientais, yra gerokai didesni. Įvertinęs tai, kad turi būti užtikrintas tiek valstybės biudžeto tvarumas, tiek teisingas atlygis prokurorams už jų atliekamas pareigas, komitetas siūlo pakeitimus, kurie leistų užtikrinti horizontalų darbo užmokesčio teisingumą tarp prokuratūros ir teismų, taip pat padidinti ir vidutinį prokurorų pareiginių algų teisingumą, nes prokurorų žemiausių pareigybių atotrūkis, palyginti su aukščiausiomis, bus mažesnis, nei nurodyta Seimo narių pasiūlyme.

PIRMININKAS. Dėkoju. Dabar dėl pasiūlymo prieš – gerbiama I. Šimonytė. Prašau.

I. ŠIMONYTĖ (*TS-LKDF*). Labai ačiū. Čia kolega labai kukliai pristatė tą savo pasiūlymą. Nežinau, ar pats nėra įsigilinęs, bet pasiūlymo esmė yra tokia, kad vietoj to, kas dabar yra pritarta komiteto iš dalies, atsižvelgiant į Vyriausybės pasiūlymą, tai yra per dvejus metus išdėstyti prokurorų darbo užmokesčio artinimą prie teisėjų 90 % darbo užmokesčio kartelės, užuot tai padarius per vieną kartą, nes tai reiškia 50 % darbo užmokesčio didėjimą prokuratūrai, 50 % jau dabar, darbo užmokestis prokuratūrai kitais metais biudžete, atsižvelgiant į komiteto pritartą kompromisinį pasiūlymą, didėja maždaug trečdaliu, tai yra tikrai labai didelis padidinimas. Nėra kitų sričių ir įstaigų, išskyrus galbūt Kalėjimų departamentą ir Probacijos tarnybą dėl Vidaus tarnybos statuto nuostatų įgyvendinimo, kur darbo užmokesčio augimas ateinančiais metais būtų toks ženklus, ir tam yra suplanuotos lėšos biudžete.

Todėl prašyčiau, na, nebandyti kaip nors čia pergudrauti visų ir būti geresniems už visus. Tikrai prokuratūros finansavimas ateinančiais metais didėja ženkliai. Siūlau pritarti vėlesniam kompromisui, kuris buvo komitete sutartas faktiškai bendru sutarimu. Bet dabar kai kurie kolegos pradėjo jau keisti savo nuomonę.

PIRMININKAS. Dėkoju. Motyvai išsakyti. Taigi balsuojame dėl K. Vilkausko ir kitų Seimo narių pasiūlymo. Kas už, tai už pasiūlymą, kas prieš, tai komiteto nuomonė buvo tokia.

Užsiregistravo 106, balsavo 106: už – 46, prieš – 35, susilaikė 25. Taigi pasiūlymui nepritarta. Tai dabar, gerbiami kolegos, keliaujame prie 9 straipsnio.

R. JUŠKA (*LSF*). 6 straipsnis – įsigaliojimo terminas.

PIRMININKAS. Palaukite, taip, dėl 6 straipsnio vėlgi yra Seimo narių… Gerbiamas pirmininke, gal tada jūs pasakykite, dėl kurio straipsnio dabar mums reikia balsuoti?

R. JUŠKA (*LSF*). 6 straipsnis – įstatymo įsigaliojimas. Kadangi dėl priedų jau lyg ir apsisprendėme, tai liktų, ką premjerė minėjo, tiktai aš pataisyčiau – ne per dvejus metus, o dviem etapais, tai būtų išvis tik 13 mėnesių. Daug kas klaidinasi ir skirtingai traktuoja. Susidaro vaizdas, kad tai užtruks dvejus metus, tai būtų tik 13 mėnesių. Komitetas pritarė iš dalies ir siūlo įsigaliojimą dviem etapais: 2024 metus ir 2025 m. sausio 1 d. antras etapas.

PIRMININKAS. Dėkoju, bet…

R. JUŠKA (*LSF*). Įvertinus…

PIRMININKAS. Gerbiamas pirmininke, atsiprašau, gal truputį aš jus suklaidinau. Mes turbūt turime pabaigti apsvarstyti 12 straipsnį. Dėl 12 straipsnio buvo Vyriausybės pasiūlymas ir jam komitetas pritarė iš dalies. Tai bus tas kompromisinis turbūt variantas, apie kurį čia yra kalbama, ar ne? Tik dėl jo apsisprendę mes kitus tada svarstysime, teisingai?

R. JUŠKA (*LSF*). Taip.

PIRMININKAS. Tai tada buvo… (*Balsai salėje*) Gerbiami kolegos, na, sudėtingas įstatymas.

R. JUŠKA (*LSF*). Pritarti iš dalies. Įvertinus tai, kad prokurorams turi būti užtikrintas teisingas atlygis už atliekamas pareigas, prokurorų darbo užmokesčio didėjimas trimis etapais trumpinamas iki dviejų etapų, todėl komitetas nusprendė nustatyti, kad nuo 2024 m. sausio 1 d. būtų padidinta prokurorų pareiginė alga tiek, kad ji sudarytų ne mažiau kaip 75 % atitinkamos grandies teisėjų pareiginės algos, o nuo 2025 m. sausio 1 d. – ne mažiau kaip 90 % atitinkamos grandies teisėjų pareiginės algos. Kiti Vyriausybės išvadoje teikti pasiūlymai atitinkamai suderinti su komiteto patvirtintu nauju prokurorų pareiginės algos įsigaliojimo modeliu.

PIRMININKAS. Dėkoju. Tai dabar Vyriausybei tinka pritarimas iš dalies? Įjunkite mikrofoną premjerei.

R. JUŠKA (*LSF*). Tinka. Minėjo.

I. ŠIMONYTĖ (*TS-LKDF*). Aš manau, kad ne tik prokurorams, bet ir visiems kitiems turi būti mokamas deramas darbo užmokestis, įskaitant ir Seimo narius, ir Vyriausybės narius, ir visus kitus visuomenės atstovus. Bet Vyriausybė sutinka su komiteto rastu kompromisu tarp pradinio projekto ir to, ką siūlė Vyriausybė, kad ateinančiais metais pirmu etapu didinimas būtų kiek didesnis, nei siūlė Vyriausybė, ne 70, o 75 % santykis, ir kad nuo 2025 m. sausio 1 d. būtų pasiektas tas tikslas, kuris buvo pradiniame projekte. Taip, Vyriausybę tenkina šitas pasiūlymas, tai yra suplanuota patikslintame biudžete.

PIRMININKAS. Dėkoju. Vadinasi, ar gali Seimas bendru sutarimu? Negalime bendru sutarimu šito kompromiso? Gerai, A. Sysas per šoninį mikrofoną.

A. SYSAS (*LSDPF*). Dėl vedimo tvarkos. Gerbiamas pirmininke, buvo tokia tradicija, kad pagal pateiktus pasiūlymus. Yra mūsų komiteto, Socialinių reikalų ir darbo komiteto, užregistruota ir nubalsuota mano pataisa dėl šito įstatymo įsigaliojimo. Jis buvo pateiktas 9 dieną, visi kiti yra vėlesni. Tai jūs dabar pradedate nuo vėlesnio, kad po to nesvarstytumėte priimto sprendimo. Tai komiteto sprendimą irgi reikia svarstyti.

PIRMININKAS. Gerbiamas kolega, mes svarstome pasiūlymus dėl 12 straipsnio taip, kaip jie iš eilės ir yra surašyti. Apsisprendėme dėl vieno, nepritarėme kolegų Seimo narių. Dabar apsispręsti reikia dėl kito, tai yra Vyriausybės, jam komitetas pritarė iš dalies. Einame juk nuosekliai, juk yra 12 straipsnis. Tai tada balsuojame. Kas už, vadinasi, – pritaria komiteto pritarimui iš dalies, komiteto redakcijai. Balsuojame dėl pasiūlymo. Kas už, balsuoja už komiteto redakciją.

Užsiregistravo 109, balsavo 108: už – 81, prieš – 3, susilaikė 24. Taigi pasiūlymui yra pritarta tokiam, kokia komiteto redakcija – pritarti iš dalies Vyriausybės siūlymui. Viskas. Dabar toliau. Toliau buvo Seimo narių A. Stončaičio, L. Kukuraičio, D. Griškevičiaus, L. Mogenienės, K. Mažeikos, Z. Balčyčio. Šį pasiūlymą reikia svarstyti. Kas dabar jį pristatys? Gerbiamas A. Stončaitis? Prašom. A. Stončaitis, prašom.

A. STONČAITIS (*DFVL*). Kolegos, aišku, čia iš dalies jau yra ir su kitais pasiūlymais svarstyta, tačiau mūsų siūlymo esmė yra ta, kad būtų ne du etapai, o vienas etapas, ir kėlimas iki 90 %. Ka-

dangi, noriu priminti, kai buvo keliami atlyginimai teismams, tada buvo aiškiai deklaruojama, kad ir prokuratūrai nuo 2024 m. sausio 1 d. atlyginimai būtų sulyginti. Tai yra vienas dalykas.

Kitas dalykas, yra teikiami pasiūlymai, truputį kitokie, dėl apmokėjimo pagal pareigybes. Supraskime, kad prokuratūra tai yra tikrai labai svarbus teisinės valstybės institutas ir jo valdymas, tolygus valdymas, taip pat ir finansinis valdymas, yra labai svarbus. Pagal dabar pateiktus siūlymus (ir jiems yra pritarta) tikrai turėsime netolygumus, pavyzdžiui, apygardos prokuratūros vadovo pavaduotojo atlyginimas bus beveik 150 eurų mažesnis negu jam pavaldaus apygardos specializuoto skyriaus vadovo ir taip toliau. Mes tokių neatitikimų tikrai turėsime daug. Todėl yra siūlymas nelaukti 2025 metų, o tai padaryti nuo 2024 m. sausio 1 d. vienu etapu ir atsižvelgiant į konkrečių pareigybių finansavimo pasiūlymus. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkoju. Komiteto nuomonė.

R. JUŠKA (*LSF*). Komiteto nuomonė – nepritarti. Argumentai: pritarus pasiūlymui, vadovaujančių prokurorų algos būtų didinamos daugiau, nei numatyta projekte, o žemesnės grandies prokurorų, atliekančių didžiausią darbą, algos būtų didinamos mažiau, negu numatyta projekte. Pasiūlymui nepritarta ir dėl to, kad juo numatomas didesnis vadovų ir eilinių prokurorų atlyginimo atotrūkis, nei siūloma komiteto projekte. Tai sukuria netolygią ir neteisingą apmokėjimo už darbą sistemą.

PIRMININKAS. Dėkoju. Ar yra dešimt Seimo narių, palaikančių šitą pasiūlymą? (*Balsai salėje: „Yra, yra.“*) Matau, lyg ir yra, iš rankų tikrai. Gerai. Vadinasi, motyvai prieš – gerbiama I. Šimonytė. Prašau.

I. ŠIMONYTĖ (*TS-LKDF*). Čia labai keista tokia situacija išeina, nes iš esmės tai yra tas pats pasiūlymas, dėl kurio mes balsavome pačioje pradžioje. Tai yra tiesiog padaryti tą patį nuo 2024 metų, kas yra siūloma, gal su tam tikromis modifikacijomis nuo 2024 ir 2025 metų.

Tai aš tiesiog norėčiau atliepti tai, ką sakė kolega A. Stončaitis. Niekada nebuvo pažado, kai buvo teikiami siūlymai dėl Valstybės tarnybos įstatymo, kad bus sulygintas prokurorų ir teisėjų darbo užmokestis, juo labiau kad tą objektyviai padaryti yra labai sudėtinga todėl, kad prokuratūros struktūra yra visai kitokia nei teismų. Teismuose mes turime teisėjus ir teismo pirmininką. Prokuratūroje struktūra yra gerokai sudėtingesnė ir tas prilyginimas yra ne toks paprastas dalykas. Ir, ką minėjo jau komiteto pirmininkas, buvo ieškoma nuoseklaus išdėstymo tuomet to darbo užmokesčio nuo žemiausios grandies iki aukščiausios, kad nebūtų kažkokių didelių perkritimų ar vidinio neteisingumo sistemoje. Prokuratūros struktūra neleidžia labai lengvai prilyginti atitinkamam teismui, tik viršininką ir eilinį prokurorą gal galima šiek tiek lengviau prilyginti. Vienas dalykas.

Antras dalykas. Tas 90 % teisėjo atlyginimo, tai, kas yra teigiama, kad yra kažkoks standartas, kažkokia galbūt auksinė taisyklė – gerai, tebūnie. Nors nėra nei tokio reikalavimo, nei kažkokio labai į akmenį įkalto standarto. Bet ką siūlė Vyriausybė ir kam iš dalies pritarė komitetas, tai mes prie to vis dėlto turime prieiti per kažkokį laikotarpį, per kelis etapus. Ne per tris – per du, tvarka. Kadangi vis dėlto kitų metų darbo užmokesčio augimas prokuratūroje yra tikrai ženklus ir tą labai sunku paneigti vien tiesiog pažiūrėjus į skaičius, todėl siūlyčiau laikytis vis dėlto to, už ką ką tik Seimas nubalsavo, iš dalies pritardamas Vyriausybės pasiūlymui, ir pagal tą pasiūlymą toliau svarstyti likusius straipsnius.

PIRMININKAS. Dėkoju. S. Skvernelis už kalbės. Prašau.

S. SKVERNELIS (*DFVL*). Labai ačiū. Tai gerbiamajai kolegei premjerei noriu pasakyti, kad teismų struktūra nėra tokia primityvi, kaip įvardinote, kad yra teisėjai ir pirmininkas. Taip pat yra atskiri skyriai: Baudžiamųjų bylų skyrius, Civilinių bylų skyrius, yra ten pirmininkai. Hierarchija yra labai panaši, nes ir prokuratūra konstruoja savo hierarchiją ir struktūrą atsižvelgdama į teismus. Veikia tuo pačiu apygardų principu. Na, kaip ir viskas suderinta yra.

Dabar dėl tų standartų. Iš tikrųjų jūs teisi, nėra jokių standartų – 90 %, 85 % ten turi būti ar 105 %, bet pats bendras principas. Teismo procesas, teisme iš esmės yra trys šalys: sakykime, valstybės kaltinimą palaikanti prokuratūra, teisėjai, advokatai, kurių mes, aišku, atlyginimų negalime lemti ir to nereikia. Tai man atrodo, kad tas bendras teisingumas reikalauja, kad abiejose pusėse būtų bent jau labai artimi ir panašūs ir atlyginimai, ir socialinės garantijos. Tiek prokuroras, kuris

atstovauja valstybei ir palaiko kaltinimą, tiek ir teisėjas, kuris priima galutinį, vienintelį sprendimą, teisingą sprendimą, kad jie galėtų būti lygiavertiškose situacijose ir tos pačios kompetencijos būtų labai artimos, ir būtų galima spręsti tuos pačius karjeros klausimus, žmonių pritraukimo klausimus. Tai čia tik toks esminis dalykas, kas turėtų nepriešinti, nebūtų vėl to skirtumo, kad prokurorai norėtų, ieškotų galimybių tapti teisėjais, arba, atvirkščiai, kas darytųsi, kad iš teismų galbūt į prokurorus pretenduotų. Tai tik tokio principo užtikrinimas ir laikymasis.

Ir, aišku, dabar ta disproporcija yra, ir jinai bus išdėstyta per dvejus metus. Prokurorai jaučia tam tikrą socialinį teisingumą, ten žmonių taip pat yra trūkumas, kad tai nebūtų vėl viena iš nutekėjimo priežasčių. Jeigu stipriname teismus, ką reikėjo padaryti, silpniname kitą grandį, kuri palaiko valstybės kaltinimą, gina viešąjį interesą. Manyčiau, kad čia reikėtų surasti… Sumos tikrai nėra tokios didelės, kad būtų neišsprendžiamas klausimas.

PIRMININKAS. Dėkoju. Taigi motyvai išsakyti. Balsuosime dėl Seimo narių pasiūlymo, kuris ką tik buvo aptartas, komitetas jam nepritarė. Balsuojame dėl Seimo narių pasiūlymo.

Užsiregistravo 111, balsavo 111: už – 49, prieš – 36, susilaikė 26. Taigi pasiūlymui nėra pritarta. Dabar gerbiama I. Šimonytė per šoninį mikrofoną. Prašau.

I. ŠIMONYTĖ (*TS-LKDF*). Na, aš vis dėlto turėčiau vieną komentarą. Labai keista situacija susiklosto, kai kalbame apie atlyginimų didinimą, bet kolega Saulius kalba apie kažkokios institucijos silpninimą. Du etapai, 13 mėnesių, kaip teisingai paminėjo komiteto pirmininkas, tikrai yra gana trumpas laikotarpis, kad aiškiai matydami darbo užmokesčio augimo įsipareigojimą įstatyme… Tai nėra kažkieno pažadai ar kokie nors įsipareigojimai, prokurorai vis dėlto liktų prokuratūroje, nauji prokurorai taip pat ateitų į prokuratūrą, ypač į apatinę grandį.

PIRMININKAS. Dėkoju. Dar per šoninį mikrofoną gerbiamas S. Skvernelis. Prašau.

S. SKVERNELIS (*DFVL*). Kolege, aš tikrai nemanau, kad kalbame apie institucijų silpninimą, tikrai ne. Bet vėlgi dėl tos pačios geros jausenos tų pačių prokurorų – jeigu būtų ir teisėjų, ir prokurorų tas pats etapas, du etapai, turbūt tokių ginčų irgi mažiau būtų. Dabar vieniems… Sutikite, 13 mėnesių nėra toks jau labai mažas laikotarpis, kai gali nuo liepos 1 dienos gauti gerokai daugiau ir kai gausi po to 13-to mėnesio kažką daugiau, antrą tą dalį. Nieko mes nesilpniname ir nesiruošiame silpninti, bet tiesiog principas – teismas, prokuroras, manau, turėtų būti toje pačioje svarstyklių pusėje.

PIRMININKAS. Dėkoju. Gerbiamas J. Sabatauskas per šoninį mikrofoną. Prašau.

J. SABATAUSKAS (*LSDPF*). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Gerbiama premjere, jūs gal ir nesakėte, kai buvo svarstoma valstybės tarnybos reforma, bet viceministrė, kuri stovėjo čia, tribūnoje, tikrai aiškiai sakė, kad dėl prokurorų bus svarstoma antru etapu nuo 2024 metų. Vienas dalykas, ne šiaip sau mes siūlome tą vieno etapo variantą, tas etapas jau ir taip antras, ne pirmas. Aš ne jūsų adresu sakau, gerbiama premjere, sakau, jūs ir nesakėte, bet aiškiai sakė viceministrė.

PIRMININKAS. Dėkoju. Premjerė nori sureaguoti. Prašau.

I. ŠIMONYTĖ (*TS-LKDF*). Na, aš negaliu nesureaguoti. Toks vaizdas, kad mes nedidiname prokuratūrai atlyginimų. Mes kalbame apie atlyginimų didinimą antru etapu nuo sausio 1 dienos. Būtent apie tai mes dabar ir diskutuojame. Apie 90 % – niekas niekada iš Vyriausybės tokių įsipareigojimų nėra dalinęs.

PIRMININKAS. Dėkoju. Ir gerbiamas A. Petrošius. Turbūt paskutinė replika. Prašom.

A. PETROŠIUS (*TS-LKDF*). Negaliu nesureaguoti. Kolega iš kitos pusės minėjo apie silpninimą ir kitus dalykus. Silpninimo elementų tikrai nėra. Mes turime kalbėti apie šito užregistruoto pasiūlymo turinį. Jisai neatliepia to buvusio pasisakymo. Komiteto priimtas kompromisinis sprendimas reiškia beveik 300 eurų didesnį atlyginimą apylinkės teisėjams 2025 metais, na, tai yra reikšmingi skaičiai. Tai yra 2,5 mln. didesnis mokos fondas, darbo užmokesčio fondas nuo 2025 metų. Taip sakant, jūs šiandien norėtumėte pasiūlyti prokurorams saldainį, bet *eigoje* atimti pyragą, nes skirtumas yra didžiulis. Tą reikia pripažinti. (*Balsai salėje*)

PIRMININKAS. Gerai, gerbiami kolegos, dabar noriu atkreipti dėmesį, kad nubalsavome dėl šio pasiūlymo, toliau svarstyti kito Seimo narių pasiūlymo nebereikia, nes jis yra toks pat, susijęs. Visų kitų dėl šio 12 straipsnio taip pat nebereikia svarstyti, nes mes jau apsisprendėme dėl Vyriausybės siūlymo, jam komitetas pritarė iš dalies. Taip? Taip.

Vadinasi, gerbiamas pirmininke, grįžtame prie 9 straipsnio. Teisingai? Tiktai čia dabar yra pasiūlymai, dėl kurių mums reikės toliau apsispręsti, jeigu aš teisingai suprantu, nes ankstesni taip pat buvo susiję ir dėl jų balsuoti nereikia. O štai dėl 9 straipsnio yra gerbiamų Seimo narių A. Stončaičio, L. Kukuraičio, D. Griškevičiaus, L. Mogenienės, K. Mažeikos ir Z. Balčyčio. Taip? Čia komitetas pritarė iš dalies. Dabar…

R. JUŠKA (*LSF*). Pasakyčiau komiteto argumentus.

PIRMININKAS. Palaukite, gal gerbiamus kolegas tenkina pritarimas iš dalies. Gerbiamas A. Stončaitis pasakys Seimo narių grupės nuomonę. Tuoj įjungsime. Prašau.

A. STONČAITIS (*DFVL*). Manau, kad tenkina.

PIRMININKAS. Tenkina. Jeigu tenkina, tai… Dar gerbiamas komiteto pirmininkas nori sureaguoti, taip? (*Balsas salėje: „Nebereikia."*) Nebereikia. Gerai. Vadinasi, gerbiami kolegos, bendru sutarimu galime pagal komiteto redakciją? Galime. Dėkoju. Kadangi dėl šito apsisprendėme, dėl kito nebereikia apsispręsti ir dėl viso 9 straipsnio tada galime bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta. 10 straipsnis. Čia nebuvo pasiūlymų. 11 straipsnis. Čia buvo Seimo narių pasiūlymų, bet čia nereikia, nes jau yra apsispręsta, ar ne?

R. JUŠKA (*LSF*). Taip.

PIRMININKAS. Gerai. Tada toliau, kur čia, gerbiamas pirmininke, buvo dar pasiūlymų?

R. JUŠKA (*LSF*). Jau nebeliko, nes dėl kitų…

PIRMININKAS. Nebeliko?

R. JUŠKA (*LSF*). Nebeliko.

PIRMININKAS. Gerai. Kadangi nebeliko, tai dėkoju jums už darbą.

Dabar motyvai. Motyvai už – gerbiamas A. Stončaitis.

A. STONČAITIS (*DFVL*). Visgi, mieli kolegos, be abejo, sprendimas yra sprendimas. Pasiūlymas, kuris yra priimtas, kad daliai prokurorų atlyginimas padidės nuo kitų metų, manau, yra dalinis sprendimas. Tikrai reikėtų perprasti prokuratūros sistemą, kaip jinai yra valdoma ir kokią mes situaciją toliau savo sprendimais kuriame. O situacija tikrai yra nepavydėtina, nes tikrai aktyviai prokuratūros vadovė generalinė prokurorė, matyt, visose frakcijose pristatė tą situaciją, kokia jinai yra susiklosčiusi. O jinai yra tokia, kad iš esmės nebėra pretendentų į aukštesnes pareigybes, o jeigu nėra sukomplektuojamos aukštesnės pareigybės, tai sukelia visą virtinę problemų šiame labai svarbiame teisinės valstybės įgyvendinimo procese.

Supraskime, kad prokuratūra, tokia sistema, turi būti labai griežtai valdoma pagal atskiras numatytas grandis, o šiandieną visgi mes savo sprendimais to nesukuriame. Nežinau, ar mes nepasitikime generaline prokurore, man atrodo, kad jinai tikrai aiškiai išdėstė visus motyvus, kodėl tai reikėtų padaryti, todėl manyčiau, kad įstatymo projektas programuoja vidinį prokuratūros sistemos konfliktą, kurio turėtų būti tikrai vengiama. Be abejo, yra džiugu, kad šiek tiek prokuratūros darbuotojų pajus algų kėlimą nuo sausio 1 dienos, bet manau, kad tai nėra pakankama. Visgi sprendimas yra toks.

PIRMININKAS. Dėkoju. Dabar balsuojame dėl viso projekto. Atkreipiu dėmesį, balsuojame dėl 2-10.1 klausimo – Prokuratūros įstatymo daugelio straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2909. Balsuojame po svarstymo.

Užsiregistravo 107, balsavo 107: už – 95, prieš niekas nebalsavo, susilaikė 12. Po svarstymo pritarta.

Dabar per šoninį mikrofoną gerbiamas K. Masiulis. Prašau.

K. MASIULIS (*TS-LKDF*). Aš noriu pasveikinti visus – ir valdančiuosius, ir opoziciją, kad mes vis dėlto priėmėme kompromisinį sprendimą. Truputį yra gaila, vienas dalykas, kad opozicija, sutarusi komitete, sutarė kompromisinį sprendimą, bet kurį laiką bandė jo atsisakyti, ir tai nėra gerai. Susitarimas yra susitarimas. Kompromisas niekada nebūna toksai, ką A. Stončaitis teisingai sakė, kad tenkintų iki galo kurią nors pusę, kuri siekia šimtaprocentinio sprendimo, tačiau tai kompromisas. Tikrai gerai, kad mes tai padarėme.

PIRMININKAS. Dėkoju. Ir per šoninį mikrofoną gerbiamas D. Griškevičius. Prašau.

D. GRIŠKEVIČIUS (*DFVL*). Dėkoju, pirmininke. Man atrodo, čia tikrai yra neblogas žingsnis į priekį, bet vis dėlto aš tiktai primenu ir linkiu abiem pusėms, turiu omenyje, galbūt, tarkime,

Vyriausybei per VRM atstovybę ir prokuratūrai, nes yra dar svarstymas iki priėmimo, vis dėlto susėsti ir dar kartą pakalbėti galbūt dėl tos tikslesnės hierarchijos užtikrinimo. Aš manau, tikrai komitete arba čia, salėje, galėsime patvirtinti, jeigu bus dar naujas geresnis sutarimas, bendru sutarimu. Man atrodo, laiko deryboms pasiekti dar geresnį variantą dar yra. To ir linkiu tiek prokuratūrai, tiek VRM, kaip sakoma, mažiau vadovautis emocijomis, bet šaltu protu, žiūrėti į argumentus ir rasti geresnius sprendimus.

PIRMININKAS. Dėkoju. A. Petrošius – per šoninį mikrofoną. Prašau.

A. PETROŠIUS (*TS-LKDF*). Aš, matyt, reaguodamas dar į tuos argumentus, kurie buvo išsakyti prieš balsavimą, noriu pasakyti, kad ne dalis prokuratūros darbuotojų pajus, o visi prokuratūros darbuotojai pajus pokytį, jis bus itin reikšmingas. Tos problemos, tos žmogiškųjų išteklių problemos, apie kurias kalbėjo, kad galbūt neužsipildys aukštesnės grandys, į pozicijas bus sunku pritraukti, žinokite, šitos problemos, priėmus šitą įstatymą net nuo sausio 1 dienos, išgaruos kaip dūmai ore, nes pradedantis žemiausios grandies prokuroras jau gaus apie 2 tūkst. 800 eurų atlyginimą į rankas ir tai yra, na, ne visai dvigubai, bet beveik dvigubai didėjantis atlyginimas. Tas didėjimas yra nuoseklus ir per visas grandis. Tikrai padarėte gerą sprendimą, už jį šiandien visiems dėkoju. Tas augimas bus nuoseklus ir išlaikytas per visas grandis. Aš net neabejoju, kad, įskaitant ir aukštesnės grandies prokurorus, ateityje jie už tai padėkos.

PIRMININKAS. Dėkoju. Per šoninį mikrofoną gerbiama R. Tamašunienė. Prašau.

R. TAMAŠUNIENĖ (*MSNG*). Na, atrodo, kad mes tikrai atradome kažkokį stebuklingą receptą ir suteikėme malonę prokurorams didinti atlyginimus. Iš tikrųjų mes… Vyriausybė parengė apgavystės modelį, kurį šiek tiek pagerino Valstybės valdymo ir savivaldybių komitetas, nes svarstant valstybės tarnybos reformą ir jau ten išskiriant teisėjus ir prokurorus, darant tą takoskyrą, buvo pabrėžta ir pažymėta, kad nuo Naujųjų metų prokurorų atlyginimai pasivys teisėjų. Dabar tiesiog gelbėdami teisėjų labai menkus atlyginimus kartu su reforma jie startavo daug aukščiau. Dabar Vyriausybė pateikė kažin kiek etapų prokurorams, taip nesilaikydama savo pažado, o jau Valstybės valdymo ir savivaldybių komitetas padarė jų mažiau – nei čia daug geriau, nei čia ką. Tiesiog yra pažado, duoto liepos mėnesį, išaugus teisėjų atlyginimams, nesilaikymas, grynas nesilaikymas. Prokurorai, gavę tą pažadą, tikrai negavo įgyvendinimo tokio, kokio jie tikėjosi, todėl kolegų užregistruoti pasiūlymai tikrai atliepia prokurorų lūkesčius.

PIRMININKAS. Dar gerbiamas A. Petrošius stovi prie šoninio mikrofono. Prašom.

A. PETROŠIUS (*TS-LKDF*). Aš labai trumpai. Negaliu nesureaguoti. Dar kartą pakartosiu, kad buvo pažadas nuo Naujųjų metų keisti atlygio sistemą, didinti atlygius, bet nebuvo jokio įsipareigojimo dėl dydžio ir tikrai nerasite posėdžio, kur būtų kokių nors įsipareigojimų kelti iki 90 %. To tikrai nebuvo.

PIRMININKAS. Dėkoju.

15.57 val.

Pareiginės algos (atlyginimo) bazinio dydžio nustatymo ir asignavimų darbo užmokesčiui perskaičiavimo įstatymo Nr. XIV-2011 5 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2910 (*svarstymo tęsinys*)

Dabar darbotvarkės 2-10.2 klausimas – Pareiginės algos ir taip toliau įstatymo projektas Nr. XIVP-2910. Komitetas siūlė atmesti. Gal bendru sutarimu galime apsispręsti? (*Balsai salėje*) Dėkoju. Ir dabar atmestas.

15.58 val.

Civilinio proceso kodekso 82, 108, 145, 192, 590, 593, 596, 601, 602, 609, 610, 611, 614, 624[1], 626, 627, 631, 632, 634, 636, 648, 650, 651, 654, 656, 661, 663, 668, 685, 689, 702, 706, 710, 713, 723, 727, 731, 732, 753, 754, 755 ir 771[1] straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2861(2) (*svarstymo tęsinys*)

Gal dar spėsime per balsavimo langą darbotvarkės 2-11.1 klausimą – Civilinio proceso kodekso daugelio straipsnių pakeitimo įstatymo projektą Nr. XIVP-2861. Balsuojame, likęs tik balsavimas.

Užsiregistravo 96, balsavo 96: už – 90, prieš niekas nebalsavo, susilaikė 6. Taigi įstatymo projektui pritarta po svarstymo.

15.59 val.

Antstolių įstatymo Nr. IX-876 2, 4, 5, 6, 8, 10, 11, 12, 14, 20, 21, 22, 28, 29, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 43, 43[1], 46 ir 48 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 25[1] straipsniu įstatymo projektas Nr. XIVP-2862(2) (*svarstymo tęsinys*)

Darbotvarkės 2-11.2 klausimas – lydimasis Antstolių įstatymo projektas Nr. XIVP-2862. Čia buvo vienas Seimo narių V. Semeškos ir A. Vyšniausko pasiūlymas, jam komitetas nepritarė. Dabar gerbiama komiteto pirmininkė eina į tribūną, tai, kolegos, pristatys galbūt gerbiamas V. Semeška pasiūlymą? Pratęsiu balsavimo langą, kol apsvarstysime šį klausimą. Prašau.

V. SEMEŠKA (*TS-LKDF*). Dėkoju, posėdžio pirmininke. Iš tiesų labai profesionaliai Teisingumo ministerijos specialistų parengtas įstatymas ir iš esmės jam reikėtų pritarti, jeigu ne viena nuostata, dėl jos tikrai, pritarus šiam pasiūlymui, išsprendžiama problema. Tai yra dėl antstolių instituto politizavimo. Kolegos, ar tikrai norime, kad antstoliai taptų politikais, eitų į savivaldybės tarybą? Vėliau, iškilus tam tikroms konfliktinėms situacijoms, reikėtų kreiptis į tą antstolių kontorą, kuri neretai būna viena savivaldybėje. Pasirinkti negalima, ji yra priskiriama. Ir štai turėtume politizuotą antstolių kontorą.

Ką mes siūlome išbraukti iš šio įstatymo nuostatų, kad, kaip ir iki šiol buvo, taip ir liktų, kad antstoliai vis dėlto nebūtų politizuota kontora, nes vis dėlto vykdo labai svarbias valstybės funkcijas – atlieka vykdomųjų dokumentų vykdymo, faktinių aplinkybių konstatavimo ir kitas funkcijas.

Mes su kolega A. Vyšniausku parengėme pasiūlymą, už kurį Teisės ir teisėtvarkos komitete taip pat balsavo už keturi komiteto nariai, tik dėl vieno balso pasiūlymui nebuvo pritarta. Bet, aš manau, Seimo salėje mąstykime tikrai plačiau ir pagalvokime, ar tikrai antstolius norime politizuoti ir taip galbūt sukratyti pasitikėjimą jais kaip pačiu institutu.

Dar buvo vienas motyvas, kad neva leidžiama kandidatuoti advokatams, leidžiama būti renkamais politikais ir notarams, tai leiskime ir antstoliams. Tačiau nelygintinos advokatų funkcijos, notarų funkcijos ir antstolių funkcijos. Taigi linkiu tikrai pagalvoti ir labai kviečiu pritarti šiam pasiūlymui. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkoju. Komiteto nuomonė.

I. HAASE (*TS-LKDF*). Komitetas nepritarė. Komiteto argumentai, kad Antstolių įstatymo projektu siūlomas reguliavimas, suteikiantis antstoliui teisę dalyvauti renkamų institucijų veikloje, sistemiškai dera su kito įstatymo, reguliuojančio giminiškų profesijų veiklą, nuostatomis. Lietuvos Respublikos notariato įstatymo 20 straipsnyje dar 2003 metais buvo įtvirtinta notarų teisė dalyvauti renkamų institucijų, įskaitant politinių, veikloje. O Lietuvos Respublikos advokatūros įstatymo 4 straipsnio 4 dalies nuostatos nuo 2013 metų suteikia teisę advokatui būti savivaldybės tarybos nariu ar juridinio asmens kolegialaus valdymo ar priežiūros organo nariu.

Pažymėtina, kad Antstolių įstatymo projekte, Antstolių įstatymo 11 straipsnio 1 dalies papildymu 6 punktu, numatyta, kad antstoliui dalyvaujant renkamų institucijų veikloje, išskyrus darbą antstolių savivaldos institucijose, antstolio įgaliojimai būtų sustabdomi ir paskiriamas antstolio atstovas arba pavaduojantis antstolis. Pavaduojamas ar atstovaujamas antstolis pavadavimo ar atstovavimo laikotarpiu negali atlikti jokių antstolio funkcijų ar vykdyti Antstolių įstatyme numatytų pareigų. Visas antstolio funkcijas, įskaitant antstolio kontoros administravimą ir darbdavio funkcijų atlikimą, atlieka antstolio atstovas ar pavaduojantis antstolis. Tai nurodyta Antstolių įstatymo 35 straipsnio 2 ir 5 dalyse, 36 straipsnio 3 ir 5 dalyse. Šios Antstolių įstatymo nuostatos lemia, kad antstolis, kurio įgaliojimai sustabdyti, neturi galimybių paveikti antstolių kontoros veiklą ar su antstolių veikla susijusius sprendimus.

Dėl pasiūlyme pateiktų argumentų, kad asmenys negali pasirinkti antstolio, nes jis paskiriamas pagal teritoriją, ir antstoliui suteikus galimybę dalyvauti renkamų institucijų veikloje gali būti sumenkintas pasitikėjimas antstolio institucija ir sudarytos prielaidos Antstolių profesinės etikos kodekso pažeidimams, pažymėtina, kad antstoliui jo veikloje keliami ne tik itin aukšti nepriekaištingos reputacijos reikalavimai, bet ir pareiga būti nešališkam.

Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso 65 ir 636 straipsniai numato, kad antstoliui keliami tokie patys nešališkumo reikalavimai kaip teisėjui, kurio byloje dalyvaujantys taip pat negali pasirinkti. Tai yra antstolis galėtų būti laikomas šališku, kai nustatoma, kad antstolis su dalyvaujančiais byloje asmenimis yra susijęs giminystės ar kitais artimais ryšiais, turi tam tikrą asmeninį suinteresuotumą bylos baigtimi ir panašiai.

Civilinio proceso kodeksas taip pat nenumato, kad antstoliai ar teisėjai galėtų būti laikomi šališkais vien dėl to, kad praeityje dalyvavo tam tikrų institucijų, pavyzdžiui, politinių, veikloje. Atsižvelgiant į tai, Antstolių įstatymo projektu siūlomas reguliavimas sistemiškai dera ne tik su galiojančiomis Antstolių įstatymo nuostatomis, bet ir su procesinėmis teisės normomis.

Balsavimo rezultatai: už pasiūlymą balsavo 4 komiteto nariai, prieš – 2, susilaikė 3. Pasiūlymui nepritarta.

PIRMININKAS. Dėkoju. Gerbiami kolegos, ar yra dešimt Seimo narių, palaikančių šitą pasiūlymą? Rankas pakelkite, kas palaikote. Na, tiesą sakant, dešimties nesuskaičiuoju. Tai tada balsuodami patvirtinkime. Balsuojame, ar yra dešimt, kurie palaiko šį pasiūlymą, ar yra dešimt palaikančių. Iš rankų aš tiek nemačiau. Yra net 29 palaikantys.

Taigi motyvai už pasiūlymą. Gerbiama V. Aleknaitė-Abramikienė.

V. ALEKNAITĖ-ABRAMIKIENĖ (*TS-LKDF*). Gerbiami kolegos, nepaisant labai ilgo komiteto pirmininkės argumentavimo, kurį ji mums perskaitė, jis buvo įdomus. Aš siūlau pasižiūrėti socialiai jautriu žvilgsniu į šį klausimą. Apie tai, kad rajonuose trūksta antstolių ir kai atstovas vykdys funkciją, jis vis tiek bus susijęs su pagrindiniu antstoliu, jau buvo kalbėta. Bet prisiminkime, kokį darbą dirba antstolis. Taigi visada yra konfliktas, visada yra konfliktas su tuo asmeniu, kurio atžvilgiu antstolis vykdo veiksmus. Jis ir taip yra. Bet jeigu dar antstolis bus kokios nors politinės partijos narys, nesvarbu, kad jo atstovas vykdys tas… Jūs įsivaizduojate, kaip užkais temperatūra? Ar mums tikrai reikia, kad šioje teisinėje procedūroje konfliktų būtų daugiau, o ne mažiau? Ir taip antstolio darbas yra sunkus, o žmonės labai dažnai kaltina juos šališkumu, piktybiškumu. Aš nenoriu čia minėti pavyzdžių, mes žinome, kaip yra buvę ir rezonansinėse bylose. Tai dabar dar supolitinkime. Aš išvis neįsivaizduoju, kaip žmonės įsileis antstolius. Jeigu bus kokios nors konkuruojančios partijos narys, tai kiekvienas asmuo galės sakyti, kad čia suinteresuotumas. Čia tiesiog glūdi konflikto bomba paslėpta. Pritarkime pataisai.

PIRMININKAS. Dėkoju. Gerbiamas J. Sabatauskas prieš kalbės. Prašau.

J. SABATAUSKAS (*LSDPF*). Ačiū, gerbiamasis pirmininke. Aš suprantu, kad antstoliai visada turi būti kraštiniai, anot kai kurių kolegų, o dar geriau – nustumkime juos į paraštes. Ši nuostata, kuri dabar yra svarstoma ir kolegos nori, kad jos įstatyme nebūtų, tiesiog panaikina jų diskriminavimą. Bet išgirskite ir pamatykite, kas yra parašyta. Jeigu jis bus išrinktas į kokį nors renkamą organą, jo veikla bus sustabdyta. Supraskite: bus sustabdyta. Ar realiai nors vienas antstolis to norės? Vargu. Kad pabūtų savivaldybės tarybos nariu ketverius metus ir tuos metus negalėtų dirbti to antstolio darbo… Tada reikės ieškoti kokio nors kitokio darbo, nes reikės pajamų, nes iš tarybos nario išmokų turbūt nelabai galbūt išgyvens. O jeigu išgyvens, tai gerai, tegu būna taip. Bet mes tiesiog panaikiname diskriminaciją. Gimininingos profesijos atstovai, kaip notarai, advokatai… Ar nors vienas valstybės tarnautojas turi tokią diskriminacinę nuostatą, kuri jam draustų dalyvauti rinkimuose ir būti renkamam? Ne! Tai realiai čia tas pats, nes turi valstybės deleguotas viešojo administravimo funkcijas. Jis vykdo netgi kitų sprendimus, teismo sprendimus jis vykdo, ne savo. Ir išeina taip, kad žmonės ant jo pyksta, nes jis priverstas vykdyti teismo sprendimą, nes toks jo darbas. Ir nedarykime dar labiau jo kraštinio ar nestumkite jo į paraštes. Tikrai negalima pritarti tokiam diskriminaciniam pasiūlymui.

PIRMININKAS. Dėkoju. Balsuosime dėl pasiūlymo ir matysime. Balsuojame dėl Seimo narių pasiūlymo, jis ką tik buvo aptartas.

Užsiregistravo 81, balsavo 81: už – 29, prieš – 18, susilaikė 34. Taigi pasiūlymui nėra pritarta. Ir tai buvo visi pasiūlymai dėl šio įstatymo. Dėl motyvų niekas neužsirašė. Taigi balsuojame dėl viso įstatymo. Balsuojame dėl Antstolių įstatymo projekto Nr. XIVP-2862.

Ir, gerbiami kolegos, pasitarsime, kaip dirbsime toliau. Liko dar keturi įstatymai, už juos reikėtų pabalsuoti. Tai gal pratęskime balsavimo langą čia iki 10-ies maždaug minučių ir pabaigsime tuos, kurie yra apsvarstyti, o po to jau bus pateikimai ten nuosekliai pagal darbotvarkę.

Užsiregistravo 82, balsavo 82: už – 77, prieš niekas nebalsavo, susilaikė 5. Po svarstymo yra pritarta.

Tai dabar, gerbiami kolegos, liko du projektai, dar čia dvi peticijos. Galbūt galime pratęsti balsavimo langą, kol apsvarstysime ir balsuosime dėl šių projektų, kurie jau buvo apsvarstyti? O paskui balsavimo langas baigsis ir prasidės tada, kada numatyta – 17 val. 30 min., jau tada balsuosime dėl visų kitų projektų. Gerai? Dėkoju.

16.10 val.

Seimo rezoliucijos „Dėl 2025 metais minimų Lietuvai svarbių įvykių ir asmenybių sukakčių“ projektas Nr. XIVP-3166(2) (*priėmimo tęsinys*)

Tai dabar darbotvarkės 2-12 klausimas – Seimo rezoliucijos „Dėl 2025 metais minimų Lietuvai svarbių įvykių ir asmenybių sukakčių“ projektas Nr. XIVP-3166. Balsuojame, ar priimti rezoliuciją be pataisų. Toks balsavimas, ar priimti rezoliuciją be pataisų.

Šios rezoliucijos priėmimas

Užsiregistravo 83, balsavo 83: už – 75, prieš – 2, susilaikė 6. Taigi rezoliucija priimta. (*Gongas*)

16.12 val.

Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo Nr. XIII-2166 7, 8, 51, 53, 140, 141 straipsnių, 2 ir 4 priedų pakeitimo ir 142 straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymo projektas Nr. XIVP-2927(2) (*svarstymo tęsinys*)

Toliau darbotvarkės 2-13 klausimas – Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo projektas Nr. XIVP-2927. Čia buvo vienas gerbiamo ministro Seimo nario S. Gentvilo pasiūlymas, jam komitetas pritarė. Ar galime bendru sutarimu pagal komiteto redakciją? (*Balsai salėje: „Galime, galime.“*) Dėkoju, pritarta. Tada pasiūlymų daugiau čia nebuvo. Dėl viso dėl motyvų gerbiamas S. Gentvilas. Bet atsisako, čia daugmaž aišku. Tai balsuojame tada dėl Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo kelių straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2927. Balsuojame. Liks tik dvi peticijos ir bus tada nebalsavimo langas.

Užsiregistravo 81, balsavo 79: už – 56, prieš – 1, susilaikė 22. Taigi po svarstymo yra pritarta.

16.13 val.

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo Peticijų komisijos 2023 m. lapkričio 15 d. išvados Nr. 250-I-30“ projektas Nr. XIVP-3323 (*priėmimo tęsinys*)

Ir liko dvi peticijos. Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo Peticijų komisijos 2023 m. lapkričio 15 d. išvados Nr. 250-I-30“ projektas Nr. XIVP-3323. Balsuojame.

Šio nutarimo priėmimas

Užsiregistravo 78, balsavo 78: už – 73, prieš niekas nebalsavo, susilaikė 5. Nutarimas priimtas. (*Gongas*)

16.14 val.

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo Peticijų komisijos 2023 m. lapkričio 15 d. išvados Nr. 250-I-31“ projektas Nr. XIVP-3324 (*priėmimo tęsinys*)

Ir klausimas 2-25 – Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo Peticijų komisijos 2023 m. lapkričio 15 d. išvados Nr. 250-I-31“ projektas Nr. XIVP-3324. Balsuojame dėl šios Peticijų komisijos išvados. Ir kviesiu, matyt, gerbiamą J. Sabatauską pirmininkauti.

Šio nutarimo priėmimas

Užsiregistravo 82, balsavo 82: už – 80, prieš niekas nebalsavo, susilaikė 2. Nutarimas priimtas. (*Gongas*)

Dabar, gerbiami kolegos, balsavimo langas baigiasi. Kitas bus, kai bus apsvarstyti visi kiti klausimai.

16.15 val.

Transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės privalomojo draudimo įstatymo Nr. IX-378 pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3305 (*pateikimas*)

Dabar aš kviečiu į tribūną gerbiamą viceministrę V. Markevičienę. Transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės privalomojo draudimo įstatymo Nr. IX-378 pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3305. Prašau, gerbiama viceministre, tribūna jūsų. Ir perduodu pirmininkavimą gerbiamam pavaduotojui J. Sabatauskui.

V. MARKEVIČIENĖ. Laba diena. Lietuvos Respublikos Vyriausybė teikia Lietuvos Respublikos transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės privalomojo draudimo įstatymo pakeitimo projektą. Įstatymo pagrindinis tikslas yra perkelti į mūsų nacionalinę teisę direktyvos nuostatas, tačiau kartu darome ir kitus pakeitimus, kurie atliepia tas praktines problemas, kurios buvo pastebėtos įgyvendinant įstatymą. Tokiu būdu siekiame sumažinti ginčus, kurie kildavo civilinės atsakomybės draudimo srityje. Taip pat įstatymą pritaikome prie dabartinių technologinių pokyčių ir suderiname su kitais teisės aktais, įskaitant Duomenų apsaugos reglamentą.

Kalbant konkrečiau, įstatymo projektu siekiame apsaugoti nukentėjusių asmenų interesus ir yra įteisinamos aplinkybės, kai draudimo išmoka yra mokama ir tuo atveju, jeigu draudimo įmonė (tiek Lietuvos draudimo įmonė, tiek bet kurios Europos Sąjungos valstybės draudimo įmonė, su kuria yra sudaryta sutartis) yra nemoki, bankrutuoja ar yra likviduojama. Tokiu atveju pareigą mokėti draudimo išmoką perima Draudikų biuras.

Kita nuostata, kuri keičiama, tai yra plečiama apimtis tų transporto priemonių, kurios turi būti draudžiamos. Iki šiol turėjo būti draudžiamos tik registruotinos transporto priemonės. Atsižvelgiant į tą technologinį pokytį ir matant savo eisme ir įvairesnių transporto priemonių, numatyta pareiga drausti sunkesnes, greitesnes transporto priemones, kurių nereikia registruoti, tai vadinamieji elektriniai paspirtukai ir panašios transporto priemonės. Yra draudžiami būtent tie, kurie atitinka greičio ir svorio kategorijas: yra greitesni negu 25 kilometrai per valandą arba yra sunkesni negu 25 kilogramai (tokiu atveju gali būti lėtesni ir važiuoti apie 14 kilometrų per valandą greičiu). Šis reikalavimas ateina taip pat iš direktyvos nuostatų.

Įstatymo projektu taip pat sureguliuojame situacijas, kurios iki šiol būdavo neaiškios, – dėl draudimo oro uosto teritorijoje, dėl draudimo automobilių sporto renginiuose. Numatoma, kad tokiu atveju turi būti civilinės atsakomybės draudimo sutartis. Jeigu to nėra, tuomet ima galioti privalomojo transporto draudimo nuostatos.

Taip pat pakeitimais didiname didžiausias galimas išmokos sumas Lietuvoje. Kai yra padaryta žala asmeniui, tai suma kyla nuo 5,2 mln. iki 6,45 mln. Jeigu yra padaroma žala turtui, ji kyla nuo 1,3 mln. iki 1,5 mln. eurų. Lietuvoje tokių atvejų yra labai retai, tačiau tai yra direktyvinis reikalavimas.

Noriu pažymėti, kad direktyvoje tai iš esmės yra grindys. Lietuvoje mes šias sumas traktuojame kaip lubas dėl to, kad tokių įvykių, kurie sukeltų tokio dydžio žalą, Lietuvoje yra labai reta ir juos skaičiuojame vienetais per dešimtmetį.

Taip pat įstatymu atliepiame tam tikrus technologinius pokyčius. Yra įteisinama draudimo duomenų bazė, kuri iki šiol veikia, tačiau ją sureguliuojame, apibrėžiame, kaip tie duomenys į duomenų bazę gali patekti, kas juos gali naudoti ir kokiomis sąlygomis.

Taip pat atspindime dabartinę realybę ir įteisiname taip pat ir elektroninę eismo įvykio deklaracijos formą, priskirdami šią funkciją Draudikų biurui. Tokia forma iki šiol buvo, tačiau ji nepateko į įstatymo apimtį.

Taip pat įtvirtinama, kad informacija apie eismo įvykį gali būti pateikiama ne tik per apžiūrą, bet ir nuotraukomis, pavyzdžiui, vėlgi atspindint praktiką ir technologinius pokyčius.

Taigi tiek yra trumpai apie įstatymą. Prašau įstatymo projektui po pateikimo pritarti.

PIRMININKAS (J. SABATAUSKAS, *LSDPF*). Ačiū, gerbiama pranešėja. Jūsų nori klausti du Seimo nariai. Pirmosios nematau. Klausia E. Pupinis.

E. PUPINIS (*TS-LKDF*). Trumpas klausimas. Kadangi didėja žalos lygis, ar kas nors prognozavo, kiek maždaug tos pagrindinės civilinės atsakomybės draudimas galėtų brangti? Iš tikrųjų čia buvo pagrindinis stabdis, trukdęs tuos sprendimus priimti, kad draudikai pakeltų kainas. Ačiū.

V. MARKEVIČIENĖ. Tikrai geras klausimas. Mes patys tokį klausimą kėlėme Draudikų biurui. Gavome atsakymą. Kadangi tokių atvejų, kai yra pasiekiamos ribos, Lietuvoje apskritai yra labai mažai, jeigu mes žiūrime į vidutinį žalos dydį tais atvejais, kai žala įvyksta Lietuvoje, jis siekia dabar apie 1 tūkst. 300 eurų, Europos Sąjungoje – apie 5 tūkst. eurų, todėl, jų manymu, tiesioginės esminės įtakos kainodarai nebus. Be to, draudimo įmonės naudoja ir perdraudimo instrumentus, todėl nemato to rizikos didėjimo.

PIRMININKAS. Ačiū. Daugiau nėra norinčių jūsų klausti. Dėl motyvų nematau norinčių kalbėti. Gerbiami kolegos, balsuosime per balsavimo langą. Nebent galima bendru sutarimu iš karto pritarti? (*Balsai salėje*) Nėra pasisakančių prieš. Galime bendru sutarimu pritarti? Ačiū, pritarta bendru sutarimu.

Kaip pagrindinis komitetas – Biudžeto ir finansų komitetas. Šiaip už tokius dalykus dar yra atsakingas Teisės ir teisėtvarkos komitetas, tai aš siūlyčiau kaip papildomą dėl civilinės atsakomybės. (*Balsas salėje*) Dėl Transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės įstatymo projekto kaip pagrindinis – BFK, kaip papildomas – Teisės ir teisėtvarkos komitetas. Tinka, kolegos? Galime bendru sutarimu. Svarstymas – gruodžio 12 dieną. Ačiū, bendru sutarimu pritarta ir datai, ir komitetams.

16.22 val.

Vystomojo bendradarbiavimo ir humanitarinės pagalbos įstatymo Nr. XII-311 2, 11 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2913(2) (*pateikimas*)

Kitas darbotvarkės 2-17 klausimas – Vystomojo bendradarbiavimo ir humanitarinės pagalbos įstatymo 2, 11 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2913(2). Pateikimo stadija. Pranešėjas – L. Kasčiūnas.

L. KASČIŪNAS (*TS-LKDF*). Ačiū, gerbiamas Juliau. Aš pabandysiu labai trumpai. Kreipiuosi į jus kaip Ukrainos draugų grupės Seime pirmininkas. Įstatymo projekto tikslas – dar didesnė humanitarinė parama Ukrainai, atliepiant jos poreikius. Siūlomi įstatymo pakeitimai sukurtų prielaidas, vadovaujantis užsienio politikos prioritetais ir tarptautiniais įsipareigojimais, dar labiau didinti Lietuvos humanitarinės pagalbos apimtis.

Kokia esmė? Šiuo metu nėra aiškiai reglamentuota valstybės valdomų bendrovių kontroliuojamų *dukterinių* bendrovių teisė teikti humanitarinę paramą. Pagal dabartinį reguliavimą, pagalbą gali teikti valstybės valdomos bendrovės, tačiau jų valdomos *dukterinės* bendrovės negali.

Antra problema – dabartinis reguliavimas leidžia humanitarinę pagalbą perduoti tarptautinių organizacijų, užsienio valstybių ar savivaldybių institucijų ir užsienio valstybių viešųjų juridinių asmenų nuosavybėn, tačiau nereglamentuojami atvejai, kai užsienio valstybė yra įgaliojusi ar pavedusi kitiems juridiniams asmenims tvarkytis su humanitarine krize, šalinti jos padarinius ir tuo tikslu priimti humanitarinę pagalbą.

Na ir dabar nuo šitų sudėtingų teiginių, paprastai tariant, pavyzdžiui, dabar artėja žiema. Man atrodo, daug kas prognozuoja, gali būti taip, kad Rusija vėl daužys Ukrainos infrastruktūrą, kritinę infrastruktūrą, pirmiausia – elektros energetikos infrastruktūrą. Pavyzdžiui, Lietuvos kai kurių valstybinių įmonių *dukterinės* įmonės jau dabar turi sukaupusios už 13 mln., sakykime, technikos, transformatorių ir kitos reikalingos įrangos pastotėms. Pavyzdžiui, pagal dabartinį reguliavimą to perduoti kaip humanitarinės pagalbos neįmanoma. Priėmus šias pataisas, greitai, sausio 1 dieną, įsigaliotų ir būtų galima tą daryti. Tokia įstatymo projekto pateikimo esmė. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū, gerbiamas kolega. Jūsų niekas nenori klausti. Matyt, labai gerai viską paaiškinote.

L. KASČIŪNAS (*TS-LKDF*). Gal galima bendru sutarimu? (*Balsai salėje*)

PIRMININKAS. Dėl motyvų nėra norinčių kalbėti. Nežinau, kolegos, bendru sutarimu galime pritarti? Dėl Vystomojo bendradarbiavimo įstatymo projekto. (*Balsas salėje*) Kolega nori balsuoti. Gerai, balsuosime per balsavimo intervalą, jis, tiesą sakant, pagal likusių klausimų kiekį tikriausiai bus ankstėliau, gali būti, kad 17 val. arba 17 val. 5 min. arba 10 min. Aš tik tiek įspėju.

16.25 val.

Asmenų, nukentėjusių nuo 1939–1990 metų okupacijų, teisinio statuso įstatymo Nr. VIII-342 5 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3307 (*pateikimas*)

Kitas darbotvarkės klausimas – Asmenų, nukentėjusių nuo sovietų okupacijos, teisinio statuso įstatymo 5 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3307. Pranešėja – A. Jakavonytė. Pateikimo stadija.

A. JAKAVONYTĖ (*TS-LKDF*). Gerbiamas posėdžio pirmininke, gerbiami kolegos, teikiu Lietuvos Respublikos asmenų, nukentėjusių nuo 1939–1990 metų okupacijų, teisinio statuso įstatymo 5 straipsnio pakeitimo įstatymo projektą. Pagal esamą teisinį reglamentavimą tremtinio teisinio statuso negali įgyti dalis asmenų, kurių tėvai pagimdė juos arba įvaikino ir kurie gimė už Lietuvos ribų, nes dabartinė įstatymo 5 straipsnio 2 dalies 5 punkto redakcija jų atvejų neapima. Pagal siūlomą teisinį reguliavimą tremtinio statusas būtų pripažįstamas gimusiems, įvaikintiems už Lietuvos ribų iki 1965 metų, kai yra duomenys, kad pasibaigė tėvų represavimo laikas, tai yra pasibaigė jų įkalinimas, tremtis, draudimas grįžti gyventi į Lietuvą, ir kai tėvai iki 1965 metų nebuvo sugrįžę nuolat gyventi į Lietuvą, o jų vaikai gimė, pasibaigus tėvų represavimo laikui, iki 1965 metų.

Noriu pažymėti, kad dalis buvusių represuotų asmenų, nors ir turėdami formalų leidimą grįžti į Lietuvą, negalėjo sugrįžti į ją gyventi dėl bendrų politinio administracinio pobūdžio suvaržymų, kylančių iš to meto totalitarinio ir okupacinio režimo vykdytos represuotų asmenų diskriminacinės politikos, ir tuo metu už Lietuvos ribų jiems gimė vaikai. Nereti atvejai, kai, pavyzdžiui, tremtinių šeimose už Lietuvos ribų gimė trys vaikai. Du iš jų įgijo tremtinio statusą, nes gimė tėvų tremties laikotarpiu, o trečiajam, taip pat gimusiam už Lietuvos ribų, tačiau pasibaigus tėvų tremties laikui, suteikti šį statusą nėra teisinio pagrindo. Gana dažni atvejai, kai už Lietuvos ribų gimę asmenys nežino tikslių šeimos negrįžimo gyventi į Lietuvą priežasčių ir aplinkybių. Jie neturi jokių įrodančių dokumentų apie galimybių sugrįžti į Lietuvą suvaržymą, ribojimą jų tėvams, nes praėjo labai daug metų ir daugumos tėvai jau yra mirę.

Sovietinės okupacijos metais dėl Lietuvos SSR veikusių administracinių institucijų ir atskirų pareigūnų priešiškumo sugrįžtantiems represuotiems asmenims būdavo sunku Lietuvoje įsikurti, prisiregistruoti, įsidarbinti. Toks žinojimas ir tuo metu dominavusi represuotų asmenų teises ribojanti, diskriminacinė politika apsunkindavo ir atitolindavo sugrįžimą arba nuo greitesnio sugrįžimo sulaikydavo. Tremties vietose veikiančios represuotų asmenų priežiūrai ir vidaus kontrolei skirtos specialios komendantūros ar MVD, Vidaus reikalų ministerijos, vidaus reikalų skyriai, kurių įskaitoje buvo tremtiniai ir kuriuose turėdavo nuolat pasižymėti, kad neišvyko arba nepabėgo, kartais tremtiniams nepranešdavo, kad jiems jau leidžiama sugrįžti ir apsigyventi Lietuvoje, o apie nepranešimą archyvinių dokumentų nėra. Taip pat būdavo priverčiama pasirašyti, kad jie paleidžiami iš tremties, tačiau atsisako vykti į Lietuvą. Net suteikus leidimą grįžti į Lietuvą, represavimo vietose kai kada toliau buvo taikomos specialios įskaitos, komendantūros sąlygos. Jų neišregistruodavo ir jie tebebuvo laikomi tremtinių įskaitoje ir administracijos prižiūrimi. Taip pat būdavo atvejų, kai tam tikrą laiką jų neatleisdavo iš darbo vietų ir neatiduodavo asmens dokumentų.

Leidimus gyventi Lietuvoje suteikdavo Lietuvos SSR Aukščiausiosios Tarybos Prezidiumo ir Lietuvos SSR Ministrų Tarybos specialiosios komisijos, nagrinėjusios prašymus paleisti iš trem-

ties ir leisti grįžti gyventi į Lietuvą. Istoriografijoje pažymima, kad paskutiniai iš Lietuvos represuoti asmenys iš tremties vietų buvo paleisti vadovaujantis Sovietų Sąjungos Aukščiausiosios Tarybos Prezidiumo 1963 m. gruodžio 6 d. įsaku, o pagal šį įsaką jie iš tremties pradėti paleisti 1964 metais, tačiau be teisės gyventi Lietuvoje. Sugrįžti į Lietuvą galėjo tik gavę Lietuvos SSR Ministrų Tarybos leidimą gyventi Lietuvoje. Kol gaudavo tokį leidimą, pasiruošdavo ilgai kelionei, sugrįžimas dar papildomai užtrukdavo.

Pažymėtina, kad 1956–1961 metų laikotarpiu buvo priimti kiti panašūs Sovietų Sąjungos Aukščiausiosios Tarybos Prezidiumo įsakai, kuriais tremtiniai buvo paleidžiami iš tremties vietų, tačiau apribojant gyvenamosios vietos pasirinkimo teisę, tai yra uždraudžiant grįžti ir gyventi Lietuvoje. Objektyvias priežastis ir aplinkybes, dėl kurių buvę politiniai kaliniai ir tremtiniai iki 1965 metų negalėjo sugrįžti nuolat gyventi Lietuvoje, pirmiausia nulėmė pats jų represavimo faktas.

Siūlomos naujojo teisinio reguliavimo nuostatos įtvirtins tikslų, aiškų reglamentavimą, kad represavimo vietose likusių gyventi buvusių politinių kalinių ir tremtinių šeimose ne vėliau kaip iki 1965 metų gimę (įvaikinti) vaikai galėtų įgyti nukentėjusiųjų nuo 1939–1990 metų okupacijų teisinį statusą. Už suteiktą informaciją ir pagalbą rengiant įstatymo projektą esu dėkinga Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centrui, Socialinių reikalų ir darbo ministerijai. Kviečiu pritarti įstatymo projektui, kad būtų įteisintas socialinis teisingumas šių nukentėjusių žmonių atžvilgiu. Dėkoju.

PIRMININKAS. Ačiū pranešėjai. Neskubėkite išeiti iš tribūnos, nes jūsų nori klausti trys Seimo nariai. Pirmas klausia A. Stončaitis.

A. STONČAITIS (*DFVL*). Miela pranešėja, iš tikrųjų truputį jau, kai tiek praeina laiko nuo, sakykime, tų žiaurių aplinkybių, kuriomis tie asmenys kurį laiką turėjo gyventi, mes kuriame naują grupę asmenų su tremtinio statusu. Bet čia aš norėčiau tiktai… Iš principo pritariu, nes tie žmonės patyrė, nepaneigsi, tikrai ir kančių, ir nepatogumų, ir nepasinaudojo tomis galimybėmis kaip kiti piliečiai. Tačiau, miela pranešėja, aš norėčiau jūsų paklausti visgi, ar jūs teikdama įstatymo projektą pasidomėjote dėl Valstybinių pensijų įstatymo taikymo? Buvo panašūs teikimai daromi ir per kitus įstatymų projektų teikimus ir buvo jau teikiamos išvados, kad tai gali prieštarauti Konstitucijai. Būtent čia yra valstybinių pensijų statuso šie asmenys. Aš tikrai ne prieš – aš už įstatymą.

A. JAKAVONYTĖ (*TS-LKDF*). Aš tikrai pasidomėjau. Tokių asmenų tikrai yra labai nedaug, apie 400. Aš esu labai dėkinga, kaip minėjau, Socialinių reikalų ir darbo ministerijai, kad jie paskaičiavo, kad, pavyzdžiui, 2024 metais reikėtų 28 tūkst., bet aš manau, kad čia tokios sumos, kur… 2025 metais – 150 tūkst. Tai tikrai yra nedidelės sumos ir, manau, būtų atkurtas teisingumas tų žmonių atžvilgiu.

PIRMININKAS. Ačiū. Klausia L. Nagienė.

L. NAGIENĖ (*DFVL*). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Iš tikrųjų, gerbiama kolege, asmeniškai dirbant kitoje sistemoje tikrai teko susidurti ir dažniausiai tie asmenys dar pateikdavo… Jie net neturėdavo reabilitacijos pažymos, nes reikėdavo pažymos, tai tokiu atveju kreipdavosi į teismą. Prašau pasakyti apie tuos 400, apie kuriuos jūs dabar kalbate, apie 400 asmenų, jie ne dabar, ne šiandien visi iš karto turėtų pradėti gauti? Suėjus senatvės amžiui jie ir gauna valstybinę pensiją, ir yra reabilituoti. Čia daugiau kalbama apie tai, žmonės nori realiai gauti dar papildomą išmoką prie savo socialinio draudimo išmokos.

Gal galite pasakyti, ar ir tie, kurie galbūt nesikreipė, dabar kreipsis, kai mes priimsime šį įstatymą? Tas skaičius gali būti ir kitoks. Kaip jums atrodo, čia tie 400 ar tie, kurie, jūs dabar sakote, galbūt yra gimę ir nesikreipia? Ar čia nauji bus?

A. JAKAVONYTĖ (*TS-LKDF*). Čia yra nauji, kurie nepatenka nei dabar, nei į tas a ir b dalis, kurios yra įstatymo 5 straipsnyje, kadangi čia kaip ir buvo galimybė jiems sugrįžti į Lietuvą. Aš galiu pateikti savo giminių pažymas, kuriose parašyta… Jie grįžo į Lietuvą ir net negalėjo įsidarbinti, nebuvo registruojami, bet pažymose labai gražiai įrašyta, kad duomenų, kad gyventi Lietuvoje negalėjo, nėra. Jie net ir teisme nieko negali įrodyti, kad ir kreipiasi į teismą, nes jie negali pateikti jokių… Kiti giminės ir kaimynai mirę ir jie nieko negali net teisme įrodyti.

Čia labai prašė Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centras, kad palengvintų jiems, nes jie skaudama širdimi rašo neigiamus atsakymus tiems žmonėms. Aišku, žmonės pyksta, kodėl, sakykime, iš keturių vaikų, gimusių tremtyje, trys tremtiniai, o ketvirtas ne tremtinys. Tai atkurtume socialinį teisingumą.

Tikrai tų žmonių nėra daug ir tos pensijos… Jie tą pensiją gautų ne per vienus metus išėję į pensiją, nes iki 1964 metų, o per ketverius metus. Tai tikrai valstybei nesudarytų didelės naštos, juolab puikiai žinote, kad tremtinių skaičius kiekvienais metais nuolat mažėja. Praeitų metų duomenimis, buvo apie 20 tūkst., aš manau, dabar dar mažesnis skaičius. Tikrai, manau, atkurkime teisingumą tiems žmonėms.

PIRMININKAS. Ačiū. Klausia S. Tumėnas.

S. TUMĖNAS (*LVŽSF*). Ačiū. Gerbiamoji pranešėja, apie skaičius jau paaiškinote. Kolegos čia teiravosi apie santykį su pensija. O jūs galite paaiškinti, koks čia yra santykis su Lietuvos pilietybe? Ar čia visai nieko bendro neturi su pilietybe?

A. JAKAVONYTĖ (*TS-LKDF*). Neturi nieko bendro, jie gyvena Lietuvoje.

S. TUMĖNAS (*LVŽSF*). Taip. Ir apie tuos grįžimus. Mes komisijoje ne kartą esame svarstę, kad ne visi jie… netgi neišnaudodavo tiek butų, kiek Lietuva skirdavo tokiems grįžtantiems. Ar situacija yra pasikeitusi dabar, ar ne? Aišku, po Ukrainos įvykių daug kas pasikeitė. Bet šita situacija kokia yra?

A. JAKAVONYTĖ (*TS-LKDF*). Aš galiu pasakyti, kad tie žmonės, kurie kažkada dabar čia sugrįžo, neįeis į šitą skaičių, jie neįeina. Čia žmonės, kurie grįžo ir gyveno Lietuvoje, įeis. Tie, kurie iš Rusijos dabar grįžtų, tikrai nebūtų įskaičiuoti, nes iki 1965 metų jie turėjo sugrįžti. Jie gal teisme ir gali prisiteisti, bet pagal šitą įstatymo nuostatą jiems tas negaliotų.

PIRMININKAS. Ačiū, gerbiamoji kolege. Niekas nebenori jūsų klausti. Iš tikrųjų į paskutinį klausimą atsakant, tai tikrai ne – naujiems tai nepriklausytų.

Dėl motyvų už nori kalbėti A. Vinkus.

A. VINKUS (*LVŽSF*). Gerbiami kolegos Seimo nariai, noriu pabrėžtinai pasakyti, kad Asmenų, nukentėjusių nuo okupacijų, teisinio statuso įstatymas reglamentuoja ypač jautrius teisinius santykius, apie kuriuos kalbėjo pranešėja tribūnoje, žmonių, patyrusių didžiules traumas, netektis ir gyvenimo tragedijas. Todėl dažnai žmonės kreipiasi, prašo inicijuoti pataisas, atsižvelgdami į savo konkrečią situaciją.

Kadangi aš irgi esu inicijavęs ir įregistravęs to paties įstatymo pataisą šiek tiek kitu klausimu, ji jau perėjo plenariniame posėdyje pateikimo stadiją, tai diskutuojant dėl keičiamų nuostatų buvo sutarta, kad mano pataisa turi būti svarstoma po šiandien teikiamos įstatymo korekcijos. Todėl aš labai gilinausi į 52 Seimo narių, tarp kurių esu ir aš, teikiamą įstatymo pataisą ir labai norėčiau, kad jai būtų pritarta.

Pranešėja labai aiškiai įvardijo, kad pakeitimo esmė yra tokia, kad pagal dabartinį reglamentavimą dalis asmenų, gimusių tremtyje, arba, kitaip tariant, už Lietuvos ribų, tremtinių ir politinių kalinių šeimose, neturi teisės įgyti tremtinio teisinio statuso, todėl siūloma, kad represavimo vietose likusių gyventi buvusių tremtinių ir politinių kalinių šeimose iki nustatytos datos gimę vaikai turėtų teisę į nukentėjusių nuo 1939–1990 metų okupacijų asmenų teisinį statusą. Agituosiu balsuoti už.

PIRMININKAS. Ačiū. Prieš nėra norinčių kalbėti. Aš nežinau, drįstu klausti: gal galime bendru sutarimu pritarti, kad kuo mažiau liktų balsavimo langui? Ačiū, pritarta bendru sutarimu. Ir numatomas komitetas – Žmogaus teisių komitetas. Siūloma svarstyti pavasario sesijoje.

Per šoninį mikrofoną A. Jakavonytė.

A. JAKAVONYTĖ (*TS-LKDF*). Aš atsiprašau. Kadangi tas klausimas susijęs su pensijomis ir visuomet tie projektai buvo svarstomi Socialinių reikalų ir darbo komitete, aš manau, būtų tikslinga, kad pirmas komitetas būtų Socialinių reikalų ir darbo komitetas, nes čia klausimas yra visas…

PIRMININKAS. Kiek aš atsimenu, visą laiką buvo svarstoma ŽTK.

A. JAKAVONYTĖ (*TS-LKDF*). Ne, tikrai ne. Antras komitetas.

PIRMININKAS. Bet tai iš tikrųjų susiję su pensijomis, tai Socialinių reikalų komitetas gali būti papildomas. Tinka?

A. JAKAVONYTĖ (*TS-LKDF*). Aš manau, kad pirmas Socialinių reikalų ir darbo komitetas.

PIRMININKAS. Tada, kolegos, reikės palikti balsavimo langui. Jeigu norime dabar išspręsti, tai paliekame taip, kaip yra, jeigu ne – balsavimo langui. Kolegė nesutinka, tai bus išspręsta per balsavimo langą.

16.41 val.

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos mokslo, technologijų ir inovacijų ilgalaikės politikos vystymosi krypčių aprašo patvirtinimo“ projektas Nr. XIVP-3325 (*pateikimas*)

Kitas darbotvarkės klausimas – Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos mokslo, technologijų ir inovacijų ilgalaikės politikos vystymosi krypčių aprašo patvirtinimo“ projektas Nr. XIVP-3325. Pateikimo stadija. Pranešėjas – Ateities komiteto pirmininkas R. Lopata.

R. LOPATA (*LSF*). Ačiū. Ateities komitetas, vadovaudamasis Statuto atitinkamais straipsniais ir siekdamas įgyvendinti Lietuvos Respublikos technologijų ir inovacijų įstatymo atitinkamus straipsnius, teikia Seimui nutarimo „Dėl Lietuvos mokslo, technologijų ir inovacijų ilgalaikės politikos vystymosi krypčių aprašo patvirtinimo“ projektą.

Esmė ta, kad ką tik įvardintas įstatymas numato, kad šis aprašas turi sulaukti Seimo sprendimo kartu su priimama Valstybės pažangos strategija, šiuo atveju – Valstybės pažangos strategija-vizija. Įvykdyti šios nuostatos reikalavimus Valdyba Seime buvo sudariusi kompetentingą ekspertų darbo grupę. Ji parengė šį aprašą. Dėl jo buvo diskutuota Ateities komitete ir pritarta jam bendru sutarimu.

Trumpai. Apraše numatytos Lietuvos mokslo, technologijų ir inovacijų ilgalaikių politikos vystymosi krypčių modeliavimas. Apraše yra išskirtos šešios kryptys, atskleidžiančios tam tikrus sutartus principus, kaip geriausiai vystyti Lietuvos MTI ilgalaikę vystymosi politiką, kad ją būtų galima realiai įgyvendinti ir pasiekti norimus rezultatus bei poveikį šalies vystymuisi ir konkurencingumui. Atsižvelgiant į tai, siekiant didžiausio poveikio, MTI politikos kūrimas ir peržiūra turėtų būti nenutrūkstamas veiksmas, institucionalizuoti procesai suderinti su nacionaline plėtros politika ir susijusių sektorių politika, nuolat peržiūrimi bei reformuojami, atsižvelgiant į mus supančiame pasaulyje vykstančius procesus, mūsų šalyje vykstančius politinius, socialinius, ekonominius ir technologinius pokyčius. Trumpai būtų tiek.

PIRMININKAS. Ačiū, gerbiamas kolega. Niekas nenori jūsų klausti. Dėl balsavimo motyvų taip pat nematau norinčių kalbėti. Ar galime bendru sutarimu pritarti? Ačiū, pritarta bendru sutarimu. Siūloma svarstyti pagrindiniam Ateities komitetui, papildomam Švietimo ir mokslo komitetui. Siūloma svarstyti gruodžio 5 dieną. Ar turite kitokių?..

Per šoninį mikrofoną R. Lopata.

R. LOPATA (*LSF*). Dėl gruodžio 5 dienos. Švietimo ir mokslo komitetas nespės. Mums reikėtų gruodį, bet vėliau.

PIRMININKAS. Gruodžio 12 dieną?

R. LOPATA (*LSF*). Ne, dar vėliau, gal 19 dieną.

PIRMININKAS. Gruodžio 12 dieną. A. Žukauskas.

A. ŽUKAUSKAS (*LF*). Šis klausimas reikalauja platesnės diskusijos. Jau dabar pasipylė daugybė visokių priekaištų ir siūlymų. Taigi čia be gruodžio 19 dienos tikrai nieko…

PIRMININKAS. Gruodžio 19 diena? Gerai. Gruodžio 19 dieną. Tarp dviejų komitetų pirmininkų sutarimas dėl datos yra. Galime pritarti dėl datos ir komitetų? Ačiū, pritarta bendru sutarimu.

16.44 val.

Valstybės herbo, kitų herbų ir herbinių ženklų įstatymo Nr. I-130 6 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2977 (*pateikimas*)

Kitas darbotvarkės 2-20 klausimas – Valstybės herbo, kitų herbų ir herbinių ženklų įstatymo 6 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2977. Pranešėja – A. Jakavonytė. Pateikimo stadija. Prašom, gerbiama kolege.

A. JAKAVONYTĖ (*TS-LKDF*). Gerbiamas posėdžio pirmininke, gerbiami kolegos, pristatau Lietuvos Respublikos valstybės herbo, kitų herbų ir herbinių ženklų įstatymo 6 straipsnio pakeitimo įstatymo projektą. Lietuvos Respublikos valstybės herbo, kitų herbų ir herbinių ženklų įstatymo 6 straipsnyje nustatyta, kad dvigubas kryžius – vienas iš Lietuvos nacionalinių simbolių, vaizduojamas geltonas, auksinis mėlyname skyde. Šis simbolis gali būti naudojamas ir savarankiškai tiek su skydu, tiek ir be jo. Šiuo metu nėra numatyta, kad simbolis, suderinus jo projektą su Lietuvos heraldikos komisija, gali būti ir kitos spalvos, nors istorinės atminties įamžinimo tradicijoje yra paplitusi ir kitos spalvos šio simbolio sklaida. Siūlomos naujos teisinio reguliavimo nuostatos įtvirtins tikslų, aiškų ir nedviprasmišką dvigubo kryžiaus simbolio, kaip Lietuvos istorinio nacionalinio simbolio, naudojimą. Ir, manau, labai simboliška, kad šis įstatymo projektas teikiamas šiandien, kai švenčiame Lietuvos kariuomenės dieną. Kviečiu projektui pritarti.

PIRMININKAS. Ačiū. Jūsų nori klausti vienas Seimo narys – S. Tumėnas. Prašau.

S. TUMĖNAS (*LVŽSF*). Ačiū. Gerbiama pranešėja, liko man tokių neaiškumų ir nėra tokio kokio nors įtikinamo argumento, kad visa tai reikia daryti. Ir Teisės departamentas parašė tokią pastabą, ar nereikėjo vis tiek prieš tai su Heraldikos komisija pasikalbėti. Ar jūs to nedarėte, ar čia tik neatsispindi? Ir Teisės departamentas tą patį pasakė. Vienas dalykas.

Antras. Praeitoje kadencijoje panašius dalykus Australijos lietuvių bendruomenėje bandė kelti H. Antanaitis. Jie norėjo ten savo vėliavoje, kad būtų tam tikri dekoratyviniai elementai, tai Heraldikos komisija griežtai neleido nieko keisti, daryti. Tai ir čia dabar yra parašyta „asociacijos“, jų yra daugybė, pavyzdžiui, nelygintini dalykai, kokia šaulių… Šauliams tas tiktų, ką jūs sakote, ko gero, bet yra tokių asociacijų, kur, na, tikrai ten, aš nežinau, ar aktualu būtų, ar reikia?

Vienu žodžiu, pagrindinis dalykas, kokios priežastys, kad prieš tai nepasitarėte su Heraldikos komisija? Aš daug ką jau įsivaizduoju, kokius atsakymus gausite. Ačiū.

A. JAKAVONYTĖ (*TS-LKDF*). Aš norėčiau pasakyti, kad anaiptol, ir aiškinamajame rašte yra mano parašyta, kad buvo konsultuojamasi ir buvo pokalbis su Heraldikos komisija, ir jie pritarė. Mano aiškinamajame rašte irgi tai išdėstyta ir jie dar siūlo ir Gediminaičių stulpus kartu.

O dėl tų asociacijų, aš manau, kad gal tikrai tikslinga būtų įrašyti, kad būtų naudojami tik istoriniai nacionaliniai simboliai, kuriuos asociacijos savo veikloje naudoja ir gal kurios… Na, mes dėl asociacijų, manau, paaiškinsime, kad būtų ne visos asociacijos, o tos, kurios šalies gynyba užsiima, kaip kariuomenė, Šaulių sąjunga.

Heraldikos komisija tam mūsų sprendimui tikrai pritarė. Jinai atsiųs, dabar tik neapsvarstė. Mes prašėme, kad reikia dar iki pateikimo, bet, nors įstatymo projektas buvo pateiktas birželio mėnesį, jie dar neatsiuntė atsakymo, bet tikrai su jais buvo kalbėta ir derinta.

PIRMININKAS. Ačiū. Daugiau niekas nenori jūsų klausti.

A. JAKAVONYTĖ (*TS-LKDF*). Ačiū.

PIRMININKAS. Dėl balsavimo motyvų. Ne, A. Stončaitis ne klausti nori, o nori pasisakyti. Prašom.

A. STONČAITIS (*DFVL*). Kolegos, aš tai siūlau bent jau pritarti po pateikimo, o tenai, be abejo, reikia diskutuoti, ir specialistų nuomonės bus paklaustos, ir Heraldikos komisijos. Be abejo, mes chaoso negalime sukelti šitame procese, labai svarbi bus Heraldikos komisijos specialistų nuomonė. Tačiau vietos bendruomenių, asociacijų, sakykime, tai yra saviraiškos priemonė ir istorinis toks įteisinimas. Manau, kad jų nuomonė taip pat turi rasti vietą. Siūlau pritarti po pateikimo, o tada svarstysime.

PIRMININKAS. Ačiū. Gerbiami kolegos, balsuosime per balsavimo langą.

16.50 val.

Piniginės socialinės paramos nepasiturintiems gyventojams įstatymo Nr. IX-1675 8, 10, 14, 16, 17, 22, 23, 25 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2204(5) (*pateikimas*)

Kitas darbotvarkės klausimas – Piniginės socialinės paramos nepasiturintiems gyventojams įstatymo 8, 10, 14, 16, 17, 22, 23, 25 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2204(5). Pranešėja – R. Šalaševičiūtė. Pateikimo stadija. Gerbiama Rimante, prašom į tribūną.

R. ŠALAŠEVIČIŪTĖ (*LVŽSF*). Ačiū, posėdžio pirmininke. Gerbiami kolegos, teikiu Lietuvos Respublikos piniginės socialinės paramos nepasiturintiems gyventojams kai kurių straipsnių pakeitimo įstatymą. Noriu jums priminti, kad dabar teikiu penktą šito projekto variantą. Taip, buvo teiktas pirmas, šį kartą – penktas variantas. Teisės departamentui vis kažkas nepatikdavo, taisėme, taisėme.

Noriu priminti istoriją. Projektas buvo įregistruotas 2022 metų lapkričio mėnesį, teiktas buvo 2023 m. kovo 30 d. Aišku, reikėjo taisyti, nes kažkam atrodė, kad galbūt tas projektas nereikalingas. Primenu, buvo du pagrindiniai projekto momentai. Sugrąžinti turto apmokestinimą, nustatytą 2020 metais, ir skaičiuoti būtent skiriant pašalpas. Kitas – padidinti turimo turto normatyvus. Visi, kurie turite vienmandates, žinote, kad dėl 10 ar 15 eurų, turintys daug vištų ar kažkiek žemės, kartais visiškai negauna socialinės paramos.

Projektas buvo parengtas ne šiaip atsisėdus ir sugalvojus, kad reikėtų taip padaryti. Buvo apklaustos visos 60 savivaldybių. Projektas buvo parengtas suvedus savivaldybių siūlymus, ką reikia keisti šioje srityje. Projektas buvo atmestas. Tačiau rugsėjo 11 dieną socialinės apsaugos ir darbo ministrė pateikė vieno straipsnio pakeitimą, aiškinamajame rašte vadovaudamasi tokia savivaldybių nuomone. Nuo šių metų spalio 1 dienos turimas turtas yra apmokestinamas.

Liko antra dalis – normatyvai, liko kai kurie straipsniai. Vėlgi tai yra padaryta projekte vadovaujantis savivaldybių nuomone. Tai yra sugriežtinama sąlyga, kad socialinės išmokos nepasiturintiesiems mokamos tada, kai yra slaugos ir priežiūros išlaidų tikslinės kompensacijos, kai nėra galimybių šeimai užtikrinti socialinių paslaugų teikimą.

Toliau niekas pretenzijų nereiškė, taip pat ir Teisės departamentas, kad ne tik teismo sprendimu, kai yra teismo procesai dėl vaiko išlaikymo, dėl tėvų susitarimo, kas išlaikys ir taip toliau, projekte numatoma, kad pakanka notaro pasirašytos sutarties. Vykstant teismo procesui, jeigu vyksta mediacija, tai taip pat kaip sąlyga, ją galima įskaityti ir skirti pašalpas. Taip pat yra numatyta, kad, mirus pašalpos gavėjui, pašalpa nutraukiama, neatsiimta socialinė pašalpa neišmokama, kompensacinis mokėjimas nutraukiamas nuo kito mėnesio pirmos dienos.

Jeigu pamenate praeitą svarstymą, ne vienas, buvo gal pora man pateiktų klausimų, kodėl yra atsisakoma visuomenei naudingo darbo? Tai yra kai atidirbama tvarkant miestelius, kapines ar dar kur nors. Atsisakoma, nes pirmajame variante buvo įrašyta, kad šiuo metu daug įstatymų yra pakeistų ir būtent nebeliko tokios nuostatos. Šiuo metu yra įrašyta, kad siūloma dalyvauti savivaldybės administracijos parengtose užimtumo programose. Tačiau kaip pavyzdį galiu pasakyti, pavyzdžiui, Vilniuje tiktai 200 žmonių yra užsiregistravę dalyvauti tokiose programose. Vadinasi, labai susiaurinta galimybė tiems, kuriems kartais tikrai labai reikia, gauti pajamas.

O dabar nežinau, ar reikia man čia jums tuos skaičius vardinti, kiek mes ten ir kur norėtume, kad padidėtų? Pats principas: yra susiejamos valstybės remiamos pajamos su dydžiais ir didinama apytiksliai pusantro karto. Tiek. Prašau tikrai pritarti įstatymo projektui, nes ir finansiniai klausimai buvo išspręsti. Viena vertus, turto apmokestinimas, kita vertus, pinigų tam tikras netekimas dėl to, kad žmogaus turtas vertinamas kitaip.

PIRMININKAS. Ačiū, gerbiama kolege. Jūsų nori klausti du Seimo nariai. Pirmoji klausia L. Nagienė.

L. NAGIENĖ (*DFVL*). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Gerbiama kolege, iš tikrųjų aš iš karto pasakau – pritarsiu šitam projektui ir matau, yra gerų dalykų, kaip jūs sakote, indeksavote ir tuos dydžius. Realiai truputėlį gali būti toks atvejis… Sveikinu, pirmiausiai dar ir dėl visuomenei naudingo darbo reikėtų skatinti, kad jie suprastų, kad, gaudami išmoką, gali prisidėti ir prie savivaldybei naudingo darbo.

Bet mano klausimas, matant, kad padidinome dydžius. Ar savivaldybėse neišaugs labai didelis socialinių pašalpų išmokų gavėjų skaičius, va taip pasižiūrėjus?

R. ŠALAŠEVIČIŪTĖ (*LVŽSF*). Gerbiama Laimute, žinokite, aš tiesiog dabar tokius skaičius girdėjau, kas darosi, kad žmonės, tikrai neturėdami pinigų, turėdami paskolas, nebegauna kompensacijų už malkas, už šildymą, už visa kita. Yra nustatyta riba, pavyzdžiui, jeigu turtas neviršija 10 tūkst., tada gali gauti. Tai čia turėjo kompensuoti. Ir to padidinimo, ir kiek reikia padidinti, būtent socialinių paramos centrų, merų ir administracijos direktorių suvedus statistiką, tai didelis

skaičius buvo, kad reikia didinti, nes iš tikrųjų turėjo apmokestinto turto pašalpų gavėjų ženkliai sumažėti. Čia, aišku, padaugėtų, palyginti su tuo, kiek buvo iki 2023 m. spalio 1 d., bet šis skaičius tikrai neturėtų būti ženklus. Tai yra žmonių, kurie dirba savo darbą, siūlymas.

PIRMININKAS. Ačiū. Klausia A. Sysas.

A. SYSAS (*LSDPF*). Ačiū, pirmininke. Gerbiama kolege, ar ne geriau būtų visgi nustatyti indeksavimo tvarką – ne po penkerių ar šešerių metų grįžti ir ten didinti 100, 200? Mus iš dalies kritikuoja, kas nutiko ir su kokiais nors įkainiais mieste, nes devynerius metus nedidina, po to dukart pakelia ir visi šoka triukšmauti, kad dvigubai didėja. Ar nebūtų geriau, kad šiame įstatyme atsirastų, kaip ir dėl kitų socialinių dydžių nustatoma, indeksavimo tvarka, tada tas procesas būtų kasmet ir nesukeltų tokio didelio lėšų poreikio? Ačiū.

R. ŠALAŠEVIČIŪTĖ (*LVŽSF*). Algirdai, čia kaip tik ir buvo trys siūlymai: kartais didinti, ten pusantro karto ar kažkiek, toliau – susieti su valstybės remiamomis pajamomis ir su indeksavimu. Bet dėl indeksavimo dalies buvo mažiausia tokių siūlymų, atsižvelgiau į tai, kad norėjau, jog čia būtų nuomonė tų žmonių, kurie tiesiogiai dirba, todėl taip ir yra. Bet jūs gi galite registruoti pasiūlymą.

PIRMININKAS. Daugiau nėra norinčių klausti. Dėl balsavimo motyvų taip pat nėra norinčių kalbėti.

R. ŠALAŠEVIČIŪTĖ (*LVŽSF*). Ačiū.

PIRMININKAS. Balsuosime per balsavimo langą.

16.59 val.

Nevyriausybinių organizacijų plėtros įstatymo Nr. XII-717 8 straipsnio keitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3247 (*pateikimas*)

Kitas darbotvarkės klausimas – Nevyriausybinių organizacijų plėtros įstatymo 8 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3247. Pateikimas. Tačiau, svarstant darbotvarkę, neišspręstas vienas labai svarbus klausimas – nepriimtas protokolinis nutarimas dėl įtraukimo į rudens sesijos programą. Kolegos, ar jūs nieko prieš, kad projektas būtų įtrauktas į rudens sesijos programą? Ačiū, bendru sutarimu pritarta. Taigi pateikimo stadija. Pranešėjas – J. Džiugelis. Toliau posėdžiui pirmininkaus Seimo Pirmininko pavaduotojas gerbiamas J. Jarutis.

J. DŽIUGELIS (*TS-LKDF*). Kolegos, tai labai trumpas įstatymo projektas. Kai mes priėmėme įstatymo projektą dėl nevyriausybinių organizacijų paramos fondo, palikome nuostatą, kad kai kurias socialinio pobūdžio ataskaitas turi teikti nevyriausybinių organizacijų steigėjai. Bet praktikoje atsiranda atvejų, kai su esamais steigėjais yra neįmanoma susisiekti arba jie išvis yra mirę, o yra steigėjai. Dėl to siūloma pakoreguoti šiek tiek, iš esmės techninio pobūdžio pataisa, kad tai būtų ir steigėjai, ir dalininkai.

PIRMININKAS (J. JARUTIS, *LVŽSF*). Jūsų nori paklausti kolega A. Sysas. Prašau, Algirdai.

A. SYSAS (*LSDPF*). Ačiū, pirmininke. Aš suprantu, kad mes vėluojame su šituo pasiūlymu turbūt. Atsakymo nelaukiu. Reikėtų, taip sakant, paspartinti. Ačiū.

J. DŽIUGELIS (*TS-LKDF*). Kolega, komitete greitai ir apsvarstysime, jeigu po pateikimo bus pritarta. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū. Nuomonių už, prieš nėra.

17.02 val.

Gyventojų pajamų mokesčio įstatymo Nr. IX-1007 21 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3330 (*pateikimas*)

Darbotvarkės 2-23 klausimas – Gyventojų pajamų mokesčio įstatymo Nr. IX-1007 21 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3330. Prašau, gerbiamas A. Veryga.

A. VERYGA (*LVŽSF*). Dėkoju, gerbiamas posėdžio pirmininke. Gerbiami kolegos, leiskite jums pateikti Lietuvos Respublikos gyventojų pajamų mokesčio įstatymo 21 straipsnio pakeitimo įstatymo projektą, kuriuo yra siekiama nustatyti, kad šauliai, kariai savanoriai ar kiti aktyviojo rezer-

vo kariai už visų kategorijų ginklų, šaudmenų, jų dalių, ginklo priedėlių įsigijimą tarnybai, modernizavimą… tie mano išvardinti asmenys galėtų deklaravę susigrąžinti tam tikrą dalį sumokėto gyventojų pajamų mokesčio. Taip pat tokia lengvata jie galėtų pasinaudoti ir už šaulio, kario savanorio ar kito aktyviojo rezervo kario tarnybai įsigytą tam tikrą ekipuotę, tai yra neperšaunamas liemenes arba joms skirtas balistines plokštes, šalmus, kitas reikalingas priemones, tai yra termovizorius, kai kurias skraidančias priemones, tai yra dronus, bepiločius orlaivius, jų dalis.

Kodėl aš teikiu tokį siūlymą? Na, visi suprantame, kokioje dabar situacijoje gyvename. Visuotinai deklaruojame ir kalbame apie tai, kad turime vystyti visuotinę gynybos koncepciją, į ją turėtų įsitraukti maksimaliai didelis gyventojų skaičius, pilietiškai nusiteikusių gyventojų skaičius. Kaip gerus pavyzdžius pateikiame tokias šalis kaip Šveicarija, Suomija, kur labai daug gyventojų namuose turi, laiko ginklus. Turbūt visi pastebėjome ir matėme tomis pastarosiomis savaitėmis Izraelyje įvykusių įvykių metu, kuomet „Hamas“ užpuolė Izraelio Valstybę, kaip dalis ten, ypač kibucuose, gyvenusių gyventojų, kurie turėjo ginklus, tuos ginklus panaudojo ir apgynė savo artimuosius, pasipriešino užpuolikams. Šiandien turime tikrai augančią šaulių savanorių bendruomenę, jie yra tikrai labai pilietiškai, patriotiškai nusiteikę ir būtų labai rimta parama ginant šalį.

Kalbant apie tuos pačius ginklus, prisiminkime ir Ukrainos istoriją, kuomet prasidėjus aktyviam Rusijos puolimui, užpuolus Ukrainą, ypač jos sostinę, net ir ekspromtu gatvėse žmonėms, kurie, net klausimas, ar mokėjo tinkamai tuos ginklus naudoti, teko juos dalinti tam, kad valstybė galėtų apsiginti. Manau, kad mes šiandien dar turime laiko, kad galėtume tai padaryti. Visiems tiems išvardintiems tiek šauliams, tiek kariams savanoriams šita lengvata būtų labai rimta paspirtis, nes vis dėlto tos priemonės – tiek ginklai, tiek tam tikra ekipuotė – tikrai yra brangios ir žmonėms nėra paprasta jas įsigyti.

Žinodamas, kad visada kyla klausimas, iš kokių lėšų visa tai bus padaryta, nors tai nėra susiję konkrečiai tiesiogiai su šiuo įstatymo projektu, tiesiog noriu kolegas informuoti, kad šiandien yra įregistruotas ir kito įstatymo, tai yra Akcizų įstatymo, pakeitimas. Ačiū visiems kolegoms, kurie pasirašė, palaikė. Tai yra gana simboliškai papildomai 1 % padidinami akcizai tabako, alkoholinių gėrimų visoms grupėms dar prie to, kas jau yra numatyta kitiems metams. Tai leistų sugeneruoti į biudžetą papildomų pajamų, iš kurių ir būtų galima dengti šitą gyventojų pajamų mokesčio lengvatą. Kviečiu pritarti ir palaikyti šitą siūlymą.

PIRMININKAS. Ačiū, gerbiamas kolega. Jūsų nori paklausti pora kolegų. M. Matijošaitis. Prašau. Ruošiasi A. Sysas.

M. MATIJOŠAITIS (*LF*). Ačiū už suteiktą žodį. Gerbiamas pranešėjau, jūs pats žinote, kad esu pasirašęs šį projektą, todėl taip pat teikiu moraliai kartu su jumis ir palaikau idėją. Bent jau tokį įstatymą, koks yra dabar, jeigu nebus išplėstas, sakyčiau, neadekvačiai komitete ir jeigu iš šio projekto neišeis katašunis, ir toliau visokeriopai palaikysiu. Tačiau jūs pats esate Šaulių sąjungos narys, šaulys, ir, kiek aš žinau, aktyvus. Dėl to negaliu nepaklausti, kaip čia yra su interesų konfliktu? Kaip jūs pats tą klausimą vertinate?

Norėčiau atkreipti Etikos ir procedūrų komisijos narių dėmesį į šį klausimą, nes, tiesiai šviesiai, jūs pats galėsite kompensuoti iš dalies GPM'u įrangą, kurią nusipirksite. Koks jūsų požiūris į santykį su interesų konfliktu?

A. VERYGA (*LVŽSF*). Ačiū. Pirmiausia ačiū už palaikymą ir už tai, kad jūs pritariate pačiam įstatymo projektui. Geras klausimas, bet aš pabandysiu atsakyti ir kitų įstatymų kontekste.

Mes Seime esame ir tėvai, esame ir darbuotojai, esame ir sveikatos sistemos naudotojai. Didelė dalis įstatymų, kuriuos mes čia priimame, mus paliečia arba sukuria mums didesnę asmeninę naudą, negu sukurtų šitas, jeigu jis toks būtų priimtas, nes šita lengvata aš, kaip šaulys, galėčiau pasinaudoti, jeigu įsigyčiau ginklą, jeigu taip apsispręsčiau. Bet ginklo aš sau kažkokią asmeninę naudą norėdamas susikurti niekaip nepanaudosiu, nebent galėtume čia kažkokį fantastinį scenarijų įsivaizduoti, ką aš iš to asmeniškai galėčiau gauti, išskyrus gynybą, tėvynės gynybą. Medžioti su šitais ginklais, deja, niekaip nebus galima. Čia kalbama apie ginklo šaulio tarnybai įsigijimą. Tam reikia ir specialius egzaminus išlaikyti.

Taip, aš galėčiau pasinaudoti šita lengvata, bet, kaip ir sakiau, jinai man kažkokios asmeninės pridėtinės vertės, išskyrus tai, kad, jeigu iškiltų grėsmė, aš, kaip šaulys, galėčiau ginti tėvynę tuo ginklu, nieko kito, kažkokios materialinės naudos man tai nesukurtų.

PIRMININKAS. Ačiū. Gerbiamas Algirdai, klausimas. Prašom.

A. SYSAS (*LSDPF*). Ačiū, pirmininke. Gerbiamas kolega, paprasčiausiai jūs bandėte atsakyti, kad reikės pinigų, bet taip ir nenurodėte, kiek. Vis tiek rengiant įstatymą, ar tai yra 10 tūkst. eilės klausimas, ar 100 tūkst. eilės klausimas. Tai yra vienas dalykas.

Antras. Mus kritikuoja už visokias mūsų mokesčių sistemos išimtis. Jūs dabar iš dalies kritikuojate šitą sistemą ir sakote, kad ją reikia keisti, ir ateinate su pasiūlymu daryti vėl išimtį. Kodėl jūs nesiūlote didinti žmonėms atlyginimų? Už didesnį atlyginimą viską žmonės… Kas norės, nusipirks ginklą, kas norės – automatą, kas norės – automašiną, o visą laiką einate per mokesčių lengvatas. Po to perskirstymas per biudžetą, taip sakant, pačioje uodegoje Europos Sąjungos. Kaip čia suderinti kritiką ir siūlymus? Ačiū.

A. VERYGA (*LVŽSF*). Ačiū už gerą klausimą, bet aš noriu priminti kontekstą, dėl kurio šis įstatymas yra teikiamas. Galime čia visaip samprotauti. Sutinku, kad apskritai visiems padidinus pajamas galbūt dalis žmonių labiau motyvuotųsi, bet čia yra labai specifinė priemonė, kuri susijusi su galimybe geriau prisidėti prie krašto gynybos, ypač vertinant tas grėsmes, kurios dabar egzistuoja.

Dėl lėšų. Nėra įmanoma suskaičiuoti, kiek jų galėtų reikėti, nes sunku įsivaizduoti, kiek žmonių apskritai naudotųsi. Tikrai manau, kad nebūtų didelė grupė žmonių, nes net ir pritaikius šitą lengvatą vis tiek tai nėra pigus pirkinys. Tikrai tai nėra dešimčių tūkstančių klausimas ir netgi greičiausiai ne šimtų tūkstančių. Todėl aš ir paminėjau, kad registravome Akcizų įstatymo pataisas, kurios leistų papildomai sugeneruoti apie 8 mln. eurų. Net ir tas labai nedidelis padidinimas, tikiuosi, kad to daugiau negu pakankamai užtektų tam, kad padengtume šią gyventojų pajamų mokesčio lengvatą. (*Balsai salėje: „Balsuojame.“*)

PIRMININKAS. Ačiū, kolega, jūs atsakėte į visus klausimus. Yra norinčių pasisakyti už, prieš. Bet dėl motyvų L. Kasčiūnas kažką… (*Balsai salėje*) Trumpai.

L. KASČIŪNAS (*TS-LKDF*). Labai trumpai. Gerbiamas Aurelijau, aš taip, žinote, žiūriu į jūsų frakcijos kariuomenę dabar. Vienas čia… (*Balsai salėje*) Gali mūsų, žinokite, būrio ir neužtekti šioje pateikimo stadijoje. Turėkite galvoje. (*Šurmulys salėje*)

PIRMININKAS. Ačiū. A. Pocius – už. (*Balsai salėje: „Balsuojame.“*)

A. POCIUS (*TS-LKDF*). Aš vieną pastebėjimą dėl terminologijos. Būtent projekte yra parašyta „neperšaunamos liemenės“. Mano kaip praktiko pasiūlymas būtų rašyti „šarvinės liemenės“, nes faktiškai visos atseit neperšaunamos liemenės yra peršaunamos. Čia priklauso nuo ginklo kalibro. Kai driokstelty iš didesnio, tai… Manau, kad tekstą reikėtų pakoreguoti.

O dėl to, kad asmenys, kurie įsigyja ginklą būtent valstybės gynybai, kad jiems būtų kokia nors lengvata padaryta, aš tikrai pritarčiau, nes žmonės aukoja savo laiką, žmonės aukoja savo pinigus įsigydami ginklą. Tai aš tikrai palaikau. O jeigu čia lengvatas padarytume atseit visiems, tai šiuo atveju aš tikrai nemanau, kad visiems, nes dalis piliečių sės į automobilį ir, kaip sakant, neš muilą į Vakarus. Kodėl jie turi gauti kokias nors lengvatas ar kompensacijas? Tai aš palaikau tikrai šių žmonių… na, kad bent jau kokia nors minimali kompensacija būtų.

PIRMININKAS. Taip. Prieš kalba G. Skaistė. Prašau.

G. SKAISTĖ (*TS-LKDF*). Turbūt Seime apskritai būtų sunku surasti žmonių, kurie remia krašto apsaugą labiau negu aš, ir priklausau lygiai taip pat Šaulių sąjungai, kaip ir gerbiamas prelegentas, bet turiu kitą nuomonę. Man atrodo, krašto apsaugai šiandien labai trūksta pinigų ir ta koncepcija, kuri yra patvirtinta Valstybės gynimo taryboje dėl papildomų lėšų, kurios yra reikalingos tai pačiai divizijai formuoti, reiškia, kad krašto apsaugai biudžete reikia daugiau pinigų – ne mažiau.

Ar tie žmonės, kurie šiandien perka ginklus, perka tam, kad gautų lengvatą iš valstybės, kad galėtų susigrąžinti gyventojų pajamų mokestį? Nemanau. Ir lygiai taip pat namuose turiu ginklą. Galbūt skirtumas tas, kad jūs jį gavote dovanų iš buvusio premjero, mūsų šeimai teko jį įsigyti.

Ar įsigyčiau daugiau dėl to, kad būtų gyventojų pajamų mokesčio lengvata ir būtų galima susigrąžinti jį? Manau, kad ne.

Manau, kad čia yra kiekvieno mūsų pareiga prisidėti prie valstybės biudžeto formavimo. Tam, kad būtų galima tikrai adekvačiai finansuoti krašto apsaugą ir jos poreikius, kurie yra tikrai labai dideli, man atrodo, labai svarbu kiekvienam iš mūsų įnešti indėlį į valstybės biudžetą. Čia yra dalis patriotizmo – mokėti mokesčius, iš kurių galima finansuoti dalykus, kurie mums visiems yra vienodai svarbūs. Kviesčiau nepritarti šiam pasiūlymui, visiems prisidėti prie valstybės biudžeto surinkimo, kad būtų galima adekvačiai finansuoti krašto apsaugą. Jeigu pažiūrėtume į skirtumą, kurio trūksta esant dabartinei koncepcijai, sakoma, kad reikėtų perskirstyti ir krašto apsaugai apie 3 % bendrojo vidaus produkto. Tai skylė yra apie 400 mln. eurų, susitarkime, kaip ją galima užpildyti. O jeigu vis dėlto būtų pritarta po pateikimo šitam įstatymo projektui, tokiu atveju… Bet kokiu atveju, tuomet prašyčiau Vyriausybės išvados.

PIRMININKAS. Ačiū. Nuomonės išsakytos. Balsuosime jau netrukus.

17.15 val.

Seimo savaitės (2023-12-04 – 2023-12-08) – 2023 m. gruodžio 5 d. (antradienio) ir 7 d. (ketvirtadienio) posėdžių darbotvarkės pateikimas ir tvirtinimas

Kolegas noriu informuoti, liko vienas rezervinis 3 klausimas. Kviečiu gerbiamąjį Seimo Pirmininko pirmąjį pavaduotoją J. Razmą. Savaitės, prasidedančios gruodžio 4 diena, Seimo posėdžių darbotvarkės tvirtinimas. Ir po šito klausimo prasidės balsavimas.

J. RAZMA (*TS-LKDF*). Gerbiami kolegos, vienu sakiniu pristatysiu kitos, tai yra dar kitos savaitės, tiksliau kalbant, darbotvarkę. Pradėsime antradienį reikšmingiausiu šios sesijos projektu – biudžeto tvirtinimu. Baigsime ketvirtadienį popietine darbotvarke, taip pat labai reikšmingu veiksmu, – svarstydami Darbo partijos frakcijos ir Demokratų frakcijos „Vardan Lietuvos“ projektus jų opozicinėje darbotvarkėje. O tarp jų – daugybė visokių projektų, kuriuos, manau, darniai apsvarstysime ir priimsime. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū. Gerbiamas kolega, jūsų niekas nenori klausti. Ar galime pritarti bendru sutarimu? (*Balsai salėje: „Galime!“*) Aišku. Ačiū, pritarta.

17.16 val.

Vystomojo bendradarbiavimo ir humanitarinės pagalbos įstatymo Nr. XII-311 2, 11 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2913(2) (*pateikimo tęsinys*)

Ir dabar prasideda balsavimas dėl visų apsvarstytų klausimų. Darbotvarkės 2-17 klausimas – Vystomojo bendradarbiavimo ir humanitarinės pagalbos įstatymo kai kurių straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2913(2). Prašom balsuoti. Pateikimas.

Užsiregistravo 63, balsavo 62: už – 61, susilaikė 1. Pritarta po pateikimo. Siūlomi komitetai: kaip pagrindinis komitetas – Užsienio reikalų komitetas. Galime sutarti? Sutarta. Papildomo nėra. Siūloma svarstymo data – gruodžio 5 diena. Pritariame? Ačiū.

17.17 val.

Asmenų, nukentėjusių nuo 1939–1990 metų okupacijų, teisinio statuso įstatymo Nr. VIII-342 5 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3307 (*pateikimo tęsinys*)

Kitas darbotvarkės 2-18 klausimas – Asmenų, nukentėjusių nuo 1939–1990 metų okupacijų, teisinio statuso įstatymo projektas Nr. XIVP-3307. Kiek žinau, buvo ginčas dėl komitetų. Pagal projektą yra numatyta, kad pagrindinis komitetas – Žmogaus teisių komitetas. Prašom. A. Jakavonytė per šoninį mikrofoną, taip.

A. JAKAVONYTĖ (*TS-LKDF*). Mano siūlymas būtų, kad būtų Socialinių reikalų ir darbo komitetas, kadangi čia vis tiek susiję su pensijomis, socialinėmis garantijomis.

PIRMININKAS. Kaip pagrindinis?

A. JAKAVONYTĖ (*TS-LKDF*). Taip, pagrindinis.

PIRMININKAS. Gerai. Alternatyvus balsavimas. Kolegos… (*Balsai salėje: „Pritariame“, „Balsuojame!“*) Ne, yra tvarka. Kas balsuoja už, balsuoja už Žmogaus teisių komitetą, kas balsuoja prieš, balsuoja už Socialinių reikalų ir darbo komitetą. Dabar tik dėl komitetų – kurį komitetą paskirti kaip pagrindinį.

Už, kad būtų Žmogaus teisių komitetas – 11, kad Socialinių reikalų ir darbo komitetas – 55. Pagrindinis komitetas – Socialinių reikalų ir darbo komitetas. Siūloma svarstyti VIII pavasario sesijoje. (*Šurmulys salėje, varpelis*) Prieš tai posėdžiui pirmininkavęs posėdžio pirmininkas mane informuoja, kad šitam klausimui buvo pritarta bendru sutarimu, tiktai buvo ginčas dėl komiteto, tai aš taip ir dariau. Viskas aišku. Ačiū.

Darbotvarkės 2-19 klausimas – Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos mokslo, technologijų ir inovacijų ilgalaikės…“ Čia irgi pritarta bendru sutarimu. Taip. Pagrindinis – Ateities komitetas. Viskas gerai. Aišku. Ačiū.

17.20 val.

Valstybės herbo, kitų herbų ir herbinių ženklų įstatymo Nr. I-130 6 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2977 (*pateikimo tęsinys*)

Darbotvarkės 2-20 klausimas – Valstybės herbo, kitų herbų ir herbinių ženklų įstatymo Nr. I-130 6 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2977.

Balsavo 64 Seimo nariai: 55 – už, prieš – 2, susilaikė 7. Po pateikimo pritarta. Siūlomas pagrindiniu komitetu Valstybės valdymo ir savivaldybių komitetas, papildomų nesiūloma. Galime pritarti? Ačiū, pritarta. Siūloma svarstyti šių metų gruodžio 19 dieną.

Darbotvarkės 2-21 klausimas. Tai jau baigtas klausimas, kolegos. Taip, prašau.

J. SABATAUSKAS (*LSDPF*). Dėl komitetų.

PIRMININKAS. Taip.

J. SABATAUSKAS (*LSDPF*). Kultūros komitetas irgi turėtų svarstyti šitą projektą.

PIRMININKAS. Papildomu komitetu siūlomas Kultūros komitetas?

J. SABATAUSKAS (*LSDPF*). Taip.

PIRMININKAS. Galime bendru sutarimu? (*Balsai salėje*)

J. SABATAUSKAS (*LSDPF*). Herbai, heraldika.

PIRMININKAS. Gerai, siūlau balsuoti. Kas manote, kad reikėtų kaip papildomą skirti Kultūros komitetą, balsuojate už, kas manote kitaip, – balsuojate prieš. (*Balsai salėje*)

Taip, už tai, kad… taip, nepritarta Kultūros komitetui kaip papildomam. Lieka vienas komitetas kaip pagrindinis. Ačiū, kolegos.

17.21 val.

Piniginės socialinės paramos nepasiturintiems gyventojams įstatymo Nr. IX-1675 8, 10, 14, 16, 17, 22, 23, 25 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2204(5) (*pateikimo tęsinys*)

Darbotvarkės 2-21 klausimas – Piniginės socialinės paramos nepasiturintiems gyventojams įstatymo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2204(5). Pateikimas.

Užsiregistravo 65, balsavo 62: už – 20, prieš – 17, susilaikė 25. Po pateikimo nepritarta. Tobuliname ar atmetame? Balsuojame – tobuliname ar atmetame.

Už – 24, prieš – 39. Atmesta. Kolege Rimante, jūsų siūlymas atmestas.

17.22 val.

Nevyriausybinių organizacijų plėtros įstatymo Nr. XII-717 8 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3247 (*pateikimo tęsinys*)

Darbotvarkės 2-22 klausimas – Nevyriausybinių organizacijų plėtros įstatymo Nr. XII-717 8 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3247.

Už balsavus 58, prieš – 2, susilaikius 4, po pateikimo pritarta.

Siūlomi komitetai: pagrindinis – Valstybės valdymo ir savivaldybių komitetas, papildomų nesiūloma. Galime pritarti bendru sutarimu? Ačiū, pritarta. Siūloma svarstyti gruodžio 19 dieną. Ačiū.

17.23 val.

Gyventojų pajamų mokesčio įstatymo Nr. IX-1007 21 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3330 (*pateikimo tęsinys*)

Darbotvarkės 2-23 klausimas – Gyventojų pajamų mokesčio įstatymo Nr. IX-1007 21 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3330. Prašom balsuoti.

Užsiregistravo 63, balsavo 61: už – 34, prieš – 8, susilaikė 19. Po pateikimo pritarta.

Siūlomi komitetai: pagrindinis – Biudžeto ir finansų komitetas, papildomų komitetų nesiūloma. Kaip suprantu, Vyriausybės išvados prašė. Galime pritarti bendru sutarimu? Ačiū. Siūloma svarstyti VIII (pavasario) Seimo sesijoje. Ačiū, pritarta.

Viskas. (*Balsai salėje*) Paskyrėme. Skelbiu 2023 m. lapkričio 23 d. vakarinį posėdį baigtą. (*Gongas*)

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMAS

VII (RUDENS) SESIJOS
RYTINIO POSĖDŽIO NR. 328
STENOGRAMA

2023 m. gruodžio 5 d.

Pirmininkauja Lietuvos Respublikos Seimo Pirmininkė V. ČMILYTĖ-NIELSEN,
Seimo Pirmininko pirmasis pavaduotojas J. RAZMA
ir Seimo Pirmininko pavaduotojas P. SAUDARGAS

PIRMININKĖ (V. ČMILYTĖ-NIELSEN). Labas rytas, gerbiamieji kolegos! Pradedame gruodžio 5 dienos rytinį Seimo posėdį. (*Gongas*) Kviečiu registruotis.

Užsiregistravo 120 Seimo narių.

Gerbiami kolegos, per pastarąją savaitę mus pasiekė daug liūdnų žinių.

Lapkričio 28 dieną, eidamas 88 metus, mirė Lietuvos Nepriklausomybės Akto signataras E. Petrovas. Jis, nuo pirmų savarankiško gyvenimo metų pasirinkęs pedagogo kelią, savo dėmesį sutelkė į švietėjišką veiklą. Atgimimo metais pradėjęs gilintis į tautinių bendrijų ir tautinių mažumų problemas, E. Petrovas šią veiklą tęsė ir dirbdamas Aukščiausiojoje Taryboje-Atkuriamajame Seime. Signataras yra keleto išradimų fizikos srityje autorius, jam suteiktas Lietuvos nusipelniusio išradėjo garbės vardas.

Gruodžio 2 dieną, eidamas 68 metus, mirė Lietuvos Nepriklausomybės Akto signataras, buvęs ilgametis Seimo narys, daugelio iš jūsų buvęs kolega S. Pečeliūnas. Jis, gimęs mokytojo bei tarnautojos šeimoje ir savo jaunystę skyręs inžinerijos mokslams ir profesiniams siekiams, aktyviai įsitraukė į Sąjūdžio veiklą pačioje jo pradžioje. S. Pečeliūnas yra pirmos atkurtos 1989 m. vasario 4 d. Lietuvos demokratų partijos deklaracijos kūrėjas ir ilgametis pirmininkas. Nuo 2003 metų – Tėvynės sąjungos-Lietuvos krikščionių demokratų partijos narys. Vėlesnius gyvenimo metus skyrė Lietuvos kariuomenės kūrėjų savanorių sąjungos veiklai, buvo jos valdybos pirmininkas. Išrinktas į 1992–1996 metų Atkuriamąjį Seimą ir į 1996–2000, 2004–2008 metų kadencijų Seimus. Buvo Aukščiausiosios Tarybos Krašto apsaugos ir vidaus reikalų komisijos pirmininkas, Lietuvos valstybinės derybų su Rusijos Federacija dėl okupacinės kariuomenės išvedimo iš Lietuvos delegacijos narys, taip pat Seimo Nacionalinio saugumo komiteto pirmininko pavaduotojas, kelias kadencijas Seime dirbo Nacionalinio saugumo komitete, buvo Peticijų komisijos pirmininkas. Savo gyvenimą pašventęs kovai už Lietuvos nepriklausomybę, S. Pečeliūnas labai rūpinosi šalies ateitimi, krašto gynyba.

Lapkričio 27 dieną, per savo gimtadienį, mus paliko mūsų ilgametė kolegė D. Teišerskytė. Dalia gimė 1944 m. lapkričio 27 d. Leonavos kaime, Raseinių rajone, ūkininko ir mokytojos šeimoje. Ji buvo poetė, politikė, žurnalistė ir visuomenės veikėja. Kartu su šeima buvo ištremta į Sibirą, čia Dalia mokėsi septynmetėje mokykloje. 1962 metais grįžo į Lietuvą, Vilniaus universitete įgijo žurnalistikos specialybę, kurį laiką vadovavo Kauno menininkų namams, Atgimimo laikotarpiu įsteigė Madų ir poezijos teatrą, laikraštį vaikams „Tukas“, „Mobilinos“ mokymo centrą, dirbo redaktore, priklausė daugeliui Lietuvos ir tarptautinių organizacijų. Nuo 2000 metų buvo ilgametė Seimo narė – įvairių kadencijų metu dirbo Švietimo, mokslo ir kultūros, Informacinės visuomenės plėtros komitetuose, Etikos ir procedūrų, Šeimos ir vaiko reikalų, Seimo ir Pasaulio lietuvių bendruomenės komisijose. D. Teišerskytė parašė 13 poezijos ir prozos knygų, apie 500 estrados dainų tekstų ir apie 300 straipsnių Lietuvos ir užsienio leidiniuose.

Kviečiu pagerbti šviesų D. Teišerskytės, signatarų E. Petrovo ir S. Pečeliūno atminimą tylos minute.

Tylos minutė

Toliau posėdžiui pirmininkaus pavaduotojas P. Saudargas.

10.05 val.

Lietuvos Respublikos Seimo kontrolieriaus priesaika

PIRMININKAS (P. SAUDARGAS, *TS-LKDF*). Gerbiami Seimo nariai, lapkričio 16 dieną mes J. Miliuvienę paskyrėme Lietuvos Respublikos Seimo kontroliere. Įstatymas numato, kad Seimo kontrolierius, prieš pradėdamas eiti pareigas, prisiekia Lietuvos valstybei. Prisiekiantysis asmuo priesaiką skaito padėjęs ranką ant Lietuvos Respublikos Konstitucijos. Nustatytas priesaikos tekstas netaisomas ir nekeičiamas. Seimo kontrolierius priesaikos tekstą pasirašo. Priesaikos tekstas saugomas Seime.

Kviečiu gerbiamą Seimo Pirmininkę V. Čmilytę-Nielsen ir J. Miliuvienę į prisaikdinimo procedūrą.

J. MILIUVIENĖ. Aš, Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierė Jolita Miliuvienė, prisiekiu būti ištikima Lietuvos valstybei, vykdyti jos Konstituciją ir įstatymus, savo pareigas atlikti garbingai, ginti žmogaus teises, laisves ir teisėtus interesus, visada būti nešališka, saugoti man patikėtas paslaptis. Tepadeda man Dievas! (*Plojimai*)

PIRMININKAS. Sveikiname ir linkime visada laikytis duotos priesaikos. Sėkmės jums darbuose.

Toliau posėdžiui pirmininkauja gerbiama Seimo Pirmininkė V. Čmilytė-Nielsen.

10.07 val.

Seimo seniūnų sueigos patikslintos 2023 m. gruodžio 5 d. (antradienio) posėdžių darbotvarkės tikslinimas ir tvirtinimas

PIRMININKĖ (V. ČMILYTĖ-NIELSEN). Darbotvarkės 1-2 klausimas – darbotvarkės tvirtinimas. Prašom. A. Gedvilas.

A. GEDVILAS (*MSNG*). Ačiū, gerbiama Seimo Pirmininke. Gerbiami kolegos, matydamas šiandieninę darbotvarkę esu labai nustebęs, kad vis dėlto neatsirado vietos iškviesti atsakingas institucijas, kurios šiandien galėtų atsakyti į klausimą dėl socialiniuose tinkluose ir žiniasklaidoje pasklidusios informacijos apie vaiko paėmimo iš jo mamos procedūrą. Todėl naudodamasis proga frakcijos vardu norėčiau paprašyti šį klausimą įtraukti ir skubos tvarka iškviesti vaiko teisių kontrolierę E. Žiobienę, taip pat Vaiko teisių tarnybos vadovę I. Skuodienę.

Noriu jus informuoti, kad apie šitą situaciją jau buvau girdėjęs prieš metus, buvau susitikęs su mama ir manau, kad… tą kartą kreipiausi į kontrolierę, ji žinojo situaciją. Šiandien mes priėjome, kaip sakyti, prie tokių dalykų, nuo kurių pašiurpusi visuomenė. Mes gauname aibes laiškų ir, manau, neeilinis atvejis yra, dėl jo turėtume išklausyti atsakingų institucijų vadovus ir užduoti jiems klausimų. Taip pat labai tikiuosi, kad mes nebaksnosime į Statuto nuostatas ar kuriuos nors kitus teisės aktus ir neatidėliosime šio klausimo, nes klausimas išties labai rimtas ir reikalauja labai greitų veiksmų. Tad prašau teikti Seimui balsuoti. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkoju gerbiamam kolegai. Prašom. L. Girskienė.

L. GIRSKIENĖ (*LVŽSF*). Labas rytas. Aš noriu, gerbiami Seimo nariai, kad pasisveikintumėte su pedagogais, su mokytojais, kurie atvyko šiandien pas mus iš visos Lietuvos, iš visų Lietuvos kampelių. (*Plojimai*)

PIRMININKĖ. V. Mitalas.

V. MITALAS (*LF*). Gerbiami kolegos, gerbiamoji Pirmininke, aš frakcijos vardu prašyčiau išbraukti iš darbotvarkės 2-15 klausimą. Tai yra paketas: vieno klausimo svarstymas ir dviejų pateikimas. Yra rimtų pastabų. Medžioklės įstatymas. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Daugiau pasiūlymų nėra. Taigi, kolega… (*Balsai salėje*)

Atsakydama į V. Mitalo pasiūlymą išbraukti primenu, kad buvo padaryta pertrauka iki kito posėdžio, todėl mes iš šios dienos darbotvarkės šio klausimo braukti negalime – turime svarstyti

šiandieną. Atėjus tam klausimui, galima apsispręsti, tačiau posėdžio pradžioje turime laikytis pertraukos mums nustatytų rėmų.

V. MITALAS (*LF*). Aš labai atsiprašau, bet kitas posėdis yra rytinis posėdis. Jis neįrašytas į rytinio posėdžio darbotvarkę – jis įrašytas į vakarinio posėdžio darbotvarkę, dėl to pagal Statutą mano prašymas yra visiškai teisėtas ir aš prašau dėl jo balsuoti.

PIRMININKĖ. Tvarka. Grįžtame pagal eiliškumą. A. Gedvilas prašė kviesti dviejų institucijų vadoves, atstoves. Aš tikrai nebaksnoju į Statutą, tiesiog kolegoms primenu, kad turėtų būti raštiškas 1/10 Seimo narių kreipimasis dėl ypatingos svarbos klausimų. Toks atvejis yra aprašytas Statute, tai yra išties ypatingos svarbos klausimas. Tuomet į kitos dienos darbotvarkę tokia diskusija iki 30 minučių bus traukiama.

Prašau. A. Gedvilas.

A. GEDVILAS (*MSNG*). Gerbiama Pirmininke, man kelia nuostabą. Iš tikrųjų tą, ką aš pasakiau, turėjo spręsti Valdyba ir reaguoti į esamą situaciją. Todėl manau, kad…

PIRMININKĖ. Kokia valdyba?

A. GEDVILAS (*MSNG*). Seimo valdyba, kuri aptaria ir tvirtina darbotvarkę.

PIRMININKĖ. Seniūnų sueigą jūs turite galvoje?

A. GEDVILAS (*MSNG*). Seniūnų sueiga, taip.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Dėl medžioklės pasitikslinome. Teikiu balsuoti. Kas pritariate 2-18 klausimo – Medžioklės įstatymo – išbraukimui, balsuojate už, kas manote kitaip, balsuojate kitaip.

Balsavo 122: už – 49, prieš – 53, susilaikė 20. Nepritarta išbraukimui. Lieka darbotvarkėje.

Taip pat yra keli klausimai, kuriuos reikėtų įrašyti, kurių svarstymui reikėtų pritarti, nes jie nėra įrašyti į darbų programą. Sekundėlę.

Tai yra 2-28 klausimas – Paramos būstui įsigyti ar išsinuomoti įstatymo pakeitimo projektas Nr. XIVP-3326. Ar galime pritarti jo svarstymui šiandien bendru sutarimu? Nematau prieštaraujančių.

Darbotvarkės 2-30 klausimas – Energetikos įstatymo pakeitimo projektas Nr. XIVP-3328. Ar galime pritarti svarstymui? Dėkui, pritarta.

Taip pat rezervinis 4 klausimas – Slaugos praktikos ir akušerijos praktikos įstatymo pakeitimo projektas Nr. XIVP-3340 – nėra įrašytas į darbų programą. Ar galime pritarti bendru sutarimu jo svarstymui šiandien? Pritarta.

P. Gražulis. Prašau.

P. GRAŽULIS (*MSNG*). Gerbiama Pirmininke, nejau jums yra svarbiau formalumai (10 %) nei žmogiškumas. Mes frakcijos vardu prašome (manau, kad Seimas tikrai atsižvelgs ir galima pabalsuoti), kad atvyktų Vaiko teisių tarnybos specialistai ir paaiškintų. Juk visuomenė tikrai yra nerami ir būti tokiems abejingiems – tikrai aš negaliu suprasti. Jūs esate irgi mama.

PIRMININKĖ. Petrai Gražuli, nemanipuliuokite mano motinyste. Jeigu jums rūpi klausimą spręsti, jūs turite visus įrankius dabar kaip parlamentaras tą daryti ir tą puikiai žinote.

Gerbiami kolegos, ar galime patvirtinti darbotvarkę bendru sutarimu? Reikalaujate balsuoti? Reikalauja balsuoti. Balsuojame. Kas pritariate darbotvarkei, balsuojate už, kas manote kitaip, balsuojate kitaip.

Užsiregistravo 126, balsavo 123: už – 79, prieš – 5, susilaikė 39. Darbotvarkei pritarta.

10.16 val.

Informaciniai pranešimai

Dar sekundėlę jūsų dėmesio. Gerbiami kolegos, norėčiau kreiptis į Seimo narį P. Gražulį. Vadovaudamasi Seimo statuto 239 straipsnio 5 dalimi, kreipiuosi į jus ir papildomai informuoju, kad 2023 m. gruodžio 19 d. 10 val. 10 min. Seimo posėdyje Seimas svarstys jūsų mandato panaikinimo klausimą. Prašyčiau parašu patvirtinti, kad esate supažindintas su šia informacija. (*Balsai salėje*)

Taip pat informuoju Seimą, kad 2023 m. lapkričio 21 d. 15 val. 15 min. Seimo narys P. Gražulis atsisakė parašu patvirtinti susipažinimą, todėl prie 2023 m. lapkričio 21 d. Seimo posėdžio protokolo pridėjome pranešimą apie atsisakymą pasirašyti. Prašau. P. Gražulis.

P. GRAŽULIS (*MSNG*). Taip, gerbiama Pirmininke, jūs supažindinote. Girdėjau ne tik aš, girdėjo Seimo nariai. Bet kadangi aš esu sovietinis politinis kalinys, paskutinis Sovietų Sąjungos, mes sovietmečiu niekada nepasirašinėjome po jokiais kvietimais ir niekada neimdavome advokato. Kadangi teisingumas čia priimamas konservatorių, aš plačiau savo poziciją išsakysiu iš šios tribūnos.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Konstatuojame faktą, kad Seimo narys P. Gražulis atsisakė pasirašytinai susipažinti su pranešimu, ir primename, kad jūs turite teisę turėti advokatą ir ne vėliau kaip likus 2 dienoms iki pirmojo apkaltos proceso Seimo posėdžio pradžios apie tai informuoti Seimą raštu.

Ir paskutinis pareiškimas šįryt. Balsų skaičiavimo grupė keitėsi nuo gruodžio 5 iki sausio 5 dienos: A. Butkevičius – Demokratų frakcija, V. Giraitytė-Juškevičienė – Darbo partijos frakcija, L. Girskienė – Valstiečių ir žaliųjų sąjungos frakcija, A. Lydeka – Liberalų sąjūdžio frakcija, M. Matijošaitis – Laisvės frakcija, B. Pietkiewicz – Mišri Seimo narių grupė, V. Rakutis – Tėvynės sąjunga-Lietuvos krikščionys demokratai ir E. Sabutis – Socialdemokratų partijos frakcija.

10.19 val.

Pelno mokesčio įstatymo Nr. IX-675 17^2 ir 46^1 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3130(2) (*priėmimas*)

Darbotvarkės 1-3.1 klausimas – Pelno mokesčio įstatymo Nr. IX-675 17 ir 46 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3130(2). Priėmimo stadija. Priėmimas pastraipsniui. Primenu, kolegos, kad šiandieną balsuojame. Balsavimo etapas jau prasidėjo nuo dabar. Priėmimas pastraipsniui. Trys straipsniai. Pasiūlymų nėra gauta. Ar galime kiekvienam straipsniui pritarti bendru sutarimu? Dėkui, pritarta.

Motyvai. V. Ąžuolas kalba už.

V. ĄŽUOLAS (*LVŽSF*). Na, iš tikrųjų, iš vienos pusės, verslui reikalingos lengvatos, kad konkuruotų su kaimynėmis valstybėmis, kuriose tie mokesčiai yra ženkliai mažesni. Pavyzdžiui, Latvija, Estija pelno mokesčio išvis neturi. Bet, kaip sakoma, ir šiame projekte medaus statinę galima pagadinti šaukštu deguto. Ši lengvata bus taikoma tik išskirtinai stambiam verslui – UAB'ams, AB'ams, o visam smulkiajam verslui ši lengvata nebus taikoma. Bet turbūt tokia konservatorių pozicija, kad lengvatos reikalingos tik stambiam verslui. Iš tikrųjų, kas yra liūdniausia, ši lengvata buvo įdėta į mokesčių reformą. Mokesčių reforma sužlugo, jos nėra, galime pasidžiaugti. Smulkiajam verslui mokesčiai nebus didinami, bet iš mokesčių reformos ištrauktos šios lengvatos, kurios kainuos beveik 200 mln. Dabar nubalsuosime už tą 200 mln. atradimą biudžete, o balkone sėdi mokytojai, kuriems pinigų nerandame. Iš tikrųjų ir matysime, kaip eis šis balsavimas.

PIRMININKĖ. R. Žemaitaitis – motyvai prieš.

R. ŽEMAITAITIS (*MSNG*). Ačiū, gerbiama Seimo Pirmininke. Mano kolega, matyt, turėjo būti užsirašęs kitoje langelio pusėje. Aš tikrai kviečiu balsuoti prieš pelno mokesčio lengvatą, nes, atlikus preliminarų finansinį vertinimą biudžeto, kuris šiandieną sudėjus visus mūsų penkis biudžetus – „Sodros", sveikatos draudimo, savivaldybių ir nacionalinį biudžetą, mes turime beveik 30 mlrd. biudžetą. Iš tų 30 mlrd. biudžeto net 4 mlrd. pinigų iš esmės, ko gero, galima laikyti, bus neapskaityti. Jeigu pažiūrėsime „Sodros" biudžetą, ten mes randame apie 800 mln. pinigų, kurie neaišku kam bus išleidžiami. Krašto apsaugos ministerijai randame apie 240 mln., kur vėlgi neaišku, kaip bus išleidžiami, kokie viešieji pirkimai. Kai aš matau, kad mes nerandame sveikatos gydymo įstaigoms papildomai skirti 30 mln. pinigų magnetinio rezonanso tyrimams ir visiems kitiems; kai aš matau, kad mes neformaliajam švietimui nerandame 27 mln., kad vaikui būtų garantuoti du būreliai per savaitę, kad jis galėtų nueiti; kai aš matau, kad keliams mes nerandame net 150 mln., tai yra žvyrkelių, kelių būklės atstatymui (aš nekalbu apie asfaltavimą, aš nekalbu apie kažkokius idealius kelius); kai šiandien reikia Kelių direkcijai pralaidoms, jos yra vietinės reikšmės keliuose, ir trūksta apie 20 mln., jūs skiriate 200 mln. lengvatą tokiam stambiam ir galingam verslui. Juolab kad jūs puikiai žinote, kas tuo verslu naudojasi arba, tiksliau, jo sukurtu produktu. Jo sukurtu produktu naudojasi asmenys, kurių pajamos viršija vidutines pajamas šiandien

Lietuvoje. Išties sunku man suvokti ir man sunku paaiškinti tokį jūsų sprendimą. Aš suprantu, kad verslas prašo šito dalyko, aš tikrai tą realiai puikiai suprantu, bet aš niekaip negaliu paaiškinti, kodėl jūs nekenčiate žmonių, kurių pajamos yra iki vidutinių pajamų Lietuvoje. Tikrai kviečiu balsuoti prieš.

PIRMININKĖ. M. Lingė – motyvai už.

M. LINGĖ (*TS-LKDF*). Nuoseklus žmonių, gyventojų pajamų didinimas buvo šios Vyriausybės išskirtinė taktika ir laikysena ir tai padėjo įveikti sunkmetį ir įvairias negandas, bet šis projektas nesusijęs su tuo. Ši lengvata jau įrodė galiojimo tų penkerių metų laikotarpiu, kol buvo taikoma, savo naudą ir įrodė, kad jinai geba kurti vertę. Investicijos iš tų įmonių, kurios pasinaudojo ta lengvata, dvigubėjo nuo 400 mln. eurų iki 900 su viršum mln. eurų.

Tas pats įvyko ir su kino lengvatos naudojimu. Ne tik tapome patrauklia šalimi šiai pramonei, bet ir pritrauktos papildomos investicijos tiek į pačių filmų gamybą – per tą laikotarpį virš 50 mln., o su gamyba susijusios išlaidos Lietuvoje siekė virš 200 mln. Tai yra tikrai tai, kas padeda uždirbti.

Kalbant apie pelno lengvatas, tai jos yra įvairios. Kalbant apie smulkiąsias įmones, primintina, kad tos įmonės, kurios uždirba iki 300 tūkst., tai lengvata, kaip žinote, siekia ir joms taikomi yra 5 %. Taiklumas lengvatų ir segmentavimas yra vykdomas ir šiuo atveju tikrai nėra prasmingas supriešinimas atskirų sektorių. Tiesiog investicinis projektas yra nukreiptas į atsinaujinimo, modernizavimo investicijas. Tai yra šios Vyriausybės nuosekliai įgyvendinamas prioritetas.

PIRMININKĖ. Motyvai už – I. Šimonytė.

I. ŠIMONYTĖ (*TS-LKDF*). Ačiū, gerbiama Seimo Pirmininke. Tikrai būčiau daug nekalbėjusi, nes turbūt nėra didelės prasmės veltis į tipišką opozicijos diskusiją, kurioje vienas opozicijos kolega siūlo visus mokesčius sumažinti, kitas siūlo visus padidinti. Taip sakant, interpretuoja dalykus, kaip kam yra patogu.

Šitas sprendimas yra reikalingas verslui dėl tikrumo. Kadangi čia nėra naujos lengvatos, jos yra pratęsiamos dar vienam penkerių metų laikotarpiui jau turbūt nuo 2012 metų, ir tai yra tos lengvatos, kurios periodiškai vertinamos, kurių efektyvumas yra patvirtintas makroekonominiais duomenimis, todėl toksai siūlymas yra teikiamas. Priešingu atveju Vyriausybė tikrai tokio siūlymo neteiktų. Bet kadangi čia ką tik kolega, kuris yra pripažintas antisemitas ir galimai Kremliaus agentas, nes kaip kitaip galima pavadinti žmogų, kuris žada pasiūlyti, parodyti, į kur reikia nukreipti priešo raketas, parodė aritmetinių sugebėjimų didžiausius talentus… Tai, ponas Žemaitaiti, kai jūs savo žmonai duodate pinigų ar savo vaikams duodate pinigų, tai jūs tų pinigų sudėti du kartus negalite, nes dėl to jūsų šeimos pajamos nepadidėja. Lietuvos Respublikos biudžetai nėra 30 mlrd. eurų. Jeigu jūs norite suskaičiuoti, tai eliminuokite pervedimus iš vieno biudžeto į kitą ir tada jūs turėsite tikrą skaičių. Tai yra gerokai mažesnis skaičius. Ačiū.

PIRMININKĖ. R. Žemaitaitis.

R. ŽEMAITAITIS (*MSNG*). Ačiū, gerbiama Seimo Pirmininke. Iš tikrųjų, gerbiama premjere, šiaip tai, ko gero, matyt, antrą baudžiamąją bylą gausite už šmeižtą. Jeigu jūs nesuprantate sarkazmo ir juoko mano kalboje ir mano komentaruose, tai jūsų bėda.

Bet kitas dalykas, na, tikrai nesiruošiau kalbėti ryte, bet, matyt, pati išprovokavote, gerbiama Ingrida. Kaip žinote, šiandien yra adventas, tas laikotarpis, ir Seimo Pirmininkė prieš keletą savaičių lankėsi Vatikane ir gavo Popiežiaus apaštalinį palaiminimą. Aš siūlyčiau Seime suorganizuoti labdaros rinkimo akciją konservatorių frakcijos vagiui J. Džiugeliui. Žinote, jam tikrai labai sudėtinga yra susimokėti šiandien už pavogtą vandenį ir visai jūsų Konservatorių frakcijai.

O dabar jums atsakymas dėl biudžeto. Aš kalbu apie visus biudžetus, įskaitant ir europinius priedus. Jeigu mes kalbame apie finalinį 18,5 mlrd., tai sakykime apie vieną šiandien sumą. Kitas dalykas, gerbiama premjere, jūs pasitikrinkite savo biudžete, kiek yra numatyta pinigų kitoms aplinkybėms arba kitiems pirkimams, ypač viešiesiems pirkimams, dėl ko kalba šiandien apie korupciją. O gerbiamam J. Džiugeliui surinkite jūs, vargšui, šiandien pinigų, kad nereikėtų vandens vogti.

PIRMININKĖ. Remigijau Žemaitaiti, aš vis dėlto turiu pasakyti jums pastabą. Jūs neturėtumėte mėtytis tokiais kaltinimais Seimo salėje. (*Balsai salėje*) Bet tai ne vaikų darželis, na, tikrai.

J. Džiugelis norėtų replikuoti?

J. DŽIUGELIS (*TS-LKDF*). Labai ačiū. Tiesą sakant, šiam kolegai, kuris ką tik kalbėjo, nejaučiu jokio noro net atsakyti. Bet kitiems kolegoms, kuriems galbūt kils kokių nors klausimų dėl esamos situacijos ir esamų antraščių, noriu pasakyti tiktai tiek, kad yra pradėti teisiniai procesai ginant mano garbę ir orumą. Kviesčiau kolegas nedaryti išvadų, susijusių su antraštėmis, kurios pasirodo kai kuriose save taip vadinančiose žiniasklaidos priemonėse. Kviesčiau geriau susitelkti į rimtesnę diskusiją, šiandien priimti biudžetą, o mano šeimos reikalus palikti kitiems formatams. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkoju. Gerbiami kolegos, siūlau grįžti prie darbotvarkės ir balsuoti dėl 1-3.1 klausimo – Pelno mokesčio įstatymo pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3130(2). Kas pritariate, balsuojate už, kas manote kitaip, balsuojate kitaip.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 122: už – 99, prieš – 3, susilaikė 20. Pelno mokesčio įstatymo pakeitimo įstatymas (projektas Nr. XIVP-3130) priimtas. (*Gongas*)

P. Gražulis – replika po balsavimo.

P. GRAŽULIS (*MSNG*). Taip, ponai konservatoriai tik kitus teisia, jie nėra teisiami. Jie šiandien Lietuvoje vykdo teisingumą, kokią dieną, kokią valandą, koks teismas ir kokį sprendimą turi priimti ir kada prokuratūra pradės ikiteisminį tyrimą, ir kam jie nurodinėja. Tegyvuoja konservatorių demokratija!

10.30 val.

2024 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3128(2) (*priėmimas*)

PIRMININKĖ. Darbotvarkės 1-3.2 klausimas – 2024 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3228(2). Priėmimo stadija. Priėmimas pastraipsniui. Kviečiu gerbiamą ministrę. Galbūt būtų patogiau užimti vietą atsisėdus, kadangi tikriausiai ši procedūra gali ir užtrukti. Primenu, kad tai yra priėmimas pastraipsniui ir pradedame nuo 1 straipsnio, dėl kurio yra teikti Seimo narių pasiūlymai. Prašau. Replika.

A. STRELČIŪNAS (*TS-LKDF*). Gerbiami Seimo nariai, šiandien pas mus svečiuojasi Vilniaus Sausio 13-osios mokyklos moksleiviai. Prašom paploti jiems. (*Plojimai*)

PIRMININKĖ. Dėkoju gerbiamam A. Strelčiūnui. Pradedame priėmimo procedūrą. 1 straipsnis. Dėl jo gauta kolegų pasiūlymų. Primenu, kad tiems pasiūlymams, kuriems Vyriausybė nepritarė, tam, kad jiems būtų pritarta čia, Seimo salėje, reikia 71 balso už. Pirmasis – Seimo narys E. Sabutis. Prašom pristatyti savo pasiūlymą.

E. SABUTIS (*LSDPF*). Ačiū, gerbiama Pirmininke. Mano pasiūlymas – iš motorinių transporto priemonių kiekvienais metais gaunamas ypač tvarias ir aiškias pajamas, kurias sudaro apie 30 mln. eurų, perduoti būtent Kelių priežiūros ir plėtros fondui. Esu gavęs iš Finansų ministerijos, esu gavęs iš Aplinkos ministerijos į savo paklausimus atsakymus, kur yra panaudojamos šitos lėšos. Nors atsakymai yra labai ilgi, aiškumas yra vienintelis, kad jų panaudojimas yra toks, kad jie tiesiog pranyksta bendrajame biudžete. Šiuos mokesčius moka tie žmonės, kurie perka arba perregistruoja savo automobilius. Kiekvienais metais jų yra surenkama stabiliai. Jų pajamingumas ir tvarumas yra visiškai aiškūs. Todėl atitinkamai kelių priežiūrai ir plėtrai trūkstant pinigų (ne vieno šimto milijonų eurų), šitie 30 mln., aš manau, būtų reikšmingai prisidėję prie Lietuvos kelių plėtros. Todėl prašyčiau palaikyti šitą pasiūlymą.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Vyriausybės pozicija.

G. SKAISTĖ (*TS-LKDF*). Siūlymas prieštarauja Konstitucijai. Konstitucinis Teismas yra pasakęs, kad visos mokestinės pajamos keliauja į valstybės biudžetą ir yra paskirstomos Finansų ministerijai parengus, Vyriausybei patvirtinus valstybės biudžeto projektą, kuris yra teikiamas Seimui. Seimas yra ta institucija, kuri galutinai paskirsto visas mokestines pajamas biudžeto pavida-

lu, o išankstinio mokestinių pajamų priskyrimo konkrečioms paskirtims negali ir neturėtų būti. Taip pat atkreipčiau dėmesį, kad atnaujintame valstybės biudžeto projekte keliams finansuoti yra numatoma iš viso 872 mln. eurų, iš jų didelė dalis (157 mln. eurų) taip pat yra skirta Europos Sąjungos struktūrinių fondų paramai. Taip pat Laikinojo solidarumo įnašo įstatymas padeda spręsti ir numatyti daugiau lėšų keliams tiesti ir tvarkyti. Tam iš laikinojo solidarumo įnašo per Susisiekimo ministerijos asignavimus yra 130,5 mln. eurų, iš viso – 872 mln. eurų, todėl Vyriausybė siūlo nepritarti.

PIRMININKĖ. Dėkoju, dėl motyvų niekas neužsirašė. Gerbiami kolegos, jūsų žiniai, jungiame trumpąjį balsavimą. K. Mažeika nori dar replikuoti.

K. MAŽEIKA (*DFVL*). Ačiū, Seimo Pirmininke. Norėčiau tiktai paminėti, kad balkone prie mokytojų streiko prisijungė ir mokiniai iš Marijampolės profesinio rengimo centro. Linkėjimai mokiniams. Kolegos, pamojuokite. (*Plojimai*) Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Balsuojame dėl E. Sabučio pasiūlymo, kuriam Vyriausybė nepritarė.

Užsiregistravo 64, balsavo 58: už – 46, prieš – 4, susilaikė 8. Pasiūlymui nepritarta.

Antras Seimo nario E. Sabučio pasiūlymas. Prašau.

E. SABUTIS (*LSDPF*). Ačiū, gerbiama Pirmininke. Antras pasiūlymas yra ganėtinai panašus, tik susijęs su didesne suma. Aš suprantu, finansų ministrė pasakys, kad lygiai taip pat prieštarauja Konstitucijai. Na, kažką gi reikia pasakyti. Nei pirmu atveju, nei antru atveju aš nesiūlau keisti įstatymų ir Vyriausybei privalomai kažką numatyti, bet pati Vyriausybė, įvertindama biudžetą, turėtų įvertinti tai, kad šiuo konkrečiu siūlymu yra toks mokestis kaip degalų akcizas. Degalų akcizą visi mokame pildami kuro, kokios rūšies jis bebūtų, ir kiekvienais metais sumokame vis daugiau, tai mano siūlymas, kad Vyriausybė, sudėliodama biudžetą, numatytų bent jau 80 % šio surenkamo mokesčio Kelių priežiūros ir plėtros fondui. Finansų ministrė sako, kad jam kitų metų biudžete yra numatyta daug daugiau. Norėčiau paprieštarauti. Jeigu mes prie jo pridedame kelis projektus, sakome, kad jiems jau atskirai numatėme, tada sudedame į visą fondą ir sakome, kad jau numatėme daugiau, deja, jame daugiau dėl to tikrai neatsiranda, nes kiti valstybiniai keliai, kiti savivaldybių keliai, kuriems nepridedama, gauna lygiai tiek pat, kiek ir gavo šių metų biudžete.

Todėl siūlau numatyti tikrai daug didesnę sumą, tai sudarytų 80 % kuro akcizo mokesčio. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Vyriausybės pozicija.

G. SKAISTĖ (*TS-LKDF*). Argumentai panašūs kaip ir prieš tai, nes pati logika prieštarauja Konstitucijai. Konstitucinis Teismas yra pasakęs, kad visos mokestinės pajamos keliauja į biudžetą ir yra paskirstomos tvirtinant valstybės biudžetą. Bet visgi atkreipčiau dėmesį, papildomų lėšų skyrimas konkretiems projektams suponuoja, kad reikės mažiau tų pačių lėšų tiems atitinkamiems projektams iš bendros Kelių priežiūros programos. Atitinkamai bendra suma tokia: vis tiek finansavimas auga ir tiems konkrečiuose sprendimuose neįvardintiems projektams, pavyzdžiui, kelio Vilnius–Utena projektui ar „Via Balticai“. Vienas finansuojamas numatant konkrečią sumą valstybės biudžeto projekte, kitas – iš solidarumo įnašo pajamų, todėl atsiranda lėšų kitiems projektams įgyvendinti.

Man atrodo, Vyriausybė, peržiūrėdama valstybės biudžeto projektą, padarė tikrai daug. Kelių finansavimo bendra suma yra 872 mln. eurų. Tai tikrai ženkli suma, ji leis pasistūmėti tiek su tais dviem konkrečiais projektais, tiek numatyti lėšų ir kitiems projektams finansuoti. Vyriausybė siūlo nepritarti.

PIRMININKĖ. Motyvai už – A. Butkevičius.

A. BUTKEVIČIUS (*DFVL*). Dėkoju, Seimo Pirmininke. Gerbiami kolegos, aš manau, kad Lietuvoje tokios blogos kelių būklės neturėjome beveik 20 metų. Pasakysiu, dėl kokių priežasčių mes turime tokią situaciją. Dar 2015 metais buvo atlikta nepriklausomų ekspertų studija. Buvo suformuluotas klausimas, kiek Lietuvai reikėtų numatyti finansavimo šaltinių mūsų kelių būklei palaikyti ir infrastruktūriniams projektams įgyvendinti. Noriu pabrėžti, čia buvo atlikta 2015 metais. Turiu pasakyti, toje studijoje buvo aiškiai apibrėžta, kad 2018 metais Lietuva turės numatyti apie 800 mln. eurų, jeigu mes norime išlaikyti gerą kelių būklę, rekonstruoti susidėvėjusius kelius ir

įgyvendinti kelių infrastruktūros projektus. Šiandien, kaip matome, mes turime numatę faktiškai 580 mln.

Dar kita priežastis yra ta, kad visi projektai, kai infliacija Lietuvoje siekė virš 20 %, pabrango apie 30 %. Nežinau, kokius kelius mes turėsime kitais metais ir vėliau, kai tikrai turėsime skolintis didžiules sumas vien tik kelių būklei palaikyti. Tikrai nesuprantu tokio Vyriausybės elgesio, požiūrio ir planavimo dėl svarbių mūsų Lietuvos kelių. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Motyvai išsakyti. Apsispręskime balsuodami dėl Seimo nario E. Sabučio pasiūlymo, jam Vyriausybė nepritarė.

Balsavo 58: už – 50, prieš – 1, susilaikė 7. Pasiūlymui nepritarta.

3-ias – Seimo nario Z. Streikaus pasiūlymas. Prašau pristatyti.

Z. STREIKUS (*DFVL*). Gerbiama Seimo Pirmininke, ministre, kolegos, pradžioje aš noriu tiesiog nurodyti finansinius šaltinius projektui įgyvendinti. Siūlau iš Finansų ministerijos asignavimuose numatytų 150,8 mln. eurų, skirtų pažangos priemonėms įgyvendinti, perskirstyti 10 mln. eurų Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų ministerijos priemonei „Vystyti turizmo infrastruktūrą, plėtoti rinkodaros priemones“. Perskirstytas lėšas panaudoti Druskininkų savivaldybės įgyvendinamam projektui, tai yra Druskininkų kultūros ir kongresų rūmų rekonstrukcijai ir jų prieigų pritaikymo lankymui, statybos bei įrengimo darbams užbaigti, atitinkamai patikslinant įstatymo 2, 8 ir 9 priedus.

Kodėl, manau, būtina užbaigti šį projektą? Šiandieną objekto užbaigtumas siekia 76 %, atliktų darbų vertė – 28 mln. eurų, iš jų valstybės biudžeto lėšas sudaro 15,1 mln. eurų, o savivaldybės nuosavo biudžeto lėšas – 12,… mln. eurų. 2025 metais Druskininkai bus Lietuvos kultūros sostine ir minės lietuvių dailininko, kompozitoriaus M. K. Čiurlionio 150-ąsias gimimo metines. Manyčiau, tai yra ir garbė, ir atsakomybė Lietuvai deramai paminėti ir atstovauti Lietuvai. Šiuo metu Druskininkuose nėra tinkamo kultūros centro, kuriame galima būtų rengti tarptautinio ir net respublikinio lygmens renginius. Projektas įtrauktas į Alytaus regiono plėtros plano sąrašą, savivaldybė taip pat inicijavo projekto pripažinimą regioninės svarbos projektu, todėl svarbu remti ir regionus. Projekto įgyvendinimas reikšmingai prisidėtų prie Lietuvos įvaizdžio gerinimo, kultūrinio turizmo skatinimo bei Nacionalinio pažangos plano priemonės rodiklių tarpinės reikšmės pasiekimo 2025 metais. Užbaigti statybos darbus galima per mažiau nei dvejus metus, tačiau tam reikia 16 mln. eurų, o lėšų…

PIRMININKĖ. Gerbiamas kolega, ar galėtumėte trumpinti truputį, nes jau virš 2 minučių.

Z. STREIKUS (*DFVL*). Tai aš siūlau iš tikrųjų pritarti projektui ir skirti lėšų. Ačiū.

PIRMININKĖ. Ačiū. Vyriausybės pozicija.

G. SKAISTĖ (*TS-LKDF*). Norėčiau atkreipti dėmesį, kad visos pažangos eilutėje numatomos lėšos yra paskirstytos konkretiems projektams, tačiau pagal naują Strateginio valdymo įstatymą ir Strateginio valdymo metodiką kiekviena ministerija turi parengti pažangos priemones ir tada tos lėšos bus pervestos konkrečiai ministerijai į jos asignavimus. Nėra taip, kad tos lėšos būtų padėtos kažkaip abstrakčiai ir nebūtų suplanuotos konkretiems projektams vykdyti. Didžioji dalis tų lėšų yra apskritai Europos Sąjungos struktūrinių fondų lėšos ir jų panaudojimo paskirtis yra iš anksto numatyta, todėl jas laisvai pervesti tiesiog pagal pasiūlymą nėra galimybių apskritai.

Taip pat atkreipčiau dėmesį, kad tai yra savarankiškoji savivaldybės funkcija ir valstybė yra nemažai prisidėjusi prie projekto įgyvendinimo. Savivaldybių savarankiškos pajamos bendrai auga beveik 17 %, tai yra gerokai ženkliau negu valstybės biudžeto galimybės, todėl siūlome paieškoti ir vidinių resursų savivaldybei įgyvendinti šį projektą. Taip pat yra ir galimybės visuomet kreiptis į atskiras ministerijas pagal jų plėtros programas ir priemones, kurios prisideda prie turizmo plėtros, ir konkurso būdu pretenduoti į papildomą finansavimą. Vyriausybė siūlo nepritarti.

PIRMININKĖ. Motyvai už – R. Šarknickas.

R. ŠARKNICKAS (*LVŽSF*). Dėkoju posėdžio pirmininkei. Labai liūdna girdėti tuos žodžius, kad Vyriausybė atsisako prisidėti prie renovacijos užbaigimo darbų. Mes jau ne vieną kartą esame prašę Vyriausybės, jau treti metai, ir sunku suprasti, dėl ko taip vyksta šitie dalykai. Juk Druskininkai reprezentuoja Lietuvą, juolab kad 2025 metais bus minimos M. K. Čiurlionio gimimo metinės, tai labai svarbus įvykis, bus Lietuvos kultūros sostinės paminėjimas. Kultūros komitetas

apsilankė Druskininkų mieste, mes matėme tas patalpas, jas reikia užbaigti. Keista matyti ekrane kolegą iš Druskininkų, buvusį tarybos narį V. Semešką, kuris balsuos prieš Druskininkus. Ačiū.

PIRMININKĖ. Motyvai prieš – V. Semeška.

V. SEMEŠKA (*TS-LKDF*). Dėkoju, posėdžio pirmininke. Niekas čia nebalsuos prieš Druskininkus – priešingai, visuomet pasisakau, kad kultūros centro Druskininkams reikėjo prieš 20 metų – jo nėra. Tačiau, kolegos, įsiklausykite į skaičius: 44 mln. eurų objektas Druskininkuose. Jau O. Gazmanovas galbūt neatvažiuos į Druskininkus koncertuoti. Buvo statomos tokios salės, kurių dydis tiesiog nesuvokiamai didelis. Gigantomanija Druskininkuose jau gerai žinoma su mero R. Malinausko idėjomis – dirbtinė jūra bus kitas projektas, kur bus valstybė terorizuojama, matyt, dar prisidėti. Valstybė ir taip prisidėjo 16 mln. eurų, prisidėjo gerbiamo S. Skvernelio Vyriausybė ir pasakė – galbūt gana. Savivaldybė vysto verslus – viena didžiausių verslininkių Alytaus rajone. Jeigu nors vieną viešbutį parduotų iš dviejų, galbūt pakaktų pinigų, nors vieną SPA centrą parduotų – galėtų tikrai užbaigti tuos projektus ir nustotų leisti propagandinį laikraštį, kuris 10 tūkst. tiražu 20 tūkst. gyventojų savivaldybėje spausdinamas kiekvieną savaitę. Šimtais tūkstančių finansuojama mero propaganda – vietos savivaldos valdžios organas. Tų resursų savivaldybė tikrai turi ir jeigu nori objekto už 44 mln., net neabejoju, pardavusi nors vieną iš komercinių objektų, tai yra viešbutį, tikrai galės užbaigti. Aš tikrai už, kad galėtų užbaigti tokį objektą.

PIRMININKĖ. Motyvai išsakyti. Apsispręskime balsuodami dėl Z. Streikaus siūlymo, jam Vyriausybė nepritarė.

Balsavo 58: už – 51, prieš – 1, susilaikė 6. Pasiūlymui nepritarta.

Replika po balsavimo – R. Šarknickas.

R. ŠARKNICKAS (*LVŽSF*). Ačiū, Pirmininke. Kuo yra prastesni regionai? Vilniuje kultūros centrui „Tautos namai“ reikia 126 mln., o kodėl regionai yra prastesni?

PIRMININKĖ. Svarstome pasiūlymus toliau. 4-as taip pat Seimo nario Z. Streikaus – skirti 4 mln. Prašau.

Z. STREIKUS (*DFVL*). Gerbiama Pirmininke, iš tikrųjų labai prašau atkreipti dėmesį ir skirti 4 mln. eurų Lazdijų rajono savivaldybės investicijų projektui – viešosios įstaigos Lazdijų sporto centro sporto salei Lazdijuose rekonstruoti. Lazdijų jaunimas jau daug metų neturi kur sportuoti ir jeigu nebus skirta lėšų, tai dar keletą metų jaunimas regionuose liks be galimybės turiningai ir prasmingai leisti laisvalaikį. Tuo labiau kad šis centras atitinka ir regioninę politiką, ir tarnautų ne tik Lazdijams – visam regionui.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Vyriausybės nuomonė.

G. SKAISTĖ (*TS-LKDF*). Vyriausybė siūlo nepritarti. Projektui įgyvendinti skirtos visos suplanuotos valstybės biudžeto lėšos. Kitas projektui įgyvendinti reikalingas lėšas savivaldybė įsipareigojo skirti iš nuosavų finansinių išteklių. Taip pat atkreipčiau dėmesį, kad pasiūlyme nėra nurodytas asignavimų šaltinis. Vyriausybė siūlo nepritarti.

PIRMININKĖ. Dėkoju. R. Šarknickas kalba už.

R. ŠARKNICKAS (*LVŽSF*). Ko gero, liūdna vėl girdėti, kad regionai yra ne pats svarbiausias prioritetas. Lazdijai jau seniai siekia sutvarkyti patalpas. Kaip ir minėjo kolega Zenonas, jaunimas neturi kur sportuoti – jie turi eiti į kitas patalpas, mokyklas ir panašiai. Juk mes kalbame apie sveikatą, atkreipkite į tai dėmesį. Kviečiu, kolegos, balsuoti už.

PIRMININKĖ. Motyvai išsakyti. Balsuokime dėl Z. Streikaus pasiūlymo, jam Vyriausybė nepritarė.

Balsavo 54: už – 48, prieš nebuvo, susilaikė 6. Pasiūlymui nepritarta.

Kitas pasiūlymas dėl 1 straipsnio yra Seimo narių R. Tamašunienės ir Č. Olševskio. Prašau pristatyti 5-ą pasiūlymą – skirti 1 mln. 570 tūkst. eurų. Prašau.

R. TAMAŠUNIENĖ (*MSNG*). Pristatome pasiūlymą. Atnaujintas ugdymo turinys ir bendrojo ugdymo mokyklos susiduria su vadovėlių aprūpinimo problema. Bet ta problema yra dar opesnė tautinių mažumų mokyklose: nors krepšelio priedas yra šiek tiek didesnis, bet reikia įvertinti, kad yra papildoma gimtosios kalbos pamoka ir vadovėliai kainuoja daug brangiau negu vadovėliai lietuvių kalba. Taip pat tautinių mažumų mokykloms reikalingi ir lietuvių kalba parengti vadovėliai, nes yra pasirengimo egzaminams laikotarpis.

Mūsų vertinimu ir skaičiavimais, pagal suprojektuotą pirminį biudžetą, tautinių mažumų mokykloms reikėtų dešimties metų, kad jos įsigytų visus reikalingus vadovėlius atnaujintai ugdymo programai įgyvendinti. Todėl siūlome, aišku, suma yra gana didelė, aprūpinti vadovėliais bent per trejus metus. Tam kasmet reikia papildomai skirti 1,57 mln. eurų.

Taip pat reikia įvertinti, ar vadovėlius pasirenka, ar šiuolaikines technologines priemones. Jos kainuoja lygiai tiek pat, vienodai, nes reikalinga papildoma paslauga – vertimo paslauga ir tai sudaro gana didelę kainos dalį. Labai ieškome visokių alternatyvų ir kiekviena mokykla rūpinasi, ir tėvai labai prisideda, ir bendruomenės, ir visos kitos įmanomos institucijos šiuo atveju. Bet, mano vertinimu, jeigu mes norime įgyvendinti atnaujintą turinį ir esame tame kelyje, privalome pasirūpinti pedagogams ir mokiniams būtinomis priemonėmis. Prašau palaikyti pasiūlymą ir atrasti trūkstamas lėšas. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Vyriausybės nuomonė.

G. SKAISTĖ (*TS-LKDF*). Ir 2023 metais, ir 2024 metais vadovėliams ir kitoms mokymo priemonėms iš mokymo lėšų skirta 10,5 mln. eurų, po 21,87 euro mokiniui per metus. Bet mokiniams, besimokantiems pagal priešmokyklinio ugdymo programą tautinės mažumos kalba, skiriama 22,97 euro mokiniui per metus. Mokiniams, besimokantiems pagal bendrojo ugdymo programas tautinės mažumos kalba arba valstybine mokomąja kalba daugiakalbėje aplinkoje, – 26,24 euro mokiniui, tai yra daugiau negu lietuviškose mokyklose. Numatoma, kaip minėjau, skirti 10,5 mln. eurų. Vyriausybė siūlo pasiūlymui nepritarti.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Dėl motyvų kalbėti niekas neužsirašė. Apsispręskime balsuodami dėl Seimo narių R. Tamašunienės ir Č. Olševskio pasiūlymo. Kas pritariate, balsuojate už, kas manote kitaip, balsuojate kitaip.

Balsavo 58: už – 52, prieš nebuvo, susilaikė 6. Pasiūlymui nepritarta.

6-as pasiūlymas. Seimo narių V. Targamadzės, L. Savicko, L. Nagienės, Z. Balčyčio ir kitų pasiūlymas. Kas galėtų pristatyti? Pristatys V. Targamadzė.

V. TARGAMADZĖ (*DFVL*). Ačiū. Čia dėl pavėžėjimo.

PIRMININKĖ. 6 mln. eurų, taip.

V. TARGAMADZĖ (*DFVL*). Savivaldybių asociacija prašo 6 mln. eurų. Iki 2021 metų savivaldybėms didelė parama buvo valstybės vykdoma Geltonųjų autobusų programa, kai Švietimo, mokslo ir sporto ministerija centralizuotai pirkdavo. Dabar permesta ant savivaldybių pečių, o pavėžėjimo poreikis didėja, be to, autobusai ir genda. Nepamirškime, kad 21 vaikas yra numatytas 11 klasėje, todėl regionuose bus dar didesnis pavėžėjimo deficitas. Yra siūlomos lėšos iš valstybės biudžeto, viršplaninės pajamos ir skolintos lėšos. Taip pat 2023 m. lapkričio 15 d. paskelbtos ekonominės prognozės Lietuvai, numatančios, kad BVP deficitas bus 2,3 %, o ne 2,9 %, kaip numatyta biudžete. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Vyriausybės pozicija.

G. SKAISTĖ (*TS-LKDF*). Valstybės biudžeto projekte numatytas deficitas yra ne 2,9 %, o 3 %. Prognozių yra įvairių, tačiau negalima pasirinkti iš jų pačių *fainiausių* ir pagal jas koreguoti valstybės biudžeto projektą. Valstybės biudžetas rengiamas pagal nustatytą metodiką, pagal parengtą ekonominės raidos scenarijų, kuris yra vertinamas. Jį įvertina ir Valstybės kontrolė, ir Lietuvos bankas, jį verifikuoja. Pagal tas prielaidas, kurios buvo nustatytos, yra parengtas valstybės biudžeto projektas ir planuojamos tokios pajamos, kokios jame numatytos. Valstybės biudžeto projektu viršplaninės pajamos nėra niekaip dalinamos, nes jeigu žinotume, kiek tų viršplaninių surinktume, turbūt jas ir susiplanuotume. Todėl tokio šaltinio apskritai nėra ir jį skirstyti nėra jokių galimybių.

Dabar kalbant apie geltonuosius autobusiukus, tai visgi yra savivaldybės savarankiškoji funkcija ir savivaldybės turėtų autobusiukus įsigyti iš savo pajamų, kurias savivaldybės gauna. Atkreipčiau dėmesį, kad pagal dabartines prielaidas savivaldybių savarankiškos pajamos auga 17 %, bendra suma – 529,4 mln. eurų. Savivaldybių savarankiškos pajamos auga gerokai ženkliau, negu auga valstybės biudžeto galimybės, kur pajamos, jeigu vertintume 2023 metų faktą, lygindami su 2024 metais, auga apie 7 %. Todėl savivaldybių pajamos tikrai yra nemažos ir jos turėtų taip pat

paieškoti papildomų galimybių įgyvendinti tiems projektams, kuriuos laiko prioritetiniais. Vyriausybė siūlo nepritarti.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Dėl motyvų užsirašė R. Žemaitaitis. Kalbės už.

R. ŽEMAITAITIS (*MSNG*). Ačiū, gerbiama posėdžio pirmininke, Seimo Pirmininke. Išties man keista, kai, kolegos, per pirminį balsavimą patys nubalsavote, kad 200 mln. būtų ištaškyti, o po to teikiate tokį projektą dėl 6 mln. Bet čia tegu būna jums toks mažas akmenėlis, žiūrint į jūsų balsavimus, kaip ir dėl visų lengvatų.

Kitas įdomus dalykas, kad yra visiškai netoliaregiškas Vyriausybės mąstymas, nes taigi puikiai žinome, kad I. Šimonytė buvo finansų ministrė 2008–2012 metų laikotarpiu, tiksliau, 2009 metais, po… Bet, kolegos, koks yra esminis dalykas, kad autobusiukas perkamas ne 2024 metais, o autobusiukai bus perkami 2025 metais. Tai viešuosius pirkimus ir užpirkimus turi daryti šičia.

Ką kalba finansų ministrė gerbiama Gintarė, kad tai prie savarankiškųjų funkcijų, tikrai šiuo metu savivaldybės 2024 metais gauna žymiai daugiau. Bet 2025 metų prognozės yra daug prastesnės. Jūs savo biudžete teikiate, kad deficitas yra 3 % grubiai, 2,9 %. Su rezervais jūsų deficitinis biudžetas šiandien yra 3,9–4,2 %. Tai neįsivaizduoju, kaip jūs gaunate tuos 3 %, bet, matyt, čia yra aritmetika ir matematika.

Kitas dalykas, gerbiama finansų ministre, kaip žinote, yra numatyta faktiškai kiekviename regione, kiekviename rajone per ateinančius 24 metus sumažinti po dvi, po tris švietimo įstaigas. Ką tai reiškia? Jūs net nenumatote prie savarankiškųjų funkcijų savivaldybėms finansavimo, kad, sumažinus mokyklų, jas uždarius, mokinių pavėžėjimas padidės trečdaliu! Kai dabar mes, savivaldybės, planuojame jau 2024–2025 metų biudžetus, dėliojame skaičius, mes akivaizdžiai matome, kad mums tų pinigų neužtenka ir trūksta apie 30 %. Todėl, gerbiami kolegos, tikrai kviečiu pritarti, kad geltoniesiems autobusiukams būtų skiriama iš valstybės biudžeto 6 mln., nes tie pirkiniai arba tos investicijos bus 2025 metais.

PIRMININKĖ. Motyvai išsakyti. Apsispręskime balsuodami dėl V. Targamadzės ir kitų Seimo narių pasiūlymo, jam Vyriausybė nepritarė.

Balsavo 59: už – 57, prieš nėra, susilaikė 2. Replika po balsavimo – V. Ąžuolas.

V. ĄŽUOLAS (*LVŽSF*). Iš tikrųjų, man taip atrodo, cinizmas, kai konservatoriai pakeitė įstatymus dėl socialinių išmokų mokėjimo ir savivaldybėms ženkliai išauga tos sumos, ne nuo savivaldybių priklausančios, tai duoda pinigų toms išmokoms išmokėti. Bet kai konservatoriai pakeičia sąlygas, kad kuo daugiau uždarytų mokyklų ir klasių, kas nepriklauso nuo savivaldybių, tai neduoda net autobusiukų. Tai ką tiems vaikams daryti – pėsčiomis eiti? Kiek jūs galite tyčiotis iš tų regionų? (*Plojimai*)

PIRMININKĖ. Kitas – 7-as pasiūlymas. Seimo narys M. Skamarakas siūlo skirti 400 tūkst. Prašom.

M. SKAMARAKAS (*LSDPF*). Ačiū, Pirmininke. Raseinių rajone yra nacionalinio lygio istorinis objektas – memorialas, skirtas Lietuvos partizanams, Kryžkalnio kaime, šalia autostrados Vilnius–Klaipėda. Objektas yra svarbus ne tik Raseiniams, bet ir visai Lietuvai. Kadangi šis objektas yra nepabaigtas, įpusėtas, jį būtina užbaigti. Reikia sutvarkyti informacinio centro vidų, įrengti ekspoziciją ir higienos kambarius. Kviečiu visus palaikyti šį mano pasiūlymą ir pabaigti objektą.

PIRMININKAS. Dėkoju. Vyriausybės pozicija.

G. SKAISTĖ (*TS-LKDF*). 2022–2023 metais Lietuvos partizanų memorialui statyti ir įrengti buvo skirta beveik 630 tūkst. eurų valstybės biudžeto lėšų. Tai yra savivaldybių savarankiškoji funkcija, kuri turėtų būti vykdoma iš savivaldybių biudžeto. Prognozuojama, kad 2024 metų pajamos savivaldybės funkcijoms vykdyti didėja daugiau kaip 3,6 mln. eurų, arba 12,5 %, konkrečiai šios savivaldybės, todėl siūlytume paieškoti galimybių finansuoti iš savarankiškų savivaldybės pajamų. Vyriausybė šiam pasiūlymui siūlo nepritarti.

PIRMININKĖ. Motyvai už – R. Žemaitaitis.

R. ŽEMAITAITIS (*MSNG*). Va čia tai tikrai konservatorių cinizmo viršūnė arba, kaip čia sakė, išverstaskūrių partija. Dar šiais metais rugpjūčio mėnesį, liepos mėnesį, kada buvo organizuojamas politinių kalinių, tremtinių susirinkimas Raseiniuose, didžioji dalis konservatorių braukė ašarą, vaizdavo, kokie jie yra patriotai, kaip jiems iš tikrųjų rūpi tremtinių praeitis, ateitis. Jie su

dideliu rūpesčiu krovė autobusus iš autobusų parko ir vežė tenai žmones, taip bandydami agituoti, kokie jie nuoširdūs ir meilūs, ir geri yra. Gerbiami konservatoriai, net Liberalų sąjūdis ar Laisvės partija su visu jų padorumu nesugalvotų taip tyčiotis, kaip jūs tyčiojatės iš savo rinkėjų ir savo grupės žmonių. Jūs visą gyvenimą politiniais tremtiniais naudojatės kaip įrankiu pasiekti savo kažkokių tikslų. Todėl aš kreipiuosi į konservatorių politinius kalinius, tremtinius, kurie yra frakcijoje, aš labai noriu pažiūrėti, kaip jūs balsuosite už savo praeityje esančių garsių žmonių partizanines kovas už Lietuvą. Aš labai noriu pažiūrėti, kaip politiniai kaliniai, kaip krikščionys demokratai, esantys Konservatorių frakcijoje, laikysis savo pozicijos. Nuo šito jūsų balsavimo viskas priklausys, koks yra jūsų tikrasis veidas. Ir jeigu aš pamatysiu, kad gerbiamas P. Saudargas, L. Kasčiūnas ir visi krikščionys demokratai, esantys Konservatorių partijoje, frakcijoje, balsuos prieš arba nebalsuos, aš pats pasižadu: visiems tremtiniams nupirksiu laikraščių, užsakysiu straipsnius, persiųsiu jūsų tuos balsavimus, taip parodydamas, kokie jūs esate cinikai ir kaip jūs tyčiojatės iš politinių kalinių ir tremtinių.

PIRMININKĖ. Visi išgirdo R. Žemaitaičio įsipareigojimus. Balsuokime dėl, primenu, dėl ko balsuojame, dėl M. Skamarako pasiūlymo, jam Vyriausybė nepritaria.

Balsavo 56: už – 53, prieš nebuvo, susilaikė 3. Pasiūlymui nepritarta. Replika po balsavimo – R. Žemaitaitis. Ačiū.

R. ŽEMAITAITIS (*MSNG*). Ačiū, gerbiama Seimo Pirmininke. Tai iš tiesų šiandien yra istorinė diena, istorinis momentas, kada Tėvynės sąjunga-Lietuvos krikščionys demokratai padarė didelį spjūvį politiniams kaliniams, tremtiniams. Jie net nesurado kelių kapeikų iš 200 mln. ką tik dovanotų pinigų kino teatrams, UAB'ams, AB'ams, jiems iš tikrųjų taškomi pinigai. Tai yra vienas ciniškiausių šiandien mūsų parlamento istorinių įvykių. Tai ačiū jums, politiniai kaliniai, tremtiniai, ir sėkmės toliau naudojantis šitais nekaltais žmonėmis.

PIRMININKĖ. Kitas – 8-as pasiūlymas. Seimo narys M. Skamarakas. Prašau.

M. SKAMARAKAS (*LSDPF*). Ačiū, gerbiamoji Pirmininke. Siūlau atnaujinti Kėdainių rajono Krakių Mikalojaus Katkaus gimnazijos sporto aikštyną. Iš tiesų aikštynas yra labai prastos būklės, yra sutrūkinėjusi danga ir mokiniai pamokų metu patiria sužalojimų. Kviečiu palaikyti šį pasiūlymą ir skirti 350 tūkst.

PIRMININKĖ. Vyriausybės pozicija.

G. SKAISTĖ (*TS-LKDF*). Vyriausybė siūlo nepritarti. Tai yra savivaldybių savarankiškoji funkcija. Prognozuojama, kad 2024 metų pajamos savivaldybės funkcijoms vykdyti didėja per 6,8 mln. euro, arba 14,7 %. Aikštynams sutvarkyti nustatyta tvarka gali būti naudojamos Europos Sąjungos finansinės paramos lėšos. Ir taip pat atkreipsiu dėmesį, kad nurodyti netinkami finansavimo šaltiniai. Visos suplanuotos numatomos gauti valstybės biudžeto pajamos jau yra paskirstytos asignavimų valdytojams. Vyriausybė siūlo nepritarti.

PIRMININKĖ. Motyvai už – V. Fiodorovas.

V. FIODOROVAS (*DPF*). Ačiū, Seimo Pirmininke. Iš tikrųjų šito pasiūlymo turbūt nereiktų net svarstyti Seime, jeigu per daugybę metų didėjantis švietimo biudžetas kaip nors atlieptų tokių mokyklų kaip Krakių Mikalojaus Katkaus gimnazijos stadiono klausimus. Iš tikrųjų mokykla rodo įspūdingus sporto rezultatus, o sportuoja gatvėse, kurios kai kuriais atvejais net nėra asfaltuotos, neturi net tam visiškai tinkamų sąlygų. Taigi jeigu ministerija šiek tiek greičiau atsižvelgtų ir naudotųsi tuo didėjančiu švietimo srities finansavimu, rodytų tinkamą dėmesį keliantiems sporto rezultatus ir investuotų į stadionus, situacija būtų šiek tiek kitokia.

Sutinku dėl savivaldybių indėlio. Savivaldybės čia turėtų irgi nežiūrėti vien tik į centrinę valdžią, bet tiek savivaldos, tiek ministerijų kažkoks nesusikalbėjimas ir netinkamas dėmesys šitos problemos kol kas iš esmės neišsprendė. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Apsispręskime balsuodami dėl M. Skamarako siūlymo. Kas pritariate, balsuojate už, kas manote kitaip, balsuojate kitaip.

Balsavo 60: už – 55, prieš – 2, susilaikė 3. Pasiūlymui nepritarta.

9-as pasiūlymas. Seimo narys E. Sabutis. Prašau.

E. SABUTIS (*LSDPF*). Ačiū, gerbiamoji Pirmininke. Šituo pasiūlymu aš siūlau padidinti Vyriausiosios rinkimų komisijos darbo užmokesčio finansavimą, kadangi Seimo valdybos sprendi-

mu buvo įsteigti papildomi etatai ir kažkodėl likusiems trims etatams nėra numatytas finansavimas darbo užmokesčiui. Mes puikiai žinome, kad kitais metais ir valstybės, ir ypač Vyriausiosios rinkimų komisijos laukia nemažas iššūkis – laukia treji didžiuliai rinkimai, laukia referendumai. Kad tinkamai pasiruoštų, tikrai Vyriausioji rinkimų komisija yra apskaičiavusi, kiek jai reikia etatų ir kokio reikia finansavimo. Aš mačiau Vyriausybės išvadą, kad tam nepritarta, bet galbūt norėčiau iš finansų ministrės gauti atsakymą, kad jau yra kitaip – surastas finansavimas ir šitas klausimas išspręstas. Ačiū.

PIRMININKĖ. Vyriausybės pozicija.

G. SKAISTĖ (*TS-LKDF*). Vyriausybė siūlo nepritarti. Vyriausiosios rinkimų komisijos, neįskaitant lėšų rinkimams, darbo užmokesčiui skirta 618 tūkst. eurų, arba 31,2 % daugiau nei 2023 metais. VRK papildomai skirta 96 tūkst. eurų trims naujoms pareigybėms finansuoti ir todėl pasiūlymui Vyriausybė siūlo nepritarti.

PIRMININKĖ. Dėl motyvų nėra. Balsuokime. Kas pritariate E. Sabučio pasiūlymui, balsuojate už, kas manote kitaip, balsuojate kitaip.

Balsavo 56: už – 53, prieš nebuvo, susilaikė 3. Pasiūlymui nepritarta.

I. Kačinskaitė-Urbonienė – replika po balsavimo.

I. KAČINSKAITĖ-URBONIENĖ (*DPF*). Gerbiamoji Seimo Pirmininke, norėjau po ano balsavimo pasisakyti, kad kažkaip ar sistema blogai suveikė, ar pirštas nuslydo, bet mano balsą prašau įskaityti už.

PIRMININKĖ. Būtinai. Ačiū. Protokole įskaitysime.

10-as siūlymas. Seimo narys E. Sabutis. Prašau.

E. SABUTIS (*LSDPF*). Ačiū, gerbiama Pirmininke. Šitą klausimą pristatau tikriausiai jau trečią kartą svarstant įvairių metų biudžetus. Klausimas susijęs su Jonavos pietrytiniu aplinkkeliu. Klausimas susijęs ne tiek su tuo, ko reikia Jonavos gyventojams ar Jonavos rajonui, bet klausimas tiesiogiai susijęs su Lietuvos saugumu. Noriu padėkoti Vyriausybei, kuri pirmam etapui jau yra numačiusi finansavimą kitais metais, tačiau pirmas etapas yra tik pirmas etapas. Matydami besikeičiančią geopolitinę situaciją ir tikrai ne gerėjančią, o blogėjančią, aš manau, mes turėtume rimčiau žiūrėti į šituos iššūkius ir tikrai surasti, iš kur ir kaip investuoti. Ir šiuo atveju prašomi 35 mln. tikrai nesudarytų didelės įtampos valstybės biudžete, be to, tai turėtų būti skiriama iš bankų solidarumo mokesčio. Mano giliu įsitikinimu, šitie pinigai turėtų būtent iš tenai atkeliauti.

Na ir dar vienas dalykas. Aš suprantu, kad valdančiųjų, ypač krikščionių demokratų ir konservatorių, čia yra mažai, tačiau praeitą savaitę vicepirmininkė R. Morkūnaitė ir kolega A. Vyšniauskas buvo susitikę su Jonavos visuomene ir pasakojo, kad pagrindinis dalykas, kuo jie rūpinasi, tai Lietuvos saugumas. Manau, šiuo atveju šitie pinigai ir šitas projektas būtų vienas iš tų dalykų, kas prisideda prie Lietuvos saugumo. Todėl labai norėčiau, kad šitam pasiūlymui pritartumėte. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Vyriausybės pozicija.

G. SKAISTĖ (*TS-LKDF*). 2024 metais kelių priežiūrai ir plėtrai numatoma skirti 872 mln. eurų valstybės biudžeto lėšų. Taip pat atkreipčiau dėmesį, kad lėšų paskirstymas nėra svarstomo Biudžeto įstatymo objektas, ši teisė įstatymais numatyta Vyriausybei. Taip pat netinkamas nurodytas finansavimo šaltinis, visos suplanuotos gauti valstybės biudžeto pajamos jau yra paskirstytos asignavimų valdytojams.

Ir galbūt šiek tiek apie patį projektą. Kaip jūs jau minėjote, pirmam etapui yra numatytas 11 mln. eurų finansavimas iš solidarumo įnašo pajamų ir yra įtrauktas į bendrą projektų sąrašą. O jūsų minimas antras etapas, kuriam reikėtų apie 42 mln. eurų, mano žiniomis, kol kas yra neparengtas projektas. Projektavimo darbus planuojama vykdyti 2024–2025 metais. Tokiu atveju, net jeigu būtų įtrauktas konkretus projektas į karinio mobilumo sąrašą, pagal solidarumo įnašo paskirstymus 2024 metais daugiausiai, už ką būtų galima apmokėti, tai yra projektavimo darbai, tačiau nebūtų galimybių panaudoti už atliktus darbus. Vyriausybė siūlo nepritarti.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Motyvai. Už kalba S. Tumėnas.

S. TUMĖNAS (*LVŽSF*). Ačiū. Ministrė, kaip visada, akmeniniu veidu atsako, tačiau kviečiu pritarti šitam projektui. Tiesiog ne tas pasiūlė. Eugenijau, ne tas žmogus esate. Jeigu kitam keliui

prašoma panašios sumos, tai jau niekas nežiūri, ar pirmas, ar antras, ar trečias etapas, nes 20 metų nesutvarkoma. Siūlyčiau nors vienam pritarti, kad nebūtumėte apkaltinti, gerbiama opozicija, prekyba poveikiu, nes visi, kuriems ministrė ir ministerija, ir Vyriausybė pritars, tai yra pozicijos siūlymai. Aš nesu teisės specialistas, bet, man regis, čia turėtų prokuratūra ar kas pasidomėti, ar tai nėra prekyba poveikiu, kai iš viso šito sąrašo bus numatoma pritarti tik trims, rodos, pozicijos siūlymams. Taigi kviečiu E. Sabučio siūlymui pritarti, kad nebūtų tokių insinuacijų ir tokių minčių ir man, ir jums. Ačiū.

PIRMININKĖ. Apsispręskime balsavimu dėl E. Sabučio pasiūlymo. Kas pritariate, balsuojate už, kas manote kitaip, balsuojate kitaip.

Balsavo 56: už – 53, prieš nebuvo, susilaikė 3. Pasiūlymui nepritarta.

Kitas pasiūlymas Seimo nario V. Ąžuolo. Prašau.

V. ĄŽUOLAS (*LVŽSF*). Iš tikrųjų, su visa pagarba finansų ministrei, bet ankstesnis prelegentas, finansų ministras V. Šapoka, biudžeto priėmimą išstovėdavo tribūnoje. Aš suprantu, kad jums nepatinka stovėti, bet gal galite išreikšti tokią pagarbą? Iš tikrųjų…

PIRMININKĖ. Kolega Valiau Ąžuolai, aš norėčiau jus pertraukti, nes aš pati pasiūliau ministrei atsisėsti į Vyriausybės vietą…

V. ĄŽUOLAS (*LVŽSF*). Suprantu.

PIRMININKĖ. …ir tikrai jokio jos pageidavimo nebuvo, tai tikrai nereikėtų jos bausti už tai.

V. ĄŽUOLAS (*LVŽSF*). Yra ministrės sprendimas, kaip pasielgti.

PIRMININKĖ. Ar tikrai jos sėdėjimo ar stovėjimo vieta yra ginčų objektas?

V. ĄŽUOLAS (*LVŽSF*). Jos apsisprendimo reikalas. Ji pati sprendžia.

PIRMININKĖ. Prašau.

V. ĄŽUOLAS (*LVŽSF*). Iš tikrųjų, dėl pasiūlymo… Šiuo pasiūlymu bandau išgelbėti Vyriausybę nuo nusikaltėlio vaidmens pažeidinėti įstatymą. Ankstesnės Vyriausybės priimtas Valstybės investicijų programos įstatymas pasako tai: visi objektai, kurie yra įtraukti iki 2021 metų, turi būti finansuojami. Dabar ši valdančioji dauguma sugalvojo Mažeikių sporto centrą išbraukti iš tų objektų sąrašo, nors jam finansavimą jau skyrė ir pradėjo finansuoti. Aš prašau tik vieno, kad Seimas sugrąžintų šį objektą į sąrašą. Ten yra įrašyta reikalinga simboliška 1 tūkst. eurų finansinė išmoka vien dėl to, kad nereikėtų man, kaip Seimo nariui, Vyriausybės duoti į teismą. Jeigu šiam pasiūlymui nebus pritarta, aš turėsiu eiti į teismą, duoti Vyriausybę į teismą, kad sugrąžintų šį objektą į sąrašą. Vieną bylą prieš Vidaus reikalų ministeriją jau laimėjau teisiniu keliu, turbūt ir čia teks tas pats kelias. Prašau nepažeidinėti įstatymų ir šį objektą sugrąžinti į sąrašą. Ačiū.

PIRMININKĖ. Vyriausybės pozicija.

G. SKAISTĖ (*TS-LKDF*). Atkreipčiau dėmesį, kad siūloma plėsti iš dalies valstybės biudžeto lėšomis finansuojamo projekto kiekinę apimtį. Tai yra nauji darbai, kurie nebuvo įrašyti į pirminį projektą. Valstybės investicijų programoje valstybės biudžeto lėšos (124 tūkst. eurų) buvo skirtos tik techniniam projektui parengti. Skirti valstybės biudžeto lėšų statybos projekto darbams, jas planuojant Valstybės investicijų programoje, valstybė per Švietimo, mokslo ir sporto ministeriją neįsipareigojo. Tokiu atveju, kaip minėjau, lėšos naujiems poreikiams finansuoti Valstybės investicijų programoje nėra planuojamos. Pagal naują Strateginio valdymo įstatymą ir metodiką, toks finansavimas yra skiriamas per ministerijų parengtas plėtros programas pagal jų priemones. Projektui finansuoti gali būti naudojamos Švietimo, mokslo ir sporto ministerijos asignavimuose planuojamos pažangos lėšos ir nustatyta tvarka Europos Sąjungos finansinės paramos lėšos, skirtos regionų pažangos priemonėms įgyvendinti. 2022 m. kovo 16 d. nutarimu patvirtinta Sporto plėtros programa. Kai bus patvirtintos jos įgyvendinimo priemonės ir jų finansavimas, Nacionalinė sporto agentūra kvies teikti poreikį dėl naujų sporto infrastruktūros plėtros projektų finansavimo valstybės biudžeto lėšomis. Taigi konkursiniu finansavimu galima bus pretenduoti ir dėl šio konkretaus projekto.

PIRMININKĖ. L. Nagienė – motyvai už.

L. NAGIENĖ (*DFVL*). Ačiū, gerbiama Pirmininke. Gerbiama ministre, taip ir mėtome akmenuką. Finansų ministerija: kažkas išbraukė, Švietimo ministerija sako: mes išbraukėme. Teisingai Valius ir pasakė – neaišku. Visą laiką buvo Valstybės investicijų programoje, šiandien neliko. Neliko,

todėl tik projektavimui skirtos lėšos ir tos 124 tūkst. įsisavintos lėšos. Keista, kad aštuntas miestas – Mažeikiai, šiandien dar neturi sporto centro, neturi sporto arenos, kur galėtų žaisti krepšinį. Šiandien aukščiausioje lygoje žaidžianti krepšinio komanda važiuoja į Telšius. Labai gaila, nes taip yra ir žmonėms, ir sirgaliams, ir pačiai komandai.

Dabar jūs sakote, kad Nacionalinė sporto agentūra skirs lėšų. Ar žinote, kada prasidės ta programa? 2025 metais. 2024 metais mes nematysime šitų pinigų. Faktiškai savivaldybė, norėdama turėti areną, turės spręsti klausimą ir pradėti statybą savo lėšomis. Todėl aš tikrai kviesčiau ištaisyti šitą klaidą ir skirti numatytas lėšas, bent 1 mln. Tai bus mano pristatymas. Valius prašo tūkstančio eurų, bet aš manau, kad iš tikrųjų pradžiai reikia virš 1 mln. lėšų, kad po to galėtų pabaigti šitą projektą. Ačiū.

PIRMININKĖ. Motyvai prieš – S. Jovaiša.

S. JOVAIŠA (*TS-LKDF*). Ačiū, gerbiama Seimo Pirmininke. Gerbiama Laima, aš norėčiau jums tokią žinią pasakyti. Nebaigtų projektų yra susikaupę per daug, finansavimo neužtenka. Valstybės sprendimas yra vis dėlto užbaigti tuos projektus. Jeigu pinigai buvo skirti projektavimui, tvarka, projektas padarytas, lauks savo eilės. Kai jau tų lėšų bus sukaupta pakankamai, bus pabaigti tęstiniai projektai, tada galėsime prie to klausimo grįžti. Patikėkite, čia, šioje salėje, yra žmonių, kurie taip pat norėtų salių, baseinų ir kitokių aikštynų visoje Lietuvoje, bet ta idėja šiandien ne pagal jėgas. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Motyvai išsakyti. Apsispręskime balsuodami dėl V. Ąžuolo pasiūlymo. Kas pritariate, balsuojate už, kas manote kitaip, balsuojate kitaip.

Balsavo 55: už – 50, prieš – 1, susilaikė 4. Pasiūlymui nepritarta.

Replika po balsavimo – V. Ąžuolas.

V. ĄŽUOLAS (*LVŽSF*). Finansų ministre, jūs mane stebinate. Paskaitykite 2020 metų Valstybės investicijų įstatymą. Ten aiškiai parašyta: visi objektai, kurie įtraukti į sąrašą, privalomai turi būti finansuojami. Jiems skiriama 50 % objektų vertės. Tai dabar reikės duoti į teismą Vyriausybę, kad ji laikytųsi įstatymo? Ką jūs darote?

PIRMININKĖ. 12-as pasiūlymas taip pat V. Ąžuolo. Žodis ir vėl jam.

V. ĄŽUOLAS (*LVŽSF*). Pasiūlymas susijęs su tuo, kad eilinį kartą vidaus reikalų ministrė prisimelavo ir vėl tyčiojasi iš savivaldybių ugniagesių. Pavyzdys. Pateiktas pirmasis biudžeto projektas, jį atnešė Finansų ministerija. Savivaldybių ugniagesiams – 45 mln. Atrodo, viskas gerai. Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento biudžetas – 185 mln. Gerai, džiaugiamės, daug pinigų turi. Buvo pasakyta, kad vykdomi *pilotiniai* projektai, dalis savivaldybių komandų yra prijungta prie Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento, lėšos iš savivaldybių ugniagesių nebus atimamos. Kiekvienoje savivaldybėje tai buvo sakoma. Dabar ateina antrasis biudžeto svarstymas – virš 1 mln. atimama iš savivaldybių ugniagesių. Kiek jūs galite iš jų tyčiotis? Šių metų ugniagesių biudžetas – 10,5 mėnesio atlyginimams išmokėti, gerai, prikrapštė 11,5 mėnesio, dviem savaitėms vis tiek trūksta. Dabar toliau tyčiojatės iš ugniagesių atimdami 1 mln. ir duodami tiems, kurie turi 185 mln. biudžetą. Tai kiek galima tyčiotis iš ugniagesių? Bet, kaip sakoma, jūs galite, jūs turite tokią galią, jums neįdomūs tie ugniagesiai.

PIRMININKĖ. Vyriausybės pozicija.

G. SKAISTĖ (*TS-LKDF*). Įgyvendindama Vyriausybės programos nuostatas, Valstybės kontrolės rekomendacijas, Vidaus reikalų ministerija kartu su Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamentu ir savivaldybėmis nuo 2023 metų įgyvendina bandomąjį modelį „Bendra priešgaisrinės saugos užtikrinimo sistema – kokybiška ir patikima pagalba nelaimės atveju“. Juo siekiama tinkamai pasirengti, kad būtų sukurta bendra priešgaisrinės saugos užtikrinimo ir valdymo sistema šalyje. Nuo 2023 m. spalio 1 d. prie šio bandomojo modelio savanoriškai, pritarus savivaldybės tarybai, prisijungė Molėtų rajono savivaldybė. Ir žinotina – pirminiame biudžeto projekte lėšos tarp Molėtų rajono savivaldybės ir PAGD'o nebuvo perskirstytos dėl objektyvių priežasčių: nebuvo galima apskaičiuoti perskirstytinos sumos dydžio, nes, pavyzdžiui, nebuvo aišku, kiek ugniagesių bus perkelta į PAGD'ą, kiek reikia lėšų išeitinėms tiems, kurie nesutinka būti perkeliami ar nepereina dėl kitų priežasčių; nebuvo sudarytos trišalės sutartys tarp esamo ir būsimo darbdavio ir ugniagesio dėl jo perkėlimo į PAGD'ą; nebuvo pasibaigęs teisinis perdavimo procesų

įforminimas, trūko savivaldybės sprendimų; nebuvo parengta Vidaus reikalų ministerijos, PAGD'o ir savivaldybės trišalė sutartis; nebuvo inventorizuotas perduodamas turtas, jo išlaikymo kaštai. Nuo 2024 m. sausio 1 d. prie bandomojo modelio savivaldybės tarybos pritarimu jungiasi ir Druskininkų savivaldybė. Į PAGD'ą perėjo dirbti šių savivaldybių ugniagesiai. Savivaldybės PAGD'ui perdavė turtą, pastatus, gaisrinius automobilius, todėl 1,16 mln. eurų lėšos, kurios buvo numatytos kaip valstybės dotacija minėtoms savivaldybėms, tai yra Druskininkų ir Molėtų, priešgaisrinės saugos funkcijai vykdyti, patikslintame 2024 metų valstybės biudžeto projekte Vidaus reikalų ministerijos prašymu buvo perkeltos į PAGD'o asignavimus. Neperkėlus šio finansavimo, nebus galimybės tęsti bandomojo modelio įgyvendinimo, reikės nutraukti su savivaldybėmis sudarytas jungtinės veiklos sutartis ir grąžinti savivaldybėms ugniagesių komandas, o tai neatitiktų nei valstybės, nei savivaldybių, nei jų gyventojų interesų. Vyriausybė siūlo nepritarti.

PIRMININKĖ. Motyvai už – R. Žemaitaitis.

R. ŽEMAITAITIS (*MSNG*). Ačiū, gerbiama Seimo Pirmininke. Gerbiama finansų ministre, dabar turite dvejopas žaidimo taisykles, arba dvejopus standartus. Kada buvo pertvarkomos gydymo įstaigos, sveikatos ministras A. Dulkys važinėjo po savivaldybes ir mus bandė įtikinti, kad mes turime jungtis, prisijungti. Prisijungsime – skirs pinigų ir panašiai, ir panašiai. Sveikatos apsaugos ministras didžiąją dalį savo įsipareigojimų įvykdė. Dabar jūs ką tik paskaitėte vidaus reikalų ministrės, kuri neturi absoliučiai jokio suvokimo, ką čia jums parašė… Mes dar kartą pakartojome, gerbiama ministre, kada buvo organizuojama arba siūloma savivaldybėms daryti bandomąsias savivaldybes, atvažiavo Vidaus reikalų ministerijos pavaldiniai ir aiškino, kad finansavimas kitoms sritims ne sumažės, o bus skiriami papildomi pinigai. Dabar jūs matote visiškai priešingai, kitaip. Ar čia yra propaguojama tokia patyčių kultūra jūsų Vyriausybės, ar tiesiog jūs nesuprantate, ką darote?

Gerbiama ministre, kad jūs žinotumėte, kaip sakant, faktus: Seimu pasitiki 5 %, Vyriausybe, jūsų valdančiąja dauguma – vos 11 %, gaisrininkais pasitiki apie 60 %. Jūs kaip nors skaičius galite susivesti, kas pasitikėjimą turi didesnį? Taip yra todėl, kad priešgaisrinė tarnyba ir savivaldybių gaisrininkai yra arčiausiai gyvenamųjų namų, arčiausiai žmonių. Mes esame toliausiai. Ir šiandieną neskirti finansavimo yra protu nesuvokiamas dalykas, kai jis buvo skirtas. Mes galime ginčytis dėl kokybės, geriau ar blogiau atlieka tas paslaugas. Aš čia nesiginčysiu ir tikrai nenoriu apie tai kalbėti, nes neišmanau ir nežinau. Kai aš matau, kad ciniškai ir piktybiškai yra mažinamas finansavimas, kuris buvo numatytas, tai tikrai, kolegos, sunku šitą dalyką, jūsų sprendimus įvertinti. Tai tikrai kviečiu balsuoti už. (*Plojimai*)

PIRMININKĖ. Argumentai išsakyti. Balsuokime dėl Seimo nario V. Ąžuolo pasiūlymo, kuriam Vyriausybė nepritarė.

Balsavo 57: už – 51, prieš – 1, susilaikė 5. Pasiūlymui nepritarta. V. Ąžuolas vėl norėtų replikuoti po balsavimo. Prašom.

V. ĄŽUOLAS (*LVŽSF*). Na, tai ką, mielos savivaldybės, jus vidaus reikalų ministrė dar kartą išdūrė: neatimsime pinigų – atėmė. Mieli savivaldybių ugniagesiai, jūs ir vėl neturėsite netgi fondo atlyginimams išmokėti. Žinoma, valdantieji jums palieka galimybę: galite išeiti nemokamų atostogų, galite į gaisrą važiuoti po vieną, pažeisdami darbo saugos reikalavimus – jums išeitį davė. Ir pasižiūrėkite, kaip konservatoriai tyčiojasi iš ugniagesių, kurie turi didžiausią visuomenės pasitikėjimą. Šaunuoliai!

PIRMININKĖ. K. Mažeika.

K. MAŽEIKA (*DFVL*). Ačiū, posėdžio pirmininke. Prašau mano balsą įskaityti už. Tik noriu liūdnai konstatuoti, kad degančiųjų problemos lieka pačių degančiųjų rankose. Tai stiprybės visiems.

PIRMININKĖ. Protokole bus įskaitytas už. L. Jonaitis. Prašau.

L. JONAITIS (*LSDPF*). Mano balsą prašau įskaityti už. Nespėjau.

PIRMININKĖ. Dėkui, įskaitysime.

13-as pasiūlymas. Seimo narys M. Skamarakas. Prašom pristatyti savo siūlymą.

M. SKAMARAKAS (*LSDPF*). Mano pasiūlymas – skirti 20 mln. 200 tūkst. Raseinių rajono švietimo, edukacijos, sporto ir užimtumo reikmėms. Reikėtų skirti 3,3 mln. Raseinių kūno kultūros ir

sporto centro stadionui atnaujinti. Tai yra rajoninis objektas, o Raseiniai neturi 400 metrų stadiono, jame turėtų vykti varžybos ir mokiniai naudotųsi juo. Ir antras – 2,5 mln. Raseinių rajono Ariogalos gimnazijos pastatui rekonstruoti. Raseinių rajono Ariogalos gimnazijos sporto stadionų statybai reikia 900 tūkst. eurų. Baseino statybai Raseinių mieste – 10 mln., Raseinių rajono kultūros centrui užbaigti – 1 mln. 300 tūkst., Raseinių rajono Viduklės Simono Stanevičiaus gimnazijos pastatui atnaujinti reikia 1 mln. 200 tūkst., Raseinių Viktoro Petkaus progimnazijos pastatui atnaujinti – 900 tūkst. Savivaldybės administraciniam pastatui – 100 tūkst.

Ko gero, Vyriausybės pozicija bus, kad tai yra savivaldybės funkcija, bet noriu Vyriausybę nuraminti – šių objektų ir šių mokyklų, jeigu bus skirtas finansavimas, greitu metu uždaryti nereikės. Prašau atsižvelgti ir pritarti mano pasiūlymui.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Vyriausybės pozicija.

G. SKAISTĖ (*TS-LKDF*). Tai yra savivaldybių savarankiškosios funkcijos. Prognozuojama, kad 2024 metais pajamos savivaldybės funkcijoms vykdyti didės 3,6 mln. eurų. Savivaldybė, vertindama savo finansines galimybes, pati turėtų pasirinkti, kokius prioritetinius projektus finansuoti. Siūlyme nurodytoms reikmėms finansuoti gali būti naudojamos Europos Sąjungos finansinės paramos ir kitos pažangos lėšos, dėl jų skyrimo savivaldybė galėtų kreiptis į atitinkamą ministeriją ar Kauno regiono tarybą.

Taip pat atkreipčiau dėmesį, kad nurodytas netinkamas finansavimo šaltinis. Visos gauti suplanuotos valstybės biudžeto pajamos yra paskirstytos asignavimų valdytojams, todėl reikėtų nurodyti konkrečias sritis, kurių finansavimą siūloma mažinti, tam, kad būtų galima priskirti konkretiems jūsų siūlomiems projektams įgyvendinti. Vyriausybė siūlo nepritarti.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Dėl motyvų niekas neužsirašė. Apsispręskime balsuodami dėl Seimo nario M. Skamarako pasiūlymo.

Balsavo 59: už – 52, prieš nebuvo, susilaikė 7. Pasiūlymui nepritarta.

14-as pasiūlymas – Seimo narės L. Nagienės pasiūlymas. Prašau.

L. NAGIENĖ (*DFVL*). Ačiū, gerbiama Pirmininke. Gerbiami kolegos, kada šioje valstybėje prioritetas bus ir keliai? Kad susisiektume šiandien bet kur iš regiono, ne tik nebeliko transporto, viešojo transporto, bet ir kelių mes nebesugebame susitvarkyti. Skirdami papildomai lėšų keliams mes galėtume lygiai taip pat sėkmingai organizuoti ir tą patį moksleivių pavėžėjimą, kuris šiandien… Buvo įsipareigojimas kažkada praeitos Vyriausybės uždarant mokyklas – bus sutvarkyti keliai. Šiandien KPPP lėšos, Kelių priežiūros ir plėtros programos lėšos, yra labai mažos. Jos atitinka… Iš eilės trejus metus tokia pat suma, todėl aš prašau papildomai skirti kelių plėtrai 177 mln. Yra galimybė gauti iš akcizo mokesčio. Realiai aš suprantu, man ministrė pasakys iš karto – tai yra Konstitucinio Teismo sprendimas, bet yra papildomų lėšų iš akcizo. Galima taip pat galvoti, iš kokių lėšų galime gauti šį finansavimą.

Tikrai atsisukime galų gale ir nesakykime, kokie keliai nuvažiavus į Latviją, nuvažiavus į Estiją, nuvažiavus į Lenkiją. Prisiminkime, kaip anksčiau buvo Lenkijoje, kokie keliai, ir kokie šiandien yra. Lietuva – duobėje. Mes šiandien gyvename tikrai didžiulėje duobėje, nes važiuojant kiekvieną savaitę autostrada labai gaila – važiuoji ir galvoji, kad neįvyktų avarija vien dėl to, kad blogas kelias.

PIRMININKĖ. Vyriausybės pozicija.

G. SKAISTĖ (*TS-LKDF*). Atkreipčiau dėmesį, kad visos valstybės biudžeto pajamos tiek iš akcizų, tiek iš kitų įstatymų numatytų pajamų yra jau paskirstytos valstybės biudžeto projekte. Tai nėra kokios nors papildomos pajamos, kurias galima paskirstyti, todėl, norint vieną ar kitą sritį finansuoti daugiau, reikėtų nurodyti sritis, kurias siūloma finansuoti mažiau, tam, kad būtų galima tas pačias valstybės biudžeto pajamas paskirstyti skiriant prioritetą ten, kur jums tai atrodo svarbiau. O skirti vieno ar kito konkretaus įstatymo pajamas, ar tai būtų akcizai, ar tai būtų pridėtinės vertės mokestis, ar tai būtų kitoks mokestinis šaltinis, pagal Konstitucinio Teismo sprendimą, nėra galima. Tai yra Seimo teisė priimant biudžetą paskirstyti visus asignavimus taip, kaip jie yra numatyti.

Keliams 2024 metais numatyti 872 mln. eurų, prie to prisideda ir Europos Sąjungos struktūrinių fondų parama, ir bankų Laikinojo solidarumo įnašo įstatymas, kurio pajamos yra skiriamos

tiek krašto apsaugai, tiek dvejopos paskirties keliams finansuoti. Tai leidžia turėti laisvesnes rankas tiek 2023, tiek 2024 metais finansuojant tuos projektus, kurie yra reikalingi. Tikimės, kad bus postūmis finansuojant tiek kelio Vilnius–Utena projektą, tiek „Via Balticos“. Lėšos, kurios yra Kelių priežiūros programoje, galės būti panaudotos ne šiems konkretiems dviem projektams įgyvendinti, bet kitiems projektams, kuriems poreikis yra numatytas.

Vyriausybė siūlo nepritarti.

PIRMININKĖ. V. Valkiūnas kalbės už.

V. VALKIŪNAS (*DPF*). Aš visiškai palaikau gerbiamos Laimos pasiūlymą, nes žvyrkelių ir kitų kelių finansavimas ir nekokybiški darbai… Čia sakoma, kad daug lėšų, ministrė sakė, „Rail Balticai“, kur naudos Lietuvai nėra, tik bus nuostolių išlaikyti, nes buvo kitaip galvota. Čia naudos gavėjos yra Latvija ir Estija. Estija irgi neskuba dėl tos „Rail Balticos“. Aš manau, kad tą finansavimą, kuris bus „Rail Balticai“, nes mes niekur nenubėgsime ir mums tą daryti Latvijai ir Estijai nėra naudinga, tas lėšas reikia skirti mūsų keliams atnaujinti, tiltams sustiprinti, atnaujinti. Mes lėšų turime, tik ministerijos, premjerė ir ministrė nesugeba normaliai paskirstyti, o atima iš akcizų lėšas, nes akcizai yra numatyti. Galimai jūs sukčiaujate ir nedarote taip, kaip reikia daryti. Ačiū.

PIRMININKĖ. Balsuokime. Motyvai išsakyti. Balsuokime dėl L. Nagienės pasiūlymo. Jam Vyriausybė nepritarė.

Balsavo 57: už – 51, prieš nebuvo, susilaikė 6. Pasiūlymui nepritarta.

Kitas L. Nagienės pasiūlymas. Jūs norite replikuoti po balsavimo?

L. NAGIENĖ (*DFVL*). Aš komentarą.

PIRMININKĖ. Taip.

L. NAGIENĖ (*DFVL*). Labai gaila, ministre, kad jūs neužmiršote apmokestinti žmonių, visų gyventojų įvesdami suskystintų dujų akcizą. Tai irgi yra jūsų papildomos pajamos. Šiandien turės visi sumokėti.

PIRMININKĖ. 15-as pasiūlymas yra taip pat Seimo narės L. Nagienės. Prašau pristatyti.

L. NAGIENĖ (*DFVL*). Mano pasiūlymas labai yra konkretus. Prašau skirti papildomai savivaldybei dėl sporto ir pramogų centro statybos 1 mln. 165 tūkst. eurų tam, kad galėtume sėkmingai įgyvendinti šį projektą. Mažeikiai yra aštuntas miestas (aštuntas miestas!), šiandien neturintis sporto arenos, jau nekalbant apie mažesnius miestus, kuriuose mes turime. Projektavimo darbai jau įvykdyti. Dabar prašau prie savivaldybės prisidėjimo (savivaldybė pati yra numačiusi iš savo biudžeto skirti lėšų) skirti papildomai 1 mln. 165 tūkst. eurų. Ačiū.

PIRMININKĖ. Vyriausybės pozicija.

G. SKAISTĖ (*TS-LKDF*). Vyriausybė siūlo nepritarti. Argumentai jau buvo išsakyti dėl V. Ąžuolo pasiūlymo, gal aš nekartosiu.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Motyvai už – V. Ąžuolas.

V. ĄŽUOLAS (*LVŽSF*). Na, iš tikrųjų eilinį kartą Vyriausybė stebina. Įstatyme aiškiai parašyta: visi objektai, kurie įtraukti į šį sąrašą, iki 2021 metų privalomai turi būti finansuojami 50 % nuo sumos. Patinka tai Vyriausybei ar nepatinka, įstatymas priimtas, jūs privalote jį vykdyti. Vėl reikės duoti jus į teismą, kad teisiniu keliu jūs vykdytumėte įstatymą. Kiek galima tokias nesąmones daryti? Atšaukite ankstesnį įstatymą, daugumą turite, atneškite, atšaukite, pasakykite: mes įstatymo nenorime laikytis, ir viskas. Na, gerai, eisime į teismą. Ką darysi, jeigu tokia bepročių Vyriausybė.

PIRMININKĖ. Motyvai prieš – S. Jovaiša.

S. JOVAIŠA (*TS-LKDF*). Ačiū, Seimo Pirmininke. Gerbiamas kolega V. Ąžuolas tokiu garsiu balsu kartoja tą patį, į ką jau atsakyta. Taip, tie objektai, kurie įtraukti į projektų sąrašą, bus finansuojami pagal įstatymą, bet raskite man tą vietą, kurioje parašyta, nuo kada bus finansuojami. Štai ir atsakymas. Ateis laikas, bus baigti tęstiniai projektai ir bus pradėti kiti. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Motyvai išsakyti. Apsispręskime balsuodami dėl Seimo narės L. Nagienės pasiūlymo, jam Vyriausybė nepritarė.

Balsavo 59: už – 54, prieš – 1, susilaikė 4. Pasiūlymui nepritarta.

V. Ąžuolas dar kartą replikuoja. Prašau.

V. ĄŽUOLAS (*LVŽSF*). Kolega, jūs dirbate Jaunimo ir sporto komisijoje. Jūs tingite paskaityti įstatymą. Įstatyme parašyta: visi objektai, kurie įtraukti į tą sąrašą, turi būti finansuojami 50 % iki 2025 metų. Iki 2025 metų. Jeigu kas nespės užbaigti iki 2025 metų, bus galima dar plius kelerius metus užbaigti ir tas finansavimas privalomai pagal įstatymą turi būti skiriamas. Kolega, skaityk įstatymus. (*Balsai salėje*)

PIRMININKĖ. 16-as… Prašau tylos! 16-as pasiūlymas taip pat Seimo narės L. Nagienės. Prašau.

L. NAGIENĖ *(DFVL)*. Ačiū, gerbiama Pirmininke. Šiandien tribūnoje, viršuje, balkone, sėdi pedagogai, kurie lygiai taip pat su viltimi žiūri į mus visus. (*Balsai salėje*) Nežinau, su viltimi, tikėkimės, gal kas nors susimąstys.

Mano konkretus pasiūlymas yra papildomai pedagogų darbo užmokesčiui skirti 100 mln. eurų. Grubiai paskaičiavau, realiai įvertinusi visą susidariusią situaciją. Teko kalbėtis su pedagogais. Jų nė vieno darbo užmokestis už etatą šiandien, tai yra šių metų, nesiekia 115 %. Ateityje, kaip ir ministras labai gražiai viename straipsnyje pasakė: taip, mes pripažįstame, kad yra tikriausiai padaryta klaida ir 130 % nepasieksime, kad įgyvendintume šį susitarimą, kad už tą etatą, kuriuo dirba pedagogai, auklėja mūsų jaunąją kartą, ugdo jaunimą, atiduoda visą savo potencialą, aukodami save tam, kad galėtų įskiepyti geriausias savybes vaikui… Todėl prašau šiandien atsižvelgti, atsisukti ir pasakyti taip: prestižinė profesija yra pedagogo. Šiandien mums jų Lietuvoje trūksta, ir gana nemažai, todėl prašau pritarti dėl 100 mln. eurų pedagogų darbo užmokesčiui. (*Plojimai*)

PIRMININKĖ. Vyriausybės pozicija.

G. SKAISTĖ (*TS-LKDF*). Vyriausybės pateiktame biudžeto projekte švietimo susitarimui įgyvendinti skiriamas išties prioritetinis dėmesys. Bendrai švietimo susitarimui įgyvendinti skiriama 390 mln. eurų, iš jų pedagoginių darbuotojų darbo užmokesčiui didinti numatoma 219,2 mln. eurų. Jie 2024 metų pabaigoje leis pasiekti 130 % planuojamo vidutinio darbo užmokesčio, kaip jisai yra pateiktas Valstybės duomenų agentūros. Nuo metų pradžios siūloma pedagogų darbo užmokestį didinti 10 %, nuo rugsėjo 1 dienos – ne mažiau kaip 11 %. Tai leis užtikrinti, kad bus pasiektas švietimo susitarimo tikslas – 130 % vidutinio darbo užmokesčio. Jeigu vidutinis darbo užmokestis augtų sparčiau, nei numatyta šiandien ekonominėse projekcijose, kurios, kaip minėjau, yra patikrintos ir verifikuotos su Valstybės kontrole ir Lietuvos banku, yra numatyta galimybė valstybės biudžeto projekte skirti papildomai – rugsėjo mėnesį didinti atlyginimus šiek tiek daugiau tam, kad būtų galima užtikrinti, kad tikslas, kuris užfiksuotas švietimo susitarime, būtų įgyvendintas.

PIRMININKĖ. Motyvai už – R. Žemaitaitis.

R. ŽEMAITAITIS (*MSNG*). Ačiū, gerbiama posėdžio pirmininke. Teisingumo valanda išaušo. Gerbiami „Vardan Lietuvos“, o dabar, gerbiami pedagogai, paklausykite, mokytojai, kaip jus apgaudinėja visa opozicija ir valdančioji dauguma. (*Šurmulys salėje*) 10 val. 29 min. balsavimas: visa frakcija „Vardan Lietuvos“ balsuoja už pelno lengvatą 200 mln., išskyrus V. Baką ir L. Kukuraitį. Visi socialdemokratai balsuoja už pelno lengvatą – 200 mln. ištaškyti į dešinę, į kairę, išskyrus T. Bičiūną, ir balsuoja gerbiamas M. Skamarakas. Visa Darbo frakcija balsuoja už pelno lengvatą – 200 mln. Konservatoriai, Liberalų sąjūdis ir Laisvės partija irgi balsuoja už 200 mln. tų pinigų ištaškymą. Jūs, gerbiami mokytojai, ieškote pinigų? 10 val. 29 min. jus visus išmaudė, kaip tiktai jie norėjo, visa opozicija ir valdančioji dauguma. Jūs galvojate, kad mokytojo atlyginimas šiandien yra per mažas? Ne, gerbiamieji mokytojai, aš vardinsiu jums gruiniaus G. Landsbergio mokyklos pelnus. Šito gruiniaus mokyklos praeitų metų pelnas, ir darželių, ir mokyklos, buvo 24 %, o tuo momentu prekybos centro pelnas yra nuo 4 iki 5 %. Gruiniaus mokyklos mokytojo atlyginimas – 2222, vidutinis atlyginimas. Biudžetinių, valstybinių įstaigų atlyginimas yra iki 1 tūkst. 800, *ant popieriaus* kalbu. Dabar, kai mes čia kalbame, kad biudžete trūksta pinigų, aš niekaip negaliu suvokti žiūrėdamas į 10 val. 29 min., kai balsuodami viena ranka mes visiems padovanojome 200 mln. 200 mln. jūs padovanojote elitui, jūs padovanojote verslui, kuris šiandien net neprisideda, norėdamas mokėti mokesčius. Gerbiamieji mokytojai ir šitie visi atstovai, jūs pasižiūrėkite, kaip jumis naudojasi ir kaip jumis manipuliuoja. Šiandien, manau, yra ta valanda, kada mes kiekvienas turime pažiūrėti, kam mūsų politikai atstovauja, kokiomis vertybėmis jie vadovaujasi ir kokių tikslų jie turi.

PIRMININKĖ. Laikas!

R. ŽEMAITAITIS (*MSNG*). Ar jie turi politinių tikslų, ar jie realiai rūpinasi jumis? (*Plojimai*)

PIRMININKĖ. Laikas! Motyvai išsakyti. Apsispręskime balsuodami. Kas pritariate L. Nagienės pasiūlymui, balsuojate už, kas manote kitaip, balsuojate kitaip.

Balsavo 56: už – 53, prieš nebuvo, susilaikė 3. Pasiūlymui nepritarta. L. Kukuraitis nori replikuoti.

L. KUKURAITIS (*DFVL*). Dėkoju, Pirmininke. Aš tik atsakysiu R. Žemaitaičiui ir visiems. 100 mln. pasiūlymą dėl biudžeto mes esame pateikę, mūsų frakcija yra pateikusi dėl Gyventojų pajamų mokesčio įstatymo, kurio, deja, deja, mes nesvarstome. Tai būtų iš tiesų rimtas perskirstymas to 100 mln., kuriuos Laima prašo skirti pedagogams, deja, jis šiuo metu yra nesvarstomas, nes Vyriausybė nevykdo savo pareigų, tai reiškia – atnešti mokesčių reformą ir priimti tuos įstatymus, kurie reikalingi. Plius 100 mln. frakcija yra pateikusi, mes 100 mln. pasiūlymą teikiame. Todėl tai yra visiškai nuoseklus, visiškai tinkamas siūlymas ir aš, pritardamas, kad nereikia taškyti pinigų, susilaikiau. O šiaip suprantu, kad rinkimai artėja ir visiems norisi ant šito pasišildyti.

PIRMININKĖ. L. Nagienė.

L. NAGIENĖ (*DFVL*). Labai gaila, kad gerbiamas Remigijus užmiršo, kad yra dar bendruomeninės mažos mokyklos, nekalbu aš apie ne pelno siekiančias. Labai gaila, kad tu net neįsivaizduoji, kiek ten dirba mokytojų ir kaip jie dirba. Taip, teko ne vienoje mokykloje apsilankyti ir pabūti.

Kitas dalykas apie pedagogus, kurie pasirašė partijų susitarimą ir pažiūrėjo, kad vidutinis šalies darbo užmokestis turi siekti 130 %, o ne etatas. Kai pasirašė ir skaitė partijos, tai reikėjo dar pačiam irgi gerai perskaityti, pateikti pastabas ir nereikėtų čia dalintis savo priekaištais. Iš tikrųjų mes esame už pedagogus ir už tai, kad būtų etatas apmokamas ne mažiau kaip 130 % vidutinio šalies darbo užmokesčio. Etatas.

PIRMININKĖ. A. Butkevičius.

A. BUTKEVIČIUS (*DFVL*). Labai trumpai. Aš nesu nustebęs dėl kai kurių politikų išsakomo čia tam tikro finansinio neraštingumo, nes neseniai SEB bankas atliko tyrimą – Lietuvos jaunimas prasčiausiai atrodo kalbant apie finansinį raštingumą. Bet keletas pastabų dėl finansų ministrės lyginimo procentais.

Finansų ministre, jau laikas kalbėti apie perkamosios galios indeksą, kaip jisai kinta, planuojant kitų metų biudžeto asignavimus. Ir perkamosios galios indeksas Lietuvoje yra pats blogiausias, palyginti su darbo užmokesčio augimu ir prekių bei paslaugų augimu. Tai parodo viešųjų finansų valdymą.

S. Jovaišai noriu pasakyti, kad šiais metais Švietimo, mokslo ir sporto ministerija pradėjo tris naujus objektus, sporto objektus. Dviem Kauno asignavimų valdytojams yra skirta po 400 tūkst. ir Šiaulių miesto vienam asignavimų valdytojui yra skirta 200 tūkst. eurų.

Gerbiamas Žemaitaiti, jums norėčiau pasakyti, kad kai kada pelno mokesčio lengvatos makroekonominiu požiūriu pritraukia iki 25 kartų daugiau lėšų, negu yra prarandama tų pinigų. Reikėtų pastudijuoti makroekonomiką. Ačiū.

PIRMININKĖ. V. Fiodorovas. Prašom.

V. FIODOROVAS (*DPF*). Ačiū, Seimo Pirmininke. Iš tikrųjų tas nuolatinis kolegos moralizavimas yra tiesiog kažkoks žemas. Ir, žinote, sutinku su ponu Algirdu dėl skaičiavimo, reikėtų šiek tiek labiau pasigilinti. Ir tikrai nesigailiu balsavęs dėl lengvatos, tikrai tą dalyką pakartočiau dar kartą. Bet, žinote, kai jūs kalbate, kad visi blogi, išskyrus jus vieną, tai iki 10 val. 29 min. nemačiau nė vieno jūsų pasiūlymo dėl mokytojų. O šiaip, kalbant apie šaltinius ir tai, ką jūs kalbate rėkdamas iš savo vietos arba per šoninį mikrofoną, reikėtų prisiminti, kad tai yra ne vienintelis šaltinis finansuoti tai, kas turi būti finansuojama. Ir, matyt, kolegos yra ne kartą parašę pasiūlymų, iš ko būtų galima finansuoti. Taigi, mažiau moralizavimo, daugiau pasiūlymų ir sprendimų, kad mokytojams būtų geriau.

PIRMININKĖ. R. Žemaitaitis.

R. ŽEMAITAITIS (*MSNG*). Gerbiamas Viktorai, gerbiami kolegos, aš 10 val. 29 min. ir pasiūliau balsuoti prieš pelno mokestį tam, kad finansų ministrei neatsirastų galimybė šantažuoti ir

sakyti, kad nėra pinigų, iš ko didinti mokytojams. Atsiliepiant į A. Butkevičiaus… Taip, jūs, Algirdai, labai teisingai pasakėte, kad makroekonominiai dalykai, jeigu atleidi nuo pelno mokesčio šiek tiek, jie sugrįžta, gali ir du, ir tris kartus grįžti. Bet šitie pinigai, deja, negrįžta. Ir jūs puikiai žinote, kad didžioji dalis tų pinigų iškeliauja iš Lietuvos. Tai yra prekybos centrai, kurie įkūrę *dukterines* įmones valstybėse, kuriose yra neapmokestinamos, ir per ten tie pinigai sėkmingai iškeliauja. Ir tai jums yra geras pavyzdys, pasižiūrėkite. Žiūrėkite, Algirdai, jūs buvote premjeru, buvote finansų ministru. Jūs puikiai žinote, kokios Lietuvos įmonės yra įsiregistravusios ne Europos Sąjungos šalyse…

PIRMININKĖ. Gerbiami kolegos, prašom trumpinti pasisakymus.

R. ŽEMAITAITIS (*MSNG*). Gerbiama pirmininke… Aš dar kartą sakau, mano, gerbiama Laima, motyvas buvo ir aiškus, nes jūs vienu balsavimu ištaškote 200 mln., atiduodate velniai žino kam, ir kitu prašote. Lygiai taip pat kaip PVM lengvata maitinimui ir restoranams – 117 mln. mes taškome tik 16 % žmonių, kurie perka restoranuose maitinimą. Dar kartą sakau, nesurinko 116 mln., tai gali pasakyti finansų ministrė. 116 mln., dar kartą, yra Finansų ministerijos ataskaitoje. 116 mln. PVM lengvata maistui išėjo orui ir naudos jūs negavote jokios. Ir tai yra finansų… Išskyrus, nauda buvo infliacinė dėl prekių ir paslaugų kainos. Viskas. (*Plojimai*)

PIRMININKĖ. Ir paskutinės replikos. M. Puidokas. Prašom.

M. PUIDOKAS (*MSNG*). Gerbiami mokytojai, tai, ką jūs šiandien matote Seimo posėdžių salėje, tai jūs, visų pirma, matote, kad vienybės nėra. Jūs matote tai, kad noro laikytis švietimo susitarimo taip pat nėra. Jūs matote klastojamą statistiką, kai jinai yra skaičiuojama, jūsų atlygį skaičiuojant iš 23 mokyklų duomenų. Jūs matote jums sekamas pasakas, kad biudžete nėra pinigų, nors tikrai ir M. Starkevičiūtė, ir kiti ekonomikos ir finansų ekspertai mato, nagrinėdami biudžeto projektą, kad tikrai, esant politinei valiai, jame galima rasti pinigų tam, kad šitas problemas išspręstų. Bet politinės valios ir noro realiai spręsti šį dalyką ir laikytis savo įsipareigojimo, ir suvokti, kad šitos valstybės pamatas yra švietimas, šioje valstybėje nėra. (*Plojimai*)

PIRMININKĖ. V. Fiodorovas.

V. FIODOROVAS (*DPF*). Ačiū, Seimo Pirmininke. Žinote, man labai keista, kad vienu metu, kai norite manipuliuoti statistika, jūs vadovaujatės Finansų ministerijos statistika, kitu atveju menkinate Finansų ministerijos statistiką. Taigi kaip nors apsispręskite, kai manipuliuojate skaičiais ir bandote kažkaip žaisti emocijomis, būkite šiek tiek nuoseklesnis.

Bet, žinote, yra kitas pasiūlymas, yra dar keli pasiūlymai dėl mokytojų atlyginimų kėlimo. Gal čia sukoncentruokime visą energiją, o ne žaiskime priešrinkiminius žaidimus, kas labiau patrauks rinkėjus į save. 80 mln. ar ten šimtas keli milijonai yra. Yra šaltinis, aš sutinku. Gal geriau tegu palaukia visokie Vyriausybės miesteliai, kelių apmokestinimo sistemos, čia yra esminis dalykas. Nežaiskime kažkokiomis emocijomis ir visais kitais reikalais.

PIRMININKĖ. 17-as pasiūlymas – Seimo narių I. Kačinskaitės-Urbonienės, V. Giraitytės-Juškevičienės, L. Nagienės ir kitų pasiūlymas. Jį pristatys I. Kačinskaitė-Urbonienė. Prašau.

I. KAČINSKAITĖ-URBONIENĖ (*DPF*). Ačiū, gerbiamoji Seimo Pirmininke.

Iš tiesų, kaip ir kalbėjome, beveik visos opozicijos vardu, išskyrus Socialdemokratų frakciją, teikiame pasiūlymą didinti pedagogų atlyginimą pagal Finansų ministerijos ir Lietuvos banko skaičiavimus. Kiek, planuojama, augs vidutinis darbo užmokestis šalyje? *Finminas* prognozuoja 6,5 %, Lietuvos bankas – 9,5 %. Jau aiškinau, kad jeigu net imsime vidurkį, rugsėjo mėnesio vidutinį pedagogų atlyginimą, turėsime *maksimum* 125 % nuo šalies vidutinio darbo užmokesčio. Čia net nepaisant to, kad mes nepritariame tai metodikai, kuria remiasi Švietimo ministerija, Finansų ministerija, iš principo – visa Vyriausybė, apskaičiuodama tą vidutinį darbo užmokestį. Kaip gerai pastebėjo kolegė L. Nagienė, tokių atlyginimų savo darbo užmokesčio lapeliuose nė vienas pedagogas nemato.

Tai štai, apskaičiavę labai detaliai, kiek iš tiesų reikalinga pedagogų darbo užmokesčiui didinti pagal švietimo susitarimą, mes duodame paskutinį šansą šitai valdančiajai daugumai įvykdyti įsipareigojimus. Ministras sako, jeigu matysime, kad nepasiekė, turėsime galimybę perskirstyti ir pasiskolinti. Skolinimosi galimybės su šituo biudžeto projektu jau yra visos išnaudotos ir

pasiskolinti papildomai nebebus galimybės dėl mūsų europinių įsipareigojimų. Todėl mes dabar galime padaryti, turime paskutinį šansą padaryti tai, ką turime padaryti, tai yra įgyvendinti susitarimą dėl švietimo, pasirašytą visų čia esančių parlamentinių partijų. Todėl kviečiu pritarti dėl 82 mln. skyrimo pedagogų darbo užmokesčiui, kad galėtumėme įgyvendinti švietimo susitarimą.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Vyriausybės pozicija.

G. SKAISTĖ (*TS-LKDF*). Dalis argumentų turbūt buvo išsakyta dėl praėjusio siūlymo. Gal atkreipčiau dėmesį į keletą aspektų, kurie buvo išsakyti diskusijose.

Pirmiausia, ministerijų miestelis. Nepaisant to, kad bandoma šį projektą įvardinti kaip galimą šaltinį, tai nėra šaltinis. Tai yra tiesiog apyvartinės lėšos, kurios neturi poveikio balansui. Ministerijų miestelis yra atsiperkantis projektas, kadangi bus parduoti esami pastatai ir įgyvendintas projektas per keletą metų. Tačiau jisai poveikio balansui neturi, todėl tai nėra šaltinis, kurį būtų galima panaudoti.

Taip pat atkreipčiau dėmesį į statistiką, kuria remiantis yra parengiami duomenys. Tai yra tiek švietimo susitarime užfiksuota ir pagal tai poreikiai yra apskaičiuoti, tiek ir turbūt pasirašant susitarimą, matant galimus poreikius, prisiimta atsakomybė už to švietimo susitarimo įgyvendinimą taip, kaip jame yra parašyta. Vadinasi, pagal Valstybės duomenų agentūros metodiką apskaičiuota 130 % vidutinio darbo užmokesčio. Nėra Finansų ministerijos statistikos – yra Valstybės duomenų agentūros statistika, kuri yra rengiama pagal Eurostato nustatytą metodiką. Jinai yra verifikuojama, tikrinama, todėl tie duomenys yra patikimi ir galimi palyginti tarpusavyje.

Taip pat atkreiptinas dėmesys į galimybę, kaip minėjau, metų viduryje, jeigu matysime, kad vidutinis darbo užmokestis auga sparčiau, nei numatyta Finansų ministerijos parengtame ekonominės raidos scenarijuje, yra numatyta galimybė skolintis ir padidinti finansavimą mokytojų darbo užmokesčiui didinti, kad būtų galima užtikrinti švietimo susitarimo įgyvendinimą.

Jūsų argumentas dėl to, kad visos skolinimosi galimybės yra išnaudotos. Gal atkreipčiau dėmesį, kad per metus turbūt bus matomi tie einamieji duomenys. Jeigu vidutinis darbo užmokestis augs sparčiau, nei numato dabartinis ekonominės raidos scenarijus, vadinasi, ir valstybės biudžeto pajamos iš gyventojų pajamų mokesčio, socialinio draudimo įmokų atitinkamai taip pat bus didesnės. Tad galimybės bus matomos tuo metu, kai bus priimamas sprendimas. Tačiau tokia galimybė, kad būtų įgyvendintas švietimo susitarimas, šiame biudžeto projekte yra užfiksuota.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Motyvai už – A. Mazuronis.

A. MAZURONIS (*DPF*). Labai dėkui. Gerbiami kolegos, išties diskutuojant šiuo klausimu čia labai daug girdisi įvairiausių emocijų, manipuliacijų, beje, irgi iš visų pusių – ir pritariančiųjų, ir nepritariančiųjų. Bet, man atrodo, reikėtų visas tas emocijas ir karštą protą padėti į šoną ir šiek tiek įvardinti tiesiog faktus ir aplinkybes.

O faktai ir aplinkybės šioje situacijoje yra labai paprasti. Prieš keletą metų valstybė pripažino ir prisiėmė tam tikrus įsipareigojimus, įvardindama mokytojų profesiją kaip prestižinę ir kaip tą strateginę valstybės kryptį, kuria valstybė turi eiti ją tobulindama ir, žinoma, į ją investuodama. Dar po metų ar po pusantrų buvo pasirašytas politinių partijų susitarimas. Į jį įėjo ne tik deklaratyvios tam tikros frazės, kaip kartais būna nacionaliniuose susitarimuose, tačiau labai aiškūs bei konkretūs skaičiai ir valstybės įsipareigojimai. Juos pasirašė visų politinių partijų vadovai.

Trečias faktas, vėlgi nepaneigiamas, yra tas, kad to susitarimo, arba tų skaičių, kurie yra tame susitarime, šiandien tiesiog nėra laikomasi. Tas Ievos pristatytas pasiūlymas yra toks kompromisinis, tariantis su profsąjungomis, tariantis su suinteresuotais asmenimis, tariantis su mokytojais. Mums atrodo, kad tie nurodyti finansavimo šaltiniai iš tiesų yra geri ir tinkami tai problemai išspręsti bent jau keleto metų perspektyvoje. Man atrodo, Vyriausybė ir Finansų ministerija tikrai sugebėtų rasti savyje jėgų ir kompetencijos, kad ir toliau tie įsipareigojimai būtų tęstiniai.

Jei nebus pritarta šiam pasiūlymui, mūsų nuomone, mes frakcijoje esame pasitarę, partijoje esame priėmę sprendimą, kad mes nematysime prasmės toliau likti nacionaliniame susitarime dėl švietimo. Dėl labai paprastos priežasties – susitarimai, kuriuose įtvirtintų nuostatų politinės partijos nesilaiko, yra negyvybingi, deklaratyvūs, taip politikuojama ir nesuteikiama jokios pridėtinės vertės. Todėl toliau dalyvauti dokumentuose, kurių nesilaikoma, mes nematome prasmės.

PIRMININKĖ. Motyvai išsakyti. Apsispręskime balsuodami dėl 17-o pasiūlymo, jam Vyriausybė nepritarė.

Balsavo 62: už – 56, prieš nebuvo, susilaikė 6. Pasiūlymui nepritarta.

Replika – L. Nagienė.

L. NAGIENĖ (*DFVL*). Ačiū, gerbiama Pirmininke. Mano replika tokia. Kas šiandien yra svarbiau? Ar grąža, kaip jūs sakote, grįš investicijos, kurias investuosime į Vyriausybės pastatus, ar mums svarbesni yra pedagogai, kurie šiandien augina ir ugdo mūsų jaunąją kartą? Aš manau, turime sudėti prioritetus. Ne Vyriausybės miestelis yra svarbiau, o pedagogai. Grįš kažkada investicijos, bet tai bus po kelerių metų. (*Plojimai*)

PIRMININKĖ. V. Fiodorovas – replika po balsavimo.

V. FIODOROVAS (*DPF*). Ačiū. Aš iš esmės norėjau tą patį pastebėti. Jeigu ministerijų miestelis yra atsiperkantis projektas, tai kaip galima nuvertinti švietimo sistemos atsipirkimą? Manau, kad pats geriausias atsipirkimas ir pati geriausia investicija yra būtent į švietimą. Čia turėtų būti prioritetas. (*Plojimai*)

PIRMININKĖ. V. Targamadzė – replika po balsavimo.

V. TARGAMADZĖ (*DFVL*). Ačiū. Dabar atkreipkime dėmesį. Švietimo… Politinių partijų susitarime dėl švietimo yra 130 %. Kaip beskaičiuosi, 125 % išeina. Vadinasi, mes nevykdome šio susitarimo.

Dar vienas momentas. Jūs nepamirškite, kad ne tik susitarimus reikia vykdyti, bet negalima su mokytojais taip elgtis. Jūs puikiai suprantate, kad geopolitinė situacija ir įvairūs vidaus ir išorės veiksniai tikriausiai neleis pasiskolinti. Kodėl reikia sukelti lūkesčius ir apgaudinėti? Baikime manipuliuoti ir save reklamuoti. Ačiū. (*Plojimai*)

PIRMININKĖ. 18-as pasiūlymas. Jį teikia 12 Seimo narių – A. Stončaitis ir kiti. Prašau pristatyti jį.

A. STONČAITIS (*DFVL*). Mieli kolegos, jeigu pažiūrėtume visų politinių partijų programas, per tą laiką parašytas, o artimiausiu metu vėl bus parašytos einant į visus rinkimus, nerastume nė vienos politinės partijos, kad nenuskambėtų – dėsime visas pastangas, taip pat ir finansines, teisėsaugos sistemai šalyje stiprinti. Prokuratūra yra valstybės institucija, padedanti užtikrinti teisingumą, teisėtumą ir teismui įvykdyti teisingumą. Šiandieną visgi yra nesuprantamas valdančiųjų matymas dirbtinai daryti konkurenciją tarp prokuratūros ir teismų.

Primenu, kai šiais metais, nuo metų vidurio, buvo keliami atlyginimai teismuose, tai buvo numatyta, kad lygiai taip pat bus suvienodinti atlyginimai ir prokuratūroje. Deja, dabar tas siūlymas nuėjo į šoną. Mes turime visiškai kitokią situaciją, o jinai prokuratūros sistemoje yra tikrai nekokia. Noriu priminti, kad nuo 2012 metų tarnybą prokuratūroje paliko 240 prokurorų, o sistemą papildė tik 40 naujų. Matyt, reikia, kad finansinės galimybės leistų prokuratūrai skirti darbo užmokesčio fondą (papildomų lėšų), kuris leistų prokurorams mokėti konkurencingus atlyginimus, mažinti jų kaitą, pritraukti į sistemą jaunų teisininkų ir pasiekti institucijai keliamus strateginius tikslus. Tikrai tai būtų galima padaryti vienu etapu, o ne, kaip siūloma, per dvejus metus. Todėl yra siūlymas rasti 5,7 mln. eurų didinti 2024 metų valstybės biudžeto asignavimus Lietuvos Respublikos generalinei prokuratūrai darbo užmokesčio fondui padidinti. Prašau pritarti.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Vyriausybės pozicija.

G. SKAISTĖ (*TS-LKDF*). Vyriausybė siūlo nepritarti. 2024 metams Generalinei prokuratūrai papildomai skirta 10,2 mln. eurų prokurorų darbo užmokesčiui padidinti, atsižvelgiant į Seimo Valstybės valdymo ir savivaldybių komiteto 2023 m. lapkričio 23 d. įregistruotą Prokuratūros įstatymo pakeitimo projektą. Šiame projekte numatyta 2024 metais prokurorų pareiginės algos koeficientus didinti iki 75 % atitinkamos grandies teisėjo pareiginės algos koeficiento. Iš viso 2024 metais Generalinės prokuratūros darbo užmokesčiui numatyta 46,6 mln. eurų, tai yra 28,5 % daugiau nei 2023 metais.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Motyvai. Už kalba A. Sysas.

A. SYSAS (*LSDPF*). Ačiū, Pirmininke. Gerbiami kolegos, prokurorų situacija panaši į mokytojų: pirma pažadama, pasirašomos kolektyvinės sutartys ir po to jos nevykdomos. Lygiai taip pat

buvo ir su prokurorais. Generalinė prokurorė turbūt apėjo visas frakcijas, ir ne vieną kartą. Šitas žaidimas dėl atlyginimų tęsiasi nuo Valstybės tarnybos įstatymo ir Teismų įstatymo dėl darbo užmokesčio kaip lydimojo. Tada tikrai skambėjo, čia galbūt ne iš ministrų, bet iš viceministrų, mes frakcijoje tikrai girdėjome apie tai, kad negalėjo nuo šių metų liepos 1 dienos, bet buvo pažadėta, kad jau nuo kitų metų sausio 1 dienos tokio skirtumo tarp teisėjų ir prokurorų nebus. Taigi pavyzdys toks pat, sakau, analogija su pedagogais – pažada ir nevykdo.

Gerbiami kolegos, siūlau pritarti kolegų siūlymui ir skirti papildomų lėšų prokuratūrai.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Motyvai išsakyti. Apsispręskime balsuodami dėl siūlymo, kuriam Vyriausybė nepritaria.

Balsavo 57: už – 52, prieš – 2, susilaikė 3. Pasiūlymui nepritarta.

19-as pasiūlymas. Jį teikia devyni Seimo nariai – T. Bičiūnas ir kiti. Ar galėtumėte pristatyti?

T. BIČIŪNAS (*LSDPF*). Dėkoju, Pirmininke. Sveiki, kolegos iš antro aukšto balkonėlio. Kadangi buvusių mokytojų nebūna, tai aš taip į jus ir kreipiuosi. Tikrai žinau, kad šiandien čia esate susirinkę tam, kad išgirstumėte pasiūlymus, susijusius su jūsų darbo atlygiu. Žinau, kad jūsų čia yra daugiau negu mūsų, Seimo narių, posėdžių salėje, atvykusių iš visų Lietuvos kampelių. Sveiki atvykę į cirką. (*Plojimai*)

Kreipiuosi į valdančiąją daugumą, ypač į tuos, kurie 2018 metais ragino spręsti analogiškas mūsų švietimiečių problemas, o šiandien patys jūsų negirdi, nemato ir neklauso. Negalime vedžioti žmonių už nosies, negalime, kadangi šiandien kenčia ne tik mokytojai, mokiniai, jų tėveliai, bet ir visa Lietuvos švietimo sistema yra apimta agonijos. Todėl noriu dar pasakyti savo buvusiai mokinei taip pat iš Darbo partijos, kodėl mes nepasirašėme po jūsų teikiamų pasiūlymų projektu. Todėl, kad socialdemokratai glaudžiai bendradarbiauja su mokytojų profsąjungomis ir geriausiai žino, kokius lūkesčius jie kelia, kas labiausiai atitiktų šiandien jų keliamus lūkesčius, tai yra didinti mokytojų atlygį nuo sausio mėnesio 15 % ir tiek pat procentų nuo 2024 metų rudens. Jūsų pasiūlymas ne toks buvo.

Taip pat kviečiu visus kolegas šiandien būti vieningus ir ne žodžiais, o savo balsavimu parodyti, kad Lietuvos švietimo sistema ir jos rūpesčiai yra jūsų prioritetas.

PIRMININKĖ. Dėkoju.

T. BIČIŪNAS (*LSDPF*). Todėl kaip mokytojas ir kaip Seimo narys tikiuosi, kad šitą pasiūlymą palaikysime vieningai ir taip išspręsime bent dalį šiandien susidariusių švietimo problemų. Dėkoju už suteiktą žodį.

PIRMININKĖ. Dėkoju. (*Plojimai*) Vyriausybės pozicija.

G. SKAISTĖ (*TS-LKDF*). Argumentai iš esmės buvo išsakyti svarstant du prieš tai svarstytus pasiūlymus, jie analogiški. Aš nekartosiu.

PIRMININKĖ. Motyvai už. Kalba K. Vilkauskas.

K. VILKAUSKAS (*LSDPF*). Ačiū, gerbiama Pirmininke. Nors valdančiųjų pusėje padaugėjo Seimo narių, bet visi (ir mokytojai, ir Seimo nariai) mokame skaičiuoti, kad tikrai nesiruošia pritarti valdantieji. Aš siūlau bent opozicijai būti vieningai ir palaikyti šitą pasiūlymą, nes jis labiausiai atitinka mokytojų lūkesčius ir labiausiai atitinka politinių partijų susitarimus. Manau, kad ateis dar laikas iš tikrųjų ir mokytojai bus pagerbti, bet, matyt, visi mokytojai supranta, kad ne šį kartą. Aš vis dėlto apeliuoju į valdančiųjų sąžinę ir siūlau balsuoti už.

PIRMININKĖ. Motyvai išsakyti. (*Plojimai*) Apsispręskime balsuodami.

Balsavo 59: už – 55, prieš nebuvo, susilaikė 4. Pasiūlymui nepritarta.

Darbotvarkės… 21-as pasiūlymas. Jį teikia 12 Seimo narių: L. Savickas, A. Stončaitis ir kiti. Pristatys L. Savickas.

L. SAVICKAS (*DFVL*). Ačiū, gerbiama Seimo Pirmininke. Gerbiami kolegos, žiniasklaidos priemonėms mes labai dažnai keliame daug reikalavimų: medija privalo būti etiška, politiškai neutrali, nešališka, kritiška, pasiruošusi atlikti objektyvius tyrimus, operatyviai informuoti visuomenę, tačiau patys dažnai ją laikome paskutinėje eilutėje. Panašu, kad panaši situacija susiformavo ir dėl konkrečios biudžeto eilutės VšĮ Medijų rėmimo fondui. Matome, kad Medijų rėmimo fondui yra perduotos buvusios VšĮ Spaudos, radijo ir televizijos rėmimo fondo funkcijos, taip pat priskirta tautinių bendrijų ir išeivijos žiniasklaidos programa, parama turiniui žmonėms su negalia

pritaikyti, stipendijos tiriamosios žurnalistikos atstovams, skaitmenizacija ir daugybė kitų funkcijų. Mažų redakcijų finansinė situacija šiandien yra ypač sudėtinga, o tokios žurnalistikos poreikis visuomenėje yra gyvybiškai svarbus. Augant periodinių leidinių pristatymo tarifams, kyla grėsmė atokesnių regionų žmonėms likti be periodinės spaudos.

Džiugu, viena vertus, kad į mūsų anksčiau teiktą pasiūlymą buvo atsižvelgta – yra numatytas papildomas 1,5 mln. eurų finansavimas, tačiau jis nėra pakankamas jau iškeltiems ir mano paminėtiems tikslams įgyvendinti. Todėl nežaiskime, nesiblaškykime, skirkime tiek, kiek reikia. Siūlome 2,5 mln. eurų didinti šią biudžeto eilutę. Kolegos, prašau palaikymo.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Vyriausybės pozicija.

G. SKAISTĖ (*TS-LKDF*). Vyriausybė siūlo nepritarti. Patobulintame biudžeto projekte buvo papildomai numatyta 1,5 mln. eurų nuo pirminio projekto. Iš viso Medijų rėmimo fondui numatyta 6,5 mln. eurų, arba dvigubai daugiau nei 2023 metais numatyta VšĮ Spaudos, radijo ir televizijos rėmimo fondui. Siūlome pritarti taip, kaip Vyriausybė yra pateikusi, ir papildomam siūlymui nepritarti.

PIRMININKĖ. Apsispręskime balsuodami dėl 20-o pasiūlymo.

Balsavo 56: už – 53, prieš nebuvo, susilaikė 3. Pasiūlymui nepritarta.

21-as pasiūlymas. Jį taip pat teikia 12 Seimo narių: L. Savickas, A. Stončaitis ir kiti. Pristatys L. Savickas.

L. SAVICKAS (*DFVL*). Ačiū, gerbiama Seimo Pirmininke. Na ką, pabandykime grįžti prie temos, dėl kurios šiandien labai aktyviai diskutuojame, – švietimo. Išsisklaidžius Vyriausybės sumanytai, sugalvotai dūmų uždangai paaiškėjo, kad vis dėlto pinigų yra ir toli gražu laikomasi ne visų pažadų rinkėjams. Visai neseniai kalbėjome apie mokytojų atlyginimus ir matėme balsavimo rezultatus. Bet nepasiduokime valdančiųjų spaudimui, nes nutylėsite dėl tyčia nesprendžiamų opių klausimų… ir tik įrodysime, kaip jums patiems nusišvilpti dėl visų pasirašytų nacionalinių susitarimų, dėl savo pačių dalintų įsipareigojimų ir skambiai pristatytų sprendimų paieškų.

Primenu, kad kitų metų biudžete yra laužomas 2021 metais pasirašytas Seime atstovaujamų politinių partijų susitarimas dėl švietimo. Jis, be kitų įsipareigojimų šios srities darbuotojams, ką jau kalbėjome, taip pat numato ir tolygų mokslinių tyrimų ir eksperimentinės plėtros veiklų finansavimą. Numatyta suma yra perpus mažesnė. Pagal susitarimą, iki kitų metų pabaigos suma turėtų siekti 569 mln. eurų. Tačiau suma nepakankama, perpus mažesnė, negu turėtų būti. Ir tai tik dar kartelį įrodo, kad yra situacija, kai ignoruojami ir nesprendžiami nacionalinių švietimo susitarimų įsipareigojimai.

Todėl, kolegos, siūlau laikytis visų partijų duoto bendro pažado vykdyti susitarime numatytus įsipareigojimus ir numatyti papildomus 245 mln. eurų. Jeigu mes to nepadarome, mes dar kartelį šiandien siunčiame signalą, balsuodami už tokį biudžetą, mes balsuojame prieš savo pačių pasirašytą susitarimą.

PIRMININKĖ. Vyriausybės motyvai.

G. SKAISTĖ (*TS-LKDF*). Nuo 2021 metų kasmet nuosekliai yra didinamos moksliniams tyrimams ir eksperimentinei plėtrai skiriamos lėšos. 2021 metais papildomai skirta 16,6 mln. eurų, 2022 metais papildomai skirta 46,9, 2023 metais papildomai skirta 62,8, 2024 metais papildomai bus skirta 76,7. Iš viso 345,6 mln. eurų, arba 28 % daugiau negu 2023 metais.

Didinant lėšas moksliniams tyrimams ir eksperimentinei plėtrai labai svarbu atsižvelgti į tai, ar institucijos bus pajėgios jas tinkamai panaudoti. Susitarimo dėl švietimo darbo grupė dar 2022 metų pabaigoje yra pritarusi, kad didesnio nei 30 % moksliniams tyrimams ir eksperimentinei plėtrai lėšų augimo mokslo sistema nėra pajėgi įsisavinti efektyviai. Todėl siūloma pritarti tam, ką yra pateikusi Vyriausybė: finansavimas MTEP'ui auga 28 % nuo 2023 metų. Papildomiems siūlymams siūloma nepritarti.

PIRMININKĖ. Motyvai už – R. Žemaitaitis.

R. ŽEMAITAITIS (*MSNG*). Ačiū, gerbiama Seimo Pirmininke. Čia išties yra, manau, koncepcinis pasiūlymas. Žvelgiant į kitus pasiūlymus, kurie buvo teikiami kolektyviai, išskyrus dėl pedagogų atlyginimų, čia galima sutikti su A. Butkevičiaus išsakytais žodžiais, kad tam tikra lengvata kartais sukuria didesnę pridėtinę vertę. Manau, kad investuodami į mokslinius tyrimus ir ekspe-

rimentus mes iš esmės sukuriame valstybės ateitį, tai yra kokią valstybę mes norime matyti po metų, po dvejų, po trejų, po penkerių ir gal netgi po dešimties metų. Ką rodo V. A. Bumelio investicijos, ką rodo kitos investicijos, lazerių gamybos investicija, kai savo laiku valstybė prisidėjo, arba verslas prie to prisidėjo, šiandien jau yra to rezultatas, jis akivaizdžiai matomas. Tikrai kviečiu balsuoti už.

Iš kitos pusės, niekaip nesuprantu Vyriausybės. Aš suprantu, kad 245 mln. yra kosmiškai didelė suma. Bet kodėl ministerija nesugebėjo surasti ir skirti 30–40 mln., tai kyla klausimas. Ar jūs tiesiog buldozeriu viską atmetate ir tiesiog nemąstote, kad dabar investuoti 4, 5 arba 10 mln. duos jums naudą 2025, 2026 ar 2027 metais? Tikrai kviečiu balsuoti už.

PIRMININKĖ. Motyvai išsakyti, apsispręskime balsuodami dėl 21-o pasiūlymo.

Balsavo 60: už – 55, prieš nėra, susilaikė 5. Pasiūlymui nepritarta.

Kitas – 22-as pasiūlymas. Seimo narys Z. Balčytis. Prašom.

Z. BALČYTIS (*DFVL*). Ačiū, gerbiama Seimo Pirmininke. Gerbiama ministre, šiandien ryte klausydamasis radijo girdėjau, kad šiandien bus toks pageidavimų koncertas, per kurį kiekvienas Seimo narys norės savo parapijoms gauti kuo daugiau lėšų. Tai noriu pristatyti savo parapijos, tai yra Šilutės savivaldybės, kurioje gyvena daugiau negu 38 tūkst. žmonių, prašymus, nes tie žmonės taip pat turi teisę gyventi visavertį gyvenimą ir gauti kiek įmanoma visokių paslaugų. Tai pirmas mano pasiūlymas, manau, normalu, yra pasiūlymas skirti finansavimą jau dabar savivaldybėje parengtam techniniam projektui įgyvendinti. Jo tikslas yra pastatyti 700 žiūrovų vietų salę. Šio projekto vertė yra 2 mln. eurų. Kadangi tokios investicijos vienai savivaldybei yra per didelės, prašo finansavimo planuojamam vykdyti projektui. Jis vadinasi Šilutės miesto istorinio parko projektas. Tai bus ir pėsčiųjų, dviračių takų rekonstrukcija, ir teritorijos sutvarkymas, taip pat stadiono, esančio Stadiono gatvėje 12, rekonstravimo projekto pirmo etapo statybos darbai. Bendra suma yra 2 mln. Prašo skirti iš valstybės šiandienos finansavimo galimybių.

Taip pat noriu paminėti, kad tai būtų ne tik biudžeto pajamos ir ne tik skolintos lėšos. Šiandieną taip pat girdėjau, kad didėja šešėlinė ekonomika, todėl manau, kad mažinant ją būtų galima surasti papildomų finansavimo šaltinių finansuoti šiems projektams. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Vyriausybės pozicija.

G. SKAISTĖ (*TS-LKDF*). Vyriausybė siūlo nepritarti. Tai yra savivaldybių savarankiškoji funkcija. Prognozuojama, kad 2024 metų pajamos savivaldybės funkcijoms vykdyti didėja virš 6 mln. eurų, arba 16 %. Tad savivaldybė, vertindama savo finansines galimybes, pati turėtų pasirinkti, kokius prioritetinius projektus finansuoti. Taip pat darbams finansuoti nustatyta tvarka galėtų būti naudojamos Europos Sąjungos finansinės paramos lėšos pagal dabar nustatytą reguliavimą.

PIRMININKĖ. Dėl motyvų niekas neužsirašė. Apsispręskime balsuodami. Kas pritariate, balsuojate už, kas manote kitaip, balsuojate kitaip.

Balsavo 56: už – 52, prieš nebuvo, susilaikė 4. Pasiūlymui nepritarta.

Kitas – 23-ias pasiūlymas taip pat Seimo nario Z. Balčyčio. Prašau.

Z. BALČYTIS (*DFVL*). Ačiū, gerbiama Pirmininke. Jau mano minėta Šilutės rajono savivaldybė vykdo miesto stadiono vakarinės pusės futbolo aikštės kapitalinį remontą, žiūrovų tribūnų statybą, bėgimo takų, lengvosios atletikos sektoriaus ir kitų reikalingų infrastruktūros įgyvendinimo darbų projektą. Pagal šį projektą numatyta pastatyti, kaip ir minėjau, žiūrovų tribūnas, bėgimo takus ir panašiai. Projekto bendra vertė yra 1 mln. 792 tūkst. eurų, o skirtas Sporto rėmimo fondo lėšas sudaro 450 tūkst. eurų. Noriu paminėti, kad prie vykdomų projektų savivaldybė pati prisideda daugiau negu 1 mln. 342 tūkst. eurų ir tai sudaro 75 %. Atlikus projekte numatytus darbus bus reikalingas ir tam tikras sporto inventorius, jo bendra vertė gali siekti 100 tūkst. eurų. Todėl yra prašoma skirti 1 mln. 442 tūkst. eurų mano minėtam projektui. Tikiuosi, kad Seimas pritars. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Vyriausybės pozicija.

G. SKAISTĖ (*TS-LKDF*). Vyriausybė siūlo nepritarti. Argumentai analogiški, kaip buvo išsakyti dėl 22-o pasiūlymo, tai aš nekartosiu. Vyriausybė siūlo nepritarti.

PIRMININKĖ. Dėl motyvų užsirašiusių nėra. Balsuokime dėl 23-o siūlymo.

Balsavo 58: už – 53, prieš nebuvo, susilaikė 5. Pasiūlymui nepritarta.

Kitas – 24-as siūlymas. Seimo narys K. Vilkauskas teikia siūlymą. Prašau pristatyti.

K. VILKAUSKAS (*LSDPF*). Ačiū, gerbiama Pirmininke. Pasitikėjimas ugniagesiais gelbėtojais yra vienas didžiausių mūsų valstybėje. Bet priešgaisrinės apsaugos sistemai irgi reikalingi sisteminiai pokyčiai, nes priešgaisrinių gelbėjimo pajėgų pamainose budi ir į įvairius įvykius išvyksta kur kas mažiau ugniagesių, nei būtina, ir reagavimo laikas į pranešimus ne visą laiką atitinka standarto reikalavimus. Standartai. Tai reiškia, kad trūksta 700 ugniagesių etatų, ir tai yra pabrėžta Vyriausybės 2013 metais nutarime dėl priešgaisrinės saugos užtikrinimo standartų patvirtinimo, taip pat dėl to (dėl priešgaisrinių pajėgų veiklos, mažinant gaisrų skaičių ir jų padarytus nuostolius, rekomendacijų) 2021 metais pasisakė ir auditas. Todėl būtina skirti Priešgaisrinei gelbėjimo tarnybai papildomai lėšų, kad jie galėtų parengti bent kitais metais 200 pareigūnų, juos aprūpinti ir sustiprinti priešgaisrinę saugą. Dėl to reikia 3 mln. eurų. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Vyriausybės pozicija.

G. SKAISTĖ (*TS-LKDF*). Vyriausybė siūlo nepritarti. Palyginti su 2023 metais, lėšų Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamentui numatyta 13 mln. eurų, arba 7,5 % daugiau, iš jų darbo užmokesčiui – 8,66 mln. eurų, arba 8,6 % daugiau. Papildomai numatytos lėšos darbo užmokesčiui gali būti naudojamos taip pat ir papildomiems etatams steigti.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Dėl motyvų niekas neužsirašė. Apsispręskime balsuodami dėl 24-o pasiūlymo.

Balsavo 53: už – 49, prieš nebuvo, susilaikė 4. Pasiūlymui nepritarta.

25-as pasiūlymas – taip pat Seimo nario K. Vilkausko. Prašau.

K. VILKAUSKAS (*LSDPF*). Ačiū, gerbiamoji Pirmininke. Dar viena sritis – tai policijos pareigūnai. Profesinės sąjungos jau ne tik trimituoja – jau būgnija dėl policijos pareigūnų stygiaus ir kuo toliau tas procesas eina, tuo labiau mažėjančia linkme. Siūlau pritarti Lietuvos policijos profesinės sąjungos išreikštam pagrįstam susirūpinimui dėl to, kad rengiant valstybės biudžeto projektą ir planuojant asignavimus Lietuvos policijai 2024 metams numatyta 12,8 mln. eurų lėšų mažiau, taip pat įskaitant ir darbo užmokestį, negu reikėtų, kad būtų patenkinti bent tokie minimalūs policijos poreikiai ir kad Lietuvos policija galėtų tinkamai atlikti jai įstatymais ir kitais teisės aktais numatytas funkcijas.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Vyriausybės pozicija.

G. SKAISTĖ (*TS-LKDF*). Vyriausybė siūlo nepritarti. Patobulintame 2024 metų valstybės biudžeto projekte Policijos departamentui papildomai skirta, po peržiūros atnaujintame projekte papildomai skirta 1 mln. 754 tūkst. eurų transporto išlaidoms padengti. Lyginant su 2023 metais, lėšų Policijos departamentui 2024 metais numatyta 20 mln. 751 tūkst. eurų, arba 6,6 % daugiau negu 2023 metais, todėl siūloma pritarti taip, kaip yra pateikusi Vyriausybė.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Dėl motyvų užsirašiusių… Užsirašė L. Nagienė. Prašau.

L. NAGIENĖ (*DFVL*). Ačiū, gerbiamoji Pirmininke. Iš tikrųjų siūlau tikrai pritarti. Neseniai buvo atšvęsta Policijos darbuotojų diena ir teko apsilankyti ir pabendrauti su pareigūnais. Tai, žinote, tokios nostalgijos ir tokio sutrikimo dar niekada nebuvo. Todėl iš tikrųjų bent mes pasižiūrėkime, atsisukime. Jeigu reikia pagalbos, kur mes kreipiamės? Į policiją. Reikia bet kokiam gyventojui, vaikui, dabar kalbama ir apie narkotikus… Ko prašo pagalbos mokyklos pedagogai, lygiai taip pat mes kreipiamės į policijos darbuotojus, todėl tiesiog irgi taip pat atsisukime į juos ir padėkime jiems išgyventi šiandien tokioje situacijoje. Reforma, reforma ir statuto pakeitimas dar buvo sugalvotas, nors šiandien išbraukta iš darbotvarkės. Tai siūlau palaikyti.

PIRMININKĖ. Apsispręskime balsuodami dėl 25-o pasiūlymo. Kas pritariate, balsuojate už, kas manote kitaip, balsuojate kitaip.

Balsavo 52: už – 48, prieš nebuvo, susilaikė 4. Pasiūlymui nepritarta.

Kitas – 26-as pasiūlymas. Jį teikia dešimt Seimo narių – M. Skamarakas ir kiti. Kas galėtų pristatyti? Gerbiamas Matai, ar jūs pristatysite? Galite. Prašau.

M. SKAMARAKAS (*LSDPF*). Ačiū, gerbiama Pirmininke. Mūsų pasiūlymas yra skirti 27 mln. eurų finansinės paskatos pirmąjį būstą regionuose įsigyjančioms ar statančioms jaunoms šeimoms. Šis įstatymas iš tiesų puikiai veikia ir šia paskata kasmet pasinaudoja vis daugiau jaunų šeimų: nuo 2018 metų – 116, 2019 metais – 820, 2020 metais – 1 tūkst. 200, 2021 – 1 tūkst. 580, 2022

– 1 tūkst. 595. Būtent šiais metais iš tikrųjų šita parama, paskata jaunoms šeimoms stringa. Šiuo metu eilėje laukia daugiau kaip 1 tūkst. 600 jaunų šeimų arba 3 tūkst. 200 jaunų žmonių, kurie daugiau negu metus laiko yra rezervavę būstus, sumokėję tam tikrus įnašus, negali paimti paskolos, nes neturi pakankamai pajamų. Mes siūlome, kad ši parama veiktų ir iš tikrųjų skatintų regionuose kurtis jaunus žmones, skirti šį finansavimą.

PIRMININKĖ. Vyriausybės pozicija.

G. SKAISTĖ (*TS-LKDF*). Vyriausybė siūlo nepritarti. Vyriausybė yra pritarusi Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos parengtam Finansinės paskatos pirmąjį būstą įsigyjančioms šeimoms įstatymo pakeitimo projektui, kuriuo siekiama nustatyti tikslingesnį finansinės paskatos teikimą, aiškiau sureguliuoti finansinės paskatos teikimo kriterijus ir sąlygas, kryptingiau teikti finansinę paskatą kartu su savivaldybių teikiama parama. Siekiant stiprinti finansinės paskatos sąsajas su regionų poreikiais, projektas bus pateiktas svarstyti Seimui. Priėmus šį įstatymą, tikėtina, būtų efektyviau panaudoti riboti valstybės turimi resursai.

PIRMININKĖ. Motyvai už – K. Vilkauskas.

K. VILKAUSKAS (*LSDPF*). Ačiū, gerbiama Pirmininke. Gerbiama finansų ministrė tikriausiai žino, kad dabar jaunos šeimos, jaunimas moka dideles palūkanas, nes pas mus yra 5,8 % palūkanų norma, atsiprašau, procentas, o Europos Sąjungos valstybių valstybėse – 3,7 %. Mes viršijame labai daug. Jaunimas tuoj nebeturės iš ko išsimokėti paskolų, o mes vis kalbame apie tai, kaip pritraukti jaunų mokytojų į regionus, kaip skatinti, kad jaunimas ateitų dirbti į valstybės tarnybą ar panašiai, ir nesugebame valstybėje pratęsti tokių elementarių dalykų, kas jau buvo suplanuota. Juk būstas vienas iš tokių bazinių dalykų. Šita pagalba tikrai būtų reali, mažinanti jaunoms šeimoms išlaidas ir didinanti jų galimybes.

PIRMININKĖ. Motyvai išsakyti. Apsispręskime balsuodami dėl 26-o pasiūlymo, kuriam Vyriausybė nepritarė.

Balsavo 51: už – 46, prieš nebuvo, susilaikė 5. Pasiūlymui nepritarta.

Kitas – 27-as. Teikia aštuoni Seimo nariai – A. Norkienė ir kiti. Kas galėtų pristatyti? Gerbiama Aušrinė?

A. NORKIENĖ (*LVŽSF*). Ačiū, gerbiama posėdžio pirmininke. Mūsų pasiūlymas panašus. Prašome iš biudžeto papildomai skirti mažesnę sumą – 4 mln. eurų būtent finansinės paskatos pirmąjį būstą įsigyjančioms jaunoms šeimoms regionuose programai finansuoti. Girdžiu, kad finansų ministrė sako, ateityje žadama keisti finansavimo modelį, bet įvertinkime tai, kad, kol dar nepakeistos finansavimo sąlygos, galioja dabartinis įstatymas. Todėl aš manau, kad asmenys, kurie jau yra pateikę paraiškas ir, kaip kolega minėjo, laukia daugiau negu 1,5 tūkst. jaunų šeimų, tiesiog gali prarasti ir dėl amžiaus ribojimo galimybę į teisėtus lūkesčius. Vis dėlto manau, kad 4 mln. galbūt nėra tokia didelė suma, o būtent šita paskata jaunoms šeimoms, įsigyjančioms pirmąjį būstą regionuose, yra ne tik, manau, reikalinga, bet jinai tikrai populiari tarp jaunų šeimų. Manau, kad yra tikrai labai svarbi paskata regiono vystymosi procese.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Vyriausybės pozicija.

G. SKAISTĖ (*TS-LKDF*). Vyriausybė siūlo nepritarti. Argumentai analogiški, kaip buvo išsakyti dėl 26-o pasiūlymo. Nekartosiu. Vyriausybė siūlo nepritarti.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Motyvai už – R. Tamašunienė.

R. TAMAŠUNIENĖ (*MSNG*). Liūdniausia yra tai, kad mes pradedame vieną programą arba pasirašome susitarimą, sukeliame lūkesčius. Visiems atrodo, kad tikrai Vyriausybė imsis žingsnių įgyvendinti tuos susitarimus ir sukeltus lūkesčius, o matome… Būtent ir parama jaunai šeimai buvo suteikta ir kaip paskata jaunoms šeimoms kurtis regionuose, ir kaip priemonė savivaldybėms pritraukti aukštos kvalifikacijos specialistų į savo savivaldybes ir užtikrinti regionų gyvybingumą. Nerasdami papildomų lėšų, o, jau kaip ir minėjo kolegos, palūkanos už būstą labai auga, mes tikrai jaunas šeimas (ir tas amžius, kuris riboja gauti tam tikrą valstybės paramą…), na, apgauname, tiesiog apgauname netesėdami duoto pažado.

Mano vertinimu, Lietuvos valstiečių ir žaliųjų sąjungos frakcijos pasiūlymas tikrai nėra finansiškai toks skausmingas Vyriausybei, kad nebūtų galima atrasti tų siūlomų lėšų. Dėl to aš tikrai kviečiu palaikyti ir taip bent minimaliai užtikrinti regionų gyvybingumą. Kitaip jaunos šei-

mos ir jauni žmonės, kurie planuoja kurti šeimas, greičiausiai tiesiog pasirinks užsienį ir išvažiuos. Ten ir paskolos pigesnės, ir parama šeimoms, net ir atvykusioms iš kitų šalių, yra tikrai efektyvesnė, negu mes pasiūlome savo žmonėms ir savo piliečiams.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Argumentai išsakyti. Apsispręskime balsuodami dėl 27-o pasiūlymo.

Balsavo 53: už – 48, prieš nebuvo, susilaikė 5. Pasiūlymui nepritarta.

28-as pasiūlymas, jį teikia Seimo nariai T. Tomilinas ir K. Mažeika. Pristatys T. Tomilinas.

T. TOMILINAS (*DFVL*). Gerbiami kolegos, mes siūlome bent 10 %, tai yra 5,9 mln., padidinti darbo užmokesčio fondo finansavimą aplinkos apsaugos sistemai. Aš noriu atkreipti jūsų dėmesį, 2023 metais aplinkosaugos sistemos darbo užmokesčio fondas iš viso nedidėjo. Nuo 2022 metų tas didėjimas buvo susijęs tiktai su institucinėmis reformomis. Tai visiškai neatliepia infliacijos, pragyvenimo kaštų padidėjimo. Mes turime didžiulį skaičių neužimtų etatų vien dėl to, kad aplinkosaugininko pareigybė yra nekonkurencinga būtent dėl mažų pajamų.

Visuomenės dėmesys aplinkosaugai yra didžiulis. Kai kyla skandalai, mes visi norime kompetentingų, drąsių pareigūnų, kurie nebijo stambių teršėjų, ieško, laksto po miškus ir identifikuoja nelegalius kirtimus, nelegalias atliekų susidarymo vietas ir įmones, kurios užsiima nelegaliu teršimu. Na, viso to norime, o mokėti už tai nenorime.

Yra apie 50 neužimtų pareigybių aplinkosaugos sistemoje. Iš tiesų, tai nėra didelė sistema. Tas papildomas finansavimas paskatintų didžiulius pokyčius ir trūkstamų specialistų atsirastų, mano galva.

Labai svarbu pabrėžti, kad šiame pasiūlyme yra paminėtas šioje salėje šiandien jau ne kartą įvardintas šaltinis. Mes vis dar laukiame. Tai kurgi tos papildomos gyventojų pajamų mokesčio tarifų pajamos, apie kurias kalbėjo valdantieji, iš stambių pajamų? Mes turime savo pasiūlymą, kaip dar labiau padidinti tą finansavimą. Užtektų ir aplinkosaugos specialistams, ir mokytojams, kurie šiandien vis dar laukia mūsų sprendimų. Drąsių sprendimų, tų, kurie iš tiesų pagerins biudžetininkų finansinę padėtį.

PIRMININKĖ. Vyriausybės pozicija.

G. SKAISTĖ (*TS-LKDF*). Vyriausybė siūlo nepritarti. Atkreipčiau dėmesį, kad opozicija, kaip ir bet kurie kiti Seimo nariai, turi teisę inicijuoti įstatymų pakeitimus. Ir tą patį Gyventojų pajamų mokesčio įstatymą galite atnešti savarankiškai užregistruodami. Nebūtina registruoti pasiūlymų dėl Vyriausybės užregistruoto projekto, galite registruoti jį savarankiškai ir teikti. Jeigu Seimas pritars, mes būtinai į valstybės biudžeto projektą pajamas įtrauksime.

Taip pat atkreipčiau dėmesį, kad visi numatomi atlyginimų didinimai yra vertinami bendrame kontekste. Vertinant vidutinį Aplinkos apsaugos departamento darbo užmokestį, turimais 2023 metų I pusmečio duomenimis, jis yra 6 % didesnis, negu valstybės nustatytas vidutinis darbo užmokestis. Taip pat 2024 metais Aplinkos apsaugos departamentui darbo užmokesčiui numatyta 465 tūkst. eurų daugiau, arba 3,7 % daugiau, negu 2023 metais.

PIRMININKĖ. Motyvai. Už kalba K. Mažeika.

K. MAŽEIKA (*DFVL*). Ačiū, Seimo Pirmininke. Dėl tokio požiūrio, kai finansų ministrė į viską žiūri buhalteriškai, tikrai labai neramu. Ministre, prisiminkite, kad šios Vyriausybės prioritetas yra švietimas ir aplinkosauga. Mokytojus matome čia, balkone, aplinkosaugininkai turbūt šąla kažkur. Galiu tik pasakyti: jei skursta aplinkosaugininkai, tai skursta ir aplinka. Praeitos Vyriausybės padėtas geras aplinkosaugos pamatas tikrai buvo ženklus pokytis, tie lūkesčiai buvo sukelti didžiuliai, bet, žinokite, matome, kad tas pamatas jau pradeda byrėti. Turbūt tas 10 % prašymas net neatliepia to, kiek funkcijų šis Seimas ir ši Vyriausybė pridėjo aplinkosaugininkams. Negana to, kad turi po miškus kontroliuoti kirtimus dieną naktį, dar jie dabar turi funkcijas automobilius stabdyti, tikrinti išmetamąsias dujas ir visokių kitokių. Turbūt dar jiems reikės ieškoti skęstančiųjų, vaikščioti parkuose ir žiūrėti, kas šiukšlina ar nešiukšlina. Šios Vyriausybės požiūris į aplinkosaugininkus yra gana ciniškas.

Prašymas tikrai yra adekvatus. Jei kalbėtume apie tai, kiek tuščių darbo vietų, tai parodo, kad motyvacijos tikrai nėra. Jeigu šiai Vyriausybei tinka, kad nemotyvuoti, net tušti etatai būtų, tai turbūt ir geresnio rezultato tikėtis nereikia. Galiu pasakyti, kad vien pernai automobilių taršos mokesčio yra surinkta virš 30 mln. Dalį skirti aplinkosaugai, manau, būtų tikrai morališkai teisinga.

PIRMININKĖ. Apsispręskime balsuodami. Primenu, kad balsuojame dėl 28-o pasiūlymo – T. Tomilino ir K. Mažeikos.

Balsavo 49: už – 45, prieš nėra, susilaikė 4. Pasiūlymui nepritarta. T. Tomilinas norėtų replikuoti. Replika po balsavimo.

T. TOMILINAS (*DFVL*). Gerbiama ministre, aš ką tik išgirdau jūsų paaiškinimą, kad Seimo opozicija turi teisę inicijuoti teisės aktų projektus. Aš tik primenu, kad jūs esate finansų ministrė. Jeigu jūs bijote savo pačių projektų, nenorite jų nešti į Seimą, tai kažkas yra negerai su jumis. Gal jūs užleiskite tą vietą kam nors kitam iš opozicijos, jeigu jau nesugebate savo pačių projektų atnešti į Seimą ir jų ginti?

Arba mano kitas pasiūlymas. Štai kolega sufleruoja. Jeigu jūs prisižadate balsuoti už mūsų pataisas, tai susitariame, pažadėkite balsuoti už mūsų 100 mln. papildomų pajamų ir skirkite juos mokytojams. Čia tiesiog padarome tą susitarimą ir būsime išsprendę svarbiausią šio biudžeto klausimą. (*Plojimai*)

PIRMININKĖ. Replikos išsakytos. 29-as pasiūlymas. Jį teikia aštuoni Seimo nariai – L. Kukuraitis ir kiti. Prašom.

L. KUKURAITIS (*DFVL*). Dėkui, Pirmininke. Čia mes prašome ir kviečiame skirti 5 mln. trečiokų nemokamam maitinimui. Jau tris kartus šioje kadencijoje šiam Seimui teikėme įstatymų projektus. Nepatingėtume ir ketvirtą, ir penktą kartą teikti projektą dėl pradinukų maitinimo klausimo išjudinimo iš mirties taško.

Kas nuo to laiko pasikeitė? Šalia rekordinės infliacijos, labiausiai spaudusios šeimas, auginančias vaikus, yra panaikinta PVM lengvata maitinimo sektoriui. Visoms šeimoms kiekvieno vaiko maitinimas išaugs mažiausiai 12 %. Jeigu naikinama PVM lengvata visiems, restoranams ir kitiems (čia būtų galima dėl to diskutuoti ir gal net pritarti), tai bent amortizuokime šeimoms, auginančioms mažiausius mokyklinukus. Dar daug kartų esame teikę duomenis, kad nemokamas maitinimas… Pasaulio moksliniais tyrimais įrodyta, kad tai turi ženklią įtaką visų vaikų, kurie gauna nemokamą maitinimą, sveikatai, jų karjeros galimybėms ateityje ir valstybės biudžeto pajamoms ateityje. Kiekvienas įdėtas euras šiuo metu atsiperka bent dvigubai ateityje.

Kadangi išlaidos būtų numatytos tik nuo rugsėjo mėnesio, jeigu lėšos būtų skiriamos (ką labai sunku įsivaizduoti, matant, kas čia vyksta), įstatymo projektui priimti būtų užtektinai laiko. Lėšų šaltinį esame nurodę, bet dar svarbiau, kaip ir kolega Tomas minėjo, Gyventojų pajamų mokesčio įstatymo projekto judėjimas į priekį. Jeigu nebus pritarta, akivaizdu, kad valdantieji šioje kadencijoje neturi jokios šeimai palankios politikos. Kai panaikinama lengvata visiems, šeimos paliekamos ant ledo. Deja, tuo jau ne kartą esam įsitikinę tiek dėl būsto paskolų lengvatų klausimų, tiek dėl kitų. Dėkui.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Vyriausybės pozicija.

G. SKAISTĖ (*TS-LKDF*). Vyriausybė siūlo nepritarti. Norint priimti jūsų siūlomą reguliavimą, reikėtų pakeisti įstatymą. Nemokamas mokinių, kurie mokosi pagal Priešmokyklinio ugdymo programą arba Pradinio ugdymo programą pirmoje ar antroje klasėje, maitinimas numatytas Lietuvos Respublikos socialinės paramos mokiniams įstatyme. Trečiokų maitinimas įstatyme nenustatytas. Tai būtų tęstiniai įsipareigojimai. Jūsų nurodytas šaltinis, jūs sakote, kad nurodėte šaltinį, tai yra skolintos lėšos, o tęstiniai įsipareigojimai turėtų būti finansuojami nuosekliai augančiomis biudžeto pajamomis.

PIRMININKĖ. Dėkoju. R. Žemaitaitis – motyvai už.

R. ŽEMAITAITIS (*MSNG*). Ačiū, gerbiama posėdžio pirmininke. Gerbiama finansų ministre, niekas netrukdo. Tai rodo, kai 2012 metais ir 2014 metais buvo biudžete numatyti skaičiavimai, skaičiai priimti ir nustatytas finansavimas, bet nebuvo pakeisti teisės aktai. Tada Seimas per gruodžio mėnesį ir sausio mėnesį neeilinėje sesijoje inicijavo ir tie įstatymai buvo pakeisti. Tai dabar man pasakykite, jūsų Vyriausybės argumentas – nepriimate vien todėl, kad nėra pakeisti įstatymai, ar todėl, kad jūs prisidengiate, kad įstatymai nepakeisti, todėl mes nepritariame? Iš esmės pats projektas yra geras ir iš tikrųjų jis yra svarstytinas, juolab kad yra įsipareigojimas tokiai programai skirti finansavimą, jeigu aš neklystu, 2014 metais. Dar tuo metu Sveikatos komiteto pirmininkė buvo D. Mikutienė. Gal aš klystu, bijau supainioti, bet, kiek aš prisimenu iš tų diskusijų, tai taip.

Tai tikrai, gerbiami kolegos, kviečiu pritarti tokiam projektui, nes realiai mes jau nuo 2014 metų šitą klausimą svarstome, dedame, pridedame pinigų, didiname pinigų, paimame ir panašiai. Jeigu yra problema tik įstatymo pakeitimo, tai mes be jokių problemų galime per gruodį, sausį, vasario mėnesį pakeisti ir nuo kovo mėnesio nemokamas maitinimas gali būti garantuotas.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Motyvai išsakyti. Apsispręskime balsuodami dėl 29-o pasiūlymo, kuriam Vyriausybė nepritaria.

Balsavo 53: už – 47, prieš nebuvo, susilaikė 6. Pasiūlymui nepritarta.

30-as pasiūlymas. Jį teikia devyni Seimo nariai – V. Ąžuolas ir kiti. V. Ąžuolo nematau. Jis kalba telefonu. Ar norėtumėte pristatyti savo pasiūlymą? Gerai, 30-as pasiūlymas. Prašau.

V. ĄŽUOLAS (*LVŽSF*). Iš tikrųjų tai yra panašus pasiūlymas į kitų kolegų dėl kelių. To, kad tas finansavimas tikrai yra prastas ir mažas, turbūt įrodinėti jau niekam nebereikia, bet turbūt liūdniausia yra tai, kad mes iš akcizų ir kitų su keliais susijusių mokesčių surenkame vis daugiau lėšų, vis daugiau finansų, bet keliams skiriame tokią sumą, kad net gerų kelių būklės palaikyti negalime. Ir turbūt jau priėjome tą situaciją, kai tuos trejus metus konservatoriams keliai nebuvo prioritetas ir dabar turime būklę tokią, kad iš tikrųjų atvažiavę netgi užsieniečiai į mūsų šalį sako: kokia jūs čia trečioji šalis esate, turbūt ne Europos Sąjungos? Tai todėl ir siūloma didinti finansavimą keliams.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Vyriausybės pozicija.

G. SKAISTĖ (*TS-LKDF*). Vyriausybė siūlo nepritarti. Argumentai buvo išsakyti svarstant 1-ą, 2-ą, 10-ą, 14-ą pasiūlymus. To aš nekartosiu. Šiais metais keliams finansuoti yra numatyta 872 mln. eurų.

PIRMININKĖ. Dėkoju. R. Žemaitaitis kalba už.

R. ŽEMAITAITIS (*MSNG*). Ačiū, gerbiama Seimo Pirmininke. Prieš keletą savaičių, kai bendravau su Ukrainos atstovais, kalbėjome apie stojimą į Europos Sąjungą, apie prioritetus, principus, vienas užduotų klausimų buvo toks: na, koks yra pliusas? Sakau, pliusas toksai, vienas iš tų didžiausių pliusų buvo infrastruktūros sutvarkymas: švietimo įstaigų, gydymo įstaigų, socialinių objektų, ir pabrėžiau būtent dėl kelių. Tai ir klausimas buvo labai paprastas, sako: kaip gali būti keliai? Važiavome pro Lenkiją – Lenkijos teritorijoje keliai nauji, blizga, tvarkingi, atvažiavome į Lietuvą, sako, kaip su vežimu važiuojame. Tai, sako, kaip čia taip išeina? Sakau, taip išeina dėl valstybės prioritetų ir dėl valstybės požiūrio.

Kitas yra svarbus dalykas. Reikia paminėti, kai 2012–2014 metų Vyriausybė buvo numačiusi finansavimą, arba žvyrkelių programą (kitaip buvo pavadinta), kiekvienas rajonas gavo galimybę išasfaltuoti kelią nuo 5 iki 10 kilometrų. Tuometiniais skaičiavimais, jeigu aš tiksliai, bijau, galiu sumeluoti skaičius arba suklysti, tai tikrai atsiprašau… Tuo metu Biudžeto ir finansų komiteto pirmininku buvo gerbiamas B. Bradauskas, aš buvau Ekonomikos komiteto pirmininku, S. Bucevičius buvo Kaimo reikalų komiteto ir V. Bukauskas – Valstybės valdymo ir savivaldybių. Mes suskaičiavome, kad jeigu skirta 1 mln. žvyrkelių programai, į biudžetą grįžta 80 %, vadinasi, 800 tūkst. Šiuo atveju 40 mln. investavę į žvyrkelių programą mes 32 mln. atgal susigrąžinsime į biudžetą. Per ką jie sugrįžta? Per vartojimą, tai yra kai asfaltuojamas kelias, naudojamas žvyro karjeras, mokamas geologijos mokestis, vadinamasis mokestis už išteklius, naudojamos kaimo turizmo sodybos, parduotuvės, maitinimas ir panašiai. 80 % žvyrkelių asfaltavimo pinigų būtent sukasi vidaus rinkoje. Aš niekaip negaliu suvokti Vyriausybės, kodėl neskatinamos tos programos arba neinvestuoja valstybė ten, kur daugiausia lieka pinigų pačiame biudžete. Tikrai, mieli kolegos, kviečiu balsuoti. Regioniniai keliai, žvyrkeliai yra kažkas, tai yra tragedija, tai yra baisiau, negu gali būti. Tai parodo, iki kokios būklės per ketverius metus mes nuvažiavome.

PIRMININKĖ. Motyvai išsakyti. Apsispręskime balsuodami dėl 30-o siūlymo.

Balsavo 58: už – 50, prieš – 1, susilaikė 7. Pasiūlymui nepritarta.

31-as pasiūlymas. Teikia Seimo narė I. Kačinskaitė-Urbonienė. Prašau.

I. KAČINSKAITĖ-URBONIENĖ (*DPF*). Dėkoju, gerbiamoji Seimo Pirmininke. Nenoriu labai smarkiai išsiplėsti, nes jau darbotvarkė tikrai įtempta. Bet mes visi žinome, kad šiuolaikiniam švietimui, ugdymui labai svarbu ne tik formalusis ugdymas, bet ir neformalusis ugdymas. Mūsų, Darbo partijos, supratimu, nepakankamai šitos Vyriausybės dėmesio skiriama neformaliajam ug-

dymui. Štai, jau matome – ketvirtus metus iš eilės neformaliojo ugdymo krepšeliui numatoma skirti 17 mln. eurų, tai reiškia, kad neįvertinami faktiškai jokie makroekonominiai rodikliai, tai yra infliacija, vidutinis darbo užmokestis, kas tikrai atsiliepia būrelių kainoms. Tą gali patvirtinti visi tėvai, kurie moka už būrelius, nes būrelių kainos nemažėjo – jos tik augo.

Todėl šiuo pasiūlymu mes siūlome šiek tiek, minimaliai, net neatliepiant tų procentų, kuriuos, kaip sakant, atspindi makroekonominiai rodikliai, padidinti būtent neformaliojo ugdymo krepšeliui skiriamą finansavimą 8 mln. eurų. Tai leistų daugiau vaikų pritraukti į būrelius, tai yra sudaryti galimybę finansuoti ir padidinti patį krepšelį nuo 15 iki 25 eurų, taip pat suteikiant galimybę galbūt tą sumą paskirstyti per kelis būrelius.

Aš labai geranoriškai tikrai kreipiuosi į visus čia esančius kolegas ir ypač į liberalias partijas, kurios ir savo programose neretai akcentavo neformaliojo švietimo svarbą ir įtaką priklausomybių mažinimo kontekste ir taip toliau. Todėl labai labai kviečiu palaikyti ir balsuoti, nes tai yra tik 8 mln., juos tikrai galima surasti visame mūsų biudžete.

PIRMININKĖ. Vyriausybės pozicija.

G. SKAISTĖ (*TS-LKDF*). Vyriausybė siūlo nepritarti. Patobulintame biudžeto projekte tam tikslui numatyta papildomai 3 mln. eurų, atsižvelgiant į diskusijas Seime. Iš viso 2024 metų biudžeto projekte neformaliajam švietimui numatyta 20 mln. eurų. Taip pat atkreipčiau dėmesį, kad ši funkcija yra savarankiškoji savivaldybių funkcija. Jinai yra finansuojama iš pajamų, kurias gauna savivaldybių biudžetai, todėl didelė dalis finansavimo, skiriamo neformaliajam vaikų švietimui, keliauja pirmiausia iš savivaldos biudžeto, o šios lėšos yra papildomos ir neturėtų būti laikomos vieninteliu šaltiniu šiai funkcijai finansuoti. Kaip minėjau, atsižvelgiant į diskusijas Seime, papildomai numatyta 3 mln. eurų. Siūlome pritarti tam, kas pateikta valstybės biudžeto projekte.

PIRMININKĖ. Motyvai už – L. Nagienė.

L. NAGIENĖ (*DFVL*). Ačiū, gerbiama Pirmininke. Gerbiama ministre, ir vėl mes skriaudžiame savo vaikus. Aš grubiai paskaičiavau: jeigu šiandien įvertinčiau, kiekvienam vaikui, kuris eitų į neformaliojo ugdymo būrelį, būtų apie 5 eurus. Ar mes to siekiame, jeigu šeimoje yra du, trys vaikai, ir norime, kad vaikas iš tikrųjų būtų ugdomas visapusiškai, kad būtų atitrauktas nuo kompiuterio, nuo telefono, būtų užimtas, lankytų sporto būrelius?

Realiai jūs labai teisingai pasakėte – tai savarankiškoji funkcija, bet pasižiūrėkime, kiek ta savarankiškoji funkcija yra išaugusi. Sutvarkyti mokyklų infrastruktūrą – savarankiškoji funkcija, pritaikyti vaikams su negalia – savarankiškoji funkcija, mokytojai, padėjėjai – savarankiškoji funkcija, pavėžėjimas – savarankiškoji funkcija. Ar mes galime viską užkrauti vien tik galvodami apie tai, kad savivaldybė pati turi susitvarkyti, ir neskirdami, ir neprisidėdami prie vaikų užimtumo? Manau, tie 8 mln., kuriuos teikia Darbo partija, yra visiškai normali suma. Tikrai neskriauskime savo vaikų. Skriaudžiame: maitinimui neturime, užimtumui lygiai taip pat neturime, darbo užmokesčiui irgi negalime. Užtai siūlau pritarti, tikrai bent vaikams skirkime dėmesio.

PIRMININKĖ. Balsuokime dėl 31-o pasiūlymo. Kas pritariate, balsuojate už, kas manote kitaip, balsuojate kitaip.

Balsavo 58: už – 55, prieš nebuvo, susilaikė 3. Pasiūlymui nepritarta.

Kitas pasiūlymas – 32-as. Jį teikia devyni Seimo nariai – V. Targamadzė ir kiti. Prašau pristatyti.

V. TARGAMADZĖ (*DFVL*). Ačiū. Taigi mokytojai negauna už etatą 1 tūkst. 407 eurų. Įtikino ir nepavyko supriešinti su visuomene. Ačiū mokytojams ir švietimo pagalbos specialistams, kad jie atnešė lapelius ir parodė.

Dabar žiūrėkime, vėl moralinis aspektas. Mokytojams krūvis yra didinamas ir bendrosios programos – iki šiol nėra mokymosi medžiagos, nepasirengta įtraukiajam ugdymui ir taip toliau. Politinių partijų ir, aišku, šakos profsąjungos susitarimas nevykdomas, nes turi būti 130 %. Yra numatyti 125 % kitiems metams. Aišku, man ruseno viltis, kad Laisvės partija galbūt palaikys. Deja, kai kolega S. Tumėnas pasakė apie tris pozicijas, kurios yra papildomos ir skirtos Laisvės partijai, ta viltis gęsta, bet pasižiūrėsime, kaip ji balsuos.

O dėl lėšų šaltinio, tai nepamirškime, kad jų yra. Jūsų reikalas ieškoti, kad būtų vykdomas susitarimas. Tai yra ir valstybės biudžeto viršplaninės pajamos. Ir nesakykite, kad tai yra neteisin-

ga, nes M. Majauskas buvo Finansų ir biudžeto komiteto pirmininku, jis taip pat rašydavo. Toliau – sumažintos skolinimosi lėšos juridiniams asmenims. Galų gale ir dėl 2,3 % – tokios ekonominės prognozės Lietuvai buvo Europos Komisijos. Galų gale jūs ir turite ieškoti, kokios lėšos, nes Statute nėra nurodyta.

Bet vis dėlto būkime savo žodžio žmonės, balsuokime už mokytojų atlyginimą. Tikrai galima 100 mln. surasti. Ačiū. (*Plojimai*)

PIRMININKĖ. Vyriausybės pozicija.

G. SKAISTĖ (*TS-LKDF*). Statute, priminsiu, yra nurodyta, kad Seimo nariai, siūlydami pasiūlymus, nurodydami papildomas išlaidas, turi nurodyti ir finansavimo šaltinius. Tai yra nurodyta biudžete. Jūsų pateikti šaltiniai yra lėšų likutis, kuris lieka metų gale. Tai nėra šaltinis. Tai tiesiog yra apyvartinės lėšos, tačiau jos nėra skirtos konkrečioms išlaidoms 2024 metais, todėl negali būti laikomos papildomu šaltiniu atskiriems papildomiems asignavimams finansuoti.

Kiti argumentai buvo išsakyti svarstant 16-ą, 17-ą, 19-ą pasiūlymus. Aš nebekartosiu.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Motyvai už – L. Nagienė.

L. NAGIENĖ (*DFVL*). Gerbiama ministre, 1 mlrd. eurų šiais metais viršplaninių lėšų. Tai gal palikime tą 100 mln. ar kiek papildomai pedagogų darbo užmokesčiui. Negrąžinkime galbūt įsipareigojimų, kokių nors kreditų. 1 mlrd. papildomai gauta. Jūs sakote – apyvartinės lėšos. Tai mes nenorime atsisukti į mokytoją.

Pratęsiu profesorės Vilijos mintį. Šių mokslo metų pradžioje į kokią padėtį buvome pastatę pedagogus? Naujos ugdymo programos, vadovėlių nėra. Tiktai dabar, visiškai neseniai, jie gavo 30 %. Kūrybiškai dirbkite, mokytojai, jūs dirbkite, susidarykite savo planą ir dirbkite be vadovėlių, nes jūs sugebate tai įveikti ir tą padaryti.

Kitas momentas – įtraukusis ugdymas. Ar bent vienas iš mūsų žinome, kaip šiandien reikia pradėti dirbti su klase, kai yra du ar trys vaikai, kuriems reikalinga pagalba? Mes kartais net nepagalvojame. Galvojame: įtraukusis ugdymas apima kiekvieną vaiką. Taip, kiekvieną vaiką – gabų, turintį negalią. Žinome, kokių šiandien emocinių sutrikimų vaikai ateina į klasę, kai reikia mokytojai pasiruošti dirbti su tuo vaiku, papildomai dirbti su savo klase. Atsisukime galų gale į pedagogus ir skirkime tas papildomas lėšas, kurias surinkome iš viršplaninių lėšų šiais metais. (*Plojimai*)

PIRMININKĖ. Motyvai išsakyti. Apsispręskime balsuodami dėl 32-o pasiūlymo. Kas pritariate, balsuojate už, kas manote kitaip, balsuojate kitaip.

Balsavo 57: už – 51, prieš nebuvo, susilaikė 6. Pasiūlymui nepritarta.

Kitas – 33-ias pasiūlymas. Jį teikia Seimo narys D. Labanavičius. Prašom.

D. LABANAVIČIUS (*LVŽSF*). Labai ačiū, gerbiama Seimo Pirmininke. Mano siūlymu pateikti trys projektai, susiję su Panevėžio miestu. Pirmas – tai mieste įgyvendinamas regioninės svarbos Panevėžio daugiafunkcio sporto ir sveikatingumo centro „Aukštaitija“ rekonstravimo projektas. Jo bendra vertė yra 27,6 mln. eurų. Šis projektas sukurs sąlygas patenkinti Panevėžio miesto bei regiono gyventojų sveikatingumo poreikius bei leis profesionaliems sportininkams kokybiškai treniruotis atnaujintose ir patogiose patalpose. Valstybė yra skyrusi 9 mln. eurų, o Panevėžio miesto savivaldybė įsipareigojusi prisidėti prie projekto ne mažiau kaip 30 %, tai yra 8,3 mln. eurų. Šiam projektui sėkmingai pabaigti dar trūksta 10,3 mln. eurų, jų Panevėžio miesto savivaldybė neturi galimybių skirti.

Antras projektas yra kompleksinio paslaugų centro „Harmonijos miestas“ projektas. Jis reikšmingai prisidės prie neįgalius vaikus auginančių šeimų gerovės. Taip pat tėvai galės grįžti į darbo rinką, pasinaudoti profesionalios socialinės globos, įvairių terapinių užsiėmimų, laikino atokvėpio, psichologinio palaikymo ir mokymosi galimybėmis. Šio projekto vertė buvo 2 mln. 243 tūkst., tačiau dėl kelis kartus neįvykusių rangos darbų viešojo pirkimo procedūrų rangos darbų vertė padidėjo iki 5 mln. 975 tūkst. Siūlymas yra šio centro renovacijai skirti trūkstamus 3 mln. 371 tūkst. eurų.

Ir trečias – Panevėžio miesto tiltų projektas. Jų būklė yra labai bloga, būtina atlikti kapitalinį remontą. Siekdama užtikrinti miesto gyventojų ir svečių saugumą, Panevėžio miesto savivaldybė parengė tilto per Nevėžį Respublikos gatvėje kapitalinio remonto projektą, jo sąmatinė skai-

čiuojamoji vertė – 577 tūkst., bei tilto per Nevėžį Nemuno gatvėje kapitalinio remonto projektą, jo skaičiuojamoji rangos darbų vertė – 3 mln. eurų. Siūloma kapitaliniam remontui skirti 3 mln. 577 tūkst. eurų.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Vyriausybės pozicija.

G. SKAISTĖ (*TS-LKDF*). Norėčiau atkreipti dėmesį, kad Valstybės investicijų programoje nėra fiksuojami procentiniai įsipareigojimai, ten yra fiksuojamos konkrečios sumos, kurios bus įsipareigotos skirti iš valstybės biudžeto. Kalbant apie jūsų minėtą pirmą projektą, projektui įgyvendinti skirtos visos suplanuotos valstybės biudžeto lėšos. Kitas projektui įgyvendinti reikiamas lėšas, taip pat ir dėl projekto brangimo, savivaldybė turėtų skirti iš nuosavų finansinių išteklių ir savarankiškų pajamų, jos, kaip minėjau, 2024 metais vidutiniškai per savivaldą auga apie 16 %.

Kalbant apie antrą projektą, papildomas valstybės biudžeto lėšų skyrimas ES lėšomis vykdytam projektui pažeistų lygiateisiškumo principą kitų projektų vykdytojų atžvilgiu, be to, savivaldybė įsipareigojo projektą užbaigti savo lėšomis iki 2025 metų pabaigos.

Kalbant apie paskutinę jūsų minėtą iniciatyvą dėl dviejų tiltų kapitalinio remonto, tai yra dalis keliams ir jų infrastruktūrai gerinti numatytų bendrųjų lėšų. Biudžeto įstatymu nėra nustatoma atskirų tiltų kapitaliniai remontai, todėl tokie darbai turėtų būti vykdomi kartu iš Kelių priežiūros programos, jeigu tai atitinka finansavimo sąlygas. Taip pat galėtų prisidėti ir savivaldybė iš nuosavų finansinių išteklių.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Kolegos, informuoju, kad pratęsiu balsavimo laiką iki tol, kol apsvarstysime visus pasiūlymus ir visą darbotvarkės 1-3.2 klausimą. Apsispręskime balsuodami dėl šio siūlymo, jam Vyriausybė nepritarė.

Balsavo 58: už – 51, prieš nėra, susilaikė 7. Pasiūlymui nepritarta.

34-as pasiūlymas. 12 Seimo narių teikia siūlymą. Pristatys L. Kukuraitis. Prašom.

L. KUKURAITIS (*DFVL*). Dėkoju, Pirmininke. Teikiame siūlymą skirti 950 tūkst. eurų, mažiau negu milijoną, vaikų dienos centrams finansuoti. Vaikų dienos centrai per daugelį metų yra tapę visas mūsų vis dar labai kiauros socialinių paslaugų šeimoms sistemos skyles kamšančiu tinklu, jį per dešimtmečius daugiausiai vystė nevyriausybinės organizacijos ir bendruomenės, ir tas tinklas dengia visą Lietuvą.

Deja, turime labai karčią realybę, kai matome vaikų dienos centrų finansavimą iš valstybės biudžeto. 2024 metai yra pirmieji metai per pastaruosius šešerius metus, kuomet vaikų dienos centrų veiklai papildomas finansavimas nėra numatytas. Nuo 2021 metų didintas finansavimas nesiekia infliacijos lygmens, ir nors vaikų dienos centrų kasmet daugėja, jų veiklai skiriama reali pajamų suma iš valstybės biudžeto kasmet mažėja.

Ir trečia. Visiems Seimo nariams primenu, kad vaikų dienos centrai vidutiniškai visiems metams turi 30 tūkst. eurų per metus. Pabandykite tokiomis lėšomis išlaikyti veiklą kasdieną. Kolegos, vaikų dienos centrai skelbia apie psichologų ir kitų specialistų atleidimą, nes nebeužtenka lėšų jiems išlaikyti. O kai kurie net skelbia apie dešimtmečius veikusių dienos centrų uždarymą. Nežaiskime su šiomis paslaugomis. Šis mažiau negu milijonas, skirtas vaikų dienos centrams finansuoti, jų lygį grąžintų bent į 2021 metų lygį. Matau, kad yra daugiau susirinkusių Seimo narių, ir čia mes tikrai galėtume bent vieną paslaugą grąžinti ant kojų.

PIRMININKĖ. Prašom pristatyti Vyriausybės nuomonę.

G. SKAISTĖ (*TS-LKDF*). Vyriausybė siūlo nepritarti. Nuo 2022 metų lėšos vaikų dienos centrams finansuoti kasmet buvo didinamos. 2020 metais panaudota 5,8 mln. eurų, 2021 metais – 6,7, 2022 metais – 7,8, 2023–2024 metais planuojama 8,5 mln. eurų. Taip pat atkreipčiau dėmesį, kad tai būtų tęstiniai įsipareigojimai, o jūsų siūlomas šaltinis – tai skolintos lėšos.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Motyvai už. Kalba L. Nagienė.

L. NAGIENĖ (*DFVL*). Ačiū, gerbiama Pirmininke. Iš tikrųjų, o kam yra skiriami ir ką organizuoja, priima vaikų dienos centrai? Tai yra socialinė atskirtis. Kai vaikas ateina į šitą vaikų dienos centrą, jis yra užimtas, jis jaučiasi, kad šiltai gali pavalgyti ir pabendrauti, ir pabūti kartu – ir taip padedama jam pajusti, kad jis yra visavertis. Čia yra daugiau iš socialinės atskirties šeimų ateinantys vaikai. Mes kalbame apie regionus. Aišku, aš nekalbu, kad mieste jų nėra. Yra lygiai taip pat, bet regionuose mes turime nemažą skaičių vaikų dienos centrų. Iš tikrųjų teisingai pasakė kolega, kad galimai jie užsidarys dėl to, kad reikės apmokėti ir už šildymą, ir už visas paslaugas,

elektrą, vandenį – be viso šito jie negalės teikti visų visaverčių paslaugų šitiems vaikams. Tai infliacija suvalgo kai kurias lėšas. Gerbiama ministrė pasakė, kad čia mes didiname, bet įvertinkite infliaciją. Tai yra nerealu, neatitinka tos sumos, kokia turėtų būti padidinta šita suma vaikų dienos centrams. Milijonas – tai tikrai nedidelė suma. Siūlau palaikyti.

PIRMININKĖ. Motyvai išsakyti, apsispręskime balsuodami.

Balsavo 55: už – 47, prieš – 0, susilaikė 8. Pasiūlymui nepritarta.

35-as pasiūlymas, jį teikia Seimo narys K. Starkevičius. Prašom pristatyti. Nėra. Tuomet aš iškart kreipiuosi į finansų ministrę, kad pristatytų Vyriausybės nuomonę. Prašau.

G. SKAISTĖ (*TS-LKDF*). Siūloma skirti 450 tūkst. eurų Viešųjų pirkimų tarnybai funkcijoms vykdyti ir atitinkamai patikslinti įstatymo projekto 2 priedo V skyrių. Vyriausybė siūlo pritarti skirti 450 tūkst. eurų Viešųjų pirkimų tarnybos funkcijų vykdymui užtikrinti, iš jų 345 tūkst. eurų centrinės viešųjų pirkimų sistemos programinės įrangos priežiūrai bei naujiems funkcionalumams sukurti, taip pat 105 tūkst. eurų ekspertų paslaugoms įsigyti, siekiant užtikrinti pirkimų prevencijos, priežiūros ir kontrolės funkcijas tiksliniuose sektoriuose.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Motyvai už – Z. Balčytis.

Z. BALČYTIS (*DFVL*). Ačiū, gerbiama Pirmininke. Iš tikrųjų norėčiau taip pat pritarti šitam projektui, jisai buvo ne kartą svarstomas. Noriu padėkoti ir Audito komiteto nariams, kurie pritarė, taip pat ir Seime atsirado iniciatyva. Nes Viešųjų pirkimų tarnyba – tai yra ta tarnyba, kuri užtikrina tris pagrindinius principus, tai yra efektyvumo, teisingumo ir sąžiningos konkurencijos. Jeigu mes norime kaip valstybė ateityje judėti į priekį ir taupyti pinigus, tai šitą tarnybą reikia stiprinti be didelių diskusijų. Todėl aš pasisakau už ir prašau visus balsuoti taip pat už.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Balsuokime.

Z. BALČYTIS (*DFVL*). Net ir konservatoriams siūlau balsuoti už.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Balsuokime dėl 35-o pasiūlymo. Prašau.

Balsavo 98: už – 96, prieš – 0, susilaikė 2. Pasiūlymui pritarta.

36-as pasiūlymas, teikia Seimo nariai V. Mitalas ir A. Armonaitė. Prašau, gerbiamas Vytautai.

V. MITALAS (*LF*). Dėkui, gerbiamoji Seimo Pirmininke. Gerbiami Seimo nariai, mano pasiūlymas yra gana nesudėtingas – skirti papildomų pinigų Ryšių reguliavimo tarnybai, tai yra 120 tūkst. eurų, ir 30 tūkst. eurų numatyti kitoms funkcijoms, susijusioms su Europos Parlamento ir Tarybos reglamento direktyvos įgyvendinimu. Šių dviejų institucijų finansavimas buvo neįvertintas pakankamai priimant Europos direktyvą, įgyvendinant Europos Parlamento direktyvą. Tie pinigai bus skiriami kovoti su neteisėtu turiniu, dezinformacija, masiniu duomenų rinkimu ir įvairių… įvairiose elektroninėse prekių ir paslaugų platformose. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Vyriausybės požiūris.

G. SKAISTĖ (*TS-LKDF*). Vyriausybė siūlo pritarti skirti 120 tūkst. eurų Ryšių reguliavimo tarnybai ir 30 tūkst. eurų Valstybinei vartotojų teisių apsaugos tarnybai naujoms funkcijoms atlikti ir papildomų paslaugų teikėjams keliamų reikalavimų laikymuisi užtikrinti, įgyvendinti Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2022/2065 dėl bendrosios skaitmeninių paslaugų rinkos, kuriuo iš dalies keičiama direktyva 2000/31/EB.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Motyvai prieš – R. Šarknickas.

R. ŠARKNICKAS (*LVŽSF*). Ar ne juokingai čia atrodo viskas? Cirkas visiškas. Viską atmetė, o dabar tokiems nereikšmingiems dalykams yra skiriamas finansavimas. (*Plojimai, balsai salėje: „Gėda!“*). Gėda!

PIRMININKĖ. Motyvai išsakyti. Apsispręskime balsuodami dėl 36-o pasiūlymo.

Balsavo 69: už – 69, prieš nebuvo, susilaikiusių nebuvo. (*Plojimai*) Pasiūlymui pritarta.

37-as pasiūlymas. Seimo narė M. Danielė teikia pasiūlymą. Prašau pristatyti.

M. DANIELĖ (*LF*). Mano pasiūlymas yra papildomai skirti 45 tūkst. eurų migracijos tarnybai, kad tarnyba galėtų pritaikyti savo sistemas, prisitaikyti darbui su nauju teisiniu reguliavimu, kuris jau buvo priimtas. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Vyriausybės pozicija.

G. SKAISTĖ (*TS-LKDF*). Vyriausybė siūlo pritarti skirti 45 tūkst. eurų Vidaus reikalų ministerijai, Migracijos departamentui, Lietuvos migracijos informacinės sistemos MIGRIS plėtros, priežiūros ir palaikymo darbams vykdyti.

PIRMININKĖ. R. Šarknickas pasisako prieš šį pasiūlymą.

R. ŠARKNICKAS (*LVŽSF*). Cirkas 2: prekyba poveikiu. Kad koalicija nesuirtų turbūt, ar ne? Prieš.

PIRMININKĖ. Balsuojame. Taip? Atsiprašau. G. Surplys kalba už.

G. SURPLYS (*LVŽSF*). Gerbiami kolegos, Migracijos departamentas yra jau keletą metų nepakankamai finansuojamas, žiūrint į tai, kiek mes turime migrantų srautų. Dabar už 40 tūkst. eurų jūs tobulinate MIGRIS sistemą. Atleiskite, šita koalicija yra *žiauriai* pigi, jeigu ją jau už 160 tūkst. parduodate.

PIRMININKĖ. Motyvai išsakyti. Balsuokime dėl 37-o pasiūlymo. Kas pritariate, balsuojate už, kas manote kitaip, balsuojate kitaip.

Balsavo 72: už – 72, prieš nebuvo, susilaikiusių nebuvo.

Dabar turime apsispręsti dėl viso 1 straipsnio. Patikrinsime, ar yra dėl motyvų užsirašiusių dėl straipsnio. Nėra. Balsuokime. Kas pritariate visam 1 straipsniui, balsuojate už, kas manote kitaip, balsuojate kitaip.

Balsavo 106: už – 72, prieš – 25, susilaikė 9. 1 straipsniui pritarta.

Dėl 2 straipsnio buvo registruoti du pasiūlymai – Seimo nario V. Ąžuolo bei aštuonių Seimo narių (L. Kukuraičio ir kitų), tačiau dėl šių abiejų pasiūlymų jau buvo apsispręsta prie 1 straipsnio, todėl jų atskirai nebeteikiu balsuoti. Apsispręskime dėl viso 2 straipsnio. Kas pritariate, balsuojate už, kas manote kitaip, balsuojate kitaip.

Balsavo 119: už – 69, prieš – 45 susilaikė 5. 2 straipsniui pritarta.

Dėl 3 straipsnio pasiūlymų ir pastabų negauta. Ar galime pritarti bendru sutarimu? Nematau reikalaujančių balsuoti. Pritarta bendru sutarimu.

Dėl 4 straipsnio pasiūlymų ir pastabų nėra gauta. Ar galime pritarti bendru sutarimu? Dėkoju. Pritarta.

Dėl 5 straipsnio pasiūlymų ir pastabų nėra gauta. Ar galime pritarti bendru sutarimu? Balsuojame dėl 5 straipsnio, dėl kurio pasiūlymų ir pastabų nėra gauta.

Balsavo 120: už – 73, prieš – 40, susilaikė 7. 5 straipsniui pritarta.

Dėl 6 straipsnio pastabų ir pasiūlymų nėra gauta. Ar galime pritarti bendru sutarimu? Negirdžiu raginimo balsuoti. Taigi manau, kad pritarta.

Dėl 7 straipsnio pastabų ir pasiūlymų nėra gauta. Ar galime pritarti bendru sutarimu? Galima, ačiū.

Dėl 8 straipsnio pastabų ir pasiūlymų nėra gauta. Ar galime pritarti bendru sutarimu? Dėkoju. Pritarta.

Dėl 9 straipsnio pastabų ir pasiūlymų nėra gauta. Ar galime pritarti bendru sutarimu? Ačiū. Pritarta.

Dėl 10 straipsnio pastabų, pasiūlymų nėra gauta. Ar galime pritarti bendru sutarimu? Ačiū. Pritarta.

Dėl 11 straipsnio yra gautas keturių Seimo narių – K. Starkevičiaus, V. Mitalo, A. Armonaitės ir M. Danielės – pasiūlymas. Jam buvo pritarta ir balsuota prie 1 straipsnio, todėl nereikia atskirai balsuoti. Ar galime 11 straipsniui pritarti bendru sutarimu? Ačiū, pritarta.

Dėl 12 straipsnio pastabų, pasiūlymų nėra gauta. Ar galime pritarti bendru sutarimu? Ačiū, pritarta. Dėl 13 straipsnio nėra gauta pastabų ir pasiūlymų. Ar galime pritarti bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta. Dėl 14 straipsnio nėra pasiūlymų. Ar galime pritarti bendru sutarimu? Pritarta. Ačiū.

Dėl 15 straipsnio buvo įregistruotos dvi Seimo narių Z. Streikaus ir D. Labanavičiaus pataisos, du pasiūlymai. Dėl jų abiejų buvo balsuota prie 1 straipsnio. Ar galime 15 straipsniui pritarti bendru sutarimu? Ačiū.

Dėl 16 straipsnio pastabų ir pasiūlymų negauta. Ar galime pritarti bendru sutarimu? Dėkui, pritarta. Dėl 17 straipsnio pastabų ir pasiūlymų negauta. Ar galime pritarti bendru sutarimu? Ačiū, pritarta. Dėl 18 straipsnio pastabų ir pasiūlymų negauta. Ar galime pritarti bendru sutarimu? Pritarta. Dėkoju.

Dabar motyvai dėl viso projekto. Už kalba A. Bagdonas.

A. BAGDONAS (*LSF*). Dėkoju, gerbiama Seimo Pirmininke, už suteiktą žodį. Gerbiami kolegos, šiandien balsuosime dėl kitų metų valstybės biudžeto, jis yra net trečdaliu didesnis nei pas-

kutiniais praėjusios Seimo kadencijos metais. Nuosekliai einame žmonių pajamų didinimo keliu. Kitais metais net 1,7 mlrd. eurų bus skiriama žmonių pajamoms didinti. Jei lygintume biudžeto duomenis kadencijos pradžioje ir dabar, matytume, kad neapmokestinamasis pajamų dydis kyla beveik dvigubai – nuo 400 eurų iki 751 euro. Tai yra daugiau negu pernykštė minimalioji mėnesinė alga.

Nuo kitų metų sausio 1 dienos minimalioji mėnesinė alga kyla beveik iki 1 tūkst. eurų – 924 eurai. Tai reiškia, kad pačias mažiausias pajamas gaunantys asmenys pajus ženklų pajamų padidėjimą.

Didžiajai daliai viešojo sektoriaus darbuotojų taip pat numatomas atlyginimų didėjimas. Atlyginimai ženkliai didės mokytojams, gydytojams, statutiniams pareigūnams, kultūros ir meno sektoriaus atstovams ir daugeliui kitų biudžetinio sektoriaus darbuotojų.

Prioritetinėms sritims, švietimui ir saugumui, didinamas finansavimas sudaro panašią vertę – beveik po 400 mln. eurų daugiau negu praėjusiais metais.

Verta pabrėžti ir tai, kad Vyriausybė atsižvelgė į vieningą Seimo Ekonomikos komiteto siūlymą ir ženkliai padidino finansavimą kelių infrastruktūrai gerinti. Papildomai skirta 157 mln. eurų, o bendra suma siekia beveik 900 mln. eurų.

Iš tiesų buvo daug tikrai vertingų siūlymų, tačiau kitų metų subalansuotame biudžete tiesiog jų nepakako. Aš kviečiu visus vieningai balsuoti už kitų metų šalies biudžetą. Pasakysiu, kodėl. Tame biudžete mokytojų atlyginimai…

PIRMININKĖ. Laikas!

A. BAGDONAS (*LSF*). …nuo sausio 1 dienos padidėja 10 %, o nuo rugsėjo 1 dienos – dar 10 %. Nė vienas kitas sektorius tokio didesnio atlyginimo kitais metais negaus. Ačiū.

PIRMININKĖ. Motyvai prieš – R. Žemaitaitis.

R. ŽEMAITAITIS (*MSNG*). Ačiū, gerbiama Seimo Pirmininke. Prieš 2 savaites aš jį ir pavadinau Frankenšteino biudžetu. Iš tikrųjų Frankenšteino biudžetas, jei žiūrėtume į šiandieninius balsavimus. Rytinio posėdžio metu, 10 val. 29 min., mes visi vienu mostelėjimu, viena ranka atiduodame 200 mln. Išbarstomi 200 mln. tam tikrai asmenų grupei, tam tikram verslui, kuris neva, sako, labai sunkiai išgyvena.

Bet įdomiausia yra tai, kad žvyrkelių programai siūlėme padidinti 40 mln., bet mes nepritarėme. Iš žvyrkelių programos į biudžetą ateina 80 % pinigų. Mes nepritarėme. Švietimui reikėjo 100 mln., kai realiai 90 % švietimo… Mokytojams, pedagogams, neformaliajam švietimui sumokamas atlyginimas, net 90 % lieka nacionaliniame biudžete. Dar kartą, kolegos, net 90 %. Lenkime: 80 % žvyrkelio pinigų, 90 % švietimo, priešgaisrinės apsaugos – 1 mln. 600 (…), čia irgi 90 buvo, būstui – 27 mln. Iš būsto Lietuvoje lieka tiktai apie 40–45 %. Bendra suma – mes turime 160 mln. Vienu mostelėjimu 200 mln. į dešinę, į kairę daliname, kitų 160 mln. mes nerandame. Įdomu yra tai, kad Laisvės partija – kaip čia reikėtų pasakyti? – galimai „nuperkama“ už 45 tūkst. eurų. Niekaip nesuprantu, čia vakar draskėsi krūtinę: 10 valandą mes balsuosime prieš, mes čia parodysime, partnerystė bus. Šiandien bim – partnerystės nėra, nieko nėra, gavo pliūpsnį į ausį, sako, viskas gerai. Sėdžiu, niekaip nesuprantu, kas čia dabar vyksta pas mus.

Dabar, kolega, sakote dėl minimaliosios mėnesinės algos. Kažkada pats turėjai verslą, minimaliąją mėnesinę algą ir sumoka verslas, ir ne jūs didinate, Trišalėje taryboje nusprendė, o verslas jį suneš. O darbo mokesčių jūs net nesumažinate. Gerbiamas kolega, tikrai pasižiūrėkite, iš ko surenkate „Sodros“ biudžetą? Nuo 2019 metų, pasižiūrėkite, 2020 metais, kai buvo patvirtintas biudžetas, niekada Lietuvos išlaidos tokio dydžio nebuvo, kokio yra dabar. Ir „Sodros“ mokesčio, GPM, „Sodros“ ir PSD surenkate daug daugiau negu iki 2019 metų.

PIRMININKĖ. Laikas!

R. ŽEMAITAITIS (*MSNG*). O perskirstote du kartus mažiau. Izraelis, Airija daug daugiau perskirsto nei jūs.

PIRMININKĖ. Kolega, laikas!

R. ŽEMAITAITIS (*MSNG*). Atsiprašau.

PIRMININKĖ. Motyvai už – V. Mitalas.

V. MITALAS (*LF*). Dėkoju, gerbiamoji Seimo Pirmininke. Biudžetas yra geras ir mes už jį žadame balsuoti. Dėl pagrindinių mūsų siūlymų sutarti pavyko: didesnis finansavimas keliams leis

išjudinti tą Lietuvos gėdą Vilnius–Utena kitąmet ir pradėti rekonstrukciją, užtikrinti „Via Balticos“ projekto tąsą ir taip pat tų avarinių tiltų, viadukų remontą. Tam tikra lėšų suma papildoma neformaliajam ugdymui, 3 mln. nėra daug, prie 17 mln. eurų tai yra tam tikra lėšų suma. Aš manau, kad jeigu dar pavyktų švietimo ministrui įveikti tuos Europos teisininkus, kurie neleidžia sistemos daryti lankstesnės, ką galima tikrai padaryti, prie šios neformaliojo ugdymo, būrelių finansavimo lėšų sumos prisidėtų taip pat ir savivaldybės dar ženklesne lėšų suma, tai jau vaikų užimtumą iš esmės leistų išjudinti.

Ką reikės stebėti kitąmet? Tai turbūt du dalykus. Vienas dalykas – kaip seksis įgyvendinti 130 % nuo šalies VDU atlyginimo kėlimą mokytojams. Jeigu ta trajektorija nebus tokia, kad rugsėjo mėnesį mes matysime tokį skaičių, lėšas reikės peržiūrėti. Taip pat lėšas reikės peržiūrėti, jeigu iš tikro bus identifikuota, kad Lietuvos saugumui reikia papildomų investicijų. Mano supratimu, tą galima daryti jau dabar: jeigu reikės – sausio mėnesį per neeilinę sesiją, jeigu reikės – vasarį, kovą, balandį ar bet kada, nes kitų metų biudžeto deficitas leidžia papildomas išlaidas, Europos Komisija identifikuoja mažesnį biudžeto deficitą.

PIRMININKĖ. Laikas!

V. MITALAS (*LF*). Ir tai leidžia papildomai skolintis.

PIRMININKĖ. Motyvai prieš – A. Butkevičius.

A. BUTKEVIČIUS (*DFVL*). Dėkoju, Seimo Pirmininke. Valdančioji dauguma visada sako, kad opozicija kritikuoja, neturi logiškų pasiūlymų. Gerbiamieji, aš dabar norėčiau išsakyti kai kurias mintis, surinkęs Europos Komisijos informaciją, taip pat Lietuvos ekonomistų, Lietuvos banko, Valstybės kontrolės. Pažiūrėkite, ką kalba Lietuvos ekonomistai, kurie gana palankiai įvertino šitos valdančiosios daugumos viešųjų finansų valdymą, arba iš dalies – išlaidų planavimą, pajamų planavimą, pastaruoju metu? Kad siūlomas biudžetas ekonomistus varo į neviltį ir artimiausiu metu neišvengsime mokesčių reformos.

Kitas dalykas tas, kad šis biudžetas atspindi rinkimų ciklą. Čia akivaizdžiai matyti, jeigu kalbame apie ateinančių metų biudžetų pajamų planą, tai matome, kad pajamų augimas du kartus viršija nominalaus bendrojo vidaus produkto augimą. Ar jūs galvojate, kad metinė infliacija ir kitais metais bus virš 10 %? Jūs šiais metais ir praeitais metais visus savo socialinius įsipareigojimus dengiate iš dalies ciklinėmis ir infliacinėmis pajamomis, o ne vien ekonomikos augimo, nes jūsų išlaidos ekonomikos augimą viršijo du kartus. O kitais metais jau tokių galimybių neturėsime. Taip pat ekspertai pasisako, kad kitų metų išlaidos, kurios yra numatytos, vėl nėra dengiamos ilgalaikėmis tvariomis pajamomis. Ir paskutinis dalykas, kurį tikriausiai pabrėžia visi, kad mes jau šiais metais pasiekėme pačią didžiausią Mastrichto 3% ribą nuo BVP, ką leidžia Europos Komisija ir Europos Sąjunga. Tai kaip mes 2025 metais ir 2026 metais planuosime asignavimus, kai vien aptarnavimo išlaidų skolos augimas bus apie 400 mln. eurų? Tikrai biudžetas yra rinkiminis biudžetas.

PIRMININKĖ. Motyvai už – M. Lingė.

M. LINGĖ (*TS-LKDF*). Kviečiu balsuoti už ir palaikyti, pirmiausia, įsipareigojimus vykdantį biudžetą, orientuotą į prioritetines sritis, saugumo srities užtikrinimo poreikius, švietimo susitarimo vykdymą ir gyventojų pajamų augimą. Šios krypties ši Vyriausybė nuosekliai ir laikėsi nuo pat kadencijos pradžios, tai padėjo įveikti didžiausias krizes, amortizuoti didžiausius iššūkius ir tai, kas buvo sukelta ir nulemta Rusijos sukelto karo, švelninti infliacijos padarinius ir padėti dėl šių iššūkių išbūti šitą laikotarpį.

Negalima sutikti su ta kritika, kad darbo mokesčiai nėra mažinami. Rekordiškai, 20 %, augantis NPD yra būtent apie tai, kad ta mokestinė našta dirbantiesiems, uždirbantiems iki 1 VDU, mažėtų ir taip būtų mažinama socialinė nelygybė ir pajamų nelygybė.

Visgi tai nėra rinkimų ciklą atspindintis biudžetas. Mes šias 2 valandas labiau matėme rinkimų ciklą, kai opozicinės partijos, konkuruodamos tarp savęs, kurios parodys didesnę meilę vienai ar kitai grupei, ir vaikydamos, ir kurdamos iliuziją, kad galima turėti ir parduoti tam tikrą briedį lankoje, bet nevertindamos to, kas yra siūloma… Tikrasis balsavimas bus vienintelis ir jis bus dabar – juo bus nuspręsta, ar kitais metais bus galimybė didinti pajamas tiek, kiek yra suplanuota visiems viešojo sektoriaus darbuotojams, tarp jų mokytojams, gydytojams, slaugytojams,

statutiniams pareigūnams, ar jiems bus pasiūlyta gyventi su 1/12. Sprendimą, kaip iš tiesų, kokiai pozicijai atstovaujama, parodys šis vienintelis balsavimas. Kviečiu palaikyti biudžetą.

PIRMININKĖ. Motyvai prieš – V. Ąžuolas.

V. ĄŽUOLAS (*LVŽSF*). Iš tikrųjų jau tapo tradicija – įvairioms svarbioms sritims pinigų kaip ir nerandame, nors ten, kur galime taškyti, laisvai taškome. Pavyzdys: vakcinos – 35 mln. bus išpilti, išmesti į šiukšlių dėžę, bet skiriame, nes kažkam to labai reikia. Lenkai nueina kitu keliu ir nebeperka tų vakcinų, sako, jų nereikia, neimsime. O ką? Nereikia išleisti.

Bet, žinokite, įdomu stebėti net koalicijos partnerius. Kai Prezidentas pateikė įstatymą, kad darželių grupės turi būti kuriamos ir 60 mln. tam turi būti skiriama, tai nė 1 euro per trejus metus taip ir neradote, nors įstatyme aiškiai parašyta: turi būti skiriama. Seimo Pirmininkė bando gelbėti situaciją, registruoja įstatymo projektą, kad vaikai, kurie nepatenka į darželių grupes, galėtų būtų ugdomi ir gautų kompensaciją. Ir ką mes girdime: 4 mln. gal rastų Vyriausybė, bet 8 mln. turbūt neras. Net dėl koalicijos partnerių prašymų jūs pasakote, kad nerasite tų kelių milijonų. Įdomi situacija. Aišku, koalicijos partneriai turės balsuoti, kad ir neradote.

Bet yra dar kita liūdnesnė situacija – tenai, kur galima naudoti europinius pinigus, jūs nesugebate jų panaudoti. Parašote: mes panaudosime 2,5 mlrd. lėšų, o faktas – 1 mlrd. Tai kam jūs į planą rašote skaičius, jei jų net nežadate vykdyti ir nežadate daryti? Jūs netgi INVEGA'ai surišate rankas. Aš finansų ministrės paklausiau, kiek padidino limitą INVEGA'ai. Truputį. Pasidomėjau – 160 mln. padidino limitą. Nors viceministrė iš Ekonomikos ministerijos, atėjusi į komitetą, pasakė, kad Lietuvai reikia 5 mlrd., kad INVEGA turėtų tokį limitą, kad galėtų savo darbą atlikti. Ne – neduodate, neleidžiate, nors kitos kaimyninės šalys tą priemonę seniai naudoja iš europinių pinigų. Vadinasi, jūs patys stabdote ekonomiką, patys nesudarote galimybių ekonomikai gauti tą skolinimąsi, nors Europos Komisija tai leidžia. Tikrai negalima balsuoti už tokį biudžetą.

PIRMININKĖ. I. Šimonytė – motyvai už.

I. ŠIMONYTĖ (*TS-LKDF*). Labai ačiū. Na, visada biudžeto diskusijos atrodo labai panašiai. Čia turbūt retorika skiriasi nuo to, kurioje salės pusėje sėdi, bet ne visada. Yra ir labai nuoseklių žmonių. Labai įdėmiai klausiau, ką kalbėjo gerbiamas A. Butkevičius, ir dar kartą įsitikinau, kad buvusių finansų ministrų turbūt nebūna. Paradoksaliau yra tai, kad kai buvo teikiami siūlymai dar labiau didinti deficitą, dar labiau didinti skolą, dar labiau didinti skolos aptarnavimo išlaidas 2025 metais, priėmus šiuos sprendimus, vis dėlto už tuos visus pasiūlymus kažkaip net ir su tokia labai griežta nuomone tinkama atrodo balsuoti. Tai labai labai daug prieštarų girdžiu.

Čia kitas kolega, kurio pavardės neminėsiu, apie Frankenšteiną kalbėdamas, kalbėjo apie pelno mokesčio lengvatą, kuri būtų taikoma visiems ir yra taikoma visiems verslams, kurie investuoja į technologinį atsinaujinimą. Bet kažkodėl, kai kažkam reikėjo pratęsti selektyvią lengvatą, kuri verta tikrai didelio biudžeto pajamų netekimo, nėra jokios problemos būnant opozicijoje už tokią lengvatą balsuoti.

Na, šiandien, galiausiai paimkime pavyzdį, kai siūloma padidinti mokytojams atlyginimus mažinant asignavimus Aplinkos ministerijai 30 mln. eurų, tos pačios frakcijos nariai siūlo Aplinkos ministerijai didinti asignavimus, nes reikia didesnio atlyginimo aplinkosaugininkams. Tai kažkaip reikia, matyt, tas vidines prieštaras ir tą košę galvoje vis dėlto susitvarkyti. Biudžetas visada yra rengiamas ribotų išteklių sąlygomis. Dabar mus dar riboja ir tam tikros papildomos aplinkybės, kurių nebuvo nuo 2020 metų. Visi jau turbūt pamiršo Mastrichto kriterijus, pamiršo apie tai, kad deficitas turi būti valdomas ir skolos augimas turi būti valdomas.

Kas atsitiks, jeigu nebus šito biudžeto? Nežinau, ar kam nors Lietuvoje būtų geriau gyventi kitais metais pagal 2023 metų biudžeto 1/12. Tai biudžetas vis tiek bus. Klausimas – koks? Daug mažesnis. Aš vis dėlto siūlyčiau visiems rasti išminties ir balsuoti už šį biudžetą. Ačiū.

PIRMININKĖ. Motyvai prieš – R. Budbergytė.

R. BUDBERGYTĖ (*LSDPF*). Labai ačiū. Na, norėčiau tikriausiai atliepti tą emociją, kurią ką tik išsakė premjerė. Ji iš tiesų, man atrodo, jaučia didelį nerimą, kad gali nebūti tų balsų priimant biudžetą, nes iš tiesų išvakarėse girdėjome, kad valdantieji patys tarpusavyje nėra iki galo susitarę ir yra koalicijos dalis, kuri kelia tam tikras sąlygas ir sako: apsispręsime rytoj. Tai, žinoma, rodo, kad iš tiesų nėra tikros lyderystės tarp valdančiųjų.

Aš noriu pasakyti, kad iš tiesų, taip, biudžetas yra svarbu. Bet labai svarbu, ir koks yra biudžetas. Socialdemokratai tikrai ragina nepalaikyti šito biudžeto, nes tikrai tai yra sulaužytų pažadų biudžetas. Manau, kad ir mokytojai, ir policininkai, ir visi biudžetininkai, kurių atlyginimai yra įšaldyti ir nenumatytas joks papildomas finansavimas… Galų gale gynybos biudžetas, kaip sakoma, aiškėja, kad tikriausiai buvo išsukinėtos rankos ir krašto apsaugos ministrui, kad jisai pateiktų mūsų krašto apsaugos finansavimo tokius poreikius, kurie leistų mums sukurti diviziją tik 2035 metais, kai galbūt visos grėsmės bus realizuotos, rodo, kad iš tiesų yra toks, kaip sakoma, beviltiškas, beatodairiškas prašymas: opozicija, būkite geri, išgirskite, koks yra geras biudžetas.

O mes tikrai nepritariame, nes mokytojai pamiršti, jaunos šeimos, kurioms irgi paramos būstui ilgėja eilės… nepritarta. Vyriausybė apskritai ciniškai pasižiūrėjo, atėjo, jie viską nusprendė, o dabar Seimas vis dėlto, pasirodo, dar priregistravo siūlymų.

PIRMININKĖ. Motyvai išsakyti. (*Plojimai*) Apsispręskime balsuodami dėl 2024 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo. Balsuokime. Kas pritariate, balsuojate už, kas manote kitaip, balsuojate kitaip.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 126: už – 73, prieš – 52, susilaikė 1. Biudžetui pritarta. (*Gongas*) (*Plojimai*)

Replikos po balsavimo. A. Butkevičius. Toliau posėdžiui pirmininkaus J. Razma.

A. BUTKEVIČIUS (*DFVL*). Mano pavardė buvo paminėta. Gerbiamoji premjere, jūs irgi buvote finansų ministre. Racionaliai planuojant išlaidas yra numatyti tam tikri prioritetai. Čia ir skiriasi, aš matau, mūsų prioritetai. Mes prioritetus matėme truputį kitus. O jeigu kalbėtume apie rinkos ekonomikos modelį, apie viešųjų finansų planavimą, tai pirmiausia išskiriami prioritetai probleminiai ir jiems yra numatytos lėšos tikriausiai. Mes matėme, kad mokytojų atlyginimai yra šiuo metu prioritetas. (*Balsai salėje: „Gėda, gėda, gėda!“*)

PIRMININKĖ. M. Puidokas.

M. PUIDOKAS (*MSNG*). Aš labai noriu žemai nusilenkti mokytojams ir jų atsiprašyti, kad šioje valstybėje nėra suprantama, kad mokytojo darbas, kai yra ugdoma jaunoji karta ir vaikai, būsimi mūsų šalies aktyvūs piliečiai. Tokioje valstybėje, kurioje švietimas nėra pamatas ir esmė… Tokia valstybė neturi ateities. Man tikrai labai gėda, kad valdantieji negirdi to, nesupranta to ir nenori priimti politinių sprendimų, kurie leistų valstybei tapti sėkmingai ir Lietuvai judėti į priekį, o ne į žlugimą.

PIRMININKAS (J. RAZMA, *TS-LKDF*). I. Šimonytė – replika.

I. ŠIMONYTĖ (*TS-LKDF*). Labai ačiū. Aš norėčiau padėkoti visiems, kurie balsavo už biudžetą, ypač A. Vinkui, kuris balsavo pagal sąžinę. (*Plojimai*) Vis dėlto norėčiau atkreipti dėmesį į tai, kad žmonės, kurie aiškina apie tai, kad darbo užmokestis ateinančių metų biudžete yra įšaldytas, nedidėja ir nėra prioritetų, na, švelniai tariant, meluoja, o meluoti šioje salėje nereikėtų. Atrodo, labai aiškiai buvo pasakyta nuo pat biudžeto parengimo pradžios, kad prioritetas yra įgyvendinti pirmiausia tai, ką privalu įgyvendinti pagal įstatymus, tai yra indeksavimus ir visus kitus dalykus, kuriuos Vyriausybė privalo įgyvendinti, o toliau įgyvendinti tai, dėl ko mes esame susitarę, tai yra nacionalinius susitarimus dėl gynybos ir dėl švietimo. Jie abu yra biudžete įgyvendinti. Tai, kad kas nors nori daugiau, jau yra visiškai atskira diskusija. Mes diskutuoti galime tada, kai kas nors pasiūlys, iš kur turi ateiti daugiau į biudžetą, nes praskolinti valstybę, pone Puidokai, yra lygiai taip pat tą valstybę sužlugdyti. Ačiū.

PIRMININKAS. V. Targamadzė – replika.

V. TARGAMADZĖ (*DFVL*). Ačiū. Taigi tikrai šioje salėje nedera meluoti. Yra pažadas, kad jeigu VDU pasikeis, tai bus peržiūrėtas biudžetas ir padidinti mokytojams, švietimo pagalbos specialistams atlyginimai. Aš labai tikiuosi, kad nebus tie pažadai kaip po *samito*, kai žadėjo Vyriausybė atsistatydinti. Ačiū.

PIRMININKAS. Ir K. Masiulis.

K. MASIULIS (*TS-LKDF*). Ačiū. Kolegos, gaila, kad išėjo tie, kurie klausėsi. Nežinau, ar jie suprato, kad jeigu būtų nepriimtas biudžetas, tai tie mokytojų atlyginimai nebūtų padidinti. Tiesą

sakant, ir daug kam nebūtų jie padidinti, ir daugelis problemų nebūtų išspręsta. Ir tie asmenys, kurie čia agitavo taip pasielgti arba savo elgesiu taip darė, tai iš esmės elgiasi prieš atlyginimų didinimą žmonėms. Tai logikos čia tikrai tų veiksmų nebuvo. Toks biudžetas yra geriausias, koks galėjo būti.

L. SAVICKAS (*DFVL*). Kolegos, na, negražu sakyti netiesą. Tiesa yra, kad mūsų bendrame švietimo susitarime yra parašytas konkretus punktas 2024 metais pasiekti 0,75 % moksliniams tyrimams ir inovacijoms. Šis susitarimo punktas nėra įgyvendintas ir susitarimo nėra laikomasi.

PIRMININKAS. R. Tamašunienė – replika.

R. TAMAŠUNIENĖ (*MSNG*). Aš irgi apie tiesą ir netiesą norėčiau pabrėžti, kad vis dėlto tą dieną, kai 2021 metais buvo pasirašomas nacionalinis partijų susitarimas dėl švietimo, pati mūsų premjerė I. Šimonytė akcentavo, cituoju: „Šis susitarimas reiškia, kad nepriklausomai nuo to, kokios partijos ateityje formuos Vyriausybę, jos įsipareigoja laikytis jame numatytų įsipareigojimų ir priimti reikalingus sprendimus, kurie leistų užtikrinti susitarime užfiksuotą finansavimą. Susitarimas turi ir svarbią simbolinę reikšmę, jis demonstruoja tarpusavio pasitikėjimą, pasiryžimą peržengti asmenines ir politines ambicijas vardan bendrų tikslų.“ Tai šiandien labai gaila, kad būtent šis svarbiausias visiems klausimas liko už tos gelžbetoninės uždangos. Dauguma prieš tai bolavo balta dėme, nes nesiteikė, tikriausiai buvo gėda sėdėti svarstant sprendimus, o paskui greitai susirinko ir patvirtino tą gelžbetoninį savo „nepritarti“ visiems pasiūlymams, kurie čia buvo pateikti. Tikrai tas vienas pasiūlymas būtų sujungęs daug daugiau politinių partijų, daug daugiau atstovų Seime ir biudžetas būtų priimtas kitaip, negu jis buvo priimtas dabar. Tenka apgailestauti, kad iš tikrųjų tas deguto šaukštas ir liko tame biudžete, kad tikrai negalėjome surasti tų 100 mln.

PIRMININKAS. Prieš suteikdamas žodį dar užsirašiusiems, atsistojusiems replikuoti, paaiškinsiu, kad likę šiam posėdžiui numatyti projektai – nutarimo projektas dėl trejų metų biudžeto konsoliduotos visumos rodiklių ir Savanoriškos veiklos įstatymo pakeitimo įstatymo projektas – nukeliami į popietinį posėdį. Dabar po replikų bus tik Seimo narių pareiškimai, o vakarinis posėdis bus įprastu laiku. Nebent užsitęstų pareiškimai ir tada tik dėl to šiek tiek vėluotų.

Prašau. Toliau replika eilės tvarka – I. Kačinskaitė-Urbonienė.

I. KAČINSKAITĖ-URBONIENĖ (*DPF*). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Tiesiog, kadangi vyko biudžeto priėmimas, paroda „Išsaugokime Baltiją“ buvo nukelta į 14 valandą. Labai kviečiu kolegas sudalyvauti Seimo lankytojų centre.

PIRMININKAS. Ačiū. I. Šimonytė.

I. ŠIMONYTĖ (*TS-LKDF*). Labai ačiū. Jeigu ponia R. Tamašunienė nebūtų manęs citavusi, gal nebūčiau grįžusi prie mikrofono, bet aš dar kartą noriu atkreipti dėmesį, kad ateinančių metų biudžete būtent tai ir yra numatyta, kas sutarta nacionaliniame susitarime dėl pedagogų darbo užmokesčio. Tam atvejui, jeigu ekonominė situacija pasirodys kita, yra numatyta speciali nuostata, kuri leistų Vyriausybei prie pasikeitusių faktinių duomenų prisitaikyti. Man atrodo, kad Vyriausybė padarė viską, kad šitą įsipareigojimą įgyvendintų. Tai, kad daliai profesinių sąjungų (aš noriu pabrėžti – daliai, nes didžioji dalis profesinių sąjungų dėl to susitarė su Vyriausybe) tai netiko, yra normalu demokratinėje valstybėje, bet vis dėlto tai nėra pagrindas tiesiog skleisti netiesą. Mano supratimu, ateinančių metų biudžete tikrai yra padaryta viskas, kad nacionalinis susitarimas būtų įgyvendintas.

PIRMININKAS. Ir, tikiuosi, paskutinė replika – M. Puidokas.

M. PUIDOKAS (*MSNG*). Aš džiaugiuosi, kad premjerė I. Šimonytė pasimokė iš ankstesnių klaidų, kai dirbo A. Kubiliaus Vyriausybėje ir ėmė paskolas už padidintas palūkanas Lietuvai, ir dabar mato, kad paskolos nėra išeitis. Aš taip pat nesiūliau skolintis, bet aš siūliau remtis rimtais finansų, ekonomikos ekspertais ir peržiūrėti tas biudžeto eilutes, kurios yra perteklinės – ar tai būtų auksiniai pastatai, ar tai būtų greitkelių apmokestinimo sistema, kurią norima įdiegti, ar panašūs dalykai. Jie tikrai nėra pirmumo svarbos. Lietuvai būtini tie sprendimai, kurie būtų tvarūs ir kurie reikalingi čia ir dabar. Aš garantuotas, kad valstybė gali egzistuoti be mano anksčiau įvardintų dalykų, bet ji negali egzistuoti be mokytojų. Dėkui.

PIRMININKAS. Ką gi, replikos baigtos.

13.43 val.
Seimo narių pareiškimai

Dabar pareiškimai. Pirmasis – A. Gedvilas.

A. GEDVILAS (*MSNG*). Gerbiami kolegos, tenka tik stebėtis beširdiškumu ir nenoru reaguoti į šiuo metu visą Lietuvą sukrėtusius vaizdus, kurie išplito ne tik socialiniuose tinkluose, bet ir žiniasklaidos priemonėse. Kalbu apie brutalų vaiko paėmimą iš motinos institucijų, kurioms šiaip jau pavesta rūpintis vaiko gerove, o ne jį žaloti prisidengiant formalumais, net ir vykdant teismo sprendimą, neatsižvelgiant į pasekmes.

Pirmiausia atkreipsiu dėmesį, kad šiandien, siūlydamas kviesti į Seimą atsakingų institucijų vadoves atsakyti į klausimus, bandžiau apeliuoti į Seimo seniūnų sueigą, kad ir be mano raginimo Mišrios frakcijos vardu klausimas vis dėlto būtų įtrauktas į darbotvarkę ir mes galėtume iš karto žinoti institucijų informaciją, kurios galbūt visuomenė nežino arba žino nepakankamai. Tačiau, pasirodo, šis klausimas reikšmingas visuomenei, bet nėra prioritetas Lietuvos Respublikos Seimui. Nesiimu vertinti, kur ir su kuo turi gyventi vaikas, tačiau esu tikras, kad tarnybų veiksmai diskriminuoja tas pačias tarnybas ir daro didelę žalą pačiam vaikui. Esu įsitikinęs, kad negalima paminti žmogiškumo dėl biurokratinio pliusiuko. Kol Lietuvos teritorijoje veikia tarnybos, priešiškos Lietuvos vaikams ir jų tėvams, Seime negali būti klausimo, kuris būtų svarbesnis už šį. Nors Statuto norminės nuostatos suteikia galimybę kelti aktualius klausimus ir kviesti reikalingų institucijų vadovus, tačiau nesitikėjau, kad reikės parašų ir tuo prisidengdamas Seimas ignoruos mano pasiūlymą.

Seimo Pirmininkė, suprasdama, kad dėl laiko stokos nebuvo galimybės iš anksto surinkti parašų, nes, kaip žinote, pirmadienį Seimo nariai fiziškai nebūna Seimo rūmuose, o dirba apygardose, prašymą sumaniai ignoravo. Be to, suvokiau, kad pagal galiojančią tvarką vis tiek klausimas būtų patekęs tik į kitą plenarinį posėdį, todėl žaibiška reakcija būtų adekvatus veiksmas, o ne vaikantis procedūrų reikalauti formalumų.

Susidarius tokiai situacijai kartu su kolegomis jau pradėjau rinkti parašus, kad šis klausimas būtų įtrauktas į artimiausią Seimo darbotvarkę, o kaip Laikinosios Lietuvos Respublikos Seimo opozicijos narių Lietuvos Respublikos Vyriausybės veiksmų kontrolės ir tyrimų grupės pirmininkas inicijuosiu papildomą susitikimą su atsakingų institucijų vadovais, kad šis klausimas nesibaigtų tik dideliu triukšmu, bet būtų aiškūs atsakymai į visiems rūpimus klausimus.

Pasakysiu dar daugiau, kad sužinojęs apie įvykusią situaciją ne tik buvau šokiruotas, bet ir labai nustebau, nes su vaiko mama buvau susitikęs dar praeitais metais ir apie tai buvau informavęs vaiko teisių kontrolierę E. Žiobienę. Deja, tai tik pagrindžia abejones, kad institucijos galimai neskiria pakankamai dėmesio ir neatliepia vaikų interesų. Turbūt nesuklysiu sakydamas, kad tai nėra vienintelis atvejis, kada vaikai ar jų tėvai nesulaukia tinkamos pagalbos iš tarnybų. Jeigu būtų atliktas tyrimas ir apklaustume šeimas, susidūrusias su tomis tarnybomis, galvoju, kad vaizdelis mus tikrai nustebintų. Kadangi jau sureagavo pasisakydami ir kai kurie aukščiausi šalies asmenys, tikiuosi, šis klausimas turės tinkamą eigą ir pajudėsime iš stagnacijos gindami vaikų teises Lietuvoje.

PIRMININKAS. Toliau pasisakys M. Puidokas.

M. PUIDOKAS (*MSNG*). Iš tiesų šiandien Lietuvoje mes matome daug skaudulių, kai žmonės skambina, rašo ir sako, kad jiems skauda širdį, kad jiems rieda ašaros stebint videoįrašą, kuriame rodoma, kaip vaikas yra atimamas iš mamos, ir atimamas brutaliai.

Mes negalime žinoti visų teisinių detalių, bet mes galime labai aiškiai pasakyti, kad toks Vaiko teisių apsaugos ir įvaikinimo tarnybos pareigūnų elgesys – tai vaiko žalojimas, žala jo psichinei sveikatai. Žala išliks visą gyvenimą, tokių dalykų paprasčiausiai mes nepamirštame, ar tai būtų suaugęs žmogus, ar vaikas, ypač vaikas. Tai yra tikrai jautri situacija, kai mes matome, kad žmonės tiesiog negali pasitikėti taip veikiančiomis tarnybomis, na, kad ne dėl tokios valstybės žmonės kovojo.

Ir dėl to su kolegomis Seime mes dėsime visas pastangas, kad Vaiko teisių apsaugos tarnyba ir kitos atsakingos institucijos tokiais atvejais imtų dirbti ir veikti visiškai kitaip, nes vaikas nėra bulvių maišas, kad tu jį galėtum paimti iš vienos pintinės ir perdėti į kitą. Šiuo atveju kalbame apie devynerių metų vaiką, kuris turi savo nuomonę, gali ją išsakyti, o psichologai ir Vaiko teisių apsaugos tarnybos darbuotojai gali tą nuomonę išgirsti ir išklausyti. Tokiems procesams, labai jautriems procesams reikia ruoštis atsakingai. Negalima jų atlikti taip, kad tokie įvykiai virstų tragedija ištisoms šeimoms. Aš suprantu, kad skyrybų bylos yra labai jautri ir sudėtinga tema. Bet aš kartu suprantu, kad mes visi norime gyventi tokioje Lietuvos valstybėje, kurioje jos žmonės, ypač mažiausieji mūsų piliečiai, vaikai, būtų apsaugoti.

Dėl to aš šiandien kreipiausi į Vaiko teisių apsaugos ir įvaikinimo tarnybos direktorę I. Skuodienę ir uždaviau jai labai aiškius klausimus. Aš paprašiau jos informuoti, ar šis atvejis jos vadovaujamoje tarnyboje buvo išsamiai ištirtas. Jeigu taip, kokios buvo šio tyrimo išvados? Ar buvo nubausti nustatyti atsakingi darbuotojai? Kokia buvo ta nuobauda? Ar jie buvo nušalinti nuo darbo tarnyboje? Ar jie šiuo metu vis dar dirba? Kodėl apie tyrimą ir nuobaudas nebuvo paviešinta visuomenei, siekiant gerinti pasitikėjimą Vaiko teisių apsaugos ir įvaikinimo tarnyba?

Aš manau, kad tai yra ypatingos svarbos dalykai. Kai ištinka tokios kritinės situacijos, privalu bendrauti su žmonėmis ir su visuomene, privalu atsakyti į iškilusius klausimus. Tikrai tam yra visiškai aiškių teisinių būdų, kurie nereikalautų kištis į teisinį procesą, vykstantį teismuose. Tereikia turėti žmoniškumo ir atsakomybės. Žmoniškumo ir atsakomybės – tai yra raktiniai žodžiai. Jeigu mes imamės veiksmų, kurie pažeidžia elementarius moralės principus, jeigu mes darome tai, kas yra nežmogiška ir nužmogina mus visus kaip visuomenę, ypač kaip valstybę, kurioje yra taip elgiamasi, vadinasi, su mumis yra kažkas labai negerai.

Dėl to iškelti klausimai tiek šiame Seimo posėdyje, tiek vėliau, kai tarnybų atstovės ir vaiko teisių apsaugos kontrolierė E. Žiobienė, tikiuosi, kartu su I. Skuodiene atvyks ir atsakys į tuos klausimus. Tikiuosi, bus atsakyta į klausimus ir policijos vadovo, vyriausiojo komisaro R. Požėlos.

Visos tarnybos turi bendradarbiauti ir atsakyti, kaip tokiose situacijose turėtų būti viskas vykdoma, kad nebūtų traumuojami vaikai. Tiktai tokiu būdu mes galėsime priimti tinkamus veikimo algoritmus, tinkamus įstatymus. Aš kol kas nematau, kad tai būtų padaryta. Aš negirdėjau, kad būtų siūlymų iš atsakingų tarnybų, kaip reikėtų keisti įstatyminę bazę, kad tokie dalykai nevyktų ir nesikartotų. Aš puikiai žinau, kad tiek mano gimtajame Kaune, tiek kituose Lietuvos miestuose tikrai tokių probleminių ir kritinių situacijų iškyla ne viena.

PIRMININKAS. Kalbės R. Šarknickas.

R. ŠARKNICKAS (*LVŽSF*). Vaiko tema turbūt dar gyvens kokią savaitę. Aš gal būčiau ir nekalbėjęs, bet tie vaizdiniai, kurie sukrėtė visą šalį… Negaliu būti irgi abejingas tam, nes tą vaizdą teko pačiam kažkada patirti ketvirtoje klasėje, kai buvau išplėštas iš mylimos mokytojos, kuri atstojo mamą, rankų, kai buvau išvežtas iš vienų vaikų globos namų į kitus.

Vakar įvykusi drama, kai vaikas buvo paimtas, išplėštas rėkiantis iš mamos rankų, nuskambėjo per visą šalį ir sukėlė pasipiktinimo bangą dėl grubaus atlikto veiksmo. Dabar palaikyti kurią nors pusę būtų visiems sudėtinga, nes nežinome tikros tiesos. Niekas nežino realios situacijos. Bet man kyla daug klausimų – kodėl? Ar vaikas apskritai turėjo būti traukiamas ir tampomas į visas puses? Asmeniškai manau, kad toks paėmimo metodas yra netinkamas – kad buvo būtina išplėšti iš glėbio rėkiantį vaiką, juk vaikas nebuvo mušamas mamos. Ar negalima buvo apgyvendinti motinos su vaiku krizių centre, kol išsiaiškins, o ne imtis drastiškų veiksmų? Juk jie nėra asocialūs, jie žmonės, ir mama, ir močiutė, ir artimieji gyvena normalų gyvenimą. Net jei mama galimai suklydo ar yra padariusi mums nežinomų klaidų, niekam nėra duota teisė plėšti vaiko iš rankų jo paties akivaizdoje. Verkiantį, šaukiantį ir tariantį baisius žodžius: „Mama, aš mirsiu…“

Ką jūs padarėte? Palikote didelę žaizdą visam gyvenimui. Nė vieno neteisinu, teisės į vaiką vienodos tiek tėčio, tiek mamos. Bet įstatymo vykdymas nepadėjo vaikui, sudraskė jo mažą sielą. Dabar, mano duomenimis, vaikas eina į mokyklą. Po šių neseniai įvykusių įvykių tik antra diena vaikas yra tėčio namuose. Jį sukrėtė šita medijose paviešinta istorija. Jau padaryta tam tikra žala, nes jisai bijo patyčių ir pažeminimų. Vakar susisiekiau su Vaiko teisių apsaugos tarnyba. Prašiau

daugiau aiškumo ir atsakymų visuomenei. Tyrimas dėl šio atvejo, kaip minėjo E. Žiobienė, bus pradėtas. Dėl to tikrai ačiū. Tik palinkėjimas – greičiau išsiaiškinkite. Mano pagrindinis patarimas tarnyboms – Vaiko teisių apsaugos tarnyba turi tarnauti vaikui. Tik vaikui. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkui. Paskutinis pasisakys D. Gaižauskas.

D. GAIŽAUSKAS (*LVŽSF*). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Gerbiami kolegos, išties turime visi susitelkti ir išspręsti problemą, į kurią dabar papuolė Seimas. Kalbu apie tai, kad, deja, dvi nuteistos kriminalinės partijos vis dar dalyvauja teisėkūros procesuose. Šiandien priėmėme biudžetą, pagal jį visa Lietuva turės gyventi visus metus.

Kas yra išties blogai? Blogai tai, kad ne visi Seimo nariai supranta, į kokią blogą situaciją mes papuolėme. Daugelis iš jų sako: kuo mes čia dėti, mes tų nusikalstamų veikų nedarėme. Jie net nesuvokia arba net nebando suvokti problemos priežasties. O jinai yra labai aiški – jūs priklausote nuteistų partijų sąrašams. Privalome imtis sprendimų.

Aš savo pareiškimu kreipiuosi tiek į žiniasklaidą, tiek į visuomenę, kad į šiuos pokalbius įsitrauktų kuo daugiau žmonių, mūsų elito, kultūros veikėjų, profesūros, nes Seimo nariams, panašu, reikia pagalbos. Todėl nieko nelaukdamas kreipiausi į Valstybės saugumo departamentą ir Policijos departamentą ir paprašiau paaiškinti arba išspręsti situaciją, į kurią mes visi dabar esame papuolę. Daugelis žiniasklaidos atstovų prašo manęs būtent šio kreipimosi turinio, todėl aš šiuo pareiškimu jį paviešinsiu.

„Lietuvos Respublikos valstybės saugumo departamento vadovui ir Policijos departamento prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos generaliniam komisarui. Dėl galimybės dirbti su įslaptinta informacija bei turėti šaunamuosius ginklus.

2023 m. lapkričio 22 d. Lietuvos apeliacinis teismas paskelbė nuosprendį politinės korupcijos byloje, kurioje, be kitų, kaltomis dėl sunkių nusikalstamų veikų yra pripažintos ir politinės partijos – Liberalų sąjūdis bei Darbo partija. Pažymėtina, kad šios dvi nuteistos politinės partijos šiuo metu turi savo atstovus Lietuvos Respublikos valdžios institucijose: Seime, Vyriausybėje, ministerijose, o kai kurie iš jų užima ir vadovaujamas pareigas. Seimo nario pareigas iš viso eina 8 Darbo partijos ir 12 Liberalų sąjūdžio atstovų. Darbo partijos narys A. Mazuronis dirba Seimo Nacionalinio saugumo ir gynybos komitete, taip pat eina Seimo Pirmininko pavaduotojo pareigas, tuo tarpu Liberalų sąjūdžio nariai priklauso Seimo valdančiajai daugumai, tai yra koalicijai, kuri formuoja ir vykdo Lietuvos Respublikos politiką. Liberalų sąjūdžio nariai užima svarbiausius Lietuvos Respublikos postus: V. Čmilytė-Nielsen eina Seimo Pirmininko pareigas, S. Gentvilas paskirtas aplinkos ministru, S. Kairys – kultūros ministru. Liberalų sąjūdžio nariai taip pat eina šių Seimo komitetų pirmininkų pareigas: Ateities komiteto, Kaimo reikalų komiteto, Valstybės valdymo ir savivaldybių komiteto. Šias pareigas užimantys asmenys dirba su valstybės įslaptinta informacija.

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos valstybės ir tarnybos paslapčių įstatymo nuostatomis, leidimas dirbti ar susipažinti su įslaptinta informacija neišduodamas, jeigu asmuo palaiko ar per pastaruosius penkerius metus palaikė ryšius su asmeniu, turinčiu neišnykusį ar nepanaikintą teistumą už nusikalstamą veiką, padarytą organizuotos grupės ar nusikalstamo susivienijimo, arba asmeniu, kuriam taikomos organizuoto nusikalstamumo prevencijos priemonės pagal Lietuvos Respublikos organizuoto nusikalstamumo prevencijos įstatymą, jeigu tokių ryšių palaikymas kelia grėsmę patikėtos įslaptintos informacijos saugumui. Taip pat jei per pastaruosius trejus metus buvo nustatytos asmens savybės, kita veikla ar ryšiai ar su kitais asmenimis susijusios aplinkybės ar faktai, dėl kurių kyla grėsmė patikėtos įslaptintos informacijos saugumui.

Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, kyla pagrįstas klausimas, ar dviejų už sunkius nusikaltimus nuteistų partijų – Liberalų sąjūdžio ir Darbo partijos – nariai ir kitaip su šiais juridiniais asmenimis susiję asmenys, einantys svarbias pareigas Lietuvos Respublikos valdžios institucijose ir turintys glaudų ryšį su nuteistais juridiniais asmenimis, gali toliau dirbti su įslaptinta informacija taip, kaip ją apibrėžia Lietuvos Respublikos valstybės ir tarnybos paslapčių įstatymas. Taip pat kyla pagrįstų abejonių, ar su už sunkius nusikaltimus nuteistais juridiniais asmenimis glaudžių ryšių turintys asmenys gali ir toliau turėti leidimus, turėti šaunamuosius ginklus pagal Lietuvos Respublikos ginklų ir šaudmenų kontrolės įstatymo nuostatas.

Atsižvelgdami į tai, kas išdėstyta, Lietuvos Respublikos valstybės saugumo departamento ir Lietuvos policijos vadovo prašome pagal jiems įstatyme nustatytas kompetencijų ribas atlikti vertinimą ir atsakyti į rašte pateiktus prašymus ir klausimus. Ar su Liberalų sąjūdžiu ir Darbo partija susiję asmenys pagal Lietuvos Respublikos valstybės ir tarnybos paslapčių įstatymo nuostatas gali dirbti su įslaptinta informacija? Ar su Liberalų sąjūdžiu ir Darbo partija susiję asmenys pagal Lietuvos Respublikos ginklų ir šaudmenų kontrolės įstatymo nuostatas gali turėti leidimą turėti šaunamąjį ginklą?“

Tik gavę šią informaciją, galėsime imtis tolesnių veiksmų. (*Balsas salėje*) O ši informacija, gerbiamas kolega, jums yra pamąstyti, ar išties mes papuolę į tokią situaciją. Aš nekaltumo prezumpcijos net nekvestionuoju. Ar gali toliau vykdyti pareigas?

PIRMININKAS. Laikas, kolega!

D. GAIŽAUSKAS (*LVŽSF*). Ačiū.

PIRMININKAS. Šiuo pareiškimu šios dienos rytinį posėdį baigiame. (*Gongas*)

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMAS

VII (RUDENS) SESIJOS
VAKARINIO POSĖDŽIO NR. 329
STENOGRAMA

2023 m. gruodžio 5 d.

Pirmininkauja Lietuvos Respublikos Seimo Pirmininko pavaduotojai
A. MAZURONIS ir P. SAUDARGAS

PIRMININKAS (P. SAUDARGAS, *TS-LKDF*). Sveiki, gerbiami kolegos, pradedame vakarinį plenarinį posėdį. (*Gongas*) Jeigu norite, galite užsiregistruoti.

Užsiregistravo 26 parlamentarai.

14.04 val.

Seimo nutarimo „Dėl 2024 metų, 2025 metų ir 2026 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų konsoliduotos visumos planuojamų rodiklių“ projektas Nr. XIVP-3131(2) (*priėmimas*)

Darbotvarkės 1-3.3 klausimas – Seimo nutarimo „Dėl 2024 metų, 2025 metų ir 2026 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų konsoliduotos visumos planuojamų rodiklių“ projektas Nr. XIVP-3131. Biudžeto ir finansų komiteto pirmininką M. Lingę prašau į tribūną.

M. LINGĖ (*TS-LKDF*). Komitetas šiandien neeiliniame posėdyje apsvarstė šio nutarimo patikslinimą, šiek tiek keitėsi po antrojo Vyriausybės svarstymo skaičiai, liudijantys tiek 1 straipsnyje, tiek 2 straipsnyje tiek apie planuojamas pajamas, tiek apie planuojamus asignavimus. Komitetas pritarė balsuodamas patikslintam nutarimo variantui: už – 9, prieš nebuvo, susilaikė 2. Tačiau svarbu dar paminėti, kad, atsižvelgiant į ką tik priimtą biudžetą, po to, kai Seimas jau pritarė ir po šiandieninių balsavimų, vykusių dėl Seimo narių pasiūlymų, reikėtų patikslinti 2 straipsnio planuojamus asignavimus pamečiui visiems trejiems metams – 2024, 2025, 2026 metams. Tiesiog pagarsinsiu, kad 2024 metų asignavimai būtų 24 mlrd. 358,1 mln., 2025 metams būtų 25 mlrd… 302 mlrd. 400 mln. ir 2026 metams būtų 25 mlrd. 574 mln. eurų. Tai tokios būtų patikslintos korekcijos šiame nutarime.

PIRMININKAS. Dėkoju komiteto pirmininkui. Taigi, gerbiami kolegos, pastraipsniui. Du straipsniai. 1 straipsnis. Ar galime bendru sutarimu pritarti? Dėkoju, pritarta. 2 straipsnis su minėtomis korekcijomis, tiesiog pagal realybę sutvarkytomis. Ar galime bendru sutarimu pritarti 2 straipsniui? Dėkoju, pritarta.

Dabar motyvai. Prieš užsirašęs V. Ąžuolas, bet jo nematau salėje. Jeigu aš neklystu, jo nėra. Balsuosime balsavimo lango metu.

14.06 val.

Savanoriškos veiklos įstatymo Nr. XI-1500 pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3014(2) (*priėmimo tęsinys*)

Dabar darbotvarkės 1-4 klausimas – Savanoriškos veiklos įstatymo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3014. Gerbiama R. Petrauskienė – Socialinių reikalų ir darbo komiteto pranešėja. Prašau tada į tribūną, matysime, kokių čia yra pasiūlymų.

Dėl 2 straipsnio buvo gerbiamo L. Kukuraičio pasiūlymas, jam komitetas pritarė. Kaip suprantu, pritarė ir balsuoti nereikia. Tiesa, ar 1 straipsniui galime bendru sutarimu pritarti? Nebuvo jokių pasiūlymų. Galime. Čia tik tiek, kad yra du 1 straipsniai, tai abiem pritariame. Dabar dėl 2 straipsnio, kaip minėjau, yra L. Kukuraičio pasiūlymas, jam komitetas pritarė, tai turbūt pagal šitą redakciją ir dirbsime. Ar galime pritarti 2 straipsniui? Dėkoju.

Dabar 3 straipsnis. Dėl jo buvo Seimo nario J. Razmos pasiūlymas, jam komitetas nepritarė. Dabar klausiu gerbiamo kolegos, ar vis tiek jūs siūlote dėl jo diskutuoti?

J. RAZMA (*TS-LKDF*). Ne, aš nesiūlysiu diskutuoti, tik trumpai pasakysiu. Man atrodo, šioje įstatymo dalyje yra šiek tiek persistengta, kai numatyta visuomeninės organizacijos vadovui dirbti dalį laiko pagal darbo sutartį, o likusią dalį jau savanorystės pagrindu, nes yra pakankamai neturtingų organizacijų, kurios neturi galimybės mokėti už visą etatą, už visą darbo dieną. Aš buvau pasiūlęs, kad bent jaunimo organizacijoms būtų išimtis, tokio draudimų nebūtų, bet, tiesa, Jaunimo organizacijų tarybos vadovas pasakė, kad jam nebūtina tokia nuostata. Aš, žinoma, galiu jos ir atsisakyti. Neprašau balsuoti.

PIRMININKAS. Dėkoju. Taigi argumentus išgirdome, neprašote balsuoti. Taigi 3 straipsniui galime pritarti pagal komiteto redakciją? Dėkoju. Dėl 4 straipsnio nebuvo jokių pasiūlymų. Galime bendru sutarimu? Pritarta. Dėl 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13 straipsnių pasiūlymų nebuvo. Ar galime bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta.

Dėl 14 straipsnio vėlgi buvo gerbiamo J. Razmos pasiūlymas, jam komitetas nepritarė. Vėl įjungsiu mikrofoną. Koks būtų jūsų komentaras?

J. RAZMA (*TS-LKDF*). Aš vis dėlto apgailestauju, kad komitetas čia neįsigilino ir tiesiog laiko mano pasiūlymą pertekliniu.

PIRMININKAS. Atsiprašome. Tuoj įjungsime. Prašau.

J. RAZMA (*TS-LKDF*). Mano antro pasiūlymo atmetimą komitetas motyvuoja tuo, kad Vyriausybė turėtų teisę nustatyti, kada savanorystė turi reikšmės stojant į aukštąją mokyklą, kitu atveju tai siejama su darbo stažu. Mano siūlymas to nepaneigia ir Vyriausybės teisės spręsti tam tikrus klausimus nepašalina. Aš tik siūlau įrašyti, kad tokios teisės gali būti nustatytos įstatymu. Dabar jau iš tikrųjų yra nustatyta kai kuriuose įstatymuose. Pavyzdžiui, Vaiko teisių apsaugos pagrindų įstatymo 41 straipsnyje yra pasakyta, kad atvejo vadybininku, be kita ko, skiriamas fizinis asmuo, įgijęs socialinės pedagogikos kvalifikacinį laipsnį ir turintis ne mažesnę kaip vienerių metų darbo su šeima ar vaikais ar savanorystės patirtį. Taigi įstatymų lygiu, kaip matome, jau yra kai kur tokie dalykai fiksuoti.

Kaip dabar išeis? Jeigu priimsime projektą, tokia galiojanti įstatymo nuostata nebus vykdoma, kol Vyriausybė ar ministras nenuspręs. Išeina, kad Vyriausybės sprendimas čia tarsi taptų aukštesnis už įstatymo normą.

PIRMININKAS. Dėkoju. Argumentus išgirdome, bet jūs neprašote balsuoti, taip? Ar prašote? Gerai, dėkoju. Tada ar galime 14 straipsniui bendru sutarimu pritarti? Gerbiamas Jurgi, ar jūs prašote balsuoti? Tada mes dabar negalime. Tada reikia laukti balsavimo lango. (*Balsas salėje: „Palauksime.“*) Gerai, palauksime. Tada negalime baigti svarstyti įstatymo. (*Balsas salėje: „Vis tiek jo nepriimsime.“*) Gerai. Nepriimsime. Palauksime. Viskas gerai. Dabar tada dėkoju komiteto pranešėjai.

14.12 val.

Seimo nutarimo „Dėl rinkimų į Europos Parlamentą datos paskelbimo“ projektas Nr. XIVP-3295(2) (*priėmimas*)

Kitas darbotvarkės 2-1 klausimas – Seimo nutarimo „Dėl rinkimų į Europos Parlamentą datos paskelbimo“ projektas Nr. XIVP-3295. Taip pat priėmimas čia. Ar komitetas dar ko nors čia norėtų? Turbūt nelabai, nes jokių pasiūlymų nebuvo. Vadinasi, pastraipsniui. Yra tik du straipsniai. Ar galime 1 straipsniui bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta. 2 straipsniui galime bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta.

Dėl motyvų už užsirašęs gerbiamas A. Bagdonas. Prašau.

A. BAGDONAS (*LSF*). Dėkoju pirmininkui už suteiktą žodį. Nemažai diskusijų girdėjome tiek pateikimo stadijoje, tiek svarstymo stadijoje, tačiau teko nemažai girdėti įvairiausių kaltinimų, sąmokslo teorijų. Noriu pasakyti vieną labai svarbų dalyką. Manau, kiekvienas politikas turėtų aiškinti žmonėms, kaip yra iš tiesų. Visi suprantame, kad Europos Parlamento rinkimai kainuoja, ir jie kainuoja tikrai nemažai. Lietuva pastaruosius keletą kartų Europos Parlamento rinkimus vykdė su Prezidento rinkimais ir tokiu būdu sutaupė. Tačiau girdime politikų, kurie kaltina, kad jeigu rinkimai vyks birželio 6–9 dienomis, mes švaistysime mokesčių mokėtojų lėšas, taip pat bus

mažas aktyvumas. Visus tuos, kurie stengiasi sukelti sumaištį, užuot žmonėms išaiškinę, kad Europos Parlamento rinkimai vyksta nustatytu laiku ir norint pakeisti datą, palankesnę Lietuvai, kuomet rinkimai galėtų vykti drauge su Prezidento rinkimais, iš esmės reikėjo visų Europos Sąjungos šalių pritarimo, o toks pritarimas nebuvo gautas, nepaisant mūsų įdėtų diplomatinių pastangų, aš kviečiu visus kolegas ne manipuliuoti, o tiesiog žmonėms išaiškinti, kad Prezidento rinkimai vyks kitų metų 6–9 dienomis ne kartu su Prezidento rinkimais, ir kviesti visų politinių partijų narius ir tuos, kurie juos palaiko, dalyvauti tuose rinkimuose ir užtikrinti maksimaliai didelį aktyvumą. Tai būtų tiek. Ačiū.

14.14 val.

Diplomatinės tarnybos įstatymo Nr. VIII-1012 pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3181(2) (*priėmimas*)

PIRMININKAS. Dėkoju. Balsuosime tam numatytu metu.

Dabar darbotvarkės 2-2.1 klausimas – Diplomatinės tarnybos įstatymo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3181. Gerbiamas Ž. Pavilionis, komiteto pirmininkas, ateis į tribūną, nes čia lyg ir yra keli pasiūlymai, dėl jų reikės…

Dėl 1 straipsnio nebuvo pasiūlymų. Ar galime bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta. Dėl 2 straipsnio nebuvo pasiūlymų. Dėl 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10 straipsnių pasiūlymų nėra. Ar galime bendru sutarimu? Pritarta. Dėl 11 straipsnio buvo Seimo kanceliarijos Teisės departamento pasiūlymas, netgi du pasiūlymai. Komitetas pritarė. Su komiteto redakcija 11 straipsniui galime pritarti bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta. Dėl 12 straipsnio nebuvo pasiūlymų. Dėl 13, 14, 15 (ieškau, kokie dar yra čia straipsniai), 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39 (tuoj surasime, labai limpa lapai), 40, 41, 42 straipsnių daugiau jokių pasiūlymų nebuvo. Taigi ar galime bendru sutarimu pritarti šiems straipsniams? Dėkoju, pritarta.

Dėl motyvų niekas neužsirašė kalbėti. Taigi lieka tik balsavimas ir tai atliksime balsuoti numatytu laiku.

14.16 val.

Asmenų delegavimo į tarptautines ir Europos Sąjungos institucijas ar užsienio valstybių institucijas įstatymo Nr. X-1262 pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3182(2) (*priėmimas*)

Toliau darbotvarkės 2-2.2 klausimas – Asmenų delegavimo į tarptautines ir Europos Sąjungos institucijas ar užsienio valstybių institucijas įstatymo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3182. Vėl gerbiamas Ž. Pavilionis, komiteto pirmininkas. Bet čia turbūt nebuvo kolegų siūlymų, ar ne? Jeigu nebuvo kolegų siūlymų, tai jūs gal tada ir nevarkite, mes pastraipsniui pereisime paprastuoju būdu.

Dėl 1, 2, 3, 4, 5, 6… Dėl 5 straipsnio nebuvo pasiūlymų. Iki 5 straipsnio… Vis dėlto dėl 4 ir 3 straipsnių buvo, labai atsiprašau, bet čia Seimo kanceliarijos Teisės departamento pasiūlymai, dėl jų mes nebalsuojame ir jiems visiems komitetas pritarė. Ar galime bendru sutarimu iki 6 straipsnio? Dėl 6 straipsnio buvo Teisės departamento. Galime pritarti bendru sutarimu? Pritariame. Dėl 7 straipsnio nebuvo nieko. Dėl 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23 straipsnių jokių pasiūlymų nebuvo. Iki 23 straipsnio. Ar galime bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta.

Dėl motyvų niekas neužsirašė kalbėti. Taigi balsuosime numatytu laiku.

14.18 val.

Administracinių nusižengimų kodekso 247, 589, 608 straipsnių ir priedo pakeitimo ir Kodekso papildymo 248^1, 248^2, 248^3 straipsniais įstatymo Nr. XIV-598 5 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3208(2) (*priėmimas*)

Darbotvarkės 2-3 klausimas – Administracinių nusižengimų kodekso kai kurių straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3208. Priėmimas. Čia yra vienas straipsnis. Nors keičiamų

straipsnių labai daug, įstatymo projektas iš vieno straipsnio. Ar galime jam pritarti bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta.

Dėl motyvų niekas neužsirašė kalbėti. Taigi lieka tik balsavimas.

14.18 val.

Administracinių nusižengimų kodekso 12, 21[1], 373, 374, 375, 376, 377, 378, 380, 381, 382, 421, 484, 576, 577, 579, 581, 584, 587, 588, 589, 594, 608, 609, 616, 617, 619, 620, 621, 627, 644, 666, 671, 673, 675, 676, 678 straipsnių ir priedo pakeitimo, Kodekso papildymo 422[1], 565[1], 574[1] straipsniais ir 591, 677 straipsnių pripažinimo netekusiais galios įstatymo Nr. XIV-1947 27 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3209(2) (*priėmimas*)

Darbotvarkės 2-4 klausimas – Administracinių nusižengimų kodekso pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3209. Keičiama nemažai straipsnių, bet pats projektas yra iš vieno ilgo straipsnio. Ar galime bendru sutarimu jam pritarti, nes jokių pasiūlymų nebuvo? Dėkoju, pritarta. Dėl motyvų niekas neužsirašė. Taigi lieka balsavimas.

Darbotvarkės 2-5.1 ir 2-5.2 klausimai. Buvo nemažai Seimo narių pasiūlymų. Tai mes gal jį atidėkime.

14.19 val.

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2011 m. balandžio 14 d. nutarimo Nr. XI-1322 „Dėl Lietuvos muzikos ir teatro akademijos statuto patvirtinimo“ pakeitimo“ projektas Nr. XIVP-2954(2) (*priėmimas*)

Tada svarstykime darbotvarkės 2-6.1 klausimą – Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2011 m. balandžio 14 d. nutarimo „Dėl Lietuvos muzikos ir teatro akademijos statuto patvirtinimo“ pakeitimo“ projektą Nr. XIVP-2954. Čia buvo 1, 2 ir 3 straipsniai. Dėl jų pasiūlymų nebuvo. Ar galime bendru sutarimu pritarti šiems visiems straipsniams? Dėkoju, pritarta.

Už užsirašiusi kalbėti gerbiama V. Targamadzė, bet jos nematau salėje. Gerai, tada pakalbės vėliau.

Darbotvarkės 2-6.2 klausimas. Dėl Mokslo ir studijų įstatymo taip pat buvo daug Seimo narių pasiūlymų. Taigi jį taip pat atidėkime balsavimo langui.

14.20 val.

Mokslo ir studijų įstatymo Nr. XI-242 46, 59, 74, 75, 75[1], 75[2], 75[3], 76, 77, 82, 83 straipsnių pakeitimo, 9 straipsnio pripažinimo netekusiu galios ir Įstatymo papildymo 76[1], 76[2], 83[1] straipsniais įstatymo Nr. XIV-654 8 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2559(2) (*priėmimas*)

Tada darbotvarkės 2-7 klausimas – Mokslo ir studijų įstatymo kai kurių straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2559. Irgi peržvelgsiu. Čia buvo tik Teisės departamento siūlymų. Projektas iš… 1 ir 2 straipsniai. Viskas, du straipsniai. Dėl jų buvo Teisės departamento siūlymų, jiems komitetas pritarė. Ar galime bendru sutarimu pritarti šiems straipsniams? Dėkoju, pritarta.

Dėl motyvų niekas neužsirašė. Vadinasi, lieka tik balsavimas.

14.21 val.

Švietimo įstatymo Nr. I-1489 41 ir 67 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3117(2) (*priėmimas*)

Darbotvarkės 2-8 klausimas – Švietimo įstatymo dviejų straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3117. Taip pat priėmimas. Čia vėlgi trys straipsniai, dėl jų nebuvo jokių siūlymų. Ar galime pritarti bendru sutarimu visiems trims straipsniams? Dėkoju, pritarta. Atkreipiu dėmesį, kad yra redakcinė Teisės departamento pastaba. Su ta pastaba mes ir pritariame.

Dėl motyvų nematau norinčių kalbėti. Lieka tik balsavimas.

14.21 val.

Vandens įstatymo Nr. VIII-474 3, 8, 9, 14, 15, 18, 20, 21, 25 straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo Nr. XIV-1280 11 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2859(2) (*priėmimas*)

Toliau darbotvarkės 2-9 klausimas. Taip pat užmetu akį. Nėra Seimo narių pasiūlymų, galime svarstyti. Vandens įstatymo kai kurių straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2859. Dėl 1 straipsnio yra Teisės departamento siūlymas, jam komitetas pritarė iš dalies. Kitas Teisės departamento siūlymas, jam nepritarė. Ir trečias siūlymas, jam pritarė. Ar galime pagal komiteto redakciją vieninteliam 1 straipsniui pritarti? Dėkoju, pritarta.

Čia yra užsirašę kalbėti gerbiami kolegos. Už – G. Paluckas. Nematau jo salėje. Prieš – gerbiamas K. Mažeika. Irgi nėra salėje. Lieka balsavimas. Balsuosime tam numatytu metu.

Darbotvarkės 2-10.1 klausimas – projektas Nr. XIVP-3187. Yra pasiūlymų. Čia dėl visų yra pasiūlymų, tai palauksime balsavimo lango.

14.23 val.

Socialinio draudimo pensijų įstatymo Nr. I-549 1, 2, 5, 6, 10, 13, 20, 23, 35, 36, 38, 39, 40, 41, 58, 59 straipsnių, III skyriaus ir Įstatymo 3, 6 priedų pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3193(2), Neįgaliųjų socialinės integracijos įstatymo Nr. I-2044 pakeitimo įstatymo Nr. XIV-1722 1 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3194(2), Nelaimingų atsitikimų darbe ir profesinių ligų socialinio draudimo įstatymo Nr. VIII-1509 3, 6, 11, 14, 15, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26 ir 27 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3195(2), Žalos atlyginimo dėl nelaimingų atsitikimų darbe ar susirgimų profesine liga laikinojo įstatymo Nr. VIII-366 1, 2, 7, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18^1, 19 ir 22 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3196(2), Valstybinio socialinio draudimo įstatymo Nr. I-1336 4, 6, 10, 11, 14, 32, 34, 34^1 ir 40 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3197(2), Ligos ir motinystės socialinio draudimo įstatymo Nr. IX-110 11, 12 ir 33 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3198(2), Ligos ir motinystės socialinio draudimo įstatymo Nr. IX-110 2, 4, 5, 6, 8, 9, 10, 11, 11^1, 16, 18, 19, 21, 24 ir 25 straipsnių pakeitimo įstatymo Nr. XIV-2054 6 ir 9 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3199(2) (*svarstymas*)

Toliau einame prie darbotvarkės 2-14.1 klausimo – Socialinio draudimo pensijų įstatymo kai kurių straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3193. Čia yra svarstymo stadija. Taigi čia pasiūlymų vėl nebuvo. Nematau komiteto pranešėjos, tada gal aš pasakysiu. Taigi komitete pritarta bendru sutarimu šiam projektui ir taip pat lydimajam.

Tas pats. Lydimieji yra septyni. Tai yra 2-14.2, 2-14.3, 2-14.4, 2-14.5, 2-14.6 ir 2-14.7 klausimai, tai yra Socialinio draudimo pensijų, Neįgaliųjų socialinės integracijos, Nelaimingų atsitikimų darbe, Žalos atlyginimo, Valstybinio socialinio draudimo, Ligos ir motinystės socialinio draudimo ir kitas Ligos ir motinystės socialinio draudimo įstatymų projektai. Taigi čia Seimo narių pasiūlymų nebuvo.

Diskusijoje nėra norinčių kalbėti. Dėl motyvų taip pat nėra užsirašiusių. Vadinasi, lieka balsavimas dėl šio projekto, tada balsavimo lango metu ir apsispręsime.

14.24 val.

Medžioklės įstatymo Nr. IX-966 5 straipsnio pakeitimo ir Įstatymo papildymo 15^1, 15^2 straipsniais ir priedu įstatymo projektas Nr. XIVP-3271(2) (*svarstymas*)

Toliau 2-15.1 klausimas – Medžioklės įstatymo 5 straipsnio pakeitimo ir įstatymo papildymo dviem straipsniais ir priedu įstatymo projektas Nr. XIVP-3271. Taip, tai komiteto išvada. Gerbiamas V. Pranckietis – Kaimo reikalų komiteto išvada. Gerbiamas V. Pranckietis galėtų perskaityti

Kaimo reikalų komiteto, bet aš jo nematau. Gerbiamas S. Jovaiša gali tada Kaimo reikalų? Taip. Kaimo reikalų komiteto išvada.

S. JOVAIŠA (*TS-LKDF*). Dėkoju. Komitetas savo išvadoje pritarė Medžioklės įstatymo tokio straipsnio pakeitimo ir papildymo projektui. Ir balsavimo rezultatai – bendru sutarimu.

PIRMININKAS. Dėkoju. Dabar Aplinkos apsaugos komiteto išvadą perskaitys gerbiamas J. Urbanavičius. Prašau.

J. URBANAVIČIUS (*TS-LKDF*). Sveiki, kolegos. Aplinkos apsaugos komitetas taip pat svarstė šį įstatymo projektą ir balsavimas pasiskirstė taip: 6 – už, 4 – prieš, susilaikiusių nebuvo. Tai atmestas projektas.

PIRMININKAS. Dėkoju. Taigi dabar diskusija. Užsirašė diskutuoti nemažai Seimo narių. Gerbiama I. Pakarklytė – pirmoji. Frakcijos vardu. Prašau.

I. PAKARKLYTĖ (*LF*). Dėkoju, posėdžio pirmininke. Na, šios kadencijos pradžioje niekada nebūčiau pagalvojusi, kad skubiausias, aktualiausias, greičiausiai sprendžiamas klausimas didelei daliai Seimo narių pasirodys naktinių taikiklių medžioklėje įteisinimas. Tikrai norėčiau matyti tokį daugumos Seimo narių užsidegimą, kai kalbame apie smurto artimoje aplinkoje prevenciją ar smurto prieš moteris užkardymą, partnerystės įteisinimą, kas yra ir nacionalinio saugumo klausimas. Deja, šiuos klausimus salėje dažniau palydi baubimas. Negi valstybėje nėra svarbesnių klausimų, – girdžiu, dalis kolegų taip sako, kai kalbame, pavyzdžiui, apie Civilinės sąjungos įstatymą. Na, bet, pasirodo, svarbiausias Lietuvai klausimas, sprendžiamas skubos tvarka, yra naktinių taikiklių medžioklėje įteisinimas. Noriu atkreipti dėmesį, kad vienintelė kalbu frakcijos vardu, tai vienintelė Laisvės frakcija turi vieningą poziciją ir nepalaiko naktinių taikiklių medžioklėje. O kitos frakcijos daugiau palaiko, nei nepalaiko.

Taip, prisiminkime apskritai naktinių taikiklių kelią šiame Seime. 2022 metų gegužės mėnesį buvo pateiktas projektas, kuriuo siekta naktinių taikiklių medžioklėje draudimą perkelti iš ministro įsakymo į įstatymą. Buvo gauta Vyriausybės išvada, pritarta projektui. Aplinkos apsaugos komitete šis projektas buvo apverstas aukštyn kojomis ir numatytas įstatyme leidimas naudoti naktinius taikiklius medžioklėje. Seimas vėliau tam nepritarė, galiausiai įstatymas liko nepriimtas dėl ištrauktų kortelių ir lapkričio 7 dieną buvo atmestas priėmimo metu. Po 2 dienų labai skubiai, labai operatyviai buvo pritarta po pateikimo jau naujam projektui, įteisinančiam naktinių taikiklių naudojimą medžioklėje. Buvo atsisakyta Vyriausybės išvados, nors to asmeniškai prašė priėjusi prie šoninio mikrofono premjerė, tačiau savo frakcijos palaikymo taip pat nesulaukė. Na ir galiausiai lapkričio 29 dieną pagrindinis Kaimo reikalų komitetas, ne Aplinkos apsaugos komitetas, kaip turėtų būti pagal temą, pritarė šiam projektui.

Šio projekto šalininkai sako: vadovaukimės faktais. Neatremiamas argumentas, sutinku, tai vadovaukimės faktais. Dėl afrikinių kiaulių maro, kas buvo pasitelkiama dažnai kaip argumentas norint įteisinti naktinius taikiklius, tai Medžioklėtyros laboratorijos išvadose, kas buvo atlikta kaip šio projekto ekspertinis vertinimas, yra pastebima, kad kol kas nėra pagrįstų įrodymų, kad afrikinio kiaulių maro likvidavimas šernų populiacijoje dideliu erdviniu mastu galėtų būti pasiektas ženkliai sumažinus jų skaičių, ir kad afrikinis kiaulių maras gali plisti net ir esant mažam šernų populiacijos tankiui, nes virusas gali ilgą laiką išgyventi aplinkoje ir gali būti perduodamas nuo gaišenos gyvam gyvūnui. Buvo atliktas STT antikorupcinis vertinimas ir pastebėta, kad STT įžvelgia riziką vykdyti veiksmingą medžioklės reglamentavimo kontrolę ir tai gali sąlygoti korupcinių nusikaltimų kilimą.

Dabar esminė problema, kas nėra atsakyta šiuo įstatymo projektu ir kur čia tas šernas pakastas, galima sakyti, tai kodėl auga šernų populiacija? Šernų populiacija auga todėl, ką pažymi ir Valstybinė maisto ir veterinarijos tarnyba, kad prie to sąmoningai aktyviai prisideda patys medžiotojai. Jie stabdo medžioklę, ilgą laiką nemedžioja šernų patelių, šeria baltymingu pašaru šėryklose, taigi naktiniai taikikliai niekaip neprisidės prie tų šernų populiacijos mažinimo, nes patys medžiotojai sąmoningai nenori jos mažinti. Šis esminis momentas yra pražiūrėtas.

Ir baigiu. Vis dėlto esu labai labai nustebusi, kaip nepailstamai ir grubiai yra stumiamas būtent šis projektas, kaip uoliausia, pasirodo, frakcija Seime yra naktinių taikiklių medžioklėje fra-

kcija. Ir jeigu taip uoliai kaip pramogavimas su naktiniais taikikliais medžioklėje būtų ginamos žmogaus teisės, tai mes jau seniai būtume gerovės valstybė.

PIRMININKAS. Dėkoju. Toliau užsirašė diskusijoje dalyvauti gerbiamas R. Žemaitaitis. Prašau.

R. ŽEMAITAITIS (*MSNG*). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Gal ir būčiau tikrai atsisakęs, jeigu ne mano kolegė, kurios amžinąjį atilsį senelis pramedžiojo virš 60 metų. Tai buvo vienas iškiliausių Šiaulių rajono medžiotojų, tai buvo A. Žemaitaitis, tai buvo žmogus, kuris iš tikrųjų buvo geras pavyzdys visiems medžiotojams. Tai buvo kelrodė žvaigždė ir tarybinėje Lietuvoje, ir nepriklausomoje Lietuvoje, iš jo mes visi mokėmės. Aš pats asmeniškai iš Ievos senelio labai daug išmokau. Tai yra tas žmogus, kuris mane irgi atvedė į medžiotojus, kuris padarė mane medžiotoju ir kuris mane išmokė, kokių tradicijų reikia laikytis.

Šiandieną man iš tiesų yra keista, kai mano, tenka prisipažinti, giminaičiai kardinaliai, kategoriškai elgiasi, priešingai, negu kad iš tikrųjų, iš esmės yra. Kitas yra dalykas, kai dabar kalba kolegė, kad čia labai skubos tvarka buvo užregistruotas Medžioklės įstatymas, tai aš tiesiog leisiu priminti, kaip stebuklingu būdu Partnerystės įstatymas po atmetimo per parą buvo užregistruotas, perregistruotas ir pakeistas. Na, kodėl mes šitaip turime Seime veidmainiauti, kodėl vienas kitą turime apgaudinėti ir laikyti kvailiais? Aš jums galėčiau, aš užsirašiau bent devynias istorijas, kai Laisvės partija po paros registruodavo kitus pasiūlymus, kurie buvo atmesti. Ar to reikia? Nereikia, Edita, tikrai to nereikia. Klausimas yra, kodėl mes šitame Seime ir salėje bandome pasidaryti politinę reklamą?

Kitas dalykas, tikrai negaliu nepasakyti dėl Europos Sąjungos Rytų flango valstybių, tai yra Lenkijos, Vengrijos, Bulgarijos, Rumunijos, Vokietijos, netgi tos pačios Austrijos, kodėl naktiniai taikikliai yra įteisinti? Todėl, kad nėra kaip Ispanijoje, kaip Turkijoje, kaip Graikijoje, kaip kitose Pietų šalyse sezoniškumo. Tai yra vasara, tai yra šviesa. Mes esame žiemos laikotarpyje, tai yra būtent labai trumpas laikotarpis, kada galima naktinius gyvūnus sumedžioti.

Kitas dalykas yra dėl ligos plėtros. Taip, liga yra baisiai plintanti ir kiaulių maras, šernų maras, kaip mes jį pavadinsime, yra nevaldomas. Kai bus priimtos naktinės optikos, ar mes daugiau sumedžiosime šernų? Mes gal sumedžiosime 10 %, 12 %, 15 %, bet mes turime žiūrėti į priekį, ką mes turime. Jeigu mes kalbame apie humanišką elgesį su gyvūnais, būtent ta priemonė ir yra viena iš tų priemonių, kad gyvūnas nesikankintų ir žūtų.

Tiesiog leisiu sau pasakyti paskutinį įvykį. Mano kolega medžiotojas prieš keletą savaičių medžiojo. Sužeidė žvėrį. Aš su šunimi realiai pusantros valandos turėjau blaškytis, ieškoti, kol aš jį suradau. Šūvis, atrodo, būtų taiklus – 4 centimetrai per viršų, perėjo per minkštą audinį. Žvėris būtų gal ir blaškęsis toliau.

Kitas dalykas, ką pasakė kolega, kad platina ligas. Gerbiamieji, nustokite šerti kates, nustokite šerti šunis gatvėse, daugiabučių kiemuose. Jų plėtra ir… Kaip tik būtent ligos ir plečiasi per tą neatsakingą gyvūnų priežiūrą. Jeigu mes kalbame apie sterilizaciją, gerbiama Ieva, tai įtraukite į programą, kad visos laukinės katės, laukiniai šunys, kurie yra pagauti, privalomai būtų sterilizuojami. Automatiškai populiacija sumažėtų, automatiškai gyvūnai išmirtų ir nebeturėtume problemos, bet, deja, to nėra.

Tikrai, gerbiami kolegos, kviečiu palaikyti įstatymo projektą, kuris yra svarbus ne tik medžiotojams. Jis kartu yra svarbus ir šauliams. Tai yra mūsų Lietuvos garantas žiūrint į saugumą, į tai, kas vyko 2022 m. vasario 24 d. Rusijoje, Ukrainoje.

PIRMININKAS. Dėkoju. Toliau diskutuoti kviečiu gerbiamą K. Navicką, bet jo nematau. Tada kviečiamas gerbiamas A. Pocius. Prašau.

A. POCIUS (*TS-LKDF*). Laba diena, gerbiami kolegos. Aš manau, kad jau daug kam visa tai yra ne vieną kartą girdėta. Aš tiesiog norėčiau grįžti prie argumentų, kodėl yra siūloma Lietuvoje leisti naudoti naktinio matymo taikiklius. Aš manau, tie argumentai yra būtent tokie. Jau prieš tai buvo paminėta dėl šūvio tikslumo. Būtent medžiotojai yra išreiškę pageidavimą, kad nebūtų atsitikę taip, kad netaiklus šūvis nakties metu taptų tiesiog ilgu gyvūno kankinimusi kažkur pasislėpus. Būtent tam taikliam šūviui, kuris yra vadinamas šių laikų terminologija, tai yra technologijų progresas… Naktinio matymo taikikliai ir yra tas prietaisas, kuris yra naudojamas tiek karyboje, tiek medžioklėje, dėl to taiklus šūvis tamsiu paros metu būtent ir yra reikalingas.

Mes kalbame apie gyvūnų populiacijos reguliavimą, ir ne tik apie šernus, kas čia buvo kalbama. Kalbama ir apie invazinius gyvūnus, kurie ateina iš pietinių valstybių, ir plėšrūnus, kurie nešioja tam tikras ligas ir gali užkrėsti ir ūkininkų gyvūnus. Aš manau, daugybė argumentų.

Praėjusį kartą, praėjusiuose svarstymuose aš taip pat minėjau išaugusią gyvūnų populiaciją. Jie daugiausia migruoja nakties metu, tamsiu paros metu ir yra dvigubai išaugęs avaringumo skaičius keliuose. 2017 metais – apie 2 tūkst. 600 per metus, o dabar yra virš 5 tūkst. – iki 5 tūkst. 600 autoavarijų įvyksta dėl gyvūnų migracijos tamsiu paros metu.

Taigi visi šitie argumentai, aš manau, yra svarūs. Norėčiau tikėti, kad įsiklausysite į juos ir tarsite žodį būtent už technologijų panaudojimą. Jeigu mes leidžiame šiuolaikines technologijas naudoti mėgėjiškoje žūklėje ir pramoninėje žūklėje, naudojant sonarus, naudojant būtent echolotus, tai kodėl gi mes nenorime leisti naudoti išmaniųjų technologijų būtent medžioklėje? Aš manau, kad tai yra argumentai, ir prašyčiau palaikyti šią iniciatyvą, kad užbaigtume šią istoriją. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkoju. Dar užsirašė diskutuoti gerbiamas G. Paluckas, bet aš jo nematau. Diskusiją tada baigiame. Motyvai už, prieš. Ar yra? Matyt, kad jų turėtų būti. Taigi už – gerbiamas R. Žemaitaitis. (*Balsai salėje*) Atsiima. Gerai, tada už gerbiamas Z. Balčytis, bet aš jo nematau. Taigi lieka gerbiamas J. Jarutis. Prašau.

J. JARUTIS (*LVŽSF*). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Šis klausimas yra apipintas daugybės mitų, visokių dalykų, ypač labai negražiai yra kaltinama medžiotojų bendruomenė, kurią sudaro daugiau kaip 30 tūkst. žmonių Lietuvoje. Tos technologijos, kurios ateina į mūsų gyvenimą, čia labai teisingai kolega Arvydas paminėjo, visose srityse technologijos žengia į priekį ne dėl to, kad… tiesiog taip gyvenimas diktuoja, kad būtų patogiau, lengviau, suteiktų mažiau skausmo ir taip toliau. Sutinku, kad mūsų bendruomenėje, medžiotojų bendruomenėje, yra galbūt 1 % nesąžiningų žmonių. Natūralu, kiekvienoje bendruomenėje, visuomenėje to yra, šito mes neišvengsime ir nuo to neapsaugosime, bet didžioji dalis, absoliuti medžiotojų bendruomenės dalis yra atsakinga, mylinti gamtą ir laikosi įstatymų. O tai, kad gyvūnų populiacija auga eksponentiškai, labai dideliais tempais, yra faktas, kas bent jau važiuojate Lietuvos keliais ar dalyvaujate medžioklėje, tai elnių šimtai būriais vaikšto. Jie daro įtaką ne tik žemės ūkiui, bet ir apskritai yra grėsmė vairuotojams ir taip toliau.

O jeigu kalbėtume apie tai, kad kai kas atmeta, kad čia jūs prisidengiate krašto gynybos klausimais, tai, deja, bet… Ne deja, o kaip čia pasakyti? Ukrainos pavyzdys rodo, kad būtent medžiotojai, kurie yra įvaldę tam tikrą techniką, yra patys geriausi kovotojai. Mūsų kariai, kad ir kaip būtų gaila, nėra mokomi šaudyti į judančius taikinius, o medžiotojai iš principo kiekvieną kartą tai daro. Tai, nevertinant to kaip galimos pagalbos gynybai, bet kuriuo atveju tie žmonės, kurie geba valdyti ginklą, būtų labai vertingi. Iš kitos pusės, mes nesame pajėgūs aprūpinti visos kariuomenės naktinio matymo priemonėmis.

PIRMININKAS. Laikas!

J. JARUTIS (*LVŽSF*). Neduok Dieve, karo atveju tos priemonės galėtų būti rekvizuotos ir panaudotos krašto gynybai, tai bet kokiu atveju kviečiu balsuoti už.

PIRMININKAS. Laikas! Dabar prieš – gerbiama I. Pakarklytė. Prašau.

I. PAKARKLYTĖ (*LF*). Šis projektas nuo pat pradžių prasidėjo nuo melų, dar nuo ankstesnių projektų, buvo sakoma, kai tam tikri prietaisai, įskaitant naktinius taikiklius, bus paleisti į civilinę prekybą šauliams savanoriams, tikrai tikrai nebus nešamas projektas, kad naktiniai taikikliai būtų įteisinti medžioklėje. Tai buvo melas. Matome, kad toks projektas yra. Visi tie išsakyti argumentai šio projekto šalininkų niekaip neatlaiko kritikos. Net ta pati Valstybinė maisto ir veterinarijos tarnyba yra aiškiai pasakiusi, kad vėlgi prie šernų populiacijos didėjimo labiausiai prisidėjo patys medžiotojai, nes dar patys šį pavasarį buvo išplatinę pranešimą, ragindami medžiotojus nešerti žvėrių ir nedidinti tos populiacijos patiems sąmoningai.

Dėl krašto gynybos vėlgi išsakyta ir Krašto apsaugos ministerijos pozicija. Man atrodo, kiekvienam yra suprantama, kad tos pratybos vyksta ne miške šaudant į žvėris. Ką lemtų tokio projekto priėmimas? Tai, kad tiesiog būtų lengviau papramogauti miške ir nereikėtų įdėti didelių pastangų į tą medžioklės kultivavimą, kokia jinai buvo, į tuos tradiciškesnius būdus, nes gana

paprasta, didelių įgūdžių nereikia su naktiniu taikikliu tą žvėrį nušauti. Tai raginu nepalaikyti šio projekto, nepasiduoti ginklų lobistams ir balsuoti prieš.

PIRMININKAS. Dėkoju. Motyvai išsakyti, balsuosime numatytu laiku, jau netrukus.

14.43 val.

Gyvūnų gerovės ir apsaugos įstatymo Nr. VIII-500 3 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3331, Administracinių nusižengimų kodekso Nr. XII-1869 290 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3332 (*pateikimas*)

Dabar lydimieji. Darbotvarkės 2-15.2 klausimas – projektas Nr. XIVP-3331. Atkreipiu dėmesį, kad yra kita stadija. Gyvūnų gerovės ir apsaugos įstatymo vieno straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3331. Pateikimas. Gerbiamas K. Mažeika. Prašom į tribūną.

K. MAŽEIKA (*DFVL*). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Atsižvelgdami į Teisėkūros pagrindų įstatymo 3 straipsnio 2 dalies 7 punkte įtvirtintą teisėkūros sistemiškumo principą, kad teisės normos turi derėti tarpusavyje, teikiame Gyvūnų gerovės ir apsaugos įstatymo 3 straipsnio 3 dalies 2 punkto bei Administracinių nusižengimų kodekso 290 straipsnio 5 dalies pataisas, kad jos derėtų su jau svarstomu Medžioklės įstatymu. Tikrai noriu paminėti kolegei, kuri čia lyg bandė pasakyti, kad medžioklė yra kažkoks labai lengvas hobis: vis dėlto medžioklė yra valstybės medžiotojams vykdyti pavesta funkcija, gerbiama Ieva Pakarklyte. Jūs manęs negirdite ir nenorite, matyt, girdėti, kad medžiotojai yra tikrai užsiėmę žmonės ir jie tiktai laisvu nuo darbo ir visų kitų įsipareigojimų metu vykdo tas funkcijas. Ypač kaip šiandien, ir dabar beveik tamsu už lango, greitai bus visai tamsu, jie po darbo turi vykdyti tas funkcijas, kurios yra pavestos. Reikia atkreipti dėmesį, kad žalą ūkininkams atlyginti turi medžiotojai, nepaisydami, ar jiems geras oras, ar blogas, ar šviesu, ar tamsu. Turbūt reikia į tai atsižvelgti.

Jeigu Laisvės partija labai rūpinasi gyvūnų gerove ir etišku elgesiu, tai turbūt šiuo atveju lygiai taip pat reikėtų dėti lygybės ženklą tarp prožektoriaus ir taikiklio, nes tai yra tos pačios kategorijos įrankiai, ir nereikėtų klaidinti žmonių, kad tai yra kažkoks ypač didelis blogis, o galbūt įsiklausyti į argumentus.

Daug kartų buvo paminėta Valstybinė maisto ir veterinarijos tarnyba. Manau, kad lygiai taip pat nereikėtų priešinti institucijos, kurios nuomonė yra visiškai kitokia, ir remtis kažkokia savo išvada. Tad tikrai, ponia Ieva Pakarklyte ir draugai, kurie esate, nežinau, jūs vadinatės Laisvės partija, bet, manau, šiuo atveju esate daugiau už nelaisvę ir draudimus. Reikėtų jums tai irgi aptarti.

Kolegos, kviečiu palaikyti lydimuosius, jie ir būtų priskirti prie viso paketo, kuriame yra pateikti dar kiti du lydimieji.

PIRMININKAS. Dėkoju. Tai jūs pristatėte ir darbotvarkės 2-15.3 klausimą?

K. MAŽEIKA (*DFVL*). Taip, abu kartu – Gyvūnų gerovės ir apsaugos ir Administracinių nusižengimų kodekso.

PIRMININKAS. Taip, Gyvūnų gerovės ir Administracinių… Dabar jūsų niekas nenori klausti, niekas nenori ir pasisakyti. Lieka balsavimas. Apsispręsime per balsavimo langą. Langą atidarysime 14 val. 55 min., kaip numatyta.

14.46 val.

Krašto apsaugos sistemos organizavimo ir karo tarnybos įstatymo Nr. VIII-723 pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3183(2), Krašto apsaugos sistemos organizavimo ir karo tarnybos įstatymo Nr. VIII-723 pakeitimo įstatymo Nr. XIV-1179 19, 28, 29, 31 ir 32 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3184(2), Karių materialinės atsakomybės įstatymo Nr. VIII-1857 4 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3185(2), Lietuvos šaulių sąjungos įstatymo Nr. VIII-375 30, 37, 48 ir 50 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3186(2) (*svarstymas*)

Dabar tada 2-16.1 klausimas – Krašto apsaugos sistemos organizavimo ir taip toliau įstatymo projektas Nr. XIVP-3183. Čia yra svarstymas. Nacionalinio saugumo ir gynybos komiteto pranešėjas būtų… L. Kasčiūnas būtų NSGK pranešėjas, bet aš jo nematau, lyg buvo salėje, bet… Gal

gerbiamas A. Pocius tada? Jis irgi ką tik buvo, bet kažkur išėjo. Gal gerbiamas J. Jarutis galėtų mums pagarsinti? Čia kartu svarstome ir lydimuosius – darbotvarkės 2-16.2, 2-16.3 ir 2-16.4 klausimus. Prašom.

J. JARUTIS (*LVŽSF*). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Gerbiami kolegos, Nacionalinio saugumo ir gynybos komitetas svarstė Lietuvos Respublikos krašto apsaugos sistemos organizavimo ir karo tarnybos įstatymo pakeitimo įstatymo projektą ir… Tuoj, minutėlę. Sprendimas priimtas bendru sutarimu – pritarti. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkoju. Dabar Socialinių reikalų ir darbo komiteto išvada. Taip pat nematau pranešėjos. Kas galėtų iš Socialinių reikalų ir darbo komiteto? Matau, gerbiamas A. Sysas pasiruošęs pakilti iš savo vietos ir pristatyti. Labai gerai, dėkui. Čia yra tik dėl pagrindinio projekto Socialinių reikalų ir darbo komiteto išvada. Prašau.

A. SYSAS (*LSDPF*). Ačiū, pirmininke. Gerbiamieji kolegos, Socialinių reikalų ir darbo komitetas apsvarstė Krašto apsaugos sistemos organizavimo ir karo tarnybos įstatymo projektus. Buvo gautos Teisės departamento išvados, taip pat Seimo narių pasiūlymų. Teisės departamento visoms išvadoms buvo pritarta. Gerbiamos kolegės M. Ošmianskienės pataisai pritarta iš dalies. Suderinta ir su ministerija. Taip pat Socialinių reikalų ir darbo komitetas pasiūlė redaguoti vieną straipsnį. Komiteto sprendimas yra bendru sutarimu pritarti Krašto apsaugos sistemos organizavimo ir karo tarnybos įstatymo projektams.

PIRMININKAS. Dėkoju. Dabar Valstybės valdymo ir savivaldybių komiteto išvada. Gal gerbiamas A. Petrošius, jeigu jį galėtų kas iš kolegų pakalbinti? Ar gerbiama J. Sejonienė, ar gerbiama I. Haase atkreips dėmesį? Gerbiamas Audriau Petrošiau, galbūt galėtumėte mums perskaityti Valstybės valdymo ir savivaldybių komiteto išvadą dėl Krašto apsaugos sistemos organizavimo?.. Mes jums duosime projektą. Jūs čia paprastai tik patį galą, išvadą. Taip, visi keturi projektai.

A. PETROŠIUS (*TS-LKDF*). Gal iš karto galiu dėl visų keturių ir pasakyti, kad komitete buvo pritarta bendru sutarimu visiems keturiems projektams.

PIRMININKAS. Dėkui, labai dėkui. Dabar diskutuoti yra užsirašęs gerbiamas A. Pocius, bet aš vėl jo nematau. Tada motyvai. Taip pat niekas nenori kalbėti dėl motyvų. Vadinasi, lieka balsavimas balsavimo lango metu jau netrukus.

14.50 val.

Krašto apsaugos sistemos organizavimo ir karo tarnybos įstatymo Nr. VIII-723 32 ir 47 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2763(2) (*svarstymas*)

Dabar 2-17 klausimas – Krašto apsaugos sistemos organizavimo ir karo tarnybos įstatymo dviejų straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2763. Svarstymas. Nacionalinio saugumo ir gynybos komiteto išvadą perskaitytų L. Kasčiūnas, jeigu būtų, bet jo nėra. Tai iš Nacionalinio saugumo ir gynybos komiteto kas galėtų? Gerai, gerbiamas V. Rakutis. Prašom.

V. RAKUTIS (*TS-LKDF*). Komitetas susirinko į posėdį, apsvarstė pateiktą projektą ir bendru sutarimu jam pritarė.

PIRMININKAS. Dėkoju. Diskusijoje kalbėti užsirašė du Seimo nariai. Gerbiamas A. Pocius. Jo vis dar nematau. Tada gerbiamas K. Vilkauskas kviečiamas į tribūną diskutuoti. Prašau.

K. VILKAUSKAS (*LSDPF*). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Kariai savanoriai dabar yra priešakinėse mūsų gynybos linijose ir labiausiai, manau, motyvuoti mūsų Lietuvos piliečiai, kurie savanoriškai atlieka pareigą, ruošiasi ekstremalioms situacijoms, jeigu priešas bandytų užimti Lietuvą.

Dėl šio įstatymo projekto teikiau keletą pasiūlymų: dėl laipsnių greitesnio suteikimo, kaip ir privalomojoje karo tarnyboje, ir dėl amžiaus, kad tiems kariams, kurie yra 60 metų, bet dar yra pajėgūs vykdyti savo pareigas, turi galimybių ir sveikatos, būtų pratęsta iki 63 metų. Tai yra, atrodo, neilgas laikotarpis, bet labai svarbus, nes trūksta karinio parengimo ir karių savanorių paruošimo instruktorių. Manau, kad į siūlymą pratęsti iki 63 metų atsižvelgė komitetas. Labai dėkoju. Gaila, kad dėl laipsnių… Tai yra labiau sisteminis klausimas ir tai liestų ir privalomosios karo tarnybos karius. Šį klausimą diskutavome, ir manau, kad ateityje gal dar kils diskusijų.

Šiame įstatyme taip pat buvo numatyta 1 diena mokamų atostogų po pratybų arba taikos misijų palaikymo operacijų. Perėjo kitas įstatymas dėl susitarimo tarp darbdavio ir kario savano-

rio, kad būtų suteiktos 2 nemokamų atostogų dienos po pratybų. Manau, kad šiek tiek didesnis dėmesys atkreiptas į karių savanorių motyvaciją, ją ir ateityje reikėtų didinti, didinti jų aprūpinimą. Manau, kad daugiau karių savanorių tikrai galėtų papildyti gretas. Kviečiu balsuoti už šį projektą.

PIRMININKAS. Dėkoju. Tada gerbiamas A. Pocius. Jeigu norite diskutuoti, prašom į tribūną. Ne, atsisako. Gerai, atsisako. Tada lieka… Dėl motyvų niekas neužsirašė, vadinasi, lieka dar 1 minutė. Tai gal tada mes galime rezervinį? Gerbiamas J. Razma gal pasiruošęs mums rezervinį?..

14.54 val.

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2020 m. lapkričio 19 d. nutarimo Nr. XIV-17 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo komitetų sudėties patvirtinimo“ pakeitimo“ projektas Nr. XIVP-3373, Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2020 m. lapkričio 17 d. nutarimo Nr. XIV-12 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo komitetų narių skaičiaus“ pakeitimo“ projektas Nr. XIVP-3374 (*pateikimas ir svarstymas*)

Tai gal gerbiamas J. Razma pristatytų mums rezervinį 7 klausimą – projektą Nr. XIVP-3374? Čia ir 6, ir 7 yra. Rezervinius 6 ir 7 klausimus. Prašom.

J. RAZMA (*TS-LKDF*). Gerbiami kolegos, čia tie rezerviniai abu yra susiję, tai aš gal abu iš karto?

PIRMININKAS. Taip, abu iš karto. Sakau, ir 6, ir 7 klausimus.

J. RAZMA (*TS-LKDF*). Nors darbotvarkėje įrašyti kaip atskiri, vienas kitą yra sąlygojantys. Čia yra nutarimų projektai dėl komitetų sudėties koregavimo, tai lemia ir komitetų narių skaičiaus koregavimą. Šiandieną Seniūnų sueigoje sutarėme, jog Švietimo ir mokslo komitete yra labai jau viršyta Demokratų frakcijos „Vardan Lietuvos“ kvota, tai frakcija greitai geranoriškai sutiko, kad šio komiteto narė S. Lengvinienė galėtų pereiti į Kultūros komitetą. Šiuo nutarimu tai ir realizuojama, dėl to atitinkamai keičiasi komitetų narių skaičius. Kultūros komitete vienu didėja, tai bus 8, o Švietimo ir mokslo komitete vienu mažėja – liks kol kas 11.

PIRMININKAS. Dėkoju. Niekas neužsirašė jūsų paklausti. Tai dėkojame. Kadangi jau balsavimo langas, galbūt galime apsispręsti dėl šių projektų? Galbūt galime bendru sutarimu po pateikimo rezerviniam 6 pritarti? Dėkoju. Gerai. Po svarstymo irgi galime pritarti. Ir rezervinio 6 priėmimas. Galbūt galime bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta.

Po pateikimo pritarėme. Gerai. Po svarstymo pritarėme. Dėkoju.

14.56 val.

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2020 m. lapkričio 19 d. nutarimo Nr. XIV-17 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo komitetų sudėties patvirtinimo“ pakeitimo“ projektas Nr. XIVP-3373 (*priėmimas*)

Dabar priėmimo stadijoje balsuojame tada dėl rezervinio 6 klausimo. Reikia balsuoti – priėmimas. Balsuojame dėl rezervinio 6 klausimo, projekto Nr. XIVP-3373. Ką tik pristatė – dėl komitetų sudėties. Balsuojame dėl rezervinio 6 klausimo, dėl komitetų sudėties. Priėmimas.

Šio nutarimo priėmimas

Užsiregistravo 114, balsavo 114, visi 114 balsavo už. Nutarimas priimtas. (*Gongas*)

14.57 val.

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2020 m. lapkričio 17 d. nutarimo Nr. XIV-12 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo komitetų narių skaičiaus“ pakeitimo“ projektas Nr. XIVP-3374 (*priėmimas*)

Ir rezervinis 7 klausimas taip pat. Tada balsuojame dėl rezervinio 7 klausimo, projekto Nr. XIVP-3374. Dėl komitetų narių skaičiaus. Prašau.

Šio nutarimo priėmimas

Užsiregistravo 117, visi 117 balsavo už. Nutarimas priimtas. (*Gongas*)

14.58 val.

Seimo nutarimo „Dėl 2024 metų, 2025 metų ir 2026 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų konsoliduotos visumos planuojamų rodiklių“ projektas Nr. XIVP-3131(2) (*priėmimo tęsinys)*

Dabar grįžtame prie darbotvarkės gerokai atgal ir balsuosime nuo pradžių dėl to, ką esame apsvarstę. Taigi 1-3.3 klausimas – Seimo nutarimo „Dėl 2024 metų, 2025 metų ir 2026 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų konsoliduotos visumos planuojamų rodiklių“ projektas Nr. XIVP-3131. Priėmimas. Balsuojame dėl projekto Nr. XIVP-3131.

Šio nutarimo priėmimas

Užsiregistravo 121, balsavo 121: už – 67, prieš – 7, susilaikė 47. Taigi įstatymas yra priimtas. (*Gongas*)

14.59 val.

Savanoriškos veiklos įstatymo Nr. XI-1500 pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3014(2) (*priėmimo tęsinys*)

Dabar darbotvarkės 1-4 klausimas – Savanoriškos veiklos įstatymo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3014. Aš kviečiu komiteto pranešėją grįžti į tribūną, nes mums reikia… Gerbiama Rasa Petrauskiene, kviečiu grįžti į tribūną, nes liko vienas gerbiamo J. Razmos pasiūlymas. Jis reikalavo balsuoti. Kaip suprantu, jis pasiūlymą jau pristatė. Ar yra 29 Seimo nariai, palaikantys J. Razmos pasiūlymą?

R. PETRAUSKIENĖ (*TS-LKDF*). Du tiktai.

PIRMININKAS. Matau tik du. Tai paspauskime mygtukus tada, ar yra 29 Seimo nariai, nes nematau, kad būtų tiek rankų. Tuoj pamatysime, ar yra.

Užsiregistravo 74, balsavo 71: už – 46, prieš – 1, susilaikė 24. Taigi yra 29, kurie remia, kad būtų svarstoma. Dabar J. Razma jau pristatė pasiūlymą anksčiau ir komitetas nepritarė. Prašau pateikti komiteto nuomonę.

R. PETRAUSKIENĖ (*TS-LKDF*). Komitetas siūlymui bendru sutarimu nepritarė, nes nusprendė, kad siūlymas yra perteklinis. Jau dabar darbo patirtis pagal dabartinį reglamentavimą gali būti pripažįstama plačiau. Papildomai to įstatyme nurodyti nereikia. Tiek.

PIRMININKAS. Dėkoju. Niekas neužsirašė dėl motyvų. Balsuosime dėl J. Razmos pasiūlymo. Dabar balsuojame dėl J. Razmos pasiūlymo, jam komitetas nepritarė.

Užsiregistravo 120, balsavo 116: už – 34, prieš – 9, susilaikė 73. Taigi pasiūlymui nėra pritarta.

Dabar toliau. Tada buvo dar nauja redakcija. 14 straipsnis. Galime bendru sutarimu pritarti 14 straipsniui? Dėkoju, pritarta. Dar yra 2 ir 3 straipsniai, jiems taip pat reikia pritarti bendru sutarimu. Dėkoju, pritarta.

Taigi motyvai dėl viso. Gerbiamas K. Vilkauskas – už. Prašau.

K. VILKAUSKAS (*LSDPF*). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Gerbiami kolegos, sveikinu su Tarptautine savanorių diena. Labai laiku šitas įstatymas. Jame, aišku, būtų galima ieškoti dar kažkokių klausimų, kad dar konkrečiau, galbūt aiškiau ta savanorių veikla būtų įprasminta, bet ne viską įstatymiškai pasieksime. Svarbiausia, kad mes tokių žmonių turime, nuoširdžiai dėkojame jiems ir linkime sėkmės. (*Plojimai*)

PIRMININKAS. Dėkoju. Jūsų pasisakymas sulaukė palaikymo. Dabar balsuojame dėl viso įstatymo – Savanoriškos veiklos įstatymo projekto Nr. XIVP-3014.

Šio įstatymo priėmimas

Užsiregistravo 124, balsavo 122: už – 104, prieš – 1, susilaikė 17. Taigi įstatymas yra priimtas. (*Gongas*)

Per šoninį mikrofoną gerbiama M. Navickienė. Ministre, prašom.

M. NAVICKIENĖ (*TS-LKDF*). Labai ačiū. Aš tiktai norėjau padėkoti visiems kolegoms už šį balsavimą. Tikrai graži diena priimti tokiam įstatymui. Gražu yra tai, kad pakankamai vieningai ir pozicija, ir opozicija sutarėme, kad toks įstatymas yra reikalingas geriau reglamentuoti savanoriškai veiklai. Bet svarbiausias turbūt dalykas – čia tegul būna tokia simbolinė padėka Seimo vardu visiems savanoriams, kurie skiria savo laiką būtent savanoriškai veiklai. Ačiū visiems, kolegos.

PIRMININKAS. Dėkoju.

15.03 val.

Seimo nutarimo „Dėl rinkimų į Europos Parlamentą datos paskelbimo“ projektas Nr. XIVP-3295(2) (*priėmimo tęsinys*)

Toliau pagal darbotvarkę 2-1 klausimas – Seimo nutarimo „Dėl rinkimų į Europos Parlamentą datos paskelbimo“ projektas Nr. XIVP-3295. Priėmimas. Liko balsavimas. Balsuojame.

Šio nutarimo priėmimas

Užsiregistravo 124, balsavo 124, už – 109, prieš – 4, susilaikė 11. Seimo nutarimas priimtas. (*Gongas*)

15.04 val.

Diplomatinės tarnybos įstatymo Nr. VIII-1012 pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3181(2) (*priėmimo tęsinys*)

Toliau 2-2.1 klausimas – Diplomatinės tarnybos įstatymo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3181. Priėmimas. Balsuojame.

Šio įstatymo priėmimas

Užsiregistravo 123, balsavo 122: už – 103, prieš – 2, susilaikė 17. Įstatymas priimtas. (*Gongas*)

15.05 val.

Asmenų delegavimo į tarptautines ir Europos Sąjungos institucijas ar užsienio valstybių institucijas įstatymo Nr. X-1262 pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3182(2) (*priėmimo tęsinys*)

Toliau darbotvarkės 2-2.2 klausimas – Asmenų delegavimo į tarptautines ir Europos Sąjungos institucijas ar užsienio valstybių institucijas įstatymo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3182. Balsuojame. Ką tik priimto įstatymo lydimasis. Pagreitinti? (*Balsai salėje*) Ne visi nori, tai liekame prie ilgo, nes kolegos susipainios paskui.

Šio įstatymo priėmimas

Užsiregistravo 123, balsavo 123: už – 114, prieš – 1, susilaikė 8. Įstatymas priimtas. (*Gongas*)

15.06 val.

Administracinių nusižengimų kodekso 247, 589, 608 straipsnių ir priedo pakeitimo ir Kodekso papildymo 248[1], 248[2], 248[3] straipsniais įstatymo Nr. XIV-598 5 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3208(2) (*priėmimo tęsinys*)

Toliau darbotvarkės 2-3 klausimas – Administracinių nusižengimų kodekso kai kurių straipsnių ir priedo pakeitimo ir kodekso papildymo įstatymo projektas Nr. XIVP-3208.

Šio įstatymo priėmimas

Užsiregistravo 121, balsavo 120: už – 118, prieš niekas nebalsavo, susilaikė 2. Įstatymas priimtas. (*Gongas*)

15.07 val.

Administracinių nusižengimų kodekso 12, 21[1], 373, 374, 375, 376, 377, 378, 380, 381, 382, 421, 484, 576, 577, 579, 581, 584, 587, 588, 589, 594, 608, 609, 616, 617, 619, 620, 621, 627, 644, 666, 671, 673, 675, 676, 678 straipsnių ir priedo pakeitimo, Kodekso papildymo 422[1], 565[1], 574[1] straipsniais ir 591, 677 straipsnių pripažinimo netekusiais galios įstatymo Nr. XIV-1947 27 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3209(2) (*priėmimo tęsinys*)

Dabar darbotvarkės 2-4 klausimas – Administracinių nusižengimų kodekso kai kurių straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3209.

Šio įstatymo priėmimas

Užsiregistravo 120, balsavo 118: už – 117, prieš niekas nebalsavo, susilaikė 1. Įstatymas priimtas. (*Gongas*)

Per šoninį mikrofoną – gerbiamas A. Vyšniauskas. Prašau.

A. VYŠNIAUSKAS (*TS-LKDF*). Ačiū, posėdžio pirmininke. Aš labai noriu pasakyti svarbią žinią, kad ką tik Konstitucinis Teismas priėmė sprendimą, jog mūsų kolega P. Gražulis šiurkščiai pažeidė Konstituciją ir sulaužė priesaiką.

PIRMININKAS. Dėkoju. Lauksime raštu. (*Šurmulys salėje*) Gerbiami kolegos, niekas niekur nesiskirsto. Galime trumpai pasitarti? Kolegos, rimties salėje! Kaip dirbame toliau? Galime balsuoti už viską, ką esame apsvarstę, ar eiti iš eilės ir svarstyti pasiūlymus? Geriau balsuojame, ką jau esame apsvarstę, nes dėl kitų iš eilės yra įvairių siūlymų, tai ten galime ilgiau užstrigti.

15.08 val.

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2011 m. balandžio 14 d. nutarimo Nr. XI-1322 „Dėl Lietuvos muzikos ir teatro akademijos statuto patvirtinimo“ pakeitimo“ projektas Nr. XIVP-2954(2) (*priėmimo tęsinys*)

Esame apsvarstę darbotvarkės 2-6.1 klausimą – Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2011 m. balandžio 14 d. nutarimo Nr. XI-1322 „Dėl Lietuvos muzikos ir teatro akademijos statuto patvirtinimo“ pakeitimo“ projektą Nr. XIVP-2954. Balsuojame dėl šio projekto dabar.

Šio nutarimo priėmimas

Užsiregistravo 122, balsavo 122, visi 122 balsavo už. Nutarimas priimtas. (*Gongas*)

Ir gerbiamas D. Griškevičius per šoninį mikrofoną. Prašau.

D. GRIŠKEVIČIUS (*DFVL*). Dėkoju, posėdžio pirmininke. Aš norėjau padėkoti gerbiamam A. Vyšniauskui, naujajam Konstitucinio Teismo atstovui spaudai, už tikrai svarbios žinutės pranešimą mūsų Seimui.

PIRMININKAS. Dėkoju. Kolegos, čia gal iš karto ir lydimąjį, nors mes nebuvome jo apsvarstę. Bet čia tik vienas siūlymas, jam komitetas pritarė, tai gal mes greitai apsisuksime.

15.09 val.

Mokslo ir studijų įstatymo Nr. XI-242 4, 10, 11, 15, 27, 28, 35, 38, 39, 48, 52, 53, 56, 58, 60, 65, 66, 67, 69, 71, 72, 72^1, 73, 75^3, 77, 85 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 64^1 straipsniu įstatymo Nr. XIV-1257 18 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3206(2) (*priėmimas*)

Darbotvarkės 2-6.2 klausimas – Mokslo ir studijų įstatymo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3206. Dėl 1 straipsnio buvo Seimo nario A. Žukausko pasiūlymas, jam komitetas pritarė. Galime pritarti bendru sutarimu? Dėkoju, pritarėme straipsniui su šiuo pasiūlymu. Tada dėl viso gerbiama V. Targamadzė, liko motyvai už.

V. TARGAMADZĖ (*DFVL*). Tai aš manau, kad motyvai buvo išsakyti pristatant, ir atsisakau žodžio.

PIRMININKAS. Dėkoju. Taigi balsuojame dėl šio projekto – dėl Mokslo ir studijų įstatymo kai kurių straipsnių pakeitimo ir įstatymo papildymo projekto Nr. XIVP-3206. Balsuojame.

Šio įstatymo priėmimas

Užsiregistravo 123, balsavo 122, visi 122 balsavo už. Taigi įstatymas priimtas. (*Gongas*)

15.11 val.

Mokslo ir studijų įstatymo Nr. XI-242 46, 59, 74, 75, 75^1, 75^2, 75^3, 76, 77, 82, 83 straipsnių pakeitimo, 9 straipsnio pripažinimo netekusiu galios ir Įstatymo papildymo 76^1, 76^2, 83^1 straipsniais įstatymo Nr. XIV-654 8 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2559(2) (*priėmimo tęsinys*)

Darbotvarkės 2-7 klausimas – Mokslo ir studijų įstatymo kai kurių straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2559(2). Priėmimas. Balsuojame dėl kito Mokslo ir studijų įstatymo kai kurių straipsnių pakeitimo projekto Nr. XIVP-2559. Balsuojame.

Šio įstatymo priėmimas

Užsiregistravo 123, balsavo 122, visi 122 balsavo už. Įstatymas priimtas. (*Gongas*)

15.11 val.

Švietimo įstatymo Nr. I-1489 41 ir 67 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3117(2) (*priėmimo tęsinys*)

Toliau darbotvarkės 2-8 klausimas – Švietimo įstatymo dviejų straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3117. Taip pat priėmimas. Dabar projektas Nr. XIVP-3117.

Šio įstatymo priėmimas

Užsiregistravo 122, balsavo 121, visi 121 balsavo už. Taigi, įstatymas priimtas. (*Gongas*)

15.12 val.

Vandens įstatymo Nr. VIII-474 3, 8, 9, 14, 15, 18, 20, 21, 25 straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo Nr. XIV-1280 11 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2859(2) (*priėmimo tęsinys*)

Toliau 2-9 klausimas – Vandens įstatymo kai kurių straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2859. Balsuojame dėl Vandens įstatymo.

Šio įstatymo priėmimas

Užsiregistravo 124, balsavo 121: už – 84, prieš – niekas, susilaikė 37. Įstatymas priimtas. (*Gongas*)

15.13 val.

Socialinio draudimo pensijų įstatymo Nr. I-549 1, 2, 5, 6, 10, 13, 20, 23, 35, 36, 38, 39, 40, 41, 58, 59 straipsnių, III skyriaus ir Įstatymo 3, 6 priedų pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3193(2), Neįgaliųjų socialinės integracijos įstatymo Nr. I-2044 pakeitimo įstatymo Nr. XIV-1722 1 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3194(2), Nelaimingų atsitikimų darbe ir profesinių ligų socialinio draudimo įstatymo Nr. VIII-1509 3, 6, 11, 14, 15, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26 ir 27 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3195(2), Žalos atlyginimo dėl nelaimingų atsitikimų darbe ar susirgimų profesine liga laikinojo įstatymo Nr. VIII-366 1, 2, 7, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18^1, 19 ir 22 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3196(2), Valstybinio socialinio draudimo įstatymo Nr. I-1336 4, 6, 10, 11, 14, 32, 34, 34^1 ir 40 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3197(2), Ligos ir motinystės socialinio draudimo įstatymo Nr. IX-110 11, 12 ir 33 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3198(2), Ligos ir motinystės socialinio draudimo įstatymo Nr. IX-110 2, 4, 5, 6, 8, 9, 10, 11, 11^1, 16, 18, 19, 21, 24 ir 25 straipsnių pakeitimo įstatymo Nr. XIV-2054 6 ir 9 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3199(2) (*svarstymo tęsinys*)

Toliau keliaujame prie darbotvarkės 2-14 klausimo – viso bloko. Čia svarstymas. Balsuojame iš karto dėl viso darbotvarkės 2-14 klausimo paketo – Socialinio draudimo pensijų įstatymo projekto Nr. XIVP-3193 ir lydimųjų: Neįgaliųjų socialinės integracijos, Nelaimingų atsitikimų darbe ir profesinių ligų socialinio draudimo, Žalos atlyginimo dėl nelaimingų atsitikimų darbe ar susirgimų profesine liga, Valstybinio socialinio draudimo, dviejų Ligos ir motinystės socialinio draudimo įstatymų projektų. Balsuojame.

Užsiregistravo 125, balsavo 125: už – 101, prieš nėra, susilaikė 24. Taigi, po svarstymo yra pritarta.

15.14 val.

Medžioklės įstatymo Nr. IX-966 5 straipsnio pakeitimo ir Įstatymo papildymo 15^1, 15^2 straipsniais ir priedu įstatymo projektas Nr. XIVP-3271(2) (*svarstymo tęsinys*)

Toliau darbotvarkės 2-15.1 klausimas – Medžioklės įstatymo vieno straipsnio pakeitimo ir įstatymo papildymo įstatymo projektas Nr. XIVP-3271(2). Balsuojame dėl Medžioklės įstatymo. Labai triukšminga salėje. Gerbiami kolegos, vyksta balsavimas. Visi žino, kaip balsuoja, apsisprendę. Balsuojame.

Užsiregistravo 112, balsavo 112: už – 66, prieš – 37, susilaikė 9. Taigi, po svarstymo yra pritarta.

15.15 val.

Gyvūnų gerovės ir apsaugos įstatymo Nr. VIII-500 3 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3331, Administracinių nusižengimų kodekso Nr. XII-1869 290 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3332 (*pateikimo tęsinys*)

Toliau darbotvarkės 2-15.2 ir 2-15.3 klausimai. Čia susiję. Po pateikimo. Gyvūnų gerovės ir apsaugos įstatymo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3331 ir Administracinių nusižengimų kodekso pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3332. Balsuojame po pateikimo. Šių lydimųjų kita stadija, šiuo atveju yra įvykęs pateikimas.

Užsiregistravo 113, balsavo 108: už – 65, prieš – 32, susilaikė 11. Po pateikimo yra pritarta.

Dabar reikia apsispręsti dėl komitetų. Matau, K. Mažeika nori per šoninį mikrofoną kažką pasakyti. Prašau.

K. MAŽEIKA (*DFVL*). Taip. Ačiū, posėdžio pirmininke. Kadangi tai yra lydimieji ir jau po pateikimo praeito įstatymo projekto, tai siūloma skubos tvarka, kad galėtume prisivyti. Tai yra ben-

dras paketas. Būtų logiška svarstyti kartu. Komitetas artimiausiame posėdyje galėtų apsvarstyti. Svarstymo data būtų gruodžio 14 diena.

PIRMININKAS. Dėkoju. Jūs siūlote dėl skubos frakcijos vardu? (*Balsas salėje: „Taip."*) Gal Seimas pritartų? Čia reikia vytis. Dabar supratau, nes kai šaukiate, aš nesuprantu, ar taip, ar ne, juk gestų kalba… Siūlau balsuoti, apsispręskime dėl skubos. Dėl visko mokame apsispręsti balsuodami. Taigi balsuojame dėl skubos tvarkos dėl šių dviejų projektų, perėjusių pateikimo stadiją.

Užsiregistravo 113, balsavo 112: už – 66, prieš – 36, susilaikė 10. Taigi svarstysime skubos tvarka.

Gerbiami kolegos, aš nelabai girdžiu net pats save. Dėl komitetų. Žiūrėkite, dėl Gyvūnų gerovės ir apsaugos įstatymo projekto yra siūlomas Kaimo reikalų komitetas, o dėl Administracinių nusižengimų kodekso kaip pagrindinis yra siūlomas Teisės ir teisėtvarkos komitetas. Ar taip tinka? Jeigu tinka, taip ir pritariame, ar ne? Gerai.

Siūloma svarstyti… Tada reikia pakeisti datą. Kokią datą siūlote? Gal gruodžio 14 dieną, kaip mūsų parašyta dėl pirmojo projekto? Dėl pirmojo yra parašyta gruodžio 14 diena. Dėl abiejų galime taip sutarti? Gerai, klausimas išspręstas. Dėkoju.

15.18 val.

Krašto apsaugos sistemos organizavimo ir karo tarnybos įstatymo Nr. VIII-723 pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3183(2), Krašto apsaugos sistemos organizavimo ir karo tarnybos įstatymo Nr. VIII-723 pakeitimo įstatymo Nr. XIV-1179 19, 28, 29, 31 ir 32 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3184(2), Karių materialinės atsakomybės įstatymo Nr. VIII-1857 4 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3185(2), Lietuvos šaulių sąjungos įstatymo Nr. VIII-375 30, 37, 48 ir 50 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3186(2) (*svarstymo tęsinys*)

Toliau darbotvarkės 2-16.1, 2-16.2, 2-16.3 ir 2-16.4 klausimai. Čia taip pat yra svarstymas. Galime turbūt vienu ypu apsispręsti dėl viso paketo – projekto Nr. XIVP-3183 ir lydimųjų. Tai yra Krašto apsaugos sistemos organizavimo ir karo tarnybos įstatymo projektas ir lydimieji šio paketo projektai. Balsuojame dėl svarstymo.

Užsiregistravo 124, balsavo 123: už – 122, prieš – niekas, susilaikė 1. Taigi projektams pritarta po svarstymo. Pasižymime.

15.19 val.

Krašto apsaugos sistemos organizavimo ir karo tarnybos įstatymo Nr. VIII-723 32 ir 47 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2763(2) (*svarstymo tęsinys*)

Dabar liko 2-17 klausimas – Krašto apsaugos sistemos organizavimo ir karo tarnybos įstatymo dviejų straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2763.

Užsiregistravo 124, balsavo 120: už – 100, prieš nėra, susilaikė 20. Taigi po svarstymo pritarta.

Dabar, gerbiami kolegos, grįžtame šiek tiek atgal pagal darbotvarkę, nes liko neapsvarstyti tie klausimai, dėl kurių buvo siūlymų, bet mes esame pasiekę balsavimo lango laiką. Taigi balsuosime iš karto, svarstysime siūlymus.

15.20 val.

Kelių priežiūros ir plėtros programos finansavimo įstatymo Nr. VIII-2032 2, 6, 9 straipsnių ir 2, 5 priedų pakeitimo ir Įstatymo papildymo 6^1 straipsniu įstatymo Nr. XIII-3420 7 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3135(2) (*priėmimas*)

Dabar 2-5.1 klausimas – Kelių priežiūros ir plėtros programos finansavimo įstatymo pakeitimo projektas Nr. XIVP-3135. Kadangi čia yra pasiūlymų, tada kviečiu Ekonomikos komiteto pranešėją gerbiamą J. Pinskų į tribūną. Reikės jūsų pagalbos.

Dėl 1 straipsnio buvo Seimo narių A. Kupčinsko ir M. Skritulsko pasiūlymas, jam komitetas pritarė. Kaip suprantu, autoriai džiaugiasi. Iš tikrųjų galbūt galime bendru sutarimu pritarti tam

A. Kupčinsko ir M. Skritulsko pasiūlymui, jam komitetas pritarė? Ar 1 straipsniui galime bendru sutarimu? Gerai, dėkoju. Tada pritarta su šiuo pasiūlymu 1 straipsniui. Dėkoju pranešėjui.

Motyvai. Nėra motyvų. Niekas neužsirašė kalbėti. Ar užsirašė? Kas nors nori kalbėti dėl motyvų? Ne.

Tada balsuojame. Balsuojame dėl 2-5.1 klausimo – projekto Nr. XIVP-3135. Ne dėl pasiūlymo – dėl viso projekto!

Šio įstatymo priėmimas

Užsiregistravo 112, balsavo 111: už – 69, prieš – 7, susilaikė 35. Taigi įstatymas yra priimtas. (*Gongas*) Ar yra kažkas ne taip? Gerbiama premjerė – per šoninį mikrofoną.

I. ŠIMONYTĖ (*TS-LKDF*). Buvo prašymas balsuoti dėl pasiūlymo, kuriam komitetas pritarė, nes yra ir kitų nuomonių. Tas pasiūlymas, kuriam komitetas pritarė, negali būti praktiškai įgyvendintas, nes pirkimas yra teisme. Teismo sprendimas bus aiškus tiktai gruodžio pabaigoje. Jeigu jis bus teigiamas, sutarties terminas yra 14 mėnesių. Man atrodo, komitetas tai puikiai žino. 2025 m. sausio 1 d. yra neįgyvendinamas terminas. Kažkas turės pareiti į Seimą dar kartą, atidėti…

PIRMININKAS. Supratome. Buvo reikalavimas balsuoti dėl pasiūlymo, kurio aš neišgirdau, pavadinkime tai taip. Vadinasi, anuliuojame sprendimą, grįžtame svarstyti siūlymus. (*Balsai salėje*) Gerbiami kolegos, jeigu buvo reikalavimas balsuoti dėl pasiūlymo, kurio… (*Balsai salėje*)

Per šoninį mikrofoną – R. Žemaitaitis.

R. ŽEMAITAITIS (*MSNG*). Gerbiamas Andriau, negali balsuoti ir siūlyti tokio pasiūlymo. Nestatutinis. Gongas suduotas, vadinasi, yra priimtas. Viskas! Seimo statute tokios galimybės nėra numatytos. Gali dabar prašyti Prezidento vetuoti. Ką pasakė premjerė, iš tikrųjų tai yra esminė aplinkybė, kad vyksta teisminiai ginčai. Prezidentas gali vetuoti, o Seimas – grįžti. Viskas!

PIRMININKAS. Gerbiami kolegos, Statuto 261 straipsnis leidžia grįžti, kai tai yra nenumatyta procedūra, motyvuotu siūlymu. Aš, kaip pirmininkas, išdėstau motyvą, kad buvo siūlymas balsuoti, bet per triukšmą negirdėjome jo ir mes neapsvarstėme siūlymo, kurį turėjome apsvarstyti.

Mieli kolegos, grįžtame prie pasiūlymo svarstymo. Negaliu kitaip, nes yra reikalavimas balsuoti dėl pasiūlymo.

G. Paluckas – per šoninį mikrofoną. Prašau.

G. PALUCKAS (*LSDPF*). Gerbiamas pirmininke, nėra čia jokio motyvuoto prašymo, nes komitetas, jeigu būtumėte išklausę pranešėjo, būtų paaiškinęs, kad trečią kartą grįžtame su šiuo sprendimu, tris kartus Seimas balsavo, ateis laikas, balsuos ketvirtą kartą. Net premjerė negali pasakyti, ar teismas priims vienokį ar kitokį sprendimą būtent gruodžio mėnesį, todėl nėra jokio motyvo perbalsuoti dėl šio klausimo dar kartą, nes nieko nenutiko. Nieko.

PIRMININKAS. Mes nebalsuotume dar kartą – mes grįžtume prie procedūros, nes neapsvarstėme pasiūlymo. Buvo triukšmas salėje, niekas nesiūlė balsuoti. Aš bent negirdėjau. Taigi grįžtame… Gerbiama premjerė dar nori ar grįžtame svarstyti pasiūlymą?

I. ŠIMONYTĖ (*TS-LKDF*). Vis dėlto dėl tos replikos, kurią čia ponas Gintautas ką tik pasakė. Premjerė tikrai nežino, koks bus teismo sprendimas, tai yra normalu demokratinėje šalyje, nepaisant to, ką čia kartais tenka išgirsti anoje pusėje. Bet aš žinau, kad jeigu sprendimas bus teigiamas, tai sutarties terminas vis tiek yra 14 mėnesių, vadinasi, sausio 1 diena niekaip neišeina. Jeigu sprendimas bus neigiamas ir konkursą reikės skelbti iš naujo, na, jūs turbūt gana racionalus žmogus ir suprantate, kad tada juo labiau sausio 1 diena neišeina.

PIRMININKAS. Dėkoju. Gerbiamas A. Mazuronis per centrinį mikrofoną. Prašau.

A. MAZURONIS (*DPF*). Labai dėkui, gerbiamas pirmininke. Aš ne apie teismų sprendimus ir ne apie turinį, bet apie procedūras, kad ateičiai suformuotume tinkamą precedentą. Ar mes tikrai teisingai elgiamės? Aš girdėjau jūsų diskusijoje dėl pasiūlymo bent triskart užduodamą klausimą, ar bendru sutarimu galime pritarti pasiūlymui su komiteto nuomone? Pritarėte. Tada balsavimas buvo skelbiamas dėl viso įstatymo projekto. Pabalsavome. Jūs pasakėte, kad įstatymas priimtas, sudavėte per gongą ir, kaip aš suprantu procedūras, galimybių grįžti, net ir esant motyvuotam

prašymui ar dar kam nors, nėra. Tai gal Etikos ir procedūrų komisijos pirmininkė čia yra ar kas nors? Na, aš ne dėl turinio, bet tiesiog paskui bus kvestionuojamas pats mūsų priimto sprendimo teisėtumas. Aš įsivaizduoju, kad procedūra, kai suduodama per gongą, yra baigta ir grįžti kokiu nors būdu tiesiog pagal Statutą nebėra galimybių. Ką jūs cituojate – jūs cituojate Statuto straipsnius, pagal kuriuos galima grįžti nepriėmus dar ir nesudavus per gongą, nebaigus procedūros. Šiuo atveju procedūra baigta, kaip aš suprantu.

PIRMININKAS. Neparašyta, kad negalima grįžti sudavus per gongą. Gerbiama I. Kačinskaitė-Urbonienė per šoninį mikrofoną. Prašau.

I. KAČINSKAITĖ-URBONIENĖ (*DPF*). Gerbiamas posėdžio pirmininke, ar aš teisingai išgirdau, kad jūs rėmėtės 161 straipsniu?

PIRMININKAS. Taip.

I. KAČINSKAITĖ-URBONIENĖ (*DPF*). Nes bent jau mano aktualioje redakcijoje…

PIRMININKAS. 261-u.

I. KAČINSKAITĖ-URBONIENĖ (*DPF*). Sakėte, 161-u.

PIRMININKAS. Matote, vieni kitų labai negirdime, nes labai triukšmas salėje. Ir jūs manęs negirdite, ir aš kolegų negirdžiu, kai jie ką nors sako, tai ką dabar darysi.

I. KAČINSKAITĖ-URBONIENĖ (*DPF*). Supratau. Tada nieko.

PIRMININKAS. Gerbiamas Remigijau Žemaitaiti, dar norite ką nors per šoninį mikrofoną? Prašau.

R. ŽEMAITAITIS (*MSNG*). Gerbiamas posėdžio pirmininke, kam jūs darote dar kartą Seimo statuto pažeidimą? Yra trys Seimo procedūros: pateikimas, svarstymas ir priėmimas. Pateikimo stadijos metu, kai, tarkime, pritaria, ateina Seimo narys, paprašo per šoninį mikrofoną dėl motyvų, jam leidžia balsuoti… Svarstymo stadijoje, taip. Priėmimo stadija yra visai kita stadija, ji aiškiai aprašyta Seimo statute: po Seimo priimto ir pabalsuoto įstatymo posėdžio pirmininkas muša gongą, kad įstatymas yra Seimo priimtas. Jokių prašymų daugiau negali būti. Etikos ir procedūrų komisija negali svarstyti. Pirmininke, neįsivelkite į tuos dalykus. Reikia susitarti su Prezidento kanceliarijos darbuotojais, kad tiesiog jie jį vetuotų. Grįšime į Seimą kitą ar dar kitą savaitę ir sutvarkysime. Tiesiog yra tokia procedūra, tai yra paskutinė stadija Seime – priėmimo. Kam jūs dar pažeidžiate tuos dalykus?

PIRMININKAS. Dėkoju. Gerbiama A. Širinskienė.

A. ŠIRINSKIENĖ (*MSNG*). Gerbiamas posėdžio pirmininke, iš tiesų turi dar Seimas galimybių sustabdyti pasirašymą ir atlikti atitinkamas procedūras, tai sugrįžti galima. Bet 261 straipsnis yra skirtas ne aprašytoms procedūroms. Dabar Seimas turi procedūrą, tai jums niekas netrukdo paskui kreiptis į Seimo Pirmininkę, prašyti sulaikyti pasirašymą ir sugrįžti balsuoti.

PIRMININKAS. Gerbiami kolegos, tikrai ne kartą buvo grįžta ir balsuota dar kartą, kai įvyksta techniniai dalykai. Neišgirstas buvo prašymas balsuoti. (*Balsai salėje: „Niekada nebuvo!“*) Gerbiami kolegos, yra salėje tie patys žmonės, kurie balsavo dėl viso projekto. Taip? Na tai balsuojame dėl pasiūlymo. Kolegos, grįžtame, balsuojame dėl pasiūlymo ir bus aišku. (*Balsai salėje*) Gerbiamas K. Starkevičius.

K. STARKEVIČIUS (*TS-LKDF*). Gerbiami kolegos, visi sutinkame, prašysime, kad jisai būtų sustabdytas. Bet dabar matome, kad dėl to greičio mes tiesiog pamiršome tą pasiūlymą apsvarstyti, nes tikrai salėje buvo triukšmas. Mes tikrai turime daug svarbių darbų. Siūlyčiau tą pasiūlymą apsvarstyti, pabalsuoti. Tikrai tai 261 straipsnis numato.

PIRMININKAS. Gerbiami kolegos, žiūrėkite, nematau kito būdo, kaip tik (leiskite pabaigti viską iki galo) kreiptis į Etikos ir procedūrų komisiją. Bet ne aš kreipsiuosi. Jeigu kas nors suabejosite mano veiksmų logika, tai tada jūs kreipkitės. Aš grįšiu prie pasiūlymo svarstymo, balsuosime dėl pasiūlymo, apsispręsime. Jeigu jums atrodo, kad negalima, tada jūs kreipkitės į Etikos ir procedūrų komisiją ir svarstykite tą procedūrą. Nes jeigu dėl triukšmo nebuvo girdėti siūlymo balsuoti dėl pasiūlymo, tai čia ne prieš metus, o prieš kelias minutes tai įvyko… (*Balsai salėje*)

Gerbiami kolegos, padarykime taip – balsuojame. Yra procedūra balsuoti, kad įstatymas būtų laikomas nepriimtu. Jeigu Seimas nubalsuos, kad būtų laikomas nepriimtu, grįšime svarstyti.

A. Matulas dar nekalbėjo. Prašom.

A. MATULAS (*TS-LKDF*). Gerbiami kolegos, opozicija, išties nekelkite *ermiderio* be reikalo. Žiūrėkite, aš, kaip ilgametis Etikos ir procedūrų komisijos narys, pamenu, kad buvo ne vieną kartą atvejis, kai parlamentas pats panaikino prieš tai savo balsavimą. Aš siūlau posėdžio pirmininkui pateikti siūlymą, ar sutinka paskutinį balsavimą laikyti negaliojančiu. Galima, jeigu pats parlamentas nubalsuos, kad paskutinis balsavimas būtų laikomas negaliojančiu, mes perbalsuojame, balsuojame už pataisas. Mes patys viską galime. Kodėl jūs siūlote tokį biurokratinį mechanizmą? Raukitės ir oponuokite ten, kur yra logika. Čiagi mes delsiame… Kam jūs rodote man šitą dalyką? Tai dar kartą sakau – mes patys galime pabalsuoti. Yra siūlymas, kad nereikia, yra siūlymas, kad perbalsuokime, ar tas paskutinis balsavimas yra galiojantis.

PIRMININKAS. Gerbiami kolegos, man atrodo, jau visi išsisakė. Jeigu norite dar pakalbėti, gerai. Gerai, prašom. Dabar dar gerbiamas A. Mazuronis. Pirmas stovėjo.

A. MAZURONIS (*DPF*). Labai dėkui. Aš labai trumpai. Tikrai gerbiamam Antanui repliką. Turbūt buvo procedūrų, bet ne po gongo, kai procedūra baigta. Ir aš nekvestionuoju šito įstatymo projekto turinio. Man visiškai nėra skirtumo. Bet man esminis klausimas yra tas, kad šitokiu veiksmu mes suformuosime precedentą, kai ateityje ne tokiais formaliais klausimais, šitą įstatymo projektą aš traktuoju kaip formalų, čia nėra kažkokios politinės diskusijos, bet bus atvejų, kai bus politinė diskusija, kai bus priimtas sprendimas, kai bus suduotas gongas, paskelbta apie teisės akto priėmimą ir bus suformuotas precedentas, kaip net po gongo grįžti ir vėl pradėti svarstymą arba priėmimo procedūrą.

Ar jūs tikrai norite formuoti tokį precedentą, turėdami omenyje, aš prisimenu, nežinau, kokio jūsų apologeto pasakymą, kad 100 metų atėjome į valdžią, bet, žinote, kartais pasitaiko ir kitaip, ne visi 100 metų išbūna, o suformuoti precedentai galios gana ilgą laiko tarpą. Ar jūs tikrai to norite?

PIRMININKAS. Gerai, supratome. Gerbiamas D. Gaižauskas per šoninį mikrofoną. Prašom.

D. GAIŽAUSKAS (*LVŽSF*). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Mes jau, kolegos, elgiamės kaip tikrai kriminalinis Seimas. Apgaulės, manipuliavimai, sukčiavimai yra tie požymiai, iš kurių galima atpažinti kriminalinę organizaciją. Kriminalinė valdančioji koalicija pateisina savo vardą. Gerbiamas Pauliau, ištaisykite klaidą. Jeigu dar nepriimame sprendimo dabar išspręsti, ką daryti su ta problema, bent jau nemanipuliuokime įstatymu.

PIRMININKAS. Tuoj išspręsime. Gerbiamas S. Skvernelis.

S. SKVERNELIS (*DFVL*). Gerbiami kolegos, jeigu mes tokį precedentą formuojame, tai kadangi priimant biudžetą irgi buvo daug triukšmo, atėjo kitokie žmonės, aš turėsiu pasiūlymą pabalsuoti, kad mes laikytume biudžetą nepriimtu ir dar kartą balsuotume dėl biudžeto. Dabar, šiandien pat, kadangi čia atsirado daug abejojančių žmonių, galbūt daugiau, be A. Vinkaus, kažkas iš valdančiųjų norėtų paremti biudžetą… tai yra iš opozicijos. Jeigu darome tokį precedentą, dėl priimto įstatymo mes galime sakyti, kad jis yra nepriimtas, perbalsuoti, tai perbalsuokime dėl biudžeto. Prašau frakcijos vardu.

PIRMININKAS. Kolegos, galime visus įstatymus, dėl kurių šią kadenciją balsavome, dar kartą perbalsuoti. Gerbiamas A. Kupčinskas. Prašom.

A. KUPČINSKAS (*TS-LKDF*). Gerbiami kolegos, iš tiesų aš nematau čia nieko labai tragiško. Dabartinis įstatymas galioja dėl *e. tollingo* iki 2024 m. liepos 1 d. Jeigu net šitas balsavimas, pasirašius Prezidentui, įsigaliotų, galima grįžti pavasario sesijoje. Matysime, kaip iš tikrųjų tie teismai, ar dar laikinosios apsaugos priemonės pratęstos, ar ne, nes jau treji metai jos tęsiasi, laikinosios apsaugos priemonės, tai tada ir pamatysime. Nieko nematau tragiško iš tikrųjų dėl tų procedūrų.

PIRMININKAS. Gerai. Dabar gerbiamas R. Žemaitaitis.

R. ŽEMAITAITIS (*MSNG*). Gerbiamas posėdžio pirmininke, reaguojant į S. Skvernelio pastabą… gerbiamasis posėdžio pirmininke Pauliau Saudargai, reaguojant į S. Skvernelio repliką, kaip žinote, jūsų valdančiosios daugumos Konservatorių frakcijos narys A. Navickas šiandieną gulėjo ligoninėje, buvo stacionarus gydymas. Kažkodėl jisai stebuklingu būdu buvo šiandien rytinio plenarinio posėdžio metu ir balsavo. Gal galite visam… plenarinių posėdžių salėje atsakyti: kokiu

teisiniu pagrindu jis šiandien balsavo, gal jis turėjo biuletenį, gal jis turi nedarbingumą? Žmogus, vadinasi, pažeisdamas savo gydytojo paskirtą nedarbingumą, dalyvavo plenariniame posėdyje. Todėl laikytina, kad biudžetas yra priimtas neteisėtai, nes Seimo narys A. Navickas, pažeisdamas taisykles, dalyvavo būtent šiandien posėdyje. Jeigu jūs norite iki tokio absurdo nueiti, jūs jau nueisite. Dar kartą: Seimo statutas jums neleidžia nei priimtą, nei galiojantį, nei nieko… Jūs priėmėte, procedūra baigta, procedūra – gongas sumuštas, įstatymas yra priimtas.

PIRMININKAS. Dėkoju. Gerbiami kolegos, išgirdome, pasikeitėme nuomonėmis. Šiaip jau… Taip, gerbiama premjerė dar per šoninį mikrofoną. Prašau.

I. ŠIMONYTĖ (*TS-LKDF*). Kiek aš žinau, jūs nesate A. Navicką gydantis gydytojas. Ir šiaip būtų gėdinga tokius dalykus viešai svarstyti. (*Balsai salėje*)

PIRMININKAS. Tylos, kolegos!

I. ŠIMONYTĖ (*TS-LKDF*). Bet aš siūlyčiau negaišti laiko, nes čia šiai diskusijai jau yra per daug laiko skirta, kadangi mes čia įsivelsime tiktai į dar didesnes diskusijas ir per jas išgirsime Dievas žino ko. Tai aš iš karto Seimui sakau, kad tai, ką Seimas priėmė, yra neįgyvendinama, ir tai reiškia, kad Vyriausybė turės teikti pasiūlymus, jeigu Prezidentas tokį įstatymą pasirašys.

PIRMININKAS. Dėkoju. Taigi Vyriausybė teiks pasiūlymus. Tai klausimą baigiame, negrįžtame perbalsuoti, kaip supratau, jeigu reikės, bus pataisymų. Nematau pagrindo toliau diskutuoti, įstatymas priimtas. Jeigu norės, teiks pasiūlymus ir bus taisomas. Kolegos, tai dabar replikas galėsite pasakyti. O posėdžiui toliau pirmininkaus gerbiamas A. Mazuronis. Jisai galės suteikti jums žodį arba nesuteikti.

PIRMININKAS (A. MAZURONIS, *DPF*). Labai dėkui. Tai R. Žemaitaitis per šoninį mikrofoną.

R. ŽEMAITAITIS (*MSNG*). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Gerbiama premjere, tai nėra mano kažkokia informacija – tai yra oficiali informacija, kurią pats Seimo narys pranešė: aš gydymo įstaigoje guliu. Tai aš nelabai suprantu, ar šiandieną viešosios informacijos platinimas yra kažkas blogo, gal dar vieną baudžiamąją bylą organizuokite? Jeigu jis neguli arba jam nepaskirtas stacionarus gydymas, tokiu atveju tegu ir pasako. Mes skaitome tai, kas yra spaudoje. Aš tikrai nežinau, ar jisai turi nedarbingumo pažymėjimą, ar dar kažką, tą išsiaiškins ligonių kasos.

PIRMININKAS. Labai dėkui. Ministrė Pirmininkė per šoninį mikrofoną.

I. ŠIMONYTĖ (*TS-LKDF*). Aš dėl vedimo tvarkos. Aš šio pono pavardės neminėjau, tai nežinau, kodėl jūs suteikiate jam žodį replikuoti?

PIRMININKAS. Gal dėl to, kad ką tik atsisėdau pirmininkauti ir nebuvau užfiksavęs to, tai atsiprašau, pasitaisysiu. Gerai.

15.38 val.

Kelių įstatymo Nr. I-891 17 straipsnio pakeitimo įstatymo Nr. XIII-3421 2 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3136(2) (*priėmimas*)

Darbotvarkės 2-5.2 klausimas – projektas Nr. XIVP-3136(2). Dėl kurio? Dėl 2-5.1? Tai 2-5.2 klausimas. Taip, šį bloką. Prašau. Labai dėkui. Yra gautas Seimo narių A. Kupčinsko ir M. Skritulsko pasiūlymas. Kuris pristatys pasiūlymą? A. Kupčinskas.

J. PINSKUS (*MSNG*). Andriau, pristatykite pasiūlymą. Čia dėl įstatymo įsigaliojimo, Andriau, K. Adomaičio pasiūlymas.

A. KUPČINSKAS (*TS-LKDF*). Kolegos, iš tiesų apie *e. tollingą* mes turbūt diskutuojame jau šeštus metus. Aš prisimenu, dar praėjusią kadenciją diskutavome, ir 2018 metais. 2019 metais pagaliau priimta. Priimta data pirminė buvo, kad bus įgyvendinama per 24 mėnesius, tai yra kad 2023 m. sausio 1 d. bus, paskui šių metų pavasario sesijoje data jau buvo pratęsta iki 2024 m. liepos 1 d. Tada ministerija atėjo pratęsti dar metams. Mes matome, kad iš tikrųjų pirkimo procedūros yra tiek suveltos, kad jau teismas dvejus metus taiko laikinąsias apsaugos priemones. Laikinosios apsaugos priemonės bet kaip teismo tikrai nėra taikomos. Pati Kelių direkcija atlieka vidinį vertinimą, audito procedūras, ar tikrai nebuvo jos pažeistos. Dėl to mūsų noras yra tą procesą toliau prižiūrėti ir atlikti parlamentinę kontrolę. Vis dėlto Susisiekimo ministerija, mums atrodo, numato per tolimą įgyvendinimo terminą. Siūloma 2025 m. sausio 1 d.

PIRMININKAS. Labai dėkui. Reikia 29 Seimo narių, kurie remtų šitą pasiūlymą. Ar yra tiek Seimo narių? Nėra. Balsuojame. Kas pritariate, palaikote šitą pasiūlymą, balsuojate už, kas nepritariate, balsuojate kaip nors kitaip.

J. PINSKUS (*MSNG*). Čia kitas. Čia dėl įsigaliojimo.

PIRMININKAS. 47 Seimo nariai parėmė pasiūlymą. Gerbiamas Jonai, pristatykite komiteto nuomonę dėl jo.

J. PINSKUS (*MSNG*). Komitetas svarstė šį pasiūlymą ir pritarė. Balsavimo rezultatai: už – 7, prieš – 3, susilaikė 1. O A. Bagdonui – prieš tai mes buvome įpareigoti, kad Vyriausybė ar jos įgaliota institucija priima šio įstatymo įgyvendinamuosius teisės aktus.

PIRMININKAS. Nediskutuokite iš vietos. Už įstatymo projektą pasisako G. Paluckas. Atsiprašau, už pataisą.

G. PALUCKAS (*LSDPF*). Gerbiami kolegos, nepaisant to, kad mes čia labai įsiaudrinome ir aistros įdėjome į šį klausimą, kuris tikrai nėra vertas tiek mūsų pasirodymų, bet esminė nuostata, kurią komitetas balsuodamas įtvirtino, tai yra tankesnė parlamentinė kontrolė to, ko nesugebėjo užtikrinti viena iš Vyriausybės ministerijų.

Kitaip tariant, komitetas mato, jog politinis, vadybinis darbas šiuo klausimu nebuvo atliktas iki galo. Todėl terminas nustatytas yra metams, kad grįžtume ir jį dar kartą tektų pakeisti, nes mes tikrai jau nesame įsitikinę, paprasčiau tariant, jau netikime, kad šis projektas gali būti įgyvendintas per numatytus 14 mėnesių. Čia yra pagrindinis motyvas, kodėl komitetas balsavo, nors paprastai mes sprendimus priimame bendru sutarimu. Todėl, kolegos, prašau palaikyti šį pasiūlymą, nes jis išsprendžia viską, ką turi išspręsti, tai yra ir biudžetinius klausimus. Atidėsime įsigaliojimą ir bus galima toliau rinkti kelių rinkliavas, vinjetes, kitus dalykus, bet lygiai taip pat užtikrinsime parlamentinę kontrolę, kad ateitų pratęsti termino, jeigu toks poreikis būtų. Ačiū.

PIRMININKAS. Labai dėkui. Prieš A. Kupčinsko pataisą pasisako jo frakcijos kolegė Ministrė Pirmininkė I. Šimonytė.

I. ŠIMONYTĖ (*TS-LKDF*). Ačiū, pirmininke, jūs labai šmaikštus. Tikrai Vyriausybė turės ateiti pratęsti termino dėl tos priežasties, kurią aš jau minėjau. Niekam nėra smagi situacija dėl to, kad projektas užsitęsė, bet jis užsitęsė ne dėl to, kad Vyriausybė kažko nedaro, o dėl to, kad mes turime ilgą teisminį procesą dėl laikinųjų apsaugos priemonių, kurios smarkiai apriboja Vyriausybės manevro galimybes. Turėdami galutinį sprendimą gruodžio pabaigoje, kurio mes nežinome, mes jau dabar galime pasakyti, kad tikrai neužteks to laiko iki sausio 1 dienos, nes, jei sutartis liks, galės būti pasirašyta, joje numatytas terminas yra trumpesnis negu sausio 1 diena ir tikrai jis nebus įgyvendintas. Tai sakau tiesiai ir šviesiai. Jeigu Vyriausybei reikės ieškoti naujo sprendimo, tai yra arba kitaip organizuoti *e. tollingo* sistemą, ko aš neatmetu, arba skelbti naują konkursą, tuomet vėlgi atitinkamai laikas bus skaičiuojamas kitaip. Dėl tos priežasties Seimas *žinomai* priima sprendimą, kuris negalės būti įgyvendintas, nes įsigaliojimo terminas ne kitų metų sausio 1 diena, o 2025 m. sausio 1 d. Tai yra laiko Vyriausybei ateiti su termino nukėlimu ir Vyriausybė turės ateiti, nes kitos išeities tiesiog nebus.

Man labai keistai nuskambėjo kolegos pastabos dėl parlamentinės kontrolės. Dėl Dievo meilės, niekas jums netrukdo daryti posėdį dėl *e. tollingo*, nors kas antrą savaitę kviesti Susisiekimo ministeriją ir Automobilių kelių direkciją ir reikalauti iš jų visko, ko tiktai norite, išskyrus tai, ko jie negali įgyvendinti, tai yra jie negali pradėti projekto, kol yra nesibaigęs teisminis procesas. Siūlyčiau nepalaikyti šio pasiūlymo ir balsuoti prieš.

PIRMININKAS. Labai dėkui. Išklausėme visus pasiūlymus. Balsuojame dėl A. Kupčinsko ir M. Skritulsko pasiūlymo. Kas jam pritariate, balsuojate už, kas turite kitą nuomonę, balsuojate prieš arba susilaikote.

Balsavo 116 Seimo narių: už – 52, prieš – 38, susilaikė 26. Pataisai nėra pritarta.

Dėl viso įstatymo projekto pasisakymai dėl motyvų. Nėra norinčių kalbėti Seimo narių.

Kadangi dar yra balsavimo stadija, balsuojame. Kas pritariate darbotvarkės 2-5.2 klausimui – įstatymo projektui Nr. XIVP-3136(2), balsuojate už, kas nepritariate, balsuojate kaip nors kitaip.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 118 Seimo narių: už – 86, prieš – 3, susilaikė 29. Įstatymas priimtas. (*Gongas*)

Per šoninį mikrofoną dėl vedimo tvarkos – K. Masiulis.

K. MASIULIS (*TS-LKDF*). Aš, kolegos, norėčiau perskaityti gautą A. Navicko informaciją: „Noriu informuoti, kad neguliu jokioje ligoninėje, man nėra paskirtas joks stacionarus gydymas. Atsiprašau, kad negaliu dalyvauti vakariniame posėdyje, nes tikrai dar nesijaučiu toks stiprus, kad tiek įtampos pakelčiau. Ketvirtadienį jau dalyvausiu visu pajėgumu.“ Tačiau noriu lygiai taip pat pasakyti, kad niekas nedraudžia ateiti Seimo nariui su ramentais ir iš ligoninės, kai kurie ateina net ir be pusės smegenų.

PIRMININKAS. Viskas, Kęstuti, ačiū. Baigiame temą. Klausykite, kolegos, dar labai daug klausimų darbotvarkėje turime.

15.48 val.

Valstybės ir savivaldybių įstaigų darbuotojų darbo apmokėjimo ir komisijų narių atlygio už darbą įstatymo Nr. XIII-198 pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3187(2), Valstybės politikų ir valstybės pareigūnų darbo apmokėjimo įstatymo Nr. VIII-1904 pakeitimo įstatymo Nr. XIV-2012 1 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3188(2), Švietimo įstatymo Nr. I-1489 59 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3189(2), Valstybės tarnybos įstatymo Nr. VIII-1316 pakeitimo įstatymo Nr. XIV-1985 2 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3190(2), Valstybės ir savivaldybių įstaigų darbuotojų darbo apmokėjimo ir komisijų narių atlygio už darbą įstatymo Nr. XIII-198 7 straipsnio pakeitimo įstatymo Nr. XIV-1731 pripažinimo netekusiu galios įstatymo projektas Nr. XIVP-3191(2), Viešųjų įstaigų, kurių savininkė ar dalininkė, turinti daugiau negu pusę balsų visuotiniame dalininkų susirinkime, yra valstybė ar savivaldybė, vadovų ir darbuotojų darbo apmokėjimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3192(2) (*svarstymas*)

Kitas darbotvarkės 2-10.1 klausimas – Valstybės ir savivaldybių įstaigų darbuotojų darbo apmokėjimo ir komisijų narių atlygio už darbą įstatymo Nr. XIII-198 pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3187(2). Į tribūną kviečiame komiteto nuomonę pristatyti E. Pupinį. Tuoj, tuoj, tuoj, minutėlę! (*Šurmulys salėje*)

E. PUPINIS (*TS-LKDF*). Ačiū, gerbiamasis posėdžio pirmininke. Komitetas svarstė įstatymo projektą, atsižvelgė į Teisės departamento išvadas, taip pat priėmė sprendimą pritarti įstatymo projektui ir teikti tam tikras išvadas pagrindiniam komitetui. Taip pat pasiūlė savo naują redakciją 24 straipsnio, jį, mačiau, pagrindinis komitetas apsvarstė ir pritarė.

PIRMININKAS. Gerai. Labai dėkui. Į tribūną kviečiame D. Griškevičių pristatyti Valstybės valdymo ir savivaldybių komiteto išvadą. Kolegos, kadangi iš balsavimo lango išlipame, bet yra dar pataisų, dėl kurių reikia apsispręsti, ar galime pratęsti balsavimo langą dar 20 minučių? (*Balsai salėje*) Nebalsuojame, laukiame specialiai ir tada pereisime prie pataisų svarstymo? Tai iki vidurnakčio atidedame posėdį. Galime pratęsti? Galime dabar. Gerai, labai ačiū. Bendru sutarimu pritarta.

L. Kukuraitis per šoninį mikrofoną. Prašau, Linai.

L. KUKURAITIS (*DFVL*). Taip, dėkoju. Dėkoju, posėdžio pirmininke. Kadangi yra pateiktų pasiūlymų, kurie svarstymo stadijoje komitete dar nesvarstyti, mes prašome šitą perkelti į ketvirtadienio darbotvarkę, skelbti pertrauką iki kito posėdžio. Frakcijos vardu.

PIRMININKAS. Dėl šito projekto prašote pertraukos?

L. KUKURAITIS (*DFVL*). Dėl viso paketo.

PIRMININKAS. Dėl viso paketo iki kito posėdžio. Pasiūlymas statutinis. Apsispręsime balsuodami. Kas pritariate pertraukai dėl viso darbotvarkės 2-10 klausimo įstatymų projektų bloko iki kito posėdžio, tie balsuojate už, kas nepritariate, balsuojate kaip nors kitaip.

Balsavo 100 Seimo narių: už – 45, prieš – 34, susilaikė 21. Dėl darbotvarkės 2-10 klausimo projektų bloko pertrauka iki kito posėdžio.

Dabar turėtume pasitarti. Kadangi turime atvykusius kandidatus į teisėjus, gal galime paklausyti jų prisistatymų ir šiuos įstatymų projektus?.. Tada pereisime prie darbotvarkės 2-18 klausimo – Biudžeto sandaros įstatymo projekto ir viso bloko. (*Balsai salėje*) Tai jūs man pasakykite, kiek prisistatinės teisėjai ir juos pristatantys subjektai, aš jums pasakysiu, kada darome balsavimo langą. Prašom, A. Vyšniauskas per šoninį mikrofoną.

A. VYŠNIAUSKAS (*TS-LKDF*). Gerbiamas posėdžio pirmininke, dėl teisėjų mes nebalsuojame, tai nėra…

PIRMININKAS. Bet išklausyti juos turime.

A. VYŠNIAUSKAS (*TS-LKDF*). Turime išklausyti, bet nėra prasmės laikyti atidarytą balsavimo langą. Tai jeigu mes dabar, kaip tik lygiai baigiasi, pabaigiame balsavimo langą, ir balsuokime per kitą balsavimo langą. O teisėjų klausysime, be abejo, tiek čia, tiek frakcijose.

PIRMININKAS. Balsavimo langas, tvarka, jis ir taip buvo pasibaigęs. Jeigu šitą įstatymo projektą būtume svarstę, dėl kurio paėmėme pertrauką, tada būtų reikėję.

A. VYŠNIAUSKAS (*TS-LKDF*). Jūs dabar patikslinkite savo…

PIRMININKAS. Patikslinu, uždarome balsavimo langą.

A. VYŠNIAUSKAS (*TS-LKDF*). Ačiū. Klausome.

PIRMININKAS. Išklausome teisėjus ir tada pereisime prie darbotvarkės 2-18 klausimo, prie viso bloko – Biudžeto sandaros įstatymo ir lydimųjų įstatymų projektų. Ar galime pritarti tokiai darbo eigai? (*Balsai salėje*) Galime pritarti. Labai dėkui. Balsavimas kada? Pasakysiu, kai eis į pabaigą teisėjų… Kada yra dabar numatyta?

15.52 val.

Seimo nutarimo „Dėl Danutės Jočienės skyrimo Lietuvos Aukščiausiojo Teismo teisėja“ projektas Nr. XIVP-3338 (*pateikimas*)

Gerai, einame prie darbotvarkės 2-12 klausimo – Seimo nutarimo projekto Nr. XIVP-3338. (*Balsas salėje*) Pažiūrėkite į darbotvarkę, kada numatytas, tada. Jeigu kažkas keisis, jus informuosime. Seimo nutarimo „Dėl Danutės Jočienės skyrimo Lietuvos Aukščiausiojo Teismo teisėja“ projektas Nr. XIVP-3338. Pranešėjas – A. Kabišaitis, Lietuvos Respublikos Prezidento vyriausiasis patarėjas. Prašau.

A. KABIŠAITIS. Laba diena, gerbiamas posėdžio pirmininke, gerbiami Seimo nariai. Respublikos Prezidentas, vadovaudamasis Lietuvos Respublikos Konstitucijos 84 straipsnio 11 punktu, 112 straipsnio 2 ir 5 dalimis, Lietuvos Respublikos teismų įstatymo 73 straipsniu, atsižvelgdamas į Teisėjų tarybos nutarimą, teikia Lietuvos Respublikos Seimui skirti D. Jočienę Lietuvos Aukščiausiojo Teismo teisėja. Kadangi D. Jočienė Seimo ne kartą buvo paskirta į įvairias pareigas ir prieš skiriant buvo plačiai pristatyta, nekartosiu jos biografijos faktų, tik trumpai sustosiu prie tam tikrų, svarbiausių iš jų.

D. Jočienė yra viena garsiausių ir labiausiai gerbiamų Lietuvos teisininkių, turinti ne tik labai įvairios teisinio praktinio darbo patirties su nacionaline teise, bet ir teisėjo darbo patirties tarptautinėse teismo institucijose. Po doktorantūros studijų (1995–1999 metai) pretendentė apgynė daktaro disertaciją tema „Europos žmogaus teisių konvencijos taikymas užsienio valstybių ir Lietuvos Respublikos teisėje“. Tiek doktorantūros studijų metu, tiek ir po jų ji stažavosi, rinko informaciją savo mokslinei veiklai ir kaupė teisinių žinių bagažą Vokietijos, Suomijos, Šveicarijos, Olandijos, Prancūzijos, Austrijos ir Ispanijos mokslo tyrimų institutuose. 2004–2013 metais D. Jočienė išrinkta Europos Žmogaus Teisių Teismo teisėja nuo Lietuvos Respublikos. Šiame teisme ji buvo Sprendimų publikavimo komiteto narė, Trijų teisėjų komiteto prezidentė, Teismo Antrojo skyriaus viceprezidentė ir prezidentė. Nuo 2014 metų iki 2023 metų Seimo ji buvo paskirta Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo teisėja, o nuo 2021 iki 2023 metų – ir šio teismo pirmininke. Nuo 2023 metų rugpjūčio mėnesio paskirta Nuolatinio tarptautinio arbitražo nare. D. Jočienė yra dirbusi ir kitą teisinį praktinį darbą, kaip antai Teisės institute prie Teisingumo ministerijos, Kultūros paveldo inspekcijoje prie Lietuvos Respublikos Seimo, Europos teisės departamente prie

Lietuvos Respublikos Vyriausybės, Lietuvos Respublikos Vyriausybės atstove Europos Žmogaus Teisių Teisme ir Jungtinių Tautų Žmogaus teisių komitete.

Nuo 1994 metų D. Jočienė dirba ne tik mokslinį, bet ir pedagoginį darbą. Yra buvusi Vilniaus universiteto Teisės fakulteto asistentė, o vėliau ir docentė, nuo 2014 metų iki šiol – Mykolo Romerio universiteto Teisės fakulteto Tarptautinės teisės ir Europos Sąjungos instituto docentė, partnerystės profesorė ir profesorė.

Pretendentė yra daugelio mokslo, mokymo ir metodikos darbų ir straipsnių autorė. Ji skaitė pranešimus tarptautinėse konferencijose ir kituose tarptautiniuose renginiuose tiek kaip teisėja, tiek kaip mokslininkė. D. Jočienė turi ne tik aukštą teisinę kompetenciją, bet ir Lietuvos Aukščiausiojo Teismo teisėjui būtinų asmeninių savybių, tokių kaip atsakingumas, sąžiningumas, darbštumas, organizuotumas, kruopštumas ir kitų.

Respublikos Prezidentas ragina Seimą balsuoti už D. Jočienės kandidatūrą ir ją paskirti Lietuvos Aukščiausiojo Teismo teisėja. Dėkui.

PIRMININKAS. Labai dėkui, gerbiamas kolega. Į tribūną kviečiame pačią kandidatę. Prašau. Kaip sakoma užsienio kalba, grindys yra jūsų.

D. JOČIENĖ. Laba diena, gerbiami Seimo nariai, gerbiamas posėdžio pirmininke. Ačiū už suteiktą galimybę prisistatyti Lietuvos Respublikos Seime šiuo atveju kaip kandidatei į Lietuvos Aukščiausiojo Teismo teisėjus. Taip pat dėkoju Respublikos Prezidento vyriausiajam patarėjui ponui A. Kabišaičiui už mano darbinės ir profesinės patirties gana išsamų pristatymą. Todėl aš pabandysiu prisistatyti trumpai, palikdama laiko jūsų, gerbiamieji Seimo nariai, klausimams.

Kaip jau buvo pasakyta, iš tikrųjų šioje tribūnoje stoviu ne pirmą kartą. Lietuvos Respublikos Seimo 2014 metais buvau paskirta Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo teisėja, o 2021 metų birželio mėnesį (tikrai buvo įtemptų diskusijų tiek frakcijose, tiek komitetuose) buvau paskirta Konstitucinio Teismo pirmininke.

Pagal Konstitucijos 111 straipsnio 1 dalį, Lietuvos Respublikos teismai yra Lietuvos Aukščiausiasis Teismas, Lietuvos apeliacinis teismas, apygardų ir apylinkių teismai. Konstitucijoje yra nustatyta bendrosios kompetencijos teismų sistema, įtvirtinti bendrosios kompetencijos teismų instancinės sistemos pagrindai. Lietuvoje įstatymais yra įtvirtinta trijų pakopų bendrosios kompetencijos teismų instancinė sistema, kurioje Aukščiausiasis Teismas tapo išimtinai kasacine instancija. Konstitucinio Teismo jurisprudencijoje yra konstatuota, kad bendrosios kompetencijos teismų instancinės sistemos paskirtis – sudaryti prielaidas aukštesnės instancijos teismuose ištaisyti bet kurias fakto ar bet kurias teisės klaidas, kurias dėl kokių nors priežasčių gali padaryti žemesnės instancijos teismas, ir neleisti kokioje nors bendrosios kompetencijos teismų byloje įvykdyti neteisingumo.

Oficialiojoje Konstitucinio Teismo doktrinoje taip pat pabrėžta, kad kasacinės instancijos teismas pagal Konstituciją išimtinai yra Lietuvos Aukščiausiasis Teismas, todėl jame vykstantis procesas dėl asmens galimai pažeistų teisių ir laisvių gynimo yra išskirtinis teismo procesas, kurį lemia šio teismo specifinė paskirtis ir konstitucinė prigimtis, be kita ko, viešasis interesas užtikrinti vienodą teisės aiškinimą ir taikymą bei vienodos, nuoseklios, neprieštaringos teismų praktikos formavimą. Lietuvos Aukščiausiasis Teismas, formuojantis bendrosios kompetencijos teismų praktiką, taip pat yra pripažinęs, kad kasacija yra išimtinė, ekstraordinari teismo sprendimų teisėtumo kontrolės forma, o pagrindinė kasacijos funkcija – užtikrinti vienodą teisės aiškinimą ir taikymą visoje valstybėje.

Tikiuosi, kad turėdama devynerių metų teisėjos darbo patirtį Europos Žmogaus Teisių Teisme, kuriame teko dirbti su įvairiomis tiek civilinėmis, tiek administracinėmis, tiek ir ypač baudžiamosiomis bylomis ir taikyti Europos žmogaus teisių konvencijos standartus įvairių valstybių, pavyzdžiui, Belgijos, Turkijos, Latvijos, Italijos ir kitų atžvilgiu… Taip pat teko dalyvauti 17 teisėjų Europos Žmogaus Teisių Teismo Didžiosios kolegijos darbe, kur buvo svarstomos visai Europai itin svarbios bylos arba sprendžiami itin sudėtingi konvencijos bei jos papildomų protokolų aiškinimo ir taikymo klausimai.

Taip pat, turėdama devynerių metų teisėjos darbo patirtį Lietuvos Respublikos Konstituciniame Teisme, tikiuosi, kad savo patirtimi galėsiu prisidėti prie Lietuvos Aukščiausiajam Teismui,

kaip kasacinės instancijos teismui, pagal Konstituciją keliamos konstitucinės misijos – ginant žmogaus teises, užtikrinti šiam teismui, kaip kasacinės instancijos teismui, tenkantį viešąjį interesą, tai yra užtikrinti vienodą teisės aiškinimą ir taikymą bei vienodos, nuoseklios, neprieštaringos bendrosios kompetencijos teismų praktikos formavimą.

Todėl, gerbiamieji Seimo nariai, prašau dar kartą palaikyti mano kandidatūrą šiuo atveju į Lietuvos Aukščiausiąjį Teismą. Dabar esu pasiruošusi atsakyti į jūsų klausimus, jeigu tokių turėsite. Labai ačiū už jūsų dėmesį.

PIRMININKAS. Labai dėkui, gerbiama kandidate. Klausimų Seimo nariai tikrai turės, ir nemažai. Pirmasis klausia S. Tumėnas.

S. TUMĖNAS (*LVŽSF*). Ačiū. Gerbiama teisėja, prisistatydama jau pademonstravote, kad esate kompetentinga, mūsų žinoma teisininkė. Žinome apie jus kaip apie užsispyrusio charakterio žemaitę, tvirto charakterio ir turinčią tą didžiulę tarptautinę patirtį. Kokius dalykus jūs norėsite perkelti dabar matydama mūsų teismų darbą? Kokius geruosius pavyzdžius stengsitės pritaikyti būdama, dirbdama šioje pozicijoje?

Antras dalykas. Jūs esate žinoma žmogaus teisių specialistė. Kaip vertinate stiprėjančias tendencijas, kad, pritrūkus kompetencijų, kaip, pavyzdžiui, mūsų Lietuvos Respublikos Seime, kaip kokio nors gelbėjimosi šiaudo griebiamasi žmogaus teisių argumentų? Tarkime, kai svarstome moteriškų pavardžių sudarymą, tiesiog remiamasi – aš noriu, man reikia, o jokios kompetencijos, jokių specialistų nuomonės niekam nėra įdomios?

PIRMININKAS. Laikas!

S. TUMĖNAS (*LVŽSF*). Kaip jūs tai vertinate?

D. JOČIENĖ. Labai ačiū už jūsų klausimus, ypač už tą pasakymą, kad aš esu žemaitė. Iš tikrųjų esu žemaitė ir labai tuo didžiuojuosi, nes turbūt žemaičiai yra labai tvirti žmonės, pripratę prie gyvenimo audrų.

Dėl jūsų pirmojo klausimo. Turbūt tai aš ir pasakiau savo prisistatyme, kad, atėjusi į Lietuvos Aukščiausiąjį Teismą, kaip kasacinės instancijos teismą, kuriame yra itin svarbūs teisės aiškinimo ir tos vienodos praktikos formavimo klausimai, aišku, aš bandyčiau prisidėti būtent savo turima patirtimi. Tai yra tuo, ko aš išmokau Europos Žmogaus Teisių Teisme, nes tie standartai iš esmės yra vienodi visoms Europos valstybėms.

Iš karto pereinu prie jūsų antrojo klausimo, kuris liečia žmogaus teises. Vėlgi aš norėčiau tik atkreipti dėmesį, kad Lietuvos teismai patys sau darbo neišsikelia. Iš tikrųjų teismai nagrinėja tas bylas, kurios jiems yra pateiktos, ir, aišku, tik tose bylose, kurios yra pateiktos teismams, teismai gali nagrinėti ir tuos tam tikrus žmogaus teisių klausimus ir aspektus.

Dėl specialistų. Turbūt kiekvienas teismas dirbdamas turi galimybę tam tikroje byloje kviestis ir specialistus, užsakyti ir ekspertizes. Turbūt tai ne tik yra galima, bet tai yra ir būtina. Jau aš vėl dabar krypstu pagal Konstituciją, nes, sakykime, pagal Konstituciją kiekvienam teismui, nesvarbu, kad ir kokios instancijos jis būtų, yra keliamas pagrindinis uždavinys priimti pagrįstą ir teisingą sprendimą byloje, o tam teismai gali tikrai naudoti įvairias priemones, kurios yra numatytos procesiniuose dokumentuose.

PIRMININKAS. Labai dėkui, gerbiama kandidate.

Kitas klausiantysis – R. Šarknickas. Tik primenu, kad klausti – 1 minutė, atsakyti – 2 minutės.

R. ŠARKNICKAS (*LVŽSF*). Labas vakaras. Turbūt ir jūs žinote apie vaizdo įrašą, kuris nuskambėjo per visą šalį dėl vaiko paėmimo, tai buvo kitoks paėmimas. Yra Vaiko teisių apsaugos pagrindų įstatymas ir jame yra toks dalykas kaip kraštutinis paėmimo atvejis. Tas vakar įvykęs atvejis nebuvo labai panašus į tokį kraštutinį. Ar iš teisės aktų būtų galima pažvelgti, gal yra kokių nors kitokių priemonių, kad tas vaikas būtų paimamas civilizuotai? Ačiū.

D. JOČIENĖ. Labai ačiū. Čia turbūt iš tikrųjų, kaip ir jūs pats pasakėte, šitas atvejis labai nuskambėjo Lietuvoje, man irgi teko vakar vakare kelis kartus žiūrėti. Kiek aš žinau, vaiko teisių kontrolierė yra pradėjusi tyrimą dėl šito konkretaus atvejo ir turbūt jinai įvertins visas galimas aplinkybes.

Reikėtų tik turbūt prisiminti, jeigu kalbame apie vaiko teises, kad Lietuvoje tiesiogiai galioja ir Jungtinių Tautų vaiko teisių konvencija. Tai yra iš tikrųjų labai fundamentalus dokumentas, ku-

riame yra išdėstytos būtent tos vaiko teisės. Sakykime, tiek Vaiko teisių konvencija, tiek mūsų, sakykime, Lietuvos Respublikos Konstitucija ar Konstitucinio Teismo doktrina remiasi pagrindiniu principu, tai yra geriausių vaiko interesų užtikrinimo principu. Šitoje tikrai labai sudėtingoje situacijoje, aš manau, visų pirma vaiko teisių apsaugos kontrolierė ir turės atsakyti į klausimą, ar iš tikrųjų šitoje situacijoje tie vaiko geriausi interesai turėjo pirmenybę, ar vis dėlto, jeigu bus taip konstatuota, nulėmė kokie nors kiti interesai. Bet šiaip bet koks sprendimas, kuris liečia vaikus, turėtų vadovautis bet kurioje situacijoje geriausių vaiko interesų apsaugos principu. Šitas principas, beje, yra išvystytas aiškiai ir Europos Žmogaus Teisių Teismo praktikoje.

PIRMININKAS. Labai dėkui. Klausia D. Kepenis.

D. KEPENIS (*LVŽSF*). Dėkoju. Gerbiama kandidate, dirbdama Europos Žmogaus Teisių Teisme ne kartą susidūrėte su lietuviais, kurie pateikia ieškinį prieš Lietuvą, ir turbūt žinote, kiek jų iš viso yra buvę ir kiek yra laimėję tas bylas. Ką jūs patartumėte tiems žmonėms, kurie Lietuvoje nusivilia teisine sistema? Kokiais atvejais jiems verta kreiptis į Europos Žmogaus Teisių Teismą, kai yra tikimybė ten, sakysime, rasti tą tiesą, kurios čia, Lietuvoje, neranda? Apie tai pabandykime pafilosofuoti. Ačiū.

D. JOČIENĖ. Labai ačiū jums už klausimą. Iš tikrųjų jūsų klausimas yra labai puikus, bet jis yra labai labai platus, čia turbūt reikėtų atskiros paskaitos apie tai, ką gina Europos žmogaus teisių konvencija. Iš tikrųjų mano darbo laiku turbūt mes taip sakydavome, kad tik kokie 6–8 % bylų yra priimtinos – visos kitos yra atmestinos. Kodėl tos bylos būdavo labai dažnai nepriimtinos? Tiesiog dėl to, kad dažnai žmonės skųsdavosi dėl tų teisių, kurių apskritai negarantuoja konvencija. Kai kuriose bylose buvo ginčijami teismų sprendimai – tokios bylos yra automatiškai atmetamos Europos Žmogaus Teisių Teisme, nes Europos Žmogaus Teisių Teismas nėra laikomas kasacine instancija dėl Lietuvos teismų sprendimų, ten reikia kelti, sakykime, pačios konvencijos pažeidimo klausimus. Tai yra labai svarbu. Jeigu, sakau, procentaliai žiūrėtume, tikrai pažeidimų buvo nustatoma turbūt dėl ne daugiau kaip 5 % net tų priimtinų bylų, nes dauguma bylų, ko nematydavo realiai net ir Vyriausybės atstovai šitame Teisme, būdavo atmetamos kaip nepriimtinos pirmojoje stadijoje. Bet čia, sakau, klausimas tikrai yra be galo platus. Tiesiog pirmiausia turbūt bet kuriam žmogui, kuris kreipiasi į Europos Žmogaus Teisių Teismą, reikėtų pasiskaityti konvenciją ir pažiūrėti, kokios teisės ten yra ginamos.

PIRMININKAS. Labai dėkui. Klausia E. Zingeris.

E. ZINGERIS (*TS-LKDF*). Ačiū. Man nuo 1993 metų būnant Europos Taryboje, būnant senbuviu ir vėliau Lietuvos delegacijos vadovu, jūs buvote žvaigždė, jūs buvote tikra tarptautinės teisės specialistė – būdama Europos Žmogaus Teisių Teisme daug metų turėjote savo tarptautinės padėties įvertinimą. Kuri iš tų bylų, turint galvoje jūsų nepaprastą įdirbį tarptautinės teisės erdvėje, pasirodė jums pati sudėtingiausia? Kuri iš tų bylų, kurią jums teko spręsti arba kurios šalimais buvo sprendžiamos pagal kitas to paties Teismo sudėliotas konfigūracijas, jums pasirodė pati sunkiausia? Žinoma, aš nenoriu minėti tos vienos bylos, kuri buvo dėl pokario partizanų. Bet kokia jums buvo pati pati sudėtingiausia?

Dar sykį sveikinu jus, kad jūs apeliuojate, ir mes galėsime pasinaudoti jūsų fantastišku patyrimu. Ačiū.

D. JOČIENĖ. Labai ačiū už gerus žodžius, tikrai malonu prisiminti Europos Žmogaus Teisių Teismo laikus ir mūsų ne vieną diskusiją šitame Teisme ir Europos Taryboje įvairiausiais klausimais.

Dėl bylų. Aš norėčiau išskirti tris bylas, kurios man… Tikrai, eidama į Lietuvos Respublikos Seimą, vis tiek galvojau, ką pasakyčiau, jeigu manęs paklaustų apie bylas. Norėčiau pasakyti, kad iš tikrųjų man, kaip teisėjai ir kaip žmogui, buvo labai skaudžios turbūt trys bylos.

Pirma byla buvo *Gäfgen prieš Vokietiją* byla, labai liūdna byla, kai buvo nužudytas vienuolikmetis berniukas ir prieš nusikaltėlį buvo panaudota psichologinė prievarta tam, kad policija galėtų rasti berniuką, nes buvo tikimasi, kad jis vis dar yra gyvas. Žmogus, nužudęs berniuką, parodė jo buvimo vietą, bet vaikas jau buvo miręs.

Šioje byloje yra toks… Baudžiamosios teisės specialistai labai puikiai žino šią teoriją, tai yra užkrėsto medžio vaisiai. Tai yra ar užkrėsto medžio vaisius gali būti naudojamas byloje, tai yra ar

šitas rastas vaiko kūnas, kuris buvo rastas panaudojus psichologinę prievartą (tai Europos Žmogaus Teisių Teismo ir bet kurio kito teismo praktikoje yra laikoma kankinimu ir žiauriu elgesiu), gali būti naudojamas kaip įrodymas bylose ir koks yra teismo vaidmuo būtent šitoje situacijoje. Man šita byla buvo labai labai skaudi kaip mamai, apskritai kaip piliečiui. Tai buvo viena byla.

Kita byla, kuri šiandien vėl gyva, kaip tik aš gavau klausimą apie vaiko teisių, interesų apsaugą. Taigi kita man irgi labai skaudi byla buvo *Neulinger ir Shuruk prieš Šveicariją* byla. Byla dėl vaiko pagrobimo. Jį įvykdė mama, kuri buvo Šveicarijos pilietė ir atsivežė vaiką iš Izraelio. Ir kilo klausimas. Tėvas, Izraelio pilietis, pradėjo vaiko grąžinimo procedūrą į Izraelį. Šveicarijos teismai priėmė sprendimą grąžinti vaiką į Izraelį tėvui. Tačiau reikia atkreipti dėmesį į tai, kad šioje byloje net patys Izraelio teismai tėvo atžvilgiu taikė labai griežtas bendravimo su vaiku priemones, nes tėvas buvo religinis fanatikas ir šeštadieniais neleisdavo vaikui taikyti jokių medicinos procedūrų. O vaikas turėjo sveikatos problemų – jam buvo inkstų nepakankamumas, todėl kartais šeštadieniais reikėdavo tiesiog jį vežti į ligoninę ir atlikti tam tikras procedūras.

Šitoje situacijoje vis dėlto po labai ilgų debatų Europos Žmogaus Teisių Teismas priėmė sprendimą, kad šveicarė, jeigu jinai grąžintų vaiką į jo nuolatinės gyvenamosios vietos valstybę, pažeistų Europos žmogaus teisių konvenciją. Bet būtent čia ir buvo klausimas, geriausių vaiko interesų apsaugos principas, ar iš tikrųjų būtų geriau grąžinti vaiką, kas yra visiškai teisėta ir pagrįsta pagal kitą – Hagos konvenciją, ar vis dėlto, vadovaujantis vaiko geriausių interesų ir integravimosi į Šveicarijos sistemą tam tikru laipsniu, ne geriau būtų vaiką palikti būtent Šveicarijoje.

Tai čia irgi buvo tikrai labai labai svarbi byla, mano supratimu. Bet, deja, vėliau Teismas priėmė kitą bylą – *X prieš Latviją* – ir ten sušvelnino šitoje mano minėtoje *Neulinger ir Shuruk prieš Šveicariją* byloje suformuotą standartą dėl teismų pareigos.

Trečia byla tai yra *Evans prieš Jungtinę Karalystę* byla. Joje man pačiai neteko dalyvauti, bet joje visas Teismas buvo pasiskirstęs į dvi stovyklas. Tai buvo galimybė mamai panaudoti užšaldytą embrioną jai apvaisinti po sunkios vėžio ligos ir jos gydymo, o tėvas, kurio sperma buvo panaudota tam embrionui užšaldyti, pradėjo prieštarauti, kad šitas užšaldytas embrionas būtų panaudotas. Europos Žmogaus Teisių Teismas vis dėlto nutarė ir pirmenybę šiuo atveju atidavė ne mamos galimybei susilaukti vienintelio biologinio palikuonio, bet tėvo teisei ir tėvo teisės į šeimos ir privatų gyvenimą apsaugai.

Šita byla man asmeniškai buvo irgi labai labai skaudi ir, sakau, pats Teismas iš tikrųjų buvo pasidalinęs į dvi stovyklas. Aišku, tos bylos labai aiškiai rodo, ką daro Europos Žmogaus Teisių Teismas kiekvienu atveju, kad iš tikrųjų yra būtinas labai tinkamas tas balansavimas, tinkama pusiausvyra tarp įvairių tų vertybių, kurios yra, kurios susipina tam tikroje byloje.

PIRMININKAS. Klausia V. Bakas. Aš tik primenu, gerbiama kandidate, atsakyti – 2 minutės, ne 7, bet 2.

D. JOČIENĖ. Labai atsiprašau. Jūs stabdykite mane.

V. BAKAS (*DFVL*). Ačiū. Laba diena, gerbiama kandidate. Iš tiesų esate viena, ko gero, tituluočiausių Lietuvos teisininkų. Tikrai malonu jus matyti šioje tribūnoje. Kaip turinčios didelę patirtį ir nacionaliniuose teismuose, ir tarptautiniuose, noriu jūsų paklausti vis dėlto apie Lietuvos teismų praktiką korupcijos bylose. Kokia yra jūsų nuomonė? Mes vis dėlto per tuos 30 metų, nepaisant gana aukštos korupcijos rizikos, turime tik du nuosprendžius iš esmės, vienas procesas dar nesibaigė iki galo, kai ir politinėje korupcijoje dalyvaujantys asmenys yra nuteisiami adekvačiomis bausmėmis. Visuomenė dažniausiai nusivilia, kad yra labai švelnios bausmės. Norisi paklausti, nors, pavyzdžiui, pripažįstama visuotinai, kad korupcinės veikos politikoje yra grėsmė nacionaliniam saugumui…

PIRMININKAS. Laikas.

V. BAKAS (*DFVL*). …demokratijai, noriu paklausti: kaip vertinate apskritai Lietuvos teismų praktiką ir kokiu keliu žengia Vakarų šalių teismai, skirdami bausmes, nagrinėdami tokio pobūdžio bylas?

D. JOČIENĖ. Labai ačiū už klausimą. Vėlgi klausimas turbūt yra ir turintis tam tikrą jau konkrečios situacijos atspalvį, aš apie tai tikrai nenorėčiau kalbėti. Dėl pačios baudžiamosios politikos formavimo, tai turbūt reikėtų labai aiškiai pabrėžti, kad vis dėlto baudžiamąją politiką net pagal Konstituciją, pagal oficialiąją doktriną formuoja pats įstatymų leidžiamasis organas, tai yra

jūs, gerbiamieji Seimo nariai. Iš tikrųjų teismai tik taiko tas bausmes, kurios yra numatytos kodeksuose.

Kokia yra užsienio valstybių patirtis ir kokia yra mano asmeninė nuomonė šiuo klausimu? Taip, aš tikrai visiškai pritariu jums, kad tai yra tikrai labai svarbi problema valstybėje, tačiau, kita vertus, sakykime, valstybėse einama ta linkme, kad už korupcinius nusikaltimus nebūtų skiriamos tos didžiulės laisvės atėmimo bausmės, o iš tikrųjų būtų taikomi, sakykime, tam tikri finansiniai apribojimai, tai yra atlyginimas žalos, tai yra didžiulės baudos ir, aišku, naikinimas galimybės dirbti tam tikroje valstybės institucijos struktūroje ir taip toliau, ir taip toliau kaip tam tikro lojalumo valstybei, sakykime, simbolis ar pagrindas.

Kiek man teko studijuoti mūsų, sakykime, pakeitimus, mūsų baudžiamųjų įstatymų pakeitimus, ir tuos, kurie įsigaliojo dar ne taip ir seniai, tai faktiškai jų tikslas taip pat ir buvo vis dėlto taikyti labiau ne laisvės atėmimo bausmes, o būtent tam tikras turtines bausmes, tam tikras pinigines didžiules baudas, kad atgrasytų žmones nuo tokių veikų. Aišku, reikėtų iškelti klausimą, piktnaudžiavimas, sakykime, tarnyba ar ten, nežinau, prekyba poveikiu ir panašiai, taip, tai yra labai rimti nusikaltimai, tačiau, kokias sankcijas numatyti, iš tikrųjų priklauso, kaip aš ir sakiau, įstatymų leidžiamajai valdžiai. Bet mano nuomonė yra tokia.

PIRMININKAS. Labai dėkui, jūs atsakėte į visus Seimo narių klausimus. Dar bus galimybė jūsų paklausti diskusijų metu frakcijose. Dabar kaip pagrindinį siūloma skirti…

D. JOČIENĖ. Ačiū.

PIRMININKAS. Labai ačiū. Kaip pagrindinį siūloma skirti Teisės ir teisėtvarkos komitetą. Siūloma svarstyti gruodžio 14 dieną. Galime pritarti bendru sutarimu? Pritarta. Nereikia pritarti, bet vis tiek pritarta. Smagu. Pasimatysime per diskusijas frakcijose.

16.19 val.

Seimo nutarimo „Dėl pritarimo skirti Jurgą Vasiliauskienę Lietuvos apeliacinio teismo teisėja“ projektas Nr. XIVP-3339 (*pateikimas*)

Darbotvarkės 2-13 klausimas – Seimo nutarimo „Dėl pritarimo skirti Jurgą Vasiliauskienę Lietuvos apeliacinio teismo teisėja“ projektas Nr. XIVP-3339. Pranešėjas – Prezidento vyriausiasis patarėjas A. Kabišaitis.

A. KABIŠAITIS. Respublikos Prezidentas, vadovaudamasis Lietuvos Respublikos Konstitucijos 84 straipsnio 11 punktu, 112 straipsnio 3 ir 5 dalimis, atsižvelgdamas į Teisėjų tarybos nutarimą, teikia Lietuvos Respublikos Seimui pritarti J. Vasiliauskienės skyrimui Lietuvos apeliacinio teismo teisėja.

J. Vasiliauskienė teisinį išsilavinimą įgijo Vilniaus universitete ir didžiąją savo profesinio gyvenimo dalį susiejo su teismų sistema. Yra dirbusi Lietuvos Aukščiausiojo Teismo posėdžių sekretore, vėliau – apylinkės teismo teisėjo padėjėja, o 2003 metų gruodį pradėjo dirbti Kauno apylinkės teismo Kauno rūmų baudžiamųjų bylų teisėja. Nuo 2018 metų gruodžio mėnesio iki šiol ji dirba Kauno apygardos teismo Baudžiamųjų bylų skyriaus teisėja. Nuolatinė teisėjų veiklos vertinimo komisija teisėjos J. Vasiliauskienės profesinę veiklą, teisinio darbo kokybę pripažino puikia ir konstatavo, kad teisėjos asmeninės ir dalykinės savybės atitinka teisės aktuose nustatytus reikalavimus. Pretendentė pripažinta viena iš tinkamiausių dirbti Lietuvos apeliacinio teismo teisėja vienbalsiai, tai yra 6 balsais už iš 6 balsavusių Pretendentų į teisėjus atrankos komisijos narių. J. Vasiliauskienės profesinę patirtį, bylų nagrinėjimo kokybę ir asmenines savybes puikiai vertina ir Kauno apygardos teismo, ir Lietuvos apeliacinio teismo teisėjai.

Pastebėtinas ir teisėjos indėlis į teisėjo profesijos prestižo didinimą ir informacijos apie ją sklaidą. Ji kuruoja naujus paskirtus teisėjus, skiria laiką mentorystei projekte „Diena su teisėju“, dirba su studentais teisininkais, atliekančiais praktiką teisme. Teisėja taip pat skiria dėmesį ir dalyvauja tobulinant probacijos sistemą, rengia analizes šiuo klausimu. Taigi J. Vasiliauskienė – itin kompetentinga teisėja, puikiai pasirengusi siekti teisėjo karjeros ir tapti Lietuvos apeliacinio teismo teisėja.

Kartu pažymėtinos kitų teisėjų vertinamos jos asmeninės savybės: objektyvumas, itin tvirtas charakteris, atvirumas naujovėms, darbštumas ir dėmesys detalėms. Respublikos Prezidentas

ragina Seimą balsuojant už pritarti J. Vasiliauskienės skyrimui Lietuvos apeliacinio teismo teisėja. Dėkui.

PIRMININKAS. Labai dėkui. Į tribūną kviečiame pačią kandidatę J. Vasiliauskienę.

J. VASILIAUSKIENĖ. Laba diena, gerbiami Seimo nariai. Ačiū už pristatymą Respublikos Prezidento vyriausiajam patarėjui. Norėčiau šiek tiek prisistatyti ir pati. Teisinį darbą dirbu 20 metų. Mano *alma mater* yra Vilniaus universiteto Teisės fakultetas. Po studijų teisėjo darbo karjeros siekiu nuosekliai, kryptingai. Patarėjo jau paminėta mano patirtis tiek dirbant notaro padėjėja, tiek devyneri metai teisėjo padėjėjo darbo rengiant procesinius dokumentus visų rūšių bylose: civilinėse, administracinėse, baudžiamosiose, dirbant su ikiteisminiu tyrimu, su lygtinio paleidimo bylomis, iš tiesų išmokė būti dėmesingą, išugdė platų teisinį matymą ir vertinimą. Sakyčiau, tokia daugialypė patirtis leido sėkmingai man pradėti dirbti ir dirbti Kauno apylinkės teisme. Pasirinkau baudžiamosios teisės šaką ir nagrinėjau bylas pirmąja instancija, baudžiamąsias bylas. Taip pat vertinga patirtis buvo beveik dvejus metus dirbti ikiteisminio tyrimo teisėja, tai leido pažinti baudžiamosios bylos procesus nuo pat pradžių, nuo ikiteisminio tyrimo pradžios. Toliau gilinau savo žinias ir iš tiesų antrame pagal dydį Lietuvos teisme išmokau dirbti dideliu tempu, streso sąlygomis ir dideliu krūviu, tačiau nebijau iššūkių. Išmokau dirbti ir organizuoti darbą tinkamai, koncentruotis į nagrinėjamą dalyką su maksimaliu kruopštumu ir dėmesingumu.

Kaip minėta, nuo 2018 metų gruodžio mėnesio dirbu Kauno apygardos teismo Baudžiamųjų bylų skyriaus teisėja. Sėkmingai nagrinėju bylas pirmąja instancija dėl pačių sunkiausių nusikalstamų veikų. Taip pat įgijau patirties dirbdama įvairiose kolegijose, tiek bylas nagrinėdama pirmąja instancija, tiek apeliacine tvarka, ir išmokau rasti balansą tarp greito ir kokybiško bylų nagrinėjimo. Kiekvieną dieną kasdieniame savo darbe užtikrinu kiekvienam, kurio bylą turiu ant stalo, kad byla bus išnagrinėta su maksimaliu atidumu ir kruopštumu, skiriant dėmesį tiek smulkiausioms detalėms, tiek ir nepamirštant plataus konteksto ir proporcingo vertinimo. Vedu bylas taip, kad asmuo pasitikėtų manimi kaip teisėja ir apskritai teismu kaip institucija. Motyvuotus sprendimus priimu tam, kad būtų suprantama, kodėl vienoks ar kitoks sprendimas yra priimamas. Kasdien sau ir komandai šiais klausimais keliu tik aukščiausius tiek etikos, tiek profesionalumo standartus.

Šiandien pretenduoju į Lietuvos apeliacinio teismo teisėjo pareigas. Suprantu šios instancijos teismo teisėjams keliamus aukštus tiek profesinius, tiek asmeninių kompetencijų reikalavimus. Esu tikra, kad atitinku šiuos reikalavimus, nes šis žingsnis pretenduoti yra nuoseklus profesinis žingsnis – siekiu taikyti savo įgytas žinias ir toliau užtikrinti teisingumo kokybę, prieinamumą teisme, taip pat užtikrinti kiekvienam realią, o ne formalią apeliacijos galimybę, taip didindama pasitikėjimą tiek pačiu teismu kaip visuomenės institucija, tiek ir pačia valstybe.

Ir aš šiandien kreipiuosi į jus, gerbiami Seimo nariai, dėl jūsų palaikymo ir pasitikėjimo. Manau, kad mano profesinės žinios, mano asmeninės savybės, mano pagarba žmogui, pagarba valstybei, lojalumas pateisins jūsų pasitikėjimą. Manau, kad prisidėčiau prie efektyvaus teismo darbo ir papildyčiau Lietuvos apeliacinio teismo teisėjų korpusą, jeigu jūs parodysite pasitikėjimą ir pritarsite. Todėl prašau šiandien jūsų pritarti mano kandidatūrai į Lietuvos apeliacinio teismo teisėjo pareigas. Ačiū už galimybę pasisakyti.

PIRMININKAS. Labai dėkui. Jūsų paklausti nori trys Seimo nariai. Pirmasis klausia D. Kepenis.

D. KEPENIS (*LVŽSF*). Dėkui. Noriu paklausti jūsų, gerbiama kandidate, dėl senaties termino taikymo. Ne kartą teko išgirsti iš lankytojų apie tai, kad jie nusivylę, teisingumas būna paskandintas atidėliojant ir vilkinant bylą, ir tai nėra vienkartiniai atvejai. Jūsų nuomone, ar yra tokių bylų, kuriose tas terminas būtų visai netaikomas? Gal yra situacijų, kai tas terminas gali būti pailginamas? Manau, kad tai yra didelė problema šiandien. Kokia jūsų nuomonė apie tai? Ačiū.

J. VASILIAUSKIENĖ. Senaties terminai baudžiamosiose bylose yra reglamentuoti įstatymu, jie yra nustatyti. Yra bylų, akivaizdu, kai jie nėra taikomi, yra numatytos procesinės taisyklės, kuomet senaties terminai yra sustabdomi, sustoję dėl tam tikrų procesinių veiksmų atlikimo, dėl ko užtrunka baudžiamoji byla. Atsakyti vienareikšmiškai, kokia yra problema, dėl ko tie terminai užtrunka, tai čia turbūt visi diskutuojame nuolat apie tai, dėl ko baudžiamosios bylos terminai užtrunka. Yra didžiulis kompleksas aplinkybių, o senaties terminai, kaip ir minėjau, numatyti

įstatymu ir jie yra taikomi vienareikšmiškai bylose, kuriose jie turi būti taikomi. Galbūt taip trumpai atsakyčiau, nes iš esmės didžiulis, platus yra klausimas dėl senaties terminų taikymo. Tiek teismų praktika, tiek Aukščiausiojo Teismo praktika ir formuojama tuo klausimu.

PIRMININKAS. Labai ačiū. Klausia V. Semeška.

V. SEMEŠKA (*TS-LKDF*). Dėkoju, posėdžio pirmininke. Gerbiama teisėja, pretendente į Apeliacinio teismo teisėjus, tikrai jūs labai sklandžiai dėstėte mintis ir jūsų akcentai dėl pasitikėjimo teismais, dėl Apeliacinio teismo kaip instituto, kuris būtų ne formalus, o realus, tikrai gerą įspūdį padarė. Mano kaip Seimo Antikorupcijos komisijos nario klausimas: ar buvo bandymų jūsų karjeroje paveikti jus kokiu nors atlygiu ar kitaip? Vis dėlto pirmosios instancijos teisme neretai įvairiausių įvykių pasitaiko. Jeigu buvo, kokia buvo jūsų reakcija? Ačiū.

PIRMININKAS. Ims ir papasakos.

J. VASILIAUSKIENĖ. Ne, turiu pasakyti, kad tokių atvejų nebuvo. Jeigu jų būtų buvę, tai būtų pranešta atitinkamoms institucijoms, bet kadangi nesusidūriau su tuo, galbūt tiesiog nesudarau prielaidų tokioms situacijoms, kad būtų galima prieiti ir paveikti, tam, aš manau, yra galimybių, tai esu išvengusi tokių situacijų.

PIRMININKAS. Labai dėkui. Klausia R. Šarknickas.

R. ŠARKNICKAS (*LVŽSF*). Keistas klausimas kolegos V. Semeškos. (*Juokas salėje*) Turbūt tribūnoje nestovėtumėte, jeigu būtų įvykę.

J. VASILIAUSKIENĖ. Būčiau pranešusi, tada tikrai galėčiau dar stovėti.

R. ŠARKNICKAS (*LVŽSF*). Ačiū jums. Aš norėjau paklausti dėl darbo krūvio, nes vis dėlto tai yra dažna problema – ir į frakcijas dėl to ateina kalbėtis, ir prokurorė, ir panašiai. Kaip jūs matytumėte, kaip galėtumėte spręsti šią problemą? Mes, politikai, turime girdėti, padėti, kad tas darbo krūvis būtų mažesnis, pats darbas kokybiškas ir panašiai. Ačiū.

J. VASILIAUSKIENĖ. Dėl krūvių apylinkės teismuose daromi žingsniai. Nežinau, ir teismų reforma, mažinanti teismų rūmų skaičių, taip sudarant galimybę geriau paskirstyti bylas ir užtikrinti galimybę teisėjams specializuotis, skirstyti bylas, lyginant krūvius. Tai tokia viena iš priemonių. Kompleksiškai turbūt reikėtų šitą krūvių klausimą spręsti. Taip pat numatoma reforma, svarstomos galimybės dėl tam tikrų bylų (kalbu apie apygardų krūvius) perdavimo apylinkių teismams. Vėlgi tai atitinkamai nespręstų apylinkių teismų krūvio. Tačiau tam yra svarstomos įvairios priemonės, kiek žinau, rengiant įstatymų projektus. Tai yra tiesiog nuo pat ikiteisminio tyrimo pradžios imtis priemonių, kad būtų galimybė tuos ikiteisminius tyrimus, tiesiog sprendžiant klausimą dėl sunkių, labai sunkių nusikaltimų… Pavyzdžiui, buvo atlikta universiteto studija, kad reiktų svarstyti galbūt sutarimo dėl bausmės klausimą, taip pat spręsti dėl galimybės dėl atleidimo nuo bausmės už sunkius, labai sunkius nusikaltimus. Tai irgi atitinkamai sumažintų teismų krūvius.

Tai vėlgi yra labai platus klausimas, ne platus, bet atsakymas galėtų būti platus. Tai čia tiktai keletas tokių minčių. Galbūt plačiau, jeigu būtų, susitikimuose. Ačiū.

PIRMININKAS. Labai ačiū. Jūs atsakėte į visus Seimo narių klausimus. Dar turėsime galimybių padiskutuoti susitikimuose frakcijose. Kaip pagrindinis komitetas dėl šio nutarimo projekto siūlomas Teisės ir teisėtvarkos komitetas. Ne siūlomas, o skiriamas. Svarstymo data – gruodžio 14 diena. Labai ačiū, gerbiama kandidate, susitiksime frakcijose.

16.32 val.

Sporto įstatymo Nr. I-1151 2 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3327 (*pateikimas*)

Kitas darbotvarkės rezervinis 3 klausimas – Sporto įstatymo Nr. I-1151 2 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3327. Pranešėja – J. Šiugždinienė. (*Balsas salėje*) Ateikite manęs paklausti, aš pasakysiu, kada kas.

J. ŠIUGŽDINIENĖ (*TS-LKDF*). Mieli kolegos, teikiamu įstatymo projektu siūloma patikslinti Sporto įstatymo 2 straipsnio 13 dalyje įtvirtintą fizinio aktyvumo projekto sąvoką, išbraukiant žodį „unikalių“. Siekdami aiškumo ir išvengti skirtingų interpretacijų, nurodome, kad projekte nu-

rodoma ne tik laikina juridinio asmens veikla, kaip šiuo metu yra apibrėžta, tačiau ir nenuolatinio pobūdžio. Tuo siekiame atriboti juridinio asmens nuolat vykdomas veiklas nuo projekto, kuriuo siekiama su fiziniu aktyvumu susijusių konkrečių rezultatų ar veiklų.

Taip pat Sporto įstatymo 2 straipsnio 23 dalyje įtvirtintą sporto bazių pagerinimo projekto sąvoką siūloma patikslinti išbraukiant žodį „unikalių“ ir nurodant ne tik laikiną juridinio asmens veiklą, bet ir nenuolatinio pobūdžio.

Taip pat Sporto įstatymo 2 straipsnio 31 dalyje įtvirtintą tarptautinių aukšto meistriškumo sporto varžybų projekto sąvoką patikslinti išbraukiant žodį „unikalių“, atsižvelgiant į tai, kad tarptautinių aukšto meistriškumo sporto varžybų organizavimas tarptautinių sporto šakų federacijų nustatyta tvarka yra nuolat sporto šakų federacijų vykdoma funkcija. Tarptautinių aukšto sportinio meistriškumo varžybų sąvokoje siūloma palikti laikiną juridinio asmens veiklą, kaip šiuo metu ir yra numatyta.

Taigi, paprastai tariant, prašau patikslinti Sporto įstatymo minėtus straipsnius, išbraukiant žodį „unikalus“, nes yra labai sudėtinga, tai yra vertinamojo pobūdžio sąvoka. Norima išvengti labai skirtingų interpretacijų, ypač dėl infrastruktūros arba aukšto sportinio meistriškumo varžybų atveju. Ką yra labai sunku pasakyti, ar apskritai aukšto sportinio meistriškumo varžybos gali būti kuo nors unikalios. Jos yra vykdomos tiesiog pagal tarptautines taisykles. Tai čia siekiama tokio aiškumo, išbraukiant sąvoką „unikalus“.

PIRMININKAS. Labai dėkui, gerbiama buvusi ministre. Jūsų paklausti nori trys Seimo nariai. Pirmasis klausia S. Tumėnas.

S. TUMĖNAS (*LVŽSF*). Ačiū. Gerbiama pranešėja, nežinau, man aiškumo daugiau kaip ir neatsirado. Kas vis tik paskatino, jūsų nuomone, kad tame Sporto įstatyme atsirado žodis „unikalus“. Čia man visokios mintys lenda. Gal čia tiesiog buvo vertimo problema, gal čia turimos mintyje tos sporto šakos, pavyzdžiui, teniso Europos čempionatai nevyksta, čia jau graduojama, kokios varžybos, pasaulio, Europos čempionatai. Yra sporto šakų, kurių čempionatai nevyksta, pavyzdžiui, teniso, čia reitingas viską lemia, tada jos patenka į tą tarsi unikalią grupę. Kaip vis tik tas pirminis, jūsų nuomone, atsirado, ar bandėte pasiaiškinti?

Antras dalykas – termino problema. M. Ošmianskienė jau daug mėnesių bando, kad neliktų įstatymuose žodžio „invalidas“. Tai yra absurdas, kad jis mūsų dienomis dar yra išlikęs. Koks būtų jūsų požiūris? Netgi konstitucinės teisės žinovai aiškina, kad nereiktų braukti to žodžio. Kaip jums atrodo?

J. ŠIUGŽDINIENĖ (*TS-LKDF*). Dėkui už klausimą. Tikrai nežinau, kaip atsirado terminas „unikalus“, nesiimčiau spėlioti. Gal atsirado norint, kad, tarkime, fizinio aktyvumo projektai būtų įdomesni, nesikartotų. Bet iš tikrųjų Lietuvoje vykdoma ir labai gerų tęstinių projektų. Turbūt prisimename „Snaigių žygį“ kažkada mūsų jaunystėje, tarkime. Toks nacionalinis projektas, tikrai visą laiką buvo geras projektas. Turbūt jisai nebuvo labai unikalus, kiekvienais metais kuo nors ypatingas. Aš manau, dėl to unikalumo tiesiog norėta pasakyti, kad yra koks nors labai naujas, kad nebūtų teikiami visi vienodi projektai, jie būtų kuo nors įdomesni. Bet tą sąvoką labai sunku apibrėžti. Labai daug skundų yra gaunama. Čia pagrindinė paskata ir yra ta, kad Ginčų komisijoje nuolat yra skundų būtent dėl šios sąvokos aiškumo ir jos apibrėžimo. Na, dėl šitų dalykų.

Čia gal kiek kitokia situacija dėl jūsų minėto žodžio, jis tiesiog nebetaikomas, yra labai aiški sąvoka „neįgalus“, čia gal kiek kitokia situacija. Dėkui už klausimą.

PIRMININKAS. Labai dėkui. Klausia D. Kepenis.

D. KEPENIS (*LVŽSF*). Ačiū. Iš tikrųjų labai svarbu vadinti daiktus savo vardais. Ar jums neatrodo, kad kai iš šio įstatymo dingo sąvoka „kūno kultūra“ (anksčiau būdavo „kūno kultūra ir sportas“), tas įstatymas gerokai nukentėjo? Dabar mokyklose ir vaikų darželiuose pasigendama tų sąvokų, išplečiančių sportą kaip bendrojo lavinimo priemonę. Specifinis sportas yra medalių ir laimėjimų siekimas, o kūno kultūra yra kasdienė veikla, kuri turėtų būti ir mokykloje, ir darželyje, ir šeimoje. Neliko kūno kultūros. Ar nereikėtų grąžinti tos sąvokos į įstatymą? Ačiū.

J. ŠIUGŽDINIENĖ (*TS-LKDF*). Tikrai pritarčiau, kad fizinis aktyvumas yra labai labai svarbus, kaip jūs sakote, kūno kultūra. Man atrodo, yra labai svarbu. Ar reikėtų keisti, ar nuo to labai daug kas pasikeistų, nežinau, abejoju. Nežinau, kodėl tas pakeitimas įvyko kažkada, bet, man atrodo,

tai, ką jūs sakote, tikrai yra svarbu, kad mes nepamirštume, kad yra fizinis aktyvumas, jisai nebūtinai turi virsti aukštais sportiniais rezultatais, kiekvienam iš mūsų reikalingas fizinis aktyvumas. Tikrai dėl to sutinku. Ar reikėtų dabar keisti, galime diskutuoti, bet nebūtinai. Ačiū.

PIRMININKAS. Labai dėkui. Paskutinė klausia L. Nagienė.

L. NAGIENĖ (*DFVL*). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Gerbiama kolege, aš iš karto pasižiūrėjau, o ir gerbiamas kolega Stasys uždavė klausimą, ką reiškia „unikalus". Taip įdomu, net į Lietuvių kalbos žodyną pasižiūrėjau. Kaip jums atrodo, ką mes prarandame būtent išbraukę iš šito įstatymo „unikalus"? Aš nesuprantu, kokia prasmė buvo įrašyti kažkokį… Man tai neaišku, ką mes dabar prarasime, jeigu jį tiktai išbrauksime?

J. ŠIUGŽDINIENĖ (*TS-LKDF*). Prarasti tai nieko neturėtume, bet aš irgi nežinau, kodėl tas unikalumas atsirado. Gal buvo tiesiog nerasta žodžių, nes, kai galvoju, pavyzdžiui, koks nors specialus ar naujas, kad nebūtų nuolatos. Jeigu yra kokios nors nacionalinės varžybos, tai jos kaip nors būtų pagerintos, kokia nors gal naujovė įdiegta, bet tas „unikalus" labai visus tiesiog išmuša iš vėžių. Ką reiškia tas „unikalus"? Jau čia man „unikalus", tai taip, jį tiesiog labai sunku apibrėžti. Sunku pasakyti, nežinau, kodėl jis buvo tiesiog.

PIRMININKAS. Labai dėkui, gerbiama buvusi ministre, atsakėte į visus Seimo narių klausimus.

Pasisakymai dėl motyvų. Už pasisako R. Šarknickas.

R. ŠARKNICKAS (*LVŽSF*). Taip, ko gero, reikia pritarti. Jeigu taip linksmai pažiūrėtume į kolegos D. Kepenio pasiūlymą, kad vietoj fizinio būtų vadinama kūno kultūra, tada jau būtų galima prijungti kūno kultūrą prie Kultūros komiteto. Ačiū.

PIRMININKAS. Labai dėkui. Prieš niekas nenori kalbėti. Balsavimas dėl įstatymo projekto balsavimo intervalo metu, balsavimo metu.

16.41 val.

Viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymo Nr. X-1212 2, 4 ir 13 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3313, Viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymo Nr. X-1212 pakeitimo įstatymo Nr. XIII-3308 2 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3314 (*pateikimas*)

Darbotvarkės 2-26.1 klausimas – Viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymo kai kurių straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3313 ir 2-26.2 klausimas – lydimasis projektas Nr. XIVP-3314. Pristato finansų ministrė G. Skaistė.

G. SKAISTĖ (*TS-LKDF*). Sveiki! Teikiamas Viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymo Nr. X-1212 2, 4 ir 13 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas ir lydimasis – Viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymo Nr. X-1212 pakeitimo įstatymo Nr. XIII-3308 2 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas. Įstatymų projektais siekiama mažinti administracinę naštą likviduojamiems ir reorganizuojamiems subjektams ir atsisakyti reikalavimo rengti jų ataskaitas iki sprendimo reorganizuoti ar likviduoti datos, atsižvelgiant į tai, kad jos nenaudojamos sprendimams priimti. Taip pat siekiama atsižvelgti į Valstybės kontrolės pastebėjimus dėl informacinių sistemų apskaitos klaidų viešojo sektoriaus subjektų ir valstybės finansinėse ataskaitose ir tinkamai pasirengti valdžios sektoriui priskiriamų subjektų finansinių ataskaitų duomenis konsoliduoti subjektų grupių finansinėse ataskaitose.

PIRMININKAS. Labai dėkui, gerbiama ministre. Taip aiškiai pristatėte, kad nėra Seimo narių, norinčių jūsų paklausti.

Pasisakymai dėl motyvų dėl įstatymų projektų. Taip pat nėra norinčių kalbėti Seimo narių. Balsavimas dėl įstatymų projektų tam numatytu darbotvarkėje metu.

16.43 val.

Paramos būstui įsigyti ar išsinuomoti įstatymo Nr. XII-1215 10, 17, 18 ir 19 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3326 (*pateikimas*)

Darbotvarkės 2-28 klausimas, jo pranešėją matau salėje, – Paramos būstui įsigyti ar išsinuomoti įstatymo tam tikrų straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3326. Pateikimas. Pranešėja – A. Gedvilienė.

A. GEDVILIENĖ (*TS-LKDF*). Gerbiami kolegos, teikiu įstatymo projektą, atsižvelgdama į situaciją, ištikusią Vilniaus miesto savivaldybę. Ji parodyta ir per žinias. Mūsų Paramos būstui įsigyti įstatymas numato galimybę finansuoti ir valstybei prisidėti prie būsto nuomos nepasiturintiems gyventojams, bet dėl įstatymo netobulumo mes matome, kad labai dažnai būsto kompensaciją gauna ir labai prabangų būstą nuomojantys Lietuvos piliečiai. Dėl to pernai buvo numatyta biudžete 6 mln. eurų visai Lietuvai. Deja, teko papildyti paramai numatytą sumą 3 mln. Kitais metais matome, kad vien Vilniaus poreikis gerokai išaugs, jeigu nebus sudėlioti tam tikri saugikliai, numatantys, kad parama atitektų būtent tiems žmonėms, kuriems ir turėtų priklausyti parama. Aš kaip pavyzdį galiu pasakyti, kad dabar yra tokių situacijų, kuomet būstą piliečiai nuomojasi ir už 1 tūkst. 800 eurų, ir valstybė prisideda prie tokio būsto nuomos, ir kompensuoja dalį, o gyventojai nurodo, kad jų visos pajamos praktiškai ir yra skiriamos būstui. Vadinasi, kyla klausimas, iš ko tie žmonės gyvena. Vadinasi, turbūt turi ir kitų pajamų.

Tam, kad mes tikrai sutvarkytume šitą netobulą sistemą, turi būti sudėlioti saugikliai. Dėl to kartu su ministerija ir Vilniaus miesto savivaldybe parengtas šitas įstatymas. Jį, tikiuosi, išnagrinės Socialinių reikalų ir darbo komitetas, peržiūrės, ar tikrai principai sudėlioti gerai, ir kitais metais mes neturėsime iš tikrųjų paraminių pinigų skirti tiems žmonėms, kurie galbūt tos paramos ne visada ir nusipelnė. Tai tiek labai trumpai.

PIRMININKAS. Labai dėkui. Jūsų paklausti nori du Seimo nariai. Pirmoji klausia L. Nagienė.

L. NAGIENĖ (*DFVL*). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Gerbiama Aiste, iš tikrųjų skaičiau ir dabar dar pasižiūrėjau jūsų aiškinamąjį raštą. Ten jūs net uždedate saugiklį dėl nuomos ir išperkamosios nuomos iš artimų žmonių. Įvardinkite, ką jūs turite omenyje, sakysime, dėl giminaičių, ar kompensacija nebūtų mokama? Šią vietą prašau patikslinti.

A. GEDVILIENĖ (*TS-LKDF*). Pasirodo, yra tokių situacijų, kai nepilnametis, suaugęs arba tapęs pilnamečiu, gyvena vis dar pas mamą bute, nuomojasi kambarį ir gauna už tai iš savivaldybės išmoką per valstybės biudžetą. Irgi norėtume, kad tokių apgavysčių nebūtų. Tas pats, pasirodo, yra su universitetais, universitetų daugiabučiais – žmonės, jaunimas ten irgi sugeba gauti paramą iš savivaldybės ir kompensuoti už būsto nuomą. To irgi neturėtų būti. Siūlymas yra atsisakyti.

PIRMININKAS. Klausia V. Semeška.

V. SEMEŠKA (*TS-LKDF*). Dėkoju, posėdžio pirmininke. Gerbiama pranešėja, miela Aiste, dėl universitetų ir mokslo įstaigų. Mes žinome, kad yra ir privačių mokslo įstaigų, ir universitetų bendrabučių neretai nepakanka, ir kainos ženkliai auga. Iš rajonų, iš regionų atvykstantys žmonės turi nuomotis ir kartais tikrai jiems tos paramos reikia. Tikrai bendrabučiai vis brangsta ir gali brangti dar ženkliau. Ar neužkirsime mažas pajamas turinčioms šeimoms ir jų vaikams galimybės kompensuotis dalį tų išlaidų ir galimybės įgyti išsilavinimą? Čia tik toks nuogąstavimas.

A. GEDVILIENĖ (*TS-LKDF*). Matote, turbūt šiuos klausimus reikėtų atsieti, nes į universitetus valstybė jau investuoja suteikdama lengvatines sąlygas arba galimybes savo studentams gyventi universitetų kambariuose. O čia yra jau antra parama, ji nėra visai sąžininga, bent jau tokia buvo Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos pozicija diskusijų metu. Todėl ir siūlome, kad turbūt antrą kartą kompensuoti būstą nėra teisingas kelias. Galima ieškoti kitokių būdų, galbūt atleisti nuo mokesčių, bet tai turi būti atvirai rodoma, deklaruojama, o ne traktuojama, kad tai yra tiesiog pagalba dėl būsto nuomos, nes tokiu būdu valstybė du kartus sumoka.

V. SEMEŠKA (*TS-LKDF*). Bet yra ir privačių universitetų ir mokymo įstaigų, privačių bendrabučių, kurie tikrai kainuoja rinkos kainą.

A. GEDVILIENĖ (*TS-LKDF*). Aš tikiuosi, kad išnagrinėjęs visus atvejus komitetas įvertins ir įvertinęs pasižiūrės bendrą situaciją, kam labiau ta parama reikalinga. Vis dėlto būsto parama turi būti skirta tiems, kuriems sunkiausia yra.

PIRMININKAS. Labai dėkui, gerbiama pranešėja. Atsakėte į visus Seimo narių klausimus. Dėl motyvų dėl įstatymo projekto niekas nenori kalbėti. Balsavimas per balsavimo intervalą.

Gerbiami kolegos, labai svarbus pranešimas. Tiek, kiek mums pavyko preliminariai paskaičiuoti, balsavimo langą siūlytume atidaryti ne 18 val. 35 min., bet 17 val. 30 min. – už 45 minučių. Jeigu galite, praneškite SMS žinutėmis savo kolegoms ar tiems, kas žiūri, kad salėje būtume ir tiesiog nebestrigtume toliau eidami per pataisas ir panašiai, kad nereikėtų daryti kokių nors techninių pertraukėlių ar panašiai. Labai dėkui.

Darbotvarkės 2-29.1 klausimas – Aplinkos apsaugos įstatymo vieno straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3350 ir darbotvarkės 2-29.2 klausimas – lydimasis Atliekų tvarkymo įstatymo projektas Nr. XIVP-3351. Pranešėja – A. Gedvilienė. Bet man sako, kad nėra surinkta parašų. (*Balsai salėje*) Darbotvarkės 2-29.1, 2-29.2 klausimai. (*Balsas salėje*) T. Tomilino, bet ir jūs čia įrašyta kaip teikėja. Supratau, viskas. T. Tomilinas, tai T. Tomilinas. Atidedame iki geresnių laikų.

16.50 val.

Slaugos praktikos ir akušerijos praktikos įstatymo Nr. IX-413 3 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3340 (*pateikimas*)

Darbotvarkės rezervinis 4 klausimas – Slaugos praktikos ir akušerijos praktikos įstatymo 3 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3340. Pateikimas. Pranešėjas… Žiūriu į Antaną, bet Antanas pasikeitęs, labai panašus į A. Petrošių. A. Petrošius. Pateikimas.

A. PETROŠIUS (*TS-LKDF*). Gerbiami kolegos, dar šių metų spalio mėnesį Seime priėmėme šio įstatymo pakeitimus, kuriais padidinta bendrosios praktikos ir išplėstinės praktikos slaugytojų kompetencija. Slaugytojų Lietuvoje trūksta. Nepaisant to, išplėstinės praktikos slaugytojo profesinė kvalifikacija, vadovaujantis šiuo metu galiojančio įstatymo nuostatomis, gali būti įgyjama tik universitete, kuris rengia medicinos gydytojus, nors jų paruošiama nepakankamai. Šiuo metu tik du universitetai: Vilniaus universitetas ir Lietuvos sveikatos mokslų universitetas, ruošia medicinos gydytojus, kartu vykdydami antrosios pakopos slaugos studijų programas, įskaitant programą, kurią pabaigus suteikiama išplėstinės praktikos slaugytojo profesinė kvalifikacija.

2023 m. sausio 1 d. veiklą pradėjo Klaipėdos universiteto ligoninė, kurioje teikiamos tiek ambulatorinės, tiek stacionarinės asmens sveikatos priežiūros paslaugos, todėl būtina užtikrinti slaugytojų pritraukimą į Klaipėdos regioną. Steigiant Klaipėdos universiteto ligoninę, nuolat buvo akcentuojama, jog Klaipėdos regionas papildys Lietuvos sveikatos sistemą ir stipriu slaugytojų rengimo centru. Klaipėdos universiteto Sveikatos mokslų fakultete jau nuo 2001 metų veikianti Slaugos katedra vykdo pirmosios ir antrosios pakopų slaugos studijų programas. Todėl, siekiant didinti slaugytojų pritraukimą į Klaipėdos regioną, tikslinga sudaryti sąlygas Klaipėdos universitete ruošti ir išplėstinės praktikos slaugytojus.

Praplėtus universitetų, rengiančių išplėstinės praktikos slaugytojus, grupę, būtų užtikrintas išplėstinės praktikos slaugytojų specialistų rengimas ir jų pritraukimas į tris Lietuvos regionus, kuriuose veikia ir universiteto ligoninės. Taip būtų nuosekliai gerinama slaugos paslaugų kokybė, mažinamas šeimos gydytojų darbo krūvis ir administracinė našta bei didinamas asmens sveikatos priežiūros paslaugų prieinamumas.

Iš tikrųjų dėkoju komiteto pirmininkui A. Matului, A. Pociui, J. Sejonienei, L. Slušniui, P. Kuzmickienei, R. Petrauskienei, R. Šalaševičiūtei ir M. Puidokui, šio projekto bendraautoriams, už bendras pastangas spręsti slaugytojų stygiaus problemas Lietuvoje, tolygiai jas paskirstant visoje teritorijoje.

PIRMININKAS. Labai dėkui. Jūsų paklausti nori E. Pupinis.

E. PUPINIS (*TS-LKDF*). Ačiū. Gerbiamas kolega, tik klausimas, kas tas slaugytojas su universitetiniu išsilavinimu? Savaime suprantama, slaugytojas paprastai yra praktikas, dirbantis slaugos darbą. O slaugytojas su universitetiniu – nežinau, galbūt koks vadybininkas ruošiamas ar panašiai, nes iš praktikos teko girdėti, kad iš tikrųjų slaugytojas su universitetiniu faktiškai praktinio darbo nelabai nori ir gali dirbti. O iš tikrųjų slaugytojus paruošia ir kolegijų lygio. Tai ar ne per brangios investicijos vien dėl to, kad kažką reikėtų aprūpinti universitetinio lygio darbu? Ačiū.

A. PETROŠIUS (*TS-LKDF*). Šiuo metu galiojanti sistema yra tokia, kokia yra. Slaugos specialistai ruošiami tiek kolegijose, tiek universitetuose. Matyt, einame prie tokio koncepto, kai slaugos specialistai turės vis daugiau kompetencijų ir žinių, ne tik praktinių, bet ir teorinių, reikės vis daugiau. Matyt, kada nors bus sukalibruoti tie dalykai.

PIRMININKAS. Labai dėkui, jūs atsakėte į visus Seimo narių klausimus. Pasisakymai dėl motyvų. Už pasisako A. Matulas.

A. MATULAS (*TS-LKDF*). Gerbiami kolegos, šitas parlamentas Klaipėdai, Klaipėdos sveikatos apsaugai, universitetui padarė labai daug gerų darbų ir dabar daug kas priklauso nuo jų pačių,

kaip jie optimizuos universiteto ligoninės darbą, kaip universitetas pasiruoš išplėstinės praktikos slaugytojų studijoms, jeigu tas įstatymas bus priimtas. Tikrai reikia pritarti šitam įstatymo projektui.

O kolegai Edmundui galiu pasakyti, kad išplėstinės praktikos slaugytojas išties turės kur kas daugiau funkcijų. Be abejonės, turės ir praktinių įgūdžių, turės ir vadybinės patirties. Dabar, jau šitos pertvarkos procese, beje, mes svarstome vieną įstatymo projektą, kuriuo suteiksime slaugytojams tam tikras funkcijas netgi skirti tam tikrus vaistus, išrašyti siuntimus konsultuotis, atlikti reabilitaciją ir panašiai, ir panašiai. Išplėstinės praktikos slaugytojai visame pasaulyje labai reikalingi, norint sumažinti gydytojų krūvius. Šitų specialistų Lietuvoje labai labai trūksta.

PIRMININKAS. Labai dėkui, išklausėme visus pasisakymus dėl motyvų. Balsavimas dėl įstatymo projekto vėliau, per balsavimo intervalą.

16.55 val.

Saugaus eismo automobilių keliais įstatymo Nr. VIII-2043 2, 3, 10, 13, 15, 17, 19, 20, 22, 24, 25, 27[1], 29, 30 ir 33 straipsnių pakeitimo įstatymo Nr. XIV-1445 17 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3341 (*pateikimas*)

Kitas darbotvarkės rezervinis 5 klausimas – Saugaus eismo automobilių keliais įstatymo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3341. Pranešėjas – A. Matulas. Saugaus eismo automobilių keliais įstatymo projektas, rezervinis 5 klausimas. Pateikimas.

A. MATULAS (*TS-LKDF*). Gerbiamas pirmininke, gerbiami kolegos, pamenate, kad buvo priimtas įstatymas, pagal kurį susietas vairuotojo pažymėjimas su vairuotojo sveikatos pažymėjimu. Tie, kurie neturės sveikatos pažymėjimo, faktiškai neteks ir vairuotojo pažymėjimo. Tas įstatymas įsigalioja nuo 2024 m. sausio 1 d., o tokių vairuotojų, kurie neturi sveikatos pažymėjimo, ministerijos duomenimis, yra apie 245 tūkst.

Tai dabar akivaizdu, prasidedant įvairioms… augant sergamumui, akivaizdu, kad gali padidėti eilės ir gydymo įstaigose, poliklinikose, todėl ministras, sveikatos apsaugos ministras, savo įsakymu nustatė, kad tai galėtų įsigalioti nuo 2024 m. birželio 1 d., bet teisininkai sako, kad ministro įsakymo nepakanka – reikia įstatymu nustatyti vėlesnę įsigaliojimo datą. Ją mes irgi numatome būtent tokią, kaip Sveikatos apsaugos ministerija galvoja, kad to laiko pakaks, kad nesusidarytų papildomų eilių. Mes labai prašome jūsų pritarti šiam įstatymo projektui, kad būtų nukelta įstatymo įsigaliojimo data iki 2024 m. birželio 1 d., ir prašytume skubos tvarkos.

PIRMININKAS. Labai dėkui, gerbiamas Antanai.

A. MATULAS (*TS-LKDF*). Su Vidaus reikalų ir Sveikatos apsaugos ministerijomis suderinta.

PIRMININKAS. Jūsų paklausti nori keturi Seimo nariai, neskubėkite pabėgti. Pirmasis klausia E. Pupinis.

E. PUPINIS (*TS-LKDF*). Ačiū, gerbiamas kolega. Iš tiesų buvo data nustatyta iki sausio 1 dienos. Kaip čia taip įvyksta, kad pas mus visada pritrūksta laiko. Koks čia buvo paskutinis tas terminas duotas? Galbūt reklamos per mažai arba gal reikia, kad kuri nors ministerija užsiimtų tam tikra socialine reklama, kad žmones ragintų, nes iš tikrųjų čia ne tik kad negali važiuoti, bet ir pavojinga važiuoti kai kada. Žmonės be pažymėjimų važiuoja nepasitikrinę. Iš tikrųjų ir šiaip nelinkę eiti sveikatos tikrinti, tai galbūt čia būtų ir tam tikra prevencinė priemonė nueiti pas gydytoją.

A. MATULAS (*TS-LKDF*). Taip, buvo laikas, dabar nepamenu, kiek čia to laiko buvo skirta. Tai yra Vyriausybės projektas, bet taip atsitiko, kad nemažai kadencijų, na, nebuvo daug dėmesio skirta, ar vairuotojai turi sveikatos pažymėjimą, bet dabar nueita tuo keliu, kad tai yra susieta. Jūs teisus, kad jeigu vairuotojas neturi medicininės pažymos, galbūt jisai jos neturi dėl to, nėjo pasiimti dėl to, kad turi sveikatos problemų.

Tiesiog įgyvendinamas europietiškas modelis. Ar laiko pakako informacijai, nežinau, bet, kaip informavo Vidaus reikalų ministerija, tų žmonių, kurie neturi sveikatos pažymėjimų, galimai yra 245 tūkst. Tai nėra kitos išeities. Mes, Sveikatos reikalų komitetas, siekdami apsaugoti sistemą nuo papildomų krūvių rudens sergamumo, žiemos sergamumo metu, prašome jūsų pritarti. Tam pritarė ir Teisės ir teisėtvarkos komitetas, ir komiteto pirmininkė.

PIRMININKAS. Labai dėkui. Klausia R. Šarknickas.

R. ŠARKNICKAS (*LVŽSF*). Paminėjote, kad daugybę kadencijų neužteko laiko, bet manau, kad trejų metų tikrai šiai Vyriausybei būtų užtekę. Jūsų kolegos klausimas tikrai yra neblogas, galima buvo tikrai sutvarkyti. Bet paminėjote, gerbiamas Antanai, dideles eiles ir kad virš 200 tūkst. tų, kurie dar nesusitvarkė. Ar tikrai užteks ir to paties pusmečio? Ačiū.

A. MATULAS (*TS-LKDF*). Sveikatos ministerija teigia, kad užteks to pusmečio, kaip ir minėjau, tai ir buvo bandoma padaryti ministro įsakymu, bet jūsų komiteto ir Teisės departamento teisininkai sako, kad taip būtų pažeistas įstatymas ir kad reikia keisti įstatymą, numatyti kitą datą. Ministerija mano, kad tos datos pakaks.

PIRMININKAS. Labai dėkui. Klausia V. Semeška.

V. SEMEŠKA (*TS-LKDF*). Dėkoju, posėdžio pirmininke. Gerbiamas pranešėjau, pusė metų atrodo lyg ir daug, bet, įsivaizduokime, 250 tūkst. plūsta pas okulistus, pas psichiatrus, pas chirurgus ir kur tiktai ten reikia nueiti, kad gautų pažymą, tai aš įsivaizduoju, koks bus chaosas poliklinikose, ir panašiai. Ar nesvarstytumėte vis dėlto nuo rugsėjo 1 dienos? Bent 9 mėnesius duokite. Gimdymo laikotarpis.

A. MATULAS (*TS-LKDF*). Pritariu. Jeigu pritarsite po pateikimo, tikrai rimtai apsvarstys Teisės ir teisėtvarkos komitetas, nes kaip pagrindinis komitetas numatytas Teisės ir teisėtvarkos komitetas, ne Sveikatos reikalų komitetas. Aš būčiau linkęs pritarti, kad įsigaliojimo terminas galėtų būti ilgesnis.

PIRMININKAS. Labai dėkui. Ir paskutinis klausia R. Žemaitaitis.

R. ŽEMAITAITIS (*MSNG*). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Gerbiamas komiteto pirmininke, mano klausimas, kodėl jūs teikiate, gerbiamas bičiuli, o ne Vyriausybė?

Kitas dalykas, kolegai bičiuliui Antanui norėčiau… atsiprašau, E. Pupiniui pasakyti. Sako, kaip taip įvyko? Bet valdžioje, Edmundai, tai konservatoriai. Jie gi visą laiką to vėžlio greičiu kažką daro. Gerbiamas pirmininke, iš tikrųjų, kodėl ne Vyriausybė, o jūs?

A. MATULAS (*TS-LKDF*). Todėl, kad Lietuva yra parlamentinė valstybė ir parlamentas visada turi būti aukščiau, gudriau, laiku sureaguoti, jeigu kas nors ką nors netyčia pražiopso. Ne veltui šitos kadencijos patyrę parlamentarai buvo paskirti komitetų pirmininkais tam, kad kontroliuotų Vyriausybės puikiai dirbančių jaunesniųjų ministrų darbą.

PIRMININKAS. Labai dėkui. Gerbiamas kolega, jūs atsakėte į visus Seimo narių klausimus.

Pasisakymai dėl motyvų. Už pasisako R. Žemaitaitis.

R. ŽEMAITAITIS (*MSNG*). Iš tiesų palaikydamas savo komiteto pirmininką, kaip ir sako, vis dėlto geri pirmininkai – seni Seimo nariai, ilgą patirtį turintys yra daug gabesni, protingesni negu kad ministrai, paimti iš gatvės. Pražiopsojo Vyriausybė. Iš tikrųjų pražiopsojo, Antanai. Mes, manau, greitai čia apsisuksime ir apie Kalėdas mes priimsime, kad Vyriausybės tie žiopli jaunieji ministrai pasimokytų iš mūsų.

PIRMININKAS. Labai dėkui. Prieš niekas nenori kalbėti. Balsuosime dėl įstatymo projekto tam numatytu darbotvarkėje metu.

17.02 val.

Vystomojo bendradarbiavimo ir humanitarinės pagalbos įstatymo Nr. XII-311 11 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2913(3) (*svarstymas*)

Kitas darbotvarkės 2-21.14 klausimas – Vystomojo bendradarbiavimo ir humanitarinės pagalbos įstatymo 11 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2913(3). Į tribūną kviečiame pranešėją Ž. Pavilionį pristatyti komiteto išvadą.

Ž. PAVILIONIS (*TS-LKDF*). Užsienio reikalų komitetas įstatymo projektą svarstė gruodžio 1 dieną ir bendru sutarimu pritarė komiteto patobulintam įstatymo projektui, kuris dar prieš komiteto posėdį darbiniu lygiu buvo kartu suderintas tarp Užsienio reikalų ministerijos ir Energetikos ministerijos ir buvo surastas kompromisas, kuris atliepia Teisės departamento pastabas, kad reikėtų surasti, kokiu būdu tą humanitarinę pagalbą (iš tikrųjų čia kalbama apie pagalbą Ukrainai) galėtų teikti akcinės bendrovės ir uždarosios bendrovės energetikos srityje. Mes suradome tą

tvarką, kad turi būti pritarimas dėl humanitarinės pagalbos teikimo tikslingumo, ją teiktų patronuojančios bendrovės dalininko, savininko teises ir pareigas prižiūrinti institucija, ir atsižvelgta į Užsienio reikalų ministerijos rekomendaciją dėl humanitarinės pagalbos teikimo atitikties Lietuvos užsienio politikos prioritetams ir tarptautiniams įsipareigojimams. Buvo pritarta bendru sutarimu.

PIRMININKAS. Labai dėkui, gerbiamas kolega. Pataisų… Atsiprašau, diskusijoje nėra norinčių dalyvauti Seimo narių. Pataisų, pasiūlymų taip pat nėra gauta. Pasisakymai dėl motyvų. Po svarstymo taip pat nėra norinčių kalbėti Seimo narių. Balsuosime dėl įstatymo projekto per balsavimo intervalą.

17.03 val.

Smulkiojo ir vidutinio verslo plėtros įstatymo Nr. VIII-935 2, 3, 4 ir 9 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-473(2) (*svarstymas*)

Kitas darbotvarkės 2-24 klausimas – Smulkiojo ir vidutinio verslo plėtros įstatymo Nr. VIII-935 kelių straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-473(2). Ekonomikos komiteto pranešėja L. Mogenienė. Jos salėje nematau. Gal nuo Ekonomikos komiteto kas nors galėtų? Andriau Kupčinskai, gal galėtumėte pristatyti komiteto išvadą? Tuoj duosime išvadą. Darbotvarkės 2-24 klausimas. Tuoj, minutėlę, jau viskas gerai. Jūs jau pritarėte, kaip suprantu, tik tuoj pristatys. (*Balsai salėje*) Aš taip ir supratau.

A. KUPČINSKAS (*TS-LKDF*). Gerbiami kolegos, jūsų nuostabai, komitetas pritarė ne bendru sutarimu, o už – 9, susilaikė 1.

PIRMININKAS. Labai dėkui. Diskutuoti nori trys Seimo nariai. Pirmasis pasisako A. Vinkus. Gerbiamas Antanai, prašau į tribūną.

A. VINKUS (*LVŽSF*). Gerbiamas pirmininke, gerbiami kolegos. Vienas iš pirmųjų rinkos ekonomikos skatinimo žingsnių įprastai būna smulkiojo verslo ir mažų įmonių plėtra. Tokia ekonomikos vystymo politika ypač būdinga neturtingoms valstybėms, kuriose verslininkai verslui pradėti neturi pakankamai investicijų.

Aš jau esu šioje salėje minėjęs, kad Lietuvoje laiku buvo suprasta tokios politikos esmė ir jau iš karto po nepriklausomybės atkūrimo, 1991 metais, buvo priimtas Mažųjų įmonių įstatymas, sudaręs lengvatines sąlygas smulkiojo verslo plėtrai. Rezultatai parodė, kad ši politika buvo labai teisinga, logiška ir perspektyvi. Šiandien svarstomais Smulkiojo ir vidutinio verslo įstatymo pakeitimais siūloma tradicinį smulkųjį verslą papildyti socialiniu verslu, įvedant šiam verslui pavadinti naują sąvoką. Gal ir galima buvo sutalpinti šią verslo rūšį į smulkiojo verslo rėmus, bet čia neesminis dalykas. Jeigu jau tokios Europos „mados“, o socialinio verslo koncepcija priimta jau prieš šešerius metus, tenka prie jų prisiderinti.

Esmė ta, kad mes ieškome būdų ir formų, kaip daryti aktyvesnę smulkiojo verslo plėtrą, kaip paskatinti šiuo atveju tradicinių verslininkų ar nevyriausybinių organizacijų susidomėjimą juo, kaip valstybėje sukurti palankią teisinę, mokestinę ir finansinę aplinką socialinio verslo žinomumui ir jo kultūrai formuoti, taip pat tuo prisidėti prie valstybei rūpimų socialinių tikslų ir uždavinių sprendimo. Pagal galiojančio įstatymo nuostatos siūlomą keitimą suprantu, kad socialinis verslas galės naudotis tomis pačiomis veiklos sąlygomis kaip ir tradicinis smulkusis verslas. Taigi esu ne tik nusiteikęs balsuoti pritariamai, bet ir noriu padėkoti iniciatoriams už teisingą, mano nuomone, ekonominės politikos krypties formavimą. Ačiū.

PIRMININKAS. Labai dėkui. Diskusijoje taip pat nori dalyvauti A. Bagdonas.

A. BAGDONAS (*LSF*). Dėkoju posėdžio pirmininkui už suteiktą žodį. Tikrai suprantu, kad visi nori greičiau šiandien baigti darbą, bet šis įstatymo projektas iš tiesų yra labai svarbus, ir aš norėčiau pasakyti keletą dalykų, kodėl reikėtų jį palaikyti.

Gerbiami kolegos, kodėl socialinio verslo apibrėžimą reikėtų įtraukti į Smulkiojo ir vidutinio verslo plėtros įstatymą? Visiems galiojančios teisės normos nustatytų aiškų socialinio verslo statuso apibrėžimą ir kriterijus, suteiktų daugiau aiškumo, užtikrintų socialinio verslo skatinimo nuoseklumą ir sustiprintų visuomenės pasitikėjimą. Teisiškai apibrėžtas socialinis verslas padėtų

didinti žinomumą, gauti prieigą prie finansavimo šaltinių ir rinkų, pagerinti viešosios paramos programas. Sąvokos įteisinimas padėtų socialiniams verslams pagerinti ir sustiprinti bendradarbiavimą su savivaldybėmis, nes dažnai savivaldybės tiesiog nebendradarbiauja su socialiniais verslais. Lietuva taptų patrauklesnė inovacijoms iš Europos Sąjungos ir tarptautinių fondų bei programų, taip atsirastų papildomų finansinių išteklių socialinio verslo iniciatyvoms skatinti. Sąvokos įteisinimas prisidėtų prie Lietuvos reputacijos tarptautiniu mastu gerinimo. Tai padėtų tapti išsivysčiusia ekosistema, kurioje pripažįstamas ir palaikomas socialinio verslo modelis, iš tikrųjų sprendžiantis visuomenei kylančius iššūkius.

Ir baigiu. Pateiktą įstatymo projektą palaiko ir socialiniai partneriai – Lietuvos socialinio verslo asociacija, NVO koalicija, Smulkiojo ir vidutinio verslo taryba ir, žinoma, Savivaldybių asociacija. Todėl visus kviečiu palaikyti šį pateiktą įstatymo projektą. Ačiū.

PIRMININKAS. Labai dėkui, gerbiamas kolega. Išklausėme visus, norinčius diskutuoti. Pataisų ir pasiūlymų dėl įstatymo projekto nėra gauta. Pasisakymų dėl motyvų po svarstymo yra. Už pasisako A. Vinkus. Gerbiamas Antanai? Atsisakote? Tada L. Savickas. Irgi nėra. A. Bagdonas ką tik šnekėjo. Ar šnekėsite?

A. BAGDONAS (*LSF*). Jau pasisakiau. Ačiū.

PIRMININKAS. Prieš pasisako G. Paluckas.

G. PALUCKAS (*LSDPF*). Ačiū. Gerbiami kolegos, aš buvau tas vienintelis komitete susilaikęs ir tam yra tam tikrų priežasčių. (*Balsai salėje*) Atsiprašau, taip. Atsiprašau, aš išreiškiau labai nuoseklų apgailestavimą, kad ministerija neparuošė įstatymo projekto, ir atlikau velnio advokato vaidmenį. Taip, tikrai, ačiū už patikslinimą.

Bet vis dėlto šiandien reikėtų mums visiems labai gerai suprasti, už ką mes balsuojame, nes įstatymo projekte yra tik sąvokos, kurios stokoja turinio. Yra įvedama pati sąvoka, kas yra socialinis verslas, tačiau kokio pobūdžio, kokie reikalavimai jam bus keliami, kodėl ir kas turėtų palaikyti ir remti, ir panašiai? Kitaip tariant, tai, kas turi gulti į visą įstatymą, kuris buvo rengiamas praėjusioje kadencijoje ir nebuvo parengtas šioje kadencijoje, šių dalykų mes neturime, jų nėra. Šią visą naštą perkeliame Vyriausybės institucijoms, Vyriausybei, paprastai tariant, savo nutarimais ar ministro įsakymais paversti šį įstatymą kažin kokia tikrove.

Bet aš keliu klausimą: jeigu per pastaruosius trejus metus Ekonomikos ir inovacijų ministerija dėl kažkokių priežasčių neparuošė viso įstatymo, kuris būtent atlieptų tuos minėtus nuogąstavimus, ir nesudėjo įvairių saugiklių, kas turi atsitikti dabar, kad, priėmus šį įstatymą, įvedus šią sąvoką, ši ar kitos ministerijos tai padarytų? Matyt, yra kažkokių fundamentalių, giluminių problemų, kodėl yra labai sunku socialinį verslą išskirti iš kitų verslų ir apibrėžti pelno apimtis, kurios turi būti skiriamos viešųjų socialinių problemų sprendimams ir panašiai.

Tai, mano įsitikinimu, šiuo klausimu turėtume susilaikyti ir palaukti tol, kol galų gale Vyriausybė ir Ekonomikos ir inovacijų ministerija padarys savo darbą galutinai. Ačiū.

PIRMININKAS. Labai dėkui. Išklausėme visus pasisakymus dėl motyvų. Balsuosime dėl įstatymo projekto per balsavimo intervalą.

17.12 val.

Valstybės informacinių išteklių valdymo įstatymo Nr. XI-1807 pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3315, Oficialiosios statistikos ir valstybės duomenų valdysenos įstatymo Nr. I-270 5 ir 24 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3316, Kibernetinio saugumo įstatymo Nr. XII-1428 1, 2, 5, 6, 8 ir 12 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo VII skyriumi įstatymo projektas Nr. XIVP-3317, Valstybės ir savivaldybių įmonių įstatymo Nr. I-722 13 ir 15 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3318, Valstybės informacinių išteklių valdymo įstatymo Nr. XI-1807 1, 3, 4, 5, 6, 18, 22, 30, 39, 43^2, 43^3 straipsnių pakeitimo ir 7 straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymo Nr. XIV-1077 14 straipsnio pakeitimo ir 13 straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymo projektas Nr. XIVP-3319 (*pateikimas*)

Kitas darbotvarkės klausimas. Kadangi, matau, ekonomikos ir inovacijų viceministrė jau atvyko, tai darbotvarkės 2-27.1 klausimas. (*Balsai salėje*) Dėl Odontologų rūmų yra pasiūlymų ir

mes projektus su pasiūlymais svarstysime… (*Balsai salėje*) Bet bus pasiūlymai. Tai mes tuos klausimus nukeliame į balsavimo intervalą, kad nedarytume pertraukos ir kad visi šiandien greičiau grįžtume namo. Darbotvarkės 2-27.1 klausimas – Valstybės informacinių išteklių valdymo įstatymo Nr. XI-1807 pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3315 ir lydimieji darbotvarkės 2-27.2, 2-27.3, 2-27.4 ir 2-27.5 klausimai. Prašau. Pateikimas. Pristato ekonomikos ir inovacijų viceministrė E. Kuročkina.

E. KUROČKINA. Labas vakaras, gerbiami Seimo nariai. Pristatome Valstybės informacinių išteklių valdymo įstatymo pakeitimo įstatymo projektą ir su juo susijusių Lietuvos Respublikos oficialiosios statistikos ir valstybės duomenų valdysenos, Lietuvos Respublikos kibernetinio saugumo, Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių įmonių įstatymo kai kurių straipsnių pakeitimo ir Valstybės informacinių išteklių įstatymo kai kurių straipsnių pakeitimo ir 7 straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymų projektus.

Visų pirma, kodėl dėstome Informacinių išteklių įstatymo naują redakciją? Valstybės informacinių išteklių valdymo įstatymas nebuvo keičiamas nuo 2011 metų. Per tą laiką pasikeitė technologijos, jų taikymas ir valdymo praktika. Šiuo metu galiojantis valstybės informacinių išteklių valdymo teisinis reguliavimas nesudaro galimybių viešajame sektoriuje turėti lyderystės, aukšto lygio vadybiniais gebėjimais ir technologinėmis žiniomis pasižyminčių IT valdymo sistemų. Per pastaruosius dešimt metų institucijų IT valdymo branda vidutiniškai siekia pirmą brandos lygį iš penkių. Tai lėmė nekontroliuojamą informacinių sistemų skaičiaus augimą, sudėtingą jų integraciją, žemą sukurtų IT sprendimų kokybę ir didelius jų palaikymo kaštus. Pažymėtina, kad, esant dabartiniam reglamentavimui, problemiškas išlieka centralizuotų IT paslaugų poreikio planavimas, valstybės IT paslaugų tiekėjo veiklos kontrolė, bendrojo naudojimo informacinių sistemų panaudojimas. Be to, dabartinis Informacinių išteklių įstatymas reguliuoja ne tik IT valdymą, bet ir dalį kibernetinio saugumo ir saugos dalykų, nors tai yra reglamentuojama ir Kibernetinio saugumo įstatyme. Tai kelia šių dviejų įstatymų normų taikymo problemų.

Taigi koks yra pakeitimų tikslas? Siekiame įtvirtinti kokybiškai naują, šiuolaikines IT valdymo ir technologijų vystymo tendencijas atitinkantį valstybės informacinių išteklių valdysenos ir valdymo modelį, kuris padėtų pasiekti esminių teisinių, vadybinių, technologinių ir finansinių pokyčių.

Kas bus kitaip? Nustatome, kad vietoj šiuo metu informacinių išteklių politiką formuojančių keturių ministerijų – Ekonomikos ir inovacijų, Krašto apsaugos ministerijos, Finansų ministerijos ir Teisingumo ministerijos – bendrą valstybės informacinių išteklių politiką formuos Ekonomikos ir inovacijų ministerija. Įvertinus tai, kad kibernetinis saugumas ir sauga nėra šio įstatymo reguliavimo dalykas, siūloma nuostatas dėl kibernetinio saugumo ir saugos, saugos įgaliotinio veiklos, saugiojo tinklo naudojimo perkelti visa apimtimi į Kibernetinio saugumo įstatymą.

Keičiamos valstybės informacinių išteklių valdymo politiką formuojančių ir įgyvendinančių institucijų funkcijos, suteikiant daug platesnius įgalinimus ekonomikos ir inovacijų ministro įgaliotai institucijai – Informacinės visuomenės plėtros komitetui – atlikti valstybės informacinių išteklių politikos įgyvendinimo priežiūrą, duoti privalomus nurodymus dėl valstybės informacinių išteklių normų laikymosi. Įvedamas kuriamų ar modernizuojamų informacinių sistemų akreditacijos procesas ir ši funkcija pavedama Informacinės visuomenės plėtros komitetui. Nustatomi institucijoms privalomi IT valdymo ir duomenų valdymo principai, kurie turi būti įgyvendinami kuriant informacines sistemas ir valdant duomenis. Nustatant valstybės ir institucijų skaitmeninio įgaliotinio vaidmenis, pereinama nuo institucinės prie asmeninės atsakomybės už skaitmenizavimo įgyvendinimą. Institucijos įtraukiamos į valstybės informacinių išteklių valdymą, įteisinant Ekonomikos ir inovacijų ministerijos patariamuosius organus – Valstybės informacinių išteklių valdymo tarybą ir Duomenų valdysenos komitetą.

Taip pat įstatymo projektu siekiame pertvarkyti registrus, apibrėžti juos kaip duomenų rinkinius, tvarkomus informacinėse sistemose, atskirti duomenų ir IT valdymo ir tvarkymo funkcijas, supaprastinti informacinių sistemų steigimo, kūrimo, pertvarkymo ir likvidavimo tvarką, įgalinant Vyriausybę optimizuoti šiuos procesus jos tvirtinamoje tvarkoje. Įteisinti bendrai valstybėje naudojamus IT sprendimus, IT platformas ir bendrąsias informacines sistemas, institucijoms su-

darant teisines sąlygas ir technines galimybes naudotis valstybėje jau sukurtais bendrais IT sprendimais, formuoti organizacinę IT architektūrą ir įgyvendinti jai keliamus reikalavimus. Siekiame pereiti nuo IT funkcijų prie IT paslaugų valdymo modelio. Taip pat siekiame supaprastinti sąnaudų už objektų registravimą ir duomenų teikimą apskaičiavimo, auditavimo ir apmokėjimo tvarką.

Dėkoju. Mielai atsakysiu į kilusius klausimus.

PIRMININKAS. Labai dėkui, viceministre, už gražų pristatymo perskaitymą. Jūsų paklausti nori du Seimo nariai. Pirmasis klausia L. Savickas. Jo salėje nematau. Klausia G. Paluckas.

G. PALUCKAS (*LSDPF*). Labai ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Žiūrėkite, kartais taip atsitinka, kad tarp aibės gerų dalykų, iš tikrųjų gerų, teisingų ir racionalių, papuola kai kurios nuostatos, jau ne kartą diskutuotos, dėl jų buvo apsispręsta, ir jos kelia labai rimtų abejonių, iš kur tos nuostatos vis išnyra ir atsiranda iš naujo. Noriu pasakyti, dar papildomai atkreipti dėmesį, kad aiškinamasis raštas šiek tiek klaidina. Pasakysiu, kuri dalis. Yra kalbama, kad įstatymo nuostatos nedaro jokios įtakos duomenų apimčiai valstybės duomenų valdymo centruose. Na, tai nėra tiesa, jeigu jūs įsiskaitysite į keičiamas įstatymo nuostatas.

Mano klausimas labai paprastas. Kas ir kodėl vėl atnešė prašymą, kaip sakyti, privatizuoti tam tikras duomenų saugojimo apimtis ir perduoti šią paslaugą privatiems duomenų valdymo centrams?

E. KUROČKINA. Dėkoju už klausimą. Ačiū už pastabą, nes, matyt, aiškinamasis raštas kiek klaidina. Aš atkreipsiu dėmesį į tai. Atvirkščiai, mes tiktai sustipriname valstybės duomenų centrų naudojimą įstatyme. Šiame įstatyme yra nustatoma, kad ne tik patys duomenys, bet ir jų kopijos, ypač tų, kurie nėra laikomi valstybiniuose duomenų centruose, privalo būti laikomi valstybiniuose duomenų centruose. Šiuo atveju mes tiktai sustipriname ir siekiame užtikrinti, kad tos investicijos, kurias mes skiriame valstybinių duomenų centrų plėtrai Lietuvoje, pasiteisintų.

PIRMININKAS. Labai dėkui. Atsiprašau, L. Nagienė norėjo, irgi užsirašė klausti.

L. NAGIENĖ (*DFVL*). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Iš tikrųjų ne ten uždėjau varnelę, kad noriu paklausti. Pirmiausia aš nesutiksiu su jūsų atsakymu, viceministre. Pirmiausia, aš manau, ką jūs ir sakote, kad dabar geriausia valdyseną atiduoti į privačias rankas. Šiandien nėra galimybės naudotis privataus sektoriaus teikiamomis paslaugomis. Man iš karto kyla klausimas: kas užtikrins saugumą, duomenų apsaugą, jeigu aš atiduodu į privačias rankas? Jūs sakote, tai bus nukreipta į kitą teisės aktą – Kibernetinio saugumo. Palaukite, tai kas vykdys kontrolę? Atsakykite man dabar.

E. KUROČKINA. Iš tikrųjų jau praeitais metais (ir šiuo įstatymo projektu nėra keičiama nuostata) yra įtvirtintas hibridinis modelis, pagal kurį nustatoma, kad duomenys yra laikomi ne tik valstybiniuose duomenų centruose, bet ir privačiuose pagal duomenų kategorijas, tai yra duomenys kategorizuojami į ypatingos svarbos, vidutinės svarbos, mažesnės svarbos ir ne tokius svarbius duomenis. Ir yra nustatyta, kad ypatingos svarbos duomenys yra laikomi valstybiniuose duomenų centruose, o žemesnės kategorijos duomenys gali būti laikomi privačiuose duomenų centruose ir naudojantis debesijos paslaugomis.

PIRMININKAS. Labai dėkui, viceministre. Nėra daugiau Seimo narių, kurie norėtų jūsų dar ko nors paklausti. Labai ačiū. Pasisakyti dėl motyvų taip pat nėra norinčių. Balsavimas dėl įstatymų projektų bloko visiškai netrukus – balsavimo intervalo metu.

17.22 val.

Aplinkos apsaugos įstatymo Nr. I-2223 47 straipsnio pakeitimo ir Įstatymo papildymo 93[1] straipsniu įstatymo projektas Nr. XIVP-3350, Atliekų tvarkymo įstatymo Nr. VIII-787 2 straipsnio pakeitimo ir Įstatymo papildymo aštuntuoju[12] skirsniu įstatymo projektas Nr. XIVP-3351 (*pateikimas*)

Darbotvarkės 2-29.1 klausimas – Aplinkos apsaugos įstatymo 47 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3350 ir darbotvarkės 2-29.2 klausimas – projektas Nr. XIVP-3351. Pranešėjas – T. Tomilinas. Pateikimas.

T. TOMILINAS (*DFVL*). Gerbiami kolegos, leiskite jums trumpai pristatyti įstatymų projektus. Pagrindinis iš jų yra Atliekų tvarkymo įstatymo 2 straipsnio pakeitimo įstatymas, kartu yra ir lydimasis – Aplinkos apsaugos. Šių pakeitimų esmė yra atliepti tą situaciją, kuri susiklostė po to,

kai mes čia, šiuose rūmuose, pritarėme Maisto įstatymo 4 straipsnio pakeitimo įstatymo projektui po pateikimo. Mes gana svaria balsų dauguma nusprendėme, kad turi būti privalomos prekybos centrų sutartys su labdaros organizacijomis.

Taip pat tas įstatymo projektas buvo gana griežtas, o po diskusijų su Vyriausybe, su Seimo nariais, su visuomene, su interesų grupėmis tas projektas šiek tiek sušvelnėjo. Mes vasarą turėjome labai tokią darbingą darbo grupę kartu su Ekonomikos ir inovacijų ministerija, taip pat Aplinkos ministerija ir parengėme iš esmės naują Maisto įstatymo koncepciją. Pagal ją prekybos tinklai būtų skatinami perduoti maistą labdarai, tačiau nebūtų to privalomo maisto perdavimo, o liktų tiktai privaloma sutartis su labdara. Visa tai turėtų tapti tam tikra kultūrine norma dideliems maisto tvarkytojams – kaip jie turi privalomą sutartį su atliekų tvarkymo verslu, taip ir būtų privaloma sutartis su labdaros organizacijomis. Tada, kai baigia galioti maistas parduotuvėse, visiškai moralu ir natūralu būtų, kad jis pirmiausia turėtų patekti ant nepasiturinčių žmonių stalo ir tiktai pagal hierarchiją toliau būtų tas maistas utilizuojamas.

Taigi, lapkričio 8 dieną Vyriausybė pateikė teigiamą išvadą dėl Maisto įstatymo projekto, tačiau paprašė parengti Atliekų tvarkymo įstatymo pakeitimą ir Aplinkos apsaugos įstatymo pakeitimą. Šių pakeitimų esmė yra ta, kad maisto tvarkymo subjektas (didelės galios, tai yra didieji prekybos centrai) turėtų turėti prievolę – sutartį su labdaros organizacija, bet neturėtų tokios griežtos prievolės perduoti maistą. Tai būtų susitarimo klausimas. Taip pat būtų privaloma pagal kitų šalių praktiką (šiuo atveju mes remiamės Ispanijos, Lenkijos, Prancūzijos, Čekijos, kitų šalių gerąja praktika), atsirastų prievolė deklaruoti, kiek maisto yra išmetama ir kiek yra perduodama labdarai. Deklaruoti, kokių priemonių imasi prekybos centras dėl vartotojų švietimo, kad būtų švaistoma kuo mažiau maisto, ir kaip gerėja tas maisto švaistymo mažinimo rodiklis. Tai tokia savireguliacinė priemonė – nėra griežtų ribojimų, griežtų kokių nors taisyklių prekybos centrams, bet yra tam tikras paskatinimas aiškiai deklaruoti, kaip mes einame link to didelio tikslo – sumažinti maisto švaistymą Lietuvoje.

Pagal statistiką mes netgi šiek tiek lenkiame Europos vidurkį: 141 kilogramas maisto vienam gyventojui yra iššvaistoma Lietuvoje – tiek pat, kiek Seimo narių, toks skaičius. Europoje ta statistika yra šiek tiek mažesnė. Taigi mūsų, lietuvių, kuriems nukritusi duona net yra šventa, tikrai nepuošia tas rodiklis, norėtume jį pagerinti. Ir taip, mažmeninė prekyba sudaro nemenką dalį toje visoje maisto švaistymo statistikoje, ne pagrindinę, žinoma – pagrindinė dalis tenka būtent namų ūkiams. Tačiau pokyčius namų ūkiuose daryti, kultūrinius pokyčius daryti labai sunku, bet ten, kur tu protingai reguliuodamas gali daryti pokytį, tai yra būtent mažmeninėje prekyboje, viešajame maitinime… Mes pradedame nuo mažmeninės prekybos, tai yra nuo to, nuo ko pradėjo kitos Europos Sąjungos šalys ir gana sėkmingai tai daro.

Kaip minėjau, Vyriausybė būtent siūlo tokius pakeitimus, kokius mes su gerbiama A. Gedviliene čia užregistravome. Pagrindinis įstatymas jau yra perėjęs pateikimą, jį užregistravo daugumos frakcijų atstovai. Labai jums ačiū ir toliau leiskite mums svarstyti visą paketą Aplinkos komitete.

PIRMININKAS. Labai dėkui, gerbiamas kolega. Jūsų paklausti nenori nė vienas Seimo narys. Pasisakyti dėl motyvų dėl jūsų projekto taip pat nenori nė vienas Seimo narys. Balsuosime visiškai netrukus, darbotvarkėje numatytu metu.

17.27 val.

Energetikos įstatymo Nr. IX-884 28 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3328 (*pateikimas*)

Dabar ką mes turime? (*Balsai salėje*) Taip, atsiprašau. Dar darbotvarkės 2-30 klausimas – Energetikos įstatymo Nr. IX-884 28 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3328. Pranešėjas – K. Starkevičius. Pateikimas.

K. STARKEVIČIUS (*TS-LKDF*). Labas vakaras, gerbiami kolegos. Mes kartu su Seimo nariais G. Palucku ir A. Kupčinsku teikiame šį įstatymo projektą. Jo tikslas yra pasiekti, kad energetikos srityje, kurioje šiuo metu dirba 30 tūkst. darbuotojų… 2018 metais buvo priimtas įstatymas ir kva-

lifikaciniai reikalavimai pakelti iki aukštojo arba aukštojo koleginio išsilavinimo. Šiuo metu, suprantame bendrą situaciją, demografinę situaciją, yra apie 1 tūkst. 500 darbuotojų, kurie paprasčiausiai turėtų būti atleisti nuo 2024 m. sausio 1 d., nes jie šių, galima sakyti, formalių reikalavimų neatitiktų. Galvojame šiems labai aukštos kvalifikacijos darbuotojams, kurie turi ir profesinę patirtį, tai yra iki 2019 m. sausio 1 d. buvo atestuoti atitinkamiems darbams ir funkcijoms darbo rinkoje atlikti, leisti toliau vykdyti veiklą. Supraskime, žmonėms sakyti, kad eitų dabar į kolegiją dar toliau mokytis, tai jie paprasčiausiai išeis į kitą darbą ir energetikos srities strateginiuose objektuose mes prarasime savo specialistus. Taigi, tokia mūsų pasiūlymo esmė. Ačiū, trumpai tiek.

PIRMININKAS. Labai dėkui, gerbiamas pranešėjau, jūsų paklausti nori viena Seimo narė. Klausia L. Nagienė.

L. NAGIENĖ (*DFVL*). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Gerbiamas kolega, iš tikrųjų žinau ir aš tokių atvejų, kur laukia taip pat. Galbūt jie negalėjo toliau tęsti veiklos, net veiklos, nes buvo kitoks išsilavinimas. Bet ar nemanote, kad mes labai paprastai supaprastiname ir išskirtinai imame iki 2019 metų? Tai reiškia, kad tie, kurie bus neįgiję išsilavinimo, o 2020 metais, sakysime, atestavosi… ar neatsiras skirtumų tarp specialistų? Aš sutinku, kad tos srities specialistų labai daug, tai yra jie reikalingi, tačiau kvalifikaciją pasiekti – jie iš patirties įgijo be galo aukštą kvalifikaciją.

K. STARKEVIČIUS (*TS-LKDF*). Ačiū už gerą klausimą. Čia yra pateikimo stadija. Svarstymo stadijoje galėsime dar padiskutuoti. Ir komisijoje galėsime padiskutuoti, tą datą patikslinsime ir nustatysime. Žiūrėsime, koks čia yra poreikis ir kiek darbuotojų patenka į tą ratą.

PIRMININKAS. Labai dėkui, gerbiamas kolega, jūs atsakėte į visus Seimo narių klausimus. Pasisakymai dėl motyvų dėl įstatymo projekto. Nėra motyvų. Dėl motyvų niekas nenori kalbėti. Balsuosime dėl įstatymo projekto visiškai netrukus.

Kadangi jau yra balsavimo intervalas, tai pradėsime svarstyti įstatymų projektų blokus, dėl kurių yra užregistruotos pataisos. Dėl jų turėsime apsispręsti.

17.31 val.

Biudžeto sandaros įstatymo Nr. I-430 pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3061(2), Valstybės socialinių fondų biudžetų sandaros įstatymo Nr. IX-547 3, 4 ir 10 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3062(2), Sveikatos draudimo įstatymo Nr. I-1343 14 ir 17 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3063(2), Vietos savivaldos įstatymo Nr. I-533 15, 35 ir 66 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3064(2), Administracinių nusižengimų kodekso 186 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3065(2) (*svarstymas*)

Darbotvarkės 2-18 klausimas yra įstatymų projektų blokas: įstatymo projektas Nr. XIVP-3061(2) ir lydimieji projektai, tai yra darbotvarkės 2-18.2, 2-18.3, 2-18.4 ir 2-18.5 klausimai. Į tribūną kviečiame M. Lingę pristatyti Biudžeto ir finansų komiteto išvadas. Gal galite iškart dėl visų projektų, kuriuos svarstėte? Jūs čia svarstėte turbūt visus.

M. LINGĖ (*TS-LKDF*). Gerbiamas pirmininke, įvardinsiu visus. Lapkričio 22 dieną komitetas apsvarstė pagrindinį Biudžeto sandaros įstatymo pakeitimo projektą, dėl jo buvo gautos ir įvertintos Teisės departamento pastabos. Buvo gauti Audito komiteto pasiūlymai, konkrečios įstatymo redakcijos. Joms visoms komitetas pritarė, patobulino įstatymo projektą ir priėmė sprendimą pritarti iniciatorių pateiktam Biudžeto sandaros įstatymo pakeitimo projektui ir komiteto išvadoms. Šis sprendimas priimtas bendru sutarimu.

Lygiai taip – bendru sutarimu yra pritarta ir lydimiesiems: Valstybės socialinių fondų biudžetų sandaros įstatymo projektui, Sveikatos draudimo įstatymo projektui ir Vietos savivaldos įstatymo projektui. Tiesa, dar dėl Vietos savivaldos įstatymo projekto buvo gautas, užregistruotas naujas kolegos K. Vilkausko pasiūlymas. Šiandien yra priimta papildoma komiteto išvada ir apsispręsta dėl pasiūlymo, jį mes, matyt, svarstysime atskirai.

PIRMININKAS. Labai dėkui, gerbiamas kolega. Į tribūną kviečiame R. Budbergytę pristatyti… Gerbiama Rasa, gal galėtumėte iš tribūnos pristatyti Audito komiteto išvadą dėl Biudžeto sandaros įstatymo Nr. I-430 pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3061(2)? Komiteto išvada. Ateikite, mes duosime išvadą, jūs tik ateikite. Komiteto pirmininkas pasiėmė išvadą.

R. BUDBERGYTĖ (*LSDPF*). Labai ačiū. Audito komitetas buvo papildomas komitetas ir savo posėdyje priėmė sprendimą pritarti šiam projektui, pasiūlė pagrindiniam komitetui jį tobulinti, atsižvelgiant į Seimo kanceliarijos Teisės departamento pateiktas pastabas, joms mes komitete pritarėme, ir taip pat į mūsų, Audito komiteto, pateiktus siūlymus. Šis sprendimas buvo priimtas vienbalsiai. Pagrindinis komitetas, informuoju jus, pritarė mūsų pateiktiems šešiems siūlymams.

PIRMININKAS. Labai dėkui, gerbiama kolege. Į tribūną kviečiame R. Jušką pristatyti Valstybės valdymo ir savivaldybių komiteto išvadą dėl dviejų įstatymų projektų, kuriuos, kaip suprantu, iš šito bloko svarstė. Tai projektai Nr. XIVP-3061(2) ir Nr. XIVP-3064(2).

R. JUŠKA (*LSF*). Komitetas bendru sutarimu pritarė įstatymo projektui Nr. XIVP-3061 ir pasiūlė pagrindiniam komitetui jį tobulinti pagal Teisės departamento pastabas, joms komitetas pritarė. Antras analogiškas. Bendru sutarimu iš esmės pritarta įstatymo projektui Nr. XIVP-3064 ir pasiūlyta pagrindiniam komitetui jį tobulinti pagal komiteto pasiūlymus.

PIRMININKAS. Labai dėkui, gerbiamas pirmininke. Į tribūną kviečiame J. Džiugelį pristatyti Socialinių reikalų ir darbo komiteto išvadą dėl įstatymo projekto Nr. XIVP-3062(2) ir… O gal iš Socialinių reikalų ir darbo komiteto kas nors galėtų pristatyti? L. Kukuraitis. Dėkui. Tai vieną įstatymo projektą iš šio bloko, kaip suprantu, jūs svarstėte, projektą Nr. XIVP-3062(2)?

L. KUKURAITIS (*DFVL*). Taip. Dėkoju. Socialinių reikalų ir darbo komitetas pritarė bendru sutarimu.

PIRMININKAS. Labai dėkui. Į tribūną kviečiame A. Matulą pristatyti Sveikatos reikalų komiteto išvadą dėl įstatymo projekto Nr. XIVP-3063(2) ir… Viskas. Sveikatos draudimo, taip.

A. MATULAS (*TS-LKDF*). Gerbiami kolegos, komitetas kaip papildomas svarstė ir nutarė pasiūlyti nukelti įsigaliojimo datą iki 2024 metų pabaigos. Tokiam sprendimui pritarta bendru sutarimu.

PIRMININKAS. Labai dėkui. Ir paskutinė komiteto pranešėja. Kviečiame į tribūną I. Haase pristatyti Teisės ir teisėtvarkos komiteto išvadą dėl Administracinių nusižengimų kodekso 186 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3065(2).

I. HAASE (*TS-LKDF*). Dėkoju, gerbiamas pirmininke. Teisės ir teisėtvarkos komitetas svarstė Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodekso 186 straipsnio pakeitimo įstatymo projektą Nr. XIVP-3065. Komiteto sprendimas – pritarti komiteto patobulintam įstatymo projektui ir komiteto išvadoms. Balsavimo rezultatai: už – 9, prieš ir susilaikiusių nebuvo.

PIRMININKAS. Labai dėkui, gerbiama pranešėja. Išklausėme visus komitetų pranešėjus. Diskusija. Diskusijoje nėra norinčių dalyvauti Seimo narių. Yra gauta viena Seimo nario K. Vilkausko pataisa dėl įstatymo projekto Nr. XIVP-3064. Prašau, gerbiamas Kęstuti, pristatyti savo pasiūlymą.

K. VILKAUSKAS (*LSDPF*). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Turiu du pasiūlymus. Jeigu pirmas pereina, tai apie antrą nereikės kalbėti. Šiaip seniūnijos yra dviejų formų, tai yra biudžetinė įstaiga ir filialas, savivaldybės administracijos filialas.

PIRMININKAS. Jeigu nesusiję, tai pradžioje pristatykite vieną pasiūlymą, dėl jo apsispręsime.

K. VILKAUSKAS (*LSDPF*). Taip, taip, aš būtent apie šį įstatymą, kad būtų aiškiau, pasiūlymą, ir kalbu. Anksčiau Savivaldos įstatyme buvo, kad seniūnija ir seniūnas yra savivaldybės biudžeto asignavimų valdytojai. Yra. Dabar atsirado – gali. Ką tai reiškia? Gali priklausomai vėl nuo mero. O kadangi merai yra galingesni, gali duoti tą biudžetą, gali neduoti.

Mano pasiūlymo esmė paprasta – atkurti tai, ko ilgai siekė Seniūnų asociacija, kam buvo pritarusi Savivaldybių asociacija, kam pritarė Bendruomenių organizacijų sąjunga, nevyriausybinės ir panašiai, kad nebūtų silpninamos seniūnijos; ir pritarti tokiai formuluotei, kad seniūnas vykdo seniūnijos, savivaldybės asignavimų valdytojų teises ir pareigas. Tai yra palikti taip, kaip buvo anksčiau įstatyme, ir nepalikti galimybės kažkur duoti arba neduoti, bet palikti šią įstatymo normą galioti. Siūlau palaikyti.

PIRMININKAS. Labai dėkui. Komiteto nuomonė dėl šio pasiūlymo?

M. LINGĖ (*TS-LKDF*) Komitetas svarstė šį lapkričio 7 dienos pasiūlymą ir pritarė iš dalies. Pritarė tai daliai, pirmai daliai, kur yra siūloma suderinti nuostatas su Biudžeto sandaros įstatymu, tai yra išbraukiamai daliai, tačiau nepritarė tai daliai, kuria yra papildoma apie seniūnijos, savivaldybės asignavimų valdytojų teises ir pareigas. Tokia nuostata laikoma kaip perteklinė, nes tai

yra reglamentuota Biudžeto sandaros įstatymo nuostata, kad savivaldybių biudžetų asignavimų valdytojai yra savivaldybių administracijos, jų struktūriniai padaliniai ir savivaldybių biudžetinės įstaigos. Kaip minėjau, tokiam kompromisiniam pasiūlymui pritarti iš dalies komitete pritarta bendru sutarimu.

PIRMININKAS. Labai dėkui. Norėčiau pataisos iniciatoriaus paklausti, jus tenkina komiteto formuluotė pritarti iš dalies ar jūs prašote balsuoti?

K. VILKAUSKAS (*LSDPF*). Balsuoti. Prašau balsuoti.

PIRMININKAS. Prašote balsuoti. Tai pasisakymai dėl motyvų dėl pasiūlymo. Nėra norinčių kalbėti. Tada apsisprendžiame. Kas balsuoja už, tas pritaria K. Vilkausko pasiūlymui, jam komitetas pritarė iš dalies, ne visa apimtimi.

Balsavo 94 Seimo nariai: už – 39, prieš – 9, susilaikė 46. Pasiūlymui nepritarta. Lieka komiteto suformuluotas dalinis pritarimas, dalinio pritarimo formuluotė.

Gerbiamas Kęstuti, pristatykite savo antrą pasiūlymą.

K. VILKAUSKAS (*LSDPF*). Antrasis pasiūlymas tai jau vėl siauresnis. Tokiu atveju siūlyčiau dar ir pabalsuoti, kad seniūnijų, minėjau, yra dvi formos – filialai, kaip dabar, ir biudžetinė įstaiga seniūnija. Jeigu seniūnija tampa biudžetine įstaiga, tai ji yra skirtų savivaldybės biudžeto asignavimų valdytoja, jau biudžetinė įstaiga. Lietuvoje jų tokių nėra, bet neatimkime galimybės, jeigu savivaldybės taryba apsispręstų, kad seniūnijos gali tapti biudžetine įstaiga, tai jos tada tampa, kaip ir kitos biudžetinės įstaigos, asignavimų valdytojais. Aš manau, kadangi antrai daliai pritarė, apie ką jau minėjo gerbiamas komiteto pirmininkas, tai aš siūlau neišmesti ir šios pirmos dalies ir už ją pabalsuoti. Ačiū.

PIRMININKAS. Labai dėkui. Komiteto nuomonė.

M. LINGĖ (*TS-LKDF*). Komitetas šiandien susirinkęs į neeilinį posėdį apsvarstė šį pasiūlymą ir siūlo pritarti iš dalies, nepritarti pirmai pasiūlymo daliai pažymėdamas, kad būtent pagal Vietos savivaldos įstatymo 6 straipsnio 1 punktą savivaldybės biudžeto sudarymas ir tvirtinimas yra savarankiškoji savivaldybių funkcija. Pritarus pasiūlymui būtų apribota savivaldybės tarybos išimtinė kompetencija, nes tais atvejais, kuomet seniūnija būtų biudžetinė įstaiga, ji automatiškai, eliminuojant savivaldybės tarybos sprendimą, taptų asignavimų valdytoja. Ir siūlo pritarti pasiūlymo antrai daliai ir išdėstyti taip, kaip buvo pasiūlyta. Dėl šio pasiūlymo komitete nuomonės išsiskyrė. Mes balsavome alternatyviai. Balsuojant už visą pasiūlymą taip, kaip suformuluota K. Vilkausko, balsavo 4 komiteto nariai, 7 komiteto nariai balsavo už pritarimą iš dalies taip, kaip buvo pagarsinta išvadoje.

PIRMININKAS. Labai dėkui. Gerbiamas Kęstuti, kaip suprantu, jūs norėtumėte balsuoti dėl jūsų pasiūlymo visa apimtimi? Dėl motyvų dėl jūsų pasiūlymo niekas nenori kalbėti.

Balsuojame. Kas pritariate K. Vilkausko pasiūlymui, kurį jis ką tik pristatė, visos apimties, balsuojate už, kas turite kitą nuomonę ir laikotės komiteto suformuluotos pozicijos, balsuojate prieš arba susilaikote.

Balsavo 94 Seimo nariai: už – 36, prieš – 7, susilaikė 51. Lieka komiteto suformuluota pozicija ir K. Vilkausko pasiūlymui visa apimtimi, kaip jis siūlė, nėra pritarta. Tai buvo visi pasiūlymai dėl šito įstatymų projektų bloko. Pasisakymai dėl motyvų po svarstymo. Ar jau turime ką nors? Niekas nenori kalbėti.

Balsuojame dėl viso 2-18 įstatymų projektų bloko. Kas pritariate įstatymų projektams po svarstymo, balsuojate už, kas turite kitokią nuomonę, balsuojate prieš arba susilaikote.

Balsavo 96 Seimo nariai: už – 68, prieš nebalsavo niekas, susilaikė 28. Įstatymų projektų blokui pritarta.

17.45 val.

Sveikatos draudimo įstatymo Nr. I-1343 6 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2936(2) (*svarstymas*)

Kitas darbotvarkės 2-19 klausimas – Sveikatos draudimo įstatymo 6 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2936(2). Pranešėjas A. Matulas pristatys Sveikatos reikalų komiteto

poziciją. Darbotvarkės 2-19 klausimas, projektas Nr. XIVP-2936. Ar jūs jau pristatėte prieš tai? Bet prieš tai buvo kitas projektas, čia yra kitas projektas, vadinasi, ne tą komiteto išvadą pristatėte prieš tai. (*Balsai salėje*) Bet irgi Sveikatos draudimo buvo, tiesiog, matyt, apie kitą ten buvo kalbama. Kadangi antrą kartą, glaustai, taip.

A. MATULAS (*TS-LKDF*). Anam buvo pritarta komitete bendru sutarimu. Labai atsiprašau, kad sumaišiau.

Dabar šitas įstatymo projektas. Juo siūloma drausti sveikatos draudimu asmenų, aukštos kvalifikacijos asmenų, atvykusių dirbti į Lietuvą, šeimas. Kadangi nėra numatytas papildomas finansavimas iš valstybės asignavimų, tai Sveikatos reikalų komitetas pasiūlė šito įstatymo įsigaliojimą atidėti. Įsigaliojimą numatyti 2025 m. sausio 1 d. dėl to, kad Sveikatos apsaugos ministerija II ketvirčio pabaigoje teikia Finansų ministerijai preliminarų valstybės draudžiamų asmenų skaičių ir tada valstybė, Vyriausybė, numato asignavimus ir sumas, kiek mokės už valstybės draudžiamą asmenį. Šiuo atveju tai nėra padaryta, todėl tikriausiai tą gyvulių ūkį didinti nelabai ir protinga, išmintinga, nes jau virš 20 grupių žmonių, kurie yra draudžiami valstybės lėšomis, bet turi didesnes pajamas negu tie, kurie savarankiškai moka. Tokiam sprendimui su įsigaliojimo datos nukėlimu komitetas pritarė bendru sutarimu.

PIRMININKAS. Labai dėkui, gerbiamas kolega. Diskutuoti dėl įstatymo projekto nėra norinčių Seimo narių. Yra vienas Seimo narės M. Danielės pasiūlymas, jos šiuo metu nėra salėje. Gerbiamas Antanai, gal jūs galėtumėte pristatyti tą pasiūlymą? Iš vietos galite pristatyti.

A. MATULAS (*TS-LKDF*). Kolegė Morgana siūlė, kad įsigaliojimas būtų nuo kitų metų liepos mėnesio, bet, kaip sakiau, biudžetas tvirtinamas metų gale, o Sveikatos apsaugos ministerija II ketvirčio gale teikia skaičių valstybės draudžiamų asmenų ir Vyriausybė tada numato tam tikrus asignavimus. Čia iš esmės jos numatyta data nieko dėl PSD nesprendžia. Tai mes, komitetas, nepritarėme.

PIRMININKAS. Labai dėkui. Kadangi nepritarėte, nėra M. Danielės, prašytų, neprašytų balsuoti, kaip darome? (*Balsai salėje*) Gerai, balsuojame dėl M. Danielės pasiūlymo, jam komitetas nepritarė. Kas pritariate M. Danielės pasiūlymui, balsuojate už, kas turite kitą nuomonę, balsuojate kaip nors kitaip.

Balsavo 94 Seimo nariai: už – 12, prieš – 12, susilaikė 70. M. Danielės pasiūlymui nėra pritarta. Tai buvo vienintelė pataisa dėl šio įstatymo projekto. Pasisakymai dėl motyvų dėl viso. Nėra norinčių kalbėti Seimo narių. Aistė? (*Balsai salėje*) Gerai.

17.48 val.

Viešųjų pirkimų įstatymo Nr. I-1491 25, 71 ir 86 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3089(2) (*svarstymas*)

Darbotvarkės 2-20 klausimas, projektas… (*Balsai salėje*) Taip, pritarta po svarstymo. Darbotvarkės 2-20 klausimas – Viešųjų pirkimų įstatymo kai kurių straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3089(2). Į tribūną kviečiame R. Lopatą pristatyti Ateities komiteto išvadą dėl įstatymo projekto.

R. LOPATA (*LSF*). Ponios ir ponai, lapkričio 24 dieną Ateities komitetas pritarė patobulintam Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymo kelių straipsnių pakeitimo įstatymo projektui ir komiteto išvadai, vienokiu ar kitokiu būdu atliepdamas Seimo kanceliarijos Teisės departamento, Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos, Seimo Švietimo ir mokslo komiteto bei Ekonomikos komiteto pastabas.

PIRMININKAS. Labai dėkui. Į tribūną kviečiame K. Starkevičių pristatyti Ekonomikos komiteto išvadą.

K. STARKEVIČIUS (*TS-LKDF*). Ekonomikos komitetas pritarė iniciatorių valia parengtam įstatymo projektui ir siūlo pagrindiniam Seimo Ateities komitetui jį tobulinti, atsižvelgiant į Seimo kanceliarijos Teisės departamento pastabas, kitas pastabas ir pasiūlymus, jiems Ekonomikos komitetas pritarė. Aš čia norėsiu paprašyti balsavimo dėl kai kurių pasiūlymų, kad neatsitiktų kaip prieš tai buvusiame cikle.

PIRMININKAS. Gerai. Labai dėkui. Prie pasiūlymų pereisime šiek tiek vėliau. Į tribūną kviečiame L. Nagienę pristatyti Švietimo ir mokslo komiteto išvadą dėl šio įstatymo projekto.

L. NAGIENĖ (*DFVL*). Švietimo ir mokslo komitetas pritarė bendru sutarimu.

PIRMININKAS. Labai dėkui. Kadangi jūs užsirašėte diskutuoti, tai galite iš karto ir diskutuoti.

L. NAGIENĖ (*DFVL*). Aš manau, mokslo bendruomenė šio įstatymo laukė jau seniai, jau prieš pusantrų metų apie tai diskutavo. Vis dėlto viešųjų pirkimų procedūras mokslo bendruomenė vertina kaip gana ilgas, nelanksčias ir sudėtingas, trukdančias mokslo, technologijų ir eksperimentinei plėtrai ir darančias neigiamą įtaką Lietuvos mokslininkų konkurencingumui tarptautinėje erdvėje. Siekiant plėtoti tarptautinėje rinkoje konkurencingus mokslinius tyrimus, technologinės plėtros ir inovacijų darbus Lietuvoje, būtini esminiai ir ambicingi pokyčiai viešųjų pirkimų ekosistemoje.

Dar 2018 metais Lietuvos Respublikos valstybės kontrolės pateiktoje ataskaitoje dėl viešųjų pirkimų sistemos funkcionavimo, be kita ko, pažymėta apie viešųjų pirkimų skaidrumą, griežtinant teisinį reglamentavimą. Tačiau viešieji pirkimai problemų neišsprendė, o tik padidino procedūrų skaičių. Pirkimų organizacijos, vykdydamos pirkimus, priverstos daug dėmesio skirti teisės aktų reikalavimams ir atlikti formalias procedūras, todėl tam tikrais atvejais nukenčia ir pirkimų rezultatas.

Įstatymo projektu siekiama įteisinti supaprastintų viešųjų pirkimų siūlymus, kurie leistų gerokai sutrumpinti Lietuvos mokslo ir studijų institucijų vykdomų supaprastintų pirkimų procedūras, kai prekės ir paslaugos perkamos mokslinių tyrimų, technologinės ir eksperimentinės plėtros tikslais. Siūloma, atliekant supaprastintus pirkimus, atsisakyti pažymų, patvirtinančių tiekėjų pašalinimo pagrindų nebuvimą. Reikalavimų dėl pašalinimo pagrindų taikymo lengvatos ir išimtys nesupaprastina pirkimų procedūrų, tačiau suteikia daugiau galimybių tiekėjams dalyvauti viešųjų pirkimų procedūrose. Tai skatina konkurenciją viešuosiuose pirkimuose ir atitinkamai leidžia perkančiosioms organizacijoms įsigyti kokybiškas paslaugas, darbus ar prekes mažiausia įmanoma kaina ir racionaliai panaudoti turimas lėšas. Pažymėtina, kad viešųjų pirkimų procesas privalo užtikrinti visų suinteresuotų subjektų dalyvavimą viešųjų pirkimų procese.

Pasaulinėje praktikoje supaprastintų pirkimų procesas vyksta kiekvienu konkrečiu atveju daug greičiau ir iš tikrųjų tas procesas yra daug trumpesnis. Šiuo įstatymo projektu yra siūloma padidinti moksliniams tyrimams ir eksperimentinei plėtrai skirtų prekių ir paslaugų, kurias perkant sutartys gali būti sudaromos žodžiu, vertę nuo 10 iki 15 tūkst. Kiek aš žinau, dabar gal prieisime prie nuomonės dėl 10 tūkst.

Viešųjų pirkimų įstatymo pakeitimo projektu siekiama užtikrinti efektyvų ir skaidrų Lietuvos mokslo ir studijų institucijų vykdomą viešųjų pirkimų procesą. Tai yra svarbus žingsnis, siekiant nacionalinių ir tarptautinių mokslo projektų plėtros ir didesnio įnašo į Lietuvos ekonominę ir mokslo plėtrą. Todėl tikrai kviečiu palaikyti, nes ir kitose šalyse yra supaprastinta ir greitesnė procedūra būtent mokslo sričiai. Tikrai manau, kad mokslo bendruomenė šio įstatymo labai laukia, nes tai leis operatyviau ir greičiau nusipirkti kai kurias moksliniams tyrimams reikalingas medžiagas ir paslaugas. Kviečiu pritarti.

PIRMININKAS. Labai dėkui, gerbiama Laima. Į tribūną kviečiame Ateities komiteto pirmininką R. Lopatą, nes yra gauta keletas Ekonomikos komiteto pastabų, dėl jų, kaip supratau, turėsime apsispręsti. Gerbiamas Kazy, dėl 1 straipsnio yra gauta Ekonomikos komiteto pastaba, jai Ateities komitetas nepritarė. Prašau pristatyti.

K. STARKEVIČIUS (*TS-LKDF*). Pristatysiu. Ekonomikos komiteto siūlymas dėl tiekėjų patikrinimo, ar yra pagrindas juos šalinti iš pirkimų, yra lankstesnis. Esant menkiausiai abejonei dėl tiekėjų pateiktos informacijos, būtų galima prašyti reikiamų dokumentų. Tuo tarpu Ateities komiteto siūloma formuluotė reiškia, kad pirkimų vykdytojai įrodančių dokumentų turi prašyti tik tuomet, kai jie turi tam tikrų jau pagrįstų abejonių.

Kur čia kyla rizika? Perkančiajai organizacijai paprašius pateikti reikiamus dokumentus, tiekėjai bus nepatenkinti ir prašys pagrįsti, kodėl iš jų reikalaujama dokumentų. Tokiu atveju gali kilti ginčų, užsitęsti pirkimai. Čia iš praktikos.

PIRMININKAS. Ateities komiteto pozicija šio pasiūlymo atžvilgiu.

R. LOPATA (*LSF*). Mes nepritariame. Argumentai yra štai tokie. Pažymėtina, kad Seimo kanceliarijos Teisės departamentas nesiūlo keisti keičiamo įstatymo 50 straipsnio – teikia pastabas dėl 25 straipsnio pakeitimo. Siūloma likti prie keičiamo įstatymo straipsnio pakeitimo. Teisės departamento išvadose yra išdėstyti argumentai, kodėl nepritariama Ekonomikos komiteto pasiūlymui.

PIRMININKAS. Labai dėkui. Kadangi nuomonės išsiskyrė, o pasisakyti dėl motyvų dėl minėto pasiūlymo niekas nenori, tai apsispręsime balsuodami. Kas pritariate Ekonomikos komiteto pozicijai, balsuojate už, kas turite kitą nuomonę, tai yra balsuojate prieš arba susilaikote, palaikote Ateities komiteto poziciją.

Balsavo 81 Seimo narys: už – 23, prieš – 3, susilaikė 55. Nepritarta Ekonomikos komiteto pasiūlymui.

Dėl 2 straipsnio taip pat yra Ekonomikos komiteto pasiūlymas. Gerbiamas Kazy, gerbiamas Kazy, gerbiamas Starkevičiau, dėl 2 straipsnio yra komiteto pasiūlymas. Čia nesusiję?

K. STARKEVIČIUS (*TS-LKDF*). Dėl kitų pasiūlymų, kur iš dalies, mes sutinkame.

PIRMININKAS. Sutinkate su formuluotėmis, kur iš dalies. Viena yra nepritarti dėl 2 straipsnio. Gerbiamas Kazy, dėl 2 straipsnio komiteto yra nepritarti.

K. STARKEVIČIUS (*TS-LKDF*). Atsiimame ir šitą.

PIRMININKAS. Atsiimate? Suprantu. Dėl 3 straipsnio – pritarti iš dalies. Sutinkate su komiteto nuomone, neprašote balsuoti. Dėl 4 straipsnio – taip pat pritarti iš dalies, taip pat neprašote balsuoti.

Apsvarstėme visus pasiūlymus. Pasisakymai dėl viso įstatymo projekto po svarstymo. Niekas nenori kalbėti. Balsuojame. Kas pritariate įstatymo projektui po svarstymo, balsuojate už, kas nepritariate, balsuojate kaip nors kitaip. Dėl 2-20 klausimo, dėl Viešųjų pirkimų įstatymo projekto. Dėl viso įstatymo projekto, taip.

Balsavo 94 Seimo nariai: už – 93, prieš niekas nebalsavo, susilaikė 1. Įstatymo projektui po svarstymo yra pritarta.

17.58 val.

Vystomojo bendradarbiavimo ir humanitarinės pagalbos įstatymo Nr. XII-311 11 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2913(3) (*svarstymo tęsinys*)

Kitas darbotvarkės 2-21 klausimas. Čia jau viską apšnekėjome, tik liko balsuoti. Vystomojo bendradarbiavimo įstatymo 11 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2913(3). Kas pritariate, balsuojate už, kas nepritariate, balsuojate kaip nors kitaip.

Balsavo 92 Seimo nariai: už – 91, prieš niekas nebalsavo, susilaikė 1. Įstatymo projektui po svarstymo pritarta.

17.59 val.

Saugomų teritorijų įstatymo Nr. I-301 pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2868(2), Aplinkos apsaugos įstatymo Nr. I-2223 1, 12, 15, 122 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 12^1, 12^2, 12^3, 12^4, 12^5 straipsniais įstatymo projektas Nr. XIVP-2869(2), Nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatymo Nr. I-733 21 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2870, Laukinės gyvūnijos įstatymo Nr. VIII-498 4 ir 18 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2871(2), Laukinių augalų ir grybų įstatymo Nr. VIII-1226 4 ir 9 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2872(2), Saugomų gyvūnų, augalų ir grybų rūšių įstatymo Nr. VIII-499 5, 6, 9, 21 ir 22 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2873(2), Augalų nacionalinių genetinių išteklių įstatymo Nr. IX-533 2, 8 ir 9 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2874(2), Teritorijų planavimo įstatymo Nr. I-1120 4 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2875, Administracinių nusižengimų kodekso 305 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2876(2) (*svarstymas*)

Kitas darbotvarkės 2-22 klausimas, įstatymų projektų blokas. Tai 2-22.1 klausimas – projektas Nr. XIVP-2868(2) ir lydimieji nuo 2-22.2 klausimo iki 2-22.9 klausimo imtinai. Į tribūną kvie-

čiame A. Gedvilienę pristatyti Aplinkos apsaugos komiteto išvadą. Jūs čia buvote kaip pagrindinis dėl visų įstatymų projektų, išskyrus paskutinį 2-22.9 klausimą, projektą Nr. XIVP-2876(2).

A. GEDVILIENĖ (*TS-LKDF*). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Komitetas tikrai vykdė nemažai diskusijų ir keletą klausymų Saugomų teritorijų įstatymo kontekste. Galiausiai lapkričio 15 dieną komitetas priėmė sprendimą pritarti įstatymo projektui, komiteto išvadoms dėl šio projekto ir teikti Saugomų teritorijų įstatymo pakeitimo įstatymo projektą svarstyti. Rezultatai: 5 – už, 2 susilaikė.

Dabar dėl kitų lydimųjų teisės aktų iš karto?

PIRMININKAS. Visus, kuriuos svarstėte, pristatykite vienu atėjimu, kaip suprantu, bendra mintis buvo.

A. GEDVILIENĖ (*TS-LKDF*). Taip, visiems buvo pritarta bendru sutarimu, jau lydimiesiems.

PIRMININKAS. Visiems pritarėte, taip? Išskyrus paskutinį 2-22.9 klausimą, projektą Nr. XIVP-2876. Labai ačiū.

Į tribūną kviečiame V. Pranckietį pristatyti… (*Balsai salėje*)

A. GEDVILIENĖ (*TS-LKDF*). Atsiprašau, atsiprašau, atsiprašau, mes…

PIRMININKAS. Kaimo reikalų komitetas geriau žino, ko Aplinkos apsaugos komitetas nesvarstė.

A. GEDVILIENĖ (*TS-LKDF*). Mes nesvarstėme Nekilnojamojo… Palaukite…

PIRMININKAS. Žiūriu, siūlote atmesti 2-22.3 klausimą, tai yra projektą Nr. XIVP-2870, ir 2-22.8 klausimą, tai yra projektą Nr. XIVP-2875. Du projektus siūlote atmesti?

A. GEDVILIENĖ (*TS-LKDF*). Taip, nebeaktualūs.

PIRMININKAS. Labai dėkui. Į tribūną kviečiame Kaimo reikalų komiteto pirmininką V. Pranckietį. Jūs svarstėte 2-22.1 klausimą – įstatymo projektą Nr. XIVP-2868(2) ir projektus Nr. XIVP-2869(2), Nr. XIVP-2871(2), Nr. XIVP-2872(2), Nr. XIVP-2873(2), Nr. XIVP-2874(2).

V. PRANCKIETIS (*LSF*). Ačiū. Jūs labai teisingai visus perskaitėte, tai man bus daug lengviau. Kalbėsiu turbūt apie visus iš karto, pradėdamas nuo pagrindinio įstatymo, tai yra nuo projekto Nr. XIVP-2868. Kaimo reikalų komitetas svarstė šį įstatymo projektą ir sprendimas buvo toks: grąžinti Saugomų teritorijų įstatymo Nr. I-301 pakeitimo įstatymo projektą Nr. XIVP-2868(2) iniciatoriams patobulinti, atsižvelgiant į Seimo kanceliarijos Teisės departamento pastabas ir pasiūlymus, Specialiųjų tyrimų tarnybos antikorupcinio vertinimo išvadoje pateiktas kritines antikorupcines pastabas ir pasiūlymus, kuriems Kaimo reikalų komitetas pritarė.

Balsavimo rezultatai: už – 6, susilaikiusių ir prieš balsavusių nebuvo.

Kiti – lydimieji įstatymai. Kadangi buvo pasiūlyta tobulinti pagrindinį įstatymą, tai ir dėl kitų yra lygiai tokia pati išvada, kad jie turėtų būti tobulinami drauge su pagrindiniu įstatymu.

PIRMININKAS. Labai dėkui. Gerbiamas kolega, jūs pristatėte komiteto išvadą.

Ir dėl paskutinio 2-29 klausimo – dėl lydimojo Administracinių nusižengimų kodekso 305 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2876(2) į tribūną kviečiame I. Haase pristatyti Teisės ir teisėtvarkos komiteto išvadą. Išvadą duokite. Tuoj, tuoj, tuoj!

I. HAASE (*TS-LKDF*). Komitetas svarstė Administracinių nusižengimų kodekso 305 straipsnio pakeitimo įstatymo projektą. Komiteto sprendimas – pritarti komiteto patobulintam įstatymo projektui, komiteto išvadoms. Balsavimo rezultatai: už – 9, prieš ir susilaikiusių nebuvo.

PIRMININKAS. Labai dėkui. Išklausėme visų komitetų išvadas.

Diskusija. Į tribūną kviečiame K. Adomaitį.

K. ADOMAITIS (*LF*). Gerbiami Seimo nariai, mes priimame pataisytą Saugomų teritorijų įstatymą. Dalį, kaip Aplinkos apsaugos komiteto pirmininkė jau minėjo, dalykų ištaisėme, sutarėme dėl jų komitete, bet taip pat šiuo įstatymu įsteigėme ir tokią gana naują iš kitų šalių perimtą iniciatyvą steigti privačias saugomas teritorijas. Būtent apie jas trumpai noriu pasisakyti. Kas bus tos saugomos teritorijos, kaip mes jas teiksime, kaip mes jas prižiūrėsime, kaip mes jas plėtosime?

Įstatyme yra apibrėžti trys gana abstraktūs kriterijai, kada bus steigiamos privačios saugomos teritorijos, tai yra kažkas aplink „Natura 2000“ teritorijas, saugomoms rūšims išsaugoti ir dar gal ekosistemoms atnaujinti. Tai, mano nuomone, yra ganėtinai abstraktūs ir nekonkretūs kriterijai, kada tos privačios saugomos teritorijos atsiras ir mes turėsime kompensuoti už šių privačių

saugomų teritorijų įsteigimą. Pavyzdžiui, palyginkime su kitu įstatymu, kurį mes svarstome Ekonomikos ir inovacijų ministerijos iniciatyva, kur mes norime rezervuoti investicinius sklypus naujoms gamykloms. Tai yra puiku ir mes įstatyme labai aiškiai apibrėžiame, įvardiname kriterijus, kad turi būti darbo užmokestis didesnis nei vidurkis, turi būti investicijų dydis įvertintas, visa kita – apčiuopiami, aiškūs dalykai. Šiuo atveju privačių saugomų teritorijų steigimas yra paremtas gana abstrakčiais, įstatyme neapibrėžtais kriterijais, kurie bus nustatyti poįstatyminiais aktais, ir tam bus išleista apie 4 mln. eurų.

Antras dalykas, privačias saugomas teritorijas mes steigsime 30-iai metų. Ar mes įsivaizduojame Kuršių neriją, Čepkelių rezervatą, dar kokias nors saugomas teritorijas 30-iai metų? Turbūt sunkiai. Bet kokios saugomos teritorijos atšaukimas būtų sunkiai įsivaizduojamas šiandien, bet štai privačias saugomas teritorijas mes galime įsteigti 30-iai metų, susimokėti už tai savininkui ir po 30 metų atšaukti.

Ir trečias dalykas dėl kompensacijų sumos. Mes numatome apie 4 mln. eurų europinių lėšų, jeigu teisingai supratau aiškinamąjį raštą. Lietuvoje turime 18 % saugomų teritorijų, mes nuolat girdime skundus, kad dėl tų teritorijų trūksta lėšų žmonėms kompensuoti už tai, kad jiems ten yra įvairių ribojimų, o tos zonos įsteigtos kaip valstybinės, įstatymais nustatytos, tai yra mūsų pirminė pareiga būtent už jas kompensuoti ir mes toms zonoms išleidžiame apie 2 mln. eurų, gal mažiau. Privačioms saugomoms teritorijoms mes iš karto jau esame apsibrėžę numatyti 4 mln. Šito klausimo mes tikrai nesame iki galo komitete išnagrinėję. Mano siūlymai buvo performuluoti šitas dalis įstatyme, bet jie nebuvo komiteto išvadų rengėjų išgirsti. Tikrai dar po svarstymo kviesiu grįžti prie šito klausimo ir vis dėlto apsispręsti, ar tikrai tokia forma, ar tikrai mums reikia tokių privačių saugomų teritorijų. Ačiū.

PIRMININKAS. Labai dėkui. Ir paskutinis dalyvauti diskusijoje norėtų V. Pranckietis.

V. PRANCKIETIS (*LSF*). Gerbiami kolegos, pratęsiu K. Adomaičio mintį apie tai, kad įstatymas nėra pabaigtas ir nėra padarytas taip, kaip jis turėtų būti. Įstatymai yra skirti santykiams sureguliuoti. Šiuo atveju santykis tarp privačios valdos ir Saugomų teritorijų tarnybos arba dar aukštesnių organų. Galima tik pastebėti, kad dėl šio įstatymo buvo gauta iš viso, atrodo, 115 pasiūlymų ir pastabų, tarp jų ir tokių labai labai aktyviai išreikštų. Pirmiausia 64 Teisės departamento pasiūlymai, kur rašoma: galimai, galimai, galimai. Viską reikėtų išstudijuoti, ištirti ir pasakyti, ar taip gali būti, ar taip negali būti. Viena pastaba gauta iš Miškų rūmų, 18 pastabų – iš Žemės ūkio rūmų, 24 – iš Lietuvos miško ir žemės savininkų organizacijos, iš STT yra gauta 10 pastabų, iš jų 3 yra kritinės – kritinės, vadinasi, tos, kurios neleistų tiesiog to įstatymo priimti. Aš siūlyčiau, kad taip ir turėtų būti – jis turėtų būti tobulinamas pačioje ministerijoje, ne komitetuose, ir jam tik tada būtų galima pritarti.

Lietuvos grūdų augintojų asociacija ir miško savininkai atkreipia dėmesį ir itin didelį susirūpinimą reiškia dėl nustatytų saugomų teritorijų kategorijų – ekologinės apsaugos zonos ir buferinės apsaugos zonos. Kas yra buferinės apsaugos zonos, įstatyme yra parašyta, o jie toliau rašo: manome, kad šiose apsaugos zonose yra sudaryta galimybė didelėse teritorijose nustatyti naudojimo apribojimus, tačiau už juos nenumatyta kompensacija.

Toliau reikėtų pakalbėti, kokios yra tos kritinės pastabos ir pasiūlymai, gauti iš STT. Projektu siūloma (čia cituoju) „sumažinti sprendimus dėl dalies saugomų teritorijų nuostatų ir jų ribų nustatymo priimančių subjektų lygmeniu“. Vietoj Vyriausybės tai padarytų ministrai, kitaip sakant, lygmuo yra žeminamas.

Kita pastaba, tai yra projektu siūlomas stoginių įrengimo saugomose teritorijose numatytas teisinis reglamentavimas panaikina įstatyminiu lygmeniu nustatytus kriterijus ir apribojimus, užtikrinančius, kad saugomose teritorijose nebūtų nepagrįstai įrengiami, laikomi ir naudojami statiniai. Kyla rizika, kad kaip stoginės įrengiami statiniai bus naudojami ne pagal paskirtį. Dar rašoma, kad šiuo atveju aktualūs gali būti korupcijos rizikos veiksniai, susiję su neteisėtu poveikiu sprendimus priimantiems asmenims, siekiant, kad su stoginių įrengimu susiję klausimai būtų reglamentuojami siauroms interesų grupėms ar atskiriems asmenims palankiausiu būdu.

Gerbiami kolegos, manau, kad mes tą įstatymą turėtume priimti, bet tik daug išsamiau jį parengę, sutvarkę. Todėl nelinkėčiau, kad būtų tokių kaip 20 straipsnio 5 punktas: nekilnojamųjų

kultūros paveldo vertybių buferinės apsaugos zonos… nustatomi pagal Kultūros paveldo apsaugos įstatymo ir Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo reikalavimus. Pagal Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymą 300 tūkst. žmonių Lietuvoje gavo laiškus apie tai, kad jų žemėje atsirado nustatytos kažkokios specialiosios sąlygos. Linkiu šiandien nesiųsti tokių naujametinių sveikinimų mūsų piliečiams. Ačiū.

PIRMININKAS. Labai dėkui, gerbiamas Viktorai. Tikiuosi, šurmulys salėje susijęs su įstatymų projektų svarstymu. Išklausėme visų, norinčių diskutuoti. Yra gauti trys pasiūlymai. Į tribūną kviečiame A. Gedvilienę pristatyti… (*Balsas salėje*) Tuoj paklausime. O gal tenkina. Seimo nariai K. Vilkauskas, R. Budbergytė ir dar keletas. Gerbiamas Kęstuti, prašom, ar jus tenkina komiteto pozicija, ar jūs norite, kad būtų pristatyti, svarstomi ir balsuojami jūsų pasiūlymai? Kaip suprantu, čia visi trys susiję.

K. VILKAUSKAS (*LSDPF*). Taip, ačiū. Tikrai mane tenkina ir dėkoju kolegoms, kurie palaikė šitą pasiūlymą, istorinis nacionalinis parkas turi būti Kultūros ministerijos pavaldumo, nes sistema gerai veikia. Dėl to balsuoti neprašau. Ten dalinis pritarimas buvo tik dėl to, kad buvome įrašę istorinį Dieveniškių parką, kuris gali būti ir Saugomų teritorijų tarnyboje.

PIRMININKAS. Labai dėkui. Tai visos trys jūsų pataisos ten susijusios, kaip suprantu, buvo.

K. VILKAUSKAS (*LSDPF*). Taip.

PIRMININKAS. Gerai. Labai dėkui. Pritarta. Jus tenkina komiteto pozicija, balsuoti nereikia. Daugiau pataisų, pasiūlymų nėra gauta. Balsuojame dėl viso įstatymų projektų bloko – dėl darbotvarkės 2-22 klausimo bloko. Atsiprašau, atsiprašau, atsiprašau. S. Gentvilas nori pasisakyti už įstatymų projektus. Labai atsiprašau.

S. GENTVILAS (*LSF*). Gerbiamas posėdžio pirmininke, aš nenorėjau eiti į tribūną, tik trumpai apie tai, ką kalbėjo V. Pranckietis. Kaimo reikalų komitetas tikrai turėjo reikšmingų pastabų, bet pagrindiniame komitete, Aplinkos apsaugos komitete, svarstant buvo atsižvelgta iš esmės į visas STT pastabas, išgludinti kiti įstatymai, atsižvelgta į K. Vilkausko pasiūlymus dėl steigėjo principų. Iš principo aš norėčiau, kad Seimas palaikytų šitą naują Saugomų teritorijų įstatymo redakciją, nes jinai nepasako dėl ploto ar į kurią pusę judėti su saugomų teritorijų steigimu, – tiesiog kur kas aiškiau nustato procedūrą, kaip tai daroma, kaip užtikrinamas viešumas tiek viešojo intereso saugomoms teritorijoms, tiek privačioms saugomoms teritorijoms.

Saugomų teritorijų tarnyba taip pat jau išeina iš savo administracinių ribų, tai yra už nacionalinių parkų, už regioninių parkų, ir rūpinasi atskiromis buveinėmis, jeigu pasitaiko kokia saugoma rūšis kažkur toli toli nuo nacionalinių parkų ar regioninių parkų.

Taip pat šis įstatymas svarbus ir miestams, nes nustato žaliąją infrastruktūrą. Miestai įkaista, miestai įšala, miestai šlampa. Žalioji infrastruktūra yra ypatinga kempinė miestų gyventojams ir gyvūnijai, todėl nustatomi žaliojo karkaso sprendiniai, žaliosios infrastruktūros, taip pat aiškiau apibrėžiamas gamtinis karkasas.

Labai nustebau, kad kolega K. Mažeika pasisako prieš. Nežinau jo motyvų, bet iš esmės šiuo įstatymu sprendžiame ir Europos Sąjungos teisės pažeidimo procedūras dėl „Natura 2000“ buveinių apsaugos tikslų nustatymo. Dažnai negalime jų apsaugoti, nes yra konfliktas su privačiais savininkais, sunkiai išperkame. Todėl, gerbiamas Kęstuti, šiek tiek vėluojame su jūsų nepadarytais namų darbais. Tikiuosi, pakeisite nuomonę ir pritarsite įstatymui, ypač kai jūsų frakcija ką tik norėjo referendumą inicijuoti būtent dėl didesnės saugomų teritorijų apsaugos. Tai kviečiu pritarti.

PIRMININKAS. Labai dėkui. Dėl motyvų prieš užsirašęs šnekėti K. Mažeika, bet jo motyvų turbūt mes taip ir nesužinosime, nes salėje jo šiuo metu nėra. Bet kieno motyvus tikrai sužinosime, tai V. Pranckiečio.

V. PRANCKIETIS (*LSF*). Ačiū. Būčiau nebekalbėjęs, jau kalbėjau ir pasisakiau, kad šis įstatymas yra ribojantis žmonių turto naudojimą ir ten yra minimas Konstitucijos straipsnis, kuris garantuoja teisę į turto valdymą, o staiga mes tą teisę imame ir apribojame neaiškiais kriterijais ir neaiškiomis ribomis, o tiesiog kažkas kada nors ims ir nustatys. Todėl siūlau nepritarti tam įstatymui ir, kaip Kaimo reikalų komitetas vienbalsiai siūlė, tiesiog grąžinti iniciatoriams tobulinti, tą diskusiją galbūt pratęsti kitoje sesijoje, kai jis bus patobulintas. Ačiū.

PIRMININKAS. Labai dėkui. Gerbiami kolegos, turėsime apsispręsti. Atkreipiu jūsų dėmesį, kad balsuosime dabar dėl pritarimo po svarstymo 2-22 klausimo įstatymų projektų blokui, išskyrus du įstatymų projektus, tai 2-22.3 klausimą – projektą Nr. XIVP-2870, ir 2-22.8 klausimą – projektą Nr. XIVP-2875, juos Aplinkos apsaugos komitetas siūlė atmesti. Kas pritariate visam įstatymų projektų blokui, išskyrus tuos du, kuriuos aš ką tik perskaičiau, balsuojate už, kas turite kitą nuomonę, balsuojate prieš arba susilaikote.

Balsavo 89 Seimo nariai: už – 62, prieš – 6, susilaikė 21. Šiems įstatymų projektams yra pritarta.

Kas pritariate Aplinkos apsaugos komiteto siūlymui atmesti du įstatymų projektus: Nr. XIVP-2870 ir Nr. XIVP-2875, balsuojate už, kas turite kitą nuomonę, balsuojate prieš arba susilaikote.

Balsavo 87 Seimo nariai: už – 83, prieš balsavo 1, susilaikė 3. Įstatymų projektai atmesti.

18.18 val.

Miškų įstatymo Nr. I-671 2, 7 straipsnių pakeitimo ir įstatymo papildymo 10^2 straipsniu įstatymo projektas Nr. XIVP-887(5)VK, Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo Nr. XIII-2166 95 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-888(5)VK, Žemės įstatymo Nr. I-446 25 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3303(2) (*svarstymas*)

Darbotvarkės 2-23.1, 2-23.2 ir 2-23.3 klausimai – Miškų įstatymo ir lydimųjų įstatymų projektų Nr. XIVP-887(5), Nr. XIVP-888 ir Nr. XIVP-3303 svarstymas. Į tribūną kviečiame Aplinkos apsaugos komiteto pranešėją J. Urbanavičių. Nėra. Aistė gal vietoj Justino?

A. GEDVILIENĖ (*TS-LKDF*) Komitetas svarstė du kartus šį įstatymo projektą ir galiausiai buvo…

PIRMININKAS. Dėl visų trijų projektų gal pristatykite?

A. GEDVILIENĖ (*TS-LKDF*). Taip, pritarta bendru sutarimu Miškų įstatymo projektui ir lydimiesiems teisės aktams.

PIRMININKAS. Visiems. Gerai. Labai dėkui. Į tribūną kviečiame S. Jovaišą pristatyti Kaimo reikalų komiteto išvadą dėl dviejų projektų – tai Nr. XIVP-887(5) ir Nr. XIVP-888(2).

S. JOVAIŠA (*TS-LKDF*). Ačiū. Aš būtent dėl tų dviejų ir paskelbsiu mūsų komiteto išvadą pritarti. Balsavimo rezultatai: 7 – už, kitaip manančių nebuvo.

PIRMININKAS. Labai dėkui. Išklausėme komitetų išvadas. Diskusijoje nori dalyvauti vienas Seimo narys. Į tribūną kviečiame J. Baublį.

J. BAUBLYS (*LSF*). Gerbiami kolegos, visi matome, kaip intensyviai kertami miškai, o kertant mišką mediena vežama miškavežiais ir keliais, ne visuomet pritaikytais sunkiasvoriam transportui, ir ne visuomet palankiomis oro sąlygomis. Natūralu, kad važiuojant tokiomis sąlygomis gadinami keliai, ir ne tik miško keliai, bet ir vietinės reikšmės keliai. Dažnai savivaldybės atstovai, seniūnai reikalauja iš verslininkų, kad jie sutvarkytų sugadintus kelius, tačiau tiek Valstybinių miškų urėdija, tiek verslininkai, užsiimantys šiuo verslu, moka mokesčius, todėl taisyti kelių nenori, o savivaldybės neturi tam lėšų. Gyventojai nepatenkinti neišvažiuojamais keliais, o verslininkai, sumokėję nemažus mokesčius, sulaukia daug priekaištų ir patiria papildomų išlaidų. Pagal šiuo metu galiojantį reguliavimą, miškų valdytojų sumokami mokesčiai yra įtraukiami į valstybės biudžetą ir naudojami tik bendrosioms miškų reikmėms finansuoti, savivaldybių biudžetų šios lėšos nepasiekia. Priėmus Miškų įstatymo pataisas, dalis surenkamo mokesčio būtų skiriama savivaldybėms vietinės reikšmės keliams tvarkyti. Taip būtų bent iš dalies kompensuojama savivaldybių keliams gabenant medieną daroma žala ir suteiktų daugiau aiškumo tiek verslininkams, tiek ir gyventojams. Jie žinotų, kur kreiptis dėl miško technikos sugadintų kelių.

Gerbiami kolegos, kviečiu palaikyti įstatymų projektus ir prisidėti prie vietinės reikšmės kelių būklės, infrastruktūros ir gyvenimo kokybės gerinimo savivaldybėse. Ačiū.

PIRMININKAS. Labai dėkui, gerbiamas kolega. Diskusijoje niekas nenori dalyvauti.

Į tribūną kviečiame, kadangi yra gauta keletas pasiūlymų, turbūt Aplinkos apsaugos komiteto pirmininkę A. Gedvilienę. Dėl 1 straipsnio yra gautas Seimo nario M. Skritulsko pasiūlymas. Gerbiamas Mindaugai, pristatykite savo pasiūlymą.

M. SKRITULSKAS (*TS-LKDF*). Taip, pasiūlymo esmė yra ta, kad būtų leidžiama per miško teritorijas tiesti ne tik komunikacijas 10 metrų koridoriuose (aš turiu mintyje inžinerines), bet ir dviračių takus, ir pėsčiųjų takus.

PIRMININKAS. Bet, žiūriu, komiteto nuomonė – pritarti jūsų pasiūlymui. Ar jus tenkina tokia pozicija?

M. SKRITULSKAS (*TS-LKDF*). Taip.

PIRMININKAS. Tenkina. Tai turbūt balsuoti neprašote?

M. SKRITULSKAS (*TS-LKDF*). Ne.

PIRMININKAS. Labai dėkui. Tada dar yra S. Gentvilo pasiūlymas dėl 2 straipsnio. Simonai, prašau. Komiteto nuomonė yra pritarti iš dalies.

S. GENTVILAS (*TS-LKDF*). Taip, tenkina komiteto nuomonė.

PIRMININKAS. Tenkina? Neprašote balsuoti? Labai ačiū. Daugiau pasiūlymų… Dar S. Gentvilo, jam komitetas pritarė. Ir dar komiteto pasiūlymas, kad, priėmus M. Skritulsko pasiūlymą, atsiranda tam tikros formuluotės. Galime pritarti? Kaip ir logiška, nes jau pritarėme pasiūlymui. Labai dėkui, pritarta. Apsvarstėme turbūt visus pasiūlymus dėl įstatymų projektų bloko. Pasisakymai dėl motyvų dėl viso. Niekas nenori kalbėti.

Balsuojame. Kas pritariate įstatymų projektų blokui 2-23.1, 2-23.2 ir 2-23.3, balsuojate už, kas nepritariate, balsuojate kaip nors kitaip.

Balsavo 85 Seimo nariai: už – 81, prieš – 1, susilaikė 3. Įstatymų projektams po svarstymo pritarta.

18.25 val.

Smulkiojo ir vidutinio verslo plėtros įstatymo Nr. VIII-935 2, 3, 4 ir 9 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-473(2) (*svarstymo tęsinys*)

Darbotvarkės 2-24 klausimas, dėl jo jau viską esame iššnekėję, projektas Nr. XIVP-473(2). Balsuojame. Kas pritariate įstatymo projektui po svarstymo, balsuojate už, kas nepritariate, kaip visada, kaip nors kitaip.

Balsavo 85 Seimo nariai: už – 75, prieš niekas nebalsavo, susilaikė 10. Įstatymo projektui po svarstymo pritarta.

18.25 val.

Odontologų rūmų įstatymo projektas Nr. XIVP-163(3), Odontologijos praktikos ir burnos priežiūros praktikos įstatymo Nr. I-1246 2, 5, 12 ir 13 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-164(3), Sveikatos priežiūros įstaigų įstatymo Nr. I-1367 1 ir 2 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-165(2) (*svarstymas*)

Darbotvarkės 2-25.1, 2-25.2, 2-25.3 klausimai – projektas Nr. XIVP-163(3), projektas Nr. XIVP-164(3) ir projektas Nr. XIVP-165(2). Odontologų rūmų įstatymo projektas ir du lydimieji. Į tribūną kviečiame A. Matulą pristatyti Sveikatos reikalų komiteto, kaip suprantu, ilgai lauktą išvadą. Prašau.

A. MATULAS (*TS-LKDF*). Gerbiamas pirmininke, gerbiami kolegos, Sveikatos reikalų komitetas kaip pagrindinis svarstė Lietuvos Respublikos odontologų rūmų įstatymo projektą.

PIRMININKAS. Gerbiamas pirmininke, labai atsiprašau, per šoninį mikrofoną ponas A. Stončaitis.

A. STONČAITIS (*DFVL*). Frakcijos vardu norėtume pertraukos iki kito posėdžio dėl šito klausimo.

PIRMININKAS. Pertraukos iki kito posėdžio. Statutinis prašymas, balsuojame dėl pertraukos iki kito posėdžio. Kas pritariate pertraukai iki kito posėdžio, balsuojate už, kas turite kitą nuomonę, balsuojate kaip nors kitaip.

Balsavo 81 Seimo narys: už – 31, prieš – 42, susilaikė 8. Pertrauka iki kito posėdžio.

Ir per šoninį mikrofoną dėl vedimo tvarkos I. Pakarklytė.

I. PAKARKLYTĖ (*LF*). Labai gaila, kad Demokratų frakcijai neužteko trejų metų susipažinti su projektu ir yra paimta ta pertrauka. Taip, bet kuriuo atveju projektas treji metai yra Seime. Odontologų rūmai švenčia kaip tik dvidešimtmetį, nes buvo įsteigti 2003 metais, tai, man atrodo, metas nebevilkinti šio klausimo ir išspręsti.

PIRMININKAS. Labai dėkui. Jūs sukėlėte reakcijas. D. Griškevičius per šoninį mikrofoną.

D. GRIŠKEVIČIUS (*DFVL*). Aš tiktai noriu sureaguoti ir pasakyti, kad šiaip yra statutinė norma, kuria frakcija ir pasinaudojo. Ir noriu pasakyti, kad vienos dienos laikotarpis trejų metų kontekste turbūt nelabai ką keičia. Manau, visi turi teisę tai pasiūlyti ir dabar nereikėtų čia nervintis, gerbiama Ieva.

PIRMININKAS. Ir taip pat per šoninį mikrofoną A. Kubilienė.

A. KUBILIENĖ (*LVŽSF*). Ačiū, pirmininke. Aš tiktai noriu visiems priminti, kad dėl šito įstatymo, koks jis yra dabar, vieningai buvo balsuota praeitos kadencijos posėdžiuose. Tai labai keista, kad šitas įstatymas vėl yra darbotvarkėje.

PIRMININKAS. Dėkui. Ministrė Pirmininkė per šoninį mikrofoną.

I. ŠIMONYTĖ (*TS-LKDF*). Aš noriu priminti, kad nebuvo vieningai balsuota praėjusiame Seime ir todėl tas klausimas grįžo į darbotvarkę. Ačiū.

PIRMININKAS. A. Kubilienė per šoninį mikrofoną.

A. KUBILIENĖ (*LVŽSF*). Iš tikrųjų buvo labai reikšmingas gerbiamos I. Degutienės pasisakymas. Gerbiamas A. Matulas, kiek pamenu, susilaikė balsuodamas. Tai galbūt dėl to, kad „prieš“ ir „susilaikė“, ir nėra vieningai, bet buvo priimta komitete.

PIRMININKAS. Labai dėkui, išsprendėme karštąjį odontologų klausimą.

18.28 val.

Viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymo Nr. X-1212 2, 4 ir 13 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3313, Viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymo Nr. X-1212 pakeitimo įstatymo Nr. XIII-3308 2 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3314 (*pateikimo tęsinys*)

Toliau darbotvarkės 2-26.1, 2-26.2 klausimai – projektas Nr. XIVP-3313 ir projektas Nr. XIVP-3314. Balsuojame. Kas pritariate įstatymų projektams po pateikimo, balsuojate už, kas nepritariate, darote ką nors kita.

Balsavo 85 Seimo nariai: už – 77, prieš niekas nebalsavo, susilaikė 8. Įstatymų projektams po pateikimo pritarta. Dėl abiejų įstatymų projektų pagrindiniu komitetu siūloma skirti Audito komitetą. Galime pritarti bendru sutarimu? Galime. Labai dėkui, pritarta. Ir siūloma svarstyti gruodžio 12 dieną. Galime pritarti bendru sutarimu? Galime. Labai ačiū, pritarta.

18.29 val.

Valstybės informacinių išteklių valdymo įstatymo Nr. XI-1807 pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3315, Oficialiosios statistikos ir valstybės duomenų valdysenos įstatymo Nr. I-270 5 ir 24 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3316, Kibernetinio saugumo įstatymo Nr. XII-1428 1, 2, 5, 6, 8 ir 12 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo VII skyriumi įstatymo projektas Nr. XIVP-3317, Valstybės ir savivaldybių įmonių įstatymo Nr. I-722 13 ir 15 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3318, Valstybės informacinių išteklių valdymo įstatymo Nr. XI-1807 1, 3, 4, 5, 6, 18, 22, 30, 39, 43^2, 43^3 straipsnių pakeitimo ir 7 straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymo Nr. XIV-1077 14 straipsnio pakeitimo ir 13 straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymo projektas Nr. XIVP-3319 (*pateikimo tęsinys*)

Darbotvarkės 2-27 klausimas – projektas Nr. XIVP-3315 ir lydimieji iki 2-27.5 klausimo. Kas pritariate įstatymų projektams po pateikimo, balsuojate už, kas nepritariate, – kaip nors kitaip.

Balsavo 88 Seimo nariai: už – 62, prieš – 2, susilaikė 24. Įstatymų projektų blokui pritarta. Dėl visų įstatymų projektų pagrindiniu komitetu siūloma skirti Ekonomikos komitetą. Galime pritarti bendru sutarimu? Galime. Labai dėkui, pritarta. Papildomu komitetu niekas nesiūlomas. Siūloma svarstyti gruodžio 19 dieną. Galime pritarti bendru sutarimu? Galime. Labai dėkui, pritarta.

18.30 val.

Paramos būstui įsigyti ar išsinuomoti įstatymo Nr. XII-1215 10, 17, 18 ir 19 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3326 (*pateikimo tęsinys*)

Kitas darbotvarkės 2-28 klausimas – Paramos būstui įsigyti įstatymo kai kurių straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3326.

Balsavo 88 Seimo nariai: už – 80, prieš nėra, susilaikė 8. Įstatymo projektui pritarta po pateikimo. Kaip pagrindinį komitetą siūlome skirti Socialinių reikalų ir darbo komitetą. Galime pritarti bendru sutarimu? Galime. Labai dėkui. Ministre, ne dėl papildomų komitetų? (*Balsai salėje*) Kaip? Tuoj, dėl skubos spėsime. Dėl svarstymo datos. Prašom, per šoninį mikrofoną ministrė.

M. NAVICKIENĖ (*TS-LKDF*). Kolegos, labai noriu paprašyti dėl šio klausimo skubos.

PIRMININKAS. Ar galime skubai pritarti bendru sutarimu? Galime. Labai dėkui, pritarta. Siūloma svarstymo data čia ir taip yra gruodžio 19 diena. Kaip suprantu, turbūt tinka? Galime pritarti bendru sutarimu? Galime. Labai dėkui, pritarta.

18.31 val.

Aplinkos apsaugos įstatymo Nr. I-2223 47 straipsnio pakeitimo ir Įstatymo papildymo 93^{1} straipsniu įstatymo projektas Nr. XIVP-3350, Atliekų tvarkymo įstatymo Nr. VIII-787 2 straipsnio pakeitimo ir Įstatymo papildymo aštuntuoju^{12} skirsniu įstatymo projektas Nr. XIVP-3351 (*pateikimo tęsinys*)

Darbotvarkės 2-29.1 ir 2-29.2 klausimai – Aplinkos apsaugos įstatymo 47 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3350 ir lydimasis projektas Nr. XIVP-3351.

Balsavo 87 Seimo nariai: už – 77, prieš nėra, susilaikė 10.

Kitas darbotvarkės 2-30 klausimas – Energetikos įstatymo kai kurių straipsnių… (*Balsas salėje*) Viskas gerai. Kur? Taip, taip, atsiprašau. Kaip pagrindinis komitetas dėl abiejų įstatymų projektų siūlomas Aplinkos apsaugos komitetas. Galime pritarti? Pritarta. Siūloma svarstyti pavasario sesijoje. Galime pritarti? Galime. Labai dėkui, pritarta.

18.32 val.

Energetikos įstatymo Nr. IX-884 28 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3328 (*pateikimo tęsinys*)

Kitas darbotvarkės 2-30 klausimas – Energetikos įstatymo 28 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3328. Kas pritariate po pateikimo?

Balsavo 88 Seimo nariai: už – 86, prieš nėra, susilaikė 2. Įstatymo projektui pritarta po pateikimo. Kaip pagrindinis komitetas siūlomas Ekonomikos komitetas. L. Nagienė per šoninį mikrofoną.

L. NAGIENĖ (*DFVL*). Siūlau papildomą komitetą – Energetikos ir darnios plėtros komisiją. Ir mano balsą įskaitykite už, tiesiog pražiopsojau.

PIRMININKAS. Dėl protokolo jūsų balsą įskaitysime už. Ar galime pritarti Ekonomikos komitetui kaip pagrindiniam bendru sutarimu? Papildoma – Energetikos ir darnios plėtros komisija. Galime bendru sutarimu? Galime. Siūloma svarstyti gruodžio 14 dieną. Galime pritarti bendru sutarimu? Galime. Labai dėkui.

18.33 val.

Vietos savivaldos įstatymo Nr. I-533 15, 27, 30 ir 34 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2609(2), Žemės įstatymo Nr. I-446 22, 23, 32 ir 40 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2610(2), Teritorijų planavimo įstatymo Nr. I-1120 18, 20, 24 ir 27 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2611(2) (*svarstymas*)

Kitas darbotvarkės rezervinių 1-1.1, 1-1.2 ir 1-1.3 klausimų blokas – Vietos savivaldos įstatymo kai kurių straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2609(2) ir lydimieji projektai

Nr. XIVP-2610(2) ir Nr. XIVP-2611(2). Į tribūną kviečiame R. Jušką, Valstybės valdymo ir savivaldybių komiteto pirmininką, pristatyti komiteto išvadą dėl visų trijų įstatymų projektų. Jeigu galima, vienu ypu dėl visų trijų.

R. JUŠKA (*LSF*). Analogiška išvada dėl visų trijų projektų – pritarti komiteto patobulintam įstatymo projektui ir komiteto išvadoms. Balsavimo rezultatai: dėl visų 3 už – 9, susilaikė 2.

PIRMININKAS. Į tribūną kviečiame J. Gudauską pristatyti Kaimo reikalų komiteto išvadą dėl rezervinio 1-1.2 klausimo – projekto Nr. XIVP-2610(2).

J. GUDAUSKAS (*TS-LKDF*). Gerbiami kolegos, Kaimo reikalų komitetas siūlo pritarti iniciatorių pateiktam Žemės įstatymo projektui ir siūlo pagrindiniam Valstybės valdymo ir savivaldybių komitetui tobulinti įstatymo projektą pagal Seimo kanceliarijos Teisės departamento ir Vyriausybės pasiūlymus. Balsavimo rezultatai: už – 6, susilaikė 1.

PIRMININKAS. Labai dėkui. Į tribūną kviečiame R. Jušką. Čia, kaip suprantu, yra keletas Vyriausybės pasiūlymų, jiems komitetas pritarė iš dalies. Kaip suprantu, nuo Vyriausybės turbūt Ministrė Pirmininkė.

R. JUŠKA (*LSF*). Komiteto nuomonė – pritarti iš dalies. Komiteto argumentai. Siekiant sisteminių sprendimų, siūlytina numatyti, kad ne tik meras, bet ir merą pavaduojantis vicemeras arba mero pareigas laikinai einantis tarybos narys šias funkcijas galėtų įgalioti vykdyti administracijos direktorių.

PIRMININKAS. Labai dėkui, gerbiamas komiteto pirmininke. Gerbiama Ministre Pirmininke, jūs Vyriausybės nuomonę, taip?

R. JUŠKA (*LSF*). Mes tiesiog išplėtėme truputėlį, kad neliktų vakuumo, kai merą pavaduoja pavaduotojas.

I. ŠIMONYTĖ (*TS-LKDF*). Taip, neturiu jokių priekaištų komitetui. Nežinau, kodėl čia pritarti iš dalies, nes čia išėjo gal net labiau apgalvota negu Vyriausybės pasiūlymas.

PIRMININKAS. Tai balsuoti nereikia. Labai dėkui. Daugiau pasiūlymų…

R. JUŠKA (*LSF*). Analogiški kiti.

PIRMININKAS. Bet čia susiję, kaip suprantu, ar ne? Gerbiamas Ričardai, čia dėl 2 ir kitų straipsnių irgi Vyriausybės, bet čia susiję, kaip suprantu, viskas. Tvarka, viską išsprendėme. Daugiau pasiūlymų nėra.

Dėl viso įstatymų projektų bloko po svarstymo prieš pasisako D. Griškevičius.

D. GRIŠKEVIČIUS (*DFVL*). Dėkoju, posėdžio pirmininke. Gal čia pasisakymas tikrai nėra iš esmės prieš, bet toks labiau pamąstyti. Visai neseniai priėmėme Vietos savivaldos įstatymą, pertvarkėme visą modelį – merų rinkimai, jų funkcijos su tarybomis, administracijos direktoriumi ir kitais. Pamenate, ženkliai pakėlėme ir merų atlyginimus visai neseniai, motyvuodami tuo, kad merai atliks daug naujų funkcijų, kurias iki tol seniau atlikdavo administracijos direktorius.

Dabar ką mes matome? Mes matome tai, kad palaipsniui per įvairius lydimuosius įstatymus, per kitas, sakykime, funkcijas tos papildomos merams suteiktos funkcijos viena po kitos vėl grąžinamos administracijos direktoriui. Aišku, apie merų atlyginimų sumažinimą kalbos nėra, bet faktas yra tas, kad man šis procesas nepatinka. Aišku, vis dėlto džiaugiuosi, kad komiteto pirmininkas R. Juška pažadėjo grįžti prie klausimo iš esmės ir peržiūrėti, kaip sekasi tą įstatymą įgyvendinti. Tikrai reikia pasižiūrėti, kaip tos funkcijos persipina su administracijos direktoriaus, vicemero pareigybėmis. Bet faktas yra tas, kad, sakau, šiek tiek prisibijau to, ką reiškia leisti įgalioti. Kalbėkime atvirai. Jeigu bus leidžiama merui įgalioti, tai, natūralu, darbas bus permetamas administracijos direktoriui, o yra gana didelė atsakomybė. O kad kažkas pagreitės, aš tuo netikiu, nes ar administracijos direktorius, ar meras pasirašys dokumentus, vis tiek dabar dokumentus rengia iš esmės tam tikrų skyrių specialistai. Todėl šiuo atveju tikrai kviečiu susimąstyti ir neskubėti taip jau pritarti, nes kokio nors stebuklingo pagreitėjimo, priėmę šį įstatymą, mes tikrai nepamatysime.

PIRMININKAS. Labai dėkui. Kitokios nuomonės laikosi G. Paluckas.

G. PALUCKAS (*LSDPF*). Kolegos, aš tikrai pritariu gerbiamo Domo pasiūlymui mąstyti ir kviečiu tai daryti. Ypač tie, kurie turi kažkiek patirties savivaldos darbe, puikiai žino, koks tai yra krū-

vis. Kai kurie klausimai reikalauja ir tam tikros specializacijos – teritorijų planavimo, statybos, žemėtvarkos įvairūs klausimai. Aš nieko nematau čia blogo, jeigu tas funkcijas laikinai ar su tam tikrais įgaliojimais deleguotų administracijos direktoriui. Atvirkščiai, čia yra tam tikros naštos paskirstymas. Ir nereikia dabar pykti, aš nežinau, ar pavydėti merams, kad štai jie gavo tvirtesnius įgaliojimus, dabar yra įstatymo projektas, kuris sudaro galimybę tuos įgaliojimus perleisti administracijos direktoriui. Tai yra tiesiog sveika ir padarys savivaldos darbą efektyvesnį, todėl kviečiu palaikyti.

PIRMININKAS. Labai dėkui. Išgirdome pasiūlymus ir palaikyti, ir nepalaikyti. Kurie pasiūlymai buvo svaresni, pamatysime balsavimo metu. Kas pritariate įstatymų projektams, balsuojate už.

Balsavo 82 Seimo nariai: už – 56, prieš – 1, susilaikė 25. Įstatymų projektų blokui po svarstymo pritarta.

Kitas darbotvarkės klausimas…

Per šoninį mikrofoną dėl vedimo tvarkos – A. Kupčinskas.

A. KUPČINSKAS (*TS-LKDF*). Gerbiamas pirmininke, mane užkalbino iš už nugaros, tai ne tą mygtuką paspaudžiau. Susilaikiau.

PIRMININKAS. Susilaikote. Nieko tokio. Ne tas mygtukas – ne pats blogiausias dalykas, ką galėjote paspausti.

18.40 val.

Švietimo įstatymo Nr. I-1489 62 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2907(2) (*svarstymo tęsinys*)

Darbotvarkės rezervinis 2 klausimas – Švietimo įstatymo Nr. I-1489 62 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2907(2). Į tribūną kviečiame E. Jovaišą pristatyti Švietimo ir mokslo komiteto išvadą. Nėra pono E. Jovaišos. Prašau, A. Norkienė gali pavaduoti.

A. NORKIENĖ (*LVŽSF*). Gera diena, komitetas bendru sutarimu pritarė.

PIRMININKAS. Labai dėkui. Diskusijoje nematau norinčių dalyvauti Seimo narių. Pataisų, pasiūlymų, kaip suprantu, nėra gauta. Dėl viso po svarstymo taip pat niekas nenori kalbėti.

Balsuojame dėl įstatymo projekto. Kas pritariate, balsuojate už, kas nepritariate arba esate prieš, tai arba susilaikote, arba išvis nebalsuojate. Šiandien matėme ir tokių variantų.

Balsavo 80 Seimo narių: už – 78, prieš nebalsavo niekas, susilaikė 2. Įstatymo projektui po svarstymo pritarta.

18.41 val.

Sporto įstatymo Nr. I-1151 2 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3327 (*pateikimo tęsinys*)

Darbotvarkės rezervinis 3 klausimas, čia liko tik balsavimas, – Sporto įstatymo 2 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3327. Balsuojame po pateikimo.

Balsavo 82 Seimo nariai: už – 75, prieš nebalsavo niekas, susilaikė 7. Įstatymo projektui po pateikimo pritarta. Pagrindiniu komitetu siūloma skirti Švietimo ir mokslo komitetą. Galime pritarti bendru sutarimu? Galime, pritarta. Siūloma svarstyti gruodžio 12 dieną. Galime pritarti bendru sutarimu? Galime.

18.42 val.

Slaugos praktikos ir akušerijos praktikos įstatymo Nr. IX-413 3 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3340 (*pateikimo tęsinys*)

Darbotvarkės rezervinis 4 klausimas – Slaugos praktikos ir akušerijos praktikos įstatymo 3 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3340. Kas pritariate po pateikimo?

Balsavo 80 Seimo narių: už – 77, prieš nebalsavo niekas, susilaikė 3. Įstatymo projektui pritarta. Pagrindiniu komitetu siūloma skirti Sveikatos reikalų komitetą. Galime pritarti bendru su-

tarimu? Galime, pritarta. Siūloma svarstyti gruodžio 19 dieną. Galime pritarti bendru sutarimu? Galime. Labai dėkui, pritarta.

18.43 val.

Saugaus eismo automobilių keliais įstatymo Nr. VIII-2043 2, 3, 10, 13, 15, 17, 19, 20, 22, 24, 25, 27[1], 29, 30 ir 33 straipsnių pakeitimo įstatymo Nr. XIV-1445 17 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3341 (*pateikimo tęsinys*)

Darbotvarkės rezervinis 5 klausimas – Saugaus eismo automobilių keliais įstatymo kai kurių straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3341. Kas pritariate jam po pateikimo, balsuojate už, kas nepritariate, balsuojate prieš arba susilaikote.

Balsavo 81 Seimo narys: už – 79, prieš nebalsavo niekas, susilaikė 2. Įstatymo projektui po pateikimo pritarta.

Gerbiamas Antanai, dėl komitetų galime išspręsti? Ar jūs ką nors dėl komitetų norite siūlyti?

A. MATULAS (*TS-LKDF*). Tas pasiūlymas Teisės ir teisėtvarkos komiteto yra teisingas, bet mes su kolege Irena siūlome ir prašome skubos.

PIRMININKAS. Tai skubą tuoj prieisime. Ar galime kaip pagrindiniam Teisės ir teisėtvarkos komitetui bendru sutarimu? Galime. Labai dėkui.

Siūloma skuba. Galime skubai pritarti bendru sutarimu? Galime, pritarta. Siūloma svarstymo data – gruodžio 12 diena. Viskas turbūt labai gerai išeina. Pritariame bendru sutarimu? Pritariame. Labai ačiū.

Darbotvarkės rezervinis 6 klausimas – Seimo nutarimo dėl Lietuvos Respublikos… Čia jau priimta? Tai viskas? Kodėl neužbraukta pas mane? Gerai. Kadangi trys klausimai buvo neužbraukti, tai netikėtai sutrumpinome trimis klausimais darbotvarkę ir iškilmingai registruojamės. Žinoma, iškilmingai, taip, taip, be jokios abejonės.

Užsiregistravo 85 Seimo nariai.

Gruodžio 5 dienos Seimo vakarinis plenarinis posėdis baigtas. (*Gongas*)

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMAS

VII (RUDENS) SESIJOS
RYTINIO POSĖDŽIO NR. 330
STENOGRAMA

2023 m. gruodžio 7 d.

Pirmininkauja Lietuvos Respublikos Seimo Pirmininkė V. ČMILYTĖ-NIELSEN,
Seimo Pirmininko pavaduotojai A. MAZURONIS ir P. SAUDARGAS

PIRMININKĖ (V. ČMILYTĖ-NIELSEN). Labas rytas, gerbiami kolegos, pradedame gruodžio 7 dienos, ketvirtadienio, rytinį Seimo posėdį. (*Gongas*) Registruojamės.

Užsiregistravo 102 Seimo nariai.

10.01 val.

Seimo seniūnų sueigos patikslintos 2023 m. gruodžio 7 d. (ketvirtadienio) posėdžių darbotvarkės tikslinimas ir tvirtinimas

Darbotvarkės 1 klausimas – darbotvarkės tvirtinimas. V. Ąžuolas turi pasiūlymą. Prašau.

V. ĄŽUOLAS (*LVŽSF*). Aš tik norėjau tokią pastabą. Mes, Seimo nariai, gavome anketas, tai čia įsivėlė viena klaida – anketa „Seimo kanceliarijos darbui įvertinti“. Kolegos, išbraukite žodį „kanceliarijos“, įrašykite „kanclerio“ ir įvertinkite, nes jis pasakė, kad Seime yra tik trys komitetai svarbūs, o visi kiti podukros. Vertinkite kanclerio darbą tinkamai.

PIRMININKĖ. Gerbiamas kolega, turite pasiūlymų dėl darbotvarkės? Supratau, dėl anketos tik. Ačiū. L. Nagienė.

L. NAGIENĖ (*DFVL*). Frakcijos vardu prašau išbraukti iš darbotvarkės 2-3 klausimą, nes pranešėjas susirgęs. Dėl to ir prašome.

PIRMININKĖ. Supratau. Iniciatorių. Kadangi iš opozicinės…

L. NAGIENĖ (*DFVL*). Taip, iš opozicinės. Projektas Nr. XIVP-3022.

PIRMININKĖ. Gerbiami kolegos, ar galime pritarti bendru sutarimu, kad 2-3 klausimą išbrauktume iš darbotvarkės? Dėkoju, opozicijos teisė. Taip pat yra keli klausimai, kurie nėra į darbų programą įtraukti. 2-2 klausimas yra neįtrauktas į darbų programą – Seimo nutarimas dėl referendumo. Ar galime bendru sutarimu pritarti, kad svarstytume? Ačiū, pritarta. Kitas yra rezervinis 4 klausimas – Konkurencijos įstatymas, jis taip pat neįtrauktas į darbų programą. Ar galime svarstyti šiandien? Dėkui, pritarta. Ir rezervinis 6 klausimas – Seimo nutarimo dėl komisijų sudarymo pakeitimas. Ar galime pritarti, kad svarstytume šiandien? Atsiprašau, ir Konkurencijos įstatymas, rezervinis 5 klausimas, taip pat nėra įrašytas. Ar galime pritarti, kad svarstytume? Ačiū.

Dėl visos darbotvarkės. Ar galime pritarti darbotvarkei bendru sutarimu? V. Valkiūnas reikalauja balsuoti. Balsuokime. Kas pritariate darbotvarkei, balsuojate už, kas manote kitaip, balsuojate kitaip.

Balsavo 107: už – 85, prieš nebuvo, susilaikė 22. Darbotvarkei pritarta.

10.04 val.

Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo 2023 m. gruodžio 5 d. Nr. KT100-11/2023 išvada „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo nario Petro Gražulio, kuriam pradėta apkaltos byla, veiksmų atitikties Lietuvos Respublikos Konstitucijai“

Darbotvarkės 1-2.1 klausimas. Man yra pavesta supažindinti Seimą su Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo 2023 m. gruodžio 5 d. išvada. Vadovaujuosi Seimo statuto 240 straipsniu „Apkaltos procesas Seime įsigaliojus Konstitucinio Teismo išvadai“. Jo 6 straipsnis sako, kad įsigaliojus Konstitucinio Teismo išvadai dėl to, ar asmens, kuriam pradėta apkaltos byla, konkretūs veiksmai prieštarauja Konstitucijai, arba išvadai dėl to, ar asmens, kuriam pradėta apkaltos byla,

konkrečiu nusikaltimu buvo šiurkščiai pažeista Konstitucija ir sulaužyta priesaika, posėdžio pirmininkas artimiausiame Seimo posėdyje su ja, tai yra su išvada, supažindina Seimo narius.

Lietuvos Respublikos Konstitucinis Teismas byloje Nr. 14/2023 pateikė išvadą dėl Lietuvos Respublikos Seimo nario P. Gražulio, kuriam pradėta apkaltos byla, veiksmų atitikties Lietuvos Respublikos Konstitucijai

Pateikta išvada: Lietuvos Respublikos Seimo nario P. Gražulio veiksmas – sąmoningas balsavimas už kitą Seimo narį – prieštarauja Lietuvos Respublikos Konstitucijai. Šiuo veiksmu Lietuvos Respublikos Seimo narys P. Gražulis šiurkščiai pažeidė Lietuvos Respublikos Konstituciją ir sulaužė priesaiką.

Ši Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo išvada yra galutinė ir neskundžiama. Su visu Konstitucinio Teismo išvados tekstu bei argumentais jūs galite susipažinti. Visa nutartis jums buvo persiųsta iškart, kai ją gavo Seimas.

Toliau posėdžiui pirmininkaus P. Saudargas.

PIRMININKAS (P. SAUDARGAS, *TS-LKDF*). Sveiki, gerbiami kolegos.

10.06 val.

Seimo nutarimo „Dėl svarstymo, ar panaikinti Lietuvos Respublikos Seimo nario Petro Gražulio Seimo nario mandatą“ projektas Nr. XIVP-3383 (*pateikimas*)

Darbotvarkės 1-2.2 klausimas – Seimo nutarimo „Dėl svarstymo, ar panaikinti Lietuvos Respublikos Seimo nario P. Gražulio Seimo nario mandatą“ projektas Nr. XIVP-3383. Kviečiu gerbiamą Seimo Pirmininkę V. Čmilytę-Nielsen į tribūną.

Per šoninį mikrofoną gerbiamas A. Vyšniauskas. Prašau.

A. VYŠNIAUSKAS (*TS-LKDF*). Posėdžio pirmininke, frakcijos vardu norėčiau paprašyti pusvalandžio pertraukos.

PIRMININKAS. Gerai. Kolegos, gal galime bendru sutarimu? Gerai, pusvalandžio pertrauka bendru sutarimu. Taigi negalime šio klausimo svarstyti.

10.07 val.

Valstybės ir savivaldybių įstaigų darbuotojų darbo apmokėjimo ir komisijų narių atlygio už darbą įstatymo Nr. XIII-198 pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3187(2), Valstybės politikų ir valstybės pareigūnų darbo apmokėjimo įstatymo Nr. VIII-1904 pakeitimo įstatymo Nr. XIV-2012 1 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3188(2), Švietimo įstatymo Nr. I-1489 59 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3189(2), Valstybės tarnybos įstatymo Nr. VIII-1316 pakeitimo įstatymo Nr. XIV-1985 2 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3190(2), Valstybės ir savivaldybių įstaigų darbuotojų darbo apmokėjimo ir komisijų narių atlygio už darbą įstatymo Nr. XIII-198 7 straipsnio pakeitimo įstatymo Nr. XIV-1731 pripažinimo netekusiu galios įstatymo projektas Nr. XIVP-3191(2), Viešųjų įstaigų, kurių savininkė ar dalininkė, turinti daugiau negu pusę balsų visuotiniame dalininkų susirinkime, yra valstybė ar savivaldybė, vadovų ir darbuotojų darbo apmokėjimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3192(2) (*svarstymo tęsinys*)

Darbotvarkės 1-3.1 klausimas – Valstybės ir savivaldybių įstaigų darbuotojų darbo apmokėjimo ir komisijų narių atlygio už darbą įstatymo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3187(2) ir lydimieji. Pranešėjas gerbiamas J. Džiugelis, Socialinių reikalų ir darbo komiteto pirmininkas, perskaitys mūsų komiteto išvadą. Vyksta svarstymo tęsinys. Iš vietos. Prašau.

J. DŽIUGELIS (*TS-LKDF*). Dėkoju. Socialinių reikalų ir darbo komitetas svarstė Valstybės ir savivaldybių įstaigų darbuotojų darbo apmokėjimo ir komisijų narių atlygio įstatymą ir jam pritarė. Balsavimo rezultatai: už – 6 ir 6 susilaikė. Pirmininko balsas lėmė sprendimą.

PIRMININKAS. Dėkoju. Jūs ir dėl visų lydimųjų, viso 1-3 klausimų bloko?

J. DŽIUGELIS (*TS-LKDF*). Lydimiesiems komitetas taip pat pritarė, daugumai iš jų bendru sutarimu. Dėl lydimojo Švietimo įstatymo vienas kolega susilaikė, bet iš principo visiems buvo pritarta.

PIRMININKAS. Gerai, dėkoju. Dabar Valstybės valdymo ir savivaldybių komiteto išvadą perskaitys gerbiamas D. Griškevičius. Taip pat paprašysiu ir dėl pagrindinio projekto, ir dėl visų lydimųjų. Ar turime pranešėją? Ar yra gerbiamas D. Griškevičius salėje? Kolegos iš opozicijos, gal galėtumėte rasti? Ne, nėra. Kas iš Valstybės valdymo ir savivaldybių komiteto? Gerbiami kolegos! Gal gerbiamas A. Petrošius galėtų? Galėtų. Mes jums duosime išvadą. Dėl 1-3 klausimų viso bloko – ir dėl pagrindinio, ir dėl lydimųjų komiteto išvada. Prašau.

A. PETROŠIUS (*TS-LKDF*). Seimo komitetas apsvarstęs priėmė sprendimą iš esmės pritarti įstatymo projektui ir siūlyti pagrindiniam komitetui jį tobulinti atsižvelgiant į Seimo kanceliarijos Teisės departamento pastabas, kurioms komitetas pritarė.

PIRMININKAS. Dėkoju. Dabar tik dėl pagrindinio projekto papildomu komitetu buvo Švietimo ir mokslo komitetas. Gerbiamas E. Pupinis galėtų pagarsinti mums išvadą. Bet kas čia su tais pranešėjais šiandien? Gal gerbiama I. Kačinskaitė-Urbonienė yra? Perskaityti išvadą. Mes jums duosime Švietimo ir mokslo komiteto išvadą dėl 1-3.1 klausimo – dėl Valstybės ir savivaldybių įstaigų darbuotojų darbo apmokėjimo įstatymo projekto. Tiesiog komiteto išvada. Buvote papildomu komitetu.

I. KAČINSKAITĖ-URBONIENĖ (*DPF*). Sveiki, gerbiami kolegos. Komitetas svarstė šį įstatymo projektą. Nebuvo jokių pasiūlymų. Išvadai pritarta bendru sutarimu.

PIRMININKAS. Labai dėkoju. Ačiū. Dabar diskusija. Užsirašė du Seimo nariai. Gerbiamas A. Sysas kviečiamas diskutuoti. Prašau į tribūną.

A. SYSAS (*LSDPF*). Iškrova įvyko. Gerbiamas pirmininke, gerbiami kolegos, pabandysiu pasakyti keletą minčių apie šį įstatymą. Palikau savo kalbą kabinete, galvojau, kad šiek tiek vėliau svarstysime. Bet komitetas ir vakar buvo grįžęs prie šio įstatymo.

Pirmiausia noriu atkreipti dėmesį, tai yra Valstybės tarnybos įstatymo, taip sakant, tęsinys, kai keičiama darbo apmokėjimo tvarka dirbantiems pagal darbo sutartį. Lyg būtų ir teisinga, jeigu mes kalbame apie suvienodinimą metodikų skaičiuojant darbo užmokestį, bet jeigu mes kalbame apie aiškumą, objektyvumą, skaidrumą šio įstatymo vykdymo, aš manau, kad čia mes turėsime be galo daug problemų. Nes, kaip ir dėl valstybės tarnybos, dėl biudžetinių įstaigų darbo apmokėjimo atsiranda labai daug subjektyvumo. Į tai atkreipia dėmesį ir profesinės sąjungos, kad vadovas tampa visagalis spręsdamas ir dėl kvalifikacijos, ir darbo užmokesčio, ir priėmimo, ir atleidimo, ir visų kitų dalykų.

Mes žinome, kiek yra pas mus ir organizacijų, ar tai būtų darbo tarybos, ar profsąjungos, kurios dirba biudžetinėje srityje, ir žinome, kaip klostosi tie santykiai. Iki idealaus socialinio dialogo labai toli. Ne veltui čia, Seime, taip pat ir salėje, labai dažnai lankosi tai mokytojai, tai prokurorai, tai gaisrininkai, tai policijos atstovai, sveikatos. Manau, kad tas subjektyvumas labai nuodys gyvenimą dirbantiems šioje srityje.

Juo labiau jeigu mes pasižiūrėsime į darbo apmokėjimą, jau patį darbo apmokėjimą, tai taip, sutinku, kad yra skirta daugiau lėšų, ir tai visai logiška, nes minimalioji mėnesinė alga didėja, vadinasi, turi didėti ir mažiausi koeficientai dirbančių biudžetiniame sektoriuje. Ir šiame įstatyme dingsta žirklės, o lieka maksimali išmokos suma ir minimalūs dydžiai, tai yra už nekvalifikuotą darbą – minimalioji mėnesinė alga, už kvalifikuotą darbą – 10 % daugiau negu minimalioji mėnesinė alga. Tarp šių, taip sakant, ribų viršininkas, kuris priima sprendimus, turės labai didelių teisių ir galimybių.

Svarstydami domėjomės, ar bus didinama ir kitiems, kuriems koeficientai nesikeičia. Tai tiems žmonėms, tiems darbuotojams darbo užmokestis nesikeis ir nesikeis net dvejus metus. Todėl kviečiu kolegas rimtai pasvarstyti balsuojant už šį įstatymą, nes biudžetiniame sektoriuje dirba daug žmonių ir nuo to priklauso viešojo sektoriaus paslaugos. Aš tikrai negalėčiau balsuoti už šį įstatymą.

PIRMININKAS. Dėkoju. Dabar kviečiu diskutuoti gerbiamą J. Šiugždinienę.

J. ŠIUGŽDINIENĖ (*TS-LKDF*). Mieli kolegos, labas rytas. Aš noriu pastiprinti vieną šio įstatymo nuostatą, tai yra dėl fizinio ugdymo mokytojų, ir dar kartą akcentuoti kelis dalykus, nes, manau, čia yra tam tikro nesupratimo dėl šios nuostatos. Ir šiandien fizinio ugdymo mokytojai jau

yra mokytojai, kurie dirba pagal ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo programą, ir jie apmokami pagal įstatymo projekto 2 priedo II skyrių, ir papildomo reglamentavimo dėl jų įstatyme tikrai nereikia. Šiandien jų darbas yra aiškiai reglamentuotas švietimo, mokslo ir sporto ministro įsakymu. Tai mes padarėme išsiaiškinę, kad tokios galimybės anksčiau nebuvo ir ministro įsakyme fizinio ugdymo mokytojas yra… Jis yra papildytas, tai yra pareigybių sąrašas, kurias pareigas atliekant darbas yra laikomas pedagoginiu. Tai yra šis sąrašas yra papildytas, taip pat įteisinta nuostata, kad fizinio ugdymo mokytojas priskiriamas prie ikimokyklinio ugdymo įstaigų pareigybių.

Antras dalykas, yra sutvarkyti visi reikalavimai kvalifikacijai tobulinti, tai yra yra sutvarkytas reikalavimų mokytojų kvalifikacijai aprašas, ir fizinio ugdymo mokytojai, kurie dirba pagal ikimokyklinio ir (ar) priešmokyklinio ugdymo programą, gali mokyti ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo… būti mokytoju išklausę ne mažiau kaip 40 valandų. Žinojome, kad yra ta problema, kad kol nebuvo tai įtvirtinta ministro įsakymu, tai šie mokytojai negalėjo dirbti pagal ikimokyklinio ar priešmokyklinio ugdymo programą. Tuo atveju, jeigu būtų papildytas įstatymo projektas, tai fizinio ugdymo mokytojams būtų nepagrįstai taikoma kitokia darbo laiko sandara nei visiems kitiems ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo mokytojams, tai yra 24 valandos per savaitę, o kitiems 31 valanda. Tai yra jie dirbtų 28 valandomis mažiau per mėnesį arba 7 valandomis mažiau per savaitę nei kiti mokytojai. Manome, kad ši nuostata būtų diskriminuojanti kitus mokytojus, kurie taip pat veda fizinio ugdymo veiklas. Šiandien savivaldybės jau finansuoja šių mokytojų darbą ir šiandien ikimokyklinio ugdymo ir priešmokyklinio ugdymo įstaigos gali papildomai finansuoti šią pareigybę, kur mokytojai dirba. Tačiau, man atrodo, čia problema yra kita, kad tiesiog ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo mokytojams galbūt reikia daugiau pagalbos, tai yra savarankiškoji savivaldybių funkcija. Mes tikimės, kad savivaldybės padės ir gerins sąlygas ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo mokytojams. Bet tikrai šita nuostata yra perteklinė. Problema yra išspręsta ministro įsakymu ir šitie klausimai yra sutvarkyti. Tai dėkui ir dėkui už palaikymą.

PIRMININKAS. Dėkoju dalyvavusiems diskusijoje. Gerbiamoji V. Targamadzė per šoninį mikrofoną. Prašom. Įjungtas.

V. TARGAMADZĖ (*DFVL*). Ačiū. Buvo paimta pertrauka, o šiuo klausimu aš norėjau pasisakyti, bet man neleidžia niekaip užsirašyti. O mano buvo teikimas, buvo pertrauka paimta praeitą posėdį.

PIRMININKAS. Techniškai nepavyko. Gerai, prašom, jeigu norite, eikite į tribūną, diskutuokite. Jeigu nepavyko techniškai, galbūt čia mūsų klaida. Prašom.

V. TARGAMADZĖ (*DFVL*). Ačiū. Dabar reikėtų išsklaidyti kai kuriuos mitus. Vienas mitas yra, kad ikimokyklinio ugdymo įstaigos dėl fizinio ugdymo mokytojų prašys papildomų pinigų. Jūs labai puikiai žinote turbūt, jeigu kas susipažinęs, kad yra finansuojama tiktai 20 valandų iš valstybės biudžeto. Tai yra savarankiškoji savivaldybės funkcija ir viską dengia savivaldybė. Savivaldybė taip pat dengia ir ūkines lėšas, taip pat dengia ir ne pedagoginio personalo, netgi dengia mokytojo padėjėjų. Taigi šitas mitas gali būti išsklaidytas, jeigu turės lėšų, tai savivaldybė ir mokės.

Toliau, jeigu dirbs… Žinokite, yra labai sudėtinga situacija. Šitie mokytojai nedirba kaip kiti mokytojai, fizinio ugdymo aš turiu omenyje, jie nedirba konkrečioje grupėje, dirba žymiai su didesnėmis grupėmis, kaip ir meninio ugdymo mokytojai. Todėl jų ir etato sandara turėtų būti kitokia, ir negalima jų prilyginti. Taigi reikia įtvirtinti, nes yra problema, kad jie dirba pagal neformalųjį švietimą, kiti įdarbina kaip meninio ugdymo mokytojus. Ir nepaisant to, kad yra ministro įsakymas, iš tikrųjų tai yra labai geras sprendimas, bet to nepakanka įdarbinant, nes nėra aiški apmokėjimo tvarka ir tai sudaro labai didelių keblumų. Todėl labai prašau nepalaikyti J. Šiugždinienės, o palaikyti mano su kolegomis teiktą pasiūlymą. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkoju. Dabar turėtume grįžti ir svarstyti pasiūlymus, nes dėl pagrindinio projekto buvo pasiūlymų. Gerbiamas J. Džiugelis galbūt iš vietos pakomentuos kaip komiteto… (*Balsai salėje*) Teisingai, jeigu reikės balsuoti, tai dar neprasidėjo balsavimo langas. Atsiprašau, dar negalime svarstyti.

10.21 val.

Odontologų rūmų įstatymo projektas Nr. XIVP-163(3), Odontologijos praktikos ir burnos priežiūros praktikos įstatymo Nr. I-1246 2, 5, 12 ir 13 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-164(3), Sveikatos priežiūros įstaigų įstatymo Nr. I-1367 1 ir 2 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-165(2) (*svarstymo tęsinys*)

Taigi, tada svarstome 1-4 klausimų bloką. 1-4.1 klausimas – Odontologų rūmų įstatymo projektas Nr. XIVP-163(3), svarstymo tęsinys. Ar buvo pristatytos komitetų išvados? Nebuvo. Tai tada kviečiu gerbiamą A. Matulą Sveikatos reikalų komiteto… Ar girdi gerbiamas A. Matulas? Gal galėtumėte komiteto išvadą pateikti? Odontologų rūmų įstatymo projektą mes jau pradėjome svarstyti. Ir dėl lydimųjų tada taip pat išvadą. Buvo paimta pertrauka iki kito posėdžio. Tai 1-4 klausimų blokas, čia trys projektai, dėl jų išvada. Prašau.

A. MATULAS (*TS-LKDF*). Gerbiami kolegos, Seimo Sveikatos reikalų komitetas svarstė jūsų minėtus įstatymų projektus ir 11 balsavus už, niekam nebalsavus prieš, vienam susilaikius komiteto išvadai dėl pagrindinio įstatymo projekto buvo pritarta. Abiem lydimiesiems įstatymų projektams buvo pritarta bendru sutarimu.

PIRMININKAS. Dėkoju už išvadą. Galite užimti savo darbo vietą. Ir dabar diskusija. Užsirašė gerbiamas L. Slušnys. Prašau, kviečiu į tribūną. Ruošiasi E. Gentvilas. Matyt, ruošiasi kabinete.

L. SLUŠNYS (*TS-LKDF*). Ačiū, posėdžio pirmininke. Gerbiami kolegos, pagaliau mes turime tą Odontologų rūmų įstatymo projektą po ilgų diskusijų, po ilgų įvairiausių pokalbių komitete, Seime. Iki šiol niekaip nesuprantu, kaip jis taip ilgai užtruko Sveikatos reikalų komitete. Dar sunkiau suprantu, kaip šiai organizacijai buvo uždrausta veikti savarankiškai praeitoje kadencijoje. Nuo kada nepriklausomoje Lietuvoje mes bijome autonomijos? Žinau, kad praeityje buvo padaryta klaidų, galima turėti priekaištų dėl vieno asmens neatsakingų veiksmų, bet šiandien iš tiesų tai yra labai pasikeitusi organizacija. Šiandieną aš Odontologų rūmus matau iš tiesų kaip savotišką kelrodį, kurį… kaip galima priimti gal ir skaudžius, kartais labai, bet reikalingus organizacijai sprendimus, demonstruojančius gebėjimą keistis. Jie iš tiesų daug nuveikė taisydami savo klaidas.

Kodėl mes turime šiandien pritarti šioms įstatymo pataisoms? Pirmiausia tai dėl to, kad Lietuvos Respublikos Vyriausybė pritarė ir davė teigiamą išvadą, teigdama, kad Odontologų rūmų įstatymo pataisos neprieštarauja ir kad tos pataisos iš tiesų yra tinkamos. Mes ir patys turime suprasti, kad Lietuva bus tuo stipresnė, kuo joje bus daugiau autonominių vienetų, jie bus stiprūs, mažiau valstybės kiekvienoje grandyje, daugiau nepriklausomybės, daugiau bus asmeninės atsakomybės ir bus daugiau gebėjimų savarankiškai spręsti kylančias problemas. Tokie įgūdžiai bet kuriai bendruomenei suteikia daugiau tvirtybės ir visai Lietuvos nepriklausomybei.

Ekspertai taip pat yra pritarę, kad nėra jokių prielaidų bijoti teikiamų įstatymo pataisų. Klausymai, diskusijos ir įvairiausi pasisakymai niekaip neįrodė, jog Odontologų rūmai yra neverti gyventi savarankiškai.

Dar vienas argumentas. Šitos autonomijos nori pati odontologų bendruomenė ir nevengia atsakomybės. Mums lieka tik palinkėti sėkmės. Siūlau balsuoti už ir palaikyti. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkoju. Dabar gerbiamas E. Gentvilas kviečiamas į tribūną diskutuoti. Prašome.

E. GENTVILAS (*LSF*). Ačiū, gerbiamas Pauliau. Panaši mintis ir mano. Mes, kaip liberalai, visada pasisakome ir nuosekliai pasisakydavome už profesinių savivaldų plėtrą bet kurioje srityje. Matome tikrai labai gražių pavyzdžių profesinėse savivaldose. Visada tai įrašydavome į savo programas, ne visada tai pavykdavo realizuoti. Pavyzdžiui, praėjusioje kadencijoje buvusi Vyriausybė būtent Odontologų rūmų funkcijas apkarpė, atidavė tas funkcijas vykdyti valdžios institucijai, pati ministerija perėmė. Mes manome, kad tai nėra gera kryptis, kai viską valdžia padarys ir geroji valdžia viskuo pasirūpins, užuot tai kvalifikuotai ir solidžiai galėtų atlikti profesinės savivaldos.

Praėjusioje kadencijoje aš jau teikiau Odontologų rūmų įstatymo pataisą, bandydamas grąžinti Odontologų rūmams iš jų atimtas funkcijas. Deja, praėjusioje kadencijoje nepavyko. Šitos kadencijos darbas prasidėjo nuo koalicijos sutarties pasirašymo. Ji pasirašyta prieš trejus metus ir

vieną mėnesį. Ir primenu, kad koalicijos sutartyje numatytos Vyriausybės programos rengimo tvarkos 1 punktas skelbia: bus stiprinama profesinė savivalda perduodant jai licencijavimo, atestavimo, kontrolės ir kvalifikacijos kėlimo funkcijas. Šitas projektas, kuris labai ilgai užsigulėjo komiteto stalčiuose, neleistinai ilgai, yra vertintinas kaip Vyriausybės ir visos koalicijos sutartų dalykų realizavimas. Todėl labai kviečiu visus kolegas pritarti šitam projektui.

Primenu tai, ką ir ponas L. Slušnys sakė, – Vyriausybė taip pat davė teigiamą išvadą. Logiška, kadangi tai yra ir pagal koalicijos susitarimą, ir pagal Vyriausybės programą. Mes turime daugiau pasitikėti profesinėmis savivaldomis įvairiose srityse ir mažiau funkcijų prisiimti valdžiai. Yra sakoma, kad reikia didinti mokesčių perskirstymą per biudžetą. Man atrodo, didžiausias rezervas, neperskirstant per biudžetą, yra būtent profesinių savivaldų plėtra. Kai profesinės savivaldos pačios galės atlikti tas funkcijas, kurių nereikės vykdyti valdžios institucijoms, štai tada valdžia atpigs. Valdžia bus mažiau finansuojama, nes už ją darbus galės atlikti profesinės savivaldos. Todėl agituoju balsuoti už šitą įstatymo projektą.

PIRMININKAS. Dėkoju. Dabar kviečiu gerbiamą A. Matulą diskutuoti. Čia, nors nesimato, užsirašėme, nes, kai padaroma posėdžio pertrauka, deja, techniškai ne iki galo išspręstas tas užsirašymo perkėlimas. Tai atsiprašau, bet tenka paprastuoju būdu pakviesti. Prašau.

A. MATULAS (*TS-LKDF*). Gerbiamas pirmininke, gerbiami kolegos. Šio įstatymo svarstymo metu komitete patyriau daug daug mobingo iš tam tikrų asmenų. Buvo rašomi skundai ir po to, kai aš sudalyvauju kokioje nors laidoje ir išsakau savo nuomonę Etikos ir procedūrų komisijai, ir po posėdžių komitete. Bet esu dėkingas Etikos ir procedūrų komisijai, nuo kurios, svarstant šitą klausimą, aš nusišalindavau, kad visais atvejais nerado jokių priekaištų dėl mano veiklos.

Seimo narys gali išsakyti savo abejones. Aš tikrai nemanau, kad buvusi Vyriausybė ir parlamentas visai be argumentų panaikino ir grąžino akreditavimo, licencijavimo tvarką Akreditavimo tarnybai. Kalbėjau su buvusia komiteto pirmininke ir Rūmų garbės prezidente kolege D. Mikutiene. Ji buvo azartiška, perduodant tas funkcijas, bet po to išsakė labai daug abejonių, kad, jos manymu, šitas sprendimas nepasitvirtino galbūt dėl tuometinės Rūmų valdžios. Ir dabar manau, ir galiu vardinti kolegai Eugenijui daugybę įstatymų projektų ir savo, gal kokius penkis, jie nesvarstomi dvi, tris kadencijas arba užstrigę kai kurių komitetų stalčiuose – Biudžeto ir finansų komitete, Teisės ir teisėtvarkos komitete. Tikrai nebuvo vilkinama, buvo bandoma išgirsti įvairias nuomones, deja, jokios kitos nuomonės mes komitete viešai negirdėjome, nes daugybė žmonių man sakė: mes nenorime veltis, bijome. Prašiau Seimo Pirmininkės, kad priimtų tam tikrus Vilniaus ir Kauno mokslininkus, turinčius kitą nuomonę, pažadėjo keletą kartų, bet taip ir nepadarė. Ta nuomonė greičiausiai nebuvo įdomi. Man yra šiek tiek keista, šiek tiek nusivyliau, kad niekas nenori išklausyti, išgirsti tos kitos nuomonės. Dabar Rūmai, manau, gali kaltinti patys save, bent jau buvusi Rūmų vadovybė, kodėl jie prarado ne tik buvusios Vyriausybės, parlamento, bet tikriausiai ir dalies Odontologų rūmų narių pasitikėjimą. Todėl buvo grįžta ir perduotas licencijavimas.

Kas norite išgirsti, kokią realią situaciją rado Akreditavimo tarnyba perėmusi Rūmų veiklos darbą po dešimties metų, galite labai gražiai rasti tinklalapyje. Buvo rasta daugybė, masė pažeidimų, kai dirbama be licencijos, arba išduota viena licencija, dirba kitus darbus. Tai greičiausiai atsiliepė žmonių sveikatai. Aš pats kaip komiteto pirmininkas trečią kadenciją paprašiau komiteto biuro surasti nors vieną (buvo daugybė skundų per tą dešimtmetį), nors vieną Rūmų atsakymą dėl žmonių skundų dėl nekokybiško darbo ar klaidų, kad įvertintų, gal medikas galimai pažeidė, padarė klaidą. Nė vieno Rūmų atsakymo nėra. Galioja principas – šuo šuniui ar gaidys gaidžiui, ar kaip ten, akies nekerta. Mes giname, valstybė pirmiausia gina valstybės interesą. Na ir štai buvo užsakyta.

Dabar dėl privalomos narystės. Aš matau, kad iš principo Rūmų vadovybė yra pasikeitusi, nors irgi galimai painiojami interesai. Instituto vadovė yra ta pati, Rūmų vadovė yra ta pati. Galbūt mokslininkai bijo tam tikrų pasekmių, todėl nešneka. Aš dabar kalbu apie tai, kad nereikėtų taikyti privalomos narystės, nes tikrai ne šiuo demokratiniu laiku nustatyti, kad Rūmų nariams yra privaloma narystė. Mes užsakėme ekspertizę, gerbiamo A. Verygos ir dauguma opozicijos balsų užsakėme ekspertizę. Pavyzdžiui, profesorius G. Bartkus labai gražiai atsakė: „Konstitucija

laiduoja teisę savo valia nuspręsti priklausyti ar nepriklausyti kuriai nors bendrijai, politinei partijai, asociacijai; asmuo šią konstitucinę teisę įgyvendina laisva valia."

PIRMININKAS. Dėkui. Laikas, gerbiamas kolega.

A. MATULAS (*TS-LKDF*). Tuoj baigiu. Pabaigoje viename sakinyje rašoma, kad valstybė gali perduoti funkcijas valstybei svarbioms funkcijoms vykdyti. Bet štai rašoma: „Šiame kontekste pažymėtina, kad odontologai ir burnos priežiūros specialistai nėra laikytini valstybės funkcijas vykdančiais asmenimis." Kodėl mes verčiame būti nariais? Kas nori, bus nariais, kas nenori, nebus nariais. Bet kiti įstatymai – Pacientų teisių ir žalos sveikatai atlyginimo, visi kiti įstatymai saugo ir įpareigoja laikytis etikos, laikytis kokybės standartų ir taip toliau, ir taip toliau.

Aš iš esmės pritarsiu įstatymo projektui. Bet, kolegos, kodėl yra siūloma taikyti privalomą narystę? Čia tą siūlo liberalai. Kaip suprasti dabar?

PIRMININKAS. Dėkoju kolegai. Aš atkreipiu dėmesį, girdėjau replikas iš salės, vyksta diskusija, tik neatsispindi, nes buvo padaryta pertrauka ir yra du projektai. Mes atsidarėme, kaip yra užsirašyta, ne visai vienodai visuose languose atsispindi užsirašymas. Buvo L. Slušnys, jau pakalbėjo, E. Gentvilas pakalbėjo, A. Matulas pakalbėjo, liko J. Sejonienė ir V. Mitalas. Du diskutantai.

Gerbiamą J. Sejonienę kviečiu į tribūną. Čia vyksta diskusija. Prašom. 5 minutės.

J. SEJONIENĖ (*TS-LKDF*). Dėkui, gerbiamas posėdžio pirmininke. Tiktai pasakysiu, kad aš prieš A. Matulą buvau užsirašiusi, bet labai dėkoju, kad suteikėte žodį ir man.

Tikrai projekto svarstymas, kaip jau čia buvo minėta, užsitęsė beveik trejus metus, man atrodo, neatleistinai ilgai, tuo labiau kad Vyriausybės palanki išvada dėl projekto yra gauta praeitą vasarą.

Dėl patirto mobingo projekto svarstymo… to kelio metu, tai dar galėtume su gerbiamu pirmininku ginčytis, kas daugiau jo patyrė. Aišku, galėčiau kartoti, kuo svarbi yra savivalda, be to, kad tai įrašyta ir mūsų pačių partijos – Tėvynės sąjungos-Lietuvos krikščionių demokratų – rinkimų programoje, kad tai įrašyta koalicijos sutartyje, kaip tai yra svarbu stiprinti valstybės ir nevyriausybinių organizacijų bendradarbiavimą, pasitikėjimą vieni kitais, dalintis funkcijomis, kaip yra taupomi valstybės kaštai, nes valstybei savivalda nekainuoja nieko, ji išsilaiko save pati. Tai, kad nepasiteisino tas priimtas sprendimas prieš trejus metus ir kad pati odontologų bendruomenė išsako labai daug kritikos, jų netenkina nei greitis, nei Valstybinės akreditavimo sveikatos priežiūros veiklai tarnybos aptarnavimo kokybė.

Kaip ir buvo minėta, per tą ilgą laiką mes iš tiesų rengėme ir tarptautines konferencijas, rengėme ir klausymus, klausymai vyko ir svarstymo metu, buvo užsakyta ir ekspertinė išvada. Tai ekspertų, netgi dviejų aukštųjų Lietuvos mokyklų, Vilniaus universiteto ir Mykolo Romerio universiteto ekspertų, pavyzdžiui, gerbiamos konstitucinės teisės ekspertės profesorės T. Birmontienės nuomonė vienareikšmiška – kad savivalda turėtų būti skatinama ir kad valstybė iš to tiktai išlošia. Dabar, paskutiniu metu, atsiradęs siūlymas dėl to, kad gal galėtų būti toks koks nors dvejopas reguliavimas, kai dalis odontologų ir burnos sveikatos specialistų yra Rūmų nariai, kiti nėra Rūmų nariai, bet jie visi licencijuojasi, o kontrolės mechanizmo Odontologų rūmai netenka ir, pavyzdžiui, profesinės etikos dalykų kontroliuoti negalėtų, nors mes keliame labai aukštus standartus su sveikatos priežiūra susijusioms sritims. Tuomet būtų neaišku, kur pacientui reikėtų kreiptis, ar į teritorinį Odontologų rūmų padalinį, ar važiuoti į Akreditavimo sveikatos priežiūros veiklai tarnybą, kuri tokių kompetencijų neturi, ir užsitęstų tokių ginčų svarstymas.

Vėlgi dėl tos pačios privalomos narystės. Tai gerbiama konstitucinės teisės ekspertė T. Birmontienė, buvusi Konstitucinio Teismo teisėja, savo išvadoje mini Konstitucinio Teismo 2008, 2010, 2020 metų Konstitucinio Teismo nutarimus (aišku, nebe odontologų savivaldą, nes mes turime daug kitų savivaldų) ir pabrėžia, kad visais atvejais Konstitucinis Teismas pasisakė už privalomą narystę, idant Rūmai galėtų išsamiai vykdyti savo funkcijas, taip pat primena ir Europos Žmogaus Teisių praktiką. Tas pats gerbiamojo komiteto pirmininko minėtas docentas G. Bartkus pabrėžia, kad net 96 % odontologų ir burnos priežiūros specialistų pritaria, kad licencijavimas būtų grąžintas Odontologų rūmams, ir teigia, kad egzistuoja akivaizdus šios profesijos atstovų interesas. Antra, siūlomas įstatyminis įpareigojimas visiems rinkos dalyviams, odontologams ir

burnos priežiūros specialistams, būti savireguliacijos organo nariais užtikrina rinkos aprėptį. Aišku, taip pat pasisakė ir patys Odontologų rūmai, nors manau, kad daliai čia jų nuomonė nėra labai svarbi. Kaip ir minėjau, jie pabrėžia, kad privaloma narystė garantuoja vienodus profesinės etikos standartus, jų laikymosi kontrolę ir kitokią įstatymu reikalaujamą tos profesijos asmenų kontrolę.

PIRMININKAS. Atkreipiu dėmesį, kad artėja laikas.

J. SEJONIENĖ (*TS-LKDF*). Gerai, aš tik dar norėčiau pasakyti labai trumpai, kad iki šiol narystė visose savivaldos institucijose, kurios egzistuoja Lietuvoje, tos profesijos nariams yra privaloma, todėl mes neturėtume išradinėti čia kažkokio dviračio, bet laikytis ir tarptautinių teisės aktų, ir mūsų Konstitucinio Teismo išaiškinimo. Labai kviečiu palaikyti projektą ir nepalaikyti pasiūlymų, kurie sukeltų daug sumaišties dėl neprivalomos narystės Rūmuose. Labai dėkui jums.

PIRMININKAS. Dėkoju. Ir paskutinis diskutuoti kviečiamas gerbiamas V. Mitalas. Atsiprašau, kad nerodo laikmačio, tai, matyt, orientuosimės pagal savo laikrodžius. Negaliu dabar staiga perprogramuoti sistemos.

V. MITALAS (*LF*). Aš labai trumpai, gerbiamas posėdžio pirmininke. Tiesiog irgi norėjau keletą akcentų sudėlioti. Nebuvo labai daug įstatymų, kurie buvo taip aiškiai pradėti svarstyti nuo pat kadencijos pradžios, nebuvo daug įstatymų, kurie buvo labai aiškiai diskutuoti tik šiai valdančiajai koalicijai pradėjus darbą. Bet šitas įstatymas toks buvo ir 2021 metų sausį jis buvo registruotas Seime. Jis buvo registruotas suprantant, kad profesinė savivalda yra normalus ir sveikintinas dalykas, kurį ir Lietuvoje mes turėtume skatinti, o ne traiškyti ir perduoti viską valstybei vykdyti, neva valstybės institucijos, viešojo sektoriaus institucijos, visada žino geriau už žmogų. Taip nėra. Ir šita licencijavimo Odontologų rūmuose sistema jau veikė, jinai buvo padaryta, tiesiog praėjusios kadencijos Seimas nusprendė ją sugriauti ir atgręžti laiką atgal.

Aš džiaugiuosi, kad mes grįžtame prie šito įstatymo svarstymo, ir aš labai tikiuosi, kad Seimas tam pritars, nes tikrai Odontologų rūmai gali susitvarkyti su šita jiems deleguojama funkcija, nes jau įrodė, kad su ja susitvarkė. Aš tikrai raginu balsuoti už.

Baigdamas tiktai vieną dalyką pasakysiu. Jeigu iš tikrųjų komiteto pirmininkas A. Matulas per ilgus šio klausimo svarstymus patyrė mobingą iš Odontologų rūmų, aš neabejoju, kad verta kreiptis į Darbo inspekciją ir to mobingo atvejus tirti. Bet man atrodo, gerbiamas pirmininke, kad gali būti atvirkščiai – tai jūs labai dažnai savo prikišamuose komentaruose šitą įstatymą ne tik vilkinote, bet ir bandėte kaip giliau pastumti į stalčių, ir aš džiaugiuosi šiandien, kad jums nepavyko. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkoju. Diskusiją baigėme. Galėtume pradėti svarstyti ir balsuoti dėl pasiūlymų, bet praėjo pusė valandos pertraukos, kuri buvo padaryta dėl 1-2.2 klausimo.

10.42 val.

Seimo nutarimo „Dėl svarstymo, ar panaikinti Lietuvos Respublikos Seimo nario Petro Gražulio Seimo nario mandatą“ projektas Nr. XIVP-3383 (*pateikimo tęsinys, svarstymas ir priėmimas*)

Taigi kviečiu gerbiamą Seimo Pirmininkę V. Čmilytę-Nielsen į tribūną tęsti nutarimą „Dėl svarstymo, ar panaikinti Lietuvos Respublikos Seimo nario Petro Gražulio Seimo nario mandatą“. Projektas Nr. XIVP-3383. Prašau.

V. ČMILYTĖ-NIELSEN. Dėkoju, gerbiamas posėdžio pirmininke. Gerbiami kolegos Seimo nariai, Seimas 2023 m. birželio 1 d. nutarime Nr. XIVP-2031 „Dėl apkaltos Lietuvos Respublikos Seimo nariui Petrui Gražuliui pradžios ir kreipimosi į Lietuvos Respublikos Konstitucinį Teismą“ išdėstytame paklausime Konstitucinio Teismo prašė pateikti išvadą, ar Konstitucijai prieštarauja Seimo nario P. Gražulio veiksmas – sąmoningas balsavimas už kitą Seimo narį. Kaip jau minėta, Konstitucinis Teismas 2023 m. gruodžio 5 d. pateiktoje išvadoje „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo nario Petro Gražulio, kuriam pradėta apkaltos byla, veiksmų atitikties Lietuvos Respublikos Konstitucijai“ konstatavo, kad Seimo narys P. Gražulis savo veiksmu – sąmoningu balsavimu už kitą

Seimo narį – šiurkščiai pažeidė Konstituciją ir sulaužė priesaiką. Ši išvada įsigaliojo 2023 m. gruodžio 5 d. Su ja, gerbiami kolegos, buvote supažindinti, kaip tai numato Seimo statuto 240 straipsnio 6 dalis.

Iš karto norėčiau galbūt netgi užbėgdama už akių galimiems klausimams atkreipti jūsų dėmesį į tai, kad Seime Konstitucinio Teismo išvados nesvarstomos ir dėl jų teisėtumo bei pagrįstumo nediskutuojama. Sprendžiant asmens, kuriam taikoma apkalta, konstitucinės atsakomybės klausimą, remiamasi minėtose išvadose nustatytais faktais ir pateikta jų juridine kvalifikacija, o šių klausimų tyrimas neatliekamas. (*Balsai salėje*) Konstitucijos 74 straipsnio 1 dalyje įtvirtinta, kad Respublikos Prezidentą, Konstitucinio Teismo pirmininką ir teisėjus, Aukščiausiojo Teismo pirmininką ir teisėjus, Apeliacinio teismo pirmininką ir teisėjus, Seimo narius, šiurkščiai pažeidusius Konstituciją arba sulaužiusius priesaiką, taip pat paaiškėjus, jog padarytas nusikaltimas, Seimas 3/5 visų narių balsų dauguma gali pašalinti iš užimamų pareigų ar panaikinti Seimo nario mandatą. Tai atliekama apkaltos proceso tvarka, kurią nustato Seimo statutas. Apkaltos procedūra Seimo nariui P. Gražuliui buvo pradėta, kaip jau minėta, 2023 m. birželio 1 d. nutarimu, įsigaliojusiu birželio 3 dieną.

Seimo statuto 240 straipsnio 1 dalyje numatyta, kad apkaltos procesas, išskyrus šio Statuto 239 straipsnio 3 ir 4 dalyse nustatytus atvejus, Seime gali būti tęsiamas tik įsigaliojus Konstitucinio Teismo išvadai dėl to, ar asmens, kuriam pradėta apkaltos byla, konkretūs veiksmai prieštarauja Konstitucijai. Pagal Seimo statuto 240 straipsnio 8 dalies 1 punktą, tuo atveju, jeigu įsigaliojusioje Konstitucinio Teismo išvadoje dėl to, ar asmens, kuriam pradėta apkaltos byla, konkretūs veiksmai prieštarauja Konstitucijai, konstatuota, kad asmuo, kuriam pradėta apkaltos byla, bent vienu konkrečiu veiksmu šiurkščiai pažeidė Konstituciją ir sulaužė priesaiką, Seimas tame pačiame Seimo posėdyje, kuriame Seimo nariai buvo supažindinti su Konstitucinio Teismo išvada, priima sprendimą svarstyti Seimo posėdyje asmens, kuriam taikoma apkalta, pašalinimą iš pareigų ir Seimo nario mandato panaikinimo klausimą.

Seimo statuto 240 straipsnio 9 dalis nustato, kad Seimas, priėmęs pirmiau nurodytą sprendimą, paskiria Seimo posėdžio dėl asmens, kuriam taikoma apkalta, pašalinimo iš pareigų ar Seimo nario mandato panaikinimo svarstymo datą. Svarstymo data turi būti paskirta ne anksčiau kaip po 7 dienų nuo posėdžio, kuriame ši data buvo nustatyta, dienos, tai yra nuo šiandienos posėdžio. Nutarimo projekte siūloma svarstyti, ar panaikinti Seimo nario P. Gražulio Seimo nario mandatą, 2023 m. gruodžio 18 d., 14 valandą, Seimo posėdyje.

Prašau pritarti ir esu pasirengusi atsakyti į jūsų klausimus.

PIRMININKAS. Dėkoju. Gerbiama Seimo Pirmininke, jūsų nori paklausti keturi Seimo nariai. Pirmoji klausia gerbiama A. Širinskienė. Prašau.

A. ŠIRINSKIENĖ (*MSNG*). Gerbiama Pirmininke, ar jums Seime labai solidžiai atrodo tokie (net nežinau, kaip pavadinti) greičiausiai procedūriniai pasukčiavimai, kai yra suplanuojama viena apkalta 19 dieną, paskui tam, kad spėtumėte padaryti apkaltą su kur kas griežtesnėmis pasekmėmis – su dešimties metų nekandidatavimo sankcija, jūs netgi darote neeilinį posėdį? Tikrai tokia manipuliacija Seimo statutu ir Seimo darbo toks trikdymas, matyt, nėra labai garbingas.

Aš suprantu, kad čia yra noras atkeršyti P. Gražuliui už tai, ką jis yra prišnekėjęs, ir tas noras gal yra natūralus. Bet, antra vertus, vis tiek norėtųsi, kad bent jau taip nebūtų zuikiaujama pačioje aukščiausioje institucijoje. Gal vis dėlto siūlytumėte vėlesnę datą ir nebūtų to zuikiavimo?

V. ČMILYTĖ-NIELSEN. Kolege Agne Širinskiene, aš nekeršiju, nes neturiu už ką keršyti, ir šiaip esu ganėtinai nekerštingas žmogus, jeigu jau asmeniškai manęs klausiate. Taip pat nėra čia jokių manipuliacijų. Jūs, kaip puikiai ne tik Seimo statutą, bet ir šiaip teisę išmananti ekspertė, Baudžiamąjį kodeksą išmanantis žmogus, puikiai žinote, kad paprastai dėl sunkesnes pasekmes sukeliančių klausimų, vis dėlto teisinė logika sufleruoja, reikėtų balsuoti pirmiau. Tai viena.

Antra. Tikrai P. Gražulis yra, aš sakyčiau, unikalus Seimo narys, nes jisai net dvi apkaltas yra užsidirbęs. Buvo galima siūlyti rengti posėdį penktadienį, 15 dieną. Mano siūlymas yra 18 dieną, išvakarėse kitos apkaltos, kad Seimas neturėtų daugiau laiko, negu absoliučiai būtina, skirti Seimo nario P. Gražulio apkaltos klausimams. Tikrai Seimo rankose, Seimo valioje yra ir viena

apkalta, ir kita. Kiekvienas Seimo narys išreikš savo valią ir rezultatą mes matysime. Jokio manipuliavimo čia nėra. Viskas yra labai aišku, logiška ir, manau, pagrįsta.

PIRMININKAS. Dėkoju. Klausimą užduoti nori pats gerbiamas P. Gražulis. Prašau.

P. GRAŽULIS (*MSNG*). Gerbiama Seimo Pirmininke ir Liberalų partijos pirmininke, jūsų vadovaujama partija nuteista už daug sunkesnius nusikaltimus. Tai pripažįstate? Ar jūs turite tada moralinę teisę stovėti čia, šitoje tribūnoje, ir taip iškilmingai, ramiai skaityti Konstitucinio Teismo sprendimą, kur Konstitucinis Teismas nenustato teisinių aplinkybių, faktinių aplinkybių, o tai nustatė teisės ekspertai, kad aš… Jie nenustatė, kad aš balsavau, bet Konstitucinis Teismas nustatė, kad aš balsavau, ir jūs sakote, kad tai yra labai sunkios teisinės aplinkybės. Ar jūs turite moralinę teisę stovėti čia, šioje tribūnoje, kai jūsų vadovaujama partija nuteista už labai sunkius nusikaltimus ir jūsų narys pasodintas penkeriems su puse metų į kalėjimą?

V. ČMILYTĖ-NIELSEN. Visų pirma, aš Konstitucinio Teismo išvadą skaitau ramiai, nes manau, kad nėra jokio pagrindo ją neramiai, kaip nors linksmai ar liūdnai skaityti. Aš ją skaitau įprastu savo tonu. Tai viena.

Antra. Dėl 2016 metų istorijos, dėl kurios jau visos… Viskas, ką galima pasakyti, iškalbėta, bet aš mielai atsakysiu ir vėliau į klausimus, jeigu bus tokių Seimo nariams, o, matyt, jų bus. Aš nemanau, kad ji man užkerta kelią stovėti šioje tribūnoje kaip Seimo Pirmininkei, gavusiai pasitikėjimą 2020 metais, jau gerokai po tų minimų atvejų.

Dabar, Petrai Gražuli, jums dar atsakysiu ir tai. Be jokios abejonės, jūs gavote pasitikėjimą, tačiau Konstitucinis Teismas savo išvadą priėmė. Šiandien mes, matyt, tikrai neturėtume diskutuoti šioje tribūnoje dėl to, ar Konstitucinis Teismas… na, apskritai kvestionuoti jo sprendimo. Mes turime priimti sprendimą dėl datos. Data yra pasiūlyta. Jei turite klausimų dėl datos ar kitų pasiūlymų, aš mielai juos išklausysiu.

PIRMININKAS. Dėkoju. Toliau klausimą užduos gerbiamas R. Žemaitaitis. Prašom.

R. ŽEMAITAITIS (*MSNG*). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Gerbiama Seimo Pirmininke, aš tikiuosi, įdėmiai skaitėte Konstitucinio Teismo nutarimą ir išaiškinimą dėl Petro. Ten vienoje vietoje Konstitucinis Teismas ir Konstitucinio Teismo teisėjai kalba apie valios pažeidimą, tai yra balsavimą už kitą Seimo narį. Gerbiama Seimo Pirmininke, jūs esate atsakinga už Seimo darbą. Kaip jūs vertinate pakaitinių Seimo narių komitete balsavimą, kai Seimo narys, net nebūdamas, net neprisijungdamas ir nežinodamas, kad yra pakaitinis, už jį balsuoja?.. Taip yra pas mus Sveikatos komitete. Teisės ir teisėtvarkos komitete išvis faktiškai pakaitiniai komiteto nariai lemia dalykus. Tai yra lygiai toks pat pažeidimas kaip ir P. Gražulio, nes jis balsuoja ne taip, kaip balsuotų Seimo narys. Kaip jūs, kaip Seimo Pirmininkė, vertinate šiuos grubius pažeidimus komitetuose?

V. ČMILYTĖ-NIELSEN. Aš negaliu sutikti su jūsų lyginimu, kad lygiai toks pats pažeidimas ar kad apskritai tai yra koks nors pažeidimas. Yra įprasta praktika, kad yra pakaitiniai Seimo nariai komitetuose ar komisijose. Visos frakcijos tą turi. Kokių nors paralelių su P. Gražulio veiksmais, na, aš neįžvelgiu.

PIRMININKAS. Dėkoju. Toliau klausimą užduos gerbiamas A. Skardžius. Prašau.

A. SKARDŽIUS (*MSNG*). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Gerbiamoji Pirmininke, na, norėdamas mušti, kaip sakoma, lazdą visada surasi. Taip mūsų liaudies išmintis kalba. Aš apie Konstitucinio Teismo sprendimą. Teko ne vieną sprendimą matyti, teko bendrauti su Konstitucinio Teismo teisėjais, jie teigė, ypač prie D. Žalimo, prie konservatoriaus, dabar Laisvės partijos kandidato į prezidentus: na, tik neduokite į Konstitucinį Teismą, nes ką Seimas ten nuspręs, atiduos, na, jau, sakykime, Seimo nario nebėra. Buvo tokių komentarų iš paties Konstitucinio Teismo teisėjų, kuriuos aš girdėjau.

Dabar pats balsavimas. Vienas rankos kyštelėjimas, kurio neužfiksavo kameros, ir du mygtukai – registracija ir balsavimas. Tai kaip Konstitucinio Teismo teisėjai galėjo ten matyti, ko akivaizdžiai nesimatė? Prašau jūsų paaiškinti man ir prisiminti laikus, kokie buvo prie A. Sacharuko ir L. Karaliaus, kokie buvo iki to. Vos atsidarius Seimo salės durims vienas kolega šaukdavo kitam ir iš dešinės, ir iš kairės: prašau už mane ten už ar prieš balsuoti. Ir tai buvo toleruojama turbūt iki A. Sacharuko ir L. Karaliaus problemos, kai juos reikėjo suėsti. Dabar reikia suėsti P. Gražulį. Aš manau, kad norint mušti lazdą galima surasti visada.

PIRMININKAS. Laikas, kolega. Laikas!

A. SKARDŽIUS (*MSNG*). Bet mums gėda svarstyti tokį Konstitucinio Teismo verdiktą. Ačiū.

V. ČMILYTĖ-NIELSEN. Gerbiamas kolega, aš nežinau, kas nori mušti P. Gražulį, aš jo mušti nenoriu. Tiesą pasakius, nematau jokio reikalo tai daryti. Konstitucinis Teismas svarstė, pateikė savo išvadą, pateikė argumentus ir manyčiau, kad rėmimasis neįvardintais Konstitucinio Teismo teisėjais yra šioks toks bandymas manipuliuoti. Tai jeigu jūs turite pavardes, galite pasiremti kažkuo, kas jums kažką konkretaus pasakė, tai tikrai tai darykite. O komentuoti neįvardintų Konstitucinio Teismo atstovų neviešai pasakytų komentarų, sutikite, aš nematau pagrindo.

PIRMININKAS. Dėkoju, gerbiama Pirmininke, jūs atsakėte į visus klausimus. Dabar diskusija. Diskutuoti kviečiamas P. Gražulis. Prašom.

P. GRAŽULIS (*MSNG*). Ponai Seimo nariai valdančiosios daugumos ir kolegos Seimo nariai iš opozicijos, aš noriu truputį pakalbėti dėl apkaltos instituto. Manau, kad jis yra reikalingas ne tam, kad valdančiajai daugumai Seimo narys išsakytų poziciją, o tam, kad pamatytų žmonės, kas vyksta Lietuvoje, nes Seimo narys rinktas žmonių. Nebūtų apkaltos proceso, nebūtų galimybės išsakyti savo poziciją.

Asmeniškai aš norėjau net nedalyvauti Konstituciniame Teisme. Bet sudalyvavęs aš pasakiau, šiandien man jūsų sprendimas yra žinomas. Jeigu jūs susirinkote nagrinėti, devyni teisėjai, vienas dvasiškai dalyvavo, S. Šedbaras, kuris ir vadovavo šitam sprendimui, kuris ir pasakė, koks turi būti sprendimas, vien dėl to, kad jūs jau susirinkote ir nagrinėjote, ko nematė teisės ekspertai ir nenustatė, kad aš balsavau, tai man jūsų sprendimas – politinis, vadovaujamas, nenoriu sakyti, kad konservatorių, bet Landsbergių klano. Akivaizdu negu akivaizdžiau. Sąmoningai įsidėjau prieš pat Konstitucinio Teismo sprendimą į savo feisbuką savo poziciją, kad būsiu pripažintas, jog esu sulaužęs šiurkščiau negu Prezidentas R. Paksas Konstituciją.

Ponai, Konstituciniame Teisme taip pat pasakiau, tai kuo remiatės, jeigu teisės ekspertai nenustatė, kad balsavau, kaip jūs pamatėte, kad balsavau? Aš supratau, R. Pakso apkaltos metu jie išrado, kad Konstitucija turi dvasias, bet nepasakė kokias. Tai aš Konstituciniame Teisme ir pasakiau, jūs pasikvietėte piktąsias dvasias, spiritizmo seanso metu pamatote, ko nemato teisės ekspertai, ir nustatote, kad aš balsavau.

Kai teismai sako, kad P. Gražulis padarė moralinę žalą, kitoje byloje, bet kas daro teismams, teisingumui moralinę žalą, didžiausią? Patys! Šiuo atveju Konstitucinio Teismo teisėjai. Jie visiškai politizuoti. Dar kas yra svarbiau. Daugiau kaip po 30 nepriklausomybės metų ką mes matome? Anksčiau teismai dar priimdavo politinius sprendimus, keldavo politines bylas, bet dabar jau tiek sureguliuota, kad net laikas ir data, kada turi būti priimtas sprendimas, yra pasakomas Landsbergių, kurie užvaldė Lietuvą, kompanijos. Tegyvuoja Landsbergių demokratija, kaip anksčiau sovietinė demokratija gyveno. Štai tokioje Lietuvoje gyvename.

Mano… Jeigu aš būčiau paspaudęs mygtuką, ir to tikrai negaliu šiandien tvirtai teigti, kad nepaspaudžiau, nes man T. V. Raskevičius, kuris nuo manęs nenuleidžia akių, po 3 mėnesių pasakė ir apskundė, kad tu balsavai. Viešpatie mano Dieve, matote, kur sėdi T. V. Raskevičius ir kur aš sėdžiu, ir kaip jis galėjo pamatyti tai, ko nemato teismo ekspertai. Tai, matyt, vadovaujasi kažkokiomis dvasiomis kartu su Konstituciniu Teismu. Matome, kokioje absurdiškoje šalyje gyvename.

Noriu pora sakinių grįžti prie „MG Baltic“ ir liberalų bylos. Gerbiamieji, nuo vieno kraštutinumo iki kito kraštutinumo – arba visiškai išteisina, arba, kaip sako, aukščiausios bausmės. Tai čia teisingumas, čia teisingumas? Ir kai „MG Baltic“ savininkas D. Mockus, jam nežinant, leidžia taškyti pinigus į kairę ir į dešinę, jūs tuo tikite? O teismo jis nepaliestas. Kodėl? Aš manau, kad globojamas va šitų vyrukų, Landsbergių, kitaip sakant. Kaip Seime buvo kalbama, tai, sako, E. Masiulis vieną dėžutę gavo, o ten gal penkias, gal daug gavo, pasidalino ir jie neteisiami. Puikiai žinau, kad nei pirmos instancijos teismas nebuvo teisingas, nei antros instancijos teismas „MG Baltic“ byloje. Per 30 nepriklausomybės metų tiesos nebeliko, teismai užvaldyti.

PIRMININKAS. Laikas. Dėkoju. Dabar diskutuoti kviečiamas gerbiamas D. Kepenis. Prašom į tribūną.

D. KEPENIS (*LVŽSF*). Dėkoju, pirmininke. Na, iš tikrųjų šiandieną teisiame ypatingą nusikaltėlį – P. Gražulį. Šito siaubingo nusikaltimo fone aš norėčiau paminėti kai kurias smulkmenas, kurios čia, mūsų Seime, vyksta.

Praeitą kartą mes citavome Šventąjį Raštą, o ten pasakyta: neteisk ir nebūsi teisiamas. Arba meskite akmenį tie, kurie jaučiatės skaistūs ir skaidrūs, meskite akmenį. Meskite akmenį tie dabar į Petrą, kurie net nepastebėjo, kaip iš mūsų tautiečių buvo pavogta 160 mln. litų manipuliaciniu būdu; meskite akmenį tie iš jūsų, kolegos, kurie netyčia vandens truputį kažkur ne ten nusukote; meskite akmenį tie, kurie mokesčius slepiate; meskite akmenį tie iš jūsų, kurie iki baisumo sugadinote santykius su mūsų kaimynais arba su tais, kurie mums buvo naudingi; meskite akmenį dabar tie, kurie grobstėte lėšas iš savivaldybių; meskite dabar ir tie, kurie, užuot prisipažinę, ką iš tikrųjų darėte, apsimetėte vairuotojais – žmoną vežiau į tam tikrą koncertą arba po mokyklas; meskite akmenį tie, kurie nepastebėjote, kas darosi mūsų vaiko teisių reikaluose; meskite akmenį tie, kurie nepastebėjote, kaip buvo ištaškyti, iššvaistyti 3,5 mlrd. eurų per psichodemiją neteisiškai; meskite akmenį tie, kurie baigiate sunaikinti žemės ūkį; tie, kurie baigiate iškirsti mūsų miškus. Meskite į Petrą akmenis, dabar yra pats metas. Meskite akmenį tie, kurie suorganizavote NATO balių už milijonus eurų. Meskite akmenis ir tie, kurie pripirkote triskart brangesnių vagonėlių ir labai brangių tvorų. Meskite akmenis! Meskite akmenis tie, kurie nudelbę akis stebite, kaip nuteistos partijos pirmininkė iki šiol vadovauja mūsų Seimui. Meskite akmenis ir po to parėję pažiūrėkite savo kaimynams į akis. Sėkmės!

PIRMININKAS. Dėkoju. Gerai, kad Seime nėra akmenų. Tai dabar kviečiu diskutuoti gerbiamą V. Ąžuolą. Prašau.

V. ĄŽUOLAS (*LVŽSF*). Na, iš tikrųjų mes turime labai įdomią situaciją, kai pamatysime visų tikrus veidus. Kai žmonės susirinko į mitingą prie Seimo, neapsikentę valdžios veiksmų, vienas iš pranešėjų labai gerai pasakė: saugokite kalbančiuosius, nes su jais bus susidorojama. Ką mes dabar matome? Susidorojimą su kalbančiais. Petras kalba – susidorojama, Remigijus kalba – susidorojama. Koks bus Konstitucinio Teismo sprendimas dėl Remigijaus, jau dabar aišku, net nereikia galvoti, net nereikia galvoti, bus taip, kad pažeidė, kad reikia išmesti. Tai viskas aišku, čia jau nieko net nebestebina, nieko naujo nebėra.

Konstitucinis Teismas savo pasitikėjimą prarado netgi tokiu klausimu, kuris, atrodo, labai paprastas – ar procentų nustatymas biudžete pažeidžia Vyriausybės konstitucines teises. Kai jis atsakė, kad dėl LRT nepažeidžia, labai gerai, ten labai puikiai Konstitucija viską nurodo ir labai gerai, bet jeigu keliams ar sveikatai nustatome, tai pažeidžia. Po tokių sprendimų Konstituciniu Teismu pasitikėjimas jau iš viso prie *plintuso*.

Žinoma, kai buvęs ministras, kuris buvo valstiečių prezidentas, nori eiti anksčiau užimamas pareigas, jam liepia atšalti, nes jis toks karštas buvo, bet kai tiesiai iš Seimo salės į Konstitucinį Teismą nueina teisėjas, konservatorių pastumdėlis, kuris vykdo jų nurodymus, tai labai gerai, nereikia atšalti. Mes matome visą šitą cirką.

Bet yra toks labai geras posakis: nėra to blogo, kas neišeitų į gera. Tad ir šioje situacijoje kentės Petras, kentės Remigijus, kentės kiti kalbantieji. Man taip pat byla suorganizuota, kuri baigsis rugsėjo mėnesį, iš oro ir vėjų vėjų, bet nieko. Tu akivaizdžiai matai, kaip yra organizuojamos bylos. Kai prasideda byla, anūkas labai džiaugiasi, kokia gera byla, nes apklausė valstiečius. Labai gera byla – apklausė visą komitetą. Ten vėjų vėjai. Sprendimas bus rugsėjį prieš rinkimus, nes taip pat reikia užtildyti kalbančiuosius. Tai labai gerai. Kaip bolševikai senais laikais elgėsi, kai žmonės buvo engiami, niekinami, menkinami su klaidingais kaltinimais, nebūtais kaltinimais, tas pats vyksta ir dabar.

Bet labai gerai, kaip sakant, ateina šio viso valdymo chaoso pabaigos pradžia. Tai žiūrime, stebime cirką ir po to sužinosime, kas buvo kas. Balsuokite visi pagal sąžinę, pagal tai, ko nebuvo. Kiekvienas, kuris paspausite už, prisidėsite prie šio melo.

PIRMININKAS. Dėkoju. Dabar pereiname prie motyvų priėmimo stadijoje. Už – gerbiamas T. V. Raskevičius. Prašau.

T. V. RASKEVIČIUS (*LF*). Ačiū, kolegos, dėkoju. Iš tikrųjų apie kolegą P. Gražulį būtų galima pasakyti daug gražių ir negražių žodžių. Tačiau šioje situacijoje, man atrodo, svarbu aptarti patį

veiksmą, kai Seimo narys balsuoja už kitą Seimo narį jam nematant. Kolegos, tai yra ne kas kita – tai yra vagystė. Tai yra rinkėjų mandato, suteikto konkrečiam Seimo nariui, pasisavinimas ir manipuliavimas Seimo balsavimo rezultatais.

Man teko galimybė liudyti Konstituciniame Teisme šioje byloje, atsakyti į Konstitucinio Teismo teisėjų klausimus. Vienas iš klausimų buvo: ar aš nemanau, kad vienkartinis mygtuko paspaudimas iš tiesų gali būti laikomas šiurkščiu Konstitucijos pažeidimu? Bet šiandien mes kuriame precedentą. Jeigu mes šitoje situacijoje pasakysime, kad nieko tokio vieną kartą paspausti kito Seimo nario mygtuką ir iš jo pavogti jo balsavimo mandatą, tokiu būdu mes sukursime tokią situaciją, kai ir daugiau Seimo narių galės paspausti kitų Seimo narių mygtukus jiems nematant ir taip iškreipti balsavimo rezultatus. Todėl aš labai kviečiu Seimo narius laikytis principinės konstitucinės pozicijos – kartą ir visiems laikams įtvirtinti, kad mygtuką už rinkėjų suteiktą mandatą spaudžia tik Seimo narys. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkoju. Prieš kalbės gerbiama A. Širinskienė. Prašau.

A. ŠIRINSKIENĖ (*MSNG*). Seimo Pirmininkė iš tribūnos ką tik kalbėjo apie tai, kad, kai yra baudžiamosios teisės pasekmės, balsavimą reikia pradėti nuo sunkiausios. Dėl to yra daromas tas papildomas 18 dienos nenumatytas posėdis.

Tokiu atveju aš tikrai siūlyčiau 17 dieną padaryti balsavimą dėl pačios Seimo Pirmininkės. Mes turime teistą partiją, taip pat baudžiamosios teisės pasekmes. Matyt, reikėtų pradėti nuo sunkiausios balsavimo pasekmės. Tikrai vargu ar būtų galima sugalvoti sunkesnes pasekmes negu tas, kurios partijoms atsiranda dėl jų vadovybės kaltės, kai priimami apkaltinamieji nuosprendžiai būtent politinės korupcijos bylose. Tokiu atveju gal pasiskelbkite dar vieną posėdį 17 dieną. Tuomet galėsime sakyti, kad čia mes nieko nesukčiaujame ir nebandome vieno posėdžio nukelti vėliau, kitą posėdį padaryti anksčiau, kad nekenčiamam Seimo nariui apkalta būtų vykdoma ne pagal tai, kaip atsirado pagrindai, o pagal tai, kaip norisi, kad jisai patirtų kuo sunkesnes pasekmes.

PIRMININKAS. Dėkoju. Už kalbės gerbiamas K. Masiulis. Prašau.

K. MASIULIS (*TS-LKDF*). P. Gražulis pas mus yra prisiėmęs tokią sąžinės balso nešėjo *rolę*. Jisai yra geras oratorius. Neabejotina, turi geras politiko savybes. Kai ateina į tribūną, gerokai koketuoja, sako, nebūtų galimybės išsakyti savo pozicijos, jeigu ne šita byla. Petras tai jau tikrai išsako tą savo poziciją per šoninį mikrofoną ir ne per šoninį mikrofoną kiekvienu klausimu. Niekada, tiesą sakant, nuo jo lūpų nenukrenta blogieji konservatoriai, blogieji Landsbergiai. Tai ne Landsbergiai ir ne konservatoriai tą jo ranką stūmė link mygtuko, jis pats tą ranką tiesė link mygtuko.

Lygiai taip pat aš atsimenu A. Sacharuko ir L. Karaliaus bylą, nes buvau komisijos, nagrinėjusios tą bylą, pirmininkas. Ten irgi nebuvo užfiksuota, mygtukų paspaudimo niekas pas mus nefiksuoja. Kameros nenukreiptos į kiekvieno iš mūsų mygtukus, tiktai matyti, kaip tįsta ranka prie to mygtuko, ir tiek, ir to užtenka. Ne šventa dvasia tą mygtuką paspaudžia, o ištiesta ranka.

Petrai, ir vėl koketavimas, ir ne visai sąžiningas. Pats labai daug apie tikėjimą kalbi, sakai, kad neprisimeni, kaip ten buvo. L. Jonauskas irgi neprisimena. Čia dangstymasis, išsisukinėjimas. Garbingas žmogus pasakytų: padariau tą klaidą, *mea culpa, mea culpa*. Ne, ne, nedariau, konservatoriai, *landsbergistai* susimokė. Ir A. Sacharuką teisia, ir tą, ir visi čia tokie garbingi. Na, Petrai!

PIRMININKAS. Dėkoju. Prieš kalbės gerbiamas M. Puidokas. Prašau.

M. PUIDOKAS (*MSNG*). Gerbiamieji, ką aš matau, tai daugelis šnekančių nepastebi rąsto savo akyse ir stengiasi iš krislo kito akyje padaryti dešimt vežimų rąstų. Šiuo atveju mes kalbame apie situaciją, kai Seime tikrai yra daugybė rimtų ir esminių problemų dėl veikimo skaidrumo, dėl „Igničio“ ir įvairių kitų dalykų. Iš valstybės grobstomos faktiškai daugiamilijoninės lėšos, nukenčia žmonės, nukenčia visa valstybė, bet tai nerūpi. Čia viskas gerai.

Mes turime pedofilijos skandalą, kai Seimo narys K. Bartoševičius, beje, buvęs konservatorius ir jų frakcijos narys, buvo įspėtas Čilėje, bet čia irgi viskas gerai, tvarka. Čia didelių problemų nematome. Munduras yra plaunamas ir ginamas iš visų jėgų. Ir matome P. Gražulį. Jis yra tikrai nepatogus Seimo narys, jis žeria labai aštrius, griežtus kaltinimus ir pastebėjimus valdantiesiems. Atsiranda proga iš jo, sakykime, tam tikrų klaidų padaryti tokį burbulą, tokį skandalą, kad jisai uždengtų visas tas šimtamilijonines korupcijos problemas, „MG Baltic“ problemas ir panašius

dalykus. Ar tai yra teisinga? Ar taip, kaip tai pateikiama, sąžininga elgtis? Aš manau, visi žmonės mato, kas vyksta, jie supranta, kad tai yra tam tikras spektaklis, teatras žmonėms, tam tikra dūmų uždanga pridengti tam, kas realiai vyksta mūsų valstybėje, kaip realiai mūsų valstybė yra žlugdoma ir griaunama, pradedant jos ekonomika ir baigiant švietimu. Raginu nepritarti.

PIRMININKAS. Dėkoju. Už kalbės gerbiamas V. Semeška.

V. SEMEŠKA (*TS-LKDF*). Dėkoju, posėdžio pirmininke. Apie kosmosą ką tik išgirdome, aš nekalbėsiu, kalbėsiu apie žemiškus dalykus, tai yra apie datą, apie ką mes šiandien ir kalbame. Šiandien juk yra nutarimo projektas dėl datos pasirinkimo. Konstitucinis Teismas aiškiai pareiškė, kad Seimo narys šiurkščiai pažeidė Lietuvos Respublikos Konstituciją. Mes apsispręsime, ar jis gali toliau tęsti savo darbą, ar jo mandatas bus panaikintas Seimo narių sprendimu.

Čia vienas Seimo narys pasakė: jisai tik kyštelėjo ranką ir dėl to dabar neteks mandato. Gerai, kad šiuo atveju kyštelėjo tik ranką. Kitu atveju kyštelėjo ne tik ranką. Pasekmės yra ilgalaikės, tą žinome. Bet, kolegos, labai paprasta – nereikia čia daug emocijų, balsuosime dėl datos, 18 dieną susirinksime ir kiekvienas apsispręsime pagal savo sąžinę. (*Balsai salėje*) Kviečiu pritarti. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkoju, prieš kalbės pats P. Gražulis. Prašom.

P. GRAŽULIS (*MSNG*). Gerbiamieji, taigi J. Sejonienės buvo surinkti parašai ir sakome: kreipkimės į Konstitucinį Teismą. Tą pačią minutę Seimo nariai ėjo prie pultų ir paprašė. Etikos ir procedūrų komisija taip pat pripažino, kad pažeidė etiką, kadangi balsavo švietimo ministrė, du kartus registravosi. Tai kodėl jūs esate tokie skaidrūs, nenorėjote kreiptis į Konstitucinį Teismą ir išsiaiškinti, ar nėra šiurkščiai pažeista Konstitucija? Kodėl jūs, nekaltai pradėtieji konservatoriai?!

Kitas dalykas, aš noriu jums priminti istoriją dėl A. Sacharuko ir L. Karaliaus. Kodėl jiems buvo pradėta apkalta, gal kiti nežinote? Todėl, kad jie išėjo į opoziciją. Konservatoriai atkeršijo. Bet ar ne paradoksas – tas, kuris balsavo, tai yra A. Sacharukas, liko dirbti Seime, apkalta jam nebuvo suorganizuota, o L. Karalius, kuris išvyko, kuris nebalsavo, buvo apkaltintas. Ar tai dar ne vienas absurdas? Jūsų, konservatoriai, jūsų žmogus, kuris balsavo gal 10 ar 50 kartų, liko Seime dirbti. To neprisimenate? Ponas Masiuli, tu nežinai, kas tu esi, ar ateistas, ar komunistas, ar Paulius ar Saulius. Tu esi kūlverstukas.

PIRMININKAS. Gerbiami kolegos, apsieikime be replikų vieni kitiems. Gerbiamas E. Gentvilas už. Prašom.

E. GENTVILAS (*LSF*). Gerbiami kolegos, per svarstymo stadiją arba klausinėjant Seimo Pirmininkės, vykdant šias procedūras, skambėjo tokie žodžiai: tai kerštas neparankiam opozicijos žmogui, norite mušti, pagalį rasite, suėsti nori P. Gražulį. Agnė ką tik pasakė, kad tai nekenčiamiausias Seimo narys, o aš pasakysiu savo asmeninį požiūrį į Petrą. Jis yra mano kolega, su kuriuo dažnai draugiškai pasišnekame. Ir Petras pripažins, taip, esama mūsų pokalbiuose sarkazmo, ironijos, pasijuokimo, tačiau tai yra kolega, su kuriuo aš bendrauju ir aš neturiu jokios neapykantos ar keršto. Aš su juo dažniau pasikalbu negu su kai kuriais valdančiosios daugumos žmonėmis.

Tačiau yra kitas dalykas – yra teisė, yra Konstitucinio Teismo sprendimas, į kurį Seimas negali nereaguoti. Ir tai nėra nei keršto, nei neapykantos kalba, o yra diskusija apie teisės viršenybę šioje valstybėje, kuri vadinama Lietuvos Respublika. Mes turime į tai reaguoti. O tie kolegos – dalis opozicijos, aš noriu pabrėžti, ne opozicija, o dalis opozicijos, – kurie priešinatės, čia skleidžiate arba į mūsų lūpas įdedate neapykantos kalbos frazes, tai man atrodo, kad jūs patys demonstruojate, iš vienos pusės, teisinį nihilizmą arba neraštingumą, iš kitos pusės, pučiate savo politinius burbulus, kaltindami valdančiuosius tuo, ko nėra. Valdantieji bando įsiklausyti į teisės kalbą, šiuo atveju į Konstitucinio Teismo sprendimą. Petrai, šį vakarą pasikalbėsime.

PIRMININKAS. Dėkoju. Ir paskutinis prieš kalba gerbiamas D. Kepenis. Prašom.

D. KEPENIS (*LVŽSF*). Dėkoju. Mes šiandien svarstome nutarimą. Čia nėra įrašyta, kad tai yra Konstitucinio Teismo sprendimas, kažkodėl jisai liko už pavadinimo ribų, bet Konstitucinis Teismas čia vaidina pagrindinį vaidmenį. Žiūrėkite, kaip greitai klausimas sprendžiamas, kai į Teismą nueina valdančiųjų pageidavimai. Kas gali paneigti, kad ne taip seniai dar vienas valdančiųjų atstovas, kuris pateko į Konstitucinį Teismą, čia tikrai tikrai tam neturėjo jokios įtakos. Mes jau dabar matome, kokį pjauname derlių, kurį padarėme ne taip seniai. Kalbėdamas apie tai, kad

kaip čia viskas greitai vyksta, kai reikia sutvarkyti savo politinį oponentą, aš noriu pasakyti štai ką – kad P. Gražulis, kuris padarė siaubingą nusikaltimą, kurio fone, aš jau minėjau, 16 tokių mažų nusikaltimėlių (tokių net negalima vadinti nusikaltimais), dabar paverstas pačiu baisiausiu Seimo nariu. O aš galiu pasakyti, kad Petras šiandien yra gyvas priekaištas daugumai Seimo narių, kurie iš tikrųjų nei pasakyti, ką galvoja, gali, nei veikti patys gali, nes yra suvaržyti pačių įvairiausių įsipareigojimų ir uodegų įmerkimo. Tai niekam nėra paslaptis. Ir dar sykį klausiu tų žmonių, kurie iki šiol perka prekes iš Kinijos ir Baltarusijos, kurie čia sėdi salėje, kurie naikina Lietuvos sveikatos sistemą, na, tai meskite dabar akmenis į P. Gražulį už jo siaubingą nusikaltimą. Tam pritarti negaliu ir tikrai sakau, kolegos, galvokime, ką darome.

PIRMININKAS. Dėkoju, motyvai išsakyti. Gerbiami kolegos, nutarimas yra iš vieno straipsnio. Ar galime 1 straipsniui pritarti bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta. Ir čia yra, atkreipiu dėmesį, Seimo Teisės departamento redakcinė pastaba – po žodžio „svarstymo“ įrašyti žodžiai „Seimo posėdyje“. Tai su redakcine pastaba.

Dabar pereiname prie balsavimo. Gerbiami kolegos, susikaupiame ir balsuojame dėl Seimo nutarimo „Dėl svarstymo, ar panaikinti Lietuvos Respublikos Seimo nario Petro Gražulio Seimo nario mandatą“ projekto. Balsuojame. Priėmimas.

Šio nutarimo priėmimas

Užsiregistravo 94, balsavo 94: už – 76, prieš – 12, susilaikė 6. Nutarimas priimtas. (*Gongas*)

Gerbiamas Seimo nary Petrai Gražuli, vadovaudamasis Seimo statuto 240 straipsnio 8 ir 9 dalimis kreipiuosi į jus ir papildomai informuoju, kad 2023 m. gruodžio 18 d., 14 valandą, Seimo posėdyje Seimas svarstys jūsų mandato panaikinimo klausimą. Prašome parašu patvirtinti, kad esate supažindintas. Primename, kad jūs turite teisę turėti advokatą ir ne vėliau kaip likus 2 dienoms iki pirmojo Seimo posėdžio dėl apkaltos proceso pradžios apie tai informuoti Seimą raštu. Jums pateiktas dokumentas, ar jūs pasirašote? Gerbiamas kolega, jums pateiktas dokumentas, ar jūs atsisakote pasirašyti? Replika po balsavimo.

P. GRAŽULIS (*MSNG*). Gerbiamas posėdžio pirmininke, aš šitoje melo procedūroje nedalyvauju – jokių parašų nedėsiu ir nedėjau jokių parašų sovietmečiu, kai mane teisė. Jūs tai žinokite – esu sovietinis politinis kalinys. Kadangi ten buvo politinės bylos ir čia yra politinės bylos, tai elgiuosi tikrai labai nuosekliai.

Dabar, jeigu galima, replika po balsavimo Eugenijui. Yra žmonių tikrai nepiktybiškų, ir aš tą pripažįstu – tą charakterį turi ir Eugenijus. Bet, Eugenijau, ar jūs vienodai teisingas? Tai kodėl jūs bijojote Konstitucinio Teismo paklausti dėl J. Sejonienės, ar jinai šiurkščiai nepažeidė Konstitucijos? Kiti žmonės veikia pagal dvejopus standartus šaltu, ramiu veidu su baltomis apykaklėmis.

PIRMININKAS. Dėkoju. Gerbiami kolegos, fiksuojame faktą, kad Seimo narys P. Gražulis yra tinkamai supažindintas ir Seimo narių akivaizdoje atsisakė pasirašyti minėtą pranešimą. Dabar replika. Gerbiamas V. Ąžuolas. Prašau.

V. ĄŽUOLAS (*LVŽSF*). Na, Petrai, laikykis iki galo. Socdemai, tai nuėjote su velniu obuoliauti? Eikite, šaunuoliai, labai gerai darote. Bet, mielieji, jūs 85 balsų neturite. Gerai, cirkas gražus, parodėte visi savo bolševikinius veidus – labai gerai, darykite tai, eikite toliau, bet 85 jūs neturite. O miela opozicija, na, neikite su velniu obuoliauti.

PIRMININKAS. Dėkoju. Gerbiama A. Jakavonytė. Prašau.

A. JAKAVONYTĖ (*TS-LKDF*). Aš noriu paklausti kaip politinio kalinio dukra. Jūs minėjote, kad jūs kalėjote kaip sovietinis kalinys, tai noriu paklausti, nuo kada iki kada jūs kalėjote ir kokiame kalėjime jūs kalėjote? (*Plojimai*)

PIRMININKAS. Dėkoju, klausimą išgirdome. Per centrinį mikrofoną – gerbiamas V. Bakas.

V. BAKAS (*DFVL*). Aš su šiek tiek šviesesne žinia. Gerbiami kolegos, norėčiau, kad pasveikintume, pas mus šiandien lankosi Vilniaus šv. Kristoforo gimnazijos gimnazistai. (*Plojimai*)

PIRMININKAS. Pasveikinkime Vilniaus šv. Kristoforo gimnazijos gimnazistus.

V. BAKAS (*DFVL*). Ir jų mokytojai. Jų klasė siunčia tokią žinutę Seimui: vaikai nori palinkėti Seimui sėkmės ateinančiuose Seimo rinkimuose.

PIRMININKAS. Dėkoju. Visiems Seimo nariams linkime sėkmės. (*Plojimai*) Gerbiamas P. Gražulis. Prašau atsakyti.

P. GRAŽULIS (*MSNG*). Gerbiamoji, kuri klausėte, gal turėtumėte pasidomėti ir žinoti politinių kalinių, kadangi jūs atstovaujate, istorijas. Sėdėjau Pravieniškėse, Lukiškėse, sėdėjau Permėje ir buvau *pravežtas* po dešimt sovietinės sistemos kalėjimų. Buvau areštuotas Garbaravičiaus, 10 parų sėdėjau Alytuje, sėdėjau Šakiuose, sėdėjau Kelmėje, sėdėjau Joniškyje karceriuose. Taigi aš… Žinoma, per tą laikotarpį buvau mažiau persekiojamas, nei jūs dabar mane persekiojate.

Bet pabaigsiu, ką jau sakiau, monsinjoro A. Svarinsko žodžiais, kuris mane ruošė Pirmajai Komunijai ir išpažinčiai, kuris 23 metus kalėjo sovietiniuose lageriuose: jeigu mane persekioja tarybinė sistema, tarnauju Dievui, o jeigu mane girtų tarybinė sistema, tarnaučiau velniui.

Mieli žmonės, jeigu Landsbergių grupuotė mane persekioja, tarnauju tautai, o jeigu mane girtų, tarnaučiau Landsbergių šutvei.

PIRMININKAS. Gerai, dėkoju. Dabar gerbiamas E. Gentvilas per centrinį mikrofoną. Prašau.

E. GENTVILAS (*LSF*). Kadangi kolega Petras paminėjo, tai aš tik paaiškinu savo poziciją. Aš buvau, gerbiamas Petrai, tas, kuris salėje prie šoninio mikrofono pasakiau: gerbiama Jurgita, jūs darote klaidą. Tačiau Jurgita tuo metu neišreiškė savo valios, balsuojant už kokį nors įstatymą, norminį teisės aktą, nepakeitė kito Seimo nario valios ir balso. Ji atliko procedūrinį paspaudimą. Neabejotina, tai klaida, tačiau, mano įsitikinimu (aš kalbu apie savo įsitikinimus), tai nėra konstitucinis nusižengimas.

PIRMININKAS. Gerbiami kolegos, nepradėkime naujos diskusijos. Gerbiamas K. Masiulis. Prašau.

K. MASIULIS (*TS-LKDF*). Aš noriu atsakyti į klausimą dėl A. Sacharuko ir L. Karaliaus balsavimų, kurie iš tikro tada nustebino.

PIRMININKAS. Gerbiami kolegos, aš kviečiu neįsivelti į diskusijas apie kitus Seimo narius.

K. MASIULIS (*TS-LKDF*). Aš gerai prisimenu, kaip tai įvyko. L. Karalius iš tikro buvo pagal apkaltą atleistas, o A. Sacharukas išsigelbėjo dėl to, kad A. Sacharukas perėjo visus Seimo narių kabinetus ir kaulijo, prašė neateiti, balsuoti kitaip. Padarė lobistinį darbą, buvo savo intereso lobistas. Toks pat geras lobistas yra Petras. Matau, kad opozicijoje yra ir daugiau tokių lobistų. Bet šiaip mums, garbingiems Seimo nariams, įstatymas, o ypač Konstitucinio Teismo sprendimai turėtų būti neabejotini ir mes jų turėtume laikytis.

PIRMININKAS. Dėkoju. Gerbiamas A. Skardžius per centrinį mikrofoną. Prašau.

A. SKARDŽIUS (*MSNG*). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Pasiklausius buvusio Klaipėdos mero kalbos, dabartinio Seimo nario pono E. Gentvilo, aš nepasakosiu, kokie anekdotai ir kokie kalambūrai sklandė tuo metu apie Klaipėdos merą, kai šis asmuo vadovavo Klaipėdai. Bet aš vis dėlto noriu pasakyti, kuo kaltinamas kolega. Tai yra mygtuko neva paspaudimu, vieną ranką kažkur kyštelėjęs paspaudžia du mygtukus – registracija, balsavimas. Niekas to nematė, niekas nefiksavo. Bet už ką? Už labai svarbų projektą, svarstant, atrodo, konservatorių, tai yra valdančiosios daugumos metinę programą. Palaukite, ar čia svarbus projektas? (*Balsai salėje*) Atsiprašau, už sesijos darbų programą. *Sorry.*

PIRMININKAS. Gerbiamas kolega, dirbo komisija, dirbo Konstitucinis Teismas, viskas išaiškinta, Seime įvyko balsavimas.

Gerbiama A. Širinskienė. Prašau.

A. ŠIRINSKIENĖ (*MSNG*). Aš noriu truputėlį sureaguoti dėl pasakymo apie garbingus Seimo narius. Visąlaik ką nors sakant, kaip turi atrodyti garbingas Seimo narys, dabar pamokslavusiam vienam Seimo nariui reikėtų pasižiūrėti į save ir paklausti, ar Seimo narys atrodo garbingas, kuomet patenka į Seimą, meluodamas dėl savo priklausomybės komunistų partijai, ir meluodamas taip, kad net nuosava frakcija nežinojo? (*Balsai salėje*)

PIRMININKAS. Gerbiami kolegos, tikrai baikime replikas per šoninius mikrofonus, nes mes įsivėlėme į krūvą paralelinių temų. Visų pasaulio temų mes tikrai šiandien neaptarsime. Juolab kad vėluojame su darbotvarke.

Gerbiami kolegos, galbūt galime greitai apsvarstyti labai trumpus rezervinius klausimus ir tada grįšime prie kitų mūsų jau įpusėtų svarstyti klausimų. Į tribūną kviečiu gerbiamą J. Razmą.

(*Balsai salėje*) Tuoj mes… (*Triukšmas salėje*) Kolegos, kviečiu gerbiamą J. Razmą į tribūną. Jis labai greitai pristatys du trumpus rezervinius klausimus. Labai trumpus. Ir balsuosime dėl likusių balsavimų. Prašom.

11.29 val.

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2020 m. lapkričio 24 d. nutarimo Nr. XIV-30 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo komisijų sudarymo“ pakeitimo“ projektas Nr. XIVP-3382 (*pateikimas ir svarstymas*)

J. RAZMA (*TS-LKDF*). Pirmas – dėl Etikos ir procedūrų komisijos sudėties koregavimo. Siūloma iš jos išbraukti G. Burokienę, nes Lietuvos valstiečių ir žaliųjų sąjungos frakcijos čia buvo dvi atstovės. Lyg ir buvo sutarimas, kad taip gali būti, nes nebuvo Demokratų frakcijos „Vardan Lietuvos“ atstovo. Dabar, kai padėtis pasikeitė, suprantama, reikia išbraukti.

Ir kad galutinai užbaigtume Etikos ir procedūrų komisijos tvarkingą formavimą, reikėtų, kad Demokratų frakcija „Vardan Lietuvos“ pasirūpintų, kad būtų surinkti už S. Lengvinienę parašai iš valdančiųjų, nes ji yra ten dabar patekusi su dabartinės opozicijos parašais. Iš kitos pusės, Laisvės frakcija kaip nors galėtų pasiūlyti žmogų, kur opozicija surinktų parašus, ir komisijos formavimas būtų baigtas. Bet kol kas tik vienas formalus išbraukimas.

PIRMININKAS. Dėkoju. Gerbiami kolegos, rezervinis 6 klausimas. Ar galime pritarti po pateikimo bendru sutarimu? (*Balsas salėje: „Ne, ne, balsuojame.“*) Na, balsuojame dėl Lietuvos Respublikos Seimo komisijų sudarymo. Ką tik pristatytas nutarimo projektas Nr. XIVP-3382. Po pateikimo balsuojame.

Užsiregistravo 115, balsavo 114: už – 87, prieš – 11, susilaikė 16. Taigi po pateikimo pritarta.

Diskutuoti niekas neužsirašė. Ar galime po svarstymo pritarti bendru sutarimu? (*Balsai salėje: „Ne.“*) Gerbiama A. Norkienė per šoninį mikrofoną.

A. NORKIENĖ (*LVŽSF*). Gerą dieną, gerbiamas posėdžio pirmininke, kolegos. Frakcijos vardu prašyčiau pertraukos iki kito posėdžio. Mes supratome taip: kai visą komisijos sudėtį turėsime, ją ir tvirtinsime, bet ne vieną išbraukiame ir laukiame tada kitų. Aš nematau čia prasmės. Tiesiog surinkime visų teikimus ir visą komisiją turėkime visos sudėties.

PIRMININKAS. Prašymas frakcijos vardu pertraukos iki kito posėdžio. Gal galime bendru sutarimu? (*Balsai salėje*) Gerai.

11.33 val.

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo Ekonomikos komiteto Lietuvos ūkio konkurencingumo stiprinimo pakomitečio pirmininko patvirtinimo“ projektas Nr. XIVP-3384 (*pateikimas, svarstymas ir priėmimas*)

Ar rezervinį 7 klausimą norėsite pateikti, gerbiamas Jurgi Razma? Prašau. Čia nesusiję. Rezervinis 7 klausimas yra dėl pakomitečio. Prašau.

J. RAZMA (*TS-LKDF*). Nors Valstiečių ir žaliųjų frakcijos atstovai trikdo pirmojo nutarimo priėmimą, aš siūlau patvirtinti Seimo Ekonomikos komiteto Lietuvos ūkio konkurencingumo stiprinimo pakomitečio pirmininku Valstiečių ir žaliųjų frakcijos atstovą D. Labanavičių.

PIRMININKAS. Dėkoju. Niekas nenori paklausti. Galime galbūt bendru sutarimu šį kartą po pateikimo? (*Balsai salėje*) Kolegos, gal galime bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta. Svarstymo stadija. Niekas neužsirašė diskutuoti. Po svarstymo gal galime pritarti bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta.

Priėmimas. Dėl motyvų niekas nenori kalbėti. Balsuojame priėmimo metu dėl rezervinio 7 klausimo – Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo Ekonomikos komiteto Lietuvos ūkio konkurencingumo stiprinimo pakomitečio pirmininko patvirtinimo“ projekto Nr. XIVP-3384.

Šio nutarimo priėmimas

Užsiregistravo 113, balsavo 113: už – 110, prieš nebuvo, susilaikė 3. Nutarimas priimtas. (*Gongas*)

11.34 val.

Valstybės ir savivaldybių įstaigų darbuotojų darbo apmokėjimo ir komisijų narių atlygio už darbą įstatymo Nr. XIII-198 pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3187(2), Valstybės politikų ir valstybės pareigūnų darbo apmokėjimo įstatymo Nr. VIII-1904 pakeitimo įstatymo Nr. XIV-2012 1 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3188(2), Švietimo įstatymo Nr. I-1489 59 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3189(2), Valstybės tarnybos įstatymo Nr. VIII-1316 pakeitimo įstatymo Nr. XIV-1985 2 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3190(2), Valstybės ir savivaldybių įstaigų darbuotojų darbo apmokėjimo ir komisijų narių atlygio už darbą įstatymo Nr. XIII-198 7 straipsnio pakeitimo įstatymo Nr. XIV-1731 pripažinimo netekusiu galios įstatymo projektas Nr. XIVP-3191(2), Viešųjų įstaigų, kurių savininkė ar dalininkė, turinti daugiau negu pusę balsų visuotiniame dalininkų susirinkime, yra valstybė ar savivaldybė, vadovų ir darbuotojų darbo apmokėjimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3192(2) (*svarstymo tęsinys*)

Grįžtame atgal prie darbotvarkės 1-3.1 klausimo – Valstybės ir savivaldybių įstaigų darbuotojų darbo apmokėjimo ir komisijų narių atlygio už darbą įstatymo pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3187. Dėl jo buvo pasiūlymų.

Tai dabar komiteto pirmininkas pavadovaus tada iš vietos, ar ne? Taigi dėl 4 straipsnio, ne, dėl 5 straipsnio buvo Seimo narių G. Kindurio, A, Dumbravos pasiūlymas, jam komitetas nepritarė. Kolegos, dabar gerbiamas G. Kindurys galbūt pristatys pasiūlymą? Prašom.

G. KINDURYS (*LVŽSF*). Ačiū, posėdžio pirmininke. Įstatymo projekto nuostatose nėra tiesiogiai ir konkrečiai atsižvelgta į darbuotojo profesinio darbo patirtį, išskyrus pedagogus, kur yra nuo to priklausantys koeficientai. Pažymėtina, kad galiojančiame įstatyme yra tai, kad pareiginės algos pastoviosios dalies koeficientai yra išdėstyti, atsižvelgiant į profesinio darbo patirtį. Dabar gi siūlomu reglamentavimu naikinami darbuotojų lūkesčiai gauti didesnį darbo užmokestį, turint sukauptą tam tikrą profesinio darbo patirtį. Įstatymo projekte yra nuostata, kad nustatant didesnį koeficientą nei minimalus pareiginės algos koeficientas, vienas iš dydžio nustatymo kriterijų turėtų būti darbo patirtis. Tačiau tai dar nereiškia, kad darbdavys į tai atsižvelgs ir šį kriterijų pritaikys, ar pritaikys maksimaliai teisingai ir ar turės tam pakankamai asignavimų. Garantuotas priedas už darbo patirtį bus tik tada, kai jis bus numatytas įstatyme kaip atskiras priedas. Ir čia reikia įžvelgti ir analogiją su Valstybės tarnybos įstatyme numatytu priedu už tarnybos Lietuvos valstybei stažą, kur po derybų Seimas paliko 1 % už metus, ir jisai neturėtų būti didesnis kaip 20 %. Taip pat stažas yra paliktas ir Vidaus tarnybos statute. Tai siūlome nustatyti atskirą priedą už profesinę darbo patirtį ir nustatyti, kad darbuotojams, išskyrus įstaigų vadovus, priedą už profesinę darbo patirtį sudaro 1 % pareiginės algos už kiekvieną profesinę patirtį didinančius darbo metus. Ir šio priedo suma negalėtų viršyti 20 % pareiginės algos.

PIRMININKAS. Dėkoju. Komiteto nuomonė. Gerbiamas J. Džiugelis paaiškins, kodėl komitetas nepritarė. Prašom.

J. DŽIUGELIS (*TS-LKDF*). Labai ačiū, pirmininke. Aš iš vietos, jums leidus. Socialinių reikalų ir darbo komitetas svarstė šį pasiūlymą ir, atsižvelgdamas į tai, jog jam įgyvendinti reikėtų papildomai 7,7 mln. eurų valstybės biudžete, o jų nėra numatyta pateiktame kitų metų biudžeto projekte, nutarė nepritarti šiam pasiūlymui. Balsavimo rezultatai: už – 6, susilaikė 6, pirmininko balsas lėmė.

PIRMININKAS. Mes kalbėjome apie 5 straipsnį, gal ne visai toks rezultatas.

J. DŽIUGELIS (*TS-LKDF*). Atsiprašau, patikslinu. Galiu ir dėl kito, nes iš esmės jie buvo labai susiję. Dėl šito komitetas taip pat nepritarė. Balsavimo rezultatai: už – 6, prieš – 1, susilaikė 5, taip pat komiteto pirmininko balsas lėmė. O argumentai buvo tokie, kad pareiginės algos diferencijavimas, atsižvelgiant į darbuotojų darbo patirtį, yra nustatytas įstatymo 5 straipsnio 5 dalyje, taip užtikrinant, kad už turimą kvalifikaciją darbuotojas gautų pastovų darbo užmokestį, o ne papildomus priedus. Todėl komitetas, apsvarstęs ir atsižvelgęs į Vyriausybės bendrą nuomonę, nepritarė šiam pasiūlymui.

PIRMININKAS. Dėkoju. Dabar turbūt reikalaujate balsuoti, ar ne? Norite, kad būtų svarstoma? Tada dėl motyvų dėl paties siūlymo niekas neužsirašė. Balsuojame dėl Seimo narių G. Kindurio ir A. Dumbravos pasiūlymo, jam komitetas nepritaria. Balsuojame.

Užsiregistravo 116, balsavo 116: už – 52, prieš – 26, susilaikė 38. Taigi nėra pritarta pasiūlymui.

Judame toliau. Dėl 6 straipsnio buvo gerbiamo Seimo nario R. Šarknicko pasiūlymas, jam komitetas nepritarė. Tai ar yra gerbiamas R. Šarknickas salėje? Nėra. Gerai, judame toliau, paskui, kai grįš, apsvarstysime. O gal tada pirmininkas trumpai pristatys komiteto nuomonę? Įjungsime mikrofoną gerbiamam J. Džiugeliui.

J. DŽIUGELIS (*TS-LKDF*). Ačiū. R. Šarknickas siūlė A1 lygio pareiginės algos koeficientą didinti 20 %. Komitetas svarstė ir bendru sutarimu nepritarė, pabrėžiu, bendru sutarimu nepritarė dėl to, kad siūlymo priėmimas iškreiptų siūlomą vieningą viešojo sektoriaus apmokėjimo sistemą. Mes priėmėme Valstybės tarnybos įstatymą ir iš esmės tai prieštarautų Valstybės tarnybos įstatymo nuostatoms.

PIRMININKAS. Gerai, dėkoju. Niekas nenori išsakyti motyvų. Balsuojame dėl paties pasiūlymo. Seimas ir apsispręs. Buvo pristatytas Seimo nario R. Šarknicko pasiūlymas, kuriam komitetas nepritarė.

Užsiregistravo 117, balsavo 116: už – 69, prieš – 24, susilaikė 43. Taigi pasiūlymui nepritarta.

Toliau. Dėl 6 straipsnio buvo Seimo narių G. Kindurio ir A. Dumbravos pasiūlymas. Bet klausiu komiteto pirmininko, čia yra susijęs su ankstesniu, dėl kurio mes jau apsisprendėme, taip?

J. DŽIUGELIS (*TS-LKDF*). Taip, iš esmės yra susijęs. Aš pristačiau nepritarimo argumentus dėl abiejų pasiūlymų. Konkrečiai dėl šito papildomai reikėtų 7,7 mln. eurų, pakartosiu. Balsavimo rezultatai konkrečiai dėl šito buvo 6 už, prieš nebuvo ir 6 susilaikė. Pirmininko balsas lėmė. Jie buvo susiję. Tai nežinau, ar čia verta balsuoti.

PIRMININKAS. Kaip aš suprantu, nepritarė. Gerai. Gerbiamas Gintautai Kindury, pasakykite savo nuomonę. Jeigu manote, kad reikia svarstyti, reikalaujate, tai pristatykite pasiūlymą ir svarstome, apsispręsime balsuodami. Tuoj įjungsime mikrofoną, čia ne viskas taip paprasta.

G. KINDURYS (*LVŽSF*). Ačiū. Aš manau, kad visiškai nesusiję, nes čia yra pasiūlymas tik dėl socialinės srities darbuotojų darbo užmokesčio. Įstatymo projekte nurodyta, kad šio įstatymo pirmame priede numatyti socialinių paslaugų srities darbuotojų minimalūs pareiginės algos koeficientai yra didinami 21 %. Pažymėtina, kad galiojančiame įstatyme yra numatyta, kad socialinių paslaugų srities darbuotojams numatyti minimalūs pareiginės algos pastoviosios dalies koeficientai didinami 30 %. Taigi įstatyme panaikinti teisėti, šiuo metu teisiškai veikiantys lūkesčiai socialinių paslaugų srities darbuotojams gauti didesnį darbo užmokestį nei kitų pareigybių darbuotojams.

Argumentams, kad projekte nustatyti didesni nei dabar minimalūs koeficientai ir todėl socialiniams darbuotojams pakanka didinti koeficientą tik 20 %, nepritariame, nes išeina, kad socialiniams darbuotojams pagal naują įstatymą algos didės mažiau nei kitų profesijų darbuotojams, o tai būtų neteisinga ir pažeistų socialinės srities darbuotojų dabartinius lūkesčius. Todėl siūlome, kad būtų nustatyti tokie procentai, kaip galioja dabar, tai yra 30 % vietoj 21 %.

PIRMININKAS. Gerai, dėkoju. Komiteto nuomonė? Komitetas nepritarė. Gerbiamas J. Džiugelis pagarsins kodėl.

J. DŽIUGELIS (*TS-LKDF*). Komitetas nepritarė šiam pasiūlymui. Pakartosiu, už balsavo 6, susilaikė 6, pirmininko balsas lėmė. Argumentai, kad valstybės biudžete nėra numatyta papildomų 7,7 mln. eurų didinti valstybės biudžetininkų atlyginimus, taip pat pabrėžiame, kad yra 21 % pakilimas.

PIRMININKAS. Dėkoju. Yra užsirašiusių dėl motyvų dėl pasiūlymo. Gerbiamas A. Sysas – už. Prašau.

A. SYSAS (*LSDPF*). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Gerbiami kolegos, aš norėčiau priminti, kodėl mūsų įstatyme socialiniams darbuotojams buvo atskirai 30 % didinama, nes tarp biudžetinių įstaigų darbuotojų jų atlyginimai visada buvo patys mažiausi. Komitetas įstatymo tvarka per savivaldybių sutaupytas lėšas darė žingsnius ir atsirado šita nuostata. Dabar 21 % visiems didėja,

tai proporcingai socialiniai darbuotojai gaus mažiau. Nereikia sakyti, kad jiems didinama 21 %, ir užteks.

Žiūrėkime į bendrą vaizdą. Bendras vaizdas – akivaizdu, kad vėl nuvertinamas socialinių darbuotojų darbas. Aš manau, tai yra blogas precedentas. Blogai, kai žinome, kad šitos sferos darbuotojai dirba sunkiomis sąlygomis, kartais labai nepatogiomis sąlygomis (įvairūs pacientai ir klientai), mes paimame ir jiems sumažiname tą galimybę gauti šiek tiek didesnį atlyginimą. Kviečiu pritarti šitam įstatymo pasiūlymui, nes mes išlaikytume *status quo* būtent dėl socialinių darbuotojų darbo apmokėjimo. Juo labiau kalbėjau dėl šito įstatymo, kad apskritai dvejus metus šitiems kai kurių kategorijų darbuotojams, kurie gauna truputį didesnius koeficientus, atlyginimas iš viso nedidės. Jis yra įšaldytas.

PIRMININKAS. Dėkoju. Prieš kalbės gerbiama M. Navickienė. Prašau.

M. NAVICKIENĖ (*TS-LKDF*). Kolegos, aš tikrai noriu pasakyti, kad socialiniai darbuotojai Lietuvoje šiandieną dirba labai sunkų, labai svarbų darbą ir jį privalome vertinti. Tai tikrai darome, deramės ir dėl kolektyvinės sutarties. Tačiau pasisakau prieš šį pasiūlymą labiausiai dėl to, ką dabar iš tokių insinuacijų girdžiu, tarsi kažkas yra mažinama.

21 % buvo pasirinktas vietoje 30 % atsižvelgiant į tai, kad įstatymo projektu yra didinami visų pirmame priede nustatytų pareigybių minimalūs koeficientai, kad išlaikytume neblogėjančią socialinių paslaugų srities darbuotojų padėtį. Palyginus su dabar galiojančia minimalių pareiginės algos pastoviosios dalies koeficientų situacija, būtent tiek ir reikia didinti. Tai yra ta suma, kuri, atsižvelgiant į tai, kad didėja bazė, nesikeis socialiniams darbuotojams į blogąją pusę. Plius darbdavys galės nuspręsti skirti ir didesnius koeficientus. Aš labai norėčiau, kad mes nekalbėtume apie kažkokius bloginimus. Situacija realiai yra tokia, kad jinai prisitaiko prie pokyčio, kurį mes priėmėme su Valstybės tarnybos įstatymu. Taip pat reikia nepamiršti, kad įstaigos vadovas galės nuspręsti skirti ir didesnius koeficientus. Čia vienas dalykas.

Kitas – tas, kad šiuo metu vyksta derybos ir dėl kolektyvinės sutarties. Kolegos, tikrai negalime pritarti. Net ir, tiesą sakant, nežinome, koks būtų lėšų poreikis. Apie visus tuos dalykus galės darbuotojai tartis su savo darbdaviais.

PIRMININKAS. Gerai, dėkoju. Dabar balsuojame dėl Seimo narių G. Kindurio ir A. Dumbravos pasiūlymo, kuriam komitetas nepritarė. Jį ką tik aptarėme.

Užsiregistravo 113, balsavo 113: už – 51, prieš – 21, susilaikė 41. Taigi, pasiūlymui nėra pritarta.

Gerbiami kolegos, mes labai labai įklimpę su darbotvarke – vėluojame. Kažkaip bandykime optimizuoti darbą. Toliau yra Seimo narės J. Šiugždinienės pasiūlymai tiktai dėl antrojo priedo. Čia jų bus kokie, nežinau, keli pasiūlymai, kuriems reikia 10 Seimo narių. Ar yra pritariančių? Gal galime bendru sutarimu, kad yra, kad galėtume svarstyti, nes jiems visiems komitetas pritarė? Galime. Gerai, dėkui. Bendru sutarimu, kad galime svarstyti.

Dabar tada gerbiama J. Šiugždinienė. Prašome pristatyti jūsų pasiūlymą. (*Balsas salėje*) Galbūt visus susijusius pavyktų, nežinau, kaip čia. Čia viskas yra dėl 2 priedo. Pristatykite, galbūt dėl visų iš karto galima balsuoti. Visiems komitetas pritarė. Prašau.

J. ŠIUGŽDINIENĖ (*TS-LKDF*). Kolegos, mano pasiūlymai yra dėl fizinio ugdymo mokytojų, kad nereikėtų dar kartą dubliuoti to, kas jau yra patvirtinta ministro įsakymu. Siūloma 13.1 papunktį išdėstyti kitaip. Čia aš turbūt nepristatysiu, tiesiog išbraukiama „ir fizinio ugdymo mokytojams“.

Tuomet pasiūlymas dėl 13.3 papunkčio išdėstymo ir keli kiti nuoseklūs pasiūlymai. Mes jau esame patvirtinę, kad fizinio ugdymo mokytojai dirba pagal priešmokyklinio ir ikimokyklinio ugdymo programas, mes juos prilyginame ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo mokytojams. Yra ministro įsakymas, kuris nustato, kad tai yra pareigybė, kurią atliekant darbas laikomas pedagoginiu. Taip pat yra galimybė dėl reikalavimų mokytojų kvalifikacijai: čia fizinio ugdymo mokytojas, kuris dirba pagal ikimokyklinio arba priešmokyklinio ugdymo programą, gali mokyti pagal ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo programą, jeigu yra išklausęs ne mažiau kaip 40 valandų. Jei savivaldybės nori papildomai įvesti fizinio ugdymo mokytoją, šiuo metu jos tą gali padaryti, jos tą sėkmingai ir daro. Papildomų nuostatų tikrai įstatyme nereikia. Jei tos nuostatos

atsirastų, visi turi įvertinti tokį dalyką, kad rastųsi galimybė mažinti priešmokyklinio ir ikimokyklinio ugdymo mokytojų krūvį…

PIRMININKAS. Laikas, gerbiama kolege.

J. ŠIUGŽDINIENĖ (*TS-LKDF*). …taigi ir atlyginimą.

PIRMININKAS. Dėkui. Gerbiamas komiteto pirmininke, dabar komiteto nuomonė dėl šio pasiūlymo. Ir aš klausiu dar kartą. Galbūt galime dėl visų pasiūlymų, turbūt ir turime dėl visų iš karto svarstyti kompleksiškai, nes tai yra susiję? (*Balsai salėje*)

J. DŽIUGELIS (*TS-LKDF*). Taip.

PIRMININKAS. Negalime?

J. DŽIUGELIS (*TS-LKDF*). Galime, net ne galime, o turime.

PIRMININKAS. Man atrodo, yra kalbama apie tą patį. Visiems komitetas pritarė. Pasiūlymų paketas dėl to paties 2 priedo.

J. DŽIUGELIS (*TS-LKDF*). Taip.

PIRMININKAS. Prašau.

J. DŽIUGELIS (*TS-LKDF*). Gerbiamas Seime, gerbiami kolegos, komitetas pritarė J. Šiugždinienės siūlymams. Balsavimo rezultatai: už – 6, prieš – 3, susilaikė 2. Noriu paminėti, kad dėl visų pasiūlymų komitete buvo balsuota vieną kartą, nes jie visi yra susiję, todėl Seimo salėje balsuoti dėl jų atskirai nereikia.

Taip pat naudodamasis proga noriu pasakyti, kad papildomai buvo registruoti T. Tomilino ir L. Kukuraičio pasiūlymai, mes komitete juos apsvarstėme, bet neišlaikius terminų, 48 valandų, jie Seimo salėje turėtų būti svarstomi ne šiandien svarstymo stadijoje, o eiti į priėmimą. Siekdamas sutaupyti laiko kviečiu dabar balsuoti už Jurgitos pasiūlymą ir dėl viso.

PIRMININKAS. Dėkoju. Dėl pasiūlymo yra norinčių kalbėti. Už – gerbiamas E. Pupinis. Prašau.

E. PUPINIS (*TS-LKDF*). Ačiū. Gerbiami kolegos, iš tiesų šis klausimas jau buvo svarstytas. Seime tuo metu taip pat nebuvo pritarta. Taip pat buvo svarstyta ir sudaryta darbo grupė. Aišku, po to svarstymo buvo priimta keletas sprendimų ministerijoje. Ministras pakeitė savo įsakymą ir netgi tos pareigybės paprasčiausiai buvo įrašytos į pedagoginių pareigybių sąrašą. Kaip čia buvo pasakyta, apmokėjimo negali būti, tai jie taip pat, kaip visi pedagogai, bus apmokami pagal, kiek prisimenu, 2 priedo 2 lentelę. Dėl apmokėjimo problemų nelieka.

Taip pat vis dėlto yra ir galimybė ikimokyklinio ugdymo mokytojams patobulinti žinias, jeigu jų trūksta, ir jiems patiems vesti tuos užsiėmimus. Kaip čia ir minėjo gerbiama J. Šiugždinienė, gali atsitikti taip, kad mes mažinsime krūvius tiems patiems auklėtojams. Pavyzdžiui, galiu pasakyti, Utenoje tokių fizinio ugdymo mokytojų išvis nėra. Atlikome eksperimentą, net vežiojome ikimokyklinukus savo laiku, kai dirbau meru, į salę. Su kokia problema susidūrėme? Iš tikrųjų sportuodami vaikai suprakaituoja, sąlygų nėra. Norint rimtai užsiimti fiziniu, sąlygų nėra nei nusiprausti, nei nieko. Iš tikrųjų organizuoti be salių, be nieko fizinio lavinimo užsiėmimus darželiuose, tikrai… Ko gero, lauko sąlygomis galima, bet tiktai neaktyviai sportuojant. Taip pat buvo paminėta, iš tikrųjų taip jau nėra, kad, įrašius į įstatymą, čia nereikės papildomo finansavimo. Iš tikrųjų įstatymas reglamentuos, kad vis dėlto tos valandos, numatytos įstatymo projekte, suteikia teisę savivaldybėms reikalauti padidinti finansavimą, kadangi įvedamos privalomos fizinio lavinimo mokytojo pareigybės. Manau, tos ministerijos pataisos leidžia sudaryti sąlygas savivaldybėms pritraukti fizinio lavinimo mokytojus į ikimokyklinio ugdymo procesą, jeigu yra poreikis ir yra galimybės.

PIRMININKAS. Dėkoju. Prieš kalbės gerbiamas A. Sysas. Prašom.

A. SYSAS (*LSDPF*). Ačiū, pirmininke. Gerbiami kolegos, ko nepasakė mūsų komiteto pirmininkas? Pirmasis komiteto sprendimas buvo pritarti iniciatorių pasiūlymui, kad fizinio ugdymo mokytojai turėtų tokį patį apmokėjimą, kaip turi meno būrelių mokytojai. Deja, jau nubalsavus ir atėjus į šiandienos posėdžių dieną, prieš kelias dienas, Jurgita užregistravo šią įstatymo pataisą, kuri braukia pirminį komiteto sprendimą. Kodėl buvo priimtas pirminis komiteto sprendimas, Jurgita kalba labai teoriškai. Teoriškai su viskuo sutinkame, kad yra įrašyti, viskas, tvarka, tiktai

darbas su vaikų skaičiumi labai skiriasi. Mūsų komitete dalyvavo ir asociacijos prezidentė, ir kiti mokytojai, kurie aiškiai pasakė, kad jų krūviai yra visiškai kitaip skaičiuojami ir kitaip dirbama. Tai yra pačių mokytojų kreipimasis. Taip, prisiminė, pagaliau įrašė. Jie apskritai nebuvo įrašyti į jokius sąrašus, todėl dalis dirbo, galėjo, kiti absoliučiai nesidomėjo.

Bet aš noriu priminti apie kitą šio medalio pusę. Mes verkšlename, kad mūsų vaikų sveikata yra bloga, kad yra nutukimas, mažas aktyvumas, kad nuo mažų dienų nesirūpinama sveikata, o tada mokesčių mokėtojams sveikatos problemos kainuoja žymiai daugiau. Tai sudarykime sąlygas, kad visi vaikučiai galėtų pradėti jau ikimokyklinio ugdymo įstaigose sportuoti, ugdykime. Gerbiamas D. Kepenis čia mums visą laiką aiškina, kad visi turime sportuoti. Tai kodėl mes atsisakome šios sveikos gyvensenos ideologijos ir visokiais būdais ieškome, kad tiktai atsisakytume gerų idėjų.

PIRMININKAS. Dėkoju. Dabar, gerbiami kolegos, apsispręsime balsuodami. Dar kartą atkreipiu dėmesį, kad balsuojame dėl viso kompleksinio pasiūlymo, nes skirtingose teksto vietose yra siūlomi išbraukti tie patys žodžiai: „ir fizinio“, „ir fizinio“. Tai ką, mes vienoje vietoje išbrauksime, kitoje paliksime? Balsuojame kompleksiškai dėl viso J. Šiugždinienės pasiūlymo.

Užsiregistravo 108, balsavo 108: už – 65, prieš – 39, susilaikė 4. Taigi pritarta visam J. Šiugždinienės kompleksiniam pasiūlymui dėl 2 priedo.

Dabar gerbiama L. Nagienė – per šoninį mikrofoną.

L. NAGIENĖ (*DFVL*). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Labai gaila, kad gerbiama Jurgita pasakė, kad švietimo ministras gali įsakyme įrašyti ir panašiai. Bet turi būti viskas įstatyme. Jeigu įstatyme nėra, vadinasi, mes vaikus užmirštame, tik eilėraštuką išmokinsime, dar šiek tiek šokio ir muzikos, nors fizinė kultūra, fizinis lavinimas yra svarbiausias dalykas šiandien, norint užauginti sveiką vaiką. Labai gaila, kad mes balsavome kitaip.

PIRMININKAS. Gerai, dėkoju. Gerbiama V. Targamadzė – per šoninį mikrofoną.

V. TARGAMADZĖ (*DFVL*). Ačiū. Aš noriu atkreipti dėmesį, nemanipuliuokite, niekas negali atimti iš tų, kas vadinama auklėtojomis, dabar mokytojais, beje, vadinama. Gerbiamas Pupini, nėra fizinio lavinimo, yra fizinio ugdymo mokytojai. Dirbate Švietimo ir mokslo komitete, todėl reikia išmokti sąvokas. O iš tikrųjų jūs nuskriaudėte mokyklas – privačiuose darželiuose galima, o savivaldybių savarankiškoji funkcija yra menkinama. Nepamirškime vieno dalyko – politinių partijų susitarimo 18 punkto – didinti savivaldybių savarankiškumą. Viskas yra daroma, kad kaip tik mažėtų savarankiškumas.

PIRMININKAS. Dėkoju. Prieš suteikdamas žodį aš noriu pasitarti trumpai dėl mūsų tolesnės darbo tvarkos. Kadangi laukia diskusija, tai siūlau pratęsti balsavimo langą, kol bus šitas įstatymas apsvarstytas iki galo, nes liko tik vienas nedidelis pasiūlymas ir balsuosime dėl viso. Ir tada jau visi kiti įstatymai kelsis, matyt, į kitą posėdį, nes yra pakviesti pranešėjai – 12 valandą buvo numatyta diskusija. Niekaip kitaip aš turbūt negaliu sudėlioti.

O dabar per šoninį mikrofoną gerbiama J. Šiugždinienė. Prašau.

J. ŠIUGŽDINIENĖ (*TS-LKDF*). Kolegos, noriu patikslinti ir labai visiems aiškiai pasakyti dar kartą, jog būtent savivalda šiandieną ir sprendžia, ir turi, ir finansuoja, kaip ir Kauno miesto savivaldybė finansuoja fizinio ugdymo mokytojus – niekas netrukdo jiems finansuoti. Mes ir norime, kad taip būtų ir toliau, tai yra savivaldos savarankiškoji funkcija. Bet jeigu mes įdėsime šiandien į įstatymą, tai pagal įstatymą savivaldybė, nusprendusi, jog reikia atskirų fizinio ugdymo mokytojų, arba dėl fizinio ugdymo mokytojų nusprendus pačiai institucijai, galės sumažinti etatą, o etato mažinimas reiškia ir darbo užmokesčio mažinimą. Šiandien taip yra. Mes neturime dalykinės pradinio ugdymo, ikimokyklinio ugdymo, priešmokyklinio ugdymo sistemos.

Tai, kad buvo muzikams… Beje, apie muzikus pasakysiu. Nemanau, kad tai buvo labai teisingas sprendimas, bet visgi turime suprasti, kad tai muzika – ne kiekvienas gali turėti klausą, turbūt ne kiekvienas iš mūsų gali šiandien skambinti pianinu. Kodėl ikimokyklinio, priešmokyklinio, kur grupėje yra daugiausia 20 vaikų, jeigu yra daugiau vaikų, tai yra įstatymo pažeidimas, taip negali būti… Kodėl mes turėtume sudaryti kitas sąlygas fizinio ugdymo mokytojams? Šito aš niekaip nesuprantu. Tai yra diskriminacinė nuostata, tai būtų diskriminacinė nuostata. Dėkui.

PIRMININKAS. Gerai, dėkoju. Dabar liko paskutinis Švietimo ir mokslo komiteto pasiūlymas dėl to paties 2 priedo, jam komitetas pritarė iš dalies. Ar tenkina? Gerbiamas A. Žukauskas gal galėtų pasakyti Švietimo komiteto nuomonę, ar tenkina komiteto pritarimas iš dalies?

A. ŽUKAUSKAS (*LF*). Tenkina.

PIRMININKAS. Dėkoju. Tenkina. Tada pagal komiteto redakciją. Viskas.

Dėl viso motyvai už, prieš. (*Balsas salėje*) Jis bus svarstomas vėliau pagal procedūras. Prieš – A. Sysas. Prašau.

A. SYSAS (*LSDPF*). Gerbiami kolegos, dalyvavau diskusijoje, dalyvavau dėl pataisų svarstymo. Pasikartosiu tik dėl keleto dalykų. Kaip sakiau, šitas įstatymas yra labai subjektyvus, ypač darbuotojų atžvilgiu, nes vadovas priims vienasmenius sprendimus. Žinodami, kiek nusiskundimų yra dabar, kiek susilaukiame, kai nėra vienasmenių sprendimų, tai, taip sakant, Darbo inspekcijai duosime daug darbo. Minėjau, kad dvejus metus šitiems darbuotojams nedidės darbo užmokestis, bus įšaldytas daugumai. Dar vienas dalykas, apie kurį mes kalbėjome, tai socialinių darbuotojų darbo apmokėjimo tvarkos sumažinimas. Na, o apie kitus dalykus aš nenoriu kartotis. Siūlau nepritarti šitam įstatymui.

PIRMININKAS. Dėkoju, motyvai išsakyti. Gerbiami kolegos, gal galime susitarti, kad balsuojame dėl viso 1-3 klausimų bloko? Vienu ypu pabalsuojame ir bus aišku. Dėl projekto Nr. XIVP-3187 ir lydimųjų – dėl Valstybės ir savivaldybių įstaigų darbuotojų darbo apmokėjimo ir komisijų narių atlygio už darbą įstatymo projekto ir lydimųjų projektų balsuojame po svarstymo.

Užsiregistravo 106, balsavo 106: už – 65, prieš – 23, susilaikė 18. Taigi po svarstymo yra pritarta.

Ir gerbiama premjerė I. Šimonytė per šoninį mikrofoną. Prašau.

I. ŠIMONYTĖ (*TS-LKDF*). Aš labai savo gerbiamam kolegai A. Sysui noriu pasakyti: na, negalima meluoti. Vis dėlto netiesa, kad nedidės darbo užmokestis dvejus metus pagal šitą įstatymą.

PIRMININKAS. Dėkoju. Gerbiamas J. Džiugelis per šoninį mikrofoną. Prašau. Kolegos, tylos!

J. DŽIUGELIS (*TS-LKDF*). Labai ačiū. Gerbiamas Algi, juk tikrai turėjome išsamias diskusijas komitete. Jūsų išsakyti teiginiai, kad biudžetininkų atlyginimas bus įšaldytas, nėra tiesa. Aš suprantu, kad turbūt tuoj pradėsite replikuoti, bet vis tiek norėčiau padėkoti visiems, kas pritarėte šio įstatymo projekto svarstymui, nes jeigu priimsime, iš esmės nuo kitų metų biudžetininkų atlyginimai didės nuo 64 eurų iki 610 eurų, tokiu rėžiu. Tai yra iš esmės labai didelis pokytis, kuris atliepia ir Valstybės tarnybos įstatymo projektus, kuriuos mes jau priėmėme. Dėkoju.

PIRMININKAS. Dėkoju. Toliau posėdžiui pirmininkaus gerbiamas A. Mazuronis. Replika – gerbiamas A. Ažubalis.

A. AŽUBALIS (*TS-LKDF*). Kolegos, aš kitu klausimu, jeigu galima. Aš tik prašyčiau porai minučių ateiti čia, į salės galą, visus tuos kolegas, kurie užsirašė į Seimo ryšių su Ateitininkų federacija grupę. Porai minučių. Ačiū.

PIRMININKAS (A. MAZURONIS, *DPF*). Labai dėkui. Per šoninį mikrofoną – A. Sysas.

A. SYSAS (*LSDPF*). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Gerbiama premjere, gerbiamas pirmininke, taip, atlyginimas 600 eurų didės vadovui, tikrai vadovams, kurie turi mažas pajamas, ir vidutiniškai 65 eurais kitų kategorijų darbuotojams. Dešimties kartų skirtumas. Vienas dalykas.

Antras dalykas. Šitas didėjimas gaunamas dėl to, kad didinama minimalioji mėnesinė alga. Ne visiems darbuotojams didės. Aš tai kalbėjau iš tribūnos, kai dalyvavau diskusijoje. Pinigai yra numatyti tik mažų kategorijų darbuotojams ir vadovų atlyginimams. Tai turėkime omenyje. Ir viskas. Ir nesiginčykime.

PIRMININKAS. Labai dėkui.

12.07 val.

Diskusija „Dėl 2023 m. rugsėjo 21 d. vaiko paėmimo Palangoje“

Nesiginčydami judame prie kito darbotvarkės klausimo. Tai yra 1-7 klausimas – diskusija „Dėl 2023 m. rugsėjo 21 d. vaiko paėmimo Palangoje“. Į tribūną kviečiama… Yra numatyta pusė valandos. Turime dvi pranešėjas, joms bus suteikta teisė pasisakyti iš tribūnos. Ir yra numatyta

laiko klausimams, atsakymams ir diskusijai. Visam tam žanrui yra skirta pusė valandos, nes po pusės valandos bus Vyriausybės pusvalandis. Kažkaip reikėtų apsibrėžti laiką. Gal išklausykime pranešėjas, tada klausimų ir atsakymų sesija ir tada, jeigu dar bus laiko, diskusija, jeigu nebus laiko, Vyriausybės pusvalandis. Galime taip sutarti, kad pusės valandos neviršytume?

A. Gedvilas per šoninį mikrofoną.

A. GEDVILAS (*MSNG*). Posėdžio pirmininke, dėl vedimo tvarkos. Kadangi esu vienas iš iniciatorių, kad būtų pristatomi klausimai tarnybų vadovių, norėčiau paprašyti diskusiją pratęsti. O kreipiuosi į svečius, kad vis dėlto pasisakymai nebūtų 15 minučių ir turėtume laiko dar papildomai paklausti, sureaguoti ir galbūt pasisakyti.

PIRMININKAS. Kiek jūs siūlote pratęsti diskusiją? Ar iki tol, kol…

A. GEDVILAS (*MSNG*). Būtų prašymas bent 15 minučių.

PIRMININKAS. Tuoj pabalsuosime, paklausysime. V. Mitalas per šoninį mikrofoną.

V. MITALAS (*LF*). Pirmininke, kada pagaliau balsuosime dėl Odontologų rūmų?

PIRMININKAS. Po pietų.

V. MITALAS (*LF*). Greit pabalsuojame ir tada…

PIRMININKAS. Ne, viskas, po pietų. Gerbiami kolegos, buvo pasiūlymas 15 minučių pratęsti, tai balsuodami ir apsispręsime. Buvo statutinis pasiūlymas. Kas pritariate pasiūlymui pratęsti diskusiją, padaryti ne 30, o 45 minučių, balsuojate už, kas nepritariate, – prieš arba susilaikote.

Balsavo 54 Seimo nariai: už – 18, prieš – 28, susilaikė 8. Diskusija lieka tokia, kaip numatyta – pusės valandos.

Į tribūną kviečiame pirmą pranešėją – vaiko teisių apsaugos kontrolierę E. Žiobienę. (*Balsas salėje*) Man pirmoji parašyta. Ne? I. Skuodienė. Prašau. Gerbiama ponia Skuodiene, prašau jus pradėti savo kažkokias įžangines remarkas, kaip galima maksimaliai trumpas, nes labai daug užsirašiusių jūsų paklausti. Man atrodo, bus prasmingiau klausimų ir atsakymų sesiją turėti.

Dar prieš jums pradedant E. Zingeris per šoninį mikrofoną nori įsiamžinti. Prašau.

E. ZINGERIS (*TS-LKDF*). Ačiū.

PIRMININKAS. Viskas, supratau. Prasmingas pasisakymas. Gerai. Prašau.

I. SKUODIENĖ. Veikia mikrofonas, taip. Gerbiama Seimo Pirmininke, gerbiami Seimo Pirmininko pavaduotojai, gerbiami Seimo nariai. Tikrai dėkoju už skirtą papildomą dėmesį vaiko teisėms ir vaiko teisių įgyvendinimui Lietuvoje. Esu pasižymėjusi kelis akcentus, kuriuos norėčiau perduoti nuo vaikų, nuo vaiko teisių gynėjų ir neabejingų žmonių. Buvo prašymas trumpai, tai tikrai pasistengsiu labai trumpai.

Prieš pradėdama diskusiją ir atsakinėti į klausimus, noriu pakviesti tiek Seimo narius, tiek visuomenę pasistengti visuomet vertinti visas situacijas iš vaiko perspektyvos, iš vaiko geriausių interesų perspektyvos. Pati žinau, kaip yra nepaprasta vertinti situaciją būnant mama, būnant tėvu, kaip greitai pagauname jų situacijas, jų emocijas, tad bet kurią situaciją, taip pat ir tą, apie kurią kalbame šiuo metu viešojoje erdvėje, vertinkime per geriausius vaiko interesus.

Kitas svarbus dalykas – jau ne pirmus metus, o turbūt dešimtmečius vyksta mūsų visuomenėje diskusija, kam gi priklauso vaikas. Ar jis priklauso mamai? Ar jis priklauso tėvui? Ar jis priklauso šeimai? Ar jis priklauso valstybei? Tai noriu dar kartą uždėti akcentą, kad vaikas yra žmogus, kad vaikas turi savo teises ir vaikas turi savo atsakomybes. Jam reikalinga mylinti ir besirūpinanti šeima, jam reikalinga mylinti ir besirūpinanti mama, jam reikalingas mylintis ir besirūpinantis tėtis. O valstybė ateina į pagalbą šeimai ir tėvams, vaikui tik tuomet, kai reikalingos paslaugos arba užtikrinti saugią aplinką.

Visiškai pabaigai. Noriu atkreipti dėmesį, kad ne pirmus metus, o trečius metus atliekame visuomenės nuomonės tyrimus. 2021 metais net 47 % apklaustųjų pasisakė, kad ausies nusukimas nebūtinai yra smurtas prieš vaiką, tai priklauso nuo aplinkybių. Noriu pasidžiaugti ir atkreipti dėmesį, kad iki šios dienos, būtent iki šios dienos, šis procentas sumažėjo net 12 %. 2021 metais buvo 47 %, o šiandien šią fizinę bausmę būtų linkę taikyti tik 35 %.

Gal ne taip greitai keičiasi fizinių bausmių taikymas. 2021 metais 50 % apklaustųjų, pusė apklaustųjų, buvo linkę taikyti vaikams fizines bausmes, priklausomai nuo aplinkybių, o šiandien turime jau tik 45 %.

Visuomenės nuomonė, mūsų požiūris, santykis nekinta taip greitai. Bet noriu pabrėžti, kad esame teisingame kelyje. Ačiū. Esu pasiruošusi atsakyti į jūsų klausimus.

PIRMININKAS. Labai dėkui. Suprantu, vaiko teisių apsaugos kontrolierė E. Žiobienė irgi trumpai pasisakys. Gerbiama Skuodiene, prašau, jeigu galite, ten atsisėsti, į vietą šone, kur anksčiau buvote, ir iš vietos galėsite atsakinėti. M. Puidokas per šoninį mikrofoną.

M. PUIDOKAS (*MSNG*). Aš norėjau paprašyti, kad gerbiama kontrolierė būtent apie konkrečią situaciją kalbėtų, nes mes dėl to ir kvietėme. Gerbiama vadovė truputėlį į kitus dalykus akcentus sudėliojo.

PIRMININKAS. Gerai. Ir P. Gražulis per šoninį mikrofoną.

P. GRAŽULIS (*MSNG*). Gerbiamas posėdžio pirmininke, kadangi iniciatorius esu, užsirašiau, buvau anksčiau, netyčia išsibraukiau, o dabar paskutinis klausti užsirašiau, ką daryti?

PIRMININKAS. Na, čia jau nieko nepadarysi.

P. GRAŽULIS (*MSNG*). Bet iniciatoriui pirmumo teisė.

PIRMININKAS. Viskas jau padaryta, Petrai. Prašau, gerbiama kontroliere.

E. ŽIOBIENĖ. Laba diena, gerbiami Seimo nariai, gerbiamas posėdžio pirmininke. Iš tikrųjų susirinkome dėl labai sudėtingo klausimo. Manau, kad tai yra labai skaudus ir sunkus klausimas. Teismo sprendimų vykdymo klausimą turbūt labai gerai prisimena Seimo nariai, ypač ilgamečiai, ne pirmą kadenciją esantys. Mes ne kartą sugrįždavome prie teismo sprendimų vykdymo, ypač tais sudėtingais atvejais – dėl vaikų bendravimo tvarkos, kai jie gyvena atskirai nuo tėvų, arba dėl vaikų gyvenamosios vietos. Visada buvo tam tikras procentas teismo sprendimų, kurie buvo labai sunkiai įgyvendinami.

Primenu, kai buvo keičiamas Vaiko teisių pagrindų įstatymas, buvo labai svarbus dalykas galvoti apie tai, kokiomis paslaugomis padėti tėvams, kad jie laikytųsi teismo sprendimo. Dažnai vis dėlto pastebima, kad teismo sprendimo įgyvendinimo klausimas yra apsunkinamas jų pačių tarpusavio blogais santykiais, konfliktiniais santykiais, todėl būtent, priimant naują Vaiko teisių pagrindų įstatymo redakciją, šalia to ėjo daug paslaugų. Pirmiausia buvo reglamentuota atvejo vadyba, atitinkamai buvo įvesta šeimos mediacija, ko prieš tai iš viso nebuvo, taip pat ir teisminė mediacija, taip pat psichologai, psichologų atsiradimas įvairiose teismo proceso stadijose ir taip pat teismo vykdyme.

Dabar jau komentavimų yra gana nemažai žiniasklaidoje, aš norėčiau, kad mes visi grįžtume prie paties pagrindo – vaiko paėmimas iš šeimos ir teismo sprendimo vykdymas galimas dviem skirtingais būdais. Vienas yra teismo sprendimas, kada yra įgyvendinama antstolio pagal vykdomąjį raštą. Tada antstolis, vadovaudamasis vykdymo instrukcija, kurioje labai aiškiai reglamentuota, ką jis gali pasitelkti, antstolį, psichologus, policijos pareigūnus ir taip toliau, Vaiko teisių tarnybą, įgyvendina antstolis. Kitas variantas yra pagal Vaiko teisių pagrindų įstatymą, kada vaikas turi būti paimtas iš šeimos. Primenu, kad buvo daug diskusijų dėl 2018 metais įsigaliojusio įstatymo, Vaiko teisių pagrindų įstatymo redakcijos, buvo labai didelės diskusijos ir aš buvau tikrai viena iš tų didžiųjų iniciatorių, kad visais atvejais, kai vaikas būtų paimamas iš šeimos, visiškai visada tai būtų teismo sankcionuotas dalykas ir kad tai būtų tiktai teismo įvertintos funkcijos.

Primenu, anksčiau būdavo įvairiai. Tikrai, vaiko teisių institucija, savivaldybių vaiko teisių skyriai imdavo vaikus, kartais patekdavo į ligoninę, įvairiausių dalykų mes turėjome iš tikrųjų, ir tų daugkartinių paėmimų iš tos pačios šeimos. Tai čia iki 2018 metų įstatymo įsigaliojimo. Pagal 2018 metų įstatymo redakciją Vaiko teisių tarnyba pati savarankiškai jau negali imti. Jeigu mes kalbame vėlgi iš to Vaiko teisių pagrindų įstatymo, vaiką galima paimti su teismo sprendimu tiktai tada, kada yra vienas iš trijų variantų. Tai yra tikrai labai kraštutinė priemonė, nes visada turi būti pagalba šeimai ir stengiantis išlaikyti vaikus su tėvais ar su vienu iš tėvų, ar su abiem. Tai galima tik tada, kada yra grėsmė sveikatai, gyvybei, vaiko saugumui. Tokiu atveju ne antstolis vykdo sprendimą, o vykdo Vaiko teisių tarnyba pasitelkdama policiją. Šitoje konkrečioje situacijoje negaliu jums to komentuoti, kadangi gerbiu vaiko privatų gyvenimą. Bet šitoje vietoje labai prašau jūsų girdėti tuos palyginimus, ką aš jums pasakiau.

Toliau. Paprastai, kai yra konfliktinės situacijos, mes visi labai tikimės, kad padedant mediacijai, psichologijai, atvejo vadybai tėvai supras savo vaidmenį. Esminis momentas visada, ypač

konfliktinėse… Supraskite, gražių istorijų kontrolieriaus įstaiga niekada negauna. Tikrai yra žmonių, kurie sugeba taikiai išsiskirti, bet mes apie juos praktiškai nežinome. Nežinau, Vaiko teisių įvaikinimo tarnyba žino, bet irgi turbūt ne tiek daug. Tos šeimos tada tiesiog taikiu būdu, dažnai net taikos sutartimi susitaria. Dabar sudėtingais atvejais vis tiek turi būti mediacija, psichologinė pagalba tėvams padėti suprasti. Pagrindinė žinutė ir pagrindinė mintis tėvams. Jie išsiskiria kaip sutuoktiniai, kaip gyvenimo draugai, bet kaip tėvai jie neišsiskiria niekada. Niekada jie neišsiskiria, nes už savo vaiką jie yra atsakingi abu. Nepriklausomai nuo to, kurio iš jų gyvenamoji vieta nustatyta su vaiku, jie abu yra vienodai svarbūs, nebent būtų apribotos teisės. Visais kitais atvejais, net ir kaip dažnai matosi ar nesimato su savo vaiku, visus klausimus, susijusius su vaiku, jie turi priimti kartu. Tada, jeigu jie nesugeba susitarti, jeigu jie konfliktuoja, tai tampa labai sudėtinga. Dėl ko buvo darytos visos įmanomos paslaugos ir dėl ko kiekvieną tokį atvejį įtraukia į atvejo vadybą ir stengiasi jiems padėti. Tokių situacijų yra, deja, ne viena, kada tėvai nesugeba susitarti.

Ką jie daro? Iš ko mes tą labiausiai pastebime? Labai dažnai tai yra tarpusavio kaltinimai smurtu, įvairiu smurtu, įvairiomis rūšimis, tuo, ką jūs turite Vaiko teisių pagrindų įstatyme. Ir šita istorija yra ne išimtis. Ir yra nemažai ikiteisminių tyrimų pradėta. Atsiprašau, bet turiu baigti. Pradėti ikiteisminiai tyrimai, pradėta ir nutraukta, arba jie net nėra pradėti. Yra nemažai tokių dalykų ir šioje konkrečioje situacijoje. Visa tai labai stipriai apsunkina.

Noriu atkreipti dėmesį, kad tada, kada tai yra teismo sprendimai, teismo veiksmai arba prokuratūros veiksmai ir sprendimai, kontrolierius labai akivaizdžiai neturi galimybės to tirti, tai nustato įstatymas. Pripažinkime visi, teismo sprendimas turi būti vykdomas ir kontrolierius sprendimo neperžiūrės. Sprendimas… (*Balsai salėje*) Dar iki konkretaus prieisime. Visais atvejais tai turi būti labai akivaizdu, pačios institucijos turi pasiruošti.

Ir dabar prieiname prie to konkretaus teismo sprendimo, ką mes turėjome šitoje konkrečioje situacijoje. Vyksta tyrimas. Nenorėdama labai spekuliuoti, neturėdama visos informacijos, negalėčiau daug jums šiuo atveju pasakyti, tačiau yra akivaizdu, kad to, ką mes visi matėme, kiekvienam empatijos jausmą turinčiam žmogui nesinorėtų nei matyti, nei girdėti, to, ką mes visi pamatėme ir ką pamatė visa visuomenė. Tai yra tikrai blogai, tai turi būti įvertinta ir tai turi būti akivaizdžios pamokos ateičiai, nes tai nėra tik vienas atvejis.

Vadinasi, mes ir kitais atvejais turime turėti labai aiškų supratimą, mes turime pamatyti, kokius algoritmus turi institucijos ir kaip jos veikia. Ar kiekvienas žmogus, kuris ateina vykdyti teismo sprendimą, turėkite omenyje, konfliktinių situacijų jie nėra lengvi, ir mes nesitikime, kad vaikas sakys, tikrai aš sutinku, išeikime. Ne apie tai kalbama. Kalbama ir apie profesionalumą, apie tai, kad žmonės turi būti pasiruošę, kiekvienas turi žinoti savo vaidmenį, ko jie atėjo, ką jie daro ir kaip jie įvykdo teismo sprendimą. Tai tas klausimas turi būti išaiškintas ir turi būti konkretus.

Ir visiškai baigdama turiu prašymą mums visiems. Tai yra vieša diskusija ir yra daug diskusijų visur žiniasklaidoje, tai yra konkretaus vaiko privatus gyvenimas. Tėvų ir kitų iniciatyva tos privačios informacijos apie vaiką yra labai daug. Jam reikia gyventi čia ir dabar. Gerbkime jo privatų gyvenimą. Ačiū.

PIRMININKAS. Labai dėkui, gerbiama kontroliere. Galite prisėsti ir pereisime prie klausimų ir atsakymų. (*Balsai salėje*) Tai klausimas tuoj bus pačiam. Ne?

A. GEDVILAS (*MSNG*) Dėl vedimo tvarkos. Iš tiesų noriu padėkoti tarnybos direktorei ir vaiko teisių kontrolierei už supratingumą ir tai, kad, na, neištempė viso laiko ir padarė tokią bendrą apžvalgą. Tačiau buvo siųsti klausimai, į kuriuos mes negavome atsakymų. Tai arba gausime raštu, arba, labai tikiuosi, rasime dar galimybę susitikti ir į tuos klausimus bus atsakyta.

PIRMININKAS. Turbūt bus galimybė paklausti netrukus pačiam.

Pirmoji klausia J. Šiugždinienė. (*Balsai salėje*) Nežinau, mano ekrane dega J. Šiugždinienė.

J. ŠIUGŽDINIENĖ (*TS-LKDF*). Kolegos, čia įvyko kažkokia klaida, aš tikrai neužsirašiau klausti, gal čia kažkas… Atsisakau klausimo.

PIRMININKAS. Mano ekrane matosi J. Šiugždinienė. Gerai. Klausia M. Puidokas. Kolegos, tylos!

M. PUIDOKAS (*MSNG*). Dėkui. Iš tikrųjų labai jautrus ir sudėtingas klausimas. Akivaizdu, kad vaiko psichinei sveikatai padaryta greičiausiai visą gyvenimą išliksianti neatitaisoma žala, nes to-

kie dalykai nepasimiršta. Paviešinti vaiko paėmimo procedūros metodai niekaip nesusiję nei su humanišku, nei su profesionaliu pareigūnų elgesiu su vaiku, nei su elementariomis moralės normomis.

Prašau informuoti, ar šis atvejis jūsų vadovaujamoje tarnyboje buvo išsamiai tirtas. Jei taip, kokios buvo šio tyrimo išvados, ar buvo nubausti atsakingi darbuotojai, kokia buvo nuobauda, ar jie buvo nušalinti nuo darbo Vaiko teisių apsaugos ir įvaikinimo tarnyboje, ar jie šiuo metu dar dirba? Kodėl apie tyrimą ir nuobaudas po to, kai visa šita informacija pasklido, nebuvo paviešinta visuomenėje, siekiant gerinti pasitikėjimą jūsų vadovaujama tarnyba? Akivaizdu, kad smūgis žmonių ir visuomenės pasitikėjimui tarnyba buvo didžiulis. Į šituos klausimus tikrai norėtųsi tikslių ir aiškių atsakymų, nes probleminių atvejų…

PIRMININKAS. Laikas!

M. PUIDOKAS (*MSNG*). …tokių, kaip šis, ir labai skaudžių, tikrai yra labai daug, kuriuose yra labai aiškios pareigūnų pavardės…

PIRMININKAS. Laikas!

M. PUIDOKAS (*MSNG*). …ir tame pačiame Kaune, ir reikia tuos atsakymus visuomenei žinoti. Dėkui.

PIRMININKAS. Prašau. Kas atsakys?

I. SKUODIENĖ. Ačiū už klausimą. Tikrai turbūt svarbu pasakyti, kad tas įrašas, kuris buvo išplatintas gruodžio 3 dieną viešojoje erdvėje… Jį pamačiusi tikrai reagavau ir kaip žmogus, ir kaip mama, ir kaip įstaigos vadovė įvairiais jausmais, taip pat ir pykčiu dėl to, kaip mes veikiame, kodėl mes veikiame ir ką darome.

Iš karto informavau ministrę. Iš karto ėmėmės veiksmų. Sukontaktavau su kolegomis, susijungėme analizuoti. Tai buvo iškart sekmadienį. Turbūt tie pirminiai jausmai, kuriais skubame įsijausti į suaugusių žmonių, į vaiko jausmus, tikrai yra labai stiprūs. Bet, gavusi tą informaciją, su kuria susipažinau, neskubėjau nuvertinti (kaip jūs sakote: ar atleidote, ar kokie nušalinimai) todėl, kad tos aplinkybės yra visos. Tai yra, kaip jau minėta, penkerių metų situacija. Per tą laiką buvo 46 pranešimai dėl galimų vaiko teisių pažeidimų. Situacija yra kompleksinė. Aš pirmadienį iš karto inicijavau tyrimą, iš karto inicijavau kreipimąsi į policiją dėl vaizdo įrašo, iš karto paprašiau kolegų paaiškinimo, taip pat paprašiau ir policijos kolegų, kurie dalyvavo įvykio paaiškinime. Ir kas yra labai svarbu – aš susiradau visus dokumentus, kurie yra susiję su ta byla.

Labai noriu atkreipti dėmesį, kad rugsėjo 21 dienos įvykiai tuo nesibaigė ir buvo teismo procesai. Spalio 19 dieną įvyko teismas, kuriame buvo pateikti šie vaizdo įrašai. Aš noriu pacituoti teismo pasisakymo išvadą iš jo nutarties, kodėl neskubėjau atleisti žmonių, kodėl neskubėjau įvertinti, o ryžausi laukti išsamaus tyrimo rezultatų. Du sakiniai iš spalio 19 dienos teismo nutarties: „Ieškovės atstovės 2023 m. spalio 13 d. pateiktas vaizdo įrašas atskleidžia akivaizdų ieškovės nusiteikimą prieš tarnybos specialistus; ieškovės negebėjimą valdyti savo emocijų, jų neperteikiant mažamečiam vaikui, arba sąmoningą jų demonstravimą ir perkėlimą vaikui; dėl ieškovės veiksmų sudėtingoje situacijoje esančiam vaikui papildomos įtampos ir baimės kėlimą; jos poveikį vaiko emocinei būsenai. Toks motinos elgesys neatitinka vaiko interesų ir tai matyti iš vaizdo įrašuose fiksuotos vaiko reakcijos.“ Tai yra tik trumpa ištrauka.

Ką noriu pabrėžti, kad teismas jau įvertino turimus įrašus. Aš nenoriu pateisinti darbuotojų, aš nenoriu pateisinti savęs. Aš noriu paprašyti surasti laiko įvertinti visas aplinkybes. Tai yra ne valandą ir ne 2 valandas trukęs procesas.

PIRMININKAS. Labai dėkui. Klausia A. Gedvilas.

A. GEDVILAS (*MSNG*). Gerbiama Vaiko teisių apsaugos ir įvaikinimo tarnybos direktore, sprendžiant iš informacijos, kuri yra viešojoje erdvėje, ir iš tos, kurią gaunu asmeniškai iš žmonių, turėjusių nelaimę susidurti su jūsų tarnyba, tampa akivaizdu, kad jūsų tarnybos darbuotojams kartais trūksta kompetencijos bei teisinių žinių. Kaip žinome, jūsų institucijos išvadų reikalauja teismai. Ne paslaptis, kad teismų nuomonę suformuoja būtent jūsų specialistų išvados. Šiuo metu tarnyboje dirba 724 darbuotojai. Jų atlyginimai yra aukštesni už šalies vidurkį. Dabar jau nekyla abejonių, kad jų kompetencijos turi būti įvertintos iš naujo, – netinkami darbuotojai turi būti atleisti ir atliktas pilnas tarnybos veiklos auditas.

Prašau pasakyti, ar tol, kol tarnyba nebus tinkamai pertvarkyta tam, kad susigrąžintų visuomenės pasitikėjimą, reikėtų perduoti teismams žinią, kad tarnybos sprendimai ir nurodymai yra nebūtini ir jais galima nesivadovauti? O gal būtų paprasčiau tarnybą apskritai panaikinti? Teko girdėti, kad geriausia pagalba vaikams – jokios pagalbos.

I. SKUODIENĖ. Ačiū už klausimą. Įvardinote tikrai labai svarbius klausimus. Galėčiau taip paskaidyti, jeigu neatsakysiu, tikrai galėsite dar papildyti. Tikrai sutinku, kad žmonėms nuolat reikia augti. Tarnyba veikia penkerius metus. Tos situacijos, su kuriomis susiduria žmonės, atėję į šeimą, kuomet reikia atskirti vaiką, visą laiką yra labai sudėtingos ir traumuojančios.

Mes nuosekliai keliame darbuotojų kvalifikaciją. Per šiuos metus turėjome 38 skirtingus mokymus, mokėsi daugiau kaip 90 % tarnybos. Aš visiškai neneigiu, kad reikia ir toliau kelti kompetencijas. 2024 metais ypatingą dėmesį skirsime traumuojančioms situacijoms, kaip perkelti vaiką, užtikrinti saugią aplinką krizinėje situacijoje. Jau šį penktadienį susitiksiu su generaliniu komisaru, aptarsime bendradarbiavimą su policija ir komandinį darbą perkėlimo metu. Visus šiuos akcentus sudedame. Bet tik labai prašau atkreipti dėmesį, kad per šiuos penkerius metus pavyko padaryti ir labai teigiamų dalykų. Vaikai apsaugoti, vaikų mirčių skaičius nuosekliai auga. (*Balsai salėje*) Jeigu dar 2021 metais turėjome… Atsiprašau, mažėja. Norėjau pasakyti, pranešimų skaičius auga. 2021 metais gavome 40 tūkst. pranešimų dėl galimų vaiko teisių pažeidimų, o 2023 metais gauname daugiau kaip 50 tūkst. Žmonės reaguoja, žmonės stengiasi, visuomenė praneša. Darome tai, ką galime. Įsivardinsime klaidas, iš jų mokysimės.

Noriu atkreipti dėmesį, kad kuo greičiau stengsimės atlikti išsamų tyrimą. Klausimas buvo ir iš pateiktų raštu, kas bus darbuotojams? Vadovaujantis Valstybės tarnybos įstatymu, gali būti skirta nuobauda, gali būti skirtas papeikimas, gali būti griežtas papeikimas arba atleidimas. Šiuo įstatymu vadovausiuosi priimdama sprendimus.

PIRMININKAS. Labai dėkui. Per šoninį mikrofoną dėl vedimo tvarkos turbūt M. Puidokas nori. Aš tik informuoju, kad liko 7 minutės. Jūsų pasisakymas bus kitų kolegų, tarp jų ir P. Gražulio, paskutinio eilėje, sąskaita.

M. PUIDOKAS (*MSNG*). Labai trumpas ir esminis dalykas. Kaip gali trūkti laiko tokiems esminės svarbos dalykams įvertinti? Dabar jau yra gruodžio mėnuo. Kodėl vis dar nėra įvertinti tokie dalykai kaip gerbiamo Arūno iš Kauno šeimos istorija. Ketveri metai tampymo po teismus…

PIRMININKAS. Čia ne dėl vedimo tvarkos, Mindaugai, gerbkite kitus kolegas. Yra daug užsirašiusių Seimo narių. Klausia L. Slušnys.

I. SKUODIENĖ. Jeigu galėčiau papildyti…

L. SLUŠNYS (*TS-LKDF*). Ačiū, posėdžio pirmininke. Pirmiausia, mane iš tiesų stebina šitie prieš tai klausę vyrukai savo kvailumu. Aš atsiprašau. Pirmiausia atsiprašau jūsų, kad jums tenka aiškintis tokiomis progomis, ir už politikus. Visada sakiau ir būsiu tos pozicijos – nemanau, kad taip turi būti. Dar iki tapdamas Seimo nariu sakydavau, mane erzindavo ir net siutindavo tie atvejai, kai kalbėdavo politikai, kurie nėra nei matę, nei negirdėję, kas yra vaiko raida, ką reiškia saugi vaiko aplinka.

Aš klausiu, kaip manote, kokią įtaką daro tarnybų darbui toks politikų žaidimas ir triukšmavimas, kiek tai trukdo ar padeda priimti sprendimus dėl vaiko saugumo ateityje? Ačiū. (*Balsai salėje*)

I. SKUODIENĖ. Klausimas yra labai jautrus. Ir aš asmeniškai, ir mano kolegos… (*Šurmulys salėje*)

PIRMININKAS. Ar jau kviesti apsaugą, ar dar ne? (*Balsai salėje*) Dar palaukti? Gerai, luktelėsiu dar. Prašau. Atsakėte ar neverta čia atsakyti?

I. SKUODIENĖ. Tikrai jūsų klausimas yra jautrus. Nėra paprasta. Noriu perduoti ir reaguojančių žmonių, būnant man čia pusvalandį, kolegos reagavo tris kartus, reaguojame Lietuvoje kas 9 minutes. Tikrai nėra paprasta tokiose situacijose reaguoti, padėti vaikui ir šeimai. Kviečiu, nuolat kalbuosi su kolegomis, palaikau ir tikiu ta svarbia misija, kurią šiomis dienomis, šiais metais ir paskutiniais šešeriais metais įgyvendiname.

PIRMININKAS. Labai dėkui. Klausia R. Baškienė.

R. BAŠKIENĖ (*DFVL*). Dėkoju. Labai trumpas ir esminis klausimas. Kokias iš to padarysime išvadas? Ir ar skaudžioms klaidoms taisyti pakanka teisės aktų? Galbūt jūs pasiūlysite, ką galėtu-

me tobulinti ar kokių nors priemonių, nes tik bendras veikimas gali duoti rezultatą, kad išeitume iš šios tikrai tikrai sunkios padėties?

E. ŽIOBIENĖ. Ačiū. Iš tikrųjų tai bandžiau pasakyti ir tribūnoje. Visais atvejais, kai analizuojame, norime pastebėti, kokių yra trūkumų. Pirmiausia, norime pažiūrėti, koks yra reglamentavimas, nustatytas algoritmas, kaip veikia institucijos, ar joms to užtenka? Nesu tikra, ar reikia keisti įstatyminę normą. Čia greičiau turbūt yra įgyvendinimo dalykai ir poįstatyminių aktų klausimas, ką mes turime. Kitas dalykas – vėlgi institucijų (ir šios institucijos, ir galų gale policijos pareigūnų) pasirengimas, žinios, mokymai ir galų gale resursai, ar užtenka resursų. Tai čia viskas iš esmės. Ačiū.

PIRMININKAS. Labai dėkui. B. Pietkiewicz.

B. PIETKIEWICZ (*MSNG*). Pirmininke, mano klausimas būtų gerbiamai Ilmai. Tyrimai atskleidžia, kad, paėmus vaiką, motinos ne tik patiria didelį stresą, psichosocialinę krizę ir net traumą, bet tarp motinų, iš kurių buvo paimti vaikai, lyginant jas su motinomis, kurių vaikas miręs, yra žymiai didesnis depresijos, nerimo, narkotikų vartojimo, mėginimo nusižudyti skaičius. Tą atvejį mes irgi prisiminsime ir prisimename. Vertindama tą faktą, kad šioje srityje yra didelė darbuotojų kaita ir kad tikriausiai ne kiekvienas gali pereiti mokymus, noriu paklausti. Kiek yra atsižvelgiama į minėtus mamų psichologinės savijautos aspektus, ruošiant reikiamą dokumentaciją teismams?

I. SKUODIENĖ. Ačiū už klausimą. Tikrai, kai paėmimo situacijos vykdomos, visuomet kalbu su kolegomis. Organizuojame ir tam skirtus mokymus, kad yra svarbu vaikas ir patys tėvai, kurie išgyvena po paėmimo. Tai visą laiką kalbamės apie tai, kad būtų suteikta pagalba po paėmimo ir mamai, ir tėčiui, nes jie kartu išgyvena. Aišku, tai priklauso nuo to, nuo kurio yra atskiriama. Siekiame kuo greičiau susisiekti, kontaktuoti, suteikti pagalbą ir kartu su partneriais inicijuoti atvejo vadybos procesą, kad būtų sudėliota pagalba ne tik emocinė – šiuo metu išgyventi, bet kaip greičiau padėti šeimai įveikti krizinę situaciją, kad šeima galėtų toliau tinkamai funkcionuoti.

PIRMININKAS. Labai dėkui. Klausia V. Aleknaitė-Abramikienė.

V. ALEKNAITĖ-ABRAMIKIENĖ (*TS-LKDF*). Ačiū. Mano klausimas yra gerbiamai vaiko teisių kontrolierei. Jūs labai teisingai pasakėte, kad mediacija yra svarbus aspektas, siekiant padėti besiskiriančioms poroms netraumuoti savo vaikų. Tai mano klausimas toks dvilypis. Viena vertus, ar iš tikrųjų Lietuvoje visiems yra prieinamos mediacijos paslaugos? O kitas dalykas, Olandijos specialistai, su kuriais neseniai teko bendrauti, sako, kad Olandijoje teismai turi teisę atidėti skyrybų bylą, sprendimą tol, kol tėvai neparengia bendro rūpinimosi vaiku plano. Tai skatina juos valdyti savo emocijas ir labiau galvoti apie vaiką, o ne panaudoti jį kaip priemonę prieš kitą sutuoktinį. Ar mes galime irgi tikėtis, kad Lietuva eis šiuo keliu? Ačiū.

E. ŽIOBIENĖ. Ačiū. Tikrai labai vertingas klausimas. Mediacija gana naujas institutas Lietuvoje, bet mediatorių gretos jau gana plačios. Aišku, ten irgi reikia dar stiprinti ir didinti. Valstybė, man rodos, skiria 6 valandas nemokamai, visa kita galėtų būti pačių klientų mokėjimo klausimas. Tai yra tikrai nedaug. Tada reikia iš tikrųjų galvoti, kiek valstybė galėtų tam daugiau skirti. Aišku, sakykime taip, dar yra dalis žmonių, kurie atsisako tos mediacijos. Ir šitie konfliktiniai atvejai dar yra sudėtingesni, bet iš principo jų turi būti daug. Aš sakau apie skyrybų bylą, bet, aišku, dar prie atvejo vadybos taip pat gali būti skirta mediacija.

O dėl to jūsų minėto atvejo, kad tėvai turėtų susitarti kiek įmanoma. Iš tikrųjų pastangų ir teisėjas deda, matyt, į tą susitarimą, ir visi kiti, bet, aišku, jūsų minėtas pavyzdys yra labai geras. Sutinku, labai geras.

PIRMININKAS. Labai dėkui. Gerbiami kolegos, klausti skirtas laikas baigėsi, bet kol ministrai eina į savo vietas dėl Vyriausybės pusvalandžio, labai trumpą klausimą R. Šarknickas paskutinis ir baigiame. Labai glaustai, jeigu galima.

R. ŠARKNICKAS (*LVŽSF*). Dėkoju, gerbiamas posėdžio pirmininke. Aš iš savo patirties. Aš buvau 4 klasėje išplėštas iš mylimos mokytojos, kuri atstojo man mamą, ir tas dalykas mane irgi sukrėtė, ką pamačiau. Man liko kaip nuotrauka, aš tikiuosi, tam berniukui neliks nuotraukos, nes yra socialiniai darbuotojai, psichologai. Tais laikais mes jų neturėjome vaikų globos namuose. Mano klausimas būtų… susijaudinau šiek tiek. Bet tas įvykęs atvejis, kraštutinis atvejis… Aš neteisinu nė vienos pusės – dabar aš žiūriu tik į vaiką. Ar buvo galimybė…

PIRMININKAS. Robertai, klauskite greičiau, 10 sekundžių liko. Mes ir taip vėluojame.

R. ŠARKNICKAS (*LVŽSF*). Ar buvo galimybė mamą ir berniuką, na, į Krizių centrą išvežti gal, kol išsiaiškins?

PIRMININKAS. Viskas. Na, Robertai, mes vėluojame ir taip. Aš labai gražiai prašiau jūsų, nes jūs jau visą laiką viršijote. Labai trumpai kas nors atsakykite ir judame prie Vyriausybės pusvalandžio.

E. ŽIOBIENĖ. Ačiū už klausimą, ačiū už pasidalinimą savo patirtimi. Kiekvieno žmogaus pasidalinta patirtis yra tikrai labai svarbi gerinant ir kuriant saugią paslaugą ir priėjimą prie vaiko ir šeimos. Tai, ką jūs sakote, ir tai, kokie dabar siūlymai yra teikti, tikrai į visus visus siūlymus atsižvelgsime, visus siūlymus įvertinsime. Į klausimą, ar galima kitaip, ar galima geriau, aš visuomet atsakau – visuomet galima geriau, daugiau, jautriau, empatiškiau ir to stengsimės siekti.

PIRMININKAS. Labai ačiū, gerbiama pranešėja. Viskas, šitą klausimą svarstyti baigėme.

12.42 val.

Vyriausybės valanda

Judame prie Vyriausybės pusvalandžio. Pirmas klausia A. Veryga. Prašau.

A. VERYGA (*LVŽSF*). Dėkoju, pirmininke. Aš norėčiau krašto apsaugos ministro paklausti dviejų klausimų. Pirmas būtų, kaip jūs vertinate tai, kad jau kelis mėnesius šauliams nėra perduodami nebenaudojami Lietuvos kariuomenės švediški ginklai? Nors buvo prašoma, kad tai būtų padaryta iki pratybų, tačiau žmonės, kurie skiria savo laisvalaikį, savo laiką, deja, turėjo praktikuotis be jų. Tai gal jūs galėtumėte tiesiog imtis asmeninės iniciatyvos ir padėti, kad tai vyktų greičiau?

O kitas irgi toks praktinis klausimas. Ar sutiktumėte, kad po „Hamas“ teroristų puolimo Izraelyje viena iš pamokų, kurią mes galėtume ar turėtume išmokti, kad ginklai tų, kurie galėtų ginti, turėtų būti laikomi namuose, nes ten žmonės, užpulti kibucuose, iki tų ginklų net nepriėjo?

A. ANUŠAUSKAS (*TS-LKDF*). Atsakau į pirmą klausimą. Krašto apsaugos ministerija organizavo, tiksliau, padėjo Šaulių sąjungai dalyvauti perkant 1,5 tūkst… (Bet aš noriu atsakyti.) 1,5 tūkst., jais Šaulių sąjunga galės naudotis ir pratybose, ir ten, kur reikės. Dėl kitų dalykų, kas kur skyrė ar kariuomenė neskyrė, iš tikrųjų man reikėtų pasiteirauti. Aš dabar neatsakysiu, nes tiesiog nežinau.

Dėl ginklų laikymo namuose. Kaip žinome, tos sąlygos yra įrašytos Ginklų ir šaudmenų įstatyme. Bet jeigu kalbame apie karines struktūras, pavyzdžiui, krašto apsaugos savanorius, kad arčiau kuopaviečių jie būtų, tai tos galimybės konteinerius įsigyjant yra sukurtos. Be abejonės, tos galimybės yra visiškai kitokios, negu buvo anksčiau. Ginklus, sprogmenis, šaudmenis – visa tai, ko reikia gynybai, galimybės turėti arti naudotojų jau yra, tačiau aš suprantu, kad klausimas šiek tiek kitas, tai yra ginklų laikymas namuose. Bet tiesiog tai reguliuojama šiek tiek kitos sistemos, ne Krašto apsaugos ministerijos.

PIRMININKAS. Labai dėkui. Klausia K. Mažeika.

K. MAŽEIKA (*DFVL*). Ačiū, posėdžio pirmininke. Gerbiama premjere, jūs sakėte apie savo patarėjus gerus žmones, kurie pataria apie žemės ūkį jums. Norėtųsi tikėti, kad tai ne tie, kurie dabar veža tuos kruvinus rusiškus grūdus į ir per Lietuvą, kad ne tie, kurie ūkininkus jau baigia suvaryti į pelkes, ir ne tie, kurie daro viską, kad tai, kas parašyta jūsų Vyriausybės programoje, iš tiesų vyktų priešingai ir kad būtų visiškai blogai, negu jūs siekiate kažkokių užsibrėžtų tikslų.

Anksčiau aš jau klausiau jūsų apie ukrainietiškus grūdus, kaip jie kontroliuojami Lietuvoje, o dabar noriu paklausti apie tuos rusiškus kruvinus grūdus ir kitą rusišką produkciją, kuri per Baltarusiją važiuoja į Lietuvą ir Europą. Jūsų žiniomis, kokie maždaug kiekiai tų grūdų ir kitų produktų, kokios apimties važiuoja? Ką ketinate daryti? Ir galbūt kiek tos kruvinos duonos Lietuvos žmonės jau yra suvalgę? Ačiū.

I. ŠIMONYTĖ (*TS-LKDF*). Žiūrėkite, jūs tarsi užduodate klausimą, bet bandote teigti tam tikrus dalykus. Kadangi aš iš kepurės jokių dalykų teigti neketinu, aš tikrai patikrinsiu importo, eksporto ir tranzito duomenis ir atsakysiu jums į šituos klausimus raštu.

Kaip žinoma, maisto produktams, ir tai yra Europos Sąjungos ir tarptautinės sankcijų politikos pagrindinė nuostata, tam, kas yra susiję su maisto prieinamumu, tokiems produktams sankcijos yra netaikomos nei į Rusiją gabenant, nei iš Rusijos. Tai nereiškia, kad aš manau, jog žmonės, kurie turi verslą, susijusį net ir su maisto produktais, ir turi kokius nors prekinius ryšius su Rusijos Federacija, elgiasi moraliai (man taip toli gražu neatrodo), tačiau jie elgiasi teisėtai. Bet kokie tai yra skaičiai tranzito, kiek perkrauna mūsų Klaipėdos valstybinis jūrų uostas tų grūdų, aš jums galėsiu atsakyti tik po to, kai gausiu konkrečius skaičius.

PIRMININKAS. Labai dėkui. Klausia A. Sysas.

A. SYSAS (*LSDPF*). Ačiū, pirmininke. Aš kreipsiuosi į du ministrus. Mano rankose dvi kolektyvinės sutartys. Vieną pasirašė M. Navickienė, kitą dar J. Šiugždinienė, bet yra ministras. Jos galioja: viena iki metų pabaigos, kita iki kitų metų pabaigos. Tose sutartyse yra aiškiai parašyta, kad 3 dienos prie atostogų saviugdai, 2 dienos sveikatai gerinti, 3 dienos papildomų atostogų. Bet kai aš kalbuosi su mokytojais ir aplankau mokyklas, tai jokių papildomų pinigų šitoms papildomoms dienoms nėra. Lygiai taip Nacionalinėje kolektyvinėje sutartyje – ten yra iki 5 dienų sveikatai su vidutiniu darbo užmokesčiu.

Mano klausimas būtų, ar atliekama kokia nors revizija, kontrolė, ar vykdoma šita kolektyvinė sutartis, ar ne? Suprantu, kad švietimas vėl pasirašė naują sutartį, kurioje turbūt tie patys skaičiai įrašyti, bet mokytojas gryno etato atlyginimą gauna, jokių papildomų pinigų nėra mokykloje ir jos negali užtikrinti nei 2 dienų saviugdai, nei 3 papildomų atostogų dienų. Mano klausimai, ar vykdoma kokia nors kontrolė, ar tik dėl formalumo pasirašome kolektyvinę sutartį ir viskas? Ačiū.

G. JAKŠTAS. Ačiū už klausimą. Kaip žinote, skaitant visą punktą yra pasakyta, kada tomis dienomis galima naudotis. Turi būti sutarta su mokyklos administracija dėl tų dienų ir tai yra daroma laisvu nuo pamokų metu. Suprantame, kad mokslo metai yra trumpesni, nei yra mokytojų darbo laikas, tad galima pasiimti papildomas dienas saviugdai tuo metu, kai nėra pamokų. Dėl to papildomų lėšų nereikia. Tariantis ir su profesinėmis sąjungomis, sutariant dėl šito punkto buvo pasakyta, kad nebus tam skiriama papildomų lėšų.

PIRMININKAS. M. Navickienė nori kažką papildomai ar ne?

M. NAVICKIENĖ (*TS-LKDF*). Aš tik pasakysiu, kad kažkokių kontrolės mechanizmų ar papildomų kreipimųsi, kad reikėtų inicijuoti kažkokius, nežinau, patikrinimus arba nagrinėti konkrečius skundus… Tai manęs nėra pasiekę.

PIRMININKAS. Labai dėkui. Kadangi R. Žemaitaičio salėje nėra, tai klausia Mišrios grupės atstovas A. Skardžius.

A. SKARDŽIUS (*MSNG*). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Mano klausimas gerbiamam energetikos ministrui. Lapkričio 16 dieną VERT'as patvirtino naujus tarifus. Būtent mane nustebino VERT'o vadovo R. Pociaus išsakyta mintis, kad nuo šių metų pabaigos jau nebebus į tarifą įtraukiamos perkrovimo pajamos, tai jomis nebebus mažinamas perdavimo tarifas.

Gerbiamas ministre, neseniai jūs atradote, kad perkrovos pajamas tarp Švedijos ir Lietuvos pasidalina abiejų valstybių operatoriai. Tada šiems metams buvo 143 mln. sumažintas perdavimo tarifas. Staiga jau nuo 2024 metų nebeaišku, kiek perkrovos pajamų gavo „Litgridas", nebereikia jų duoti vartotojams. Kas apskaito, kur padeda tas perkrovos pajamas, susidariusias iš skirtumo tarp Švedijos ir Lietuvos kainų? Gerbiamas ministre, gal jūs skaičiuojate tas perkrovas? Jeigu neskaičiuojate, tai kodėl? Kodėl turi kentėti vartotojai?

PIRMININKAS. Laikas!

A. SKARDŽIUS (*MSNG*). Ačiū.

PIRMININKAS. Ministre, ar skaičiuojate?

D. KREIVYS (*TS-LKDF*). Jeigu jūs ką tiktai atradote, tai turbūt sau tą turėtumėte ir taikyti – džiaugsmą atradimo.

Dėl perkrovos lėšų. Reikia pastebėti, kad praeitais metais susidarė realiai neadekvačios perkrovos lėšos dėl didžiulių skirtumų tarp Lietuvos ir Švedijos zonų, dėl to buvo priimtas sprendimas dalį perkrovos lėšų grąžinti Lietuvos vartotojams, kurie mokėjo tikrai didelę kainą.

Reikia pabrėžti, kad perkrovos lėšos pagal reglamentus iš esmės yra naudojamos tam, kad vystytojui būtų vystoma infrastruktūra, siekiant panaikinti skirtumus tarp zonų. Šiais metais,

kadangi skirtumas tarp Švedijos ketvirtosios ir Lietuvos prekybinių zonų yra žymiai mažesnis, perkrovų lėšų yra surinkta žymiai mažiau. Iki Naujųjų metų dar šiek tiek liko, tai po Naujųjų metų mes paskelbsime šiuos skaičius. Jos kartais mažesnės, galiu tik tiek pasakyti, jos kartais mažesnės, negu buvo praėjusiais metais.

Atsakysiu į klausimą, kur jos bus naudojamos. Jos bus naudojamos būtent Lietuvos infrastruktūrai vystyti, kad mes turėtume ir saugesnę infrastruktūrą, kad mes galėtume prijungti daugiau atsinaujinančios energetikos. Taip pat reikia pažymėti, kad dalis projektų Lietuvoje, tokių kaip Šiaurės Lietuvos sužiedinimas, linija Panevėžys–„Mūša“, bus įtraukti į dešimtmečio planus ateities „Litgrido“, taip pat bus reikalingas finansavimas, kaip ir kitų linijų stiprinimas. Atsakymas iš esmės į klausimą – naudojamos linijos yra pagal paskirtį, pagal reglamentus, kur jos ir turi būti naudojamos. Ačiū.

PIRMININKAS. Labai dėkui. Klausia D. Kepenis.

D. KEPENIS (*LVŽSF*). Dėkoju. Noriu paklausti gerbiamos M. Navickienės. Ką tiktai girdėjome vaiko teisių pareigūnių atsakymus. Bet aš pasigedau paties svarbiausio: kodėl į tokią atsakingą misiją siunčiame neparengtus žmones ir po to turime tokį baisų atgarsį? Jūs jau 5 dienas tuo klausimu rūpinatės. Gal žinote, kiek apskritai Lietuvoje yra tokių specialistų, kuriems patikėta tokia funkcija? Kiek iš jų yra testuoti, kiek iš jų atestuoti, kiek trunka jų mokymas, kiek valandų trunka jų apmokymas, kodėl jie eina neapmokyti į tokį darbą? Ir galbūt, jeigu trūksta finansavimo tam reikalui, gal jūs jau numatėte kitiems metams daugiau finansavimo, kad tie žmonės būtų tikrai parengti, atestuoti ir atliktų tą darbą atsakingai? Ačiū.

M. NAVICKIENĖ (*TS-LKDF*). Gerbiamas Dainiau, aš tikrai dėkoju jums už klausimą. Noriu pasakyti, kad dėl šių konkrečių darbuotojų ir kompetencijų, ir to, kaip atliko savo pareigą, mes tikrai vertiname situaciją. Noriu, kad jūs išgirstumėte – vertiname, įvertinsime, bus išvados tam tikros atitinkamos ir panašiai.

Bet aš labai jūsų prašau neapibendrinti. Tarnyboje dirba labai daug žmonių, kurie yra ne tik kompetentingi, bet ir labai atsidavę savo darbui, virš 90 % tikrai yra išklausę įvairiausius mokymus, supervizijas, kurie yra siūlomi. Iš šio atvejo mes jau dabar matome, kokio tipo daugiau mokymų reikėtų, ir tikrai pasirūpinsime, kad juos žmonės gautų. Bandome sistemą ir žmones auginti nuolatos. Klaidų neišvengiame, bet kol kas, kol vyksta tyrimas, jo irgi negali taip greitai, per penkias dienas padaryti, nes norisi įvertinti visas objektyvias aplinkybes. Norisi, kad tie sprendimai, kuriuos mes priimsime ne tiktai dėl darbuotojų tobulinimosi, bet galbūt reikės ir pačių mechanizmų, kažkokių pakeitimų ar patobulinimų… Norisi, kad mes priimtume jau išdiskutuotus sprendimus, kurie galės ilgalaikiškai prisidėti prie tarnybos žmonių kompetencijų auginimo ir apskritai prie tarnybos veiklos. Aš tikrai suprantu ir jūsų klausimą, ir susirūpinimą. Darome viską, ką galime, bet tarnyboje dirba tikrai labai daug kompetentingų žmonių, kuriuos ir apmokome, ir jie gauna supervizijas, ir mes visą laiką stengiamės, kad kasmet jų būtų vis daugiau.

PIRMININKAS. Labai dėkui. Klausia L. Nagienė.

L. NAGIENĖ (*DFVL*). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Mano klausimas energetikos ministrui. Gerbiamas ministre, skaitant viešojoje erdvėje kai kuriuos straipsnius, matome – vėjo jėgainių parko plėtra tikrai didelė, ir visi siūlo įvairias lengvatas, sąlygas. Dabar Marijampolė siūlo 8 centus už kilovatvalandę, net ir nemokamai, jeigu yra 350 metrų spinduliu. Prašom pasakyti, kaip vyksta proveržio paketo Europos Komisijos išvados notifikavimas šito teisės akto, kuris buvo priimtas 2021 metų birželio mėnesį? Ačiū.

D. KREIVYS (*TS-LKDF*). Aš jums per atsakymus iš Seimo tribūnos sakiau, kad mes neprivalome nieko notifikuoti.

PIRMININKAS. Labai dėkui. Klausia K. Vilkauskas.

K. VILKAUSKAS (*LSDPF*). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Klausimas gerbiamam aplinkos ministrui. Jūsų kolegė A. Bilotaitė ir Vidaus reikalų ministerija yra numatę, kad galėtų miestuose pasiekti rezultatą – 60 % gyventojų galėtų pasislėpti priedangose ir slėptuvėse, o rajonuose – 40 %. Bet, mano žiniomis, Aplinkos ministerija delsia parengti taisykles, nustatančias slėptuvių ir priedangų įrengimo standartus, todėl nauji pastatai ir toliau įrengiami be slėptuvių. Tai kada jūs planuojate parengti tas taisykles? Ačiū.

PIRMININKAS. Ministre, kodėl delsiate, atsakykite?

S. GENTVILAS (*LSF*). Dėkoju už klausimą. Lietuvoje visuomeninių, administracinių pastatų yra pastatoma apie 100. Nauja statyba niekaip neišspręs priedangų poreikio tokio, koks yra. Tai priedangas… O priedangos yra laikinos, iki 3–4 valandų pasislėpimo patalpa po žeme. Jų poreikis gali būti išspręstas tiktai senos statybos daugiabučiuose, suradus esamuose pastatuose. Vidaus reikalų ministerija tikrai padarė darbą nuo nulio ir inventorizavo iki trečdalio Lietuvos gyventojų, rodos, poreikį numatytų priedangų.

Kalbant apie naują statybą, statybos techninis reglamentas jau yra parengtas ir viešinamas, tačiau nė vienas pastatas, tai šiandien sakau atsakingai, kuris šiemet gavo statybos leidimą, jame nebuvo… juose visuose yra numatyta priedangos patalpa. Pagal įstatymo reikalavimus tai yra 1,5 kv. metro. Bet kad tai būtų proporcingas, atliepiantis lietuviškus standartus tolesnis reguliavimas, apie tai diskutuoja Kauno technologijos universitetas ir standartas yra parengtas ir iš esmės derinamas su visuomene.

PIRMININKAS. Labai dėkui. Klausia A. Gedvilas.

A. GEDVILAS (*MSNG*). Gerbiamas švietimo ministre, nors prieš kelias savaites jūs, atsakinėdamas į mano klausimą, teigėte, kad mes neturėtume pasitikėti Lietuvos mokyklų skelbiamais reitingais, o egzaminų rezultatai nėra tas rodiklis, pagal kurį reikėtų vertinti mokyklų kokybę, tačiau vakar eilinį kartą pasirodė nauji reitingai, kurie parodo, kad valstybinių mokyklų gerais rodikliais skaičius mažėja, o privačių didėja. Moksleivių matematikos, fizikos, chemijos žinios prastėja, o vienintelė disciplina, kuri gerai sekasi įvairių savivaldybių mokyklų mokiniams – rusų kalba. Ar vis dar nepastebite dramblio kambaryje? Ar jums šios tendencijos vis dar yra normalios ir tikrai nematote reikalo imtis veiksmų gerinti valstybinio švietimo tinklo kokybę? Ačiū.

G. JAKŠTAS. Ačiū už klausimą. Tikrai matome, yra dideli skirtumai. Šią savaitę yra paskelbta ir tarptautinio PISA tyrimo rezultatai, galime pasilyginti ir su visu pasauliu – 81 šalimi. Galime pamatyti skirtumus ir tarp lietuviškai kalbančių mokyklų, ir tautinių mažumų mokyklų. Galime matyti skirtumus mokinių pasiekimų tarp didmiesčių, kaimų ir miestelių. Tie skirtumai yra tikrai dideli ir neišvengiamai turime imtis ryžtingų sprendimų ir kalbėdami apie mokyklų tinklą. Jau yra pateiktas projektas, tikimės iki šių metų pabaigos priimti mokyklų tinklo taisykles, kurios tikrai sudarys galimybes siekti, kad visur būtų prieinamas kokybiškas švietimas, o ne atskirai kokybė ir atskirai prieinamumas. Tai, kas yra skelbiama reitinguose, tai yra tiesiog 12 klasės rezultatai.

Jeigu pažiūrėsime į valstybinių brandos egzaminų rezultatus, tai tikrai neatskleidžia švietimo kokybės ir neatskleidžia mokyklos pajėgumų. Kai kalbame apie egzaminų rezultatus, tam įtaką daro įvairūs faktoriai – yra mokyklos lygio įtaka, yra asmens įtaka, yra tėvų įtaka, yra rajono įtaka. Taip pat, kai kalbame apie mokyklos kokybę, tai yra ne tik egzaminų rezultatai, tai yra ir galimybė rinktis, tai yra įtraukimas, saugumo jausmas, reikalinga infrastruktūra ir taip toliau. Tai čia yra pateiktas tik mažas trupinėlis, kuris tikrai neatspindi tos mokyklos rezultato, nes mokinys mokosi mažiausiai 12 metų. Taip pat matome, kad vyksta ir ikimokyklinis ugdymas, jis taip pat turi įtakos rezultatams. Kai yra paimamas tik vienas taškas jų pasiekimų, tai pagal tai mokyklų tikrai negalima reitinguoti ir matuoti jų kokybės, pagal tą vieną skaičių.

PIRMININKAS. Labai dėkui. Klausia L. Girskienė.

L. GIRSKIENĖ (*LVŽSF*). Aš norėjau paklausti gerbiamos M. Navickienės. Į mane kreipėsi žmonės, ukrainiečiai, ir klausė, kokie bus tolesni veiksmai po sausio 1 dienos dėl paramos. Šiuo metu jie gauna kompensaciją būstui išsinuomoti, įsikurti ir panašiai. Kokie pokyčiai numatomi?

M. NAVICKIENĖ (*TS-LKDF*). Mes siekiame, kad karo pabėgėliai, turintys laikinos apsaugos statusą, turėtų tas pačias galimybes naudotis paramos formomis, kokiomis gali naudotis Lietuvos nepasiturintys gyventojai. Šiuo atveju tikrai sudarysime visas tas pačias sąlygas.

PIRMININKAS. Labai dėkui. Klausia A. Butkevičius.

A. BUTKEVIČIUS (*DFVL*). Dėkoju, posėdžio pirmininke. Mano klausimas būtų gal ir premjerei, ir užsienio reikalų ministrui. Kalbantis su verslo organizacijomis pasigirdo, ne tik pasigirdo, bet iš tikrųjų yra taip, kad iš Baltarusijos yra vežamos, jeigu kalbėtume konkrečiai, statybinės medžiagos. Bet tos statybinės medžiagos, pagal jų aiškinimą, yra gaminamos iš žaliavų, medžiagų,

atvežtų iš Rusijos, ir faktiškai 90 % tos pridedamosios vertės, kuri sukuriama Baltarusijoje gaminant tas statybines ar kitokias medžiagas, atitenka Rusijai.

Kitas dalykas. Mūsų Muitinės departamentas, nežinau, ar kitos institucijos, sertifikatus, lyg ir suklastotus… praleidžia kaip su Europos Sąjungos lyg ir galiojančiais sertifikatais. Ar nemanote į tai atkreipti dėmesį ir patikrinti visa tai? Ir kažkaip gal čia Europos Sąjungoje irgi reikia iškelti tą klausimą?

I. ŠIMONYTĖ (*TS-LKDF*). Gerbiamasis Algirdai, čia reikia labai konkrečiai žinoti, kokios pozicijos pagal kombinuotąją nomenklatūrą, yra sankcijos ar nėra sankcijų. Kilmės klausimas, na, kaip jūs sakote, jeigu 90 % yra rusiškos kilmės, tai tada turėtų būti net ne baltarusiška, o rusiška kilmė tokiam daiktui priskiriama. Tai būtų geriausia, jeigu jūs tų verslininkų, kurie jums sako, nes aš apie tai girdžiu tikrai pirmą kartą, paprašytumėte, kad jie arba jums kokias nors konkrečias pozicijas surašytų ir jūs galėtumėte perduoti mums, kad mes galėtume atlikti muitinės duomenų tyrimą, kas ten realiai vyksta, arba tiesiai man, ir mes tikrai išsiaiškinsime.

PIRMININKAS. Labai dėkui. V. Ąžuolo nėra. Klausia R. Šarknickas ir po jo – A. Vinkus. Gerbiamas Antanai, jūsų nėra sąraše, bet jums suteiksime žodį. Prašau, Robertai.

R. ŠARKNICKAS (*LVŽSF*). Ačiū, posėdžio pirmininke, tikiuosi, šį kartą nenutrauksite manęs.

PIRMININKAS. Jeigu neviršysite laiko.

R. ŠARKNICKAS (*LVŽSF*). Mano klausimas yra aplinkos ministrui dėl miško kirtimų normų, nustatytų procentų. Ketinote 7 %, atrodo, padaryti, bet visuomenė sureagavo, susilaikėte. Sakykite, kokie prioritetai neleidžia nuo 5 %, tarkime, iki 4 % sumažinti miško kirtimų normų?

S. GENTVILAS (*LSF*). Nežinau, iš kur tie 4, 5 ar 7 %, nes Lietuvoje yra kertama maždaug 70 % metinio prieaugio. Valstybė nustato penkmečio normas Vyriausybės nutarimais. Tai ką tik buvo padaryta Vyriausybėje. Mes išlaikėme lygiai tą pačią kirtimų normą kaip ir jūsų buvusi Vyriausybė, S. Skvernelio vadovaujama, lygiai ta pati kirtimų norma yra patvirtinta, nors Lietuvoje miško padaugėjo. Rezerviniai miškai, kurie buvo rezervuoti gyventojams grąžinti, buvo perkelti į urėdijos balansą. Urėdija, net turėdama daugiau miško, ateinantį penkmetį kirs procentiškai mažiau negu jūsų kadencijos laikotarpiu patvirtinta penkmečio norma, kas yra, man atrodo… Kadangi nujaučiu, apie ką jūs klausėte, ir naudojuosi galimybe paaiškinti, šiuo metu yra atliekama labai daug sanitarinių kirtimų dėl kenkėjų ligų, ypač spygliuočiams, pušynams ir eglynams. Pabrėžtinai noriu pasakyti, kad sanitariniai kirtimai, kurie atliekami, jie yra įskaičiuojami į valstybinę miškų kirtimo normą. Tai nėra virš normos, bet tai yra įskaičiuojama ir jau tada atliekama mažiau planinių kirtimų. Todėl visuomenė neturėtų gąsdintis, kad, jeigu yra ligų židiniai, su jais yra tvarkomasi – yra didinami kirtimai. Ne, tada yra mažinami kiti kirtimai.

PIRMININKAS. Labai dėkui, ministre. Ir paskutinysis pagal eilę, bet jokiu būdu ne pagal svarbą, – A. Vinkus.

A. VINKUS (*LVŽSF*). Atsiprašau, kad aš tik dabar grįžau. Buvo maldos pusryčiai prezidentūroje, dėl to aš pavėlavau.

Noriu porą žodelių paklausti gerbiamo sveikatos ministro. Gerbiamas ministre, jeigu taip nuoširdžiai pasakius, aš netikėjau, kad jūs susitvarkysite su pirminės sveikatos priežiūros centrų kūrimu, bet jums sekasi. Kiek jų jau esate sukūrę ir ko jūs iš jų tikitės?

Antras labai trumpas klausimėlis. Aš buvau paklausęs dėl kompensuojamųjų vaistų sąrašo keitimo. Jūs ten tada sakėte, kad tikrai keičiasi nedažnai, bet vaikštant po vaistines Kretingoje, Skuode, kitur labai dažnai keičia kompensuojamuosius vaistus. Ligonis pripratęs, sakykime, prie „Betaxolol“, prie „Cordarone“, pripratęs prie kitų. Siunčia tuos, turi pigiau, kitus turi iš tų ingredientų. Jie tikrai pasimeta ir yra irzlūs, ir nepatenkinti, bet vaistinėse darbas yra pagerėjęs. Tai du klausimėliai.

A. DULKYS. Ačiū jums už klausimus. Dėl sveikatos centrų situacija tokia yra dinamiška, nes iš principo žinome, kad absoliučiai visose savivaldybėse šitie klausimai yra pajudėję. Iš esmės visur sprendimai dėl sveikatos centrų jau yra priimti. Savivaldybės dirba prie labai konkrečių projektų ir tiesiog derina, koks tai galėtų būti jau konkretus investicijų turinys, kaip tie projektai turėtų būti parinkti.

Noriu padėkoti visų savivaldybių merams. Atsižvelgėme į tą tokį pokyčio reagavimą, pratęsėme 2 mėnesiams terminą projektams pateikti (pradžioje buvo iki metų pabaigos, dabar – iki kovo 1 dienos), kad galėtų kokybiškiau pasirengti. Tikiuosi, kad tas procesas ir toliau taip bendradarbiaujant taip toliau ir vyks.

Dėl kompensuojamųjų vaistų kainyno – tikrai šita Vyriausybė iš esmės pakeitė. Anksčiau kainynas kas 3 mėnesius keisdavosi – kartą į ketvirtį. Dabar keičiasi du kartus per metus – kas pusmetį. Pasikeitimo santykis tikrai nėra dabar kažkoks išskirtinai didesnis – maždaug apie 10 % kainyno turinio pasikeičia. Kalbame su šeimos gydytojais, kad taip, tą žmogiškai galima suprasti – žmonės prisiriša prie tam tikrų vaistų. Čia yra mūsų bendras tikslas – pasitikėjimas tarp gydytojo ir paciento, jį įtikinti, kad tikrai yra pasirūpinta, kad yra tų veikliųjų medžiagų, kurių reikia. Reikia tą įprotį keisti, bet tiesiog čia yra pasitikėjimo dalykas. Jis nesprendžiamas taip labai labai greitai. Čia yra toks nuoseklus darbas su savo pacientu kaip su klientu ir radimas tos bendros kalbos.

O dėl vaistų apskritai to tam tikro trūkumo, tai jis yra visoje Europos Sąjungoje. Tos problemos yra sprendžiamos. Kaip matote, šiuo metu situacija yra šiek tiek pagerėjusi. Tikėkimės, kad išlaikysime ją ir toliau. Ačiū.

PIRMININKAS. Labai dėkui, ministre. Tai buvo paskutinis klausimas. Ačiū Vyriausybės nariams. Su džiugesiu pranešame, kad idealiai tilpome į pusės valandos numatytą terminą.

13.09 val.

Seimo narių pareiškimai

Paskutinysis rytinio plenarinio posėdžio klausimas – Seimo narių pareiškimai. L. Girskienė. Taip, yra.

L. GIRSKIENĖ (*LVŽSF*). Sugundė ir pametė – taip pasakysiu. Ne, ne apie esamų ir buvusių kolegų meilės nuotykius kalbėsiu. Yra kur kas rimtesnių klausimų. Kalbėsiu apie savivaldybes, kurios eilinį kartą buvo apgautos. Šį kartą jas per bortą išmetė Energetikos ministerija. Viešojoje erdvėje apstu energetikos ministro D. Kreivio ir jo komandos narių pasisakymų apie ambicingus Lietuvos tikslus atsinaujinančios energetikos srityje. Komitetuose ir komisijose pristatomos priemonės, kurios turėtų prisidėti prie energetinės nepriklausomybės, energetinio skurdo mažinimo ir panašiai. Kalbos gražios, bet kai ateina laikas įgyvendinti tai, kas pasakyta ir pažadėta, pradedama ieškoti priežasčių, kaip to nedaryti. Ir jų visada randama. Taip nutiko ir šį kartą. Šiandien turėjome balsuoti dėl Lietuvos Respublikos atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo kai kurių straipsnių pakeitimo, tačiau įstatymo projektas kol kas Seimo salės nepasiekė. Aš džiaugiuosi, galėtų visai pradingti, kaip šios Vyriausybės stalčiuose pradingsta didžioji dalis opozicijos siūlomų žmonėms naudingų projektų.

Daugmaž prieš metus Seimo Energetikos ir darnios plėtros komisijos posėdyje išdidžiai buvo pristatomas klausimas dėl atsinaujinančių išteklių energijos bendrijų kūrimo savivaldybėse. Ministerijos atstovai su pasididžiavimu kalbėjo, kad šios bendrijos yra ne tik ypatinga inovacija, bet ir galimybė savivaldybėms. Neneigsiu, kad jos turėjo tapti unikaliu įrankiu savivaldybėms ir jų valdomoms įmonėms, biudžetinėms ir viešosioms įstaigoms patenkinti viešuosius energijos poreikius: gaminti ir teikti energiją socialiai pažeidžiamiems namų ūkiams savo nustatytomis sąlygomis, užtikrinti pigią elektros energiją iš atsinaujinančių energijos šaltinių savivaldybių ligoninėms, mokykloms, gatvių apšvietimui ir panašiai. Savivaldybės ėmėsi aktyviai šioms galimybėms ruoštis, ieškojo finansinės pagalbos ir partnerių projektams įgyvendinti, atsinaujinančios energijos gamybos infrastruktūrai įrengti, rezervavo žemės sklypus ir panašiai. Tačiau metus savivaldybes gundžiusi, galima taip sakyti, Energetikos ministerija ėmė jas ir pametė taip, kaip kokią panelę pameta kavalierius.

Seimui teikiamame Lietuvos Respublikos atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo projekte yra panaikinama nuostata, kad savivaldybių valdomos įmonės gali būti atsinaujinančių išteklių energijos bendrijos narėmis. Nustatoma, kad minėtų bendrijų narėmis gali būti vidutinės,

mažos ir labai mažos įmonės, kaip jos apibrėžtos Lietuvos Respublikos smulkiojo ir vidutinio verslo plėtros įstatyme.

Svarbu paminėti, kad būtent ankstesniu įstatymo pakeitimu, priimtu dar praėjusių metų birželį, buvo nustatyta, kad neturi būti ribojamas savivaldybės valdomų įmonių dalyvavimas atsinaujinančių energijos išteklių bendrijų veikloje. Tai yra jos nariais gali būti ir didelės savivaldybių valdomos įmonės, ir viešosios bei biudžetinės įstaigos. Seimui teikiamame įstatymo pakeitime šių nuostatų neliko. Įstatymo pakeitimu siūloma nustatyti apribojimą. Jis, manau, tiesiogiai paveiks visų didžiųjų miestų savivaldybių valdomų įmonių galimybes būti atsinaujinančių energijos išteklių bendrijų nariais ir efektyviausiu būdu sumažinti savivaldybių gyventojams tenkančių viešųjų paslaugų kaštus.

Siūlau skubiai taisyti Ekonomikos komitete palaikymo sulaukusias Lietuvos Respublikos atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo nuostatas ir grąžinti savivaldybių įmones į energetinių bendrijų steigimo procesą. Tikiuosi, būsiu išgirsta.

PIRMININKAS. Labai dėkui, gerbiama Ligita. Tai buvo paskutinis gruodžio 7 dienos rytinio Seimo plenarinio posėdžio klausimas. Posėdis baigtas. (*Gongas*)

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMAS

VII (RUDENS) SESIJOS
VAKARINIO POSĖDŽIO NR. 331
STENOGRAMA

2023 m. gruodžio 7 d.

Pirmininkauja Lietuvos Respublikos Seimo Pirmininko pavaduotojas A. MAZURONIS

PIRMININKAS (A. MAZURONIS, *DPF*). Gerbiami kolegos, pradedame gruodžio 7 dienos vakarinį Seimo plenarinį posėdį. (*Gongas*) Registruojamės.

Labai dėkui. Užsiregistravo 56 Seimo nariai.

Opozicinės Demokratų frakcijos „Vardan Lietuvos“ darbotvarkė

14.01 val.

Pareigūnų ir karių valstybinių pensijų įstatymo Nr. I-693 1, 3, 6 ir 16 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2256 (*pateikimas*)

Pirmas opozicinės Demokratų frakcijos „Vardan Lietuvos“ darbotvarkės 2-1 klausimas – Pareigūnų ir karių valstybinių pensijų įstatymo kai kurių straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2256. Pranešėjas – T. Tomilinas. Pateikimas. Per šoninį mikrofoną – L. Nagienė.

L. NAGIENĖ (*DFVL*). Frakcijos vardu prašome pertraukos iki kito posėdžio.

PIRMININKAS. Frakcijos vardu prašote pertraukos iki kito posėdžio? Balsuojame dėl pertraukos iki kito posėdžio. Gal galime bendru sutarimu dėl pertraukos iki kito posėdžio? Galime. Gerai, pertrauka iki kito posėdžio. Ką tik registravomės. Akivaizdu, kad prašote balsuoti. Tikrai? Gerai, prašo balsuoti. Balsuojame dėl pertraukos iki kito posėdžio. Balsuojame dėl pertraukos iki kito posėdžio.

Balsavo 49 Seimo nariai: už – 48, prieš – 1, susilaikiusių nėra. Pertrauka iki kito posėdžio.

14.02 val.

Seimo nutarimo „Dėl patariamojo referendumo dėl plynųjų miško kirtimų ribojimo ir uždraudimo saugomose teritorijose paskelbimo“ projektas Nr. XIVP-3342 (*pateikimas*)

Darbotvarkės 2-2 klausimas – Seimo nutarimo „Dėl patariamojo referendumo dėl plynųjų miško kirtimų ribojimo ir uždraudimo saugomose teritorijose paskelbimo“ projektas Nr. XIVP-3342. Pranešėjas – L. Savickas. Matau, D. Griškevičius. Pateikimas. Prašom.

D. GRIŠKEVIČIUS (*DFVL*). Tuoj, pirmininke, leiskite man vieną minutę. Dėkoju, gerbiamas posėdžio pirmininke. Gerbiami kolegos, dalis Seimo narių, jeigu dabar atmintis neapgauna, – 46, įregistravo įstatymo projektą, siūlantį organizuoti patariamąjį referendumą. Ir jį organizuoti kartu su Europos Parlamento rinkimais, tai yra kitų metų birželio 9 dieną. O referendumo esmė, kalbant trumpai, tai yra, pabrėžiu, patariamoji – išgirsti Lietuvos gyventojų nuomonę dėl didesnio dėmesio mūsų miškams ir dėl didesnio jų tausojimo. Pati formuluotė yra, kad žmonės pasisakytų, ar jie pritaria riboti plynuosius miško kirtimus ir visiškai juos uždrausti saugomose teritorijose. Aš gal viso teksto tikrai neskaitysiu, nes jūs, aišku, jį turite prieš akis, gal tiktai sudėsiu kelis akcentus dėl esančios Teisės departamento išvados dėl šio klausimo.

Pirmoji pastaba buvo dėl papildomo dokumento pridėjimo, procedūrinis klausimas. Šis klausimas yra išspręstas. Taip pat Teisės departamentas, vertindamas pateiktą projektą, turėjo pastabų, galbūt tokių pamąstymų, ar galima sujungti į vieną formuluotę du tokius pasiūlymus, tai yra apriboti plynuosius kirtimus ir juos drausti būtent saugomose teritorijose. Tai aš manau, tą mes ir rinkdami parašus diskutavome su kolegomis, be abejo, referendumuose dažniausiai daugiausia

tų iečių ir kyla ne dėl esmės, bet dėl formuluotės. Manau, jeigu klausimas sulauktų palaikymo pateikimo stadijoje, dar galėtume tą formuluotę gludinti, nes net ir rinkdami parašus tikrai jau ją šiek tiek keitėme, atsižvelgdami į kai kurių kolegų pasiūlymus. Todėl, manau, šiuo atveju tikrai to didelio kažkokio prieštaravimo nematome. Galų gale galima galbūt ir atskirti tam tikras pozicijas.

Pereinu prie kitų Teisės departamento išvadų. Na, mums nurašė Miškų įstatymo ir kitų įstatymų nuostatas, kokie yra dabar apribojimai. Tiesą sakant, mes skaityti įstatymus mokame, žinome, bet mes ir nesakome, kad dabar plynieji miško kirtimai apskritai nėra, sakykime, kaip nors apriboti – yra įstatyme tam tikros nuostatos pagal miškų tipus, pagal jų svarbą, be abejo, yra svarbus dėmuo įvairūs privatūs miškai, valstybiniai ir panašiai. Tiesiog mūsų mintis ir yra ta, kad atsiklaustume gyventojų, ar tas dabartinis reguliavimas, esantis įstatyminėje bazėje, yra pakankamas, ar vis dėlto reikia, tarkime, jau galbūt kitai Vyriausybei, kitam Seimui griežtinti tas nuostatas. Kad ir kaip ten būtų, ir dabar turime kai kuriose vietose gana griežtus įstatymus, bet iš kylančių visuomenės reakcijų, skandalų dėl tam tikrų kirtimų ir apskritai to miško ūkio klausimo akivaizdu, kad turbūt yra nepakankamas dėmesys. Todėl norisi atsiklausti gyventojų, ar reikėtų dar sugriežtinti tam tikras pozicijas.

Be abejo, mes, kadangi tai yra patariamasis referendumas, neiname prie konkrečių įstatyminių formuluočių. Be abejo, čia vėlesnėse stadijose, jeigu pritarimas būtų, ir ieškotume tų susitarimų per konkrečius įstatymus, per įstatymines nuostatas, kur galima ieškoti tų griežtesnių pozicijų, kur galbūt užtenka ir dabartinio reguliavimo. Aš, tiesą sakant, dabar nematau… Dabar jau matau, kad yra nemažai užsirašiusių paklausti, tai, aš manau, būtų daug produktyviau man klausimą baigti pristatyti, nes jūs tekstą tikrai žinote, apie ką mes kalbame, ir tada pereiti prie klausimų, į juos pasistengsiu atsakyti.

PIRMININKAS. Labai dėkui. Jūsų paklausti nori gana nemažai – net aštuoni Seimo nariai. Pirmas klausia M. Puidokas.

M. PUIDOKAS (*MSNG*). Aš norėjau paklausti, kaip atsitiko taip, kad Lietuvoje priėjome prie tos situacijos, kad plynieji kirtimai tapo, na, tokio aktualumo problema, kurios valstybė negali išspręsti niekaip kitaip kaip referendumo būdu? Kaip atsitiko, kad, na, būtent tose valstybinėse teritorijose, kurios turėtų iš tiesų būti saugomos ir tinkamai prižiūrimos valstybės, būtent po tos visos urėdijų reformos situacija susiklostė tokia, kad pastaruoju metu iš skirtingų Lietuvos kampelių ateina man žmonių kreipimaisi su nuotraukomis, su vaizdais, kur, na, tiesiog baisu yra, kaip masiškai tie plynieji kirtimai vyksta. Iš kitos pusės, privačių miškų valdytojų situacija, kur jiems neleidžia savo tų privačių miškų tvarkyti, prižiūrėti ir kirsti. Tai kaip tą išspręsti, ar tikrai jūs esate tikri, kad pavyks surengti sėkmingą referendumą? Dėkui.

D. GRIŠKEVIČIUS (*DFVL*). Aš gal atkreipiu dėmesį į kelis dalykus. Pirmiausia, aišku, apskritai dėmesys aplinkosaugai, gamtai, turbūt kolegos sutiks su mumis, pastaraisiais metais ateina ir į Lietuvą, sakykime, tas didesnis, padidintas dėmesys. Be abejo, tos visuomeninės reakcijos į vykstančius procesus, jeigu jie galbūt yra ne iki galo geri arba reikia daugiau to dėmesio, aiškinimosi, sulaukė daugiau dėmesio. Tai yra vienas dalykas.

Be abejo, aš puikiai suprantu, kad toks referendumas, jeigu jisai būtų priimtas, pats savaime problemos neišspręs. Mes tiktai klausiame gyventojų, ar reikia vis dėlto to griežtesnio požiūrio ir daugiau reguliavimo dabar esančioje teisinėje bazėje. Bet jūs irgi gerai, Mindaugai, pastebėjote, kad, be abejo, tam tikri klausimai gali būti sprendžiami ir per konkrečių dabar galiojančių teisės aktų keitimus, griežtinimus. Aš manau, tai neišvengiamai tikrai bus. Ir va žiūriu į gerbiamą aplinkos ministrą Simoną. Tikrai žinau, yra tam tikrų iniciatyvų, jos pasiekė ir mūsų parlamentą arba dar pasieks artimiausiu metu, bet, man atrodo, paties prieštaravimo… to supriešinti tikrai nereikia. Aš manau, tos iniciatyvos gali eiti ir dabar lygiagrečiai, bet papildomai atsiklausti, ar tai tikrai yra svarbus klausimas, man atrodo, yra svarbu. Galbūt esminis dalykas šiuo atveju yra dar ir tas, kad kadangi vyktų kartu su Europos Parlamento rinkimais būtent birželio 9 dieną, manome, kad tai paskatintų piliečius aktyviau dalyvauti tuose kartais nepelnytai nuvertinamuose rinkimuose, būtent Lietuvos gyventojus. Kaip žinote, Europos Parlamento rinkimai nesutampa su Prezidento, todėl, aišku, tas aktyvumas bus šiek tiek, tikėtina, žiūrint į istorines perspektyvas, mažesnis. Todėl, aišku, norime suaktyvinti ir tą balsavimą.

Dar buvo kolegų tokių pasvarstymų, kodėl galbūt tos iniciatyvos nedarome kartu su pilietybės klausimu, dėl kurio irgi referendumas bus. Čia ir su gerbiama D. Asanavičiūte esame kalbėję, kad tikrai nesinorėjo priešinti, galbūt žmonėms… Žinote, kadangi būtų du referendumai, vienas patariamasis, kuo daugiau klausimų, tuo daugiau galimybių susipainioti, todėl sąmoningai pasiūlyta kita data, o ne kartu su Prezidento rinkimais, kur irgi tas aktyvumas yra didesnis.

PIRMININKAS. Labai dėkui. Klausia S. Gentvilas.

S. GENTVILAS (*LSF*). Dėkoju. Domai, keista jus matyti tribūnoje aplinkosauginiais klausimais, lyg ir ne…

D. GRIŠKEVIČIUS (*DFVL*). Kolega, kuris turėjo pristatyti, tiesiog negalėjo.

S. GENTVILAS (*LSF*). Taip, bet kai kviečiame į referendumą, tai norisi ir specifinius klausimus užduoti. Visų pirma, pirmas klausimas, kas rengė konstatuojamąją dalį, nes tenai yra tiek melagienų, kad mes tikrai imsime viešai neigti, pavyzdžiui, apie blogą miškų būklę, apie per intensyvius kirtimus, apie griūnančias ir nykstančias ekosistemas. Taigi pirmas klausimas, kas rengė šitą konstatuojamąją dalį, nes jinai neatrodo gera?

Antras klausimas. Kodėl jūs nepristatote, pavyzdžiui, Miškų įstatymo pakeitimo šiandien iš tribūnos, nes jūs esate rinktas Seimo narys, atstovaujate plačiai frakcijai ir galėtumėte jau šiandien įstatymu imti apriboti pagrindinius kirtimus? O imatės V. Sinkevičiaus rinkimų kampanijos, kad būtų sukelti iš tikrųjų pikti, nepagrįsti balsai ir jie atvesti į Europos Parlamento rinkimus tam, kad jūsų sąrašo vedlys gautų daugiau postūmio. Ar galėtumėte paneigti tą trečią nuostatą? Tai kas rengė, kodėl ne Miškų įstatymas ir kodėl jūs taip neprofesionaliai bandote sukelti?..

D. GRIŠKEVIČIUS (*DFVL*). Gerbiamas Simonai, su tokiais pasakymais – profesionaliai, neprofesionaliai… Aš nesivelsiu čia dabar į polemikas, kas profesionaliai, kas neprofesionaliai. Aiškiai parašyta, kas teikia įstatymo projektą. Be abejo, mes turime ir savo patarėjų korpusą. Mes atsižvelgdami ir į tam tikrą informaciją rengėme. Be abejo, bendradarbiaujame ir su nevyriausybiniu sektoriumi, kuris tomis temomis tikrai aktyviai veikia, ir tai darome, ir, be abejo, konsultuojamės. Štai tekstas yra pateiktas toks, koks yra.

Dabar dėl terminų. Kodėl šiandien, tarkime, pristatome galimybę dėl referendumo, bet ne konkretų, tarkime, įstatymo projektą dėl miškų. Jūs puikiai žinote, kad referendumo klausimas turi tam tikrą, sakykime, dienų skaičių, iki kada reikia pateikti, iki kada galima paskelbti ir panašiai. Kitaip tariant, ši sesija, kuri baigsis per 2–3 savaites, yra paskutinė galimybė tai padaryti. Todėl mes, be abejo, registravome šią pataisą. O dėl kitų pataisų, kurias jūs įvardinate, kurias, tikrai žinau, ir jūsų ministerija atneš artimiausiu metu, be abejo, aktyviai teiksime savo pasiūlymus ir, manau, tikrai diskutuosime.

Bet, kaip aš ir minėjau, tiek jūsų iniciatyvos, tiek kitos iniciatyvos, siekiančios didesnio aiškumo, didesnio ir visuomenės įtraukimo, man atrodo, pačios savaime viena kitai neprieštarauja. Tiesą sakant, aš nelabai suprantu, kodėl jūs taip baiminatės referendumo, kad ateis daugiau kažkokių žmonių į referendumą ir pareikš savo nuomonę. Aš, tiesą sakant, nelabai net ir įsivaizduoju, kad gali būti daug žmonių, kurie sakys, kad ne, nereikia saugoti miškų, nereikia didesnio dėmesio ir panašiai.

Čia esmė yra ta, kad būtent dėl formuluotės, aš vis dėlto galbūt labiau sakyčiau, kad taip, mums reikėtų daugiau diskutuoti dėl pačios formuluotės, dėl kurios žmonės ir pasisakytų, nes dėstomoji dalis, žinote, vieni faktai yra vieniems svarbūs, kiti kitiems, bet svarbiausias balsavimas bus būtent atsižvelgiant į formuluotę.

PIRMININKAS. Labai dėkui. Klausia A. Vyšniauskas.

A. VYŠNIAUSKAS (*TS-LKDF*). Gerbiamas pranešėjau, bet jūs neatsakėte į ministro klausimą, kodėl šiandien jūs neturite įstatymo projekto, kuris sureguliuotų šituos dalykus. Juo labiau kad tai tikrai nėra sudėtinga iniciatyva. Kaip ir sakėte, jūs savo patarėjų korpuse turite ir buvusių įvairių aplinkosauginių įstaigų vadovų, kurie tikrai gali parengti tokį įstatymo projektą. Juo labiau kad šiaip įprasta su referendumu duoti ne tik klausimą, kurio yra toksai labai neapibrėžtas ir neįpareigojantis tas galutinis atsakymas, bet ir konkrečią įstatymo pataisą. Taip, kaip buvo su žemės referendumu, kaip buvo su kitomis iniciatyvomis.

Galbūt reikėtų nešti įstatymo projektą pirmiausia į Seimo salę. Jeigu Seimas nepritaria, tada jau galima galvoti apie referendumą ir bandymą referendumu tą patvirtinti. Bet manau, kad tikroji problema, kuri yra, kad jeigu jūs atneštumėte šiandien įstatymo projektą, greičiausiai jam būtų pritarta. Bent jau jeigu jūs atneštumėte, pavyzdžiui, man pasirašyti, aš tikrai jį pasirašyčiau kartu su jumis. Tačiau jūs vežimą statote prieš arklį ir bandote iš to daryti kažkokį tokį politinį veiksmą. Žinome, kad esate susirūpinę ir Europos Parlamento rinkimais, ir ta data jums netinka, ir panašiai. Tai akivaizdi politinė strategija. Tai kur yra įstatymo projektas ir kur aš galėčiau jį pasirašyti? Ačiū.

D. GRIŠKEVIČIUS (*DFVL*). Šiaip kolega, kuris dirba netgi komitete, sako, kad dėl projekto yra ir Vyriausybės išvados neigiamos. Tai yra vienas dalykas. Antras dalykas. Gerbiami politikai, man tiesiog apskritai yra labai keista dažniausiai girdėti, kai politikai kaltina politikus, atliekančius politinį veiksmą. Čia yra parlamentas. Parlamentas tam ir yra skirtas, kad mes diskutuotume.

Galų gale nelabai suprantu, dėl ko gerbiami konservatoriai bijo atsiklausti žmonių nuomonės, ką jie mano šiuo klausimu. Tai yra viena iš mūsų didžiausių… sakykime, vienas iš didžiausių Lietuvos turimų turtų tie patys miškai. Ir nelabai suprantu, kaip susijusios iniciatyvos.

Kaip aš minėjau, kalbėdamas apie kitus įstatymus, jie ir dabar yra pateikti, kai kurie yra priimami, kiti atmetami. Be abejo, mes turėsime laiko dar iki mūsų šio Seimo kadencijos pabaigos teikti ir kitas iniciatyvas, jas tikrai teiksime. Bet mes, kaip aš ir minėjau, kadangi terminai yra tokie, tiesiog neturime kitos galimybės kaip dabar, dar šią sesiją, ateiti, nes kitu atveju organizuoti patariamojo referendumo nebūtų galimybių, nes tiesiog nebūtų išlaikyta reikiamo dienų skaičiaus iki tos datos. Tai yra toks paprastas atsakymas.

PIRMININKAS. Labai dėkui. Paskutinis klausia E. Pupinis.

E. PUPINIS (*TS-LKDF*). Gerbiamas kolega, iš tikrųjų žinau, kad Lietuvoje krepšinį supranta visi, net geriau už bet kurį trenerį. Bet ar jūs nemanote, kad dėl miškų turėtų spręsti vis dėlto specialistai. Gal nepasitikime jais, gal keiskime, nes dabar jau pusė tautos kalba apie kirvarpas. Didžiausi specialistai. Vieni sako, kad jos gydytojos, kiti sako, kad tai yra prapuolimas.

O jūs vaikščiojote kada nors po mišką, matėte, ką reiškia neplynas kirtimas, nes vėjas nepaklausia kai kada, ar tai parkas, ar ne parkas? Paprasčiausiai prieš neplyną kirtimą lieka daug nuverstų medžių. Ar nemanote, kad vis dėlto specialistai turėtų spręsti ir žiūrėti. Svarbu atsodinti, svarbu žiūrėti, nes šiuo atveju negalime turbūt kiekvieno žmogaus padaryti miškininku, nes tai vis dėlto yra profesija. Ačiū.

D. GRIŠKEVIČIUS (*DFVL*). Gerbiamam kolegai atsakysiu, kad, be abejo, kaip ir bet kuriuo kitu klausimu sprendimus tikrai turi priimti ir siūlyti tam tikrų sričių specialistai. Ne išimtis ir šis klausimas. Tai aš tiktai… Turbūt jūs neskaitėte vis dėlto teksto ir neskaitėte formuluotės, kur yra aiškiai sakoma apie tai, kad tiesiog pačių plynųjų kirtimų kaip tokių norime mažiau, bet niekas nesako, kad jų reikia atsisakyti. Puikiai žinote, yra ir miškų tipai, ir lygiai, ir kiti dalykai, kurie, be abejo, yra ir konkrečiame įstatyme nuspręsti. Bet, sakau, šiuo atveju mes tiesiog naudojamės Lietuvos Konstitucijoje nustatyta teise ir prievole teikti ir atsiklausti svarbiais visuomenei klausimais.

Kaip žinote, pastaraisiais metais, kaip sakau, tikrai vis daugiau dėmesio sulaukia įvairūs apskritai aplinkosauginiai klausimai. Ne išimtis buvo ir ši kadencija. Ne vieną jį pavyko įveikti. Niekas nesako, kad dabar miškų situacija yra visiškai nekontroliuojama ar panašiai. Ne mano tipas. Yra gal kitų, kurie taip šnekės. Aš kalbu apie tai, kad yra problemų. Mes tiesiog jas siūlome spręsti. Mes neturime dabar teisingo atsakymo, koks šiandien būtų geriausias sprendimas. Dėl to ir klausiame Lietuvos žmonių, ar to dėmesio reikia daugiau. Jeigu reikia daugiau, tada mes sakome, kad sėdame visi kartu, visos frakcijos su specialistais, ir ieškome geriausių sprendimų, kurie jau vėliau atgultų į konkrečius įstatymus. Tai tiek.

PIRMININKAS. Labai dėkui, gerbiamas kolega, jūs atsakėte į visus Seimo narių klausimus. Pasisakymai dėl motyvų. Už pasisako K. Mažeika.

K. MAŽEIKA (*DFVL*). Ačiū, posėdžio pirmininke. Tikrai labai keista girdėti klausimus ir teiginius, kai ministras sako, kas čia taip labai klaidingai pasakė. Bet, ministre, iš tikrųjų jūs pažiūrėkite į savo veiksmus, kai jūs praeitoje kadencijoje kovojote už miškų išsaugojimą, pradžioje kadencijos labai pompastiškai išplėtėte Punios šilo rezervatą ir dabar tyliai bandote aštuonis kartus pada-

ryti didesnius plynuosius kirtimus, negu buvo daromi praeitoje kadencijoje praeitos Vyriausybės. Turbūt tas jūsų neveiklumas dėl tos kovos su vabzdžiais, turbūt metodų ir laiko tempimas ir yra pasekmė tos tragedijos, kuri šiandien yra miškuose. Tai tikrai norėtųsi ir tam kolegai marijampoliečiui Andriui pasakyti, kad vis dėlto miškų klausimas yra čia ne tiek politinis. Tikrai yra specialistų, kurie gali jums irgi taip pat atsakyti. Bet iš jūsų valdančiosios daugumos nesulaukėme nė vieno projekto, kuris būtent ir atlieptų tuos klausimus, kuriuos dabar kelia visuomenė. Turbūt tai, ką kelia visuomenė, yra atspindys būtent šito klausimo, kurį pristatė kolega. Nereikia badyti pirštais į populizmą, į rinkimus, į politiką ar kažką, tai turbūt yra jūsų asmeninė nuomonė. Aš manau, kad jūs tikrai turite visas galimybes, visus įrankius. Komiteto pirmininkė žiūri įtemptai, bet, pripažinkite, iš valdančiosios daugumos nėra nė vieno projekto, kuris spręstų dabartinę problemą. Didesnio absurdo ir tokio neveiklumo turbūt dar nėra buvę. Tai prisiimkite atsakomybę, o jeigu ne, tada suteikite teisę Lietuvos piliečiams nuspręsti, kuria kryptimi turi būti einama. Ačiū.

PIRMININKAS. Labai dėkui. Kolega Andrius iš Marijampolės, matau, nori sureaguoti. Bet gal aplinkos ministrui S. Gentvilui dar suteikime galimybę pasisakyti prieš ir tada suteiksime jums replikos teisę.

S. GENTVILAS (*LSF*). Gerbiamieji, nežinau, ką nuspręstų visuomenė, dalyvaudama ir balsuodama tokiame referendume, nes jisai visų pirma yra netaisyklingai suformuluotas, nepasvertas ir tikrai trūksta ir konstatuojamojoje dalyje tiesos, ir daug ten netiesos parašyta. Prieš metus Valstybės kontrolė padarė didelį tyrimą, kas yra didžiausia Lietuvos aplinkosauginė problema. 60 % visuomenės pasakė – miškų naikinimas Lietuvoje yra didžiausia problema. Mes turime priimti, kad yra visuomenės susirūpinimas miškais, tačiau ar jis yra pagrįstas? Lietuva iškerta 70 % prieaugio medienos, jis yra iškertamas, paliekant ateities kartoms maždaug trečdalį Lietuvos medynų prieaugio. Lietuvoje yra tvarus ūkininkavimas, mes siekiame vis daugiau saugomų teritorijų mažesnio naudojimo medienos pramonei. Štai net vakar Dzūkijoje įkurta nauja Paluknio teritorija.

Pažiūrėkime, kodėl šitas referendumas būtų klaidingas? Dzūkija buvo žinoma kaip atvirų pievų kraštas. Ir štai pakeliui į Marcinkonis yra iškirsta 15 hektarų vadinamųjų Dzūkijos kopų, tai yra atvertos kontinentinės kopos. Tai yra padaryta plynaisiais kirtimais, kuriuos jūs planuojate užkirsti. Šitas projektas padarytas Vytauto Didžiojo universiteto, Dzūkijos nacionalinio parko tam, kad būtų atkurtos Dzūkijos saugomų rūšių tipinės buveinės. Ir tam gamtotvarkiniai, taip sakant, mūsų saugomų vertybių išsaugojimui reikalingi plynieji kirtimai šiandien yra atliekami Lietuvoje, Dzūkijoje, jūs juos planuojate užkirsti. Jūs esate prieš Lietuvos gamtininkus. Taip nekorektiškai sudėliotas referendumo klausimas…

PIRMININKAS. Laikas.

S. GENTVILAS (*LSF*). …veda į niekur. Todėl aš labai kviečiu ateiti su įstatymu, teikti konkretų pasiūlymą, o ne klaidinti visuomenę su referendumu.

PIRMININKAS. Labai ačiū, ministre. Išklausėme visų pasisakymus dėl motyvų. Balsavimas dėl Seimo nutarimo projekto balsavimo metu, numatytu darbotvarkėje. O dabar per šoninį mikrofoną dėl vedimo tvarkos jau kurį laiką laukiantis kolega Andrius iš Marijampolės.

A. VYŠNIAUSKAS (*TS-LKDF*). Mielas pirmininke, aš ne dėl replikos, o dėl vedimo tvarkos. Pastaba jums, ne kolegoms. Jūs, kaip posėdžio pirmininkas, turite užtikrinti, kad būtų sakoma tiesa Seimo salėje ir kad kai yra kalbama, būtų kalbama sąžiningai. Ir štai dabar jūs girdėjote repliką vieno kolegos, kuris būdamas ministru kaip tik rūpinosi didesniu miškų kirtimu, medžioklės visokius dalykus stūmė, visokias keistas reformas darė. Ir dabar jisai, kaip didžiausias žaliasis, atsistojęs, įsistatęs tas tokias vieno gyvūno akis aiškina mums, kaip čia reikėtų plynųjų kirtimų neturėti. Na, aš esu prieš plynuosius kirtimus. Tai aš klausiu kolegų, atneškite įstatymo projektą, kurį aš galėčiau pasirašyti kartu su jumis, nedarykite tokių politinių šou. Kadangi, aš suprantu, na, susijaudinę jūs dėl tos Europos Parlamento rinkimų datos, na, taip yra, ką darysi, na, pavyks jums tą mandatą gauti, pavyks.

PIRMININKAS. Gerbiamas kolega Andriau iš Marijampolės, jeigu jūs dar prie savo pasisakymo nurodytumėte Statuto straipsnį, kuriuo remdamasis aš turiu užtikrinti sąžiningą ir kokį ten dar pasisakymą, tai aš labai džiaugčiausi, jeigu jūs tą galėtumėte padaryti. (*Balsai salėje*)

A. VYŠNIAUSKAS (*TS-LKDF*). Gerbiamasis posėdžio pirmininke, man atrodo, ir širdį, ir protą turite, ir to turėtų pakakti.

PIRMININKAS. Bet tai nėra Statutas. Per šoninį mikrofoną – D. Griškevičius.

D. GRIŠKEVIČIUS (*DFVL*). Ką tik šnekėjęs kolega, man atrodo, tą savo aroganciją po kelių mėnesių galės irgi pasitikrinti kai kurioje vietoje. Bet čia jūsų dalykai, Andriau. O šiaip tai žodžiai „drausti" ir „riboti" turi skirtingas reikšmes, ministre, taigi, irgi nereikėtų manipuliuoti.

PIRMININKAS. Supratau. Per šoninį mikrofoną – R. Žemaitaitis.

R. ŽEMAITAITIS (*MSNG*). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Gerbiamas Andriau, matote, tu ir negali dalyvauti Europos Parlamente, niekas tavęs neklausys, o čia tu turi kaip ir žemės ūkio ministrą, ką pasakai, tą klapčiukas klauso, pasakai kitiems, ką nori, klauso, nueini į Teisės ir teisėtvarkos komitetą, nurodymus duodi, nueini į Kaimo reikalų – kur tu nori, ten tu nueini, tu juos visus audi.

Bet yra kitas dalykas. Čia K. Mažeikos tikrai neginsiu ir netikėk, kad *veterinorių* ginčiau šiuo atveju. Bet ką aš noriu pasakyti Andriui? Jūs čia dabar sakote, kad didino miško kirtimų normas, rūpinosi medžiokle ir panašiai, ir panašiai. Jūs jau treji metai esate valdančiojoje daugumoje. Aš nemačiau nė vieno pareigūno, kurį jūs pakeistumėte, kuris pasirašinėjo dėl miško kirtimų normos didinimo. Aš atsidariau, pasižiūrėjau, va dabar, kol tu čia diskutavai, visus kontaktus asmenų, kurie būtent tuos įsakymus rengė ir darė, jie visi liko iki vieno dirbti jūsų valdančiojoje daugumoje. Tai jau turėk padorumo bent čia nemeluoti. Kaip tu sakei Andriui, proto reikia turėti.

PIRMININKAS. Ir širdį. Ir per šoninį mikrofoną – K. Mažeika.

K. MAŽEIKA (*DFVL*). Tai aš dėl to proto ir širdies kolegai pirmiausia repliką, kad ne *veterinoriai*, o veterinarai yra. Kolega apie gyvūnus, manau, irgi mažiau supranta negu bet kuris eilinis veterinaras, tai turbūt, na, vadintis kažkokiais epitetais tikrai čia ne vieta. Ir, kolega Andriau, jeigu jau apie protą ir širdį kalbame, tai jūs tikrai nemeluokite pats, nes kirtimų normą padidino jūsų kolega, dabartinis žemės ūkio ministras K. Navickas, jisai turbūt turi prisiimti visą atsakomybę. Po to kirtimų normą bandė padidinti kolega dabartinis ministras S. Gentvilas, na, nepavyko, tikėkimės, kad jisai negrįš.

Ir dėl plynųjų kirtimų, gerbiamas Simonai, turiu pasakyti tiek, kad čia nekalbama apie uždraudimą. Kalbama apie ribojimus, kad kol nesusitvarkysite su vabalais, su kuriais nesitvarkote, kad nebūtų kertami kiti sveiki miškai, nes medienos poreikio dabar nėra, ekonomika stoja. Kam kirsti medį ir jį pūdyti pamiškėse? Gal jūs išeikite vienąkart iš ministerijos kabineto, nuvažiuokite į mišką, pažiūrėkite realią situaciją, nes tai, kas vyksta, yra tikrai pats didžiausias neūkiškumas. Ačiū.

PIRMININKAS. Labai dėkui. Kadangi buvo paminėta pavardė, S. Gentvilui dar suteiksiu galimybę pasisakyti. Bet jeigu kas nors dar norėsite replikuoti, iš karto informuoju, kad nebesuteiksiu galimybės pasisakyti ir judėsime prie kito darbotvarkės klausimo.

S. Gentvilas. Prašau.

S. GENTVILAS (*LSF*). Aš nežinau, ką čia ginti, bet pabandysiu apginti jūsų kadencijos aplinkos ministrą K. Navicką, kuris… (*Balsai salėje*) Taip, taip. Buvo tokia miškų patariamoji taryba, tai pasiūlė kur kas mažesnę kirtimų normą, bet tada jūsų Vyriausybė paėmė ir patvirtino iš trijų variantų aukščiausią kirtimų normą, ją mes šį penkmetį irgi tą pačią patvirtinome. Man atrodo, neieškokime tarpusavyje priešų, nes valstybinių miškų kirtimų norma yra lygiai ta pati ateinantiems penkeriems metams, kaip ir jūs patvirtinote, ir aš nematau čia ginčo. Bet aš manau, kad šiek tiek neatsakinga sanitarinės būklės tvarkymą, ko reikia Lietuvos miškams, dabar padaryti visuotiniu pilietiniu karu per referendumą.

Gerbiamas Kęstutis – veterinaras. Jeigu dabar aš pabandyčiau kovoti prieš kažkokius kiaulių maro medžioklės ribojimus, kaip jūs reaguotumėte? Šiandien miškuose yra židiniai, kuriuos reikia tvarkyti, ir aš prašau nedaryti iš to politikos. (*Balsai salėje*)

PIRMININKAS. Pavardė ar vardas buvo paminėta? Vardas, bet su pavarde. Paskutinė replika.

K. MAŽEIKA (*DFVL*). Vardas buvo paminėta. Tikrai, gerbiamas Simonai, kaip veterinaras ir kaip medžiotojas tikrai negaliu akcentuoti ir pasakyti, kad… Jūs kalbate lyg logiškai, kad negali-

te riboti, bet kaip jūs balsuojate dėl naktinių taikiklių, jeigu tai yra priemonė, kuri padėtų kovoti (net ekspertai sako) su kiaulių maru ir su afrikiniu kiaulių maru miškuose? Atsakymas turbūt čia jau visiškai…

PIRMININKAS. Viskas. Viską išsiaiškinome.

14.31 val.

Transporto lengvatų įstatymo Nr. VIII-1605 5 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3120 (*pateikimas*)

Kitas darbotvarkės 2-3 klausimas – Transporto lengvatų įstatymo Nr. VIII-1605 5 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3120. Pranešėja – L. Nagienė. Pateikimas.

L. NAGIENĖ (*DFVL*). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Gerbiami kolegos, Lietuva daugybėje strateginių dokumentų yra įsipareigojusi skatinti darnų judumą, švelninti transporto sektoriaus poveikį klimatui ir mažinti individualaus transporto naudojimą. Pastaruoju metu nemenką proveržį padarė miestuose vykdomi darnaus judumo planai, tačiau valstybės mastu rodikliai esminės pažangos nerodo.

Vienas iš esminių realiai veikiančių įpročių keitimo instrumentų yra lengvatos įsigyti viešojo transporto bilietą. Lengvatų politika Lietuvoje formuojama iš tradicijų ir ribotų biudžeto galimybių. Tradiciškai lengvatas gauna neįgalieji, senyvo amžiaus gyventojai, moksleiviai bei studentai. Tačiau lengvatų sistemoje yra sunkiai paaiškinamų spragų: moksleiviai gauna nuolaidą keliaudami miestų ir priemiesčių maršrutais, tačiau keliaudami tarpmiestiniais autobusais ir traukiniais moka visą kainą. Šeimos su vaikais keliauja mašina, nes keliauti traukiniu ar autobusu visiškai neapsimoka.

Atsižvelgiant į tai, būtina įteisinti lengvatas moksleiviams keliauti tarpmiestiniais autobusais ar traukiniais. Dabartinis reguliavimas nesudaro galimybių formuoti vaikų keliavimo įpročių, nes moksleivių kelionės į stovyklas, didmiesčių muziejus ir teatrus vyksta tik su tėvais automobiliu ar retsykiais mokyklos užsakytais autobusais. Siūlomas reguliavimas nereikalaus didelių biudžeto lėšų, nes moksleiviai dažniausiai naudojasi miesto ar priemiestiniu transportu, tačiau pratinimas nuo mažens kartu su tėvais ar be tėvų naudotis viešuoju tarpmiestiniu transportu prisidės prie pokyčių šalies mastu. Šiuo metu yra net savotiška moksleivių diskriminacija, nes jiems tapus studentais staiga atsiranda galimybė keliauti su lengvata. Nauja lengvata moksleiviams taip pat atitiks bendrą šeimos rėmimo kryptį, nes gausesnės šeimos iš viso neturi jokios ekonominės motyvacijos keliauti ne automobiliu. Esamas gausių šeimų rėmimo instrumentas nesiūlo viešojo transporto lengvatų.

Šiuo įstatymo pakeitimu mes siekiame sukurti sąlygas mokiniams įsigyti vienkartinį arba terminuotą vardinį važiavimo tolimojo arba vietinio transporto, vietinio priemiestinio transporto reguliavimo susisiekimo autobusais ar traukiniais bilietą su 50 % nuolaida. Toks yra iš esmės pasiūlymas, kad nebūtų diskriminacijos, nes tuo šiandien naudojasi studentai, profesinių mokyklų mokiniai bei privalomąją karinę pradinę tarnybą atliekantys kariai.

PIRMININKAS. Labai dėkui, gerbiama pranešėja. Jūsų paklausti nori trys kolegos. Pirmasis klausia K. Vilkauskas.

K. VILKAUSKAS (*LSDPF*). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Gerbiama kolege, įsivaizduokite, kadangi dabar ta lengvata ateina, kokia nors grupė nori nuvažiuoti į ekskursiją ir susėda pusė autobuso arba net visas autobusas susėda, nes tai yra lengvata. Gali padidėti ir ta kaina nuo tokio didelio kiekio ir toms transporto kompanijoms, kurios vykdo tą paslaugą. Kaip jūs manote, ar taip negalėtų įvykti?

L. NAGIENĖ (*DFVL*). Aš manau, tai gali būti tiktai atskirais atvejais atostogų metu. Tiktai atostogų metu gali keliauti, nes, aš manau, moksleiviai iš tikrųjų tarpmiestiniais dažniausiai važiuoja ir į universitetus pasidomėti, ir kartais turi korepetitorius, važiuoja mokytis. Taigi, aš čia nematau didelės problemos. Tai dar labiau paskatintų atsirasti dažnesniam susisiekimui transportu. Mes žinome, kad dabar transportas, jeigu žiūrėtume tik keliavimą autobusais, iš esmės traukiasi. Pažiūrėkite, jų maršrutų skaičius yra ženkliai sumažėjęs.

PIRMININKAS. Labai dėkui. Klausia A. Sysas. Gerbiamas Algirdai, klausite?

A. SYSAS (*LSDPF*). Aš norėčiau paklausti, gerbiama Laima, ar teko bendrauti su transporto įmonėmis šiuo klausimu? Kas dešimt metų mes teikiame vis daugiau lengvatų, po to praeina dešimt metų, panaikiname jas visas ir tada prasideda naujas ciklas. Šitas ciklas jau trečias mano darbo Seime metu. Ar teko bendrauti su paslaugos teikėjais rengiant šitą įstatymą? Ačiū.

L. NAGIENĖ (*DFVL*). Aš manau, paslaugos teikėjai bus patenkinti, jeigu atsiras daugiau keliaujančių. Kitas dalykas, aš neįsivaizduoju, kad tie asmenys… Mes visada tik plečiame tą keliaujančiųjų ir turinčiųjų lengvatą ratą, plečiame, o ne siauriname. Kiek aš prisimenu dirbdama toje pačioje sistemoje, žinau, kad iš tikrųjų tas ratas yra išplėstas.

PIRMININKAS. Labai dėkui. Klausia E. Pupinis.

E. PUPINIS (*TS-LKDF*). Ačiū. Gerbiama kolege, jeigu būtų svarstoma tiktai dėl priemiestinio, viskas aišku, moksleiviai važinėtų į mokyklėlę, bet čia suprantama, kad važiuos ir tarpmiestiniu. Klausimas kaip ir buvo užduotas, ar jie tikrai važiuos tik į mokyklą, ar iš tikrųjų naudosis tuo transportu? Taip jau yra pagal Europos teisę, kad visos patirtos išlaidos turi būti kažkieno kompensuojamos. Už tai kažkas turės sumokėti. O kas bus tas kažkas? Kaip apskaityti moksleivius, pavyzdžiui, įlipančius į transportą? Jie yra iš įvairių savivaldybių. Tas tarpmiestinis transportas važiuoja skersai išilgai ir sunku susekti, priklauso nuo (…) moksleivio, be užregistravimo. Kokia bus kompensavimo sistema?

Galiu pasakyti, kad šis įstatymas jau ne pirmą kartą teikiamas. Praeitoje kadencijoje buvo. Pagrindinė problema vis dėlto ir buvo kompensavimo sistema. Už kiekvieną transportą, nes važiuoja privačios įmonės, kurios veža, už kiekvieną reikės apskaityti, už kiekvieną vaiką kompensuoti. Tai nevietinis transportas.

L. NAGIENĖ (*DFVL*). Gerbiamas kolega, taip, kaip dabar apskaitome studentams, moksleiviai turi tokį patį savo moksleivio bilietą, jis lygiai taip pat yra vardinis, pateikiamas. Jie negalės ateiti, nusipirkti bilietą ir nevardinis bilietas. Taip, kaip studentams, ir čia tokia pati apskaita. Aš nematau didelės problemos. Šiandien lygiai taip pat ir priemiestiniu transportu naudodamiesi vyresni moksleiviai, 18 metų, turi savo mokinio bilietą. Moksleivio bilietas yra lygiai taip pat identifikuojamas ir nuskaitomas. Tikrai nematau didelės problemos.

PIRMININKAS. Labai dėkui, gerbiama Laima. Jūs atsakėte į visus kolegų klausimus. Pasisakymai dėl motyvų. Nenori niekas kalbėti. Balsuosime dėl įstatymo projekto tam numatytu darbotvarkėje metu.

14.38 val.

Socialinio draudimo pensijų įstatymo Nr. I-549 21 ir 22 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2536(3) (*pateikimas*)

Kitas darbotvarkės 2-4 klausimas – Socialinio draudimo pensijų įstatymo dviejų straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2536(3). Pranešėja – vėl L. Nagienė.

L. NAGIENĖ (*DFVL*). Trečią kartą stoviu dėl šito įstatymo. Mes turime galų gale ištaisyti aritmetinę klaidą, įstatyme padarytą, paprasčiausiai ne taip parašyta. Dar kartą kalbėsiu apie ją. Klaida, dėl kurios išankstinės pensijos apskaičiavimas tam tikrais atvejais tampa nelogiškas ir socialiai neteisingas. Išankstinė pensija dažnu atveju yra vienintelė išgyvenimo galimybė žmonėms, kurie atsiduria kritinėje situacijoje ir iškrenta iš darbo rinkos. Pagal įstatymą teisė į išankstinę pensiją įgyjama likus penkeriems metams iki senatvės pensijos amžiaus. Iš karto senatvės pensijos dydis yra mažinamas 19,2 %.

Problema kyla tais atvejais, kai išankstinės pensijos gavėjas nusprendžia sustabdyti išankstinę pensiją, nes, pavyzdžiui, gauna darbo pasiūlymą ir galimybę įgyti draudžiamųjų pajamų, arba (tai dar kitas dalykas) kai jis gauna, pavyzdžiui, vienus metus netekto darbingumo išmoką, o vėliau, baigęs darbo santykius ar kai nutrūksta netekto darbingumo išmokos mokėjimas, jis vėl grįžta ir prašo paskirti priešlaikinę, išankstinę pensiją, bet niekas neatsižvelgia į tą laikotarpį, kai jisai buvo darbo rinkoje. Tai neišminusuojama, jam vis tiek yra iš karto mažinama 19,2 % išankstinė pensija. Nors esamas teisinis reguliavimas numato, kad, prieš atnaujinant ir perskaičiuojant

paskirtosios išankstinės senatvės pensijos dydį, yra įvertinamas asmens įgytas stažas ir apskaitos vienetų skaičius, tačiau nėra atsižvelgiama į išankstinės pensijos sustabdymo laikotarpį. Taigi, asmeniui, sustabdžiusiam išankstinę pensiją, gali būti išmokama mažesnė išankstinė pensija, negu būtų išmokama išskaičiavus sustabdymo laikotarpį. Tarkime, jeigu dabar yra, kad 3,2 % mažina… tai yra 0,32 % mažinama už kiekvieną mėnesį, tai jeigu jisai visus metus, tarkime, dirbo, tai jam reikėtų tuos 3,2 % iš 19,2 % atimti ir jam būtų iš naujo perskaičiuojama.

Pristačius šį projektą, Socialinių reikalų ir darbo komiteto pirmininkas ragino nepritarti projektui, nes sakė, bus teikiamas paketas ir taip toliau. Mes to paketo kol kas nesulaukiame, o žmonės vis tiek laukia, kad būtų teisingai apskaičiuota išankstinė pensija, todėl Seimui dar kartą teikiu patobulintą projektą – siekiame užtikrinti, kad asmenims, kuriems išankstinės senatvės pensijos mokėjimo laikotarpiu išankstinė pensija buvo sustabdyta, būtų perskaičiuojamas išankstinis senatvės dydis, išskaičiuojant sustabdymo laikotarpį.

PIRMININKAS. Labai dėkui. Jūsų paklausti nori A. Sysas.

A. SYSAS (*LSDPF*). Ačiū, pirmininke. Gerbiama kolege, šis įstatymas buvo priimtas tikrai tuo laiku, kai labai daug žmonių dėl susidariusios krizės prarado darbą, vyresnio amžiaus nepriimdavo į darbo rinką ir jų būdavo dešimtys tūkstančių. Dabar jų liko tūkstančiai, apie 3 tūkst., jeigu aš neklystu. Ar nereikėtų apskritai peržiūrėti šį įstatymą ir jo galbūt atsisakyti, nes jis prarado, taip sakant, reikalingumo vertę šiomis dienomis? Jeigu žiūrėtume ir į užimtumo poreikį, tai tikrai laisvų darbo vietų visada yra, o požiūris ir į vyresnio amžiaus darbuotojus, kurie anksčiau negalėdavo gauti darbo, iš dalies yra pasikeitęs. Mano klausimas: jūsų nuomone, galbūt reikėtų išvis, taip sakant, atsisakyti, nes tik Lietuvoje ir dar keliose šalyse yra toks veikiantis įstatymas? Ačiū.

L. NAGIENĖ (*DFVL*). Ačiū už klausimą. Iš tikrųjų, gerbiamas kolega, aš manau, kad šis įstatymas yra jau šiek tiek ir pataisytas. Žinoma, atitinkamai įvertinus būtinąjį stažą, kuris turi būti 40, net tada, kai tu turi daugiau kaip 40 metų stažą, tai, suėjus senatvės amžiui, išankstinė pensija tiek, kiek buvo sumažinta, nebemažinama, o yra paskiriama visa senatvės pensija. Tai, aš manau, yra išspręsta.

Ir dar yra viena įstatymo pataisa, kuriai yra po pateikimo pritarta. Ją teikė čia visiškai neseniai L. Kukuraitis. Jis paskaičiavo, kad, jeigu žmogus sumokėjo jau jam sumažintą tą išskaičiuotą dydį, jisai tiek, kiek valstybė jam dotavo, sugrąžino valstybei, tai tokiu atveju reikia atkurti jam šią senatvės pensiją. Bet juk pasitaiko atvejų, ir šiandien, aš manau, yra dalis žmonių, ypač galbūt regionuose, kai jie galbūt sunkiau integruojasi į darbo rinką ir jie turi galimybę, nes žinome, kad yra darbo stažas, dabar užtenka ir to būtinojo stažo 15 metų, ir galėtų gauti būtent tą pensiją. Manau, kad kol kas šiandien, esant šiai situacijai, aš siūlyčiau tikrai neatsisakyti. Ateityje galbūt tikrai mes galėtume spręsti tą klausimą.

PIRMININKAS. Labai dėkui. Klausia E. Gentvilas.

E. GENTVILAS (*LSF*). Gerbiama Laima, jūs pati paminėjote L. Kukuraičio neseniai pateiktą projektą, kuriam po pateikimo pritarta. Tada buvo dievagojamasi, kad mes nesame už išėjimą į išankstinę pensiją, tačiau tas projektas iš esmės paskatina eiti į išankstinę pensiją, nes jeigu tu išeisi, tau paskui kažkaip bus kompensuota. Jūsų projektas irgi eina panašia linkme, apie panašias temas. Tai aš dabar samprotauju taip: du greta sėdintys vienos frakcijos kolegos teikia du projektus iš esmės apie išankstines pensijas, nors būtų galima teikti vieną bendrą. Bet jūs minėjote, kad yra planas teikti paketą visam tam probleminiam laukui aptarti. Man atrodo, na, jūs išsakėte, kad nesulaukėte to paketo, bet ar tikrai nevertėtų sulaukti paketo ir sistemiškai viską išspręsti, nes dabar jūs, vienos frakcijos du kolegos, apie tą pačią temą šnekate. Gal laukiame sisteminių sprendimų?

L. NAGIENĖ (*DFVL*). Gerbiamas Eugenijau, kodėl mes turime bausti žmones, kurie šiandien naudojasi teisės aktu, ir jiems nepagrįstai sumažinti, nepagrįstai? Jūs tikriausiai nesupratote – mano projektas yra visiškai kitoks. Išėjo penkeriais metais anksčiau į pensiją ir, tarkime, dvejus metus jis dirbo, tačiau aš jam mažinu visais atvejais nuo pirmo mėnesio, nuo pirmo mėnesio, kai gauna, 19,2 % – neišminusuoju, kad jisai dvejus metus darbo rinkoje buvo ir dvejus metus nesinaudojo lengvata, ir negavo šitos išmokos. Dvejus metus jisai mokėjo mokesčius, jis buvo darbo rinkoje arba gavo netekto darbingumo išmoką, kurią jam paskyrė pagal negalią. Taigi aš nemanau, čia yra visiškai skirtingi projektai. Aš atitaisau klaidą – turi atsirasti proporcingumas, žodžiai

„proporcingai paskaičiuota“. Išmesti tą laikotarpį – jis nesinaudojo išmokomis. Jūs sakote, kad mes kartu, na, tai vienas buvo ministru, o aš tiek metų kažkokioje sistemoje dirbau, dėl to galbūt…

PIRMININKAS. Labai dėkui. Ir paskutinis klausia A. Skardžius.

A. SKARDŽIUS (*MSNG*). Ačiū, pirmininke. Gerbiamoji kolege, išties projektas reikalingas, bet aš niekaip nesuprantu, na, kadangi nesusidūręs, kaip ir daugelis turbūt čia sėdinčių, su, sakykime, tokiu neteisingu skaičiavimu, iš kur jisai? Va, jūs sakote, dirbote sistemoje. Taip, dirbote, žinau, dirbote ir Vyriausybėje, ir taip toliau. Bet kaip biurokratai gali taip suskaičiuoti, kad nuskriaustų žmogų? Kai reikia mokėti privalomąjį sveikatos draudimą, socialinį draudimą, tai išsireikalaus iki paskutinio cento, bet kai reikia žmogui grąžinti, tada jau, na, pradeda kiekvienas skaičiuoti savais skaičiuotuvais: žmogus skaičiuoja, kaip jam atrodo, Vyriausybė arba jos įgaliota institucija – kaip jai atrodo. Tai galbūt apie patį tą mechanizmą, kodėl taip, na, skriausdama žmogų valstybė skaičiuoja jo uždirbtus ir mokėtus socialinio draudimo pinigučius?

L. NAGIENĖ (*DFVL*). Ačiū, gerbiamas kolega, už klausimą. Vienas dalykas, Vyriausybėje nedirbau, galiu patikslinti. Kitas momentas. Žinote, aš atsimenu, kai tik priėmė įstatymą dėl išankstinės pensijos, atvažiavo A. Sysas pas mus į skyrių. Aš sakiau, ką jūs padarėte, kaip jūs skaičiuojate, kad iš karto mažinama yra? Mane lygiai taip pat Algirdas įtikinėjo, kad ne, čia nesąmonė, mes kiekvieną mėnesį mažiname 0,4 %, o iš tikrųjų buvo iš karto mažinama 24 %, nors jisai pradeda nuo pirmo mėnesio.

Kitas momentas. Žinote, tikriausiai nepasitaikė toks atvejis mano darbo praktikoje, kad būtų toks atvejis. Kai pradėjau dirbti Seime, aš ne iš savo regiono gavau tokį skundą ir tokią informaciją, susirinkau visą medžiagą, dėl to ir teikiau įstatymo pataisą. Tokių atvejų tikrai bus nedaug, vienetiniai.

PIRMININKAS. Labai dėkui. Gerbiama Laima, jūs atsakėte į visus Seimo narių klausimus. Pasisakymai dėl motyvų. Už pasisako A. Skardžius.

A. SKARDŽIUS (*MSNG*). Ačiū, pirmininke. Kiek supratau iš pranešėjos, tai kaltas A. Sysas, nes ne taip skaičiavo. Aš manau, jisai pasitaisys, dabar balsuos ir ištaisys savo klaidą. Ačiū.

PIRMININKAS. Išklausėme visus pasisakymus dėl motyvų. Balsuosime dėl įstatymo projekto tam numatytu darbotvarkėje metu.

14.49 val.

Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo Nr. XI-1375 2, 3, 5, 6, 11, 13, 14, 20[1], 20[2], 22, 30, 32, 48, 49, 51 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 13[1], 20[3] straipsniais įstatymo Nr. XIV-1169 18 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2540(2) (*pateikimas*)

Darbotvarkės 2-5 klausimas – Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo kai kurių straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2540(2). Pranešėja – vėlgi L. Nagienė.

L. NAGIENĖ (*DFVL*). Sako, labai greitai. Ačiū. Gerbiami kolegos, iš tikrųjų kalbėsiu dėl Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo, to projekto, kuris labai skaudus. Tikriausiai visi mes žinome.

Pritarus Lietuvos elektrinių asociacijos siūlymams, 2022 m. birželio 23 d. buvo priimtas didžiulis paketas, kuriuo buvo nustatytas elektros energijos gamybos įmokos mokėjimas, taikomas ne visiems elektros energijos iš atsinaujinančių šaltinių gamintojams, o tik tiems, kurie leidimą gaminti elektros energiją gaus po liepos 1 dienos.

Norėčiau atkreipti dėmesį, kad, vadovaujantis konstituciniu sąžiningos konkurencijos laisvės principu, rinkoje veikiantiems ir norintiems veikti ūkio subjektams turėtų būti užtikrinamos vienodos įėjimo į rinką ir veikimo joje sąlygos. Visiems vienodai turėtų būti taikomas įstatymo reikalavimas dėl gamybos įmokos mokėjimo ir kiti šiai veiklai taikomi reikalavimai.

Priėmus minėtą įstatymą, pagal kurį rinkoje jau įsitvirtinusiems ūkio subjektams netaikomas reikalavimas dėl gamybos įmokos mokėjimo, o naujai į rinką ateinantiems – taikomas, tai gali reikšti, kad rinkoje jau veikiantiems ūkio subjektams įtvirtinama ankstesnių teisių išsaugoma išlyga. Todėl manytina, kad esamas teisinis reguliavimas sudaro išskirtines sąlygas gamintojams, kurie leidimą gaminti elektros energiją gavo iki 2023 m. liepos 1 d., taip juos privilegijuojant. Ati-

tinkamai naujiems atsinaujinančių išteklių elektros energijos gamintojams sudaromos kur kas blogesnės konkurencinės sąlygos, apsunkinamas naujokų patekimas į rinką, jiems gali būti sudėtingiau nei esamiems vykdyti veiklą, gali mažėti paskatos pradėti atitinkamą veiklą, taip juos diskriminuojant.

Įstatymo nuostata buvo priimta motyvuojant jau veikiančių gamintojų ir bendruomenių teisėtų lūkesčių galimu pažeidimu. Čia noriu atkreipti visų dėmesį, kad teikiama esamų vėjo vystytojų parama vietos bendruomenėms yra ženkliai, net keliolika kartų mažesnė negu lėšos, surenkamos iš atsinaujinančių išteklių energijos gamybos įmokos, kuri bus privaloma naujoms elektrinėms. Be to, esami vėjo energetikos vystytojų ir bendruomenių susitarimai dėl paramos yra savanoriški, juos sudaryti nėra įstatyminio pagrindo. Taigi abejotina, kad bendruomenės, jau turinčios sutartis su atsinaujinančių išteklių elektros gamintojais ir toliau gausiančios keliolika kartų mažesnę paramą negu galėtų gauti, jeigu gamybos įmoka būtų taikoma jau rinkoje esantiems atsinaujinančių išteklių elektros energijos gamintojams, turi lūkestį išlaikyti esamą situaciją.

Manytina, kad nuostata vienašališka, iškreipia situaciją rinkoje. Toks teisinis reguliavimas visam laikui netaikyti atsinaujinančių išteklių elektros energijos gamybos įmokos mokėjimo esamiems gamintojams nėra proporcingas ir neatitinka sąžiningos konkurencijos principų. Todėl siekiant užtikrinti teisinio reguliavimo atitiktį konstituciniams proporcingumo ir sąžiningos konkurencijos principams, šiuo projektu siūloma numatyti, kad elektros energijos gamybos įmokos mokėjimas būtų taikomas visiems elektros energijos iš atsinaujinančių šaltinių gamintojams nuo liepos 1 dienos. Galbūt dabar terminą reikėtų ir nukelti.

Toks mano pristatymas. Galiu pasakyti, Teisės departamentas numatė, kad reikėtų paklausti Konkurencijos tarybos. Aš galiu pasakyti, Konkurencijos taryba jau pasisakė dėl to klausimo ir pasakė, kad prieštarauja konkurencijai, kai yra nustatytos išskirtinės sąlygos: vieniems mokėti, kitiems nemokėti.

PIRMININKAS. Labai dėkui. Jūsų paklausti nori du Seimo nariai. Pirmas klausia A. Skardžius.

A. SKARDŽIUS (*MSNG*). Ačiū, pirmininke. Gerbiamoji pranešėja, jūs taip retrospektyviai nelabai toli pažvelgėte atgal. Aš, kaip Atsinaujinančių išteklių įstatymo kūrėjas, dirbęs toje darbo grupėje, noriu priminti, kad kai įsigaliojo įstatymas, tada buvę ir dabartiniai valdantieji 2009–2012 metais išdalino be konkursų 40 megavatų saulės leidimų. Skatinimo tarifą nusistatė patys gamintojai. Toks, koks buvo apskaičiuotas Kainų ir energetikos komisijoje (taip vadinosi) – 1 litas 60 centų, arba 46 euro centai. Ir gavo tą 12 metų iki 2022 metų. Kainuodavo po keliasdešimt VIAP'ui, mūsų tai programai, po keliasdešimt milijonų ir tuos labai gražiai šlavėsi. Jie gaudavo iš valstybės tą skatinamąjį tarifą, nemokėjo nė cento. Jie veikia toliau. Tai kaip su jais bus, gerbiamoji kolege? Įstatymai, kaip žinoma, nelabai čia *atgal galioja* paprastai. Aš klausčiau: ką jūs manote apie tokį dalyką, kai mes juos šėrėme 12 metų, visi elektros vartotojai?

L. NAGIENĖ (*DFVL*). Taip, VIAP'o mokestį visi mokėjo, tą žinome, ir buvo labai geros sąlygos. Aš manau, kad 12 metų praeina, tas terminas, ir jų gamybos įmoka bus tokia pati rinkoje. Jie biržoje parduos taip, kaip ir visi parduoda. Aš manau, tiktai šitoks sprendimas. Biržos kainą gaus. Aišku, tiek saulininkai, tie kai kurie vėjininkai jau labai jaudinasi ir dejuoja, kad jų pajamos labai sumažės. Tai tą aš žinau, bet aš manau, kad tuo laiku buvo toks įstatymas, bet jie dabar stosis, kaip ir visi rinkos dalyviai, ir parduos į biržą. Bus mokama biržos kaina.

PIRMININKAS. Labai dėkui. Klausia J. Pinskus.

J. PINSKUS (*MSNG*). Ačiū, posėdžio pirmininke. Gerbiama kolege, jūs rašote, kad šiuo įstatymo projektu siekiate teisinio reguliavimo atitikties konstituciniams proporcingumo ir sąžiningos konkurencijos principams. Pritariu, taip, teisingai.

Bet pirma klausimo dalis. Puikiai žinote, kad įstatymas *atgal negalioja*. Kaip jūs į tai atsakysite? Ar tą pasieksime šiuo įstatymu?

Antra klausimo dalis. Kaip jūs žiūrite į tai, kad gamybos mokestis bus surenkamas per centrinį administratorių? Vadinasi, visos Lietuvos gamybos mokesčio pinigai sueina pas vieną administratorių, o po to per projektus yra skirstoma. Turbūt aišku, kas valdys tuos pinigus. Tai bus ir skirstoma pagal partinę priklausomybę, o ne pagal bendruomenėms reikalingus projektus. Ką jūs apie tai mąstote?

L. NAGIENĖ (*DFVL*). Pradėsiu nuo antro klausimo dėl gamybos įmokų surinkimo. Prie Energetikos ministerijos yra įkurta agentūra, kuri tvarkys ir prižiūrės, surinks tas įmokas. Aš asmeniškai siūliau ir maniau, kad toks variantas yra blogas. Mano manymu, turėtų būti lygiai taip, kaip yra taršos mokestis iš aplinkos… kurios yra aplinkos lėšos. Lygiai taip pat galėjo būti, kad savivaldybei irgi pereina tas mokestis ir savivaldybė atsiskaito lygiai taip pat gaudama atitinkamą mokestį iš atsinaujinančių išteklių… kurie turės tą gamybos įmoką sumokėti, ir būtų paskirstoma naujai.

Bet, žinote, šiandien man buvo šokas, aš galiu pasakyti, tikrai šokas buvo, kai man ministras pasakė, kad gamybos įmoką jau dabar privalės mokėti visi, kurie po liepos 1 dienos išsiima leidimus, net nereikia Europos Komisijos pritarimo. Ir, pasirodo, Ekonomikos komitetas yra pateikęs visiškai kitą siūlymą ir išdėstymą. 85 % lėšų nukeliauja bendruomenėms, 15 % keliaus gyventojams, kurie ten aplinkui gyvena 5 kilometrų spinduliu. Tai, žinote, prie šito dar reikėtų mums sugrįžti.

Bet, kaip jūs sakote, antras klausimas dėl konstitucingumo ir konkurencingumo. Tikrai daug mes dirbame. Gali būti išdėstyta etapais. Mes tokį variantą ir siūlome, kad… Ne. Pereinamąjį laikotarpį. Jie dabar pasirašę yra sutartis su bendruomenėmis. Jeigu jūs pamatytumėte, aš turiu keletą sutarčių čia net ant stalo pasidėjusi, tos sutartys yra tokios niekinės. Bet kada bet kuris vystytojas turi galimybę ir teisę nutraukti tą sutartį ir nieko nemokėti. Absoliučiai nieko bendruomenei net nemokėti, nė vieno cento, išskyrus žemės nuomos mokestį iš ūkininkų, kurie nuomojasi žemę. Viskas. Bendruomenėms neįpareigotas. Jeigu mes dabar išskirsime tik tiems vystytojams, kurie bus po liepos 1 dienos, gaus statybos leidimą. Todėl tai yra tikrai neteisinga ir konstituciškai neteisinga. Išdėstyti etapais, kaip aš sakau.

PIRMININKAS. Labai dėkui, gerbiama pranešėja. Jūs atsakėte į visus kolegų klausimus. Pasisakymai dėl motyvų. Taip pat nėra norinčių kalbėti Seimo narių. Balsavimas dėl įstatymo projekto per balsavimo intervalą, o jis, aš jau matau, gali būti šiek tiek anksčiau, nes mažėja, sparčiai mažėja klausimų, dėl kurių mes neturime pataisų ir kur galime pereiti be kokių nors balsavimų. Todėl visiems, kas stebite per ekranus kabinetuose, arba tie, kas žinutėmis pranešinėjate savo kolegoms, kada reikėtų būti posėdžių salėje, būčiau dėkingas, jeigu informuotumėte, kad 15 val. 25 min., 15 val. 30 min. jau susirinktume į salę. Jeigu plius minus keletą minučių į tą ar į tą pusę, tiesiog nereikės daryti jokių pertraukėlių ir galėsime sklandžiai pereiti prie klausimų, dėl kurių yra pasiūlymų ir dėl kurių reikės apsispręsti balsuojant.

15.01 val.

Mokslo ir studijų įstatymo Nr. XI-242 72 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2170(2) (*pateikimas*)

Kitas darbotvarkės 2-6 klausimas – Mokslo ir studijų įstatymo kai kurių straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2170(2). Pranešėja – vėlgi L. Nagienė.

L. NAGIENĖ (*DFVL*). Ačiū, gerbiamas kolega. Teikiame šitą įstatymo pataisą vien dėl to, iš tikrųjų čia iš praktikos, kad lygiai taip pat pasitaiko atvejų, kai darbuotojams, mokslo darbuotojams, dėstytojams yra numatyti minimalūs kvalifikaciniai reikalavimai. Jeigu dėstytojas nori užimti aukštesnes pareigas, jam yra keliami, aišku, aukštesni reikalavimai. Tačiau kai jis dalyvauja konkurse, pavyzdžiui, vyriausiojo mokslo darbuotojo minimalus pareiginės algos koeficientas yra mažesnis už maksimalų mokslo darbuotojo bei mokslininko stažuotojo koeficientą ir yra ženkliai mažesnis už minimalų vyresniojo mokslo darbuotojo pareiginės algos maksimalų koeficientą. Toks teisinis reguliavimas lemia, kad praktikoje pasitaiko atvejų, kuomet dėstytojas ar mokslo darbuotojas, pretenduodamas į aukštesnes pareigas toje pačioje mokslo ir studijų įstaigoje, gali gauti net mažesnį atlyginimą, negu gaudavo eidamas žemesnes pareigas.

Manytina, kad tokia situacija iškreipia dėstytojų ir mokslo darbuotojų karjeros galimybes ir ne tik veikia demotyvuojančiai, bet ir galimai diskriminuoja asmenis, atitinkančius aukštesnius kvalifikacijos reikalavimus, neatitinka protingumo, proporcingumo ir lygiateisiškumo principų. Todėl siekiame teisiniu reguliavimu numatyti, kad dėstytojai ar mokslo darbuotojai, toje pačioje

mokslo ir studijų institucijoje pretenduojantys į aukštesnes dėstytojo ar mokslo darbuotojo pareigas, negalėtų gauti mažiau, negu kai ėjo žemesnes dėstytojo ar mokslo darbuotojo pareigas. Todėl iš tikrųjų pasitaiko atvejų, sako – tai nedalyvauk konkurse. Nelabai norėtųsi. Aš manau, kad mums trūksta mokslo darbuotojų. Mes skatiname, kad jų augtų, kad jie užsiimtų tiriamąja veikla. Tačiau jie vien dėl to kartais nedalyvauja, nes, sako, jeigu aš dalyvausiu, nes yra ribos, kai persikerta koeficientai nuo–iki, ir tada gali būti paskirtas minimalus koeficientas, tada jis gaus ženkliai mažesnį savo darbo užmokestį. Todėl šia įstatymo pataisa mes norime, kad tikrai nebūtų mokamas mažesnis. Įstatyme mes siūlome, kad dėstytojams ir mokslo darbuotojams, toje pačioje, kalbu, toje pačioje mokslo ir studijų institucijoje pretenduojantiems į aukštesnes dėstytojo ar mokslo darbuotojo pareigas, negali būti mokamas mažesnis negu einant žemesnes dėstytojo ar mokslo darbuotojo pareigas gautas atlyginimas.

PIRMININKAS. Labai dėkui, gerbiama Laima. Jūsų paklausti nori vienas Seimo narys. Klausia S. Tumėnas.

S. TUMĖNAS (*LVŽSF*). Ačiū. Gerbiama kolege, esate Švietimo ir mokslo komiteto narė. Kas paskatino šitą iniciatyvą? Ar į jus kreipėsi akademinė bendruomenė, universitetų bendruomenė? Ar čia jums tiesiog pribrendo tokia idėja pačiai? Mus dažnai akademinė bendruomenė kaltina, kad trūksta ten įstatymo, spragos ir taip toliau. Tai konkrečiai, ar čia jų iniciatyva, ar jūsų iniciatyva? Ačiū.

L. NAGIENĖ (*DFVL*). Paskatino akademinė bendruomenė. Ačiū kolegai už klausimą. Bet akademinė bendruomenė, su kuria tenka dirbti. Aš nesu, nedirbu aukštojoje mokykloje, tačiau turiu aplinkoje žmonių, kurie dirba.

PIRMININKAS. Labai dėkui, gerbiama kolege, jūs atsakėte į visus Seimo narių klausimus. Dėl motyvų niekas nenori pasisakyti. Balsavimas dėl įstatymo projekto – per balsavimo intervalą.

15.05 val.

Teritorijų planavimo įstatymo Nr. I-1120 2, 28 ir 35 straipsnių pakeitimo ir papildymo 22^1 straipsniu įstatymo projektas Nr. XIVP-2295(2) (*pateikimas*)

Darbotvarkės 2-7 klausimas – Teritorijų planavimo įstatymo kai kurių straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2295(2). Pranešėja – L. Nagienė. Pavargsite, Laima, labai šiandieną.

L. NAGIENĖ (*DFVL*). Tai jau matau, kas užsirašė klausti. Teritorijų planavimo įstatymo projektas iš esmės tikriausiai sukelia… Čia vėl yra iš praktikos. Mes gerai žinome, kai buvo rezervuotos teritorijos ir atsirado „rezervuotos teritorijos“ bendrajame plane, Lietuvos bendrajame plane, tokia sąvoka, tačiau sąvokos bendrajame plane tikrai nėra. Tai dabar ši sąvoka, rezervuotų valstybės poreikiams teritorijų teisinis režimas, numatyta bendrajame plane. Jame nurodoma, kad teritorijos, rezervuotos valstybės poreikiams, nesukelia jokių teisinių pasekmių, apribojimų fiziniams ir juridiniams asmenims disponuoti, valdyti turimą nekilnojamąjį turtą. Ir kartu pažymima, kad šios teritorijos siejamos su investicijų rizika plėtojant naujas ekonomines veiklas, didinant esamų ekonominių veiklų pridėtinę vertę.

Tai, kad teritorijų rezervavimas iš tiesų sukelia neigiamą poveikį investiciniam patrauklumui ir šių teritorijų vystymuisi, parodė esama praktika ir anksčiau buvusiose, ir šiuo metu rezervuotose valstybės poreikiams teritorijose. Teritorijų rezervavimas valstybės poreikiams stabdo ekonominį ir ūkinį šių teritorijų vystymąsi, taip pat neigiamai veikia šiose teritorijose esančio nekilnojamojo turto vertę. Be to, teritorijos valstybės poreikiams rezervuojamos visą Lietuvos bendrojo plano galiojimo laikotarpį. Tai va čia ir yra didžiausia problema, kad keli dešimtmečiai gali būti, ir tai sukuria ilgalaikį teisinį neapibrėžtumą asmenims, turintiems nuosavybę rezervuotose teritorijose.

Pagal esamą teisinį reglamentavimą, net ir aiškiai pasikeitus valstybės rezervuotų teritorijų poreikiams, nenumatytas specialus teritorijų rezervavimo panaikinimo mechanizmas, o tai lemia, kad praktikoje teritorijų rezervavimas, pasikeitus valstybės poreikiams, nėra panaikinamas. Taip asmenims, turintiems nuosavybę rezervuotose teritorijose, pratęsiamos teritorijų rezervavimo pasekmės ir tokiais atvejais, kuomet teritorijų rezervavimas nebeatitinka valstybės poreikių ir yra

akivaizdžiai nebereikalingas. Tokia teisiškai neapibrėžta situacija gali lemti mažesnį rezervuotos teritorijos investicinį patrauklumą, joje esančio nekilnojamojo turto vertės sumažėjimą, asmenų, turinčių nuosavybę rezervuotose teritorijose, neužtikrintumą ir baimę investuoti į savo turimą nekilnojamąjį turtą, plėtoti ten vystomą verslą ir panašiai.

Akivaizdu, kad toks teisinis neapibrėžtumas neproporcingai riboja šių asmenų teises ir teisėtus lūkesčius, todėl šiuo projektu siūlau įstatyme numatyti „rezervuotų teritorijų" sąvoką ir teritorijų rezervavimo valstybės poreikiams panaikinimo tvarką pasikeitus valstybės poreikiams rezervuotų teritorijų atžvilgiu. Lietuvos bendrojo plano galiojimo laikotarpiu siūloma numatyti pareigą planavimo organizatoriui panaikinti numatytų teritorijų rezervavimą pasikeitus valstybės poreikiams rezervuotose teritorijose, susietose su valstybei svarbiais projektais. Tokiu atveju siūloma teritorijų rezervavimo panaikinimui taikyti supaprastintą koregavimo ir viešinimo tvarką.

Taip pat noriu atkreipti dėmesį į dar vieną svarbų projekto pasiūlymą. Įstatyme numatyta teritorijų planavimo dokumentų viešinimo procedūra yra tokia sudėtinga ir formalizuota, kad suinteresuotai visuomenei, net ir nuolat domintis teritorijų planavimo procesu, yra pernelyg sudėtinga laiku susipažinti su šia informacija. Įstatyme numatyta speciali informavimo tvarka tuomet, kai žemės sklypas numatomas valstybei svarbiam projektui įgyvendinti arba rengiamas valstybei svarbaus projekto teritorijų planavimo dokumentas. Tačiau kai valstybei svarbiam projektui rezervuojamos teritorijos, šiose teritorijose gyvenantys ar nekilnojamąjį turtą turintys asmenys nėra niekaip papildomai informuojami. Nėra nustatyta apie galimas rizikas plėtojant nekilnojamąjį turtą valstybės poreikiams rezervuotose teritorijose. Turėtų būti informuojami privatūs investuotojai, fiziniai, juridiniai asmenys, asmenys, turintys nekilnojamojo turto valstybės poreikiams rezervuotose teritorijose. Tokia situacija neproporcingai riboja šių asmenų teises, palieka daug erdvės interpretacijoms. Taip, neužtikrinant teisinio aiškumo principo, sukuriama terpė piktnaudžiavimui.

Todėl projektu siekiame įtraukti atsakingus savivaldybių, seniūnijų atstovus į parengto teritorijų planavimo projekto dokumento viešinimo procedūras. Taip pat numatyti pareigą informuoti privačius investuotojus, fizinius, juridinius asmenis, apie galimas rizikas, plėtojant nekilnojamąjį turtą valstybės poreikiams rezervuotose teritorijose, taip suteikiant galimybę visuomenei įgyvendinti teisę susipažinti su teritorijų planavimo dokumentu ir užtikrinti teisinio aiškumo principą.

Iš tikrųjų, tuo klausimu mes labai daug kartų diskutavome tiek su Žemės ūkio ministerija, tiek su Aplinkos ministerija. Tiesiog tos sąvokos net ir nėra pačiame įstatyme, todėl mes siūlome įvesti ir spręsti klausimą, kokia būtų galimybė, kad rezervuotose teritorijose atsirastų tas labai aiškus išaiškinimas. Dabar man ministras pasakė: mes išsiuntėme notarams pranešimą. Tai, žinote, pasikeis notaras ir tą pranešimą įsidės į stalčių. Čia yra ne įstatymas. Jeigu įstatyme būtų, kad tai yra ne rezervuota teritorija… O dabar rezervuotoje teritorijoje, sako, galima viską daryti. Negalima visko daryti, nes žmogus investuodamas gali prarasti visa tai, ką investavo. Tai tiek. Ačiū.

PIRMININKAS. Labai dėkui, gerbiama pranešėja. Jūsų paklausti nori du Seimo nariai. Pirmasis klausia E. Pupinis.

E. PUPINIS (*TS-LKDF*). Malonu girdėti pasiūlymą dėl įstatymo. Tiktai aš norėčiau paklausti. Jums buvo pasakyta patobulinti. Tai kurios to įstatymo vietos patobulintos? Mes jau, kiek prisimenu, vieną kartą jį atmetėme.

Šiaip tai buvo keliama problema, bet, kiek teko domėtis, Vyriausybė ten išsprendžia tas problemas. Iš tikrųjų, dėl panaikinimo, kai nėra poreikio, aišku, tam tikras procesas jį išima iš rezervuotų teritorijų. Šiuo atveju, manau, bent jau kiek buvo pristatyta iš Aplinkos ministerijos, tokios didelės problemos nėra. Informavus tai visą laiką buvo problema. Na, žmogus… Jį informuoja ir paskui sako: neinformavo. O pasirodo, jisai seniai pasidėjęs laišką. Turbūt nelabai domisi žmonės. Paprastai kiekvienas turi domėtis tam tikra situacija, nes informavimas valstybei irgi kainuoja. Ačiū.

L. NAGIENĖ (*DFVL*). Ačiū, gerbiamas Edmundai, už klausimą. Bet aš jums noriu atsakyti, kad realiai rezervuotos teritorijos yra pakibusios ir niekas neišsprendė… Šito klausimo kol kas niekas neišsprendė ir mes turime rezervuotas teritorijas. Dėl ko? Čia iš praktikos kalbu: dėl to, kad turime

rezervuotą teritoriją ir žmonės negali, jie bijo investuoti. Investuoti taip pat verslas, nes yra teritorija rezervuota, nors jinai valstybės poreikiams jau yra nebereikalinga. Dėl to čia iš praktikos.

Kitas klausimas apie viešinimą. Tai būtina įrašyti, nes tai irgi iš praktikos buvo, kad žmonės nebuvo informuoti. Dėl to mes papildomai įrašome, kad tiek savivaldybė, tiek seniūnijos būtų atsakingos.

PIRMININKAS. Labai dėkui, gerbiama kolege. Kitas klausiantysis – V. Semeška.

V. SEMEŠKA (*TS-LKDF*). Dėkoju, posėdžio pirmininke. Gerbiama pranešėja, tikrai žaviuosi jūsų atkaklumu ir energija. Jūs tikrai motyvuotai išdėstote tuos motyvus, kodėl reikia patobulintą įstatymą dabar priimti.

Be jokios abejonės, valstybė rezervuoja tam tikras teritorijas, matyt, dėl tam tikrų poreikių ir laikmetis gali keistis. Gali staiga nereikėti tų teritorijų, bet gali keistis vėl taip, kad staiga jų gali prireikti, ypač kai turime tokią geopolitinę padėtį ir kaimynus, kurie yra sunkiai nuspėjami. Jeigu aš teisingai supratau, šitas įstatymo projektas daugiau taikomas rezervuotai teritorijai Žemaitijoje, kur buvo poligonui rezervuota. Tikrai suprantu tuos savininkus, kurie sielojasi dėl savo žemių, kad jie tenai turi tam tikrus apribojimus.

Klausimas būtų toks: kodėl taip aktualu jums būtent ta viena teritorija? Ar čia jūs taikote visoms teritorijoms pagal Lietuvos bendrąjį planą? Ačiū.

L. NAGIENĖ (*DFVL*). Ne. Imame iš praktikos. Tai būtų taikoma visiems. Dažnai būna, jeigu jau yra poreikis, valstybė gali iš karto paimti. Dabar yra paėmimo tvarka. Valstybė gali taip pat paimti žemę kita tvarka ir iš karto sumokėti kompensaciją, jeigu yra labai svarbių valstybės projektų. Šiuo atveju rezervuota teritorija buvo pas mus Žemaitijoje, bet yra ir kitose vietose. Sako, nėra tvarkos, kaip panaikinti rezervuotą teritoriją. Iš viso nėra numatyta tvarka įstatyme. Įstatyme net nėra sąvokos „rezervuota teritorija“. Čia irgi yra minusas.

PIRMININKAS. Labai dėkui, gerbiama pranešėja. Jūs atsakėte į visus Seimo narių klausimus. Pasisakyti dėl motyvų taip pat niekas nenori. Balsuosime dėl įstatymo projekto visiškai netrukus, per balsavimo intervalą.

15.16 val.

Ligos ir motinystės socialinio draudimo įstatymo Nr. IX-110 6 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2456(2) (*pateikimas*)

Kitas darbotvarkės 2-8 klausimas – Ligos ir motinystės socialinio draudimo įstatymo 6 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2456(2). Pranešėja – R. Baškienė. Pateikimas.

R. BAŠKIENĖ (*DFVL*). Dėkoju, gerbiamasis posėdžio pirmininke. Mieli kolegos, Demokratų frakcija „Vardan Lietuvos“ dar kartą prašo jūsų atkreipti dėmesį į labai svarbų Ligos ir motinystės įstatymo projektą. Esminis dalykas, jį mes visi kartu suprantame ir matome, kad motinystės, vaiko priežiūros išmokų tema yra svarbi. Pagalba šeimoms, auginančioms vaikus, tikrai yra tas tiltas į ateitį. Mes visi kartu pozityviai vertiname jau priimtus sprendimus – didinti bazinį dydį mažas pajamas gaunantiesiems, taip pat motinystės ir… išmokų ir įmokų dydį sulyginti iki 5. Taip pat didelė paskata, kad vaikus auginančios motinos gali prižiūrėti vaikus ir dirbti.

Tačiau reikia atkreipti dėmesį ir į tuos žmones, kurie neturi galimybės dirbti dėl darbo pobūdžio, dėl vaiko sveikatos, visą savo dėmesį skiria tik vaiko priežiūrai. Tie žmonės, kurie mokėjo didesnius mokesčius, nes gavo didesnius atlyginimus, yra apriboti dviejų vidutinių mėnesinių darbo užmokesčių dydžio kompensuojamojo darbo užmokesčio, kai jiems apskaičiuojama. Vadinasi, susidaro tokia situacija: žmogus daug mokėjo mokesčių, bet jis gauna ne didesnį, tiktai dviejų vidutinių darbo užmokesčių dydžio kompensuojamąjį darbo užmokestį.

Dar atkreiptinas dėmesys, kad vadinamosios lubos ne tik sukuria tam tikrą neteisingumą, bet ir neskatina prieš išeinant motinystės atostogų, vaiko priežiūros atostogų aktyviai dalyvauti darbo rinkoje. Noriu atkreipti dėmesį, kad gaunant išmoką 60 % pirmais metais, įrašius į formulę, tas dydis mažėja. Atitinkamai antrais metais – nuo 45 iki 30 %.

Teikiamu įstatymo projektu mes siūlome maksimalaus kompensuojamojo darbo užmokesčio vadinamąsias lubas vaiko priežiūros išmokoms apskaičiuoti palaipsniui, ne iš karto didinti. Ka-

dangi šių metų socialinio draudimo biudžetas priimtas, tai daryti nuo kitų metų, nuo 2025 m. sausio 1 d. Būtų 2,5 vidutinio mėnesinio darbo užmokesčio, o 2026 metais būtų jau 3. Būtų racionalu, teisinga ir sudarytų geresnes sąlygas šeimoms, neturinčioms galimybės dirbti, vaikui auginti skirti visą laiką.

Ar yra tam galimybių? Labai išsamiai pasižiūrėjome, yra galimybių, nes tiek 2022 metais, tiek 2023 metais visose socialinio draudimo srityse įmokų ir išmokų balansai yra pliusiniai. Štai motinystės – 121 mln. Panašaus skaičiaus tikimasi ir už 2023 metus.

Atkreiptinas dėmesys, kad vaiko priežiūros gavėjų skaičius, deja, išvis mažėja. Sumažėjo per praeitus metus 300 žmonių. Mažėja gimstamumas. Įmokos didėja, nes didesnis darbo užmokestis, „Sodros“ rezervas, jį mes auginame ir turime, o šis įstatymo projektas, jeigu būtų jam pritarta, pareikalautų apie 8 mln. eurų.

Gerbiami kolegos, kadangi mes išties siūlome ilgesnio laikotarpio variantą, galimybę svarstyti ilgesnį laiką, įvertinti visą situaciją, labai prašome pritarti po pateikimo ir kartu rasti geriausius sprendimus ir tiems žmonėms, kurie mokėjo didesnius mokesčius, kad jie galėtų gauti ir vaiko priežiūros didesnę išmoką.

PIRMININKAS. Labai dėkui. Jūsų paklausti nori du kolegos. Pirmasis klausia A. Sysas.

A. SYSAS (*LSDPF*). Ačiū, pirmininke. Gerbiama kolege, daug metų dirbame šioje srityje, žinote „Sodros“ stipriąsias ir silpnąsias puses. Jūsų aiškinamajame rašte aš pasigedau vis dėlto pinigėlių, kiek šiam bizniui reikės, nes jūs parašė tiktai dėl 2,5 VDU ir vaiko priežiūros, bet jūsų pataisa apima žymiai platesnį spektrą. Tai pirmas klausimas: kiek reikėtų įgyvendinti visai šiai jūsų idėjai? Ir antras klausimas: kieno sąskaita tą darysime, nes jūs puikiai žinote, kad šie draudimai visada yra ant ribos – pensininkų sąskaita? Tai mano klausimas. Padidinus ten 20, 8, 100 mln., kieno sąskaita tai darysime? Ar didinsime įmokos dydį darbuotojams, gal darbdavius reikia įtraukti į šitą reikalą? Ačiū.

R. BAŠKIENĖ (*DFVL*). Dėkoju. Jeigu įdėmiai klausėtės, aš iš tiesų jau minėjau, ar yra tokios galimybės. Tai yra dėl to, kad mes turime subalansuotą situaciją, įmokų ir išmokų santykį, ir jis yra pliusinis. Tai vienas dalykas. Antras dalykas, nuolat didėja įmokos dėl didesnio darbo užmokesčio. Tai vėlgi nėra problema. Be abejo, jeigu mes prioritetu laikome šeimą, auginančią vaikus, norime padėti, kaip jūs teisingai atkreipėte dėmesį, ir ligos atveju, nes tada galima spręsti ir dėl ligos, tai tokiu atveju mes galime pasinaudoti ir „Sodros“ rezervu, ir vėlgi svarstyti. Bet, kaip aš minėjau, dėl šio klausimo mes pasiliekame ganėtinai ilgą laiko tarpą, kad rastume geriausius sprendimus.

PIRMININKAS. Labai dėkui. Klausia S. Tumėnas.

S. TUMĖNAS (*LVŽSF*). Ačiū. Gerbiama kolege, kaip ir daug ką jau paaiškinote, ką aš norėjau pasitikslinti. Matyti, kad jūsų atsakingas požiūris, nes kai kas turi įsigalioti tik nuo 2025 metų, kai kas tik nuo…

R. BAŠKIENĖ (*DFVL*). Nuo 2026 metų.

S. TUMĖNAS (*LVŽSF*). …tik nuo 2026 metų sausio. Tai kokios priežastys, kad dar netgi nuo 2026 metų? Ar teisingai supratau, kad tam pradžioje reikėtų 8 mln.? Ir kokia buvo priežastis? Jūsų jau buvo bandymų tai padaryti, koks buvo pagrindinis atsakymas tada ministerijos ir ministrės, gal galite priminti?

R. BAŠKIENĖ (*DFVL*). Mielai priminsiu. Jūs teisingai atkreipėte dėmesį, kad tikrai negalima siūlyti dėl biudžeto, kuris jau yra priimtas. 2024 metų biudžetą mes jau esame priėmę, todėl ir mūsų siūlymai labai racionalūs, galvojant apie 2025 ir 2026 metus. Kodėl gi skirtumas? Jeigu pirmaisiais laipsniškai, palaipsniui, nuosekliai einant į padidinimą, vėlgi galvojant valstybiškai, tai mes todėl ir siūlome vienus metus toliau galvoti apie padidėjimą kitais metais, bet sudaryti galimybę tiems, kurie moka didesnius mokesčius, gauti didesnę vaiko priežiūros išmoką. Kodėl tai antras teikimas? Tai iš tiesų mes pradžioje teikėme padidinti iki trijų ir iš karto. Tai galbūt šių metų biudžete, „Sodros“ biudžete, to nebuvo galima padaryti, nes, kaip minėjau pristatydama, buvo Vyriausybės įsipareigojimai ir noras padaryti kitus darbus, ir labai teisingus, didinant bazinį dydį ir didinant kitas išmokas.

PIRMININKAS. Labai dėkui, gerbiama Rima. Pasisakymai dėl motyvų. Už pasisako V. Semeška.

V. SEMEŠKA (*TS-LKDF*). Dėkoju, posėdžio pirmininke. Gerbiama Rima, tikrai dėkoju jums už nuoširdų pristatymą ir tokį norą tiems žmonėms, kurie turi šeimas, kurie išeina tėvystės atostogų, užmokėti ir suteikti didesnį finansinį ramstį, nes jo šiuo metu nėra, ypač toms šeimoms, kurios uždirbo gana daug ir sumokėjo gana daug į biudžetą. Tikrai asmeniškai aš esu už. Jūs labai teisingai pasakėte, kad šiais metais nėra suplanuota 2024 metams lėšų, bet žiūrėsime, kas 2026 metais čia vadovaus ir valdys mūsų valstybę ir kaip sugebės surasti tų lėšų. Bet pats principas, žiūrint į viską kompleksiškai, yra teisingas. Tikrai pritariu. Ačiū.

PIRMININKAS. Labai dėkui. Prieš nenori kalbėti niekas. Balsuosime netrukus, per balsavimo intervalą.

15.25 val.

Seimo statuto „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo statuto Nr. I-399 papildymo 206[1] straipsniu“ projektas Nr. XIVP-2690(2) (*pateikimas*)

Darbotvarkės 2-9 klausimas – Seimo statuto „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo statuto Nr. I-399 papildymo 206[1] straipsniu“ projektas Nr. XIVP-2690(2). Pranešėja – R. Baškienė. Pateikimas.

R. BAŠKIENĖ (*DFVL*). Dėkoju, gerbiamas pirmininke. Mieli kolegos, labai verta prisiminti Statutą kartais ir galvojant apie Seimo ir Vyriausybės bendradarbiavimo santykį. Yra daug straipsnių, kurie numato, kad Vyriausybė turi atsiskaityti Seimui už savo veiklą, kad Vyriausybės nariai atsako Seimo posėdyje į Seimo narių klausimus, kad tai vyksta Vyriausybės valandos metu, kad rengiami pusvalandžiai – mes visa tai puikiai žinome. Vyriausybė, gavusi Seimo narių paklausimus, ir raštiškai gali tai padaryti, atsakyti – numatytos visos raštinio klausimo pateikimo sąlygos. Taip pat Statutas numato, galiu minėti 53 straipsnį, kad komitetai gali kviestis į posėdžius ministrus ar jų įgaliotus atstovus. Taip pat yra straipsnis, kuris numato, kad Ministras Pirmininkas ar ministrų kabinetas posėdyje pristato savo poziciją Užsienio reikalų ir Europos reikalų komitetuose. Šita nuostata po pateikimo yra keičiama.

Ir noriu priminti jums Vyriausybės įstatymą, 17 ir 18 jo straipsnius. Vyriausybės įstatyme kaip tik ir yra nuostata, kad Seimo komiteto, komisijos ar frakcijos kvietimu ministrai ar ministro įgaliotas valstybės tarnautojas privalo dalyvauti komisijos, frakcijos posėdyje ir pateikti paaiškinimus dėl svarstomų klausimų. Tačiau šiuo metu galiojantis mūsų Seimo statutas nereglamentuoja galimybės Seimo frakcijoms kviesti į frakcijų posėdžius Vyriausybės narius ar jų įgaliotus asmenis, nors noras yra išgirsti juos jų kuruojamos srities temomis.

Demokratų frakcija „Vardan Lietuvos“, kaip iniciatoriai, teikia Statuto pataisą ir siūlo pakeitimus, kurie būtų suderinti su Vyriausybės įstatymu ir vienas su vienu atitiktų Statutą. Statuto pakeitimas padėtų Vyriausybės nariams ir Seimui užtikrinti dar glaudesnį bendradarbiavimą siekiant Lietuvos žmonių gerovės. Tai prašau pritarti po pateikimo, o toliau, manau…

PIRMININKAS. Labai dėkui, gerbiama Rima. Jūsų paklausti nori trys Seimo nariai. Pirmas klausia S. Tumėnas.

S. TUMĖNAS (*LVŽSF*). Ačiū, posėdžio pirmininke. Gerbiama pranešėja, na, tai, ko siekiate, ką teikiate, tarsi visada būdavo kaip ir norma. Tiesa, ko gero, tai būdavo nerašyta norma, Statute neįrašyta. Prisimenu, praeitoje kadencijoje, jeigu į komiteto posėdį neateidavo ministras, o ateidavo viceministras, tai mes jau išgirsdavome priekaištų, o dabar tai pasidarė norma. Tai ar jūs irgi, kaip ir mes, susiduriate su tokiais atvejais, kad ministrai, pavyzdžiui, kviečiami į komiteto, į frakcijos posėdžius, neatvyksta, ar būta tokių atvejų, ar ne?

R. BAŠKIENĖ (*DFVL*). Taip. Deja, tokių atvejų yra buvę, nutikę per tam tikrą laikotarpį. Bet pagrindinis tikslas, galvojant į priekį ir norint suderinti Vyriausybės įstatymą su Seimo statutu, kad iš tiesų, na, būtų ir teisiškai aišku. Aišku, visada reikia geranoriškumo, sutarimo, ir aš manau, kad tas sutarimas ir geranoriškumas vyrauja, bet kad užtikrintume teisės aktų sutapimą, siūlome šią nuostatą.

PIRMININKAS. Labai dėkui. Klausia G. Burokienė.

G. BUROKIENĖ (*LVŽSF*). Ačiū, posėdžio pirmininke. Gerbiama pranešėja, galbūt reikėtų papildyti ir Statutą, aš net nežinau, kokia norma, nes dabar kaip ir parašyta, kad ministrai turi dalyvauti komitetų posėdžiuose, bet, pavyzdžiui, Valstybės valdymo ir savivaldybių komitete per trejus metus tris kartus matėme ministrę ir net nesugebėjo ateiti pristatyti įstatymų paketo, kur iš esmės keičiama valstybės tarnyba. Tai galbūt reikėtų kažkaip papildyti Statutą ar dar kažkokią normą įrašyti, kad privalomai ministras turėtų ateiti į komitetą ir pristatyti savo inicijuotą įstatymo projektą arba reformą, bent jau reformą tai tikrai. Aš prisimenu, praeitoje kadencijoje net nevykdavo komitetų posėdžiai, jeigu nebūdavo ministro, jeigu neateidavo ministras. Ar čia nepagarba Seimo nariams, ar čia nauja mada, jūs man paaiškinkite?

R. BAŠKIENĖ (*DFVL*). Gerbiama kolege, labai taiklus jūsų klausimas. Visada aukščiausio lygio yra susikalbėjimas, pagarba Seimui, pagarba komitetui, pagarba frakcijai. Tai čia jau tarpusavio santykių ir pagarbos klausimas. Privalomosios nuostatos įrašymas. Kaip rašoma ir 53 straipsnyje, komitetai gali kviesti į posėdžius ministro atstovą. Net nesuprantama praktikoje (manau, kad taip), nusistovėjusioje, ilgametėje praktikoje, kad ministrai neateitų. Mano atsakymas būtų toks.

PIRMININKAS. Labai dėkui, gerbiama Rima. Paskutinysis klausia V. Semeška.

V. SEMEŠKA (*TS-LKDF*). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Gerbiama Rima, suprantu opozicijos norą, bet kuri opozicija tikrai nori matyti savo komitetuose arba frakcijose sprendimų priėmėjus, ne jų įgaliotus asmenis. Tačiau aš skaitau jūsų įstatymo projektą, kuris tikrai, manyčiau, priimtinas ir galbūt tobulintinas, nes šiandien vieni daugumoje, kitą dieną kiti daugumoje, tai būtų naudinga mūsų demokratijai, bet jis iš esmės nesprendžia tos problemos, nes jūs leidžiate – ir įgalioti valstybės tarnautojai, ministras arba įgaliotas asmuo. Kokius sprendimus jūs matytumėte, kad tas aiškumas vis dėlto būtų? Ar jūs vis dėlto ir toliau pasikliausite geranoriškumu? Ačiū.

R. BAŠKIENĖ (*DFVL*). Ačiū. Labai taiklus jūsų klausimas. Todėl įstatymo projekto, kurį teikia Demokratų frakcija, yra antrasis numeris. Pirmu numeriu mes padarėme būtent taip, kaip jūs kalbėdamas akcentavote – kviesti ministrą, o ne įgaliotą asmenį, kad ateitų pats pirmasis asmuo. Išties Teisės departamentas pasakė, kad tai galimai prieštarauja, nes mes nieko priversti negalime. Bet ministras gali prašyti, kad jo įgaliotas asmuo atvyktų tiesiog suteikti visą informaciją. Šiuo atveju yra siekis dar didesnio ir glaudesnio bendradarbiavimo visais įmanomais punktais. Bet pakartotinai pasakysiu: šito Statuto pakeitimo tikslas yra suvienodinti Vyriausybės įstatymo normas su Seimo statutu. Dėkoju.

PIRMININKAS. Labai dėkui, gerbiama Rima. Pasisakymai dėl motyvų. Už jūsų pasiūlytą teisės aktą pasisako J. Džiugelis.

J. DŽIUGELIS (*TS-LKDF*). Ačiū. Norėdamas padėkoti gerbiamai Rimai už iniciatyvą, norėčiau pasiūlyti Seimui pritarti šiai iniciatyvai. Iš tiesų Seimas vykdo parlamentinę kontrolę. Tam, kad jinai vyktų sklandžiai, reikalingas glaudus bendradarbiavimas su ministerijomis. Nesakau, kad šiuo metu jo nėra, bet gali būti, kad ir nebus. Man atrodo, tikrai yra savalaikė Statuto pataisa. Ji labai aiškiai reglamentuoja tvarkas, pagal kurias ministras gali būti pakviestas į komitetus, į frakcijas ir į parlamentą. Visiems būtų kur kas aiškesnė ta procedūra. Todėl pateikimo stadijoje tikrai kviečiu pritarti šiam pasiūlymui ir, be abejo, komitetuose surasti geriausius sprendimus dėl šios Statuto pataisos. Ačiū.

PIRMININKAS. Labai dėkui. Prieš įstatymo projektą pasisako K. Masiulis.

K. MASIULIS (*TS-LKDF*). Na, šiaip vadyboje yra nesusipratimas, kad visur turėtų dalyvauti organizacijos vadovas. Aš tokio dalyko neįsivaizduoju. Kuo organizacija sudėtingesnė, šakotesnė, tuo labiau vadovas deleguoja dalyvauti įvairiose srityse, ten, kur jo pavaduotojai yra labiau išmanantys, labiau įsigilinę. Negi svarbu tai, kas ateina, o ne tai, kas giliau išmano reikalą? Man yra svarbiau gauti kompetentingesnius atsakymus. Jeigu jie skambės iš viceministro lūpų ar departamento vadovo lūpų, man yra svarbiau sužinoti gilesnius atsakymus, o ne plaukiojimą paviršiumi apie viską. Ministras apie viską galėtų žinoti. Nežinau, ar tikrai čia to reikia.

PIRMININKAS. Labai dėkui. Gerbiami kolegos, išklausėme visus pateikimus popietinėje darbotvarkėje. Dėl jų dabar ir apsispręsime. Tada pereisime prie svarstymo (svarstymo stadijos) įstatymų projektų, dėl kurių yra užregistruotos pataisos, dėl kurių taip pat turėsime apsispręsti.

15.34 val.

Seimo nutarimo „Dėl patariamojo referendumo dėl plynųjų miško kirtimų ribojimo ir uždraudimo saugomose teritorijose paskelbimo“ projektas Nr. XIVP-3342 (*pateikimo tęsinys*)

Dabar balsuodami apsispręsime dėl 2-2 klausimo – Seimo nutarimo „Dėl patariamojo referendumo dėl plynųjų miško kirtimų ribojimo ir uždraudimo saugomose teritorijose paskelbimo“ projekto Nr. XIVP-3342. Per šoninį mikrofoną – D. Griškevičius. Prašau.

D. GRIŠKEVIČIUS (*DFVL*). Dėkoju, pirmininke. Gerbiami kolegos, kadangi nevyriausybininkai tuo klausimu, žinau, yra dar su kai kuriomis frakcijomis susitarę, kadangi klausimą pristatėme, diskutavome, aš vis dėlto prašyčiau frakcijos vardu pertraukos iki kito posėdžio. Galėsime dar per tą laiką padiskutuoti, kas nespėjome. Jeigu galima, gal bendru sutarimu?

PIRMININKAS. Noras padiskutuoti, žinoma, šventas reikalas. Tai gal bendru sutarimu galime skelbti pertrauką iki kito posėdžio? (*Balsai salėje*) Dėl referendumo dėl miškų pertraukos iki kito posėdžio prašo. Gal bendru sutarimu galime, opozicinė frakcija vis tiek? (*Balsai salėje*) Ne, balsuojame? (*Balsai salėje*) Galime bendru sutarimu? Galime. Labai dėkui. Pertrauka iki kito posėdžio

15.35 val.

Transporto lengvatų įstatymo Nr. VIII-1605 5 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3120 (*pateikimo tęsinys*)

Darbotvarkės 2-3 klausimas – Transporto lengvatų įstatymo 5 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3120. Kas pritariate įstatymo projektui po pateikimo, balsuojate už, kas nepritariate, balsuojate prieš arba susilaikote.

Balsavo 79 Seimo nariai: už – 74, prieš nebalsavo niekas, susilaikė 5. Įstatymo projektui po pateikimo pritarta. Pagrindiniu komitetu… E. Jovaiša per šoninį mikrofoną. Prašom.

E. JOVAIŠA (*LVŽSF*). Man mirksi, įdėjus kortelę, kažkodėl nepriregistravo. Prašau įskaityti už.

PIRMININKAS. Tuoj paprašysime. Jūsų balsas už. Gerai, jūsų balsas dėl protokolo už. Pagrindiniu komitetu siūlomas… L. Jonaitis.

L. JONAITIS (*LSDPF*). Nepasispaudė.

PIRMININKAS. Irgi nepasispaudė.

L. JONAITIS (*LSDPF*). Už.

PIRMININKAS. Supratau, dėl protokolo jūsų balsas už. Ministrė Pirmininkė per šoninį mikrofoną.

I. ŠIMONYTĖ (*TS-LKDF*). Aš dėl bendros tvarkos. Vis dėlto prašyčiau Vyriausybės išvados, kadangi mes turime du šio įstatymo pakeitimus, dėl kurių Vyriausybė vis tiek teiks išvadą, tai galėtų kartu pateikti ir dėl šio.

PIRMININKAS. Tuoj. Gerbiami kolegos, ar galime bendru sutarimu pritarti, kad pagrindinis Biudžeto ir finansų komitetas? Galime. Ar galime bendru sutarimu pritarti dėl Vyriausybės išvados? Galime. Ir svarstysime pavasario sesijoje. (*Balsai salėje*) Kur jau pavasario, ateinančio pavasario sesijoje galime. Labai dėkui, pritarta.

15.37 val.

Socialinio draudimo pensijų įstatymo Nr. I-549 21 ir 22 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2536(3) (*pateikimo tęsinys*)

Darbotvarkės 2-4 klausimas – Socialinio draudimo pensijų įstatymo kelių straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2536(3). Kas pritariate, balsuojate už, kas nepritariate, balsuojate kaip nors kitaip.

Balsavo 89 Seimo nariai: už – 83, prieš nebalsavo niekas, susilaikė 6. Įstatymo projektui po pateikimo pritarta.

Pagrindiniu komitetu siūloma skirti Socialinių reikalų ir darbo komitetą. Galime pritarti bendru sutarimu? Ministrė turbūt dėl Vyriausybės išvados irgi? Galime dėl Vyriausybės išvados

bendru sutarimu pritarti? Galime ir dėl Vyriausybės išvados. Galime. Pritarta. Siūloma svarstyti ateinančio, artėjančio pavasario sesijoje. Galime pritarti bendru sutarimu? Galime, pritarta.

15.37 val.

Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo Nr. XI-1375 2, 3, 5, 6, 11, 13, 14, 20^1, 20^2, 22, 30, 32, 48, 49, 51 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 13^1, 20^3 straipsniais įstatymo Nr. XIV-1169 18 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2540(2) (*pateikimo tęsinys*)

Darbotvarkės 2-5 klausimas – Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo daugelio straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2540(2). (*Balsai salėje*)

Balsavo 92 Seimo nariai: už – 49, prieš – 6, susilaikė 37. Įstatymo projektui (ant ribos) pritarta. (*Balsai salėje*) Pagrindiniu komitetu siūloma skirti Aplinkos apsaugos komitetą. Galime pritarti bendru sutarimu? Galime. Labai dėkui, pritarta. Papildomu komitetu siūloma skirti Ekonomikos komitetą. Galime pritarti bendru sutarimu? Galime, pritarta. Siūloma svarstyti pavasario, ateinančio pavasario, sesijoje. Galime pritarti bendru sutarimu? Galime, pritarta.

Per šoninį mikrofoną A. Vyšniauskas dar kažką nori pasiūlyti.

A. VYŠNIAUSKAS (*TS-LKDF*). Kadangi tai susiję su finansiniais klausimais, reikalinga Vyriausybės išvada.

PIRMININKAS. Gerai, buvo pasiūlymas. Galime dėl Vyriausybės išvados bendru sutarimu pritarti? Negalime, negalime. Balsuojame dėl Vyriausybės išvados. Kas pritariate prašymui dėl Vyriausybės išvados, balsuojate už, kas turite kitą nuomonę, balsuojate kaip nors kitaip. (*Balsai salėje*)

Balsavo 97 Seimo nariai: už – 62, prieš – 20, susilaikė 15. Prašome Vyriausybės išvados. J. Urbanavičius turbūt Energetikos ir plėtros komisiją kaip papildomą norėtų?

J. URBANAVIČIUS (*TS-LKDF*). Dėl komisijos, taip.

PIRMININKAS. Galime pritarti bendru sutarimu? Galime. Labai dėkui, pritarta.

15.39 val.

Mokslo ir studijų įstatymo Nr. XI-242 72 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2170(2) (*pateikimo tęsinys*)

Darbotvarkės 2-6 klausimas – Mokslo ir studijų įstatymo 72 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2170(2). Kas pritariate įstatymo projektui po pateikimo, balsuojate už.

Balsavo 99 Seimo nariai: už – 52, prieš – 6, susilaikė 41. Įstatymo projektui užtikrintai pritarta. Kaip pagrindinį siūlome skirti Švietimo ir mokslo komitetą. Galime pritarti bendru sutarimu? Galime pritarti? Galime, pritarta. Siūloma svarstyti pavasario sesijoje. Galime pritarti bendru sutarimu? Galime. Labai dėkui, pritarta.

15.40 val.

Teritorijų planavimo įstatymo Nr. I-1120 2, 28 ir 35 straipsnių pakeitimo ir papildymo 22^1 straipsniu įstatymo projektas Nr. XIVP-2295(2) (*pateikimo tęsinys*)

Kitas darbotvarkės 2-7 klausimas – Teritorijų planavimo įstatymo kai kurių straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2295(2). Kaip visada, kas pritariate, balsuojate už.

Balsavo 95 Seimo nariai: už – 50, prieš – 10, susilaikė 35. Vėlgi užtikrintai pritarta po pateikimo. Pagrindiniu komitetu siūloma skirti Aplinkos apsaugos komitetą. Galime pritarti bendru sutarimu Aplinkos apsaugos komitetui? Siūlote Nacionalinio saugumo ir gynybos komitetą? Pirmininkas, matau, nesiūlo Nacionalinio saugumo ir gynybos komiteto. Aplinkos ministras per šoninį mikrofoną. Prašom.

S. GENTVILAS (*LSF*). Čia su teikėjo sutikimu norėčiau paprašyti Vyriausybės išvados dėl šito projekto.

PIRMININKAS. Galime bendru sutarimu pritarti dėl Vyriausybės išvados? Galime. Aplinkos apsaugos komitetas – pagrindinis, papildomų nėra. Siūlome svarstyti pavasario sesijoje. Galime pritarti bendru sutarimu? Galime. Labai dėkui, pritarta.

15.41 val.

Ligos ir motinystės socialinio draudimo įstatymo Nr. IX-110 6 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2456(2) (*pateikimo tęsinys*)

Kitas darbotvarkės 2-8 klausimas – Ligos ir motinystės socialinio draudimo įstatymo Nr. IX-110 6 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2456(2).

Balsavo 95 Seimo nariai: už – 47, prieš – 6, susilaikė 42. Nepritarta įstatymo projektui po pateikimo. Apsisprendžiame, ką darome su įstatymo projektu. Alternatyvus balsavimas. Kas balsuojate už, grąžiname iniciatoriams tobulinti, kas balsuojate prieš – atmetame.

Balsavo 95 Seimo nariai: už – 71, prieš – 24. Įstatymo projektas grąžinamas iniciatoriams tobulinti.

15.42 val.

Seimo statuto „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo statuto Nr. I-399 papildymo 206[1] straipsniu" projektas Nr. XIVP-2690(2) (*pateikimo tęsinys*)

Kitas darbotvarkės 2-9 klausimas – Seimo statuto dėl Lietuvos Respublikos Seimo statuto papildymo projektas Nr. XIVP-2690(2).

Balsavo 94 Seimo nariai: už – 72, prieš – 1, susilaikė 21. Statuto projektui pritarta po pateikimo. Kaip pagrindinis siūlomas skirti Teisės ir teisėtvarkos komitetas. Galime pritarti bendru sutarimu? Pritarta. Siūloma svarstyti pavasario sesijoje. Galime pritarti bendru sutarimu? Galime. Labai dėkui, pritarta. Pateikimus apsvarstėme.

15.43 val.

Labdaros ir paramos įstatymo Nr. I-172 4, 7, 8, 9 ir 11 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2023(2) (*svarstymas*)

Kitas darbotvarkės 2-10 klausimas – Labdaros ir paramos įstatymo kai kurių straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2023(2). Į tribūną kviečiame V. Mitalą pristatyti Biudžeto ir finansų komiteto išvadą. Aš jo nematau. Kas iš Biudžeto ir finansų komiteto galėtų pristatyti išvadą? A. Čepononis. Prašom. Komiteto pirmininkas Mindaugas. Atsiprašau, viskas gerai. Parašyta V. Mitalas, V. Mitalo nebuvo salėje. Dabar balsuosime po kiekvieno, yra balsavimo intervalas ir dabar visą laiką balsuosime. Neišsilakstykite.

M. LINGĖ (*TS-LKDF*). Komitetas lapkričio 15 dieną apsvarstė šį įstatymo projektą ir nutarė pritarti bendru sutarimu.

PIRMININKAS. Labai dėkui. Audito komiteto išvadą gal pristatys Z. Balčytis.

Z. BALČYTIS (*DFVL*). Ačiū, gerbiamasis pirmininke. Kaip papildomas paskirtas Audito komitetas 2023 m. rugsėjo 27 d. posėdyje priėmė sprendimą pritarti iniciatorių pateiktam projektui ir pasiūlė pagrindiniam komitetui tobulinti, atsižvelgiant į Seimo kanceliarijos Teisės departamento pateiktas pastabas ir pasiūlymus, kuriems Audito komitetas pritarė. Balsavimo rezultatai: už – 5, prieš nebuvo, susilaikiusių nebuvo.

PIRMININKAS. Labai dėkui. Išklausėme komitetų nuomonę. Diskusijoje niekas nenori dalyvauti. Pataisų, pasiūlymų nėra gauta. Pasisakymai dėl viso po svarstymo. Niekas nenori kalbėti. Balsuojame. Kas pritariate įstatymo projektui po svarstymo, balsuojate už.

Balsavo 89 Seimo nariai: už – 85, prieš – 1, susilaikė 3. Įstatymo projektui po svarstymo pritarta.

15.45 val.

Elektroninių ryšių įstatymo Nr. IX-2135 40 ir 78 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2402(2) (*svarstymas*)

Darbotvarkės rezervinis 1 klausimas, projektas Nr. XIVP-2402(2) – Elektroninių ryšių įstatymo kai kurių straipsnių pakeitimo įstatymo projektas. Į tribūną kviečiame A. Kupčinską pristatyti komiteto išvadą.

A. KUPČINSKAS (*TS-LKDF*). Gerbiamasis posėdžio pirmininke, kolegos, nepatikėsite, bet Ekonomikos komiteto posėdyje dalyvavo 12 komiteto narių, ir dar labiau nepatikėsite, kad pritarta bendru sutarimu.

PIRMININKAS. Neįtikėtinai gerai pristatyta išvada. Labai dėkui. Diskusijoje nėra norinčių dalyvauti Seimo narių, pataisų, pasiūlymų nėra gauta. Pasisakymai dėl motyvų. Dėl viso taip pat niekas nenori kalbėti. Balsuojame dėl įstatymo projekto. Kas pritariate po svarstymo, balsuojate.

Balsavo 83 Seimo nariai: už – 76, prieš nebalsavo niekas, susilaikė 7. Įstatymo projektui po svarstymo pritarta.

15.47 val.

Miškų įstatymo Nr. I-671 4 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3167(2), Piliečių nuosavybės teisių į išlikusį nekilnojamąjį turtą atkūrimo įstatymo Nr. VIII-359 4 ir 21 straipsnių pakeitimo įstatymo Nr. XIV-2126 2 straipsnio pakeitimo ir Įstatymo papildymo 1^1 straipsniu įstatymo projektas Nr. XIVP-3168(2), Žemės įstatymo Nr. I-446 pakeitimo įstatymo Nr. XIV-1311 2 straipsnio pakeitimo įstatymo Nr. XIV-2115 1 ir 2 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3169(2), Žemės reformos įstatymo Nr. I-1607 8, 9, 15, 16, 17, 18, 19 ir 20 straipsnių pakeitimo įstatymo Nr. XIV-2125 2, 3, 4, 6, 7 ir 8 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3170(2), Žemės įstatymo Nr. I-446 2, 7, 10, 11, 12, 13, 22, 27, 30, 34, 35, 37, 39, 40, 41, 43, 45, 46, 47, 48, 49, 50, 51, 52 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 30^1, 35^1, 35^2 ir 66 straipsniais įstatymo Nr. XIV-2114 5, 8, 10, 17, 18, 21, 22, 24, 27, 30 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3171(2) (*svarstymas*)

Darbotvarkės rezervinis 2 klausimas, įstatymų blokas nuo 2-1 iki 2-5 imtinai, projekto Nr. XIVP-3167(2) ir lydimieji – Miškų įstatymo 4 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas bei lydimieji. Į tribūną kviečiame Aplinkos komiteto pirmininkę A. Gedvilienę pristatyti komiteto išvadą dėl visų projektų, sudarančių bloką. Kaip aš sakiau? Aplinkos apsaugos. Kad kartais pritaria, būna, bet ten visokių projektų būna, ne visada tik apsauga.

A. GEDVILIENĖ (*TS-LKDF*). Dėkoju, gerbiamas posėdžio pirmininke. Tai įstatymų projektų rinkinys, dėl kurio mes tikrai daug kartų posėdžiavome ir ieškojome bendrų sutarimų. Miškų įstatymui yra pritarta bendru sutarimu, kitiems teisės aktams taip pat pritarta.

PIRMININKAS. Dėl visų projektų pristatėte išvadas. Labai ačiū.

Diskusijoje dalyvauti užsirašė du Seimo nariai. Pirmoji – R. Tamašunienė. Gerbiama Rita, kviečiame į tribūną.

R. TAMAŠUNIENĖ (*MSNG*). Mieli kolegos, restitucijos procesas pareikalavo tiek metų, tai galvoju, ir kolegoms bus įdomu paklausyti, kaip vyksta paskutinėje stadijoje ir kokie rasti sprendimai.

Pirmiausia, ką reikia pabrėžti, kad vis dėlto tiems keliems tūkstančiams Vilniaus miesto gyventojų, turėjusių žemę būtent Vilniaus mieste, iki šiol jinai nėra grąžinta ir žmonės iki šiol nedisponuoja savo teisėtu turtu. Kai kurie jų ir nesulaukė, galbūt planavo panaudoti jį savo asmeniniams poreikiams tenkinti, bet valstybė savo įsipareigojimų per tiek metų vis dar neįgyvendino. Ir dabar esame faktiškai restitucijos proceso tiesiojoje ir dėl to ieškome geriausių būdų teisingai atlyginti už turėtą žemę. Teisingai – tai reiškia nenaudoti siūlomos piniginės kompensacijos, kuri yra 500 kartų mažesnė negu žemės rinkos kaina mieste ir jo apylinkėse.

Reikia pasakyti, tiek Aplinkos apsaugos komitete, tiek Aplinkos ministerijoje buvo ieškoma bendrų vardiklių. Noriu padėkoti, kad vis dėlto bent šituo klausimu įvyko konsultacijos. Tos konsultacijos, beje, yra įtvirtintos ir Lietuvos–Lenkijos draugiškų santykių sutartyje. Mes bent jau tą punktą bandėme kažkaip kartu įgyvendinti, nes tai paliečia vis dėlto išskirtinai lenkų tautybės žmones, kuriems ta žemė nebuvo grąžinta.

Noriu pabrėžti, kad vis dėlto dėl nekokybiško pirmo įstatymo parengimo iškrito 2 mėnesiai ir galimybė piliečiams pasirinkti už turėtą žemę mišku, todėl labai teisingai komitetas nusprendė grąžinti tą termino skolą. Terminas siūlomas pratęsti nuo sausio 1 dienos iki gegužės 1 dienos. Mes manėme, kad vis dėlto reikia pusės metų, bet taip pat sutarėme, kad reikia ieškoti kompromisų, ir nelaužome čia iečių. Tikime, kad žmonės per 5 mėnesius sugebės pasirinkti jiems siūlomus miškų sklypus, jeigu jie tokią valią išreikš.

Antras svarbus momentas. Įstatyme buvo pražiūrėta, kad žmonėms NŽT buvo jau paskyrusi finansinę kompensaciją tam tikru laikotarpiu, kai keitėsi įstatymai. Bet žmonės nesutiko su tokiu sprendimu, nenurodė savo banko sąskaitos ir realiai nebuvo galimybės realizuoti tos kompensacijos pervedimo litais ar eurais. Dabar tokie žmonės turės galimybę dar kartą kreiptis ir pakeisti valią – gauti mišku, jeigu atitinkamai to turėto sklypo dydis toks, kad gali pasirinkti mišką (sakykime, ne dvi pušis – šiek tiek daugiau) kažkur kitur Lietuvoje.

Taip pat, mūsų vertinimu, ir komitetas, deja, nepritaria, bet… Mūsų vertinimu, vis dėlto įstatyme buvo nustatyta, kad administracijos direktorius parengė kartu, be abejo, su politikais miesto sklypus, kurie būtų perduoti NŽT ir į Žemės grąžinimo fondą. Miestas šiuo metu sustabdė 13 sklypų perdavimą NŽT, motyvuodamas tuo, kad žemės yra pakankamai ir daugiau, negu yra pretendentų. Tik lieka tokia abejonė, kodėl tie 13 sklypų, kurie buvo paskelbti viešai sistemoje, kurių laukia pretendentai, negrįžta į NŽT restitucijos fondą, o prilaikomi miesto reikmėms? Komitetas vis dėlto nusprendė, kad reikia pasinaudoti tuo fondu, kuris yra. Aš labai tikiuosi, kad vis dėlto tos žemės visiems užteks ir visi pasirinks ar individualios statybos vieną sklypą iki 12 arų kaip kompensacinę priemonę, arba pasirinks kitos paskirties žemę su kitais bendrasavininkiais taip, kaip sudaromos tos galimybės.

Mes tikrai palaikysime įstatymo projektą. Galvoju, kad tai yra kompromisinis variantas. Labai tikiuosi, kad savininkai rėžinių kaimų, kurių, savivaldybė pasakė, toje vietovėje nėra galimybės grąžinti, taip pat bus bendroje eilėje ir gaus kitos paskirties arba individualios statybos sklypą Vilniaus mieste.

Viena pataisa, be abejo, sukėlė daug abejonių todėl, kad nedidelė grupė žmonių, grigiškiečių, lieka išskirtinėmis sąlygomis. Jiems suteikiamos tik dvi pasirinkimo galimybės, taisant šį įstatymą būtent mūsų šiandieniniu balsavimu, nes jie galės rinktis arba mišką, arba piniginę kompensaciją, bet negalės gauti žemės Vilniuje. Grigiškėse, Vilniaus miesto savivaldybė pasakiusi, žemės jau nebėra.

PIRMININKAS. Gerbiama Rita, laikas.

R. TAMAŠUNIENĖ (*MSNG*). Bet manau, kad dar eigoje bus rasti sprendimai, dėl to kviečiu palaikyti siūlomas pataisas.

PIRMININKAS. Labai ačiū. Į tribūną kviečiame A. Gedvilienę. Primename, kad skirta 5 minutės.

A. GEDVILIENĖ (*TS-LKDF*). Man, ko gero, neprireiks 5 minučių, nes kolegė Rita labai daug dalykų jau palietė.

Aš tiktai noriu dar atkreipti kolegų dėmesį, kodėl atsirado šitas paketas. Vis dėlto įgyvendinant žemių perdavimą savivaldai iš NŽT, dabar mes matome tam tikrų įstatymų trūkumų. Kaip antai, mūsų įstatymai, Miškų įstatymas nurodo, kad miesto teritorijose esantys miškai gali būti tiktai valstybinės reikšmės miškai. Pirminis mūsų siūlymas buvo toks, kad mes galime palikti tuos miškus privačius, tačiau po debatų komitete mes truputėlį pakeitėme požiūrį.

Jeigu taip pasižiūrėtume priešistorę, situacija yra tokia. Po miestų administracinių ribų plėtros atsitiko taip, kad prie miestų prijungiami kaimai kartu su miškais ateina į miestų teritorijas. Tokie sprendimai buvo priimti 1995 metais. Žodžiu, aplink Vilnių, aplink Trakus yra labai labai daug teritorijų, kurios formaliai prijungtos, bet juridiškai nesutvarkytos, o tose teritorijose yra daugybė privačių miškų, daugybė – tai 400 hektarų visoje Lietuvoje.

Po diskusijų komitete mes nusprendėme, kad vis dėlto jau yra ribojama galimybė tuos miškus naudoti, visi jie yra II A grupės, tai yra rekreaciniai miškai, ten negalima ūkininkauti, bet savininkai gali turėti kokių nors lūkesčių dėl jų. Kita vertus, miestiečiai nori, kad būtų kuo daugiau miškų, kad miesto miškai nebūtų kertami. Mes priėjome išvadą, kad vis dėlto reikia keisti Žemės įstatymą, šio projekto lydimąjį, ir numatyti galimybę tokius atvejus sutvarkyti per jau egzistuojantį institutą, tai yra žemės paėmimo visuomenės poreikiams institutą. Visi tie atvejai iki šio įstatymo, kažkada istoriškai miškai pateko į administracines miestų ribas, bus išperkami valstybės lėšomis, o tie, kurie bus ateityje, savivaldybės nori savo plėtrą vykdyti ateityje, jų pageidavimu, jos pačios ir turės finansuoti šitą dalyką, tai yra išpirkimą.

Ko dar Rita nepaminėjo ir kas buvo aptarta mūsų komitete? Mes į Piliečių nuosavybės teisių atkūrimo įstatymą įrašėme galimybę atkurti žemę žmonėms, esantiems toje pačioje savivaldybėje.

Pavyzdžiui, Trakai galės atkurti žemę Lentvaryje. Bet, atsižvelgdami į STT pateiktas pastabas, mes nurodėme, kad didmiesčiuose atkurti žmonės jau negalės. Vadinasi, Vilnius, Kaunas, Klaipėda, Šiauliai, Marijampolė ir kurortai iškrenta iš sąrašo. STT padarė tokią pastabą, kad tai būtų esminis sąlygų keitimas proceso pabaigoje.

Aš tikiu, kad su visais šiais pataisymais, dėl jų mes diskutavome komitete, taip pat Ritos indėlis, šis įstatymas tikrai turi būti priimtas, turi būti priimtas šiais metais tam, kad mes tikrai pabaigtume ir reformą, ir teisingai atsiskaitytume su žmonėmis, vis dėlto dabar turinčiais miškų miestuose. Ačiū.

PIRMININKAS. Labai dėkui, gerbiama Aiste. Ne tiek jau daug to laiko ir sutaupėte, bet vis šis tas. Dėl pirmo, pagrindinio Miškų įstatymo 4 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3167(2) yra gauta Seimo nario S. Gentvilo pataisa, jai komitetas pritarė. Jus tenkina, Simonai, komiteto sprendimas? Gerbiama Aiste, jeigu jūs trumpai pakomentuotumėte.

A. GEDVILIENĖ (*TS-LKDF*). Iš principo komitete prieš tai jau buvo svarstyta ta pati mintis. Tiesiog S. Gentvilas čia techniškai sutvarko taip, kad nebūtų skirtingų interpretacijų tarp Miškų kadastro ir Žemės registro, kad tikrai būtų dėl visų miškų vienodos galimybės susitarti ir paimti juos visuomenės poreikiams.

PIRMININKAS. Labai dėkui, gerbiama pirmininke. Reikia dešimties remiančių Seimo narių, bet turbūt bus tiek, nes komitetas pritarė. Matau, yra. Gerai, labai dėkui. Pritariame. Motyvai po svarstymo dėl įstatymo. Niekas nenori kalbėti. Galime balsuoti. Ar gal bendru sutarimu galime pritarti? Negalime. Balsuojame. Gerai, supratau. Atsiprašau, balsuojame. Kas pritariate šiam įstatymo projektui po svarstymo, balsuojate už. Ne, dėl pasiūlymo nereikia balsuoti. Jau pritarėte, tenkino, neprašė balsuoti. Tenkina komiteto redakcija, viskas, tvarka.

Balsavo 74 Seimo nariai: už – 60, prieš – 1, susilaikė 13. Įstatymo projektui pritarta po svarstymo.

Lydimasis rezervinis 2-2 klausimas – Piliečių nuosavybės teisių į išlikusį nekilnojamąjį turtą atkūrimo įstatymo kai kurių straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3168(2). Yra gauta S. Gentvilo pataisa, kuriai komitetas pritarė. Simonai, jus tenkina, balsuoti nereikia? Tai viskas gerai.

Yra gauta dar kita pataisa – Seimo narių R. Tamašunienės ir Č. Olševskio. Rita, prašom pristatyti savo pasiūlymą, nes, žiūriu, komitetas pritarė tik iš dalies.

R. TAMAŠUNIENĖ (*MSNG*). Diskusijos metu aš išsamiai pristačiau, dėl ko mūsų yra pataisos ir ko mes siekiame, taisydami šį Piliečių nuosavybės į išlikusį nekilnojamąją turtą atkūrimo įstatymo projektą. Rasti kompromisai dėl termino grąžinimo mišku. Bus nebe kovo 1 diena, o gegužės 1 diena, pakankamas laikotarpis. Labai tikimės, kad visuotinis susirinkimas bus suskaidytas dalimis ir tikrai kiekvienas pretendentas bus pakviestas per tą laikotarpį. Ir bus žmonėms sudarytos sąlygos gauti bent jau kompensaciją mišku, o ne brukti tiesiog tą piniginę kompensaciją, 500 kartų mažesnę.

PIRMININKAS. Gerbiama Rita, jus tenkina komiteto formuluotė pritarti iš dalies? Neprašote balsuoti?

R. TAMAŠUNIENĖ (*MSNG*). Mus tenkina komiteto formuluotė ir į dvi to pasiūlymo dalis yra komiteto atsižvelgta.

PIRMININKAS. Supratau, tai neprašote balsuoti. Labai dėkui.

Dar dėl 3 straipsnio yra gauta Seimo nario S. Gentvilo pataisa, kuriai komitetas pritarė. Turbūt bus dešimt Seimo narių, kurie pritaria S. Gentvilo pataisai? Yra. Komitetas pritaria. S. Gentvilą tenkina.

Dėl viso įstatymo projekto po svarstymo niekas nenori kalbėti. Balsuojame. Kas pritariate lydimajam projektui Nr. XIVP-3168(2), balsuojate už, kas turite kitą nuomonę, – kažkaip kitaip. Dėl lydimojo, nes buvo pataisa, tai imame po vieną. Per šoninį pasakykite, kad kažkaip ne taip. Prašom. Per šoninį mikrofoną – R. Tamašunienė.

R. TAMAŠUNIENĖ (*MSNG*). Mes balsavome dėl S. Gentvilo pataisos?

PIRMININKAS. Ne, dėl jos nebalsavome, nes neprašė.

R. TAMAŠUNIENĖ (*MSNG*). Mes prašėme balsuoti dėl pataisos ir mes balsavome kaip dėl pataisos.

PIRMININKAS. Jūs neprašėte. Aš jūsų klausiau, ar jus tenkina jūsų, jūs sutikote.

R. TAMAŠUNIENĖ (*MSNG*). Tenkina mūsų, bet netenkina S. Gentvilo.

PIRMININKAS. Bet S. Gentvilas neprašė balsuoti, nes jį tenkino komiteto formuluotė.

R. TAMAŠUNIENĖ (*MSNG*). Bet aš prašau tada balsuoti už visą, nes mano nuomonė yra kitokia. Aš balsavau kaip už pataisą. (*Balsai salėje*) Aš balsuosiu už, o dabar aš susilaikiau.

PIRMININKAS. Gerai, klausykite, kolegos, Laima! Kilo nesutarimų, perbalsuojame dar kartelį dėl viso įstatymo projekto. (*Balsai salėje*) Rezervinis 2-2 klausimas – projektas Nr. XIVP-3168(2). Kas pritariate lydimajam su tomis pataisomis, kurioms pritarėme (S. Gentvilo dvi ir R. Tamašunienės, kur suformuluotos komiteto), balsuojate už, kas turite kitą nuomonę, balsuojate kažkaip kitaip.

R. TAMAŠUNIENĖ (*MSNG*). Pirmininke, galima? Pirmininke, jūs labai greitai pirmininkavote ir mes dėl to suklydome. Mes galvojome, kad čia yra balsavimas dėl pataisos. Ačiū, kad pakeitėte, ir kolegoms ačiū, kad leidote balsuoti. Nes kai per visą kadenciją yra vienas kompromisinis projektas ir už jį nebalsuoti, tai, žinote… Ačiū jums už supratingumą.

PIRMININKAS. Ir A. Matului ypatingas ačiū.

Balsavo 71 Seimo narys: už – 67, prieš nėra, susilaikė 4. Įstatymo projektui pritarta.

Rezervinis 2-3 klausimas – projektas Nr. XIVP-3169(2). Pataisų ir pasiūlymų nėra gauta. Dėl viso niekas nenori kalbėti. Balsuojame, kas pritaria įstatymo projektui po svarstymo.

Balsavo 73 Seimo nariai: už – 65, prieš nebalsavo niekas, susilaikė 8. Įstatymo projektui po svarstymo pritarta.

Rezervinis 2-4 klausimas – projektas Nr. XIVP-3170(2). Pataisų, pasiūlymų nėra gauta. Pasisakymai dėl motyvų dėl viso ir diskusija. Niekas nenori dalyvauti. Balsuojame dėl įstatymo projekto, kas pritaria. Lydimasis projektas, rezervinis 2-4 klausimas.

Balsavo 72 Seimo nariai: už – 65, prieš nebalsavo niekas, susilaikė 7. Įstatymo projektui pritarta.

Ir paskutinis įstatymo projektas iš šito bloko. Rezervinis 2-5 klausimas – projektas Nr. XIVP-3171(2). Yra gauta Seimo nario S. Gentvilo pataisa, jai komitetas pritarė. Turbūt tenkina, nereikia…

A. GEDVILIENĖ (*TS-LKDF*). Visos šitos pataisos yra susijusios su paėmimu. Tiesiog Žemės įstatymo…

PIRMININKAS. Tai dėl jų kaip ir apsisprendę esame. Gerbiami kolegos, dėl viso įstatymo projekto nėra norinčių kalbėti. Balsuojame, kas pritaria po svarstymo rezerviniam 2-5 klausimui, projektui Nr. XIVP-3171.

Balsavo 73 Seimo nariai: už – 66, prieš nebalsavo niekas, susilaikė 7. Įstatymo projektui pritarta.

16.07 val.

Darbo kodekso 248 ir 258 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1607(2), Nepaprastosios padėties įstatymo Nr. IX-938 18 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2792(2), Krizių valdymo ir civilinės saugos įstatymo Nr. VIII-971 5, 7, 34 ir 40 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2793(2) (*svarstymas*)

Kitas darbotvarkės rezervinių 3.1, 3.2, 3.3 klausimų blokas – projektas Nr. XIVP-1607(2) ir lydimieji. Pranešėjas. Į tribūną kviečiame J. Džiugelį pristatyti Socialinių reikalų ir… Per šoninį mikrofoną gal ar kaip, iš vietos gal? Iš vietos įjungsime. Socialinių reikalų ir darbo komiteto išvada dėl pagrindinio.

J. DŽIUGELIS (*TS-LKDF*). Dėkoju. Socialinių reikalų ir darbo komitetas pritarė bendru sutarimu.

PIRMININKAS. Labai dėkui. D. Šakalienė pristatys Nacionalinio saugumo ir gynybos komiteto išvadas dėl dviejų lydimųjų projektų, rezervinių 3.2, 3.3 klausimų. Iš tribūnos. Prašau. Dėl abiejų iš karto pristatykite komiteto išvadas.

D. ŠAKALIENĖ (*LSDPF*). Abu projektai yra susiję su prieš tai svarstytu Darbo kodekso pakeitimu, siekiant sušvelninti absoliutų draudimą streikuoti nepaprastosios padėties ar ekstremaliosios situacijos metu ir pakeisti jį streikų ribojimais. Dėl pirminio projekto, atsižvelgiant į Teisės departamento pastabas ir institucijų pasiūlymus, NSG komitete buvo iš pradžių pakoreguoti, tačiau gavome pastabų iš profsąjungų ir iš Verslo konfederacijos, todėl įregistravome naujus pasiūlymus, jie buvo suderinti su visomis suinteresuotomis institucijomis ir socialiniais partneriais.

Komitetas pritarė bendru sutarimu. Čia dėl nepaprastosios padėties, kad Trišalė taryba vis dėlto būtų įtraukta, kad ir nustačius labai trumpą reagavimo laikotarpį. Iš tiesų tai turi būti padaryta, nes net ir strateginių įmonių darbuotojai tam tikrose situacijose tikrai nestreikuoja šiaip, dėl dyko buvimo, bent jau juos išklausyti ir greičiau vis dėlto pajudėti toliau būtina.

Kalbant apie kitus pakeitimus, vietoje „streikų skelbimo“ tiesiog visur žodis „streikų“, nes tai yra ne tik skelbimas, bet ir vykstančių streikų ribojimai. Tai kad būtų bendra.

PIRMININKAS. Labai dėkui, gerbiama Dovile. Išklausėme visas komitetų išvadas. Dėl projekto Nr. XIVP-1607 yra gauta Seimo nario J. Džiugelio pataisa, jai komitetas pritarė. Turbūt balsuoti neprašo. Reikia dešimt Seimo narių. Ar yra dešimt Seimo narių, kurie remia tą pataisą? Yra, matau rankas salėje, yra. Tai pritarta. Daugiau pataisų, pasiūlymų nėra dėl kitų. Ar galime dėl visų trijų? Yra pataisų dėl kiekvieno. Gerai. Atskirai tada. Balsuojame dėl rezervinio 3.1 klausimo – projekto Nr. XIVP-1607(2). Kas pritariate įstatymo projektui?

Balsavo 68 Seimo nariai: už – 65, prieš nebalsavo niekas, susilaikė 3. Įstatymo projektui po svarstymo pritarta.

Dėl rezervinio 3.2 klausimo – projekto Nr. XIVP-2792(2) yra gauta D. Šakalienės pataisa, kuriai komitetas irgi pritarė. Tenkina. Reikia dešimties Seimo narių, kurie remtų Dovilės pataisą. Turbūt yra dešimt Seimo narių salėje? Yra, matau, rankos kyla. Pritarta.

Pasisakymai dėl motyvų dėl viso. Nėra norinčių kalbėti Seimo narių. Balsuojame. Kas pritariate įstatymo projektui, balsuojate už, kas nepritariate, kažkaip kitaip.

Balsavo 72 Seimo nariai: už – 71, prieš nebalsavo niekas, susilaikė 1. Įstatymo projektui pritarta.

Trečiasis iš šito bloko yra rezervinis 3.3 klausimas – projektas Nr. XIVP-2793. Yra gauta D. Šakalienės pataisų, kurios yra susijusios. Visoms joms komitetas pritarė. Tenkina komiteto nuomonė. Reikia dešimties Seimo narių, bet turbūt yra, kaip ir praeitą kartą. Matau, rankos gausiai kyla salėje. Yra. Labai dėkui.

Dėl motyvų dėl įstatymo projekto niekas nenori kalbėti. Balsuojame. Kas pritariate įstatymo projektui?

Balsavo 72 Seimo nariai: už – 71, prieš nebalsavo niekas, susilaikė 1. Įstatymo projektui pritarta.

16.12 val.

Konkurencijos įstatymo Nr. VIII-1099 19 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3302 (*pateikimas*)

Kitas darbotvarkės klausimas yra rezervinis 4 klausimas – Konkurencijos įstatymo 19 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3302. Pranešėjas – M. Skritulskas. Mindaugai, kviečiame į tribūną glaustai pristatyti teisės aktą.

M. SKRITULSKAS (*TS-LKDF*). Gerbiami kolegos, projekto esmė, kad siūloma keisti Konkurencijos tarybos narių ir pirmininko skyrimo tvarką. Primintina, kad šiuo metu nariai ir pirmininkas skiriami Prezidento skyrimu, o siūloma, kad skirtų Seimas. Ir trumpinti kadencijų trukmę nuo šešerių iki penkerių metų.

PIRMININKAS. Labai dėkui. Gerbiamas kolega, jūsų paklausti nenori niekas. Pasisakyti dėl motyvų dėl įstatymo projekto… A. Vinkus pasisako už įstatymo projektą. Prašau.

A. VINKUS (*LVŽSF*). Man teko šiek tiek prisiliesti prie šios tarnybos įkūrimo, prie pirminio varianto. Tuo pirminiu variantu buvo įsteigta Kainų ir konkurencijos tarnyba prie Ekonomikos ministerijos. Pavadinime žodis „kainų“ tada buvo reikalingas ir reikšmingas, nes tuo laiku didelę kainų dalį dar reguliavo valstybė. Vėliau, atsisakius didžiosios dalies prekių ir paslaugų valstybinio kainų reguliavimo, iš pavadinimo buvo eliminuotas žodis „kainų“. Dar vėliau žodį „tarnyba“ pakeitė į žodį „taryba“.

Vykstant panašaus pobūdžio transformacijoms ir iš dalies keičiantis šios institucijos institutams, keitėsi ir jos pavaldumas. Pastaruoju metu jau buvo pasakyta, kad tai yra valstybės įstaiga, atskaitinga Seimui. Remiantis užsienio valstybių patirtimi, kaip minėjau, šiai institucijai buvo suteiktos plačios teisės ir įgaliojimai. Konkurencijos taryba už atitinkamų įstatymo nuostatų pažeidimus ūkio subjektui turi teisę skirti… iki 10 % bendrųjų metinių pajamų. Iš vienos pusės, tokios

baudos drausmina pažeidėjus, iš kitos, jos turi būti skiriamos labai objektyviai, labai atsakingai ir argumentuotai.

Kadangi sprendimą dėl baudos skyrimo ir dėl jos dydžio pagal įstatyme įvardintų intervalų ribas priima Konkurencijos taryba, tai šios tarybos narių skaičiaus padidinimas, kadencijų sutrumpinimas, kandidatų į narius teikimo sistemos sugriežtinimas, kitaip sakant, ką siūlo įstatymo pakeitimo iniciatoriai, prisidės prie geresnio sprendimų pagrįstumo, jų skaidrumo padidinimo ir subjektyvių veiksnių rizikos sumažinimo. Pritariu šiai iniciatyvai ir kviečiu balsuoti už.

PIRMININKAS. Labai dėkui. Prieš nenori kalbėti niekas. Balsuojame dėl įstatymo projekto. O gal bendru sutarimu galime? (*Balsai salėje*) Galime. Bendru sutarimu pritariame. Pagrindiniu komitetu siūloma skirti Ekonomikos komitetą. Galime pritarti bendru sutarimu? Galime. Pritarta. Siūloma svarstyti ateinančioje pavasario sesijoje. Galime pritarti? Galime. Labai dėkui, pritarta.

16.15 val.

Konkurencijos įstatymo Nr. VIII-1099 18, 33, 39 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2887(2) (*pateikimas*)

Darbotvarkės rezervinis 5 klausimas – Konkurencijos įstatymo kelių straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2887(2). Pranešėjas – A. Kupčinskas.

A. KUPČINSKAS (*TS-LKDF*). Gerbiamas posėdžio pirmininke, gerbiami kolegos, aš labai trumpai. Tiesiog turiu įpareigojimą iš komiteto pirmininko perskaityti keturias eilutes, tai labai atsiprašau dėl jūsų brangaus laiko… „Tikslas – skatinti pažangią ūkio subjektų veiklos priežiūrą ir užtikrinti stabilesnę verslo aplinką, patenkinant konsultavimosi ir metodinės pagalbos gavimo poreikius, paskatinti Konkurencijos tarybą imtis prevencinių veiksmų ir savo veiklą orientuoti ne tik į baudimo funkcijos įgyvendinimą, bet ir užtikrinti didesnį asmenų ir visuomenės pasitikėjimą Konkurencijos taryba.“ Taškas.

PIRMININKAS. Labai dėkui. Nėra norinčių paklausti. Pasisakymai dėl motyvų. Dėl motyvų nori kas nors? Niekas nenori pasisakyti dėl motyvų. Galime bendru sutarimu pritarti gal? Galime? Labai dėkui, pritarta. Kaip pagrindinis siūlomas taip pat Ekonomikos komitetas. Galime pritarti bendru sutarimu? Galime. Siūloma svarstyti pavasario sesijoje. Galime pritarti bendru sutarimu? Galime. Labai dėkui, pritarta. Kadangi dar posėdžio grafikas ir iš rytinės darbotvarkės yra likę keli dar neapsvarstyti klausimai, tai…

16.16 val.

Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo Nr. XIII-2166 7, 8, 51, 53, 140, 141 straipsnių, 2 ir 4 priedų pakeitimo ir 142 straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymo projektas Nr. XIVP-2927(3) (*priėmimas*)

Darbotvarkės 1-5 klausimas – Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo kelių straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2927. Priėmimas. Ten yra pataisų kokių nors? Priėmimas pastraipsniui. Dėl 1, 2, 3, 4, 5 straipsnių pataisų, pasiūlymų nėra gauta. Ar galime pritarti bendru sutarimu? Galime, labai dėkui. Dėl 6 straipsnio yra gauta Seimo kanceliarijos Teisės departamento viena ne pastaba, o pataisa. Prašau, Aiste, šiek tiek mus informuoti, kas ten gauta.

A. GEDVILIENĖ (*TS-LKDF*). Čia ta pati pastaba dėl dviejų dalių to paties straipsnio. Mūsų komitetas svarstė ir nepritarė bendru sutarimu Teisės departamento abejonėms dėl to, ar pagrįstai yra nustatytas asmenims skirtingas teisinis reguliavimas, pagal kurį mokamos arba nemokamos kompensacijos už specialiųjų žemės naudojimo sąlygų nustatymą. Kompensacijos nemokamos tik tais atvejais, kai klaidos taisymo atvejais SAZ'as turėjo būti nurodytas dokumentuose, bet klaidos nebuvo įrašytos į Nekilnojamojo turto registro pažymas. Dėl to mes ir nepritariame.

PIRMININKAS. Labai dėkui, gerbiama Aiste. Gerbiami kolegos, ar galime pritarti 6 straipsniui su komiteto išvada nepritarti Teisės departamento pastaboms? Galime pritarti bendru sutarimu? Negalime. Balsuojame. Kas pritariate 6 straipsniui su Aplinkos komiteto išvada nepritarti Teisės departamento pastaboms, balsuojate už, kas nepritariate, balsuojate kaip nors kitaip.

Balsavo 67 Seimo nariai: už – 56, prieš – 3, susilaikė 8. 6 straipsniui pritarta.

Dėl 7, 8 bei 9 straipsnių pataisų, pasiūlymų nėra gauta. Galime pritarti bendru sutarimu? Galime. Labai dėkui. Pritarta.

Dėl 10 straipsnio taip pat yra gautos kelios Teisės departamento pastabos. Aiste, prašau pristatyti.

A. GEDVILIENĖ (*TS-LKDF*). Taip. Tai yra teisinio, juridinio pobūdžio tikslinamosios pastabos. Joms buvo pritarta.

PIRMININKAS. Labai dėkui. Gerbiami kolegos, ar galime 10 straipsniui pritarti bendru sutarimu su Aplinkos komiteto išvada dėl pritarimo Teisės departamento pastaboms? Galime bendru sutarimu? Galime. Labai dėkui, pritarta. Tai 10 straipsniui pritarėme. Ir čia paskutinis buvo straipsnis. Priėmimas pastraipsniui baigtas.

Pasisakymai dėl motyvų dėl viso. Už pasisako S. Gentvilas.

S. GENTVILAS (*LSF*). Projektas gimė po didelių ginčų Vilniaus rajone dėl Rudaminos paukštyno ir išsitęsė į daugelį kitų situacijų, kur buvo per klaidos taisymo mechanizmus nustatyti arba nenustatyti sanitarinės apsaugos zonos elementai. Projektas stipriai pajudėjo gyventojų labui, naudai dėl to, kad įmonės, vykdančios taršesnę, smardesnę arba šešėliuojančią, garsą skleidžiančią veiklą, turi turėti daugiau dokumentų. Kviečiu palaikyti ir balsuoti už tokį kompromisinį sutarimą.

PIRMININKAS. Labai dėkui. Prieš pasisako L. Girskienė. L. Girskienė prieš pasisako.

L. GIRSKIENĖ (*LVŽSF*). Aš raginu nepritarti įstatymo projektui, nes iš esmės jis problemos nesprendžia, o užprogramuoja dar didesnį konfliktą. Šitos pataisos nėra naudingos nei ūkininkams, nei tiems žmonėms, kurie ruošiasi statytis ir gyventi arti ūkių. Reikia paaiškinti žmonėms, kad pasirašydami arba įregistruodami Registrų centre sanitarinę apsaugos zoną, kurioje yra nustatyta, pavyzdžiui, aštuoni kvapo vienetai, jie pasirašo nuosprendį ir užkerta sau kelią galimybei skųstis dėl smarvės gyvenamojoje aplinkoje. Iš esmės problema lieka neišspręsta, tik šituo sprendimu mes leidžiame žmonėms priartėti dar arčiau prie taršių ūkių ir įmonių.

PIRMININKAS. Labai dėkui, gerbiama kolege. Dėl motyvų už pasisako A. Gedvilienė.

A. GEDVILIENĖ (*TS-LKDF*). Aš noriu atkreipti dėmesį, kad tai, ką ką tik pasakė kolegė Ligita, mes šitą dalį komitete visi bendru sutarimu išbraukėme ir nefiksuojame aštuonių kvapo vienetų nė viename SAZ'e. Mes aptarėme, išdiskutavome ir šitos dalies įstatyme nebeliko. Dabar įstatymas liko tik toks, kokį ministerija atnešė mūsų komiteto pavedimu, paprašymą, kad būtų peržiūrėtos apsauginės sanitarinės zonos, ir ten, kur jos gali būti sumažintos apie tam tikras ūkines veiklas, kad ir būtų sumažintos. Tokiu būdu ministerija daliai ūkinių veiklų jas išbraukė, daliai sumažino.

Kolegos, labai noriu, kad suprastumėte, kas yra sanitarinė apsaugos zona. Sanitarinė apsaugos zona yra zona, apibrėžta aplink ūkinio subjekto teritoriją. Tai reiškia ant kitų privačių žemių, kur yra ribojama veikla. Kuo ta sanitarinė zona mažesnė, ten mažiau kitų privačių sklypų ir privačių interesų. Mes šiek tiek atsitraukiame ir kartu siekiame, kad verslai investuotų į savo veiklą tam, kad tarša mažėtų. Čia yra esminiai sprendimai šiame mūsų įstatymo projekte. Dėl taršos vienetų, Ligita, mes sutarėme ir tą dalį visi kartu bendru sutarimu išbraukėme iš įstatymo iš viso.

PIRMININKAS. Labai dėkui. Prieš – V. Ąžuolas, jo salėje nematau. Tada dar kartelį už – D. Šakalienė.

D. ŠAKALIENĖ (*LSDPF*). Man atrodo, mes turime suprasti, kad yra bendruomenės, kurios tikrai laukia šito įstatymo projekto ir buvo įstrigusios nežinioje. Tikrai siūlyčiau nedelsti ir priimti.

PIRMININKAS. Labai dėkui, gerbiama Dovile. Išklausėme visų pasisakymus dėl motyvų.

Balsuojame dėl 1-5 klausimo – įstatymo projekto Nr. XIVP-2927(3). Kas pritariate, balsuojate už, kas nepritariate, kažkaip kitaip balsuojate.

Užsiregistravo 70 Seimo… Gerai, dar kartelį balsuojame. Kas pritariate 1-5 klausimui – įstatymo projektui Nr. XIVP-2927(3), balsuojate už. (*Balsai, juokas salėje*) Derybos užvirė.

Užsiregistravo 70 Seimo narių. (*Balsai salėje*) Ką siūlote? A. Matulas saliamonišką sprendimą pasiūlys per šoninį mikrofoną.

A. MATULAS (*TS-LKDF*). Tikrai pasiūlysiu, nes antradienį, kaip kolega P. Saudargas sakė, neišgirdau, jūs neleidote perbalsuoti, o šiandieną prieš tai reikalavote. Bet gerbiama Etikos ir procedūrų komisijos narė, buvusi pirmininkė kolegė R. Tamašunienė, išėjo. Seimo statuto 112 straipsnyje buvo parašyta, kad balsavimo metu vaikščioti draudžiama, tai reikėtų pakartoti. Ir procedūrų komisijos nariai turėtų sėdėti savo vietoje ir atlikti savo pareigą, kitaip mes juos svarstysime.

PIRMININKAS. Gerbiamas Antanai, P. Saudargui neleidome perbalsuoti, nes gongą jau buvo sumušęs. Paskutinį kartą, viskas. Žiūrėkite, kolegos, susitarėme. Rita, paskutinį kartą pabandome ir tada atsakysime. Ir tikrai paskutinį, daugiau nesvarbu, net jeigu pusės balso trūks. Balsuojame. Kas pritariate įstatymo projektui Nr. XIVP-2927(3), klausimas 1-5, balsuojate už. Kol 71 nesusirinks, tol jokio gongo ir nebus.

Užsiregistravo 70. Viskas, klausimas baigtas.

Per šoninį mikrofoną – R. Tamašunienė.

R. TAMAŠUNIENĖ (*MSNG*). Aš noriu gerbiamo kolegos A. Matulo, buvusio Etikos ir procedūrų komiteto pirmininko, paklausti, tai kur yra tie vaikštantys Seimo nariai, kad nėra 71 balso? Tai gal apsvarstykime visus, kurie nedalyvavo posėdyje, nes balsavimo metu reikia būti salėje ir balsuoti. Aš vaikščiodama spėjau pabalsuoti. Ačiū.

16.26 val.

Odontologų rūmų įstatymo projektas Nr. XIVP-163(3), Odontologijos praktikos ir burnos priežiūros praktikos įstatymo Nr. I-1246 2, 5, 12 ir 13 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-164(3), Sveikatos priežiūros įstaigų įstatymo Nr. I-1367 1 ir 2 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-165(2) (*svarstymo tęsinys*)

PIRMININKAS. Labai dėkui. Gerbiami kolegos, dar iš rytinės darbotvarkės turime 1-4 klausimą, įstatymų projektų bloką – Odontologų rūmų įstatymo projektą Nr. XIVP-163. Svarstome? Svarstome, tvarka. Kokioje mes ten stadijoje esame? Pataisų svarstymas, taip?

Į tribūną kviečiame Sveikatos reikalų komiteto pirmininką A. Matulą dėl pataisų svarstymo. Gerbiamas Antanai, dėl 6 straipsnio yra gauta jūsų pataisa, kuriai jūsų vadovaujamas komitetas nepritarė.

A. MATULAS (*TS-LKDF*). Taip, manau, kad komitetas pasielgė ne visai korektiškai, bet tenka pripažinti tą faktą. Kolegos, aš teikiau pataisą ir dėl šito straipsnio, ir kita pataisa bus analogiška dėl to, kad projekte yra parašyta, kad Rūmų nariu tampama, kada įrašoma į sąrašą.

Iškart pristatau ir kitą pasiūlymą, nes balsavimas bus vienas, jeigu dėl vieno nepritars, tai ir dėl kito nereikės balsuoti. O kitame rašoma, netgi prieštaravimas yra, ten rašoma, kada į sąrašą iš karto įrašoma, o čia rašoma, jeigu licenciją gauna, bus išduodama, iš karto įrašoma į sąrašą. Tai kada pagaliau įrašoma? Tie, kurie dabar turi licencijas, jie jau įrašyti ar jie pagal sąrašą pereis?

Tai noriu priminti, kad Konstitucijos 35 straipsnio 2 dalyje rašoma: niekas negali būti verčiamas priklausyti kokiai nors bendrijai, politinei partijai, asociacijai. Niekas. Parašyta taip. Profesorius G. Bartkus, Vilniaus universiteto ekspertas, rašo: Konstitucija leidžia įstatymais nustatyti privalomą narystę asociacijoje tik profesijų, kurios vykdo tam tikras valstybei svarbias funkcijas. Toliau jis rašo: šiame kontekste pažymėtina, kad odontologai, burnos priežiūros specialistai nėra laikytini kaip valstybės funkcijas vykdantys asmenys. Aiškiai parašyta.

Tai dabar, kolegos, Rūmų nariams per dešimtmetį, kada Rūmai buvo įsteigti, atimta licencija arba sustabdytas galiojimas buvo iš 8 su viršum tūkstančių daugiau kaip pusei, apie 5 tūkst. narių buvo atimta licencija daugiausia dėl to, kad nesumokėjo laiku nario mokesčio. Na, tai aš galimai galiu pavadinti, kad viena iš teroristinių organizacijų, kad vos ne pusei narių atimta licencija. Na, kas čia per organizacija?

Kolegos, kitas dalykas. Žiūrėkite, Odontologų profesinės etikos kodekse parašyta, kad Rūmų narys profesinės veiklos metu privalo atsisakyti politinės veiklos ir būti neutralus religiniu atžvilgiu. Klausykite, mes kreipėmės į lygių galimybių kontrolierių, jisai parašė, kad taisytinas kodeksas dėl to, kad jie galbūt norėjo pasakyti, kad negali būti pacientas diskriminuojamas pagal

lytį, amžių arba politinius įsitikinimus, bet parašyta, kad odontologas, Rūmų narys, negali turėti politinių pažiūrų.

Toliau. Kreipiausi į Žmogaus teisių asociaciją. Žmogaus teisių asociacija nedavė atsakymo. Skambiname, kodėl jūs neatsakote, gal galite atsakyti? Žinote, mes čia nenorime kištis, neatsakysime. Klausykite, kolegos, tai kas čia dabar? Viskas apeita, kitos nuomonės nėra, niekas negirdi.

Aš pritariu, tegul licencijuoja. Kaip kolega G. Bartkus sakė, reikia mažiausiai 2–3 metų pasirengti, nes yra rimtas procesas. Akreditavimo tarnyba dabar yra sukūrusi informacinę sistemą ir labai gražiai dirba. Dabar mes siūlome, ne tik kad sutinkame perduoti fizinių asmenų licencijavimą, nes juridinių asmenų lieka Akreditavimo tarnybai, bet mes pasakome – privaloma narystė. Kur čia demokratija? Kur čia Laisvės partijos ir Liberalų partijos pažiūros? Kolegos, asmeniškai man, kaip senam krienui konservatoriui, netelpa į protą. Siūlau pritarti mano pataisai.

PIRMININKAS. Gerbiamas Antanai, jūs komiteto nuomonę pristatėte ar savo pataisą? Aš nelabai supratau.

A. MATULAS (*TS-LKDF*). Aš savo pataisą pristačiau, o komitetas nepritarė mano pasiūlymui, bet aš jau pasakiau, kad…

PIRMININKAS. Nepritarė? Supratau.

V. Mitalas per šoninį mikrofoną.

V. MITALAS (*LF*). Nuo kada pataisos pristatomos iš tribūnos? Jeigu kas teikia pataisą, jisai sėdi savo vietoje, yra įjungiamas laikrodis ir tada pristatoma pataisa. Grįžkite, kolega, į savo vietą ir pristatykite iš naujo.

A. MATULAS (*TS-LKDF*). Jūs manęs net negalite matyti savo akyse priešais.

PIRMININKAS. Gerbiamas Vytautai, jūs būtumėte pasirengęs dar kartą išklausyti? Viskas gerai. Žiūrėkite, pasisakymai dėl motyvų dėl A. Matulo pataisos. Aš labai gailiuosi, kad pirmininkas negali pasisakyti. Aš tikrai norėčiau paremti jo pataisą, bet…

J. Sejonienė – prieš. Prašau.

J. SEJONIENĖ (*TS-LKDF*). Dėkui, posėdžio pirmininke. Aš norėčiau pabrėžti, ką jau buvau minėjusi, kad tikrai beveik trejus metus mes šitą įstatymo projektą tampome. Tikrai ne vienas ekspertas, kurį citavo gerbiamas komiteto pirmininkas, kurio, beje, iš esmės nuomonė buvo labai palanki, nes jisai sako: užtikrintų visų odontologų ir burnos priežiūros specialistų dalyvavimą savireguliacijos mechanizme, būtų užtikrinamas plačiausias sektoriaus žinių panaudojimas veiklos rezultatams gerinti ir kad privaloma narystė būtų teisėta, racionali ir pozityvi.

Kaip ir mano minėta profesorė T. Birmontienė, kuri remiasi trimis Konstitucinio Teismo sprendimais, kuri remiasi Europos Žmogaus Teisių Teismo nutarimais, taip pat mes turime tarptautinius ekspertus, Europos odontologų tarybą, kurie mini, kad dabartinis reguliavimas pažeidžia Europos direktyvą (EU) 2018/958, o ir prieštarauja Europos Teisingumo Teismo sprendimui… Kaip ir minėjau, visose dabar Lietuvoje egzistuojančiose savivaldose narystė yra privaloma. Tiktai taip savivalda gali veikti efektyviai, jei visi nariai, kurie verčiasi tos srities profesine praktika, būtų vienodai kontroliuojami, ypač jų profesinė etika.

Kad pacientai, šiuo atveju pacientai (ir tai yra labai svarbu, nes tai yra sveikatos priežiūros sritis – valstybės funkcija) turėtų, žinotų, kur kreiptis, ir kad jiems būtų kompetentingai ir greitai suteikiama pagalba, aš labai prašau neišskirti vienų odontologų iš visų kitų savivaldų. Taip, dažnas teisės aktų keitimas nėra gerai, bet per tuos kelerius metus, kuriuos jūs minite, sukurta informacinė sistema. Tą informacinę sistemą turi ir Odontologų rūmai. Patys odontologai nepajuto jokio privalumo, taip pat nepajuto jo ir pacientai. Ar geriau dažnai daryti klaidas, ar geriau dažnai tas klaidas ištaisyti?

PIRMININKAS. Laikas!

J. SEJONIENĖ (*TS-LKDF*). Labai prašau nepritarti šitai pataisai ir kitai, kurią minėjo gerbiamas pirmininkas.

PIRMININKAS. Paklauskite Architektų rūmų, ką jie galvoja apie profesinę savivaldą ir apie privalomą narystę. V. Semeška už pataisą.

V. SEMEŠKA (*TS-LKDF*). Dėkui, pirmininke. Prašė labai trumpai, tai aš labai trumpai. Kita savivalda bus kirpėjų, dažytojų, valytojų ir visus privalomai varysime, kad jie būtų savivaldos na-

riai ir rūmų nariai. Kirpėjų rūmai, Dažytojų rūmai, Santechnikų rūmai mokėtų mokesčius ir visi būtų reguliuojami. Kur čia liberalizmas, kur čia yra laisvoji rinka? Tikrai negaliu pritarti. Labai atsiprašau.

PIRMININKAS. Labai dėkui. Kolegos, tikrai labai svarbus balsavimas. Siūlau susikaupti, prisiminti visus argumentus ir balsuojame. Kas pritariate A. Matulo pataisai? Padėkite kas nors E. Jovaišai, jam kažkas neveikia. Na, padėkite kas nors, aš negaliu. Neveikia E. Jovaišos pultelis.

Už balsavo 15, prieš – 24, susilaikė 23. A. Matulo pataisai nėra pritarta.

Čia susijusios, dėl antros nereikia balsuoti, nes čia susijusios. Taip, Antanai?

A. MATULAS (*TS-LKDF*). Nereikia.

PIRMININKAS. Dar dėl 20 straipsnio yra dvi jūsų pataisos, joms komitetas pritarė iš dalies. Jūs prašote balsuoti ar jus tenkina komiteto…

A. MATULAS (*TS-LKDF*). Vienai komitetas pritarė visiškai, kitoms pritarta iš dalies – dėl įsigaliojimo laiko. Kaip minėjau, ekspertas profesorius G. Bartkus pasiūlė, kad pereinamajam laikotarpiui tinkamai pasirengti reikia mažiausiai dvejų, trejų metų. Aš pasiūliau, kad įsigaliotų 2026 metais, bet komitetas pritarė iš dalies – nuo 2025 m. sausio 1 d. Šiame etape, kol aš prisirinksiu naujų argumentų, tam siūlymui pritariu. Sutinku.

PIRMININKAS. Labai dėkui. Balsuoti neprašote. Gerbiami kolegos, tada ar dėl viso 1-4.1 klausimo, projekto Nr. XIVP-163(3), yra norinčių kalbėti dėl motyvų? Yra labai daug norinčių kalbėti. Ar tikrai kalbėsite, ar balsuoti galime? L. Slušnys. (*Balsas salėje*) Galime balsuoti. S. Gentvilas irgi turi… Lydimuosius tuoj svarstysime. Gerai, balsuojame. Kas pritariate įstatymo projektui.

Balsavo 59 Seimo nariai: už – 48, prieš niekas nebalsavo, susilaikė 11. Pritarta po svarstymo.

Per šoninį mikrofoną – E. Gentvilas.

E. GENTVILAS (*LSF*). Aš norėčiau kolegoms, kurie abejoja, ar čia liberalu privaloma narystė. Aš noriu pasakyti, visa Vokietijos savivaldos, pradedant Prekybos, pramonės ir amatų rūmais, narystė yra privaloma.

Kodėl taip yra? Jeigu nori valstybė atiduoti profesinei savivaldai tam tikras funkcijas, negali būti penkių kokių nors asociacijų, jos turi susijungti į vieną organizaciją. Ponas V. Semeška studijavo Vokietijoje, bet turbūt jokio verslo nebuvo pradėjęs dėl savo jauno amžiaus. Tik įsteigi įmonę Vokietijoje, tik įregistruoji ją, turi gauti pažymą, kad tu tampi Prekybos, pramonės ir amatų rūmų nariu. Tik tada valstybė gali dalintis savo funkcijomis su profesinėmis savivaldomis, kai jos yra privalomos ir jungia visus narius. (*Plojimai*)

PIRMININKAS. Labai dėkui. Klausykite, kolegos, paskutiniam J. Sabatauskui suteikiu replikos teisę ir judame toliau. Dar du lydimieji.

J. SABATAUSKAS (*LSDPF*). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Gerbiami kolegos, iš tiesų visada verta pasimokyti iš kitų šalių patirties. Tačiau noriu priminti, kad Konstitucinis Teismas jau gal daugiau negu prieš dešimt metų yra nagrinėjęs bylą dėl privalomos narystės. Tiesa, čia buvo ne dėl Odontologų rūmų, o dėl Antstolių rūmų, bet esmė yra ta pati. Išvada buvo tokia: jeigu valstybė deleguoja tam tikras viešojo administravimo funkcijas, narystė yra privaloma.

PIRMININKAS. Viskas, Juliau. Kolegos, turime dar lydimąjį 1-4.2 klausimą, projektą Nr. XIVP-164(3). Dėl jo yra gauta vėl Seimo nario A. Matulo pataisa. Antanai, jūs čia pataisą pristatykite ir gal iš karto komiteto nuomonę. Komitetas, matau, nepritaria jūsų pataisai.

A. MATULAS (*TS-LKDF*). Kolegos, prieš tai pasakau gerbiamam Eugenijui, kad mūsų šalyje mes vadovaujamės Lietuvos Konstitucija, ne Vokietijos. (*Balsas salėje*) Paskui gal repliką pasakysiu jums. Kolegos, šiai mano pataisai komitete nepritarta. Jos esmė, kad pereinamuoju laikotarpiu galėtų, kadangi juridinių asmenų licencijavimas lieka Akreditavimo tarnybai, o fizinių asmenų akreditavimą galėtų atlikti Akreditavimo tarnyba, kuri tą dabar vykdo gerai, yra sukūrusi brangiai kainuojančią informacinę sistemą, ir Rūmai kartu. Vienu metu, per pereinamąjį laikotarpį, tai tikrai nebūtų tokio chaoso. Bet kadangi nepritarta šiam mano pasiūlymui, aš irgi galvosiu, kaip tą padaryti ir dar šiek tiek pasiūlyti kitaip, todėl nereikalauju balsuoti.

PIRMININKAS. Nereikalaujate, tai ir dėl motyvų nėra būtinybės tada kalbėti. Antra pataisa čia susijusi su tuo, ką jūs šnekėjote. Ir dėl antros irgi nereikalaujate balsuoti?

A. MATULAS (*TS-LKDF*). Taip, dėl antros nereikalauju, nes dėl pagrindinio įstatymo projekto buvo apsispręsta dėl privalomosios narystės. Dėl įsigaliojimo laiko jau apsispręsta.

PIRMININKAS. Suprantu. Dėl 5 straipsnio, kur siūloma pritarti iš dalies, irgi neprašote balsuoti?

A. MATULAS (*TS-LKDF*). Neprašau.

PIRMININKAS. Dėl įsigaliojimo, taip? Gerai, labai dėkui. Tai dėl viso įstatymo projekto motyvai. Nėra norinčių kalbėti. Balsuojame, kas pritariate įstatymo projektui Nr. XIVP-164(3)?

Balsavo 58 Seimo nariai: už – 47, prieš – 1, susilaikė 10. Įstatymo projektui pritarta po svarstymo. Ar kas nors E. Jovaišos galėtumėte pažiūrėti, kas ten negerai? Žmogus turi lakstyti kiekvieną kartą. Neveikia?

E. JOVAIŠA (*LVŽSF*). Vandeniuku užpylė kažkas.

PIRMININKAS. Supratau, matyt, kažkas iš dešinės pusės, įtariu, čia tikrai iš valdančiųjų. (*Juokas salėje*) Kolegos, trečias lydimasis – projektas Nr. XIVP-165(2). Komitetas siūlo atmesti šį įstatymo projektą. Ar galime bendru sutarimu pritarti komiteto siūlymui atmesti? (*Balsai salėje*) Galime? Girdžiu balsų. (*Balsai salėje*) Balsuojame. Balsuojame, kas pritariate komiteto nuomonei atmesti. Antanai, vis tiek reikia balsuoti. Palauk, tai neatmetė? Antanai! A. Matulas – per šoninį mikrofoną.

A. MATULAS (*TS-LKDF*). Kolegos, na, nejuokaukite, gerai? Teisės departamentas aiškiai pasakė, kad lydimasis įstatymo projektas, jeigu mes apsisprendžiame taip, kaip dabar apsisprendėme, yra nereikalingas, tiesiog perteklinis. Komitete vienbalsiai nutarė, kad šį įstatymo projektą atmestume. Tai kas dar neaišku? Ką, jūs norite vėl kokį chaosą sukelti dabar? (*Balsai salėje*) Pasitikėkite… (*Balsai salėje*)

PIRMININKAS. Gerbiamas komiteto pirmininke, kaip dabar mums elgtis? (*Balsai salėje*) Supratote klaidą, taip? Neišgirdę buvote, nesupratote, kaip balsuoti? Gerai, dar kartelį. (*Balsai salėje*) Aš girdžiu, yra sakančių, kad nesuprato, kaip balsuoti. Jeigu galite, per šoninį mikrofoną pagarsinkite, kad prašote perbalsuoti tiesiog. A. Gedvilienė – per šoninį mikrofoną.

A. GEDVILIENĖ (*TS-LKDF*). Frakcijos vardu prašome perbalsuoti.

PIRMININKAS. Frakcijos vardu. Statutinis prašymas. Perbalsuojame dėl komiteto siūlymo atmesti įstatymo projektą Nr. XIVP-165(2). Kas pritariate komiteto nuomonei?

Balsavo 56 Seimo nariai: už – 44, prieš – 7, susilaikė 5. Pritarta komiteto nuomonei atmesti įstatymo projektą. Po svarstymo su darbotvarkės 1-4 klausimų bloku susitvarkėme.

16.44 val.

Seimo savaitės (2023-12-11 – 2023-12-15) – 2023 m. gruodžio 12 d. (antradienio) ir 14 d. (ketvirtadienio) posėdžių darbotvarkės pateikimas ir tvirtinimas

Liko paskutinis šios dienos darbotvarkės klausimas – savaitės, prasidedančios gruodžio 11 diena, Seimo posėdžių darbotvarkės tvirtinimas. Į tribūną kviečiame Seimo Pirmininko pavaduotoją V. Mitalą išsamiai pristatyti darbotvarkę, paaiškinti, ką planuojame, kaip dirbsime, kaip gyvensime ir su kokiomis…

V. MITALAS (*LF*). Labas vakaras. Kadangi nėra Seimo Pirmininkės ir pirmojo pavaduotojo, tai aš pristatysiu kitos savaitės darbotvarkę. Aišku, norėčiau, kad pirmas klausimas būtų Civilinės sąjungos įstatymo priėmimas, bet, matyt, įdėsime šitą klausimą, kai truputį homofobų budrumas sumažės Seime. O iš tikrųjų antradienio darbotvarkėje bus keletas svarstymų ir priėmimų tų įstatymų, kurie jau yra pasiekę atitinkamą stadiją. Antradienį taip pat bus, galėsite išsiaiškinti, ką Seimo Pirmininkė mano apie nuteistas partijas, bus atsakymai į iš anksto raštu pateiktus klausimus. Taip pat daugybės kitų įstatymų svarstymai. Taip pat teisingumo ministrės prašymu yra įdėtas dėl antstolių. Ir keleto projektų pateikimas: yra dėl Statuto, Valstybės tarnybos įstatymas, Viešųjų pirkimų ir kiti.

Ketvirtadienį, gruodžio 14 dieną, kaip ir įprasta, yra visas rytas priėmimų. Slaptas balsavimas dėl dviejų teisėjų skyrimo. Priėmimai, tiesą sakant, tęsis ir vakarinėje darbotvarkėje. Nežinau, ką dar galėčiau čia pridurti. Darbotvarkės yra vidutiniškos trukmės. Manau, kad tikrai verta joms pritarti.

PIRMININKAS. Jūsų paklausti nori pora kolegų. Pirmas klausia S. Jovaiša.

S. JOVAIŠA (*TS-LKDF*). Ačiū. Jeigu nebus civilinės, tai gal dėl įdomumo įdėkite medžioklės?

V. MITALAS (*LF*). Čia nėra vienas kitą, kaip sakant, papildantys klausimai. Gal jeigu to nėra, tai ir to nebūtų.

PIRMININKAS. Ir A. Kupčinskas kažko norėtų pasiteirauti.

A. KUPČINSKAS (*TS-LKDF*). Gerbiamas pranešėjau, iš tikrųjų iš savo tų slaptų užrašų galite pasakyti, ar yra tenai Kauno LEZ'o plėtros įstatymas? (*Balsas salėje: „Yra, yra.“*) Nes komitetas jau apsvarstė.

V. MITALAS (*LF*). Iš tikrųjų tas įstatymas yra antradienį…

A. KUPČINSKAS (*TS-LKDF*). Ačiū.

V. MITALAS (*LF*). …10 val. 30 min., jeigu jums tiktų. Gerai.

PIRMININKAS. Labai dėkui. Ar konstatuojame, kad išklausėme? Balsuoti nereikia.

Gerbiami bičiuliai, su džiugesiu konstatuojame, kad darbo diena į pabaigą. Išsiskirstysime nesusimušę, geros nuotaikos, vienas į kitą žiūrėdami su džiugesiu ir meile, o ne su pykčiu ir agresija. (*Balsai salėje*) Registruojamės. Registruojamės, gerai.

Užsiregistravo 46 Seimo nariai. Vakarinis gruodžio 7 dienos Seimo plenarinis posėdis baigtas. (*Gongas*)

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMAS

VII (RUDENS) SESIJOS
RYTINIO POSĖDŽIO NR. 332
STENOGRAMA

2023 m. gruodžio 12 d.

Pirmininkauja Lietuvos Respublikos Seimo Pirmininkė V. ČMILYTĖ-NIELSEN
ir Seimo Pirmininko pavaduotojas V. MITALAS

PIRMININKĖ (V. ČMILYTĖ-NIELSEN). Labas rytas, gerbiami kolegos, kviečiu užimti vietas. Pradedame gruodžio 12 dienos, antradienio, rytinį Seimo posėdį. (*Gongas*) Registruokimės.

Užsiregistravo 113 Seimo narių.

10.00 val.

Seimo seniūnų sueigos patikslintos 2023 m. gruodžio 12 d. (antradienio) posėdžių darbotvarkės tikslinimas ir tvirtinimas

Darbotvarkės 1 klausimas – darbotvarkės tvirtinimas. J. Pinskus. Prašau.

J. PINSKUS (*MSNG*). Gerbiamoji Pirmininke, prašyčiau įtraukti į darbotvarkę nutarimo „Dėl pavedimo Lietuvos Respublikos valstybės kontrolei atlikti valstybinį auditą“ projektą Nr. XIVP-3348(2).

PIRMININKĖ. Dėkui. Tačiau nėra dėl to projekto dar Teisės departamento išvados.

J. PINSKUS (*MSNG*). Tai gal tada galima ketvirtadienį?

PIRMININKĖ. Tai ketvirtadienį ryte ir pasiūlykite.

J. PINSKUS (*MSNG*). Dar kartą.

PIRMININKĖ. Kai bus Teisės departamento išvada, ketvirtadienį ryte…

J. PINSKUS (*MSNG*). Gerai. Tai prašysime Teisės departamento išvados. Ačiū.

PIRMININKĖ. …ir pasiūlykite per darbotvarkės tvirtinimą. Čia ne Seimo salėje gal, gerai? Daugiau nematau prašymų.

Yra trys klausimai, kurie nėra įtraukti į darbų programą. Visų pirma 2-22.1 klausimas – Atsiskaitymų grynaisiais pinigais apvalinimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3275. Ar galime sutarti bendru sutarimu, kad šiandieną svarstysime šį klausimą? Dėkui.

Taip pat 2-24 klausimas – įstatymo „Dėl užsieniečių teisinės padėties“ pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3352. Ar galime sutarti svarstyti jį šiandieną? Dėkui.

Ir 2-25 klausimas – Vartotojų teisių apsaugos įstatymo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3329. Ar galime sutarti svarstyti šiandieną? Nematau prieštaraujančių, dėkoju.

Dėl visos darbotvarkės. Ar galime pritarti bendru sutarimu? Dėkui, pritarta bendru sutarimu.

10.02 val.

Seimo nutarimo „Dėl apkaltos Lietuvos Respublikos Seimo nariui Vytautui Gapšiui pradžios“ projektas Nr. XIVP-3395 (*pateikimas, svarstymas ir priėmimas*)

Darbotvarkės 1-2 klausimas – Seimo nutarimo „Dėl apkaltos Lietuvos Respublikos Seimo nariui Vytautui Gapšiui pradžios“ projektas Nr. XIVP-3395. Kviečiu J. Razmą pristatyti projektą.

J. RAZMA (*TS-LKDF*). Gerbiami kolegos, teikiamu nutarimo projektu, vadovaujantis Lietuvos Respublikos Konstitucijos 74 straipsnio 1 dalimi ir Lietuvos Respublikos Seimo statuto 239 straipsnio 3 ir 5 dalimis, siūloma pradėti apkaltos procesą Lietuvos Respublikos Seime Seimo nariui V. Gapšiui, atsižvelgiant į tai, kad Lietuvos apeliacinis teismas 2023 m. lapkričio 22 d. nuosprendžiu baudžiamojoje byloje Nr. 1A-40-307/223 pripažino V. Gapšį kaltu padarius nusikalstamas veikas, numatytas Lietuvos Respublikos baudžiamojo kodekso 225 straipsnio 3 dalyje ir 226 straipsnio 4 dalyje, tai yra dėl kyšio, kaip 12 tūkst. 100 eurų nuolaidos Darbo partijos reklamai, taip pat 225 straipsnio 3 dalyje ir 226 straipsnio 4 dalyje dėl kyšio, kaip 15 tūkst. eurų paramos viešajai

įstaigai „Meno ir sporto projektai“, ir paskyrė V. Gapšiui galutinę apibendrintą bausmę – laisvės atėmimą ketveriems metams 6 mėnesiams, bei į tai, kad Lietuvos apeliacinis teismas tuo pačiu nuosprendžiu paskyrė V. Gapšiui baudžiamojo poveikio priemonę, numatytą Baudžiamojo kodekso 68[1] straipsnyje, ir atėmė jam teisę būti išrinktam ar paskirtam į visas valstybės ar savivaldybių institucijų ir įstaigų, įmonių ir nevalstybinių organizacijų renkamas ar skiriamas pareigas penkeriems metams, ir, vadovaudamasis Baudžiamojo kodekso 72 straipsnio 5 dalimi, nusprendė iš V. Gapšio išieškoti valstybės naudai 8 tūkst. eurų. Na, jūs visi gavote atitinkamą teismo nutarimą, turėjote galimybę susipažinti, dar detaliau viską išnagrinėti. Tai čia tik trumpai, koncentruotai pasakyta nuosprendžio esmė.

Toliau nutarime siūloma svarstyti, ar Lietuvos Respublikos Seimo nario V. Gapšio mandato pateikimo klausimą spręsti gruodžio 21 dienos posėdyje 10 val. 10 min. Tai yra posėdis, iki kurio bus praėjusios daugiau kaip 7 dienos nuo šio momento ir bus išlaikytas atitinkamo Seimo statuto straipsnio reikalavimas. Priėmus šį nutarimą, matyt, tektų įgalioti Seimo posėdžių sekretoriato atstovą nuvykti į įkalinimo įstaigą, kur dabar yra V. Gapšys, kur mūsų priimtas nutarimas būtų įteiktas įstaigos administracijai, taip pat būtų paprašyta, kad Seimo narys būtų supažindintas pasirašytinai su numatytu apkaltos posėdžiu, ir tikimės, kad įkalinimo įstaigos administracija sudarytų galimybę Seimo nariui dalyvauti tame posėdyje, kuriame bus vykdoma apkalta. Tiek trumpai apie teikiamą nutarimo projektą.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Jūsų nori paklausti penki Seimo nariai. Pirmoji klausia A. Širinskienė.

A. ŠIRINSKIENĖ (*MSNG*). Kolega, gal galėtumėte pakomentuoti, kaip atrodo situacija, kuomet faktiškai lygiagrečiai Seime yra vykdomos dvi apkaltos, tai Seimo nariui už mygtuko paspaudimą ir kita Seimo nariui rezonansinėje korupcijos byloje. Ar jūs jaučiate tą skirtumą paties nusižengimo priešiškumo teisei atžvilgiu ir kaip jūs vertinate tą apkaltos proporciją, kai vienur turime mygtuką, kur netgi ne įstatymo projektas priimamas, o darbų programa priimama, ir čia turime rezonansinį nusikaltimą, kai yra politinės korupcijos byloje priimtas apkaltinamasis nuosprendis, tikrai, na, sukrėtęs visą politinę sistemą ir krečiantis jau iš esmės nuo 2016 metų?

J. RAZMA (*TS-LKDF*). Na, man atrodo, gerbiama kolege, jūs pati čia jau padarėte palyginimus tų atskirų apkaltos iniciatyvų, bet mano tikslas čia teikiant nutarimo projektą tikrai nėra lyginti šios iniciatyvos su kitomis. Aš tiesiog siūlau apkaltos proceso pradžią ir konkrečią datą. Ir šiaip aprašant apkaltos procesą yra pažymima, kad nėra nagrinėjama tų priimtų teismo nutarimų esmė, o yra sprendžiama, kad esant tokiam ar kitokiam teismo nutarimui, ar tai būtų Konstitucinio Teismo nutarimas, ar Apeliacinio teismo nuosprendis, kaip tai įvertinti, ar dėl to, taip sakant, Seimo narys turi netekti mandato.

PIRMININKĖ. Klausia R. Šarknickas.

R. ŠARKNICKAS (*LVŽSF*). Bet kokį teismo sprendimą, ko gero, reikia gerbti, nors kartais yra niuansų gyvenime. Čia, Seimo salėje, mes dažnai kalbame apie humanizmą. Jūsų Seimo nutarime, dabar teikiamame projekte, ar neturėtų dalyvauti pats ponas V. Gapšys, juolab kad mandatas tai nėra atimtas pagal humanizmą, gal jisai irgi čia turėtų klausimų jums? Ačiū.

J. RAZMA (*TS-LKDF*). Na, šitoje stadijoje Statutas nenumato pareigos dalyvauti Seimo nariui, kuriam inicijuojama apkalta, nes čia yra tik kaip toks įvadas į apkaltą. Nieko esmingo čia mes nesprendžiame, tik iš esmės pasisakome dėl datos. Galbūt Seimo narys ir turėtų kokią nors nuomonę dėl datos, ją galėtų pasakyti, bet šiuo atveju mes vadovaujamės Statutu, kuris sako, kad data negali būti anksčiau kaip už 7 dienų po šio nutarimo priėmimo, tai tikrai išlaikome. Suprantama logika – reikalingas tam tikras laiko intervalas, kad apkaltą patiriantis Seimo narys galėtų jai pasiruošti. Dėl to aš čia šiandien ypatingos prasmės dalyvauti V. Gapšiui tikrai nematyčiau.

PIRMININKĖ. Klausia K. Masiulis.

K. MASIULIS (*TS-LKDF*). Ačiū, Pirmininke. Turėčiau du klausimus. Pirmas klausimas. Mes pirmą kartą susiduriame su tokia situacija, kada Seimo narys nuteisiamas realia bausme, jisai patenka į kalėjimą ir dabar reikia atimti mandatą. Gal čia reikėtų reglamentuoti įstatymu, kad nereikėtų mums taip svarstyti? Nes hipotetiškai galimas toks atvejis, kad nepavyksta atimti, tada turėtume Seimo narį, kuris keletą metų yra Seimo nariu, bet nuteistas.

Dabar antras klausimas būtų toks. Mes dėl P. Gražulio atvejo laukiame Aukščiausiojo Teismo, dėl V. Gapšio nelaukiame. Vėlgi hipotetiškai gali būti taip, kad Aukščiausiasis Teismas sugrįš

prie pirmosios instancijos teismo sprendimo ir tada jau mes būsime atėmę mandatą, tarkime, jeigu atimame, tai tada jis nebegali susigrąžinti.

J. RAZMA (*TS-LKDF*). Atsakydamas į pirmą klausimą aš pažymėsiu, kad čia ne pirmas toks atvejis. Dėl Seimo nario A. Butkevičiaus buvo visiškai panaši situacija, kai jam buvo skirta įkalinimo bausmė. Seimas sprendė mandato panaikinimo klausimą, sprendė nerezultatyviai ir jis buvo įkalintas išlaikydamas Seimo nario statusą. Aš nematyčiau galimybės čia ką nors keisti. Vis dėlto tai yra konstituciškai labai jautrūs klausimai. Taip, Seimo nario mandatas yra stipriai saugomas Konstitucijos. Dėl to čia yra du svarbūs sprendimai, sakykime, Konstitucinio Teismo, Aukščiausiojo ar Apeliacinio teismo ir paties Seimo. Reikia, kad abu tie sprendimai būtų nepalankūs apkaltą patiriančiam Seimo nariui, tik tada yra rezultatas. Yra tokia stipri konstitucinė apsauga. Aš manau, kad ji yra reikalinga. Tiesiog kiekvienu atveju aš linkėčiau, kad Seimo nariai balsuotų atsakingai, įvertindami visas aplinkybes.

Antras jūsų klausimas dėl to Aukščiausiojo Teismo dar neišnagrinėto kasacinio skundo iš esmės, bet aš atkreipčiau dėmesį, kad tam tikrą nagrinėjimą Konstitucinis Teismas atliko, nes buvo V. Gapšio prašymas sustabdyti Apeliacinio teismo nuosprendžio galiojimą. Kaip suprantu, kreipimesi kaip tik buvo argumentuojama, kad gali būti patiriama žala, jeigu Seimo narys būtų išteisintas ir jis būtų praradęs mandatą pagal Apeliacinio teismo nuosprendį. Bet visas tas aplinkybes nagrinėdamas Aukščiausiasis Teismas visgi nesustabdė Apeliacinio teismo nuosprendžio. Aš manau, kad tai yra tam tikras objektyvus atsakymas ir mums, kad reikia dirbti pagal Apeliacinio teismo įsigaliojusį nuosprendį.

PIRMININKĖ. Klausia R. Žemaitaitis. Ir paskutinis ruošiasi klausti D. Kepenis.

R. ŽEMAITAITIS (*MSNG*). Ačiū, gerbiama Seimo Pirmininke. Iš tiesų man tai absurdas, aišku, kas vyksta su V. Gapšiu, palyginus tai, kaip buvo su N. Venckiene. Kažkodėl N. Venckienės laukėte, kol parsivešite iš Amerikos, ir panašiai.

Mano klausimas yra kitas. Gerbiamas Jurgi, kaip jūsų frakcija? Jūs visą laiką toks rimtas, tvirtas vyras, visąlaik kalbate frakcijos vardu, nors I. Šimonytė kartais sako, kad frakcijoje nebūna jokio balsavimo. Ar frakcijoje bus vieningas balsavimas, apkaltos palaikymas, ar laisvas balsavimas?

J. RAZMA (*TS-LKDF*). Frakcija dar nesvarstė ir jokių tokių formalių sprendimų nėra priėmusi, galbūt svarstys. Bet, aš manau, jūs puikiai suprantate, kad, kai yra slaptas balsavimas, kokie nors kad ir labai vieningi frakcijos nutarimai čia nieko nereiškia. Kiekvienas Seimo narys per slaptą balsavimą balsuoja pagal sąžinę ir niekaip nepatikrinsi, kaip čia kas balsavo.

PIRMININKĖ. Ir paskutinis klausia D. Kepenis.

D. KEPENIS (*LVŽSF*). Dėkoju. Gerbiamas vicepirmininke, turbūt suprantame visi, kad V. Gapšio situacija tame trejete yra gerokai skirtinga. Ar nereikėtų apsiriboti, sakysime, jam tiktai bauda? Dabar darome dvigubą žalą mokesčių mokėtojams – ant jų pečių užkeliame dar žmogaus išlaikymą kalėjime. Ar nereikėtų tikrai peržiūrėti ir pagalvoti, kad reikia skirtingiau vertinti žmonių nusikalstamą veiką?

Antras dalykas. Padėjęs ranką ant širdies pasakykite, kad tikrai tikrai jūsų partijos kolegos niekuomet nepasinaudojo galimybėmis taip netyčia pasireklamuoti per radiją, per televiziją (tuo, kuo dabar yra kaltinamas V. Gapšys)? Padėkite ranką ant širdies ir pasakykite. Ačiū.

J. RAZMA (*TS-LKDF*). Pagal pirmą klausimą jūs mane turbūt supainiojote su kasacinį skundą nagrinėjančiu Aukščiausiuoju Teismu. Aukščiausiasis Teismas, aišku, turės galimybę spręsti dėl švelnesnės bausmės. Matysime, kaip ten bus.

O dėl kitų galimų atvejų, kokių nors piktnaudžiavimų, gaunant televizijos eterį, tikrai man nėra žinoma, kad kas nors iš mano kolegų būtų piktnaudžiavęs tokiomis galimybėmis. Aš pats ranką prie širdies pridėjęs, jeigu jums to reikia, galiu tikrai tvirtinti, kad to nesu daręs.

PIRMININKĖ. Dėkoju, jūs atsakėte į visus Seimo narių klausimus. Dabar pereiname prie diskusijos. Diskutuoti užsirašė tik P. Gražulis. Prašau.

P. GRAŽULIS (*MSNG*). Sveiki, gerbiami Seimo nariai. *Ot*, galvojo jau dabar Apeliacinis teismas, *po polnoj katuške* davė. Vienas išteisino, kitas teismas nuteisė griežčiausia bausme, ir jau galvoja, kad pakils pasitikėjimas teismais visuomenėje. Bet „Vilmorus“ vadovas sako: toliau krenta pasitikėjimas. Kaip jis nekris, tas pasitikėjimas?

Aš jau iš šitos tribūnos sakiau, kada važiuoji, su žmonėmis bendrauji, o ypač dabar, kai man panaikinsite imunitetą, turėsiu daugiau laiko bendrauti, sako, kaip gali būti, kad „MG Baltic“ savininkas D. Mockus nieko nežinojo, kad iš jo kasos šimtais tūkstančių nešė pinigus R. Kurlianskis? Ir jis neatsakingas? Nors, paskaičius TV3 pateiktą medžiagą, akivaizdžiai matosi, kad D. Mockus žinojo. Šita byla yra su labai storu politiniu pamušalu.

Ir dar vienas dalykas. Manau, kad dabar pirmosios instancijos teismo teisėjai turėtų atsistatydinti. Arba jie papirkti, arba jie nekompetentingi – ir taip kalba visuomenė. Bet jie net nežada atsistatydinti – kalba, kad ir pirmosios instancijos teismas priėmė teisingą sprendimą, ir Apeliacinis teismas priėmė teisingą sprendimą. Šitaip negali būti.

Sėdi čia nedaug liberalų, bet jie daugiau žino šios bylos aplinkybių. Kodėl išgelbėtas yra R. Šimašius, nors pinigai turėjo atsidurti tenai, kaip kalbėjo ir E. Masiulis, ir kiti? Pas mus galioja politinė nuostata: nė vieno politiko reitingai negali būti aukštesni kaip anūko. O E. Masiulį jau vadino premjeru, nes reitingai buvo aukšti, palaikė „MG Baltic“, jo žiniasklaidos priemonės kėlė ir pūtė – kaip ant šakių, kaip ant mielių augo reitingai. Susirūpino, be abejonės, valdantieji, tie, *nu*, kaip čia pasakyti, Landsbergiai, reikia kažką daryti. *Nu* ir padarė. „MG Baltic“ byla – reitingai krito. Negalvokite, kad R. Šimašius taip sausai išsisuko. Jis privalėjo įkurti Laisvės partiją, galutinai pribaigti liberalus. Tą jis įgyvendino, bet, be abejonės, bylos išvengė. Bet jau neturite R. Šimašiaus. Jis savo darbą padarė, tai, kas jam buvo pasakyta. Eugenijau, pats gerai žinai, daug geriau už mane žinai, kad teisingumo Lietuvoje nerasi, kad yra tikrai storas pamušalas. Mes galime turėti kitą versiją: galbūt teisėjai, STT paimti už geros vietos ir pasakyta, kaip jiems elgtis, kokį sprendimą priimti. O jūs galvojate, tik jūs matote, žinote? Žmonės tai mato. Paklauskite, ką kalba žmonės. Pabendraukite su žmonėmis. Juokiasi iš šitų teismų sprendimų. Galiausiai, teismai ne tik priima tai, ką, giliu mano įsitikinimu, Landsbergių klanas nurodo, o dar ir derina to sprendimo laiką, kada priimti sprendimą. Ir jūs galvojate, kad žmonės tų dalykų nemato? Žmonės mato tuos dalykus ir apie tai kalba. Nesvarbu, kad „Vilmorus“ vadovas stebisi, kad ir toliau krenta teismų reitingai. Jie ir kris, nes matyti visiškai politizuoti sprendimai.

Pažiūrėkite dabar vėl į teismų sprendimus. Jau Jonavos merą M. Sinkevičių, kaip ir E. Masiulį, vadino premjeru, ypač artimas ratas, tie, kurie kažko tikėjosi iš Jonavos mero M. Sinkevičiaus, būsimo premjero. O premjero nėra. Iš tūkstančio čekių ištraukė vieną M. Sinkevičiaus čekį ir pradėjo bylą. O kur finansų ministrė G. Skaistė, grąžinusi 14 tūkst. eurų? O kur kultūros ministras, nežinantis, kur padėjo 35 tūkst. eurų, negalintis pateisinti? Atsistatydino viena, gal truputėlį sąžinės turi, švietimo ministrė.

PIRMININKĖ. Laikas!

P. GRAŽULIS (*MSNG*). Pažiūrėkite, kokioje mes Lietuvėlėje gyvename. Teismai reguliuojami, ir ne tik sprendimai, bet reguliuojama, ir kada turi būti priimtas sprendimas.

PIRMININKĖ. Daugiau diskutuoti nėra norinčių. Einame į priėmimo stadiją. Priėmimas pastraipsniui. Ar 1 straipsniui galime pritarti bendru sutarimu? Dėkui. Dėl 2 straipsnio nėra pasiūlymų. Ar galime pritarti bendru sutarimu? Pritarta.

Motyvai. A. Širinskienė – motyvai…

A. ŠIRINSKIENĖ (*MSNG*). Kai registravausi kalbėti, maniau, kalbėsiu už. Išties maniau, kad Seimas bus vieningesnis. Man kolegos Jurgio pasisakymas apie tai, kad yra uždaras, slaptas balsavimas, kad yra neaiškus rezultatas, iš tikrųjų labai kelia nerimą, ypač turint omenyje tai, kad ir kai kurie Konservatorių frakcijos vadovai yra dalyvavę atskiruose „MG Baltic“ bylos epizoduose. Prisiminkime tą patį poną G. Landsbergį, derinusį programą, ar prisiminkime L. Kasčiūną, vėlgi derinusį atskirų balsavimų klausimus su „MG Baltic“ vadovais. Išties raginčiau kolegas pamiršti savo praeitį ir slaptame balsavime tikrai būti nuoseklius. Tiesiog nepamiršti, kad vis dėlto teismo sprendimai, priimant apkaltinamąjį nuosprendį baudžiamosiose bylose, Seime tikrai turėtų būti gerbiami.

PIRMININKĖ. Motyvai prieš – P. Gražulis.

P. GRAŽULIS (*MSNG*). Taip, gerbiama Agne, yra neteisiamieji, jie tik kitus teisia. Mes žinome, girdėjome, ką kalbėjo E. Masiulis, kai vaikščiojo laisvėje. Tikrai ne didžiausius, pagal jį… jis gavo tik vieną dėžutę. Kaip teigia, kiti, Landsbergiai, gavo gal penkias ar daugiau, bet jie neteisiami. Pažiūrėkite į Landsbergių mokyklų biznį, net narkotikų *dileriai* tiek neuždirba ir taip neturtėja,

kaip Landsbergiai iš mokyklų biznio – per metus po 15 mln. pelno. Čia gal paprasčiausiai išgrynina pinigus, ir viskas. Bet jie neteisiami, jie yra kitų teisėjai.

PIRMININKĖ. V. Semeška – motyvai už.

V. SEMEŠKA (*TS-LKDF*). Dėkoju, Seimo Pirmininke. Gerbiami kolegos, tikrai situacija nėra maloni Seimui, kuomet Seimo narys šiandien yra belangėje, kalėjime, nuteistas, yra įsiteisėjęs nuosprendis. Gerbiamai Agnei norėčiau tik patvirtinti – taip, net neabejoju, kad visa Tėvynės sąjungos frakcija ateis balsuoti ir balsuos pagal sąžinę, nes toks precedentas, kuomet Seimo narys iš įkalinimo įstaigos dar turi mandatą, buvo vieną kartą, bet nebeturėtų pasikartoti, nes tai yra visų mūsų įvaizdis. Aš labai tikiuosi, kad ne tik visa Tėvynės sąjungos frakcija, bet ir opozicija, taip pat ir Mišri frakcija lygiai taip pat Seimo įvaizdį gerins ir nepaliks tokios dėmės, kuri šiuo metu yra. Ačiū.

PIRMININKĖ. Motyvai prieš – D. Kepenis.

D. KEPENIS (*LVŽSF*). Dėkoju. Aš irgi vertinu šį procesą kaip bandymą savo nuodėmes nurašyti kažkam kitam. Čia jau buvo įvardinta daug pavardžių iš dabartinių valdančiųjų, kaip jie elgėsi toje byloje, ką jie tuo metu darė, kaip jie ten bendravo. Ir tikrai juokas ima girdint, už ką dabar kaltinamas V. Gapšys. Nereikia toli ieškoti – perverskime visų televizijų laidas ir pamatysime, kiek tenai buvo tokių vadinamųjų papirkinėjimų, bet niekas už tai neatsako, tik suradome vieną atpirkimo ožį – V. Gapšį. Tikrai manau, kad būtų neteisinga jį čia vieną bausti. Jeigu jau jį dabar baudžiame, tai prašom tada išrikiuoti visą eilę kitų kolegų, kurie lygiai taip pat panašiai naudojosi nemokamomis paslaugomis televizijos, radijo ir kitų žiniasklaidos priemonių ir neliko net susimokėję už tai. Manau, kad tikrai, jeigu nerikiuojame visos eilės kolegų, tai V. Gapšio tikrai dabar atpirkimo ožiu daryti nereikėtų. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkoju. A. Anušauskas – motyvai už.

A. ANUŠAUSKAS (*TS-LKDF*). Na, pirmiausia atpirkimo ožiu nereikia daryti viso Seimo. Šiuo atveju yra teismo sprendimas įsiteisėjęs, priimtas, patvirtintas, skundai atmesti ir Seimas negali būti įkaitu to žmogaus, kuris yra nuteistas konkrečioje byloje, todėl opozicijai aš pasakysiu, kad frakcijoje kiekvienas supranta savo atsakomybę ir balsuos už šį nutarimo projektą. Siūlau labiau susirūpinti savo balsavimu.

PIRMININKĖ. Motyvai išsakyti. Balsuosime numatytu laiku. Primenu, kad šiandieną balsavimo intervalas prasideda 11 valandą.

10.27 val.

Gyventojų pajamų mokesčio įstatymo Nr. IX-1007 20 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3129(2) (*svarstymas*)

Darbotvarkės 1-3 klausimas – Gyventojų pajamų mokesčio įstatymo Nr. IX-1007 20 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3129(2). Iš pranešėjų pirmiausia kviečiu M. Lingę, kuris pristatys Biudžeto ir finansų komiteto išvadą.

M. LINGĖ (*TS-LKDF*). Komitetas apsvarstė minėtą įstatymo projektą ir nutarė jam pritarti bendru sutarimu.

PIRMININKĖ. Dėkoju. J. Džiugelis pristatytų Socialinių reikalų ir darbo komiteto išvadą, tačiau nematau. Aš perskaitysiu tuomet, kadangi nematau nieko iš SRDK. Taigi: „Komitetas apsvarstė šį įstatymo projektą ir balsavimo metu jam pritarta bendru sutarimu.“

Per svarstymo stadiją diskusijoje niekas neužsirašė kalbėti. Kaip jau minėjau, dėl motyvų taip pat niekas neužsirašė. Neužsirašė. Balsuosime nuo 11 valandos.

10.29 val.

Viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymo Nr. X-1212 2, 4 ir 13 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3313(2), Viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymo Nr. X-1212 pakeitimo įstatymo Nr. XIII-3308 2 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3314(2) (*svarstymas*)

Darbotvarkės 1-4.1 klausimas – Viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3313(2). Svarstymo stadija. Pranešėja – R. Budbergytė. Prašau taip pat ir lydimuosius pristatyti.

R. BUDBERGYTĖ (*LSDPF*). Labai ačiū. Gerbiami kolegos, Audito komitetas buvo pagrindinis komitetas ir savo 6 dienos posėdyje priėmė sprendimą pritarti komiteto patobulintam projektui ir taip pat Audito komiteto išvadai. Balsavimo rezultatai: už – 4, prieš ir susilaikiusių nebuvo.

Darbotvarkės 1-4.2 klausimas – Viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymo pakeitimo projektas. Mūsų komitetas taip pat pagrindinis buvo ir priėmė sprendimą pritarti komiteto parengtam projektui ir Audito komiteto išvadai. Balsavimo rezultatai – visi vienbalsiai buvo už. Gal ir viskas.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Diskusijoje niekas neužsirašė kalbėti. Dėl motyvų po svarstymo taip pat užsirašiusių nėra. Apsispręsime vėliau, balsuoti numatytu laiku.

10.30 val.

Investicijų įstatymo Nr. VIII-1312 2, 12, 13[1] ir 15[4] straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3160(2), Pelno mokesčio įstatymo Nr. IX-675 58 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3161(2) (*svarstymas*)

Darbotvarkės 1-5.1 klausimas – Investicijų įstatymo pakeitimo projektas Nr. XIVP-3160(2). Svarstymo stadija. V. Mitalas pristatys Biudžeto ir finansų komiteto išvadą. Dėl lydimojo taip pat.

V. MITALAS (*LF*). Gerbiamieji kolegos, Biudžeto ir finansų komitetas svarstė ir nusprendė pritarti pateiktam įstatymo projektui bendru sutarimu, turiu omenyje Investicijų įstatymą. Lydimasis Pelno mokesčio įstatymas taip pat buvo aptartas komitete, svarstytas ir pritarta jam bendru sutarimu.

PIRMININKĖ. Dėkoju. A. Bagdonas pristatys Ekonomikos komiteto išvadas.

A. BAGDONAS (*LSF*). Dėkoju, gerbiama Seimo Pirmininke, už suteiktą žodį. Gerbiami kolegos, Ekonomikos komitetas pritarė iniciatorių pateiktam įstatymo projektui Nr. XIVP-3160 ir pasiūlė pagrindiniam Biudžeto ir finansų komitetui jį tobulinti pagal Seimo Teisės departamento pastabą, jai komitetas pritarė. Taip pat papildomai dėl Pelno mokesčio įstatymo projekto. Ekonomikos komitetas taip pat jį apsvarstė ir pasiūlė Biudžeto ir finansų komitetui jį tobulinti pagal Seimo Teisės departamento pastabas, joms Ekonomikos komitetas pritarė. Tiek pirmam, tiek antram klausimui Ekonomikos komitetas pritarė bendru sutarimu. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Išvados pristatytos. Diskutuoti niekas neužsirašė. Dėl motyvų taip pat niekas neužsirašė. Balsuosime numatytu laiku.

10.32 val.

Kauno laisvosios ekonominės zonos įstatymo Nr. I-1591 3, 7 ir 8 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3256(2) (*svarstymas*)

Darbotvarkės 1-6 klausimas – Kauno laisvosios ekonominės zonos įstatymo pakeitimo projektas Nr. XIVP-3256(2). Pranešėjas – A. Kupčinskas, tačiau šiuo metu jo salėje nematau. Galbūt galėtų A. Bagdonas dar kartą pristatyti Ekonomikos komiteto išvadą dėl projekto Nr. XIVP-3256?

A. BAGDONAS (*LSF*). Dar kartą dėkoju, gerbiama Seimo Pirmininke, už suteiktą žodį. Gerbiami kolegos, Ekonomikos komitetas apsvarstė pateiktą įstatymo projektą ir jam pritarė bendru sutarimu. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Diskusijoje kalbėti niekas neužsirašė. Dėl motyvų po svarstymo užsirašiusių taip pat… A, yra. Taip. V. Fiodorovas kalbės prieš. Prašau.

V. FIODOROVAS (*DPF*). Ačiū, Seimo Pirmininke. Iš tikrųjų ne bendru sutarimu – buvo balsuojančių prieš, šiek tiek pranešėjas praleido. Iš tikrųjų nekeliu klausimo visiškai dėl to, kad tos LEZ'ų teritorijos turi būti atstatytos, aš keliu klausimą dėl to, kad visi kiti Lietuvoje veikiantys LEZ'ai, tokie kaip Šiaulių, Panevėžio, Kėdainių, Marijampolės, nebeturės tokių galimybių, kokios bus suteiktos šitam LEZ'ui – jisai galės iš esmės plėstis bet kurioje Lietuvos vietoje, taip turėdamas tikrai išskirtines konkurencines galimybes. Taigi, kaip ir komitete pasisakiau diskusijoje, taip ir dabar Seime tikrai negalėsiu palaikyti šito projekto. Ačiū.

PIRMININKĖ. A. Kupčinskas kalba už.

A. KUPČINSKAS (*TS-LKDF*). Gerbiami kolegos, noriu pasakyti, kad prieš 20 metų, kai buvo steigiama Kauno LEZ'o bendrovė, buvo numatyta 1 tūkst. 50 hektarų, kad toje teritorijoje būtent

galėtų steigtis Kauno LEZ'as. Atėjusi belgų kompanija, Kauno LEZ'o operatorius turėjo teisėtus lūkesčius, tačiau bėgant metams tie lūkesčiai buvo apkarpyti ir sumažinti perpus. Todėl dabar, kai jau Kauno LEZ'as pasiekė atitinkamą išsivystymo lygį, plėtros lygį ir ima trūkti tų teritorijų, turbūt logiška ir Ekonomikos ir inovacijų ministerija būtent siūlo atstatyti 1 tūkst. 50 hektarų, tai yra tą pačią teritoriją, tiktai neaišku, ar tose pačiose vietose, nes išties aplink Kauno LEZ'o dabartinę teritoriją yra, na, gal tiktai III kategorijos miškas ir oro uostas, turbūt toje pačioje vietoje bus sudėtinga plėstis. Tačiau, jeigu pasižiūrėsime, ir mus čia kelis buvo pakvietę, ne tiktai valdančiuosius, bet ir opozicijos atstovus, į Kauno LEZ'o bendrovę, tai yra pasirašytas ketinimų protokolas su Jonavos savivaldybe, kad būtent prie „Achemos" teritorijos ir Kauno regione – ne visoje Lietuvoje, kaip gerbiamas Viktoras sako, galėtų plėstis Kauno LEZ'as ir toje atstatytoje teritorijoje. Kad LEZ'ai konkuruoja dėl investicijų pritraukimo, yra faktas, bet, kaip ir girdėjome komitete, tiek „Investuok Lietuvoje", tiek Ekonomikos ministerija ieško visų įmanomų galimybių, kad ateitų tiesioginės užsienio investicijos ir investuotojai. Tai nepavydėkime, bet iš tiesų Kauno LEZ'as turi teisėtus ekonominius lūkesčius. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Motyvai išsakyti. Tačiau V. Fiodorovas norėtų replikuoti. Prašau.

V. FIODOROVAS (*DPF*). Ačiū, Seimo Pirmininke. Iš tikrųjų jūs ką tik patvirtinote, kad… iš pradžių pasakėte, kad nėra aiškios teritorijos, bet teritorijos, pasirodo, visiškai aiškios, jau yra numatytos, kur bus plečiamasi. Žinote, čia nėra pavydo klausimas. Čia visiškai ne pavydo klausimas. Čia yra teisėtų lūkesčių klausimas, kai vieni LEZ'ai yra apriboti įstatymu veikti tiktai savo teritorijose, o kiti LEZ'ai gali plėstis labai normaliai.

Jeigu kalbate apie 1 tūkst. 50 ir kelis hektarus, tai buvo nubraižyta aiški teritorija, kur turi būti LEZ'as. Buvo visiškai aiškiai nubraižyta teritorija ir dėl to niekas nekelia klausimo. Niekas nekelia klausimo, niekas nemenkina Kauno LEZ'o įdirbio ir visa kita. Esminis dalykas yra tas, kad ir kiti LEZ'ai turėtų turėti tokias pačias galimybes plėstis, tačiau tokios įstatymo iniciatyvos iš ministerijos aš nematau. Realiai visi kiti LEZ'ai veiks savo teritorijose, Kaunas bus laisvas konkuruoti visiškai išskirtinėmis sąlygomis.

PIRMININKĖ. A. Kupčinskas. Prašau.

A. KUPČINSKAS (*TS-LKDF*). Gerbiamas bičiuli, regiono kolega, iš tikrųjų noriu pasakyti, kad taip, Kauno LEZ'as buvo viena pirmesnių kregždžių. Tada, kai buvo konstruojamas tas įstatymas, tie teisėti ekonominiai lūkesčiai pirmiausia buvo suteikiami tai bendrovei. Aš tikrai ne prieš, jeigu ir Kėdainių LEZ'as plėstųsi kur kas toliau, net ir iki Kauno, ar jie konkuruotų. Aš manau, ministerija tikrai girdėjo, ką mes kalbėjome Ekonomikos komitete, ir išgirs, tikiuosi, iki priėmimo, ir pasiūlys atitinkamas galimybes, kad Kėdainių LEZ'as galėtų taip pat plėtotis. Aš irgi nebūčiau prieš, jeigu Kėdainių LEZ'as plėtotųsi per visą Kauno regioną, bet ir Kauno LEZ'as neturi galimybės plėstis visoje Lietuvoje.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Replikos išsakytos. Balsuosime numatytu metu.

10.37 val.

Aviacijos įstatymo Nr. VIII-2066 3, 5, 6, 8 ir 36 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3266(2), Administracinių nusižengimų kodekso 29, 385, 386, 387, 393, 394, 395, 396, 443 ir 589 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3267(2) (*svarstymas*)

Darbotvarkės 1-7.1 klausimas – Aviacijos įstatymo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3266. Gerbiamas Andriau Kupčinskai, gal galėtumėte pristatyti Ekonomikos komiteto išvadą dėl šio 1-7.1 klausimo bei lydimojo? Ne, tik dėl 1-7.1 klausimo.

A. KUPČINSKAS (*TS-LKDF*). Gerbiama Seimo Pirmininke, tuoj atsiversiu. Pasižiūrime. Taip, dėl Aviacijos įstatymo – pritarti komiteto patobulintam įstatymo projektui ir išvadoms. Balsavimo rezultatai – bendru sutarimu už.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Prašau Teisės ir teisėtvarkos komiteto pirmininkę I. Haase pristatyti komiteto išvadą dėl 1-7.2 klausimo, tai yra lydimojo.

I. HAASE (*TS-LKDF*). Dėkoju, gerbiama Pirmininke. Teisės ir teisėtvarkos komitetas svarstė Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodekso 385, 386, 387, 393, 394, 395, 396 ir 443

straipsnių pakeitimo įstatymo projektą. Komiteto sprendimas – pritarti komiteto patobulintam įstatymo projektui ir komiteto išvadoms. Balsavimo rezultatai: už – 7, prieš ir susilaikiusių nebuvo.

PIRMININKĖ. Dėkoju už pristatytą komiteto išvadą. Diskusijoje dalyvauti niekas neužsirašė. Dėl motyvų po svarstymo taip pat neturime užsirašiusių kalbėti. Apsvarstėme 1-7.1 klausimą bei lydimąjį. Darbotvarkės 1-8 klausimą praleidžiame, nes čia yra pataisų, dėl kurių reikės balsuoti. Taigi 11 valandą apsvarstysime.

10.39 val.

Šalpos pensijų įstatymo Nr. I-675 pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3311(2) (*svarstymas*)

Darbotvarkės 1-9 klausimas – Šalpos pensijų įstatymo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3311(2). Pranešėjai. Reikėtų Socialinių reikalų komiteto atstovo. Vėlgi nematau. Galiu aš perskaityti išvadą? Prašau, L. Kukuraitis gali. Prašau. Dėl 1-9 klausimo – Šalpos pensijų įstatymo pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3311.

L. KUKURAITIS (*DFVL*). Taip, komitetas apsvarstė. Už balsavo 11, susilaikė 1.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Biudžeto ir finansų komiteto išvadą galbūt galėtų pristatyti gerbiamas V. Mitalas dėl darbotvarkės 1-9 klausimo?

V. MITALAS (*LF*). Dėkoju. Biudžeto ir finansų komitetas buvo papildomas dėl šio projekto. Jo nuomonė buvo iš esmės pritarti iniciatorių pateiktam įstatymo projektui, tačiau, atsižvelgiant į Vyriausybės sausio 4 dienos nutarime išdėstytus argumentus, pasiūlyti pagrindiniam Socialinių reikalų ir darbo komitetui daryti projekto svarstymo komitete pertrauką, iki Vyriausybė, įvertinusi mokslininkų pateiktas rekomendacijas dėl minimalių pajamų sistemos pertvarkos, pateiks Seimui svarstyti atitinkamus įstatymų projektus. Tokiai išvadai buvo pritarta bendru sutarimu.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Neįgaliųjų teisių komisijos išvadą pristatys gerbiama M. Ošmianskienė dėl darbotvarkės 1-9 klausimo – Šalpos pensijų įstatymo projekto.

M. OŠMIANSKIENĖ (*LF*). Neįgaliųjų teisių komisija pritarė įstatymo projektui iš esmės ir siūlė pagrindiniam komitetui tobulinti pagal Teisės departamento išvadas.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Išvados pristatytos. Diskutuoti užsirašė du Seimo nariai. Pirmoji kalba M. Ošmianskienė.

M. OŠMIANSKIENĖ (*LF*). Gerbiami Seimo nariai ir narės, pagaliau Seimą pasiekė Šalpos pensijų įstatymas, jis išties yra labai laukiamas ir reikalingas, jame yra daug gerų dalykų. Nuo šiol visiems šalpos išmokų gavėjams bus sudarytos vienodos galimybės dirbti. Iki šiol buvo žmonių skirstymas: tie, kurie gaudavo „Sodros“ pensiją, galėdavo dirbti, tačiau tie, kurie gaudavo išmokas pagal Šalpos pensijų įstatymą, įsidarbinimo atveju jas prarasdavo. Taip pat šalpos negalios pensijos bus mokamos lengvą negalią turintiems asmenims, čia taip pat ilgą laiką buvo diskriminacija. Visos šalpos išmokos bus padarytos priemokinės, tai yra asmenims, turintiems teisę į socialinio draudimo ar kitą pensiją, kuri yra mažesnė už šalpos pensiją, bus primokamas skirtumas iki šalpos pensijos dydžio, taip pat bus nustatyta teisė didesnio dydžio šalpos pensijas gauti ne tik motinoms, bet ir tėvams. Tai yra taip pat labai gerai. Taip pat bus sudaryta galimybė gauti šalpos išmokas ne už 6 mėnesius, bet už 12 mėnesių.

Tačiau ko nebuvo padaryta ir kas yra šio įstatymo esmių esmė, tai yra dalis sunkiausią negalią turinčių asmenų, tai yra patys patys pažeidžiamiausi visuomenės nariai, vis dar paliekami gyventi, o tiksliau būtų pasakyti, egzistuoti absoliučiame skurde, nes dydžiai, siūlomi jų šalpos neįgalumo pensijoms, nesiekia net absoliutaus skurdo ribos, o šiandien tai yra 354 eurai. Norisi atkreipti dėmesį ir į tai, kad ši suma skaičiuojama paprastai sveikam žmogui išgyventi, o žmonės su negalia dažnai susiduria su papildomomis išlaidomis, kurios nesusijusios su įprastu gyvenimu, ir šios išlaidos gali žymiai viršyti standartines gyvenimo sąnaudas.

Šį nesusipratimą ir neteisybę, tiesą sakant, būtina ištaisyti, ir aš tikiuosi, kad tiek ministerija dar kartą pagalvojusi atneš reikiamą pasiūlymą arba bus pritarta mano teikiamam siūlymui, kuriuo siūlau ištraukti būtent visus Lietuvos žmones su sunkia negalia iš absoliutaus skurdo, nes dabar mes vėl paliksime dalį jų skursti, o kiti gyvens oriai.

PIRMININKĖ. Dėkoju. L. Kukuraitis taip pat kalbės diskusijoje. Prašom į tribūną.

L. KUKURAITIS (*DFVL*). Gerbiami kolegos, labai daug procentų, 95 % turbūt, pritarė šitam įstatymui. Jį palaikau, nes tikrai sprendžiama daug svarbių dalykų, apie kuriuos seniai kalbėjome. Ir apskritai šalpos sistemoje atsiras daug daugiau socialinio teisingumo, negu yra iki šiol. Dėkoju Vyriausybei, kad atsižvelgė į mano kartu su kolegomis registruotus pasiūlymus dar 2021 metų pavasario sesijoje. Ir jau po dvejų su puse metų žmonės su negalia, kurie būdami vyresnio amžiaus įgijo nesunkią negalią, taip pat galės gauti šalpos pensijas ir dirbti. Tokie mūsų Vyriausybės tempai – dveji su puse metų. Ačiū jai.

Tačiau noriu pakalbėti apie tuos kelis procentus įstatymo, kam nepritariu. Mano vertinimu, jie tokie reikšmingi, kad aš net negaliu balsuoti už visą įstatymą. Tai kalba apie finansus, tai yra iš ko bus finansuojami visi šitie pakeitimai, reikalingi neįgaliesiems? Ar žinote iš ko? Visi šie įstatyme numatyti didinimai bus mokami iš mažiausių pensijų priemokų. Nes naujoje Šalpos pensijų įstatymo redakcijoje Vyriausybė keičia pensijų priemokų apskaičiavimo mechanizmą, priemokos dydį siedama ne su aktualiu minimalių vartojimo poreikių dydžiu, bet su praėjusių metų.

Trumpai paaiškinsiu, ką tai reiškia. 2019 metais įvesta pensijos priemoka iki šiol mūsų valstybėje yra kaip priemonė pažeidžiamiausių visuomenės grupių absoliutaus skurdo prevencijai užtikrinti. Ji mokama visiems, kurie gauna pensines išmokas, tai socialinio draudimo, senatvės, negalios, netekto darbingumo ar invalidumo pensijas, mažesnes, negu šiuo metu aktuali absoliutaus skurdo riba. Ir primokama tiek, kad gyventojai, turintys būtinąjį stažą, gautų pajamas, ne mažesnes negu absoliuti skurdo riba, kuri šiais metais siekia 354 eurus. Absoliutaus skurdo ribą kasmet apskaičiuoja Socialinės apsaugos ir darbo ministerija, nustatydama aktualų minimalių vartojimo poreikių dydį, kuris nurodo asmens išlaidų sumą eurais, reikalingą minimaliems asmens maisto ir ne maisto poreikiams patenkinti per mėnesį.

Grįžtame prie Vyriausybės siūlomo pakeitimo arba šio įstatymo finansavimo šaltinio. Ši įstatymo nuostata griauna absoliutaus skurdo mažinimo principą. Kadangi priemonė siejama su praėjusių metų absoliutaus skurdo riba, visus mažų pensijų gavėjus laikys absoliučiame skurde šiais metais, nes absoliutaus skurdo riba kasmet auga. Žvelgiant į ateinančius metus, į 2024 metus, tai reiškia, kad 2024 metais mažiausios pensijos neaugs ir liks įšaldytos 2023 metų lygio. Tai yra skurdžiausi mūsų visuomenės nariai, kurių yra apie 30 tūkst., dvejus metus iš eilės turės išgyventi už tą pačią 354 eurų per mėnesį ir mažesnę sumą, nes ta išmoka priklauso nuo stažo. Prisimenant tai, kad vidutinė metinė infliacija vis dar yra didesnė negu 10 %, šis Vyriausybės siūlymas sukurs didžiulę socialinę įtampą vargingiausiems visuomenės nariams. Tai yra akivaizdus bloginimas.

Kas tai per naujas socialinės politikos žanras? Atimti iš vienų skurdžiausių ir atiduoti kitiems skurdžiausiems? Ministerija teigia, kad ir kitų išmokų, tai yra vaiko pinigų, įvairių išmokų vaikams, globos išmokų ir daugelio kitų – visų jų indeksacija yra siejama su praėjusių metų MVPD, tad ir mažiausias pensijas susiedami su praėjusių metų MVPD mes pasieksime tariamą teisingumą. Bet, kolegos, visos kitos išmokos nėra siejamos su absoliučia skurdo riba, siekiant, kad tie žmonės gyventų virš jos. Ir vienai grupei geriau renkamasi ne visiems pagerinti, pritraukti prie tos grupės, kuriems geriau, bet tai, kuriai geriau, pabloginti.

Kolegos, nei iš vienų skurdžiausių atidavimas kitiems, nei tiems, kuriems geriau, bloginimas, siekiant visus suvienodinti, nėra gerovės valstybės principas. Greičiau tai yra blogovės ir socialinės politikos bankrotas. Dėl to šiam įstatymui, išreikšdamas pagarbą visai Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos komandai, kuri ruošė, aš pritarti negaliu. Dėkui.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Visi, užsirašę diskutuoti, pasisakė. Motyvai už. Kalba A. Vinkus.

A. VINKUS (*LVŽSF*). Gerbiamieji Seimo nariai, gerbiama kolege Monika Ošmianskiene, labai motyvuotai, labai dalykiškai ir konkrečiai kalbėjai. Turbūt šiandien nereikia įrodinėti, kas yra žmogus su negalia, kokiose kančiose jis gyvena, taip pat kokiose bėdose gyvena.

Atsižvelgdamas į tai, ką pasakė ir gerbiamas L. Kukuraitis, aš manau, kad jis čia nekaltina neįgaliųjų. Čia neįgalieji neišprovokavo to, bet jie reikalauja to, kas jiems priklauso. Todėl formuodamas savo nuomonę apie naują Šalpos pensijų įstatymo redakciją ieškojau esminių priežasčių, kurios pateisintų galiojančio įstatymo keitimą. Manau, kad radau.

Pirma priežastis. Kadangi nuo kitų metų sausio 1 dienos įsigalioja negalios reforma, kuri įgyvendinama vadovaujantis Asmens su negalia teisių apsaugos pagrindų įstatymu, nepakeitus šiandien svarstomo įstatymo, be abejonės, susiformuotų dviejų glaudžiai susijusių įstatymų nuostatų nesuderinamumas.

Antra priežastis. Įstatymo projekto iniciatoriai galiojančiame įstatyme rado nemažai atskiras asmenų grupes diskriminuojančių nuostatų, nustatant pensijų skyrimo ir mokėjimo sąlygas, pensijų dydį. Tuo pagrindu siūlo projektą likviduoti.

Trečia priežastis. Projekto autoriai siūlo praplėsti pensijų gavėjų ratą, pagerinti šalpos pensijų mokėjimo sąlygas, patobulinti šalpos pensijų skaičiavimo tvarką ir kita. Todėl šie argumentai mane įtikino. Aš agituoju ir abejojančius, ir tuos, kurie pasisakė, kad negali pritarti, – pritarkime šiam įstatymui po pateikimo. Prašau.

PIRMININKĖ. Motyvai prieš – A. Sysas.

A. SYSAS (*LSDPF*). Ačiū, Pirmininke. Gerbiami kolegos, aš suprantu, kad prieš Kalėdas visi norime būti Kalėdų Seneliais ir teikti dovanas. Bet kad teiktume dovanas, tas dovanas kažkas turi į tą maišą įdėti. Tai, gerbiamieji, mes jau priėmėme ne vieną įstatymą, kuris pareikalaus ir kitais metais, o ypač nuo 2025 metų, ne vieno maišo, o kelių maišų papildomų lėšų, kurių kol kas aš nematau, kur jos yra padėtos.

Tai siūlymas, kurį siūlė Monika, yra nesisteminis, pats įstatymas… Mes pirmąkart taip nusižengdami valstybinio socialinio draudimo sistemai nutarėme iš socialinio draudimo sistemos papildomai mokėti šalpos pensijos dalį, nors šitie žmonės jau nedirba, jau įmokų nemoka. Tai buvo padaryta, kad būtent visiems pensija padidėtų. Mano kolegės siūlymas paprasčiausiai išbalansuoja šią sistemą. Na, negalime padaryti taip, kad dirbantis pensininkas gali gauti mažesnę pensiją negu nedirbantis ir nemokėjęs. Todėl suprantu, kad norisi, kad visi gautų didesnes pajamas, bet mes neužmirškime, kad aš siūliau padidinti pensijas visiems šiek tiek. Deja, šitas Seimas ir mano kolegė balsavo, kad nepadidintume.

Tai matykime visą vaizdą ir tada bus paprasčiau. Todėl su visa pagarba kolegei aš negaliu pritarti, nes tai yra įsipareigojimai, kurių mes negalėsime vykdyti po kiek laiko.

PIRMININKĖ. Motyvai išsakyti. Apsispręsime jau netrukus balsavimo metu.

10.54 val.

Civilinio proceso kodekso 82, 108, 145, 192, 590, 593, 596, 601, 602, 609, 610, 611, 614, 624[1], 626, 627, 631, 632, 634, 636, 648, 650, 651, 654, 656, 661, 663, 668, 685, 689, 702, 706, 710, 713, 723, 727, 731, 732, 753, 754, 755 ir 771[1] straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2861(2) (*priėmimas*)

Darbotvarkės 1-10.1 klausimas – Civilinio proceso kodekso keliolikos straipsnių pakeitimo projektas Nr. XIVP-2861(2). Priėmimo stadija. Priėmimas pastraipsniui. Šį įstatymo projektą sudaro 43 straipsniai. Nė dėl vieno iš jų nėra gauta pasiūlymų, pastabų. Ar galima būtų kiekvienam straipsniui pritarti bendru sutarimu? Dėkui, pritarta. Dėl motyvų užsirašiusių nėra. Taigi apsispręsime balsuoti numatytu laiku.

10.55 val.

Antstolių įstatymo Nr. IX-876 2, 4, 5, 6, 8, 10, 11, 12, 14, 20, 21, 22, 28, 29, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 43, 43[1], 46 ir 48 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 25[1] straipsniu įstatymo projektas Nr. XIVP-2862(2) (*priėmimas*)

Darbotvarkės 1-10.2 klausimas – Antstolių įstatymo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2862(2). Tai yra taip pat priėmimas. Prašau. Gerbiama I. Haase, Teisės ir teisėtvarkos komiteto pirmininkė, trumpai pakomentuos.

Nuo 1 iki 25 straipsnių pasiūlymų nėra gauta. Ar galime kiekvienam iš jų pritarti bendru sutarimu? Dėkui, pritarta. Dėl 26 straipsnio yra viena tokia redakcinė, galbūt korektūros pastaba. Prašau, gerbiama pirmininke, pristatyti.

I. HAASE (*TS-LKDF*). Dėkoju, gerbiama Pirmininke. Noriu pabrėžti, kad priėmimo metu reikia pataisyti 26 straipsnio 3 dalį – vietoj 2023 metų įrašyti 2024 metus. Čia įvyko korektūros klaida tobulinant ir techniškai tvarkant šitą įstatymo projektą. Tik tiek.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Ar galime 25 straipsniui pritarti bendru sutarimu su korekcine pastaba? Ačiū, pritarta. Motyvai. Prieš kalbės V. Semeška.

O toliau posėdžiui pirmininkaus Seimo Pirmininko pavaduotojas V. Mitalas.

V. SEMEŠKA (*TS-LKDF*). Ačiū, gerbiama posėdžio pirmininke. Gerbiami kolegos, jau svarstymo stadijoje aš minėjau, kad įstatymo projektas yra tikrai geras, tačiau yra vienas bet. Šiuo įstatymo projektu mes norime suteikti antstoliams galimybę tapti politikais, tai yra būti renkamiems į savivaldą. Nepamirškime, kad regionuose žmonės negali pasirinkti antstolių, jie tiesiog priskiriami. Įsivaizduokite, antstolis tampa politiku, o tol, kol jis politikuoja, jo kontorai vadovauja jo atstovas. Nemanyčiau, kad tai yra visiškai gerai, prilyginti antstolio advokatui nereikėtų, nes antstolio yra specifinės valstybės funkcijos. Todėl drįsčiau abejoti, ar tikrai turėtume pritarti antstoliui kaip politikui. Nors ir laikinai suspenduoja savo kaip antstolio veiklą, bet jo biurui vadovauja jo atstovas ir tam tikrą įtaką regionui vis tiek turi. Ar tai užtikrintų pasitikėjimą antstolio institutu? Todėl aš siūlyčiau susilaikyti dėl teisės, galimybės suteikimo antstoliui tapti ir savivaldybės tarybos nariu. Ačiū.

PIRMININKAS (V. MITALAS, *LF*). Dėkui už motyvus. Tiktai patikslinu, kad būtų iki galo aišku, gal visiems 26 straipsniams galime dar kartelį pritarti bendru sutarimu? Balsuosime labai greitai.

10.58 val.

Valstybės vėliavos ir kitų vėliavų įstatymo Nr. I-1497 2 ir 10 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3017(2) (*priėmimas*)

Gal dar galime spėti 1-11 klausimą – Valstybės vėliavos ir kitų vėliavų įstatymo 2 iki 10 straipsnių pakeitimo įstatymo projektą? Priėmimas.

Priėmimas pastraipsniui. Dėl 1 ir 2 straipsnių pasiūlymų nėra. Galime pritarti bendru sutarimu? Ačiū. Pritarta. Dėl 3 straipsnio yra Teisės departamento pastaba, komitetas jai pritarė, dėl įgyvendinamųjų teisės aktų parengimo. Galime pritarti? Ačiū, pritarta. Ir visam 3 straipsniui taip pat pritariame bendru sutarimu. Ačiū.

Dėl viso projekto motyvų nėra norinčių išsakyti. Tuoj pat balsuosime.

10.58 val.

Valstybės vėliavos ir kitų vėliavų įstatymo Nr. I-1497 5 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-700(3) (*priėmimas*)

Gal dar 1-12.1 ir 1-12.2 klausimus galėtume? Priėmimas. Darbotvarkės 1-12.1 klausimas – Valstybės vėliavos ir kitų vėliavų įstatymo 5 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas.

Dėl 1 straipsnio pastabų nėra. Galime pritarti bendru sutarimu? Ačiū, pritarta. Dėl 2 straipsnio yra Teisės departamento pastaba, jai komitetas pritarė. Galime 2 straipsniui pritarti? Ačiū, pritarta bendru sutarimu.

Dėl motyvų dėl viso projekto už kalbės A. Širinskienė, bet jos savo vietoje Seimo salėje nematau. Vadinasi, balsuosime netrukus. Daugiau dėl motyvų nėra kalbančių.

10.59 val.

Administracinių nusižengimų kodekso 519 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1703 (*svarstymas*)

Ir darbotvarkės 1-12.2 klausimas – Administracinių nusižengimų kodekso 519 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas. Atsiprašau, taip, komitetas siūlo jį atmesti svarstymo stadijoje. Kviesčiau trumpam komiteto pirmininkę I. Haase ateiti į tribūną, jeigu galėtų. Ar galime I. Haase pakviesti į tribūną pristatyti 1-12.2 klausimo atmetimą? Administracinių nusižengimų kodekso pa-

keitimo įstatymo projektą Teisės ir teisėtvarkos komitetas siūlo atmesti, tai būtų gerai, kad jūs galėtumėte pristatyti motyvus. Ačiū.

I. HAASE (*TS-LKDF*). Dėkoju, gerbiamas pirmininke. Teisės ir teisėtvarkos komitetas svarstė Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodekso 519 straipsnio pakeitimo įstatymo projektą Nr. XIVP-1703. Komiteto sprendimas – įstatymo projektą atmesti kaip perteklinį, nes nėra poreikio keisti galiojančiame Administracinių nusižengimų kodekso 519 straipsnyje įtvirtinto teisinio reglamentavimo – pagrindinės taisyklės ir reikalavimai, už kurių nesilaikymą taikoma atsakomybė, yra nustatomi specialiame Valstybės vėliavos ir kitų vėliavų įstatymo 5 straipsnio pakeitimo įstatymo projekte Nr. XIVP-700(3), o atsakomybė už pažeidimus taikytina visiems subjektams, keliantiems vėliavas, tarp jų ir gyvenamųjų namų savininkams. Balsavimo rezultatai: 6 – už, prieš ir susilaikiusių nebuvo.

PIRMININKAS. Dėkoju. Ačiū, kad pristatėte komiteto išvadą. Dėl motyvų nėra norinčių kalbėti.

Mes atėjome į balsavimo intervalo pradžią. Aš siūlyčiau pradėti pagal eilę, pagal tai, kaip svarstėme klausimus iš rytinės darbotvarkės.

11.01 val.

Seimo nutarimo „Dėl apkaltos Lietuvos Respublikos Seimo nariui Vytautui Gapšiui pradžios“ projektas Nr. XIVP-3395 (*priėmimo tęsinys*)

Gerbiamieji kolegos, pradėkime nuo darbotvarkės 1-2 klausimo, tai yra nuo Seimo nutarimo „Dėl apkaltos Seimo nariui Vytautui Gapšiui pradžios“ projekto priėmimo. Kviečiu apsispręsti. Kas pritaria, balsuoja už, kas turi kitą nuomonę, balsuoja prieš arba susilaiko.

Šio nutarimo priėmimas

Balsavo 99: už – 95, prieš – 1, susilaikė 3. Nutarimas yra priimtas. (*Gongas*)

Replika po balsavimo – R. Žemaitaitis.

R. ŽEMAITAITIS (*MSNG*). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Tiesiog aš manau, kad reikia pagarsinti tam tikrus skaičius, nes J. Razma, kuris stovėjo čia, tribūnoje, sakė, kad Konservatorių frakcija dar yra neapsisprendusi, kaip jie balsuos.

Gerbiamasis Jurgi, jūs ir negalite apsispręsti, nes „MG Baltic“ ir jo grupės, pradedant nuo „Tromena“, „MG Baltic“, „Amedia“, „Mineraliniai vandenys“, jums būnant vienu iš štabo lyderių, partijai pervedė nei daug, nei mažai – 350 tūkst. paramos. Jūs man galite pasakyti, kur dabar jūsų čia moralės veidas ir klausimas? V. Gapšį jūs čia dabar giljotinuojate ir kalate už nieką, kai patys *zūbuose* kruvinus pinigus turėjote. Liberalų sąjūdis tuo metu gavo 298 tūkst. paramos. Dabar vėlgi jūsų moralės veidas – matau, baudžiate žmogų, baudžiate kolegą, kai irgi rieškutėmis ėmėte tuos pinigus. Socialdemokratai gavo nei daug, nei mažai – 115 tūkst. paramos. (*Balsai salėje*) Kaip jūs dabar irgi smerkiate žmogų, bandydami save legalizuoti, moralizuoti? Kolegos, atsisukite į veidrodį.

Jeigu kalbėtume toliau, aš jums pateiksiu dar įdomesnės statistikos apie draugus konservatorius ir jų ryšius su „MG Baltic“.

PIRMININKAS. Gerbiamasis…

R. ŽEMAITAITIS (*MSNG*). Palaukite! Čia yra replika po balsavimo, kaip balsuoja. Dėl gerbiamojo A. Listavičiaus. Jis – sūnus J. Listavičiaus, kuris buvo jūsų Seimo narys, konservatorius nuo 1992 metų, visiškai su jumis dalyvavęs. Stebuklingu būdu vėlgi Konservatorių partijai perveda pinigus ir 2012 metais dalyvauja su jumis rinkimuose. Kolegos konservatoriai, Liberalų sąjūdi, socialdemokratai, Kalėdų proga nusipirkite veidrodėlius ir pasižiūrėkite į savo veidus, prieš darydami kitiems savo kolegoms nuosprendžius ir sprendimus.

11.04 val.

Gyventojų pajamų mokesčio įstatymo Nr. IX-1007 20 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3129(2) (*svarstymo tęsinys*)

PIRMININKAS. Darbotvarkės 1-3 klausimas – Gyventojų pajamų mokesčio įstatymo svarstymas. Kviečiu balsuoti, kas pritaria po svarstymo.

Balsavo 122: už – 114, prieš nebuvo, susilaikė 8. Po svarstymo pritarta.

11.05 val.

Viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymo Nr. X-1212 2, 4 ir 13 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3313(2), Viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymo Nr. X-1212 pakeitimo įstatymo Nr. XIII-3308 2 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3314(2) (*svarstymo tęsinys*)

Darbotvarkės 1-4.1 klausimas – Viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymo projekto ir lydimojo Viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymo 2 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto paketas. Kviečiu balsuoti, ar pritariame po svarstymo. Šį kartą trumpesnis balsavimas.

Balsavo 126: už – 105, prieš nebuvo, susilaikė 21. Pritarta.

11.05 val.

Investicijų įstatymo Nr. VIII-1312 2, 12, 13^1 ir 15^4 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3160(2), Pelno mokesčio įstatymo Nr. IX-675 58 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3161(2) (*svarstymo tęsinys*)

Apsispręskime dėl darbotvarkės 1-5 klausimų paketo – Investicijų įstatymo ir Pelno mokesčio įstatymo projektų. Ar pritariame po svarstymo? Kviečiu balsuoti.

Balsavo 124: už – 116, prieš nebuvo, susilaikė 8. Po svarstymo pritarta.

11.06 val.

Kauno laisvosios ekonominės zonos įstatymo Nr. I-1591 3, 7 ir 8 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3256(2) (*svarstymo tęsinys*)

Darbotvarkės 1-6 klausimas – Kauno laisvosios ekonominės zonos įstatymo 3, 7 ir 8 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas. Kviečiu apsispręsti, ar pritariame po svarstymo.

Balsavo 124: už – 114, prieš – 1, susilaikė 9. Po svarstymo pritarta.

11.07 val.

Aviacijos įstatymo Nr. VIII-2066 3, 5, 6, 8 ir 36 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3266(2), Administracinių nusižengimų kodekso 29, 385, 386, 387, 393, 394, 395, 396, 443 ir 589 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3267(2) (*svarstymo tęsinys*)

Darbotvarkės 1-7 klausimų paketas – Aviacijos įstatymo ir Administracinių nusižengimų kodekso pakeitimo projektai. Kviečiu apsispręsti, ar pritariame po svarstymo.

Balsavo 123: už – 119, prieš nebuvo, susilaikė 4. Po svarstymo yra pritarta.

11.08 val.

Sveikatos priežiūros įstaigų įstatymo Nr. I-1367 15^1, 15^2, 15^3, 36 ir 45 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2987(2) (*svarstymas*)

Darbotvarkės 1-8 klausimas – Sveikatos priežiūros įstaigų įstatymo keleto straipsnių pakeitimo įstatymo projektas. Čia yra taip… Iš pradžių komiteto išvados. Sveikatos reikalų komiteto išvadą pristatys O. Leiputė. Prašau.

O. LEIPUTĖ (*LSDPF*). Sveikatos reikalų komitetas svarstė gruodžio 6 dieną ir priėmė sprendimą pritarti komiteto patobulintam Sveikatos priežiūros įstaigų įstatymo projektui bei komiteto išvadai. Pritarta bendru sutarimu.

PIRMININKAS. Dėkoju už pristatytą išvadą. Diskusijoje nėra norinčių kalbėti.

Dėl 6 straipsnio yra Seimo narių A. Matulo, L. Slušnio, O. Leiputės, R. Šalaševičiūtės, Z. Streikaus, P. Kuzmickienės pasiūlymas, jam komitetas pritarė iš dalies. Norėtumėte pristatyti? Prašau, A. Matulas.

A. MATULAS (*TS-LKDF*). Gerbiami kolegos, Vyriausybė teikia šeimos gydytojams ir sveikatos sistemai labai reikalingą įstatymo projektą, kuriuo bus nustatytos darbo valandos ir šeimos gydytojų atsakomybė. Įstatymo projekto laukia visi medikai.

Kartu buvo pateiktas siūlymas šiek tiek tobulinti įstaigų vadovų darbo apmokėjimo tvarką. Mes pabandėme pasižiūrėti ir gautus duomenis bandėme lyginti su dabar realiai egzistuojančia tvarka ir pastebėjome, kad galbūt ta korekcija yra šiek tiek teisingesnė, bet iš esmės didžiajai daliai įstaigų vadovų atlyginimai dar didės. Pavyzdžiui, įstaigos vadovas, kurio įstaigoje yra 65–75 darbuotojai, dabar jau uždirba apie 5 tūkst. su viršum ir jam pagal tą naują siūlomą tvarką dar keliais šimtais atlyginimas didėtų. Aš manau, jeigu mes norime įvesti geresnę tvarką, bendrą sistemą… Galbūt tokio dydžio įstaigų vadovų atlyginimas pagal mūsų pragyvenimo lygį dabar jau yra daugiau negu pakankamas. Todėl mes komitete vieningai apsisprendėme ir ministerija pritarė, kad šią dalį išbraukiame, visus kitus dalykus, tikrai reikalingus, svarstome, o prie to klausimo sugrįšime pavasario sesijoje. Tikrai negalima taip lengva ranka dar kartą supykdyti visuomenę, įstaigų vadovus, nes kai kurie įstaigų vadovai, kaip jau minėjau šį pavyzdį, arba didesnių įstaigų vadovai uždirba ir po 7 tūkst., ir po 8 tūkst. Čia dar reikia visiems padirbėti, todėl labai prašyčiau visiems siūlymams (visi susiję) pritarti taip, kaip komitetas pasiūlė. Mes visi sutinkame.

PIRMININKAS. Pritarimui iš dalies jūs pritariate pats ir teikėjų vardu, taip? Gerai. Galime pritarti bendru sutarimu komiteto siūlymui, komiteto redakcijai? Galime. Pritarta bendru sutarimu. Dėl viso nėra norinčių kalbėti. Kviečiu apsispręsti, kas pritaria Sveikatos priežiūros įstaigų įstatymo pakeitimo įstatymo projektui po svarstymo.

Balsavo 122 – visi 122 balsavo už.

11.11 val.

Šalpos pensijų įstatymo Nr. I-675 pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3311(2) (*svarstymo tęsinys*)

Darbotvarkės 1-9 klausimas – Šalpos pensijų įstatymo pakeitimo įstatymo projektas. Svarstymas. Kviečiu balsuoti dėl pritarimo po svarstymo. Siūlymas bus priėmimo stadijoje, nes neišlaikyti terminai, man taip sako Sekretoriatas.

Balsavo 116: už – 104, prieš nėra, susilaikė 12. Po svarstymo yra pritarta.

11.12 val.

Civilinio proceso kodekso 82, 108, 145, 192, 590, 593, 596, 601, 602, 609, 610, 611, 614, 624[1], 626, 627, 631, 632, 634, 636, 648, 650, 651, 654, 656, 661, 663, 668, 685, 689, 702, 706, 710, 713, 723, 727, 731, 732, 753, 754, 755 ir 771[1] straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2861(2) (*priėmimo tęsinys*)

Darbotvarkės 1-10 klausimų paketas, tai yra Civilinio proceso kodekso ir… Atsiprašau, priėmimas. Balsuosime dėl Civilinio proceso kodekso pakeitimo įstatymo priėmimo. Kas už, balsuoja už.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 123: už – 115, prieš – 1, susilaikė 7. Įstatymas yra priimtas. (*Gongas*)

Matau, J. Džiugelis – repliką. Prašom.

J. DŽIUGELIS (*TS-LKDF*). Ačiū, pirmininke. Aš dėl vedimo tvarkos. Mes nubalsavome svarstymo stadijoje už Šalpos įstatymo projektą, bet mes neapsvarstėme pataisų. Šiandien ryte rinkosi Socialinių reikalų ir darbo komitetas, nes yra kolegės M. Ošmianskienės pataisa, kuri buvo registruota laikantis Statuto. Mes ją apsvarstėme ir šiandien ją turėtume svarstyti svarstymo stadijoje, nes jinai buvo registruota 24 valandos iki svarstymo Seimo salėje. Dėl skubos yra 24 valandų poreikis.

PIRMININKAS. Gerai. Atsiprašau. Vadinasi, mane Sekretoriatas blogai informavo. Mes grįžtame prie svarstymo ir apsispręsime dėl siūlymų. (*Balsai salėje*) Aš labai atsiprašau, mes neturime

iš komiteto konsoliduotos versijos, išvados dėl to. Dėl šio siūlymo siūlau spręsti per kitą balsavimo langą ir grįžti prie kito klausimo, prie kito klausimo svarstymo.

Tuojau, minutėlę. Gerbiamieji kolegos, mano siūlymas, kadangi komitetas rinkosi šį rytą iki Seimo svarstymo, apsvarstė tuos siūlymus, mes juos šiandien galime svarstyti, ir mano siūlymas yra, kad mes juos šiandien svarstytume, taip tada sutaupytume visiems jėgų per priėmimą ir iki priėmimo turėtume galimybę apsispręsti, kokios iš tikrųjų yra mūsų pažiūros į tą įstatymą. Prašau – dvi replikos. R. Žemaitaitis.

R. ŽEMAITAITIS (*MSNG*). Pirmininke, jūs negalite po svarstymo. Procedūra yra baigta. Jeigu komitetas laiku iki plenarinio posėdžio salėje neįformino dokumentų, Violeta jums gali pasakyti, Seimo salėje pataisos yra nesvarstomos. Tokiu atveju pataisos svarstomos priėmimo stadijoje. Aiški Statute imperatyviai yra įdėta nuostata. Tai padarykite priėmimą ketvirtadienį ir priėmimo metu darysite. Viskas. *Ta prasme*, nesivelkite, pirmininke.

PIRMININKAS. Ačiū už pastabą, bet jeigu Seimas gera valia sutiktų, mes tikrai galėtume per svarstymą pasiūlymus apsvarstyti. Prašau, dar J. Džiugelis norėtų? Prašau.

J. DŽIUGELIS (*TS-LKDF*). Kolegos, atkreipiu dėmesį, kad komitetas šiandien rinkosi, pateikė savo išvadą. Teoriškai turėtume M. Ošmianskienės pataisas svarstyti Seimo salėje dabar, per svarstymą. Bet jeigu Seimas sutinka, tai aš neprieštarauju, galime svarstyti ir per priėmimą.

PIRMININKAS. Dėkoju už pasiūlymus. Gerbiamieji kolegos, tikrai, jeigu galime, tai, ką gali daryti tuoj, niekad nedaryk rytoj. Jeigu galėsime apsvarstyti ir svarstymo stadijoje, tai tikrai, manau, niekas nuo to nenukentės. Aš siūlau sulaukti suredaguotos versijos ir prie šito projekto dar grįžti.

11.16 val.

Antstolių įstatymo Nr. IX-876 2, 4, 5, 6, 8, 10, 11, 12, 14, 20, 21, 22, 28, 29, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 43, 43^1, 46 ir 48 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 25^1 straipsniu įstatymo projektas Nr. XIVP-2862(2) (*priėmimo tęsinys*)

Darbotvarkės 1-11, atsiprašau, 1-10.2 klausimas – Antstolių įstatymo pakeitimo įstatymo projekto priėmimas. Balsuojame dėl priėmimo. Prašau.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 121: už – 114, prieš nebuvo, susilaikė 7. Įstatymas yra priimtas. (*Gongas*)

11.17 val.

Valstybės vėliavos ir kitų vėliavų įstatymo Nr. I-1497 2 ir 10 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3017(2) (*priėmimo tęsinys*)

Darbotvarkės 1-11 klausimas – Valstybės vėliavos ir kitų vėliavų įstatymo 2 ir 10 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto priėmimas. Kviečiu balsuoti. Projektas Nr. XIVP-3017.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 120: už – 116, prieš nebuvo, susilaikė 4. Įstatymas yra priimtas. (*Gongas*)

11.17 val.

Valstybės vėliavos ir kitų vėliavų įstatymo Nr. I-1497 5 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-700(3) (*priėmimo tęsinys*)

Darbotvarkės 1-12.1 klausimas, čia tik pažymiu, kad, pritarus Teisės departamento pastabai, nebelieka 2 straipsnio, lieka tiktai 1-as. Kviečiu apsispręsti dėl Valstybės vėliavos ir kitų vėliavų įstatymo priėmimo. Projektas Nr. XIVP-700.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 119: už – 115, prieš – 1, susilaikė 3. Įstatymas yra priimtas. (*Gongas*)

11.18 val.

Administracinių nusižengimų kodekso 519 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1703 (*svarstymo tęsinys*)

Darbotvarkės 1-12.2 klausimas – Administracinių nusižengimų kodekso vieno straipsnio pakeitimo įstatymo projektas. Pagrindinis komitetas siūlo jį atmesti. Kas pritaria pagrindinio komiteto nuomonei? Gal galime bendru sutarimu pritarti dėl atmetimo? Galime. Pritarta bendru sutarimu. Projektas yra atmestas.

11.19 val.

Prokuratūros įstatymo Nr. I-599 16[1], 20, 25, 27, 39, 40, 49, 50[1], 60 straipsnių ir 1 priedo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2909(3) (*priėmimas*)

Dabar dar yra balsavimo langas. Tai pagal eilę darbotvarkės 1-13 klausimas – Prokuratūros įstatymo priėmimas. Kviečiu R. Jušką į tribūną padėti mums priimti. Priėmimas pastraipsniui. Nuo 1 iki 11 straipsnio nėra pastabų ir pasiūlymų, galime pritarti? Ačiū, pritarta bendru sutarimu.

Dėl 12 straipsnio yra keletas pasiūlymų. Taip, Teisės departamentas siūlo… Gal jūs galėtumėte tada trumpai pakomentuoti Teisės departamento?

R. JUŠKA (*LSF*). Tikslintinas projekto 12 straipsniu keičiamo įstatymo 1 priedo 22 eilutėje numatytas pareiginės algos koeficiento dydis, atsižvelgiant į tai, kad vyriausiojo prokuroro pavaduotojo pareigybė pagal pareigybių hierarchiją yra aukštesnė nei specializuoto skyriaus vyriausiojo prokuroro. Galima sakyti, kad pastebėta techninė klaida, ir dėl to A. Petrošius yra įregistravęs pataisą, jai komitetas pritarė bendru sutarimu.

PIRMININKAS. Gerai, tai mes čia šiek tiek ir stabtelime. A. Petrošius turi galimybę pristatyti savo pasiūlymą. Jį jau pristatė pirmininkas.

R. JUŠKA (*LSF*). Pritarta bendru sutarimu.

PIRMININKAS. Tvarka. Ar galime laikyti, kad salėje yra 29 pritariantys? Yra? Manau, kad galime laikyti. Gal bendru sutarimu galime pritarti šitam siūlymui, jam komitetas pritarė? Ačiū, pritarta bendru sutarimu.

Dėl šio straipsnio taip pat yra Seimo narių A. Norkienės, G. Kindurio, D. Labanavičiaus, V. Ąžuolo, J. Jaručio ir kitų pasiūlymas. Kviečiu pristatyti tą siūlymą tikriausiai A. Norkienę. Prašau.

A. NORKIENĖ (*LVŽSF*). Dėkoju, gerbiamas posėdžio pirmininke. Aš tik primenu, kad 2023 m. liepos 1 d. įsigaliojo nauja teisėjų darbo apmokėjimo sistema. Atsižvelgiant į būtinumą išlaikyti tam tikrą teisėjų ir prokurorų atlyginimų pusiausvyrą, šių dviejų profesijų atstovų darbo apmokėjimo nuostatų pakeitimai turėjo būti svarstomi neatsiejamai vieni nuo kitų. Deja, nuostatos, numatančios prokurorų darbo apmokėjimo klausimus, pakeistos nebuvo. Vis tik siūlome prokurorų algas padidinti vienu etapu jau nuo 2024 m. sausio 1 d.

PIRMININKAS. Dėkoju. Ar yra 29 palaikantys šį siūlymą? Matau, kad opozicijos kyla rankos, tai gal galime fiksuoti, kad yra? Prašau komiteto tada pristatyti nuomonę šiuo klausimu.

R. JUŠKA (*LSF*). Komiteto nuomonė – nepritarti. Pagrindinis argumentas – komitetas jau yra apsvarstęs pasiūlymus prokurorų atlyginimus didinti vienu etapu ir jiems nepritarė. Seimas tokiems pasiūlymams svarstymo stadijoje taip pat nepritarė, todėl yra nuosekliai laikomasi anksčiau priimtų sprendimų. Įstatymo projektu numatomi pakeitimai leis užtikrinti tiek valstybės biudžeto tvarumą, tiek teisingą atlygį prokurorams už jų atliekamas pareigas. Dar reikėtų atkreipti dėmesį, kad mes jau biudžetą priėmėme svarstydami, ir tai būtų neįvertinta.

PIRMININKAS. Dėkoju. Tai dabar dėl motyvų. Už šį siūlymą kalbės A. Dumbrava. Prašau.

A. DUMBRAVA (*LVŽSF*). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Aišku, biudžetas yra priimtas, tačiau išėjo labai labai negražiai, manyčiau, prokurorų atžvilgiu, na, tikrai yra negražus gestas.

Buvo teisėti lūkesčiai, buvo viskas, tačiau išėjo taip, kad teisėjams mes pakėlėme vienu etapu, prokurorams bandėme prikaišioti dėl darbų kažkokių neatlikimo, dėl ne savo funkcijų vykdymo, neaiškių dalykų prikalbėta įvairiausių, nors, aišku, jie reformas darė pakankamai aktyviai.

Kai kuriose savivaldybėse neliko prokuratūrų, tokiose kaip Zarasų, jie išsikėlė, neturi savo, kaip sakant, nuolatinės darbo vietos, tai policijos patalpose glaudžiasi, tai vėl kažkur, na, o kai reikia atlyginimus didinti, tuomet atsiranda du etapai, keli etapai. Aš manau, kad tai yra labai neteisinga. Siūlyčiau pritarti, kad tie atlyginimai būtų didinami vienu etapu, kaip ir priklauso visiems, ne žeminti jų pareigybę, o lyginti kartu su teisėjais, nes jie tikrai atlieka labai sudėtingus darbus ir dažnai pateisina mūsų lūkesčius. Labai ačiū.

PIRMININKAS. Dėkoju. Prieš kalbės A. Petrošius. Prašau.

A. PETROŠIUS (*TS-LKDF*). Na, mieli kolegos, visiškai nepriešindami šitų dviejų institucijų – teismų ir prokuratūros – turime atkreipti dėmesį, kad iš esmės tos sąlygos visada skyrėsi ir iš tikrųjų niekam neskaudėjo, kad, tarkime, prokurorų atlygiai nuo 2009 metų buvo peržiūrėti, kelti, o teisėjų atlygiai buvo sustoję 2009 metų lygmens.

Ir šiandien kalbėti apie tai, kad teisinga, neteisinga, matyt, nėra gerai todėl, kad ta situacija skiriasi. Turime vertinti valstybės galimybes. Taip, siekiame visi, kad tas sprendimas būtų maksimaliai kokybiškas, taip, yra padaryta labai daug nuolaidų nuo pradinio pasiūlymo ir iš Vyriausybės, kuomet buvo siūloma per trejus metus išdėstyti šitą kėlimą, bet iš esmės tai yra 12 mėnesių laikotarpis. Biudžetas yra priimtas, kaip minėjo pirmininkas. Na, iš tikrųjų tas santykis, kai mes kalbame, 90 %, nėra niekaip įpareigojantis, nes nėra tokių taisyklių, kurios nustato tą teisingą atlygį. Turime vertinti tai, kad nuo sausio 1 dienos iš tikrųjų yra drastiškas atlyginimų kėlimas. Pradedančios grandies apylinkės prokuratūroje atlyginimas pradedančiam prokurorui kils daugiau kaip 1 tūkst. 200 eurų į rankas. Matyt, tuos metus prokuratūros institucijai siūlyčiau išnaudoti dar kartą sistemai peržiūrėti, galbūt tobulinti, galbūt teisingiau koeficientams išdėlioti, kad tie pakėlimai ir tas biudžetas, kuris yra pridedamas prokuratūros institucijai, būtų maksimaliai teisingai išnaudojamas ir darbuotojai, dirbantys šioje sistemoje, jaustų maksimalų pasitenkinimą.

PIRMININKAS. Dėkoju. Motyvai išsakyti. Kviečiu apsispręsti, ar palaikote šį siūlymą, jam komitetas šiuo atveju nepritarė.

Balsavo 128: už – 64, prieš – 37, susilaikė 27. Dar kartelį kviečiu perbalsuoti. Kas pritaria siūlymui, balsuoja…

Prašau. Dar premjerė I. Šimonytė.

I. ŠIMONYTĖ (*TS-LKDF*). Aš vis dėlto noriu pasinaudoti savo teise kalbėti be eilės ir truputėlį apeliuoti į sveiką protą. Biudžetas, kaip sakė komiteto pirmininkas, yra patvirtintas. Jūs turbūt nenorite, kad prokuratūra turėtų tokio dydžio kreditorinius įsiskolinimus? Tvirtinant biudžetą, pasiūlymų dėl biudžeto padidinimo buvo, jiems Seimas nepritarė. Dabar tokio sprendimo priėmimas tiesiog reikš, kad prokuratūra neturės lėšų šitiems atlyginimams mokėti. (*Triukšmas salėje*) Taip, taip.

PIRMININKAS. Gerbiamieji kolegos, teikiu perbalsuoti. Kas pritaria šiam siūlymui, balsuoja už, kas nepritaria, balsuoja prieš arba susilaiko.

Balsavo 129: už – 61, prieš – 40, susilaikė 28. Siūlymui nėra pritarta.

Replika po balsavimo – R. Žemaitaitis.

R. ŽEMAITAITIS (*MSNG*). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Išties premjerė moka pasisvaidyti savo žodžiais apie savo koalicijos partnerius. Sako, turėkite proto. Gerbiamas Žukauskai ir Matijošaiti, ačiū Dievui, kad suradote protą ir pasitaisėte, nes prieš tai premjerė sakė, kad jūs esate *nepročiai*. Kolegos, žiūrėkite, kaip jūs elgiatės su savo koalicijos partneriais.

PIRMININKAS. Gerbiamieji kolegos, kadangi nepritariame šiam siūlymui, analogiškai turime manyti, kad ir kitiems dėl to paties straipsnio taip pat nepritariame. Ar sutinka pasiūlymo autoriai? Natūralu, čia tie klausimai yra susiję.

Dabar visam 12 straipsniui ar galime pritarti bendru sutarimu? Ačiū.

Tada 13 straipsniui, analogiškai įvertinant balsavimo rezultatus, kuris ką tik vyko, ar galime pritarti 13 straipsniui? Galime.

Ir yra dėl 14 straipsnio, dėl susijusio taip pat šito balsavimo, nekeičiant komiteto redakcijos. 14 straipsniui galime pritarti? Ačiū, pritarta bendru sutarimu.

Dabar dėl viso įstatymo projekto yra norinčių kalbėti. A. Petrošius – už. Prašau.

A. PETROŠIUS (*TS-LKDF*). Kolegos, aš noriu atkreipti dar kartą dėmesį, kad tai iš esmės yra beprecedentis algų kėlimas šiame sektoriuje, kalbant tiek apie teisėjus, kuriems atlyginimų pokyčių įsigaliojimas buvo numatytas nuo liepos 1 dienos, tiek prokuratūrą. Taip, sulaukiame kritikos. Vieni sako, kad galima greičiau, kiti sako, kad galima daugiau, bet iš esmės tobulumui ribų nėra. Per praėjusias kadencijas kažkaip tos valios šitam klausimui spręsti iš esmės nebuvo, nepaisant to, kad tiems patiems teisėjams atlygis nuo 2009 metų buvo nedidintas. Tie didinimai iš tikrųjų yra įspūdingi.

Kalbant apie pačius dydžius. Tikrai prokuratūra kalba ir galima su jais sutikti, kad yra labai sudėtinga pritraukti naujų prokurorų į sistemą. Šitas sprendimas užtikrina tiek esamų prokurorų darbo sąlygų ypatingą pagerinimą, tiek naujai ateinančių. Naujai ateinančių atlyginimas padidėtų maždaug nuo 1 tūkst. 600 eurų į rankas iki 2 tūkst. 800 eurų į rankas viršijantį atlyginimą jau kitais metais, numatant, kad 2025 metais tas atlyginimas kiltų dar beveik 500 eurų. Kylant laipteliais aukštyn, tas atlyginimas kyla aukštyn. Atsispiriama nuo to, kad prokurorų atlyginimas yra lyginamas su atitinkamos grandies teisėjų atlyginimais. Sistema yra teisinga, tikrai atneš rimtą pokytį. Taip, kaip valstybės tarnyboje, vadovams šie pokyčiai įsigalioja anksčiau, tai galima atkreipti dėmesį ir į generalinės prokurorės atlygį, kuris šiandien prieš mokesčius siekia 5 tūkst. 300 eurų viršijantį atlygį, po pokyčių sieks daugiau kaip 7 tūkst. 800 eurų.

Iš esmės ta sistema bus subalansuota. Jeigu mes galvojame, kad prokuratūra turi žmogiškųjų išteklių problemų, tai tos problemos tikrai išgaruos kaip rūkas, tai jau yra vakarykštė diena. Konkursai atsigaus, turėsime kur kas daugiau žmonių, norinčių papildyti šitą sistemą. Palinkėkime sėkmės prokuratūrai ir teismams ir jų nepriešinkime.

PIRMININKAS. Prieš kalbės A. Sysas. Prašom.

A. SYSAS (*LSDPF*). Ačiū, pirmininke. Gerbiamas Andriau, mes įeiname į rūko zoną, nes dar 2 ar 3 mėnesius gyvensime tokiame rūke ir tikrąja, ir perkeltine prasme. Ar šitas įstatymas galėjo būti geresnis? Aišku, galėjo. Buvo daug kalbų, dabar visi atsižegnoja, buvo teigiama, kad dviem etapais užbaigsime valstybės tarnybos įgyvendinimą po teismų reformos. Deja, pritrūko. Aš žmogiškai suprantu, trūksta pinigų. Štai sėdi pareigūnai viršuje, jiems trūksta, trūksta prokurorams, trūksta mokytojams, praeitą savaitę čia, balkone, sėdėjo. Reikia paprasčiausiai ir prisipažinti, kad, taip sakant, valdžios deficitą mes sprendžiame ne tik pensininkų sąskaita, bet ir prokurorų sąskaita, iš dalies mokytojų sąskaita. Kai kurių pažadų neįvykdėte ir į biudžetą neįplaukė daugiau pinigėlių. Būtų daugiau pinigėlių, aš manau, tokių klausimų ir tokių diskusijų čia, Seime, nebūtų.

Todėl tikrai nebalsuosiu prieš, nes sistemiškai čia yra kitos pataisos, bet negaliu ir pritarti tokiam įstatymui, nes neįvykdėte tam tikrų įsipareigojimų šiai žmonių kategorijai.

PIRMININKAS. Už kalbės A. Širinskienė.

A. ŠIRINSKIENĖ (*MSNG*). Nepaisant to, kad visi greičiausiai balsuosime už, matyt, yra tokie trys „gaila“. Pirmas „gaila“ būtų, kad kolegą iš dešinės, jis labai norėjo žemesnių prokurorų atlyginimų, yra ištikusi rinkiminė užmarštis, tokia sunki liga. Ta rinkiminė užmarštis vis dėlto padarė taip, kad kolega pamiršo, jog praėjusią kadenciją buvo suvienodinti prokurorų ir teisėjų atlyginimai. Pirmą kartą Lietuvos istorijoje mes tą standartą, kurį jūs dabar vėl išbalansavote, padarėme ir įgyvendinome.

Kitas „gaila“. Aišku, labai gaila, kad gerbiama premjerė išlaužia rankas savo koalicijos partneriams, prieš tai dar juos išvadina faktiškai bepročiais. Tikrai yra apmaudu, kuomet taip yra naudojamasi savo politine galia ir suvaržoma Seimo narių pasirinkimo ir balsavimo laisvė. O visi puikiai atsimename, kuo baigėsi, tarkime, M. Majauskui.

Ir trečiasis „gaila“. Gaila dėl to, kad valdžia pasirinko betoną, bet nepasirinko žmonių. Jūs pasirinkote statyti ministerijų miestelį. Jeigu jis būtų kiek atidėtas, metams, kitiems, lėšų būtų pakakę ne tik prokurorų, bet ir mokytojų atlyginimams. Šiuo atveju jūs kažkodėl norite statyti betoną, norite statyti pastatus, kurių statymas tiesiog galėjo palaukti ir dešimt metų, bet jūs nenorite

matyti žmonių. Dėl to, matyt, yra apmaudžiausia, ypač kai į rinkimus atėjote su aiškiu pažadu, kad išgirsite ir matysite visus.

PIRMININKAS. Motyvai išsakyti. Kviečiu balsuoti. Kas pritaria įstatymo priėmimui, balsuoja už, kas turi kitą nuomonę, balsuoja prieš arba susilaiko.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 126: už – 107, prieš – 6, susilaikė 13. Įstatymas yra priimtas. (*Gongas*)

11.35 val.

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2020 m. lapkričio 24 d. nutarimo Nr. XIV-30 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo komisijų sudarymo“ pakeitimo“ projektas Nr. XIVP-3382 (*svarstymo tęsinys ir priėmimas*)

Darbotvarkės 1-14 klausimas – nutarimo „Dėl Seimo nutarimo „Dėl Seimo komisijų sudarymo“ pakeitimo“ projektas. Čia buvo padaryta svarstymo pertrauka. Diskutuoti nėra norinčių. Dėl motyvų nėra norinčių kalbėti. Priėmimas. Bendru sutarimu po svarstymo galime pritarti? (*Balsai salėje*) Negalime? Tada balsuojame, kas pritaria po svarstymo. Primenu, kad esame pasiekę balsavimo intervalo laiką ir dar kurį laiką jis bus – iki 12 valandos.

Balsavo 127: už – 70, prieš – 17, susilaikė 40. Pritarta po svarstymo.

Priėmimas. Priėmimas pastraipsniui. Du straipsniai. Dėl abiejų pasiūlymų nėra. Galime jiems pritarti bendru sutarimu? Ačiū, pritarta. Dėl viso? Nėra norinčių kalbėti. Prašom balsuoti dėl šio nutarimo priėmimo.

Šio nutarimo priėmimas

Balsavo 128: už – 70, prieš – 12, susilaikė 46. Nutarimas yra priimtas. (*Gongas*)

11.37 val.

Šalpos pensijų įstatymo Nr. I-675 pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3311(2) (*svarstymo tęsinys*)

Gerbiamieji kolegos, kadangi Socialinių reikalų ir darbo komiteto biuras parengė išvadą, o M. Ošmianskienės pasiūlymo terminai buvo išlaikyti, tai aš sakau, nenorėdamas pažeisti Statuto, kad prie šio klausimo mes turime grįžti. Į tribūną kviečiu dar kartelį pranešėją J. Džiugelį, Socialinių reikalų ir darbo komiteto pirmininką, o tada mes apsvarstysime tą M. Ošmianskienės pasiūlymą, kurio terminai buvo išlaikyti. Informuoju, kad gerbiamo L. Kukuraičio siūlymo terminai nebuvo išlaikyti, tai dėl to mes spręsime per priėmimą. Bet dabar dėl vieno siūlymo kviečiu apsispręsti. Prašau M. Ošmianskienę pristatyti tą siūlymą.

M. OŠMIANSKIENĖ (*LF*). Gerbiami Seimo nariai ir narės, apie ką iš esmės yra Šalpos pensijų įstatymas? Jo tikslas yra nustatyti mėnesines pinigines išmokas, užtikrinančias minimalias pajamas asmenims. Ką dabar sako mūsų valstybė, kas gi yra minimalių vartojimo poreikių dydis? Tai yra 354 eurai. Vadinasi, iš vienos pusės, mes, kaip valstybė, sakome – kad sveikas žmogus išgyventų, egzistuotų, jam reikia 354 eurų. Iš kitos pusės, šiame įstatyme mes sakome – ei, žmogau su sunkia negalia, čia tau yra mažesnė suma, egzistuok kaip nori.

Aš noriu atkreipti dėmesį, kad žmonės su sunkia negalia susiduria su daugiau išlaidų negu sveiki žmonės, todėl jiems išgyventi yra žymiai sunkiau. Yra bandoma teigti įvairių argumentų, kad neva tokiu atveju draudimą mokantys asmenys bus neteisingai pastatomi tokioje pačioje lentynoje, tačiau tai yra netiesa. Tokių asmenų yra 16 tūkst. 700, iš jų mažesnę, negu yra absoliuti skurdo riba, gauna 136 vienetai. Tų 136 vienetų būryje yra daugybė „Sodros“ klaidų, kurių ten net neturėtų būti, nes tenai rodomi dydžiai yra neadekvatūs. Vidutinė „Sodros“ netekto darbin-

gumo pensija yra 505 eurai, o didelė dalis žmonių gauna dar daugiau, todėl aš siūlau šią neteisybę ištaisyti ir pagaliau nutraukti absoliutų skurdą tarp sunkią negalią turinčių žmonių, nes mes ir vėl kažkodėl norime palikti nedidelę grupelę žmonių skursti, kai visais kitais pasirūpiname.

PIRMININKAS. Dėkoju. Ar mes galime laikyti, kad yra dešimt Seimo narių, kurie palaiko šio klausimo, šio pasiūlymo svarstymą? Galime. Sutariame. Prašau, komiteto išvada, komiteto nuomonė.

J. DŽIUGELIS (*TS-LKDF*). Dėkoju. Komitetas šįryt svarstė šį pasiūlymą. Už jį balsavo 4, susilaikė 7. Jam nebuvo pritarta. Pagrindiniai argumentai yra, kad siūlymas iš esmės pakeistų dabartinę socialinio draudimo tvarką, kai asmenys, kurie moka socialinio draudimo įmokas, galėtų gauti mažiau negu tie, kurie nemoka. Taip pat šiam pasiūlymui yra reikalingi papildomi 7 mln. eurų, jų valstybės biudžete nėra numatyta. Ir trečias argumentas. Įsigaliosianti neįgalumo nustatymo reforma ir numatoma negalios nustatymo gradacija taip pat keistų sistemą iš esmės, kai žmonės, kurie turi mažesnį dalyvumo lygį, galėtų gauti didesnes išmokas negu tie, kurie turi didesnį dalyvumo lygį.

PIRMININKAS. Dėkoju. Už pasiūlymą kalbės V. Valkiūnas.

V. VALKIŪNAS (*DPF*). Ačiū, posėdžio pirmininke. Nė vienas Lietuvos pilietis Lietuvoje neturi gyventi skurde, visų pirma. Gėda valdantiesiems net kalbėti apie skurdą ir kad jie kažką daro, kad skurdas mažėtų – jo išvis neturi būti kaip tokio. Aš visiškai palaikau M. Ošmianskienės pasiūlymą. Kaip ir prieš metus aš sakiau, pensijas reikia didinti dvigubai ir nebus tada pavydo, kaip dabar čia sakė vienas kolega, dirbantieji gaus daugiau negu pensininkai. Visiems dirbantiems, kurie sąžiningai dirba Lietuvos labui, padidinti atlyginimus dvigubai ir tada viskas išsilygins, nereikės kalbėti apie skurdą. Gėda jums! Tai žmogaus žeminimas.

PIRMININKAS. Prieš kalbės M. Navickienė.

M. NAVICKIENĖ (*TS-LKDF*). Aš už tai, kad trigubai didintume, gerbiamas Valdemarai. Jeigu tiktai surinksite mokesčių ir galėsime visiems padidinti, tai geriau trigubai didinkime.

Bet jei kalbame apie šį konkretų pasiūlymą, kolegos, aš manau, kad apskritai Šalpos pensijų įstatymu mes sistemiškai ir esmingai sprendžiame šalpos gavėjų problemas. Noriu priminti, kad bazinė pensija šiandien nesiekia MVPD. Todėl kas šiuo pasiūlymu yra padaroma? Yra įnešamas neteisingumo į pensijų sistemą principas ir programuojama tokia situacija, kai įmokų nemokėję asmenys, nepriklausomai nuo priežasčių, atsiduria palankesnėje situacijoje negu jas sąžiningai sumokėję. Visas Vyriausybės pateikto įstatymo projekto tikslas yra tikslinti šalpos negalios pensijų dydžių nustatymo mechanizmą taip, kad visiems asmenims dydžiai priklausytų nuo nustatyto dalyvumo lygio, išsidėstytų tolygiai kas 5 % tarp skirtingų gavėjų kategorijų ir kad išliktų dydžių diferenciacija neįgaliais pripažintiems iki 24 metų ir po 24 metų sukakties dienos.

Pateiktas įstatymo projektas yra grindžiamas ir teisingumo, ir nediskriminavimo principu, o Seimo narės siūlymas yra nesisteminis ir iš esmės jis palieka netolygų, nuo dalyvumo lygio tiesiogiai nepriklausantį pensijų dydžių išdėstymą bei sukuria situaciją, kai pagal negalios nustatymo kriterijus dviejų žmonių būklė skiriasi labai neženkliai, tačiau jų pensijų dydžiai skirtųsi labai reikšmingai. Taip pat pastebime, kad šalpos išmokų dydžių matas yra šalpos pensijų bazė, kuri jau susieta su MVPD, o Seimo narė siūlo su MVPD susietą dydį dar kartą lyginti su MVPD. Kolegos, žiūrėkime sistemiškai, problemas spręskime iš esmės. Nepritarkime šiam siūlymui.

PIRMININKAS. Dėkoju. Motyvai dėl šio siūlymo išsakyti. Aš kviečiu apsispręsti, ar Seimas palaiko šį siūlymą, ar ne. Kviečiu balsuoti.

Balsavo 123: už – 50, prieš – 12, susilaikė 61. Šiam pasiūlymui nėra pritarta.

Gerbiamieji kolegos, tai ar dabar galime sutarti, kad tada, įvertinę šitą balsavimą dėl pasiūlymo, mes apsispręstume iš naujo dėl pritarimo po svarstymo, kad Seimas galėtų be procedūrinių pažeidimų toliau judėti į priekį? Dėl motyvų nėra norinčių kalbėti. Kviečiu apsispręsti, ar pritariame Šalpos pensijų įstatymo pakeitimo įstatymo projektui po svarstymo.

Balsavo 123: už – 113, prieš nebuvo, susilaikė 10. Po svarstymo yra pritarta.

11.46 val.

Vidaus tarnybos statuto pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3172(2), Pareigūnų ir karių valstybinių pensijų įstatymo Nr. I-693 6 ir 7 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3173(2), Muitinės įstatymo Nr. IX-2183 16 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3174(2), Profesinio mokymo įstatymo Nr. VIII-450 15, 18, 28 ir 37 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 29[1] straipsniu įstatymo projektas Nr. XIVP-3175(2), Profesinio mokymo įstatymo Nr. VIII-450 2, 6, 7, 13, 14, 17, 18, 20, 23, 26, 28, 29, 32, 33, 35, 36, 38, 39 straipsnių pakeitimo ir 11 straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymo Nr. XIV-1732 9, 18 ir 19 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3176(2), Valstybinio socialinio draudimo įstatymo Nr. I-1336 6 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3177(2), Pareiginės algos (atlyginimo) bazinio dydžio nustatymo ir asignavimų darbo užmokesčiui perskaičiavimo įstatymo Nr. XIV-2011 2 straipsnio ir priedo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3178(2), Valstybės politikų ir valstybės pareigūnų darbo apmokėjimo įstatymo Nr. VIII-1904 pakeitimo įstatymo Nr. XIV-2012 1 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3179(2), Vadovybės apsaugos įstatymo Nr. IX-1183 2, 17, 18, 20, 23, 31, 36, 37, 38, 39, 43, 44, 45, 47, 48, 49, 50, 55, 59, 61, 65, 70 straipsnių, priedo pakeitimo, Įstatymo papildymo 52[1] straipsniu ir 46 straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymo projektas Nr. XIVP-3180(2) (*svarstymas*)

Tai, gerbiamieji kolegos, gal dar mes 1-17 klausimų paketą, čia yra keletas įstatymų projektų, tai yra Vidaus tarnybos statuto ir susiję. Tai 1-17 iš eilės, jeigu būtų galima. Vidaus tarnybos statuto pakeitimo įstatymo projektas. Kviečiu I. Haase pristatyti Teisės ir teisėtvarkos komiteto išvadą dėl šių projektų, Teisės ir teisėtvarkos komitetas juos apsvarstė.

I. HAASE (*TS-LKDF*). Dėkoju, gerbiamas pirmininke. Teisės ir teisėtvarkos komitetas kaip pagrindinis svarstė Lietuvos Respublikos vidaus tarnybos statuto pakeitimo įstatymo projektą Nr. XIVP-3172. Komiteto sprendimas ir pasiūlymai – pritarti komiteto patobulintam įstatymo projektui Nr. XIVP-3172(2) ir komiteto išvadoms. Balsavimo rezultatai: už – 5, prieš nėra, susilaikė 2.

PIRMININKAS. Tai jūs ir dėl lydimųjų gal galite analogiškai paminėti, dėl visų, kad mes galėtumėme taip pat ir… Čia yra iš viso bent devyni įstatymų projektai, jiems, suprantu, tikriausiai būsite pritarę, kaip įtariu. Gerbiamoji pirmininke, Muitinės įstatymas, dar taip pat Profesinio mokymo du įstatymai, Vadovybės apsaugos įstatymo…

I. HAASE (*TS-LKDF*). Gerbiamas pirmininke, dėkoju. Teisės ir teisėtvarkos komitetas svarstė Lietuvos Respublikos muitinės įstatymo 10 straipsnio pakeitimo įstatymo projektą Nr. XIVP-3174. Komiteto sprendimas – pritarti komiteto patobulintam įstatymo projektui ir komiteto išvadoms. Balsavimo rezultatai: už – 7, prieš, susilaikiusių nebuvo.

PIRMININKAS. Taip pat Profesinio mokymo du įstatymai.

I. HAASE (*TS-LKDF*). Taip pat komitetas svarstė Lietuvos Respublikos profesinio mokymo įstatymo 15, 18, 28 ir 37 straipsnių pakeitimo ir įstatymo papildymo 29[1] straipsniu įstatymo projektą Nr. XIVP-3175. Komiteto sprendimas – pritarti komiteto patobulintam įstatymo projektui ir komiteto išvadoms. Balsavimo rezultatai: už – 7, prieš, susilaikiusių nebuvo.

Taip pat komitetas svarstė Lietuvos Respublikos profesinio mokymo įstatymo nurodytų straipsnių pakeitimo ir 11 straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymo nurodytų straipsnių pakeitimo įstatymo projektą Nr. XIVP-3176. Komiteto sprendimas – pritarti komiteto patobulintam įstatymo projektui ir komiteto išvadoms. Balsavimo rezultatai: už – 7, prieš ir susilaikiusių nebuvo.

Taip pat komitetas svarstė Lietuvos Respublikos vadovybės apsaugos įstatymo nurodytų straipsnių ir priedo pakeitimo, įstatymo papildymo 52[1] straipsniu ir 46 straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymo projektą Nr. XIVP-3180. Komiteto sprendimas ir pasiūlymai – pritarti komiteto patobulintam įstatymo projektui ir komiteto išvadoms. Balsavimo rezultatai: už – 7, prieš ir susilaikiusių nebuvo.

PIRMININKAS. Dėkoju. Kviečiu V. Aleknaitę-Abramikienę pristatyti Socialinių reikalų ir darbo komiteto išvadas dėl minimo projektų paketo.

V. ALEKNAITĖ-ABRAMIKIENĖ (*TS-LKDF*). Ačiū, gerbiamasis pirmininke. Noriu pasakyti, kad dėl daugumos šio paketo projektų Socialinių reikalų ir darbo komitetas buvo papildomas, tačiau dėl dviejų mes buvome pagrindinis, tai yra dėl Pareigūnų ir karių valstybinių pensijų įstatymo ir taip pat dėl Valstybinio socialinio draudimo įstatymo. Abiem šiems projektams mūsų komitetas pritarė bendru sutarimu be balsavimo. O apie visus kitus, jeigu reikia, aš galiu pasakyti.

PIRMININKAS. Taip, taip, visus paminėkite.

V. ALEKNAITĖ-ABRAMIKIENĖ (*TS-LKDF*). Dėl Vidaus tarnybos statuto balsavimo rezultatai: už – 5, prieš – 1, susilaikė 4 ir lėmė pirmininko balsas. Muitinės įstatymo mes nesvarstėme. Toliau Pareiginės algos (atlyginimo) bazinio dydžio nustatymo ir asignavimų darbo užmokesčiui projektas. Mes buvome papildomas ir pritarėme bendru sutarimu. Valstybės politikų ir valstybės pareigūnų darbo apmokėjimo įstatymui – bendru sutarimu ir Vadovybės apsaugos įstatymui – taip pat bendru sutarimu. Kaip matote, dirbome labai sutartinai.

PIRMININKAS. Dėkoju. Aš tiktai pastebėsiu, kad per šį balsavimo langą jau nebespėjame su šiuo projektu, tai kitas balsavimo langas bus 12 val. 30 min.

Prašau dar A. Petrošių taip pat pristatyti Valstybės valdymo ir savivaldybių komiteto išvadą.

A. PETROŠIUS (*TS-LKDF*). Valstybės valdymo ir savivaldybių komitetas svarstė nemažai klausimų kaip papildomas ir du klausimus kaip pagrindinis komitetas. Kaip papildomas komitetas projektui Nr. XIVP-3172 pritarė. Pritarimą lėmė pirmininko balsas: 6 – už, 6 susilaikė. Buvo pritarta iš esmės pritarti įstatymo projektui ir siūlyti pagrindiniam komitetui jį tobulinti pagal Teisės departamento pastabas, joms komitetas pritarė.

Kitas klausimas – projektas Nr. XIVP-3173. Jam buvo pritarta bendru sutarimu. Projektui Nr. XIVP-3174 taip pat buvo pritarta bendru sutarimu, projektui Nr. XIVP-3175 pritarta bendru sutarimu, projektui Nr. XIVP-3176 pritarta bendru sutarimu, projektui Nr. XIVP-3177 taip pat pritarta bendru sutarimu. Dabar projektas Nr. XIVP-3180, jam taip pat pritarta bendru sutarimu. Ir kaip pagrindinis komitetas svarstėme projektą Nr. XIVP-3178. Ten taip pat pritarta bendru sutarimu, projektui Nr. XIVP-3179 taip pat pritarta bendru sutarimu.

PIRMININKAS. Dėkoju. Gerbiamieji kolegos, aš matau, kad čia yra diskusijoje norinčių dalyvauti. Galbūt mes, matau, Seimo Pirmininkė yra salėje, galbūt mes galėtume tada padaryti čia tokią trumpą techninę pertrauką iki diskusijos ir tada pakviesti Seimo Pirmininkę į tribūną dėl 1-16 klausimo, o tada grįžtume prie diskusijų dėl Vidaus tarnybos statuto.

11.53 val.

Seimo Pirmininkės Viktorijos Čmilytės-Nielsen atsakymai į Seimo narių iš anksto raštu pateiktus klausimus

Kviečiu Seimo Pirmininkę į tribūną. Pagal Statutą jūs turėtumėte atsakyti į tuos du klausimus, kuriuos gavote. Prašau.

V. ČMILYTĖ-NIELSEN. Dėkoju, gerbiamas posėdžio pirmininke. Gerbiami kolegos, grupė Seimo narių, vadovaudamiesi Seimo statuto 29 straipsnio 4 dalimi, raštu man uždavė kelis klausimus. Nors, mano vertinimu, šie klausimai nėra tiesiogiai susiję su mano, kaip Seimo Pirmininkės, veikla, kaip reikalauja Seimo statuto 29 straipsnio 4 dalis, mielai į juos atsakysiu.

1-as klausimas. Ar pritariate jūsų koalicijos sutarties preambulėje esančiam teiginiui: „Skaidrumas ir aukščiausi politinės etikos standartai. Moralinius ir etinius kriterijus savo veiklai kelsime tolygiai teisiniams, suprasdami, kad politinės atsakomybės prisiėmimui pakanka ir moralinių priežasčių. Politinę kultūrą valstybėje stiprinsime ir žmonių pasitikėjimą politika grąžinsime asmeniniu pavyzdžiu. Reikalausime nulinės tolerancijos korupcijai.“ Ar esate linkusi šį teiginį laikyti ne tik savo politinių oponentų, bet ir savo pačios elgesio matu?

Taip, pritariu šiam teiginiui ir visų pirma jį taikau ne politiniams oponentams, o pačiai sau. Nors užduotas klausimas yra apie koalicijos sutarties teiginius ir jų taikymą, leiskite atsakyti šiek tiek plačiau, reaguojant ir į kitus klausimus, ir į Seimo salėje ne kartą nuskambėjusias replikas, pateikiant mano situacijos, susijusios su vadinamąja „MG Baltic“ byla, matymą.

Šių metų lapkričio 22 dienos Lietuvos apeliacinio teismo sprendimas šioje byloje sukėlė didelį rezonansą ir suprantama, kad politiniai oponentai mėgina šį sprendimą panaudoti prieš koaliciją, prieš Liberalų sąjūdį ir prieš mane asmeniškai. Tačiau kelia nerimą manipuliavimas teismo sprendimu ir šios bylos aplinkybėmis bei faktais ar teisės normomis, nepagrįsti kaltinimai ir epitetai, kaip antai nusikalstama organizacija.

Todėl leiskite jums labai trumpai priminti esmę. 2023 m. lapkričio 22 d. Lietuvos apeliacinis teismas pakeitė 2022 m. balandžio 19 d. pirmosios instancijos Vilniaus apygardos teismo sprendimą, kuris buvo Liberalų sąjūdį išteisinęs. Liberalų sąjūdžiui Apeliacinis teismas skyrė piniginę baudą visų pirma dėl to, kad nuteisė už korupciją bei piktnaudžiavimą E. Masiulį, kuris teismo nagrinėjamu laikotarpiu, tai yra 2012–2016 metais, buvo Liberalų sąjūdžio pirmininku.

Pažymėtina, kad Baudžiamajame kodekse nustatytas atskiras juridinių asmenų bausmių rūšių reglamentavimas. Pagal Baudžiamojo kodekso 43 straipsnį juridiniam asmeniui gali būti skiriama viena iš šių bausmių: pirmoji – bauda, antroji – juridinio asmens veiklos apribojimas, trečioji – juridinio asmens likvidavimas. Priminsiu, kad teismas skyrė partijai piniginę baudą, neapribojo Liberalų sąjūdžio veiklos, neuždraudė jam dalyvauti politikoje, neįsakė jam likviduotis. Liberalų sąjūdis neturi, skirtingai nei teigia kai kurie oponentai, ir teistumo, nes juridiniams asmenims šis terminas nėra taikomas. Taigi, Liberalų sąjūdžio dalyvavimas politinėje veikloje nėra apribotas jokiomis teisinėmis priemonėmis, jis gali būti apribotas tik Lietuvos rinkėjų valia, o koks bus jų verdiktas, mes pamatysime jau kitąmet.

Verta priminti, kad teismas nagrinėjo gana trumpą ir seną laikotarpį – 2012–2016 metus. Po tų įvykių Liberalų sąjūdis nedelsdamas ėmėsi veiksmų, užtikrinančių veiklos skaidrumą, kad tokia situacija negalėtų pasikartoti. Per pastaruosius septynerius metus Liberalų sąjūdis dalyvavo ir pelnė rinkėjų pasitikėjimą 2016–2020 metų Seimo rinkimuose, 2019 metų savivaldybių tarybų ir Europos Parlamento rinkimuose bei 2023 metų savivaldos rinkimuose. Gerbiu teismo sprendimą, tačiau nesutinku su kai kurių oponentų mėginimais daugiau nei septynerių metų senumo istoriją susieti su 2023 metų Liberalų sąjūdžiu ar manimi, partijos pirmininke tapusia 2019 metais.

Norėčiau pažymėti ir tai, kad vertinant, jog pirmos instancijos ir Apeliacinis teismai priėmė kardinaliai skirtingus sprendimus nagrinėdami tą pačią prokuratūros surinktą medžiagą, galima pagrįstai tikėtis, kad savo žodį šioje byloje tars ir Lietuvos Aukščiausiasis Teismas. Kaip savo 2017 m. vasario 24 d. nutarime nurodo Konstitucinis Teismas, Lietuvoje įstatymais yra įtvirtinta bendrosios kompetencijos teismų trijų pakopų instancinė sistema. Instancinė bendrosios kompetencijos teismų sistema nėra savitikslė, kiekviena bylos nagrinėjimo pakopa turi savo paskirtį ir prasmę. Taigi, teismo procesas laikytinas galutinai pabaigtu tik tada, kai nebėra teisinių galimybių apskųsti teismo sprendimo aukštesnės instancijos teismui ir teismo sprendimas nebegali būti panaikintas ar pakeistas.

Grįždama prie 1 klausimo dar kartą norėčiau pabrėžti, kad man asmeniškai koalicinėje sutartyje įrašyti žodžiai nėra tušti pažadai. Sau visada kėliau ir keliu aukščiausius skaidrumo standartus ir kol kas neišgirdau jokių abejonių dėl mano, kaip Seimo Pirmininkės, elgesio atitikties šiems skaidrumo standartams ar nulinės tolerancijos korupcijai, todėl negaliu pritarti raginimams prisiimti atsakomybę už tai, kas neliečia nei manęs, kaip asmens, nei manęs, kaip 2020 metais į Seimą išrinktos politikės.

2-as klausimas. Ar nemanote, įvertinusi ir taip jau didelį Lietuvos Respublikos piliečių nepasitikėjimą Lietuvos Seimu bei geopolitines aplinkybes, kurioms esant tą pasitikėjimą yra privalu stiprinti, kad toliau norėdama atstovauti Lietuvos Respublikos Seimui privalote sustabdyti savo, kaip Seimo Pirmininkės, įgaliojimus nuteistoje Liberalų sąjūdžio partijoje ir aiškiai atsiriboti nuo bet kokių sąsajų su nuteista partija, jos praeitimi bei asmenimis, kurie šiuo metu atlieka įkalinimo bausmę? Jei narystės partijoje sustabdyti neplanuojate, kaip įsivaizduojate tolesnį Seimo darbą ir kodėl pati neinicijuojate pasitikėjimo pasitikrinimo procedūros?

Pirmiausia, norėčiau atkreipti dėmesį į tai, kad Seimo statutas nenumato Seimo Pirmininko pasitikėjimo pasitikrinimo procedūros. Vadinasi, inicijuoti tokios procedūros Seimo Pirmininkė negali.

Antra. Labai rimtai vertinu jūsų minimas geopolitines aplinkybes ir mūsų koalicijai tenkančią atsakomybę. Pastaruosius trejus metus kaip Seimo Pirmininkė dėjau dideles pastangas, kad su mums tenkančiais neeiliniais išbandymais mūsų Seimas susidorotų tinkamai. Taip pat manau, kad Lietuvos piliečių pasitikėjimą Seimu ir kitomis valstybės institucijomis reikia stiprinti nuolat. Tai niekada nebus baigtinis procesas, ar nuo vieno, ar nuo kelių politikų priklausantis procesas. Tuo turėtume rūpintis kiekvienas iš mūsų, Seimo narių, pagarbiai elgdamiesi su kolegomis ir rinkėjais, tinkamai atstovaudami Lietuvos žmonių interesams, išmintingai ir atsakingai spręsdami Lietuvos valstybės bei jos gyventojų problemas, vengdami ir stengdamiesi eliminuoti neapykantą kurstančius antisemitinius, homofobiškus ir kitokius įžeidžiančius pasisakymus Seimo salėje, nelaužydami duotos priesaikos.

Trečia. Nematau pagrindo stabdyti savo narystės Liberalų sąjūdyje, atsisakyti partijos pirmininko pareigų ar kitaip nutraukti ryšius su liberalų bendruomene. Pasiūlymą atsiriboti nuo dabartinės Liberalų sąjūdžio bendruomenės vertinu ne tik kaip spaudimą asmeniškai sau, o kaip kaltinimą visai Liberalų sąjūdžio bendruomenei, kiekvienam jos nariui, įskaitant ir daugiau nei 1 tūkst. naujų narių, prisijungusių prie partijos po 2016 metų. Jiems mėginama primesti kolektyvinę kaltę už vieno asmens prieš daugiau nei septynerius metus padarytus veiksmus, dėl kurių partija ir taip jau patyrė didelę reputacinę ir finansinę žalą.

Man politinės atsakomybės klausimas yra kertinis. 2019 metais tapusi Liberalų sąjūdžio pirmininke dėjau visas pastangas, kad partija atsinaujintų ir vėl taptų integralia mūsų politinės sistemos dalimi. Tuo, manau, įrodžiau, kad mano politinėje veikloje atsakomybė, nuoseklumas ir atvirumas yra ypač svarbūs. Mielai atsakysiu į jūsų klausimus.

PIRMININKAS. Dėkoju. Prašau, D. Gaižauskas turi klausimą.

D. GAIŽAUSKAS (*LVŽSF*). Labai ačiū. Gerbiama Pirmininke, labai įdėmiai klausiau jūsų atsakymą. Išties aš matau, kad jūs suprantate, kad jūs, būdama kolegė ir Seimo narė… Jums buvo Seimo patikėtos pačios aukščiausios pareigos, dėl to ir reikalavimai yra pagrįsti.

Aš noriu jūsų paklausti, kodėl jūs maišote, arba painiojate, arba pinate, du laikotarpius? Pirmas – tai yra iki įsiteisėjusio teismo sprendimo, ir antras – po įsiteisėjusio teismo sprendimo. 2019 metais, kai jūs tapote partijos pirmininke, įsiteisėjusio teismo sprendimo nebuvo. Iš pradžių buvo pradėtas ikiteisminis tyrimas. Vėliau pirmosios instancijos teisme sprendimai buvo priimami. Be jokios abejonės, turėjome vadovautis nekaltumo prezumpcija. Ir viskas, kas jums buvo keliama tuo metu, buvo pagrįstai jūsų atsakyta, kad dar nėra įsiteisėjusio nuosprendžio. Tačiau po įsiteisėjusio nuosprendžio jūs privalote elgtis labai atsakingai ne tik kaip Seimo narė, ne tik kaip Liberalų…

PIRMININKAS. Laikas, kolega.

D. GAIŽAUSKAS (*LVŽSF*). …partijos pirmininkė, bet ir kaip Seimo Pirmininkė, einanti labai aukštas pareigas. Dėl to reikalavimai yra teisėti. Kodėl jūs sąmoningai maišote šiuos du laikotarpius?

V. ČMILYTĖ-NIELSEN. Dėkoju, kolega, už kelis klausimus. Man atrodo, jūs sąmoningai maišote kelis laikotarpius, kadangi esu jau ne kartą sakiusi, kad partijos pirmininke tapau 2019 metais. Jokio asmeninio ryšio su 2012–2016 metų istorija neturiu ir todėl labai prašau manęs į ją nevelti.

PIRMININKAS. Klausia A. Norkienė.

A. NORKIENĖ (*LVŽSF*). Dėkoju, posėdžio pirmininke. Gerbiama Seimo Pirmininke, ryte, komentuodama žurnalistams, jūs minėjote, kad naudosite partijos dotacijos pinigus sumokėti paskirtai baudai. Kaip jūs manote, ar sąžininga, kad visų mokėtojų skirta dotacija jums… Tarsi ir bus priversti visi susimokėti. Galbūt yra žmonių, kurie turi kitą nuomonę, jie nesutinka, kad jų pinigais būtų apmokamos partijos nusikalstamos veiklos. Gal partija vis tik gautas baudas susimokėtų iš nario suneštų pinigų? Ačiū.

V. ČMILYTĖ-NIELSEN. Gerbiama kolege, visų pirma, dotacija partijai yra skiriama dėl konkrečios priežasties – dėl rinkėjų pasitikėjimo, gauto per rinkimus. Tai pirma. Nemanyčiau, kad čia yra kas nors nesąžininga ar amoralu, kaip yra nuskambėję.

Antra, man susidaro įspūdis, kad kolegoms iš opozicijos vis nepakanka bausmės Liberalų sąjūdžiui. Ši partija nuo 2016 metų gyvena su labai didele reputacine dėme. Didelėmis skaidrini-

mo, atsinaujinimo, naujų žmonių atėjimo pastangomis mes iš tiesų sugrįžome į politinius procesus. Manyčiau, kad ta skirta sankcija, tai yra ta skirta bauda, yra gana skausminga sankcija. Tiesiog raginu nenorėti, neraginti dar kaip nors labiau nubausti partiją, nei jau dabar yra skirta.

PIRMININKAS. Klausia A. Gedvilas. Prašau.

A. GEDVILAS (*MSNG*). Ačiū, posėdžio pirmininke. Noriu jūsų paklausti. Prisimenu, kai jūs kandidatavote į Seimo Pirmininkus, deklaravote aukščiausius skaidrumo standartus ir žadėjote pakelti visuomenės pasitikėjimą Lietuvos Respublikos Seimu. Ar manote, kad po to, kai teismas nuteisė jūsų vadovaujamą partiją – Liberalų sąjūdį, jos pirmininke esate iki šiol, tai netrukdo atkurti to pasitikėjimo? Kaip jūs galite paneigti, kad partija nežinojo apie tuometinio partijos pirmininko gaunamas dėžutes? Akivaizdu, kad už jas būtų reikėję balsuoti. Ar jūs tikite, kad pirmasis dešimtukas nežinojo apie susitikimus su dabar jau teistais asmenimis, vaikščiojimus pietauti, kalbas apie verslininkams rūpimus projektus? Kiek žinau…

PIRMININKAS. Laikas!

A. GEDVILAS (*MSNG*). …jūs pozicionuojatės kaip demokratiška partija. Spėju, atsakymas – ne. O jeigu rimtai?

PIRMININKAS. Laikas, kolega!

V. ČMILYTĖ-NIELSEN. Visų pirma apie pasitikėjimą Seimu. Pasitikėjimą Seimu mes kiekvienas kuriame kas dieną Seimo salėje. Jūs, kolega, mano galva, ne visada išlaikote pasitikėjimo Seimu kėlimo testą. Manau, kiekvienas iš mūsų, aišku, turime pasirinkę savo liniją, kaip kalbame čia, kokius pasisakymus, klausimus leidžiame sau kitų kolegų atžvilgiu ir kokį pagarbos lygį išlaikome. Man atrodo, kad tai yra tikrai kiekvieno iš mūsų pastanga.

Kalbant apie bylos aplinkybes, aš esu viską ne kartą pasakiusi. Nemanau, kad mes turėtume atverti bylą, kuri jau yra teisme išnagrinėta ir kuri galbūt dar bus nagrinėjama ir Aukščiausiajame Teisme.

PIRMININKAS. Klausia P. Gražulis.

P. GRAŽULIS (*MSNG*). Taip, gerbiamoji, žiūriu į jus ir matau aukščiausią cinizmo viršūnę. Aš suprantu, kad nei vaikai, nei anūkai neatsako už savo tėvų klaidas. Bet vis tik eiti pareigas ir neatsiprašyti už savo senelio klaidas, už savo tėvo tarnavimą sovietinei sistemai jau yra cinizmas.

Antras dalykas. Štai dabar jūs kito akyje matote krislą, o savo akyje nematote rąsto. Ir štai Dievulis baudžia jus. Šitaip žiūrėjote į mane, šitoks nusikaltėlis P. Gražulis, mygtuko nepaspaudė! Štai kaip ciniškai jūs šypsotės. Bet Dievas yra aukščiau jūsų ir nubaudė jus, gerbiamoji, už tą puikybę, už tai, kad enkavėdistas senelis tankais vežė į Lietuvą…

PIRMININKAS. Ar išgirsime klausimą, gerbiamas kolega?

P. GRAŽULIS (*MSNG*). …okupaciją, o jūs net neatsiprašėte už tai! Ir tai, matote, kad yra gėris?!

V. ČMILYTĖ-NIELSEN. Petrai Gražuli, vien dėl to, kad jūs įžeidinėsite prieš 50 metų mirusį žmogų, kurio… (*Balsas salėje*)

PIRMININKAS. Labai atsiprašau. Gerbiamas Petrai!

V. ČMILYTĖ-NIELSEN. Vien dėl to, kad jūs įžeidinėsite prieš 50 metų mirusį žmogų ir sakysite… (*Balsas salėje: „Atsiprašyti jūsų pareiga.“*) Jūs nesate Dievas, nors tokiu, be jokios abejonės, save laikote. Tačiau… (*Balsas salėje*)

PIRMININKAS. Aš labai atsiprašau. Petrai Gražuli, prašau tylos salėje atsakinėjant į klausimus. Ar galite nusiraminti? Prašau frakcijos seniūnės pakuruoti Seimo narį, kad nusiramintų. Prašau, Seimo Pirmininke, tęsti, jeigu norite dar papildyti atsakymą.

V. ČMILYTĖ-NIELSEN. Norėjau papildyti, kad P. Gražuliui atrodo, kad aš kažkaip ypatingai į jį žiūrėjau, bet aš tikrai ypatingai įdėmiai į jus, Petrai Gražuli, niekada nežiūriu. Ačiū.

PIRMININKAS. Klausia R. Šarknickas.

R. ŠARKNICKAS (*LVŽSF*). Dėkoju, posėdžio pirmininke, už suteiktą žodį. Aš ne apie teismus, bet apie darbus. Žinau, kad pasitikėjimas sumažėjo, o ypač kultūros lauke, dėl pavaldžių institucijų – komisijų, tarybų optimizavimo nebuvo tartasi su bendruomenėmis, juolab ir su Kultūros komitetu, o su kitais, aš nežinau. Norėjau paklausti, gerbiama Pirmininke, kas jums pasiūlė tokią mintį centralizuoti tokius dalykus? Ačiū jums.

V. ČMILYTĖ-NIELSEN. Ačiū, kad paklausėte apie šią iniciatyvą, dar neturėjau progos jos pateikti Seimui. Kaip žinome, teisėkūros kokybė yra viena iš labai svarbių temų, dėl jos Seimas tikriausiai dažniausiai gauna pastabų. Turint galvoje, kad šiuo metu mes turime šešias institucijas, kurios atlieka ekspertinę patariamąją veiklą, o jos yra gana skirtingos ir apima labai daug funkcijų, kurios nebūtinai yra tiesiogiai susijusios su ekspertiniais patarimais, tai mano siūlymas yra nieko nenaikinti, tačiau padaryti šią sistemą tikrai efektyvią ir tikru pagalbininku tiek Seimo, tiek kitų institucijų sudėtingame teisėkūros darbe. Tikrai aš labai atvirai su kolegomis tiek iš Kultūros komiteto, tiek iš kitų – Švietimo komiteto ir kitų diskutuočiau apie tai, kaip mes galėtume pasiekti, kad tos patariamosios institucijos kuo kokybiškiau patartų Seimui.

PIRMININKAS. Dėkoju, 10 minučių klausimams baigėsi. (*Balsai salėje*) Ačiū Seimo Pirmininkei. Na, dviejų klausimų mes jau… (*Balsai salėje*) Na, gerai, paskutiniai du klausimai. Tada V. Valkiūnas ir A. Širinskienė. Prašau, Valdemarai.

V. VALKIŪNAS (*DPF*). Kaip galima nesinervinti, kad teisybės nėra? Miela Pirmininke, kolege, čia nuskambėjo ir Liberalų partijos cheminis valymas, tai natūralu. Čia šiandien mes frakcijoje, Darbo partijos frakcijoje, ilgai diskutavome su teisėjais, buvo atėjęs Prezidento patarėjas A. Kabišaitis ir sakė, kad teisėjai sprendžia pagal sąžinę. O į mano klausimą, o jeigu jos, tos sąžinės, neturi, tai nebuvo atsakymo, kad pagal sąžinę. Kaip jūs manote, ar neturėtų teisėjai, galimai susikompromitavę, ir paskelbti specialūs liudytojai, kol jie paskelbti ir, kaip sakant, neišplauti, nuplauti to cheminio valymo…

PIRMININKAS. Laikas.

V. VALKIŪNAS (*DPF*). …jie neturėtų dirbti kitoje sferoje, kitoje sferoje ir su kita specifika?

V. ČMILYTĖ-NIELSEN. Dėkoju už tokį suktą klausimą, aš iki galo jo nesupratau. Atsiprašau, bet nenoriu komentuoti apie teisėjus, nes nesuprantu, apie ką konkrečiai kalbate. Tai gal Darbo partijos frakcija, jūs kažkaip tą klausimą išgryninsite? Ačiū.

PIRMININKAS. Klausia A. Širinskienė. Prašau.

A. ŠIRINSKIENĖ (*MSNG*). Gerbiama Pirmininke, kitą kartą jūsų atsakymai panašėja į vieno herojaus iš LRT reportažo, kuris aiškina, kad nepažįsta tų draugų, tai tiesiog gal įrašą kitąkart paleiskite ir bus tas pats atsakymas. Bet pereinu prie klausimo. Jūs labai garsiai pasisakėte apie savo laiku garsią problemą – J. Narkevičiaus kotletukus, tai pasakykite, kuri moraliniu požiūriu problema yra didesnė, ar tie suvalgyti J. Narkevičiaus kotletukai, ar politinės korupcijos byla, kurioje murkdosi visa Lietuva nuo 2016 metų?

V. ČMILYTĖ-NIELSEN. Ačiū. Gerbiama kolege, aš niekada nesakiau, kad nepažįstu tų draugų, aš likau Liberalų sąjūdyje, niekur nelaksčiau, prisiėmiau atsakomybę, prisiėmiau gana sudėtingą reputacinę atsakomybę ir 2019 metais tapau partijos pirmininke. Mėginimas man prisiūti kaltes ir nuodėmes, kurios buvo padarytos vieno žmogaus 2012–2016 metų laikotarpiu, mano galva, yra manipuliacija. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkoju. Visi klausimai yra baigti.

E. Gentvilas dėl vedimo tvarkos.

E. GENTVILAS (*LSF*). Juridiškai jautrus dalykas, jį privalu paaiškinti po A. Gedvilo tokių keistokų klausimų. Partijos atsakomybė ir kaltė yra dėl vieno asmens padarytų nusikaltimų, todėl klausinėjimas ir kalbėjimas apie tai, ar partija žinojo, ar pirmas dešimtukas žinojo, yra nepagrįsta bylos duomenimis. Net prokuroras sau neleidžia tokių kaltinimų leisti į viešumą, ką padarė kolega A. Gedvilas.

PIRMININKAS. Dabar… Prašau, A. Širinskienė norėtų dėl vedimo tvarkos.

A. ŠIRINSKIENĖ (*MSNG*). Aš atsakymo į savo klausimą dėl tų kotletukų ir politinės korupcijos bylos, deja, neišgirdau. Kažkaip norėjosi gauti įvertinimą, kur yra didesnė problema, žinoma, moraline prasme.

PIRMININKAS. Paskutinės replikos. A. Skardžius. Prašau.

A. SKARDŽIUS (*MSNG*). Ačiū, pirmininke. Aš niekaip neatsistebiu E. Gentvilo pasisakymais. Eligijaus, savo užauginto kūdikio, politiko… Gerbiamas Eugenijau, iš istorijos neištrinsime, kad jūs nepažįstate, nematėte ir nežinote.

PIRMININKAS. Ir A. Gedvilas. Prašau.

A. GEDVILAS (*MSNG*). Ačiū, posėdžio pirmininke. Eugenijau, be reikalo jūs įsižeidėte, klausimas visiškai logiškas, nes iš tikrųjų teismas apie tai nepasisakė. O Seimo Pirmininkės nuomonė man tikrai buvo svarbi ir aš norėjau išgirsti, tikiuosi ateityje išgirsti atsakymą.

12.17 val.

Vidaus tarnybos statuto pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3172(2), Pareigūnų ir karių valstybinių pensijų įstatymo Nr. I-693 6 ir 7 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3173(2), Muitinės įstatymo Nr. IX-2183 16 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3174(2), Profesinio mokymo įstatymo Nr. VIII-450 15, 18, 28 ir 37 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 29[1] straipsniu įstatymo projektas Nr. XIVP-3175(2), Profesinio mokymo įstatymo Nr. VIII-450 2, 6, 7, 13, 14, 17, 18, 20, 23, 26, 28, 29, 32, 33, 35, 36, 38, 39 straipsnių pakeitimo ir 11 straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymo Nr. XIV-1732 9, 18 ir 19 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3176(2), Valstybinio socialinio draudimo įstatymo Nr. I-1336 6 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3177(2), Pareiginės algos (atlyginimo) bazinio dydžio nustatymo ir asignavimų darbo užmokesčiui perskaičiavimo įstatymo Nr. XIV-2011 2 straipsnio ir priedo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3178(2), Valstybės politikų ir valstybės pareigūnų darbo apmokėjimo įstatymo Nr. VIII-1904 pakeitimo įstatymo Nr. XIV-2012 1 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3179(2), Vadovybės apsaugos įstatymo Nr. IX-1183 2, 17, 18, 20, 23, 31, 36, 37, 38, 39, 43, 44, 45, 47, 48, 49, 50, 55, 59, 61, 65, 70 straipsnių, priedo pakeitimo, Įstatymo papildymo 52[1] straipsniu ir 46 straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymo projektas Nr. XIVP-3180(2) (*svarstymo tęsinys*)

PIRMININKAS. Taigi grįžtame prie darbotvarkės 1-17 klausimo, tai yra diskusijos dėl Vidaus tarnybos statuto ir lydimųjų projektų paketo. Kviečiu į tribūną A. Vyšniauską kalbėti frakcijos vardu. Prašau.

A. VYŠNIAUSKAS (*TS-LKDF*). Mieli kolegos, šitas įstatymo projektas, Vidaus tarnybos statutas, iš esmės yra paskutinis projektas, juo yra užbaigiama valstybės tarnybos reforma. Tai, kas jame yra sudėliota, iš esmės labai panašiai atliepia ir tai, kas yra visuose kituose valstybės tarnybos reformos įstatymuose – visa tai, ką mes jau priėmėme tiek dėl valstybės tarnautojų, tiek dėl diplomatų, tiek ir dėl visų kitų sektoriaus darbuotojų. Lygiai taip pat žinau, kad diskusija bus apie stažus – visur kitur taip pat numatėme 20 metų stažą.

Labai svarbu suvokti visose šitose diskusijose, kas nutiktų, jeigu šiandien mes nepriimtume Vidaus tarnybos statuto? Įsivaizdavimas, kad pavyktų kaip nors iki Naujųjų metų kažką pakoreguoti, yra neteisingas, nes to nepavyktų padaryti. Tai reikštų, kad nuo sausio 1 dienos statutiniai pareigūnai gautų mažesnius atlyginimus, nei tie atlyginimai yra suplanuoti šiuo metu. Tai iš esmės reikštų, kad pareigūnai, pirmiausia, žemiausios grandies, kuriems šiuo metu yra suplanuota reikšmingai kelti atlyginimus, to negalėtų gauti. Noriu pabrėžti – žemiausios grandies pareigūnams atlyginimai kyla statistiškai daugiausia todėl, kad yra siekiama juos truputį priartinti, kad nebūtų tokių didelių skirtumų tarnyboje.

Be abejo, šiandien Seimo salėje bus daug kalbama ir diskutuojama apie stažą ir tikrai bus bandančių neteisingai pasakyti, kad neva bus mažinamas stažas. Ne, tiems žmonėms, kurie yra sukaupę ir 30 metų stažo, stažas niekur nedingsta, jis lieka. Dar daugiau. Tiems žmonėms, kurie turės 20 metų stažo, likusi dalis, tai yra sutarta su profsąjungomis, bus atliepiama per darbo užmokesčio tvarką. Man atrodo, tai yra svarbus momentas, tai profsąjungos žino, tam profsąjungos pritarė ir tai komitete mes girdėjome.

Labai prašau suprasti vieną paprastą dalyką. Jeigu šiandien nepritariame šiam įstatymui, vadinasi, nuo sausio 1 dienos pareigūnams algos neauga. Todėl labai kviečiu to nedaryti, labai kviečiu šiandien priimti šį įstatymą.

PIRMININKAS. Dėkoju. Kviečiu A. Stončaitį į tribūną. Dėl vedimo tvarkos? Prašom, kol eina.

D. GAIŽAUSKAS (*LVŽSF*). Aš tik dėl vedimo tvarkos, gerbiamas posėdžio pirmininke. Išties manau, kad turi tokią pareigą kartais ir posėdžio pirmininkas pasakyti, kaip sakė, kad profsąjun-

gos pritarė, nors visos profsąjungos sėdi čia ir sako: mes nepritariame. Ir sako melą. Aš manau, kad jums yra svarbu tai akcentuoti, nes vis dėlto tai didelė bendruomenė, atsakinga už mūsų vidaus saugumą.

PIRMININKAS. Taip. (*Balsai salėje*) Gerbiami kolegos, kviečiu A. Stončaitį. Čia, aš suprantu, A. Vyšniauskas dar atsakys.

A. VYŠNIAUSKAS (*TS-LKDF*). Gerbiamas posėdžio pirmininke, kad aš esu apkaltintas melu. Aš sutinku, iš tribūnos meluoti negalima, todėl gerbiamą D. Gaižauską kviečiu išeiti iš uždarų posėdžių, ateiti į TTK, kur buvo visa tai pasakyta. (*Balsai salėje*)

PIRMININKAS. Gerai, gerbiamieji kolegos, dabar vyksta diskusija ir kalba A. Stončaitis. Prašom.

A. STONČAITIS (*DFVL*). Aš tikiuosi, kad mano minutė bus kompensuota?

PIRMININKAS. Kompensuosime pusę minutės.

A. STONČAITIS (*DFVL*). Mieli kolegos, iš tikrųjų mes šiandien svarstome labai svarbų įstatymo projektą, kur priimtas sprendimas gali lemti, kaip jausis visuomenė, kaip jausis žmonės Lietuvoje ir kokią procesų, neigiamų procesų, nusikalstamumo procesų, kontrolės eigą artimiausiais metais mes regėsime. Pažiūrėkime, apie ką mes kalbame.

Pirmas dalykas. Jeigu imame tiktai policijos sistemą, paskutiniais metais policijos sistemoje, vien policijos sistemoje, pabrėžiu, panaikinta daugiau negu 2 tūkst. pareigūnų etatų. Lygiai tas pats vyksta ir kitose tarnybose.

Maža to, tai būtų dar, sakykime, pakenčiama, galbūt vienas pareigūnas kitą pakeistų. Tačiau ką mes turime? Toje pačioje policijos sistemoje mes turime jau šiuo metu dar apie 18 % laisvų etatų, tai yra nėra noro kam ateiti darbuotis.

Toliau. Mes turime dar didesnę riziką, nes toje pačioje policijos sistemoje šiuo metu daugiau negu 40 % pareigūnų yra ištarnavę 20 metų ir daugiau. Apie ką kalbame, kokią riziką? Jeigu tik įstatymu mes padarysime blogesnes sąlygas ir nebebus pareigūnai suinteresuoti tarnauti ilgai, bent jau ilgiau negu minimalų tą laiką – 25 metus, tai paprasčiausiai jie paliks tarnystę. O šiandien siūlomos Vidaus statuto pataisos, aš manau, kad ir veda būtent į tai.

Mes turime, deja, teisinę iniciatyvą, kai yra siūloma ne didinti garantiją, o yra siūloma mažinti jau pasiektą ir fiksuotą įstatymu garantiją. Tai yra maksimalus už ištarnautus metus procentas, kai yra mokama, siūloma pagal naują projektą, vietoje dabar esamų 30 % yra siūloma 20 %.

Jūs pasakykite, kokia motyvacinė sistema turi veikti pareigūną, kad jis liktų toliau tarnauti? Ir taip jinai buvo minimali – 1 % už vienus metus, bet iš principo nuo 20 metų nebelieka ir šito. Ne veltui jau daugelį metų mūsų kolegos Latvijoje, Lenkijoje gąsdina savo pareigūnus, kad mes padarysime jums taip, kaip Lietuvoje, jeigu blogai tarnausite.

Na, negalima taip daryti, tai yra milžiniškos rizikos, kolegos. Ir menamos kažkokios gairės, kad galbūt kada nors ateityje bus geriau, na… Ką mes turime padaryti – fiksuoti įstatyme, o ne menamose gairėse. Niekas nesako, kad čia kas nors yra suinteresuotas, kad tik blogiau Lietuvai padarytų. Bet supraskime, kokią situaciją mes turime, ir mes ją turime suvaldyti. Todėl aš manau, kad vis dėlto 30 metų ir 30 % palikimas už ištarnautus metus yra tokia minimali, minimali sąlyga, kurią mes tikrai galime šiandien sutarti ir palikti, ir balsuoti už ją.

O visi kiti pakeitimai, kolegos, taip, kai kuriems pareigūnams galbūt 30 ar 50 eurų padidės atlyginimai, bet daugeliui tai nepadidės. Ypač tai vėl liečia tuos pareigūnus, kurie turi galbūt maksimalias šiandien jau priskirtas kategorijas ir maksimalius ištarnautus metus. Todėl, mieli kolegos, vis dėlto tam pateiktam projektui mūsų frakcija, deja, pritarti negalėtų ir siūlytume tuos pakeitimus – palikti bent jau 30 % apmokėjimą už stažą. O visa kita, be abejo, galima galbūt dar ir pataisyti.

PIRMININKAS. Ačiū. Į tribūną kviečiu V. Valkiūną.

V. VALKIŪNAS (*DPF*). Gerbiami kolegos valdantieji, jums reikia rimtai susimąstyti, kaip toliau gyvensite. Jeigu jūs ir toliau norite vadovauti, primesti ar toliau kurti savo taisykles, tai taip toliau gyventi negalima, nes motyvacija – tai egzistencinė jėga ir, kaip čia kolega A. Stončaitis sakė, toli su šiais pakeitimais nenuvažiuosi. Kam reikia viską keisti, tai, ko nereikia keisti. O pasiteisinimas, kaip ir dėl M. Ošmianskienės gero pasiūlymo, kad nesurenkate biudžeto, neturite lė-

šų, tai reiškia nemokėjimą surinkti tų lėšų. Kiek ir premjerei esu sakęs, tai pakvieskite, sakykite: Valdemarai, patark, kaip surinkti į biudžetą tiek, kad dvigubai būtų pakelti atlyginimai ir išvengta kolapso. Žmonės juk išvažiuoja, tai mūsų laukia kolapsas ir rimti dalykai, o ne čia, kaip sakant, chi chi cha cha užsiimti Seime ir pasiteisinti, kad nemokate surinkti. Tai užleiskite vietą tiems, kurie mokės, sugebės surinkti biudžetą tokį, kad po mokesčių gautų 2 tūkst. eurų pradžioje, ir tada, kaip sakant, viskas bus stabilizuota ir išvengsime to kolapso, ir profesinėms sąjungoms nebūtų darbo. Jums reikia stengtis. Eiti į Darbo biržą arba dalinti siuntimus į sanatorijas. Ačiū.

PIRMININKAS. Į tribūną kviečiu V. Ąžuolą.

V. ĄŽUOLAS (*LVŽSF*). Na, iš tikrųjų, kai pasižiūri į prieš tai kalbantį konservatorių, tai toks klausimas, ar jis išvis kalbasi su profsąjungomis, su pareigūnais? Toks vaizdas, kad ne. Žinote, mes turime labai įdomią situaciją. Mes turime ministrę, kuri turėtų ginti savo sritį, bet ji daro atbulai – ne gina, o blogina sąlygas. Kažkoks stebuklų kraštas iš viso. Žemės ūkio ministras negina žemės ūkio – blogina jam sąlygas. Bet turime sričių, kurioms didės atlyginimai, pavyzdžiui, 10 %, 15 %, nes ministras kažkaip pasistengė.

Bet ką mes turime viduje tarp pareigūnų? Ministrė duoda nurodymą pažeisti Darbo statutą, Darbo kodeksą. Už 10 valandų viršvalandžių galima sumokėti pareigūnams, o jeigu daugiau dirba viršvalandžių – negalima. Taip pažeidžiamas Darbo kodeksas, pažeidžiami įstatymai. Tada liepia išskirstyti pareigūnus į mylimus ir nemylimus. O kaip taip yra rūšiuojama? Jeigu tu esi pareigūnas Kelmėje, kokiame Skuode ar Mažeikiuose ir toje vietoje trūksta pareigūnų, tai tie atlyginimai, kurie turėtų būti išmokėti trūkstant pareigūnų, yra atimami iš regionų, tie pinigai yra paskiriami į centrą ir centras iš tų pinigų, iš regionų atimtų, moka sau priedus. Kaip gerai. Jeigu tu esi vilnietis pareigūnas, gausi priedą, o tą priedą gausi iš pinigų, atimtų iš regionų. Ir ministrė liepia taip daryti – išrūšiuoti pagal mylimus ir nemylimus. Jeigu labai pasiseks regionui, tai 30 % nuo to pareigūnų neužpildyto etato galbūt paliks regionui, o jeigu nepasiseks, tai visą 100 % atims.

Kai mes matome tokį rūšiavimą ir kas vyksta dabartinėje valdžioje, tai kaip jaustis tiems pareigūnams? Ir iš tikrųjų dabar susidaro tokia situacija, kad centras ir nori, kad regionuose dirbtų kuo mažiau pareigūnų, todėl ir tos sąlygos bus bloginamos. Todėl alga jums didės arba nedidės, arba didės 3 eurais, pavyzdžiui, išgirdo tokį pavyzdį. Jeigu labai pasiseks, gal net 10 eurų padidės. Tai jų tikslas ir yra, kad regionuose liktų kuo mažiau pareigūnų. Visi etatai yra padengti pinigais, mes tą puikiai suprantame. Regiono pinigus bus galima atimti vėl į centrą ir tenai mokėtis priedus. Tai toks yra skirstymas, šis statuto pakeitimas tam ir skirtas. Ir mes visi turime suprasti, kad jeigu tu nori pagerinti sąlygas, tai tu atneši įstatymus, kurie gerina sąlygas, o jeigu nori pabloginti, tu atneši, kurie blogina.

Ir, taip sakant, ne žodžiais, o darbais tėvynę mylime. Ir ministrai, ir konservatorių valdantieji taip myli pareigūnus. Ir, pareigūnai, supraskite, jų tikslas toks ir yra, kad jūsų būtų mažiau, ne kitaip, nes kitaip jie darytų kitus sprendimus. Na, pamatysime, kuo tai baigsis, bet jau dabar matome, kiek išeina pareigūnų ir nebeateina naujų. Bet centras labai tuo džiaugiasi ir visos reformos tam ir reikalingos, kad visus pinigus būtų galima supumpuoti į centrą ir paskirstyti pagal mylimus, nemylimus, tik taip.

PIRMININKAS. Ir V. Bakas taip pat kalbės diskusijoje. Prašom.

V. BAKAS (*DFVL*). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Gerbiami kolegos, iš tiesų kiekviena reforma, šiuolaikinė, moderni reforma, visų pirma turi kurti vertę tam tikrai sričiai. Jeigu tu nori reformuoti, pavyzdžiui, vidaus reikalų sistemą, tereikia žinoti, kokio pozityvaus pokyčio tu sieki. Deja, šiame projekte aš matyčiau daugiau grėsmių ir nematau iš esmės vertės, kuri galėtų būti sukurta. Pavyzdžiui, šiandien, po 30 metų, vidaus reikalų sistema kaip tokia, perėjusi daugybę etapų, tapo moderni. Daugeliu jos institucijų visuomenė pasitiki, kas yra pagrindinis matas, ar tai būtų policija, ar tai būtų ugniagesiai. Tai klausimas, ką norima dar padaryti? Iš esamo statuto, kuris yra teikiamas, aš matau tokias tris pagrindines problemas.

Pirma problema, aišku, – darbo užmokesčio sistema. Pagal siūlomas nuostatas darbo užmokesčio sistemą jau kurs nebe Seimas, kaip iki šiol, ką pasakė Konstitucinis Teismas, bet kurs ministrė. Ji nustatys darbo užmokesčio gaires ir, kas yra labai svarbu, jas nustatant nereikės konsul-

tuotis su pačiais pareigūnais. Tiesiog bus ministrės įsakymas, jinai galės nuspręsti, kam kiek bus mokama. Ir aš čia noriu ministrės dabar paklausti, ar tokiu būdu, pavyzdžiui, ar jau dabar nėra taip, kad žmonėms, vadovams, kurie jums yra nelojalūs, arba jūs taip manote, jūs savo sprendimais tiesiog paimate ir sumažinate atlyginimus? Aš tokios informacijos esu girdėjęs. Arba, pavyzdžiui, kaip su Viešojo saugumo tarnyba. Tiesiog žmogus buvo atleistas vien dėl to, kad vykdė įstatyme numatytus politinio neutralumo ir įstatymo viršenybės principus. Kitaip tariant, darbo užmokesčio sistema pertvarkoma taip, kad faktiškai ministrei galima jau dabar dėti generolo antpečius ir jau ji tampa nebe ministre, o generole, atsakinga už visas tarnybas. Tai yra labai pavojinga. Iki šiol mes visą laiką ėjome tuo keliu, kad kurtume nuoseklią, skaidrią darbo užmokesčio sistemą ir kad tai darytų Seimas. Bet dabar gi pagal ją įtakos neturės ne tik Seimas, ne tik pareigūnai, neturės netgi įstaigų vadovai.

Antras aspektas – tai yra naikinamas priedas už laipsnius ir 10 % mažinamas priedas už stažą. Gal atrodytų tai smulkmena, bet aš noriu pasakyti, kad būtent stažas ir laipsniai yra šitos sistemos organizacinės kultūros dalis, formavosi daugybę metų. Karininkui, ar tai būtų kariškis, ar tai būtų policininkas, laipsnis yra labai svarbu. Tai yra jo veiklos įvertinimas, tai yra jo tarnybos įvertinimas, tai nustato subordinaciją tarp pačių pareigūnų. Ministrė visa tai meta į šiukšlių dėžę ir iš esmės naikina pačią vidaus tarnybos prigimtį. Tai yra labai blogai.

Visų pirma, tai kirs per pareigūnų motyvaciją. Negali būti policija arba ugniagesiai prilyginta įmonei arba UAB'ui. Iš principo, griaunama visa vidaus tarnybos filosofija.

Dėl stažo. Stažas, kai numatomi priedai, tai yra horizontalios karjeros išraiška. Pavyzdžiui, tu gali nekilti karjeros laiptais, bet gali būti įvertinama tavo patirtis. Ir kai dabar bus mažinamas priedas už stažą, naikinami priedai už laipsnius, tai gali paskatinti patirtį turinčius pareigūnus palikti tarnybą, nes taip ministrė sako: jūsų patirtis nevertinama, jūsų patirtis nereikalinga. Aš suprantu, jaunam žmogui, atėjusiam ką tik į tarnybą, gal nesvarbu. Jam tas bazinis atlyginimas geras, jis tikisi kažkada augti, užaugti. Bet kai jisai užauga, nelieka priemonių jo išaugimui arba jo kvalifikacijai įvertinti. Čia yra labai bloga situacija, kuria mes patirtį turinčius pareigūnus skatinsime palikti tarnybą arba, priešingai, nesiekti tos patirties, nesiekti kvalifikacijos.

Tai, gerbiami kolegos, iš tiesų, dabar yra Seimo atsakomybė pritarti ar nepritarti tokiai siūlomai reformai. Bet ji yra nelogiška – ji griauna tradicijas ir yra nukreipta prieš didžiausią patirtį turinčius pareigūnus.

PIRMININKAS. Dėkoju, diskusija baigta. Kadangi yra balsavimo intervalas, galėsime greitai spręsti dėl siūlymo (yra vienas užregistruotas). Tai kviečiu I. Haase į tribūną. Apsispręsime dėl siūlymo dėl Vidaus tarnybos statuto.

Dėl vedimo tvarkos – M. Maldeikis. Prašau.

M. MALDEIKIS (*TS-LKDF*). O tuo metu, kol ponia I. Haase ateis, aš norėjau pasveikinti… Mes turime Salomėjos Nėries gimnazistus, tai aš norėjau, kad visi pasveikintų juos. (*Plojimai*) Ačiū.

PIRMININKAS. Labai ačiū. Kviečiu I. Haase į tribūną. Yra K. Vilkausko, R. Budbergytės ir kitų pasiūlymas dėl Vidaus tarnybos statuto pakeitimo įstatymo. Prašau, Kęstuti, pristatyti siūlymą.

K. VILKAUSKAS (*LSDPF*). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Pirmiausia, sveikinu dar kartelį Nacionalinio pareigūnų profesinių sąjungų susivienijimo atstovus ir pirmininką S. Džiautą.

Pasiūlymas jau skambėjo ir iš pranešėjų lūpų, jis yra motyvacinis ir vienas iš svarbiausių punktų motyvacinėje pareigūnų sistemoje. Taip, mes tikrai galvojame apie tai, kad jau dabar begriūnanti sistema po šitų sprendimų visai nesugriūtų ir neišsibėgiotų pareigūnai. Tai siūlome Valstybės tarnybos nustatytą valstybės tarnautojo stažą vietoje 20 % nustatyti 30 % pareiginės algos. Turime neužmiršti, kad gyvename tokioje geopolitinėje situacijoje, kur labai svarbu mūsų vidinis saugumas. Dėl to labai prašau Seimo narių atsakingai balsuoti už šitą pasiūlymą.

PIRMININKAS. Dėkoju, prašau pristatyti komiteto nuomonę.

I. HAASE (*TS-LKDF*). Dėkoju, gerbiamas pirmininke. Komitetas nepritarė. Pagrindiniai argumentai. Visoje valstybės tarnybos reformoje yra nuosekliai laikomasi pozicijos, kad priedas už stažą turi daryti vis mažesnę įtaką darbo užmokesčio dydžiui ir darbo užmokestis turi būti labiau orientuotas į asmens pasiektus rezultatas. Todėl visoms darbuotojų kategorijoms, kurioms

yra mokamas priedas už stažą, didžiausias galimas šio priedo dydis yra mažinamas iki 20 %, išlaikant, tai yra fiksuojant, jau turimą priedo dydį tiems, kurie iki įstatymo įsigaliojimo turi užsidirbę daugiau nei 20%. Šiuo požiūriu išskirti pareigūnus iš kitų darbuotojų nėra objektyvaus pagrindo. Pareigūnų darbo apmokėjimo sistemos gairėse įtvirtinama, kad pareigūnų pareiginės algos koeficiento dydžio nustatymo kriterijus bus tarnybos patirtis, tai yra tarnybos stažas (kriterijus, apibrėžiantis pareigybės specifiškumą), kai tinkamai atlikti darbą reikalinga atitinkamų profesinių įgūdžių taikymo patirtis. Šis kriterijus taikomas tuomet, kai pareigūnų priedas už tarnybos Lietuvos valstybei stažą yra pasiekęs arba viršija 20 % pareiginės algos dydžio ir kai didesnė kaip 20 metų tarnybos patirtis kuria pridėtinę vertę. Taikant šį kriterijų rekomenduojama, kad pareiginė alga kasmet būtų didinama už kiekvienus paskesnius tarnybos toje pačioje statutinių įstaigų sistemoje metus. Toks reglamentavimas aptartas ir sutartas su profesinėmis sąjungomis.

PIRMININKAS. Dėkoju. Dabar dėl motyvų dėl pasiūlymo už kalbės G. Burokienė. Prašau.

G. BUROKIENĖ (*LVŽSF*). Dėkoju, posėdžio pirmininke. Aš nelabai suprantu, kodėl dabar pareigūnai turėtų būti prilyginti valstybės tarnautojams, sėdintiems su tušinuku prie stalo, o pareigūnai kiekvieną dieną rizikuoja savo gyvybe? Išeidami iš ryto jie nežino, ar grįš vakare. Matau, tikrai nėra priežasties, kodėl jie dabar turėtų rinktis valstybės tarnybą ir tarnauti 20 ar 30 metų vienoje vietoje? Tragiškai trūksta pareigūnų. Pavyzdžiui, Panevėžio rajone trūksta 30 % pareigūnų. Aš neįsivaizduoju, ką mes norime tuo pasiekti. Tikriausiai mes norime nebūti saugūs, kad niekas neatvažiuotų, kad niekas negelbėtų. Žmonės turi gauti padorų atlyginimą už savo darbą. O mes dabar suniveliuojame visus pareigūnus į tą patį lygmenį su tais žmonėmis, kurie sėdi prie stalo ir atlieka taip pat labai svarbų valstybei darbą, bet nerizikuoja savo gyvybe. Pagalvokime, ką mes darome, ką mes norime tuo pasiekti ir kur mes nueisime. Jeigu jau dabar trūksta 30 % pareigūnų, ką mes turėsime po 5–10 metų? Neliks kam dirbti, neliks norinčių dirbti, žmonės tiesiog nematys priežasties, kodėl jiems tarnauti daugiau negu 20 metų. Apsigalvokime, kolegos. Raginu šiam įstatymo projektui nepritarti.

PIRMININKAS. Čia mes dabar dėl konkretaus pasiūlymo kalbame. Dėl šio pristatyto siūlymo prieš kalbės A. Bilotaitė. Prašau.

A. BILOTAITĖ (*TS-LKDF*). Labai ačiū. Pirmiausia norėčiau atkreipti dėmesį, kad ši Vyriausybė skiria ypatingą dėmesį pareigūnų motyvacijai ir skatinimui. (*Triukšmas salėje*) Skaičiai sako tai, ką galėčiau paryškinti. Policijai praeitos kadencijos metu finansavimas augo 6 %, šios Vyriausybės metu – 40 %. (*Šurmulys salėje*) Tai yra aiškūs, konkretūs skaičiai.

Kalbant apie šitą konkretų pasiūlymą. Su profesinėmis sąjungomis yra suderintos parengtos darbo užmokesčio gairės. Valstybėje turi veikti vienodi darbo apmokėjimo principai, išlaikant tarnyboms būdingą specifiką. Gairėse yra įtraukti ir bendrieji, ir specifiniai pareigūnų darbo apmokėjimo principai, tačiau, suprasdami tarnybų darbo specifiką ir būtinybę išlaikyti patyrusius pareigūnus, mes esame susitarę, kaip ir minėjau, turime darbo užmokesčio gaires, jos yra suderintos su profesinėmis sąjungomis, ir siūlome, kad darbo užmokestis didėtų ir po 20 metų, praleistų tarnyboje. Tai yra už kiekvienus tolesnius metus darbo užmokestis būtų didinamas po 1 % kiekvienais metais.

Dar baigdama noriu akcentuoti. Šis Vidaus tarnybos statutas pareigūnams reiškia papildomus 24 mln. Šiandien daug girdžiu diskusijų, kaip pritraukti pareigūnus, kad jų reikia dar daugiau. Norėčiau atkreipti dėmesį į praėjusios Vyriausybės rezultatus, kiek jų darbo metu buvo prarasta pareigūnų, kas buvo daroma, kokių veiksmų buvo imtasi. Mes kaip tik šiuo Vidaus tarnybos statutu siūlome paskatinti ir pritraukti šiuos žmones, taip pat, žinoma, išlaikyti profesionalius pareigūnus mūsų sistemoje.

PIRMININKAS. Dėkoju. Motyvai dėl pasiūlymo išsakyti.

Dabar balsuosime. Kas pritaria pasiūlymui, balsuoja už, kas turi kitą nuomonę, balsuoja prieš arba susilaiko.

Balsavo 125: už – 59, prieš – 20, susilaikė 46. Pasiūlymui nepritarta. Replika po balsavimo – premjerė I. Šimonytė.

I. ŠIMONYTĖ (*TS-LKDF*). Aš labiau galbūt dėl vedimo tvarkos. Nenoriu čia nieko kaltinti mizoginija, bet man atrodo, kad yra tiesiog neetiška šitaip baubti, kai kalba bet koks kolega. (*Šurmulys salėje*) Kai kalba kolegė ministrė – dar labiau.

PIRMININKAS. Prašau. K. Vilkauskas.

K. VILKAUSKAS (*LSDPF*). Ačiū, posėdžio pirmininke. Gerbiama Ministre Pirmininke, jeigu sakote, kad su profsąjungomis sutarėte, kad prieš tai teikėte, kad sutarėte, tai kodėl šie pareigūnai stovi čia? Kodėl profsąjunga čia, jeigu jūs su jais sutarėte? Manau, kad reikėtų atsakingiau rinkti žodžius ir tokius projektus leisti prieš tai smarkiai suderinus. Aš manau, kad dar pareigūnai savo žodį pasakys. Ačiū.

PIRMININKAS. Ir paskutinioji replika – R. Tamašunienė.

R. TAMAŠUNIENĖ (*MSNG*). Aš galvoju, kad vis dėlto čia dar yra svarstymo stadija ir mes per priėmimo stadiją dar galėtume apsvarstyti. Ir apeliuoju į daugumą, kad vis dėlto įvertintų ir nepainiotų stažo su priedu už stažą, už tarnavimą valstybei, kaip ir valstybės tarnautojai šiame sektoriuje dirba, taip ir pareigūnai tarnauja, davę priesaiką. Tai visiškai nėra priedas už darbo rezultatus, o mes norime stažą paversti priedu už rezultatus. Už rezultatus yra visai kitas mechanizmas ir ta garantija, kuri tiek metų priklausė ir pareigūnams šiuo atveju, turėtų likti. Ir ją net galima pratęsti tol, kol tarnauja pareigūnas, tai jis ir gautų tą stažą už tai, kad jis šiame sektoriuje, už tai, kad jis prisiekęs, ir už tai, kad jis lieka tarnauti kaip pareigūnas. O mes norime, ministre, kad tas stažas… Vis dėlto rezultatams tai įtakos neturi, ar blogai, ar gerai dirba. Taip, už tai, kad jis tarnauja, tai ir yra būtent priedas už stažą. Galvoju, kad per priėmimą mes dar kitaip pabalsuosime. Labai raginu tą padaryti, kad patenkintume, nes yra iš tikrųjų skirti papildomi finansai ir užtektų finansų tam stažui išlaikyti.

PIRMININKAS. Labai ačiū už tikrai netrumpą repliką. Gerbiamieji kolegos, apsispręsime tuoj dėl viso projekto. Dabar dėl viso projektų paketo motyvai. Už kalbės A. Bilotaitė. Prašom.

A. BILOTAITĖ (*TS-LKDF*). Labai ačiū. Gerbiami kolegos, dar kartą norėčiau kreiptis į jus ir kalbėti apie 24 mln. eurų, ir atkreipti dėmesį, kad šis Vidaus tarnybos statutas liečia ne tik Vidaus reikalų ministerijai pavaldžias tarnybas, bet taip pat ir Teisingumo, ir Finansų ministerijoms. Todėl yra labai svarbu turėti šituos pokyčius, nes tai yra augimas darbo užmokesčio, pirmiausia – tų žmonių, tų pareigūnų, kurie turi žemiausius atlyginimus, tai yra žemiausios ir vidurinės grandies. Atkreipiu dėmesį į tai, kas buvo pasakyta, kad galbūt nebuvo derinta su profesinėmis sąjungomis. Noriu jus patikinti, kad buvo ne vienas, o daugybė formatų, kurių metu buvo derinamas projektas, buvo diskutuojama, ieškoma kompromisų. Aš tikrai suprantu pareigūnų lūkestį ir visada, matyt, norisi galbūt dar didesnio, dar geresnio rezultato, bet tikrai siekiame geriausio, geriausio rezultato šiuo projektu.

Atkreipsiu dėmesį, kad šiuo projektu yra siūloma: pirmiausia tobulinti pareigūnų darbo užmokesčio sistemą; didinti pareigūnų motyvaciją; taip pat pritraukti į tarnybą naujų pareigūnų, dėl ko šiandien labai daug diskutuojama, kad juos reikia pritraukti, o tam, kad pritrauktume, mes jiems turime mokėti adekvačius atlyginimus; taip pat efektyviau valdyti žmogiškuosius išteklius mūsų statutinėse tarnybose; taip pat sukurti pareigūnų rezervą; taip pat užtikrinti efektyviai veikiančią pareigūnų reabilitacijos sistemą. Tai yra daug gerų dalykų – 24 mln. eurų. Ir jūs, balsuojantys prieš, pasisakote, kad esate prieš tai, kad pareigūnams atlyginimai didėtų. Aš nežinau, ar galite drįsti šiandien pažiūrėti pareigūnams į akis, siūlydami jiems šiuos pinigus nubraukti? (*Šurmulys salėje*)

Kalbant apie bendrą augimą, tai šiais metais biudžete yra numatyti 37 mln. papildomai, kad vidaus reikalų sistemos darbo užmokestis augtų. Vidaus tarnybos statutui įgyvendinti yra 24 mln. Tai aš labai tikiuosi, kad bus tas sveikas protas, nebus to baubimo kai kurių kolegų, kurie būdami valdančiose pozicijose kažkodėl nedidino toms pačioms statutinėms tarnyboms finansavimo taip, kaip turėjo, lyg ir suprasdami, būdami patys buvę pareigūnai.

PIRMININKAS. Ačiū. Prieš kalbės A. Širinskienė.

A. ŠIRINSKIENĖ (*MSNG*). Kadangi ministrė taip maniakiškai kalba apie tuos 24 mln., tai aš greičiausiai nuo jų ir pradėsiu. Jūs dabar siūlote pareigūnams 24 mln., o jūsų ministerijų miestelis kainuoja 200 mln. Tai jūs į savo parketą, kilimus ir kėdes investuojate daugiau, negu investuojate

į policijos pareigūnus. Dar bandote daryti taip, tarsi jie gauna kažkokią išskirtinę jūsų malonę, nors pinigai, kuriuos jūs taip maloningai čia skirstote, lygiai taip pat yra mokesčių mokėtojų ir nėra jūsų asmeniniai pinigai.

Iš tiesų reikėtų turėti gėdos aiškinant, kad jūs padarėte viską. Reikėtų turėti dar didesnės gėdos vėl bukai meluojant faktiškai viso posėdžio metu, kad yra kažkas suderinta. Jeigu yra suderinta su pareigūnais, kodėl tuomet tų pačių pareigūnų profsąjungos ir policijos profsąjunga, ir ikiteisminio tyrimo įstaigų profsąjunga rašo Seimo nariams laiškus ir įspėja, kad jau dabar pareigūnai, vien matydami šitą reformą, traukiasi iš savo institucijų, palieka pareigas ir išeina į užtarnautą poilsį? Jiems jau užtenka matyti, kaip valstybė, vykdydama reformą, taip pat ir jų atlyginimų reformą, su jais nesiskaito. Tai jūs pasiskaitykite tuos raštus, gal pagaliau suprasite, kur yra jūsų tarimosi rezultatas.

Ir trečias dalykas dėl tų 30 metų. Žmonėms, kurie ėjo į tarnybą, buvo sukurtas teisėtas lūkestis, kad jie turi galimybę tarnauti 30 metų, užsitarnauti papildomus priedus. Manau, daugelį žmonių tas motyvavo. Jūs dabar bandote, kai ir taip pareigūnų trūksta mūsų įstaigose, tą pagrindinį motyvatorių panaikinti.

PIRMININKAS. Laikas.

A. ŠIRINSKIENĖ (*MSNG*). Iš tikrųjų reiktų prisiimti atsakomybę ir už policijos žlugdymą.

PIRMININKAS. Kviečiu balsuoti ir po balsavimo bus galimybė pasisakyti, replikuoti. Kas pritaria šiam paketui? Kas pritaria po svarstymo, balsuoja už, kas turi kitą nuomonę, balsuoja prieš arba susilaiko.

Balsavo 128: už – 66, prieš – 52, susilaikė 10. Po svarstymo yra pritarta. Prašom, G. Skaistė per šoninį mikrofoną.

G. SKAISTĖ (*TS-LKDF*). Aš tiesiog norėčiau pakviesti nemanipuliuoti, nes šiandien jau kelintą kartą girdžiu, kad biudžete yra numatytos lėšos ministerijų miesteliui įgyvendinti, kurias Vyriausybė investuoja į betoną, užuot investavusi į žmones. Aš kokius 30 kartų biudžeto svarstymo metu pasakiau, kad lėšų valstybės biudžete ministerijų miestelio statybai nėra, tačiau jūs sąmoningai naudojate tą argumentą, tarytum tų pinigų būtų. Tą projektą įgyvendina valstybės įmonė Turto bankas, parduodamas ministerijų pastatus. Valstybės biudžete mistinių 245 mln. ministerijų miestelio statybai tiesiog nėra, tai kviesčiau nemanipuliuoti ir nekartoti šitos pasakos penktą kartą iš eilės.

PIRMININKAS. Prašom, L. Nagienė repliką.

L. NAGIENĖ (*DFVL*). Aš vis dėlto niekaip negaliu suvokti, kaip gali nubraukti stažą ir už atitinkamą laipsnį. Šiandien mes sakome, nesvarbu, kokį jis laipsnį turės, jis gaus tokį pat atlyginimą, jeigu bus lojalus viršininkui ar kuriam nors ministrui. Tai tikrai yra pats blogiausias sprendimas, manau.

PIRMININKAS. Prašom. V. Bakas.

V. BAKAS (*DFVL*). Aš dar kartą noriu atkreipti viso Seimo dėmesį į ministrės tokį šantažą prieš bendruomenės pareigūnus ir Seimą, maždaug jeigu nepriimsime statuto, nebus 24 mln. Ministre, galite paaiškinti, kaip darbo užmokestis susijęs su statutu? Jeigu norite didinti, jūs galite didinti jį dabar, tai yra biudžeto klausimas, ne statuto klausimas. Todėl nešantažuokite žmonių ir neklaidinkite Seimo.

Antra, nustokite meluoti. Jūsų visa politika pagrįsta melu. Jūs nesitariate su profesinėmis sąjungomis. Kiek šiandien matė Seimo nariai savo pašto dėžutėse, visos Lietuvoje veikiančios profesinės sąjungos Seimo nariams parašė raštus, kuriuose išdėstė savo nepritarimą šitam projektui.

PIRMININKAS. Dėkoju.

12.55 val.

Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo Nr. XIII-2166 7, 8, 51, 53, 140, 141 straipsnių, 2 ir 4 priedų pakeitimo ir 142 straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymo projektas Nr. XIVP-2927(3) (*priėmimo tęsinys*)

Balsuojame dėl darbotvarkės 1-18 klausimo – Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo priėmimo. Kviečiu apsispręsti balsuojant.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 124: už – 94, prieš – 2, susilaikė 28. Įstatymas yra priimtas. (*Gongas*)

12.55 val.

Seimo nutarimo „Dėl patariamojo referendumo dėl plynųjų miško kirtimų ribojimo ir uždraudimo saugomose teritorijose paskelbimo“ projektas Nr. XIVP-3342 (*pateikimo tęsinys*)

Darbotvarkės 1-19 klausimas. Mums taip pat liko balsavimas dėl Seimo nutarimo „Dėl patariamojo referendumo dėl plynųjų miško kirtimų ribojimo ir uždraudimo saugomose teritorijose paskelbimo“. Kviečiu balsuoti, kas pritaria po pateikimo.

Balsavo 122: už – 56, prieš – 25, susilaikė 41. Po pateikimo yra nepritarta. Tai, gerbiamieji kolegos, dėl… Repliką po balsavimo – T. Tomilinas.

T. TOMILINAS (*DFVL*). Gerbiami kolegos, jūs deklaruojate norą bendrauti su visuomene, girdėti jos nuomonę. Lietuva yra viena labiausiai plynuosius kirtimus vykdanti valstybė iš Europos. Jūs visiškai neatsižvelgiate į tai, ko prašo nevyriausybinės organizacijos, ko prašo mokslininkai. Mes tikrai galėjome padaryti referendumą, diskutuotume dėl to, kaip saugoti miškus, o dabar tiesiog spjovėte į veidą žmonėms ir toliau pirmausime pagal miškų kirtimo intensyvumą. Labai gėda iš tikrųjų, kolegos.

PIRMININKAS. Prašau. V. Pranckietis.

V. PRANCKIETIS (*LSF*). Kadangi referendumą, kaip sakė T. Tomilinas, apspjaudėme, tai pasakysiu taip: ekologinis populizmas labai madingas. Tai tikrai nesispjaudykime ekologinėmis frazėmis ir terminais. O jeigu jau taip, tai rytoj siūlysiu referendumą dėl arimo gylio. Ačiū.

PIRMININKAS. J. Razma. Prašau.

J. RAZMA (*TS-LKDF*). Gerbiamas kolega Tomai Tomilinai, nereikia čia tų skambių kalbų. Žinome, kokiu pagrindu ta jūsų iniciatyva atsirado. Neatsitiktinai su Europos Parlamento rinkimų data susieta. Jūs siūlote patariamąjį referendumą dėl plynųjų kirtimų. Klausite žmonių nuomonės. O jums neaišku, kokia žmonių nuomonė tuo klausimu? Galvojate, kad jie už plynuosius kirtimus, ar ką, kad žadate jų klausti? Jeigu jūs norėjote konkretaus rezultato, tai reikėjo ne patariamąjį referendumą, o konkretų, su konkrečiu projektu, tada būtų rezultatas koks nors. Dabar čia yra tiktai žaidimas, norint sutelkti rinkėjus Europos Parlamento rinkimams.

PIRMININKAS. Gerbiamieji kolegos, aš pratęsiu tada šį posėdį, matydamas, kad yra dar norinčių pasisakyti, iki tol, kol pabaigsime klausimus. Labai nedaug liko. Tikrai, manau, nieko neatsitiks. K. Adomaitis. Prašau.

K. ADOMAITIS (*LF*). Gerbiamieji, turbūt dėl visiems jau girdėto, žinoma, teismo sprendimo šią akimirką Miškų urėdija apskritai sustabdė kirtimus saugomose teritorijose. Ten bus atliktas poveikio aplinkai vertinimas ir mes matysime, tikiuosi, visai kitokį požiūrį ir situaciją saugomose teritorijose. Beje, gerbiamas Viktorai, teismo sprendimas liečia ir žemės ūkio teritorijas, kurios yra „Natura 2000“ vietose, tad gali būti sprendimų ir tenai.

PIRMININKAS. Gerai. Tai sutariame, kad paskutiniai, kurie čia stovi, ir pasisakys. R. Morkūnaitė-Mikulėnienė. Prašau.

R. MORKŪNAITĖ-MIKULĖNIENĖ (*TS-LKDF*). Ačiū. Aš tai norėčiau pasinaudoti proga ir atkreipti dėmesį į klausimą, kuris labai svarbus, kalbant apie miškus, gyvąją gamtą ir visus kitus dalykus, kaip suderinti su ūkiniais interesais, tai yra Nacionalinį miškų susitarimą. Mano turimomis žiniomis, jisai yra užstrigęs, nes čia kai kurie sėdintys kolegos, jų partijos nesutinka pasirašyti. Čia tiesiog kreipiuosi į opoziciją, į socialdemokratus, galbūt net ir paties T. Tomilino partiją, kurios nuomonės išsiskiria, matėme, net ponas A. Stončaitis nepalaikė tos iniciatyvos dėl referendumo. Tai tikrai, kolegos, labai kviečiu susitarti. Su Nacionaliniu miškų susitarimu mes galėtume labai sėkmingai pajudėti, nes vienas iš tų blokų, dėl ko yra pavykę susitarti su nevyriausybininkais ir, atrodė, tarp partijų, būtent orientuotas į gyvosios gamtos ir saugomų teritorijų apsaugą.

PIRMININKAS. Dėkoju. T. Tomilinas. Prašau.

T. TOMILINAS (*DFVL*). Gerbiama Radvile, tai ir buvo pasiūlymas, kaip išspręsti šitą neišsprendžiamą situaciją dėl Miškų susitarimo. Jūs prisižadėjote jį turėti, mes jo dabar neturime, nėra susitarimo, neegzistuoja dėl esminių dalykų. Referendumas būtų padėjęs, bet, deja, kaip pats

gerbiamas J. Razma ir prisipažino, referendumas yra nenaudingas vienai didelei valdančiajai partijai ir dėl to jūs jo nenorite daryti, nors per kitus rinkimus stebuklingai referendumai galioja ir eina, dėl dvigubos pilietybės jūs puikiai žinote taip pat rezultatą. Tai visi tie argumentai, kuriuos patys sakėte, galioja ir jums. Jūs nubalsavote specialiai dėl to, kad nebūtų padidėjęs aktyvumas per Europos rinkimus, ir tai yra naudinga jūsų partijai. Na, labai gerai, tegul išgirsta visos nevyriausybinės organizacijos tą žinią apie jūsų partijos strategiją Europos rinkimuose.

PIRMININKAS. V. Valkiūnas.

V. VALKIŪNAS (*DPF*). Gerbiamas Jurgi, daugiau kaip prieš dešimt metų dėl atominės uždarymo buvo referendumas irgi patariamasis, tačiau uždarėte atominę elektrinę. Taigi, Jurgi, kieno karvė maurotų, bet jūsų patylėtų! (*Balsai salėje*)

PIRMININKAS. Ir D. Griškevičius.

D. GRIŠKEVIČIUS (*DFVL*). Aš ne apie karves. Vis dėlto, gerbiama Radvile, reikia prisiminti, kad mes turime įvairių susitarimų įvairiais klausimais, bet net ir biudžeto priėmimo metu yra konkretūs punktai, kurie yra neįgyvendinami, nors yra susitarimai ir juos reikėtų įgyvendinti. Tai yra vienas dalykas.

Na, ir antras dalykas. Aišku, Tomas turbūt pasakė esminę mintį, bet taip, demokratams svarbu, kad svarbiais klausimais Lietuvos piliečių būtų atsiklausiama. Ir antras dalykas, aš suprantu, kad konservatoriams naudinga, kad būtų mažas aktyvumas, bet tikrai mes norime, kad aktyvumas būtų kuo didesnis, ir tikrai manome, kad svarbiu klausimu galima išklausyti. Juo labiau kadangi rinkimai, šiaip ar taip, vyks tą dieną, tai papildomo finansavimo tam referendumui nereikia. Dėl to mes ir turėjome iniciatyvą, kurią palaiko ir nevyriausybinis sektorius, dėl to ir teikėme. Todėl jūs netgi savo žodžius irgi puikiai pasakėte, jūs ne apie miškus kalbėjote, jūs kalbėjote apie rinkimus. Tai akivaizdu, kad jūs šitą klausimą blokavote tik dėl to, kad nenorite pakelti aktyvumo.

PIRMININKAS. Taip, tuoj balsuosime, ar tobulinti nutarimą, taigi, dar pasitaupykite. Bet Jurgis buvo paminėtas ne kartą. Prašau – J. Razma.

J. RAZMA (*TS-LKDF*). Ne, aš kalbėjau apie miškus ir sakiau, kad man tikrai aišku, kad žmonių nuomonė yra neigiama dėl plynųjų kirtimų ir nebereikia čia patariamojo referendumo, kad tą sužinotume, bet džiugu, kad kolegos prisipažino, kad jų tikslas – ne tą klausimą dėl miškų spręsti, bet rinkėjų aktyvumą pakelti. Na, tam tikslui paieškokite kokių nors kitų priemonių, na, negi neturite fantazijos, kad taip dirbtinai su tuo patariamuoju referendumu tą darytumėte?

Ir dėl atominės elektrinės. Ponui V. Valkiūnui derėtų žinoti, kad ne mūsų Vyriausybė priėmė sprendimą jos nestatyti po patariamojo referendumo, o A. Butkevičiaus Vyriausybė, kai turbūt ir Darbo partija buvo sudėtyje tos… (*Balsai salėje*)

PIRMININKAS. Gerbiamieji kolegos, dabar mes balsuojame ir tada bus replikos po balsavimo. (*Triukšmas salėje*) Gerbiamieji kolegos, ramiai, ramiai, nagi viskas gerai, taigi ko čia nervinamės, na, tikrai. Duokime dar dviem paskutiniams pasisakyti ir tada jau tikrai balsuosime.

V. Valkiūnas. Tikiu, kad bus įdomu.

V. VALKIŪNAS (*DPF*). Gerbiamieji visi kolegos, dėmesio! 2008–2012 metais, mano kadencijoje, buvo balsavimas dėl atominės uždarymo, neuždarymo. Darbo partija ir aš balsavome, kad neuždarytume atominės elektrinės, o konservatoriai, galime patikrinti, kas balsavo, kitą kartą pavardes išvardysiu, už uždarymą. Ir dabar, kad būtų ir tokios kainos elektros baisios, ir viskas, kas kalti?

PIRMININKAS. Taip, gerbiamieji, ir A. Butkevičius.

A. BUTKEVIČIUS (*DFVL*). Dėkoju, posėdžio pirmininke. Man gaila, kad jau J. Razmos atmintis pradėjo labai šlubuoti, tikriausiai jau pavargo nuo užimamų savo pareigų. Tuo metu ne aš buvau Ministru Pirmininku, bet aš noriu jums priminti, kad A. Kubiliaus spaudimas tuo metu ir diskusija su A. M. Brazausku buvo labai stipri. Ir tuo metu netgi P. Auštrevičiaus, kuris yra Liberalų sąjūdžio atstovas, tikriausiai derybų metu tuomet gal… Taip, taip, patikrinkite dokumentus ir pasižiūrėkite.

PIRMININKAS. Gerai, gerbiamieji, mus nunešė prisiminimų upė toli, bet grįžtame prie referendumo. Kas už šio nutarimo projekto dėl referendumo tobulinimą, balsuoja už, kas už atmetimą, balsuoja prieš. Alternatyvus balsavimas.

Balsavo 108: už – 54, prieš – 54. Kviečiu pakartoti balsavimą. Kas už tobulinimą, balsuoja už, kas už atmetimą, balsuoja prieš.

Balsavo 107: už – 54, prieš – 53. Nutarimo projektas bus tobulinamas.

13.06 val.

Pareigūnų ir karių valstybinių pensijų įstatymo Nr. I-693 1, 3, 6 ir 16 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2256 (*pateikimo tęsinys*)

Gerbiamieji kolegos, darbotvarkės 1-20 klausimas. Mums liko pateikimo tęsinys. Aš kviesčiau pateikimą padaryti T. Tomiliną, bet balsavimo intervalą daryti jau popietiniame posėdyje, nes laiko nėra daug. Prašau tada įvykdyti pateikimo tęsinį. Prašau.

T. TOMILINAS (*DFVL*). Gerbiami kolegos, leiskite jums pristatyti Pareigūnų ir karių valstybinių pensijų įstatymo projektą, kuris, mano galva, atkurs istorinį teisingumą, ištaisys istorines klaidas. Tai yra seniai vykstanti diskusija. Kai vyko įvairios statutinės reformos, vadinamieji išstatutinimai, dalis muitinės pareigūnų neteko teisės į pareigūnų ir karių pensijas ir taip buvo pažeisti jų teisėti lūkesčiai, kurie susiformavo dar 1990 metais, kai buvo priimtas tuo metu Muitinės veiklą reglamentuojantis įstatymas. Jame buvo tokie žodžiai: „Muitinės pareigūnams taikoma tokia pat kaip ir karinę tarnybą atliekantiems pareigūnams asmenų socialinė apsauga."

Šiuo metu iš esmės galioja tokia kolizinė situacija, kai iki 2018 metų tarnavę muitinės pareigūnai, anksčiau tarnavę ir turintys daugiau negu penkerių metų stažą, iš esmės vykdė tą pačią tarnybą, turėjo uniformas, davė priesaiką, *de facto* buvo statutiniai pareigūnai, bet jie neteko galimybės gauti valstybinę pensiją, nes 2007 metais iš esmės taisant įstatymus buvo padaryta klaida ir valstybės pensija numatyta ne visiems statutiniams muitinės pareigūnams, o tik tiems, kurie dirbo postuose, mobiliose grupėse ir ikiteisminiame tyrime, o likę statutiniai pareigūnai tos teisės į pareigūnų pensiją neteko.

Buvo daug diskusijų, daug raštų, daug kreipimųsi į teismą, vyko įvairūs nagrinėjimai Seime ir kitose institucijose ir 2020 metais daliai muitinės pareigūnų buvo suteikta teisė į pareigūnų pensiją, tačiau ne visiems. Tokiu būdu susiklostė konstitucinio lygiateisiškumo principą pažeidžianti situacija, kai muitinės pareigūnai tapo vieninteliais pareigūnais, kai daliai išstatutintų pareigūnų neliko valstybinių pensijų.

Visiškai kitaip klostėsi situacija kitose tarnybose, ar tai būtų policija, ar tai būtų kalėjimų tarnyba, ar kitos. Taip, vyko vadinamasis išstatutinimas, dalis pareigūnų neteko statutinio pareigūno statuso. Žiūrint į priekį (tai yra normalu), tada tie pareigūnai, kurie netenka to statutinio statuso, ateityje negauna ir pareigūnų pensijos. Tačiau, žiūrint retrospektyviai, tokia tvarka negalėjo egzistuoti, negalėjo susidaryti, nes taip išeina, kad muitinės pareigūnai yra vieninteliai, kuriuos diskriminuojame.

Taigi, mūsų siūlymas yra tiesiog pradėti diskutuoti dėl to, kad visiems pareigūnams, muitinės pareigūnams, tarnavusiems kaip statutiniams iki 2018 metų, tiesiog būtų suteikta teisė į pareigūno pensiją, kuri jiems ir priklauso. Kiek man teko analizuoti įvairiausių raštų, institucijų susirašinėjimų, iš tiesų visi mato tą 2007 metais padarytą klaidą. Neužtenka valios tą klaidą ištaisyti. Mes kalbame apie 1 tūkst. 900 žmonių. Siūlome tą klaidą taisyti palaipsniui, ne iš karto, galbūt kokie nors atidėjimai įmanomi. Diskutuosime komitetuose. Nesinori palikti vienos grupės žmonių, palikti jų tokioje nelygiateisėje situacijoje ir kažkodėl taikyti jiems visiškai kitokius standartus, negu mes taikėme kitoms tarnyboms. Diskusijos apie tai vyko ir praeitoje kadencijoje. Tiesiog siūlau pagaliau įveikti tą pirmą šių kalbų barjerą ir normaliai Socialinių reikalų ir darbo komitete ištaisyti tą seną istorinę klaidą.

PIRMININKAS. Dėkoju. Dar bus keletas klausimų, nepabėkite iš tribūnos. L. Nagienė turi klausimą. Prašom.

L. NAGIENĖ (*DFVL*). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Gerbiamas kolega, kiek reikės valstybės biudžeto lėšų? Esate maždaug skaičiavę, kiek šiandien pareigūnų turėtų teisę gauti šitą išmoką, valstybinę pensiją?

T. TOMILINAS (*DFVL*). Bendra tendencija nėra plėsti tų kategorijų. Tiesiog tendencija yra tokia, kad yra siaurinamos pareigūnų, gaunančių valstybinę pensiją, kategorijos. Tokia tvarka galioja jau nuo 2018 metų. Todėl tas poreikis gali būti iki 6 mln., bet būti išdėstytas per kelerius metus, tai tikrai tokio didelio poveikio biudžetui nebus. Apie 1 mln. ar panašiai per metus, nemanau, kad yra didžiulė našta.

Labai svarbu yra iš tikrųjų ištaisyti tą neteisybę. Žmonės jaučia, kad kitos grupės (taip pat dirbusios ne postuose ir ne gatvėje, bet ir statutiniai pareigūnai, kurie dirbo tiesiog muitinėje) negavo valstybinės pensijos, kai policijos pareigūnai tą valstybinę pensiją gauna. Tokia neteisybė negali egzistuoti teisinėje valstybėje. Ir tų pinigų kiekis nėra toks didelis, juolab kad mes šiaip papildomų grupių į pareigūnų pensijų gavėjų ratą neįtraukėme taip intensyviai.

PIRMININKAS. Klausia I. Kačinskaitė-Urbonienė.

I. KAČINSKAITĖ-URBONIENĖ (*DPF*). Labai ačiū. Man, galbūt priešingai negu gerbiamai mano kolegei L. Nagienei, atrodo, kad čia ne tiek svarbu, kiek pinigų reikės. Svarbu, kad būtų užtikrintas lygybės ir lygiateisiškumo, teisingumo principo įtvirtinimas. Socialinės garantijos veikia tada, kada iš tiesų visiems, kuriems priklauso, kurie atsiduria tokioje pačioje situacijoje kaip ir kiti (nesvarbu, kokią sritį mes bepaimsime, – ar tai pareigūnų socialinė apsauga, ar bet kokios kitos grupės žmonių), na, turi būti taikomi tie patys principai. Man atrodo, kad akivaizdu, kad šiuo atveju tie principai yra pažeidžiami.

Ir aš pačią idėją tikrai labai palaikau. Gal jūs galėtumėte plačiau paaiškinti Seimo nariams ir pakomentuoti, kokias socialines pasekmes sukuria toks išskirtinumas? Aš kaip suprantu, ir dabar jau dalis muitinės pareigūnų, statutinių pareigūnų, taip pat turi teisę į tą valstybinę pensiją, bet tiktai dalis. Vadinasi, kad net toje pačioje tarnyboje dirbantys, tokio paties statuso statutiniai pareigūnai…

PIRMININKAS. Laikas.

I. KAČINSKAITĖ-URBONIENĖ (*DPF*). …irgi vieni turi galimybę pretenduoti, kiti – ne. Kokias tai sąlygas kuria bendram darbui ir visoms kitoms, kaip sakyti, socialinėms pasekmėms?

T. TOMILINAS (*DFVL*). Tikrai labai ačiū už klausimą. Visiškai sutinku su požiūriu, kad lygiateisiškumas yra mūsų pagrindinis konstitucinis principas ir mes turime jį maksimaliai taikyti. Mes kalbame apie istorines skriaudas. Dabar dirbantys pareigūnai tos skriaudos nejaučia, iš esmės dalis tarnybos yra išstatutinta. Pavyzdžiui, koks nors buhalterijos darbuotojas muitinėje galbūt ir neturi teisės į statutinio pareigūno pensiją. Tačiau tada, kai susikūrė valstybė, 1990 metais, buvo priimtas įstatymas ir tuo metu visa muitinės tarnyba buvo statutinė, kaip ir visa policijos tarnyba, kaip ir visa Kalėjimų departamento, – visi buvo vienodai statutiniai. Tas išstatutinimo procesas vyko ilgus metus. Tačiau kalbant apie tą laiką, kai visi tie pareigūnai buvo statutiniai, ir jau dabar skirstyti, kokį jie darbą dirbo, tikrai yra nesąžininga, nes tuo metu, 1990 metais, kai kūrėsi mūsų valstybė, jiems buvo pasakyta – visi jūs tokie patys, kaip ir karinę tarnybą atliekantys pareigūnai. Lūkestis buvo sukurtas, o 2007 metais tą lūkestį staiga Seimo komitetuose kažkas nusprendė paneigti. Tai yra tikrai didžiulė neteisybė. Pareigūnai iki šiol jaučia tą skriaudą. Čia kalbame ne apie pinigus, o būtent apie teisingumo jausmą, apie tai gerbiama Ieva ir kalba.

PIRMININKAS. Dėkoju. Daugiau klausiančių nėra. Ačiū už pristatymą. Dėl motyvų nėra norinčių kalbėti. Apsispręsime per balsavimo intervalą po pietų. Yra? I. Kačinskaitė-Urbonienė. Prašom.

I. KAČINSKAITĖ-URBONIENĖ (*DPF*). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Iš tiesų, man atrodo, ir mano klausimo metu, ir gerbiamo T. Tomilino pristatymo metu mes girdėjome aiškius argumentus, kodėl šiam įstatymo projektui derėtų pritarti. Iš tiesų todėl, kad sudaromos ne tokios pačios sąlygos vienai socialinei grupei, tai yra statutiniams pareigūnams, dirbantiems muitinėje, bet nepriklausantiems tam tikriems padaliniams, nors statusas yra tas pats, įgyti teisę į valstybinę pareigūnų pensiją. Man atrodo, tokių skirtingų sąlygų suteikimas sudaro nelygiateisiškumą, pažeidžiamas lygybės principas, taip mes kuriame ir nepasitikėjimą mūsų socialinės apsaugos sistema, taip pat neskatiname gerų, tarnauti valstybei pasirengusių žmonių, ir būtent tarnauti konkrečiai muitinėje. Todėl tikrai labai kviečiu palaikyti. Palaikau šią iniciatyvą.

PIRMININKAS. Dėkoju. Apsispręsime per balsavimo intervalą popietiniame posėdyje.

13.17 val.
Seimo narių pareiškimai

Dabar Seimo narių pareiškimai. Pirmasis – R. Šarknickas. Prašom.

R. ŠARKNICKAS (*LVŽSF*). Gerbiami kolegos, noriu kalbėti žodžiais, skirtais dvejų metukų mergaitei, paliktai gyvybės langelyje. Garsioji, liūdnoji Kauno mergaite, žinau, kad dabar esi sunkioje vienatvėje. Gyvybės langelis. Dveji metukai. Vis klausiu savęs, kaip tu ten langelyje tilpai su išgąstingais jausmais? Kelios gyvenimo minutės, skardus skambutis išgąsdino tave, kad be motinos, be tėčio likai viena. Neklausiu, kodėl vasarą staiga krenta šaltos snaigės. Neklausiu, kodėl žibuoklė staiga sužydi žiemą. Neklausiu savęs. Gyvena Saulė ir Mėnulis danguje, o debesys ir dieną, ir naktį seka, gąsdina juos. Tikiu, kad kažkam buvo sunku arba lieka nežinia. Tikiu, kad Saulės ir Mėnulio šviesa apkabins, sušildys tavo nerimą dabar.

Po to, kas įvyko, ko gero, gal taip geriau, negu vaikas būtų kur nors pamestas, paliktas arba, neduok Dieve, dar labiau. Tokie įvykiai, keičiantys vienas kitą, rodo, kad jaunoms šeimoms tikrai nėra lengva, patiria stresą. Turbūt jaunos šeimos ir susilaukė vaikų, ir panašiai. Mes matome, kad valstybėje trūksta ir psichologų. Pagrindinė priežastis, manyčiau, yra ta, kad švietimo, mokymosi įstaigose iki šiol nėra emocinio raštingumo nuo pat 1 klasės arba net nuo darželio. Kad kiekvienas žmogus, vaikas, berniukas, kuris taps tėvu arba mama, sugebėtų save kritiškai vertinti, pažinti savo emocijas bet kuriose situacijose.

Vakar stebėjau televizijos laidą, joje pasisakė Vaiko teisių tarnybos atstovai. Buvo pasakyta, kad politikai neturi kištis į esamus įvykius, sukrečiančius visą valstybę. Taip, iš dalies sutinku, bet politikai taip pat turi savo šeimas, taip pat turi vaikų, taip pat turi emocijas, taip pat turi įvertinimus, nes jie pagal įvykius dirba su teisėkūra ir daro sprendimus. Žinoma, su specialistais.

Mano palinkėjimas būtų Švietimo, mokslo ir sporto ministerijai greičiau imtis šios iniciatyvos, kad mokymosi programose atsirastų emocinis raštingumas. Tai jau senokai yra užsienio valstybių mokyklose. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkoju. Daugiau nėra norinčių kalbėti. Skelbiu rytinį posėdį baigtą. (*Gongas*)

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMAS

VII (RUDENS) SESIJOS
VAKARINIO POSĖDŽIO NR. 333
STENOGRAMA

2023 m. gruodžio 12 d.

Pirmininkauja Lietuvos Respublikos Seimo Pirmininko pirmasis pavaduotojas J. RAZMA ir Seimo Pirmininko pavaduotojas A. MAZURONIS

PIRMININKAS (J. RAZMA, *TS-LKDF*). Gerbiami kolegos, 14 valanda, pradedame vakarinį Seimo posėdį. Registruojamės.

Užsiregistravo 66 Seimo nariai. Dirbame pagal patvirtintą darbotvarkę.

14.01 val.

Saugaus eismo automobilių keliais įstatymo Nr. VIII-2043 2, 3, 10, 13, 15, 17, 19, 20, 22, 24, 25, 27[1], 29, 30 ir 33 straipsnių pakeitimo įstatymo Nr. XIV-1445 17 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3341(2) (*svarstymas*)

Darbotvarkės 1 klausimas yra Saugaus eismo automobilių keliais įstatymo kai kurių straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3341(2). Svarstymo stadija. Išklausysime pagrindinio komiteto, šiuo atveju – Teisės teisėtvarkos komiteto, išvadą, kurią turėtų pateikti J. Sabatauskas. (*Balsas salėje*) I. Haase, komiteto pirmininkė, tada gelbės situaciją.

I. HAASE (*TS-LKDF*). Teisės ir teisėtvarkos komitetas nagrinėjo Lietuvos Respublikos saugaus eismo automobilių keliais įstatymo nurodytų straipsnių pakeitimo įstatymo 17 straipsnio pakeitimo įstatymo projektą Nr. XIVP-3341. Komiteto sprendimas – pritarti iniciatorių pateiktam Saugaus eismo automobilių keliais įstatymo nurodytų straipsnių pakeitimo įstatymo 17 straipsnio pakeitimo įstatymo projektui Nr. XIVP-3341 ir komiteto išvadoms. Balsavimo rezultatai: už – 7, prieš ir susilaikiusių nebuvo.

PIRMININKAS. Dėkui. Dabar diskusija. Mačiau, buvo įsirašęs J. Sabatauskas, bet jo nėra, tai motyvai. Dėl motyvų niekas neužsirašė. Balsuosime dėl šio projekto per numatytą balsavimo intervalą.

14.02 val.

Įstatymo „Dėl Pietryčių Azijos valstybių asociacijos valstybių narių ir Europos Sąjungos bei jos valstybių narių išsamaus oro susisiekimo susitarimo ratifikavimo“ projektas Nr. XIVP-2889(2) (*svarstymas*)

Darbotvarkės 2-2 klausimas – įstatymo „Dėl Pietryčių Azijos valstybių asociacijos valstybių narių ir Europos Sąjungos bei jos valstybių narių išsamaus oro susisiekimo susitarimo ratifikavimo“ projektas Nr. XIVP-2889(2). Taip pat svarstymo stadija. Išklausytume Užsienio reikalų komiteto išvadas, jeigu būtų įgaliotas pranešėjas M. Matijošaitis, bet jo, deja, nėra. Tada žvelgiu į komiteto pirmininką, kuris turi gelbėti situaciją, kai jo nariai nepavyzdingai lanko posėdžius.

Ž. PAVILIONIS (*TS-LKDF*). Tai ratifikacijos įstatymą svarstėme gruodžio 1 dieną. Pritarta bendru sutarimu.

PIRMININKAS. Dėkui. Diskutuoti nebuvo užsirašiusių. Dėl motyvų niekas nepageidauja kalbėti. Tai vėl balsavimas dėl šio projekto bus per numatytą balsavimo intervalą.

14.04 val.

Žmogaus mirties nustatymo ir kritinių būklių įstatymo Nr. VIII-157 4 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2799(2) (*svarstymas*)

Kitas klausimas – Žmogaus mirties nustatymo ir kritinių būklių įstatymo 4 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2799(2). Taip pat svarstymo stadija. Čia pranešėja turėtų būti

P. Kuzmickienė. Jos vėl nematome. Žiūriu, kas iš Sveikatos reikalų komiteto narių yra čia, salėje. R. Žemaitaitis tada perskaitys komiteto sprendimą.

R. ŽEMAITAITIS (*MSNG*). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Sveikatos reikalų komitetas šių metų gruodžio 6 dieną svarstė Žmogaus mirties nustatymo ir kritinių būklių įstatymo Nr. VIII-157 4 straipsnio pakeitimo įstatymo projektą. Sprendimas yra bendru sutarimu pritarti komiteto išvadoms ir patobulintam komiteto variantui.

PIRMININKAS. Dėkui. Čia turime diskutuoti užsirašiusį V. Valkiūną. Kviečiame į tribūną.

V. VALKIŪNAS (*DPF*). Gerbiamieji, šis klausimas yra mirties ir gyvybės klausimas – ar įskaitysime kaip mirusį, kaip nori padaryti, kad greitoji pagalba įskaitytų, ar gaivinsime kovodami už gyvybę? Matote, jūs taip primityviai kažkurie galvojate. Aš turėjau tokios, kaip sakant, garbės dirbti kartu su žmogumi, kuris buvo ištrauktas iš mirties spąstų, jis papuolė į dviejų mašinų avariją, tarp dviejų mašinų autoinspektorių sutrynė. Buvo pažeisti vidaus organai, viskas, jokia greitoji nebeėmė, buvo, kaip sakant, jau klinikinės mirties būsena, tačiau draugas pakeitė aplinkybes – buvo nuvežtas, darė operaciją. Nesiėmė operacijos daryti, kaip sakant, tie populiarūs daktarai, tai darė *dežuruojantis* daktaras ir žmogų ištraukė iš mirties spąstų. 3 mėnesius buvo klinikinės mirties būsenos, ir man pats pasakojo. Žmogus nedidelio ūgio, bet sambistas.

Kodėl aš tai pasakoju? Remiuosi šia įvykusia situacija. Mano nuomone, iš tų, kuriems jau konstatuoja ar po avarijų, ar kitų įvykių, kur nevienareikšmiški, 10 % galima būtų atgaivinti. Kaip ir man šita bendradarbė sakė, konsiliumas buvo atvažiavęs iš Maskvos ir klausinėjo, galvojo, kad ten jau proto nukrypimai, nes valandą iki operacijos maždaug buvo klinikinė mirtis ir paskui 3 mėnesius buvo klinikinė mirtis – be sąmonės, be nieko, tačiau normalus žmogus, ir pats įsitikinau. Čia bus taip, kad greitoji, kaip ir anksčiau buvo, bus nesuinteresuota, kad jų automobilyje miršta ir konstatuojama mirtis. Jiems bus lengviau tai daryti vietoje, kai jau mirtis ir pulso nėra. Mirtis – kam čia vežti ir gelbėti tą žmogų.

Todėl aš, kolegos, kviečiu nepalaikyti šio įstatymo, nors jisai skamba gražiai, bet tai nepaskatins gaivinti ar nuskendusiojo, ar kurio, iš principo reanimuoti, kaip ir papasakojau šį įvykį iš savo gyvenimo. Kolegos, galima ir apie 10 % atgaivinti. Kaip tik reikia imti daugiau, kaip sakant, ne konstatuoti mirtį ir palikti ten skenduolį ar po avarijos, bet vežti ir bandyti reanimuoti ir sugrąžinti gyvybę. Todėl, gerbiamieji, tai yra labai rimtas klausimas – gyvybė arba mirtis. Mes turime siekti, kad daugiau gyvybės būtų, o mirti visada visi suspės, todėl neskubinkime mes savo mirties, neskubinkime kitų mirties, stenkimės gelbėti. Aš siūlau nepalaikyti to, kad palengvintume kai kam darbą ir kad būtų daugiau mirčių. Kviečiu, kolegos, rimtai apmąstyti ir teisingai įvertinti šio įstatymo pataisas, remiantis visomis gyvybės situacijomis.

PIRMININKAS. Dėl motyvų už užsirašė A. Vinkus. Prašau pasisakyti.

A. VINKUS (*LVŽSF*). Gerbiami Seimo nariai, kaip gydytojas ir turintis tam tikrą patirtį galiu pasakyti, kad pritariu ir palaikau šio įstatymo pakeitimą. Toks pakeitimas ne tik padidins specialistų, kurie įgis teisę nustatyti mirties faktą, skaičių, bet ir taupys šio fakto nustatymo sąnaudas bei laiką. Pagal dabartinį reglamentavimą į mirties įvykio vietą atitinkamais atvejais turi vykti viena po kitos dvi brigados, jei iškviestoje pirmoje brigadoje dirba paramedikas, kuriam nesuteikta teisė nustatyti mirties faktą.

1997 metais priimtame Žmogaus mirties nustatymo ir kritinių būklių įstatyme paramedikams ir skubiosios medicinos pagalbos paramedikams nebuvo nustatyta teisė nustatyti mirties faktą. Bet to ir nereikėjo, nes Lietuvoje tokie specialistai nebuvo rengiami.

Daugiau kaip po dešimties metų nuo įstatymo priėmimo, 2007 metais, profesinėse mokyklose, vėliau kolegijose buvo pradėti rengti paramedikai ir skubiosios pagalbos paramedikai. Pradėjus rengti paramedikus tais pačiais 2007 metais sveikatos ministras išleido įsakymą, kuriame nurodė, kad greitosios medicinos pagalbos įstaigos nustato gimimo ir mirties faktą, o greitosios medicinos pagalbos brigadoje gali dirbti paramedikas ir skubiosios pagalbos paramedikas, tačiau įstatymu jiems teisė nustatyti asmens mirties faktą, kaip jau minėjau, nebuvo suteikta.

Todėl logiška ir reikalinga išspręsti šią problemą. Ačiū autoriams už iniciatyvą. Balsuosiu už ir agituoju jus balsuoti už.

PIRMININKAS. Vis dėlto V. Valkiūno neįtikinote. Jis kalbės prieš.

V. VALKIŪNAS (*DPF*). Ačiū, Antanai, už jūsų pamąstymus. Jūs, taip sakant, kaip suinteresuota persona, kaip medikas, kaip visos tos sistemos dalis, tačiau, kaip aš pabrėžiau, galbūt jūs neišgirdote mano pasakymo, jeigu galima iki 10 % atgaivinti žmonių, negalima kalbėti apie sąnaudas, apie pinigus, apie išlaidas. Mes turime žmogų… Taip, mes sakome, kad mums brangiausias yra žmogus, o čia išeina, kad brangiausi yra pinigai. Dėl pinigų reikia atsisakyti ir žmogaus gyvybės. Ne, gerbiamieji, už gyvybę! Kuo daugiau veš ir reanimuos, ir gelbės žmonių gyvybę ir paramedikai, ir visi visi, tuo visuomenė bus brandesnė, sveikesnė ir pozityvesnė. Ačiū.

PIRMININKAS. Gerbiamas A. Vinkus per šoninį mikrofoną.

A. VINKUS (*LVŽSF*). Mielas pone Valkiūnai, nesiekite su pinigais. Ne ta kryptimi aš kalbėjau. Noriu pasakyti, kad čia svarbiausia laikas, sugebėjimas ir žmogaus gyvybės gelbėjimo procesas. Ačiū.

PIRMININKAS. Gal netęskime, gerbiamas Valkiūnai. Jūs čia aiškinsitės dar nežinia kiek. Dabar balsuoti negalime, tai darysime per balsavimo intervalą.

14.12 val.

Seimo nutarimo „Dėl pavedimo Lietuvos Respublikos valstybės kontrolei atlikti valstybinį auditą“ projektas Nr. XIVP-3320(2) (*svarstymas*)

Toliau nagrinėjame klausimus pagal darbotvarkę. Seimo nutarimo „Dėl pavedimo Lietuvos Respublikos valstybės kontrolei atlikti valstybinį auditą“ projektas Nr. XIVP-3320(2). Čia yra sujungti du projektai. Svarstymo stadija. Išklausysime Audito komiteto išvadą, ją pateiks R. Budbergytė.

R. BUDBERGYTĖ (*LSDPF*). Ačiū. Gerbiami kolegos, Audito komitetas, apsvarstęs du pateiktus Seimo nutarimo „Dėl pavedimo Valstybės kontrolei atlikti valstybinį auditą“ projektus, priėmė sprendimą juos sujungti ir teikti Seimui patobulintą jungtinį Seimo nutarimo projektą. Jam buvo pritarta mūsų komitete bendru sutarimu.

Dėl Švietimo ir mokslo komiteto pasiūlymo dėl preambulės. Audito komitetas Švietimo ir mokslo komiteto pasiūlytai preambulės formuluotei pritarė iš dalies ir pasiūlė ją konkretinti, kad preambulėje atskleidžiami sprendimų priėmimo motyvai atitiktų nutarimo 1 straipsnyje keliamus klausimus, į kuriuos turėtų būti atsakyta audito atlikimo metu.

Dėl R. Tamašunienės pasiūlymo dėl 1 straipsnio. Audito komitetas pritarė Seimo narės R. Tamašunienės pasiūlymo esmei, kad atliekant auditą turėtų būti įvertinti ne tik savivaldybių, bet ir ministerijos, švietimo įstaigų įsipareigojimai dėl darbo užmokesčio. Pasiūlymui pritarta iš dalies, nes nutarimo 1 straipsniu Valstybės kontrolei pavedama įvertinti, ar švietimo sistemos dalyviai tinkamai įgyvendina įsipareigojimus dėl darbo užmokesčio.

O Švietimo ir mokslo komiteto pasiūlymui dėl 1 straipsnio Audito komitetas pritarė iš dalies, nes buvo įvertinta pavedamo atlikti audito apimtis ir siekiama sudaryti galimybes Valstybės kontrolei audito metu atsakyti į Seimo nutarime keliamus klausimus ir pateikti įrodymais pagrįstas išvadas bei rekomendacijas, todėl pasiūlyta auditą atlikti iki gegužės 15 dienos, o ne iki gegužės 1 dienos, kaip pasiūlė Švietimo ir mokslo komitetas. Taip pat nekeičiant esmės siūloma patikslinti 1 straipsnio formuluotę tinkamiau atskleidžiant pavedimo turinį. Kaip minėjau, čia Audito komitetas bendru sutarimu patobulintam jungtiniam sprendimui pritarė bendru sutarimu.

PIRMININKAS. Dėkui. Švietimo ir mokslo komiteto išvadą turėtų pateikti J. Šiugždinienė. Jos nėra. Gal E. Pupinis?

E. PUPINIS (*TS-LKDF*). Ačiū, posėdžio pirmininke. Gerbiami kolegos, komitetas priėmė tokį sprendimą: iš esmės pritarti Seimo nutarimo „Dėl pavedimo Lietuvos Respublikos valstybės kontrolei atlikti valstybės auditą“ projektui Nr. XIVP-3320 bei komiteto išvadoms, pasiūlyti pagrindiniam Seimo Audito komitetui jį sujungti su Seimo nutarimo „Dėl pavedimo Lietuvos Respublikos valstybės kontrolei atlikti valstybinį auditą“ projektu Nr. XIVP-3312 ir patobulinti pagal komiteto teiktus pasiūlymus. Komitetas pateikė savo pasiūlymus, kiek žinome, kaip informavo pranešėja, Audito komitetas įvertino.

PIRMININKAS. Galite ir luktelėti, nes esate vienintelis užsirašęs diskutuoti. Suteikiu žodį.

E. PUPINIS (*TS-LKDF*). Gerbiami kolegos, iš tiesų turbūt dažnai mes diskutuojame apie švietimo finansavimą ir matome, čia konstatuojamoje dalyje yra nurodyta, kad biudžetas iš tikrųjų didėja, ir nemažais procentais. Taip pat žinome, kad mes jau atitinkame pagal asignavimus bendrojo vidaus produkto ir Europos Sąjungos vidurkį, tačiau, kaip žinome, mokytojai kelia tam tikrus klausimus dėl atlyginimų dydžių. Savaime suprantama, kad negalint įvertinti situacijos visoje Lietuvoje turbūt tam tikras išvadas daryti būtų labai sudėtinga. Todėl tikrai reikalingas tam tikras peržiūrėjimas, nes ir komitete mes žiūrėjome, kad nelabai tolygus finansavimas pakliūna iki pat mokytojų, iki jų atlyginimų, iki mokyklų. Iš tikrųjų reikėtų įvertinti tas priežastis ir, aišku, mes matome, kad ne visos savivaldybės vienodai turbūt tvarkosi su savo ugdymo sistemos tinklu. Komitete girdėjome, kad kai kurios mokyklos finansuojamos aplinkos priežiūrai keturis kartus daugiau negu tame pačiame rajone kitos mokyklos. Arba ugdymo procesas reikalauja keturiskart daugiau lėšų kai kuriose mokyklose negu kitose tame pačiame viename rajone. Iš tikrųjų kaip Lietuvoje yra, tai vėlgi matome, kad, na, netgi ir iš streikų galima spręsti, kad taip pat situacija nevienoda, regionuose vienokia, centruose kitokia, net ir tuose pačiuose regionuose sąlygos yra nevienodos ir atlyginimų dydžiai nevienodi. Tai tikrai geras vertinimas.

Tačiau vėlgi čia buvo nemažai pasisakyta iš Audito komiteto dėl preambulės. Dar kai kada mes patys pradedame gąsdinti mokytojus, kad tik neikite, ši sistema, kaip parašyta, nepatraukli, toliau – neapibrėžtumo švietimo srityje labai daug. Tai iš tikrųjų nėra tikslus įvertinimas. Ką tai reiškia neapibrėžtumas? Gyvenime turbūt mes visi turime tam tikrų neapibrėžtumų, ir visą laiką turbūt bet kokias pareigas einančiam žmogui, na, nėra garantijų, kad tos pareigos nepasikeis arba iš tikrųjų reikalavimai neišaugs. Šiuo atveju manytume, kad tų gąsdinimų reikėtų mažiau, nes mes patys, ypač būdami opozicijoje, kalbame, kad čia labai blogai, baisu, vajetau, neikite ir panašiai, o paskui patys galvojame, kodėl jauni žmonės nestoja? Šuo atveju, tikrai manyčiau, turbūt savo pasisakymus turėtume vertinti kaip nors atsargiau, nes kalbame apie bendrą sistemą, ji tobulinama ir pagal dabartinį susitarimą, taip pat siekdami tam tikrų tikslų, mes ją tobuliname. Tačiau tokiais pasisakymais, manau, tikrai mes nieko gero nepasiekiame. Manyčiau, reikėtų galbūt pradžią bent patobulinti ir tuos neapibrėžtumus arba sąvokas, kurios neaiškios, neatskleistos… Ką reiškia neapibrėžtumas? Girdime apie įvairias kitokias problemas. Galbūt ir tam tikras elgesys moksleivių su mokytojais kai kuriais atvejais yra iššaukiantis, yra tokių rezonansinių atvejų. Manyčiau, tokių netikslių, išplėstų sąvokų nereikėtų vartoti ir tuose nutarimuose.

Manyčiau, kad vis dėlto gerai, kad yra šiek tiek atidėta. Mums atrodo paprasta padaryti normalų auditą, nes ir Valstybės kontrolė turi tam tikrus resursus, kuriuos panaudoja ir kitais tikslais. Iš tikrųjų jie turės tuos resursus atitraukti grynai šiam darbui, ne pagal savo suplanuotas veiklas. Manyčiau, tikrai reikėtų geriau padaryti kokybiškiau, negu skubėti ir būtinai apibrėžti labai glaustas sąlygas. Vis dėlto, manyčiau, gerai, kad atidėta šiek tiek vėlesniam laikui, bent iki gegužės 15 dienos. Ir vis dėlto auditas turėtų būti atliktas. Jis tikrai atskleistų tam tikras problemas ne tik tam tikrų savivaldybių viduje, bet apskritai pasiūlytų tam tikras išeitis, kaip vis dėlto padidinti tam tikrą mokos fondą, ypač keliamoms problemoms, susijusioms su mokytojų atlyginimais, spręsti. Siūlau pritarti.

PIRMININKAS. Vienas, pageidavęs diskutuoti, diskutavo. Dabar dėl motyvų. V. Fiodorovas – už. Kadangi yra pasiūlymų dėl šio projekto, motyvai bus tada, kai apsispręsime dėl pasiūlymų. Prie klausimo grįšime per balsavimo intervalą.

14.21 val.

Švietimo įstatymo Nr. I-1489 29 straipsnio pakeitimo įstatymo Nr. XIII-2894 2 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3304(2) (*svarstymas*)

Toliau darbotvarkės 2-5 klausimas – Švietimo įstatymo straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3304(2). Svarstymo stadija. D. Asanavičiūtė pateiks komiteto išvadą.

D. ASANAVIČIŪTĖ (*TS-LKDF*). Ačiū, gerbiamasis posėdžio pirmininke. Komitetas svarstė. Buvo pateikti du pasiūlymai – Seimo kanceliarijos Teisės departamento ir Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos Europos Sąjungos teisės grupės. Teisės departamento pasiūlymui komitetas

nutarė nepritarti, nes jie prašė Vyriausybės išvados, tačiau projektas buvo derintas su Švietimo, mokslo ir sporto ministerija. Taigi balsavimo rezultatai: pritarti iniciatorių pateiktam įstatymo projektui ir komiteto išvadoms. Už – 5, prieš – 4, susilaikiusių nebuvo.

Taip pat yra Seimo narių S. Lengvinienės ir L. Nagienės pasiūlymai, bet tikriausiai juos pristatysime balsavimo metu. Ačiū.

PIRMININKAS. Diskusija. Pirmoji užsirašiusi L. Nagienė.

L. NAGIENĖ (*DFVL*). Gerbiami kolegos, trečią kartą mes ruošiamės atidėti šito įstatymo vykdymą, tai yra pratęsiame terminą ir visą laiką aiškiname viena, tik viena mintis – neskirtas finansavimas. Man labai įdomu, 2020 metais… Kai 2021 m. gruodžio 16 d. buvo priimta pataisa dėl įsigaliojimo datos, buvusi švietimo ministrė pateikė lygiai tokią pat mintį – finansavimas neskirtas, todėl įvykdyti negalime ir atidėjome iki 2024 m. sausio 1 d. Dabar, kai buvo šito įstatymo pateikimas, lygiai taip pat ministerija pristatydama, tai yra pristatė buvusi ministrė šitą įstatymo pataisą, pasakė lygiai tą patį: nepasirengę, nes nebuvo numatyta lėšų. Tai leiskite paklausti daugumos: o kas planuoja biudžetą ir kas turėtų atkreipti dėmesį, kad neskirtas finansavimas?

Aš tai niekaip negaliu suvokti, kad šiandien mes vėl atidedame dar dvejiems metams šito įstatymo įsigaliojimą. Pirmiausia vienas klausimas. Įkuriame VšĮ „Mokausi Lietuvoje“ pagal Vyriausybės nutarimą. Vyriausybės nutarimas buvo priimtas rugpjūčio 22 dienos posėdyje. Lapkričio 8 dieną įregistruota VšĮ „Mokausi Lietuvoje“, kuri vykdys centralizuotą priėmimą. Tai kyla man pačiai toks klausimas (ir manau, kad ir kitiems Seimo nariams turėtų taip būti): o ką šiandien ši įstaiga darys? Priimtas asmuo, kuris turėtų jau organizuoti, vykdyti pirkimus ir panašiai, ir spręsti klausimą. Atidedame priėmimą vien dėl to, kad vėl, sako, trūks pinigų. Tačiau LAMA BPO, kuri yra sukūrusi šitą centralizuotą priėmimą į aukštąsias mokyklas, bus finansuojama. Bus perkama paslauga iš LAMA BPO už daugiau negu pusę milijono, būtent kad centralizuotas priėmimas į aukštąsias mokyklas toliau būtų sėkmingai vykdomas.

Tai nejaugi mes per vienus metus, per dvejus metus, kaip jau atidėjome nuo 2021 metų, nesugebėjome sukurti normaliai programos ir padaryti centralizuoto priėmimo moksleivių? Tiek ir neformaliam ugdymui vykdyti centralizuotą priėmimą, tiek ir į aukštąsias, ir profesines mokyklas? Dabar aš jau pasižiūrėjau, kiek yra numatyta skirti pinigų iš Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonės. Tai yra numatyta 4 mln. 864,2 euro. 4,8 mln. 4,8 mln.! Tačiau net vienai iš savivaldybių (Jonavai) yra numatyta lygiai taip pat iš Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonės lėšų skirti 353 tūkst. būtent šiai programai įgyvendinti. Tai man visiškai… Centralizuotas?.. Taip ir rašo: kurti centralizuotą priėmimą rajono savivaldybėje. Niekaip negaliu suprasti, kaip galima taip vėl išskaidyti lėšas ir negalvoti, kad tai bus sukurta viena centralizuota programinė įranga.

Tai aš, iš tikrųjų, šiandien atidėjimui tikrai nepritarsiu ir kviečiu ir kitus. Faktiškai mes nežinome, ką šiandien darys VšĮ „Mokausi Lietuvoje“, kuri tam ir buvo įkurta, kad sujungtų visas savivaldybes. Kai kurios savivaldybės šiandien, drąsiai galiu pasakyti, jau vykdo centralizuotą priėmimą. Vykdo centralizuotą. Tik reikėtų koordinacijos ir galvoti, kurios savivaldybės programinė įranga galbūt yra pati geriausia ir jau galėjo taip dirbti. O intelektinį produktą, kokį naudoja dabar LAMA BPO ir yra centralizuotas priėmimas, galėtų jį nupirkti ir neišleidinėti pinigų paslaugai pirkti. Ačiū.

PIRMININKAS. V. Targamadzė taip pat pageidauja pasisakyti diskusijoje. Prašau.

V. TARGAMADZĖ (*DFVL*). Ačiū už suteiktą žodį. Iš tiesų, jeigu mes galvojame, kad galima labai staigiai sujungti įvairias sistemas, kurios ten veikia viename ar kitame mieste, vienose ar kitose institucijose, tai nėra taip paprasta. Juo labiau kad vykdant įvairius pirkimus reikalingas laikas viešiesiems pirkimams.

Bet mes pasižiūrėkime. VšĮ yra įkurta, antrą kartą atidedama. Lėšų, vadinasi, skiriama, etatai išlaikomi. Kodėl iš RRF pinigų lėšų negalima buvo skirti 4,8 mln. praeitą kartą? Per Švietimo ir mokslo komiteto posėdį pasakė: na, buvo svarbesnių reikalų, mes skyrėme. Mano buvo pasiūlymas, kad reikėtų kiekvienais metais (kas ketvirtį ar kas pusę metų) patikrinti, ką daro. Tačiau viską išanalizavusi, aš tikrai siūlau nepritarti dvejiems su puse metų. Nors gal vieni metai yra trumpas laiko tarpas, bet reikia pasispausti ir padaryti.

Žiūrėkite, ką reiškia tas nesusikoncentravimas. LAMA BPO dabar ima lėšas už organizavimą iš aukštųjų mokyklų, iš profesinių mokyklų. Vadinasi, net nenumatyta LAMA BPO lėšų iš biudžeto, nors anksčiau ten buvo projektinės lėšos.

Taigi, šis klausimas visiškai neanalizuojamas ir nesprendžiamas, todėl tikrai nepalaikykime dvejų su puse metų. Po metų pasižiūrėsime. Jeigu ne, bus tokia pataisa, tai tada gal bus galima kokiam nors laikotarpiui pratęsti. O išlaikyti etatus, kad etapus sudėliotų… *Nu*, atsiprašau, tai yra lėšų švaistymas. Ačiū.

PIRMININKAS. Diskusiją baigėme. Čia yra pasiūlymų. Tada viską keliame į balsavimo intervalą.

14.30 val.

Sporto įstatymo Nr. I-1151 2 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3327(2) (*svarstymas*)

Einame prie kito klausimo. Darbotvarkės 2-6 klausimas – Sporto įstatymo 2 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3327(2). Svarstymo stadija. Pranešėjas komiteto pirmininkas A. Žukauskas pateiks komiteto išvadą.

A. ŽUKAUSKAS (*LF*). Gerbiami Seimo nariai, komitetas gruodžio 6 dieną svarstė Sporto įstatymo pakeitimo projektą. Iš esmės pritarė komiteto patobulintam Sporto įstatymo 2 straipsnio pakeitimo įstatymo projektui, komiteto išvadoms. Bendru sutarimu teikia įstatymo projektą Seimui svarstyti.

PIRMININKAS. Dėkui. Čia dėl projekto pasiūlymų nėra. Dėl motyvų niekas nepageidauja kalbėti. Balsuosime dėl jo per numatytą balsavimo intervalą.

14.31 val.

Laisvės premijos įstatymo Nr. XI-1584 2 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3207(2) (*svarstymas*)

Kitas darbotvarkės 2-7 klausimas – Laisvės premijos įstatymo 2 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3207(2). Pranešėjas T. V. Raskevičius pateiks Žmogaus teisių komiteto išvadą.

T. V. RASKEVIČIUS (*LF*). Gerbiami Seimo nariai ir narės, Žmogaus teisių komitetas, kaip pagrindinis komitetas, Lietuvos Respublikos laisvės premijos įstatymo 2 straipsnio pakeitimo įstatymo projektą svarstė šių metų gruodžio 6 dieną posėdyje. Komitete buvo priimtas sprendimas pritarti įstatymo projektui. Komitete jam buvo pritarta bendru sutarimu.

PIRMININKAS. Dėkui. Dėl motyvų V. Semeška pageidauja pasisakyti už.

V. SEMEŠKA (*TS-LKDF*). Dėkoju, gerbiamas pirmininke. Kaip čia nepasisakysi? Pirmiausia, Laisvės premija negali būti pigi, nes laisvė niekada nėra bevertė, jinai tikrai yra labai vertinga. Tas 5 tūkst. eurų pakeitimas į 200 bazinių socialinių išmokų – keičiantis situacijai dėl išmokų dydžio, taip pat keisis ir Laisvės premijos dydis. Todėl tai yra puikus pasiūlymas, jam reikia pritarti. Ačiū.

PIRMININKAS. Ką gi, dėl šio projekto visi pasisakė. Balsuosime dėl jo per numatytą intervalą.

14.33 val.

Įstatymo „Dėl užsieniečių teisinės padėties“ Nr. IX-2206 5, 79, 113, 115, 125, 126, 130^{1}, 140^{8}, 140^{10}, 140^{13}, 140^{14} ir 140^{19} straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3047(2)ES (*svarstymas*)

Darbotvarkės 2-8 klausimas – įstatymo „Dėl užsieniečių teisinės padėties“ kai kurių straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3047(2). Svarstymo stadija. Pirmiausia pranešėjas A. Ažubalis pateiks Užsienio reikalų komiteto išvadą.

A. AŽUBALIS (*TS-LKDF*). Gerbiamas posėdžio pirmininke, kolegos, Užsienio reikalų komitetas projektą svarstė gruodžio 6 dieną ir bendru sutarimu priėmė sprendimą pritarti komiteto patobulintam įstatymo „Dėl užsieniečių teisinės padėties“ Nr. IX-2206 5, 79, 113, 115, 125, 126, 130^{1}, 140^{8}, 140^{10}, 140^{13}, 140^{14} ir 140^{19} straipsnių pakeitimo įstatymo projektui ir komiteto išvadai.

PIRMININKAS. Dėkui. Dar dviejų komitetų išvadas turime išklausyti. L. Kasčiūnas pateiks Nacionalinio saugumo ir gynybos komiteto išvadą.

L. KASČIŪNAS (*TS-LKDF*). Labai ačiū, gerbiamas Jurgi. Kolegos, jūs puikiai žinote, visiems įstatymams, kurie stiprina sienos apsaugą, gerbiamas Vytautai, visą laiką bus pritarta Nacionalinio saugumo ir gynybos komitete. Tai ir šiam įstatymui pritarta bendru sutarimu po svarstymo. Ačiū.

PIRMININKAS. Ir V. T. Raskevičius pateiks Žmogaus teisių komiteto išvadą.

T. V. RASKEVIČIUS (*LF*). Gerbiami kolegos, Žmogaus teisių komitetas, kaip papildomas komitetas, įstatymo projektą svarstė šių metų lapkričio 22 dienos posėdyje. Komitetas bendru sutarimu priėmė sprendimą grąžinti įstatymo projektą iniciatoriams tobulinti. Aš pagarsinsiu komiteto motyvus, kodėl buvo priimtas būtent toks sprendimas. Komitetas atkreipia dėmesį, kad iniciatorių pateiktas įstatymo projektas yra nesuderinamas su galiojančiais Europos Sąjungos teisės aktais. Komiteto nuomone, projektu nėra tinkamai įgyvendinamas šių metų birželio 7 dienos Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo nutarimas „Dėl Lietuvos Respublikos įstatymo „Dėl užsieniečių teisinės padėties“ nuostatų atitikties Lietuvos Respublikos Konstitucijai“.

Pažymėtina, kad 2013 m. birželio 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos dėl tarptautinės apsaugos suteikimo ir panaikinimo bendrosios tvarkos naujos redakcijos 43 straipsnis pasienio procedūrai numato maksimalų 28 dienų terminą. Europos Sąjungos Teisingumo Teismas yra pasisakęs, kad pagal direktyvos 43 straipsnį valstybėms narėms leidžiama sulaikyti į jų teritoriją atvykstančius tarptautinės apsaugos prašytojus, tačiau tokios procedūros gali būti taikomos tik tada, jeigu tarptautinės apsaugos prašytojai, pasibaigus 4 savaičių terminui, paprastai apgyvendinami netoli sienos ar tranzito zonose esančiose vietose arba teritorijose.

Kaip teigiama projekto iniciatorių aiškinamajame rašte, šiuo metu nėra stebimi dideli užsieniečių, siekiančių neteisėtai kirsti Lietuvos Respublikos valstybės sieną, srautai, todėl nėra tinkamai pagrindžiamas poreikis laikyti prieglobsčio prašytojais neįleistais ir *de facto* sulaikytais iki 5 mėnesių asmenis. Komiteto nuomone, kelių ar keliolikos asmenų bandymas kirsti Lietuvos Respublikos sieną negali būti prilyginamas didelei trečiosios šalies piliečių grupei, kaip tai nustatyta direktyvos 43 straipsnyje. Projekto iniciatoriai, siūlydami 5 mėnesių *de facto* sulaikymą, remiasi pasiūlymu dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento dėl krizių ir *force majeure* situacijų imigracijos ir prieglobsčio srityje, kuriuo siūloma nustatyti, kad esant krizinėms situacijoms ar esant *force majeure* pasienio procedūra galėtų trukti iki 20 savaičių.

Atkreiptinas dėmesys, kad šis pasiūlymas yra nepriimtas ir negalioja. Galiojantis reguliavimas leidžia nustatyti nacionalinėje teisėje palankesnes sąlygas ir procedūras prieglobsčio prašytojams, tačiau jokia nuostata neleidžia nustatyti griežtesnių sąlygų ir apriboti prieglobsčio prašytojų teises labiau, nei leidžia minėtos direktyvos. Atsižvelgę į tai, kas paminėta, manome, kad, nepriklausomai nuo to, kokio pobūdžio teisėkūros pasiūlymai šiuo metu yra svarstomi Europos Sąjungos institucijose, įstatymo nuostatos privalo būti suderinamos su galiojančia Europos Sąjungos teise. Remiantis Prieglobsčio procedūrų direktyvos nuostatomis ir Europos Sąjungos Teisingumo Teismo išaiškinimu, maksimalus prieglobsčio prašytojų sulaikymo terminas, siekiant užtikrinti pasienio procedūrų veiksmingumą, negali viršyti 28 dienų.

PIRMININKAS. Dabar diskusija. Pasisakys ministrė A. Bilotaitė. Gal kartu ministrė pasakys, ar tenkina komiteto dalinis pritarimas jos pasiūlymui, ar čia turėsime balsuoti?

A. BILOTAITĖ (*TS-LKDF*). Laba diena, gerbiami kolegos. Pirmiausia norėčiau padėkoti komitetams, pagrindiniam komitetui už tikrai konstruktyvų ir dalykišką darbą. Norėčiau galbūt prieiti prie to, kad šiuo įstatymo pakeitimu yra siekiama atliepti Konstitucinio Teismo išsakytus sprendimus ir kad tie esminiai pakeitimai būtent su tuo ir susiję, tai yra pirmiausia aiškiai numatoma apgyvendinimo sprendimą priimanti institucija; taip pat yra numatytas individualus kiekvieno prieglobsčio prašytojo apgyvendinimo atvejo įvertinimas ir labai aiškiai įtvirtinta apskundimo tvarka; taip pat tai, kad teismai gali skirti švelnesnę, nei šiuo metu yra numatyta, alternatyvią sulaikymo priemonę; dar yra trumpinamas maksimalus pasienio procedūros terminas nuo 6 mėnesių iki 5 mėnesių.

Aš tiesiog norėčiau atkreipti dėmesį, kad tikrai nesutinku su tais argumentais, kurie buvo išsakyti, kad projektas netinkamai įgyvendina Konstitucinio Teismo nutarimą, nes visi aspektai, dėl kurių pasisakė Konstitucinis Teismas, yra numatyti šio įstatymo projekte.

Jei kalbame apie 6 mėnesių pasienio procedūrą, kurią siūlome trumpinti, noriu, kolegos, dar kartą atkreipti dėmesį, kad šiuo metu yra svarstomas krizių reglamentas ir jame yra siūlymas dėl pasienio procedūros – esant krizinėms situacijoms, išimtinėms situacijoms turėti ilgesnį terminą. Tą esame inicijavę ir tikrai tikimės tų pakeitimų. Čia, matyt, labai svarbu ir mūsų Europos Parlamento narių aktyvus darbas, telkimas ir šio sprendimo priėmimas.

Taip, ką esame dabar priėmę, yra mūsų nacionalinis sprendimas, bet noriu atkreipti dėmesį į išskirtinę situaciją, į migracijos instrumentalizaciją, kad Lietuva šiuo atveju nėra vienintelė šalis, prieš kurią yra naudojamos šitos priemonės, tai vyksta ir prieš mūsų kaimynus – tiek latvius, tiek lenkus, Suomija su tuo susiduria. Manau, labai svarbu mums turėti įrankius ir savo valstybėje užtikrinti saugumo dalykus. Žinoma, mes gerbiame Konstitucinio Teismo sprendimą, todėl ir buvo pasiūlytos šitos įstatymo nuostatos, kad jas įgyvendintume.

PIRMININKAS. Dėl pasiūlymo. Neišgirdome, ar tenkina pritarimas iš dalies, ar ne? Ar tenkina? (*Balsai salėje*) Jeigu tenkina, tada galime mes čia užbaigti iki balsavimo. Dėl motyvų ar yra užsirašiusių? Yra užsirašiusių. A. Ažubalis kalbės už.

A. AŽUBALIS (*TS-LKDF*). Ačiū. Pirmiausia, kolegos, reikia pasakyti, kad iš tikrųjų šitas įstatymo projektas atsižvelgia į Konstitucinio Teismo išsakytus priekaištus ir prieglobsčio prašytojai yra apgyvendinami Migracijos departamento sprendimu, kuris priimamas dėl kiekvieno prieglobsčio prašytojo, įvertinus individualias su juo susijusias aplinkybes, kurios gali būti skundžiamos teismui. Tai čia esminis dalykas yra.

Antras dalykas. Yra trumpinamas maksimalus pasienio procedūros laikotarpis – vietoj 6 mėnesių siūloma nustatyti 5 mėnesių laikotarpį. Dar daugiau, siūloma keisti alternatyvią sulaikymo priemonę į mažiau judėjimo laisvę ribojančią. Teisė judėti tik apgyvendinimo vietos teritorijoje keičiama į pareigą užsieniečiui neišvykti iš teritorijos be leidimo, o su įstaigos vadovo leidimu jis gali išvykti. Žodžiu, kolegos, aš taip pasakysiu: iš principo yra atlieptos Konstitucinio Teismo išsakytos abejonės ir priekaištai ir dabar projektas, sakyčiau, yra parengtas gerai. Ačiū.

PIRMININKAS. T. V. Raskevičius kalbės prieš.

T. V. RASKEVIČIUS (*LF*). Ačiū, dėkoju. Mano vertinimu ir Žmogaus teisių komiteto vertinimu, projektas neatitinka teisės viršenybės principo ir nėra suderinamas su mūsų šalies Konstitucija. Aptardami siūlomas taikyti priemones kolegos pamiršta, kad nuo gegužės mėnesio Lietuvos Respublikos pasienyje yra taikoma apgręžimo praktika, kai yra taikomas individualus vertinimas ir sieną leidžiama kirsti tik tiems asmenims, kurių individualios aplinkybės pateisina humanitarinės pagalbos poreikį. Nuo gegužės 1 dienos į Lietuvos Respublikos teritoriją buvo įleisti 56 asmenys, 56. 35 iš jų yra Rusijos ir Baltarusijos piliečiai – akivaizdu, kad jiems pasienio procedūra nėra taikoma. Potencialiai asmenų, kuriems yra taikoma pasienio procedūra, buvo 21. Nebuvo reikalinga papildoma apsaugos sistema, kurią Konstitucinis Teismas pripažino kaip prieštaraujančią Konstitucijai, nacionalinio saugumo interesams užtikrinti. Todėl yra sunkiai suprantama, kodėl manipuliuojant Europos Sąjungos lygmeniu nepriimtu teisiniu reguliavimu yra siūloma dėti dvigubą apynasrį net ir toje situacijoje, kuri negali būti pateisinama nacionalinio saugumo poreikiais. Todėl raginu kolegas nepalaikyti, o Vidaus reikalų ministerijai teikti tokias migracijos procesų valdymo priemones, kurios neprieštarautų tiesiogiai Lietuvos Respublikos Konstitucijai.

PIRMININKAS. Ką gi, baigėme diskusijas dėl šio projekto. Balsuosime netrukus, jau po 15 minučių.

14.45 val.

Transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės privalomojo draudimo įstatymo Nr. IX-378 pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3305(2) (*svarstymas*)

Toliau darbotvarkės 2-9 klausimas – Transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės privalomojo draudimo įstatymo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3305(2). Svarstymo stadija. Išklausysime Biudžeto ir finansų komiteto išvadą, ją pateiks M. Lingė.

M. LINGĖ (*TS-LKDF*). Komitetas gruodžio 6 dieną apsvarstė minėtą įstatymo projektą, įvertino visas gautas pastabas. Šio įstatymo projektu yra perkeliamos Europos Sąjungos direktyvos nuostatos į mūsų teisę. Komitetas, atsižvelgdamas dar į tai, kaip svarbu, kad iki gruodžio 23 dienos tie perkėlimai įvyktų, prašo, kad įstatymas būtų svarstomas skubos tvarka. Už balsavo 10, prieš – 2, susilaikiusių nėra. Taigi pritarta tokioms komiteto išvadoms.

PIRMININKAS. Teisės ir teisėtvarkos komiteto išvadą pateiks I. Haase.

I. HAASE (*TS-LKDF*). Dėkoju, gerbiamas pirmininke. Teisės ir teisėtvarkos komitetas svarstė Lietuvos Respublikos transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės privalomojo draudimo įstatymo pakeitimo įstatymo projektą Nr. XIVP-3305(2), naują redakciją. Komiteto sprendimas – pritarti Transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės privalomojo draudimo įstatymo pakeitimo įstatymo projektui Nr. XIVP-3305(2), naujajai redakcijai, ir siūlyti pagrindiniam komitetui jį tobulinti pagal pateiktas pastabas ir komiteto pasiūlymus, jiems komitetas pritarė. Balsavimo rezultatai: už – 8, prieš ir susilaikiusių nebuvo.

PIRMININKAS. Dėkui. Dabar diskusija. Pirmasis diskusijoje kalbės gausybės pasiūlymų autorius J. Sabatauskas.

J. SABATAUSKAS (*LSDPF*). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Gerbiami kolegos, šiandien svarstome didelės apimties, visiškai naujos redakcijos svarbų įstatymo projektą, jį siekiama priimti nepaprastai didele skuba. Įsivaizduokite, naujos redakcijos įstatymo projektui realiai skirta tik 2 savaitės.

Nors Vyriausybė dvejus metus rengė įstatymo projektą, formaliai teigdama, kad įstatymo priėmimą skubina direktyva, kurią reikia įgyvendinti dar šiais metais, deja, direktyvai šiame įstatymo projekte skiriamos tik kelios eilutės. Įstatymo projektas prifarširuotas visiškai kitų reikalavimų. Toks įspūdis, kad įstatymo projektas buvo rengtas ne Finansų ministerijoje, o draudimo bendrovėse, o gal Draudikų biuras jį rengė.

Turbūt tik Finansų ministerija galėtų atsakyti, kiek prisidėjo Draudikų biuras ir draudikai, rengdami šį įstatymo projektą. Jame pateikiama daugybė naujovių, kurios neabejotinai turės įtakos kiekvieno asmens duomenis panaudojant, savaime suprantama, kiekvieno draudėjo, tai yra kiekvieno vartotojo, jam kliūnančia kaina draudžiančio civilinės atsakomybės privalomuoju draudimu savo automobilius, transporto priemones.

Valstybinių įstaigų duomenų bazes nuolat atakuoja *hakeriai*. Mes visai neseniai girdėjome, kad vienos labai svarbios, didelės savivaldybės faktiškai visa duomenų bazė yra užblokuota, net atsarginiai, taip sakant, variantai yra užblokuoti. Nežinau, ar šiandien dar sutvarkyta.

Deja, ne visuomet didžiausias apsaugas turintys subjektai geba nuo jų apsiginti. O šiuo įstatymu įteisinamas leidimas juridiniam asmeniui kurti duomenų bazę, kuri apimtų nepaprastai didelį duomenų kiekį. Čia būtų saugoma informacija ne tik apie automobilį, svarbiausi valdytojo duomenys, duomenys apie asmens Kelių eismo taisyklių pažeidimus, apie eismo įvykius ir net sveikatos duomenys. Įstatymu siūloma gauti duomenis iš policijos, sveikatos registrų, neribotai leidžiama ja dalintis tarp draudikų. Visa tai bus naudojama ne tik žaloms atlyginti, o klientų rizikoms vertinti ir kainoms nustatyti. Atsižvelgdamas į nurodytas problemas kartu su kolegomis užregistravau visą paketą savo siūlymų, kurie bent iš dalies galėtų ištaisyti įstatyme paliktas spragas arba didelius neteisingumus, kuriuos norėtų iš naujo įteisinti. Vienas pavyzdys, kurį Vyriausybė paliko, negaliu sakyti, kad spraga, nes buvo sąmoningai pakeista straipsnio viena dalis, kai vairuotojas kitam vairuotojui perduoda automobilį. Dabar galiojančiame įstatyme yra teisė, kai, perduodant draudimo polisą naujam savininkui, visos teisės ir pareigos pereina jam. Čiagi nustatyta bet kokiu atveju iš naujo perdrausti automobilį. Mes tą klaidą taisome.

Kitas pasiūlymas, kai siekiama suvienodinti tiek raštu, tiek elektroninėmis priemonėmis deklaracijas teikiančių asmenų prievoles. Kaip žinote, projekte yra parašyta „elektroniniu būdu arba kitais sutartais būdais“. Visi puikiai suprantame, kad silpnoji pusė šiuo atveju yra vartotojas, kuris niekada neišsiderės kito būdo, negu nustatys tipinė, tarkime, draudiko pasiūlyta sutartis. Čia tas pats kaip sutartis su banku.

Toliau. Net ir žalą turi draudikai… Čia nenori atlyginti Draudikų biuras visiems nukentėjusiems. Pavyzdžiui, sakoma, kad štai nenustatytas kaltininkas. Aš suprantu, kad yra didelė rizika fiktyvių, bet tada, aš manau, yra kitas būdas – kasko draudimas, ir tada tas žmogus susitvar-

ko, jeigu jis nori tokiu būdu. Bet jeigu iš tikrųjų įvyko įvykis ir nesant galimybės nustatyti kaltininko, kuris pabėgo, tai tam ir yra Draudikų biuras, kad atlygintų žalą nukentėjusiems asmenims.

Šiuo atveju dar vienas dalykas – rinkti informaciją apie asmens padarytus Kelių eismo taisyklių pažeidimus arba jo dalyvavimą, kaip ir nukentėjusiam eismo įvykiuose. Įsivaizduokime, per metus žmogus gali būti pakliuvęs į du tris, o gal ir daugiau eismo įvykių ir visuose bus nukentėjęs. Ši informacija svarbi draudikams? Kuo čia dėtas tas asmuo, kuris buvo nukentėjęs? Ne, jinai vis tiek bus renkama. Ir šiuo atveju iš tikrųjų gana daug, manau, perteklinių funkcijų nustatyta Draudikų biurui. Labai gaila, kad pagrindinis BFK iš esmės normaliai net ir nediskutavo. Įsivaizduokite, naujos redakcijos įstatymo projektas, jokių klausymų dėl jo nebuvo. Jokių klausymų. Iškart nuo pirmojo svarstymo. Ar čia yra naujos redakcijos?

Kolegos, yra Seimo informacijos rinkimo padalinys, tyrimų padalinys, kuris yra pateikęs kažkada tyrimą, kiek įstatymų projektų priima subrendusios demokratijos valstybės. Mes, matyt, dar tikrai nesame subrendę, jeigu ten 29–36 per metus. Dažniausiai kalbama apie naujos redakcijos įstatymų projektus, ne apie vieno straipsnio pakeitimą. Šiandien naujos… Ir jie tą naujos redakcijos įstatymą svarsto ne vieną mėnesį, pusę metų ir daugiau. Čiagi skirta tik dvi savaitės. Labai gaila, bet, sakau, toks įspūdis, kad įstatymą rengė ne Finansų ministerija, o Draudikų biuras.

PIRMININKAS. G. Paluckas dar nori pasisakyti.

G. PALUCKAS (*LSDPF*). Mieli kolegos, aš labai trumpai ir šiek tiek papildysiu gerbiamą Julių. Žiūrėkite! Nepaisant kitų keičiamų nuostatų, viena pagrindinių, kuri man kelia nerimą, yra tai, jog šis teisinis reguliavimas padidins privalomojo civilinės atsakomybės draudimo kainas. Ar tikrai mes norime dar kartą didinti draudimo kainas? (*Balsai salėje*) Dėl kokių priežasčių yra keičiamos vadinamosios draudžiamos sumos? Aš negirdėjau Biudžeto ir finansų komiteto dėl to diskutuojant, aš tikrai negirdėjau apie tokias žalas, kurios šiandien yra numatytos įstatyme, – 5 mln. ir milijonas, žala gyventojams arba žala transporto eismo dalyviams ir žala materialiajam turtui.

Ar tikrai mes turime tiek daug atvejų, kai ta civilinės atsakomybės draudimo apimtis tų žalų nedengia? Tai kodėl šiandien šio įstatymo nauja redakcija yra beveik 30 % didinamos tos vadinamosios žalos? Puikiai suprantame, kad skaičiuojant draudimo įmoką ji didės absoliučiai visiems. Tai koks yra pagrįstas argumentas tai daryti? Iki priėmimo mes dar galime šitą klausimą sutvarkyti ir nedidinti, nebranginti privalomojo civilinės atsakomybės draudimo visiems šalies vairuotojams. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkui. Čia, kaip minėjau, yra pasiūlymų. Dar balsavimo intervalo nesame pasiekę. Dabar kitus projektus nagrinėsime eilės tvarka.

14.56 val.

Žvalgybos įstatymo Nr. VIII-1861 2, 5, 9, 10, 11, 12, 13, 15, 18, 21, 24, 26, 29, 31, 32, 40, 41, 42, 43, 44, 45, 47, 49, 50, 53, 54, 58, 59, 60, 62, 64, 65, 68, 70 straipsnių ir 1 priedo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1603(2), Kriminalinės žvalgybos įstatymo Nr. XI-2234 6 ir 7 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1604(2), Administracinių nusižengimų kodekso 557[1] ir 589 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1605(2) (*svarstymas*)

Darbotvarkės 2-10 klausimas, įstatymų projektų paketas. Pirmasis yra Žvalgybos įstatymo pataisų projektas Nr. XIVP-1603(2). Svarstymo stadija. Ir čia dar yra du lydimieji. Išklausysime L. Kasčiūno. Jis pateiks Nacionalinio saugumo ir gynybos komiteto išvadą.

L. KASČIŪNAS (*TS-LKDF*). Gerbiamas Jurgi, labai ačiū. Žvalgybos įstatymo ir lydimųjų projektų svarstymo stadija. Noriu priminti, kad šitas įstatymas gimė, jo iniciatyva gimė dar 2019 metais, bet tada mes kažkaip beveik draugiškai, net ir būdami opozicijoje, įtikinome tuometinius valdančiuosius, kad, žiūrėkite, reikia pirmiausia įsteigti žvalgybos kontrolierių, sutvarkyti, sakykime taip, žvalgybos institucijų priežiūrą, taip pat tame įstatymo projekte buvo tokia nuostata, susijusi su prevenciniu pokalbiu, tai išimti šią nuostatą ir tada grįžti prie šito projekto.

Na, iš principo tą ir padarėme, truputėlį laiko praėjo, bet, kita vertus, darome tai, ką turime padaryti. Žvalgybos kontrolierius yra įsteigtas. Nauji koeficientai, socialinės garantijos mūsų žvalgybos pareigūnams yra įtvirtintos Valstybės tarnybos įstatyme, tai tam tikra dalis buvo išimta iš šito įstatymo. Dabar mes tiesiog stipriname žvalgybos tarnybų įgaliojimus. Tas įgaliojimų stipri-

nimas neišvengiamai yra susijęs su šiuolaikinėmis grėsmėmis ir atsaku į jas. Iš esmės komitetas padarė ir klausymus, apsvarstė ir bendru sutarimu pritarė tikrai dideliam Žvalgybos įstatymo projektui ir jo lydimajam paketui. Tikimės, kad tą patį padarys ir visas Seimas. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkui. Dar turime išklausyti kitų komitetų išvadas. Biudžeto ir finansų komiteto išvados dėl visų trijų projektų. M. Lingė turbūt negirdi. Ne, L. Jonaitis turėtų pateikti. L. Jonaičio salėje nėra. Tai komiteto pirmininkas tada turi gelbėti padėtį.

M. LINGĖ (*TS-LKDF*). Komitetas vasario 15 dieną apsvarstė minėtą įstatymo projektą, pritarė iniciatorių pateiktam Žvalgybos įstatymo daugelio straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projektui ir pasiūlė pagrindiniam Nacionalinio saugumo ir gynybos komitetui patobulinti įstatymo projektą pagal Seimo Teisės departamento, Vyriausybės pateiktas pastabas, kurioms komitetas pritarė. Šiam sprendimui pritarta bendru sutarimu.

PIRMININKAS. Teisės ir teisėtvarkos komiteto išvadą turėtų pateikti I. Haase. Čia dėl dviejų lydimųjų projektų.

I. HAASE (*TS-LKDF*). Teisės ir teisėtvarkos komitetas svarstė Lietuvos Respublikos kriminalinės žvalgybos įstatymo pakeitimo įstatymo projektą Nr. XIVP-1604. Komiteto sprendimas – pritarti komiteto patobulintam įstatymo projektui ir komiteto išvadoms. Balsavimo rezultatai: už – 7, prieš ir susilaikiusių nebuvo.

Kitas – Administracinių nusižengimų kodekso 557[1] ir 589 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1605. Komiteto sprendimas – pritarti komiteto patobulintam įstatymo projektui ir komiteto išvadoms. Balsavimo rezultatai: už – 7, prieš ir susilaikiusių nebuvo.

PIRMININKAS. Dėkui. Diskutuoti pageidauja A. Pocius. Prašau.

A. POCIUS (*TS-LKDF*). Gerbiami kolegos, labai trumpai norėčiau pasisakyti šiuo klausimu ir štai kodėl. Netgi vakar dalyvaudamas tarptautinėje konferencijoje Lietuvos karo akademijoje, kurioje, be Vakarų šalių atstovų, taip pat buvo atvykę ir ukrainiečių – keletas karininkų tiesiogiai iš karo zonos… Pertraukų metu kalbėjomės apie realią situaciją. Be abejonės, ne vieną kartą buvo paminėta žvalgybos svarba. Aš manau, kad žvalgybos informacija yra aktuali tiek taikos metu, tiek ypač karo metu, nes nuo to priklauso bet kokio mūšio arba jo eigos tolesnės pasekmės ir rezultatas. Šio įstatymo pataisos mūsų žvalgybos institucijoms palengvintų galimybę ne tiktai vykdyti savo veiklą, bet ir apsisaugoti nuo galimų priešų kokių nors technologinių bandymų įsiskverbti arba stebėti mūsų institucijas.

Aš norėčiau, kad pritartumėte ir palaikytumėte šias pataisas štai kodėl: ypač atkreipiu dėmesį į tai, kad žvalgybinius dronus naudoja ne tik žvalgybinės institucijos ar kariuomenė, bet priešiškos pajėgos taip pat sėkmingai naudoja dronus. Tai mes matome ir Ukrainos karo situacijoje – Rusija sėkmingai naudoja dronus. Dabar šio įstatymo pataisos užtikrintų galimybę drausti tam tikroms, sakykime, suinteresuotoms institucijoms bandyti sužinoti ir išžvalgyti mūsų žvalgybos institucijų teritorijas, tam tikrus objektus. Manau, kad turėtumėte suprasti šią svarbą, kodėl yra daromi tie įstatymo pakeitimai – būtent tam, kad užtikrintume mūsų žvalgybos institucijų veiklą. Tai prašau palaikyti šio įstatymo pataisas. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkui. Pasiekėme balsavimo intervalą. Kaip tik galėsime ir apsispręsti dėl šio ką tik aptarto įstatymo projekto. Dėl jo yra vienintelis L. Kasčiūno pasiūlymas. Aš neminėsiu Vyriausybės pasiūlymų, kurie tapo nebeaktualūs. Manau, Vyriausybė su tuo sutinka. L. Kasčiūno klausčiau, ar tenkina komiteto pritarimas iš dalies?

L. KASČIŪNAS (*TS-LKDF*). Taip, gerbiamas Jurgi, tenkina, nes yra išmintingas pritarimas išmintingam pasiūlymui.

Kokia esmė? Trumpai. Reikia, Algi, reikia. Pirmąkart… Tradiciškai viešas žvalgybos institucijų grėsmių vertinimas vykdavo Seime. Praėjusiais metais, nors pats renginys buvo ir visai neblogas, jis įvyko prezidentūroje, nes iš esmės komitetas ir Seimas buvo eliminuotas. Mano pasiūlymas buvo toks Seimo garbės klausimas, kad Nacionalinio saugumo ir gynybos komitetas nuspręs tvarką, kada ir kaip bus pristatomas viešas, išslaptintas nacionalinių grėsmių vertinimas. Komitetas vienbalsiai tam su pataisomis pritarė. Dėl to komitetui dėkingas.

PIRMININKAS. Formuluojama, kad pritarta iš dalies, bet čia iš esmės pritarė. Tada daugiau neturime ko svarstyti.

Dėl motyvų už kalbėti užsirašė D. Šakalienė, bet jos salėje nėra. Balsuosime, ar pritariame visiems trims projektams, šiam trijų projektų paketui po svarstymo.

Balsavo 104: už – 97, prieš – 1, susilaikė 6. Po svarstymo pritarta.

15.06 val.

Pareigūnų ir karių valstybinių pensijų įstatymo Nr. I-693 1, 3, 6 ir 16 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2256 (*pateikimo tęsinys*)

Dabar balsuosime eilės tvarka pagal darbotvarkę. Pirmiausia dėl projekto, likusio iš rytinio posėdžio – Pareigūnų ir karių valstybinių pensijų įstatymo kai kurių straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2256. Jį, kaip žinome, pateikė T. Tomilinas.

Balsavo 104: už – 48, prieš – 7, susilaikė 49. Projektui nepritarta. Kaip įprasta, balsuosime, ar grąžinti tobulinti, ar atmesti. Už – grąžinti tobulinti, prieš – atmesti.

Už – 53, prieš – 55. Taigi projektas yra atmestas.

15.08 val.

Saugaus eismo automobilių keliais įstatymo Nr. VIII-2043 2, 3, 10, 13, 15, 17, 19, 20, 22, 24, 25, 27[1], 29, 30 ir 33 straipsnių pakeitimo įstatymo Nr. XIV-1445 17 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3341(2) (*svarstymo tęsinys*)

Toliau pagal darbotvarkę 2-1 klausimas – Saugaus eismo automobilių keliais įstatymo kai kurių straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3341(2).

Balsavo 106: už – 92, prieš – 1, susilaikė 13. Po svarstymo projektui pritarta.

15.08 val.

Įstatymo „Dėl Pietryčių Azijos valstybių asociacijos valstybių narių ir Europos Sąjungos bei jos valstybių narių išsamaus oro susisiekimo susitarimo ratifikavimo“ projektas Nr. XIVP-2889(2) (*svarstymo tęsinys*)

Kitas projektas – įstatymo „Dėl Pietryčių Azijos valstybių asociacijos valstybių narių ir Europos Sąjungos bei jos valstybių narių išsamaus oro susisiekimo susitarimo ratifikavimo“ projektas Nr. XIVP-2889(2).

Už – 105, prieš ir susilaikiusių nebuvo. Po svarstymo vieningai pritarta.

15.09 val.

Žmogaus mirties nustatymo ir kritinių būklių įstatymo Nr. VIII-157 4 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2799(2) (*svarstymo tęsinys*)

Kitas projektas – Žmogaus mirties nustatymo ir kritinių būklių 4 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2799(2).

Balsavo 107: už – 98, prieš – 1, susilaikė 8. Po svarstymo projektui pritarta.

15.09 val.

Seimo nutarimo „Dėl pavedimo Lietuvos Respublikos valstybės kontrolei atlikti valstybinį auditą“ projektas Nr. XIVP-3320(2) (*svarstymo tęsinys*)

Dabar Seimo nutarimo „Dėl pavedimo Lietuvos Respublikos valstybės kontrolei atlikti valstybinį auditą“ projektas. Dėl jo yra įvairių pasiūlymų. Aš kviečiu R. Budbergytę į tribūną.

Dėl preambulės yra Švietimo ir mokslo komiteto pasiūlymas, jam Audito komitetas pritarė iš dalies. Aš klausiu komiteto pirmininko, ar tenkina dalinis pritarimas? Sako, kad tenkina, tai balsuoti ir komentuoti nereikės. R. Tamašunienės pasiūlymas dėl 1 straipsnio. Vėlgi komitetas pritarė iš dalies. Nematome autorės, nežinome, ar ją tenkina. (*Balsas salėje*) Tai gal pagal nutylėjimą manykime, kad tenkina. Jeigu netenkina, iki priėmimo galės užregistruoti pasiūlymą dėl tos dalies, kuriai komitetas nepritarė. Švietimo ir mokslo komiteto dar vienas buvęs pasiūlymas, kuriam Audito komitetas pritarė iš dalies. Vėl klausiu komiteto pirmininką – ar tenkina? Tenkina.

Aptarėme pasiūlymus, dabar motyvai dėl viso projekto. V. Fiodorovas kalbės už.

V. FIODOROVAS (*DPF*). Ačiū, posėdžio pirmininke. Iš tikrųjų džiaugiuosi, kad tos iniciatyvos, kelios iniciatyvos, buvo sujungtos į vieną, kad skinasi kelią Seime, kad iš tikrųjų kolegos Seime suprantame, kai taip didėja finansavimas švietimo srityje, šiek tiek galbūt to efektyvumo trūksta ir problemų tikrai reikia ieškoti. Džiaugiuosi, kad po diskusijų komitetuose klausimas pajudėjo ir mes, tikiuosi, kai bus ta data, dėl kurios yra sutarta bendrai, turėsime rezultatus, kurie mums padės priimti sprendimus ateityje. Kviečiu kolegas palaikyti. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkui. Niekas neužsirašė kalbėti prieš. Balsuosime, ar pritariame po svarstymo šiam projektui.

Balsavo 108: už – 105, prieš nėra, susilaikė 3. Pritarta po svarstymo.

15.12 val.

Švietimo įstatymo Nr. I-1489 29 straipsnio pakeitimo įstatymo Nr. XIII-2894 2 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3304(2) (*svarstymo tęsinys*)

Kitas darbotvarkės klausimas – Švietimo įstatymo kai kurių straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3304(2). Į tribūną kviečiu D. Asanavičiūtę. Čia yra vienas pasiūlymas – tai Seimo narės S. Lengvinienės ir L. Nagienės. Prašom, kuri iš jūsų pateiksite pasiūlymą? S. Lengvinienė pateiks pasiūlymą. Prašom.

S. LENGVINIENĖ (*DFVL*). Gerbiami kolegos, negalime pritarti siūlymui dar kartą dvejiems metams nukelti centralizuoto priėmimo į mokyklas klausimą, nes jau dabar yra pasiruošta, pradėti darbai, įkurta VšĮ „Mokaus Lietuvoje“, numatytas 4,8 mln. eurų finansavimas iš projektinių lėšų, sukurtas intelektinis produktas septynių aukštųjų mokyklų ir vienos kolegijos, iš kurių perka paslaugą daugiau negu už pusę milijono. Manyčiau, kad visiškai pakanka metų šiai sistemai sukurti. Siūlau pakeisti 2 straipsnį ir išdėstyti taip: „Šis įstatymas, išskyrus šio straipsnio 2 dalį, įsigalioja nuo 2025 m. sausio 1 d.“

PIRMININKAS. Komiteto nuomonė.

D. ASANAVIČIŪTĖ (*TS-LKDF*). Komitetas svarstė. Komiteto nuomonė – nepritarti. Už – 4, prieš – 5, susilaikė 1. Vienas komiteto narys atsisakė dalyvauti balsuojant. Argumentai, kaip ir minėjo gerbiama Seimo narė, numatyti 4,8 mln., tačiau finansavimo sutartis dar nepasirašyta ir numatytas labai nuoseklus projekto įgyvendinimo planas. Tai nėra vien tiktai pinigų skyrimas, kuris pavėlavo dėl Seime per vėlai priimtų teisės aktų, tačiau yra reikalingas ir portalo *Mokausi.lt* posistemių kūrimas, kas iš tikrųjų užtruks. Numatyta projekto pabaiga 2026 metų balandžio mėnuo. Nepritarta šiam siūlymui.

PIRMININKAS. Dėl motyvų. L. Nagienė pasisako už pasiūlymą.

L. NAGIENĖ (*DFVL*). Gerbiami kolegos, trečią kartą atidedame, todėl aš tikrai siūlau nepritarti vien dėl to, kad mes jau įkūrėme, jau registre įregistravo VšĮ „Mokausi Lietuvoje“. Ši įstaiga jau gali pradėti visiškai normaliai funkcionuoti ir jau yra paskirtas vadovas, kuris turėtų parengtinus darbus skelbti ir žiūrėti, kokią medžiagą galėtų skelbti konkursui būtent dėl centralizuoto programinės įrangos diegimo pirkimo. Manau, kad jau sukurtą intelektinį produktą galime ir pirkti, dabar mes pirksime paslaugą. Galbūt pradėtume nuo to, o po to žiūrėtume, kaip daryti, kaip vykdyti centralizuotą moksleivių priėmimą į neformalųjį ugdymą, kaip vykdyti centralizuotą priėmimą į ugdymo įstaigas, ikimokyklines ir bendrojo ugdymo mokyklas. Taigi iš tikrųjų mes laiko turime ir per vienus metus mes tą problemą galėtume išspręsti. Nuo 2025 m. sausio 1 d. tikrai galėtume būti visiškai pasirengę šitam darbui ir centralizuotam priėmimui, todėl siūlau nepritarti dabar, kad atidėtume dvejiems metams.

PIRMININKAS. E. Pupinis pasisako prieš.

E. PUPINIS (*TS-LKDF*). Ačiū. Gerbiami kolegos, ministerija labai aiškiai išdėstė ir komitete, kad vis dėlto per vienus metus suspėti tikrai faktiškai neįmanoma, nes, čia buvo minėta pranešėjos, vis dėlto finansavimas nebuvo pateiktas… pasirūpinta finansavimu šiam projektui įgyvendinti. Šiuo metu finansai yra telkiami iš Europos Sąjungos struktūrinių fondų. Iš tikrųjų kol pro-

jektai vyks, kol konkursai vyks, tikrai praeis nemažai laiko ir, kaip ir sakiau, ministerija grafiškai įrodė, kad vis dėlto šiais metais spėti neįmanoma.

Be to, taip pat kalbėjome ir komitete, kad vis dėlto ne tik bendrąjį ugdymą į sistemą įtraukti, bet galbūt išeitų ir neformalųjį ugdymą, tai yra labai svarbu. Manyčiau, turbūt be jokių problemų mes atidėję dvejiems metams tikrai neturėsime dar vieną kartą grįžti prie to įstatymo kitų metų pabaigoje ir vėl perkelti. Jeigu ministerija ir įgyvendins, tai jinai įgyvendins kaip galima skubiau. Seimo komitetai gali nuolat vykdyti kontrolę ir žiūrėti, kaip sekasi tuos darbus atlikti. Manau, tą ir darysime, bet tikrai nesiūlau skubinti per vienus metus, o paprasčiausiai įrašyti datą ne 2025, o 2026 metų ir kartu priimti sprendimą.

PIRMININKAS. Motyvai išsakyti. Balsuosime dėl S. Lengvinienės ir L. Nagienės pasiūlymo. Balsuojame dėl pasiūlymo, ne komiteto.

Balsavo 108: už – 42, prieš – 29, susilaikė 37. Pasiūlymui nepritarta.

Dėl vedimo tvarkos turbūt K. Adomaitis.

K. ADOMAITIS (*LF*). Trumpai. Norėjau repliką pasakyti po balsavimo ir pasiklausti kai kurių konservatorių ir galbūt Liberalų sąjūdžio atstovų, kodėl jie galvoja, kad *e. tollingo* sistemą vis dėlto galima padaryti per metus ir čia jokių problemų, o štai švietimo programos, kuri šiaip savo esme paprastesnė, jokiu būdu per metus nespėsime ir čia dvejų metų reikia.

PIRMININKAS. Premjerė lyg ir ėjo atsakyti į klausimą. Prašau.

I. ŠIMONYTĖ (*TS-LKDF*). Labai nesmagu man su koalicijos kolega ginčytis, bet aš noriu priminti, kad aš, būdama konservatorė, prieš Seimo nutarimą nesvarstyti pasiūlymo dėl termino nukėlimo, tiksliau sakant, svarstyti, pritarti tam pasiūlymui be balsavimo, pasisakiau jau tame posėdyje. Nereikėtų taip apibendrinti.

PIRMININKAS. Gerai. Pasiaiškinome dėl kitų balsavimų.

Dabar dėl viso projekto motyvai. Už kalba J. Šiugždinienė.

J. ŠIUGŽDINIENĖ (*TS-LKDF*). Mieli kolegos, noriu akcentuoti, kad šiuo atveju yra pirmą kartą sujungiamos net kelių lygmenų sistemos. Tai ne tik aukštasis mokslas, tai yra bendrasis ugdymas, ikimokyklinis ugdymas ir neformalusis ugdymas. Tai yra tikrai didžiulis darbas ir noriu pabrėžti, kad jį reikia išbandyti. Mes šitos sistemos negalime paleisti tiktai sukūrę ir paleisti tiesiog suprogramavę. Tai yra labai svarbios sistemos ir jas reikia prieš tai išbandyti. Todėl jeigu mes paliktume tik metus, išbandyti galimybės tikrai neturėtume. Tikrai raginu visus pritarti šitam pasiūlymui palikti dvejus metus ir negrįžti daugiau į Seimą prašyti dar kartą pratęsti.

Noriu dar tiktai pataisyti, kad LAMA BPO priėmimui į aukštąjį mokslą organizuoti yra skirta lėšų iš biudžeto. Čia kolegė sakė, kad nėra skirta lėšų, tai yra skirta lėšų iš biudžeto. Tas priėmimas vyksta, tačiau kurdami naują sistemą mes turime sujungti net kelių lygmenų sistemas. Tai yra visiškai naujas programavimo produktas, jis yra sudėtingas. Tikrai raginu pritarti pasiūlymui, jam komitetas pritarė. Dėkui.

PIRMININKAS. Motyvai išsakyti. Balsuosime dėl viso projekto, ar pritariame po svarstymo.

Balsavo 110: už – 79, prieš – 9, susilaikė 22. Po svarstymo projektui pritarta.

15.20 val.

Sporto įstatymo Nr. I-1151 2 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3327(2) (*svarstymo tęsinys*)

Kitas darbotvarkės klausimas – Sporto įstatymo 2 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3327(2). Čia iš karto balsuojame, nes jokių pasiūlymų nebuvo.

Už – 98, prieš nėra, susilaikė 6. Po svarstymo projektui pritarta.

15.21 val.

Laisvės premijos įstatymo Nr. XI-1584 2 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3207(2) (*svarstymo tęsinys*)

Kitas darbotvarkės klausimas – Laisvės premijos įstatymo 2 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3207(2). Čia taip pat iš karto balsuojame, nes pasiūlymų nėra.

Už – 105, prieš nėra, susilaikė 3. Pritarta.

15.22 val.

Įstatymo „Dėl užsieniečių teisinės padėties“ Nr. IX-2206 5, 79, 113, 115, 125, 126, 130^{1}, 140^{8}, 140^{10}, 140^{13}, 140^{14} ir 140^{19} straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3047(2)ES (*svarstymo tęsinys*)

Kitas darbotvarkės klausimas – įstatymo „Dėl užsieniečių teisinės padėties“ kai kurių straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3047(2). Balsuojame, ar pritariame po svarstymo. (*Balsai salėje*) Nepakeistas rodomas ekrane projektas. Taip, pakartosime balsavimą tvarkingai. Dėl užsieniečių teisinės padėties.

Už – 77, prieš – 2, susilaikė 27. Po svarstymo projektui pritarta.

15.22 val.

Transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės privalomojo draudimo įstatymo Nr. IX-378 pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3305(2) (*svarstymo tęsinys*)

Čia pasimėgavome greitais balsavimais, toliau taip nebebus, nes dabar nagrinėsime Transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės privalomojo draudimo įstatymo pakeitimo įstatymo projektą. Tribūnoje – pagrindinio komiteto pirmininkas M. Lingė.

Dabar paeiliui nagrinėsime pasiūlymus. Pirmiausia yra pasiūlymas dėl 1 straipsnio 4 dalies. Tai J. Sabatausko ir kitų socialdemokratų pasiūlymas. Turbūt J. Sabatauskas. Atsiprašau, dėl 2 straipsnio, ne dėl 1.

J. SABATAUSKAS (*LSDPF*). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Gerbiami kolegos, čia siūloma, kad biuras administruotų įvykio deklaracijas. Šiaip turiu pastebėti, kad biuras neadministruoja žalų, kai įvyksta eismo įvykis ir atsiranda poreikis pildyti eismo įvykio deklaracijas. Tai atlieka patys draudėjai, deklaracijos tiesiogiai perduodamos atsakingiems draudikams, todėl siūlymas priskirti elektroninio deklaravimo formos formavimo, keitimo ir kitas funkcijas išimtinai vienai įstaigai, manau, nėra teisingas, logiškai pagrįstas.

Atkreiptinas dėmesys, kad įstatymu nėra nustatomi reikalavimai, pavyzdžiui, ranka pildomai deklaracijos formai, tad nėra aišku, kodėl įstatymo rengėjai siekia sukurti sąlygas tikėtinai aukštesnėms… aukštesnius reikalavimus draudėjams, tai yra vartotojams, norintiems deklaracijas pateikti elektroninėmis priemonėmis.

Taip pat svarbu, kad priskyrus numatomą funkciją vienam juridiniam asmeniui, o šiam ja naudojantis gali būti ribojama elektroninės eismo įvykio deklaracijos produkto plėtra. IT srities subjektai, norintys draudikams pateikti kitus, vis labiau tobulėjančius sprendinius, IT srities subjektai to lengvai negalės padaryti. Bus mažiau produktų, todėl, manytina, turi būti sudaromos identiškos galimybės pildyti eismo įvykio deklaracijas tiek ranka, tiek elektroniniu būdu nepriskiriant vienam asmeniui išimtinių administravimo teisių.

PIRMININKAS. Komiteto pozicija.

M. LINGĖ (*TS-LKDF*). Komiteto nuomonė nepritarti. Pagrindiniai argumentai yra tokie, kad privalomojo draudimo tikslas – užtikrinti, kad nukentėjęs asmuo gautų žalos atlyginimą, todėl teisės akte turi būti įtvirtintas universalus, bendras elgesio modelis, susijęs su eismo įvykio įforminimo taisyklėmis. Transporto priemonių draudikų biuras jau šiuo metu administruoja elektroninę eismo įvykio deklaracijos formą, ji yra sukurta vedlio principu ir maksimaliai atspindi popierinės eismo įvykio deklaracijos formą, ir visose Europos Sąjungos šalyse yra bendra. Pildant deklaracijos formą biuro administruojamomis informacinių technologijų priemonėmis užtikrinama, kad duomenys bus saugomi tinkamai, dėl formos neatitikimų nukentėjusiam trečiajam asmeniui nekils kliūčių gauti žalos atlyginimą, nebus neatitikimų dėl reikalaujamos pateikti informacijos atsižvelgiant į skirtingas elektroninių eismo įvykių deklaracijų formas, visi nukentėję asmenys turės vienodas garantijas, aiškią ir konkrečią sistemą, kaip turi būti administruojamos jų žalos, ir bus galimybė užtikrinti, kad elektronine eismo įvykio deklaracijos forma bus galima naudotis neatlygintinai.

PIRMININKAS. Dėl pasiūlymų niekas nepageidauja išsakyti nuomonės. Tai balsuosime už aptartą J. Sabatausko pasiūlymą.

Už – 32, prieš – 25, susilaikė 50. Pasiūlymui nepritarta.

Kitas pasiūlymas jau būtų dėl 6 straipsnio. Taip pat teikia J. Sabatauskas ir kolegos. Pristatys J. Sabatauskas.

J. SABATAUSKAS (*LSDPF*). Čia dėl 8 straipsnio?

PIRMININKAS. 6 straipsnio. Tuoj…

M. LINGĖ (*TS-LKDF*). 6 straipsnio 3 dalies.

PIRMININKAS. Taip, 6 straipsnio 3 dalis.

J. SABATAUSKAS (*LSDPF*). Nerandu.

PIRMININKAS. Čia, kur siūlote išbraukti dalį teksto.

J. SABATAUSKAS (*LSDPF*). Atsiprašau, pas mane 8 dalis.

M. LINGĖ (*TS-LKDF*). Pats paskutinis jūsų pasiūlymas, kurį registravote.

PIRMININKAS. Gal kol kas išklausykime komiteto…

J. SABATAUSKAS (*LSDPF*). Jeigu galima, komiteto nuomonę. Aš po to.

PIRMININKAS. …poziciją, nes autorius nelabai randa pasiūlymą.

M. LINGĖ (*TS-LKDF*). Čia tiesiog yra pasiūlymas, kad būtų uždrausta internete pasitikrinti, ar patyrė žalą, transporto priemonė buvo drausta. Viena iš tokių sąlygų atsisakyti. Komitetas siūlo nepritarti. Prieš sudarydamas draudimo sutartį draudikas įvertina draudimo riziką. Siūlomas reguliavimas, kai draudikas, prieš sudarydamas draudimo sutartį, gali gauti reikalingą informaciją iš duomenų bazės, sumažina administracinę naštą tiek draudikams, tiek draudėjams.

J. SABATAUSKAS (*LSDPF*). Čia iš tiesų siūloma, kad gautų visus duomenis apie draudėją, tai yra apie vartotoją. Tai reiškia, kad patikimas asmens duomenų naudojimas, daugelio asmens duomenų, taip pat ir ne tik apie eismo įvykius ar apie sveikatą. Vadinasi, kad jis atseit vertins riziką sudarydamas naują sutartį. Aš manau, kad čia yra perteklinis.

PIRMININKAS. Gerai. Prieš pasiūlymą pasisako E. Pupinis.

E. PUPINIS (*TS-LKDF*). Gerbiami kolegos, iš tikrųjų turbūt yra etatiniai pažeidėjai, etatiniai transporto priemonių daužytojai ir tikrai jų yra nemažai. Vis dėlto, jeigu draudimo kompanija išskaičiuoja tas visas žalas, bendras sąnaudas, tai iš tikrųjų kenčia tie žmonės, kurie iš esmės niekada nedaro žalų ir apskritai drausmingai elgiasi kelyje. Šiuo atveju tikrai manyčiau, kad teisinga, kad draudimo kompanijos žino. Nors kai kada galbūt ir skaudu, kad jie žino, geriau, kad nežinotų, bet vis dėlto kitiems žmonėms dėl to yra lengviau, nes mažėja tam tikros įmokos už draudimą. Siūlau nepritarti.

PIRMININKAS. Motyvai išsakyti. Balsuosime, ar pritariame šiam pasiūlymui. Už – 38, prieš – 22, susilaikė 44. Pasiūlymui nepritarta.

L. Kasčiūnas dėl vedimo tvarkos.

L. KASČIŪNAS (*TS-LKDF*). Gerbiamas posėdžio pirmininke, o gal galima kaip nors padėti Juliui sujungti tuos visus pasiūlymus, nes jų, man atrodo, dar devyni, gal būtų galima? Aišku, mes turime daug laiko, bet ar neišeitų niekaip vienu ypu?

PIRMININKAS. Kad, kaip matėte, pirmas ir antras pasiūlymas yra dėl visiškai skirtingų aspektų, tai neišeina taip sujungti.

Kitas pasiūlymas yra dėl 8 straipsnio, kurį vėl teikia J. Sabatauskas.

J. SABATAUSKAS (*LSDPF*). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Čia komitetas iš dalies atsižvelgė, tačiau jis paliko pirminį sakinį, kurį teikia tik vieną Vyriausybės projekte, kad bet kokiu atveju, pardavus automobilį kitam savininkui, naujasis savininkas vis tiek turi įgyti naują draudimo sutartį, nesvarbu, galioja senoji ar jam perdavė, ar neperdavė. Man nelabai suprantamas komiteto sprendimas – neva iš dalies pritarė visam mano siūlymui, bet dar vis tiek palieka pareigą įsigyti naują draudimo polisą, nors jam senasis savininkas perduoda draudimo polisą.

Mes siūlome, kad tai būtų numatyta pirkimo sutartyje. Tada naujasis savininkas perduoda draudikui visą informaciją kartu su naująja sutartimi. Ir ten jau būtų draudimo bendrovės pareiga neleisti senajam savininkui piktnaudžiaujant atsisakyti sutarties, į kurią teisių jis jau nebeturi, nes perleido savo teises ir pareigas. Aš manau, kad nereikalingas tas sakinys „dėl įsigijimo bet kokiu atveju naujo draudimo poliso“, nes galioja senasis.

PIRMININKAS. Komiteto nuomonė.

M. LINGĖ (*TS-LKDF*). Kaip buvo pagarsinta, komitetas iš dalies pritarė tikrai ir mato poreikį sureguliuoti tais atvejais, kada keičiasi savininkai. Būtent atsakant dėl tos prievolės, tai pagrindinis motyvas būtų, kad siekiama apsaugoti naujo transporto savininko interesus, jei senasis nuspręstų nutraukti draudimo sutartį. Tai čia dėl tokių atvejų, kurių gali nebūti, nes būtų sutartis, bet tokia teorinė galimybė išliktų, nes tai numato suredaguotas straipsnis. Įstatyme turi būti apibrėžtas elgesio modelis būtent tokiais atvejais, kai draudėjas neperduoda naujam transporto priemonės savininkui draudimo dokumentų, tokiu būdu ištaisant ir šiuo metu galiojančio įstatymo spragas.

PIRMININKAS. Dėl motyvų niekas neužsirašė. Balsuojame, ar pritariame šiam pasiūlymui, nes, kaip supratau, autorius prašo balsuoti už visą pasiūlymą.

Už – 35, prieš – 20, susilaikė 50. Pasiūlymui nepritarta.

Toliau posėdžiui pirmininkaus Seimo vicepirmininkas A. Mazuronis.

PIRMININKAS (A. MAZURONIS, *DPF***).** Labai dėkui. Dėl 13 straipsnio yra gautas taip pat Seimo narių J. Sabatausko ir keleto kitų pasiūlymas, kuriam komitetas nepritarė. Prašau, Juliau, pristatyti.

J. SABATAUSKAS (*LSDPF*). Dėl 13, 14, taip? Įstatymu siūloma biurui netaikyti prievolės atlyginti žalą turtui tuo atveju, kai nenustatoma žalą padariusi transporto priemonė. Vadinasi, šia nuostata smarkiai bloginama asmenų, kurie sąžiningai draudžiasi… Tačiau, kaltininkui pasišalinus iš įvykio vietos ir policijai nenustačius kaltininko, biuras nekompensuos jam padarytos žalos, nors eismo įvykis buvo. Čia nekalbu apie tuos vadinamuosius fiktyviuosius įvykius. Suponuojama tam tikra situacija, kai biuras tarsi prisiima atsakomybę tik už tą dalį įvykių, dėl kurių gali pateikti ieškinius ir regreso tvarka išsiieškoti kompensaciją, kurią sumokėjo už žalą patyrusį asmenį. Tai šiuo atveju tam ir egzistuoja, tam ir įsteigtas biuras, kad būtent asmenims, kurie sąžiningai draudžiasi civiline atsakomybe, kompensuotų žalą, jeigu ją padarė kitas asmuo, kuris nėra apsidraudęs civiline atsakomybe. Todėl dažniausiai tokie eismo įvykių kaltininkai ir šalinasi iš eismo įvykio. Aš suprantu argumentą, kad dabartiniame įstatyme to nėra numatyta, bet tai yra neteisinga vartotojų atžvilgiu, sąžiningų vartotojų atžvilgiu.

PIRMININKAS. Labai dėkui. Komiteto nuomonė.

M. LINGĖ (*TS-LKDF*). Komiteto nuomonė – nepritarti. Siūlomos nuostatos dėl išmokos mokėjimo neblogina nukentėjusių trečiųjų asmenų padėties, nes jos yra iš esmės identiškos ir dabar galiojančio įstatymo redakcijoje. Draudimo išmokos mokėjimo išimtys numatytos Europos Sąjungos direktyvoje ir jai neprieštarauja. O pritarus pasiūlymams, galėtų padidėti sukčiavimo atvejų, siekiant nepagrįstai gauti draudimo išmokas. Tai, taip išplėtus draudimo apimtį, būtų galimas draudimo įmokų didėjimas, kuris paliestų visus draudėjus.

PIRMININKAS. Labai dėkui. Kalbėti dėl motyvų nenori niekas. Balsuojame dėl J. Sabatausko ir keleto kitų kolegų pasiūlymo. Kas pritariate jam, balsuojate už, kas nepritariate – kitaip.

Balsavo 103 Seimo nariai: už – 34, prieš – 20, susilaikė 49. Seimo narių pasiūlymui nėra pritarta.

Kitas pasiūlymas dėl 15 straipsnio taip pat tų pačių Seimo narių. Pristatys J. Sabatauskas. Minutėlę. Prašau.

J. SABATAUSKAS (*LSDPF*). Ačiū, posėdžio pirmininke. Įstatymo projekte siūloma numatyti iš valstybinių duomenų bazių registrų draudikams, biurui teikti informaciją apie draudėjų padarytus pažeidimus. Manyčiau, kad informacija perteklinė. Kelių eismo pažeidimų buvimas, nebuvimas, skaičius, patys pažeidimai niekaip nepaveikia konkrečios žalos, kur nebuvo įvykio dėl padarytų pažeidimų, tarkime. Nėra priežasties atsisakyti atlyginti žalą. Vadinasi, toks duomenų rinkimas, toks reikalavimas ir teikimas yra perteklinis.

Be to, turint omenyje, kad projekte numatoma labai plati disponavimo duomenimis apibrėžtis (pavyzdžiui, teikti turimus duomenis draudikams), manytina, kad tokių duomenų gavimas, rinkimas, dalinimasis jais gali būti nepagrįstai naudojamas draudikų draudimo rizikoms vertinti. Tai gali turėti įtakos ir galutinei draudėjo poliso kainai. Taip pat nėra aišku, kaip projekte įvardinamas tikslas sietinas su ankstesniais Kelių eismo taisyklių pažeidimais ta apimtimi, kuri yra nu-

matyta Administracinių nusižengimų kodekse ir atitinkamai atsispindi registre. Tai šiuo atveju dėl tų pažeidimų, kurių pasekmė nebuvo eismo įvykis, nemanau, kad turėtų būti reikalinga teikti tuos duomenis, nes jie niekaip nelėmė eismo įvykių arba eismo saugumo. Ačiū.

PIRMININKAS. Labai dėkui. Komiteto nuomonė.

M. LINGĖ (*TS-LKDF*). Komiteto nuomonė – nepritarti. Atsisakius aptariamos nuostatos, išaugtų policijos darbo krūvis, išduodant jų registruotų eismo įvykių pažymas, ir būtų pažeisti nukentėjusių asmenų interesai, nes ilgiau užtruktų žalų administravimo procesas. Policijos registruojamų eismo įvykių duomenų teikimas yra būtinas eismo įvykio žalai administruoti ir yra vienintelis šaltinis draudikui gauti informaciją apie eismo įvykio, kurio žalą turi atlyginti, aplinkybes. Išbraukus šią nuostatą, tektų grįžti prie popierinių pažymų siuntinėjimo, kas padidintų sąnaudas ir užimtų daug laiko. Šiuo metu pagal susiklosčiusią praktiką biuras visą reikiamą informaciją gauna iš policijos. Kadangi nuo 2024 m. liepos 1 d. policija nebus Eismo įvykių informacinės sistemos valdytoja, projekte numatoma pareiga teikti informaciją Eismo įvykių informacinės sistemos valdytojui ir Administracinių nusižengimų registro valdytojui.

PIRMININKAS. Labai dėkui, gerbiamas pranešėjau. Tuojau išklausysime motyvus dėl pasiūlymo. Bet kadangi pusė salės mojuoja žmonėms balkone, tai galite visi pamojuoti delegacijai iš Raseinių, vienam iš politiškai aktyviausių miestų Lietuvos Respublikoje. O prieš J. Sabatausko pasiūlymą kalba E. Pupinis.

E. PUPINIS (*TS-LKDF*). Gerbiami kolegos, jeigu vieną kartą pažeidus įstatymą ar pažeidus Eismo taisykles nebuvo avarijos, nereiškia, kad tikrai jos nebus kitą kartą. Būna tokių atvejų, kai nesustojus prie ženklo STOP prie geležinkelio iš kažkur netyčia atsiranda traukinys. Šiuo atveju nieko blogo, kad kai kada nubaus asmenį, nesustojusį prie ženklo STOP arba važiuojantį degant raudonam šviesoforo signalui, ir kad tai žinos Draudikų biuras ir draudimo kompanija. Turbūt ir mes patys turėtume būti kur kas drausmingesni, nedaryti pažeidimų ir žinoti, kad už tai galime būti nubausti ne tik policijos, bet galbūt ir draudimo kompanijos, įvertinsiančios tavo elgesį kelyje. Šiuo atveju visi būsime drausmingesni. Siūlau nepritarti.

PIRMININKAS. Labai dėkui. Juliau, gal pabalsuojame ir tada. Ar reikia dabar replikuoti?

J. SABATAUSKAS (*LSDPF*). Trumpai, labai trumpai.

PIRMININKAS. Prašau. Labai trumpai.

J. SABATAUSKAS (*LSDPF*). Kolega paminėjo labai sunkų pažeidimą. Nekalbama apie sunkius pažeidimus, už kuriuos atimama teisė vairuoti. Nereikia spekuliuoti ir manipuliuoti.

PIRMININKAS. Labai dėkui, Juliau. Išklausėme pasisakymus dėl pasiūlymo. Balsuojame. Kas pritariate J. Sabatausko ir kitų kolegų pasiūlymui, jį ką tik išklausėme ir išdiskutavome, balsuojate už, kas nepritariate, balsuojate taip, kaip Radvilė rodo, – prieš.

Balsavo 105 Seimo nariai: už – 41, prieš – 14, susilaikė 50. Pasiūlymui nėra pritarta.

Kitas pasiūlymas yra dėl 17 straipsnio. Gerbiamas Mindaugai, ar teisingai supratau, kad čia susiję su prieš tai buvusia pataisa?

M. LINGĖ (*TS-LKDF*). Čia visiškai atspindi 13 straipsnio 4 dalies reguliavimą – apsisprendimas, kai nėra nustatyta žalą padariusi transporto priemonė. Manytume, kad jau esame apsisprendę.

PIRMININKAS. Labai dėkui. Gerbiamas Juliau, jau apsisprendėme dėl šio pasiūlymo anksčiau balsuodami.

Kitas pasiūlymas yra taip pat tų pačių Seimo narių dėl (minutėlę) 25 straipsnio, jam komitetas nepritarė. Čia, suprantu, nėra susiję su jokiais prieš tai buvusiais pasiūlymais. Juliau, prašau pristatyti.

J. SABATAUSKAS (*LSDPF*). Mes tiesiog siūlome, kad būtų apibrėžta, kad ta informacija, kurią kaupia biuras, būtų susijusi su transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės privalomuoju draudimu. Biuras valdo būtent transporto priemonių civilinės atsakomybės privalomojo draudimo duomenų bazę. Tiesiog, kad būtų tiksliai įvardinta, kokią duomenų bazę valdo. Manau, tam tikrai nėra jokios būtinybės išplėsti. Bet čia būtent tas tikslas.

PIRMININKAS. Labai dėkui, Juliau. Komiteto nuomonė.

M. LINGĖ (*TS-LKDF*). Komitetas nepritarė šiam pasiūlymui. Projekto 6 straipsnio 3 dalyje yra įvestas transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės privalomojo draudimo duomenų

bazės trumpinys „duomenų bazė“, jis toliau vartojamas visame tekste. Todėl 25 straipsnio 4 punkte vartojamas trumpinys „duomenų bazė“ ir yra suprantamas taip, kaip nurodyta projekto 6 straipsnio 3 dalyje.

PIRMININKAS. Labai dėkui. Dėl motyvų niekas nenori kalbėti. Balsuojame dėl J. Sabatausko ir kitų kolegų pasiūlymo.

Balsavo 102 Seimo nariai: už – 39, prieš – 15, susilaikė 48. Pasiūlymui nėra pritarta.

Kitas taip pat tų pačių Seimo narių pasiūlymas dėl 27 straipsnio. Gerbiamas Juliau, prašau pristatyti. (*Balsas salėje*)

J. SABATAUSKAS (*LSDPF*). Ne.

PIRMININKAS. Susiję čia irgi?

J. SABATAUSKAS (*LSDPF*). Atsiprašau, čia ne jums. Ačiū, pirmininke. (*Juokas salėje*)

PIRMININKAS. Prašau, Juliau, pristatyti.

J. SABATAUSKAS (*LSDPF*). Kitų subjektų tvarkomi asmens duomenys turi ypatingą apsaugą pagal BDAR'ą, tai yra Bendrąjį duomenų apsaugos reglamentą. Naujos redakcijos projekto 27 straipsnyje siūloma itin ženkliai išplėsti biuro valdomus duomenis, šiuo atveju biuro teises, nesukeliant jokių prievolių dėl BDAR'o įgyvendinimo. Projekte siūloma suteikti teisę valdyti, disponuoti itin jautriais, su tiesioginėmis biuro funkcijomis nesusijusiais duomenimis – ir dar nepagrįstai ilgą laiką, net 10 metų, tarp jų ir duomenis apie asmens sveikatą. Gerbiami kolegos, jūs norite, kad biuras landžiotų po jūsų e. sveikatą ir jūsų duomenis valdytų? Tai šiuo atveju tikrai siūlome atsisakyti perteklinių duomenų tvarkymo toje duomenų bazėje, nes tai nėra susiję su konkrečiomis biuro pareigomis.

PIRMININKAS. Labai dėkui. Komiteto nuomonė.

M. LINGĖ (*TS-LKDF*). Komitetas nepritaria pasiūlymui. Projekto nuostatos yra suderintos su Valstybinės duomenų apsaugos inspekcija ir atitinka duomenų tvarkymui keliamus reikalavimus pagal Bendrojo duomenų apsaugos reglamento nuostatas. Biurui projekte yra priskirta ne viena Europos Sąjungos direktyvos numatyta funkcija, tarp jų – informacijos centro funkcija. 27 straipsnyje nurodyta, kokia informacija turi būti tvarkoma informaciniame centre, ir biuro tvarkomų duomenų bazėje esantys duomenys neapsiriboja tik biuro administruojamais draudžiamaisiais įvykiais. Šioje dalyje pateikti siūlymai yra nepagrįsti.

PIRMININKAS. Labai dėkui. Dėl motyvų už pasisako I. Kačinskaitė-Urbonienė.

I. KAČINSKAITĖ-URBONIENĖ (*DPF*). Ačiū, gerbiamasis posėdžio pirmininke. Aš iš principo laikausi nuostatos, kad tokius duomenis tikrai turėtų turėti daugiau valstybinės institucijos, o čia tas biuras vis tiek yra privačių kompanijų darinys. Jeigu jau mes atiduodame privačioms draudimo kompanijoms administruoti tam tikras valstybines funkcijas, tai turėtume labai atidžiai pasižiūrėti, kokius duomenis atiduodame ir leidžiame tvarkyti. Aš palaikau gerbiamo Juliaus inicijuotas pataisas ir kviečiu atkreipti dėmesį į tai, kad jau taip yra suredaguotas projektas, kad ir apie tuos visus draudimo pasibaigimus informuoja biuras, o ne „Regitra“ ir taip toliau. Taigi, jau reikia pasižiūrėti, kokius duomenis mes įpareigojame šiuo įstatymu tvarkyti, todėl kviečiu palaikyti.

PIRMININKAS. Labai dėkui. Pasiūlymą nepalaikyti turi E. Pupinis.

E. PUPINIS (*TS-LKDF*). Gerbiami kolegos, aš vietoj gerbiamo kolegos Juliaus atsiimčiau šiuos pasiūlymus, kadangi jau mes ankstesniuose straipsniuose įteisinome tai, kad kiti duomenys jau gali būti. Tai iš tikrųjų čia šiuo pataisymu mes prieštarautume tam, kam jau pritarėme. O šiaip ne tik draudikai turi duomenis, jau daug kas turi duomenis, aišku, ir valstybinės institucijos prieina prie mūsų duomenų, ar mes turime sveikatos pažymėjimą, ar ne. Manau, kad vėlgi be sveikatos pažymėjimo žmogus negali būti draudžiamas, nes iš tikrųjų sveikatos pažymėjimas yra svarbus. Siūlau nepritarti ir vis dėlto leisti naudotis duomenimis, kurie yra svarbūs dėl eismo.

PIRMININKAS. Labai dėkui. Išklausėme visų pasiūlymų. Balsuojame dėl pasiūlymo. Kas pritariate, balsuojate už, kas nepritariate, balsuojate kaip nors kitaip.

Balsavo 104 Seimo nariai: už – 36, prieš – 16, susilaikė 52. Pasiūlymui nepritarta.

Per šoninį mikrofoną dėl vedimo tvarkos – L. Nagienė.

L. NAGIENĖ (*DFVL*). Aš tik repliką po balsavimo. Gerbiamas Edmundai, informacijos apie sveikatos būklę net artimas žmogus, telefonu paskambinęs ar atėjęs, jeigu nebus įgaliojimo, negaus, o biuras ją apie bet kurio asmens sveikatos būklę galės susirinkti.

PIRMININKAS. Labai dėkui, gerbiama Laima. Dėl to paties 27 straipsnio yra gautas taip pat tų pačių Seimo narių pasiūlymas, kuriam komitetas nepritarė. Dėl 4 dalies, Juliau, dėl 27 straipsnio 4 dalies.

J. SABATAUSKAS (*LSDPF*). 4 dalį siūlome pakoreguoti taip, kad tie duomenų bazės tvarkomi duomenys būtų… nebūtų privalomai teikiantys subjektai, valstybinių registrų tvarkytojai ir draudėjai, transporto įmonių savininkai ir taip toliau. Iš esmės pati svarbiausia buvo 3 dalis, kurią mes pateikėme biurui svarstyti. Disponuoti sveikatos duomenimis – aš atkreipiau jūsų dėmesį, jūs norite, kad po jūsų e. sveikatą naršytų biuras?

PIRMININKAS. Labai dėkui. Komitetas nepritarė pasiūlymui.

M. LINGĖ (*TS-LKDF*). Informacija iš siūlomų išbraukti subjektų reikalinga biurui dėl projekte numatytų biuro funkcijų, susijusių su žalų administravimu. Asmens duomenys renkami su žalą patyrusių asmenų sutikimais, pritarimais. Biurui negalint surinkti reikiamos informacijos, ši našta būtų perkelta nukentėjusiems asmenims.

PIRMININKAS. Labai dėkui. Prieš pasiūlymą pasisako L. Nagienė.

L. NAGIENĖ (*DFVL*). Realiai aš dar kartą pakartosiu – mes negalime teikti duomenų ir turėtume… Tai yra žmogaus asmens duomenys. Bet kokiu atveju Duomenų apsaugos inspekcija visada pasisakydavo, kad bet kokia pateikta informacija yra prieštaravimas žmogaus valiai. Iš tikrųjų biuras… Kas bus atsakingas už tai, jeigu bus paviešinti duomenys? Aš tikrai nepritarsiu šitam… Atsiprašau, aš esu už siūlymą. Oi…

PIRMININKAS. Tai kad jūs kalbėjote prieš.

L. NAGIENĖ (*DFVL*). Ne, aš kalbėjau prieš, bet aš kalbėjau, kad nori įteisinti kitaip. Iš tikrųjų aš esu už pasiūlymą. Atsiprašau.

PIRMININKAS. Jūs kalbėjote prieš, bet esate už. Prašau, Ieva pakalbės už, bet turbūt bus prieš, ar ne? (*Juokas salėje*)

I. KAČINSKAITĖ-URBONIENĖ (*DPF*). Aš esu už, todėl nekalbėsiu. Laima pakalbėjo.

PIRMININKAS. Supratau. Išklausėme visus pasisakymus dėl motyvų. Balsuojame dėl pasiūlymo. Kas pritariate jam, balsuojate už.

Balsavo 101 Seimo narys: už – 36, prieš – 15, susilaikė 50. Pasiūlymui nepritarta.

Kitas pasiūlymas dėl to paties straipsnio 5 dalies. Juliau, kaip suprantu, čia irgi nesusiję? Dėl 5 dalies. Kitas. Juliui mikrofoną įjunkite. Tuoj. Prašau, Juliau.

J. SABATAUSKAS (*LSDPF*). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Čia siūloma taisyti, kiek laiko duomenys saugomi biure pasibaigus draudimo sutartims. Siūloma įstatymo projekte septynerius metus saugoti tuos duomenis. Mes siūlome, kad jie pasibaigus sutarčiai būtų pašalinami, nes nebėra tos sutarties – nebėra prasmės saugoti.

PIRMININKAS. Labai dėkui. Komitetas turi kitą nuomonę.

M. LINGĖ (*TS-LKDF*). Komiteto nuomonė – nepritarti. Pasibaigus draudimo sutartims, duomenų bazėje tvarkomi duomenys apie draudimo sutartis ir draudimo liudijimus turi būti saugomi septynerius metus. Toks pat terminas įtvirtintas galiojančiame įstatyme ir atitinka Europos Sąjungos direktyvoje nustatytą duomenų saugojimo terminą. Dešimt metų duomenų saugojimo terminas nustatytas atsižvelgiant į tai, kiek laiko duomenų saugojimas gali būti aktualus žalų byloms administruoti ir išmokų sumoms susigrąžinti, atsižvelgiant į pretenzijos pateikimo terminą reglamentuojančias projekto nuostatas ir teismų praktiką.

PIRMININKAS. Labai dėkui. Už Juliaus pasiūlymą nori pasisakyti A. Stončaitis.

A. STONČAITIS (*DFVL*). Kolegos, yra keista, kad neįsiklausome ir taip mechaniškai atmetame tuos pasiūlymus, kurie yra susiję su asmens duomenų apsauga. Klausimas be galo jautrus. Iš tikrųjų, kokiu tikslu Draudikų biuras turi saugoti septynerius metus? Aš neišgirdau argumentų už. Tie duomenys niekur nedingsta – jeigu būtų kokie nors teisiniai ginčai, jeigu reikėtų, pagal poreikį tuos duomenis konkrečiu atveju Draudikų biuras galėtų gauti, jeigu atstovautų teismuose arba tyrimuose. Šiuo atveju, sakykime, nepateisinama, koks kiekis tų asmens duomenų tiek metų bus

tenai saugomas. Manau, kad yra sukeliamos labai didžiulės papildomos rizikos ir jas suvaldyti tikrai būtų galima priėmus kitus sprendimus.

PIRMININKAS. Labai dėkui. Kitokią nuomonę turi E. Pupinis.

E. PUPINIS (*TS-LKDF*). Gerbiami kolegos, jau pranešėjas paminėjo, kad teismai vyksta gana ilgai ir faktiškai ypač dėl patirtos asmens žalos. Iš tikrųjų, jeigu patiria traumą, tai nereiškia, kad galima nustatyti neįgalumo lygį, kada jis taps neįgalus ir jam didės kompensacija. Šiuo atveju tikrai tie saugomi duomenys niekam nėra viešinami, yra gana uždari ir esant reikalui institucijos gali gauti tuos duomenis tam, kad galbūt atnaujintų bylas arba atnaujintų teismo procesą, nes patvirtinta žala yra kur kas didesnė, negu kad buvo įvertinta. Siūlau nepritarti.

PIRMININKAS. Labai dėkui. Išklausėme visus pasisakymus dėl motyvų. Balsuojame. Kas pritariate ką tik pristatytam pasiūlymui, balsuojate už, kas nepritariate, balsuojate kitaip.

Balsavo 99 Seimo nariai: už – 38, prieš – 16, susilaikė 45. Pasiūlymui nėra pritarta.

Ir paskutinis J. Sabatausko ir keleto kitų kolegų pasiūlymas dėl 6 straipsnio… Juliau, prašau dėl to paties straipsnio 6 dalies. Prašau.

J. SABATAUSKAS (*LSDPF*). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Iš tiesų nematau prasmės daugiau siūlyti ir kalbėti, nes visiškai kolegos nesigilina. Netgi tie, kurie kalba dėl motyvų prieš, matyti, kad net neskaitė, ne tik siūlymo dėl projekto neskaitė. O įsivaizduokite, ką mes siūlome išbraukti, kam teikiami duomenys, kad būtų nustatoma, atiduodami, markė, modelis, sutarties liudijimo numeriai, jei užklausą pateikęs asmuo disponuoja transporto priemonę identifikuoti leidžiančiais duomenimis. Pavyzdžiui, VIN numeriu, kuris yra visiškai visiems prieinamas. Prieini prie automobilio ir jį matai.

PIRMININKAS. Labai dėkui. Komiteto nuomonė.

M. LINGĖ (*TS-LKDF*). Komitetas nepritarė pasiūlymui. Biuras teikia informaciją siūlomiems išbraukti asmenims dėl biurui priskirtų informacijos centro funkcijų. Nemokumo administratoriams biuras teikia informaciją atsižvelgdamas į jam pavestas funkcijas, susijusias su draudimo išmokos mokėjimu už bankrutuojančius ar likviduojamus draudikus. Čia pagal Europos Sąjungos direktyvos nuostatas.

Neaišku, dėl kokių priežasčių iš projekto siūloma išbraukti 27 straipsnio 6 dalį, paskutinį sakinį, numatantį galimybę biuro interneto svetainėje pasitikrinti, ar transporto priemonė yra drausta. Ši galimybė mažins kliūtis gauti informaciją apie eismo įvykį sukėlusios transporto priemonės draudimą ir leis operatyviau kreiptis dėl žalos atlyginimo. Svarbu, kad teikiami duomenys ne apie konkretų asmenį, o apie transporto priemonės apdraudimą. Siūlomą reglamentuoti prieigos sistemą turi nemažai kitų Europos Sąjungos valstybių narių. Tokia sistema sudaro galimybes mažinti draudimo kaštus, nes rašytinės užklausos ir atsakymai į jas reikalauja tiek žmogiškų, tiek finansinių išteklių.

PIRMININKAS. Labai dėkui. Prieš pasiūlymą užsirašė kalbėti J. Sabatauskas. Juliau, ar tikrai jūs prieš savo pasiūlymą kalbėti užsirašėte? Jūs dėl pataisos užsirašėte kalbėti. Niekas nenori kalbėti dėl pasiūlymo. Balsuojame. Kas pritariate ką tik pristatytam pasiūlymui, balsuojate už, kas nepritariate – kitaip. Ir tai yra paskutinis pasiūlymas dėl šio įstatymo projekto.

Balsavo 101 Seimo narys: už – 41, prieš – 18, susilaikė 42. Nėra pritarta.

Motyvai dėl viso po svarstymo. Prieš kalba J. Sabatauskas.

J. SABATAUSKAS (*LSDPF*). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Gerbiami kolegos, diskusijoje aš pasakiau, kad Vyriausybė, kaip visada – labai bloga praktika – prisidengdama direktyva, nustato didžiulį pokytį šioje srityje. Direktyva numato tik tris keturis dalykus. Tam nereikėjo naujos redakcijos įstatymo projekto. Tą tikrai buvo galima parengti per pusę metų.

Dabar prisidengiant direktyva prifarširuotas visas įstatymo projektas. Jį parašė Draudikų biuras neabejotinai, tikriausiai ir dabar verčia mus be jokių normalių diskusijų per 2 savaites, daugiausia 3, priimti tokį įstatymo projektą.

Taip, sakysite, šiandien tik svarstymo stadija, tačiau brandžios demokratijos šalys naujos redakcijos įstatymą diskutuoja ne vieną mėnesį, svarsto per klausymus. Pažiūrėkite, kiek buvo Teisės departamento pastabų, kiek yra suinteresuotų asmenų pastabų, pagaliau tie patys Seimo narių siūlymai. Jiems nepakanka vieno komiteto posėdžio, dabar mechaniškai balsuojant Seimo posėdžių salėje. Kaip galima pritarti tokiam skubotam darbui? Žinote mūsų tautos išmintį: greitą

darbą velnias neša? Iš tikrųjų neabejoju, kad po to bus aibė pataisų, jas vėl neš ta pati Finansų ministerija.

PIRMININKAS. Labai dėkui. Už įstatymo projektą pasisako finansų ministrė G. Skaistė.

G. SKAISTĖ (*TS-LKDF*). Nepaisant to, kad kai kam atrodo, kad darbas itin skubus, bet Vyriausybėje projektas buvo derintas gana ilgą laiką. Visos institucijos pareiškė savo pastabas. Projektas buvo suderintas su Duomenų apsaugos inspekcija. Jūsų pastabos iš esmės yra dėl duomenų naudojimo, o jis buvo suderintas su atsakinga institucija, kuri užtikrina, kad duomenys Lietuvoje būtų naudojami taip, kaip reikalauja europinis reglamentas. Šis įstatymų projektų paketas įgyvendina europinę direktyvą ir yra nustatyta, kad yra reikalavimas tam tikras transporto priemones, priklausomai nuo jų galingumo, apdrausti. Todėl reikalavimą reikia įgyvendinti. Jo įgyvendinimo terminas yra šių metų pabaiga, todėl sprendimą priimti reikia. Kaip minėjau, duomenų panaudojimas yra derintas su įvairiomis institucijomis, taip pat ir su Duomenų apsaugos inspekcija. Todėl sakyčiau, kad jūsų interpretacijos yra labiau jūsų asmeninė nuomonė negu kad institucijų pozicija. Kviesčiau pritarti parengtam įstatymo projektui ir manau, kad priėmimo stadiją turėtume įvykdyti iki metų pabaigos.

PIRMININKAS. Labai dėkui. Išklausėme visų pasisakymus dėl motyvų. Balsuojame dėl įstatymo projekto Nr. XIVP-3305(2) po svarstymo. Kas pritariate?

Balsavo 103 Seimo nariai: už – 63, prieš – 9, susilaikė 31. Įstatymo projektui pritarta po svarstymo.

Gerbiami kolegos, baigėsi balsuoti skirtas laikas, bet aš dar 15 minučių, maždaug plius minus, pratęsiu balsuoti skirtą laiką, nes yra darbotvarkės 2-12 klausimas, visas Statybos įstatymo blokas, kur yra gauta keletas pastabų, nedaug. Mes apsvarstykime ir tada jau judėsime prie įstatymų projektų, ir tada į kitą balsavimo intervalą viską kelsime.

16.02 val.

Tabako, tabako gaminių ir su jais susijusių gaminių kontrolės įstatymo Nr. I-1143 18 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-486(2) (*svarstymas*)

Bet dar prieš tai yra darbotvarkės 2-11 klausimas – projektas Nr. XIVP-486. Labai trumpas, be pataisų įstatymo projektas. Į tribūną kviečiame A. Bagdoną pristatyti Ekonomikos komiteto išvadą.

A. BAGDONAS (*LSF*). Dėkoju posėdžio pirmininkui už suteiktą žodį. Gerbiami kolegos, Ekonomikos komitetas, kaip pagrindinis komitetas, svarstė Tabako, tabako gaminių ir su jais susijusių gaminių kontrolės įstatymo pakeitimus ir lapkričio 29 dieną komitetas patobulino įstatymo projektą. Tokiam sprendimui komiteto nariai pritarė bendru sutarimu.

PIRMININKAS. Labai dėkui, Andriau. Į tribūną kviečiame V. Mitalą pristatyti Biudžeto ir finansų komiteto išvadą.

V. MITALAS (*LF*). Gerbiamieji kolegos, Biudžeto ir finansų komitetas buvo papildomas komitetas dėl šio projekto. Jį svarstė ir nutarė pritarti įstatymo projektui ir siūlyti pagrindiniam komitetui tobulinti, atsižvelgiant į pateiktas pastabas, pasiūlymus, jiems BFK pritarė. Pritarė bendru sutarimu.

PIRMININKAS. Labai dėkui. Kviečiame M. Danielę pristatyti Sveikatos reikalų komiteto… Morganos nėra salėje. Kas iš Sveikatos reikalų komiteto? Gal A. Matulas. Antanai, galėtumėte pristatyti?

A. MATULAS (*TS-LKDF*). Kolegos, Sveikatos reikalų komitetas kaip papildomas svarstė minėtą įstatymo projektą ir siūlo pagrindiniam Seimo Ekonomikos komitetui grąžinti įstatymo projektą iniciatoriams tobulinti, atsižvelgiant į tai, kad įstatymo projekte nustatytos nuostatos galimai prieštarauja Pasaulio sveikatos organizacijos Tabako kontrolės pagrindų konvencijos tam tikriems straipsniams. Mes viską surašėme. Už tokį sprendimą Sveikatos reikalų komitetas pasisakė bendru sutarimu.

PIRMININKAS. Labai dėkui. Yra gauta viena Vyriausybės pataisa, jai komitetas pritarė iš dalies. Ministre Pirmininke, ar tenkina komiteto pozicija, neprašote balsuoti? Labai dėkui. Sveikatos reikalų komiteto kažkoks pasiūlymas, kuriam komitetas nepritarė. Tenkina, Antanai, jus Ekonomikos komiteto nepritarimas, prašote balsuoti, neprašote? Neprašote. Gerai, labai dėkui. Neprašote.

Biudžeto ir finansų komiteto pasiūlymas, kuriam pritarė iš dalies. Biudžeto ir finansų komiteto pirmininkas, žiūriu, gerbiamas Mindaugai, ar tenkina jus Ekonomikos komiteto sprendimas pritarti iš dalies jūsų siūlymui? Tenkina? Aš manau, kad turėtų tenkinti pagal idėją, bet įjunkime M. Lingei. Tuoj, minutėlę, prašau.

M. LINGĖ (*TS-LKDF*). Tai tenkina.

PIRMININKAS. Tenkina. Neprašote balsuoti, gerai. Labai dėkui. Tai visi pasiūlymai dėl viso įstatymo projekto po svarstymo. Už pasisako A. Bagdonas.

A. BAGDONAS (*LSF*). Dėkoju posėdžio pirmininkui už suteiktą žodį. Gerbiami kolegos, esu tikras, kad mūsų visų pagrindinis tikslas – kad cigarečių kontrabandos bei nelegalios prekybos mastai Lietuvoje mažėtų, gamyba ir prekyba būtų legali, o asmenys, užsiimantys šia veikla, mokėtų mokesčius bei akcizus į šalies biudžetą. Todėl šis bendradarbiavimas, suteikiantis galimybę skirti paramą valstybinėms institucijoms ir įstaigoms, tikrai prisidės prie sėkmingos kovos su nelegalia prekyba bei kontrabanda. Kviečiu palaikyti pateiktą įstatymo projektą. Ačiū.

PIRMININKAS. Labai dėkui. Dėl motyvų prieš nenori kalbėti niekas. Balsuojame dėl 2-11 klausimo, įstatymo projekto Nr. XIVP-486(2) po svarstymo. Kas pritariate, balsuojate už.

Balsavo 92 Seimo nariai: už – 83, prieš – 2, susilaikė 7. Įstatymo projektui po svarstymo pritarta.

Per šoninį mikrofoną dėl vedimo tvarkos – M. Lingė.

M. LINGĖ (*TS-LKDF*). Dėkui, pirmininke. Aš norėjau dėl prieš tai buvusio klausimo, svarstėme Civilinės atsakomybės draudimo įstatymo projektą, komitetas buvo prašęs skubos. Tai norėtume, kad būtų apsispręsta, nes…

PIRMININKAS. Darbotvarkės 2-9 klausimas?

M. LINGĖ (*TS-LKDF*). Taip.

PIRMININKAS. Projektas Nr. XIVP-3305(2).

M. LINGĖ (*TS-LKDF*). Įsigaliojimas numatomas 23 dieną.

PIRMININKAS. Ar galime bendru sutarimu pritarti skubai dėl 2-9 klausimo? Galime. Labai dėkui. Pritarta.

16.07 val.

Statybos įstatymo Nr. I-1240 1, 2, 3, 4, 5, 6, 11[1], 12, 14, 15, 17, 18, 22, 24, 26, 27, 27[1], 28, 34, 37, 39, 47, 49, 51, 52[1], 53, 55, 56, 57, 59 straipsnių, šeštojo skirsnio pavadinimo, 1 priedo pakeitimo ir Įstatymo papildymo 11[2], 27[2], 68 straipsniais įstatymo projektas Nr. XIVP-3143(2), Teritorijų planavimo, statybos ir žemės naudojimo valstybinės priežiūros įstatymo Nr. XII-459 7, 10, 11, 13, 14, 17, 18, 24, 31 straipsnių pakeitimo, Įstatymo papildymo 101, 341 straipsniais ir 8 straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymo projektas Nr. XIVP-3144(2), Pajūrio juostos įstatymo Nr. IX-1016 7 straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymo projektas Nr. XIVP-3145(2), Architektūros įstatymo Nr. XIII-425 7, 10, 11, 13, 15, 17 ir 18 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3146(2), Architektų rūmų įstatymo Nr. X-914 3, 6, 7, 8, 10 ir 11 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3147(2), Žmonių palaikų laidojimo įstatymo Nr. X-1404 28 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3148(2), Savivaldybių infrastruktūros plėtros įstatymo Nr. XIII-2895 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 12, 13, 15 ir 16 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3149(2), Teritorijų planavimo įstatymo Nr. I-1120 7, 18, 20, 29, 31, 33, 34 ir 35 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3150(2), Gamtinių dujų įstatymo Nr. VIII-1973 2 ir 13[1] straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3151(2), Elektroninių ryšių įstatymo Nr. IX-2135 3 ir 42 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3152(2), Elektros energetikos įstatymo Nr. VIII-1881 2 ir 75 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3153(2), Žemės įstatymo Nr. I-446 10 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3154(2), Nekilnojamojo turto kadastro įstatymo Nr. VIII-1764 4, 7, 9, 10, 13, 15 ir 17 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3155(2) (*svarstymas*)

Ir paskutinis 2-12 klausimų blokas – Statybos įstatymo kai kurių straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3143(2) bei lydimieji iki 2-12.15 klausimo imtinai. Į tribūną kviečiame A. Gedvilienę pristatyti Aplinkos apsaugos komiteto išvadą. Dėl visų projektų pristatykite vienu ypu.

A. GEDVILIENĖ (*TS-LKDF*). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Statybos įstatymą mes nagrinėjome tikrai labai intensyviai, vykdėme parlamentinę kontrolę faktiškai visos kadencijos metu. Šitame Statybos įstatyme sudėtos statybos leidimo sutrumpinimo terminų, kontrolės paskirstymo nuostatos. Yra tikrai gerų dalykų visoms statybų sektoriuje dalyvaujančioms pusėms – nuo investuotojų iki statytojų ir galiausiai iki pirkėjų.

Taigi dėl Statybos įstatymo. Komitetas bendru sutarimu pritarė komiteto išvadai, Teisės departamento pastaboms, Specialiųjų tyrimų tarnybos pastaboms, kitų institucijų pastaboms. Taip pat buvo pritarta bendru sutarimu ir visiems lydimiesiems teisės aktams.

PIRMININKAS. Labai dėkui. Kitų komitetų nebuvo. (*Balsai salėje*) Kur? Ai, Kaimo reikalų. J. Gudauską kviečiame pristatyti Kaimo reikalų komiteto išvadą dėl 2-12.12 klausimo – įstatymo projekto Nr. XIVP-3154(2), 2-12.13 klausimo – projekto Nr. XIVP-3155(2). Ir viskas, du, taip.

J. GUDAUSKAS (*TS-LKDF*). Gerbiami kolegos, Kaimo reikalų komitetas pritarė pateiktam Žemės įstatymo Nr. XIVP-1446 10 straipsnio pakeitimo įstatymo projektui. Siūlė pagrindiniam Aplinkos apsaugos komitetui tobulinti įstatymo projektą pagal Seimo kanceliarijos Teisės departamento pastabą. Balsavimo rezultatai: už – 7, prieš ir susilaikiusių nebuvo.

Taip pat Kaimo reikalų komitetas pritarė iniciatorių pateiktam Nekilnojamojo turto kadastro įstatymo 7, 9 ir 17 straipsnių pakeitimo įstatymo projektui. Pasiūlymai – siūlyti pagrindiniam Aplinkos apsaugos komitetui tobulinti įstatymo projektą pagal Seimo kanceliarijos Teisės departamento pastabas ir Lietuvos geodezininkų ir matininkų sąjungos pasiūlymus, kuriems komitetas pritarė ar pritaria iš dalies. Balsavimo rezultatai: vienbalsiai – 7.

PIRMININKAS. Labai dėkui, gerbiamas kolega, išklausėme visų komiteto išvadų. Yra du Seimo nariai, norintys diskutuoti. A. Gedvilienė atsisako, tai į tribūną kviečiame K. Adomaitį.

K. ADOMAITIS (*LF*). Gerbiami Seimo nariai, iš tiesų, galima pasidžiaugti šiuo įstatymo projektu, jame yra irgi daug gerų pakeitimų nustatyta. Iki šiol tiktai kai kurių savivaldybių, pavyzdžiui, Vilniaus savivaldybės, iniciatyva buvo galima nustatyti papildomus reikalavimus statyboms, tam tikrus geriausius architektūros praktikos lūkesčius, kaip projektuoti namus. Bet iki šiol vyko dideli ginčai dėl to, ar tokios taisyklės, architektūros kokybės taisyklės, yra tinkamos, priimtinos ir galimos.

Dėl šio įstatymo paketo priėmimo architektūros kokybės reglamentavimas bus detalesnis. Savivaldybė turės daugiau laisvės reglamentuoti, kokius jos nori matyti pastatus savo savivaldybėje. Tai yra tikrai sveikintina.

Yra sveikintina tai, kad mes atsisakysime dėl detalaus techninio projekto paruošimo diskusijos su visuomene. Diskusija su visuomene šiandien galės įvykti tiktai jau parengus esminius projektinius pasiūlymus, kurie ir yra svarbūs visuomenei. Jie pasako, kur koks pastatas stovės, kur bus kokia pastato forma, kokie bus želdinių išdėstymai ir panašiai, bet neprivers diskusijos vystyti apie tai, koks turi būti konkretus pastato aukštis, laiptai, ir panašiai, visai neaktualiose vietose, nors aukštis tam tikrais atvejais gali būti svarbus.

Tačiau yra dar viena tema, kuria norėjau pasisakyti ir dėl kurios, iš tiesų, teko su komitetu diskutuoti. Džiaugiuosi, kad komitete pavyko rasti sutarimus. Man apmaudu, kad diskusija su visuomene dėl naujų statybų projektų, dėl teritorijų planavimo šiandieną yra tapusi tik formalumu. Labai dažnai tai yra tiesiog, vaizdžiai tariant, užmetami *kleckai* ant teritorijų planavimo dokumentų be jokio detalizavimo, kas turėtų, kas atsiras konkrečioje teritorijoje. Projektuojant pastatus, man teko būti kai kuriose… Beje, turėtų kiekvienas Seimo narys sudalyvauti projektinių pasiūlymų viešinimo diskusijose, kai visuomenė užduoda klausimus. Projekto architektas netgi bando atsakyti į tuos klausimus, bando argumentuoti visuomenei, bet net pats projekto architektas dažnai yra užtildomas advokato, sakant, kad nediskutuokime, atsakysime raštu, visuomenės pasiūlymai nėra aktualūs. Tai labai tikiuosi, kad diskusija su visuomene gali tapti ne tokia formali, kad mes galime įsiklausyti į tai, ką mano aplinkinės bendruomenės, ką mano žmonės, kurie gyvens mūsų svarbių projektų aplinkoje, statybos projektų aplinkoje. Jie gali būti išgirsti ir tame nėra nieko blogo. Statybos projektai gal taps tik geresni, jeigu ta visuomenė bus išgirsta.

Tai iš tiesų kviečiu palaikyti šį įstatymo projektą. Jame yra atsiradę tokie baziniai dalykai: teritorijų planavimo vietoje turi būti įrengtas stendas; savivaldybės architektas gali paprašyti papil-

domos diskusijos su visuomene, prieš išduodamas specialiąsias sąlygas; savivaldybė gali detaliajame plane paprašyti 3D formos išdėstymo iš vystytojo ir tai bus aptarta su visuomene. Tai ačiū, kad išklausėte, ir kviečiu palaikyti.

PIRMININKAS. Labai dėkui, gerbiamas kolega. Į tribūną kviečiama A. Gedvilienė. Dėl trijų įstatymų projektų yra gauta keletas pataisų. Pirmas 2-12.1 klausimas – projektas Nr. XIVP-3143(2). Gauta (tuoj, minutėlę) dėl 15 straipsnio Seimo nario K. Adomaičio pataisa, jai komitetas pritarė iš dalies. Kasparai, ar tenkina tave komiteto išvada? Tenkina? Neprašai balsuoti? Labai dėkui.

Taip pat yra dar viena Seimo nario K. Adomaičio pataisa, jai komitetas pritarė. Turbūt irgi neprašai balsuoti? Reikia dešimties Seimo narių, remiančių šitą pataisą, bet matau, kad rankos kyla gausiai, tikrai yra. Dėl šio įstatymo projekto daugiau pataisų, pasiūlymų nėra gauta. Atsiprašau, Aiste, kad pakvietėme, čia nereikėjo kalbėti pačiai.

Dėl viso įstatymo dėl motyvų po svarstymo. (*Balsas salėje*) Dėl viso bloko negalime, nes dar dėl kitų projektų yra pataisų. Nėra norinčių kalbėti.

Balsuojame dėl 2-12.1 klausimo – projekto Nr. XIVP-3143(2). Kas pritariate, balsuojate už, kas kaip nors kitaip, – kitaip.

Balsavo 91 Seimo narys: už – 68, prieš niekas, susilaikė 23. Įstatymo projektui pritarta.

Darbotvarkės 2-12.2 klausimas – projektas Nr. XIVP-3144. Pataisų, pasiūlymų nėra gauta. Dėl viso po svarstymo niekas nenori kalbėti. Balsuojame dėl 2-12.2 klausimo – įstatymo projekto Nr. XIVP-3144(2). (*Balsas salėje*) Galėjome, bet kažkaip galvojau, kad aiškiau. Vis tiek posėdis į antrą pusę, paskui susipainios žmonės.

Balsavo 90 Seimo narių: už – 67, prieš niekas nebalsavo, susilaikė 23. Įstatymo projektui pritarta.

Kolegos, kadangi kolega J. Razma patarė, iki 2-12.8 klausimo nėra gauta nei pataisų, nei pasiūlymų, ar galime vienu balsavimu apsispręsti dėl 2-12.3, 2-12.4, 2-12.5, 2-12.6 ir 2-12.7 klausimų? Gal galime bendru sutarimu? (*Balsai salėje*) Galime bendru sutarimu? Galime. Labai dėkui. Pritarta.

Darbotvarkės 2-12.8 klausimas – įstatymo projektas Nr. XIVP-3150(2). Yra gautas K. Adomaičio pasiūlymas dėl 2 straipsnio, jam komitetas pritarė iš dalies. Kasparai, ar pristatysi, prašysi balsuoti, ar tenkina? (*Balsas salėje*) Tenkina komiteto išvada. Labai dėkui.

Tada dėl 6 straipsnio taip pat K. Adomaičio pataisa, jai komitetas pritarė iš dalies. Tenkina komiteto pozicija? Tenkina.

Dėl 6 straipsnio 2 dalies irgi yra Seimo nario K. Adomaičio pataisa, jai komitetas pritarė iš dalies. Tenkina komiteto pozicija? Tenkina. Tada dėl 7 straipsnio…

A. GEDVILIENĖ (*TS-LKDF*). Čia ta pati eina.

PIRMININKAS. Čia susijusios?

A. GEDVILIENĖ (*TS-LKDF*). Taip, taip.

PIRMININKAS. Jeigu susijusios, tada nereikia apsispręsti. Bet žiūriu, kad dėl 8 straipsnio yra K. Adomaičio pasiūlymas, jam komitetas visiškai nepritarė. Kasparai!

A. GEDVILIENĖ (*TS-LKDF*). Čia dėl Teritorijų planavimo įstatymo paskutinė pastaba.

PIRMININKAS. Taip, paskutinė pataisa.

K. ADOMAITIS (*LF*). Tenkina komiteto sprendimas.

PIRMININKAS. Tenkina komiteto nuomonė nepritarti. Neprašote balsuoti. Gerai. Labai dėkui. Tada visos pataisos ir pasiūlymai dėl šio įstatymo projekto apsvarstyti. Dėl viso niekas nenori kalbėti.

Balsuojame dėl 2-12.8 klausimo – įstatymo projekto Nr. XIVP-3150(2). (*Balsas salėje*)

A. GEDVILIENĖ (*TS-LKDF*). Taigi viskas suderinta, Laima.

PIRMININKAS. Balsavo 86 Seimo nariai: už – 65, prieš niekas nebalsavo, susilaikė 21. Įstatymui pritarta.

Tada 2-12.9, 2-12.10, 2-12.11 ir 2-12.12 klausimai. Dėl jų nėra gauta nei pataisų, nei pasiūlymų. Ar galime pritarti bendru sutarimu šiems įstatymų projektams? Balsuojame? Gerai, balsuojame. Kalbėti dėl motyvų dėl kurio nors yra norinčių? Gerai, balsuojame. Kas pritariate šiems įstatymų projektams po svarstymo, balsuojate už.

A. GEDVILIENĖ (*TS-LKDF*). Tiems, dėl kurių nėra jokių pasiūlymų ir pastabų.

PIRMININKAS. Nėra nei pasiūlymų, nei pastabų.

Balsavo 84 Seimo nariai: už – 62, prieš nebalsavo niekas, susilaikė 22. Įstatymų projektams pritarta.

Ir paskutinysis šio įstatymų projektų bloko įstatymas – darbotvarkės 2-12.13 klausimas. Svarstymo stadija. Įstatymo projektas Nr. XIVP-3155(2). Dėl jo yra gauta Seimo nario ir aplinkos ministro S. Gentvilo pataisa, kuriai komitetas pritarė iš dalies. Simonai, tinka, neprašote balsuoti? Tinka komiteto formuluotė. Apsvarstėme visas pataisas, pasiūlymus. Balsuojame dėl įstatymo… Tiesa, dėl motyvų? Nenori niekas kalbėti.

Balsuojame dėl darbotvarkės 2-12.13 klausimo – įstatymo projekto Nr. XIVP-3155(2). Ačiū. (*Balsai salėje*). Taip, balsavome.

Balsavo 88 Seimo nariai: už – 66, prieš nebalsavo niekas, susilaikė 22. Įstatymo projektui pritarta.

16.21 val.

Administracinių nusižengimų kodekso 351, 352, 353, 354, 355, 357, 359 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3333, Civilinio kodekso 4.103 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3334 (*pateikimas*)

Baigėme balsavimo langą. Uždarome langą, atveriame duris ir į tribūną kviečiame S. Gentvilą pristatyti darbotvarkės 2-12.14 klausimą – Administracinių nusižengimų kodekso daugelio straipsnių pakeitimo įstatymo projektą Nr. XIVP-3333. Pateikimo stadija, prašau.

S. GENTVILAS (*LSF*). Gerbiami kolegos, teikiu du įstatymus, kurie kaip lydimieji yra šio įstatymo, įstatymų paketo, kuris ką tik buvo peržengęs svarstymo stadiją. Norime pasivyti jais pagrindinį įstatymo paketą. Teikiamas Administracinių nusižengimų kodekso straipsnių pakeitimas, kuris išgrynina atsakomybę dėl statybų įteisinimo ir kitų sričių. Šis paketas turi būti priimtas iki sausio 1 dienos, todėl frakcijos vardu prašysime jam pritarti skubos tvarka. Kadangi posėdis jau į pabaigą, tai mieliau atsakyčiau į klausimus, nes gana techniniai pakeitimai. Ačiū.

PIRMININKAS. Jūsų paklausti nori viena Seimo narė. Klausia L. Nagienė.

L. NAGIENĖ (*DFVL*). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Iš tikrųjų, gerbiamas ministre, ar mes tiktai didindami baudas galime išspręsti šias problemas, nelegalių statybų ir taip toliau? Čia yra tik baudų didinimai, ne techniniai pakeitimai, tiesiog didiname visas baudas, didiname dvigubai baudas. Ar kitokio sprendimo neturime, alternatyvaus pasiūlymo? Ačiū.

S. GENTVILAS (*LSF*). Taip, čia, viena vertus, reikia suprasti, kad statybos leidimo išdavimas pasislenka į projektinių pasiūlymų stadiją ir tuomet atsakomybę dėl paties statybų techninio projekto prisiima atestuotas projektuotojas. Valstybė jau nebetikrina techninio projekto ir apie statybų pradžią praneša statytojas. Kitaip tariant, savivaldybės išduodavo statybos leidimą ir techninio projekto patikrindavo šiandien viską, visą dokumentaciją. Siekiant padidinti atsakomybę, nes mes labai daug teisių ir atsakomybės perduodame projektuotojams, siekiant užkardyti, kad nebūtų prastų projektų, projektų, kurie neatitinka projektinių pasiūlymų, statybos leidimo, kad nebūtų startuojama anksčiau, iš tikrųjų yra didinama administracinė atsakomybė šiuo atveju. (*Balsas salėje*) Taip, yra didelės įmonės, netekusios licencijų. Pavyzdžiui, UAB „Projektana“, kuri projektavo net ir valstybinės svarbos projektus, neteko licencijų, nes kai kuriais atvejais projektavo dalykus, kur neturėjo kompetencijos, pavyzdžiui, nekilnojamojo kultūros paveldo teritorijose, arba statydama vieną didelį medienos fabriką Vilniaus rajone įgręžė 1 tūkst. 500 bandomųjų gręžinių, kai bandomųjų gręžinių tu gali daryti 10 ar 15, bet kai pradedi daryti… Siekdami užkardyti tokius atvejus, didiname atsakomybę, irgi didinamos sankcijos tuo atveju, jeigu pradedami nelegalūs dalykai.

PIRMININKAS. Labai dėkui, ministre, jūs atsakėte į visus Seimo narių klausimus. Dėl motyvų niekas nenori kalbėti. Balsuosime dėl įstatymo projekto per kitą balsavimo langą.

Kitas darbotvarkės 2-12.15 klausimas – Civilinio kodekso 4.103 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3334. Pranešėjas – S. Gentvilas. Pateikimas. Ar jūs čia abu pateikėte? Čia

kartu, atskiras projektas. Kažkas buvo? Klausti nebuvo užsirašiusių. Dėl motyvų taip pat nebuvo. Dėl šito įstatymo projekto balsuosime per kitą balsavimo langą – tam numatytu darbotvarkėje metu.

Yra viceministrė, kuri prašo leisti jai pristatyti darbotvarkės 2-17 klausimą – projektą… (*Balsai salėje*) Yra ministras? Atsiprašau, nepastebėjau kažkaip. Viskas. Supratau. Jūsų frakcijos kolega buvo paprašęs, supratau. (*Balsai salėje*)

16.26 val.

Seimo statuto „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo statuto Nr. I-399 16 straipsnio pakeitimo ir 16[1] straipsnio pripažinimo netekusiu galios“ projektas Nr. XIVP-3378, Valstybės tarnybos įstatymo Nr. VIII-1316 pakeitimo įstatymo Nr. XIV-1985 1 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3379 (*pateikimas*)

Kolegos, jeigu eilės tvarka, tai išvis darbotvarkės 2-14.1 klausimas – Seimo statuto dėl Lietuvos Respublikos Seimo statuto pakeitimo įstatymo projektas. Pranešėjas – J. Razma. Pateikimas. Ir lydimasis darbotvarkės 2-14.2 klausimas – projektas Nr. XIVP-3379.

J. RAZMA (*TS-LKDF*). Gerbiami kolegos, teikiami projektai, atsiradę išklausius Seimo narių pageidavimus, kurie buvo šiek tiek aptarti Seimo Pirmininkės susitikime su frakcijų atstovais. Siūlymo esmė labai paprasta, kad kiekvienas Seimo narys, gavęs tą patį mokos fondą savo patarėjams, padėjėjams, jų etatams, galėtų savo pageidavimu fiksuoti arba du, arba tris etatus. Dabar, kaip žinome, yra trys etatai ir ne vienu atveju Seimo nariai kuriam nors patarėjui formina pusantro etato, kad suformuotų jam pagal kompetenciją reikiamą atlyginimą. Dabar Seimo narys tiesiog galėtų įsivesti aukštesnių koeficientų patarėjų atlyginimus ir tokiu būdu galbūt galėtų pritraukti kompetentingesnius savo pagalbininkus.

PIRMININKAS. Labai dėkui. Jūsų paklausti nori du Seimo nariai. R. Tamašunienė, jos nematau salėje. Tada klausia R. Šarknickas.

R. ŠARKNICKAS (*LVŽSF*). Noriu truputį pasitikslinti. Bet ir dabar galima turėti du patarėjus? Ačiū.

J. RAZMA (*TS-LKDF*). Matote, aš kalbu apie etatus. Dabar jums kiekvienam yra skirti trys etatai, jūs galite vieną etatą padalinę pusiau įdarbinti du žmones, bet etatus jūs dabar tikrai turite tris. Mano siūlymu jūs galėtumėte įsivesti du gerų koeficientų etatus ir nereikėtų forminti po pusantro etato.

PIRMININKAS. Labai dėkui. Gerbiamas kolega, jūs atsakėte į visus Seimo narių klausimus. Pasisakymai dėl motyvų. Niekas nenori kalbėti. Dėl įstatymų projektų balsuosime tam numatytu darbotvarkėje metu šiek tiek vėliau.

16.28 val.

Seimo nutarimo „Dėl NATO greitojo reagavimo pajėgoms (Sąjungininkų reagavimo pajėgoms) priskirtų Lietuvos Respublikos karinių vienetų, Jungtinėms ekspedicinėms pajėgoms priskirtų, NATO ir Europos Sąjungos karinėse vadavietėse bei Europos Sąjungos kovinėje grupėje tarnybą atliekančių Lietuvos Respublikos karių ir civilių krašto apsaugos sistemos tarnautojų dalyvavimo tarptautinėse operacijose“ projektas Nr. XIVP-3386 (*pateikimas*)

Kitas darbotvarkės 2-15 klausimas – Seimo nutarimo „Dėl NATO greitojo reagavimo pajėgoms priskirtų Lietuvos Respublikos karinių vienetų, Jungtinėms ekspedicinėms pajėgoms priskirtų, NATO ir Europos Sąjungos karinėse vadavietėse bei Europos Sąjungos kovinėje grupėje tarnybą atliekančių Lietuvos Respublikos karių ir civilių krašto apsaugos sistemos tarnautojų dalyvavimo tarptautinėse operacijose“ projektas Nr. XIVP-3386. Pranešėjas – A. Anušauskas, krašto apsaugos ministras. Pateikimas.

A. ANUŠAUSKAS (*TS-LKDF*). Dėkui už perskaitytą pavadinimą, aš jo tada nekartosiu. Nutarimo projekto tikslas: nustatyti NATO greitojo reagavimo pajėgoms (jas transformuojant į NATO sąjungininkų reagavimo pajėgas, santrumpos: NRF į ARF) priskirtų Lietuvos Respublikos karinių

vienetų, taip pat Jungtinėms ekspedicinėms pajėgoms (JEF) priskirtų, NATO ir Europos Sąjungos karinėse vadavietėse ir Europos Sąjungos kovinėje grupėje tarnybą atliekančių karių ir civilių krašto apsaugos sistemos tarnautojų dalyvavimo tarptautinėse operacijose teisinį pagrindą. Nustatomi skaičiai. Dabartiniame NRF iki birželio 30 dienos – 420 žmonių, transformavus į ARF, sumažėja kitą pusmetį iki 30, o nuo 2025 m. sausio 1 d. – iki 70. Paaiškino, kodėl sumažėja. Tiesiog transformacijos metu Sąjungininkų reagavimo pajėgoms bus priskirti tik specializuoti pajėgumai.

Taip pat priėmus atitinkamus NATO ir Europos Sąjungos Tarybos sprendimus į tarptautines operacijas siunčiamų Lietuvos karių ir civilių krašto apsaugos sistemos tarnautojų skaičius nustatomas toks: atliekančių tarnybą NATO ir Europos Sąjungos karinėse vadavietėse 2024 metais – 80, 2025 metais – taip pat 80. Šis skaičius mažėja nuo 139 iki 80, nes keičiasi skaičiavimo metodika.

Į Seimo nutarimo projektą įtraukiamos tik tos pozicijos, kurios yra NATO vadovaujamos struktūros ir NATO pajėgų struktūrose karinės vadavietės, turinčios tarptautinės karinės vadavietės statusą, tai yra galinčios siųsti personalą į tarptautines operacijas. Taip pat 2025 metais budės Europos Sąjungos kovinėje grupėje iki 80 karių. Jungtinėms ekspedicinėms pajėgoms priskirtas karių skaičius ir civilių skaičius – iki 160 karių.

PIRMININKAS. Labai dėkui, ministre. Jūsų paklausti nenori niekas. Pasisakyti dėl motyvų?.. Dėl motyvų kas nors nori pasisakyti? Irgi niekas nenori. Balsuosime per numatytą balsavimo intervalą, balsavimo langą.

16.31 val.

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos karinių vienetų, karių ir civilių krašto apsaugos sistemos tarnautojų dalyvavimo tarptautinėse operacijose“ projektas Nr. XIVP-3387 (*pateikimas*)

Kitas darbotvarkės 2-16 klausimas – Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos karinių vienetų, karių ir civilių krašto apsaugos sistemos tarnautojų dalyvavimo tarptautinėse operacijose“ projektas Nr. XIVP-3387. Pranešėjas – krašto apsaugos ministras A. Anušauskas.

A. ANUŠAUSKAS (*TS-LKDF*). Šio nutarimo projekto tikslas – nustatyti Lietuvos karinių vienetų, karių ir civilių krašto apsaugos sistemos tarnautojų dalyvavimo tarptautinėse operacijose nuo 2024 metų sausio iki 2025 metų pabaigos teisinį pagrindą ir maksimalų skaičių.

Tęsiamas dalyvavimas tarptautinėse operacijose Kosove, „Irini“, mokymo misijoje Malyje, Centrinėje Afrikos Respublikoje ir Mozambike, taip pat Europos Sąjungos karinėje paramos Ukrainai operacijoje EUMAM, Jungtinių Valstijų vadovaujamoje koalicijos karinėje operacijoje „Įgimtas ryžtas“, tarptautinėje jūrinio saugumo užtikrinimo operacijoje Hormūzo sąsiauryje ir Jungtinės Karalystės vadovaujamoje tarptautinėje operacijoje Ukrainos kariuomenės mokymo tikslais „Interflex“.

Atsižvelgiant į VGT nutarimą, siūloma padidinti nacionalinėje karinėje operacijoje Ukrainos ginkluotųjų pajėgų mokymo tikslais dalyvaujančio personalo skaičių iki 100 karių ir civilių. Parama Ukrainai dalyvaujant trijose operacijose: ir mano minėtose „Interflex“, EUMAM, ir nacionalinėje, iš viso bus 165 kariai ir civiliai.

Į Seimo nutarimo projektą nebeįtrauktos Jungtinių Tautų operacija Malyje MINUSMA, Prancūzijos operacija „Takuba“, nes šios operacijos šiais metais yra baigiamos. Atsižvelgiant į VGT nutarimą, siūloma numatyti teisinį pagrindą siųsti karius į misijas, taip pat ir mokymo misijas, Indijos ir Ramiojo vandenyno regione iki 10 karių ir civilių.

PIRMININKAS. Labai dėkui, ministre. Jūsų paklausti nori vienas Seimo narys ir tai yra jūsų buvęs viceministras V. Semeška.

V. SEMEŠKA (*TS-LKDF*). Labai teisingai, gerbiamas posėdžio pirmininke, tiesiog į dešimtuką. Jūs esate snaiperis. Gerbiamas ministre, norėjau paklausti. Tikrai daug misijų, daug išvykų, daug tarnybos užsienyje. Kaip kariai, ar noriai vyksta į užsienį, ar jie motyvuoti ir kuo jie yra motyvuoti?

A. ANUŠAUSKAS (*TS-LKDF*). Motyvacija – tai patirtis. Vienas dalykas, tarnyba ar štabuose, ar misijose suteikia jiems pagrindą ir jų tolesnei karinei karjerai. Kaip žinoma, kas treji metai kariai turi keisti savo tarnybos vietą. Jie negali būti misijose nuolat, bet misijos suteikia tas papildomas galimybes įgyti patirties.

Dėl motyvacijos, taip, Seimas priėmė įstatymą, Krašto apsaugos sistemos įstatymo papildymus, kuriais misijose dalyvaujantiems kariams yra padidintos tos papildomos materialinės išmokos.

PIRMININKAS. Labai dėkui, ministre. Daugiau niekas nenori klausti, pasisakyti dėl motyvų taip pat nenori niekas. Balsuosime per balsavimo intervalą, balsavimo langą.

16.35 val.

Įstatymo „Dėl transeuropinio transporto tinklo įgyvendinimo paspartinimo“ projektas Nr. XIVP-3336 (*pateikimas*)

Darbotvarkės 2-17 klausimas – įstatymo „Dėl transeuropinio transporto tinklo įgyvendinimo paspartinimo“ projektas Nr. XIVP-3336. Pranešėja – L. Maskaliovienė. Pateikimas.

L. MASKALIOVIENĖ. Laba diena, gerbiami Seimo nariai, šiandien teikiu įstatymo „Dėl transeuropinio transporto tinklo įgyvendinimo paspartinimo“ projektą. Jeigu žiūrėtume istoriškai, dar 2013 metų paskutine redakcija yra patvirtintas ir sutartas visų Europos Sąjungos šalių TNT tinklas, kuris sujungtų visą Europos Sąjungą. Jame yra nustatyti aiškūs įpareigojimai 2030 metais sukurti ir pabaigti visus projektus, reikalingus bendrajam pagrindiniam tinklui, ir iki 2050 metų turėtume užbaigti apskritai viso tinklo įgyvendinimą. Bet akivaizdu, kad visų Europos Sąjungos šalių ypač kritinės ir svarbiausios infrastruktūros projektai vėluoja, dėl to parlamentas kartu su Taryba yra priėmęs dar vieną direktyvą, įpareigojančią visas Europos Sąjungos šalis peržiūrėti savo teisėkūrą nuo pat teritorijų planavimo, projektavimo iki viešųjų pirkimų tam, kad būtų paspartintas TNT tinklo sukūrimas, ir turėti visgi tą ambicingą planą – 2030 metais veikiantį pagrindinį tinklą. Dėl to direktyva mus taip pat įpareigojo perkelti į nacionalinę teisę tam tikrus elementus, kurie paspartintų TNT tinklo projekto įgyvendinimą. Šiandien teikiamu įstatymu to ir siekiame.

Visų pirma, peržiūrėję visas procedūras, mes esame jau ne kartą atėję į Seimo salę ir patvirtinę nemažą dalį svarbių įstatymų projektų. Šiuo įstatymo projektu siūlome dar kelis esminius pakeitimus. Projektus, kurie sudaro TNT tinklą Lietuvos Respublikos teritorijoje, pripažinti ypatingos valstybinės svarbos projektais ir tuo tikslu TNT projektų teritorijų planavimo dokumentai būtų rengiami taikant valstybei svarbių projektų teritorijų planavimo, nustatymo tvarką, paskirta atsakinga institucija, koordinuojanti ir centralizuojanti visų reikalingų sprendimų priėmimą, tiek leidimų išdavimą ir kitas procedūras, reikiamas tokiems dideliems projektams įgyvendinti. Nustatyti maksimalų, tai ateina tiesiogiai jau iš direktyvos nuo pat alternatyvos patvirtinimo visų projektų iki statybos leidimo gavimo… maksimalus terminas turėtų būti ne daugiau kaip ketveri metai. Akivaizdu, kad, priėmus tą įstatymo projektą, galėtume centralizuotai ir sparčiau įgyvendinti visus svarbius TNT tinklo projektus. Tai susiję ne tik su mūsų „Rail Baltica“, tai susiję su visais – ir su magistraliniais keliais, ir Klaipėdos uostu, ir oro uostais, būtina infrastruktūra, kad TNT tinklas funkcionuotų pakankamai.

Įstatymas buvo derintas ir gautos Seimo Teisės departamento pastabos, jos tikrai yra techninės, mes galime į jas iš dalies atsakyti paaiškindami procedūrinius dalykus, iš kitos pusės, techniniai dalykai gali būti tikrai nesunkiai suderinti iki komitetų svarstymo arba per komitetų diskusijas. Labiau gal paprašyčiau, kadangi direktyva įsigaliojo šių metų rugpjūčio 10 dieną, skubos priimant šitą įstatymą. Esame pasiruošę tikrai pateikti visą reikiamą informaciją. Dėkui.

PIRMININKAS. Labai dėkui, viceministre. Jūsų paklausti nori trys Seimo nariai. Pirmoji klausia L. Nagienė.

L. NAGIENĖ (*DFVL*). Ačiū, gerbiamasis pirmininke. Gerbiama viceministre, mes vakar kaip tik buvome Klaipėdoje, Jūrinių reikalų komisija, ir kaip tik susitikome su Uosto direkcija, su ten esamos įkurtos krovos vadovais ir visomis kitomis asocijuotomis institucijomis. Tai dabar mano klausimas. Valstybės svarbos projektai ir dabar, kaip jūs sakote, labai svarbu pripažinti. Klaipėdos uostas, kaip iš tikrųjų jis yra? Ar Klaipėdos uosto pati teritorija su visa infrastruktūra pripažįstama kaip valstybei svarbus objektas? Kaip štai šiuo atveju? Jie ir kėlė klausimą, būtent šičia jie laukia, labai laukia šito įstatymo. Ačiū.

L. MASKALIOVIENĖ. Vienas iš tų yra Klaipėdos uostas. Jis yra mūsų TNT tinklo jūrinio uosto dalis, TNT reglamente yra nustatyti ir gana aiškūs infrastruktūriniai parametrai. Taip, šitą įsta-

tymą priėmus, Klaipėdos uostas kaip infrastruktūros dalis su visais įplaukimo krantinių reikalavimais taptų valstybinės svarbos objektu, nereikėtų atskirai dėl kiekvieno ateiti čia prašyti pripažinimo.

PIRMININKAS. Klausia V. Rakutis.

V. RAKUTIS (*TS-LKDF*). Gerbiama L. Nagienė paklausė didžiąją dalį mano klausimų, nes kartu mes ten ir buvome, bet ten, uoste, yra labai svarbus dalykas, nes daugelį funkcijų, tokių svarbių funkcijų, vykdo privačios kompanijos. Jos iš tikrųjų domisi, ar jos gali patekti į šitą išskirtinį statusą, ar jos yra jau to reglamento atribotos. Čia buvo pagrindinis klausimas mūsų komisijai.

L. MASKALIOVIENĖ. Pats uostas yra pripažįstamas valstybinės svarbos. Kai darome teritorijų planavimus arba techninius projektavimus, jau tada detalizuotuose sprendiniuose apsisprendžiama, kokios apimties, ar privačios kompanijos patenka, ar ne, su tam tikrais privažiavimais, reikiamos infrastruktūros sukūrimu ir taip toliau. Čia jau to pagreitinto proceso dalis.

PIRMININKAS. Labai dėkui. Paskutinysis klausia V. Valkiūnas.

V. VALKIŪNAS (*DPF*). Ačiū, pirmininke Andriau Mazuroni. Gerbiamoji, iš jūsų žodžių supratau, kad jūs bijote direktyvų. Ką sako ta direktyva, kurios jūs labai išsigandote?

L. MASKALIOVIENĖ. Direktyvų nebijome. Mes stengiamės jas laiku įgyvendinti. Direktyvos esminiai dalykai yra paspartinti įgyvendinimą. Vienas dalykas.

Kitas dalykas. Kadangi diskusijos ir „Rail Baltica“ projektavimas net ir Lietuvoje užtrunka daugiau kaip 10 metų, tai direktyva įpareigoja, kad visos projektavimo procedūros nuo alternatyvos patvirtinimo dienos iki statybos leidimo gavimo dienos turi užtrukti ne ilgiau kaip ketverius metus.

PIRMININKAS. Labai dėkui. Viceministre, jūs atsakėte į visus Seimo narių klausimus. Pasisakyti dėl motyvų nenori niekas. Balsuosime dėl įstatymo projekto balsavimo metu.

16.41 val.

Viešųjų pirkimų įstatymo Nr. I-1491 2 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3346 (*pateikimas*)

Kitas darbotvarkės 2-18 klausimas – Viešųjų pirkimų įstatymo 2 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3346. Pranešėjas – K. Navickas. Pateikimas.

K. NAVICKAS (*TS-LKDF*). Ačiū, posėdžio pirmininke. Šiais metais Seimo nariai priėmė svarbų pakeitimą, kad per viešuosius pirkimus būtų galima įsigyti lengvesnėmis sąlygomis produkciją iš ūkininkų, smulkiųjų gamintojų. Iš tikrųjų tai yra labai svarbus sprendimas. Jis susijęs ir su žaliojo kurso dalykais, ir su socialine raida regionuose. Kadangi įstatymo nuostata įsigalios nuo naujų metų, besirengiant įgyvendinti šį įstatymą iškilo keletas dalykų, kad būtų geriau, kad būtų patikslinta, kas yra trumposios grandinės. Pakeitimo esmė ir yra, kad įstatyme suformuluojamas apibrėžimas ir aiškiai apibrėžiama, kas tai yra. Įstatymas buvo derintas su visomis ministerijomis, nes Vyriausybės vardu yra teikiama pataisa, tai tikimės ir pritarimo. Tiek trumpai.

PIRMININKAS. Labai dėkui, ministre. Taip trumpai ir taip aiškiai pristatėte, kad nenori paklausti nė vienas Seimo narys. Dėl motyvų taip pat nenori pasisakyti nė vienas. Balsuosime dėl įstatymo projekto darbotvarkėje numatytu balsavimo metu.

16.43 val.

Informacinės visuomenės paslaugų įstatymo Nr. X-614 pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3353 (*pateikimas*)

Kitas darbotvarkės klausimas – Informacinės visuomenės paslaugų įstatymo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3353. Pranešėjas – viceministras K. Žemaitis. Pateikimas.

K. ŽEMAITIS. Sveiki, gerbiami Seimo nariai. Pristatau jums Vyriausybės teikiamą parengtą Informacinės visuomenės paslaugų įstatymo pakeitimo įstatymo projektą.

Teikiamu įstatymo projektu siekiama įgyvendinti priimtą Europos Parlamento ir Europos Tarybos reglamentą dėl bendrosios skaitmeninių paslaugų rinkos, kitaip tariant, *Digital Services Act*. Valstybės narės reglamentą turi įgyvendinti iki kitų metų vasario 17 dienos, todėl prašytume

įstatymo projektą svarstyti prioriteto tvarka. Įstatymo projekte nustatomas tarpininkavimo paslaugų teikėjų, tai yra informavimo perdavimo, podėliavimo, kitaip tariant, *hostingo*, prieglobos, interneto platformų bei interneto paieškos sistemų paslaugų teikėjų pareigos ir atsakomybė.

Ryšių reguliavimo tarnyba yra skiriama atlikti skaitmeninių paslaugų koordinatoriaus funkcijas. RRT atstovautų Lietuvai bendradarbiaujant su Europos Komisija, kitų valstybių narių skaitmeninių paslaugų koordinatoriais. Taip pat RRT kartu su Valstybine duomenų apsaugos inspekcija, remdamasi pateikta ir viešai prieinama informacija, analizuotų dėl labai didelių interneto platformų ir labai didelių interneto paieškos sistemų paslaugų kylančią riziką.

Taip pat įstatymo projekte numatomos pareigos Valstybinei duomenų apsaugos inspekcijai užtikrinti duomenų naudojimo nuostatų įgyvendinimą, draudimą teikti profiliavimu paremtą reklamą nepilnamečiams, draudimą vykdyti profiliavimą naudojant jautrius duomenis. Valstybinė vartotojų teisių apsaugos tarnyba įgyvendintų produktų saugos ir vartotojų klaidinimo platformose nuostatas. Žurnalistų etikos inspektoriaus tarnyba užtikrintų nepilnamečių apsaugą internete.

Įstatymo projektas, kuriuo yra įgyvendinamas ES reglamentas, yra svarbus Lietuvai, nes su turinio blokavimu susiduria nemaža dalis Lietuvos piliečių. Interneto platformose plinta neteisėtas turinys, dezinformacija. Pastaruoju metu matomas ir sukčiavimo atvejų padidėjimas, todėl naujasis reglamentavimas Lietuvos institucijoms suteiktų įrankius užtikrinti didesnę visuomenės apsaugą, leistų vykdyti bendradarbiavimą su Europos Komisija.

Įstatymo projektu įgyvendinus reglamentą bus užtikrintas bendrosios skaitmeninės rinkos veikimas: didinamos įmonių galimybės plėstis, mažinama teisinė fragmentacija. Taip pat bus stiprinama kova su neteisėtu turiniu, dezinformacija, užtikrinama naudotojų teisių apsauga, sukuriama skaidrumo ir atskaitomybės sistema, vykdant turinio priežiūrą, naudojant reklamą ir algoritmus.

Į Seimo kanceliarijos Teisės departamento pateiktas pastabas bus atsižvelgta derinimų Seimo komitetuose metu, todėl prašome pritarti įstatymo projektui po pateikimo. Ačiū.

PIRMININKAS. Labai dėkui. Jūsų paklausti nori vienas Seimo narys. Klausia A. Skardžius.

A. SKARDŽIUS (*MSNG*). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Gerbiamas pranešėjau, gal jūs plačiau galėtumėte atskleisti, kas yra dezinformacija, neteisėtas turinys ir kaip algoritmais bus su jais kovojama? Jau dabar susiduriame – Seimo narys, eidamas pareigas, ir ne vienas Seimo narys, yra blokuojamas dėl dezinformacijos, dėl klaidinančio turinio, tai ką kalbėti apie… Kai taip elgiamasi su piliečių atstovais čia, Seime, sėdinčiais, tai ką kalbėti apie piliečius? Tai ką, įvedama nauja cenzūra, prisidengiant kažkokia direktyva? Kas dabar darosi valstybėje? Jūs turbūt susipažinęs, nes teikiate pakeitimus. Prašau paaiškinti, atsakyti į mano klausimus. Ir kas dabar yra, ir kas už tai prisiims atsakomybę? Ačiū.

K. ŽEMAITIS. Labai ačiū. Tai šiuo atveju mes ir turime atitinkamas atsakingas institucijas. Šiuo atveju pagrindinis koordinatorius yra Ryšių reguliavimo tarnyba, taip pat ir Vartotojų teisių apsaugos tarnyba, jos, besilaikydamos šalies nustatytų teisės aktų, ir nustato, ar ta informacija yra tinkama, ar ne. Šiuo atveju turbūt ne Europos Komisija nusprendžia, kokia ta informacija yra tinkama. Tam yra atitinkamos institucijos, kurias mes ir norime įgalinti tuos sprendimus daryti. Galų gale, yra ir teismai, ir kitos teisinės priemonės.

PIRMININKAS. Labai dėkui. Klausia V. Valkiūnas.

V. VALKIŪNAS (*DPF*). Ačiū, gerbiamas Andriau. Jūs sakote „vartotojų teisės“. Kaip kolega Artūras klausė… Vartotojų teisė yra gauti bet kokio turinio informaciją, jeigu ji nėra slapta. Tai dabar yra cenzūra, cenzūruojama viskas. Ir jūs sakote: viskas gerai, tęsiame toliau, ir vasario mėnesį dar reikia kažką patvarkyti už milijonus. Kokią sumą jūs čia ruošiatės tvarkyti?

K. ŽEMAITIS. Pirmiausia gal aš norėčiau atkreipti dėmesį, kad apskritai dezinformacijos apibrėžimas nėra nustatomas šituo teisės aktu. Yra kiti teisės aktai, kurie nustato, kas yra ir kokia informacija gali būti laikytina dezinformacija. Mes čia sukuriame teisinius įrankius, kurių mes šiandien neturime, kaip tvarkytis su identifikuota informacija, kuri netinka. Šiuo metu dezinformacijos sąvoka nepatenka į neteisėto turinio sąvoką, todėl mes dabar suteikiame ir įgaliname institucijas, kad jos kaip tik ir tvarkytųsi su dezinformacija. Kas yra dezinformacija, jau apibrėžia kiti teisės aktai.

V. VALKIŪNAS (*DPF*). Tai kokią sumą?

K. ŽEMAITIS. Atsiprašau, taip, dėl sumos. Šiuo metu perkėlimui Ryšių reguliavimo tarnybai yra skirta 120 tūkst. eurų, Valstybinei vartotojų teisių apsaugos tarnybai – 30 tūkst. eurų. Vėlgi, matant, įgyvendinant reglamentą, jeigu bus poreikių papildomoms lėšoms, mes grįšime čia, į Seimą, ir apie tai diskutuosime. Bet iš esmės tie finansai nėra dramatiškai dideli, palyginti su tuo, kokią, na, naudą duoda šis reglamentas.

PIRMININKAS. Labai dėkui, viceministre, jūs atsakėte į visus Seimo narių klausimus. Pasisakymai dėl motyvų. Prieš pasisako A. Skardžius.

A. SKARDŽIUS (*MSNG*). Ačiū, pirmininke. Jeigu atėjęs viceministras, aš manau, pasiruošęs čia, Seime, pristatyti tokį svarbų projektą, europinės direktyvos perkėlimo į nacionalinius teisės aktus, negali atsakyti į klausimą, kaip veiks mechanizmas, kaip bus identifikuojamas dezinformacinis turinys, su kuriuo bus kovojama, tai aš įžvelgiu tai, kad, prisidengiant europiniu teisės reglamentu, bandoma įvesti cenzūrą, kai deleguotų, susodintų asmenų grupelė spręs, ar leisti į viešumą tą informaciją, ar neleisti. Mes judame kažkur link tų valstybių, mūsų kaimynių, netolimų kaimynių, pasistatėme spygliuotą koncertiną, užsitvėrėme nuo jų ir visa kita. Aš manau, galbūt svarstymo stadijoje Seimas susiprotės ir sukurs tinkamą mechanizmą. Mes jau matėme ne vieną bandymą riboti žodžio laisvę prisidengiant įvairiais konfidencialumo dalykais, valstybės paslaptimi, kai iš tikrųjų nėra valstybės paslaptis. Kada nori nuimti grifą, kada nori uždedi, jeigu tau palanku. Jei reikia ką nors suėsti, tai uždedi grifą. O, sako, pažiūrėkite, ar iš prezidentūros, ar iš kokio Seimo komiteto kažkas išpliurpė valstybės paslaptį.

Aš įžvelgiu tikrai didelę riziką. Tikiuosi, kad svarstymo stadijoje šie klausimai, į kuriuos negalėjo atsakyti viceministras, bus išnagrinėti. Teisės departamento pastabos taip pat bus įvertintos. Turiu daug vilties, kad ir pats viceministras, ir visa ministerija tikrai atkreips dėmesį į tokią situaciją valstybėje, kurios nei piliečiai, nei jų atstovai Seime nelabai gali toleruoti.

PIRMININKAS. Labai dėkui. Išklausėme visų pasisakymų dėl motyvų. Dėl įstatymo projekto balsuosime per balsavimo langą.

16.51 val.

Patikimumo deklaracijų juridiniams asmenims, norintiems dalyvauti Šiaurės Atlanto sutarties organizacijos konkursuose, išdavimo pagrindų įstatymo Nr. XIII-1995 2 ir 3 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 6^1 straipsniu įstatymo projektas Nr. XIVP-3354 (*pateikimas*)

Kitas darbotvarkės 2-20 klausimas – Patikimumo deklaracijų juridiniams asmenims, norintiems dalyvauti Šiaurės Atlanto sutarties organizacijos konkursuose, išdavimo pagrindų įstatymo dviejų straipsnių pakeitimo ir įstatymo papildymo 6^1 straipsniu įstatymo projektas Nr. XIVP-3354. Pranešėjas – viceministras K. Žemaitis. Pateikimas.

K. ŽEMAITIS. Labai ačiū. Teikiu minėtą įstatymo projektą. Juo siekiama patikslinti įstatyme įtvirtintus patikimumo deklaracijų išdavimo pagrindus, siekiant kriterijus, kuriuos turi atitikti juridinis asmuo ir (ar) su juridiniu asmeniu susiję fiziniai asmenys, išdėstyti aiškiai ir nedviprasmiškai. Siekiama aktualizuoti įstatymą ir jame įtvirtinti privalomas asmens duomenų apsaugos nuostatas.

Šiuo metu galiojančiame įstatyme yra įtvirtintas kriterijus, kad patikimumo deklaracija išduodama, jei nėra duomenų, patvirtinančių, kad juridinis asmuo ar su juridiniu asmeniu susiję fiziniai asmenys dėl Lietuvos priešiškų interesų yra bendradarbiavę ar bendradarbiauja arba palaiko ryšius su užsienio valstybės žvalgybos ir (ar) saugumo tarnyba arba su asmenimis, bendradarbiaujančiais ar palaikančiais ryšius su tokiomis užsienio tarnybomis. Šio kriterijaus formuluotė yra tikslinama, atsižvelgiant į teisės aktuose, reglamentuojančiuose panašius teisinius santykius, susiklosčiusią teisėkūros praktiką ir į teismų sprendimuose išdėstytus argumentus.

Taip pat teikiamas siūlymas patikslinti kriterijų, kuris susijęs su tarptautinių sankcijų pažeidimais. Kriterijus tikslinamas aiškiai ir nedviprasmiškai nurodant, kad patikimumo deklaracija yra išduodama, jei juridinis asmuo ar su juridiniu asmeniu susiję fiziniai asmenys įsiteisėjusiu teismo nuosprendžiu nėra pripažinti kaltais dėl tarptautinių sankcijų pažeidimo arba dėl tokio nusikaltimo padarymo teistumas jau yra išnykęs arba panaikintas.

Taip pat siūloma įtvirtinti, kad išduodant patikimumo deklaracijas būtų papildomai vertinama, ar juridinis asmuo ar su juridiniu asmeniu susiję fiziniai asmenys įsiteisėjusiu teismo nuosprendžiu nėra pripažinti kaltais už nusikaltimą pagal užsienio valstybių baudžiamuosius įstatymus dėl tarptautinių sankcijų pažeidimų. Be to, įstatymo projektu siekiama aktualizuoti įstatymą ir jame įtvirtinti privalomas asmens duomenų apsaugos nuostatas, tai yra įtvirtinamas asmens duomenų tvarkymo tikslas, teisinis pagrindas, aiškiai apibrėžta, kokie asmens duomenys yra tvarkomi, ir nurodomi dokumentai, kuriuose yra pateikiami asmens duomenų saugojimo terminai.

Manoma, kad tiksliai, aiškiai ir nedviprasmiškai išdėstytos patikimumo deklaracijų išdavimo kriterijų formuluotės sumažins ar net panaikins riziką, kad sprendimui priimti būtini duomenys ir informacija būtų pateikiami ne visa būtina apimtimi. O įstatymą papildžius asmens duomenų apsaugos nuostatomis, bus užtikrintas asmens duomenų teisinės apsaugos lygis. Dėl įstatymo projekto nepadidės administracinė našta. Kviečiame pritarti įstatymo projektui po pateikimo.

PIRMININKAS. Labai dėkui. Jūsų klausti nenori nė vienas Seimo narys. (*Balsai salėje*) Kaip? Pasisakyti dėl motyvų taip pat niekas nenori. Dėl įstatymo projekto balsuosime per balsavimo langą.

16.54 val.

Baudžiamojo proceso kodekso 21, 22 ir 189[1] straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3355, Baudžiamojo kodekso priedo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3356 (*pateikimas*)

Kitas darbotvarkės 2-21.1, 2-21.2 klausimų blokas – Baudžiamojo proceso kodekso kai kurių straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3355 bei lydimasis – Baudžiamojo kodekso priedo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3356. Pranešėja – E. Dobrowolska, ministrė. Pateikimas.

E. DOBROWOLSKA (*LF*). Dėkoju, posėdžio pirmininke, už galimybę pateikti įstatymų projektus. Jais siekiama pašalinti Europos Komisijos nustatytą Europos Sąjungos teisės pažeidimą dėl direktyvos vaikams, kurie baudžiamajame procese yra įtariamieji arba kaltinamieji. Įstatymų projektais siekiama pašalinti identifikuotas nacionalinio teisinio reguliavimo spragas. Siūloma siekti užtikrinti, kad įtariamieji ir kaltinamieji nepilnamečiai būtų informuoti apie teisę apriboti laisvės atėmimą ir naudoti alternatyvias priemones, įskaitant teisę į reguliarią sulaikymų peržiūrą. BPK projektu siūloma pakeisti 21 straipsnio 4 dalį, 22 straipsnio 3 dalį, papildant nuostata, kad įtariamasis ar kaltinamasis turi teisę gauti informaciją apie reguliarią suėmimo peržiūrą ir suėmimo alternatyvių kardomųjų priemonių taikymo galimybes. Siekiant užtikrinti, kad į nepilnamečio vidaus vertinimo duomenis būtų atsižvelgta, nustatant, ar reikia imtis kokios nors konkrečios priemonės, kuri būtų naudinga vaikui, Baudžiamojo proceso kodekso projektu siekiama pakeisti 189 straipsnio 2 dalį ir ją papildyti nuostata, kad į nepilnamečio detalaus vertinimo duomenis atsižvelgiama teikiant įtariamiesiems ar kaltinamiesiems nepilnamečiams pagalbą baudžiamojo proceso metu. Verta atkreipti dėmesį, kad Lietuvos Seimo Teisės departamentas pastabų neturėjo.

PIRMININKAS. Labai dėkui, ministre, už itin aiškų pristatymą. Tą parodo, kad nėra užsirašiusių Seimo narių nei paklausti, nei pasisakyti dėl motyvų. Balsuosime dėl jūsų pristatytų įstatymų projektų per numatytą balsavimo intervalą. Panašu, kad jis jau gali būti šiek tiek ir anksčiau, nei numatyta darbotvarkėje.

16.56 val.

Atsiskaitymų grynaisiais pinigais apvalinimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3275(2), Finansinės apskaitos įstatymo Nr. IX-574 7 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3276, Pridėtinės vertės mokesčio įstatymo Nr. IX-751 15 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3277, Administracinių nusižengimų kodekso 589 straipsnio pakeitimo ir Kodekso papildymo 207[2] straipsniu įstatymo projektas Nr. XIVP-3278 (*pateikimas*)

Tuoj pažiūrėsime, kaip seksis M. Lingei pristatyti darbotvarkės 2-22 klausimo įstatymų projektų bloką: 2-22.1, 2-22.2, 2-22.3 bei 2-22.4 – projektus Nr. XIVP-3275(2), Nr. XIVP-3276, Nr. XIVP-3277 bei Nr. XIVP-3278. Įstatymų projektų bloko pateikimas. Pristato Biudžeto ir finansų komiteto pirmininkas M. Lingė. Tada maždaug jau orientuosimės. (*Balsai salėje*)

M. LINGĖ (*TS-LKDF*). Ačiū, pirmininke.

PIRMININKAS. Po 17 valandos nebus, bus šiek tiek vėliau, bet tikrai bus anksčiau, nei numatyta.

M. LINGĖ (*TS-LKDF*). Dėkui. Atsižvelgiant į tai, kad dėl pavasario sesijoje pateikto Euro įvedimo įstatymo papildymo projekto šių metų spalio 4 dienos Vyriausybė išvadoje bei Teisės departamento liepos mėnesio pastaboje buvo keliamas klausimas, kad dėl numatyto reguliavimo reikėtų keisti ir teikti atskirą įstatymą, tai ir daroma Biudžeto ir finansų komiteto vardu. Komitetas šių metų spalio 18 dieną priėmė sprendimą teikti Seimui Atsiskaitymų grynaisiais pinigais apvalinimo įstatymo projektą su lydimaisiais projektais.

Priminsiu, kad esminis teikiamų projektų siūlymas nesikeičia ir išlieka toks pat. Jam šis Seimas buvo pritaręs po pateikimo, tai yra leisti prekybos vietose atsiskaitant grynaisiais pinigais apvalinti maksimaliai iki dviejų centų galutinio pirkinių krepšelio mokėtiną sumą. Dėl apvalinimo atsiskaitant nebus poreikio atiduoti grąžą vieno ir dviejų euro centų monetomis, šių monetų kaldinti ir leisti į apyvartą. Šių monetų kiekis kasmet didėja ir šiuo metu sudaro apie 58 % visų apyvartoje esančių monetų. Šių monetų panaudojimas vienkryptis – paprastai tik vieną kartą atiduoti grąžą. Monetų leidimas valstybei yra nuostolingas, nes kaldinimo kaina yra didesnė nei jų nominalioji vertė.

Keli svarbiausi akcentai dėl apvalinimo: apvalinimas būtų neutralus, vieną kartą pirkėjai už krepšelį mokėtų iki dviejų centų daugiau, kitą kartą – mažiau. Ir toliau būtų galima atsiskaityti vieno ir dviejų centų monetomis. Apvalinimą atliktų išmanieji kasos aparatai. Jie jau diegiami ir juos visos prekybos vietos turės turėti iki 2025 m. gegužės 1 d. Apvalinimas nebūtų taikomas mokėjimams, atliekamiems ne grynaisiais pinigais. Apvalinimas leistų žmonėms, verslui ir biudžetui sutaupyti apie 3,7 mln. eurų per metus.

Dėl projekto esame jau kreipęsi į Europos Centrinį Banką dėl nuomonės pateikimo, kaip to reikalauja sutartis dėl Europos Sąjungos veikimo. Tai tiek būtų pristatymo. Prašytume palaikyti.

PIRMININKAS. Labai dėkui, gerbiamas Mindaugai. Nenori paklausti nė vienas Seimo narys. Pasisakyti dėl motyvų už nori A. Bagdonas. Tik prieš jam pasisakant, aš dar informuoju visus, kas stebi per televiziją, kad 17 val. 10 min. skelbiame balsavimo intervalą. Jeigu tinka, 10 minučių, nes liko du projektai, o pateikimas realiai, kai toks klausinėjimų skaičius, čia užtruks šiek tiek trumpiau, gal net ne 10 minučių. A. Bagdonas. Prašau dėl motyvų už.

A. BAGDONAS (*LSF*). Dėkoju posėdžio pirmininkui už suteiktą žodį. Gerbiami kolegos, mes vis rečiau naudojame vieno ir dviejų euro centų monetas, o gaudami grąžą parduotuvėje net nepagalvojame, kiek mums tos euro centų monetos iš tiesų kainuoja, nors panaudojame jas tik pavieniais atvejais.

Teikiamu įstatymo projektu siekiame sumažinti gyventojų, verslo ir valstybės sąnaudas, susijusias su grynųjų pinigų naudojimu. Lietuvos banko skaičiavimais, nuo euro įvedimo šalyje Lietuvos gyventojai yra pametę šių monetų už 2,4 mln. eurų vertę. Dažniausiai tokios monetos atsiskaitant panaudojamos tik vieną kartą – grąžai atiduoti prekybos vietoje. Dėl smulkumo ir mažėjančios perkamosios galios gyventojai retai jas naudoja atlikdami mokėjimus, jos pametamos, nugula taupyklėse ar automobilių salonuose ir yra nebenaudojamos. Manau, tikrai atėjo laikas atsisakyti vieno ir dviejų euro centų monetų, jos atneša daugiau naštos nei žalos. Kviečiu palaikyti šį kolegų pateiktą įstatymo projektą. Ačiū.

PIRMININKAS. Labai dėkui. Prieš pasisako T. Tomilinas.

T. TOMILINAS (*DFVL*). Aš būčiau šiek tiek atsargesnis su monetomis, nes kai kam tai yra tiktai nereikalingos šiukšlės, bet kai kas taupo ir moka po vieną centą už tuos pačius plastikinius maišelius, naudoja. Aš esu skeptiškas apskritai dėl grynųjų pinigų atsisakymo. Nors mes praeitoje kadencijoje daug sprendimų darėme galbūt ir reikalingų, na, iš vienos pusės mažinančių šešėlį, tačiau iš kitos pusės pamatėme, kas gali įvykti įvairių krizinių situacijų metu. Taigi kartais atrodo, kad reikia žymiai atsargiau elgtis su grynaisiais pinigais ir jų atsisakymu. Taip pat kai kurie žmonės taupo iš tiesų kiekvieną centą. Ir svarbiausias argumentas – aš kažkaip nematau didelės Europos Sąjungos šalių grupės, kurios atsisakytų šitų monetų. Ten keletas yra, bet tikrai nedaug. Tai kam mums čia būti pirmūnais, aš nesuprantu.

PIRMININKAS. Labai dėkui. Išklausėme visus pasisakymus dėl motyvų. Balsuosime dėl įstatymų projektų visiškai netrukus, 17 val. 10 min., kaip skelbėme. Kas frakcijų kolegas kuruojate, tai SMS žinutėmis ar kaip nors informuokite, kad balsavimo intervalas bus šiek tiek anksčiau.

17.02 val.

Euro įvedimo Lietuvos Respublikoje įstatymo Nr. XII-828 papildymo septintuoju[1] skirsniu įstatymo projektas Nr. XIVP-2952, Finansinės apskaitos įstatymo Nr. IX-574 7 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2953(2) (*svarstymas*)

Darbotvarkės 2-23.1, 2-23.2 klausimų blokas – projektai Nr. XIVP-2952 ir Nr. XIVP-2953(2). Į tribūną kviečiame M. Lingę pristatyti Biudžeto ir finansų komiteto išvadas dėl ką tik įvardintų įstatymų projektų. Taip, dėl abiejų.

M. LINGĖ (*TS-LKDF*) Komitetas spalio 18 dieną apsvarstė minėtų įstatymų projektus ir atsižvelgdamas į Seimo Teisės departamento pastabas, Vyriausybės išvadas priėmė sprendimą atmesti iniciatorių parengtą Euro įvedimo įstatymo papildymo septintuoju skirsniu įstatymo projektą bei Finansinės apskaitos įstatymo 7 straipsnio pakeitimo įstatymo projektą ir pavesti komitetų išvadų rengėjams pateikti Lietuvos Respublikos atsiskaitymų grynaisiais pinigais apvalinimo įstatymą ir lydimuosius teisės aktus. Už balsavo 10, prieš – 1, susilaikiusių nebuvo.

PIRMININKAS. Labai dėkui, gerbiamas Mindaugai. Komitetų išvados išklausytos. Balsuosime per balsavimo intervalą visiškai netrukus.

17.03 val.

Įstatymo „Dėl užsieniečių teisinės padėties“ Nr. IX-2206 26, 35, 41, 42, 44, 53, 107 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3352 (*pateikimas*)

Darbotvarkės 2-24 klausimas – įstatymo „Dėl užsieniečių teisinės padėties“ kai kurių straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3352. Pranešėjas – L. Kasčiūnas, Nacionalinio saugumo ir gynybos komiteto aktyvusis pirmininkas. Pateikimas. Prašau.

L. KASČIŪNAS (*TS-LKDF*). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Iš tikrųjų tai yra bandymas pradėti rimtą migracijos politikos vertinimą, įsivertinimą, pokyčius, galbūt ir peržiūrą. Vis dėlto esame, na, sudėtingų procesų akivaizdoje. Ypač kai matome įvairius procesus Vakarų Europoje, natūralu, reikia išmokti jų pamokas, nekartoti klaidų, pasiruošti tam tikriems procesams dabar, o procesai gali vykti po penkerių ir dešimt metų. Aš mėgstu sakyti, kad mes esame kol kas nepasiekę negrįžtamų procesų – mes galime dabar sukalti kuoliukus, pasidaryti migracijos politiką tokią, kuri leistų kontroliuoti migracijos procesą, tai yra derinti darbo rinkos poreikius, nacionalinį saugumą, kultūros poreikius, socialinius, sanglaudos interesus ir panašiai. Tai yra labai rimta tema. Tema, kuri apibrėžia, brėžia dabar ir Vakarų visuomenių trajektorijas. Natūralu, kad perbraižo ir politinius žemėlapius. Ir tai, natūralu, yra rimti klausimai.

Iš tikrųjų teikiu dėl užsieniečių teisinės padėties pasiūlymus, kurie, mano požiūriu, užkamšytų kai kurias skyles ir padėtų kai kuriuos procesus kontroliuoti. Pavyzdžiui, migracijos ekspertai pripažįsta, kad dabar laikiną leidimą įvairiais pagrindais gavę užsieniečiai yra linkę prasitęsti laikinus leidimus, net jei ir ilgiau nei penkerius metus pagyvenę Lietuvoje. Jie tai daro išvengdami lietuvių kalbos egzamino, lietuvių kalbos kursų, lygiai taip pat kaip ir valstybės Konstitucijos egzamino.

Kokia yra esmė? Išgyvenęs Lietuvoje penkerius metus su laikinu leidimu, tu turi teisę gauti jau nuolatinio gyventojo statusą. Norėdamas gauti nuolatinio gyventojo statusą, tu turi išlaikyti lietuvių kalbos egzaminą ir Konstitucijos egzaminą. Daugelis užsieniečių, norėdami išvengti to ir nesimokyti lietuviškai, toliau pratęsia laikiną leidimą ir nelaiko nei lietuvių kalbos egzamino, nei Konstitucijos egzamino.

Koks yra mano pasiūlymas, vienas iš tų kelių pasiūlymų, tai yra po penkerių metų, kai tu gyveni laikino leidimo, sakykim, teisinio reguliavimo srityje ir neini į nuolatinio gyventojo statusą, nori prasitęsti laikiną leidimą, tu turi išlaikyti lietuvių kalbos egzaminą, jo lygį nustatytų Vyriausybė. Be abejo, Vyriausybė lygiai taip pat užtikrintų tiek ir lietuvių kalbos kursus, tiek ir tur-

būt taip labai tikslingai numatytų, kokioje srityje dirbantis asmuo turėtų vieną ar kitą lietuvių valstybinės kalbos lygį pasiekti.

Ko siekiama tokia pataisa? Siekiama labai svarbaus dalyko, kad nesiformuotų, kaip mes labai matome ir mūsų valstybėse sąjungininkėse, uždaros diasporos, kurios tiesiog nesiintegruoja į valstybės politinį, kultūrinį gyvenimą. Taigi valstybinės kalbos mokėjimas yra viena iš integracijos priemonių, todėl siūlau ją sustiprinti.

Kitos pataisos yra susijusios su įdarbinimo mechanizmu. Pastebimas toks dalykas, kad užsieniečiai, kurie gauna, pavyzdžiui, darbo pagrindu laikiną leidimą gyventi Lietuvoje, dirba toje įmonėje labai labai trumpai, iš jos išeina ir taip kuria antrinę migraciją, pavyzdžiui, važiuoja dirbti į Vakarų Europą. Taigi mes iš principo neatliepiame savo darbo rinkos poreikių. Aš suprantu įmones, kurioms reikia darbo jėgos, sakykime taip, ir jos nori, kad ji būtų čia, o įmonės, kurios tuo užsiima, laikino įdarbinimo įmonės, juos pasikviečia, jie išeina staigiai iš jų, palieka darbą ir, pavyzdžiui, juda kur nors kitur arba iš esmės kuria tokius neformalius tinklus. Šiuo atveju siūlau labai aiškiai įtvirtinti, kad 6 mėnesiai yra minimalus laikas, kiek tu turi atidirbti toje įmonėje, kuri iš principo tave pasikvietė, kad nekurtum tos antrinės migracijos.

Lygiai taip pat, kai kalbame apie tas laikino įdarbinimo įmones. Dabar jas dažnai įprasta vadinti pašto dėžutėmis, tai yra įmonės iš vieno ar dviejų žmonių, kurie iš principo užsiima tuo, kad atsigabena čionai žmonių, neva juos pernuomoja, vadinkime taip, bet jos iš esmės yra tokios skirtos, kad iš esmės vyksta tam tikra manipuliacija tais žmonėmis. Aš siūlau įtvirtinti tam tikrą didesnę tų įmonių atsakomybę ir aiškiai įtvirtinti, kad ta įmonė turi iš esmės užsiimti šia veikla ir kad ten būtų bent penki darbuotojai. Kitaip tariant, kad mes išeitume iš pašto dėžučių laikotarpio, kad užsiimtų tais reikalais rimtos įmonės. Aš suprantu, kad mechanizmas turi būti toks. Jeigu mūsų kokiam nors vežėjui arba kokiai nors statybų bendrovei reikia darbo jėgos, čia, aišku, dar galime ginčytis, kiek yra iš tikrųjų patikrinama vidaus rinka ir ar mokamas gana rimtas atlyginimas, bet gerai, šias diskusijas palikime šone, kalbame apie tai, kad tiesiog ta įmonė ir atsiveztų tiek, kiek jai reikia, o ne laikino įdarbinimo įmonės po to iš esmės tuo galėtų manipuliuoti. Mes esame sukūrę tokį institutą, šiek tiek, mano požiūriu, keistoką, kreivoką (prie to išvis reikėtų grįžti ir jį peržiūrėti), bet iš principo tai yra problema. Aš bandau pakelti tų įmonių kartelę.

Kaip ir dar viena problema, kurią bandau spręsti. Daugeliu atveju yra pastebima, kad kai jie atvažiuoja ir įsidarbina čia, pavyzdžiui, pasiima ilgas neapmokamas atostogas, padirba, išvyksta atgal, vėl grįžta ir per tą laiką vėl kviečiasi naujų darbuotojų. Mes matome, kaip tų užsieniečių skaičiai Lietuvoje auga, ir iki galo nesuprasi, ar čia darbo rinkos poreikis, ar čia yra iš esmės laikinų įdarbinimo įmonių tam tikri žaidimai. Visa tai aš bandau užkamšyti. Aš tikiu, kad tai bus rimtas pirmas žingsnis, ir tikrai manau, kad čia turėtume rasti sutarimą, pradedant konservatyviais žmonėmis, baigiant Lietuvos darbo rinkos darbuotojų teisėmis besirūpinančių žmonių interesais, nes aš tikiu, kad mes šiuo atžvilgiu esame viename puslapyje. Ačiū.

PIRMININKAS. Labai dėkui. Jūsų paklausti nori gana nemažas kiekis Seimo narių. Ir pirmoji klausia L. Nagienė, jos salėje nematau. Tada V. Valkiūnas.

V. VALKIŪNAS (*DPF*). Ačiū, gerbiamas Andriau. Gerbiamas Laurynai, nebūkite lengvatikis dėl verslininkų ir kitų, jūs, matau, bijote, nedrįstate priimti dar griežtesnių priemonių. Mano klausimas: 6 mėnesius atidirbti įmonėje, už kokį atlyginimą, už ne mažiau kaip vidutinis ar kokį? Ir kodėl 6 mėnesiai? Nes tie visokie specialistai atvažiuoja, paskui plovykloje mašinas plauna. Žinote, kaip… Tas manipuliavimas. Ar jums priimtinas tas manipuliavimas? Ir kiek jus apgaudinės, ir jūs būsite toks naivus ir tikėsite?

L. KASČIŪNAS (*TS-LKDF*). Gerbiamas Valdemarai, man atrodo, mes iš esmės sutariame dėl to su jumis, kad jeigu kalbame apie imigraciją iš trečiųjų šalių, tai yra turbūt paskutinė *opcija* valstybei išspręsti savo problemas, nes su imigracija ateina daug daug įvairių rizikų, gal netgi, sakyčiau, kai kuriais atvejais ir grėsmių. Reikia pabaigti bijoti šnekėti apie tai. Reikia politkorektiškumą, kuris tam tikra prasme, manau, ir sukūrė dideles problemas Vakaruose, mesti į šoną, reikia aiškiai įvardyti, kur yra rimtos problemos, todėl aš esu už reguliuojamą migraciją, reguliuojamą. Čia būtent yra tie pirmieji žingsniai. Kaip ir sakiau, tvirtinti, kad nuolat dirbtų toje pačioje įmonė-

je, tai jau būtų galbūt darbuotojo atžvilgiu, sakykime, taip, vidutiniška, sakyčiau taip, nes ir profsąjungos tada turėtų, matyt, kreiptis, bet kad jis ne gautų leidimą ir po to iškart galėtų kur nors išvažiuoti, kur nors kitur, ar ne, tai šitą problemą tie 6 mėnesiai jau spręstų, jau mes nebebūtume tomis vadinamosiomis šaraškino kontoromis, ar ne? Jos iš esmės tik tuo ir užsiima. Mes iš tikrųjų aiškiai susietume įmonės poreikį, ūkio šakos poreikį ir darbo jėgos atvykimą. Tai čia yra tas pagrindinis tikslas. Šita pataisa į tai ir yra orientuota.

O iš tikrųjų, be jokios abejonės, irgi mano įsitikinimu, pirmiausia kviesdamiesi darbuotojus, mes turime atlikti normalų vidaus rinkos tyrimą, ar iš tikrųjų mes tos darbo jėgos neturime. Pirma. Atlyginimai šiaip įstatymuose įtvirtinti ir užsieniečiams negali mokėti mažiau, bet turbūt tai yra bandoma apeiti ir čia Darbo inspekcija turi… (*Balsai salėje*) Prašau, variantas. Kodėl gi ne? Kitaip tariant, aš čia už tai, kad reikia tą kontrolės ranką pridėti daug stipriau, ir manau, kad čia mes kartu su jumis tuos receptus rasime, nes aš tikiu, kad tai, ką aš dabar siūlau, iš esmės paskatins diskusiją ir bus peržiūrėta iš esmės, kur mes esame ir kaip mes einame, nes, dar kartą pakartosiu, procesai, kuriuos mes dabar matome, gali tapti negrįžtami ir nekontroliuojami. Aš nenoriu, kad mes gyventume tokioje valstybėje. Aš manau, jūs irgi.

PIRMININKAS. Klausia A. Sysas. Tik primenu, kad klausti – 1 minutė, ypač atsakyti – 2 minutės.

A. SYSAS (*LSDPF*). Ačiū, pirmininke. Gerbiamasis, ar norite patvirtinti, kad šiandien mūsų Lietuvoje yra nereguliuojama darbo rinka? Iš jūsų kalbų, atsakymų girdžiu, kad Lietuvoje šaraškino kontora, kaip jūs sakote. Tai kažkas negerai, jūs paklauskite savo premjerės, kad rinka yra reguliuojama. Vidaus reikalų ministerija, Užimtumo tarnyba išduoda leidimus, kiek galima atsivežti, kiek negalima. Tai ką jūs čia šnekate? Jūs peikiate savo Vyriausybę.

Mano klausimas būtų. Yra 12 labai rimtų Teisės departamento pastabų. Ar savo siūlymą jūs su verslu šiek tiek derinote? Ar skaitėte pranešimus, kiek mums reikia darbuotojų, kad mūsų ekonomika vystytųsi? Iš ko mes, taip sakant, ginsimės, skirsime krašto apsaugai pinigų, jeigu, taip sakant, darbuotojų nebus? Jūs norite išvyti ir tuos, kurie čia gyvena dešimt metų, bet nemoka lietuvių kalbos.

L. KASČIŪNAS (*TS-LKDF*). Neįtikėtina, Algirdai, neįtikėtina. Žinote, aš kritikuoju jūsų ilgametį darbą, nes jūs esate tas socialdemokratas, kuris nesirūpina Lietuvos darbuotojais. Čia yra paradoksas ir siūlyčiau jums judėti Danijos socialdemokratų keliu. Pasikalbėkite su D. Šakaliene. Ten yra suprasta, ką reiškia imigracija daniškai darbo jėgai. Ir man labai gaila, gerbiamas Algirdai, kad jūs esate socialdemokratas, profsąjungų draugas ir, deja, nesuprantate tokių elementarių dalykų.

Dabar apie verslą. Iš tikrųjų verslas, rimtas verslas yra suinteresuotas, kad jeigu jau reikia darbo jėgos, tai tiek ir reikia atsivežti. Ir mes, kaip valstybė, turime labai tikslingai pataikyti ir atsivežti tokią darbo jėgą, kuri nekurtų socialinių, kultūrinių, nacionalinio saugumo įtampų. Aš tikiu, kad šitie dalykai jums irgi turi būti svarbūs, bent jau kažkur giliai giliai jūsų raudonoje širdyje. (*Balsai salėje*)

PIRMININKAS. Labai dėkui, gerbiamas Laurynai. J. Sabatauskas, manau, dabar paklaus.

J. SABATAUSKAS (*LSDPF*). Ačiū. Iš tikrųjų tokia propagandinė kalba su tokiais *ad hominem* epitetais, manau, nedera šitoje salėje. Ar čia jūsų žalios širdys, ar mėlynos, ar raudonos – koks skirtumas? Turbūt chirurgai ar patalogoanatomai pasakytų visai kitaip, kad visų vienodos.

Dabar mano klausimas iš tų Teisės departamento pastabų. Jūs iš tikrųjų nenustatote jokių išlygų, nustatote penkerius metus, po penkerių metų turi pateikti dokumentą, įrodantį valstybinės kalbos mokėjimą. Leidimas laikinai gyventi išduodamas nuo vienų metų iki penkerių metų, gali būti po vienų metų, po dvejų metų, tarkime, du kartus po dvejų metų. Ir kaip yra su itin aukštos kvalifikacijos specialistais, kaip yra su tarptautinėmis firmomis, kurių padaliniai yra Lietuvoje? Pagaliau kaip yra…

PIRMININKAS. Juliau, klauskite.

J. SABATAUSKAS (*LSDPF*). …su ribotu žmogaus darbingumu? Čia jūs nenustatote jokių išlygų. Jeigu 0,25 darbingumo, jeigu amžius 75 metai ir daugiau, ar visiems vienodai? Nes iš jūsų projekto to nematyti.

L. KASČIŪNAS (*TS-LKDF*). Aš suprantu, ką jūs norite pasakyti. Ir aš iš dalies pritariu, kad reikės labai aiškiai, tikslingai nustatyti, koks tos valstybinės kalbos lygis turėtų būti vienos ar kitos profesijos. Aš įsivaizduoju, jeigu tu dirbi paslaugų sektoriuje, valstybinės kalbos mokėjimas turi būti aukštesnis. Jeigu galbūt tu esi vežėjas ir Lietuvoje būni labai retai, labai tikėtina, kad tos žinios galėtų būti žemesnės.

Bet tai yra Vyriausybės ir jos įgaliotos institucijos politikos dalis. Čia ir yra apgalvota išmanioji imigracijos politika. Ir būtent dėl to aš ir formuluoju, kad tuos klausimus, kuriuos jūs keliate, ir palikime Vyriausybei. Ir tos išimtys, ir tas tikslinis, toksai taškinis politikos pataikymas ir bus Vyriausybės reikalas.

PIRMININKAS. Labai dėkui. Klausia K. Vilkauskas.

K. VILKAUSKAS (*LSDPF*). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Kolega, tas pats klausimas irgi dėl kalbų mokymosi. Iš tikrųjų penkeri metai, atrodo, toks nemažas laikotarpis, kad išmoktų kalbą. Be abejo, taip atrodo. Bet vis dėlto skundžiasi ir tie patys baltarusiai, kad sudėtinga rasti ir mokytojų, ir tie kursai yra gana brangūs. Tai jeigu mes keliame užduotį užsieniečiams, tai mes turėtume suteikti galimybes ir sąlygas. Kaip galvojate šitai spręsti?

L. KASČIŪNAS (*TS-LKDF*). Visiškai teisingai, gerbiamas Kęstuti. Todėl aš ir dar kartą akcentuoju, kad siūlau, kad Vyriausybė paskirtų instituciją, koordinuojančią užsieniečių valstybinės kalbos mokymą, taip pat nustatytų užsieniečių valstybinės kalbos mokymo sąlygas ir tvirtintų valstybinės kalbos mokymo organizavimo tvarką. Ir įsigaliojimas šito įstatymo, na, aš siūlau iš tikrųjų beveik metus pasiruošti. Tam reikės… Jūs visiškai teisus, pavyzdžiui, anglų kalbą galima mokytis ir Lietuvoje, nes yra daug privačių įstaigų, valstybinę kalbą teks pasistengti valstybėje. Bet jeigu mes norime integruotų užsieniečių, ne uždarų bendruomenių, mes turėsime tai padaryti. Tai reikia žengti žingsnį šia kryptimi.

PIRMININKAS. Labai dėkui. Klausia J. Džiugelis.

J. DŽIUGELIS (*TS-LKDF*). Labai ačiū. Iš tiesų labai įdomi diskusija įvyko tarp Algirdo ir Kasčiūno. Mane maloniai nustebino Algirdas, kairiųjų pažiūrų, jis kelia lyg ir teisingus klausimus Laurynui. Ir Laurynas, tiesą pasakius, nelabai maloniai nustebino, kad šito įstatymo projekto nederino su verslu, nes, atrodė, dešiniųjų atstovas teoriškai turėtų tai daryti. Nepaisant to, aš manau, kad iniciatyva reikalinga, ir balsuosiu už.

Bet, gerbiamas pranešėjau, aš norėčiau klustelėti jūsų kelių dalykų. Pirmiausia, kokiu modeliu jūs vadovaujatės, teikdami šiuos įstatymo pataisymus, tai yra kokios valstybės pagrindu? Štai, pavyzdžiui, Lenkija turi kur kas liberalesnį laikinojo įdarbinimo įmonių mechanizmą. Tai kodėl jūs sugalvojote būtent tokius saugiklius sudėti? Ar pats sugalvojote, ar kažkokia patirtimi vadovaujatės?

Ir kitas klausimas: kaip tai paveiks ekonominę mūsų verslo padėtį? Kaip žinome, darbuotojų trūksta. Kaip paveiks, ar skaičiavote? Ačiū.

L. KASČIŪNAS (*TS-LKDF*). Gerbiamas Justai, aš, kaip Nacionalinio saugumo ir gynybos pirmininkas, pirmiausia derinu ne su verslu (aš tikiuosi, ir jūs ne tik su verslu derinate savo iniciatyvas), bet pirmiausia galvoju apie mūsų valstybės saugumą ir gynybą. Ar ne? Tai aš matau statistiką. Aš matau dinamiką, aš matau tendencijas ir rizikas. Ką aš matau, tai matau užsieniečių skaičiaus Lietuvoje augimą. Tai yra iššūkis, kuriam mes turime pasiruošti. Jeigu jis dabar dar toksai, žinote, pasižiūri, padedi lapą atgal ir po metų vėl pasižiūri – o, dar 50 tūkst. užaugome, tai galima ir taip elgtis. Bet aš siūlau sukalti kuoliukus dabar, kad būtų galima tuos procesus kontroliuoti.

Ekonominiai skaičiavimai. Aš nemanau, kad čia iš esmės kaip nors keistų mūsų BVP augimą šios pataisos. Jos mums leis aiškiau ir labai tikslingai nusitaikyti į tą darbo jėgą, kurios mums reikia, ir kad ta darbo jėga, kuri atvažiuoja čia, nekeltų kitų rizikų. Negalima vien vadovaujantis ekonominiu interesu, kolegos. Taip buvo ir prieš tris dešimtmečius kai kuriose mūsų sąjungininkėse valstybėse, bet po to atsibudo vieną dieną ir jau netgi galbūt sunku išeiti į gatvę kai kuriuose rajonuose. Man atrodo, mes su tavimi, Justai, nenorime tokios mūsų valstybės, ar ne? Tai turime pagalvoti apie visa tai ir rasti balansą.

Ir nėra taip, kad aš to nederinau su verslu. Aš derinau tiesioginiame eteryje šituos pasiūlymus su verslu. Net galėsiu atsiųsti nuorodą, kur sakė: taip, reikia daryti, ir būtent dėl to, kad

jiems reikia tikros darbo jėgos, o ne rizikos valstybėje. Ir verslas nenori gyventi nesaugioje valstybėje. Tai saugokime saugią Lietuvą kartu.

PIRMININKAS. Labai dėkui, Laurynai. Paskutinysis klausia V. Pranckietis.

V. PRANCKIETIS (*LSF*). Ačiū.

PIRMININKAS. Yra, yra laiko. Svarbus klausimas, padiskutuokime.

V. PRANCKIETIS (*LSF*). 3^3 punkte yra rašoma, kad reikalingas dokumentas, liudijantis kalbos mokėjimą. Ar tikslas yra kalbos mokėjimas, ar dokumentas, kuriam dar ir Vyriausybė numato galiojimo laiką? Kitaip sakant, kalbos mokėjimas turės dar ir galiojimo laiką. Tai čia atsakymo gal nereikia, bet galbūt svarstymo stadijoje pagalvosite apie tas frazes.

Dabar nėra nieko aptarta, jei užsienietis pats yra darbdavys. Tai kaip tada jo mokėjimas ir jo santykis su kitais? Klausimas būtų: ar jums teko kada nors nuo nulio išmokti bent vieną kalbą? (*Šurmulys salėje*)

Ir paskutinis klausimas, tai yra pacituosiu, kad „išskyrus atvejus, kai užsienietis nedirbo dėl nėštumo“.

PIRMININKAS. Na, apie širdies spalvą dabar turbūt.

V. PRANCKIETIS (*LSF*). Citatos pabaiga.

L. KASČIŪNAS (*TS-LKDF*). Tai XXI amžius. XXI amžius.

Gerai, einame prie rimtų dalykų. O rimčiausias klausimas, mano požiūriu, jūsų buvo: ar aš kurią nors kalbą išmokau nuo nulio? Nuo nulio. Užsienio kalbą? Tai, be jokios abejonės. Tai, be jokios abejonės, išmokau. Šiek tiek angliškai pramokau, vokiškai: *Sprechen bisschen Deutsch? – Ja, natürlich, kein Problem*. Bet esminis momentas yra paprastas: kai aš atvažiuoju į kitą valstybę, aš gerbiu valstybę, gerbiu tradicijas ir gerbiu jos kalbą. Mano visas interesas pirmiausia turi būti, jeigu aš noriu įsikurti toje valstybėje, išmokti valstybinę kalbą, nes čia yra pagarbos aktas, čia yra pagarbos ženklas. (*Balsai salėje: „Teisingai!“*)

PIRMININKAS. *Herr Laurynas, vielen Dank für Ihren Vorstellung.*

L. KASČIŪNAS (*TS-LKDF*). *Danke schön.*

PIRMININKAS. Išklausėte, atsakėte į visus Seimo narių klausimus. Pasisakymai dėl motyvų. Už – V. Rakutis.

V. RAKUTIS (*TS-LKDF*). Aš norėčiau iš tikrųjų paremti Lauryno iniciatyvą, net jeigu klausimai, kurie buvo užduoti mūsų kolegų socialdemokratų, ir turi pagrindą, ir tikrai dar galima daug dalykų derinti. Bet jeigu mes laiku nesusikursime politikos, kuri leis kontroliuoti šituos srautus, mes ilgainiui galime turėti labai didelių problemų. Neužmirškite, kad Lietuva nėra labai didelis kraštas. Keliasdešimt tūkstančių gali būti gana didelis dalykas, tuo labiau tam tikrose vietose, nes dažniausiai atvykėliai koncentruojasi tam tikruose regionuose. Tai čia yra tiesiog sistemos sukūrimas. Daug buvo kritikos ir dėl tos garsiosios Lietuvos ir Baltarusijos sienos ir kitų dalykų. Matome, kaip tai mus apsaugojo ir kaip kenčia nuo panašių dalykų valstybės, kurios laiku to nepadarė. Pavyzdžiui, mano labiausiai mėgstama Belgija, kur yra ištisi kvartalai žmonių, su kuriais paskui labai sunku rasti bendrą kalbą. Tuo labiau kad mes esame pafrontės valstybė, čia ta įtaka iš tikrųjų gali turėti labai tiesioginę reikšmę.

Aš siūlau gal nesiimti tokios labai griežtos retorikos, bet visiems kūrybingai apie tai pagalvoti ir sukurti veiksmingą sistemą. O, žinote, jei valstybė savęs negerbia, tai ir atvykėliai jos negerbs. Jeigu jie sako, kam mums mokytis tą lietuvių kalbą, mes čia rusiškai susišnekėsime, tai niekada niekas tos kalbos neišmoks ir mūsų valstybėje Lietuvos laikais ypač sustiprės kokios nors kitos įtakos.

PIRMININKAS. Labai dėkui. Prieš pasisako A. Sysas.

A. SYSAS (*LSDPF*). Ačiū, pirmininke. Seimas turi gerbti pirmiausia save. Tai ne įstatymas, tai *špargalkė*, nes nė į vieną klausimą Laurynas neatsakė. Jis propagandinę kalbą pasakė, viską suprantu, homofobijos buvo, suprantu, čia yra tradiciškai, taip sakant, obuoliai nekrenta toli nuo obels. Bet, gerbiamieji, ar jūs užmiršote, mes pasirašę ir tam tikrus tarptautinius įsipareigojimus, kad žmogaus teisės turi būti numatytos įstatyme, o ne poįstatyminiuose aktuose. Šiame įstatyme to nėra. Tai apie ką mes kalbame? Aš ir noriu, kad mes gerbtume patys save. Jei mes svarstome įstatymą, tai čia turi būti įstatymas, o ne vieno mūsų kolegos, taip sakant, kažkokie norai, surašy-

ti keliuose straipsniuose. Teisės departamentas parašė labai teisingas išvadas. Ar jūs girdėjote, kokia buvo reakcija? Taip, galima pritarti, galima svarstyti ir galima net priimti, bet mes turėsime problemų toliau. (*Balsas salėje*)

PIRMININKAS. Labai dėkui. Išklausėme visų pasisakymų dėl motyvų. Šiek tiek prie šito klausimo užstrigome. Gerbiama Vilija, kadangi dar liko vienas, tiksliau, du pateikimai, pusantro pateikimo, išklausome jų visų ir vienu kartu pabalsuosime dėl visų. Vis tiek laiko prasme tai bus lygiai tas pats.

17.27 val.

Vartotojų teisių apsaugos įstatymo Nr. I-657 papildymo 6^1 straipsniu įstatymo projektas Nr. XIVP-3329 (*pateikimas*)

Darbotvarkės 2-25 klausimas – Vartotojų teisių apsaugos įstatymo papildymo 6^1 straipsniu įstatymo projektas Nr. XIVP-3329. Pranešėjas – M. Skritulskas. Pateikimas. Kviečiame, Mindaugai, glaustai pristatyti. Niekas negalvojo, kad užsieniečiai taip įkaitins atmosferą.

M. SKRITULSKAS (*TS-LKDF*). Pasistengsiu, kolegos, labai glaustai. Projekto esmė yra ta, kad kreditorius, kokia nors įmonė, kreiptųsi dėl skolos ir perduotų skolos išieškojimą ne iš karto skolų išieškojimo bendrovėms, bet pirmiausia pati bent du kartus kreiptųsi į skolininką ir tik po 60 dienų perduotų skolų išieškojimo įmonėms, prieš perduodama taip pat informuotų skolininką, kokius asmens duomenis perduoda ir kokiai bendrovei perduoda. Tiek trumpai.

PIRMININKAS. Labai dėkui už labai glaustą pristatymą, bet net ir toks glaustas pristatymas sukėlė trijų Seimo narių norą paklausti. Pirmasis klausia J. Džiugelis.

J. DŽIUGELIS (*TS-LKDF*). Ačiū, atsisakau.

PIRMININKAS. Atsisako. K. Adomaitis tikriausiai klausia.

K. ADOMAITIS (*LF*). Ar vis dėlto tai nėra verslo ir vartotojo sutarties objektas? Jūs argumentuojate už 90 dienų apmokėjimo atidėjimą verslo paslaugų vartotojams. Ar nebus piktnaudžiaujama tuo?

M. SKRITULSKAS (*TS-LKDF*). Patikslinu, 60 dienų. Bet aš matau, kad praktikoje yra piktnaudžiavimo atvejų, kuomet pradelsiama kad ir porą dienų sumokėti kad ir nežymią skolą, tarkime, 5 ar 10 eurų, ir iš paskos ateina kitos skolos išieškojimo bendrovės niekuo nepagrįstas sumos dydis, pavyzdžiui, 30 eurų, kelis kartus ar net dešimt kartų didesnė suma, ir reikalaujama apmokėti. Ypač senyvo amžiaus žmonės, vengdami ginčų ir nesusipratimų, tiesiog pasiryžta sumokėti ir šią niekuo nepagrįstą sumą. Taigi įstatymo principas būtų toks, kad pirmiausia pats kreditorius bandytų išieškoti skolą.

PIRMININKAS. Labai dėkui. Ir paskutinis klausia V. Valkiūnas.

V. VALKIŪNAS (*DPF*). Gerbiamas Mindaugai, aš stebiuosi, toks geras jūsų pasiūlymas, kodėl anksčiau niekas nepateikė? Tie patys socialdemokratai visą laiką šūkauja, kad jiems svarbiau paprastas žmogus, bet jeigu paprastą žmogų smaugia kreditoriai, tai jie krūmuose sėdi. Jūs šaunuolis!

M. SKRITULSKAS (*TS-LKDF*). Aš už socialdemokratus į klausimus, ko gero, turbūt neatsakysiu.

PIRMININKAS. Dėkui, Mindaugai. Jūs atsakėte į visus Seimo narių klausimus.

Pasisakymai dėl motyvų. Už – A. Bagdonas.

A. BAGDONAS (*LSF*). Dėkoju pirmininkui už suteiktą žodį. Iš tiesų aš labai trumpai. Gerbiami kolegos, pasakysiu, kad anksčiau, panašu, kad to nebuvo, bet dabar, jeigu žmogus gauna ar pradelsia keletą dienų apmokėti 10 eurų, 15 eurų sąskaitą už šildymą, šaltą vandenį, karštą vandenį, jo duomenys iš karto perduodami išieškojimui ir žmogui tenka susimokėti 10 eurų už, pavyzdžiui, šaltą ar karštą vandenį ir dar papildomai susimokėti keletą eurų išieškojimo įmonei. Man atrodo, tas išieškojimas prasidėjo gana agresyvus, žmonės yra persekiojami dėl keleto eurų. Aš nekalbu apie dideles sumas, bet dėl keleto eurų žmonės iš tiesų yra terorizuojami. Tą įstatymais reikėtų tiesiog sutvarkyti, kad nebūtų piktnaudžiavimų. Ačiū.

PIRMININKAS. Labai dėkui. E. Dobrowolska turi kardinaliai kitą nuomonę.

E. DOBROWOLSKA (*LF*). Ačiū už galimybę pasisakyti. Norėčiau atkreipti dėmesį, kad gerbiamas kolega, kuris pristatė įstatymo projektą, aiškinamajame rašte iš tikrųjų kelia aktualią problemą. Tiktai pats įstatymo projektas, tiesą sakant, neatliepia tų iššūkių, kurie numatyti ir aiškinami

aiškinamajame rašte, nes esminis klausimas tas, jeigu mes kalbame dėl nepagrįstai didelių administravimo išlaidų, kad jos tiesiog atsideda tam tikram laikui.

Kitas klausimas apie informavimą, apie reikalavimo perleidimą. Jis neatsispindi įstatymo projekte ir vis viena jis galėtų vykti nepaisant tų 60 dienų.

Kitas svarbus aspektas. Jeigu ši funkcija būtų patikėta Vartotojų apsaugos tarnybai, ši funkcija vėlgi sietina su biudžetu ir Vyriausybės gautina išvada, esu tikra, kad, gavus Vyriausybės išvadą, jeigu kolegos pritartų, mes galėtume patobulinti, atliepti tai, kas kalbama aiškinamajame rašte, ir sutvarkyti reguliavimą.

PIRMININKAS. Labai dėkui. Išklausėme visų pasisakymus dėl motyvų.

17.32 val.

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2021 m. gegužės 13 d. nutarimo Nr. XIV-315 „Dėl 2026 metų paskelbimo Žemaičių vyskupo Motiejaus Kazimiero Valančiaus metais“ pakeitimo“ projektas Nr. XIVP-3388 (*pateikimas*)

Balsuosime visiškai netrukus, iškart po to, kai 1 rezervinį klausimą pristatys P. Kuzmickienė – Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2021m. gegužės 13 d. nutarimo „Dėl 2026 metų paskelbimo Žemaičių vyskupo Motiejaus Kazimiero Valančiaus metais“ pakeitimo“ projektą Nr. XIVP-3388. Pateikimas.

P. KUZMICKIENĖ (*TS-LKDF*). Mieli kolegos, teikiame siūlymą papildyti 2021 m. gegužės 13 d. nutarimą, pagal kurį jau buvo paskelbti 2026 metai Žemaičių vyskupo Motiejaus Kazimiero Valančiaus metais. Siūlome praplėsti nutarimą dar dvejomis svarbiomis sukaktimis, bet pirmiausia noriu pasakyti, kad iš visos visuomenės sulaukėme daugiau nei 90 siūlymų, ką galėtume 2026 metais prisiminti ir pasakoti visuomenei. Dėl to tikrai labai noriu ir pasidžiaugti, ir padėkoti. O kartu su Laisvės kovų komisija, akademine bendruomene, taip pat Švietimo ir mokslo komiteto atstovais svarstėme ir galvojome, kokios istorijos datos ir sukaktys vis dėlto svarbios šiandien, dabarčiai, kokios sukaktys mus priartina ir mes matome savo santykį su Europos, pasaulio istorija, todėl siūlome dar keletą labai svarbių datų, kurios tikrai garbingai atsistos šalia jau paskelbtos datos.

Taigi pirmiausia – 1926 m. birželio 12 d., prieš 100 metų, Kaune buvo pradėtas transliuoti Lietuvos radijas, jis kreipėsi į žmones. Tai Lietuvos visuomenės modernėjimo ženklas. Tokį jubiliejų verta švęsti, matant ir tai, kad Lietuvos radijas paskatino žiniasklaidos bei technologijų vystymąsi.

Kita svarbi sukaktis leidžia matyti Lietuvos disidentinį veikimą. Kalbu apie Lietuvos Helsinkio grupės įkūrimo 50-metį, kurį irgi minėsime 2026 metais. Taigi 1976 m. lapkričio 25 d. buvo įsteigta disidentų organizacija. Ji svarbi todėl, kad buvo organizuotas vienas pirmųjų tokių darinių, tokia grupė, kuri aktyviai gynė ir atstovavo žmogaus teisėms. Labai svarbu, kad informavo laisvąjį pasaulį apie komunistinio režimo vykdytus nusikaltimus, žmogaus teisių pažeidimus.

Štai rikiuojasi trys datos 2026 metais: Žemaičių vyskupo M. K. Valančiaus metai, Lietuvos radijo šimtmetis ir Lietuvos Helsinkio grupės įkūrimo 50-osios metinės. Prašau šioms datoms pritarti. Jeigu kiltų klausimų, kodėl taip anksti žiūrime į 2026 metus, tai mus įpareigoja atmintinų metų skelbimo nutarimas. Tikrai labai džiaugiuosi ir esu dėkinga tiek komisijai, tiek jums, kolegos, kad visi turime tą bendrą požiūrį pasižiūrėti anksčiau ir pasiruošti toms svarbioms sukaktims.

PIRMININKAS. Labai dėkui. Klausimų tikrai kyla, bent jau trims Seimo nariams. Pirmas klausia V. Rakutis.

V. RAKUTIS (*TS-LKDF*). Gerbiama komisijos pirmininke, iš tikrųjų labai gerai, kad iš anksto nustatomos tos datos, nes, žinome, su jomis yra susiję įvairūs leidiniai, filmai ir kitos priemonės, kurioms iš tikrųjų parengti reikia gana daug laiko. Labai iš tikrųjų smagu, kad radijas sulaukė tokio dėmesio, nes tai naujos epochos pradžia, kai žmonės ne tiktai, kaip sakyti, iš bažnyčių ambonų, laikraščių ir kitais būdais gauna informaciją, bet tiesiogiai, operatyviai, tiesiai iš valstybės centro. Taip pat tai didelis dalykas kultūrai, nes buvo galima iš tikrųjų plėsti tą laidą.

Bet norėčiau paklausti, kokios dar buvo kelios datos, kurios labai stipriai konkuravo su šitais pasiūlymais? Kelios? Bent vieną kitą paminėtumėte?

P. KUZMICKIENĖ (*TS-LKDF*). Buvo jų gerokai daugiau, tiesą pasakius, ir Z. Sierakausko jubiliejus, ir keletas bažnytinių datų, kurias, man atrodo, irgi būtų reikšminga paminėti 2026 metais, bet turiu pasakyti, kad visos tos datos niekur neprapuls – mes jas sudėsime į rezoliuciją.

PIRMININKAS. Labai dėkui. Klausia V. Valkiūnas.

V. VALKIŪNAS (*DPF*). Gerbiama Paule, kažkaip jūs pamiršote, kaip aš minėjau, kad A. Smetonos, Lietuvos Prezidento, jubiliejus. Noriu priminti visiems, kad gimęs 1874 m. rugpjūčio 10 d. Negalime praleisti nepagerbdami jubiliejinių A. Smetonos metų paminėjimo. Kodėl jūs pamiršote?

P. KUZMICKIENĖ (*TS-LKDF*). O koks jubiliejus būtų pažymimas? Tiesą pasakius, A. Smetonos prezidentavimo jubiliejų mes minėjome prieš keletą metų – 2019 metais ir turėjome labai gerą programą. Man atrodo, kad tikrai nepamirštas ir atmintas Prezidentas.

PIRMININKAS. Labai dėkui. Ir paskutinis klausia A. Vinkus.

A. VINKUS (*LVŽSF*). Miela kolege, drįstu taip nuoširdžiai išgirdęs, paklausęs jūsų kalbos… Valančius – milžiniška istorinė asmenybė. Jau paskelbti 2026 metai, ruošiamės ir taip toliau. Viena.

Antra, ką jūs minėjote apie tą radijo grupę, radiją, apie Helsinkį, tai čia nediskutuojama, bet ar reikia suplakti juos visus tris ir nepalikti M. K. Valančiaus, kaip ir buvo, visiškai atskirai, radijo ir Helsinkio grupės? Nežinau, čia mano nuomonė, gal gerbiamas posėdžio pirmininkas ir stebisi, kad aš taip sakau, bet M. K. Valančius – su kai kuriais kitais nepalyginama asmenybė. Žinoma, Helsinkio grupė yra nediskutuojama, bet ar negalima atskirai? Kodėl prie M. K. Valančiaus?

P. KUZMICKIENĖ (*TS-LKDF*). Žiūrėkite, niekas nėra suplakta – visi išlaikys savo dėmesį. Man atrodo, čia mes turėtume tą nutarimą matyti kaip tokį, kuris leidžia pamatyti 2026 metus. Nė viena asmenybė ar įvykis, jeigu yra įrašyti į vieną nutarimą, vienas kito nepaneigia. Tiek vyskupo, tiek Lietuvos radijo 100-mečio ir Helsinkio grupės minėjimai vyks visiškai atskirai, tačiau mes juos įrašome į vieną nutarimą ir mums visiems patogu 2026 metus matyti viename nutarime. Taip yra jau su 2023, 2024 ir 2025 metais, tai štai 2026 metai nėra išimtis ir, man atrodo, čia geras būdas kalbėti apie atmintį tais metais.

PIRMININKAS. Labai ačiū, gerbiama Paule. Išklausėme visų klausimų. Kalbėti dėl motyvų niekas nenori. Balsuojame dėl ką tik pristatyto Seimo nutarimo projekto. Kas pritariate jam, balsuojate už, kas turite kitą nuomonę, balsuojate prieš arba susilaikote.

Balsavo 68 Seimo nariai: už – 63, prieš nėra, susilaikė 5. Seimo nutarimo projektui pritarta po pateikimo.

Pagrindiniu komitetu siūloma skirti Švietimo ir mokslo komitetą. Galime pritarti bendru sutarimu? Galime. Labai dėkui, pritarta. Siūloma svarstyti gruodžio 14 dieną. Galime pritarti bendru sutarimu? Galime. Labai dėkui, pritarta.

17.41 val.

Administracinių nusižengimų kodekso 351, 352, 353, 354, 355, 357, 359 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3333 (*pateikimo tęsinys*)

Kitas darbotvarkės 2-12 klausimas, dėl kurio turime apsispręsti balsuodami. Administracinių nusižengimų kodekso kai kurių straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3333. Kas pritariate po pateikimo, balsuojate už, kas nepritariate, – prieš arba susilaikote.

Balsavo 69 Seimo nariai: už – 53, prieš – 1, susilaikė 15. Įstatymui pritarta po pateikimo.

Pagrindiniu komitetu siūloma skirti Teisės ir teisėtvarkos komitetą. Galime pritarti bendru sutarimu? Galime. Labai dėkui, pritarta. Siūloma svarstyti pavasario sesijoje. Galime pritarti bendru sutarimu? Galime. Labai dėkui, pritarta.

17.41 val.

Civilinio kodekso 4.103 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3334 (*pateikimo tęsinys*)

Kitas darbotvarkės 2-12.15 klausimas – projektas Nr. XIVP-3334. Gal galime bendru sutarimu? Ne, balsuojame. Gerai, balsuojame. Kas pritariate įstatymo projektui po pateikimo, balsuojate už. Taip, čia du lydimieji buvo per pateikimą atsilikę.

Balsavo 66 Seimo nariai: už – 52, prieš nėra, susilaikė 14. Įstatymo projektui pritarta.

Pagrindiniu komitetu siūloma skirti Teisės ir teisėtvarkos komitetą. Galime pritarti bendru sutarimu? Galime. Pritarta. Siūloma svarstyti pavasario sesijoje. Galime pritarti bendru sutarimu? Galime. Labai dėkui, pritarta.

17.42 val.

Seimo statuto „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo statuto Nr. I-399 16 straipsnio pakeitimo ir 16[1] straipsnio pripažinimo netekusiu galios“ projektas Nr. XIVP-3378, Valstybės tarnybos įstatymo Nr. VIII-1316 pakeitimo įstatymo Nr. XIV-1985 1 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3379 (*pateikimo tęsinys*)

Kitas klausimų blokas po pateikimo: 2-14.1 klausimas – projektas Nr. XIVP-3378 ir 2-14.2 klausimas – projektas Nr. XIVP-3379. Kas pritariate įstatymų projektams po pateikimo, balsuojate už, kas nepritariate, balsuojate kaip nors kitaip.

Balsavo 69 Seimo nariai: už – 65, prieš nėra, susilaikė 4.

Pagrindiniu komitetu dėl abiejų įstatymų projektų siūloma skirti Teisės ir teisėtvarkos komitetą. Galime pritarti bendru sutarimu? Galime, pritarta. Siūloma svarstyti gruodžio 19 dieną. Galime pritarti bendru sutarimu? Galime. Labai dėkui, pritarta.

17.43 val.

Seimo nutarimo „Dėl NATO greitojo reagavimo pajėgoms (Sąjungininkų reagavimo pajėgoms) priskirtų Lietuvos Respublikos karinių vienetų, Jungtinėms ekspedicinėms pajėgoms priskirtų, NATO ir Europos Sąjungos karinėse vadavietėse bei Europos Sąjungos kovinėje grupėje tarnybą atliekančių Lietuvos Respublikos karių ir civilių krašto apsaugos sistemos tarnautojų dalyvavimo tarptautinėse operacijose“ projektas Nr. XIVP-3386 (*pateikimo tęsinys*)

Kitas darbotvarkės 2-15 klausimas – Seimo nutarimo dėl NATO (labai ilgas pavadinimas) projektas Nr. XIVP-3386. Kas pritariate, balsuojate už, kas nepritariate, – kaip nors kitaip.

Balsavo 71 Seimo narys, visi 71 balsavo už. Pagrindiniu komitetu siūloma skirti Nacionalinio saugumo ir gynybos komitetą. Galime pritarti bendru sutarimu? Labai dėkui. Siūloma svarstyti gruodžio 14 dieną. Galime pritarti bendru sutarimu? Galime. Labai dėkui, pritarta.

17.43 val.

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos karinių vienetų, karių ir civilių krašto apsaugos sistemos tarnautojų dalyvavimo tarptautinėse operacijose“ projektas Nr. XIVP-3387 (*pateikimo tęsinys*)

Kitas darbotvarkės 2-16 klausimas – projektas Nr. XIVP-3387. Irgi Seimo nutarimo dėl karinių vienetų projektas. Kas pritariate, balsuojate už, kas nepritariate, balsuojate kitaip arba išeinate kaip ministras iš salės.

Balsavo 71, visi 71 balsavo už. Seimo nutarimo projektui pritarta po pateikimo.

Pagrindiniu komitetu siūloma skirti Nacionalinio saugumo ir gynybos komitetą. Galime pritarti bendru sutarimu? Galime. Siūloma svarstyti gruodžio 14 dieną. Galime pritarti bendru sutarimu? Galime. Labai ačiū, pritarta.

17.44 val.

Įstatymo „Dėl transeuropinio transporto tinklo įgyvendinimo paspartinimo“ projektas Nr. XIVP-3336 (*pateikimo tęsinys*)

Darbotvarkės 2-17 klausimas – projektas Nr. XIVP-3336. Siūliau bendru sutarimu. Kažkaip balsuoti visi labai nori.

Balsavo 70 Seimo narių: už – 68, prieš nėra, susilaikė 2. Įstatymo projektui pritarta po pateikimo.

Pagrindiniu komitetu siūloma skirti Ekonomikos komitetą. Galime pritarti bendru sutarimu? Galime. Labai dėkui. Papildoma siūloma skirti Jūrinių reikalų komisiją. Galime pritarti bendru sutarimu? Galime. Labai dėkui. Siūloma svarstyti pavasario sesijoje. Galime pritarti bendru sutarimu? Galime. Ačiū, pritarta.

17.45 val.

Viešųjų pirkimų įstatymo Nr. I-1491 2 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3346 (*pateikimo tęsinys*)

Darbotvarkės 2-18 klausimas – Viešųjų pirkimų įstatymo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3346. Balsavo 68: už – 67, prieš nebalsavo niekas, susilaikė 1. Įstatymo projektui po pateikimo pritarta. Pagrindiniu komitetu siūloma skirti Ekonomikos komitetą. K. Starkevičius per šoninį mikrofoną.

K. STARKEVIČIUS (*TS-LKDF*). Noriu pasiūlyti skubos tvarką, kad tas daržoves greičiau ir kokybiškiau valgytume.

PIRMININKAS. Kokią datą siūlote? (*Balsas salėje: „Gruodžio 19 dieną.“*) Gruodžio 19 dieną? Tuoj prieisime. Ekonomikos komitetą skiriame kaip pagrindinį. Galime pritarti bendru sutarimu? Siūloma svarstymo data – gruodžio 19 diena. Galime pritarti bendru sutarimu? Galima, pritarta. Labai dėkui.

17.46 val.

Informacinės visuomenės paslaugų įstatymo Nr. X-614 pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3353 (*pateikimo tęsinys*)

Darbotvarkės 2-19 klausimas – Informacinės visuomenės paslaugų įstatymo Nr. X-614 pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3353. Po pateikimo kas pritaria, balsuoja už.

Balsavo 70 Seimo narių: už – 64, prieš nebalsavo niekas, susilaikė 6. Įstatymo projektui po pateikimo pritarta. Papildomu komitetu siūloma skirti Ekonomikos komitetą. Galime pritarti bendru sutarimu? Galime pritarti. Labai dėkui. Kaip papildomą siūloma skirti Kultūros komitetą. Ne? Kaimo reikalų komitetą? Kultūros komitetą kaip papildomą siūloma skirti. Galime pritarti bendru sutarimu? Galime. Labai dėkui.

V. Mitalas per šoninį mikrofoną dėl svarstymo datos turbūt?

V. MITALAS (*LF*). Taip, aš prašau skubos tvarka svarstyti, kad būtų galima apsvarstyti jau gruodžio 18 dieną ir priimti dar šioje Seimo sesijoje. Tai nežinau, kaip dėl tų papildomų komitetų, bet manau, kad Vyriausybės projektas, tai tikrai galima pritarti.

PIRMININKAS. Komiteto pirmininkas siūlo Kultūros komitetą atšaukti kaip papildomą. Ar galime bendru sutarimu pritarti? Galime. Labai dėkui. Siūloma svarstymo data – gruodžio…

V. MITALAS (*LF*). 18 diena, kad būtų su kai kuriais kitais klausimais. (*Balsai salėje: „Ne, ne, 19 diena.“*)

PIRMININKAS. Neeilinė sesija. Gerai, gruodžio 19 diena. Galime pritarti bendru sutarimu? Galime. Gruodžio 19 diena. Viskas, pritariame.

17.47 val.

Patikimumo deklaracijų juridiniams asmenims, norintiems dalyvauti Šiaurės Atlanto sutarties organizacijos konkursuose, išdavimo pagrindų įstatymo Nr. XIII-1995 2 ir 3 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 6^1 straipsniu įstatymo projektas Nr. XIVP-3354 (*pateikimo tęsinys*)

Darbotvarkės 2-20 klausimas – įstatymo projektas Nr. XIVP-3354. Kas pritariate įstatymo projektui?

Balsavo 69 Seimo nariai: už – 66, prieš nebalsavo niekas, susilaikė 3. Įstatymo projektui po pateikimo pritarta. Pagrindiniu komitetu siūloma skirti Nacionalinio saugumo ir gynybos komitetą. Galime pritarti bendru sutarimu? Galime. Pritarta ir siūloma svarstyti pavasario sesijoje. Galime pritarti bendru sutarimu? Galime, pritarta. Labai dėkui.

17.48 val.

Baudžiamojo proceso kodekso 21, 22 ir 189[1] straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3355, Baudžiamojo kodekso priedo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3356 (*pateikimo tęsinys*)

Kitas įstatymų projektų blokas – 2-21.1, 2-21.2 klausimai – projektas Nr. XIVP-3355 ir projektas Nr. XIVP-3356.

Balsavo 70 Seimo narių: už – 65, prieš nebalsavo niekas, susilaikė 5. Įstatymų projektams po pateikimo pritarta. Pagrindiniu komitetu dėl abiejų įstatymų projektų siūloma skirti Teisės ir teisėtvarkos komitetą. Galime pritarti bendru sutarimu? Labai dėkui, pritarta. Siūloma svarstyti pavasario sesijoje abu įstatymų projektus. Galime pritarti bendru sutarimu? Galime, pritarta.

17.49 val.

Atsiskaitymų grynaisiais pinigais apvalinimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3275(2), Finansinės apskaitos įstatymo Nr. IX-574 7 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3276, Pridėtinės vertės mokesčio įstatymo Nr. IX-751 15 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3277, Administracinių nusižengimų kodekso 589 straipsnio pakeitimo ir Kodekso papildymo 207[2] straipsniu įstatymo projektas Nr. XIVP-3278 (*pateikimo tęsinys*)

Kitas įstatymų projektų, klausimų blokas – 2.22.1 klausimas ir iki 2-22.4 klausimo – įstatymo projektas Nr. XIVP-3275(2) ir lydimieji. Kas pritariate?

Balsavo 70 Seimo narių: už – 62, prieš nebalsavo niekas, susilaikė 8. Įstatymų projektų blokui po pateikimo pritarta. Pagrindiniu komitetu dėl pirmų trijų įstatymų projektų – klausimai 2-22.1, 2-22.2 ir 2-22.3 – siūloma skirti Biudžeto ir finansų komitetą. Galime pritarti bendru sutarimu? Galime, pritarta. Ir dėl 2-22.4 klausimo pagrindiniu komitetu siūloma skirti Teisės teisėtvarkos komitetą. Galime pritarti bendru sutarimu? Galime, pritarta. Ir visus įstatymų projektus siūloma svarstyti pavasario sesijoje. Galime pritarti bendru sutarimu? Galime, pritarta.

17.50 val.

Euro įvedimo Lietuvos Respublikoje įstatymo Nr. XII-828 papildymo septintuoju[1] skirsniu įstatymo projektas Nr. XIVP-2952, Finansinės apskaitos įstatymo Nr. IX-574 7 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2953(2) (*svarstymo tęsinys*)

Kitas įstatymų projektų blokas – klausimai 2-23.1 ir 2-23.2 – projektas Nr. XIVP-2952 ir projektas Nr. XIVP-2953(2), juos Biudžeto ir finansų komitetas siūlo atmesti. Kas pritariate Biudžeto ir finansų komiteto nuomonei atmesti įstatymų projektus?

Balsavo 66 Seimo nariai: už – 62, prieš nebalsavo niekas, susilaikė 4. Įstatymų projektai atmesti.

17.50 val.

Įstatymo „Dėl užsieniečių teisinės padėties“ Nr. IX-2206 26, 35, 41, 42, 44, 53, 107 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3352 (*pateikimo tęsinys*)

Kitas darbotvarkės 2-24 klausimas – įstatymo „Dėl užsieniečių teisinės padėties“ kai kurių straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3352. Pateikimas. Frakcijoje kilo įtampa.

Balsavo 63 Seimo nariai: už – 52, prieš – 4, susilaikė 7. Įstatymo projektui po pateikimo pritarta. Pagrindiniu komitetu siūloma skirti Užsienio reikalų komitetą. Dėl komitetų? Dėl komitetų?

Per šoninį mikrofoną – A. Vyšniauskas.

A. VYŠNIAUSKAS (*TS-LKDF*). Papildomai dar, matyt, turėtų apsvarstyti Socialinių reikalų ir darbo komitetas, nes jiems yra įrašytas.

PIRMININKAS. Yra įrašytas Socialinių reikalų, būčiau siūlęs.

A. VYŠNIAUSKAS (*TS-LKDF*). Ir Vyriausybės išvada.

PIRMININKAS. Ir Vyriausybės išvada. Gerai.

A. VYŠNIAUSKAS (*TS-LKDF*). Ir dar V. Valkiūnas, kad irgi apsvarstytų.

PIRMININKAS. Pavardę paminėjote, atsargiai su pavardėmis. Per šoninį – V. Valkiūnas. Prašau.

V. VALKIŪNAS (*DPF*). Aš siūlau dar Valstybės valdymo ir savivaldybių, nes čia yra iš tiesų valstybės reikšmės, jeigu ir saugumu užsiima, viską, tai Valstybės valdymo ir savivaldybių komitetas.

PIRMININKAS. Žiūrėkite, kolegos, išgirdau visus pasiūlymus. Pagrindiniu siūloma skirti Užsienio reikalų komitetą. Galime pritarti? Galime, pritarta. Papildomais siūloma skirti Nacionalinio saugumo ir gynybos komitetą, Socialinių reikalų ir darbo komitetą ir Valstybės valdymo ir savivaldybių komitetą. (*Balsai salėje: „Balsuojame."*) Dėl Valstybės valdymo ir savivaldybių komiteto balsuoti prašote, taip? Gerai. (*Balsai salėje*) Ne, Švietimo komitetas nėra siūlomas kaip papildomas. (*Balsai salėje*) Tai siūlykite per šoninį mikrofoną pasiūlymus, o ne iš vietos, nes iš vietos aš turėčiau negirdėti, ką kas šnekate. Kol kas išgirdau tris siūlymus dėl papildomų komitetų. Balsuojame dėl kiekvieno atskirai. Viskas. Kas pritaria kaip papildomam komitetui Nacionalinio saugumo ir gynybos komitetui, balsuoja už, kas nepritaria, – arba prieš, arba susilaiko. Na, po vieną pabalsuokime, čia iš visų pusių visi šneka, ir bus aišku.

Balsavo 61 Seimo narys: už – 52, prieš – 4, susilaikė 5. Nacionalinio saugumo ir gynybos komitetui kaip papildomam pritarta. Socialinių reikalų ir darbo komitetas kaip papildomas. Kas pritariate Socialinių reikalų ir darbo komitetui kaip papildomam, balsuojate už, kas nepritariate, – prieš arba susilaikote.

Balsavo 64 Seimo nariai: už – 50, prieš – 2, susilaikė 12. Socialinių reikalų ir darbo komitetui pritarta. Ir Valstybės valdymo ir savivaldybių komiteto pirmininkas R. Juška, matau, ateina prie šoninio mikrofono.

R. JUŠKA (*LSF*). Pritarčiau Valdemarui todėl, kad tie žmonės, kurie mokysis ir kuriems pagalbos reikės, bus regionuose. Yra savivalda. Tai per tą prizmę pažiūrėti mes tikrai galėtumėme, kad ateityje nekiltų nesusipratimų.

PIRMININKAS. Supratau. Ir K. Adomaitis – per šoninį mikrofoną.

K. ADOMAITIS (*LF*). Aš noriu atkreipti dėmesį, kad kalbų testai, mokymasis yra neatskiriami nuo švietimo reikalų, ten yra minimi švietimo klausimai.

PIRMININKAS. Jūs visi turite teisę frakcijų vardu teikti siūlymus per šoninį mikrofoną ir aš juos privalėsiu pateikti balsuoti. Ką jūs rėkiate iš vietos, aš negirdžiu.

K. ADOMAITIS (*LF*). Tai prašau frakcijos vardu.

PIRMININKAS. Frakcijos vardu. Tuoj apsispręsime dėl Valstybės valdymo ir savivaldybių komiteto ir tada dėl Švietimo komiteto spręsime. Kas pritariate Valstybės valdymo ir savivaldybių komitetui kaip papildomam, balsuojate už, kas turite kitą nuomonę, balsuojate prieš. (*Balsai salėje*) Siūlykite per šoninį mikrofoną, ką norite, Kaimo reikalų galite siūlyti.

Balsavo 63 Seimo nariai: už – 50, prieš – 5, susilaikė 8. Valstybės valdymo ir savivaldybių komitetui, kaip papildomam komitetui, pritarta.

Yra dar vienas statutinis pasiūlymas. Kas pritariate Švietimo ir mokslo komitetui, kaip papildomam komitetui, balsuojate už, kas nepritariate, balsuojate arba prieš, arba susilaikote.

Balsavo 61 Seimo narys: už – 47, prieš – 6, susilaikė 8. Pritarta Švietimo ir mokslo komitetui. Viskas. Dėl komitetų ar dar yra pasiūlymų? (*Balsai salėje*) Viskas, supratau. Komisijos dar yra. Kažką dėl komisijų? Ne? Aš luktersiu, nueikite prie šoninio… Ne? Supratau. Viskas, apsisprendėme. Siūloma svarstyti pavasario sesijoje. Galime bendru sutarimu? (*Balsai salėje: „Galime!"*) Galime, pritarta.

17.56 val.

Vartotojų teisių apsaugos įstatymo Nr. I-657 papildymo 6^1 straipsniu įstatymo projektas Nr. XIVP-3329 (*pateikimo tęsinys*)

2-25 klausimas – Vartotojų teisių apsaugos įstatymo straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3329. Kas pritariate po pateikimo? (*Šūksniai salėje*)

Balsavo 62 Seimo nariai: už – 55, prieš nebalsavo niekas, susilaikė 7. Įstatymo projektui po pateikimo pritarta. Ne dėl komitetų? Dėl komitetų tuoj apsispręsime. Dėl komitetų? Dėl pagrindinių apsispręskime. Norite dėl papildomo? Dėl pagrindinio? Prašau. Per šoninį mikrofoną A. Bagdonas.

A. BAGDONAS (*LSF*). Dėkoju posėdžio pirmininkui už suteiktą žodį. Gerbiami kolegos, Ekonomikos komitetas yra pasirengęs operatyviai šį klausimą apsvarstyti, tai prašome balsuoti, kad pagrindiniu komitetu būtų Ekonomikos komitetas. Ačiū.

PIRMININKAS. Tvarka. Yra du pasiūlymai: Teisės ir teisėtvarkos komitetas ir Ekonomikos komitetas. Balsuojame alternatyviai. Klausykite, nes sakysite, kad sumaišėte. Kas už, balsuojate už tai, kad kaip pagrindinis būtų Ekonomikos komitetas, kas prieš – už tai, kad kaip pagrindinis būtų Teisės ir teisėtvarkos komitetas.

Balsavo 62 Seimo nariai: už Ekonomikos komitetą – 37, už Teisės ir teisėtvarkos komitetą – 25. Pagrindiniu komitetu skiriamas Ekonomikos komitetas. Ar galime bendru sutarimu dėl Teisės ir teisėtvarkos komiteto kaip papildomo komiteto? Galime? Ne? (*Balsai salėje*) Pirmininkė sako, neprašo Teisės ir teisėtvarkos komiteto kaip papildomo komiteto. Tada išvis papildomų neskiriame.

Teisingumo ministrė E. Dobrowolska, išsiaiškinusi dėl komitetų, per šoninį mikrofoną. Prašau.

E. DOBROWOLSKA (*LF*). Prašyčiau Vyriausybės išvados, nes įstaiga tiesiogiai susijusi su deleguojama funkcija ir tai yra su biudžetu susiję. Tai prašau Vyriausybės išvados. (*Balsai salėje*)

PIRMININKAS. Ne, jeigu su biudžetu susiję, nereikėtų balsuoti. Kiek girdžiu, kad su biudžetu nesusiję, tai tuoj balsuosime dėl Vyriausybės išvados. Susikaupkite visi. Siūloma svarstyti pavasario sesijoje. Pritariame bendru sutarimu dėl pavasario sesijos, taip?

Balsuojame dėl Vyriausybės išvados. Kas pritariate E. Dobrowolskos siūlymui kreiptis į Vyriausybę dėl išvados, tie balsuojate už, kas nepritariate, balsuojate kažkaip kitaip.

Balsavo 58 Seimo nariai: už – 38, prieš – 10, susilaikė 10. Kreipiamės į Vyriausybę dėl išvados. Tai buvo paskutinis darbotvarkės klausimas, dėl kurio turėjome apsispręsti.

Registruojamės. (*Balsai salėje*) Registruojamės. Vis tiek kažkaip smagiau, kažkaip nepilnavertis posėdis būtų taip išsiskirstyti.

Užsiregistravo 55 Seimo nariai. Skelbiame, kad gruodžio 12 dienos vakarinį Seimo plenarinį posėdį baigėme. (*Gongas*)

ASMENVARDŽIŲ RODYKLĖ

A

Adomaitis Kasparas 34, 41, 42, 43, 51, 52, 109, 321, 349, 350, 461, 479, 489, 490, 505, 511
Adomėnas Mantas 157
Alekna Virgilijus 115
Aleknaitė-Abramikienė Vilija 240, 387, 448, 449
Andriukaitis Vytenis Povilas 167
Antanaitis Henrikas 248
Anušauskas Arvydas 388, 432, 492, 493
Armonaitė Aušrinė 37, 61, 101, 125, 290, 291
Asanavičiūtė Dalia 36, 38, 175, 397, 469, 478
Auštrevičius Petras 462
Avulis Arvydas 127
Ažubalis Audronius 381, 471, 473

Ą

Ąžuolas Valius 126, 128, 134, 141, 167, 168, 193, 194, 213, 215, 259, 266, 269, 270, 271, 273, 274, 286, 291, 294, 301, 359, 370, 373, 392, 422, 443, 456

B

Bagdonas Andrius 46, 47, 48, 49, 113, 129, 153, 210, 211, 291, 292, 302, 322, 338, 339, 433, 487, 488, 499, 505, 512
Baidenas Džo, Džozefas (Biden Joe, Joseph) 44, 57, 149
Bakas Vytautas 274, 328, 373, 456, 460
Balčytis Zigmantas 33, 184, 185, 195, 196, 234, 237, 265, 281, 290, 308, 415
Bartkus Gintautas 364, 365, 423, 424, 425
Bartoševičius Kristijonas 371
Bastys Mindaugas 67
Baškienė Rima 59, 386, 409, 410, 411, 412
Baublys Juozas 59, 179, 180, 352
Bautronis Andrius 37
Bičiūnas Tomas 274, 279
Bilotaitė Agnė 151, 156, 390, 458, 459, 472
Birmontienė Toma 365, 424
Borelis Žozepas (Borrell Josep) 147, 148
Bradauskas Bronius 286
Brazauskas Algirdas Mykolas 462
Bucevičius Saulius 286
Budbergytė Rasa 55, 80, 81, 84, 85, 112, 122, 123, 294, 343, 344, 351, 432, 433, 457, 468, 477
Bukauskas Valentinas 59, 219, 286
Bumelis Vladas Algirdas 61, 281
Burokienė Guoda 121, 122, 159, 375, 412, 458
Butkevičius Algirdas 47, 60, 109, 117, 118, 126, 191, 259, 262, 275, 276, 280, 293, 294, 295, 391, 430, 462

Č

Čepononis Antanas 154, 415
Čiurlionis Mikalojus Konstantinas 95, 113, 190, 263
Čmilytė-Nielsen Viktorija 82, 83, 109, 140, 141, 142, 144, 145, 161, 186, 256, 257, 299, 359, 360, 366, 367, 368, 369, 428, 449, 451, 452, 453

D

Danielė Morgana 89, 90, 91, 92, 290, 291, 346, 487
Daukantas Simonas 95
Degėsys Liutauras 125, 126
Degutienė Irena 354
Dobrowolska Ewelina 63, 85, 86, 87, 88, 89, 106, 498, 505, 512
Dulkys Arūnas 59, 132, 142, 209, 211, 212, 271, 392
Dumbrava Algimantas 96, 97, 98, 99, 154, 155, 376, 377, 378, 443
Džiautas Saulius 457
Džiugelis Justas 80, 82, 98, 99, 113, 228, 250, 260, 261, 344, 360, 362, 376, 377, 379, 381, 412, 419, 420, 432, 441, 442, 446, 447, 503, 505

E

Erazmas Roterdamietis (Desiderius Erasmus Roterodamus) 122
Erdohanas, Erdoanas Redžepas Tajipas (Erdoğan Recep Tayyip) 44, 45, 148

F

Fiodorovas Viktoras 62, 100, 101, 174, 175, 267, 275, 276, 278, 433, 434, 469, 478

G

Gaižauskas Dainius 59, 186, 187, 205, 299, 300, 320, 451, 454, 455
Gapšys Vytautas 64, 117, 118, 167, 428, 429, 430, 432, 439
Garbaravičius 374
Gazmanovas Olegas (Gazmanov Oleg) 264
Gedvilas Aidas 64, 88, 92, 97, 136, 140, 145, 161, 164, 175, 210, 217, 257, 258, 297, 382, 384, 385, 391, 452, 453, 454
Gedvilienė Aistė 49, 51, 80, 112, 137, 138, 204, 218, 224, 333, 334, 335, 342, 349, 351, 352, 416, 417, 418, 419, 421, 422, 426, 488, 489, 490, 491
Gentvilas Eugenijus 35, 39, 40, 99, 120, 121, 156, 186, 363, 365, 372, 374, 403, 425, 453
Gentvilas Simonas 51, 60, 61, 101, 102, 103, 136, 138, 139, 164, 180, 181, 205, 213, 224, 241, 299, 351, 353, 391, 392, 397, 399, 400, 414, 418, 419, 422, 425, 491
Giraitytė-Juškevičienė Vaida 205, 259, 276
Girskienė Ligita 54, 57, 103, 164, 204, 257, 259, 391, 393, 422

Gražulis Petras 33, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 44, 50, 56, 58, 59, 66, 116, 140, 144, 145, 146, 149, 150, 155, 156, 157, 258, 259, 261, 314, 359, 360, 366, 367, 368, 369, 370, 371, 372, 373, 374, 383, 386, 429, 430, 431, 452
Grybauskaitė Dalia 187
Grybinas-Faustas Aleksandras 95
Griškevičius Domas 69, 81, 166, 234, 237, 314, 323, 354, 356, 361, 395, 396, 397, 398, 400, 413, 462
Gudauskas Jonas 356, 489

H

Haase Irena 81, 82, 114, 162, 163, 206, 220, 222, 223, 232, 239, 310, 344, 349, 434, 437, 438, 439, 448, 457, 466, 474, 476

J

Jakavonytė Angelė 157, 207, 244, 245, 246, 247, 248, 253, 254, 373
Jakštas Gintautas 60, 389, 391
Jarutis Jonas 216, 250, 308, 310, 443
Jočienė Danutė 324, 325, 326, 327, 328, 329
Jonaitis Liudas 150, 271, 413, 476
Jonauskas Linas 163, 233, 371
Jovaiša Eugenijus 357, 413, 425, 426
Jovaiša Sergejus 270, 273, 275, 306, 352, 427
Juknevičienė Rasa 116, 169
Juozapaitis Vytautas 80, 113, 207, 208
Juška Ričardas 33, 67, 68, 69, 70, 76, 114, 219, 222, 233, 234, 235, 237, 344, 356, 443, 511

K

Kabišaitis Andrius 324, 325, 329, 453
Kačinskaitė-Urbonienė Ieva 171, 173, 187, 188, 199, 200, 268, 276, 286, 296, 319, 361, 464, 484, 485
Kairys Simonas 214, 299
Kanopa Vidmantas 224
Karalius Linas 368, 371, 372, 374
Kasčiūnas Laurynas 113, 150, 151, 152, 161, 180, 181, 243, 244, 252, 267, 309, 310, 431, 472, 475, 476, 481, 500, 501, 502, 503, 504
Kepenis Dainius 37, 38, 62, 126, 128, 132, 133, 145, 193, 198, 199, 211, 214, 327, 330, 332, 333, 369, 370, 372, 380, 390, 430, 432
Kindurys Gintautas 66, 103, 104, 139, 213, 376, 377, 378, 443
Kirkilas Gediminas 58
Kreivys Dainius 48, 50, 116, 389, 390, 393
Krupavičius Mykolas 95
Kubilienė Asta 59, 136, 187, 188, 219, 232, 354
Kubilius Andrius 58, 116, 169, 296, 462
Kukuraitis Linas 226, 227, 228, 234, 237, 274, 275, 285, 289, 291, 301, 323, 344, 379, 403, 435, 436, 446
Kupčinskas Andrius 49, 50, 100, 317, 318, 320, 321, 322, 338, 342, 357, 415, 416, 421, 427, 433, 434
Kurlianskis Raimondas 431
Kuročkina Erika 340, 341
Kuzmickienė Paulė 92, 93, 94, 95, 96, 203, 335, 440, 467, 506, 507

L

Labanavičius Deividas 288, 291, 375, 443
Landsbergiai 156, 431, 432
Landsbergis Gabrielius 39, 57, 116, 148, 170, 187, 202, 210, 213, 274, 431
Laugalis Remigijus 37
Leiputė Orinta 55, 63, 233, 440
Lejen Ursula fon der (Leyen Ursula von der) 57
Lengvinienė Silva 59, 109, 311, 375, 470, 478, 479
Lydeka Arminas 81, 259
Lingė Mindaugas 80, 82, 110, 118, 119, 126, 127, 128, 129, 197, 198, 200, 260, 293, 301, 343, 344, 345, 415, 432, 473, 474, 476, 480, 481, 482, 483, 484, 485, 486, 488, 498, 499, 500
Lipniūnas, Lipnickas Alfonsas 95
Listavičius Artūras 439
Listavičius Juozas 439
Lopata Raimundas 80, 112, 247, 346, 347, 348

M

Macijauskas, Maciejauskas Antanas 95
Majauskas Mykolas 288, 445
Makronas Emanuelis (Macron Emmanuel) 45, 57, 150
Maldeikienė Aušra 37
Maldeikis Matas 79, 81, 83, 84, 457
Malinauskas Ričardas 264
Marcinkevičius Justinas 94, 223, 224
Markevičienė Vaida 242, 243
Masiulis Eligijus 369, 431, 450
Masiulis Kęstutis 96, 237, 295, 323, 371, 372, 374, 412, 429
Masiulis Rokas 178
Maskaliovienė Loreta 494, 495
Matelis Bronislovas 81
Matijošaitis Marius 211, 251, 259, 444, 466
Matulas Antanas 80, 81, 82, 84, 86, 113, 131, 320, 335, 336, 337, 344, 345, 346, 353, 354, 358, 363, 364, 365, 366, 419, 422, 423, 424, 425, 426, 440, 441, 487
Mazuronis Andrius 34, 80, 82, 84, 85, 86, 109, 110, 152, 167, 168, 169, 170, 277, 299, 301, 318, 320, 321, 359, 381, 395, 466, 482
Mažeika Kęstutis 33, 53, 136, 137, 138, 140, 141, 180, 204, 205, 209, 217, 233, 234, 237, 262, 271, 284, 285, 305, 309, 316, 351, 388, 398, 400

Mekas Jonas 148
Mikutienė Dangutė 285, 364
Miliuvienė Jolita 35, 36, 65, 257
Mitalas Vytautas 33, 40, 59, 65, 66, 109, 119, 120, 121, 186, 199, 200, 257, 258, 290, 291, 292, 293, 365, 366, 382, 415, 424, 426, 427, 428, 433, 435, 438, 487, 509
Mockus Darius 369, 431
Mogenienė Laima 234, 237, 338
Montvila Juozapas (Montwiłł Józef) 95
Morkūnaitė-Mikulėnienė Radvilė 166, 167, 168, 170, 184, 185, 203, 268, 461
Morkūnas Kazys 95
Murza Mindaugas 151

N

Nagienė Laima 42, 47, 52, 90, 91, 98, 130, 165, 172, 175, 177, 194, 195, 227, 228, 245, 249, 265, 269, 272, 273, 274, 275, 276, 278, 282, 287, 288, 289, 333, 334, 341, 343, 347, 355, 359, 380, 390, 395, 401, 402, 403, 404, 405, 406, 407, 408, 409, 460, 463, 464, 470, 478, 479, 484, 485, 491, 494, 495, 501
Narkevič Jaroslav 188, 453
Nausėda Gitanas 127, 141
Navickas Andrius 200, 320, 321, 323
Navickas Kęstutis 307, 400, 495
Navickienė Monika 64, 97, 98, 100, 120, 130, 209, 210, 226, 227, 228, 229, 313, 355, 378, 389, 390, 391, 447
Netanjahu Benjaminas (Netanjahu Benjamin, Netanyahu) 45, 148
Norkienė Aušrinė 283, 357, 375, 443, 451

O

Oginskis Mykolas Kleopas 95
Olševski Česlav 264, 265, 418
Ošmianskienė Monika 226, 310, 332, 435, 436, 441, 442, 446, 447, 455

P

Pacas Mykolas Kazimieras 93
Pakarklytė Ieva 217, 306, 308, 309, 353
Paksas Rolandas 44, 369
Palionis Andrius 59, 115
Paluckas Gintautas 59, 80, 81, 154, 305, 308, 318, 322, 339, 341, 342, 356, 475
Pavilionis Žygimantas 56, 114, 159, 160, 203, 303, 337, 466
Pečeliūnas Saulius 256
Petrauskienė Rasa 36, 43, 301, 312, 335
Petrošius Audrius 141, 157, 221, 236, 238, 310, 335, 361, 443, 444, 445, 449
Petrovas Eugenijus 256
Pietkiewicz Beata 259, 387
Pinskus Jonas 154, 317, 321, 322, 405, 428
Plechavičius Povilas 93
Plumpa Petras 79, 82, 83, 104, 161, 180, 203
Pocius Arvydas 59, 152, 207, 208, 252, 307, 310, 311, 335, 476
Pocius Renatas 389
Požėla Renatas 298
Pranciškus, Bergoljas Chorchė Marius (Franciscus, Bergoglio Jorge Mario) 59
Pranckietis Viktoras 80, 113, 135, 137, 139, 142, 163, 187, 188, 206, 207, 224, 305, 349, 350, 351, 461, 504
Puidokas Mindaugas 36, 37, 39, 43, 57, 132, 156, 276, 295, 296, 297, 335, 371, 383, 384, 385, 386, 396
Pupinis Edmundas 53, 69, 90, 102, 129, 134, 165, 169, 172, 173, 174, 178, 179, 207, 219, 224, 225, 243, 323, 335, 336, 337, 361, 379, 380, 398, 402, 408, 468, 469, 478, 481, 483, 484, 486
Putinas Vladimiras (Putin Vladimir) 37, 46, 149

R

Rakutis Valdas 208, 259, 310, 495, 504, 506
Ramanauskas-Greitai Algirdas (Algis) 37
Raskevičius Tomas Vytautas 35, 81, 82, 109, 115, 369, 370, 471, 472, 473
Razma Jurgis 33, 45, 55, 67, 109, 122, 123, 144, 157, 176, 184, 187, 231, 232, 253, 256, 295, 301, 302, 311, 312, 374, 375, 428, 429, 430, 439, 461, 462, 466, 490, 492
Rudelienė Edita 205

S

Sabatauskas Julius 144, 161, 216, 233, 236, 240, 241, 242, 243, 254, 425, 466, 474, 480, 481, 482, 483, 484, 485, 486, 502
Sabutis Eugenijus 165, 166, 167, 177, 179, 259, 261, 262, 263, 267, 268, 269
Sacharuk Aleksandr 368, 371, 372, 374
Sančesas Pedras (Sánchez, Sánchez Pérez-Castejón Pedro) 45
Sarbievijus Motiejus Kazimieras (Sarbiewski Maciej Kazimierz) 95
Saudargas Paulius 33, 51, 144, 146, 151, 216, 256, 257, 267, 301, 320, 359, 360, 423
Savickas Lukas 48, 49, 50, 51, 52, 54, 55, 124, 162, 167, 191, 197, 265, 279, 280, 296, 339, 341, 395
Sejonienė Jurgita 157, 310, 335, 365, 366, 372, 373, 424
Semeška Vilius 46, 56, 68, 69, 70, 76, 83, 87, 88, 128, 152, 155, 156, 166, 170, 171, 192, 202, 207, 218, 223, 230, 239, 264, 331, 334, 337, 372, 409, 411, 412, 424, 425, 432, 438, 471, 493

Si Dzinpingas (Si Dzinping, Xi Jinping) 57
Sierakauskas Zigmantas (Sierakowski Zygmunt, Serakouski Zygmunt) 507
Sinkevičius Mindaugas 125, 431
Sinkevičius Virginijus 397, 431
Sysas Algirdas 35, 42, 47, 61, 93, 94, 96, 99, 130, 159, 160, 167, 175, 178, 180, 209, 219, 220, 234, 250, 251, 252, 278, 310, 361, 377, 379, 381, 389, 402, 403, 404, 410, 437, 445, 502, 504
Skaistė Gintarė 35, 122, 168, 188, 191, 192, 193, 194, 195, 196, 197, 214, 252, 261, 262, 263, 264, 265, 266, 267, 268, 269, 270, 272, 273, 274, 277, 278, 279, 280, 281, 282, 283, 284, 285, 286, 287, 288, 289, 290, 333, 431, 460, 487
Skaistys Audrius 37
Skamarakas Matas 266, 267, 271, 272, 274, 282
Skardžius Artūras 42, 46, 50, 52, 61, 83, 86, 87, 129, 136, 137, 139, 368, 369, 374, 389, 404, 405, 453, 496, 497
Skritulskas Mindaugas 317, 318, 321, 322, 352, 353, 420, 505
Skuodienė Ilma 257, 298, 382, 383, 385, 386, 387
Skuodis Marius 62, 64, 211
Skvernelis Saulius 37, 235, 236, 264, 320, 392
Slušnys Linas 58, 100, 132, 133, 156, 157, 335, 363, 364, 365, 386, 425, 440
Smetona Antanas 507
Starkevičius Kazys 153, 191, 192, 290, 291, 319, 342, 343, 346, 347, 348, 509
Starkevičiūtė Margarita 276
Stončaitis Algirdas 219, 234, 235, 237, 245, 248, 278, 279, 280, 353, 454, 455, 461, 485
Streikus Zenonas 263, 264, 291, 440
Strelčiūnas Algis 135, 136, 137, 261
Stulginskis Aleksandras 95
Surplys Giedrius 167, 291
Svarinskas Alfonsas 95, 374

Š

Šakalienė Dovilė 44, 419, 420, 422, 477, 502
Šalaševičiūtė Rimantė 94, 95, 248, 249, 250, 335, 440
Šapoka Vilius 269
Šarknickas Robertas 69, 80, 82, 91, 93, 94, 95, 141, 153, 168, 192, 193, 199, 200, 207, 208, 212, 223, 263, 264, 290, 291, 298, 326, 331, 333, 337, 377, 387, 388, 392, 429, 452, 465, 492
Šedbaras Stasys 145, 369
Šimas Audrys 37
Šimašius Remigijus 431
Šimėnas Jonas 137
Šimonytė Ingrida 61, 66, 67, 115, 116, 142, 151, 183, 209, 210, 211, 233, 234, 235, 236, 260, 266, 294, 295, 296, 318, 321, 322, 354, 356, 381, 388, 392, 413, 430, 444, 458, 459, 479
Širinskienė Agnė 43, 110, 188, 319, 367, 371, 374, 429, 431, 438, 445, 453, 459, 460
Širvys Paulius 94, 223, 224
Šiugždinienė Jurgita 168, 171, 172, 173, 176, 177, 178, 331, 332, 333, 361, 362, 378, 379, 380, 384, 389, 468, 479
Šolcas Olafas (Scholz Olaf) 57
Šurajev Oleg 37, 39

T

Tamašunienė Rita 40, 170, 172, 178, 184, 201, 202, 238, 264, 265, 283, 296, 416, 417, 418, 419, 423, 459, 468, 477, 492
Targamadzė Vilija 62, 173, 174, 176, 187, 195, 212, 265, 266, 278, 287, 295, 304, 315, 362, 380, 470
Teišerskytė Dalia 256
Terleckienė Elena 95
Tomaszewski Waldemar 37
Tomilinas Tomas 92, 100, 101, 107, 162, 191, 227, 284, 285, 335, 341, 379, 395, 461, 463, 464, 477, 499
Triudo Džastinas (Trudeau Justin) 45
Tumėnas Stasys 95, 125, 153, 202, 207, 208, 214, 246, 248, 268, 287, 326, 332, 407, 410, 411

U

Urbanavičius Justinas 49, 135, 137, 153, 163, 164, 306, 352, 414

V

Vaiškūnas Jonas 141
Vaitkevičius Gediminas 37
Vaitkus Romualdas 41, 51, 52, 53, 54
Valančius Motiejus Kazimieras 506, 507
Valinskas Arūnas 37, 147
Valkiūnas Valdemaras 48, 55, 273, 359, 447, 453, 455, 462, 467, 468, 495, 496, 497, 501, 505, 507, 511
Valotka Audrius 141
Vasiliauskienė Jurga 329, 330, 331
Venckienė Neringa 430
Veryga Aurelijus 131, 208, 218, 250, 251, 252, 364, 388
Vilkauskas Kęstutis 53, 68, 71, 75, 76, 91, 96, 152, 233, 279, 282, 283, 310, 312, 343, 344, 345, 351, 390, 401, 457, 459, 503
Vinkus Antanas 102, 134, 163, 164, 166, 169, 196, 197, 212, 246, 295, 320, 338, 339, 392, 420, 436, 467, 468, 507

Višinskis Povilas 95, 96
Vitkauskas-Saidokas Viktoras 95
Vivulskis Antanas 93
Vyšniauskas Andrius 33, 49, 205, 206, 239, 268, 314, 324, 360, 397, 399, 400, 414, 454, 455, 510, 511

Z

Zingeris Emanuelis 161, 327, 382

Ž

Žalimas Dainius 368
Žemaitaitis Apolinaras 307
Žemaitaitis Remigijus 33, 37, 39, 40, 43, 44, 45, 46, 51, 56, 67, 68, 115, 117, 135, 136, 137, 139, 140, 147, 148, 149, 150, 151, 153, 155, 156, 158, 180, 186, 187, 202, 205, 212, 230, 259, 260, 266, 267, 271, 274, 275, 276, 280, 285, 286, 292, 307, 308, 318, 319, 320, 321, 337, 368, 389, 400, 430, 439, 442, 444, 467
Žemaitė, Beniuševičiūtė-Žymantienė Julija 95
Žemaitis Karolis 495, 496, 497
Žemaitis-Vytautas Jonas 93
Žiobienė Edita 257, 297, 298, 299, 382, 383, 387, 388
Žukauskas Artūras 44, 45, 48, 80, 81, 82, 114, 165, 247, 315, 381, 444, 471

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO
POSĖDŽIŲ STENOGRAMŲ RINKINYS

Septintoji sesija
2023 m. lapkričio 16 d. – gruodžio 12 d.
322–333 posėdžiai

ISSN 2538-7979. 2024 10 07. 53 apsk. leid. l.
Tiražas 12 egzempliorių. Užsakymas 2024-2335-1
Lietuvos Respublikos Seimo kanceliarija,
Gedimino pr. 53, LT-01109 Vilnius.
Interneto puslapis *www.lrs.lt*
Spausdino UAB „Printėja“,
Gedimino g. 16-1, LT-56128 Kaišiadorys.
Interneto puslapis *www.printeja.eu*